Bundel - Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 19 juni 2025

Agenda bijlagen
- Cie-Behandeling Jrk 2024 - DB

1 Opening

2 Raadsvoorstel Jaarstukken 2024
- Dossier 4671 voorblad
- Raadsvoorstel Jaarstukken 2024
- Jaarstukken 2024
- Analyse reserves
- Bewonerssamenvatting Jaarstukken 2024
- Subsidiemonitor
- Inbreng adviescie 19 juni bij de jaarstukken

2.a Accountantsrapport van bevindingen, incl. accountantsverklaring over de Jaarstukken
- Accountantsverslag 2024 gemeente Utrecht - 16-05-2025
- Gemeente Utrecht - Controleverklaring jaarrekening 2024 WG
- Gemeente Utrecht - Aanbiedingsbrief bij controleverklaring jaarrekening 2024

2.b Raadsbrief Accountantsverslag 2024
- Raadsbrief Accountantsverslag 2024
- Accountantsverslag 2024 gemeente Utrecht - 16-05-2025

2.c Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
- Dossier 4649 voorblad
- Raadsbrief Duurzaamheidsverslag 2024
- Duurzaamheidsverslag 2024
- Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
- Bomenbalans park- en straatbomen en areaal bos en bosplantsoen 2024
- Voortgangsrapportage Meerjarengroenprogramma (MPG) 2024

2.d Raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024
- Dossier 4690 voorblad
- Raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024
- Resultaatbestemming 2024

3 Raadstoets Economische zaken
- 20250602 Raadstoets Economie Jaarstukken 2024 Definitief
- Antwoorden op technische vragen aan ambtelijke organisatie 15 april 2025
- Antwoorden op aanvullende vragen ambtelijke organisatie 9 mei 2025
- Verslag gesprek rapporteurs en ambtelijke organisatie 15 april 2025

3.a Raadstoets Wonen
- 20250609 - Raadstoets programma Wonen - eindversie
- 20250219_Raadstoets Wonen_Gespreksverslag 28 januari 2025
- Verslag gesprek Raadstoets Wonen 06-05-2025
- 20250103_schriftelijke beantwoording technische vragen
- 20250506_schriftelijke beantwoording technische vragen

4 Raadsbrief Beantwoording Schriftelijke raadsvragen Jaarstukken 2024 en errata
- Raadsbrief - Beantwoording schriftelijke raadsvragen Jaarstukken 2024 en errata
- Beantwoording schriftelijke vragen Jaarstukken 2024
- Erratum Jaarstukken 2024
- Erratum Resultaatbestemming 2024

Schema commissiebehandeling Jaarstukken 2024

De commissiebehandeling van de jaarstukken 2024 is op donderdag 19 juni 2025. In deze commissie bespreken de 6 commissies in 3 dagdelen de jaarstukken. **Nieuw dit jaar is een gecombineerde doorlopende behandeling in de ochtend en middag.**

De ochtend start om 10.00 met de commissies met een sociale oriëntatie en hierna volgen de commissies met een ruimtelijke oriëntatie. **Dit is een doorlopende vergadering.**
's Avonds is traditiegetrouw voor financiën gereserveerd vanaf 20.00.

Spelregels:

- fracties en college krijgen 1 pot spreektijd voor beide (doorlopende) dagdelen (ochtend en middag). Dit betekent dat wanneer de sociale commissie klaar is de fysieke commissie 10 minuten later start.
- De avond is zonder spreektijden.
- fracties doen hun inbreng in 1 blok, dit wil zeggen dat je in de commissie in de ochtend als fractie je inbreng op de onderwerpen VB, JWCS en VOWE, achter elkaar, in 1 inbreng doet.
- de jaarstukken is een raadsvoorstel; elk dagdeel voert het debat dus in 2 termijnen.

Donderdag 19 juni 10.00
Dagdeel 1: Gecombineerde commissie – Veiligheid, Bestuur (VB); – Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport (JWCS); – Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie (VOWE). *Voorzitter: NB* *Griffier: NB* NB: De uitkomsten van de raadstoets EZ kunnen in dit debat worden betrokken.
Dagdeel 2: Gecombineerde commissie – Commissie Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte (MGOR); – Ruimtelijke ontwikkeling en grondzaken (ROG); – Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen (EDVW). *Voorzitter: NB* *Griffier: NB* NB: De uitkomsten van de raadstoets Wonen kunnen in dit debat worden betrokken.
Dagdeel 3: Commissie Financiën (start 20.00) *Voorzitter: PM* *Griffier: PM*

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4671
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	19 juni 2025
Agendapunt	2
Titel	Raadsvoorstel Jaarstukken 2024
ID	4893
Behandelend ambtenaar	Simcha Anker / Miranda de Nooijer
Telefoon	06 48 50 95 52 / 06 29 08 88 46
E-mail	simcha.anker@utrecht.nl / miranda.de.nooijer@utrecht.nl
Datum collegebesluit	13 mei 2025
Geocodering	
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	5 juni 2025
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**19 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Jaarstukken 2024

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Simcha Anker
Kenmerk	30268390
Vergaderdatum Raad	volgt
Referendabel	Nee (artikel 1 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Ja, een of meer bijlage(n)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Jaarstukken 2024 vast te stellen en het college décharge te verlenen.

2. Het positieve jaarrekeningresultaat 32,6 miljoen euro toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2024.

3. De bovengrens van onderstaande reserves bij de jaarrekening 2024 te verhogen:
   a. Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn: maximale hoogte te verhogen van 2,5 miljoen euro naar 5,4 miljoen euro
   b. Reserve ICT Investeringsprogramma: maximale hoogte eenmalig voor één jaar te verhogen van 10 miljoen euro naar 13,696 miljoen euro:
   c. Egalisatiereserve bouwleges: maximale hoogte eenmalig te verhogen van 2,3 miljoen euro naar 4,872 miljoen euro

4. De financiële effecten van het opheffen van onderstaande reserves te betrekken bij de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025.
   a. Revolverend fonds woningrenovatie
   b. Reserve energiemaatregelen Utrechtse scholen
   c. Reserve geactiveerde investeringen vastgoed (onderdeel vaste activa reserve):
   d. Reserve revolverend fonds jongeren schulden

5. De reserve onderhoud en kapitaallasten BSO te handhaven ondanks het feit dat deze reserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet gebruikt is.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft permanente geheimhouding opgelegd op de bijlagen ‘Investeringsstaten bij de Jaarstukken 2024’ op grond van artikel 87 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b van de Wet open overheid. In de investeringsstaten staan gespecificeerde bedragen voor investeringen voor de diverse programma’s. Openbaarheid van de bedragen kan bij lopende en nieuwe aanbestedingen de gemeentelijke financiële belangen raken. Marktpartijen kunnen deze informatie strategisch gebruiken bij het uitbrengen van offertes en voeren van onderhandelingen.

Samenvatting
Het college legt aan de raad over ieder begrotingsjaar verantwoording af over het door hen gevoerde bestuur door middel van het overleggen van de Jaarstukken. Met dit voorstel stelt u de Jaarstukken 2024 vast en verleent u het college décharge voor het gevoerde beleid en besluit u het resultaat 2024 toe te voegen aan de Algemene dekkingsreserve en te betrekken bij de resultaatbestemming 2024. Na vaststelling van deze stukken sturen wij deze naar de Provincie Utrecht.

Context
Aanleiding
De Jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de Jaarstukken volgt de gemeente de regelgeving en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordeningen. In de jaarstukken laat de gemeente zien wat in 2024 is bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.

Het college geeft ook een rechtmatigheidsverantwoording af. Deze verantwoording is opgesteld overeenkomstig de richtlijnen van de commissie BBV. Het resultaat van de rechtmatigheidscontrole, is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde grens.

Na besluitvorming over de Jaarrekening 2024 vindt apart besluitvorming over de resultaatbestemming plaats. Voor een deel van het resultaat 2024 geldt dat deze incidentele middelen beschikbaar moeten blijven voor het eerder bestemde doel, omdat hier een specifieke bestedingsplicht tegenover staat. Alle extra detailinformatie, zoals onder andere per programma een financieel overzicht per doelstelling of de oorsprong en de toelichting van de indicatoren, is niet opgenomen in de pdf-versie, maar is terug te vinden in de onlineversie van de Jaarstukken.

Vorig jaar is de eerste Programmabegroting nieuwe stijl opgesteld met als doel kernachtiger de ambities te verwoorden. In overleg met de accountant en de raad is gekomen tot deze opzet om zo de leesbaarheid te vergroten, zodat de raad beter in staat moet worden gesteld om haar controlerende rol uit te voeren. De wijze van rapporteren (per programma de hoofdaken en later de bijzaken) vormt hierbij wel een dilemma. De mogelijkheid om beleid dat conform begroting is gerealiseerd met de raad te delen wordt hierdoor beperkt. In de voorliggende Jaarstukken is ervoor gekozen om het volledige beeld met de raad te delen, inclusief de realisatie van de beleidsvoornemens uit de Programmabegroting 2024. Het kan een keuze zijn om hiervan af te zien en alleen die activiteiten te benoemen, die anders zijn verlopen of ten opzichte van de Programmabegroting 2024 nieuw zijn.

Juridische context
De gemeenteraad is bevoegd de gemeentelijke Jaarstukken vast te stellen. Provincies hebben de wettelijke taak om financieel toezicht te houden op gemeenten.

Beslistermijn
De Jaarstukken 2024 dienen vóór 15 juli 2024 bij de provincie te worden aangeleverd.

Beoogd effect
De functie van de jaarstukken is vooral gelegen in verantwoording, controle en décharge. Met het voorleggen van de jaarstukken en het geven van toelichtingen daarbij legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid. De jaarstukken bieden de gemeenteraad de gelegenheid haar controlerende taak uit te voeren. De raad kan op grond van art. 199 Gemeentewet overgaan tot décharge van de leden van het college ten aanzien van het gevoerde financiële beleid.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Programmabegroting 2024; 9 november 2023
Voorjaarsnota 2024 / Eerste Bestuursrapportage 2024; 11 juli 2024
Tweede Bestuursrapportage 2024; 7 november 2024
Eindejaarswijziging Programmabegroting 2024; 12 december 2024

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Jaarstukken 2024 vast te stellen en het college décharge te verlenen.
Argumenten	
1.1	Met de Jaarstukken 2024 legt het college verantwoording af over de uitvoering van de programmabegroting 2024
	In de Programmabegroting 2024 staat wat de gemeente wilde bereiken in 2024 en wat de gemeente/het college daarvoor zou gaan doen met de bijbehorende financiële kaders. Tijdens het begrotingsjaar heeft het college de raad geïnformeerd over de voortgang in de Eerste Bestuursrapportage 2024 en de Tweede Bestuursrapportage 2024. Verder heeft het college een eindejaarswijziging Programmabegroting 2024 medio december aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De begroting 2024 is op basis van de rapportages en de eindejaarswijziging aangepast. Met de Jaarstukken 2024 legt het college verantwoording af en laat het zien wat de gemeente in 2024 heeft bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.
Beslispunt	
2	Het positieve jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2024.
Argumenten	
2.1	Een deel van het resultaat 2024 bestaat uit posten waar een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan.
	Diverse projecten zijn niet conform ambitie c.q. gestelde doelen gerealiseerd. Dit is onder andere veroorzaakt door onvoldoende beschikbare capaciteit door de krappe arbeidsmarkt. Te denken valt hierbij aan diverse projecten binnen bereikbaarheid, onderwijs, openbare ruimte en ICT-projecten. Daarnaast zorgt bijvoorbeeld een vertraging in de besluitvorming voor het later aanvangen van activiteiten. Hierdoor is het daarvoor bestemde budget niet volledig besteed in 2024. Deze projecten verschuiven naar 2025 waardoor deze budgetten alsnog noodzakelijk zijn.
Beslispunt	
3	De bovengrens van onderstaande reserves bij de jaarrekening 2024 te verhogen: a. Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn: de maximale hoogte te verhogen van 2,5 miljoen euro naar 5,4 miljoen euro b. Reserve ICT Investeringsprogramma: de maximale hoogte eenmalig voor één jaar te verhogen van 10 miljoen euro naar 13,7 miljoen euro: c. Egalisatiereserve bouwleges: de maximale hoogte eenmalig te verhogen van 2,3 miljoen euro naar 4,872 miljoen euro.
3.1	Met de ophoging van de bovengrens wordt de Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn in lijn gebracht met de verwachte uitgaven
	Door de raad is voor de reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn een bovengrens (de maximale hoogte) ingesteld van 2,5 miljoen euro. Om de reserve in lijn te brengen met de geraamde gebruikersinvesteringen voor de culturele voorziening in Leidsche Rijn is een verhoging van de bovengrens nodig naar 5,4 miljoen euro. Volgens de huidige planning wordt de culturele voorziening in 2028 opgeleverd, de verwachting is dat dan ook (het grootste deel

	van) de reserve wordt aangesproken.
3.2	Met de eenmalige ophoging van de bovengrens kunnen de gelden voor de vertraagde activiteiten gereserveerd blijven in de egalisatiereserve ICT
	Door de raad is voor de egalisatiereserve ICT Investeringsprogramma een bovengrens ingesteld van 10 miljoen euro. Door uiteenlopende redenen heeft er een verschuiving in de uitgaven van het ICT-budget plaatsgevonden van 2024 naar 2025. Door de hogere storting van dit resterend budget in 2024 overschrijdt de reserve incidenteel de bovengrens. De storting in de reserve maakt het mogelijk dat de verschoven activiteiten alsnog kunnen plaatsvinden.
3.3	Met het eenmalig verhogen van de bovengrens van de Egalisatiereserve bouwleges bij de Jaarrekening 2024 kan het surplus meegenomen worden in de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025
	Door de raad is voor de Egalisatiereserve bouwleges een bovengrens ingesteld van 2,3 miljoen euro. Het saldo van de Egalisatiereserve bouwleges bedraagt per 31 december 2024 4,872 miljoen euro. Vooralsnog is dit toegevoegd, maar dit bedrag wordt meegenomen bij de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025.
3.4	Met het (eenmalig) verhogen van de bovengrenzen van de genoemde reserves voldoen we aan de nota reserves
	De nota reserves geeft aan dat bij het instellen van een bestemmingsreserve de maximale omvang van de reserve wordt bepaald. Via het besluit dat hier nu voor ligt worden van de bovenstaande reserves de maximale hoogte (incidenteel c.q. structureel) opgehoogd. Bij de voorjaarsnota 2025 is er extra aandacht voor de reserves, dit omdat dan er opnieuw een brede integrale afweging plaatsvindt. Het kan zijn dat het financieel noodzakelijk is om toch een ophoging terug te draaien.
Beslispunt	
4	De financiële effecten van het opheffen van onderstaande reserves te betrekken bij de integrale afweging van bij de Voorjaarsnota 2025. a. Revolverend fonds woningrenovatie b. Reserve energiemaatregelen Utrechtse scholen c. Reserve geactiveerde investeringen vastgoed (onderdeel vaste activa reserve): d. Reserve revolverend fonds jongeren schulden
4.1	Met het meenemen van de in dit beslispunt genoemde reserves naar 2025 wijken we af van de nota reserves
	De nota reserves geeft aan dat indien een bestemmingsreserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet is gebruikt, de reserve na afloop automatisch wordt opgeheven, tenzij de raad opnieuw besluit om de reserve langer aan te houden. In afwijking van deze nota wordt hier voorgesteld om deze reserves niet bij de jaarrekening op te heffen, maar bij de voorjaarsnota 2025. De reden hiervoor is dat op dat moment een brede integrale afweging plaatsvindt, dit in tegenstelling tot de jaarrekening waar met name voornamelijk wordt gereflecteerd naar 2024 en de activiteiten en risico's die gekoppeld zijn aan 2024.
Beslispunt 5	
5.	De reserve onderhoud en kapitaallasten BSO te handhaven ondanks het feit dat deze reserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet gebruikt is.
5.1	De Reserve onderhoud en kapitaallasten BSO is een systeemreserve die gelet op de aard van de reserve gehandhaafd moet blijven.
	De nota reserves geeft aan dat indien een bestemmingsreserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet is gebruikt, de reserve na afloop automatisch wordt opgeheven, tenzij de raad opnieuw besluit om de reserve langer aan te houden.

Financiën
De Jaarrekening 2024 heeft een voordelig resultaat van 32,6 miljoen euro. De belangrijkste voordelen bestaan uit de meeropbrengsten OZB-woningen en niet woningen uit voorgaande jaren, de vrijval van een aantal stelposten als bijvoorbeeld de stelpost loon-en prijscompensatie en de productiviteitsnorm, het positieve financieringsresultaat, de nacalculatie september-en decembercirculaire Gemeentefonds, de ontvangsten van de SPUK-woonplaatsbeginsel en proeftuin waar in de begroting geen rekening mee gehouden was.
Dit voordeel wordt gedempt door de hogere onderhoudskosten (dan begroot) bij wegen; civiele constructies buitensportaccomodaties, parkeergarages, onderhuisvesting, sport-en ander vastgoed. De eenmalige afschrijving grondstoffendepot (om zo te voldoen aan BBV-wetgeving) en de riolering (waarbij de uitgaven afwijken qua indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten) zorgen beide eveneens voor een verslechtering.

Vervolg
Na vaststelling van de Jaarstukken 2024 zenden wij deze stukken naar de Provincie.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
‘Gemeente aan zet’ is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
De Jaarstukken 2024 en bewonerssamenvatting worden online gepubliceerd.

Niet Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Jaarstukken 2024

Bijlagen informatief
- Bewonerssamenvatting 2024
- GEHEIM Investeringsstaten bij Jaarstukken 2024
- Subsidiemonitor

Jaarstukken 2024

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Algemeen 4
Hoofdlijn 11
Programma's 23
- Betrouwbare overheid 24
- Ontwikkelen en wonen voor iedereen 39
- Klimaatvriendelijke stad 60
- Duurzame bereikbaarheid 70
- Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed 89
- Veilige stad 125
- Passende ondersteuning en opvang 142
- Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid 164
- Kansrijk opgroeien 183
- Levendige en gezonde stad 220
- Algemene middelen en overhead 272

Paragrafen 279
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing 280
- Financiering 292
- Lokale heffingen 304
- Verbonden partijen 311
- Grondbeleid 346
- Onderhoud Kapitaalgoederen 351
- Investeringen 358
- Vastgoed 368
- Bedrijfsvoering 374
- Wet open overheid 387

Jaarrekening 389
- Baten en Lasten 390
- Toelichting overzicht baten en lasten 396
- Balans 427
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 430
- Toelichting op de balans 437
- Reserves 476
- Toelichting reserves 482
- Voorzieningen 516

Toelichtingen voorzieningen ... 519
Borgstellingen ... 526
Rechtmatigheidsverantwoording ... 532
Begrotingsrechtmatigheid ... 534
Herleiding EMU-saldo uit balans ... 549
Kasstroomoverzicht ... 550
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen ... 552
Taakvelden ... 588
Bijlagen ... 598
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant ... 599
Externe subsidieprogramma's ... 600
Bijlage kostendekkendheid Tarieven en Leges ... 606
Verplichte BBV indicatoren ... 621
Subsidies ... 626
Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger ... 658
Subsidieverantwoording per ontvanger ... 700
Voortgang uitvoering raadsbesluiten ... 729
Verklarende woordenlijst ... 743

Algemeen

DENHAM
STRETCH BLACK
Broese
boekverkopers
Broese
boekverkopers
BROESE
24 UUR SERVICE

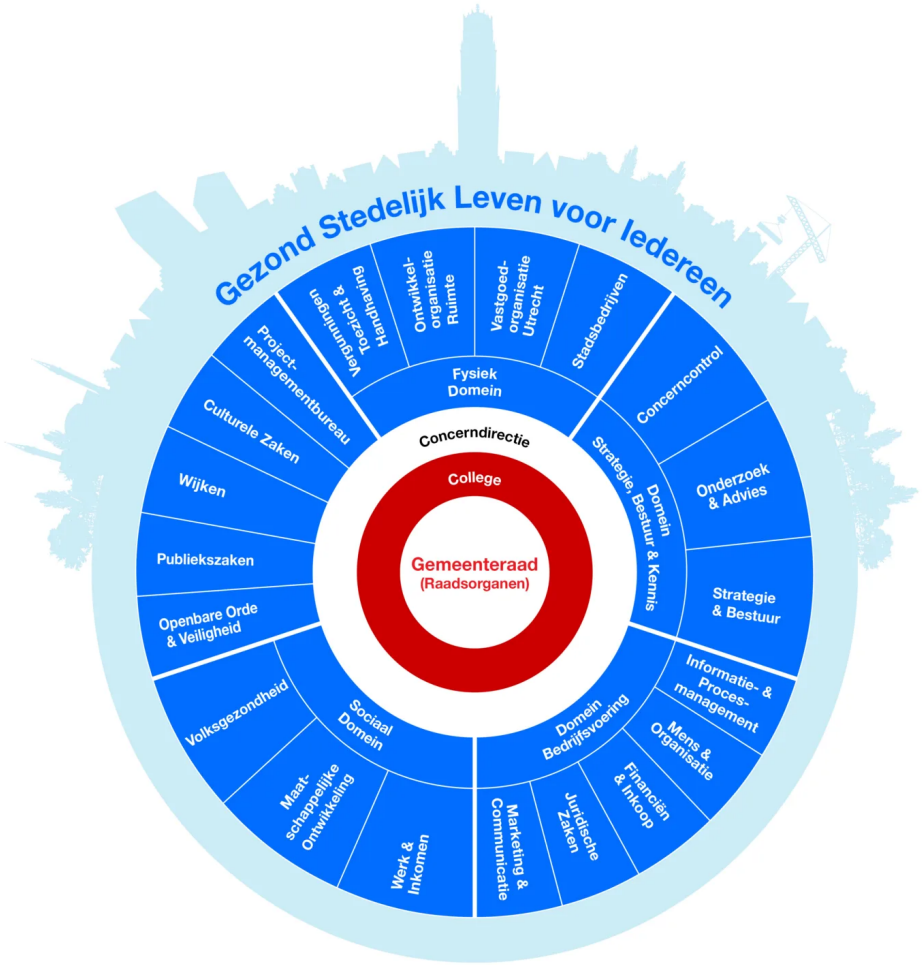
Samenstelling Bestuur

Samenstelling gemeenteraad Stand per 31 december 2024	Samenstelling college van B en W Stand per 31 december 2024
Zetelverdeling: 9 GroenLinks 8 D66 5 VVD 4 PvdA 3 CDA 3 Partij voor de Dieren 3 Volt 2 ChristenUnie 1 Student & Starter 1 BIJ1 1 DENK 1 EenUtrecht 1 Stadsbelang Utrecht 1 Utrecht Solidair 1 UtrechtNu! 1 Horizon	Burgemeester Sharon Dijksma Portefeuille: Openbare Orde en Veiligheid (inclusief mensenhandel en drugscriminaliteit, Handhaving, Ombudszaken en Burgerzaken, Internationale Zaken en Regionale Samenwerking. Wethouder Linda Voortman (Eerste locoburgemeester) (GroenLinks) Portefeuille: Werk en Inkomen, WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en Welzijn, Diversiteit en Inclusie, Grondzaken, Groen, Dierenwelzijn, Publieksdienstverlening. Wijkwethouder: West. Wethouder Eelco Eerenberg (D66) Portefeuille: Ruimtelijke Ordening, Onderwijs (inclusief onderwijshuisvesting, bibliotheek), Volksgezondheid, Drugs, Sekswerk, Ruimtelijke projecten ZuidKant: Groot Merwede (inclusief Merwedekanaalzone, Stationsgebied, Westraven, A12-zone), Rijnenburg. Wijkwethouder: Leidsche Rijn. Wethouder Dennis de Vries (PvdA) Portefeuille: Wonen en Volkshuisvesting, Jeugd en Jeugdzorg, Buurt- en wijkgericht werken, mbo, Vastgoed. Wijkwethouder: Zuidwest en Noordwest Wethouder Eva Oosters (Student & Starter) Portefeuille: Cultuur, Evenementen, Sport, Samen Stad Maken, Milieu en Emissieloos vervoer. Wijkwethouder: Binnenstad en Oost. Wethouder Rachel Streefland (ChristenUnie) Portefeuille: Asiel en Integratie, Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, Samen voor Overvecht, Erfgoed (inclusief werven), Personeel en Organisatie. Wijkwethouder: Overvecht. Wethouder Senna Maatoug (GroenLinks) Portefeuille: Mobiliteit, Energie en Klimaat, Ruimtelijke projecten: Lunetten-Koningsweg en Overvecht. Wijkwethouder: Vleuten-De Meern en Zuid. Wethouder Susanne Schilderman (D66) Portefeuille: Financiën (inclusief Belastingen, Control, Subsidies), Economische Zaken,

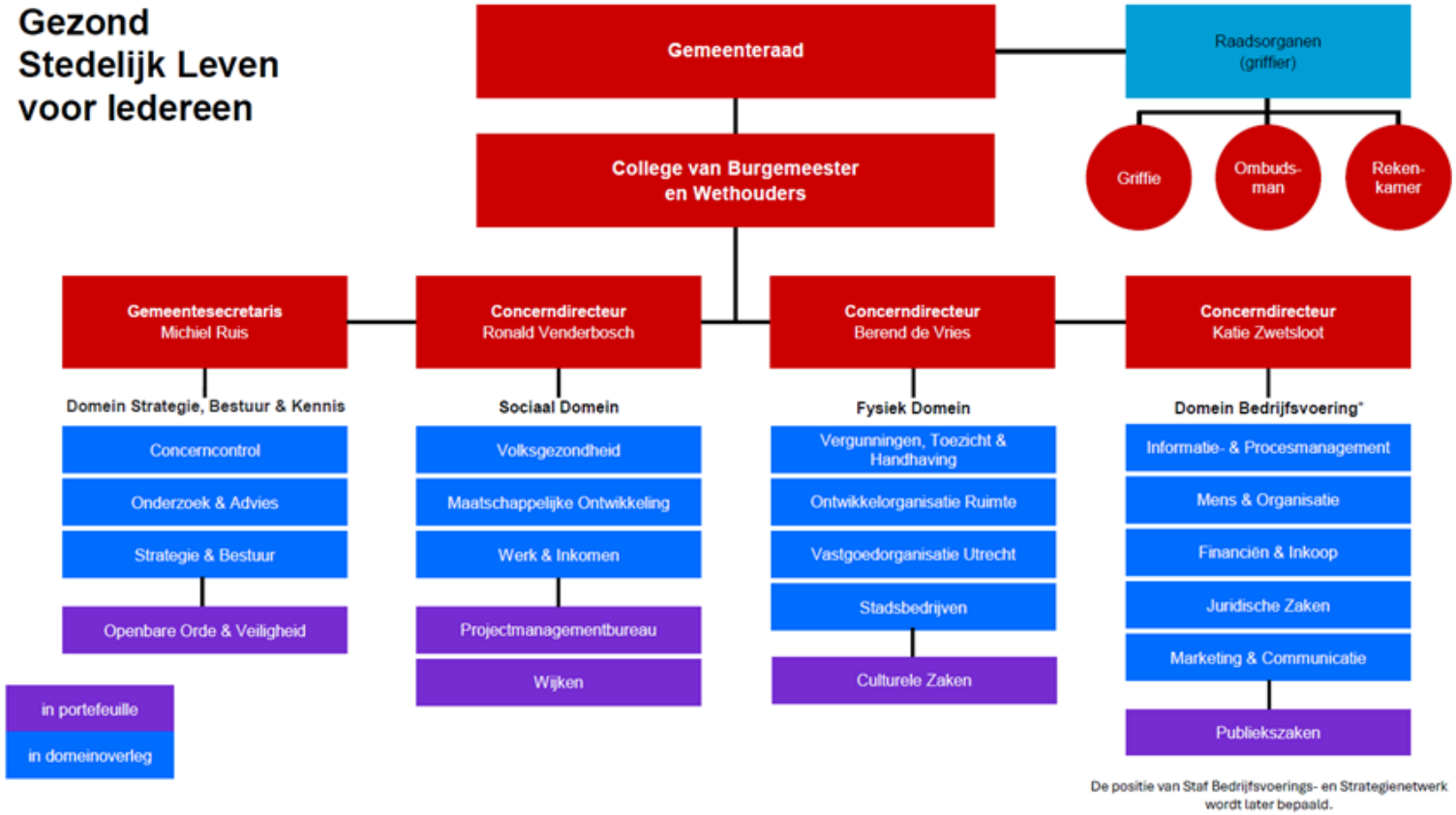
Samenstelling gemeenteraad Stand per 31 december 2024	Samenstelling college van B en W Stand per 31 december 2024
	Circulaire Economie, Openbare ruimte, Markten en Havens, Ruimtelijke projecten: Utrecht Science Park. Wijkwethouder: Noordoost. Gemeentesecretaris Michiel Ruis (gemeentesecretaris) Adviseur college van B en W en Algemeen directeur ambtelijke organisatie.

Organisatiestructuur

Stand per 31 december 2024

Gezond Stedelijk Leven voor iedereen

Kerncijfers gemeente Utrecht

Per einde kalenderjaar	2022	2023	2024
Sociale structuur			
Aantal inwoners	367.984	374.374	376.735
Waarvan percentage 0-29 jaar	43	43	43
Waarvan percentage 30-64 jaar	46	46	46
Waarvan percentage 65+ jaar	11	11	11
Aantal banen/werkzame personen [#1]	301.700	317.470	331.920
Fysieke structuur			
Oppervlakte land in hectare [#2]	9.377	9.377	9.377
Bevolking per vierkante kilometer land	3.924	3.992	4.018
Woningen per vierkante kilometer land	1.764	1.782	1.799
Aantal woningen [#3]	165.399	167.123	168.715
Waarvan % koopwoningen [#4]	44,3	44,1	nnb
Gemiddelde woningbezetting (= bevolking in woningen / bewoonde woningen) [#5]	2,3	2,3	2,3
Financiële structuur (bedragen zijn in miljoenen euro's)			
Rekening			
Totaal lasten	1.755	1.888	2.169
Algemene Uitkering Gemeentefonds	970	967	1.035
Totaal reserves	796	777	592
Totaal voorzieningen [#6]	71	73	111

[1] Bron: Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) met de stand per 1 april. Het aantal banen is uitgedrukt in het aantal fulltime en parttime werkzame personen, inclusief uitzendkrachten, bij bedrijven en instellingen. Cijfers van voorgaande jaren worden jaarlijks bijgesteld .

[2] Bron: CBS Statline

[3] Bron: Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

[4] Bron: BghU en BAG. In de eigendomgegevens van eind 2023 is 44,1% koopwoning en 54,5% huurwoning; van de overige 1,4% is de eigendomssituatie onbekend. Het % koopwoning van eind 2024 is nog onbekend.

[5] Bron: BAG en BRP. Het cijfer geeft de gemiddelde woningbezetting van bewoonde woningen en wooneenheden die onder de woningtelling vallen.

[6] Bron: Voorzieningen passivazijde.

Colofon

Jaarstukken 2024

Uitgave
Gemeente Utrecht – mei 2025
Raadsvoorstel zaaknummer 30268390

Fotografie
Edwin van Wanrooij
Klaas Boonstra
Gerrit Serné
Rebecca Brockbernd
Kamiel Scholten

Informatie
Gemeente Utrecht
Bedrijfsvoerings- en strategienetwerk
Afdeling F&I
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Hoofdlijn

Hoofdlijn

Met de jaarstukken legt het college verantwoording af over de resultaten en de financiën in 2024, ten opzichte van de vastgestelde begroting. Het college heeft ook in 2024 ingezet op de prioriteiten uit het coalitieakkoord 2022-2026: het aanpakken van de woningnood, het tegengaan van de klimaatcrisis, kansengelijkheid en een leefbare en levendige stad. Vanwege de financiële situatie van de gemeente heeft het college in 2024 maatregelen moeten voorleggen aan de gemeenteraad om de financiën op orde te brengen en om te kunnen blijven investeren in de stad. Het college investeerde extra in mensen en buurten die dit het hardste nodig hebben.
Om de gevolgen van een vol stroomnet tegen te gaan, is er in 2024 geïnvesteerd in slimme netoplossingen.

Maatschappelijke context

De gevolgen van snel veranderende maatschappelijke en financiële ontwikkelingen en de grote geo-politieke kwesties zijn voelbaar en merkbaar in onze stad. Deze ontwikkelingen vragen steeds om bestuurlijke keuzes die passen bij de veranderende omstandigheden, naast de inzet voor het uitvoeren van de ambities uit het coalitieakkoord.

Zo zien we als gevolg van de oorlog in het Midden-Oosten een sterke toename van het aantal demonstraties in onze stad. Juist in een tijd waarin het van grote waarde is om je mening te kunnen uiten en ook van mening te kunnen verschillen, vraagt dit extra inzet om ervoor te zorgen dat deze demonstraties ordentelijk en vooral veilig verlopen.

De oorlogen en conflicten in Oekraïne, Gaza en de rest van de wereld vragen van ons barmhartigheid en ruimhartigheid. Terwijl politiek Den Haag met haar asielbeleid de humanitaire ondergrens bereikt, blijft Utrecht zich onvermoeibaar inzetten voor de opvang van vluchtelingen, de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen, dakloze EU-migranten en Oekraïense vluchtelingen en voor de huisvesting van statushouders.

De stijgende kosten van de zorg, de stijgende vraag naar zorg en het personeelstekort zorgen voor toenemende financiële druk op met name de jeugdzorg. Het is aan het Rijk om te zorgen voor voldoende compensatie voor deze taken, daar hebben we ook in 2024 voor gelobbyd. Op 25 april 2025 is de Voorjaarsnota van het kabinet openbaar gemaakt. De inschatting van de gevolgen daarvan voor de gemeente Utrecht wordt betrokken in de verdere besluitvorming over de voorjaarsnota en de begroting 2026.

Wat hebben we in 2024 gerealiseerd?

Het jaar 2024 stond naast de uitvoering van onze reguliere taken in het teken van de prioriteiten uit de Begroting 2024 en het coalitieakkoord 2022-2026. Hieronder een aantal concrete voorbeelden van wat we in 2024 hebben opgestart, uitgevoerd en gerealiseerd.

We maken ons hard voor kansengelijkheid
“Utrecht wil een stad voor iedereen zijn. Een inclusieve stad waar het voor alle Utrechters goed wonen, werken en leven is. We voelen een grote verantwoordelijkheid om de ongelijkheid in onder andere rondkomen, gezondheid en mee kunnen doen tegen te gaan. Daarom investeren we in mensen en buurten die dit het hardste nodig hebben door middel van het principe: Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen. “

- Met het nieuwe beleid Werk en Re-integratie en Financiële Bestaanszekerheid zorgen we dat nog meer Utrechters mee kunnen doen. Bijvoorbeeld door Utrechters extra te ondersteunen om duurzaam uit te kunnen stromen naar de arbeidsmarkt.
- Onze integrale aanpak op gezondheid is vastgelegd in de beleidsnota Gezondheid Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027. Met dit beleid willen we samen met partners in de stad gezondheidsverschillen verkleinen.
- Met alle partners in de stad werkten we ook in 2024 aan hervormingen in het sociaal domein en ontwikkelden we nieuwe manieren van werken: meer groepsgericht, collectief en gebiedsgericht. Ook nu de zorgvraag toeneemt en we beperkte menskracht en middelen hebben, blijven we er vol op inzetten dat we passende zorg en ondersteuning kunnen bieden aan de jongeren, gezinnen en andere inwoners die het nodig hebben.
- Met de uitvoering van de Veiligheidsagenda hebben we ons gericht op onder andere de aanpak van ondermijnende criminaliteit (nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden), casuïstiek (op persoonsniveau) in de wijken, tijdig onderkennen van negatieve gevolgen van maatschappelijke onrust en intensieve samenwerking met partners die zorgen voor het tegengaan en voorkomen van overlast door personen en groepen (bijv. inzet van het Eropafteam en inzet van verblijfsontzeggingengebieden Lucasbolwerk en het Stationsgebied).
- We gaven ruim baan aan vrijheid van meningsuiting en faciliteerden het sterk groeiend aantal demonstraties (2024: 522, 2023: 380).
- Bij openbare ordeverstoring werd adequaat ingegrepen (bijvoorbeeld na afloop van voetbalwedstrijden).
- Ondanks ingrijpende bezuinigingen op het (rijks)asielprogramma zijn er goede resultaten behaald door het organiseren van kwalitatief goede asielopvang met Plan Einstein, de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen, dakloze EU-migranten en Oekraïense vluchtelingen en met de huisvesting en inburgering van statushouders.
- Op alle asiellocaties worden activiteiten en cursussen volgens Plan Einstein aangeboden. We hebben daarbij extra aandacht besteed aan de toeleiding naar werk. We hebben nieuwe locaties gevonden op Europalaan en Vlampijpstraat en bestaande locaties verlengd.

We pakken de woningnood aan

“Onze stad verandert met de dag. Nieuwe stadswijken worden gebouwd. Dit biedt Utrechters de kans om in Utrecht te blijven wonen. We vinden het belangrijk dat Utrecht een leefbare, betaalbare, duurzame en gezonde stad is en blijft. Maar groei is geen doel op zich, het moet duurzaam in balans zijn”.

- Er is een aantal grote stappen gezet in de overgang van woningmarkt naar volkshuisvesting door verschillende doorstroommaatregelen en het invoeren van een vergunningsplicht voor betaalbare nieuwbouw koopwoningen.
- We werken aan de stad met als uitgangspunt groei in balans en vanuit de visie dat we een 10-minutenstad ontwikkelen.
- De schaarste aan woonruimte voor alle doelgroepen is helaas groter geworden. Het terugdringen van deze schaarste en zorgen voor voldoende betaalbare woningen blijft topprioriteit van dit college.
- Het aantal opleveringen van 2.048 nieuwbouwwoningen en overige toevoegingen blijft achter ten opzichte van de ambitie (3.000 nieuwbouwwoningen). Dit als gevolg van veranderende marktomstandigheden door wereldwijd gestegen kosten, inflatie en hiermee gepaard gaande rentestijgingen, waardoor woningbouw projecten vertraagde of stil kwamen te liggen. Mede door de Utrechtse Aanpak, waarmee we maatregelen hebben genomen om de woningbouw op gang te houden, zien we in de komende jaren een herstel in het aantal woningen dat we in aanbouw kunnen nemen.

We gaan de klimaatcrisis tegen

“We voelen als coalitie de verantwoordelijkheid om er alles aan te doen om de klimaatcrisis tegen te gaan. Door gebruik te maken van alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie binnen onze gemeentegrenzen. Door met bewoners en ondernemers ambitieus aan de slag te gaan met energiebesparing. Door als overheid een stap naar voren te zetten. En door verder te blijven investeren in lopen, fietsen, openbaar vervoer en elektrisch rijden om zo de brandstofmotor uit de stad te laten verdwijnen.

Daarmee lossen we als stad de klimaatcrisis niet in ons eentje op. Maar we doen er binnen onze mogelijkheden wel alles aan om een bijdrage te leveren aan de wereldwijde klimaataanpak”.

- De netcongestieproblematiek in de regio Utrecht is groot. Het elektriciteitsnetwerk is bijna vol. Om te kunnen blijven verduurzamen en te zorgen voor voldoende woningen hebben we in 2024 vol ingezet om netcongestie tegen te gaan.
- De eerste Energy hub is geopend in Lage Weide, hiermee kunnen deelnemende bedrijven verder groeien en verduurzamen.
- In de visie Utrecht Circulair 2050 staan de ambities van Utrecht op het gebied van circulariteit en circulaire economie. Deze visie geeft richting aan de gemeente Utrecht en haar partners om slimmer en zorgvuldiger om te gaan met grondstoffen, materialen en producten om in 2050 volledig circulair te kunnen zijn. We hebben Europese subsidie ontvangen, waarmee we onder andere twee upcyclecentra en de grondstoffencorridor hebben gerealiseerd.
- We hebben, samen met het rijk en andere betrokken gemeenten, de invoering van de zero-emissiezone voorbereid, waardoor de meest vervuilende bestel- en vrachtauto’s niet meer in het centrum van Utrecht komen. Met de vaststelling van de nota luchtkwaliteit gaan we de komende jaren de luchtkwaliteit voor onze inwoners verbeteren.
- We hebben onder meer ruim 4.100 energieboxen uitgereikt, er zijn 660 koelkastvouchers verzilverd en ons online energieloket ontving ruim 21.000 unieke bezoekers.

We werken aan een levendige en leefbare stad

We willen onze stad in balans ontwikkelen met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen, zodat iedereen gezond en prettig kan leven in de stad.

- De heropening van de Domtoren was een hoogtepunt van 2024. De restauratie is binnen de tijd en binnen het budget uitgevoerd.
- Met de uitvoering van het Programma wervengebied worden werven en kelder hersteld en behouden voor de toekomst. Dit doen we samen met eigenaren en andere stakeholders.
- In de beleidsnota stadswater is vastgelegd hoe het openbare water gebruikt mag worden (waar je kunt varen of zwemmen en op de oevers waar je kunt verblijven en wandelen). Dit zorgt voor meer duidelijkheid voor inwoners en bezoekers.
- We hebben op een diverse plekken vervangingswerkzaamheden uitgevoerd, waarbij we gelijktijdig de openbare ruimte vernieuwd én heringericht hebben. Helaas lukt het nog niet om alle werkzaamheden uit te voeren in het jaar dat ze geprogrammeerd zijn.
- De hoeveelheid restafval per inwoner was in 2024 lager dan in 2023. Het is onze ambitie om dit verder te verlagen.
- We hebben straten en pleinen groener gemaakt, ruim 6.000 bomen uitgedeeld, sport- en speelvoorzieningen verbeterd en we werken aan de Groene Schaalsprong.
- Er worden minder vervuilende stoffen uitgestoten dankzij de luchtkwaliteitsmaatregelen.
- Nieuwe sport- en beweegplekken zijn aangelegd en bestaande plekken zijn gerenoveerd. Met de tijdelijke sporthal Tempo is extra binnensportcapaciteit toegevoegd.
- In 2024 hebben we gezorgd dat meer inwoners kunnen sporten met de uitbreiding van de capaciteit door oplevering van twee sporthallen, Het Plein en Tempo.

- De vierjaarlijkse cultuurnotasubsidies zijn toegekend, waarmee er komende jaren weer een grote variatie aan culturele activiteiten mogelijk wordt gemaakt. Fair pay was één van de voorwaarden voor subsidietoekenning.
- In 2024 zijn we gestart met het toepassen van de nieuwe locatieprofielen voor evenementen in de stad, waarmee werken we aan een betere balans tussen rust en reuring op 10 belangrijke evenementenlocaties in de stad.
- Wij lopen op schema met het realiseren van het hoofdfietsroutenetwerk en fietsroutes om het centrum heen. Voor de realisatie van een aantal doorfietsroutes lopen we wel achter op schema als gevolg van vertraging in de planvorming (Utrecht-Hilversum, Utrecht-Amersfoort en Houten-Lage Weide).
- Wij liggen op schema met het wegwerken van de tekorten aan fietsparkeerplekken op de stations, de binnenstad en de vooroorlogse wijken.
- We verbeteren de verkeersveiligheid via educatie, handhaving en fysieke maatregelen, met focus op risicovolle oversteken, invoering 30 km/u, extra flitspalen en ingrepen op vijf locaties.
-

Goede uitvoering en contact met de stad
We werken aan het verbeteren van de menselijke maat in de gemeentelijke organisatie om de uitvoering te verbeteren.

- In juni is de beleidsnota Samen Stad Maken vastgesteld met daarin het kompas. Het kompas zorgt voor meer zeggenschap en dit is toegepast in verschillende projecten. Een ander voorbeeld van meer zeggenschap voor Utrechters is het in 2024 afgeronde burgerberaad over de jaarwisseling.
- Met de wijkbureaus staan we dicht bij inwoners en werken we aan kansengelijkheid met het uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken, zes buurtagenda's en het programma Samen voor Overvecht.
- Door grote inzet door medewerkers van de gemeente is het gelukt on ondanks grote drukte aan de balies paspoorten op tijd te verstrekken.
- De vervanging van de onlinedienstverleningskanalen is goed uitgevoerd.

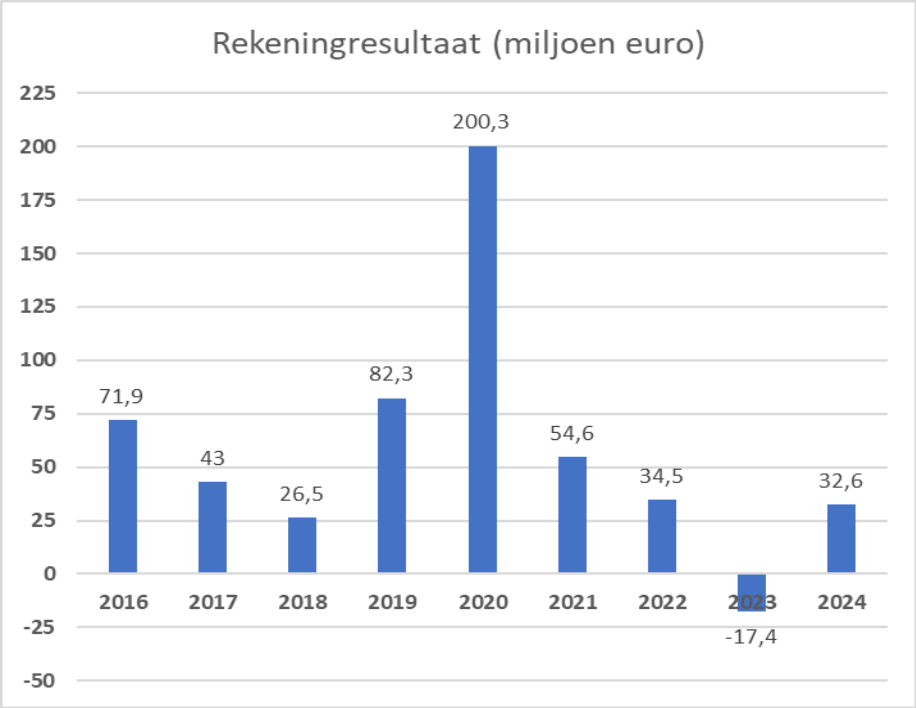
Gezonde financiële huishouding
De financiële positie van de gemeente Utrecht staat onder druk. Vooral als gevolg van tegenvallende inkomsten van het Rijk is de druk op de gemeentelijke begroting fors toegenomen. De teruggang in de financiering door het Rijk is echter sneller gegaan dan wij met goed afgewogen bezuinigingen kunnen compenseren. Daarom is in de afgelopen jaren incidenteel extra geld uit de reserves gehaald om de tekorten op te kunnen vangen. Echter het verder interen op de reserves is niet wenselijk en vraagt dat er keuzes gemaakt moeten worden om zo in de toekomst financieel gezond te worden. Bij de Voorjaarsnota 2024 zijn de nodige keuzes gemaakt om het tekort op korte en op lange termijn op te lossen. Er is voor 35 miljoen euro aan bezuinigingen vastgesteld. Deze zogenaamde maatregelen raken instellingen en partners in stad, maar ontzien de meest kwetsbaren. Met de in 2024 aangekondigde hervormingsbezuinigingen kijken we vooral kritisch naar onze eigen organisatie. Vanaf 2026 willen met deze hervormingen in ieder geval 25 miljoen euro besparen. In de Voorjaarsnota 2025 staat een uitwerking van deze plannen waarover de raad in juli 2025 besluit.

Helaas hebben we in 2024 ook een aantal lasten voor inwoners moeten verhogen. Zo is de OZB vanaf 2025 verhoogd met 12%. Dit betekent voor huiseigenaren met een huis van € 450.000 een verhoging van € 4 per maand. Ook is in 2024 aangekondigd dat de parkeerlasten en de toeristenbelasting omhooggaan.

Financiën

Het jaar 2024 is afgesloten met een overschot van 32,6 miljoen euro.

Rekeningresultaat 2016 tot en 2024

Bovenstaande grafiek geeft weer de ontwikkeling van het rekeningresultaat door de jaren heen.

Resultaat per programma

Het resultaat per programma staat in de onderstaande tabel weergegeven.

Het saldo bestaat uit plussen en minnen op de verschillende programma's. Hieronder staan een aantal majeure ontwikkelingen (> 1,0 miljoen euro) benoemd die een groot deel van het resultaat verklaren. De afwijkingen staan per programma per doelstelling toegelicht in het Jaarverslag.

x € 1.000

Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Betrouwbare overheid	-51.533	-52.218	-685
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-5.983	-128	5.855
Klimaatvriendelijke stad	-10.700	-10.700	0
Duurzame bereikbaarheid	45.912	45.113	-799
Aantrekkelijke groene leefomgeving & erfgoed	-94.989	-105.001	-10.012
Veilige stad	-67.182	-66.334	848
Passende ondersteuning en opvang	-255.026	-246.166	8.860
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-151.988	-148.618	3.370
Kansrijk opgroeien	-195.237	-193.207	2.030
Levendige en gezonde stad	-104.515	-105.098	-583
Algemene Middelen en Overhead	891.241	914.971	23.730
Totaal	**0**	**32.614**	**32.614**

Nadelig resultaat

10,0 miljoen euro: Aantrekkelijke groene leefomgeving:

Het beheer van de stedelijke infrastructuur levert een nadeel op van 4,0 miljoen euro, hoofdzakelijk is dit het gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken en noodzakelijk onderhoud aan de Stadsbaantunnel. Daarnaast heeft er een eenmalige afschrijving op de panden van het grondstoffendepot nadeel van 1,5 miljoen euro plaatsgevonden. Conform BBV-regelgeving was afschrijving over meerdere jaren niet toegestaan. Als gevolg van een vertraging in de werkzaamheden in het Wervengebied waren er lagere lasten van 2,3 miljoen euro. De uitgaven van het programma Water -en riolering wordt er uitgegaan van een andere prijsindex (de uitgaven stijgen met een ander percentage) dan gemeente breed, dit zorgt voor een nadeel van 2,969 miljoen euro

Voordelig resultaat

5,8 miljoen euro: Ontwikkelen en wonen voor iedereen:

Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017, in 2024 betreft dit 3,402 miljoen euro. Daarnaast zijn de rijksbijdragen voor de implementatie van de Omgevingswet niet volledig in 2024 besteed (voordeel 1,8 miljoen euro). De besteding van deze middelen vindt verspreid over de komende jaren plaats.

8,9 miljoen euro: Passende ondersteuning en opvang:

De lasten voor huishoudelijke hulp zijn in 2024 naar beneden bijgesteld en er heeft een terugvordering 2023 plaatsgevonden (voordeel 2 miljoen euro). Het vinden van locatie voor de uitbreiding van het aantal opvang plekken en de uitvoering van de Koudweerregeling leverde een vertraging op (voordeel 1,150 miljoen euro). Daarnaast volgen de regionaal programma's wonen (dakloosheid, Living Lab en beschermd wonen) de werkelijk inzet. Het moment van opleveren van de woonprojecten bepaalt de uitgaven (voordeel 4,8 miljoen euro).

3,3 miljoen euro:Werken of participeren:

Bij de begroting was rekening gehouden een grote stijging van de BUIG-lasten, bij de realisatie viel de stijging mee (voordeel van 2,9 miljoen euro). Dit voordeel werd gedempt door enerzijds een stijging als gevolg van een hoger bereik van de studietoeslag (nadeel 1,4 miljoen euro), U-pas (nadeel 0,3 miljoen euro), bijzondere bijstand (nadeel 0,3 miljoen euro), individuele inkomenstoeslag (nadeel 0,3 miljoen euro) en anderzijds een hogere toerekening van uitvoeringskosten (nadeel -2,1 miljoen euro). Conform de systeemafspraak uit de Tweede Bestuursrapportage 2023 is het resultaat op minimabeleid en schulddienstverlening (excl. resultaat voormalig personeel) verrekend met de reserve Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening (voordeel van 2,5 miljoen euro). Verder leveren lagere lasten van het regionaal actieplan jeugdwerkeloosheid een voordeel op (1,253 miljoen euro).

2,0 miljoen euro: Kansrijk opgroeien:

Een stijging van de lasten (nadeel 3,0 miljoen euro) van YEPH (hoog specialistische zorg voor kinderen) door de groei van het volume en toename van de kostprijs van een verblijf. Daarbij vallen het jaarresultaat van de aanbieders aanvullende zorg en de uitgaven in verband met het woonplaatsbeginsel hoger uit dan begroot (nadeel 2 miljoen euro). Dit nadeel wordt gedempt, doordat er in de begroting geen rekening was gehouden met de SPUK WPB (Woonplaatsbeginsel) 2024 (voordeel 2,7 miljoen euro) en onderbesteding bij de proeftuin SAVE (voordeel 1,3 miljoen euro). Per saldo levert dit een voordeel op 2 miljoen euro.

23,7 miljoen euro: Algemene middelen

De inkomsten uit de OZB zijn hoger (8,8 miljoen euro) dan verwacht. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat er meeropbrengsten OZB-woningen - en niet woningen uit voorgaande jaren zijn verrekend.

Verder zijn niet alle stelposten volledig benut. Onder andere de stelpost Loon- en prijscompensatie en de stelpost “Productiviteitsnorm nieuwe CAO” uit de Voorjaarsnota 2024 zijn gedeeltelijk ingezet (voordeel van 5,1 miljoen euro). De stelpost interne rentevergoeding kent een voordeel van 4 miljoen euro. Het financieringsresultaat levert een voordeel op van 2,0 miljoen euro. Als gevolg van nacalculatie resteert er vanuit de september- en decembercirculaire een voordeel (3,0 miljoen euro structureel). Daarnaast heeft er een storting in de reserve Gemeentefonds (4,0 miljoen euro) plaatsgevonden. Dit betreft middelen voor corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire die naar 2025 worden overgeheveld omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverklaring legt het college verantwoording af over de financiële rechtmatigheid van de uitgevoerde activiteiten. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Op basis van interne controles wordt vastgesteld in welke mate de uitvoering rechtmatig heeft plaatsgevonden conform de geldende externe en interne wet- en regelgeving. De toets bestaat uit drie onderdelen:

- Voorwaardencriterium: zijn de externe en interne regelgeving nageleefd conform door raad vastgestelde normenkader
- Begrotingscriterium: zijn de afwijkingen op lasten en baten gerealiseerd ten opzichte van de vastgestelde begroting rechtmatig volgens de door de raad vastgestelde beoordelingscriteria
- Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium: betreft het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk bij de bestedingen van de overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen.

De verantwoordingsgrens heeft uw raad vastgesteld op 1,5% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. Voor 2024 is deze grens 39,2 miljoen euro.
Op basis van de grondslagen uit de kadernota Rechtmatigheid 2024 is voor 16,3 miljoen euro aan onrechtmatigheden geconstateerd waarvan 9,4 miljoen euro voortvloeit uit het begrotingscriterium en 6,9 miljoen uit het voorwaarden criterium.
Na toetsing op basis vastgestelde criteria, uit de financiële verordening en interne richtlijnen, wordt alsnog binnen de begrotingsrechtmatigheid 2,9 miljoen euro rechtmatig. Daarmee komt het saldo van de onrechtmatigheden uit op 13,4 miljoen euro. Dit valt ruim binnen de grens van 1,5%.
Binnen de begrotingsrechtmatigheid wordt de onrechtmatigheid met name veroorzaakt door stedelijk beheer infrastructuur als gevolg van extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud), noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel en een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV-regelgeving.
Ten aanzien van het voorwaardencriterium heeft het college aan de hand van uitgevoerde verbijzonderde interne controles geconstateerd dat bij inkoop en aanbesteden 6,8 miljoen euro aan onrechtmatigheden heeft plaatsgevonden. Dit is een toename ten opzichte van 2023 (4,8 miljoen euro) en wordt vooral veroorzaakt door inhuurcontracten waar afspraken over maximum te declareren uren zijn overschreden. Bij de verlenging van deze contracten was het maximum urensaldo niet opgehoogd. Inmiddels is deze clausule uit de standaard inhuurcontracten formats verwijderd. Gecorrigeerd voor dit type onrechtmatigheid is er sprake van een afname van circa 2,9 miljoen in vergelijking met vorig boekjaar.
Ten aanzien van het misbruik en oneigenlijk-gebruik criterium zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

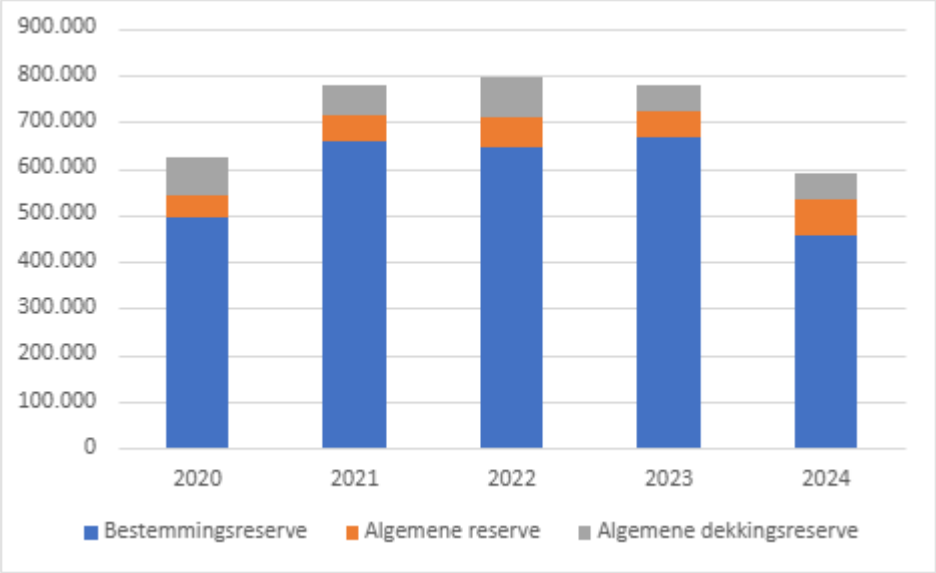
Het college stelt dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde grens.

Actuele financiële positie

De financiële positie geeft een indruk van de financiële flexibiliteit van Utrecht: zijn er voldoende financiële buffers of bijsturingsmogelijkheden om risico's of tegenvallers op te vangen. De normen voor de indicatoren zijn door de provincie, onze toezichthouder, vastgesteld.

Reserves

Reserves zijn bedoeld om geld voor een langere termijn te reserveren, met als doel om bijvoorbeeld risico's af te dekken of om een piek in de kosten over meerdere jaren te verdelen. Bij de voorjaarsnota 2024 heeft de raad besloten om enerzijds de reserves in te zetten om het tekort van 2024 en 2025 op korte termijn op te lossen. De activareserve is verlaagd met 203 miljoen euro en dit bedrag is voor 149,3 miljoen euro ingezet ter dekking van het tekort in 2024 en 2025. Het restant van 53,8 miljoen euro is toegevoegd aan de algemene reserve en enkele bestemmingsreserves. Onderstaande grafiek geeft deze belangrijke wijzigingen grafisch weer.

Investeringen in onze stad en inwoners

We investeren jaarlijks vele miljoenen euro's in de groei van onze stad en om de stad in goede staat te houden en te verbeteren. Onze bezittingen nemen door deze investeringen (vaste activa) toe. Bij de programmabegroting wordt het volledige investeringskrediet ineens geautoriseerd voor de gehele looptijd van het project, waarbij de uitgaven over meerdere jaren worden gespreid. In de Begroting 2024 is voor 2.045 miljoen euro aan geplande en (geautoriseerde) investeringen opgenomen. Tot en met het jaar 2024 is er een bedrag van 777 miljoen euro gerealiseerd aan uitgaven op de begrote investeringen. In de Begroting is voor de begrote investeringen -in uitvoering of nog te starten- een bedrag van 315 miljoen euro voor het jaar 2024 opgenomen. Hiervan is in 2024 een bedrag van 206,9 miljoen euro (66%) gerealiseerd.

Deze uitgaven zijn als volgt verdeeld over de verschillende programma's:

Verloop kengetallen

In onderstaand tabel staan de verplichte BBV-indicatoren en ratio Weerstandsvermogen opgenomen. Een nadere toelichting en duiding per indicator staat in de desbetreffende paragraaf opgenomen. Voor de beoordeling van de BBV verplichte kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en wendbaarheid worden de door de provincie Utrecht, in het kader van het financieel toezicht, gehanteerde signaleringswaarde aangehouden. De huidige waarde van de kengetallen zijn hiernaast gelegd.

BBV verplichte kengetallen	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024	
Wendbaarheid				
Ratio weerstandsvermogen	1,17	1	1	Voldoende
Solvabiliteitsratio	32,40%	25,10%	25,00%	Neutraal
Kengetal grondexploitatie	6,30%	4,50%	5,30%	Gezond
Structurele exploitatieruimte	-1,18%	1,53%	0,65%	Gezond
Weerbaarheid				
Netto schuldquote	69,40%	87,00%	72,8%	Gezond
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67,80%	85,70%	71,1%	Gezond
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens	112,40%	117,50%	120%	Risicovol

Bovenstaande tabel geeft een vertekend beeld en vraagt om nuancering. De ontwikkeling van de verplichte kengetallen door de jaren heen geeft aan dat het beeld qua verplichte kengetallen verslechterd. Met name solvabiliteit laat een dalende trend zien.

BBV verplichte kengetallen	Verslag 2021	Verslag 2022	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	61%	60,4%	69,4%	87%	72,8%	81,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59%	58,9%	67,8%	85,7%	71,1%	80,6%
Solvabiliteitsratio	40,9%	38,1%	32,4%	25,1%	25,0%	21,7%
Kengetal grondexploitatie	13,4%	4,2%	6,3%	4,5%	5,3%	6,9%
Structurele exploitatieruimte	2,15%	1,25%	-1,18%	1,53%	0,65%	0,97%
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens	107,3%	109,2%	112,4%	117,5%	120%	131%

Wendbaarheid
De wendbaarheid van de gemeente geeft de flexibiliteit aan van de gemeente om snel in te kunnen spelen op de actuele ontwikkelingen. De kengetallen die samen een beeld geven over de wendbaarheid zijn in deze jaarstukken op niveau gebleven en daarmee als gezond aan te merken. Aandachtspunt voor toekomstige jaren is het structurele begrotingstekort en het benodigde evenwicht tussen de structurele inkomsten en uitgaven. In de komende voorjaarsnota en begroting worden voorstellen gedaan om het structurele tekort op te lossen en daarmee een structureel gezonde financiële positie te realiseren.

Weerbaarheid
De waardering van de kengetallen is verbeterd. De gemeentelijke woonlasten blijven boven het landelijke gemiddelde. Daardoor is er minder ruimte in de onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van het landelijk gemiddelde om in financieel weerbarstige tijden bij te kunnen sturen aan de inkomstenkant van de begroting. Deze bijsturing kan onderdeel uitmaken van besluitvorming over de voorjaarsnota en begroting.

Structuur

Zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag (deel 1) bestaande uit programma's en paragrafen, een jaarrekening (deel 2) en de bijlagen (deel 3).

Alle programma's beginnen met een totaaloverzicht van de baten en lasten van het programma. Na het programmaoverzicht worden de programmadoelstellingen verder uitgewerkt. Per doelstelling is opgenomen wat er is bereikt met welke activiteiten en welke financiën hierbij horen.

In de doelstellingen zijn effectindicatoren opgenomen. Met een kleur wordt aangegeven of de uitvoering conform de raming is verlopen:

Groen : uitvoering / indicator verloopt volgens planning

Geel : uitvoering / indicator verloopt niet volgens planning maar de planning c.q. raming is bijgesteld en realisatie is geen probleem

Rood : uitvoering / indicator verloopt niet volgens planning en realisatie is een probleem

Grijs : gegeven is niet bekend

In de programma's wordt ook het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de realisatie 2024 getoond per doelstelling. Alleen verschillen die groter zijn dan 0,5 miljoen euro of 10% van de baten of lasten van de doelstelling worden toegelicht. Kleinere verschillen worden toegelicht als ze politiek relevant zijn.

In de paragrafen vind je een toelichting op programma overstijgende onderwerpen, zoals investeringen die de gemeente heeft gedaan of van plan was te doen. Een deel van deze paragrafen is verplicht vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9 lid 2). De paragraaf Investeringen en Vastgoed zijn niet verplicht.

De jaarrekening is de financiële verantwoording van de gemeente Utrecht. Hier vindt u de financiële cijfers met een uitgebreide onderbouwing en een toelichting op hoe de gemeente er financieel voor staat. De accountant controleert de jaarrekening en oordeelt of het jaarverslag in lijn is met de jaarrekening. De conclusies die volgen uit de controle legt de accountant vast in de controleverklaring. Deze is opgenomen in bijlage Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

In de bijlagen zijn naast de Controleverklaring ook nog andere documenten opgenomen die vaak een uitgebreidere uitwerking zijn van hoofdstukken in de jaarrekening of meer informatie geven over gerelateerde onderwerp zoals de opvolging van de rekenkamertoetsen en de raadstoetsen.

Beleidskaders

Coalitieakkoord
Dit betreft het coalitieakkoord ‘Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat’. In de periode van 2022-2026 wordt er aan de slag gegaan met de groeiende ongelijkheid in onze stad, de grote woningnood en de klimaatcrisis.

Voorjaarsnota 2023
De Voorjaarsnota 2023 is het document waarin de integrale afweging plaatsvindt en de beleidsmatige keuzes, inclusief de meerjarige doorkijk, worden gemaakt voor het begrotingsjaar 2024. Een overzicht van moties en amendementen aangenomen naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2023 vindt u hier.

Programmabegroting 2024
De Programmabegroting 2024 is een uitwerking van de Voorjaarsnota 2023. De keuzes die in de Voorjaarsnota zijn gemaakt en waarover de gemeenteraad heeft besloten, zijn in de Programmabegroting verder uitgewerkt. De programmabegroting biedt een doorkijk naar de komende jaren in termen van beoogde maatschappelijke doelen, de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd en welke middelen daarvoor worden ingezet. Een overzicht van moties en amendementen aangenomen naar aanleiding van de Programmabegroting 2024 vindt u hier.

Eerste en tweede bestuursrapportage 2024
In de Eerste bestuursrapportage 2024 en de Tweede bestuursrapportage 2024 informeren wij de raad over actuele ontwikkelingen en de verwachte afwijkingen in de uitvoering van de beleidsvoornemens ten opzichte van de Programmabegroting 2024. De Begroting 2024 wordt met het financiële effect van deze ontwikkelingen aangepast.

Jaarstukken 2024
Deze Jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de Jaarstukken volgt de gemeente de regelgeving en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordeningen. In deze jaarstukken laat de gemeente zien of de beoogde maatschappelijke doelen en activiteiten zijn gerealiseerd en welke middelen hiervoor nodig zijn geweest.

Aangenomen moties en amendementen
Bij de behandeling van de Jaarstukken 2024 in de raadsvergadering van 10 juli 2024 zijn onderstaande amendementen en moties aangenomen. De aangenomen amendementen worden in de jaarstukken verwerkt.

Programma's

Betrouwbare overheid

Programma overzicht

We zorgden voor betrouwbare dienstverlening aan en rechtvaardige behandeling van iedereen die in Utrecht woont en werkt.

Portefeuillehouder(s):
Sharon Dijksma, Rachel Streefland, Eva Oosters, Dennis de Vries en Linda Voortman

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	6.092	8.288	8.908	14.741	13.499	-1.241	11.758
Lasten	55.280	56.793	55.931	66.758	66.202	556	66.315
Saldo baten en lasten	**-49.187**	**-48.504**	**-47.023**	**-52.017**	**-52.702**	**-685**	**-54.557**
Onttrekking reserves	978	978	0	695	695	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	211	211	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**978**	**978**	**0**	**484**	**484**	**0**	**0**
Totaal	**-48.209**	**-47.526**	**-47.023**	**-51.533**	**-52.218**	**-685**	**-54.557**

De baten in dit programma zijn 13,5 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Bovengemeentelijke belangen (bijdragen U10 en EBU) (1,5 miljoen euro).
- SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk (1,6 miljoen euro)
- Inkomsten uit leges (10 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 66,2 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- College (3,956 miljoen euro)
- Raad en raadsorganen (9,467 miljoen euro)
- Bovengemeentelijke belangen (5,319 miljoen euro)
- Initiatievenfonds (5,079 miljoen euro)
- Wijkbureaus (10,909 miljoen euro)
- Dienstverlening Burgerzaken (14,6 miljoen euro)
- Verkiezingen: (2,1 miljoen euro)
- Het Utrechts archief (3,6 miljoen euro)
- Informatie en dienstverlening (KCC en publieksdienstverlening) (11,1 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 0,695 miljoen euro onttrokken en 0,211 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Raad en college

De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- De raad heeft de eigen rol(len) in participatieprocessen kritisch bezien en besloten daar blijvend op te willen reflecteren met elkaar. De adviezen en dilemma's uit het rapport van de adviescommissie Participatie zijn een gespreksopener om dat te doen.
- De raad heeft dit jaar meer activiteiten uitgevoerd waarin zij in contact is gekomen met Utrechters. De raad zocht Utrechters op en de raad was zichtbaar, zowel online als offline, waardoor Utrechters de raad goed wisten te vinden.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota standaard voor de beleidscyclus	2023	Kaders ten behoeve van de rolverdeling tussen raad en college, en duidelijke afspraken over sturen en verantwoording van beleid.
Raadstoets Bewoners en Bestuur M249 Overnemen aanbevelingen raadstoets Bewoners en Bestuur Utrecht	2023	De aanbevelingen zoals verwoord in de Raadstoets Bewoners en Bestuur in goed overleg met raad over te nemen en te verwerken in de P&C documenten Betrouwbare Overheid.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad	55% (2021)	-	51%	-	-	●	-

Toelichting: Deze indicator meten we met de inwonersenquête die één keer in de twee jaar plaatsvindt. Dat zorgt voor twee datapunten in een raadsperiode. De volgende meting is in 2025. Het is niet mogelijk om een een-op-een relatie tussen actie en effect te beschrijven. Vertrouwen kent vele facetten die het een moeilijk te sturen indicator maken. Tegelijkertijd wil de gemeenteraad inzet plegen om het vertrouwen in het stadsbestuur te vergroten en er is simpelweg geen betere indicator om dit te meten.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Door middel van het democratieprogramma heeft de raad duizenden, voornamelijk jonge Utrechters in het stadhuis en in het klaslokaal geïnformeerd over de lokale democratie. Daarnaast heeft de raad actief de betrokkenheid van inwoners gezocht door middel van verschillende activiteiten, zoals werkbezoeken, 'raad in de wijk' en wijkspreekuren.
- De raad heeft de instrumenten ‘inwonersagendering’ en ‘inwonersmotie’ geïntroduceerd, waarmee Utrechters op een laagdrempelige manier iets kunnen agenderen voor debat of de gemeenteraad over hun voorstel kunnen laten stemmen.
- De gemeenteraad heeft besloten de adviescommissie Participatie een structureel onderdeel van het raadswerk te maken, waarmee er een platform is om te reflecteren op de interactie tussen Utrechters en gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie).

Activiteiten die we niet meer doen

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Gemeenteraad:

- De raad heeft gezorgd voor goede zichtbaarheid om te bereiken dat inwoners de gemeenteraad en de raadsleden herkennen. Daarvoor is gebruik gemaakt van de eigen communicatiekanalen en incidenteel van campagnes.
- De raad heeft een zorgvuldige en transparante vier-weekse besluitvormingscyclus gehanteerd, waarin voldoende tijd is voor verdieping voor raadsleden en contact met inwoners.
- De raad heeft zich regelmatig losgemaakt van besluitvormingsprocessen, door werkbezoeken, raad in de wijk en wijkspreekuren waarin de raad inwoners actief opzoekt om te horen wat er speelt.
- De raad heeft kritisch gekeken naar de eigen werkwijze en het functioneren van de raad op langere termijn daarbij overwogen.

College van B&W:

- Dagelijks bestuur van de gemeente Utrecht: uitgevoerd binnen de kaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.
- Wekelijkse bijeenkomsten college (besluitvorming): er zijn in 2024 ruim 400 besluiten genomen (Besluitenlijsten B&W Utrecht - iBabs Publieksportaal).
- Inzet college coalitieakkoord ‘Investeren in Utrecht’: gericht op de aanpak van de groeiende ongelijkheid in de stad, de grote woningnood en de klimaatcrisis om een levendige leefbare stad te blijven.
- Inzichtelijk maken uitvoering coalitieakkoord: via de P&C cyclus kun je dit terugzien in zowel de Eerste- als de Tweede Bestuursrapportage 2024.
- Informeren gemeenteraad: via raadsbrieven, memo's, schriftelijke vragen en vragenuur.
- Vertegenwoordigden gemeentebestuur: bij uiteenlopende gelegenheden op de diverse beleidsterreinen.

- Betrekken inbreng inwoners, ondernemers en organisaties: nieuw participatiebeleid 'Samen Stad maken' is vastgesteld en in uitvoering.
- Thematische werkbezoeken en kennismakingen/ontmoetingen: er is een werkbezoek geweest over de wijk- en buurtaanpak in Kanaleneiland, een (fiets)bezoek aan Rijnenburg en een werkbezoek aan 'In De Kern Gezond' over het thema volksgezondheid.
- Nauwkeurige en transparante uitvoering referendumverordening: er is één inleidend verzoek voor een referendum ingediend in 2024. Deze is conform de referendumverordening afgehandeld.

Financiën 1: Raad en college

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	10	106	0	0	36	36	0
Lasten	11.282	10.785	10.983	11.412	13.423	-2.011	12.037
Saldo baten en lasten	**-11.272**	**-10.678**	**-10.983**	**-11.412**	**-13.387**	**-1.975**	**-12.037**
Onttrekking reserves	436	436	0	465	465	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**436**	**436**	**0**	**465**	**465**	**0**	**0**
Totaal	**-10.836**	**-10.242**	**-10.983**	**-10.947**	**-12.922**	**-1.975**	**-12.037**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	36	
Overige baten	36	
Lasten	-2.011	
Sinds deze raadsperiode zijn de activiteiten van de raad op verschillende onderdelen gegroeid (bijvoorbeeld meer raadscommissies). De ondersteuning vanuit de Griffie groeide mee. De bij deze activiteiten behorende budgetten zijn echter niet in een vergelijkbaar tempo meegegroeid.	-589	I
Conform de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers is er een voorziening voor wethouderspensioenen opgenomen. Deze voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd. Door indexatie en een daling van de rekenrente is er 1,280 miljoen euro toegevoegd aan de reserve.	-1.280	I
Overige lasten	-142	

Doelstelling 2: Bovengemeentelijke belangen

De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal.

Wat hebben we bereikt in 2024?

De Utrechtse belangen zijn op verschillende manieren vertegenwoordigd op regionaal, nationaal en internationaal niveau. We zijn succesvol geweest in het naar voren brengen van de Utrechtse inzet richting zowel het nationale formatieproces t.b.v. Kabinet Schoof als richting het Europees Parlement

en de Europese Commissie. Ook zijn we steeds beter zichtbaar als Utrechtse Metropool Regio en breiden we onze strategische samenwerkingen uit om onze belangen naar voren te brengen.

Beleidskader
Deze doelstelling heeft géén specifiek beleidskader.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Verkiezingen voor het Europese Parlement: in samenwerking met de G4 en Europese partners (o.a. Eurocities) is een gezamenlijke inzet geformuleerd voor het Parlement en de nieuwe Europese Commissie om de stedelijke belangen in Europese context te behartigen.
- Onderhandelingen nieuw Kabinet: in samenwerking met de MRU (Metropoolregio Utrecht), G4, VNG en andere partners, ingezet om de Utrechtse belangen te vertegenwoordigen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024
- Voorzitterschap Eurocities Social Affairs Forum is in 2023 beëindigd.
- Voorzitterschap G4 is in 2023 beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Vertaling Utrechtse coalitieakkoord naar lobby inzet: we hebben belangen onder de aandacht gebracht bij bewindspersonen, nationaal en Europees parlement, al dan niet samen met G4, VNG en andere partners.
- Bouwen aan een relevant regionaal en (inter)nationaal netwerk: we hebben ons netwerk verder versterkt en uitgebreid door samenwerking met bestaande partners te intensiveren en samenwerking met nieuwe partners aan te gaan
- Samenwerking regio: samen met MRU en EBU partners is gewerkt aan de versterking van de positionering van Utrecht, Heart of Health.
- Voortrekkersrol bij de internationale klimaatdoelstellingen: wij hebben inzet geleverd op een grotere rol van steden in de klimaatafspraken (COP) en bijgedragen aan een vervolg op de COP 2023 afspraken.
- Samenwerking regiogemeenten in de U10: samengewerkt aan de uitvoering van onze gezamenlijke opgaven onder andere door uitvoering te geven aan het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP).

- Actieve lidmaatschappen: we zijn actief lid van onder andere de VNG, G4, Eurocities, ICLEI (local governments for sustainability), Polis en de WHO en nemen waar nuttig bestuurlijke posities in.
- Kennisuitwisseling met nationale en internationale partners: dit hebben we gedaan door ontvangst van delegaties en organiseren van gesprekken, ronde tafels en werkbezoeken. Ook hebben we ingezet op het aantrekken van internationale evenementen of conferenties die passen bij ambities van de stad.
- Internationale (economische) missies: hier hebben we aan deelgenomen. Hierbij is bijgedragen aan het Utrechtse profiel en vestigingsklimaat in samenwerking met partners als RVO, ROM en EBU.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Bovengemeentelijke belangen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.104	1.390	1.104	1.104	1.542	439	674
Lasten	5.430	5.128	3.934	5.276	5.319	-43	3.318
Saldo baten en lasten	**-4.327**	**-3.738**	**-2.830**	**-4.173**	**-3.777**	**396**	**-2.645**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-4.327**	**-3.738**	**-2.830**	**-4.173**	**-3.777**	**396**	**-2.645**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**439**	
De gemeente ontvangt gemeenschappelijke bijdragen (zoals voor de U10 en de EBU) die door de jaren heen zijn toegenomen als gevolg van een toename van het aantal deelnemers. De begroting moet nog geactualiseerd worden.	429	S
Overige baten	10	
Lasten	**-43**	
Overige lasten	-43	

Doelstelling 3: Betrokken Utrechters

Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- Buurt- en wijkgericht werken: *Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken*, 6 buurtagenda's voor 6 buurten en 1 keer per maand een wijkspreekuur in alle Wijken.
- Samen voor Overvecht: Start met de aanscherping van de 5 ambities van Samen voor Overvecht.
- Initiatievenfonds: 1.116 initiatieven ondersteunt uit het Initiatievenfonds.
- Samen stad maken: Beleidsnota *Samen stad maken, geen Utrecht zonder U*, uitvoering voorstel Jaarwisseling van het 1e burgerberaad, 16.126 online reacties op 51 projecten via DenkMee en 87 medewerkers volgden een training *Samen stad maken, hoe doe je dat?*

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken	2024	Uitvoeringsprogramma geeft richting aan het verder ontwikkelen van buurt- en wijkgericht werken.
Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U	2024	Beleidsnota geeft richting aan meer zeggenschap voor Utrechters.
Samen voor Overvecht	2019	Ambitiedocument Samen voor Overvecht
Initiatievenfonds	2016	Subsidieregeling voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% Utrechters dat betrokken is in de buurt bij één of meerdere activiteiten	54% (2023)	54%	54%	-	-		55%
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid	53% (2023)	0%	53%	-	-		54%
% Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in het contact met inwoners.	27% (2023)	0	27%	-	-		28%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Op 11 oktober is de raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling gestuurd.
- De reflectiegroep met 8 betrokken Utrechters voor de uitvoering van Samen stad maken is gestart.
- Vanuit Samen stad is het samenwerkingsplan en –verslag ontwikkeld.
- De nieuwe Verordening samenwerking, participatie en inspraak gemeente Utrecht is opgesteld en 20 februari 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Op 27 september is het Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken verstuurd met 14 gemeentebrede maatregelen om het buurt- en wijkgericht werken te versterken.
- Op 31 oktober is de raadsbrief Propositie Vitale Wijken 2.0 Overvecht voor Regiodeal zesde tranche verstuurd.
- Op 27 november is de raadsbrief Aanscherpen wijkaanpak Samen voor Overvecht verstuurd.
- Vanuit Samen voor Overvecht is gestart met de uitvoering van de Specifieke Uitkering (SPUK) kansrijke wijk.
- Op 27 juni is de beleidsnota Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U vastgesteld. De Beleidsnota geeft richting aan meer zeggenschap voor Utrechters.
- Het kompas voor zeggenschap en leidende principes voor houding en gedrag is ontwikkeld en op 27 juni naar de gemeenteraad gestuurd als onderdeel van de beleidsnota *Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U.*
- De Jaarwisseling van 2024/2025 was de eerste editie van *Oud en vanaf nu: samen maken we nieuwe tradities voor een jaarwisseling zonder vuurwerk!* De raadsbrief Terugblik Jaarwisseling 2024-2025 van 28 januari 2025 informeert over het verloop hiervan.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het Initiatievenfonds is voor 97% besteed waarmee 1.116 initiatieven zijn ondersteund. Op 24 mei is de jaarlijkse raadsbrief Initiatievenfonds verstuurd.
- Bij de wijkbureaus konden inwoners en ondernemers terecht met vragen, meldingen of ideeën over hun leefomgeving en voor het wijkspreekuur van de wijkwethouder.
- Vanuit de wijkbureaus, die openstaan als netwerkplek voor medewerkers en professionals, is de kennis van de buurten en over wat daar nodig is, vertaald naar de gemeentelijke organisatie.
- Op 19 maart 2024 is een voortgangsbrief over de buurtagenda gestuurd met een vooruitblik op 2024 en op 25 maart 2025 een voortgangsbrief met een terugblik op 2024.

- In de 6 buurten met een buurtagenda is met bewoners, ondernemers en organisaties teruggekeken op de uitvoering van de buurtagenda om bij te sturen waar nodig en gezamenlijk prioriteiten te stellen voor 2024.
- Op 24 september is de raadsbrief Update Wijkplatforms met een stand van zaken verstuurd.
- Het burgerberaad over de jaarwisseling 2024/2025 is uitgevoerd en afgerond.
- De online tool voor samenwerken met de stad DenkMee Utrecht is uitgebreid met onder andere extra kaartlagen, reactiemogelijkheid op documenten en een betere enquêtetool. In 2024 is via DenkMee 16.126 online gereageerd op 51 projecten.
- Met kennisbijeenkomsten en trainingen*Samen stad maken, hoe doe je dat?* is gewerkt aan vakmanschap en houding en gedrag van medewerkers. 78 medewerkers volgden de basistraining en 9 medewerkers de verdiepende training. De pool van medewerkers die intern adviseren over samenwerkingstrajecten is uitgebreid.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vanuit Samen voor Overvecht is verdergegaan met het versterken van de positie van de Wijkcoalitie en met het versterken van de samenwerking tussen partners in de wijk.
- 14 juni 2024 is de raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht verstuurd.

Financiën 3: Betrokken Utrechters

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	92	0	4.532	1.644	-2.888	2.793
Lasten	12.321	12.194	13.826	19.357	15.988	3.369	20.780
Saldo baten en lasten	**-12.321**	**-12.102**	**-13.826**	**-14.825**	**-14.344**	**481**	**-17.987**
Onttrekking reserves	0	0	0	211	211	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	211	211	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-12.321**	**-12.102**	**-13.826**	**-14.825**	**-14.344**	**481**	**-17.987**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-2.888**	
Wijkbureaus: SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	-2.936	I
Overige baten	48	
Lasten	**3.369**	
Wijkbureaus: SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	2.936	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Wijkbureaus: Feestelijke Jaarwisseling, deel van het toegekende budget wat niet in 2024 is afgerekend en deels in 2025 zal worden afgewikkeld.	295	I
Overige lasten	138	

Doelstelling 4: Informatie en dienstverlening

De informatievoorziening en dienstverlening aan de inwoners en ondernemers van Utrecht is betrouwbaar, actueel, begrijpelijk, toegankelijk en passend bij de vraag.

Wat hebben we bereikt in 2024?

De informatievoorziening en dienstverlening aan de inwoners en ondernemers van Utrecht is in 2024 betrouwbaar, actueel, begrijpelijk, toegankelijk en passend bij de vraag geweest. De (landelijke) reisdocumentenpiek heeft in Utrecht niet tot zeer lange wachttijden geleid.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie en meerjarenperspectief 2023-2033 op dienstverlening	2023	Aanvullende richting gevende afspraken over de dienstverlening van de gemeente Utrecht

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Klanttevredenheid Burgerzaken.		8	8,4	8	**8.5**		8
Klanttevredenheid eerstelijns contactmomenten.		7,2	7,2	7,2	**8,1**		7,2

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in de Utrecht Monitor

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben geïnvesteerd in het op peil houden van onze dienstverlening en voorbereid te zijn op de nabije toekomst door middel van organisatieontwikkelingen bij Burgerzaken en het Klantcontactcentrum; deze lopen door in 2025. Er worden o.a. kleinere teams gevormd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We hebben geïnvesteerd in het aantrekken, opleiden en behouden van nieuwe medewerkers. Vanwege een krappe arbeidsmarkt is externe inhuur noodzakelijk geweest.
- In 2024 is de wetswijziging van kracht geworden om kinderen een dubbele geslachtsnaam te kunnen geven. Daarbij hoorde de overgangsregeling om (alleen in 2024) dit met terugwerkende kracht tot 2016 te doen. Hierop is extra personeel ingezet.
- Ook was 2024 het eerste jaar van de reisdocumentenpiek; ook hierop is extra personeel ingezet.

Activiteiten die we niet meer hebben gedaan in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024.

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De reguliere dienstverlening en informatievoorziening van Burgerzaken en het KCC is beschikbaar geweest en uitgevoerd
- We zijn doorgegaan met de pilot landelijk servicepunt in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse zaken (BZK), waarbij we in samenwerking met onder andere de Belastingdienst/toeslagen, DUO, SVB en CAK de inwoner helpen als deze hulp nodig hebben met het in contact komen met de overheid. Deze pilot loopt door in 2025.
- We blijven verbeteringen in de gemeentelijke dienstverlening aanjagen via het programma Publieksdienstverlening waarbij er dit jaar onder andere gewerkt is aan vervanging van onze belangrijkste online dienstverleningskanalen en verbeteringen van onze dienstverleningsprocessen door te leren van inwonerssignalen.
- We hebben de Europees Parlementsverkiezing georganiseerd en uitgevoerd (zie ook Raadsbrief Evaluatie Europees Parlementsverkiezing 2024).
- We hebben 874 dossiers onderzocht in het kader van de landelijke aanpak adreskwaliteit
- We hebben in 2024 het project staatsloosheid afgerond. (zie raadsbrief Evaluatie Aanpak Staatloosheid)

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 4: Informatie en dienstverlening

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.979	6.700	7.805	9.105	10.277	1.172	8.292
Lasten	26.246	28.686	27.189	30.713	31.471	-758	30.180
Saldo baten en lasten	**-21.267**	**-21.986**	**-19.384**	**-21.608**	**-21.194**	**414**	**-21.887**
Onttrekking reserves	542	542	0	19	19	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**542**	**542**	**0**	**19**	**19**	**0**	**0**
Totaal	**-20.725**	**-21.444**	**-19.384**	**-21.589**	**-21.175**	**414**	**-21.887**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**1.172**	
Burgerzaken: Het verschil van 1,133 miljoen euro in de baten wordt veroorzaakt door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties.	1.133	I
Overige baten	39	
Lasten	**-758**	
Burgerzaken: het verschil van 1,309 miljoen euro in de lasten wordt veroorzaakt door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties (consequenties hiervan zijn extra rijksafdrachten en extra personeelsinzet/inhuur om deze aantallen te verwerken).	-1.309	I
Overige lasten: de factuur van het Utrechts Archief was lager dan begroot (0,175 miljoen euro), en er waren minder uitgaven dan begroot voor het KCC (0,2 miljoen euro) en het programma PDV (0,16 miljoen euro).	551	

Risico's

Risico	Maatregel
In onze ambities maken we keuzes die op gespannen voet kunnen staan met wat bewoners, ondernemers en organisaties willen voor hun buurt of wijk waardoor die het idee kunnen krijgen dat de gemeente niets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden.	We zijn aan de voorkant helder over kaders en verwachtingen en vertellen en leggen uit wat we wel en niet uit de participatie meenemen in onze besluiten.
Rijksbelangen kunnen soms haaks staan op de regionale belangen. Wanneer we de Utrechtse belangen niet goed vertegenwoordigen kan het zijn dat we minder financiële middelen voor onze opgaven krijgen zoals bv jeugdzorg of de mobiliteitspropositie. Dan kunnen we onze ambities voor kwaliteit van jeugdzorg of woningbouw niet realiseren.	We bepalen een strategie met prioriteiten voor belangenbehartiging en goed relatiebeheer (Ministeries, Kamerleden) en werken sterke proposities uit.

Investeringen

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Het Utrechts Archief	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.	3.587

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad				
Ondersteunen raadgevend referendum	Bij de organisatie van een raadgevend referendum kunnen voorstanders, tegenstanders en bewoners met een neutrale opstelling een subsidiebedrag aanvragen ter ondersteuning campagneactiviteiten of de meningsvorming in het publieke debat.	36	0	36
Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	189	257	-68
Totaal doelstelling 1		225	257	-32
Doelstelling 2: De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal				
ROM Regio Utrecht BV	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174	621	-447
Totaal doelstelling 2		174	621	-447
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Initiatievenfonds	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.279	3.026	253
Initiatievenfonds jaarwisseling	Ondersteunen initiatieven rond de jaarwisseling van bewoners en vrijwilligersorganisaties in ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten	275	83	192

Samen voor Overvecht (Algemeen)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.128	297	831
Totaal doelstelling 3		4.682	3.406	1.276
Totaal Betrouwbare overheid		**5.081**	**4.284**	**797**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Programma overzicht

We vinden het belangrijk dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden.

Portefeuillehouder(s):
Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Senna Maatoug en Susanne Schilderman

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	103.271	118.945	231.617	168.327	209.276	40.949	221.780
Lasten	108.380	107.859	243.232	322.600	285.035	37.565	225.934
Saldo baten en lasten	**-5.108**	**11.086**	**-11.615**	**-154.273**	**-75.760**	**78.514**	**-4.153**
Onttrekking reserves	25.705	32.363	17.441	167.863	169.086	1.223	18.364
Toevoeging reserves	19.440	26.900	14.423	19.572	93.454	-73.882	13.161
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**6.265**	**5.463**	**3.018**	**148.291**	**75.632**	**-72.659**	**5.203**
Totaal	**1.157**	**16.549**	**-8.597**	**-5.983**	**-128**	**5.855**	**1.050**

De baten in dit programma zijn 209,3 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Inkomsten uit grondexploitaties (151,4 miljoen euro)
- Inkomsten uit erfpachtcontracten, conversie van erfpachtrechten en meerwaardeafdrachten uit bestemmingswijzigingen op erfpachtgronden (22,8 miljoen euro)
- Leges vergunningen en precario, boetes en dwangsommen (19,3 miljoen euro)
- Overige inkomsten (15,7 miljoen euro) die voornamelijk bestaan uit inkomsten voor gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ontwikkelingsprojecten.

De lasten in dit programma zijn 285,0 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Kosten voor grondexploitaties, bestaande uit kosten voor verwerving, tijdelijk beheer, plan- en VAT kosten, bouw- en woonrijp maken, sloopkosten en milieumaatregelen, rente en overige kosten, inclusief verrekening naar de balans van het onderhanden werk (215,3 miljoen euro)
- Kosten voor overige gebiedsontwikkelingen en voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (42,9 miljoen euro)
- Kosten voor de bebouwde omgevingen, bestaande uit personeelskosten, bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), juridische kosten en licentiekosten (25,4 miljoen euro)
- Kosten voor beleidsontwikkeling en uitvoering van het deelprogramma Huisvesting voor het realiseren van versneld toevoegen van woonruimte (7,5 miljoen euro)
- De resterende kosten (-5,8 miljoen euro) zijn het saldo van een financieel administratieve toerekening van overhead en overige kosten voor met name erfpacht en advisering over strategische en complexe, gebiedsoverstijgende vraagstukken.

In dit programma wordt in 2024 169,0 miljoen euro onttrokken en 93,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Stedelijke omgeving

Diverse en veilige stedelijke omgeving draagt bij aan de randvoorwaarden voor een prettig en gezond leven.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Het tempo waarmee we ontwikkelen is lager dan we wensen en we zien dat het steeds vaker knelt om al onze ambities te realiseren. De veranderde marktomstandigheden door hogere kosten van grondstoffen, gestegen rentelasten, arbeidsmarkttekorten maken het investeringsklimaat onzekerder. Door middel van de Utrechtse Aanpak hebben we maatregelen genomen om de woningmarkt op gang te houden en gebiedsontwikkelingen doorgang te laten vinden. We werken aan de stad met als uitgangspunt groei in balans en vanuit de visie dat we een 10-minutenstad ontwikkelen. Dat betekent dat de groei van het aantal woningen gepaard moet gaan met toekomstbestendige, levendige wijken en dat (wijk)werkgelegenheid, groen, maatschappelijke voorzieningen en investeringen in duurzame mobiliteit en energietransitie mee moeten groeien. Het behalen van onze ambities wordt steeds lastiger. Daarnaast zorgt netcongestie zorgt onzekerheid en vertraging in projecten, dat zien we terug in de achterblijvende vergunningaanvragen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Aanvulling Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2023	Aanvullende richtinggevende afspraken op de RSU2040 naar aanleiding van het coalitieakkoord.
Grondprijzenbrief 2024	2024	Actualisatie van de geldende grondprijzen voor het jaar 2024.
Het Utrechts Grondbeleid	2024	Beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Algemeen buurtoordeel stad	7,3	7,3	7,3	-	-		7,3

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Gebiedsontwikkeling:

- We hebben in 2024 verschillende trajecten opgestart en intentiedocument vastgesteld zoals Einsteindreef 101-139, Briljantlaan 11-15, Lunettenbaan 51-65, Santacruz dreef 30, Hojel I, Europaweg 2 en 4, Zwanenvechtlaan, Prinses Maximacentrum en Jeanne d'Arcdreef.
- Verschillende bestemmingsplannen zijn vastgesteld zoals de vaststelling Chw bestemmingsplan Groenewoud, Papendorp, De Meern Noord, Strosteeg, Museumhotel, Kanaleneiland, Transwijk, Wittevrouwen, Windpark Rijnenburg en Reijerscop, Rotsoord 7, Thomas a Kempisplantsoen en De Helling 12-14.
- Verschillende bestemmingsplannen zoals Merwedekanaalzone deelgebied 5 Europalaan fase 1 deelgebied 5, Johan Wagenaarkade 1-10, Woningbouw Haarrijn, Haarrijnse Plas, Zuilensevecht, Thomas a Kempisplantsoen, Zuilen, Rotsoord 7 en Lombokplein zijn onherroepelijk geworden.
- Nota van uitgangspunten voor deelgebied 6 van de Merwedekanaalzone is opgesteld en vastgesteld, verschillende SPVE's zoals Matser/Ondaatje en verschillende bouwenveloppen zoals Reitdiepstraat, Wolvenplein en Ondaatje zijn vastgesteld.
- De bouw van verschillende projecten is gestart zoals Cartesiusdriehoek, Smakkelaarsveld Jutfasehof, Lomanlaan en verschillende bouwblokken in Leidsche Rijn Centrum, Rjnvliet en Leeuwesteyn.
- Verschillende projecten zijn opgeleverd, waaronder de Mix, Wonderwoods, Befu terrein, Pagelaan en verschillende bouwblokken in Leeuwesteyn en Rijnvliet.
- We hebben aan verschillende openbare ruimte projecten gewerkt. In samenspraak met bewoners zijn verschillende projecten in planvorming zoals Park Leeuwesteyn, Park Paadenveld en Park de Watertoren. Verschillende projecten zijn in uitvoering gegaan, zoals de straten rond TivoliVredenburg.
- In 2024 is de Programmatische Verkenning Rijnenburg afgerond. We zijn gestart en werken het komende jaar verder aan de Uitgangspuntennotitie Rijnenburg.
- We hebben gewerkt aan de besluitvorming voor de MIRT-verkenning OV en Wonen en MIRT-onderzoek A12-zone en Rijnenburg.
- De Beleidsnota Omgevingsvisie Overvecht is naar de raad verzonden en het masterplan Overvecht Centrum is vrijgegeven voor inspraak.
- Het Raadvoorstel Kredietaanvraag Mobiliteitshub XL is vastgesteld.

Omgevingswet:

- De Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zijn op 1 januari 2024 in werking getreden. De implementatie was voorgaande jaren al voorbereid en in gang gezet. In 2024 is voor het eerst daadwerkelijk met beide wetten gewerkt.
- In 2024 heeft u de eerste wijziging van het omgevingsplan vastgesteld. In oktober 2024 is de duizendste aanvraag omgevingsvergunning onder de Omgevingswet door de gemeente Utrecht verleend.
- Met een raadsbrief in maart 2024 en een raadsbrief in december 2024 is over de implementatie gerapporteerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De bouwenvelop voor de nieuwe sporthal Voorveldselaan is stopgezet.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De onderhandelingen met de Universiteit Utrecht zijn doorgegaan, en er is alsnog gewerkt aan een Samenwerkingsovereenkomst die naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 gereed is.
- De komende jaren staan het groot onderhoud aan het riool en de bestrating op het Janskerkhof op de planning. Dit moment grijpen we aan om de inrichting op het Janskerkhof aan te pakken. Hiervoor is in september een startnotitie afgerond. Op 1 januari 2025 beginnen we met de planvorming. Verwachting is dat we eind 2027 beginnen met de uitvoering.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 hebben we gewerkt aan de implementatie van het werken onder de Omgevingswet en het integraal werken in de ketens in het fysieke domein. Het is een transitieperiode voor de gemeentelijke werkprocessen en de software.
- We hebben gewerkt aan nieuwe openstellingen voor het Kansen voor West 3 programma. In totaal zijn er in 2024 26 projecten ingediend, waarvan van er in 2024 16 zijn toegekend. Daarnaast zijn we gestart met voucherregelingen, hiervan zijn er 7 aangevraagd en 2 beschikt. In totaal hebben we 20,7 miljoen euro opengezet van de beschikbare 34 miljoen euro in het Kansen voor West 3 programma. Daarnaast hebben we ingezet op de aanvragen voor Europese subsidies voor Utrechtse projecten, waarvan er tot nu toe zes zijn toegekend.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Stedelijke omgeving

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	79.884	96.051	211.316	135.721	186.724	51.003	195.319
Lasten	78.484	77.979	213.460	277.219	249.659	27.560	189.152
Saldo baten en lasten	**1.399**	**18.072**	**-2.145**	**-141.498**	**-62.936**	**78.563**	**6.167**
Onttrekking reserves	24.869	31.527	17.441	166.770	167.993	1.223	18.264
Toevoeging reserves	15.540	23.000	14.423	16.300	90.182	-73.882	13.161
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**9.329**	**8.527**	**3.018**	**150.470**	**77.811**	**-72.659**	**5.103**
Totaal	**10.728**	**26.599**	**873**	**8.971**	**14.876**	**5.904**	**11.271**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**51.003**	
Het verschil tussen begroting en realisatie van de grondexploitaties is opgebouwd uit het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitaties en de gerealiseerde lasten en baten in 2024 (cashflow). Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van de geprognosticeerde eindresultaten verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025. **Resultaat grondexploitaties** In 2024 is 21,948 miljoen euro tussentijdse winst genomen: 18,228 miljoen euro uit de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en 3,720 miljoen euro uit de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein. Bij het afsluiten van de oude grondexploitatie Leidsche Rijn een resultaat genomen van 49,355 miljoen euro. Daarnaast is 1,780 miljoen euro vrijgevallen uit de voorziening voor de negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen. Conform besluit bij de tweede bestuursrapportage 2021 is dit resultaat toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.	73.083	I
Grondexploitatie Leidsche Rijn De gerealiseerde baten zijn 15,295 miljoen euro lager dan begroot. Dit is veroorzaakt door naar 2025 uitgestelde uitgiftes in Leeuwesteyn Noord ad 16,871 miljoen euro en in Verwervingen ad 0,040 miljoen euro. Daarnaast is er een vooruitgeschoven uitgifte in De Wetering Zuid ad 1,628 miljoen euro.	-15.295	I
Binnenstedelijke grondexploitaties De totale gerealiseerde baten zijn 17,583 miljoen euro lager dan begroot: • De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 11,351 miljoen euro lager dan begroot. • De overige baten zijn 6,232 miljoen euro lager dan begroot. De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 11,4 miljoen euro lager dan begroot. Dit betreft afwijkingen in de planning in voornamelijk de grondexploitaties Merwede OPG en Busstalling en Hart de Meern en de administratieve verwerking van de winstnemingen 2023 van de grondexploitaties Oudenrijn West en Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein. De overige baten zijn per saldo 6,2 miljoen euro lager dan begroot. Dit houdt verband met de al gemaakte kosten voor planbegeleiding. Omdat we deze kosten nog in rekening gaan brengen bij ontwikkelaars boeken we deze over naar de balans. Doordat de kosten lager zijn, is de overboeking naar de balans ook lager. Daarnaast een onttrekking uit de voorziening onderhanden	-17.583	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
werk om de waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie op het juiste niveau te brengen (1,1 miljoen euro hoger)		
Investeringsimpuls RSU Dit bedrag bestaat uit ontvangen bijdragen voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. De geprognosticeerde eindstand van de projecten lichten wij toe in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 (MPR 2025).	276	I
Gebiedsmanagement De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot.	2.914	I
Erfpachtbeheer De gerealiseerde baten zijn 0,975 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard door de vrijval van een waarborgsom 0,654 miljoen euro en 0,321 miljoen euro canonopbrengsten.	975	I
Conversies en bestemmingswijzigingen erfpacht De gerealiseerde baten zijn 3,803 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017, in 2024 betreft dit 3,402 miljoen euro De overige opbrengsten van Conversies en bestemmingswijzigingen erfpacht zijn 0,401 miljoen euro hoger dan begroot.	3.803	I
Beleidsontwikkeling Grondzaken De gerealiseerde baten zijn 0,381 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten voor verschillende Europese (project) subsidies.	381	I
Strategische verwerving Zowel de baten als lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger.	1.048	I
SISA Gebiedsontwikkeling De gerealiseerde baten zijn 1,148 miljoen euro hoger dan begroot. De gerealiseerde baten betreffen de ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	1.148	I
Overige baten	253	I
Lasten	**27.560**	
Het verschil tussen begroting en realisatie van de grondexploitaties is opgebouwd uit het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitaties en de gerealiseerde lasten en baten in 2024 (cashflow). Voor een	-364	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van de geprognosticeerde eindresultaten verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025. **Resultaat grondexploitaties** In 2024 is 0,364 miljoen euro gedoteerd aan de voorziening voor de negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de risicovoorziening op het voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen.		
Grondexploitatie Leidsche Rijn De gerealiseerde lasten zijn 15,338 miljoen euro lager dan begroot. Dit is veroorzaakt door uitgestelde civieltechnische en plankosten in de volgende deelprojecten: > Hoofdinfrastructuur ad. 2,173 miljoen euro; > Leidsche Rijn Centrum ad. 2,125 miljoen euro; > Rijnvliet ad. 1,653 miljoen euro; > Hoofdwatersysteem 0,893 miljoen euro. > Verwervingen ad 2,593 miljoen euro uitgesteld naar 2025. Verder is de verrekening met de balanspost onderhanden werk 5,934 miljoen euro hoger dan begroot. Dit zijn geen uitgaven, maart betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitatie met de balans.	15.338	I
Gemeentelijke grondexploitaties De totale gerealiseerde lasten zijn 17,512 miljoen euro lager dan begroot:. • De gerealiseerde lasten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 25,157 miljoen euro lager dan begroot. • De verrekening met de balanspost onderhanden werk is 13,806 miljoen euro lager dan begroot. • De overige lasten zijn 6,161 miljoen euro lager dan begroot. Door verschuivingen in de planning en een financieel technische aanpassing van de bijdrage aan de mobiliteitshub XL vanuit de grondexploitaties Beurskwartier, Merwedekanaalzone deelgebied 4 en Lombokplein zijn de gerealiseerde lasten in de grondexploitaties 25,157 miljoen euro lager dan begroot. De verschuivingen in de planning hebben voornamelijk betrekking op de grondexploitaties Beurskwartier (lagere kosten voor verwerving, milieu en bouw- en woonrijp maken), Merwedekanaalzone OPG en Busstalling (lagere kosten voor bovenplanse voorzieningen). Deze in totaal lagere lasten worden deels gecompenseerd door niet begrote lasten in de in 2024 geopende grondexploitatie Lombokplein (hogere lasten voor plan- en VAT kosten). De verrekening met de balanspost onderhanden werk is 13,805 miljoen euro hoger dan begroot. Dit zijn geen uitgaven, maar betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitaties met de balans. De overige lasten zijn per saldo 6,2 miljoen euro lager dan begroot. Dit betreft gemaakte kosten voor planbegeleiding die we nog in rekening gaan brengen bij ontwikkelaars (7,4 miljoen euro lager), een onttrekking uit de voorziening onderhanden werk om de waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie op het juiste niveau brengen (1,1 miljoen euro hoger) en het resultaat op strategische verwervingen, anticiperende	17.512	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
verwervingen, voorraadfuncite en overige kosten grondexploitaties (0,1 miljoen euro hoger)		
Erfpachtbeheer De gerealiseerde lasten zijn 0,555 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard door hogere (personeels)kosten welke verband houden met juridische procedures en de projectkosten voor het Einde Erfpachttijdvak (EET).	-555	I
Uitgifte gemeentelijke eigendommen De gerealiseerde lasten zijn 0,330 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een niet geraamde bijdrage (0,386 miljoen euro) aan het programma levendige en gezonde stad. Dit betreft de opbrengst van een perceel van het crossterrein op lage weide. In de voorjaarsnota 2017 is besloten dat deze opbrengst wordt ingezet voor een geluidswerende voorziening.	-330	I
Beleidsontwikkeling Grondzaken De gerealiseerde lasten zijn 0,207 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere personeelskosten voor Europese subsidies en fondsen en hogere inhuurkosten vanwege langdurige (gedeeltelijke) uitval.	-207	I
Investeringsimpuls RSU In het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024 (MPR 2024) is de (her)programmering van de middelen uit de reserve Investeringsimpuls RSU vastgesteld door de gemeenteraad. De gerealiseerde lasten zijn 2,091 miljoen euro lager dan begroot: • Voor 1,291 miljoen euro van de afwijkingen geldt dat daadwerkelijke besteding van deze middelen in 2025 of verspreid over de komende jaren plaatsvindt. • Van de begrote onttrekking uit de reserve betaalbaar wonen van 3,3 miljoen euro is 0,8 miljoen niet aangewend. Deze uitgaven verschuiven naar volgend jaar.	2.091	I
Gebiedsmanagement De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot. Door diverse kleine afwijkingen zijn de overige lasten 0,03 miljoen euro hoger dan begroot.	-2.917	I
Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing Voor de implementatie Omgevingswet is uit decembercirculaire 2023 en de meicirculaire 2024 budget verkregen. De gerealiseerde lasten zijn lager dan	1.846	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
begroot. Dit komt doordat de besteding van deze middelen verspreid over de komende jaren plaatsvindt.		
Strategische verwervingen Zowel de baten als lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger.	-1.048	I
SISA Gebiedsontwikkeling De gerealiseerde baten zijn 1,148 miljoen euro hoger dan begroot. De gerealiseerde baten betreffen de ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	-1.148	I
Bedrijfsmiddelen De inzet van medewerkers in het ruimtelijk domein worden doorbelast naar de verschillende projecten en ruimtelijke opgaven. Deze inzet kon niet volledig conform begroting worden doorbelast, met name vanwege hoger ziekteverzuim en veel verlof. Dit nadeel is vanwege financieel administratieve verwerking hier zichtbaar en hangt samen met een voordeel op overhead decentraal.	-3.000	I
Overige lasten	342	I
Reserves	**-72.659**	
Onttrekkingen	**1.223**	
Bij de Tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie. Op basis van dit besluit zijn diverse baten en lasten met betrekking tot de grondexploitaties verrekend met de reserve grondexploitatie. De hogere onttrekkingen uit de reserve grondexploitaties bestaan uit: • 0,646 miljoen euro resultaat op strategische en anticiperende verwerkingen • 0,364 miljoen euro in verband met de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen. • 0,215 miljoen euro in verband met de jaarlijkse inkooptaakstelling op grondexploitaties • 0,002 miljoen euro negatief op overige onderdelen	1.223	I
Toevoegingen	**-73.882**	
De hogere dotaties aan de reserve grondexploitaties bestaan uit: • 49,355 miljoen euro resultaatneming op de oude afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn • 21,948 miljoen euro tussentijdse winstneming op de nieuw geopende grondexploitatie Leidsche Rijn (18,228 miljoen euro) en Merwedekanaalzone Deelgebied 4: Defensieterrein (3,720 miljoen euro) • 1,780 miljoen euro in verband met de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen	-73.882	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
• 0,427 miljoen euro resultaat op de beschikbare middelen betaalbaar wonen voor Zuilense Vecht. De betreffende uitgaven verschuiven naar volgend jaar • 0,278 miljoen euro resultaat op diverse afgesloten projecten • 0,094 miljoen euro resultaat op voorraadfunctie		

Doelstelling 2: Bebouwde omgeving

De bebouwde omgeving is veilig, leefbaar en tast de gezondheid niet aan.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- Bijna alle (overlast)meldingen binnen de bebouwde omgeving zijn in behandeling genomen en bij overtredingen is er handhavend opgetreden.
- Bij het milieutoezicht ging de prioriteit uit naar het uitvoeren van periodieke milieucontroles met grootste milieurisico's en het behandelen van overlastmeldingen.
- Werkzaamheden op het gebied bouw- en woningtoezicht zijn uitgevoerd zoals afgesproken, waarbij we ons richten op vergunningen- en constructiecontroles.
- We hebben uitvoering gegeven aan het Programma Beschermen Woningvoorraad, waarbij we vooral inzet gepleegd hebben op de Verordening Leegstand en Goed verhuurderschap

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Algemene Handhavingsstrategie bebouwde omgeving en openbare ruimte	2023, gepubliceerd 2024	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de stad Utrecht.
Handhavingsstrategie Bestaande Bouw	2017	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden
Handhavingsstrategie Huisvesting 2018 gemeente Utrecht	2018	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Handhavingsstrategie bedrijven en instellingen	2014	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Uniforme Uitvoerings-en Handhavingsstrategie overgedragen milieutaken	2024	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de regio Utrecht en stuurt hiermee de werkzaamheden van de twee Omgevingsdiensten aan (RUD en OdrU).
Overig thematisch beleid		Het thematische beleid bevat kaders voor de uitvoering bij VTH.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% slechte voorgevels in de kwaliteitsmonitor ten opzichte van de totale voorraad		<0,30%	<0,10%	<0,30%	**<0,10%**		N.v.t.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is per 1 januari 2024 ingegaan. In 2024 kregen we slechts enkele meldingen binnen van projecten die onder de nieuwe wet vallen. Deels komt dit omdat we eind 2023 veel vergunningsaanvragen hebben ontvangen, zodat die nog onder het oude systeem vielen. Ook zou het aantal meldingen laag kunnen zijn, omdat aanvragers het landelijke loket voor vergunningsaanvragen lastig vinden. Het lage aantal meldingen is een landelijke trend. We blijven wel monitoren of mensen niet alsnog bouwen zonder de juiste meldingen te doen.
- In 2024 is inzet gepleegd op de Wet Goed verhuurderschap. De eerste boete voor een overtreding van de regels voor goed verhuurderschap is opgelegd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Niet van toepassing.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Het aantal opleveringscontroles ligt lager dan de voorgaande jaren. Een belangrijke verklaring is dat er minder bouwwerken afgerond zijn dan in de jaren daarvoor.
- De uren voor de Wet Kwaliteitsborging zijn deels ingezet voor projecten die onder de Omgevingswet vallen, omdat slechts enkele Wkb- meldingen binnengekomen zijn.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Vergunningaanvragen toetsen.
- Begeleiding vergunningverleningsproces middels vooroverleggen met aanvrager.
- Toezicht naleving vergunningen oprichting, wijziging en sloop gebouwen.

- Uitvoering bouwwerken volgens Landelijk toezichtprotocol, constructieve berekeningen volgens Landelijk toetsingsprotocol.
- Inzet op voorkomen bouwhinder en -overlast.
- Risicogerichte naleving op milieu wet -en regelgeving, inclusief energieregels.
- Toezicht door de RUD (omgevingsdienst).
- Toezicht op bestaande bouw op veiligheid, gezondheid (binnenmilieu), energiebesparing, duurzaamheid, uitstraling gebouwen.
- Controles onrechtmatige bewoning, overlastmeldingen, illegale situaties bestaande bouw.
- Inzet op project Huisjesmelkers.
- Inzet op Beschermen woningvoorraad.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Er is risicogericht bepaald waar de prioriteiten liggen. Op basis hiervan is de toezichtscapaciteit efficiënt ingezet om de verschillende activiteiten te kunnen uitvoeren.

Financiën 2: Bebouwde omgeving

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	22.672	22.375	20.123	19.933	19.310	-623	22.305
Lasten	23.739	23.574	23.836	25.359	25.215	145	25.990
Saldo baten en lasten	**-1.068**	**-1.199**	**-3.713**	**-5.427**	**-5.905**	**-478**	**-3.685**
Onttrekking reserves	536	536	0	100	100	0	0
Toevoeging reserves	3.900	3.900	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.364**	**-3.364**	**0**	**100**	**100**	**0**	**0**
Totaal	**-4.432**	**-4.563**	**-3.713**	**-5.327**	**-5.805**	**-478**	**-3.685**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-623**	
Boetes en dwangsommen: Sinds 2023 handhaven we op Opkoopbescherming en worden op basis hiervan vanaf 2024 last onder dwangsommen opgelegd. In de tweede helft van 2024 zijn meer dwangsommen opgelegd dan verwacht, waardoor de aframing bij de Tweede Bestuursrapportage te hoog is geweest.	110	I
Precario opbrengsten: Er zijn een aantal grote verbouwingen in Utrecht uitgevoerd, waarbij openbare grond wordt ingenomen. Dit zorgt ervoor dat er meer opbrengsten zijn.	237	I
Omgevingsvergunningen: in 2024 zijn er minder grote bouwvergunningen ingediend. Dit is voornamelijk het effect van de netcongestie.	-938	S
Overige baten	-32	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	**145**	
Huurteam: Het huurteam heeft minder uren besteed dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat het aantal meldingen dat binnenkomt bij het Huurteam lager zijn dan begroot.	261	I
Regionale Uitvoeringsdienst (RUD): in de voorjaarsnota 2024 zijn er middelen aangevraagd voor de overdracht van taken naar de RUD. Achteraf bleken de kosten lager te zijn begroot.	195	I
Omgevingswet: door de invoering van de Omgevingswet en een nieuw systeem zijn er meer inhuurkosten gemaakt voor implementatie en beheer	-450	I
Overige lasten	139	I

Doelstelling 3: Huisvesting

Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden.

Wat hebben we bereikt in 2024?
In het afgelopen jaar hebben we een behoorlijk aantal stappen gezet in de overgang van woningmarkt naar volkshuisvesting door als gemeente meer regie te voeren om Utrecht betaalbaarder en leefbaarder te maken. Desondanks blijft de woningnood hoog. De realiteit is dat de schaarste aan woonruimte – ondanks alle inspanningen – alleen maar groter wordt. Het is het afgelopen jaar niet gelukt om de schaarste substantieel terug te dringen. We moeten scherpere keuzes maken om de woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief te laten groeien en zo goed mogelijk te benutten en te behouden. We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan het voorbereiden van die keuzes.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Woonvisie Utrecht beter in Balans	2019	Overkoepelende visie op het woonbeleid in de gemeente Utrecht.
Actieplan Middenhuur (incl. gewijzigde voorwaarden)	2022	Actieplan om prijs en kwaliteit langjarig te borgen bij de bouw van nieuwe middenhuurwoningen.
Actieplan Betaalbare koop	2021	Actieplan om het woningaanbod in het betaalbare koopsegment in Utrecht te beschermen en te vergroten.
Actieplan Wooncoöperaties	2021	Actieplan om meer ruimte te bieden aan bewonersinitiatieven en mensen die duurzaam betaalbaar willen wonen, door de coöperatieve woningsector een volwaardige positie te geven.
Plan van Aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare groepen	2019	Plan van aanpak om urgente kwetsbare doelgroepen binnen korte termijn een passende

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		woonruimte en passende ondersteuning aan te bieden.
Huisvestingsverordening	2024	Omdat nieuwbouw tijd vraagt en omdat de woningnood hoog is, is de urgentie om de bestaande voorraad te blijven reguleren hoog. Dit doet Utrecht met de huisvestingsverordening op basis van de Huisvestingswet 2014.
Actieplan Studentenhuisvesting	2023	Een actieplan om het aanbod studentenhuisvesting, met de nadruk op onzelfstandige eenheden, te vergroten.
Leegstandsverordening	2023	Een verordening in om de langdurige leegstand van woonruimten te bestrijden.
Uitvoeringsprogramma realisatie sociale huisvesting	2024	Een uitvoeringsprogramma om het aantal sociale woonplekken in Utrecht te vergroten.
Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028	2024	Een uitvoeringsprogramma met als doel om de randvoorwaarden te faciliteren zodat wooncoöperaties in Utrecht gerealiseerd kunnen worden.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen	n.v.t.	3.000	3.932	3.000	**2.472**		3.000
Aantal opleveringen (nieuwbouw en overige toevoegingen)	n.v.t.	3.000	2.156	3.000	**2.048**		3.000
Maximaal aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen	n.v.t.	40%	33%	n.v.t	**29%**		n.v.t
Verhouding toewijzingen sociale huurwoningen aan kwetsbare groepen en de vraag naar sociale huurwoningen van kwetsbare groepen	n.v.t.	100%	n.v.t	100%	**74%**		100%
Verhouding aantal actieve woningzoekende en aantal toewijzingen (binnen de 70% groep)	5%	10%	4%	10%	**3%**		10%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen:

- Huisvestingsverordening (‘groeimodel’) is in juli 2024 aangepast. Door de wijzigingen wordt gebruik gemaakt van nieuwe wettelijke instrumenten en voldoen we aan nieuwe wettelijke eisen. Bijvoorbeeld het invoeren van de vergunningsplicht voor betaalbare nieuwbouw koopwoningen.
- Een programmateam is opgezet, die conform het Uitvoeringsprogramma realisatie socialehuisvesting, werkt aan de realisatie van zoveel mogelijk permanente of tijdelijke sociale woonplekken. Ook is uitvoering gegeven aan het bevorderen van doorstroming met de voorrangsregel "Van Groot naar Beter hoger in rangorde", buurtvoorrang en de verhuispremie.
- Het afgelopen jaar is in verschillende fasen gewerkt aan de nieuwe Beleidsnota wonen (voorheen: Volkshuisvestelijk programma).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024:

- In de Raadsbrief Verankering woonzorgopgave is aangegeven dat de wettelijke noodzaak voor een woonzorgvisie als zelfstandig document is komen te vervallen. In plaats daarvan wordt de woonzorgopgave onderdeel van de Beleidsnota wonen, de Sociale Visie Utrecht 2040 en de herijking van het Koersdocument leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen. Er is daarom in 2024 geen woonzorgvisie vastgesteld.

- Via de Raadsbrief Wet betaalbare huur en Actieplan middenhuur bent u geïnformeerd over het voornemen om het Actieplan Middenhuur niet aan te passen n.a.v. de wet Betaalbare huur, maar om nieuw middenhuurbeleid onderdeel te laten zijn van de aanstaande Beleidsnota wonen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen:

- We hebben ingespeeld op actuele ontwikkelingen en het wonen in Utrecht gemonitord via de Rapportage Wonen in Utrecht.
- We hebben ingezet op het realiseren van meer sociale woonplekken zowel voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen als voor reguliere woningzoekenden via het Uitvoeringsprogramma realisatie sociale huisvesting.
- We voeren het Actieplan Utrechtse Wooncoöperatie uit, wat heeft geresulteerd in het Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028.
- We voeren de Opkoopbescherming uit (zie Raadsbrief Monitoring effecten Opkoopbescherming 2024).
- Het Actieplan Studentenhuisvesting is uitgevoerd (zie Raadsbrief Voortgang Studentenhuisvesting).

- We voeren de leegstandsverordening uit (zie Raadsbrief Leegstandsaanpak Corporaties en stand van zaken leegstandverordening).
- We voeren de Wet Goed Verhuurderschap uit (zie Raadsbrief goed verhuurderschap en discriminatiemonitor 2024).
- De regelgeving zelfbewoningsplicht en het antispeculatiebeding voor nieuwbouwwoningen is uitgevoerd.
- We hebben gewerkt aan het opleveren en doorontwikkelen van tijdelijk-wonen projecten, zo zijn in 2024 de projecten Pagelaan en Befu-terrein opgeleverd. Een aantal projecten, waarvoor een Specifieke Uitkering is ontvangen, zijn vertraagd om uiteenlopende redenen (zie Raadsbrief Halfjaarlijkse voortgangsrapportage Realisatie sociale huisvesting 3e en 4e kwartaal 2024).
- Er heeft gebiedsadvisering plaatsgevonden om te komen tot meer gemengde wijken.
- Er is gewerkt aan het huisvesten van bijzondere en kwetsbare doelgroepen via het programma (T)huis voor Iedereen.
- Het beleid uit de Huisvestingsverordening is uitgevoerd.
- We voeren de Samenwerkingsafspraken Utrecht 2023-2026 (prestatieafspraken) uit.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Er is via verschillende instrumenten (zelfbewoningsplicht, anti-speculatiebeding, opkoopbescherming, nieuwe betaalbaarheidsgrens en de in 2024 ingevoerde vergunningsplicht) invulling gegeven aan de uitvoering van het Actieplan Betaalbare koopwoningen. Vanwege de beperkte impact van het direct financieel ondersteunen van betaalbare koop, hebben wij de inzet van het fonds betaalbare koop verbreed met de inzet op wooncoöperaties (zie Raadsbrief Betaalbaar wonen en inzet fonds betaalbare koop).
-

Financiën 3: Huisvesting

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	716	519	178	12.674	3.242	-9.431	4.156
Lasten	6.156	6.306	5.936	20.022	10.161	9.861	10.791
Saldo baten en lasten	**-5.440**	**-5.787**	**-5.758**	**-7.348**	**-6.919**	**429**	**-6.635**
Onttrekking reserves	300	300	0	993	993	0	100
Toevoeging reserves	0	0	0	3.272	3.272	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**300**	**300**	**0**	**-2.279**	**-2.279**	**0**	**100**
Totaal	**-5.140**	**-5.487**	**-5.758**	**-9.628**	**-9.198**	**429**	**-6.535**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-9.431**	
Door vertraging van tijdelijk-wonen projecten (Tussen de Rails en Wetering Zuid) zijn de gerealiseerde baten uit de Specifieke Uitkering voor de realisatie van tijdelijke woningen lager dan begroot.	-8.876	I
Lagere baten voor de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen omdat deze baten binnen doelstelling 3 zijn begroot, maar zijn gerealiseerd in het project.	-1.000	I
Per saldo zijn de overige baten hoger dan begroot, met name door meer ontvangen subsidies (0,3 miljoen euro).	445	I
Lasten	**9.861**	
Zoals reeds bij de baten toegelicht, is een aantal tijdelijk-wonen projecten vertraagd. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten voor deze Specifieke Uitkering lager dan begroot.	8.876	I
Zoals reeds bij de baten toegelicht heeft dit verschil met de begroting betrekking op de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten lager dan begroot.	1.000	I
Hogere overige lasten dan begroot.	-15	I

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Ongunstige marktomstandigheden zoals stijgende rente, stijgende bouwkosten, schaarste bouwmaterialen en beschikbaarheid personeel (zowel markt als gemeente) zetten het bouwtempo onder druk. Als gevolg hiervan neemt de woningbouwproductie af.	Optimaliseren in projecten en/of het bijstellen van de ambities: • Project specifieke maatregelen die de haalbaarheid van een project mogelijk vergoten via de Utrechtse Aanpak. • Subsidies vanuit zowel gemeente, provincie als rijksoverheid. Zoals Rijkssubsidies als de Start Bouw Impuls (SBI) en Woning Bouw Impuls (WBI). • Inzet op tijdelijke woningbouw op gepaste locaties. • Lobby voor externe bijdragen. • Aanpassen van het Utrechts Plan Proces (UPP) gericht op verkorten voorbereidingstijd van bouwplannen (bekijken van de eenduidigheid, efficiëntie en kwaliteit van besluitvorming en werkprocessen). • Samen met marktpartijen (zoals partners DNU, Stadsakkoord) zoeken naar slimme oplossingen.

Strategische programmarisico's	Maatregel
Door de complexe marktomstandigheden, gebrek aan sociale huurwoningen en stagnatie van de doorstroming dreigen in toenemende mate Utrechters (reguliere en kwetsbare doelgroepen die afhankelijk zijn van sociale huurwoningen) tussen wal en schip te vallen.	• Blijvende inzet op voortgang permanente productie, realisatie flexwoningen, beter benutten bestaande voorraad, regionale samenwerking en inzet eigen vastgoed. • Continu monitoring van de ontwikkeling woonvraag door kwetsbare doelgroep in relatie tot aanbod sociale huurwoningen. • Lobby voor ondersteuning vanuit Rijk, provincie. • Inzet op versterkte samenwerking met wooncorporaties.
Verslechtering van congestiesituatie vormt risico voor bouwprojecten. Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2025 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn.	• De Utrechtse Energy Board waar gemeente lid van is werkt aan een pakket van maatregelen om verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen. De voortgang van deze maatregelen valt tegen, zie raadsbrief 6 december 2024. De netbeheerders beslissen in Q2 van 2025 over aanvullende beperkingen. • Uitbreiding elektriciteitsinfra, met name het hoofdnet door Tennet en Stedin. Realisatie Tennet 2029, realisatie Stedin voor een deel van de stad 2034. • Betere netbenutting, bijvoorbeeld via alternatieve (dal)contracten i.c.m. batterijen. • Stimuleren van lokale oplossingen door netbewust te ontwikkelen zoals de pilot in de Merwedekanaalzone. • Lobby richting Rijk om passende maatregelen te treffen.
Beperkingen met betrekking tot stikstofdepositie kunnen leiden tot vertraging of afstel van ruimtelijke projecten.	• Twee recente gerechtelijke uitspraken in het stikstofdossier hebben gevolgen voor ruimtelijke projecten. Projecten krijgen te maken met extra kosten en vertraging en mogelijk kunnen projecten niet doorgaan. Per project (zowel lopende als toekomstige) wordt gekeken op welke manier de ontwikkeling doorgang kan vinden. We staan hier in nauw contact met de Provincie Utrecht als vergunningverlener en (juridische) adviesbureaus ter ondersteuning.
Bijdragen vanuit derden (waaronder Rijk en andere overheden) zijn onvoldoende om de opgaven en ambities uit de RSU 2040 te kunnen realiseren.	• De bekostiging van verstedelijking staat centraal in onze aanpak voor lobby en public affairs. Mobiliteit is de grootste kostenpost in de RSU-ambities, met de ov-schaalsprong als belangrijkste

Strategische programmarisico's	Maatregel
	component. De ov-schaalsprong krijgt hierin dan ook bijzondere aandacht. Mobiliteitsmaatregelen zijn nodig om onze woningbouwambities te realiseren.
Marktonzekerheden door strijdig beleid, verschillende bestuurslagen, stapeling van wet en regelgeving en invoering van de Omgevingswet.	• Dit risico is in de Programmabegroting 2025 komen te vervallen. De Omgevingswet is in 2024 ingevoerd en is daarom niet meer als apart risico benoemd. We zitten nog steeds in een transitieperiode voor de werkprocessen en software en de invoering van de Omgevingswet blijft aandacht behoeven. De stapeling van wet en regelgeving proberen we te kanaliseren door de genoemde maatregelen onder het risico marktomstandigheden.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	13.143	1.993	11.150
Routine-investeringen	64	0	64	0	64
Uitbreidingsinvesteringen A	29.310	36.843	66.153	21.960	44.193
Totaal investeringen	**42.517**	**36.843**	**79.360**	**23.953**	**55.407**

Doelstelling Stedelijke omgeving

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	13.143	1.993	11.150
Routine-investeringen	64	0	64	0	64
Uitbreidingsinvesteringen A	29.310	36.843	66.153	21.960	44.193
Totaal investeringen	**42.517**	**36.843**	**79.360**	**23.953**	**55.407**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Er zijn in 2024 geen wijzigingen geweest in het volume van de kredieten. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant a 11,150 miljoen euro, worden de komende jaren gerealiseerd.

Routine-investeringen

Vooralsnog heeft de aanschaf van de motoren niet plaatsgevonden. Er zijn momenteel geen medewerkers die de vereiste opleidingen hebben om vervolg te geven aan dit krediet. Dit krediet komt daarom te vervallen.

Uitbreidingsinvesteringen A

In 2024 is er 1 nieuw krediet vrijgegeven en 1 krediet opgehoogd. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant van de kredieten a 44,193 miljoen euro, worden de komende jaren gerealiseerd.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels	2.727
Vleuten- De Meern zelfstandig B.V.	Uitvoeren van grondexploitatie	0

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans				
Lesgeven in een grootstedelijke context	Het professionaliseren en ondersteunen van onderwijsprofessionals zodat zij om kunnen gaan met de uitdagingen van de grote stad en op die manier werken aan het terugdringen van het personeelstekort in het onderwijs.	400	313	87
Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	135	-56
Totaal doelstelling 1		479	448	31
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging, informatiepunt studentenhuisvesting	72	31	41
Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	7.459	10.201	-2.742
Startbouwimpuls	Rijksbijdrage voor subsidie voor de start bouw	19.236	7.309	11.927
Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300	0	300
Verhuispremie Doorstroming van groot naar Beter	Nadere regel subsidie Doorstroming van Groot naar Beter en Seniorenwoningen Gemeente Utrecht (per 2 september 2024)	250	108	142
Totaal doelstelling 3		27.317	17.649	9.668
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen		**27.796**	**18.097**	**9.699**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Klimaatvriendelijke stad

Programma overzicht

We leveren samen met de stad onze maximale bijdrage om klimaatverandering te beperken.

Portefeuillehouder(s):
Senna Maatoug

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	8.790	5.789	0	7.063	6.532	-531	6.346
Lasten	17.175	14.441	11.845	18.439	17.907	531	16.623
Saldo baten en lasten	**-8.385**	**-8.653**	**-11.845**	**-11.375**	**-11.375**	**0**	**-10.276**
Onttrekking reserves	572	572	675	675	675	0	100
Toevoeging reserves	3.970	3.970	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.398**	**-3.398**	**675**	**675**	**675**	**0**	**100**
Totaal	**-11.783**	**-12.051**	**-11.170**	**-10.700**	**-10.700**	**0**	**-10.176**

De baten in dit programma zijn 6,5 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Specifieke uitkering tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (4,3 miljoen euro)
- Specifieke uitkering Energiearmoede en nationaal isolatieprogramma (NIP) (1 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 17,9 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit activiteiten op het gebied van:

- Gebouwen verduurzamen (6,5 miljoen euro)
- Buurtenaanpak aardgasvrij (3,5 miljoen euro)
- Bronnen verduurzamen (1,4 miljoen euro)
- Aanpassen infrastructuur (2,2 miljoen euro)
- Publiek eigendom (1,2 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 0,675 miljoen euro onttrokken en zijn er geen toevoegingen gedaan aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Energieverbruik

Energieverbruik gebouwde omgeving in 2050 met 35% afgenomen t.o.v. 2020, alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie zijn benut en energie-infrastructuur is aangepast op duurzame bronnen.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We hebben een extra impuls gegeven in het bestaande besparingsprogramma mede door de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. De buurtaanpak krijgt tijdelijk een andere focus. De focus in de buurtaanpak naar aardgasvrij-ready is verschoven totdat de condities voor collectieve warmtenetten zijn verbeterd.
Daarnaast is de beleidsnota Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht 2024-2030 vastgesteld waar de focus- en zoekgebieden voor wind-, zonne-energie en aardwarmte zijn opgenomen. De eerste Energy hub is geopend in Lage Weide. Een Energy hub biedt deelnemende bedrijven de mogelijkheden om verder te groeien en te verduurzamen.
Het programma elektriciteitsnetwerk met twee programmalijnen werkt aan het uitbreiden van het netwerk en slimme oplossingen. De netcongestieproblematiek in de regio Utrecht is groot. Het elektriciteitsnetwerk is bijna vol. Dit stelt ons voor uitdagingen om de verduurzaming door te zetten en onze bouwopgave in de stad te realiseren.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota 'Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht 2024-2030	2024	In deze beleidsnota staan de focus- en zoekgebieden voor wind-, zonne-energie en aardwarmte opgenomen. In deze focus-en zoekgebieden gaan we aan de slag om zo veel mogelijk potentieel schone energie op te gaan wekken.
Uitvoeringsprogramma Elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026	2023	Via twee programmalijnen: inpassing infrastructuur en netbewuste stad willen we structureel bijdragen aan knelpunten op het elektriciteitsnet.
Uitvoeringsprogramma verduurzaming Bedrijventerreinen 2024-2028	2024	In dit uitvoeringsprogramma geven we aan langs welke 4 sporen we op bedrijventerreinen aan de slag gaan met verduurzaming: netcongestie en energie-hubs, energiebesparing, verduurzaming bedrijfsprocessen en lobby richting rijksoverheid.
Actualisatie uitvoeringsprogramma's energie besparen gebouwde omgeving	2023	Actualisaties van de uitvoeringsprogramma's 2024 voor wonen en bedrijven en maatschappelijke organisaties behorende bij het vastgestelde programma besparen gebouwde omgeving

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Programma Besparen	2022	In het programma is een strategie, visie en doelstelling op energie besparen in de gebouwde omgeving van Utrecht uitgewerkt voor woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed
Transitievisie Warmte deel I en deel II	2022	Deel I van de transitievisie warmte beschrijft de strategie en visie. Deel II beschrijft wanneer en in welke buurten we aan de slag gaan met de voorbereidingen om aardgasvrij te worden.
Regionaal Uitvoeringsprogramma 1.0 (RES U16)	2021	In het regionaal uitvoeringsprogramma staat hoe we regionaal werken aan de uitvoering van de RES1.0 onder andere op de thema's zon op dak, grootschalige opwek, warmte en regionale participatie.
Regionale Energiestrategie 1.0 U16	2021	In de RES 1.0 staat opgenomen hoe de regio 1,8 Terawattuur (TWh) aan wind- en zonne-energie in 2030 wil opwekken en welke warmtebronnen mogelijk beschikbaar zijn. Utrecht zet zich in om een bijdrage van 0,523 TWh te leveren aan dit regionale bod.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Verandering energieverbruik gebouwde omgeving tov 2020.	2020	-3,5%	Verwacht maart 2025	-4,7%	**Verwacht maart 2026**		-5,8%
% gebouwen zonder aardgasaansluiting	2020	34%	36%	35%	**37%**		37%
% duurzame warmte	2020	56%	Verwacht maart 2025	60%	**Verwacht 2026**		60%
Aantal GWh opwek	2021	142 GWK	165 GWh	153 GWh	**nog niet beschikbaar**		164 GWh

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in: de Voortgangsrapportage Energie van de stad

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoeren programma Elektriciteit en Netcongestie, is gestart met de uitvoering. In de raadsbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026 (6 december 2024) informeerden we u over de 1) uitbreiding van het elektriciteitsnet en 2) de netbewuste stad.
- Start uitvoering aanpak particuliere verhuurders (woningen en bedrijven). In de raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024) hebben we hierover geïnformeerd Vergunningverlening zonnevelden die in 2023 in voorbereiding zijn (onder andere Ockhuizen). In de raadsbrief Lopende projecten zon- en windenergie en geothermie (22 oktober 2024) hebben we geïnformeerd over de laatste stand van zaken.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vergunningverlening zonneveld-eilanden Nedereindse Plas: dit project loopt vertraging op omdat het technische onderzoek meer tijd vraag raadsbrief Lopende projecten zon- en windenergie en geothermie (22 oktober 2024).
- Routekaart voor aanpak aardgasvrij binnenstad opstellen en bestuurlijk vaststellen: We sluiten aan op de planning van het wervenproject om meekoppelkansen te pakken. (raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024).
- Afronden besluitvorming Overvecht-Noord en start van traject richting uitvoering. In de raadsbrief Update Overvecht-Noord (19 juli 2024) bent u geïnformeerd over de vervolgstappen die we gaan zetten in Overvecht Noord (vervolg eerste helft 2025).
- Plan van aanpak opschaling pilots netoplossingen zon op dak is vertraagd door technische complexiteit en de beschikbaarheid van de benodigde adviseurs (vervolg in tweede kwartaal 2025).
- Integrale gebiedsprocessen opstarten om duurzame energie binnen de vastgestelde zoekgebieden te ontwikkelen: Nu de beleidsnota opwekgebieden voor schone energie is vastgesteld, starten we de gebiedsprocessen (vervolg in 2025)
- Initiatiefnemers van duurzame energieprojecten binnen de vastgestelde zoekgebieden faciliteren: Nu de beleidsnota opwekgebieden voor schone energie is vastgesteld, kunnen initiatiefnemers voor de focus-en zoekgebieden zich melden.
- Starten met een stadsbrede aanpak voor het traject naar elektrisch koken: In de raadsbrief Jaarplanbrief Energietransitie 2025 (26 november 2024) hebben we u gemeld dat de woningcorporaties op dit moment geen verdere afspraken willen maken.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Kantoren label C verplichting is nu onderdeel van reguliere handhavingstraject en daarmee geen apart traject meer.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- (Voorbereiden) besluitvorming deelname Stedin, verwacht besluit Q4 2024, besluit genomen geen deelname in Stedin zoals gemeld in raadsbrief Aandeelhouderschap Stedin (20 december 2023).

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Activiteiten bij doelstelling: aantal GWh opwek

- We voeren de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma RES1.0 uit en werken aan een herijking van RES voor besluitvorming medio 2025. In de raadsbrief Notitie reikwijdte en detailniveau plan-m.e.r. RES Herijking U16 & Regionaal uitvoeringsprogramma RES U16

(17 januari 2024) is de raad over de voortgang van de RES-Herijking geïnformeerd en bij de beleidsnota opwekgebieden schone energie is de inzet in de RES-Herijking voor Utrecht vastgelegd.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % duurzame warmte

- Onderzoek en advisering bij de ontwikkeling van aquathermie bij gebiedsontwikkeling. In de stad hebben we in 2024 een aantal aquathermie- installaties gerealiseerd:
- Ruimtelijke inpassing energie-infrastructuur boven en onder de grond: in 2024 hebben we een start gemaakt met de inpassing van de benodigde uitbreiding van de trafohuisjes in Utrecht raadsbrief (10 september 2024).
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een ontwikkelbedrijf : In de raadsbrief (Hernieuwde) Samenwerkingsovereenkomst 2024-2028 met Stedin (22 oktober 2024) is de raad geïnformeerd over de voorgang m.b.t. het zelf ontwikkelen van geothermie op Lage Weide en zonnepanelen op de Nedereindse Plas.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % gebouwen zonder aardgasaansluiting

- Werken aan de kaders voor het realiseren van publiek eigendom in warmtenetten. Over de stappen die we voor deze kaders aan het zetten zijn, is de raad geïnformeerd in raadsbrief Plan van aanpak publiek warmtebedrijf
- Werken aan de kaders voor uitbreiding van of nieuwe warmtenetten. In de Raadsbrief warmtesystemen nieuwbouw (26 april 2024) en raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024) is de raad over de toepassingen in de nieuwbouw geïnformeerd.

Activiteiten bij doelstelling: Verandering energieverbruik gebouwde omgeving t.o.v. 2020.

- We geven uitvoering aan Programma energie besparen gebouwde omgeving. Dit programma richt zich op verschillende doelgroepen in de stad. Onderdeel van dit programma is het tegengaan van energiearmoede (raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis 28 oktober 2024).
- Werken aan de verduurzaming van het bestaande warmtenet door het toevoegen van duurzame bronnen en opslag en het verbeteren van de efficiëntie door te zoeken naar mogelijkheden om de retourtemperatuur te verlagen/betere uitkoeling te realiseren en de aanvoertemperatuur te verlagen. Eneco voert op dit moment pilots in regiogemeenten uit: met de resultaten uit deze pilots kijken we samen met Eneco waar dit in Utrecht ook kan worden toegepast.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- In alle clusters van blok 1 is gestart met de buurtaanpak aardgasvrij en onderzoek naar de warmte-alternatieven. We hebben u in raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024) geïnformeerd dat de focus in de buurtaanpak naar aardgasvrij-ready is verschoven totdat de condities voor collectieve warmtenetten zijn verbeterd. We zetten in deze buurten met onze aanpak op energie besparen in met zowel de middelen die hiervoor begroot zijn in 2025 (raadsbrief 1 november 2024) als de middelen die we daarvoor vanuit het Rijk beschikbaar hebben.
- Bodemenergiebeleid: Dit beleid wordt als onderdeel opgenomen in de beleidsnota warmte (Q2 2025) en het warmteprogramma (Q4 2025).
- We zoeken naar aansluiting van energieaanbod op energievraag, ook voor grootschalige opwekprojecten. Nu de beleidsnota is vastgesteld, onderzoeken we in 2025 hoe we hier invulling aangeven.

Financiën 1: Energieverbruik

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	8.790	5.789	0	7.063	6.532	-531	6.346
Lasten	17.175	14.441	11.845	18.439	17.907	531	16.623
Saldo baten en lasten	**-8.385**	**-8.653**	**-11.845**	**-11.375**	**-11.375**	**0**	**-10.276**
Onttrekking reserves	572	572	675	675	675	0	100
Toevoeging reserves	3.970	3.970	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.398**	**-3.398**	**675**	**675**	**675**	**0**	**100**
Totaal	**-11.783**	**-12.051**	**-11.170**	**-10.700**	**-10.700**	**0**	**-10.176**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-531**	
Voor de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen ingezet ter dekking van de lasten, zie toelichting lasten.	-489	I
Overige baten	-42	I
Lasten	**531**	
Vanuit de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen besteed doordat er onder de regeling versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen (EFG labels) aanvragen zijn afgewezen. De regeling bleek te complex ingericht en hierdoor onvoldoende toepasbaar op een aantal aanvragen.	489	I
Overige lasten	42	I

Risico	Maatregel
Netcongestie (teruglevering) *Doordat er steeds meer energie opgewekt is, is een netcongestieproblematiek in de regio Utrecht ontstaan. Hierdoor kunnen we (grote) opwek-projecten (zon op dak, zonnevelden en wind) mogelijk niet tijdig aansluiten op het net met als gevolg dat we minder duurzame elektriciteit kunnen opwekken.*	In RESU16 verband wordt samen met Stedin naar een programmering van opwekprojecten gekeken in relatie met de investeringen die worden gedaan in het oplossen van de knelpunten in het elektriciteitsnetwerk. De gemeente zelf kijkt of we met maatregelen zoals slimme opslag of het stimuleren van oplossingen 'achter de meter' de belasting op het net kunnen verminderen.
Netcongestie (afname) *Verslechtering van congestiesituatie* *Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2025 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Dit zou betekenen dat alle nieuwe ontwikkelingen die een stroomaansluiting nodig hebben op een wachtlijst komen: naast grootverbruikaansluitingen voor opwek en afname ook kleinverbruikaansluitingen voor woningen, winkels, warmtepompen en laadpalen. Dit heeft grote gevolgen voor de ontwikkeling en verduurzaming van de stad.*	De Utrechtse Energy Board waar de gemeente lid van is neemt een pakket van maatregelen om verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen. De onorthodoxe maatregelen en uitbreiding van het elektriciteitsnet zijn in uitvoering (raadsbrief 6 december). Afhankelijk van de voortgang van de uitbreidingen, voortgang van de maatregelen en autonome ontwikkelingen zoals de elektrificering van de stad beoordelen netbeheerders en het Rijk in 2025 opnieuw of een wachtlijst voor kleinverbruik nodig is. In aanvulling hierop heeft de gemeente een projectdirecteur noodmaatregelen netcongestie aangesteld, met de opdracht verdere verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen en de gemeente voor te bereiden op de situatie dat het toch gebeurt.
Maatschappelijke ontwikkelingen *In 2022 en begin 2023 zorgde de stijging van de energieprijzen bij bewoners en bedrijven voor veel urgentie om te verduurzamen. Nu de energieprijzen weer gedaald zijn, zien we dat ook terug in een dalende behoefte aan advies en het gedaalde aantal maatregelen om energie te besparen.*	We blijven met communicatiecampagnes en proactieve acties de urgentie van energie besparen bij de Utrechtse bewoners en (maatschappelijk) ondernemers voor het voetlicht brengen en gidsen hen bij het zetten van stappen. We zorgen voor continuïteit in het aanbod van de Gemeente Utrecht om bewoners en ondernemers te helpen energie te besparen en schalen op wanneer de vraag aantrekt.

Vertraging of ongunstige aanpassingen in de wetgeving Vertraging of ongunstige besluitvorming over het wetsvoorstel collectieve warmte, regelgeving milieunormen en wind. Wanneer het Rijk kaders en regelgeving niet wil aanpassen om tot een betaalbaar warmte-alternatief voor het merendeel van de bewoners te komen.	In G4 en VNG-verband benadrukken we een spoedige behandeling van het wetsvoorstel collectieve warmte en kijken we mee op de uitwerking van de milieunormen wind op land. We dringen aan op een landelijke oplossing om tot een betaalbaar warmte-alternatief te komen. We verzoeken om bij de uitwerking van de voorkeursvolgorde zon op land door de provincie mee te mogen kijken.
Door onzekerheden in wet- en regelgeving en de beschikbaarheid van onvoldoende rijksmiddelen zit het maken van afspraken over een duurzaam warmtealternatief in de buurtaanpak met warmtebedrijf Eneco in een impasse.	Naast het aandringen op spoedige behandeling van de wetten en het beschikbaar stellen van voldoende rijksmiddelen kijken we naar alternatieve scenario's voor een aanpak in Overvecht-Noord en de overige buurten waar een bestaand warmtenet van Eneco ligt.
Er is schaarste voor personeel op de arbeidsmarkt voor de energietransitie. Dit kan consequenties hebben voor de uitvoering van de energietransitie.	Een aantal stappen zijn gezet om aan de schaarste op de arbeidsmarkt voor energietransitie te werken (raadsbrief 14 mei 2024). Samen met partners zijn nieuwe ideeën voor deze arbeidsmarkt opgehaald. Die worden de komende tijd met een kwartiermaker verder uitgewerkt.
Er is beperkte fysieke ruimte voor alle maatschappelijke opgave 's waaronder Energietransitie (ruimte nodig voor hoog- en middenspanningstations, bronnen zoals wind, zon en geothermie en opslag van energie).	Bij concrete initiatieven maken we een integrale gebiedsafweging tussen de opgaven uit de RSU

Investeringen

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
WKO Merwede B.V.	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.	73

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	0	1.900
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	6.000	2.740	3.260
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0	0
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	74	28
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	5	25
Energieverbruik	Bijdrage voor energiebesparende maatregelen van kleine VvE's	125	110	15
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	165	86	79
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	480	0	480
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	15	60
Stimuleringslening kleine VvE's	Stimuleringslening kleine VvE's	2.000	413	1.587
Subsidie samen verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	0	900
Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen			
Totaal doelstelling 1		11.777	3.443	8.334
Totaal Klimaatvriendelijke stad		**11.777**	**3.443**	**8.334**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Duurzame bereikbaarheid

Programma overzicht

We geven voorrang aan gezonde en schone manieren van verplaatsen en creëren zo meer leefruimte.

Portefeuillehouder(s):
Senna Maatoug, Eva Oosters

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	74.558	73.599	77.290	82.289	84.882	2.593	110.578
Lasten	66.182	60.083	79.334	71.483	68.813	2.670	93.704
Saldo baten en lasten	**8.377**	**13.516**	**-2.044**	**10.805**	**16.068**	**5.263**	**16.874**
Onttrekking reserves	10.600	7.727	13.285	56.173	56.389	217	9.829
Toevoeging reserves	26.230	27.915	15.041	21.065	27.345	-6.279	23.731
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-15.629**	**-20.188**	**-1.756**	**35.107**	**29.045**	**-6.062**	**-13.901**
Totaal	**-7.253**	**-6.671**	**-3.800**	**45.912**	**45.113**	**-799**	**2.972**

De baten in dit programma zijn 84,9 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Provinciale subsidies voor investeringsprojecten Duurzame vervoersmiddelen (2,8 miljoen euro)
- Inkomsten fietsparkeren (1,5 miljoen euro)
- Inkomsten autoparkeren (79,3 miljoen euro)
- Baten voor de deelopgave Anders Reizen (1,3 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 68,8 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten en uitvoeringskosten van wettelijke en reguliere (beleids)taken (12,6 miljoen euro)
- Uitgaven voor 2024 voor het realiseren van meerjarige investeringsprojecten OV, Auto, Fiets en Verkeersveiligheid (12,4 miljoen euro)
- Lasten autoparkeren (27,5 miljoen euro)
- Lasten fietsparkeren (12,0 miljoen euro)
- Lasten voor de deelopgave Anders Reizen (4,30 miljoen euro)

In dit programma is in 2024 56,4 miljoen euro onttrokken en 27,4 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen

Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Wij lopen op schema met het realiseren van het hoofdfietsroutenetwerk en fietsroutes om het centrum heen. Voor de realisatie van een aantal doorfietsroutes lopen we wel achter op schema als gevolg van vertraging in de planvorming (Utrecht-Hilversum, Utrecht-Amersfoort en Houten-Lage Weide). De vertraging is ontstaan door benodigde nadere afstemming met de omgeving en door een tekort aan capaciteit. Verder hebben we in 2024 gewerkt aan de voetgangersaanpak die gaat bijdragen aan de verbetering van de positie van de voetganger en het stap voor stap bouwen aan het voetgangersnetwerk.
In 2024 werkten we aan de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer 2023-2026 om goederenvervoer duurzamer en efficiënter te maken, we liggen daarvoor op schema.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan	2021	Utrecht wil een stad zijn waarin gezondheid en leefbaarheid voorop staan. Daarom geven we voorrang aan duurzame vervoermiddelen. Duurzame vervoersmiddelen nemen minder ruimte in beslag. Daardoor is er meer ruimte voor groen en plekken om te spelen. Ook zorgen duurzame vervoermiddelen voor minder geluidsoverlast, minder uitstoot, minder drukte en voor minder ongelukken. We verwachten dat de stad groeit van ruim 350.000 inwoners in 2021 naar ruim 450.000 inwoners in 2040. Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. Mobiliteit betekent ‘hoe we ons kunnen bewegen’, het gaat over hoe we ons verplaatsen van de ene plek naar de andere plek in de stad. De gemeente wil dat onze stad aantrekkelijk en bereikbaar is voor iedereen.
Luchtkwaliteitsbeleid en -uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht’	2020	Het doel van het luchtkwaliteitsbeleid is om snel gezondheidswinst te bereiken door maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit verbeteren. We werken voortdurend aan de verbetering van de luchtkwaliteit en willen de WHO-advieswaarden-2005 voor luchtkwaliteit versneld halen. We zoeken daarbij naar een balans tussen onze maatregelen en de draagkracht van bewoners en ondernemers. De maatregelen betreffen milieuzonering,

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		verbieden van de meest vervuilende mobiele (bouw)werktuigen, terugdringen van emissies veroorzaakt door houtstook en het verplaatsen van snorfietsen naar de rijbaan op een samenhangend netwerk van wegen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken .

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat lopend wordt gedaan.	13% (2018)	20%	18%	21%	-		21%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat fietsend wordt gedaan.	29% (2018)	29%	28%	29%	-		29%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met het ov wordt gedaan.	20% (2018)	14%	17%	15%	-		15%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met de auto wordt gedaan.	36% (2018)	35%	34%	34%	-		34%

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Beleid en Strategie Mobiliteit

Actualisatie en uitwerking van beleid en strategie OV. Vanuit de volgende aanpak:

- Principes OV-Alliantie;
- Gebiedsuitwerking U-link en U-liner;
- Ontsluitingsconcept Merwedekanaalzone ;
- Faseringsconcept wiel-met-spaken.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Beleid en Strategie Mobiliteit

We hebben de mijlpaal Q4 2024 voor de klimaatvisie niet gehaald. Voor de klimaatvisie zijn de mobiliteitsambities voor CO2 reductie uitgewerkt. Die is echter nog niet vastgesteld door de raad. De klimaatvisie stelt de gemeentelijke ambitie met betrekking tot klimaat vast en geeft richting aan de te nemen maatregelen. Ook die van Mobiliteit. Hier kunnen we dus niet op vooruit lopen. In de loop van 2025 wordt de definitieve planning van de klimaatvisie bekend.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Uitvoering update fietsbewegwijzering;
- Nieuwe verkeerslichten waren in 2024 niet meer standaard een volledig intelligent verkeerslicht (iVRI), maar iVRI ready.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Beleid en Strategie Mobiliteit

- Intensiveren van de wettelijke en reguliere taken zoals mobiliteitsadvisering in de wijk, monitoring/onderzoek -onder andere monitor mobiliteitsplan- en de minder hinder aanpak.
- Voor de gebiedsgewijze uitwerking van het Mobiliteitsplan hebben we een bijdrage geleverd aan de omgevingsvisie Overvecht. Daarnaast zijn we gestart met een netwerkstudie in Vleuten (rondom de Europaweg) en De Meern (rondom de Meernbrug) .
- We hebben gewerkt aan de voorbereiding van mobiliteitsprojecten voor de versnelling van de woningbouw noordwest en zuidwest in de komende drie tot vijf jaar, die opgenomen zijn in de versnellingsafspraken met het Rijk.

Fiets en Voetganger

- We hebben gewerkt aan het verbeteren en uitbreiden van het fietsnetwerk en het wegwerken van tekort aan fietsenstallingen op Utrecht CS en in en om de binnenstad en fietsenrekken.
- De fietsverbinding Boorstraat: gewerkt aan het functioneel ontwerp voor de fietsverbinding en de openbare ruimte, zie ook de raadsbrief.
- In 2024 werkten we de variantenstudie voor de Dom tot Damroute (incl. de Demkabrug) uit om tot een voorkeursalternatief te komen.
- Gewerkt aan de planontwikkeling en uitvoering van verschillende regionale, stedelijke- en doorfietsverbindingen (o.a. doorfietsroute USP-Veenendaal, Jutfaseweg, Archimedeslaan en Fietsroute Om de Noord).
- Gestart met het voorbereiden van het aanpakken van knelpunten op het voetgangersnetwerk en het verbeteren van de kwaliteit van de voetgangersinfrastructuur, bijvoorbeeld door het verbeteren van de looproutes naar OV-haltes.

OV en Auto

- Wij hebben gewerkt aan uitvoeringsprojecten voor de verbetering van het openbaar vervoer, daaronder vallen:
    - het verbeteren van de toegankelijkheid van 15 bushaltes;
    - het uitvoeren van doorstromingsmaatregelen OV;

    - o het doorvoeren van aanpassingen als gevolg van Vervoerplan 2024;
    - o het uitvoeren van de no regret-maatregelen voor het openbaar vervoer.
- We zij in 2024 gestart met de uitvoering van de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg en Europalaan-Noord en de 1e fase Linschotensingel.
- In 2024 hebben we de Kanaalstraat opgeleverd.

Goederenvervoer

- Uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma bouwlogistiek om het aantal logistieke bewegingen van en naar bouwplaatsen te verminderen en daarvoor een BLVC-kader (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) opgesteld.
- Gestart met de voorbereidingen voor de aanleg van de eerste stadshalte (overslaglocaties waterweg in centrum) om meer goederenvervoer over water te faciliteren.
- In uitvoering gebracht van datagedreven pilots als dynamische venstertijden en multifunctionele laad/los zones.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Beleid en Strategie Mobiliteit

- Het Voorkeursalternatief van de MIRT-Verkenning en -Onderzoek van het OV-concept “Wiel met Spaken” is in 2024 niet vastgesteld. Er was namelijk niet een variant met voldoende doelbereik die paste binnen het beschikbare budget. Daarom voeren we in 2025 een verdiepende studie uit.

Fiets en Voetganger

- We lopen achter op de realisatie van een aantal doorfietsroutes door vertraging in de planvorming (Utrecht-Hilversum, Utrecht-Amersfoort en Houten-Lage Weide). De vertraging is ontstaan door nadere afstemming met de omgeving en door een tekort aan capaciteit.

OV en Auto

- De afronding van de werkzaamheden aan het laatste deel van de Westelijke Stadsboulevard is vertraagd vanwege met name een bezwaarprocedure tegen het vellen van bomen. We ronden het werk af in 2025.
- De realisatie van de bestemming/knip Catharijnesingel is vertraagd, omdat we nader hebben afgestemd met stakeholders, zie de raadsbrief.
- De uitvoering van de Socrateslaan is niet in het najaar van 2024 gestart als gevolg van vertraging van de werkzaamheden van de nutsbedrijven en door maatregelen om de hinder te beperken, zie de raadsbrief. De uitvoering zal nu starten in het voorjaar 2025.
- De herinrichting van de Damstraat is vertraagd vanwege problemen met het grondwater en nutswerkzaamheden aan Lombokplein. In 2025 starten we met de uitvoering.
- Het voorlopig ontwerp van de HOV-verbinding Europalaan Zuid is niet afgerond in 2024, dit ronden we af in 2025. Waarna we starten met de voorbereiding en realisatie.

Financiën 1: Duurzame vervoersmiddelen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	3.751	3.977	2.796	3.212	2.613	-599	19.734
Lasten	21.278	17.527	32.524	23.922	21.841	2.081	39.581
Saldo baten en lasten	**-17.527**	**-13.551**	**-29.728**	**-20.710**	**-19.228**	**1.482**	**-19.847**
Onttrekking reserves	4.985	2.571	9.509	18.627	16.620	-2.007	8.280
Toevoeging reserves	19.854	20.740	15.041	20.010	20.182	-173	22.043
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-14.869**	**-18.169**	**-5.533**	**-1.382**	**-3.562**	**-2.180**	**-13.763**
Totaal	**-32.396**	**-31.720**	**-35.260**	**-22.093**	**-22.791**	**-698**	**-33.610**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-599**	
04-1-1 Groei aandeel duurzame vervoersmiddelen		
Vanuit het samenwerkingsverband UNED zijn baten ontvangen op basis van de verrekening van de bijdragen die iedere deelnemer inlegt. Daarnaast zijn er baten ontvangen ten behoeve van NOVEX, waar ook lasten tegenover staan.	345	I
In 2023 zijn de vooruit ontvangen bijdragen van het samenwerkingsverband voor de ontwikkeling van verkeers -en vervoersmodellen niet gereserveerd. Dat is in 2024 gecorrigeerd.	-321	I
04-1-1-1 Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger		
Door vertraging in de uitvoering van projecten zijn in 2024 minder subsidies verantwoord dan begroot en worden de bedragen doorgeschoven naar 2025.	-337	I
04-1-1-2 Uitvoeren maatregelen gebruik openbaar vervoer.		
Voor de projecten toegankelijke bushaltes en OV-infrastructuur zijn de gemaakte kosten lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Hierdoor is er ook minder subsidie ontvangen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de lasten.	-475	I
Overige baten	189	I
Lasten	**2.081**	
04-1-1 Groei aandeel duurzame vervoersmiddelen		
Hogere lasten werkzaamheden voor het samenwerkingsverband UNED (zie baten).	-325	I
De centralisatie van werkzaamheden bij de afdeling Mobiliteit heeft in de beginfase extra lasten met zich meegebracht.	-338	I
04-1-1-1 Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger		
De begrote uitgaven voor de uitvoering van meerjarige projecten zijn niet volledig besteed. Dit zijn met name de projecten: verbeteren Rutherford/Isotopenweg, de Boorstraattunnel en de Nicolaas Beetsstraat. Het niet-benutte budget verschuift naar 2025 en verder.	1.511	I
04-1-1-2 Uitvoeren maatregelen gebruik openbaar vervoer		
We werken verder aan maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van de taxibranche, waaronder een onderzoek naar de juridische mogelijkheden. De lasten voor deze maatregelen worden deels in 2025 gemaakt.	90	I
Bij het project voor toegankelijke bushaltes is een deel van de geplande werkzaamheden (oa bushalte bij Nieuwe Defensie) doorgeschoven naar 2025. Hierdoor blijven de lasten in 2024 lager dan verwacht.	475	I
Voor het project Ooster-/Westerkade en Ledig Erf is extra budget opgenomen in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024 en zijn de middelen onterecht volledig begroot voor 2024. Deze middelen zijn nodig voor 2025 en verder.	970	I
Overige Lasten	-302	I
Reserves	**-2.180**	

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Onttrekkingen	**-2.007**	
Duurzaam vervoer		
De lagere uitgaven bij de uitvoering van projecten, zorgen voor een lagere onttrekking aan de investeringsreserve bereikbaarheid.	-1.984	I
Overige onttrekkingen reserves	-23	I
Toevoegingen	**-173**	
Duurzaam vervoer		
Omdat een kostenverrekening binnen het project NRU is doorgeschoven naar 2025 wordt minder gestort in de materiële vaste activa reserve dan begroot.	1.016	I
Lagere storting in de materiële vaste activa reserve leidt tot een hogere storting in de reserve bereikbaarheid dan begroot.	962	I
Lagere uitgaven in 2024 zorgen bij de uitvoering van te activeren projecten voor een hogere storting in de investeringsreserve bereikbaarheid.	-2.151	I
Overige toevoegingen reserves	0	I

Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag

Mobiliteitsgedrag dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Wij liggen op schema met het wegwerken van de tekorten aan fietsparkeerplekken op de stations, de binnenstad en de vooroorlogse wijken.

Voor het autoparkeren hebben we ten minste 191 parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en verblijf. De realisatie loopt wel achter op het doel: nog niet alle omgevormde plekken zijn verwerkt in de cijfers en we zijn voor de realisatie afhankelijk van de vraag vanuit inwoners en van kansen binnen ruimtelijke projecten. Wat betreft de uitbreiding van het betaald parkeerareaal lopen we ook achter op schema als gevolg van een jaarlijkse variatie in het werkelijk aantal toegevoegde betaald parkeerplaatsen. Zo zijn er in 2023 minder parkeerplaatsen toegevoegd aan het betaalde areaal terwijl de doelstelling wel hetzelfde is gebleven voor 2024.
Voor mobiliteitsmanagement, verkeersmanagement en Smart Mobility liggen we op schema. We hebben verder invulling gegeven aan het bevorderen van duurzame mobiliteit en het uitwerken van de ambities (uit het Mobiliteitsplan 2040) op het gebied van Dynamisch Verkeersmanagement (DVM). Daarnaast hebben we pilots voor het spreiden van fietsstromen, intelligente toegang en slim laden -en lossen in uitvoering.

Wat betreft Deelmobiliteit: het aantal deelfietsen bleef gelijk, het aantal deelauto's nam licht af in 2024. Deelauto aanbieders gebruikten 2024 om de bestaande vloot deelauto's te optimaliseren en slecht renderende deelauto's weg te halen. Over de gehele linie zien we wederom dat aanwezige modaliteiten intensiever gebruikt werden dan voorgaande jaren. Eind 2024 ging Cargoroo failliet en haalde daarom de deelbakfietsen van de straat. We werken aan een terugkeer van het deelbakfietsaanbod in Utrecht.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan	2021	Utrecht wil een stad zijn waarin gezondheid en leefbaarheid voorop staan. Daarom geven we voorrang aan duurzame vervoermiddelen. Duurzame vervoermiddelen nemen minder ruimte in beslag. Daardoor is er meer ruimte voor groen en plekken om te spelen. Ook zorgen duurzame vervoermiddelen voor minder geluidsoverlast, minder uitstoot, minder drukte en minder ongelukken. We verwachten dat de stad groeit van ruim 350.000 inwoners in 2021 naar ruim 450.000 inwoners in 2040. Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. Mobiliteit betekent 'hoe we ons kunnen bewegen', het gaat over hoe we ons verplaatsen van de ene plek naar de andere plek in de stad. De gemeente wil dat onze stad aantrekkelijk en bereikbaar is voor iedereen.
Parkeervisie	2021	Parkeren is een belangrijk onderdeel van het verkeersbeleid en is onmisbaar in het streven naar een gezonde, aantrekkelijke en bereikbare stad. Ons parkeerbeleid staat in de nieuwe parkeervisie. De doelen hierin zijn: ▪ Bereikbaarheid van en binnen de stad behouden; ▪ Kwaliteitsslag openbare ruimte; ▪ Stimuleren gezonde en duurzame vormen van mobiliteit; ▪ Rechtvaardige verdeling van de schaarse parkeerruimte.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken .

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in binnenstad	7.100 (2018)	7.100	8615	6.700	**5983**		6.300
Aantal fietsen dat buiten een	1.600 (2018)	1.600	1190	1.200	**1024**		800

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
fietsparkeervoorziening staat in stationsgebied							
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen in de binnenstad	73% (2014)	79%	79%	-	-		80%
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen bij Utrecht Centraal Station	70% (2014)	88%	82%	-	-		89%
Aandeel huishoudens zonder auto.	32% (2021)	33%	36%	-	-		34%
Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalsroutes	32% (2017)	26%	22%	20%	**21%**		20%
Parkeerareaal op straat waar sprake is van betaald parkeren (% van het totale aantal parkeerplaatsen op straat)	PM	31%	27%	38%	**32%**		44%
Aantal parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en verblijf	PM	PM	58	1126	**191**		1126
% huishoudens dat gebruik maakt van deelmobiliteit.	17% (2021)	20%	26%	-	-		32%

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Parkeren

- We hebben gewerkt aan de introductie van een parkeerproduct voor scholen.
- We hebben in 2024 ook gewerkt aan een regeling voor de tegemoetkoming in parkeerkosten voor bewoners met een laag inkomen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Parkeren

- We hebben gewerkt aan het uitwerken van het beleid en producten voor het stimuleren van parkeren in de gemeentelijke parkeergarages in plaats van de openbare ruimte. Deze activiteit is nog niet gereed omdat deze samenhangt met een onderzoek dat we in 2025 uitvoeren naar de benutting van deze parkeergarages.
- Het onderzoek naar mogelijkheden om te handhaven op de aangewezen parkeerplekken met bijzondere bestemming in de openbare parkeergarages is ook nog niet gereed. Dit onderzoek

hangt eveneens samen met het inzichtelijk maken van het gebruik en benutting van de gemeentelijke parkeergarages en ronden we ook af in 2025.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Parkeren

- We hebben producten ontwikkeld voor het parkeren in parkeerhubs voor bewoners en bezoekers, zoals het Parkeren op Afstand (PoA).
- Betaald parkeren ingevoerd in 8 gebieden: Transwijk, Voordorp, Woonboulevard, Tuindorp, Ondiep, Hoogstraat, Aziëlaan (flats) en Hoograven Noord . Er zijn in totaal 6.853 parkeerplaatsen toegevoegd aan het gebied met betaald parkeren.
- In het kader van de integrale aanpak minstens 191 parkeerplaatsen opgeheven om ruimte te maken voor andere bestemmingen zoals groen, speelruimte en fietsparkeren.
- We hebben op basis van het onderzoek acties bepaald voor het aanpassen van de ligging van de bestaande algemene gehandicaptenparkeerplaatsen in de binnenstad.

Mobiliteitsmanagement

- We voerden ons mobiliteitsmanagement uit via het regionale samenwerkingsverband Goedopweg, looptijd 2019 t/m 2024 en hebben een vervolgplan voor de periode 2025 – 2029 gemaakt.

Verkeersmanagement

- We hebben Dynamische Verkeersmaatregelen (DVM) voorbereid bij de volgende projecten: Westelijke Stadsboulevard en Utrecht Zuidwest.
- We hebben de regionale samenwerking gecontinueerd voor multimodaal verkeersmanagement.
- Nieuwe, of te vervangen, verkeerslichten hebben we alleen uitgevoerd als iVRI-ready.

Deelmobiliteit

- We hebben uitvoering gegeven aan de kortetermijnmaatregelen uit het Plan van Aanpak Deelmobiliteit (2022-2024) en diverse resultaten geboekt (o.a. realisatie van 4 nieuwe buurt- en wijkhubs, inzet van Probeerafspraak, Probeertegoed, Blij dat ik deel Campagne).

Smart Mobility

- Gestart met de uitvoering van 3 Smart Mobility pilots op het gebied van slim laden & lossen, intelligente toegang en spreiden van fietsdrukte.
- In 2024 is voor het project digitalisering mobiliteitsdata (data top 15) de samenwerking binnen het Regionaal Datateam bestendigd en is in UVVB verband afgesproken deze samenwerking structureel te continueren.

Fietsparkeren

- We hebben een aanvraagloket fietsparkeervoorzieningen opgericht.
- De plannen verder uitgewerkt voor nieuwe gebouwde fietsenstallingen Jaarbeurspleingebouw, Dubbele Knoopstalling, Vaartsche Rijn en Hoog Catharijne (P1 en P4).
- We werkten verder aan plannen voor uitbreiding fietsenparkeerplekken bij stations Overvecht, Zuilen, Lunetten, Leidsche Rijn Centrum en Vleuten.
- De aanpak uitgewerkt voor meer en betere fietsparkeerplekken in de binnenstad en in vooroorlogse wijken, en voor op te heffen autoparkeerplekken.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Parkeren

We hebben minder betaald parkeerareaal toegevoegd dan gepland. Dit is een gevolg van een variatie in het werkelijk aantal toegevoegde betaald parkeerplaatsen per jaar. In 2023 zijn er zo minder parkeerplaatsen toegevoegd aan het betaalde areaal terwijl de doelstelling wel hetzelfde is gebleven voor 2024.

Financiën 2: Mobiliteitsgedrag

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	69.791	69.392	74.494	79.031	82.049	3.019	90.844
Lasten	41.670	39.540	43.479	44.903	43.753	1.150	52.149
Saldo baten en lasten	**28.120**	**29.852**	**31.016**	**34.128**	**38.296**	**4.168**	**38.695**
Onttrekking reserves	5.583	4.628	3.744	37.479	39.137	1.659	1.494
Toevoeging reserves	5.368	6.240	0	298	6.136	-5.838	238
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**215**	**-1.612**	**3.744**	**37.181**	**33.001**	**-4.180**	**1.256**
Totaal	**28.335**	**28.240**	**34.759**	**71.309**	**71.297**	**-11**	**39.950**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**3.019**	
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
Openbare garages en P+R's hebben meer opgeleverd dan begroot. Er was een toename van de gemiddelde parkeerduur. Daarnaast zijn er incidentele opbrengsten in verband met uitrijkaarten 2022 en 2023 en de Springweggarage.	2.952	I
Lagere inkomsten straatparkeren. We zien een daling van de gemiddelde parkeerduur.	-1.500	S
Meer naheffingen bij straatparkeren door een daling van de betalingsbereidheid.	1.054	I
Overige saldo straatparkeren (met name lagere opbrengsten uit parkeervergunningen).	-492	I
04-1-2-3 Uitvoeren maatregelen mobiliteits -en verkeersmanagement		
Door de complexe uitvoering van het project Slimme kruisingen zijn er minder subsidieopbrengsten van de Provincie dan waar in de begroting van was uitgegaan. Zie ook lasten.	-328	I
Er zijn middelen ontvangen voor het uitvoeren van het Klimaatakkoord (CDOKE). Deze zijn niet begroot. Hier staan lasten tegenover.	274	I
De gemeente Utrecht werkt samen met de Provincie aan deelmobiliteit hubs. Er is subsidie ontvangen voor een deel van de gemaakte kosten.	217	I
De Provincie is de inhuurcentrale voor Goedopweg. In 2024 is incidenteel zowel de inhuur van een aantal medewerkers van Goedopweg als de hubs en de Scholen-en wijkaanpak doorbelast aan de Provincie. Aan de voorkant was hier geen rekening mee gehouden.	443	I
Overige baten	399	I
Lasten	**1.150**	
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Door latere oplevering van een aantal projecten (waaronder Herstel Berlijnplein en Springweggarage) zijn de kapitaallasten in 2024 lager dan begroot. Daarnaast is door de stelselwijziging om bij afgesloten investeringen pas per 1-1 van het jaar volgend op ingebruikname af te gaan schrijven (besloten bij de Voorjaarsnota 2024), een incidenteel voordeel op de kapitaallasten in 2024 ontstaan bij o.a. investeringen in parkeerautomaten.	1.829	I
Lagere personele lasten o.a. doordat de bezetting van de vijfde scanauto later is ingevuld	530	I
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Bereikbaarheid is gebleken dat het saldo in de voorziening VGU onderhoud Bereikbaarheid niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 648.879 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027	-649	I
04-1-2-3 Uitvoeren maatregelen mobiliteits -en verkeersmanagement		
Vanwege de complexiteit van het project Slimme Kruisingen is 2 jaar geleden besloten pas op de plaats te maken en de inzet op dit project te verminderen. Dit is in voortgangsrapportages aan de raad gemeld.	378	I
De kosten voor Goedopweg Korte Termijn Aanpak (KTA) zijn lager uitgevallen dan begroot. De resterende middelen worden ingezet voor het vervolg, het programmaplan 2025-2030. Dit is in de stuurgroep besloten.	644	I
De werkzaamheden voor de deelmobiliteit hubs zijn niet opgenomen in de begroting (zie ook de toelichting bij baten.)	-371	I
De lasten voor de CDOKE zijn niet begroot, hier staat een subsidie van het Rijk tegenover.	-401	I
In de begroting is rekening gehouden met 20% planningsoptimisme voor het totaal van de uitgaven van de projecten. Achteraf is dit planningsoptimisme te hoog ingeschat.	-731	I
Overige lasten	-79	I
Reserves	**-4.180**	
Onttrekkingen	**1.659**	
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
Door de lagere opbrengsten dan begroot bij straatparkeren heeft een onttrekking plaatsgevonden.	1.484	I
Overige onttrekkingen	174	I
Toevoegingen	**-5.838**	
04-1-2-1 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
Dotatie heeft plaatsgevonden vanwege de hogere opbrengsten bij parkeergarages en latere oplevering van een aantal projecten (vrijgevallen kapitaallasten).	-5.838	I
Overige toevoeging		

Doelstelling 3: Verkeersveiligheid

Daling van het aantal verkeersslachtoffers en verbetering gevoel verkeersveiligheid.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Via onze fysieke projecten, educatie en voorlichting en handhaving werken we aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. We werkten onder meer aan de aanpak van risicovolle oversteken om de kans op ernstige ongevallen te verkleinen, we werken aan een plan van aanpak voor de versnelde invoering van 30 km/u in de stad, we regelden extra flitspalen bij het CVOM om snelheidsovertreders aan te pakken en realiseerden fysieke maatregelen op vijf locaties (Pascalplein, Amsterdamsestraatweg Noord, Carnegiedreef, Liesboschbrug/Winthontlaan en op de Niels Bohrweg (korte termijnmaatregelen)) om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken .

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Driejarig gemiddelde van verkeersslachtoffers	643 (2014-2016)	max. 450	441	max. 372	**470**		n.t.b.
% bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt	63% (2021)	63%	64%	-	**-**		64%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de definitieve maatregelen voor het verbeteren van de oversteekbaarheid op Biltse Rading gerealiseerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De uitvoering van de definitieve maatregelen op de Donaudreef en Loevenhoutsedijk is nog niet gestart. Voor de Donaudreef wordt nog gezocht naar aanvullend budget. We verwachten medio 2025 te kunnen starten met de herinrichting. De Loevenhoutsedijk is vertraagd door het besluitvormingstraject en capaciteit. We starten hier in het tweede kwartaal van 2025 met de uitvoering.
- De start uitvoering van de definitieve maatregelen om de oversteekbaarheid op de Vleutenseweg te verbeteren is vertraagd omdat we de maatregelen uit het extern advies nader moesten onderzoeken. We starten in de zomer van 2025 met de uitvoering, tegelijk met het werk aan de Westelijke Stadsboulevard.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Betrokken geweest bij landelijke ontwikkelingen zoals het kader voor Lichte Elektrische Voertuigen (LEV) en de richtlijnen voor de ‘gebiedsontsluitingsweg 30' (GOW30) afgerond.
- We hebben een versnellingsaanpak uitgewerkt om op zoveel mogelijk wegen zonder vrijliggend fietspad in 1 keer, met lichte maatregelen, de snelheid te verlagen naar 30 kilometer per uur. Zie ook de raadsbrief .
- We hebben aanvragen ingediend voor extra (verplaatsbare) flitspalen. Begin 2025 komen op 12 nieuwe locaties verplaatsbare flitspalen. Ook hebben we als pilot een mobiele kentekencamera ingezet voor de handhaving op brom- en snorfietsregels op de plaats op de weg.
- We hebben de verkeersveiligheid van fiets- en voetgangersoversteken op 50 kilometer per uur straten geïnventariseerd.
- We hebben de pilot speed pedelec uitgevoerd en zetten deze door tot juli 2025, daarna doen we een voorstel voor het vervolg, zie ook de raadsbrief.
- We hebben gewerkt aan de voorbereiding voor de maatregelen voor het verbeteren van de fietsveiligheid op de Niels Bohrweg. We verwachten in de zomer van 2026 te starten met de realisatie.
- We hebben verder gewerkt aan de voorbereiding van de integrale projecten Welgelegen en Den Hommel, Amazonekwartier, Taagdreef en Rotsoord conform de ‘in één keer goed’ aanpak.
- We hebben diverse educatieve verkeersveiligheidsprojecten uitgevoerd zoals het theoretisch en praktisch verkeersexamen op basisscholen en lessen in fietsveiligheid aan diverse doelgroepen.
- We hebben twee nieuwe schoolzones gerealiseerd en één bestaande uitgebreid en één aanvraag voor een schoolzone in behandeling genomen.
- We hebben in 2024 in totaal aan zestien fysieke verkeersveiligheidsprojecten gewerkt. Daarvan hebben we er vijf opgeleverd. We verwachten in 2025 de overige elf projecten op te leveren.

Financiën 3: Verkeersveiligheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.016	231	0	46	219	173	0
Lasten	3.233	3.016	3.332	2.658	3.219	-561	1.974
Saldo baten en lasten	**-2.217**	**-2.785**	**-3.332**	**-2.612**	**-3.000**	**-387**	**-1.974**
Onttrekking reserves	32	528	33	66	632	565	55
Toevoeging reserves	1.007	935	0	758	1.026	-268	1.449
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-975**	**-406**	**33**	**-691**	**-394**	**297**	**-1.394**
Totaal	**-3.192**	**-3.192**	**-3.299**	**-3.304**	**-3.394**	**-90**	**-3.368**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**173**	
04-1-3-1 Uitvoeren verkeersmaatregelen veilige stad		
Er zijn hogere baten ontvangen uit de stimuleringsregeling verkeersveiligheid van het Rijk, de Provincie en Europa.	173	I
Overige baten		
Lasten	**-561**	
04-1-3-1 Uitvoeren verkeersmaatregelen veilige stad		
De hogere baten zijn geïnvesteerd in diverse projecten, waarbij de uitgaven aan deze projecten hoger is dan oorspronkelijk begroot.	-561	I
Overige lasten		
Reserves	**297**	
Onttrekkingen	**565**	
Uitvoeren verkeersmaatregelen veilige stad		
In 2024 is meer onttrokken dan begroot in verband met de uitvoering van projecten in het kader van verkeersveiligheid.	565	I
Toevoegingen	**-268**	
Overige toevoegingen	-268	I

Risico's

Risico	Maatregel
Benodigde samenwerking en cofinanciering voor de noodzakelijke maatregelen komen niet rond. Hierdoor kan de mobiliteitstransitie niet volgens het gewenste tempo worden gerealiseerd.	Inzet op lobby richting regio en rijk en activeren van partners. Dit op basis van een analyse van de impact van vertraging op andere beleidsterreinen zoals wonen, leefbaarheid, klimaat en milieu.
Benodigde innovatie als alternatief voor auto gaat niet snel genoeg of is niet voldoende voor groeistad (Dynamisch verkeersmanagement, MaaS, parkeerhubs, etc.)	Convenant met deelautoaanbieders, stimuleringsregelingen voor deelmobiliteit, parkeerbeleid (hogere tarieven, lage parkeernormen, weghalen autoparkeerplaatsen).
Niet iedereen kan de plekken bereiken die ze zouden willen bereiken, bijvoorbeeld doordat zij moeilijk kunnen rondkomen, door een fysieke of cognitieve beperking, een taalachterstand of slechte verbindingen. Hierdoor zijn mensen onvoldoende in staat om deel te nemen aan de maatschappij. Er is sprake van vervoersongelijkheid.	In het Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid staat beschreven dat we vervoersongelijkheid verkleinen door drempels in het vervoer voor inwoners weg te nemen. Door actief met het thema aan de slag te gaan, leren we meer over deze vorm van ongelijkheid, en leren we ook wat de meest effectieve aanpak is. We monitoren actief en updaten de projectenlijst periodiek op basis van opgedane ervaring en aangescherpte inzichten.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	293.840	40.389	334.229	172.956	161.273
Uitbreidingsinvesteringen B	184.901	21.900	206.801	0	206.801
Totaal investeringen	**478.741**	**62.289**	**541.030**	**172.956**	**368.074**

Doelstelling Duurzame vervoersmiddelen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	265.314	-19.626	245.688	147.015	98.673
Uitbreidingsinvesteringen B	184.901	21.900	206.801	0	206.801
Totaal investeringen	**450.215**	**2.274**	**452.489**	**147.015**	**305.474**

Toelichting

Het investeringsprogramma Duurzame bereikbaarheid betreft een meerjarenprogramma, dat wij jaarlijks gelijktijdig met de Voorjaarsnota ter vaststelling aanbieden. Autorisatie vragen we voor de start van het project. Wij bundelen dit zoveel mogelijk in de Programmabegroting of met de Eerste bestuursrapportage. Voorbereiding en uitvoering van projecten kunnen meerdere jaren bestrijken. De realisatie per jaar kan afwijken van de begrote jaarplanning. Dit lichten we toe in het jaarverslag bij het programma Duurzame bereikbaarheid.

Uitbreidingsinvesteringen A

De wijzigingen in autorisatie in 2024 zijn gebaseerd op de bijsturingsvoorstellen investeringen uit de Eerste bestuursrapportage 2024 (zoals toegelicht in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024) en de Tweede bestuursrapportage. Hierin is een bedrag van -19,6 miljoen euro opgenomen voor bijsturingsvoorstellen voor investeringen binnen het programma Duurzame bereikbaarheid. Van het totaal geautoriseerde krediet is tot en met 2024 147,0 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de geheime bijlage bij de doelstelling Duurzame vervoersmiddelen.

Uitbreidingsinvesteringen B

In 2024 is 21,9 miljoen euro aan het B-investeringskrediet toegevoegd. Dit betreft verlaging van het geautoriseerde voorbereidingskrediet van de NRU (onderdeel A uitbreidingsinvestering). Dit krediet is nog niet geautoriseerd. Voor B-investeringen geldt dat het krediet wordt vrijgevraagd middels apart raadsbesluit. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de geheime bijlage bij de doelstelling Duurzame vervoersmiddelen.

Doelstelling Mobiliteitsgedrag

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	5.262	61.015	66.277	7.287	58.990
Totaal investeringen	**5.262**	**61.015**	**66.277**	**7.287**	**58.990**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

In 2024 is voor 61,0 miljoen euro aan autorisatie voor kredieten gewijzigd binnen deze doelstelling.Van het totaal geautoriseerde krediet is tot en met 2024 7,3 miljoen euro uitgegeven. Dit

bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de investeringsstaat (B) Bereikbaarheid Mobiliteitsgedrag.

Doelstelling Verkeersveiligheid

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	23.264	-1.000	22.264	18.654	3.610
Totaal investeringen	**23.264**	**-1.000**	**22.264**	**18.654**	**3.610**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

In 2024 is voor -1,0 miljoen aan autorisatie voor kredieten gewijzigd binnen deze doelstelling (verschuiving van het krediet naar doelstelling duurzame vervoersmiddelen). Van het totaal geautoriseerde krediet is tot en met 2024 18,7 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en één administratief afgesloten project. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de investeringsstaat (C) Bereikbaarheid Verkeersveiligheid.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
VvE P&R Uithof/Sciencepark Utrecht	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier biedt de gemeente een goed alternatief voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof.	239

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen				
Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	50	0	50
Totaal doelstelling 1		50	0	50
Totaal Duurzame bereikbaarheid		**50**	**0**	**50**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Programma overzicht

We werken aan een gezonde en prettige omgeving als je de deur uitstapt.

Portefeuillehouder(s):
Linda Voortman; Susanne Schilderman; Rachel Streefland en Eva Oosters.

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	129.394	131.279	134.846	151.207	146.201	-5.005	150.633
Lasten	224.920	230.518	230.938	249.817	254.849	-5.032	247.336
Saldo baten en lasten	**-95.526**	**-99.238**	**-96.092**	**-98.610**	**-108.647**	**-10.037**	**-96.703**
Onttrekking reserves	6.513	8.630	99	3.762	6.455	2.692	1.325
Toevoeging reserves	141	3.057	141	141	2.809	-2.667	7.141
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**6.372**	**5.573**	**-43**	**3.621**	**3.646**	**25**	**-5.816**
Totaal	**-89.154**	**-93.666**	**-96.135**	**-94.989**	**-105.002**	**-10.012**	**-102.519**

De baten in dit programma zijn 146 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Opbrengsten uit de Afvalstoffenheffing (59 miljoen euro).
- Opbrengsten uit de Rioolheffing (49 miljoen euro)
- Subsidies en Specifieke Uitkeringen voor oa bodem en schone lucht projecten (circa 8 miljoen euro).

De lasten in dit programma zijn 255 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Onderhoudskosten voor onder andere openbare ruimte, wervengebied, water- en rioleringssysteem, containers afvalinzameling, gronden en terreinen (bodemverontreiniging) (67 miljoen euro).
- Personele lasten (68 miljoen euro).
- Investeringen in watersysteem, rioleringssysteem en luchtkwaliteit (24 miljoen euro).
- Afvalverwerkingskosten (19 miljoen euro).
- Investeringen in m.n. groen projecten, groen om de stad en natuur en milieueducatie (16 miljoen euro)
- uitgaven aan o.a. maatregelen schone lucht, bodemprojecten, omgevingsveiligheid (13 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 6,455 miljoen euro onttrokken en 2,809 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte

Met goed beheer van de openbare ruimte zorgen we voor een gezonde, aantrekkelijke, robuuste en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- Door uitvoering van onze schoon, onderhouds- en vervangingswerkzaamheden hebben we de openbare ruimte goed beheerd. Hierdoor hebben we gezorgd voor een gezonde, aantrekkelijke, robuuste en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen. We liggen op schema met onze doelstelling om het achterstallig onderhoud in 10 jaar in te lopen. Met de opgestelde Beleidsnota stadswater hebben we beleid ontwikkeld voor het gebruik van het openbare water waar je kan varen of zwemmen en op de oevers waar je kan verblijven en wandelen. Met de uitvoering van ons Programma wervengebied hebben we bijgedragen aan het herstel en behoud van werven en kelders en het vergroten van het maatschappelijk draagvlak bij keldereigenaren en andere stakeholders.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgelegd wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Nota Beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte en beschrijven we hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Programmaplan Werk aan de Werf	2021	In dit plan staat hoe we wal-, werf- en kluismuren en kelders in het historische wervengebied herstellen en werken aan maatregelen om schade aan muren en kelders in de toekomst te voorkomen.
Actieplan zelfbeheer openbaar groen	2021	Met dit actieplan geven we aan hoe we de samenwerking versterken met zelfbeheerders.
Notitie Aanpak plaagdierbeheersing: Ratten	2020	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt op preventie.
Beleidsnota stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Bomenbeleid	2009, 2018	In het Bomenbeleid staat onze ambities voor bomen.
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn, waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van plant- en dierensoorten.
Nota dierenwelzijn	2019	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt.	6,6 (2021)	6,5	6,5	-	-		6,5
Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden).	6,6 (2023)		6,6	-	-		6,8
Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt.	6,8 (2023)		6,8	-	-		6,8

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Realiseren besparing: de raad is geïnformeerd over de stand van zaken van de besparing door het standaardiseren materiaalgebruik en versobering met deze raadsbrief.
- Vormgeven integrale projecten: dit hebben we gedaan door nauwere afstemming tussen de programmering van beheerprojecten en ontwikkelingsprojecten. Zo werden eerder koppelkansen geïdentificeerd en verzilverd.
- Opstellen Visie stadswater: op basis van De Utrechtse Standaard voor de beleidscyclus is ervoor gekozen een beleidsnota op te stellen. Deze is door de raad vastgesteld inclusief indicatoren en een financiële paragraaf.
- Uitvoering Programma wervengebied: we hebben gewerkt aan 1) het herstel van de muren aan de Oudegracht, waaronder tussen de Muntkelder en de Stadhuisbrug en tussen de Weesbrug en de Smeebrug en (2) delen van de Kromme Nieuwegracht, (3) het herstel van kelders met bouwkundige gebreken en het waterdicht maken van kelders met ernstige lekkages, (4) een definitieve financiële regeling voor keldereigenaren en (5) afspraken met stakeholders over beheer en gebruik.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Opstellen visie en beleid ondergrond: op basis van De Utrechtse Standaard voor de beleidscyclus, is ervoor gekozen alleen een beleidsnota op te stellen. De Beleidsnota ondergrond is vertraagd als gevolg van de complexiteit, capaciteitsgebrek en de bezuinigingen.
- Ondersteunen realisatie islamitische begraafplaats: deze is nog niet gerealiseerd omdat met VUMO nog geen overeenstemming was over de voorwaarden voor de levering van de grond. Wij hebben de raad daarover geïnformeerd met een raadsbrief.
- Opstellen Uitvoeringsprogramma Stadswater: omdat de Beleidsnota Stadswater door de raad in november is vastgesteld konden we nog geen uitvoeringsprogramma opstellen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Versoberingsopgave: we hebben het verlagen van de frequentie van het reinigen van civiele constructies (zoals bruggen, steigers, vlonders), of onderdelen daarvan gerealiseerd. We hebben de raad daarover geïnformeerd met een brief.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Openbare ruimte toegankelijker te maken voor mensen met een beperking: we hebben onze acties voortgezet, conform de agenda en uitvoeringsprogramma Utrecht voor iedereen toegankelijk.
- Uitvoering van groot onderhoud- en vervangingswerkzaamheden: we hebben bijna alle projecten die voor 2024 geprogrammeerd zijn in het Meerjaren Investeringsprogramma Beheer Openbare Ruimte 2024-2029 uitgevoerd of gestart. Over het programma hebben wij u met een raadsbrief geïnformeerd.
  We hebben koppelkansen met stedelijke opgaven benut en gaven invulling aan ontwikkelend beheer.
- In 2024 hebben we bijna 1/10e deel van de in de nota Beheer Openbare Ruimte vastgestelde achterstallig onderhoud weggewerkt. In totaal is de laatste 4 jaar 5/10e deel weggewerkt, wat betekent dat we op schema lopen om in 10 jaar alles weg te werken.
- Schoongehouden openbare ruimte en groenonderhoud: dat hebben we volgens de vastgestelde kwaliteitsnormen uitgevoerd, uitgezonderd de binnenstad. De lagere kwaliteit in de binnenstad is in lijn met voorgaande jaren. De meting van de kwaliteit vindt overdag plaats. Dan ligt de vervuilingssnelheid in de binnenstad erg hoog en ontstaat snel een afwijking van de norm.
- Begeleiding van en samenwerking met vrijwilligers in het dagelijks beheer: deze hebben we voortgezet, mede door middel van zelfbeheer, werken vanuit de Buurtagenda en inwoners voorzien van materiaal voor het schoonmaken van de openbare ruimte. Het aantal containeradoptanten is aanzienlijk gegroeid: van ruim 100 in 2023 naar ruim 280 in 2024.

- Uitvoering Programma wervengebied: we hebben herstel van schade aan het monumentale wervengebied, het programmeren van het herstel, intensivering van beheer, voorkomen van schade, voorkomen van onveilige situaties en het invullen van de burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht voortgezet.
- Handhaven de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen in de openbare ruimte: dit hebben we uitgevoerd zoals voorgenomen waarbij we ook controleerden naar aanleiding van meldingen of eigen waarnemingen vanuit preventief toezicht. We hebben extra aandacht gegeven aan bijplaatsingen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Beheer openbare ruimte

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	14.221	13.878	15.213	18.288	19.611	1.323	23.174
Lasten	113.825	115.810	116.501	120.760	127.252	-6.491	124.708
Saldo baten en lasten	**-99.604**	**-101.932**	**-101.289**	**-102.472**	**-107.641**	**-5.168**	**-101.534**
Onttrekking reserves	1.524	1.808	3	1.346	1.346	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	192	-192	7.000
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.524**	**1.808**	**3**	**1.346**	**1.154**	**-192**	**-7.000**
Totaal	**-98.080**	**-100.124**	**-101.286**	**-101.126**	**-106.486**	**-5.360**	**-108.534**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**1.323**	
Dagelijks onderhoud schoon: hogere baten door restant uitkering zwerfafvalvergoeding en door hogere uitkering prullenbakkenvergoeding. Tegenover de hogere baten staan hogere lasten.	491	I
Uitvoering Nota Beheer Openbare Ruimte: hogere baten vanuit de vergoedingen die de gemeente ontvangt van derden voor werkzaamheden die zij willen verrichten in de openbare ruimte.	663	I
Overige baten	169	
Lasten	**-6.491**	
Dagelijks onderhoud schoon: hogere lasten voor verwijderen van bijplaatsingen, zwerfafval en schoonhouden wijken. Oorzaken zijn meer bijplaatsingen, grotere volumes aan bijplaatsingen, extra werkzaamheden zwerfafval en extra inzet om het gewenste kwaliteitsniveau te halen. Tegenover een deel van de hogere lasten staan hogere baten.	-878	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Stedelijk beheer infrastructuur: hogere lasten hoofdzakelijk als gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Hier staan lagere lasten tegenover voor energie (als gevolg van energiebesparende maatregelen) en lagere kapitaallasten (als gevolg van achterblijvende investeringen.	-4.031	I
Grondstoffendepot: hogere lasten als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV regelgeving. Dit zal leiden tot lagere lasten in de toekomst.	-1.500	I
Wervengebied: naast de reguliere programmering voor 2024 is er ook gewerkt aan de afronding van de programmering van de investeringen 2021-2023. Deze verschuiving zorgt voor incidenteel een lagere toerekening aan de exploitatie. Ook zorgt het later afronden van de werkzaamheden voor een incidenteel overschot op de kapitaallasten.	2.286	I
Overige kleinere lasten	-2.368	
Reserves	**-192**	
Onttrekkingen	0	
Geen verschil bij deze doelstelling.	0	
Toevoegingen	**-192**	
Reserve Essentaksterfte: voordeel op de lasten is toegevoegd aan de systeemreserve.	-192	I
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 2: Water- en rioleringssysteem

Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Het rioleringssysteem heeft gefunctioneerd zoals beoogd en is daarmee robuust. Er is geen wateroverlast ontstaan tijdens extreme neerslag. Wel ontvingen we, ondanks onze inspanningen, meer meldingen van grondwateroverlast door de aanhoudende extreem natte periode in de eerste helft van 2024. We lopen achter op onze doelstelling voor de vervanging van riolering. Doordat we bij projecten streven naar het gelijktijdig vernieuwen van de openbare ruimte en deze toekomstbestendig en circulair willen maken, is er vaak meer voorbereidingstijd nodig. Ook ontbrak het aan voldoende uitvoeringscapaciteit en vroeg de afstemming met nutsbedrijven meer tijd.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie klimaatadaptie Utrecht	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal geregistreerde meldingen van volledig gestremde wegen of hemelwater in panden vanuit de openbare ruimte bij extreme neerslag (buien t/m 80mm per uur).	0 (2020)	0	0	0	**0**		0
Aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast door te hoge of te lage grondwaterstanden in de openbare ruimte.	7 (2012)	<=5	71	<=5	**29**		<=5
Aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos.	2 (2012)	<=5	29	<=5	**10**		<=5

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Onderzoek naar een nieuwe grondslag voor de rioolheffing: we hebben de raad geïnformeerd over de aanleiding en de kaders van het onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd. De raad is in 2024 nog niet over de uitkomsten geïnformeerd.
- Starten uitvoering maatregelen uit het Programma Gezond Water in Utrecht: We hebben op verschillende plekken in de stad maatregelen getroffen ter verbetering van de waterkwaliteit. Ook hebben we de aanpak en prioritering van de maatregelen voor de komende vier jaar uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Gezond Water in stad Utrecht.
- Communicatiestrategie water/groen/klimaatadaptatie: we hebben uitvoering gegeven aan de integrale Communicatieaanpak water, groen, klimaatadaptatie.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vertalen doelstellingen van de Visie Water en Riolering en Visie Klimaatadaptatie in omgevingsplanregels: de omgevingsplanregels water en riolering zijn onderdeel van de in 2024 vastgestelde eerste wijziging omgevingsplan. Het opstellen van omgevingsplanregels voor de klimaatadaptatiedoelstellingen vraagt meer afstemming dan voorzien.
- Afkoppelen van minimaal 15,3 ha verhard oppervlak: dit is niet gerealiseerd, voornamelijk doordat we minder riool hebben vervangen dan voorzien en er minder gebruik is gemaakt van de groenblauwe daken subsidie en de subsidie maatschappelijk vastgoed dan beoogd. We hebben totaal 10,6 ha afgekoppeld, waarvan we minimaal 2,5 ha hebben vergroend. Van de 10,6 ha is 8,1 ha openbare ruimte en 2,5 ha particulier terrein.
- Vervangen van minimaal 8,2 kilometer riolering: we hebben 3,5 kilometer riool vervangen. We zien dat de uitvoering van integrale vernieuwingsprojecten van de openbare ruimte, waarvan de rioolvervanging onderdeel is, nog achterblijft bij de programmering. In de Visie Water en Riolering gingen we uit van een gemiddelde doorlooptijd van een integraal project van 4-5 jaar, maar de praktijk leert dat de doorlooptijd van integrale vernieuwingsprojecten momenteel 6-10 jaar bedraagt, waardoor het nog enkele jaren gaat duren voordat de vervangingscijfers stijgen. Een deel van de projecten is vertraagd doordat de integrale projecten meer voorbereidingstijd vroegen, de uitvoeringskracht nog versterkt moet worden en de afstemming met nutsbedrijven moeizamer liep dan gedacht. We zijn meerdere verbeteringsprojecten gestart om het gehele traject van programmering tot en met realisatie te versnellen. Voor meer informatie Zie raadsbrief 16 mei 2024.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beheer en onderhoud gemeentelijk rioolstelsel: we hebben het beheer en onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel, rioolgemalen en drainagestelsel conform planning uitgevoerd.

- Beheer en onderhoud watergangen en realiseren waterkwaliteitsdoelen: we hebben ongeveer 17.500 m3 bagger verwijderd uit de watergangen die bij ons in beheer en onderhoud zijn. Daarnaast hebben we een vierjarig Uitvoeringsplan Gezond Water in stad Utrecht opgesteld voor de maatregelen in het Programma Gezond Water, om de ecologische waterkwaliteit in het ‘overige water’ te verbeteren.
- Waarborgen van de gemeentelijke watertaken in alle bouwplannen, gebiedsontwikkelingen en herinrichtingen: dit hebben we gedaan zowel door actieve deelname in de gebiedsteams en (integrale) projectteams als via plantoetsing bij vergunningaanvragen. We hebben 1,1 ha van de totaal 10,6 ha verhard oppervlak afgekoppeld bij nieuw- of verbouwprojecten, verdeeld over ongeveer 700 aanvragen en meldingen.
- Stimuleren van eigenaren en gebruikers om hemelwater nuttig te gebruiken en het ter plaatse verwerken: de activiteiten uit het programma Waterproof030 zijn uitgevoerd zoals voorgenomen. De subsidieregeling groene daken is verbreed tot de subsidieregeling groenblauwe daken. We zien dat het aantal aanvragen hierdoor is toegenomen.
- Het programmeren, voorbereiden en uitvoeren van groot onderhoud, vervangingen en verbeteringen aan het water- en rioleringssysteem hebben we voortgezet.

- Wateroverlast of schade door langdurige droogte voorkomen: we hebben dit voorkomen door het vasthouden van regenwater waar het valt. Bij de Amsterdamsestraatweg zijn we met werkzaamheden gestart om de kans op wateroverlast te verminderen.
- Circulair maken van het water- en rioleringssysteem: met de activiteiten uit het programma Waterproof030 zijn er 900 regentonnen gerealiseerd, waarmee regenwater wordt hergebruikt. Ook zijn we gestart met het onderzoeken hoe we onze stedelijke watertaken meer circulair en fossielarm kunnen uitvoeren. Aannemers werken steeds vaker (deels) met emissieloze machines bij het baggeren van onze watergangen en het vervangen van de riolering zoals in de Lange Jufferstraat en de Omloop / Anton Geesinkstraat.
- Het aanpassen van het water- en rioleringssysteem aan de groei van de stad: we zijn een onderzoek gestart naar een andere locatie van de rioolwaterzuivering Utrecht. Ook zijn we gestart met het maken van een systeemoverzicht stedelijk water (SSW) waarmee we de consequenties van de groei van de stad op het afvalwateraanbod in beeld brengen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Water- en rioleringssysteem

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	46.309	46.675	49.498	49.498	48.961	-537	51.043
Lasten	34.409	34.927	35.826	35.186	38.542	-3.356	35.958
Saldo baten en lasten	**11.900**	**11.749**	**13.671**	**14.311**	**10.419**	**-3.892**	**15.085**
Onttrekking reserves	4.600	4.600	0	250	659	409	1.250
Toevoeging reserves	0	1.650	0	0	224	-224	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**4.600**	**2.950**	**0**	**250**	**434**	**184**	**1.250**
Totaal	**16.500**	**14.699**	**13.671**	**14.561**	**10.853**	**-3.708**	**16.335**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-537**	
Opbrengsten Rioolheffing: lagere baten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	-739	S
Overige baten opbrengsten Rioolheffing	-22	I
Overige baten subsidies	224	I
Lasten	**-3.356**	
Kosten Riolering: hogere lasten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	-2.969	S
Overige lasten	-387	I
Reserves	**184**	
Onttrekkingen	**409**	

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Nadeel overige baten opbrengsten rioolheffing is onttrokken aan de systeemreserve Egalisatiefonds rioleringen	22	I
Nadeel overige lasten is onttrokken aan de systeemreserve Egalisatiefonds rioleringen.	387	I
Toevoegingen	**-224**	
Voordeel overige baten (subsidies) is toegevoegd aan de systeemreserve Egalisatiefonds rioleringen.	-224	I

Doelstelling 3: Extra groen

Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Door het vergroenen van straten en pleinen is de stad natuurvriendelijker en klimaatbestendiger. Zie voor concrete voorbeelden de MGP-rapportage als onderdeel van het Duurzaamheidsverslag in de bijlage van deze Jaarstukken. We plantten meer bomen in de stad en we hebben 6.000 bomen uitgedeeld aan bewoners. We hebben belangrijke stappen gezet bij icoonprojecten en recreatiegebieden als Natuurgebied Zuilen, Rondje Stadseiland en Kromme Rijn Linie Landschap. Het vergroenen gaat wel minder snel dan onze doelstelling is.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgesteld wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Nota Beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte, hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgave willen financieren.
Meerjaren Investeringsprogramma 2024-2029	2023	Dit programma biedt inzicht in de projecten groot onderhoud en vervanging die we willen uitvoeren.
Actieplan zelfbeheer openbaar groen	2021	Met dit actieplan geven we aan hoe we de samenwerking versterken met zelfbeheerders.
Notitie aanpak Plaagdierbeheersing: ratten	2020	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt daarbij op preventie.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie water en riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
Visie klimaatadaptatie	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.
Bomenbeleid	2009,2018	In het Bomenbeleid staan onze ambities voor bomen.
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van planten dierensoorten.
Nota spelen in je eigen buurt	2022	De nota Spelen in je eigen buurt geeft de ambities aan voor de verspreiding van speel- en sportruimte in de openbare ruimte.
Nota dierenwelzijn	2019	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid
Beleidsnota Stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden in de stad.	2018 (105)	105	100	105	**99**		105

Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden rondom de stad.	2018 (42)	42	38	42	**38**		42

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoeringsprogramma Speelruimtebeleid: er is een uitvoeringsprogramma voor vier jaar opgesteld. Afgelopen jaar zijn het Tolsteegplantsoen, het Lodewijk Napoleonplantsoen (voetbalkooi) en diverse speelvoorzieningen aangepakt en verbeterd. Er is minder budget uitgegeven dan er beschikbaar was omdat het programma in opbouw is, dit geld zetten we de komende jaren alsnog in op de meest urgente plekken.
- Meer bomen in de stad: samen met Meer Bomen Nu Utrecht zijn ruim 6000 bomen uitgedeeld. Ook plantten we samen met scholen bomen op schoolpleinen, realiseerden we twee tiny forests en was er een boomplantdag en een bomenbal in het stationsgebied met 60 bomen.
- Vergroening op alle schaalniveaus: we hebben het uitvoeringsprogramma Rondje Stadseiland vastgesteld (brief 8 oktober 2024) en de raad heeft de startnotitie Natuurgebied Zuilen vastgesteld (Raadsvoorstel 26 september 2024). De Laan van Puntenburg is als eerste deel van de Moreelse Tuinen vergroend. Ook behaalde de visdeurbel recordcijfers, lanceerden we Luistervink, ondertekenden we het manifest Stop Ecocide en het Berlin Urban Nature Pact, én sloten we een samenwerking met stichting Struikroven en Trees For All.
- Recreatie: het ontwikkelperspectief en uitvoeringsagenda Kromme Rijn Linie Landschap zijn in concept opgeleverd (Groen Groeit Mee voorbeeldgebied), er is gestart met Noorderpark en Hollandse IJssel. Door de provincie is de subsidie Transitie landelijk gebied toegekend voor procesmanagement.
- Contract dierenhulporganisaties: vanaf 1 november 2024 is er een nieuw contract met de Dierenbescherming afgesloten voor het vervoer en de opvang van hulpbehoevende wilde- en gehouden dieren gedurende 4 jaar.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- 6-jaarlijkse klimaatstresstesten en opstellen omgevingsregels: de landelijke doorrekeningen op bovenregionale stresstesten zijn vertraagd. We zijn afhankelijk van deze doorrekeningen voor het uitvoeren van de eigen klimaatstresstesten. Het opstellen van omgevingsplanregels klimaatadaptatie vraagt meer tijd dan gedacht.
- Uitvoeringsprogramma Stadswater: de Beleidsnota stadswater is later (in november 2024) dan eerder gepland vastgesteld door de raad. Het uitvoeringsprogramma van de beleidsnota loopt via de programma's waar de ambities zijn belegd.
- We hebben bijgedragen aan het Rekenkamerrapport 'Vergroening, van droom naar daad' en we hebben naar aanleiding van het rapport een Plan van Aanpak geschreven (Raadsbrief 13 november 2024)
- We hebben een pilot opgezet in samenwerking met de dierenvoedselbank, waarbij eigenaren hun hond of kat kosteloos kunnen laten castreren, steriliseren en chippen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- We hebben conform de bezuinigingen in het MPR 2024 geen bijdrage geleverd aan het integrale project Welgelegen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Benutten kansen voor o.a. groen, bomen, klimaatadaptatie in gebiedsontwikkeling: We werkten aan de Groene Schaalsprong door groen te integreren in beleid en stedelijke ontwikkeling, extra groen toe te voegen in diverse gebieden en samen te werken met regionale partners voor natuurontwikkeling. Daarnaast zijn belangrijke stappen gezet met initiatieven zoals de Groene Verantwoordingsdag, de beleidsregel Herplant naar Waarde, het goedgekeurde Soorten Management Plan, en het internationale Future Green City World Congress (Raadsbrief 28 maart 2024).
- Recreatievoorzieningen: de toekomstvisie en gebiedspaspoorten tot 2040 zijn vastgesteld voor de gebieden van Stichtse Groenlanden. Ook is er een nieuwe beheerovereenkomst Recreatie om de Stad 2024-2027 vastgesteld (Raadsbrief 9 juli 2024) waardoor is gegarandeerd dat ontwikkelgelden voor verschillende natuur recreatiegebieden ook na 2024 beschikbaar zijn.
- Participeren in projecten waar kansen zijn: het principe van ‘Groen, tenzij’ wordt in steeds meer gevallen toegepast maar wel in minder gevallen dan we zouden willen. Daarnaast, de ruimte voor extra groen wordt beperkt door de ruimte die andere, noodzakelijke functies (rijbaan, stoepen, parkeerstrook) vergen. Door participatie van bewoners bij plannen van de gemeente kan het ook zijn dat er minder groen komt dan gepland.
- Dierenhulporganisaties: met het afsluiten van het nieuwe contract voor dierenhulp is de continuïteit van zorg aan hulpbehoevende dieren weer gewaarborgd.
- Online pagina vergroeningen: er is een inspiratiepagina (link) met voorbeelden van hoe je kan vergroenen of fietsparkeren kan toevoegen op de website van de gemeente gezet. Er zijn een aantal initiatieven binnengekomen, deze zijn beoordeeld door het IF op compleetheid en worden opgepakt.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Lobby-inspanningen hebben geleid tot o.a de uitvoering van het Europese project Urban Releaf, dat in 3 versteende wijken (Ondiep-Zuilen, Kanaleneiland en Rivierenwijk) door ‘citizens science’ met bewoners hittestress in kaart brengt.

Financiën 3: Extra groen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	67	417	15	15	670	655	378
Lasten	13.821	14.668	15.954	16.669	16.701	-32	17.954
Saldo baten en lasten	**-13.753**	**-14.251**	**-15.939**	**-16.653**	**-16.031**	**623**	**-17.576**
Onttrekking reserves	200	338	0	495	495	0	0
Toevoeging reserves	41	41	41	41	721	-680	41
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**159**	**297**	**-41**	**454**	**-226**	**-680**	**-41**
Totaal	**-13.595**	**-13.954**	**-15.980**	**-16.200**	**-16.257**	**-57**	**-17.618**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**655**	
Meerjaren Groenprogramma - met behulp van een subsidiebureau hebben we voor verschillende wijkvergroeningsprojecten, zoals in de Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht, subsidies verkregen.	319	I
Meerjaren Groenprogramma - voor het samenwerkingsverband Kromme Rijn Linie Landschap hebben we bijdrages ontvangen van verschillende partners.	200	I
Overige baten	136	
Lasten	**-32**	
Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte - verschillende projecten van Spelen, Sporten, en Bewegen worden afgerond in of schuiven door naar 2025.	1.243	I
Meerjaren Groenprogramma - hogere lasten op diverse vergroeningsprojecten. Dit verschil verrekenen we met de reserve en lopen we in door de programmering in de toekomst aan te passen.	-901	I
Overige lasten	-374	
Reserves	**-680**	
Onttrekkingen	**0**	
Toevoegingen	**-680**	
In 2024 is besloten dat de reserve Meerjaren Groen Programma wordt aangepast naar reserve Extra Groen (voor alle investeringsmiddelen die vallen in deze doelstelling). De niet bestede investeringsmiddelen zijn in de reserve gestort.	-680	I
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 4: Afval voorkomen

Afval wordt zoveel mogelijk voorkomen, aantoonbaar ingezet als grondstof en afvalscheiding wordt positief gestimuleerd.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Met onze activiteiten zijn we er in geslaagd om een bijdrage te leveren aan het voorkomen en beter scheiden van afval, waarbij afval ook vaker ingezet kan worden als grondstof. Daarnaast hebben we met onze activiteiten ervoor gezorgd dat afvalscheiding positief is gestimuleerd. Het restafval per inwoner was lager dan in 2023, maar omdat we niet alle voorgenomen activiteiten konden uitvoeren hebben we onze doelstelling voor restafval niet gehaald.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Grondstoffennota	2020	In deze nota staat onze ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn, waarbij afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen en producten.
Visie Utrecht Circulair 2050	2024	Om richting te geven aan de ontwikkeling naar een circulaire stad is de Visie Utrecht Circulair 2050 met vier prioriteiten opgesteld.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Tevredenheid over de afvalinzameling (cijfer)	6,5 (2019)	7,0	6,3	-	**-**		7,0
Restafval/inwoner (kg)	219 (2019)	203	202	197	**199**		178

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen
Niet van toepassing

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Uitbreiden inzamelsysteem voor gfe+t (groente, fruit, etensresten en tuinafval): deze is nog niet uitgebreid omdat dit niet met de bestaande inzamelmiddelen kan. Wij hebben de Raad met een raadsbrief geïnformeerd over de voortgang.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- We hebben het inzamelsysteem niet meer aangepast op het nascheiden van plastic, blik en pak omdat dit volledig is doorgevoerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Huishoudelijk afval hebben we gescheiden ingezameld.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Voorkomen van afval: in plaats van een campagne voor wasbare luiers hebben we een campagne uitgevoerd om inwoners te stimuleren om voor tweedehands artikelen te kiezen rondom te feestdagen. Met dit nieuwe onderwerp betrekken we meer inwoners dan met een campagne voor wasbare luiers.

Financiën 4: Afval voorkomen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	64.490	64.370	68.930	69.164	69.352	189	71.826
Lasten	49.115	49.966	52.030	53.994	55.213	-1.220	54.412
Saldo baten en lasten	**15.375**	**14.404**	**16.900**	**15.170**	**14.139**	**-1.031**	**17.414**
Onttrekking reserves	0	1.751	0	1.596	2.806	1.209	0
Toevoeging reserves	0	698	0	0	748	-748	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**1.053**	**0**	**1.596**	**2.058**	**462**	**0**
Totaal	**15.375**	**15.456**	**16.900**	**16.767**	**16.197**	**-569**	**17.414**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**189**	
Opbrengsten Afvalstoffenheffing: lagere baten door het achterblijven van de groei van het aantal huishoudens in het jaar 2024. Verder heeft de impact van de aanpassing in de verordening 2023 artikel 6.4 "Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang" meer negatief uitgepakt dan geprognosticeerd.	-875	S
Opbrengsten afvalstromen Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere baten papier en glas door de gunstige prijsontwikkeling. Daarnaast zijn de inkomsten vanuit Stichting Verpact hoger dan begroot door positieve afrekeningen uit voorgaande jaren.	748	I
Opbrengsten Bedrijfsafval: hogere baten door indexering en de toename van het aantal verkoopcontracten. Tegenover de hogere baten staan hogere lasten.	361	S
Overige baten	-45	
Lasten	**-1.220**	
Kosten Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere lasten voornamelijk door onder ander meer verwerkingskosten door toename aantallen tonnages grof vuil en meer inzamelkosten voor containers, transportmiddelen en inhuur van personeel. Daarnaast zijn de kapitaallasten lager als gevolg van het uitstellen van diverse investeringen.	-488	S
Kosten Afvalstoffenheffing: lagere lasten doordat de verwachte stijging van het aantal kwijtscheldingen minder hoog uitvalt dan verwacht.	172	S
Kosten Bedrijfsafval: hogere lasten door het treffen van een voorziening oninbaarheid debiteuren en de toename van de inzamelkosten, inhuurkosten voertuigen en personeel. Tegenover de hogere lasten staan hogere baten.	-903	I
Reserves	**462**	
Onttrekkingen	**1.209**	
Nadeel opbrengsten Afvalstoffenheffing is onttrokken aan de systeemreserve Ophaaldienst samen met het voordeel op de kosten Afvalstoffenheffing	703	I
Nadeel kosten Huishoudelijke Afvalinzameling is onttrokken aan de systeemreserve Ophaaldienst (506 in plaats van 488).	506	I
Toevoegingen	**-748**	
Voordeel opbrengsten afvalstromen Huishoudelijke Afvalinzameling is toegevoegd aan de systeemreserve Ophaaldienst.	-748	I

Doelstelling 5: Erfgoed

Behouden, beheren en benutten van Erfgoed als cultuurhistorische drager van het karakter van Utrecht.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Erfgoed was onderdeel van ontwerpend onderzoek bij gebiedsontwikkelingen. Utrecht is de eerste gemeente van Nederland die op grote schaal jong erfgoed (Post 65) monumenten heeft aangewezen. Vele honderden erfgoedvrijwilligers participeerden in Utrechtse erfgoedprojecten. Erfgoed bleef hierdoor de cultuurhistorische drager van het karakter van Utrecht. We liggen op schema met onze doelstelling.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsregel Zonnepanelen en -collectoren op een beschermd monument en/of op een pand in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht gemeente Utrecht	01-01-2024	Regels over hoe om te gaan met zonnepanelen op monumenten en op panden in het beschermde stads- en dorpsgezicht.
Actieagenda	09-02-2023	Agenda met acties die Erfgoed uitvoert tussen 2022 en 2024.
Erfgoednota 'Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden'	24-02-2022	Beleidsdocument over hoe we in Utrecht omgaan met erfgoed.
Visie Religieus Erfgoed	21-09-2017	Visie over hoe Utrecht omgaat met Religieus Erfgoed.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Het percentage inwoners dat tevreden is met het aanbod van monumenten en erfgoed	n.v.t. (2023)		49	-	**-**		55
Aantal uitgegeven omgevingsvergunningen voor archeologie en monumenten.	226 (2022)	200	248	200	**238**		200

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beleidsinstrumenten op orde: we hebben cultuurhistorische waardenkaart en de uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg geïmplementeerd.
- Erfgoed in ruimtelijke ontwikkelingen: we hebben ontwikkelkaders Unesco werelderfgoederen en beschermde stads- en dorpsgezichten opgenomen in het omgevingsplan. Ook hebben we de erfgoedwaarden van Rijnenburg opgenomen in een Programmatische Verkenning Rijnenburg
- Erfgoed toegankelijk en beleefbaar maken: we hebben in kaart gebracht hoe we met erfgoedorganisaties het Verdrag van Faro met bestaande activiteiten en middelen in de praktijk kunnen brengen (raadsbrief).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Beleidsinstrumenten op orde: we hebben de onderzoeksagenda erfgoed op hoofdlijnen ontwikkeld maar nog niet geïmplementeerd omdat de participatie met kennisinstellingen en maatschappelijk partners, afhankelijk van externe fondsen, nog moet plaatsvinden.
- Verhuizing Erfgoed naar Plompetorengracht: In 2024 is afdeling Erfgoed verhuisd omdat de oude locatie op het stadhuis niet meer aan de ruimtevraag voldeed.
- In Castellum Hoge Woerd is het systeemplafond naar beneden gekomen. Het theater en het museum moesten we daarop twee maanden sluiten.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beleidsinstrumenten op orde: We hebben gemeentelijk stadsgezicht Minstroom geëvalueerd en hebben functie-aanduidingen en planregels voor beschermde gezichten en werelderfgoed geïmplementeerd in het omgevingsplan (zie raadsbrief).
- Erfgoed is het fundament voor ruimtelijke ontwikkelingen in de stad: we hebben cultuurhistorische waarden geborgd bij gebiedsontwikkelingen zoals Ockhuizen, Lunettenpark, Tussen de Rails en Galgenwaard.
- Erfgoed draagt bij aan klimaatopgaven in de stad: we hebben beleidsinstrumenten, kennis en informatie ingezet zoals beschreven in deze raadsbrief.
- Erfgoed toegankelijk en beleefbaar: we verstrekten subsidies aan erfgoedorganisaties, leverden inhoudelijke bijdragen aan activiteiten, informatievoorziening in de openbare ruimte en de gemeentewebsite erfgoed.utrecht.nl.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 5: Erfgoed

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	345	598	369	369	570	201	386
Lasten	3.162	3.494	3.265	3.271	3.849	-578	3.353
Saldo baten en lasten	**-2.817**	**-2.897**	**-2.896**	**-2.903**	**-3.279**	**-377**	**-2.967**
Onttrekking reserves	40	48	40	40	268	228	40
Toevoeging reserves	0	195	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**40**	**-147**	**40**	**40**	**268**	**228**	**40**
Totaal	**-2.777**	**-3.043**	**-2.856**	**-2.863**	**-3.011**	**-149**	**-2.927**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**201**	
Hogere baten over archeologische vergunningenleges dan begroot	73	I
Overige baten, waaronder hogere rentebaten restauratiefonds	128	I
Lasten	**-578**	
Hogere lasten over archeologische opgravingen dan begroot (jaarlijks wordt saldo verrekend met de egalisatiereserve archeologische opgravingen)	-228	I
Hogere lasten over archeologische vergunningenleges dan begroot	-197	I
Overige lasten, waaronder hogere personele lasten dan begroot	-153	I
Reserves	**228**	
Onttrekkingen	**228**	
Onttrekking negatieve saldo op archeologische opgravingen aan egalisatiereserve archeologische reserve	228	I
Toevoegingen	**0**	
Niet van toepassing op deze doelstelling.	0	

Doelstelling 6: Leefomgeving en ondergrond

Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Luchtverontreiniging is de eerste milieu gerelateerde ziekmaker. De beleidsnota Luchtkwaliteit is aangevuld met extra luchtkwaliteitsmaatregelen (waarmee we streven naar de WHO-advieswaarden). We voldeden in 2023 aan de wettelijke EU-grenswaarden. De beleidsnota Geluid en Trillingen en de beleidsnota Omgevingsveiligheid zijn vastgesteld door de gemeenteraad. We hebben een belangrijke mijlpaal behaald in de Nedereindse Plas: de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) heeft de definitieve beschikking afgegeven waardoor we een fase van actieve sanering hebben afgerond. De beleidsnota Ondergrond die regie op de ondergrond mogelijk moet maken, is vertraagd door de complexiteit van het onderwerp en de bezuinigingen.

De (voorlopige) berekende (jaargemiddelde) resultaten t.a.v. luchtkwaliteit over het jaar 2023 staan in de tabel hieronder: (volgend jaar publiceren we de resultaten over 2024 in de jaarstukken)

	EU-grenswaarden		WHO advieswaarden		Resultaten 2023 Gemeente Utrecht	
Waarden in µg/m3	Oud	Nieuw	WHO 2005	WHO 2021	Grootschalige achtergrond Minimum-Maximum (Gemiddeld)	Langs drukke wegen Minimum-Maximum (Gemiddeld)
Fijnstof (PM10)	40	20	20	15	14,6-17,2 (15,9)	14,7-18,6 (16,5)
Fijnstof (PM2,5)	25	10	10	5	7,8-10,0 (8,8)	7,8- 10,5 (9,0)
Stikstofdioxide (NO2)	40	20	40	10	9,5-20,7 (14,0)	10,8-31,1 (18,6)

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Luchtkwaliteit	2025	De nota bevat beleid om met luchtkwaliteitsmaatregelen te voldoen aan de in 2024 aangescherpte EU-grenswaarden en te streven naar de WHO-advieswaarden van 2021.
Actieplan Schoon Vervoer	2015	Beleid en maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en om CO2 te reduceren door het faciliteren en stimuleren van schoon vervoer en -waar nodig- te reguleren.
Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam gebruik van de ondergrond	2015	Beheer van de kwaliteit van het grondwater van een groot deel van de stad. Voor dit onderwerp is nieuw beleid in de maak. Dit kan leiden tot een aanpassing van doelstelling en indicatoren in de volgende programmabegroting.
Nota Bodembeheer 2017-2027	2017	Faciliteert het gebruik maken van bodemkwaliteitskaarten om de kwaliteit van de bodem te bepalen.
Gemeentelijk beleid inzake PFAS	2020	Aanvulling op de Nota Bodembeheer.
Beleidsnota Geluid en Trillingen	2024	De nota maakt het onder andere mogelijk om bij nieuwe ontwikkelingen strengere waarden te hanteren dan de wet.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Omgevingsveiligheid	2024	De nota vult de gemeentelijke beleidsvrijheid op gebied van vervoer van, en werken met, gevaarlijke stoffen in.
Visie Stadswater	2024	De nota stadswater geeft de ambities aan voor het stadswater en richt zich op het gebruik van het openbare water waar je kan varen en zwemen en van de oevers waar je kan verblijven en wandelen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

De indicator voor geluid was voorheen: “het percentage inwoners dat overlast van verkeerslawaai ervaart”, met doelstelling voor 2023 van ≤22%. Inmiddels is deze indicator gewijzigd, en kan er geen waarde bij ‘doelstelling 2023’ genoemd worden (omdat de huidige indicator toen nog niet bestond).

De landelijke Monitor over 2023 is in december 2024 gepubliceerd, de gemeentelijke monitoringsrapportage is op het moment van schrijven van de Jaarstukken nog niet gereed. Daarom zijn dit voorlopige resultaten. De landelijke Monitor over 2024 verschijnt in december 2025.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% inwoners dat vaak overlast van lawaai ervaart.	30% (2015)	n.v.t.	39%	-	-		≤30%
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM10.	32,6 µg/m³ (2011)	max. 21 µg/m³	Max 18,6- Min 14,7- Gem 16,5 µg/m3	max. 20 µg/m³	**Verwacht in 2026**		max. 19 µg/m³
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM2,5.	18,9 µg/m³ (2013)	max. 12 µg/m³	Max. 10,5- Min. 7,8 - Gem. 9,0 µg/m3	max. 12 µg/m³	**Verwacht in 2026**		max. 11 µg/m³
Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide NO2.	42 µg/m³ (2011)	max. 33 µg/m³	Max. 31,1- Min. 10,8- Gem. 18,6 µg/m3	max. 32 µg/m³	**Verwacht in 2026**		max. 28 µg/m³

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben mogelijkheden van soundscaping onderzocht, waarmee we beter inzicht kregen in maatregelen die geluidskwaliteit verbeteren. We hebben dit in verschillende projecten aangedragen, bijvoorbeeld in de ontwerpen van Park Leeuwesteijn en het project "Fietsen naar Papendorp".
- De wettelijke taken op het gebied van bodem zijn overgedragen aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) in een proeftuin in fases. De formele overdracht van de taken, met uitzondering van de digitale systemen, heeft plaatsgevonden per 1-1-2025.
- Op 31 mei 2024 hebben we de Groene Verantwoordingsdag georganiseerd naar aanleiding van Motie 2022/163. Op deze dag zijn er 3 collegeleden, 5 raadsleden en meer dan 50 initiatiefnemers in gesprek gegaan. Zie raadsbrief 26 juni 2024 en impressieverslag.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen: we zijn gestart met het uitwerken van de Beleidsnota Geluid en Trillingen in het omgevingsplan en in een uitvoeringsprogramma. Verschillende beleidsvoornemens zijn in de eerste wijziging van het omgevingsplan verwerkt, bijvoorbeeld de eis dat elke nieuwe woning een geluidluwe gevel moet hebben. Door capaciteitsproblemen is het uitvoeringsprogramma nog niet gereed.
- Actieplan Geluid en Trillingen: door vertraging in het opstellen van het uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen is aan de Europese verplichting om een actieplan op te stellen nog niet voldaan.
- Onderzoek of er voldoende wordt gecommuniceerd over risico’s van vervoer van en werken met gevaarlijke stoffen: dit (niet urgente) onderzoek is nog niet afgerond. Door capaciteitsproblemen lag de prioriteit bij de wettelijke taken.
- Onderzoek of de risicocommunicatie kan worden verbeterd: omdat het onderzoek naar communicatie over de risico’s van gevaarlijke stoffen nog niet afgerond is, is nog niet in beeld of het nodig is de risicocommunicatie te verbeteren.
- Uitwerken van de Beleidsnota Luchtkwaliteit in een uitvoeringsprogramma: we vulden de ontwerp-Beleidsnota luchtkwaliteit aan met een voorstel voor aanvullende maatregelen. Omdat de Beleidsnota luchtkwaliteit in 2024 nog niet was vastgesteld, zijn de daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma's nog niet gereed.
- Luchtkwaliteit: we onderzoeken of we (ook) met sensoren kunnen gaan meten. Het onderzoek naar meten met sensoren is nog niet gereed, we hebben ons hierop verder georiënteerd.
- Opstellen visie en beleid ondergrond: op basis van De Utrechtse Standaard voor de beleidscyclus is ervoor gekozen alleen een beleidsnota op te stellen. De Beleidsnota ondergrond is vertraagd als gevolg van de complexiteit, capaciteitsgebrek en bezuinigingen.
- Beleid op lood en biodiversiteit: het uitvoeringsprogramma lood wordt niet verder uitgewerkt. Het voorstel voor aangepaste normen voor lood wordt opgenomen in de Beleidsnota ondergrond. Als het gaat om het beleid voor bodembiodiversiteit: in het kader van de UBA 2024 is besloten om op dit onderwerp te bezuinigen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- RUD: De taken in het kader van vergunningverlening, meldingen en toezicht en handhaving op het gebied van bodem zijn overgedragen aan de RUD. Voor wat betreft de digitalisering en data overdracht is vertraging opgelopen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We adviseerden over milieuaspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij ambities op projectniveau integraal afgewogen werden.
- Duurzaamheidsverslag: we publiceerden het jaarlijkse Duurzaamheidsverslag, waarin we gedetailleerd rapporteren over de stand van zaken met betrekking tot duurzaamheid.
- Geluid en trillingen: we stelden compenserende voorwaarden bij ruimtelijke ontwikkelingen (zoals geluidluwe gevels en rustige buitenruimten). Voorbeelden hiervan zijn de bestemmingsplannen Thomas à Kempisplantsoen, Veilingstraat, Groenewoud en Papendorp.
- Geluidsniveau: we streefden naar een maximaal geluidsniveau van 63 dB bij nieuwe woningbouwontwikkelingen dat strenger is dan de wet voorschrijft. Bij woningontwikkelingen langs de Vleutensebaan passen we dit toe.
- Grenswaarde trillingen: we stelden grenswaarden aan trillingen bij nieuwe woningen langs het spoor. Bijvoorbeeld bij de nieuwe woningen aan het Thomas à Kempisplantsoen passen we aanvullende trillingsmaatregelen toe.
- Knelpunten geluid en trillingen: we verbeterden bestaande knelpunten door maatregelen te nemen. Voorbeelden hiervan zijn de Amsterdamsestraatweg (door herinrichting en 30 km/u) en de Kaatsstraat-Albatrosstraat-Willem van Noortstraat (door afslagverbod Oudenoord).
- Geluidssaneringsprojecten: we deden in het kader van het uitvoeren van geluidsaneringsprojecten (op kosten van de Rijksoverheid) woningopnames aan de Balijelaan en de Lessinglaan/Haydnlaan.
- Omgevingsveiligheid: we hielden het Register Externe Veiligheid bij. In 2024 zijn de criteria voor aandachtsgebieden gewijzigd, om deze reden is voor meerdere bedrijven het register bijgewerkt. Ook zijn hier nieuwe risicovolle activiteiten aan toegevoegd.
- Luchtkwaliteitsmaatregelen: we voerden luchtkwaliteitsmaatregelen (milieuzones, bouwwerktuigen, houtstook) uit, waarmee we voortdurend de emissies van vervuilende stoffen verminderen, en we monitorden de effecten via berekeningen en metingen. Deze zijn in de monitoringsrapportages over 2021 en 2022 gepubliceerd. Voor de aanscherping van de milieuzone naar emissieklasse 4 en de invoering van de zero emissiezone (beiden per 1 januari 2025) zijn de verkeersbesluiten genomen.
- Schone Lucht Akkoord: we werkten landelijk samen in het Schone Lucht Akkoord, door deelname aan werkgroepen en pilots. Ook op bestuurlijk niveau nemen we deel aan de Stuurgroep.
- Luchtkwaliteitsmaatregelen: we onderzochten, in het kader van de nieuwe Beleidsnota luchtkwaliteit, of er nieuwe extra maatregelen nodig en haalbaar zijn om emissies van vervuilende stoffen te verminderen, en hebben deze in de beleidsnota opgenomen.

- Stikstofdepositie: we adviseerden over stikstofdepositie bij ruimtelijke projecten en maakten/controleerden berekeningen.
- Emissieloos vervoer, oplaadinfrastructuur: we stimuleerden en faciliteerden de transitie naar emissieloos vervoer verder door laadinfrastructuur bij te plaatsen. In 2024 ging de nieuwe concessie voor de plaatsing en exploitatie van laadpalen in. In 2024 zijn drie snelladers geplaatst. Het plaatsen van snelladers op de overige 17 locaties is vertraagd doordat de contractant niet in staat is gebleken de laders tijdig te plaatsen. De concessie is daarom in 2024 opnieuw aanbesteed en gegund aan Total Energies.
- Regie op het gebruik van de ondergrond met oog op beschermen, beheren, benutten, beter maken: we adviseerde bij energietransitie en andere complexe projecten. Ook voor het Nationaal Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater is in samenwerking met vertegenwoordigers van de G4 en G40 geadviseerd in en meegeschreven aan het Programmaplan.
- We hebben verder gewerkt aan het bodemenergiebeleid als onderdeel van de beleidsnota Warmte. Ook adviserende we over bodemenergie bij gebiedsontwikkelingen.
- We hebben het 3D model van de ondergrond doorontwikkeld door verrijking van het model met verschillende databronnen en nieuwe mogelijkheden voor visualisatie en analyse.
- We werkten verder aan het actualiseren van het Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer met de focus op het verkrijgen van draagvlak en draagkracht. De Raad is geïnformeerd over de stand van zaken en over de doorwerking op bestuurlijke en ambtelijke effecten. Zie Raadbrief 11 september 2024
- Nazorgactiviteiten:
    - Nazorg Nedereindse Plas: de sanering Oostplas is afgerond; de evaluatierapportage is herzien, ingediend bij en beschikt door de RUD. De gronddepots (+- 80.000 m3) hebben een definitieve bestemming gekregen. Zie Raadsbrief 18-12-2024
    - Nazorg Griftpark, Bestparc en project Teerpompen: de reguliere langjarige nazorg Griftpark is in 2024 voortgezet. Er zijn drie pilots (Nitraatproef, Constructed wetland (moerasfilter) en de sulfaatproef) gestart en er is gestart met de afbouw van de nazorg van het Griftpark. Wij informeerden de raad eerder over de voorbereidingen op de start van de pilots in 2023.
    - Historische spoedlocaties: op de historische spoedlocaties waar een VOCl-verontreiniging aanwezig is, zijn onderzoeken gestart om deze verontreinigingen beter in beeld te krijgen én meer inzicht te verkrijgen in het effect van deze verontreinigingen op het halen van de doelstellingen van het Gebiedsplan.
- Ontplofbare oorlogsresten: er is verder gewerkt aan de bodembelastingskaart en de bijbehorende rapportage.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 6: Leefomgeving en ondergrond

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	3.961	5.341	821	13.873	7.037	-6.836	3.826
Lasten	10.588	11.652	7.361	19.936	13.292	6.644	10.951
Saldo baten en lasten	**-6.627**	**-6.311**	**-6.540**	**-6.063**	**-6.255**	**-192**	**-7.125**

Onttrekking reserves	149	85	56	35	881	846	35
Toevoeging reserves	100	473	100	100	924	-824	100
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**49**	**-388**	**-44**	**-65**	**-43**	**22**	**-65**
Totaal	**-6.577**	**-6.699**	**-6.584**	**-6.128**	**-6.298**	**-170**	**-7.190**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-6.836**	
Milieu en Luchtkwaliteit - hogere baten en lasten op de subsidieprojecten inzake geluidssanering.	120	I
Bodem en Ondergrond - lagere baten en lasten op verschillende Bodem subsidies (o.a. voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen). Deze projecten schuiven door naar 2025.	-5.955	I
Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit - lagere baten en lasten voor de NAL (Nationale Aanpak Laadinfra) G4 subsidie, dit schuift door naar 2025.	-690	I
Overige baten	-311	
Lasten	**6.644**	
Milieu en Luchtkwaliteit - hogere baten en lasten op de subsidieprojecten inzake geluidssanering.	-162	I
Milieu en Luchtkwaliteit - Er zijn meer kosten gemaakt voor diverse (wettelijke) taken voor lucht en geluid, en duurzaamheidsadviezen aan de gebiedsopgaven,	-463	I
Bodem en Ondergrond - lagere baten en lasten op verschillende Bodem subsidies (o.a. voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen). Deze projecten schuiven door naar 2025.	5.955	I
Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit - lagere baten en lasten voor de NAL (Nationale Aanpak Laadinfra) G4 subsidie, dit schuift door naar 2025.	224	I
Overige lasten	1.090	
Reserves	**22**	
Onttrekkingen	**846**	
Het deel voor de Reserve Lucht Maatregelen is onttrokken uit de reserve Meerjarige investeringen bereikbaarheid.	846	I
Toevoegingen	**-824**	
Het deel voor de Reserve Lucht Maatregelen is toegevoegd aan de Reserve Lucht Maatregelen.	-846	I
Overige toevoegingen	-22	

Risico's

Risico	Maatregel
Verdichting en meer warme dagen door klimaatverandering hebben een intensiever recreatief gebruik van de openbare ruimte tot gevolg. Dit leidt tot	• De openbare ruimte in gelijke tred uitbreiden met het aantal woningen, met name de

Risico	Maatregel
snellere slijtage en er blijft **meer afval** achter. Extremer weer door klimaatverandering leidt ook vaker tot **overlast en schade**, zoals droogteschade aan wegen en meer ziektes en sterfte van planten en bomen. Dieren kunnen last ondervinden van verdichting en extremer weer, waardoor er meer hulpbehoevende dieren in de stad zijn.	hoeveelheid groene, recreatieve ruimte. • Klimaatadaptief maken van de openbare ruimte zodat deze beter bestand is tegen droogte, extreme buien en hitte conform doelstellingen Visie Klimaatadaptatie Utrecht. • We ontwerpen natuurinclusief en zetten in op goede en snelle hulpverlening voor dieren.
Door de stapeling van ambities zoals klimaatadaptatie, vergroening, een goed toegankelijke en beweegvriendelijke openbare ruimte en het aardgasvrij maken van de stad met een beperkte boven- en ondergrondse openbare ruimte, zetten we in op de aanpak: in één keer goed. Dit, en de onbekendheid met beperkingen in de ondergrond, kan leiden tot **weerstand bij bewoners, langere doorlooptijd** van projecten en meer **risico's** tijdens de uitvoering.	• Opstellen van integrale beleidsnota's met een afwegingskader zoals beleid voor bodem en ondergrond en integrale stedelijke programmering voor de vernieuwing van de openbare ruimte. • Vóór de start van integrale projecten met alle initiatiefnemers heldere uitgangspunten vaststellen. En vaststellen welke ambities leidend zijn, bij voorkeur al op gebiedsniveau. • Toepassen van standaardmethode voor projectmanagement en -beheersing, inclusief risicomanagement. • Bekendheid met ondergrond genereren bij initiatiefnemers. • We passen de methode uit het kompas van Samen Stad Maken toe die past bij de opgave die we te doen hebben.
De vele ontwikkel- en beheerprojecten in de stad kunnen leiden tot **overlast en weerstand bij bewoners en ondernemers.** Bovendien kan vertraging van het ene project leiden tot vertraging bij andere projecten. Dat kan de overlast versterken en leiden tot minder draagvlak bij inwoners en ondernemers.	• Door integraal stedelijk te programmeren kunnen we projecten bundelen of juist spreiden om overlast beperkt te houden. • Goede afstemming over samen stad maken met inwoners en ondernemers.

Risico	Maatregel
De krappe arbeidsmarkt, beperkte beschikbaarheid van materialen en prijsstijgingen beperken onze uitvoeringskracht. Hierdoor kunnen we **projecten** mogelijk niet (tijdig) uitvoeren of leveren we niet de afgesproken kwaliteit bij dagelijks onderhoud en beheer.	• Via actualisaties van de meerjarenramingen stellen we de planning zo nodig bij. • Binnen erfgoed temporiseren en uitstellen van bepaalde werkzaamheden door gebrek aan capaciteit, zoals genoemd in Actieagenda (2022).
Uitvoering van projecten van **het programma Wervengebied** is complex door de vele stakeholders, de lange doorlooptijd van het programma en de nauwe samenhang tussen kelders, muren, bruggen, straten en gevels. Van tevoren is niet altijd duidelijk wat de conditie van muren en kelders is. Er zijn soms onduidelijke eigendomsverhoudingen en verantwoordelijkheden van beheerders. Projecten en samenwerking kunnen hierdoor stagneren en er kunnen juridische conflicten ontstaan. Het vertrouwen in de gemeente raakt dan beschadigd.	• Samenhangend en gezamenlijk herstellen en behouden van het wervengebied. Daarbij werken we met Integrale Projectteams (IPM teams). • Het programma valt onder de Regeling risicovolle projecten met bij bijbehorende zwaardere projectbeheersing. • Invulling geven aan burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht: samen met keldereigenaren ontwikkelen van een regeling voor kelderherstel met afspraken over de samenwerking, het opdrachtgeverschap voor het herstel van kelders en de kostenverdeling. Hiermee ontwikkelt de aanpak van het herstel van de kelders zich van de pilotfase naar een nieuwe fase. • Vooraf de conditie van muren en kelders onderzoeken en ervaringen van eerder uitgevoerde projecten gebruiken.
Installaties en systemen voor het functioneren en beheren van de openbare ruimte lopen in toenemende mate het risico om doelwit te worden van **cybercriminaliteit**.	• We implementeren in de komen jaren de aanpak van de weerbaarheid van installaties en systemen in kritische bedrijfsprocessen tegen cybercriminaliteit.Zie hiervoor ook de bijlage van de Raadsbrief Stand van zaken Digitale stad 2024

Risico	Maatregel
De **ruimte in de ondergrond** is onvoldoende om alle ruimtelijke ambities te faciliteren. De druk is zo groot dat de balans in de ondergrond verstoord raakt en we niet kunnen voldoen aan de (maatschappelijke) doelen van de Omgevingswet. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van bodem en grondwater. De kwaliteit van het drinkwater komt bijvoorbeeld in gevaar als bodem- en grondwaterverontreinigingen onvoldoende beheerst en gesaneerd worden of als het 2e watervoerend pakket niet veilig of niet verantwoord wordt gebruikt.	• Strakkere regie op de ondergrond, en onderzoek naar en inzet van innovatieve oplossingen om optimaal gebruik te maken van de ruimte in de ondergrond. • We stellen beleid over de ondergrond op.
Onvoldoende Europese regelgeving op het gebied van milieu heeft als gevolg dat we onze doelen onvoldoende kunnen afdwingen en daarmee realiseren.	• Lobby (via de Rijksoverheid) naar de EU, innovaties stimuleren, start-ups binnenhalen, vanuit gemeentelijk beleid maatregelen nemen.
Doordat een groot deel van de **luchtverontreiniging** van buiten Utrecht komt, en we hier geen directe invloed op hebben, bestaat de kans op stagneren van de verbetering van de luchtkwaliteit, met gevolgen voor de gezondheid van inwoners, ondernemers en bezoekers en mogelijk ook op niet voldoen aan de wettelijke verplichting voor de aangescherpte EU grenswaarden.	• Lobby naar het Rijk (via het Schone Lucht Akkoord) en de EU voor een gezamenlijke aanpak. • Lokale luchtmaatregelen intensiveren zodat we het door ons beïnvloedbare deel maximaal aanpakken.
De grotere afhankelijkheid en toename van energiegebruik en de kans dat de netcongestie verder vergroot kan zorgen voor stroomuitval, onvoldoende elektriciteit voor de bedrijfsvoering en stagnatie van de realisatie van laadpalen.	• Stimuleren van bi-directioneel laden. • Analyseren en uitvoeren van maatregelen om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. • Zie de raadsbrief.
In de tijdelijke **depots van Erfgoed** zijn voorwerpen kwetsbaar vanwege staat van onderhoud panden, inbraakgevoeligheid en geen goede (klimatologische) omstandigheden voor de voorwerpen. Hierdoor bestaat de kans dat voorwerpen in de depots schade oplopen en aangetast worden. Daarnaast loopt de huur van één van de tijdelijke locaties af voordat het nieuwe depot klaar is. Er wordt een nieuw depot gebouwd, deze loopt vertraging op, de prognose is dat deze in 2027 gereed is.	• Uit een risicoanalyse blijkt dat de situatie met tijdelijke depots houdbaar is tot de oplevering van het depot, behalve de locatie waarvan de huur afloopt. Ter vervanging van deze locatie zoeken we een alternatieve, tijdelijke locatie.
De 10-jarige exploitatiesubsidie voor bedrijfsvoering en activiteiten van de gemeente Utrecht aan **DOMunder** stopt na 2025. Hierdoor is er risico dat er geen voldoende financiële middelen zijn om activiteiten uit te voeren.	Uit een advies van het Erfgoed Expert Team van Provincie Utrecht blijkt dat de reguliere bedrijfsvoering met reguliere ticketinkomsten en aanvullende externe fondsen en sponsoring uitgevoerd kan worden. Voor de uitvoering van

Risico	Maatregel
	activiteiten zal DOMunder financiële middelen moeten verwerven.
De gemeente en VUMO verschillen nog van inzicht in wat redelijke voorwaarden zijn voor de verkoop van de grond voor het realiseren van een **Islamitische begraafplaats.** Dit kan tot verdere vertraging leiden.	Met VUMO naar een oplossing blijven zoeken. De provincie Utrecht is gevraagd een uitspraak te doen over de uitgangspunten voor de voorwaarden.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	256.822	30.793	287.615	181.673	105.942
Routine-investeringen	13.098	0	13.098	7.135	5.963
Uitbreidingsinvesteringen A	18.041	20.298	38.339	25.444	12.895
Totaal investeringen	**287.961**	**51.091**	**339.052**	**214.252**	**124.800**

Doelstelling Beheer openbare ruimte

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	204.594	25.891	230.485	164.701	65.784
Routine-investeringen	6.571	0	6.571	2.955	3.616
Uitbreidingsinvesteringen A	0	20.298	20.298	19.900	398
Totaal investeringen	**211.165**	**46.189**	**257.354**	**187.556**	**69.798**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Programma Werven / Wal- en Kluismuren

Het verschil tussen realisatie en actuele begroting wordt veroorzaakt doordat een deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd in 2025 en 2026 als onderdeel van het uitvoeringsprogramma 2024-2026.

Nota Beheer Openbare Ruimte
Het verschil tussen realisatie en actuele begroting wordt veroorzaakt doordat een deel van de projecten wordt uitgevoerd in 2025 en 2026. Dit wordt deels veroorzaakt doordat we bij projecten streven naar het gelijktijdig vernieuwen van de openbare ruimte en deze toekomstbestendig en circulair willen maken. Hierdoor is er vaak meer voorbereidingstijd nodig.
Het krediet voor kunstwerken wordt bijgesteld bij de Eerste Bestuursrapportage 2025. Overschrijding is veroorzaakt door inlopen achterstallige vervangingsinvesteringen bijzonder objecten en reconstructie van een bestaand kunstwerk.

Routine-investeringen

Bedrijfsmiddelen 2024 Wijkonderhoud & Service
Het verschil tussen realisatie en actuele begroting wordt vrijwel volledig veroorzaakt door vertraagde levering van voertuigen.

Bedrijfsmiddelen 2024 Perscontainers en big belly's Wijkonderhoud & Service
Krediet van 0,070 miljoen euro vervalt: is ten onrechte vermeld op de investeringsstaat van de Programmabegroting 2024. De investering heeft betrekking op voorgaande jaren.

VTH
Vooralsnog heeft de aanschaf van de motoren niet plaatsgevonden. Er zijn momenteel geen medewerkers die de vereiste opleidingen hebben om vervolg te geven aan dit krediet. Dit krediet komt daarom te vervallen.

Uitbreidingsinvesteringen A

In 2024 is overgegaan tot de strategische verwerving van een overslag- en verwerkingslocatie voor het beheer van grondstoffen voor de openbare ruimte. Dit krediet kan hiermee eind 2024 worden afgesloten.

Doelstelling Water- en rioleringssysteem

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	40.675	4.902	45.577	13.121	32.456
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	0	0	0	0	0
Totaal investeringen	**40.675**	**4.902**	**45.577**	**13.121**	**32.456**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Riolering

Doordat we bij projecten streven naar het gelijktijdig vernieuwen van de openbare ruimte en deze toekomstbestendig en circulair willen maken, is er vaak meer voorbereidingstijd nodig. Ook ontbrak het aan voldoende uitvoeringscapaciteit en vroeg de afstemming met nutsbedrijven meer tijd.
Het uitgangspunt bij de vervanging van riolering is dat we bij de vervanging direct klimaatbestendige en circulaire maatregelen nemen. Conform het uitgangspunt van ontwikkelend beheer willen we met de rioolvervanging een bijdrage leveren aan andere maatschappelijke opgaven, zoals het klimaatbestendiger en verkeersveiliger maken van de openbare ruimte alsmede het vergroenen van de openbare ruimte. Hiermee vormt de rioolvervanging een belangrijke impuls voor de gewenste vernieuwing van de openbare ruimte in de naoorlogse wijken. De nieuwe integrale aanpak van de rioolvervangingsprojecten vraagt veel voorbereiding en planvorming, waardoor de realisatie in 2024 evenals in de voorgaande jaren nog relatief beperkt is. De doelstelling was in 2024 om minimaal 8,2 kilometer riolering te vervangen. Hiertoe was 17,4 kilometer riolering geprogrammeerd, 9,4 kilometer in 2024 nieuw geprogrammeerde projecten en 8,0 kilometer doorgeschoven van 2023 of eerder. Van al het werk was eind 2024 3,5 kilometer volledig uitgevoerd en 5,5 kilometer aanbesteed, dit wordt in 2025 of 2026 uitgevoerd. De resterende 8,6 km zit nog in voorbereiding en komt in 2025 of latere jaren tot uitvoering. Het bedrag van de nog uit te voeren werkzaamheden is toegevoegd aan de voorziening.

Doelstelling Extra groen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	10.573	0	10.573	1.224	9.349
Totaal investeringen	**10.573**	**0**	**10.573**	1.224	**9.349**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Icoonprojecten Natuurgebied Zuilen (GiB 9), Gedeelte van Rondje Stadseiland (GiB 11), Krommerijnlinielandschap (GiB 13), en Groene Ommetjes (GiB 15)

Er zijn in 2024 geen wijzigingen geweest in de hoogte van de kredieten. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant a 9,349 miljoen euro, worden de komende jaren gerealiseerd.

Doelstelling Afval voorkomen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	11.553	0	11.553	3.851	7.702
Routine-investeringen	6.527	0	6.527	4.180	2.347
Uitbreidingsinvesteringen A	7.468	0	7.468	4.320	3.148
Totaal investeringen	**25.548**	**0**	**25.548**	**12.351**	**13.197**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Afvalinzameling ondergrondse containers
De aantallen gerealiseerde ondergrondse containerplaatsen (394) is lager dan begroot (500) door de vertraging als gevolg van het tijdelijk stilliggen van aanlevering containers vanwege de aangescherpte kwaliteitsaspecten.

Routine-investeringen

Bedrijfsmiddelen (Transport en Inzamelen)
Het aantal gerealiseerde kraantrechtervoertuigen in dit jaar staat op 13 stuks terwijl in de begroting rekening is gehouden met 17. Het restant wordt in het begin van het jaar 2025 aangeschaft.

Uitbreidingsinvesteringen A

Afvalinzameling ondergrondse containers
Zie toelichting vervangingsinvesteringen. Aantallen gerealiseerd 45 ten opzichte van 298 begroot.

Project GFE
Dit project zit op dit moment in de initiatiefase waarbij kosten zijn gemaakt voor het technisch ontwerp. De uitlevering van de investering GFE cocons zal in het jaar 2025 te verwachten zijn.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.	106
Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten.	Geen bijdrage
GR Afvalverwerking Utrecht AVU	Namens haar deelnemers te komen tot hergebruik effectief afvalscheiding van afval en grondstoffen en het voorkomen van afval.	16.584
Vereniging parkmanagement Papendorp	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	378

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	378
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.	1.421
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BghU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency: rioolheffing en afvalstoffenheffing.	1.751

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Aantrekkelijke uitstraling gevels	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120	0	120
Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	1.800	1.770	30
Totaal doelstelling 1		1.920	1.770	150
Doelstelling 2: Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Groene daken	Voorkomen wateroverlast	700	188	512
Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed [kopie]	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300	129	171
Totaal doelstelling 2		1.000	317	683
Doelstelling 3: Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren				
Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	49	43	6
Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	4.639	4.150	489
Totaal doelstelling 3		4.688	4.193	495
Doelstelling 5: Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht				
Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	0

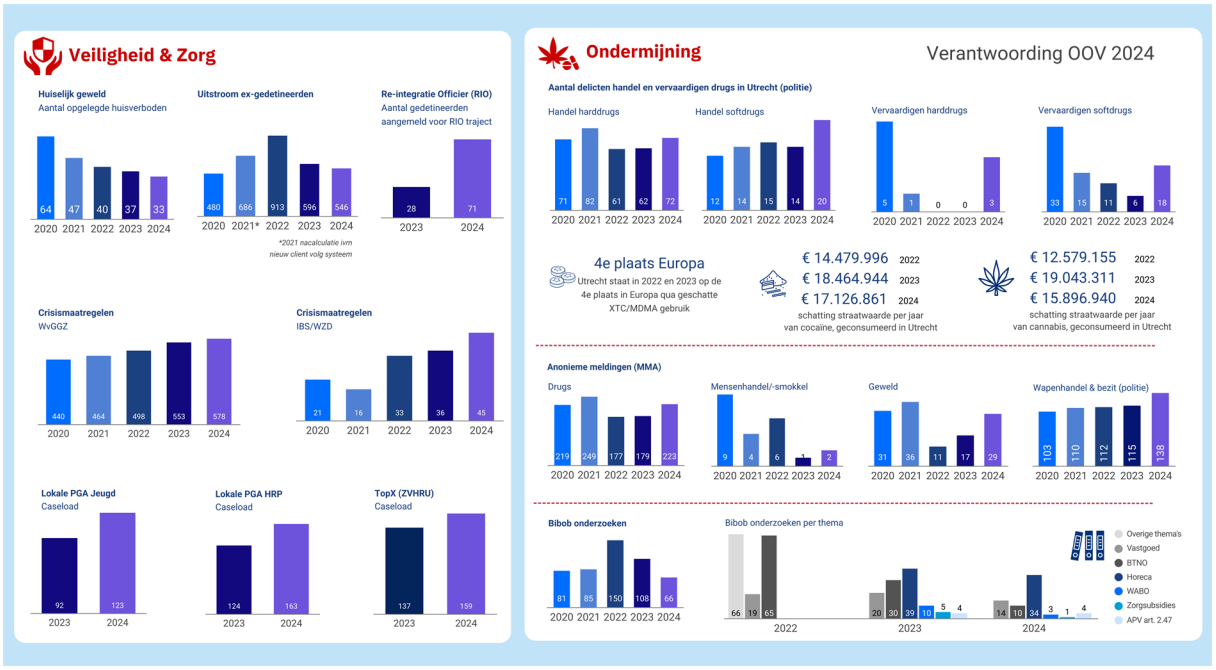
Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	65	75	-10
Totaal doelstelling 5		105	115	-10
Doelstelling 6: Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond				
Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	189	97	92
Totaal doelstelling 6		189	97	92
Totaal Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		**7.902**	**6.492**	**1.410**

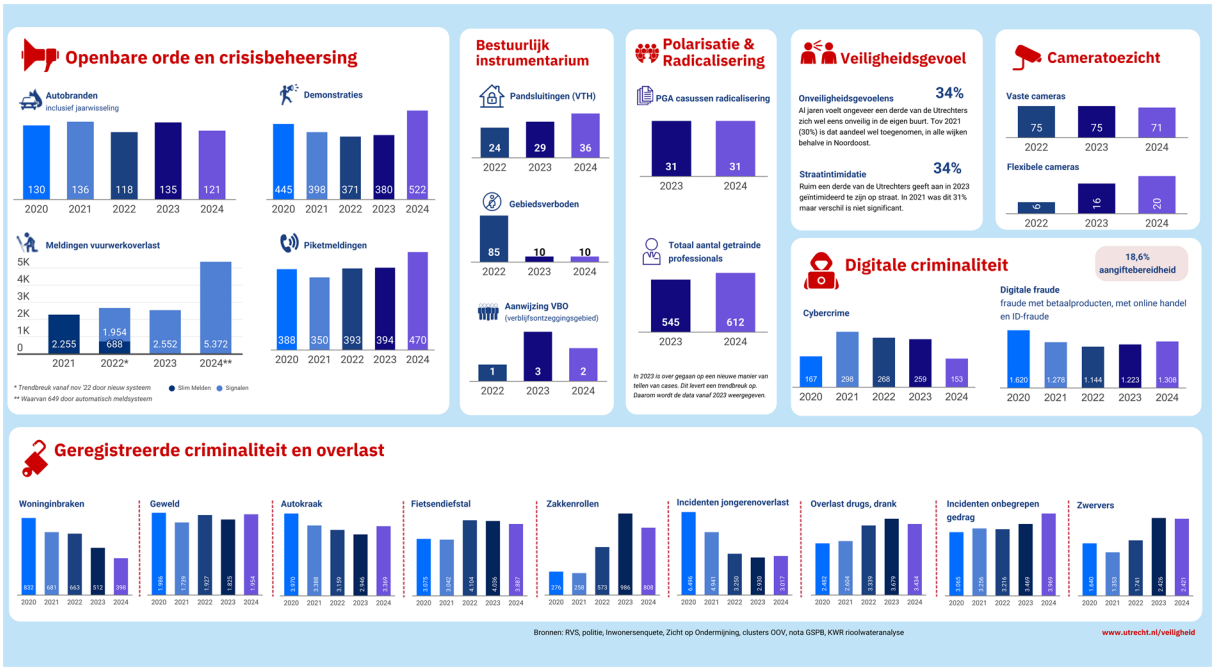
Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Veilige stad

Programma overzicht

Dit programma is gericht op het werken aan een leefbare en veilige stad voor iedereen.

Portefeuillehouder(s):
Sharon Dijksma

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	5.853	5.702	5.607	7.234	6.780	-455	5.780
Lasten	69.591	68.609	73.389	74.670	73.367	1.303	74.744
Saldo baten en lasten	**-63.738**	**-62.907**	**-67.782**	**-67.436**	**-66.588**	**848**	**-68.964**
Onttrekking reserves	0	0	204	254	254	0	204
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**204**	**254**	**254**	**0**	**204**
Totaal	**-63.738**	**-62.907**	**-67.579**	**-67.182**	**-66.334**	**848**	**-68.760**

De baten in dit programma zijn 6,780 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidie Voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit (4,364 miljoen euro)
- Subsidie Re-integratie Officiers (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA) (0,713 miljoen euro)
- Leges en Vergunningen (0,625 miljoen euro)
- Subsidie Versterkingsgelden (0,468 miljoen euro)
- Subsidie ZonMW project Samen erop af team (0,321 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 73,367 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Gemeenschappelijk Regeling Veiligheidsregio Utrecht (34,925 miljoen euro inclusief huur en energielasten)
- Apparaat lasten (17,899 miljoen euro)
- Middelen Grenzen Stellen en Perspectief bieden (inclusief subsidie Voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit) (5,470 miljoen euro)
- Subsidie Jeugd en Veiligheid (5,586 miljoen euro)

Voor dit programma wordt in 2024 0,254 miljoen euro onttrokken aan de reserves ten behoeve van aanpak straatintimidatie (0,05 miljoen euro) en voor de inzet van boa's voor de binnenstad (0,204 miljoen euro) conform Amendement A107 (2023). Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Aanpakken / voorkomen criminaliteit

Aanpakken en voorkomen van criminaliteit.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Met de inzet van voorgenomen maatregelen hebben we een bijdrage geleverd aan het voorkomen van criminaliteit en voorkomen van doorgroei in de criminaliteit. Er is meer zicht (op bepaalde) doelgroepen ontstaan en er zijn knelpunten naar boven gekomen, denk hierbij aan zicht op ondermijning in de zorg en verjonging van verdachten van digitale criminaliteit; nieuwe opkomende problematiek die een uitdaging vormt voor het veiligheidsbeleid.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan staan de doelen die we op het terrein van veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Nota ‘Grenzen stellen, perspectief bieden’	2021	Een meerjarige aanpak om de veiligheid en leefbaarheid in de stad te vergroten door het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit.
Programma Detentie- en Terugkeer	2021	Programma waarin partijen gezamenlijk beter in staat worden gesteld om achterliggende problematiek bij gedetineerden aan te pakken en daarmee het risico op recidive terug te dringen.
Visie Digitale Stad	2021	Visie op het fundament en daarmee de randvoorwaarden, om succesvol te digitaliseren in Utrechtse opgaven
Agenda tegen uitbuiting	2023	Agenda over de prioriteiten om samen met onze partners meer zicht te krijgen op uitbuiting in de stad, uitbuiting te voorkomen, daders aan te pakken en slachtoffers snel en adequaat te helpen.
Aanpak tegen etnisch profileren	2023	Om een inclusieve stad te zijn en te blijven treden gemeente en politie hard op tegen discriminatie, (institutioneel) racisme en etnisch profileren. Gemeente en politie willen ook zelf inclusieve, discriminatievrije en professioneel handelende organisaties zijn.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal misdrijven.	Peiljaar 2022: 24.117	gelijk of minder dan het peiljaar	25.358	gelijk of minder dan het peiljaar	**25.196**		gelijk of minder dan het peiljaar
Veiligheidsgevoel in de eigen buurt.	Peiljaar 2021: 70%	gelijk of beter dan het peiljaar	66%	-	**-**		gelijk of beter dan het peiljaar

Nadere toelichting op aantal misdrijven

De totale criminaliteit daalt in 2024 licht (met 1%) t.o.v. 2023.

De belangrijkste ontwikkelingen:
Toename:

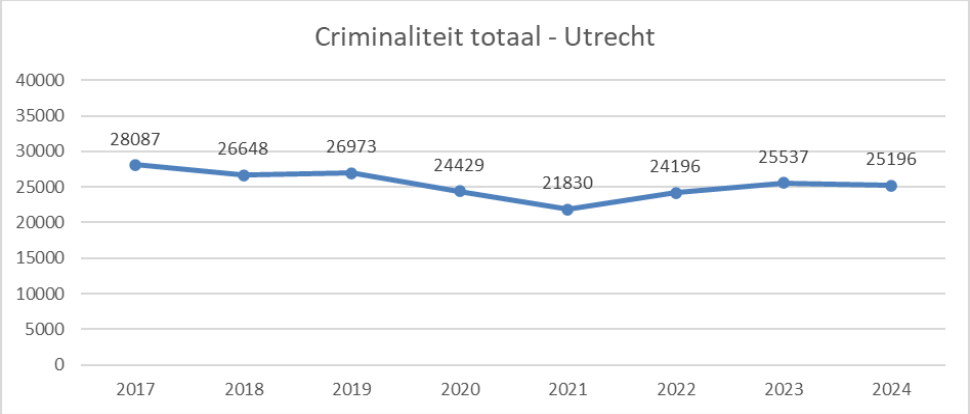
- Autokraak neemt in 2024 toe met 14%. De wijken West en Binnenstad vallen hierbij op met een toename van respectievelijk 66% (van 261 naar 434) en 61% (van 355 naar 571).
- Het totaal aantal geweldsmisdrijven stijgt met 6%. Hierbinnen daalt het aantal overvallen van 16 naar 11 en stijgt het aantal straatroven van 49 naar 55. De toename van het aantal geweldsmisdrijven doet zich voor in zeven van de tien wijken. Zuidwest valt op in positieve zin, met een daling van 10% (van 213 naar 192).
- Vergeleken met 2023 stijgt het aantal door de politie geregistreerde gevallen van huiselijk geweld met 2%. Zuidwest, Noordwest en Overvecht zijn de wijken met in absolute zin de meeste registraties van huiselijk geweld. Zuidwest laat een afname zien.

Afname:

- Het aantal woninginbraken daalt met 22% in 2024. In Noordoost daalt het aantal registraties het sterkst (met 63%, van 80 naar 30). In Leidsche Rijn, Zuidwest en Noordwest neemt de woninginbraak juist toe, met resp. 17%, 15% en 10%.
- Zakkenrollerij daalt in 2024 met 17%. In januari en februari is er sprake van een toename t.o.v. 2023, maar in alle maanden daarna ligt het aantal registraties lager dan in 2023. Circa 85% van alle incidenten met zakkenrollen vindt in de wijk Binnenstad plaats. Het aantal registraties daalt hier met 19% (van 845 naar 681). Vooral in de decembermaand ligt het aantal registraties lager.
- Winkeldiefstal daalt met 22%. Bijna alle wijken laten een afname zien, ook de wijk Binnenstad waar het aantal registraties van alle wijken het hoogst is (-12%). In Overvecht daalt het aantal geregistreerde winkeldiefstallen met de helft (van 118 naar 59) en in West zelfs met meer dan de helft (van 56 naar 22).
- Het aantal fietsdiefstallen daalt met 4%. De meeste diefstallen vinden plaats in de wijk Binnenstad, waar we een groei van 12% zien (van 1.216 naar 1.363). In Zuid is de toename het meest opvallend, nl. +70% (van 193 naar 328). De toename in Zuid speelt vooral voor in de tweede helft van 2024.

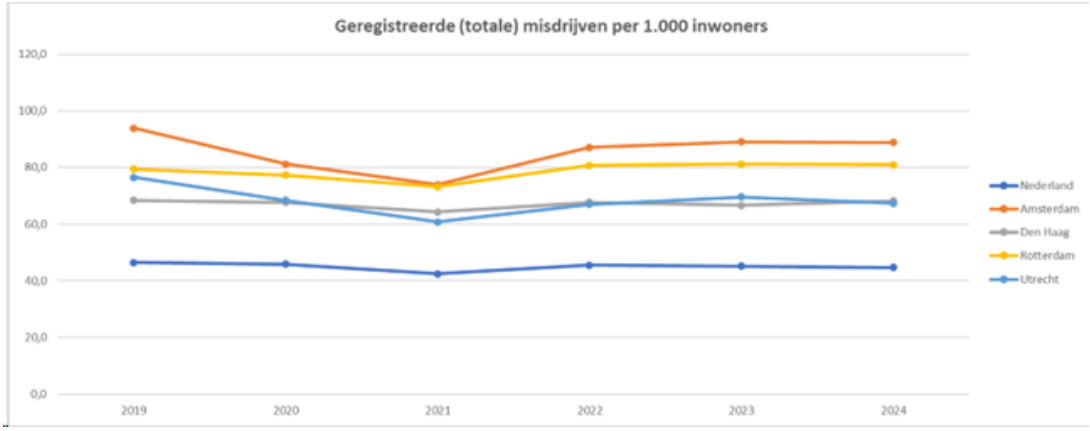
- Geregistreerde digitale (online) fraude neemt in 2024 toe met 7%. Hierbinnen laat de fraude met onlinehandel een toename zien van 9%, fraude met betaalproducten een toename van 68% en ID-fraude een afname van 21%. Cybercrime daalt met 41%. Per saldo daalt de geregistreerde digitale criminaliteit (totaal van cybercrime en hiervoor genoemde drie fraudedelicten) in 2024 met 2%. Opvallend detail bij cybercrime is dat de daling zich vooral voordoet in de tweede helft van 2024 (minus 88 registraties t.o.v. minus 18 in de eerste helft van 2024).

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit (aantal misdrijven) in Utrecht te zien sinds 2017.

Bron: databank Veiligheidscoalitie, 2025

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de geregistreerde (totale) misdrijven per 1.000 inwoners te zien in vergelijking met de G4 steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

Bron: Open dataportaal politie en CBS, 2025

Activiteiten

In de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda over 2024 leest u een uitgebreider beeld van de veiligheidsontwikkeling en de activiteiten die in dat verband zijn uitgevoerd.
Daarnaast biedt het Handhavingsverslag 2024 een uitgebreider beeld van de inzet van onze handhavers en inspecteurs voor de leefbaarheid en veiligheid.

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid is opgepakt, bijvoorbeeld met het met partners organiseren van het congres ‘Van straat naar scherm: kinderen en jongeren digitaal weerbaar’, waar ruim 180 jeugd- en onderwijsprofessionals samenkwamen (Aftermovie congres 'van straat naar scherm').

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het stellen van grenzen en het bieden van perspectief om de ontwrichtende effecten van (drugsgerelateerde) criminaliteit tegen te gaan (nota GSPB) is conform begroting uitgevoerd ten aanzien van de twee pijlers: doorbreken criminele carrières en criminele geldstromen. Het BUIT voerde 876 controles uit om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan en criminele netwerken te verstoren. De overtredingen varieerden van illegale bewoning en illegaal gebruik tot het aantreffen van grote hoeveelheden drugs en explosieven.
  Zie voor een uitgebreide beschrijving van de aanpak GSPB de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2024.
- De gemeentelijke handhavers controleerden conform planning op het (digitaal) opkoopregister bij handelaren met 31 fysieke en 78 digitale controles om verkoop van gestolen spullen tegen te gaan. Hierbij zijn 10 overtredingen opgemerkt.
- De gemeentelijke handhavers hebben bijgedragen aan het voorkomen en verminderen van woninginbraak, auto-inbraak, autodiefstal en fietsendiefstal. Op basis van data waren zij extra aanwezig in verschillende wijken, waarbij zijn controleerden en voorlichting gaven. Daarnaast waren zijn zichtbaar in de wijk aanwezig, spraken mensen aan en grepen in bij inbraakgevoelige situaties.
- De uitvoering van de Agenda tegen uitbuiting is -binnen de beperkte financiële mogelijkheden- voortgezet. Zo is de pilot 'Anoniem melden' gestart met partners om meer zicht te krijgen op (criminele) uitbuiting en is ingezet op het herkennen van uitbuiting bij jongeren. Raadsbrief Voortgangsbrief aanpak Agenda tegen uitbuiting 2023
- We werkten aan diverse preventieacties, nazorg na incidenten, weerbaarheidstrainingen en campagnes om de Utrechtse wijken veiliger te laten worden. Nieuw in 2024 was de confrontatie in de zomer met een forse toename van babbeltrucs door criminelen die zich voordoen als agenten. Op hotspots zijn hiertegen preventieve acties uitgevoerd, zoals het verspreiden van wijkberichten, het organiseren van weerbaarheidstrainingen en acties met wijkagenten op winkelcentra.
- We voerden regie op wijkveiligheid. We werkten in netwerken en namen met onze partners het initiatief om met gerichte integrale veiligheidsaanpakken de overlast en criminaliteit op hotspots duurzaam aan te pakken. Zoals bijvoorbeeld bij Vasco da Gamalaan of Stadsbrugterrein Koningin Wilhelminalaan in Zuidwest.

- Initiatieven uit wijk om veiligheid en leefbaarheid te ondersteunen hebben we ondersteund en gefaciliteerd. Voorbeelden zijn de inzet van stadsmakers tijdens jaarwisseling. Ook nemen we per wijk deel aan het uitvoeringsoverleg, waarin bewonersinitiatieven gemeentebreed worden beoordeeld en gefaciliteerd, zoals verzoeken om extra verlichting, aanpassing van voetpad of herinrichting JOP.
- In Raadsbrief Voortgang aanpak etnisch profileren Utrecht (10 april 2024) gaven we de voortgang weer van de aanpak tegen etnisch profileren.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Aanpakken / voorkomen criminaliteit

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.270	4.498	3.500	4.501	4.364	-137	4.501
Lasten	23.901	24.172	17.800	18.475	17.391	1.084	19.129
Saldo baten en lasten	**-19.631**	**-19.674**	**-14.300**	**-13.974**	**-13.026**	**948**	**-14.628**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-19.631**	**-19.674**	**-14.300**	**-13.974**	**-13.026**	**948**	**-14.628**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-137**	
De baten van de specifieke uitkering Grenzen Stellen en Perspectief bieden vallen lager uit, hier tegenover zijn de lasten lager.	-137	I
Lasten	**1.084**	
De lasten van de specifieke uitkering Grenzen Stellen en Perspectief bieden vallen onder andere lager uit door nog niet ingevulde vacatureruimte.	239	I
Budget voor Ondermijning valt lager uit als gevolg vacatureruimtes en daardoor zijn niet alle activiteiten in 2024 gestart.	264	I
Lagere lasten Samenwerkingsverbanden door BTW teruggave van voorgaande boekjaren.	227	I
Lagere lasten Thor Voorkomen Criminaliteit (inclusief Bestuurlijk Utrechts Interventie Team) door vacatureruimte	187	I
Overige lasten	167	I

Doelstelling 2: Voorkomen / tegengaan overlast

Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Met de inzet van (voorgenomen) maatregelen is een bijdrage geleverd om overlast door personen en groepen tegen te gaan en te voorkomen, zoals (jeugd)overlast in Overvecht en overlast bij de Sijpesteijntunnel/De Stek en overlast bij het OPG-terrein. Grote aandachtspunten in 2024 waren ook de aanpak van overlast in de Binnenstad door personen met een verslaving (Lucasbolwerk en Lepelenburg) en/of overlastgevende criminele vreemdelingen (Bollendak). Maatregelen daarbij waren bijvoorbeeld de inzet van het Eropafteam en verlenging en uitbreiding van het verblijfsontzeggingengebied bij het Lucasbolwerk en het Stationsgebied.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Raadsbrief Voortgang programma's Kanaalstraat Damstraat en Amsterdamsestraatweg	2024	Stand van zaken Programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat.

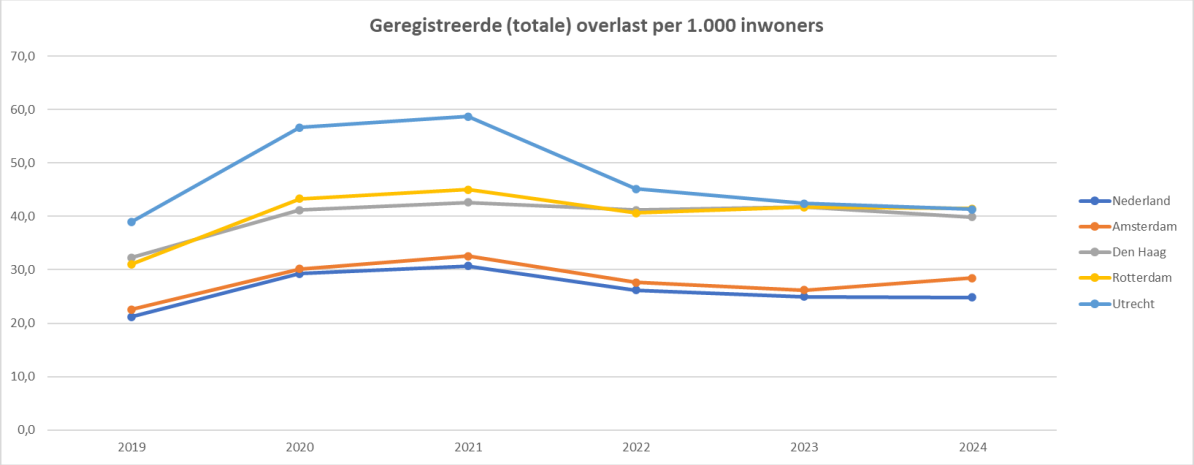
Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Geregistreerde overlast (politieregistraties)	Peiljaar 2022: 13.821	gelijk of minder dan het peiljaar	14.392	gelijk of minder dan het peiljaar	**14.761**		gelijk of minder dan het peiljaar
Geregistreerde overlast (gemeentelijke meldingen).	Peiljaar 2023: 8.776	-	8.776	gelijk of minder dan het peiljaar	**12.032**		gelijk of minder dan het peiljaar

Nadere toelichting geregistreerde overlast (politieregistraties)

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de geregistreerde (totale) overlast per 1.000 inwoners te zien (politieregistraties) in vergelijking met de G4 steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. NB in deze overlastcijfers zijn ook geluidshindermeldingen meegenomen (en zijn dus niet één-op één vergelijkbaar met de effectindicator in deze jaarstukken).

Bron: Open dataportaal politie en CBS, 2025

Activiteiten

In de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda over 2024 leest u een uitgebreider beeld van de veiligheidsontwikkeling en de activiteiten die in dat verband zijn uitgevoerd.
Daarnaast biedt het Handhavingsverslag 2024 een uitgebreider beeld van de inzet van onze handhavers en inspecteurs voor de leefbaarheid en veiligheid.

Nieuwe activiteiten in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Conform begroting zijn de nachtdiensten vanaf juli 2024 van zeven naar vier nachten per week teruggebracht.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De gebiedsgerichte programma's voor de Kanaalstraat/Damstraat en de Amsterdamsestraatweg zijn uitgevoerd; Raadsbrief Voortgang programma's Kanaalstraat Damstraat en Amsterdamsestraatweg
- Voortzetting integrale aanpak overlast locaties (zoals de Binnenstad) door een combinatie van inzet bestuurlijk instrumentarium (handhaving), toeleiding naar zorg- hulpverlening en aansluiting op landelijke ontwikkelingen (aanpak criminele vreemdelingen).

Raadsbrief Verlenging en uitbreiding verblijfsontzeggingsgebied Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen (10-06-2024),
Raadsbrief Toegezegde rijksmiddelen t.b.v. aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen (11-06-2024),
Raadsbrief Verlenging en uitbreiding verblijfsontzeggingsgebied Stationsgebied en Lombok-Oost (24-09-2024),
Raadsbrief Beboeten op buitenslapen (01-10-2024),
Raadsbrief Evaluatie APV harddrugsverbod (12-11-2024).

- Start van het 'Actieprogramma Samen Eropaf' met als doel perspectief en stabiliteit te bieden voor mensen met een samenloop van complexe problemen en tegelijkertijd het terugdringen van overlast en onveiligheid in onze stad, Raadsbrief Aanpak mensen met onbegrepen gedrag (09-04-2024).
- Voortzetting van uitvoeringsprogramma stedelijke aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen.
  Raadsbrief Voortgang aanpak overlastgevende vreemdelingen (09-04-2024).
- Voortzetting van de inzet op de ambitie veilige buurten uit de integrale wijkaanpak Samen voor Overvecht.
  Raadsbrief Samenwerking met Harvard om perspectief van jongeren in Overvecht te verbeteren Utrecht (06-12-2024)
- De gemeentelijke handhavers controleerden, met een preventieve en repressieve insteek, in de wijken op verschillende vormen van overlast, bijvoorbeeld jeugdoverlast, overlast door het gebruik van alcohol, drugs en vuurwerkoverlast. Hierin speelden de wijkboa's een belangrijke rol.
- Het actualiteitenteam van handhavers is dagelijks ingezet op hotspots waar (tijdelijk) extra inzet gewenst is, zoals overlastlocaties Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen, Park Lepelenburg, Shoppingcenter Overvecht en het stationsgebied.
- Er zijn vier gemeentelijke handhavers tijdens vier nachten per week ingezet om de overlast op leefbaarheidszaken tegen te gaan.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Voorkomen / tegengaan overlast

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	796	468	796	1.353	1.314	-39	311
Lasten	8.716	7.991	13.418	13.686	13.247	439	12.002
Saldo baten en lasten	**-7.920**	**-7.522**	**-12.622**	**-12.333**	**-11.933**	**400**	**-11.691**
Onttrekking reserves	0	0	204	204	204	0	204
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**204**	**204**	**204**	**0**	**204**
Totaal	**-7.920**	**-7.522**	**-12.419**	**-12.130**	**-11.730**	**400**	**-11.487**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-39**	
De realisatie van de baten als de lasten van het project Re-integratie Officier en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid en het project Samen erop af team vallen lager uit als gevolg van het geleidelijk opstarten van projecten (temporiseren).	-187	I
De additionele baten van Wijkveiligheid wordt veroorzaakt door een bijdrage van de Wijkontwikkelmaatschappij (WOM) ten behoeve van aanpak Amsterdamsestraatweg.	122	I
Overige baten	26	I
Lasten	**439**	
Per saldo lagere lasten die samenhangen met lagere baten, zie toelichting hierboven.	65	I
Hogere lasten wijkveiligheid door ingebruikname Buurtpost Damstraat en hogere personele lasten	-98	I
De personele lasten van Tegengaan/voorkomen (ernstige) overlast vallen lager uit door vacatureruimte.	217	I
Door vacatureruimte zijn de lasten voor THOR lager.	228	I
Overige	27	I

Doelstelling 3: Verstoring OO en crises

Adequaat optreden bij -mogelijke- verstoringen van de openbare orde en bij crisissituaties.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Het aantal piketmeldingen bij OOV en het aantal demonstraties is flink toegenomen; we zijn er -in het algemeen- met elkaar in geslaagd om de situatie in de stad veilig en leefbaar te houden. Demonstraties riepen soms veel emoties op bij voor- en tegenstanders, leidden enkele keren tot bezetting van openbare gebouwen. Eén geplande demonstratie leidde tot een exceptioneel advies van de driehoek om de demonstratie geen doorgang te laten vinden. Daarnaast zijn rellen uitgebroken na afloop van de play-off wedstrijd van FC Utrecht voor Europees voetbal waarbij excessief en grootschalig geweld was vertoond; hierop is een totaalpakket aan maatregelen genomen zodat eenieder weer veilig is om een wedstrijd van FC Utrecht te bezoeken en het niet nodig is om een grootschalig beroep te doen op de politie. Naar aanleiding van de incidenten na de voetbalwedstrijd tussen Ajax en Maccabi Tel Aviv en de reacties van politici daarop zijn er bondgenotengesprekken gevoerd om excessen te voorkomen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Aanpak Straatintimidatie	2021	Aanpak om het ongewenst en grensoverschrijdend gedrag op straat de komende jaren stevig aan te pakken.
Beleidskader Cameratoezicht 2023 – 2026	2023	Beleidskader waarin doel, criteria en werkwijze van vast en flexibel cameratoezicht is vastgelegd
Herijking Utrecht Zijn we Samen	2023	De herijkte aanpak naar alle vormen van radicalisering en extremisme
Bestuursagenda beleidsperiode 2024-2027	2023	Het strategisch beleidskader voor de veiligheidsregio Utrecht

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal openbare orde verstoringen en crises waaronder ook preparatie op mogelijke excessen zoals bij kraken, voetbal, demonstraties.		-	1.856	-	**2.138**		-

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

In de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda over 2024 leest u een uitgebreider beeld van de veiligheidsontwikkeling en de activiteiten die in dat verband zijn uitgevoerd.
Daarnaast biedt het Handhavingsverslag 2024 een uitgebreider beeld van de inzet van onze handhavers en inspecteurs voor de leefbaarheid en veiligheid.

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Start pilot seksuele intimidatie, zie ook Raadsbrief Voortgang Pilot seksuele intimidatie (09-09-2024). Binnen de pilot seksuele intimidatie is één proces-verbaal door een buitengewoon opsporingsambtenaar opgemaakt (op basis van de Wet seksuele misdrijven per 1 juli 2024); in deze casus heeft de rechter een celstraf van twee dagen en schadevergoeding van 150 euro opgelegd.
- Onderzoek is gedaan naar haalbaarheid en doelmatigheid van een gemeentelijke toezichtruimte voor openbare orde cameratoezicht (Het beleidskader cameratoezicht 2023-2026), de uitkomsten hiervan zijn met de raad gedeeld in de raadsbrief (01-04-2025).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De Pilot voor algoritme op geweldherkenning (beleidskader cameratoezicht 2023-2026) is niet uitgevoerd omdat de pilots in andere steden teleurstellende resultaten opleverden (en de beperkte financiële middelen nodig zijn om het reguliere werk te kunnen uitvoeren).

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De aanpak straatintimidatie is voortgezet, zie ook Raadsbrief Voortgang uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie (01-02-2024): zoals het activeren van omstanders, het betrekken van mannen en jongens als deel van de oplossing, het inzetten van de toolkit, de lesmodule en het trainen van professionals en sleutelfiguren en het zorgvuldig afhandelen van meldingen. Zie ook Raadsbrief voortgang uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie (01-04-2025)
- Het herijkte programmaplan Utrecht Zijn We Samen is uitgevoerd: aanpak excessen als gevolg van online radicalisering en de aanpak van schadelijke polarisatie en extremisme in de stad.
- Het beleidskader cameratoezicht 2023 – 2026 is uitgevoerd door monitoring huidige inzet en jaarlijkse analyse op cameraniveau, waar mogelijk vervanging van vaste camera's door tijdelijke mobiele camera's, screening van nieuwe aanvragen en informeren over wijzigingen. Zie ook Raadsbrief Uitvoering cameratoezicht juli 2023 - december 2023 (27-02-2024) en Raadsbrief Flexibel cameratoezicht eerste halfjaar 2024 (24-09-2024), raadsbrief cameratoezicht 2024 (01-04-2025)
- Werkprocessen met partners als politie en Openbaar Ministerie, het Regionaal Expertise Centrum Midden-Nederland (RIEC) en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) zijn afgestemd.
- Inzet is gepleegd op het faciliteren van demonstraties en het voorkomen van en preparatie op openbare ordeverstoringen (onder andere met de inzet van de bestuurlijke maatregelen in het kader van openbare orde). Zie onder andere Raadsbrief Demonstratie Robert Kochplein (15-04-2024), Raadsbrief Demonstratie en protestactie Universiteitsbibliotheek 8 mei (9-05-2024), Raadsbrief Demonstratie en protestactie 15 mei 2024 (17-05-2024), Raadsbrief Demonstratie tegen de bezuinigingen in het Hoger Onderwijs (13-11-2024).
- Voorzetten van de inzet op de normalisatie van supportersbezoek bij voetbalwedstrijden en minder politie inzet tijdens de wedstrijden. Raadsbrief Maatregelen na rellen wedstrijd FC Utrecht – Go Ahead Eagles (27-05-2024), Raadsinformatiebijeenkomst Veiligheid rond thuiswedstrijden van FC Utrecht (8-10-2024).
- Vergunningen zijn verstrekt door het horecaloket. De voorgenomen controles in horecabedrijven, coffeeshops, seksbedrijven en bedrijven met een speelautomaat (kansspelen) zijn uitgevoerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 3: Verstoring OO en crises

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	788	736	1.311	1.380	1.101	-279	968
Lasten	36.975	36.447	42.171	42.509	42.730	-221	43.613
Saldo baten en lasten	**-36.187**	**-35.711**	**-40.860**	**-41.128**	**-41.628**	**-500**	**-42.645**
Onttrekking reserves	0	0	0	50	50	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**50**	**50**	**0**	**0**
Totaal	**-36.187**	**-35.711**	**-40.860**	**-41.078**	**-41.578**	**-500**	**-42.645**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-279**	
Het aantal verleende vergunningen is lager dan begroot, waardoor er minder leges zijn ontvangen.	-279	I
Lasten	**-221**	
De inzet bij bijzondere wetten voor het verstrekken van vergunningen en het handhaven is lager doordat er minder vergunningen zijn aangevraagd.	322	I
De hogere lasten van de Gemeenschappelijk Regeling Veiligheidsregio Utrecht worden grotendeels veroorzaakt door hogere energielasten.	-177	S
De lagere lasten voor Cameratoezicht IB auto wordt met name veroorzaakt doordat een deel van de gebruikte apparatuur is afgeschreven.	134	I
De hogere lasten van Openbare Orde en Crisisbeheersing worden met name veroorzaakt door extra inzet bij demonstraties, vervangen van de leistenen Galgenwaard, hogere uitkijkkosten van de camera's. Hiertegenover staat een incidenteel voordeel van BTW teruggave voor de uitkijkkosten van de camera's.	-556	I/S
Overige lasten	56	I

Risico's

Risico	Maatregel
Beschikbare capaciteit bij de gemeente en de veiligheidspartners en (jeugd)zorgverleners. Capaciteitstekorten hebben gevolgen voor de uitvoeringskracht.	Temporiseren dan wel prioriteren binnen Programma Veilige Stad.
Een tekort aan (sociale) woonruimte en knelpunten in het snel beschikbaar stellen van passende	Extra investeren in opvangplekken vanuit de gemeente om tijdelijk de plaatsing op een

Risico	Maatregel
(verblijfs)zorg wanneer dit vanuit een veiligheidsbelang belangrijk is (bijvoorbeeld als een persoon met onbegrepen gedrag een gevaar voor zichzelf en/of voor de omgeving is).	(crisis)zorg- of behandelplek te overbruggen bij multiproblematiek en hoog risicovolle casuïstiek.
Nieuwe crises die veel van onze capaciteit vragen, zoals dit bijvoorbeeld speelt bij het Midden-Oosten conflict en andere geopolitieke ontwikkelingen.	Prioriteiten stellen binnen Programma Veilige Stad.
Een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van onze ambities is dat we als één overheid optreden. Bestaande wet- en regelgeving beperkt in sommige gevallen informatiedeling en verdere samenwerking.	Lobby voeren om beperkingen bij informatiedeling en verdere samenwerking op te lossen danwel te verminderen.
De inzet van Utrechtse OOV-kennis en expertise bij dreigende openbare ordeverstoringen en crises in omliggende gemeenten binnen de veiligheidsregio Utrecht kan een wissel trekken op de capaciteit in onze eigen organisatie en dus een wissel trekken op de inzet voor de gemeente Utrecht.	We zijn in gesprek met RVS en VRU over mogelijkheid om extra capaciteit hiervoor bij de gemeente Utrecht/OOV te creëren, die in de gemeente Utrecht kennis en ervaring kan opdoen waarbij deze kennis en ervaring als nodig kan worden ingezet voor bijstand in de regio.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	64	0	0	**0**	64
Totaal investeringen	**64**	**0**	**0**	**0**	**64**

Doelstelling Voorkomen en tegengaan overlast

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	64	0	0	0	64
Totaal investeringen	**64**	**0**	**0**	0	**64**

Toelichting
Routine-investeringen

VTH
Vooralsnog heeft de aanschaf van de motoren niet plaatsgevonden. Er zijn momenteel geen medewerkers die de vereiste opleidingen hebben om vervolg te geven aan dit krediet. Dit krediet komt daarom te vervallen.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).	32.146

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) subsidietender Jeugd	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.476	1.572	-96
Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	4.403	4.403	0
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	1.637	988	649
Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	78	46	32
Totaal doelstelling 1		7.594	7.009	585
Doelstelling 2: Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen				
Samen voor Overvecht: Veiligheid	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	165	35
Totaal doelstelling 2		200	165	35
Doelstelling 3: Adequaat optreden				
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	232	232	0
Totaal doelstelling 3		232	232	0
Totaal Veilige stad		**8.026**	**7.406**	**620**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Passende ondersteuning en opvang

Programma overzicht

We bieden passende zorg, ondersteuning en opvang aan Utrechters die dit nodig hebben.

Portefeuillehouder(s):
Linda Voortman, Rachel Streefland

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	7.446	7.487	6.377	5.064	4.684	-380	3.509
Lasten	237.756	229.046	236.036	251.747	242.507	9.240	264.719
Saldo baten en lasten	**-230.310**	**-221.559**	**-229.659**	**-246.683**	**-237.823**	**8.860**	**-261.210**
Onttrekking reserves	4.308	4.308	0	358	358	0	8.701
Toevoeging reserves	0	0	0	8.701	8.701	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**4.308**	**4.308**	**0**	**-8.343**	**-8.343**	**0**	**8.701**
Totaal	**-226.002**	**-217.251**	**-229.659**	**-255.026**	**-246.166**	**8.860**	**-252.509**

De baten in dit programma zijn 4,684 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen bijdrage van cliënten (3,4 miljoen euro)
- Verrekening van kosten regiovervoer met regiogemeenten (0,6 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 242,507 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidies aan de Buurtteamorganisatie (23,3 miljoen euro)
- Inzet op aanvullende zorg Wmo zoals individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (82,3 miljoen euro)
- Inzet voor Maatschappelijke opvang voor de regio Utrecht (31,7 miljoen euro)
- Inzet voor vrouwenopvang en geweld in afhankelijkheidssituaties (13,1 miljoen euro)
- Inzet voor Beschermd wonen in de regio Utrecht (83,3 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 0,358 miljoen euro onttrokken en 8,701 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.
.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Laagdrempelige basiszorg

Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Inwoners konden voor passende basiszorg of verwijzing naar een passende oplossing binnen de sociale basis of aanvullende zorg terecht bij de buurtteams. Inwoners konden voor laagdrempelig sociaal-juridisch advies en ondersteuning bij het regelen van zorg en ondersteuning vanuit een neutrale positie terecht bij U-centraal.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten met elkaar voor elkaar - onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	Kaders voor de opdracht aan de buurtteams, onafhankelijke cliëntondersteuning en informatie en advies voor 2025 - 2035.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2024.

Effectindicatoren

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

	2021	2022	2023	2024
Aantal unieke klanten op basis van lopende casussen	11.289	10.953	10.351	9.936
Aantal lopende casussen	11.654	12.213	11.939	11.681
Aantal nieuw gestarte casussen	5.457	6.325	7.068	7.283

Bron: Jaarverslagen buurtteam Sociaal, voor 2024 uit het systeem van het buurtteam i.v.m nog niet beschikbaar zijn van het jaarverslag, deze cijfers kunnen bij definitieve publicatie van het jaarverslag van het buurtteam iets afwijken.

Omschrijving:

- Bovenstaande tabel toont het aantal unieke klanten die ondersteuning ontvingen van het buurtteam, het aantal lopende casussen op peildatum 2 januari 2025 en het aantal nieuw gestarte casussen in het kalenderjaar.

Duiding:

- In 2024 zien wij dat het aantal unieke klanten op jaarbasis iets is afgenomen ten opzichte van 2023, ook het aantal lopende casussen is iets gedaald. Het aantal nieuw gestarte casussen neemt daarentegen juist toe Het buurtteam zet in op korte begeleiding en het afbuigen van de vraag naar de sociale basis. Dit kan verklaren waarom de uitstroom hoger is, ondanks de hogere nieuwe instroom. Naast de ondersteuningstrajecten werden er in 2024 ook 2347 nieuwe aanvragen voor hulp bij het huishouden (HbH) door het buurtteam opgepakt.

Beschikbaarheid

	2020	2021	2022	2023	2024
Buurtteam Sociaal	6,4	7,6	7,2	7,6	7,9

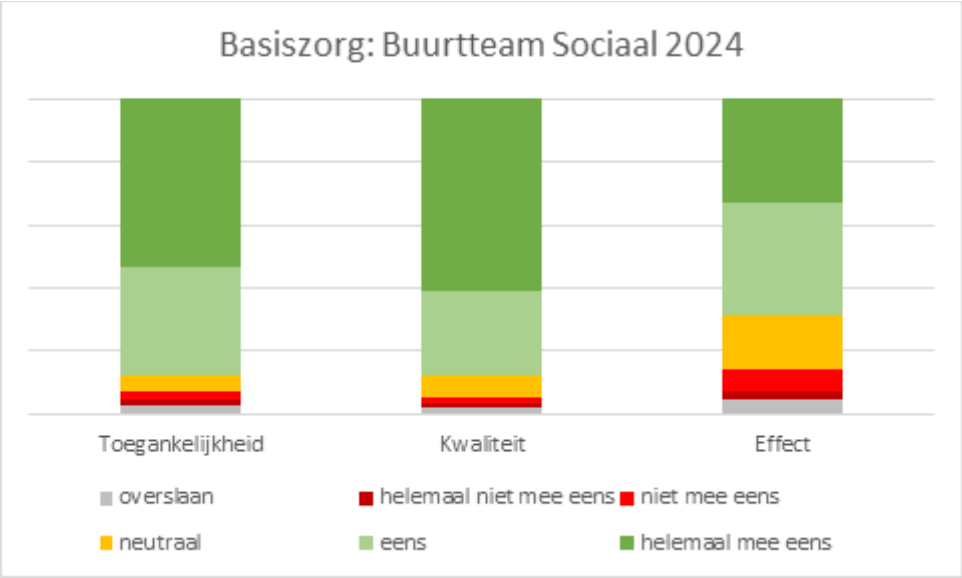
Omschrijving:

- Bovenstaande tabel toont de gemiddelde wachttijd in dagen bij nieuwe aanmelding bij het Buurtteam.

Duiding:

- De wachttijd bij het Buurtteam is langer dan de 5 dagen waarnaar gestreefd wordt. Spoedeisende vragen worden echter eerder opgepakt, waardoor verergering van deze problemen wordt voorkomen. Het kan ook zijn dat mensen zelf kiezen om langer te wachten omdat zij bijvoorbeeld het gesprek graag met hun mantelzorger erbij voeren.
- De reden voor de toename van de wachttijd is de toename van de nieuwe vragen, een nieuwe aanmelding vraagt meer inzet dan een inwoner die al langer bekend is bij het buurtteam.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor Buurtteam Sociaal 254 vragenlijsten ingevuld, dat zijn er 116 meer dan in 2023. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 210 vragenlijsten inzichtelijk, 116 meer dan in 2023.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Bij de stellingen van het onderdeel ervaren effect hebben meer respondenten ‘neutraal’ en ‘(helemaal) niet mee eens’ aangegeven dan bij de andere onderdelen. Ten opzichte van 2023 is de tevredenheid vergelijkbaar.
- 150 respondenten hebben in open antwoorden aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, dat zijn er 80 meer dan in 2023.
- In gesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer:
In de figuur zijn verschillende stellingen bij elkaar opgeteld, en alle locaties samengevoegd. Het geeft een globaal beeld en doet geen recht aan de verschillen in momentum en manier van uitvragen.

- *Voorbeeldstellingen onder toegankelijkheid: ik wist waar ik terecht kon met mijn vraag; ik voelde me welkom bij het buurtteam.*
- *Voorbeeldstellingen onder kwaliteit: er werd goed naar mij geluisterd; de ondersteuning past bij mij;*
- *Voorbeeldstellingen onder effect: ik kan nu beter de dingen doen die ik wil; het gaat nu beter met mij.*

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de uitvraag voor de opdrachten basiszorg door de buurtteams gepubliceerd en de opdracht per 2025 gegund.
- We hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van het toezicht op de kwaliteit van zorg en het hieruit volgende uitvoeringsprogramma.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De Wmo beleidsnota Samen Leven, Samen Zorgen is vastgesteld en geeft richting aan de te maken keuzes. De Wmo beleidsnota wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's Informele Zorg en Mantelzorg, Toezicht, Ouderen en tevens een nota van uitgangspunten aanvullende zorg Wmo.
- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)..

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De buurtteams werkten aan hun zicht- en bereikbaarheid voor alle inwoners in samenwerking met verschillende partijen in de stad.
- De sociaal raadslieden ondersteunden inwoners bij vragen op sociaal-juridisch gebied.
- We werkten verder aan de uitvoering van het actieplan 'Een (t)huis voor ouderen'.
- We hebben vormgegeven aan de nieuwe invulling van de maaltijdvoorziening.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Laagdrempelige basiszorg

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	3.074	0	0	27	27	0
Lasten	30.341	32.584	30.565	31.453	32.012	-559	30.894
Saldo baten en lasten	**-30.341**	**-29.510**	**-30.565**	**-31.453**	**-31.985**	**-531**	**-30.894**
Onttrekking reserves	100	100	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**100**	**100**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-30.241**	**-29.410**	**-30.565**	**-31.453**	**-31.985**	**-531**	**-30.894**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**27**	
Overige baten	27	I
Lasten	**-559**	
Ten onrechte zijn op deze doelstelling kosten geboekt die onder de doelstelling 24-uursbegeleiding horen	-460	I
In 2024 zijn we gestart met inzet van de lokale toegang voor de doelgroep voor beschermd wonen. De kosten zijn in 2024 ten laste van deze doelstelling gebracht. Vanaf 2025 komen deze ten laste van de doelstelling 24-uurs begeleiding	-205	I
Overige lasten	106	I

Doelstelling 2: Passende aanvullende zorg

Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we de overeenkomsten voor aanvullende zorg Wmo met alle zorgorganisaties verlengd voor de periode 2025-2026. Deze verlenging is benut om met de gecontracteerde zorgorganisaties in overeenstemming scherpere afspraken te maken om al stappen te zetten in de hervormingsopgave en de benodigde besparing. Zie voor meer informatie hierover de Raadsbrief Hervormingen Sociaal Domein Q4 2024.

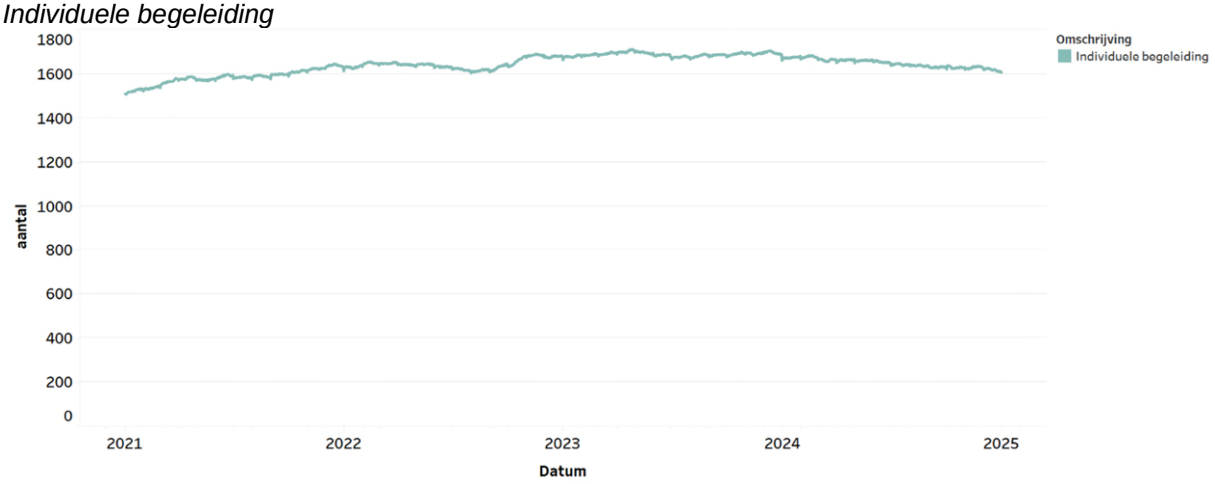
Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034
Visie vervoer voor iedereen	2021	Visie waarin de opgave op het gebied van doelgroepenvervoer wordt geschetst.
Visie toekomst hulp bij huishouden	2020	Kader voor de aanbesteding hulp bij het huishouden.
Strategie contracteren aanvullende zorg Wmo vanaf 2020	2018	Kaders voor contracteren van aanvullende zorg vanaf 2020.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2024.

Effectindicatoren
We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

Individuele begeleiding

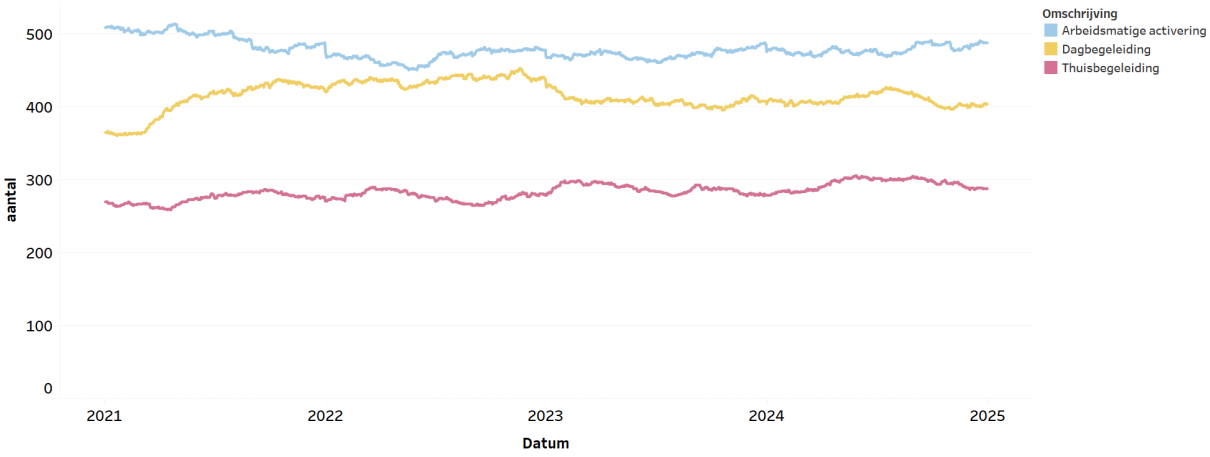
Omschrijving:

- Deze grafiek toont het aantal lopende casussen Individuele begeleiding tot en met 2024

Duiding:

- In de grafiek is de afgelopen jaren een stijging zichtbaar in de vraag naar Individuele Begeleiding. In 2024 is het gebruik van Individuele Begeleiding gestabiliseerd. Maar het aantal wachtenden is het afgelopen jaar ook toegenomen. De vraag naar Individuele Begeleiding blijft namelijk stijgen.

Wmo overig ambulant maatwerk

Omschrijving:

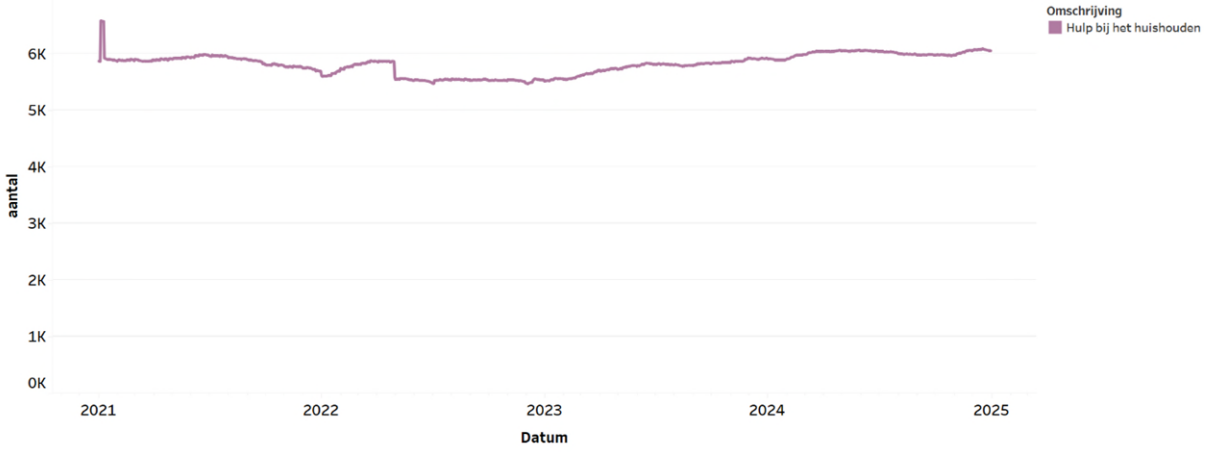
- Deze grafiek toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van Arbeidsmatige activering, Dagbegeleiding of Thuisbegeleiding.

Duiding:

- Bij Dagbegeleiding is de trend relatief stabiel. In de grafiek is een dipje zichtbaar tijdens corona omdat toen het gebruik daalde. De verwachting is dat de vraag zal stijgen als gevolg

van de dubbele vergrijzing. We zien met name groei onder de doelgroep ouderen met een niet-Westerse migratieachtergrond.
- Het gebruik van Thuisbegeleiding is iets toegenomen in 2024. De vraag naar Thuisbegeleiding blijft hoog.
- Arbeidsmatige activering is in 2024 redelijk stabiel gebleven, er is een lichte daling te zien. Belangrijk om te vermelden hierbij is dat een deel van de cliënten van beschermd wonen arbeidsmatige activering ontvangt vanuit hun beschermd wonen-aanbieder en dat dit ook vanuit beschermd wonen wordt gefinancierd. Deze cliënten zijn niet in deze grafiek opgenomen, omdat dit activeringsaanbod niet apart wordt geregistreerd

Hulp bij huishouden

Omschrijving:
- Deze grafiek toont het aantal inwoners dat Hulp bij huishouden ontvangt.

Duiding:
- In 2024 steeg het aantal inwoners dat Hulp bij huishouden ontvangt licht. Dit is enerzijds te verklaren doordat meer inwoners vanuit de wachtlijst konden instromen in Hulp bij huishouden en anderzijds door de toename van de vraag door vergrijzing en het beleid dat gericht is op het langer thuis blijven wonen.
- Het aantal inwoners dat via een PGB Hulp bij huishouden ontvangt daalt juist.

Hulpmiddelen en vervoer

De omvang van de vraag naar hulpmiddelen is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Wel zien we lichte verschuivingen in het soort voorzieningen waaraan behoefte is. Er is een grotere vraag naar elektrisch ondersteunde en complexe hulpmiddelen, terwijl de vraag naar eenvoudige handbewogen hulpmiddelen daalt.

Er waren in 2024 7807 inwoners met een vervoerspas. Er zijn in 2024 ruim 218.000 ritten uitgevoerd. We zien jaarlijks een lichte stijging van dit aantal.

Beschikbaarheid

Individuele Begeleiding en overig ambulant maatwerk

Aanvullende zorg (gemiddelde wachttijd in dagen, incl personen zonder wachttijd)	2021	2022	2023	2024
Arbeidsmatige activering	32	16	17	9
Dagbegeleiding	13	14	12	18
Individuele Begeleiding	44	53	69	115
Thuisbegeleiding	22	67	64	75

Omschrijving:

- Deze tabel toont de gemiddelde wachttijd in dagen bij nieuwe aanmelding bij Arbeidsmatige activering, Dagbegeleiding, Individuele Begeleiding en Thuisbegeleiding.

Duiding:

- De ontwikkeling van de wachttijd door het jaar heen fluctueert sterk dus kan per kwartaal sterk verschillen, onder andere omdat bijvoorbeeld personeelsuitval door de krappe arbeidsmarkt moeilijk op te vangen is.
- We zien met name bij Individuele Begeleiding een substantiële stijging over heel 2024. Dit komt (onder andere) door het personeelstekort, de stijgende vraag naar ondersteuning en onvoldoende financiële middelen. Daarom zetten we stevig in op hervormingen zoals het bewegen naar groepsgerichte ondersteuning en sturen we strakker op uitstroom en doorstroom waar dat kan. Dat lijkt effect te hebben en in het laatste kwartaal 2024 is de wachtlijst voor individuele begeleiding iets afgenomen.

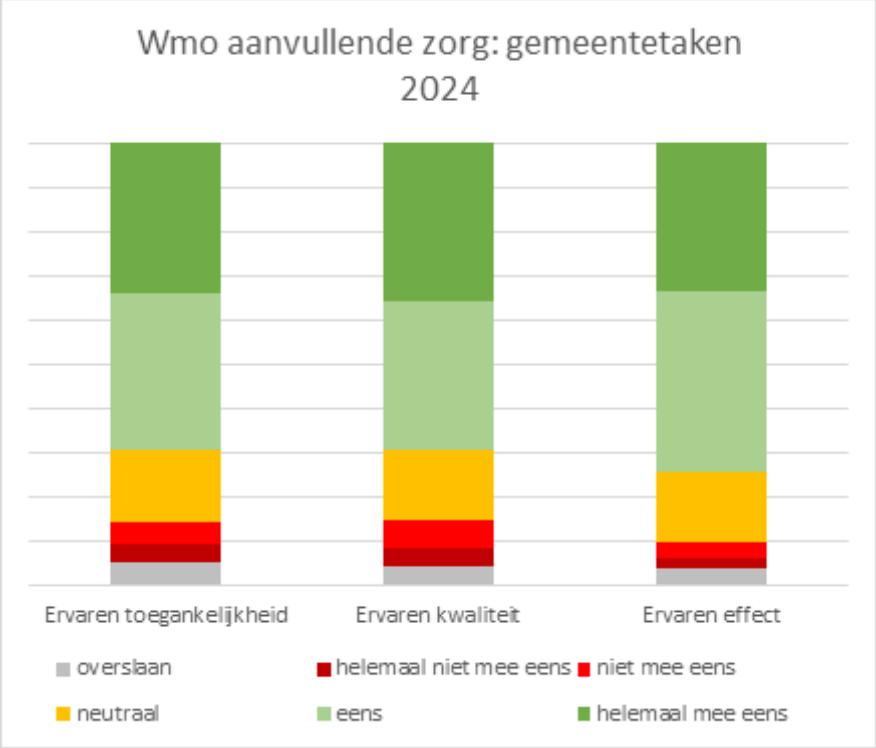
Hulp bij huishouden

De wachtlijst voor Hulp bij het huishouden is in 2024 gedaald. In gebied Noord kunnen alle inwoners inmiddels ondersteuning ontvangen binnen de afgesproken doorlooptijd. In gebied Zuid is nog sprake van een wachtlijst. In vergelijking met 2023 is de wachtlijst in Zuid wel afgenomen. De gemeenteraad is nader geïnformeerd middels verschillende raadsbrieven.

Hulpmiddelen

Bij hulpmiddelen is er meer sprake van complexe hulpmiddelen op maat in plaats van handbewogen hulpmiddelen. Dit komt omdat er technisch meer mogelijkheden zijn en mensen langer thuis blijven wonen. Voor deze complexe hulpmiddelen op maat moeten onderdelen worden aangeleverd, de levertijd verschilt per onderdeel. Waar mogelijk worden tijdelijke leenhulpmiddelen ingezet. Een gemiddelde wachttijd is hierbij niet accuraat omdat dit per soort hulpmiddel sterk kan verschillen.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor Wmo Centrumgemeentetaken verspreid over 17 aanbieders 1.130 vragenlijsten ingevuld. Dat zijn er 397 meer dan in 2023. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 950 vragenlijsten inzichtelijk. Dat zijn er 308 meer dan in 2023
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer mensen antwoorden neutraal en negatief op vragen die gaan over het ervaren toegankelijkheid en ervaren kwaliteit van de verkregen hulp of ondersteuning. Ten opzichte van 2023 is de tevredenheid met de ervaren toegankelijkheid en ervaren kwaliteit gelijk gebleven. De tevredenheid met het ervaren effect is toegenomen.
- Meer dan 550 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, dat zijn er 150 meer dan in 2023.
- In de kwartaalgesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer:
In de figuur zijn verschillende stellingen bij elkaar opgeteld, en alle locaties samengevoegd. Het geeft een globaal en doet geen recht aan de verschillen in momentum en manier van uitvragen.

- Voorbeeldstellingen onder toegankelijkheid: ik ben goed geholpen bij het vinden van een passende activiteit; ik werd vriendelijk geholpen aan de telefoon.
- Voorbeeldstellingen onder kwaliteit: ik word goed begeleid tijdens de activiteit; ik voel me serieus genomen; ik kan goede afspraken maken met de begeleider van de activiteit
- Voorbeeldstellingen onder effect: door het deelnemen aan de activiteit heb ik meer contact met anderen; door mijn hulpmiddel ben ik zelfstandiger.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben ervaring opgedaan met innovatieve manieren van begeleiding, zoals digitale en collectieve vormen van begeleiding. Met de aanbieders zochten we naar passende oplossingen, gericht op het verkorten van de wachtlijsten en het versnellen van de uitstroom.
- We implementeerden het nieuwe contract sociaal-recreatief vervoer dat per 1 september 2024 in ging.
- Met de partners in de stad is er in het kader van IZA (integraal zorgakkoord) gewerkt aan transformatieplannen op het gebied van mentale gezondheid, ouderen en verbinding tussen de eerstelijns medische zorg en het sociaal domein. Naast de inhoudelijke uitwerking is ook gewerkt aan een goede governance om plannen op elkaar af te stemmen en resultaten te kunnen borgen.
- We hebben ingezet op het stimuleren/ faciliteren van gezamenlijk werkgeverschap, gezamenlijk opleiden en gezamenlijk innoveren om de toenemende krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden.
- Omdat zorg in toenemende mate in de thuissituatie van inwoners wordt aangeboden hebben we ingezet op het bekendmaken en uitlenen van (zorg)technologie die inwoners in staat stelt om langer zelfstandig thuis te kunnen wonen.
- Samen met de partners hebben we gewerkt aan meerjarenplannen om de Wmo voor de toekomst toegankelijk en betaalbaar te houden.
- We hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van het toezicht op de kwaliteit van zorg en het hieruit volgende uitvoeringsprogramma.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De Wmo beleidsnota Samen Leven, Samen Zorgen is vastgesteld en geeft richting aan de te maken keuzes. De Wmo beleidsnota wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's Informele Zorg en Mantelzorg, Toezicht, Ouderen en tevens een nota van uitgangspunten aanvullende zorg Wmo.
- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben samen met de aanbieders ingezet op de verdere transformatie van Hulp bij huishouden.
- We voerden met onze aanbieders het gesprek over de problematiek op het gebied van licht verstandelijke beperkingen in de stad en we zochten naar manieren om de grote vraag naar ondersteuning van deze inwoners waar mogelijk in de sociale basis en basiszorg op te vangen.
- We werkten samen met de partners verder aan de uitvoering van het ADSU (Aan De Slag in Utrecht) convenant.
- We gaven uitvoering aan het programma Thuis in je wijk. Vanuit IZA Mentaal Gezond wordt Thuis in je Wijk gezien als de uitvoering van de beweging waar IZA op inzet. Daarmee wordt Thuis in je Wijk onderdeel van het transformatieplan IZA en krijgt het een belangrijke plek in de uitrol.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Passende aanvullende zorg

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.660	1.761	1.714	1.810	2.570	760	1.900
Lasten	76.072	75.983	74.177	84.412	82.378	2.034	89.015
Saldo baten en lasten	**-74.412**	**-74.221**	**-72.463**	**-82.602**	**-79.808**	**2.794**	**-87.115**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-74.412**	**-74.221**	**-72.463**	**-82.602**	**-79.808**	**2.794**	**-87.115**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**760**	
De aanbesteding van de regiotaxi is door ons gecoördineerd de verrekening van de kosten met de regiogemeenten is niet begroot	631	I
Overige baten	129	I
Lasten	**2.034**	
Op de contracten met de HbH aanbieders is over 2023 teruggevorderd in verband met onderrealisatie. De baten vallen in 2024	923	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Voor 2024 zijn de budgetten voor HbH aanbieders lager vastgesteld op basis van de verwachte inzet	1.067	I
Bij een aantal aanbieders is de onderrealisatie op hun budget voor 2024 teruggevorderd	727	I
Overige lasten	-683	I

Doelstelling 3: 24-uurs begeleiding

Met de regio bieden we inwoners die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, 24-uurs begeleiding in de nabije omgeving van de inwoner.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Met de realisatie van extra opvangplekken hebben we zoveel als mogelijk voorkomen dat mensen op straat hebben moeten slapen. Er is met de inzet van contigentwoningen zowel ingezet op het voorkomen van dakloosheid middels Wonen Eerst als op uitstroom naar zelfstandig wonen uit de verschillende zorgvormen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

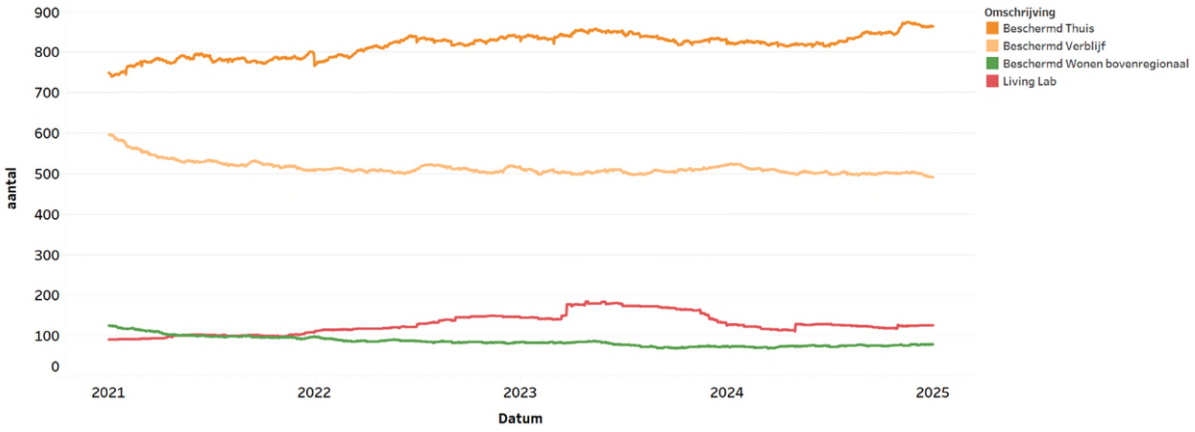
Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Utrecht Onderdak	2024	Utrechts kader voor de invulling van maatschappelijke opvang.
Regioplan U16 Beschermd wonen 2023-2028	2023	Utrechtse uitgangspunten voor onderlinge samenwerking in de U16-regio voor beschermd wonen.
Regioplan maatschappelijke opvang en beschermd wonen Utrecht-stad	2020	Utrechtse uitgangspunten voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
Regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16	2017	Regionale koers voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2024.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034

Effectindicatoren

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

Beschermde woonvormen

Omschrijving:

- Deze grafiek toont het gebruik van de verschillende beschermde woonvormen.

Duiding:

- Het afgelopen jaar zien we een lichte toename in het gebruik van en de beweging naar Beschermd Thuis. Met het gebrek aan betaalbare, kleine zelfstandige woonplekken is de uitstroom beperkt en stokt de ontwikkeling van Beschermd Wonen naar Beschermd thuis enigszins.
- Het aantal woningen binnen Living Lab Eerst een Thuis is in 2023 toegenomen in verband met de eerder gestarte en nog lopende Living Lab-woonprojecten en de start van nieuwe woonprojecten. In 2024 zien we weer een afname, door de afgeronde projecten. Deze woonplekken vallen na afronding niet meer onder Living Lab. Mensen wonen zelfstandig en worden, indien nodig, nog ambulant ondersteund vanuit de Wmo. In 2024 is een laatste ronde besluitvorming over nieuwe projecten afgerond. Deze projecten krijgen de komende jaren nog vorm.

Beschikbaarheid

Beschermde woonvormen

Centrumgemeente taken (gemiddelde wachttijd in dagen)	2021	2022	2023	2024
Beschermd Thuis	40	41	76	39
Beschermd Verblijf	85	81	86	87
Beschermd Wonen bovenregionaal	13	3	16	18
Living Lab	2	14	31	35

Omschrijving:

- Deze tabel toont de gemiddelde wachttijd in dagen bij Beschermd Thuis, Beschermd Verblijf, Beschermd Wonen bovenregionaal en Living Lab

Duiding:

- De ontwikkeling van de wachttijd door het jaar heen fluctueert sterk dus kan per kwartaal sterk verschillen. Bij alle vormen van ondersteuning zien we echter een stijging van gemiddelde wachttijd. Dit komt (onder andere) door het personeelstekort, de stijgende vraag naar ondersteuning en onvoldoende financiële middelen en woningschaarste.Dit is ook in de cijfers

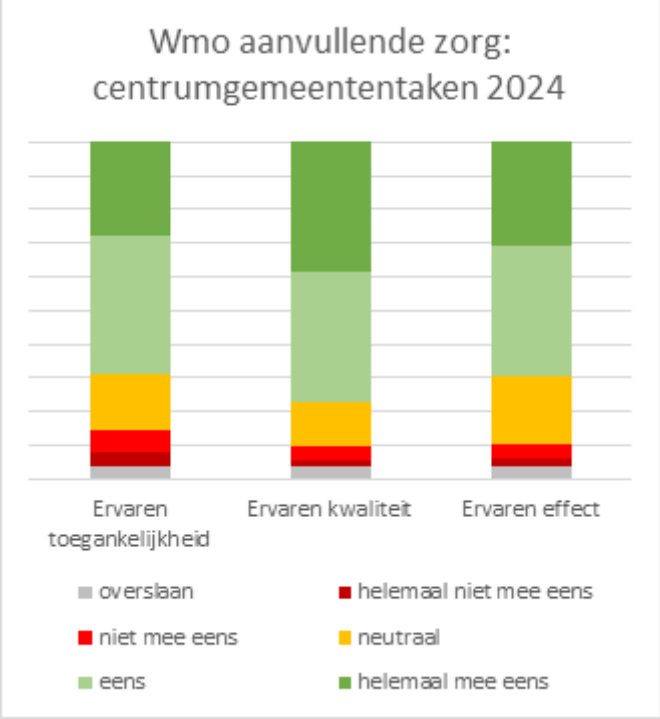
te zien. Beschermd thuis is hierop een uitzondering, omdat er in het laatste kwartaal van 2024 veel mensen zijn ingestroomd haalt deze nieuwe instroom de gemiddelde wachttijd naar beneden, maar ook hier is sprake van een toename van het aantal wachtenden.

- De wachttijd voor beschermende woonvormen (beschermd thuis, beschermd verblijf en beschermd wonen) is een gemiddelde. Afhankelijk van de zorgvraag van de cliënt kan deze per specialisme sterk verschillen.

Maatschappelijke opvang

De druk op de algemene opvang voor volwassenen en jongvolwassenen die dakloos zijn, is hoog. Er zijn 30 extra plekken op de Stadsbrug gerealiseerd. Dit is niet altijd voldoende om iedereen direct een plek te geven. Soms moeten mensen een aantal dagen wachten voordat er plek is in de daklozenopvang. We bereiden een volgende uitbreiding van de Stadsbrug voor.
Daarnaast vragen we mensen of zij, indien mogelijk, nog in het netwerk terecht kunnen. Voor specialistische vormen van opvang zijn wel wachttijden. Deze verschillen per specialisme en liggen tussen de 3 en 9 maanden.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor Wmo Centrumgemeentetaken verspreid over 11 aanbieders 596 vragenlijsten ingevuld. Dat zijn er 415 meer dan in 2023. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 260 vragenlijsten inzichtelijk, dat zijn er 126 meer dan in 2023.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer mensen antwoorden neutraal en negatief op vragen die gaan over het ervaren toegankelijkheid en ervaren effect van de verkregen hulp of ondersteuning. Ten opzichte van 2023 lijkt de tevredenheid met de

ervaren toegankelijkheid gelijk te zijn gebleven. De tevredenheid met de ervaren kwaliteit en het ervaren effect lijkt te zijn verbeterd.
- Meer dan 200 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, dat zijn er 80 meer dan in 2023.
- In de kwartaalgesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer:
In de figuur zijn verschillende stellingen bij elkaar opgeteld, en alle locaties samengevoegd. Het geeft een globaal en doet geen recht aan de verschillen in momentum en manier van uitvragen.

- Voorbeeldstellingen onder toegankelijkheid: ik voelde me welkom; ik wist na het eerste gesprek waar ik aan toe was;
- Voorbeeldstellingen onder kwaliteit: de ondersteuning die ik krijg past mij bij; de begeleider/medewerker en ik werken goed samen; de medewerker en ik evalueren of de ondersteuning nog bij mij past;
- Voorbeeldstellingen onder effect: door de ondersteuning gaat het nu beter met mij; door de ondersteuning ben ik beter in staat mijn doelen te behalen.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De regionale aanpak dakloosheid is opgesteld. Deze aanpak zet in op lokale preventieve activiteiten en het lokaal toevoegen van woonplekken. Na vaststelling in 2025 wordt gestart met de uitvoering.
- We hebben met de regio afspraken gemaakt over de huisvesting van cliënten maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
- We zijn gestart met de uitvoering van het actieprogramma gericht op inwoners met samenloop van problemen en (potentieel) veiligheidsrisico.
- We versterkte het Centrum Seksueel geweld in verband met de nieuwe zedenwet die in 2024 in ging. Hierin werkten we ook samen met de aanpak straatintimidatie.
- We hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van het toezicht op de kwaliteit van zorg en het hieruit volgende uitvoeringsprogramma.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De nieuwe uitvraag voor de gecombineerde inloopvoorziening voor dakloze mensen is uitgesteld en zal gedaan worden in 2025 met beoogde ingang contract 2026.
- De expertiseteams Veiligheid Utrecht werken in de wijken Leidsche Rijn en Overvecht, deze teams zijn niet in de hele stad geïmplementeerd, omdat het rijk in 2024 nog geen besluit heeft genomen over wetswijziging en over financiering. In het voorjaar van 2026 nemen het kabinet en de Tweede Kamer daarover een besluit.
- We hebben een uitvoeringsprogramma 2025/2026 voor Beschermd Wonen opgesteld met de U16 die na vaststelling door alle colleges in de U16 zal worden geïmplementeerd.

- De Beleidsnota Utrecht Onderdak is vastgesteld en er is uitvoering gegeven aan de daarin opgenomen activiteiten opgenomen activiteiten. Er zijn o.a. extra opvangplekken toegevoegd en er is een structurele locatie voor de KWR gerealiseerd.
- We hebben maatregelen genomen in het kader van de landelijke aanpak beperking instroom Wlz van cliënten met GGZ-problematiek. De VNG heeft zich in september teruggetrokken uit de bestuurlijke afspraken, we monitoren de mogelijke gevolgen hiervan.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De Wmo Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen en de Beleidsnota Utrecht Onderdak zijn vastgesteld. Deze geven richting aan de te maken keuzes. De Wmo beleidsnota wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's Informele Zorg en Mantelzorg, Toezicht, Ouderen en tevens een nota van uitgangspunten aanvullende zorg Wmo.
- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)..

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We bleven uitvoering geven aan het nieuwe Regioplan beschermd wonen 2023-2028 .
- We bleven werken aan het doorontwikkelen van een passend zorglandschap maatschappelijke opvang en beschermd wonen, waaronder de prikkelarme opvang.
- We bleven uitvoering geven aan het 10 puntenplan voorkomen van dakloosheid.
- We bleven werken aan het doorontwikkelen van de keten dakloosheid, inclusief Stadsteam Back-up, met oog op de druk op de opvang en toenemend aantal dakloze mensen.
- We bleven werken aan de doorontwikkeling van de toegang Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen zoals beschreven in de samenwerkingsoverkeenkomst met de U16.
- We gingen door met het project Onder de Pannen, dat in 2022 is gestart.
- We bleven de herstelacademie Enik doorontwikkelen.
- We continueerden de financiering van de laagdrempelige hulpverlening voor plegers van huiselijk geweld via het programma Pleger In Ons.
- We bleven het brede gebruik van de verplichte meldcode huiselijke geweld en kindermishandeling extra onder de aandacht brengen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 3: 24-uurs begeleiding

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	5.786	2.652	4.663	3.254	2.087	-1.167	1.609
Lasten	131.343	120.479	131.294	135.881	128.116	7.765	144.810
Saldo baten en lasten	**-125.557**	**-117.827**	**-126.631**	**-132.628**	**-126.030**	**6.598**	**-143.201**
Onttrekking reserves	4.208	4.208	0	358	358	0	8.701
Toevoeging reserves	0	0	0	8.701	8.701	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**4.208**	**4.208**	**0**	**-8.343**	**-8.343**	**0**	**8.701**
Totaal	**-121.349**	**-113.619**	**-126.631**	**-140.971**	**-134.373**	**6.598**	**-134.500**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-1.167**	
In de begroting is de ontvangst van de SPUK voor Landelijk Centrum Seksueel Geweld opgenomen. De SPUK is daadwerkelijk ontvangen, maar mocht op basis van de verantwoordingseisen nog niet als opbrengst worden geboekt.	-1.214	I
Overige baten	47	I
Lasten	**7.765**	
Op de regionale middelen aanpak dakloosheid is een positief saldo ontstaan. De middelen worden meerjarig ingezet voor 16 Utrechtse gemeenten. De inzet varieert per jaar, mede als gevolg van oplevering van woonprojecten	1.472	I
Op de regionale middelen voor Living lab Eerst een thuis is een positief saldo ontstaan. De middelen worden meerjarige ingezet voor woonprojecten in de regio Utrecht. Daadwerkelijke inzet is afhankelijk van het moment van opleveren van de woonprojecten	869	I
Op de middelen Beschermd wonen is een positief saldo ontstaan. Ten opzichte van de met de regio opgestelde werkbegroting is er ruimte ontstaan door met name terugvordering van onderrealisatie bij aanbieders over 2023.	2.483	I
In de VJN 2024 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van het aantal opvang plekken en uitvoering van de Koudweerregeling. Voor de KWR is een locatie voor meerdere jaren gevonden. De afschrijving van de investeringen starten pas in 2025. Het vinden van geschikte locaties voor uitbreiding van het aantal plekken bleek in 2024 erg lastig. Vanaf 2025 is het aantal extra plekken gerealiseerd	1.150	I
De lasten die begroot waren voor het landelijk Centrum voor Seksueel Geweld en waarvoor via de SPUK middelen voor zijn ontvangen, mochten op basis van de verantwoordingseisen nog niet in de verantwoording worden opgenomen.	1.214	I
Bij een aantal aanbieders is de onderrealisatie op hun budget voor 2024 teruggevorderd	534	I

Risico's

Risico	Maatregel
Het tijdig kunnen bieden van zorg, ondersteuning en opvang op maat staat onder druk, wat resulteert in wachtlijsten. De vraag naar zorg neemt toe en is sterk afhankelijk van factoren zoals vergrijzing, afbouw van de GGZ en brede inzet op langer thuis wonen. Zonder voldoende passende woonplekken, zal de druk op de zorg en daarmee op de opvang zo erg toenemen, dat we zonder verdere maatregelen niet meer aan onze wettelijke taken op het gebied van de Wmo (maatschappelijke opvang), mensenrechten (opvang van zeer kwetsbare niet rechthebbende dakloze mensen) en huisvestingstaakstelling statushouders kunnen voldoen. Daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door meer complexe problematiek en door stagnering van uitstroom door krapte op de woningmarkt. Parallel zien we dat de krapte op de arbeidsmarkt de levering van zorg onder druk zet. Dit kan leiden tot verergerde problematiek, meer mensen op straat en langer verblijf in (duurdere) niet passende vormen van zorg.	Samen met partners zoeken hoe we hulpvragen zoveel mogelijk in het gewone leven, met lichtere ondersteuning en door meer opgavegericht en integraal werken kunnen oplossen
De landelijke akkoorden IZA, GALA, WOZO die inzetten op preventie ten opzichte van medische zorg vergroten de druk op en vraag aan het sociale domein. De omvang hiervan is moeilijk in te schatten. Aan de akkoorden zijn vooralsnog tijdelijke middelen gekoppeld in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUKs). Dit geeft onzekerheid over de borging van de transformaties in de zorg die worden beoogd met deze akkoorden.	Bij de uitwerking van deze akkoorden in transformatieplannen worden aannames gemaakt op effect op sociaal domein, en deze worden ook gemonitord. Indien nodig wordt hier de lobby op ingezet.
Er zijn financiële onzekerheden. Het Landelijk houdbaarheidsonderzoek Wmo en landelijke eigen bijdrage regeling Wmo zijn nog steeds niet afgerond waardoor niet bekend is wat dit gaat betekenen voor de financieringen.	Actieve lobby indien gewenst en mogelijk in G4- of VNG-verband

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	0	750	750	750	0
Totaal investeringen	**0**	**750**	**750**	**750**	**0**

Doelstelling

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	0	750	750	750	0
Totaal investeringen	**0**	**750**	**750**	750	**750**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

Koudweerregeling (KWR)
Dit krediet is in de 2e Bestuursrapportage geautoriseerd door de raad ten behoeve van investeringen in de locatie voor de opvang onder de KWR. Per abuis is de verwachte afwijkende afschrijvingstermijn niet aan de raad voorgelegd in 2024. Hiervoor wordt een aanpassingsvoorstel voorgelegd bij de 1e Bestuursrapportage 2025. Om deze reden wordt het krediet in 2025 gereed gemeld en starten de afschrijvingen ook in 2025.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden Partijen.

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2.360	2.434	-74
Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning	23.152	23.152	0
Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	323	323	0
Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	747	747	0
Onafhankelijke cliëntondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke cliëntondersteuning	457	457	0
Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren omgaan met geld, schulden en administratie	1.149	1.149	0
Totaal doelstelling 1		28.188	28.262	-74
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	887	887	0

FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	317	317	0
Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke	6.634	6.782	-148
Totaal doelstelling 2		7.838	7.986	-148
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	2.124	2.149	-25
Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.014	6.014	0
Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.040	2.030	10
Totaal doelstelling 3		10.178	10.193	-15
Totaal Passende ondersteuning en opvang		**46.204**	**46.441**	**-237**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Programma overzicht

We werken aan zekerheid van werk en inkomen, nu en in de toekomst.

Portefeuillehouder(s):
Linda Voortman, Susanne Schilderman, Eva Oosters

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	156.976	161.355	148.013	175.278	178.731	3.453	176.343
Lasten	297.236	320.624	274.160	325.938	328.513	-2.575	313.802
Saldo baten en lasten	**-140.260**	**-159.269**	**-126.147**	**-150.659**	**-149.781**	**878**	**-137.459**
Onttrekking reserves	24.091	24.091	0	2.671	5.163	2.492	0
Toevoeging reserves	4.703	6.229	0	4.000	4.000	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**19.388**	**17.862**	**0**	**-1.329**	**1.163**	**2.492**	**0**
Totaal	**-120.872**	**-141.407**	**-126.147**	**-151.988**	**-148.618**	**3.370**	**-137.459**

De baten in dit programma zijn 178,7 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- BUIG budget (171,3 miljoen euro op basis van definitief budget)
- Inkomsten van voormalig bijstandsgerechtigden (2,9 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 328,6 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Sociale werkvoorziening (23,2 miljoen euro)
- Re-integratiedienstverlening (18,2 miljoen euro)
- Uitkeringslasten verstrekken bijstandsuitkering (183,0 miljoen euro)
- Uitkeringslasten minimabeleid (35,3 miljoen euro)
- Schulddienstverlening (6,2 miljoen euro)
- Subsidieregeling Ondernemersfonds (13,5 miljoen euro)
- Verdichten en verduurzaming OMU (3 miljoen euro)
- Utrecht Marketing (1,6 miljoen euro)
- Overig waaronder subsidieregeling ecosystemen, van werk naar werk en bijdrage Trade ROM (1,4 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 5,2 miljoen euro onttrokken en 4,0 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.
.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Werknemers en -gelegenheid

Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We bieden ruimte aan werkgevers, werknemers en ondernemers die de stad helpen groeien naar een nieuwe weerbare en wendbare economie met maatschappelijke meerwaarde. We zien dat de krapte in de arbeidsmarkt blijvend is. We hebben, samen met partners, het Regionaal Talentfonds opgezet voor omscholing van inwoners naar 4 tekortsectoren. Ook het aanbod van de bedrijfsruimte- en kantorenmarkt blijft dalen. Er zijn steviger sturingskaders nodig om de groeiende stad in balans te brengen en te houden. In 2024 zijn de beleidsnota's Werklocaties en Arbeidsmarkt opgesteld. Beide nota's worden in 2025 aangeboden aan de raad. Met het bestendigen van Ondernemer Centraal en inbedden van een loketfunctie voor vragen over circulair ondernemen dragen we bij aan toekomstbestendige werkgevers en economie voor Utrecht. Daarnaast hebben we dit jaar subsidie verstrekt aan 5 winkelgebieden om bij te dragen aan een vitale stad.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Ruimtelijke strategie Utrecht 2040	2021	De ambities die de gemeente Utrecht heeft op de grote vraagstukken voor de stad, nu en in de toekomst.
Regionale Economische Agenda Utrecht 2020-2027	2020	Schetst de kaders voor onze gemeentelijke strategie, beleid en uitvoering op het gebied van economie.
Beleid tijdelijk verblijf (short stay) en bijstelling hotels	2019	Nieuw beleid voor tijdelijk verblijf, bijstelling van het reguliere hotelbeleid.
Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018	2018	Kaders waarmee we willen bijdragen aan een gezonde groei van de stad en inspelen op nieuwe trends.
City Deal Health Hub	2016	Gezond (stedelijk) leven, via samenhangende aanpak en versterking van de gezondheidsgerelateerde economie.
Perspectief Toerisme 2020 - Live like a local	2015	Werkwijze gemeente Utrecht in relatie tot toeristische ontwikkelingen.
Bedrijventerreinenstrategie Utrecht 2012	2012	Bieden voldoende en toekomstbestendige werklocaties.
Ontwikkelingskader detailhandel	2012	Beleid dat bijdraagt aan een goede detailhandelsstructuur en leegstand tegengaat.
Hotelnota	2010	Beleid voor ontwikkelruimte hotels.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Totale werkgelegenheid per inwoner (15-75 jaar).	0,96 (2018)	1.06	1.09	1.06	**1,12**		1.06
Aantal banen (in fte) in de stad per ha.	28,0 (2018)	33	33,9	33,5	**35,4**		34
Positie van regio Utrecht op EU-ranking economische competitiviteit (eens per 3 jaar).	1 (2022)	1	1	1	**1**		Top 3

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het hotel- en short staybeleid zijn geëvalueerd. Over de uitkomsten hebben we de raad in januari 2025 per brief geïnformeerd (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- De raad is in 2024 meerdere keren geïnformeerd over het proces rondom standplaatsen. In 2024 zijn er 61 nieuwe standplaatsvergunningen verstrekt. In de eerste helft van 2025 volgt de tweede ronde (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- Afgelopen jaar hebben we de beleidsnota Arbeidsmarkt opgesteld. Het streven is om deze in Q1 2025 aan te bieden aan de Raad.
- Er is uitvoering gegeven aan de Actieagenda Utrechtse Economie 2023-2026. De raad is in april 2024 geïnformeerd over de voortgang van de Actieagenda, het advies van de Review Council en de resultaten van de Utrechtse Nieuwe Economie Index (NEx) (Raadsbrief Voortgangsrapportage Actieagenda Utrechtse economie - U-reka Gemeente Utrecht). De uitslagen van de Utrechtse Nieuwe Economie Index (NEx) zijn tijdens een event met ondernemers en partners uit de stad gedeeld.
- In 2024 is aan de beleidsnota Werklocaties gewerkt. In 2025 wordt de beleidsnota ter inzage gelegd en aan de raad aangeboden.
- De raad is door middel van een raadsbrief (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht) geïnformeerd over de raadsmotie motie 234 / 2023.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De evaluatie over de aanpak Vitale winkelgebieden is niet uitgevoerd. De aanpak is gesplitst in de subsidie voor kwetsbare winkelgebieden en aanpak Morgen Mooier Maken. Hierover is de raad per brief geïnformeerd (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht)

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Omscholingsregeling voor inwoners (deze regeling wordt opgevolgd door het regionaal talentfonds).
- Fonds mismatch arbeidsmarkt.
- Tegemoetkoming energiekosten voor Utrechtse ondernemers.
- Lokaal Economisch Fonds.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de basis beter op orde gebracht door de capaciteit uit te breiden op de ambities ‘goed beleid maken’, en economische inbreng in gebiedsontwikkeling, circulariteit, verdichting en verduurzaming.
- In 2024 hebben we met de regionale stakeholders de Regionale Economische Agenda (REA) geëvalueerd. Hieruit bleek dat de inhoud van de REA nog grotendeels overeind staat.
- In 2024 is via NV Ontwikkelings Maatschappij Utrecht (NV OMU) verkend of er mogelijkheden waren om nieuwe locaties aan te kopen om te investeren in verdichting en verduurzaming bedrijventerreinen. Ondanks deze inspanningen is het niet gelukt om geschikte locaties te verwerven. De voornaamste belemmeringen waren de beperkte beschikbaarheid van locaties die voldoen aan de gestelde eisen en de hoge kosten van beschikbare opties.
- In 2024 is ondersteuning geven aan (kwetsbare) winkelgebieden o.a. via Morgen Mooier Maken en subsidieregeling kwetsbare winkelgebieden. De raad is over de verschillende instrumenten geïnformeerd via een raadsbrief (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht)
- De locatieprofielen voor evenementen zijn vastgesteld (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- Keurmerk Veilig Ondernemen hebben we blijvend ondersteund.
- Om de mismatch in de sectoren zorg, bouw en techniek aan te pakken is in 2024 de marktgroepenaanpak voortgezet. Dit resulteerde o.a. in projecten op het gebied van de energietransitie, een Equals campagne om vrouwen te enthousiasmeren voor een baan in de ICT, de start van het proces om te komen tot stedelijke arbeidsmarktagenda’s voor de zorg en de totstandkoming van een regionaal talentfonds.
- Het onderzoek naar arbeidsdiscriminatie via aanpak inclusieve arbeidsmarkt is uitgevoerd. De raad wordt over de onderzoeksresultaten en eventuele vervolgacties over geïnformeerd via de raadbrief inclusieve arbeidsmarkt (Uiterlijk Q2 2025).
- In lijn met de meerjarenstrategie 2023-2026 helpt ROM Utrecht Region ambitieuze en innovatieve ondernemers in de regio Utrecht te groeien door het bieden van relevante,

betekenisvolle diensten. Vanuit onze positie als aandeelhouder vinden we het van belang hierop te sturen.

- Via vastgoed-aanpak Wijk Ontwikkelingsmaatschappijen (WOM) hebben we geïnvesteerd in het versterken van de wijkeconomie. De meeste panden van de WOM zijn verduurzaamd en hebben energielabel A gekregen.
- De evaluatie van het Ondernemersfonds Utrecht is door middel van een raadsbrief aangeboden aan de raad (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- We ondersteunen programma's (zoals incubator UtrechtInc en Innofest) die Startups helpen groeien.
- Het Utrecht International Centre (UIC) heeft in 2024 10.000 baliecontacten gehad op kantoor. Het UIC heeft in 2024 het initiatief genomen om netwerk op te zetten met soortgelijke Europese centra, de European Talant Alliance.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beschikbare middelen Werk naar Werk, die o.a. gebruikt werden voor een bijdrage aan het Regionaal talentfonds, zijn geschrapt. Via de inzet van een reserve blijven we het regionaal talentfonds tot ten minste 2027 steunen.

Financiën 1: Werknemers en -gelegenheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	468	612	469	453	586	133	898
Lasten	21.308	21.806	25.004	27.407	27.794	-387	27.090
Saldo baten en lasten	**-20.839**	**-21.194**	**-24.534**	**-26.954**	**-27.208**	**-254**	**-26.192**
Onttrekking reserves	210	210	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	1.400	1.400	0	4.000	4.000	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-1.190**	**-1.190**	**0**	**-4.000**	**-4.000**	**0**	**0**
Totaal	**-22.029**	**-22.384**	**-24.534**	**-30.954**	**-31.208**	**-254**	**-26.192**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**133**	
Bijdrage vanuit Provincie Utrecht voor het International Welcome Center.	125	I
Overige baten	8	
Lasten	**-387**	
Hogere kosten voor standplaatsen in 2024. Deze zijn eerder in het jaar middels de tweede bestuursrapportage gerapporteerd.	-200	I
Overige lasten	-187	

Doelstelling 2: Circulair

We willen in 2050 volledig circulair zijn, in 2030 maximaal de helft aan primaire grondstoffen gebruiken en we versterken het vestigingsklimaat voor circulaire bedrijven.

Wat hebben we bereikt in 2024?
In 2024 zijn zowel de visie als de beleidsnota Utrecht Circulair door de raad vastgesteld. Hiermee zijn de ambities, prioriteiten en de kaders om Utrecht Circulair volledig te maken in 2050 duidelijk. De samenwerking met organisaties in de stad is versterkt en we hebben belangrijke stappen gezet om 2 upcycle centra in Utrecht te realiseren.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Utrecht Circulair 2050	2024	Om richting te geven aan de ontwikkeling naar een circulaire stad is de Visie Utrecht Circulair 2050 met vier prioriteiten opgesteld.
Beleidsnota Utrecht Circulair 2030	2024	In de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 zijn de vier prioriteiten en elf ambities uit de Visie Utrecht Circulair 2050 nader uitgewerkt.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
MPG-score (Milieu Prestatie Gebouwen) nieuwbouw van woningen van gemiddeld €0,54/m²bvo.	0,63 (2019)	0,58	0,63	0,56	**0,64**		0,52
Minimaal 45% circulair inkopen.	16% (2018)	40%	45%	45%	**55%**		47%

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het intensiveren, stimuleren en faciliteren van circulair ondernemen is onder meer uitgevoerd via onderzoek en voorbereiding voor ondernemersvereniging Circulair Utrecht, de openstelling van de mkb innovatievouchers circulaire economie (vanuit Kansen voor West), opzetten van een opleiding tot meubelreparateur en de start uitvoering vanuit de Green Deal Lage Weide.

Ook is de ondersteuning vanuit de groene loper onderdeel geworden van de reguliere dienstverlening van Ondernemer Centraal.

- Het vestigingsklimaat voor circulaire ondernemers is gebiedsgericht versterkt, onder meer via Omgevingsvisie deelgebied Lage Weide.
- Circulair bouwen 2023-2030: In lijn met het URGE-actieprogramma Circulair bouwen hebben we in 2024 ingezet op het borgen van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen, op het inzetten op biobased en hergebruikte materialen in tenders en op de samenwerking met de organisatie Building Balance om biobased bouwen te versnellen. Building Balance is een uitvoeringsorganisatie om de Nationale Aanpak Biobased Bouwen te versnellen.
- Integreren van circulair bouwen, renoveren, beheren en demonteren bij de programmering van gemeentelijk vastgoed (MPVG) is onderdeel geworden van beleidsnota Utrecht Circulair die 12 december 2024 door gemeenteraad is vastgesteld en onderdeel van de beleidsnota Vastgoed die in 2025 door het college aan de raad wordt aangeboden.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- EU-subsidie project FCBRE gericht op hergebruik van bouwmaterialen: Dit project is eind 2023 afgerond.
- Uitreiking Circulair compliment is vervallen naar aanleiding van Amendement A57: Het Compliment vervalt als gevolg van het aangenomen amendement A57, waarin door de raad is besloten om de voorziening AMEV-milieuprijs te laten vrijvallen en voortaan in te zetten voor zelfbeheer openbaar groen.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Upcycle centrum realiseren: We hebben ruim 1,1 miljoen Europese subsidie toegekend gekregen voor de realisering van twee upcyclecentra en het circulair maken van de Stadshoutketen. Er is een aannemer geselecteerd voor de bouw van het eerste circulaire Upcyclecentrum in Werkspoor. Stichting UP is opgericht en gestart met het betrekken van bewoners bij hergebruik van restmaterialen. Er zijn verbeteringen gerealiseerd op het afvalscheidingsstation Tractieweg voor het inzamelen van herbruikbare materialen. Zie voor meer info de raadsbrief die 8 oktober aan de raad is gestuurd.
- Het Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023 is afgerond. De geleerde lessen zijn opgehaald en gedeeld via de Raadsbrief Afronding Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023.

Financiën 2: Circulair

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	42	171	2	442	298	-143	562
Lasten	1.373	1.463	1.707	2.185	1.675	509	2.093
Saldo baten en lasten	**-1.330**	**-1.292**	**-1.705**	**-1.743**	**-1.377**	**366**	**-1.532**
Onttrekking reserves	0	0	0	38	38	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**38**	**38**	**0**	**0**
Totaal	**-1.330**	**-1.292**	**-1.705**	**-1.705**	**-1.339**	**366**	**-1.532**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-143**	
Lagere baten op de Europese subsidies	-143	I
Overige baten	0	
Lasten	**509**	
De lasten inzake realisatie van de twee stedelijke upcycle centra vallen lager uit omdat de uitwerking is verschoven naar 2025.	477	I
Overige lasten	32	

Doelstelling 3: Werken of participeren

Utrechters werken of participeren naar vermogen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we met de beleidsnota Werk en Re-integratie het beleid vastgesteld voor de komende jaren. We zetten hierbij extra in op doelgroepen die ondersteuning het meeste nodig hebben, zodat zij duurzaam kunnen meedoen op de arbeidsmarkt.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Werk en Re-integratie	2024	De beleidsnota omvat de beleidskaders op het gebied van werk en re-integratie voor de komende 8 jaar
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Het uitvoeringsprogramma behelst concrete acties als uitwerking van de beleidsnota's financiële bestaanszekerheid, werk en re-integratie en volksgezondheid

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Uitstroom uit de bijstand naar werk: volwassenen en jongeren en betaald werk met aanvulling bijstand.	1033 (2022)	1300	799	1300	**845**		Niet van toepassing
Werkgeverstevredenheid cijfer.	7,0 (2022)	7,5	7,7	7,5	**Nog niet bekend**		Nvt
Aandeel personen dat actief is.	NTB	30%	niet bekend	Nvt	**niet bekend**		Nvt

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beleidsnota Werk en Re-integratie.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Banenplan werkgevers: we hebben een beleidsnota Werk en re-integratie en een uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen opgesteld, waarin is opgenomen hoe we met werkgevers gaan samenwerken om onze doelstellingen te realiseren.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Actie-agenda banenafspraak om meer inwoners met een arbeidsbeperking duurzaam aan het werk te helpen.
- Arbeidsmarkt dichtbij
- Hoofdzaak Werk: samenwerking in de arbeidsmarktregio om de mogelijkheden op de arbeidsmarkt voor mensen met een psychische of psychiatrische kwetsbaarheid optimaal te benutten
- Implementatie Breed Offensief; brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten

- Plan van aanpak Basisbanen.
- Voorbereiden van de uitbreiding arbeidsmarktinfrastructuur en de vorming van het Regionaal Werkcentrum.
- Jeugdwerkloosheid tegengaan met de Regionale aanpak jeugdwerkloosheid.
- Met Ondernemer Centraal ondersteunende dienstverlening leveren aan ondernemers.
- Werken in de wijk met onder andere werkwinkels en sociaal renoveren.
- Regionale Werkgeversdienstverlening.
- Bieden passende werkomgeving voor inwoners met een arbeidsbeperking via beschut werk en de voormalige Wsw.

Financiën 3: Werken of participeren

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	850	5.830	350	-150	3.229	3.379	350
Lasten	49.731	51.728	44.647	57.277	58.569	-1.292	47.081
Saldo baten en lasten	**-48.881**	**-45.898**	**-44.297**	**-57.427**	**-55.340**	**2.087**	**-46.731**
Onttrekking reserves	3.713	3.713	0	2.633	2.633	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**3.713**	**3.713**	**0**	**2.633**	**2.633**	**0**	**0**
Totaal	**-45.168**	**-42.185**	**-44.297**	**-54.794**	**-52.707**	**2.087**	**-46.731**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**3.379**	
Meer ontvangen ESF-subsidie	2.226	I
Ontvangen bijdrage voor het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	840	I
Baten overige overheden uit voorliggende voorzieningen, deze worden niet begroot	663	I
Overige baten	-350	I
Lasten	**-1.292**	
Hogere lasten voor ESF vanwege hogere baten (voor de PRO / VSO scholen en de regio)	-2.585	I
Lagere lasten voor Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid	1.253	I
Hogere lasten voor RMT vanwege hogere baten (kosten worden gedeclareerd bij het Rijk en niet vooraf begroot)	-757	I
Lagere lasten voor de Utrechtse Werktafel	521	I
Lagere lasten voor re-integratie dienstverlening	186	S
Hogere lasten versnelling werk en ondernemerschap Overvecht	-105	I
Overige lasten	195	I

Doelstelling 4: Inkomenszekerheid

Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg)vrij.

Wat hebben we bereikt in 2024?
In 2024 hebben we met de beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid het beleid vastgelegd om de komende jaren Utrechters te ondersteunen met rondkomen en meedoen. We hebben hiermee regelingen vereenvoudigd en zetten extra in op gezinnen met kinderen, zodat zij volwaardig kunnen meedoen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota financiële bestaanszekerheid	2024	De beleidsnota financiële bestaanszekerheid bevat de beleidskaders voor financiële bestaanszekerheid voor de komende 4 jaar.
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Het uitvoeringsprogramma behelst concrete acties als uitwerking van de beleidsnota's financiële bestaanszekerheid, werk en re-integratie en volksgezondheid.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal huishoudens dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de participatiewet.	9208 (2022)	9000	9341	9100	**9698**		NTB
Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen'	50% (2021)	50%	58%	Nvt	**Nvt**		58%
Aantal huishoudens met schulden dat professionele hulp krijgt.	2200 (2018)	2900	2812	3000	**2838**		3100

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Vaststellen beleidsnota financiële bestaanszekerheid.
- Vaststellen van het uitvoeringsprogramma werk en inkomen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Er is één gezamenlijk uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen opgesteld voor de nota's financiële bestaanszekerheid en Werk en Re-integratie. Ook enkele doelen van de beleidsnota Volksgezondheid zijn hierin meegenomen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Vanwege de verkorting naar achttien maanden van het minnelijk en wettelijke traject schuldhulpverlening zijn we gestopt met de coronasanering van 24 maanden.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Bieden van inkomensondersteuning aan inwoners in het kader van de Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ.
- Lobbyen voor een menselijkere Participatiewet.
- Afwijken van de vier weken zoektermijn voor jongeren tot 27 jaar.
- Uitvoeren van de inkomstenvrijlating voor jongeren tot 27 jaar.
- Aanbieden van de U-pas en de schuldenregelingen.
- Uitvoeren van de minimaregelingen.
- Inzetten op vroegsignalering van schulden.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 4: Inkomenszekerheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	155.615	154.742	147.192	174.533	174.618	84	174.533
Lasten	224.825	245.626	202.802	239.069	240.475	-1.406	237.538
Saldo baten en lasten	**-69.210**	**-90.884**	**-55.610**	**-64.535**	**-65.857**	**-1.322**	**-63.004**
Onttrekking reserves	20.168	20.168	0	0	2.492	2.492	0
Toevoeging reserves	3.303	4.829	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**16.865**	**15.339**	**0**	**0**	**2.492**	**2.492**	**0**
Totaal	**-52.345**	**-75.545**	**-55.610**	**-64.535**	**-63.365**	**1.170**	**-63.004**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**84**	
De baten Rijk zijn lager dan begroot, doordat er een afrekening heeft plaatsgevonden voor Tozo 2023 aan het Rijk	-336	S
De terugvorderingen zijn lager dan begroot	-430	I
Baten overige overheden uit voorliggende voorzieningen, deze worden niet begroot	663	I
Hogere inkomsten uit terugontvangen bijzondere bijstand	130	I
Overige baten	57	I
Lasten	**-1.406**	
Dotatie voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-496	I
Lagere uitkeringslasten (BUIG-deel) door hogere bijstelling dan werkelijke lasten	2.991	I
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik studietoeslag	-1.488	S
Hogere toerekening uitvoeringskosten	-1.893	I
Rijksbudget bijzondere bijstand en vroegsignalering breed ingezet ter dekking van hogere lasten binnen het programma	1.046	I
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik U-pas	-327	S
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik Bijzondere Bijstand	-309	S
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik Individuele inkomenstoeslag	-251	S
Hogere lasten voor de schuldhulpverlening OGGZ-doelgroep	-387	S
Hogere lasten Huishoudboekje	-269	S
Hogere lasten doordat een uitname uit de begroting voor lasten voormalig personeel per abuis t.l.v. deze doelstelling is gebracht	-315	I
Overige lasten	292	I
Reserves	2.492	
Onttrekkingen	2.492	
Conform systeemafspraak Tweede Bestuursrapportage 2023 is het resultaat op minimabeleid en schulddienstverlening (excl. resultaat voormalig		

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
personeel) verrekend met de reserve Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening).		
Toevoegingen	**0**	
Toevoegingen	0	

Risico's

Risico	Maatregel
Na-effecten coronapandemie, wat voor diverse ondernemers een financieel gezonde bedrijfsvoering belemmert. Denk aan hoge schuldenlast, ondernemers die zichzelf onder bijstandsniveau uitbetalen, enzovoorts. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de werkgelegenheid in onze stad, waaronder uitstel door ondernemers van investeringen in duurzaamheidsmaatregelen.	Vanaf 1 januari 2025 is Ondernemer Centraal officieel bestendigd, waarmee het is omgezet van een tijdelijk programma naar structurele dienstverlening voor ondernemers.
Netcongestie kan leiden tot vertraging van uitgifte en verkoop van panden voor bedrijfsmatig vastgoed. Dit kan een remmende werking hebben op de economische ontwikkeling.	Gemeente stimuleert en faciliteert bij het zoeken naar slimme alternatieve oplossingen (o.a. E-hubs) en tijdelijke maatregelen Voucherregeling voor advies over netcongestie voor ondernemers .
Bijstandsbudget (BUIG) Het risico is dat het jaarlijkse budget dat Utrecht vanuit het Rijk ontvangt voor de gebundelde uitkering (BUIG) onvoldoende is voor de uitkeringslasten. De gemeente is wettelijk verplicht alle uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en loonkostensubsidies te verstrekken aan inwoners die hier recht op hebben. Het jaarlijkse budget dat gemeenten ontvangen is echter afhankelijk van twee factoren waar de gemeente geen invloed op heeft: de landelijke ontwikkelingen in het macrobudget én het verdeelmodel dat bepaalt welk percentage elke gemeente krijgt. Dit blijft een financieel risico, ondanks verbeteringen in het verdeelmodel, vrijgemaakte algemene middelen en de bestaande vangnetregeling.	Om het risico te beheersen zet de gemeente actief in op uitstroombevorderend beleid om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken. Daarnaast vindt er intensieve monitoring plaats om tijdig te kunnen bijsturen op het budget. Hoewel het verdeelmodel inmiddels is uitontwikkeld, blijven we ons inzetten voor verdere verbeteringen van het model die recht doen aan de Utrechtse situatie. De gemeente zorgt voor een tijdige aanvraag van de vangnetuitkering bij grote tekorten. Ook worden prognoses periodiek herijkt om de benodigde middelen tijdig bij te kunnen stellen.
Open einde karakter armoedebeleid: De gemeente Utrecht loopt een financieel risico omdat de voorzieningen in het armoedebeleid een open-einde karakter hebben. Het aantal regelingen neemt toe als antwoord op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de compensatie van medische kosten via bijzondere bijstand en de inzet van U-pas tegoed voor parkeerkosten. Door	We schatten het bereik voor het komende jaar vooraf in en monitoren maandelijks de uitgaven en het gebruik van armoederegelingen (waaronder U-pas tegoed) om overschrijdingen vroegtijdig te signaleren. Door het open-einde karakter is bijsturing binnen het lopende jaar zeer beperkt mogelijk. Bij overschrijdingen

Risico	Maatregel
het groeiende aantal regelingen en het open-einde karakter zijn de uitgaven moeilijk te voorspellen.	kunnen we alleen in het volgende jaar bijsturen op het niet-wettelijke deel van de regelingen. De reserve armoede en schulden dient als tijdelijke buffer voor incidentele overschrijdingen, maar biedt geen structurele oplossing.
UW Holding B.V.: De gemeente Utrecht loopt een financieel risico als enig aandeelhouder van UW holding BV. Het Rijk heeft de Wsw per 1 januari 2015 dichtgezet voor nieuwe instroom, waardoor de Wsw-groep steeds kleiner en ouder wordt. Hoewel het Rijksbudget per Wsw-medewerker stijgt vanwege vergrijzing, daalt het totaalbudget door de krimpende doelgroep. Als de uitstroom van Wsw-medewerkers langzamer verloopt dan waar het Rijk mee rekent, ontstaat er een tekort. Daarnaast vraagt de transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf voor de Participatiewet-doelgroep om aanpassingen in de bedrijfsvoering van UW holding BV. Als enige aandeelhouder is de gemeente financieel verantwoordelijk voor eventuele tekorten die hieruit voortvloeien	Na tegenvallende financiële resultaten in 2023 is het toezicht op UW verscherpt tot en met 2025. De monitoring vindt plaats via maand- en kwartaaloverleggen over KPI's, exploitatie en prognoses. Begin 2024 heeft UW een Herstelplan opgeleverd met duidelijke rolverdeling tussen gemeente, RvC en directie, gericht op het op korte termijn in control komen. Parallel hieraan wordt gewerkt aan toekomstscenario's voor UW, die in 2025 worden uitgewerkt.
Rijksbijdrage Wsw ontoereikend (vervallen)	Het risico 'Rijksbijdrage Wsw ontoereikend' is geïntegreerd in het bredere risico rond UW Holding B.V. Dit geeft een completer beeld van de financiële risico's omdat de Wsw-financiering onlosmakelijk verbonden is met de totale bedrijfsvoering van UW.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	2.000	0	2.000	350	1.650
Totaal investeringen	**2.000**	**0**	**2.000**	**350**	**1.650**

Doelstelling Circulair

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	2.000	0	2.000	350	1.650
Totaal investeringen	**2.000**	**0**	**2.000**	**350**	**1.650**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

Tweede Stedelijke Upcyclecentra Tractieweg en Lunetten (GiB 16)
Er zijn in 2024 geen wijzigingen geweest in de hoogte van de kredieten. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant (1,65 miljoen euro) worden de komende jaren gerealiseerd.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Noord West Beheer BV	De Wijkontwikkelingsmaatschappij Noordwest (WOM Noordwest) is in 2008 opgericht om bij te dragen aan de sociaaleconomische vitaliteit in het gebied Noord West met het beheer en de ontwikkeling van vastgoed met een focus op de Amsterdamsestraatweg.	Geen bijdrage
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Lombok BV	De WOM Lombok is een BV. Doel is om de economische structuur van Lombok te verbeteren door het aankopen, opknappen en aan gewenste branches te verhuren van panden.	Geen bijdrage

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio BV	Aan de ROM gelieerde BV met als doel regionale fondsen en projecten op te zetten waar het ministerie van EZK geen aandeelhouder van is (onder andere POC fonds).	2% van de exploitatiebijdrage aan de ROM (zie hieronder)
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht BV	Stimuleren innovatief ondernemerschap rond maatschappelijke opgaven door te innoveren, investeren en internationaliseren.	1.056
Coöpoeratieve Vereniging Wigo4it U.A.	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.	1.969
UW Holding B.V.	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is daarnaast een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.	6.700

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investering Zone)	145	145	0
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120	120	0
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380	380	0
Evenementenfonds	Evenementenfonds	300	300	0
Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	12.393	14.782	-2.389
Stimuleren van arbeidsmarkttransities	Stimuleren van arbeidsmarkttransities	200	200	0
Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	90	91	-1
Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	50	0
Totaal doelstelling 1		13.678	16.068	-2.390
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	300	83	217
Huisvesting voedselbanken	Door het wekelijks verstrekken van voedsel aan de meest kwetsbare inwoners en/of hun huisdieren, kunnen kwetsbare inwoners rondkomen en meedoen	150	130	20

Inkomens en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemen preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstigbestendigheid van de onderneming te borgen	775	745	30
Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	150	426	-276
Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	4.800	4.181	619
Omscholing naar toekomstgericht werk	Omscholing naar toekomstgericht werk		1	
Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding	50	0	50
Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	812	-562
Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200	15	185
Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	18.245	18.245	0
Totaal doelstelling 2		24.920	24.638	283
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning		**38.598**	**40.706**	**-2.107**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Kansrijk opgroeien

Programma overzicht

We willen dat alle kinderen en jongeren in Utrecht kansrijk kunnen opgroeien.

Portefeuillehouder(s):
Dennis de Vries en Eelco Eerenberg

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	38.715	35.227	19.339	38.979	41.292	2.312	19.522
Lasten	282.400	269.338	252.379	286.631	286.918	-288	277.118
Saldo baten en lasten	**-243.685**	**-234.111**	**-233.040**	**-247.652**	**-245.627**	**2.025**	**-257.596**
Onttrekking reserves	5.927	5.926	2.667	56.215	56.220	5	700
Toevoeging reserves	754	1.110	0	3.800	3.800	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**5.173**	**4.816**	**2.667**	**52.415**	**52.420**	**5**	**700**
Totaal	**-238.512**	**-229.295**	**-230.374**	**-195.237**	**-193.206**	**2.030**	**-256.896**

De baten in dit programma zijn 41,2 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen pad in het onderwijs (17,1 miljoen euro,onderwijsachterstandsmiddelen en overige inkomsten)
- Huisvesting scholen (4,8 miljoen euro, vergoeding materiële instandhouding en overige inkomsten)
- Buurtteams (5,2 miljoen euro, SPUK-toeslagenaffaire en MBO teams)
- Specialistische jeugdhulp (12,8 miljoen euro, SPUK residentiële jeugdhulp en SPUK Aanvullende jeugdhulp WPB)
- Jeugdbescherming (1,2 miljoen euro, SPUK plaatsingscoördinator SVMN, Subsidie proeftuin J&V en SPUK WPB)

De lasten in dit programma zijn 286,0 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen pad in het onderwijs (66 miljoen euro)
- Onderwijshuisvesting (59,8 miljoen euro, onder andere kapitaallasten onderwijspanden en huur)
- Specialistische jeugdhulp (107,8 miljoen euro)
- Versterken veerkracht (6,5 miljoen euro)
- Buurtteams (32,9 miljoen euro)
- Jeugdbescherming (14,5 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 56,2 miljoen euro onttrokken en 3,8 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Eigen pad in het onderwijs

Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad in het onderwijs naar kansrijke deelname aan de samenleving.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Het onderwijs staat voor uitdagingen om alle Utrechtse kinderen en jongeren kwalitatief hoogwaardig onderwijs te bieden. Door ongelijk te investeren voor gelijke kansen hebben we ons ingezet om zoveel mogelijk kinderen en jongeren een passende en succesvolle schoolloopbaan te bieden in tijden van lokale en landelijke besparingen. Dit hebben we gedaan door VE uit te breiden om zo vroeg mogelijk in te zetten op een goede ontwikkeling. Daarnaast hebben we ons ingezet om het lerarentekort te bestrijden en de samenwerking te zoeken tussen het onderwijs en de jeugdhulp, om de toenemende complexe ondersteuningsvragen bij kinderen en jongeren goed op te kunnen pakken. Op deze manier zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Onze integrale aanpak hebben we verstevigd door de stadstafel voor de Utrechtse Jeugd te realiseren, een nieuw stedelijk overleg van onderwijs-, jeugdhulp en sociale basispartners. Toch zien we dat het bereiken van de doelstelling onder druk staat, ondanks de inspanningen van alle professionals en bestuurders in de stad.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	De nota van uitgangspunten passende kinderopvang 2024 biedt een geactualiseerd beleidskader voor de uitvoering van voorschoolse educatie, kinderopvang plus en buitenschoolse opvang plus, vanaf 2024.
Verordening bekostiging leerlingenvervoerordening	2022	Voorschriften op het gebied van leerlingenvervoer.
Utrechtse Onderwijs Agenda 2024-2027	2024	De gezamenlijke agenda van schoolbesturen, kinderopvangpartners, (onderwijs)partners) en gemeente Utrecht.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Bereik voorschoolse educatie		90	73%	90	**69%**		90
Aantal beschikbare Voorschoolse Educatie (VE) plaatsen.		1260	1095	1260	**1035**		1260
Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer.		0	0	0	**0**		0
Klanttevredenheid leerlingenvervoer.		8	7,1	8	**7,1**		8
% van de Utrechtse bevolking dat lid is van de bibliotheek.		25%	26%	25%	**27,9%**		25%
Aantal benaderde jongeren in de Focus aanpak		1000 leerlingen	1463 in schooljaar 2022-2023	1000 leerlingen	**1830 in schooljaar 2023-2024**		1000 leerlingen
Aantal thuiszitters 5-18 jaar.		0	133	0	**215**		0
% niet vervulde vacatures in het primair onderwijs			9.1%		**9.3%**		

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Er zijn vier VE groepen gestart voor kinderen vanaf 2 jaar en er zijn verschillende taal/ontwikkelinterventies voor kinderen jonger dan 2,5 jaar die niet aan de reguliere kinderopvang deelnemen, ondanks deze inzet daalde het bereik en aantal VE plekken.
- Er is een nieuw beleidskader voor Passende kinderopvang ingegaan in 2024. Er wordt uitvoering gegeven aan reguliere voorschoolse educatie. Kinderen zonder indicatie kunnen nu twee dagdelen voorschool afnemen in plaats van één dagdeel per week. Indiceren gebeurt deels op basis van maatwerk.
- Vanwege de blijvende uitdagingen in het leerlingenvervoer hebben we voor leerlingenvervoer zowel een plan van aanpak voor de korte termijn als een lange termijnaanpak opgesteld. Hier hebben we in 2024 uitvoering aan gegeven en zullen dit de komende jaren blijven doen. Doordat we in de uitvoering van zowel de aanpak op de korte als lange termijn sturen op zelfstandig reizen van de leerling, minder lang en minder ver reizen en het Utrechtse leerlingenvervoer betaalbaar houden zorgen we voor minder (druk op het) taxivervoer, kortere reistijden en het vergroten van de zelfstandigheid van leerlingen.
- Voor de aanpak van het personeelstekort in het onderwijs heeft het Rijk de Onderwijsregio's ingesteld. Utrecht Stad heeft een eigen onderwijsregio Utrecht Stad gevormd om focus te

kunnen houden op de grootstedelijke vraagstukken. Utrecht Stad werkt regionaal samen met onderwijsregio Midden Nederland, met name in de sectoren VO, MBO en opleiden

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoeren van de wettelijke taken van leerplicht en het regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten (RMC) en leerlingenvervoer.
- We zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en doorstromen naar een plek op de arbeidsmarkt die past bij hun mogelijkheden en talenten. Dit hebben we gedaan door o.a. door een goede overgang te organiseren tussen het vo en het mbo, in te zetten op een preventieve verzuimaanpak en aanvullende ondersteuning bij loopbaankeuzes. Daarnaast zetten we in op de Focusaanpak. Met de Focusaanpak benaderen we jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie, schoolinschrijving of vorm van geregistreerd inkomen (minder dan 580 euro per maand) outreachend en bieden we hen ondersteuning richting onderwijs, werk of zorg
- Samen met de vier Utrechtse mbo instellingen is uitvoering gegeven aan het ‘mbo uitvoeringsplan 2023-2026 - Waardering voor vakmanschap’. Vanuit deze samenwerking lanceerden we onder andere de campagne ‘de talentenmaatschappij’ en brachten we de podcast ‘het beste voor je kind’ uit. Een taskforce met mbo, hbo en wo studenten werkte een plan uit voor een inclusief studentenleven.
- Stimuleren van taal en lezen: Er is een start gemaakt met de uitvoering van de Beleidsnota bibliotheek 2024 – 2034 om (digi)taalvaardigheid en burgerschap van onze inwoners te stimuleren. De bibliotheek en Taal Doet Meer boden activiteiten aan ter bevordering van taal en lezen voor o.a. ouders en kinderen.
- Met Utrecht Leert, de samenwerking tussen gemeente Utrecht, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, MBO en de instellingen die opleiden voor werk in het onderwijs (MBO, HBO, universitair), lanceerden we in oktober 2024 de onderwijsarbeidsmarkt campagne Utrechtse Energie. Over de activiteiten en de resultaten van de Onderwijsregio Utrecht stad leggen we verantwoording af aan het Rijk. De uitvoering ligt op schema. De verwachting is dat de personeelstekorten in het onderwijs nog jaren aanhouden. In Utrecht slagen we erin om de tekorten dichtbij het landelijk gemiddelde te houden.
- In 2024 zijn drie kinderopvangorganisaties geselecteerd die subsidie ontvangen om Voorschoolse Educatie aan te bieden.
- We hebben ons ingezet dat ouders van kinderen met een indicatie de voorschool weten te vinden en hebben hen gestimuleerd hier gebruik van te maken, want bereik blijft een aandachtspunt. De Dag van de Voorschool 2024 leverde 139 inschrijvingen op.
- Net als voorgaande jaren hebben we subsidie verstrekt voor plusgroepen, om kinderen die niet meekunnen in de reguliere voorzieningen (VE, kinderopvang) en ook niet thuishoren in de jeugdhulp een plek te bieden waar ze tot ontwikkeling kunnen komen.
- Subsidie is verstrekt aan Versterken van Taal in het primair onderwijs om leerlingen in het basisonderwijs met risico op taalachterstanden optimaal te ondersteunen.

- Subsidie is verleend aan Taalschool Utrecht en Ithaka voor de eerste opvang van kinderen die als nieuwkomer in ons land aankomen en nog geen Nederlands spreken.Met de training nieuwkomersspecialisten versterken we de kwaliteit van het onderwijs en de ondersteuning aan nieuwkomers na doorstroom vanuit Taalschool Utrecht op school-, leerkracht- en leerling niveau. De training is ontwikkeld door het Stedelijk Expertiseteam Nieuwkomers (ISU en Taalschool Utrecht) en wordt mede gefinancierd door de gemeente Utrecht. Inmiddels zijn 40 nieuwkomersspecialisten opgeleid of bezig met hun opleiding.
- We hebben gezorgd via de kernpartneraanpak dat zo veel mogelijk kinderen die dit nodig hebben een aanbod hebben gekregen van onderwijs aangevuld met zorg/jeugdhulp. De mogelijkheden voor maatwerk staan steeds meer onder druk waardoor dit vaker dan voorheen niet is gelukt.
- De Brede scholen hebben een nieuwe wijkgerichte opzet gekregen, met een éénduidige werkwijze door de hele stad en een verbeterde aansturing. Hierdoor kan er beter worden aangesloten bij de projectorganisatie van School en Omgeving en is er ruimte om ook aan te sluiten bij ontwikkelingen zoals de gezonde schoollunch.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Met het aflopen van de UOA werkagenda 2019 – 2022, is in april 2024 een nieuwe UOA werkagenda 2024 -2027 vastgesteld. Dit was nog niet aangekondigd in de begroting 2024. De UOA is een meerjarige agenda waarin de gemeente samen met partners in het onderwijs- en jeugddomein zich inspant om gezamenlijke ambities te realiseren en zo maximale ontwikkelkansen voor de Utrechtse jeugd te bieden. Het UOA jaarplan biedt inzicht in de behaalde resultaten over 2024 en beoogde resultaten voor 2025.

Financiën 1: Eigen pad in het onderwijs

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	22.396	18.181	16.493	19.688	17.113	-2.575	16.493
Lasten	74.087	65.827	63.109	69.411	65.408	4.003	66.924
Saldo baten en lasten	**-51.691**	**-47.645**	**-46.616**	**-49.723**	**-48.295**	**1.428**	**-50.431**
Onttrekking reserves	474	472	2	1.155	1.155	0	700
Toevoeging reserves	0	0	0	700	700	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**474**	**472**	**2**	**455**	**455**	**0**	**700**
Totaal	**-51.217**	**-47.173**	**-46.615**	**-49.268**	**-47.840**	**1.428**	**-49.731**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-2.575**	
Onderwijsachterstandenbeleid	-2.326	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
De baten zijn lager doordat beschikte subsidies lager zijn vastgesteld door lagere bereikcijfers voorschoolse educatie bij de aanbieders en lagere kosten, waardoor er onderbesteding ontstaat op de beschikbare middelen. De betreffende middelen die over een langere periode uitgegeven mogen worden zijn geboekt op de balans om ze beschikbaar te houden.		
Passende Plek De baten zijn hoger doordat er niet bestede Rijksmiddelen zijn geboekt op de balans en incidentele niet begrote baten zijn gerealiseerd via samenwerkingspartners voor de inzet rondom passend onderwijs.	743	I
Bibliotheek Lagere baten betreffende het beschikbaar gestelde specifieke uitkering voor gemeenten (SPUK) door OCW gericht op de reparatie van het bibliotheeknetwerk. Deze verlening is uitgegeven met een activiteitenperiode van 1 april 2024 tot en met 31 december 2025. De prestatie voor de SPUK-beschikking wordt grotendeels geleverd in 2025 en zal daarom worden verantwoord over het boekjaar 2025.	-876	I
Overige baten	-116	
Lasten	**4.003**	
Onderwijsachterstandenbeleid Doordat er minder baten zijn gerealiseerd zijn er ook lagere lasten gemaakt in verband met de lagere vaststellingen, terugvorderingen en onderbesteding zoals beschreven bij de toelichting van het verschil op de begrote en gerealiseerde baten van Onderwijsachterstandenbeleid.	2.690	I
Bibliotheek Doordat er minder baten zijn gerealiseerd zijn ook lagere lasten gemaakt, doordat de prestatie voor de SPUK- beschikking grotendeels in 2025 zal geleverd worden en verwantwoord worden over het boekjaar 2025. Deze verlening is uitgegeven met een activiteitenperiode van 1 april 2024 tot en met 31 december 2025.	865	I
Passende Plek Doordat er hogere baten zijn gerealiseerd zijn er hogere lasten gemaakt bij Passende Plek met de verschillende uitgavenposten op het gebied van de RMC (Regionale meldplicht coördinatie) en VSV (Vroegtijdig schoolverlaten) taken en uitvoeringen, en de extra mogelijkheid voor personele inzet in kader van uitvoering leerplicht en tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten.	-757	I
Voldoende goede onderwijsprofessionals Lagere lasten doordat aanvragers voor deze middelen veel tijdelijke subsidies van het Rijk hebben gekregen die in korte tijd ingezet moeten worden en er minder capaciteit is voor andere ontwikkelingen.	499	I
Aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt Lagere lasten voornamelijk door een lagere vaststelling van een meerjarig beschikte subsidie aan MBO scholen voor de afgelopen drie jaar in het kader van de MBO- uitvoeringsplan 2020-2023 van 0,245 miljoen euro, doordat er minder kosten zijn gemaakt dan in het begin verwacht en aangevraagd.	392	I
Overige lasten	314	

Doelstelling 2: Huisvesting scholen

Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We hebben aandacht voor een goed en volledig aanbod in de stad. Dit heeft geresulteerd in vijf nieuwe/gerenoveerde basisscholen, vijf nieuwe/gerenoveerde voortgezet onderwijsscholen, zes voorzieningen (zaaldelen) voor bewegingsonderwijs (zie Voortgangsrapporage Onderwijshuisvesting 2024 p. 20, 23) en tien groenere schoolpleinen. Daarnaast zijn we gestart met de bouw van de Internationale School Utrecht. We lopen niet volledig op schema met de bouw van de scholen. We naderen het einde van de looptijd van de huidige planperiode van het Meerjaren Perspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV), veel projecten zijn of worden wel opgestart maar nog niet afgerond binnen de looptijd van het MPOHV. Eerdere projecten zijn dit jaar doorgeschoven naar de periode na 2025, dit betekent dat deze in de nieuwe beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026 –2041 worden opgenomen. Dit komt door grote uitdagingen op het gebied van onderwijshuisvesting, zoals de stijging van de bouwkosten, het energievraagstuk, de verduurzamingsopgave en de beperkte binnenstedelijke ruimte. Bij bouwprojecten kunnen we vanwege netcongestie niet direct van het gas af, maar worden projecten wel vaak voorbereid om van het gas af te gaan. Maatwerk en innovatie is nodig om moderne, toekomstbestendige schoolgebouwen te realiseren.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025	2015	Meerjarenplanning onderwijshuisvesting.
Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht	2021	De verordening Huisvesting voor scholen is de set spelregels voor onderwijshuisvesting die we met de schoolbesturen in Utrecht opgesteld hebben en vastgesteld is door de gemeenteraad.
Visie op onderwijshuisvesting	2021	Met de schoolbesturen is een visie op onderwijshuisvesting ontwikkeld. De visie op onderwijshuisvesting is onderdeel van de verordening.
Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra	2021	Het doel van dit plan is het versterken van de verbinding tussen voorzieningen die een bijdrage leveren in de ontwikkeling van kinderen tussen 0 en 18 jaar.
Voortgangsrapportage 2024	2024	Inzicht in de wijze waarop we het afgelopen jaar invulling hebben gegeven aan het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV).

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal wijken (van de 10) met voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs (112,5% of meer)		9	9	9	**10**		9
Aantal wijken (van de 2) met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs (112,5% of meer)		0	1	0	**1**		0
Schooldaken met zonnepanelen		41%	43%	48%	**54%**		55%
Schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting		31,3%	34%	52%	**41%**		59%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben mogelijkheden (financieel en organisatorisch) onderzocht om verschillende functies (kinderopvang, zorg/welzijn, bibliotheek etc.) in een gebouw te mengen en dubbelgebruik van ruimtes te integreren. Dit is uitgewerkt in het de beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041. In de tussentijd bent u hierover geïnformeerd via de Contourenbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2041.
- Netcongestie: Door de netbeheerder is een stop afgekondigd voor stroomleveringen van nieuwe grote netaansluitingen. Bij bouwprojecten kunnen we vanwege netcongestie niet direct van het gas af, maar worden projecten wel vaak voorbereid om van het gas af te gaan. Daardoor blijft het percentage bij de indicator 'schoolgebouw zonder gasaansluiting' achter. Voor de projecten waarvan de technische oplossing op projectniveau helder is, is het benodigde projectkrediet in het lopende MPOHV aangepast. Voor de overige projecten geldt dat deze projectkredieten zullen worden aangepast en opgenomen in het Huisvestingsprogramma en MPOHV vanaf het moment dat er zicht is op de technische oplossing. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Voor het HVP 2026 (in plaats van zoals aangekondigd HVP2025) wordt een voorstel uitgewerkt om de normbedragen voor de bouw van scholen beter te laten aansluiten op onze ambities, toegenomen wettelijke vereisten en marktontwikkelingen. In de tussentijd bent u hierover geïnformeerd via de Contourenbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2041.
- De herziening van het Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra (mogelijkheden financieel en juridisch) heeft vertraging opgelopen en wordt begin 2025 herzien.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 hebben we met de schoolbesturen gewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe Integraal Huisvestingsplan scholen 2026-2041 (voorheen Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting). De door de gemeenteraad vastgestelde visie op onderwijshuisvesting was de basis voor huisvestingsplan. In de tussentijd bent u hierover geïnformeerd via de Contourenbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2041.
- We hebben gesprekken gevoerd met de schoolbesturen zowel stadsbreed, op wijk- of gebiedsniveau wat er aan huisvesting nodig is. We komen tot afspraken zodat we gebouwen optimaler benutten en de bezettingsgraden van de schoolgebouwen verhogen. De basis voor de wijk Overvecht is gelegd. Dit is verder uitgewerkt in het nieuwe integraal huisvestingsplan scholen 2026-2041 (voorheen MPOHV)
- We hebben in 2024 subsidie gegeven aan 10 scholen voor groene schoolpleinen. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- Stimuleren van Utrechtse Kindcentra (UK). Het Kindcentrum Willibrord in Vleuten is afgerond en we zijn nog bezig met plannen voor Kindcentra in o.a. Cartesius, Groenewoud, Beurskwartier, Haarrijn en Merwede. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- Het starten van een nieuwe school verloopt sinds juli 2021 via het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap volgens de Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen. Wij dienen voor huisvesting te zorgen als een school mag starten. In 2024 heeft zich één initiatiefnemer aangemeld voor de gemeente Utrecht. Het gaat om een basisschool op islamitisch grondslag. De besluitvorming van OCW volgt voor 1 juni 2025. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- De gemeente heeft een tweejaarlijks een klantonderzoek uitgevoerd om te zien hoe de samenwerking met de gemeentelijke afdeling onderwijshuisvesting ervaren wordt. Er is een klantonderzoek voor vastgoed in het algemeen gedaan in 2023, onderwijshuisvesting is daar een klein onderdeel van. De toelichting is te vinden in de Voortgangsrapportage 2024.
- Binnen het programma realiseren we in iedere nieuwbouwwijk met voldoende omvang een nieuwe basisschool. Lees hierover meer in Leerlingenprognose 2024.
- Voor de VO scholen kijken we naar de stadsbrede spreiding. Gemeente en de betrokken schoolbesturen hebben in juni 2024 een intentieverklaring getekend waarin zij afspraken hebben herijkt over de groei en huisvesting van de Utrechtse middelbare scholen, maar soms ook juist over het loslaten van groeiafspraken. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- We hebben diverse initiatieven gestimuleerd om het probleem van vroege selectie tegen te gaan. De nieuwbouw voor het Aurelius College is gerealiseerd, met als doel ruimte te bieden voor 10-14 onderwijs, aanvullend op het 10-14 onderwijs in de nieuwe locatie van Academie 10. Het betrokken schoolbestuur heeft begin 2024 besloten het Aurelius College te sluiten. De sluiting van het Aurelius heeft volgens het schoolbestuur vooral te maken met de financiële investeringen die nodig waren om het Aurelius concept te laten werken. (Zie schriftelijke vragen Beantwoording SV2024 nr 38 over Ontzettend snelle sluiting Aurelius college).

- We hebben zes voorzieningen (zaaldelen) voor bewegingsonderwijs gerealiseerd. Daarvan hebben we er drie tot één sporthal gecombineerd (Academie Tien), om buiten schooltijd in te zetten voor de Utrechtse Sportclubs.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Huisvesting scholen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	2.847	5.729	2.847	4.005	4.825	819	3.029
Lasten	57.839	55.368	56.580	59.922	59.791	131	64.222
Saldo baten en lasten	**-54.992**	**-49.639**	**-53.733**	**-55.916**	**-54.966**	**950**	**-61.192**
Onttrekking reserves	3.008	3.009	2.665	54.998	55.003	5	0
Toevoeging reserves	754	1.110	0	3.100	3.100	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**2.254**	**1.899**	**2.665**	**51.898**	**51.903**	**5**	**0**
Totaal	**-52.738**	**-47.740**	**-51.068**	**-4.018**	**-3.063**	**955**	**-61.192**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**819**	
Vrijval voorziening directievilla. Deze voorziening is ingesteld vanwege achterstallig onderhoud in de directievilla. De directievilla is opgeleverd en daarmee kan het restant van de voorziening vrijvallen.	799	I
Overige baten	20	
Lasten	**131**	
Voordeel huisvestingscalamiteiten omdat zich minder calamiteiten bij scholen hebben voorgedaan dan verwacht.	162	I
Overige lasten	-31	
Reserves	**5**	
Onttrekkingen	**5**	
Overige onttrekkingen	5	
Toevoegingen	**0**	
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 3: Versterken veerkracht

Jeugdigen, ouders, en opvoeders zijn veerkrachtig.

Wat hebben we bereikt in 2024?

De partners in de sociale basis hebben zich ingezet om meer jeugdigen en ouders, bijvoorbeeld groepsgericht en in samenwerking met buurtteams en aanvullende jeugdhulp, hulp te bieden. Vanuit collectief werken hebben jeugdigen hulp gekregen, zijn jeugdigen in contact gekomen met elkaar en hebben zij geleerd van elkaars ervaringen. Steeds meer jongeren en kinderen doen actief mee doordat jeugdparticipatie laagdrempeliger geworden. Zo hebben jongeren zelf een visie op ontmoetingsplekken voor jongeren gemaakt.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026	2019	Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026
Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	De nota van uitgangspunten passende kinderopvang 2024 biedt een geactualiseerd beleidskader voor de uitvoering van voorschoolse educatie, kinderopvang plus en buitenschoolse opvang plus vanaf 2024.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% ouders dat aangeeft weinig tot geen problemen te hebben met opvoeden	2018 32%	33%	33%	-	-		35%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- JoU is actief betrokken geweest bij ontwikkeling van de Nota van Uitgangspunten Sociale Basis en Basiszorg door middel van onder andere deelname aan consultatiesessies.
- De tussenevaluatie naar de opdracht van het Jongerenwerk 2020-2026 inclusief aanbevelingen voor de nieuwe opdracht Jongerenwerk per 2027 is eind december 2024

afgerond. Hierover ontvangt de raad in Q1 2025 een raadsbrief tussenevaluatie Stichting Jongerenwerk Utrecht.
- De maatregelen van de taskforce jeugd zijn uitgevoerd (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)
- Met jongeren is een participatietraject doorlopen dat heeft geleid tot een visie van jongeren op jongerenontmoetingsplekken (zie raadsbrief Visie van jongeren op ontmoetingsplekken voor jongeren)
- De kinderombudsman is geïnstalleerd in januari 2024.
- De kinderrechtenscan is eind 2024 gelanceerd, uitvoering volgt vanaf 2025.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Zoals opgenomen onder doelstelling 2 in het programma Levendige en gezonde stad hebben we voor het (kinder)sociaalmakelwerk voor 2025 een overbruggingscontract met DOCK gesloten.
- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.
- Jongerenontmoetingsplekken (waarvoor bij de voorjaarsnota 2024 middelen beschikbaar zijn gesteld): in 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen, start van de uitvoering vindt plaats in 2025.
- De samenstelling van professionals op de BSO+ en Kinderopvang+ is met partners opnieuw tegen het licht gehouden, waardoor er ook ruimte is voor niet SKJ-geregistreerde professionals. Op deze manier vangen we het personeelstekort voor een deel op, zetten we in op spreiding in de stad van dit aanbod en krijgen professionals de ruimte om hun kwaliteiten in te zetten, ongeacht of dit een professional is met HBO-of MBO-diploma.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). De hervormingen vinden plaats binnen de bestaande activiteiten, zoals groepsgericht werken en het oppakken van enkelvoudige opvoed- en opgroeivragen in de sociale basis per 1 januari 2025. Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- JoU heeft alle reguliere activiteiten uit hun opdracht gecontinueerd met aandacht voor online-preventie, identiteitsontwikkeling en het uitbreiden van het tienerwerk in samenwerking met DOCK en het schooljongerenwerk. Zo is er in 2024 een start gemaakt met het schooljongerenwerk op het ROC Midden- Nederland en MBO Utrecht.
- DOCK heeft het (kinder) sociaalmakelaarswerk uitgevoerd, conform de nota van uitgangspunten Sociaal Makelen 2019-2024.
- In het kader van collectief werken zijn er in samenwerking met JoU, DOCK, buurtteams jeugd en gezin, KOOS en Spoor030 voorbereidingen getroffen voor de stedelijke uitrol van BOOST jongerengroepen (eerder bekend als BuKoJoU) voor mentale gezondheid per 2025.
- Informele zorgorganisaties en groepsactiviteiten op opgroeien, opvoeden en ontwikkeling zijn ondersteund en gesubsidieerd vanuit ‘Vrijwillige inzet voor elkaar’ en ‘Sociale prestatie en dagondersteuning’.
- Mede door middel van collectief werken, ambassadeurs informele zorg jeugd en de introductie van het stelselgesprek Jeugd, is geïnvesteerd in de versterking van de overkoepelde samenwerking tussen partners in de sociale basis, basishulp en specialistische jeugdhulp.
- Jeugdparticipatie en jeugdinitiatieven zijn versterkt en meer laagdrempelig gemaakt. Zo heeft de gemeente meer gecommuniceerd over de mogelijkheden voor jeugdinitiatieven en is de samenwerking tussen jeugdparticipatiebureaus en ondernemers versterkt.
- BSO+ en kinderopvang+ zijn uitgevoerd. We zijn gestart met het verbeteren van de samenhang en samenwerking tussen de verschillende partners in het jeugdhulpdomein, zodat meer kinderen zo normaal mogelijk kunnen worden opgevangen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De Vreedzame Wijk-aanpak is versterkt en vergroot met focus op borging in de interne organisatie, een ouderimpuls en de vreedzame visie bij partners. De doorgaande lijn op VO-scholen behoeft extra aandacht om goed van de grond te komen. Hierop gaan we verder inzetten in 2025.

Financiën 3: Versterken veerkracht

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Lasten	6.540	5.840	6.159	7.033	6.464	569	6.820
Saldo baten en lasten	**-6.540**	**-5.840**	**-6.159**	**-7.033**	**-6.464**	**569**	**-6.820**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-6.540**	**-5.840**	**-6.159**	**-7.033**	**-6.464**	**569**	**-6.820**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	**569**	
Jongerenwerk Kinderrechten, inspraak en participatie: Lagere projectkosten i.v.m het niet doorgaan van diverse projecten; - Jongeren ontmoetingsplek, Jongerenhuiskamer.	510	I
Overige lasten	59	I

Doelstelling 4: Buurtteams

Jeugdigen en gezinnen groeien gezond en veilig op door, als het nodig is, inzet van laagdrempelige hulp van de buurtteams jeugd en gezin.

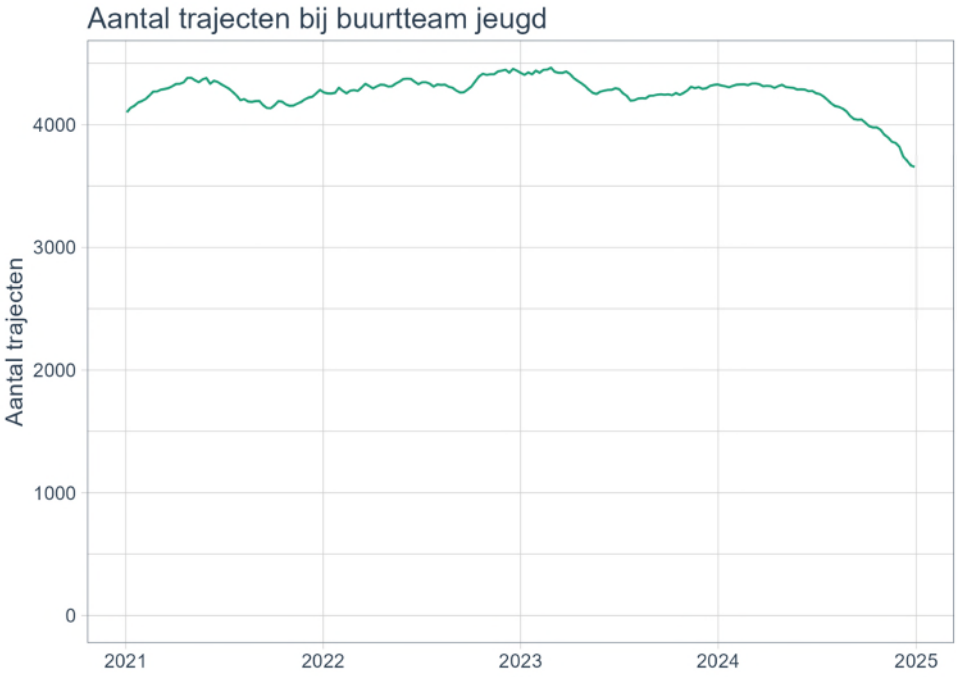
Wat hebben we bereikt in 2024?
Onder de effectindicatoren zijn de ontwikkelingen in 2024 van het bereik, de beschikbaarheid en de kwaliteit van de buurtteams jeugd en gezin opgenomen. Buurtteams hebben basishulp geboden aan jeugdigen en gezinnen. Ook is hun inzet bij huisartsen en is de samenwerking met onderwijs en kernpartners gecontinueerd. De opdracht voor het bieden van basishulp vanaf 2025 is gepubliceerd en gegund.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	De nota van uitgangspunten passende kinderopvang 2024 biedt een geactualiseerd beleidskader voor de uitvoering van voorschoolse educatie, kinderopvang plus en buitenschoolse opvang plus, vanaf 2024.
Verordening bekostiging leerlingenvervoerordening	2022	Voorschriften op het gebied van leerlingenvervoer.
Utrechtse Onderwijs Agenda 2024-2027	2024	De gezamenlijke agenda van schoolbesturen, kinderopvangpartners, (onderwijs)partners) en gemeente Utrecht.

Effectindicatoren

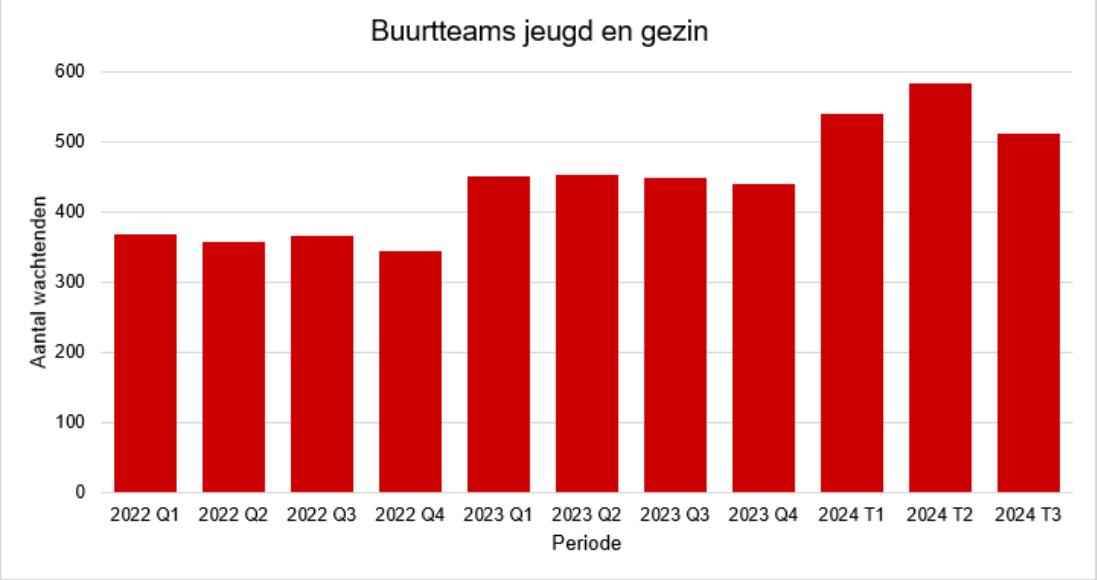
Bereik

Toelichting:

- Deze grafiek toont per dag in 2021-2024 het aantal gezinnen/jongeren dat hulp en ondersteuning van de buurtteams jeugd en gezin kreeg.
- Deze grafiek is gebaseerd op de aantallen die begin februari 2025 in het dashboard jeugdhulp staan opgenomen. De ervaring leert dat de daling aan het eind van 2024 te stevig is ten opzichte van het aantal gezinnen dat daadwerkelijk basishulp heeft gekregen.
- In 2024 is een daling te zien. Lokalis heeft, in lijn met de hervormingen sociaal domein, steviger ingezet op de mogelijkheden om vragen van gezinnen op te pakken in de sociale basis. Ook is er een terugloop in formatie en een lagere caseload per gezinswerker vanwege complexere hulpvragen. De instroom is in 2024 lager dan in 2023, de uitstroom is redelijk stabiel gebleven.

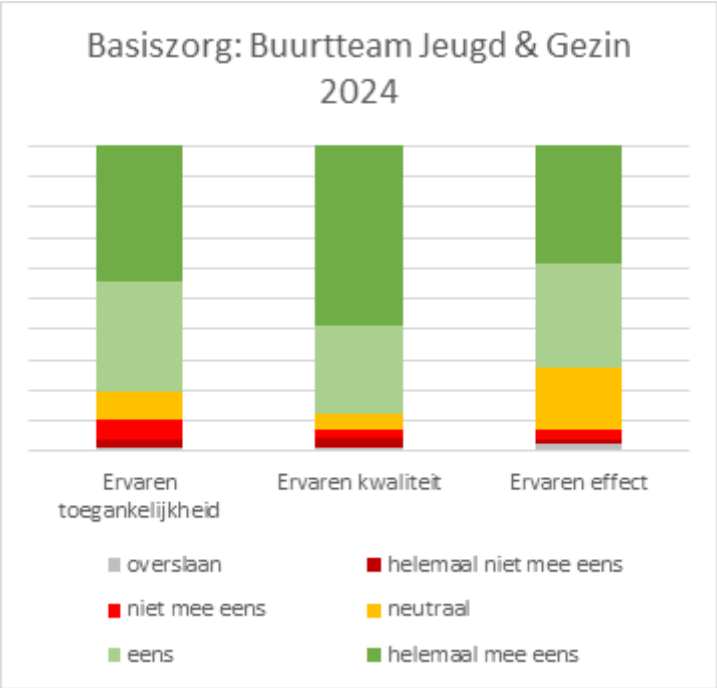
Beschikbaarheid

Toelichting:

- Deze grafiek laat het aantal wachtenden per kwartaal in 2022 en 2023 en per tertaal in 2024 bij buurtteams jeugd en gezin. Dit zijn de jeugdigen en gezinnen die nog geen jeugdhulp krijgen.
- Buurtteams jeugd en gezin pakten spoedeisende vragen (zoals veilig thuis-meldingen, ernstige somberheid, eetstoornissen, schooluitval, suïcidaliteit, jonge kind) direct op.
- Het aantal wachtenden is in 2024 gestegen. Dit is vooral veroorzaakt door een terugloop in formatie en een lagere caseload per gezinswerker vanwege complexere hulpvragen.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er bij buurtteam jeugd en gezin 406 vragenlijsten ingevuld. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 285 vragenlijsten inzichtelijk.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer respondenten antwoorden neutraal op vragen die gaan over het effect en de toegankelijkheid van de verkregen hulp of ondersteuning. Ten opzichte van 2023 lijken er geen grote veranderingen te zijn in de resultaten.
- Ongeveer 140 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan.
- In het tertaalgesprek worden de resultaten met de buurtteams besproken.

Proclaimer: in de figuur zijn verschillende stellingen en vragenlijsten samengenomen: jongeren en ouders. De figuur doet geen recht aan deze verschillen en is enkel bedoeld om een globaal beeld te schetsen.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De nieuwe opdracht voor het bieden van basiszorg aan gezinnen en jeugdigen is gepubliceerd (zie raadsbrief Ontwikkeldagen en ontwikkelopgaven uitvraag onderdelen sociale basis en basiszorg).
- De uitvoering van de opdracht voor het bieden van basishulp aan gezinnen en jeugdigen is bekendgemaakt. (zie raadsbrief Gunning opdrachten onderdelen sociale basis en basiszorg)
- De maatregelen van de taskforce jeugd zijn uitgevoerd (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)
- Uitvoeren van regionale verkenning over het vormgeven regionale afspraken ten aanzien van het bieden van jeugdhulp in het MBO: deze gesprekken zijn met de regio (gemeenten en MBO's) gevoerd ter voorbereiding op het nieuwe regionale programma die 1-1-2026 moet starten.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). De hervormingen vinden plaats binnen de bestaande activiteiten, zoals groepsgericht werken en het oppakken van enkelvoudige opvoed- en

opgroeivragen in de sociale basis per 1 januari 2025. Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Buurtteams hebben tijdige ambulante basishulp geboden.
- Buurtteam heeft participerende consulten door KOOS en Spoor030 benut bij het maken van een plan met het gezin of een mogelijke verwijzing.
- De inzet van gezinswerkers bij huisartsenpraktijken is gecontinueerd.
- Buurtteams hebben geïnvesteerd op het vergroten van de kwaliteit en inzet van gezinswerkers bij veiligheidsvraagstukken rondom jeugdigen.
- Buurtteams hebben de samenwerking met het onderwijs en kernpartners gecontinueerd en waar mogelijk verder verbeterd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Gezamenlijke intakegesprekken met ouders en jeugdigen door buurtteam met KOOS en Spoor030 (ook bij verwijzing door bijvoorbeeld huisarts) is goed gelukt in wijken waar de samenwerking tussen buurtteams en aanvullende hulp goed staat. Afspraken hierover zijn aangescherpt.
- Er is gewerkt aan het vergroten van de toegankelijkheid van hulp en ondersteuning in samenwerking tussen buurtteam en partners in de sociale basis, zoals Dock, JoU en NIZU.

Financiën 4: Buurtteams

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.200	4.012	0	3.500	5.268	1.768	0
Lasten	28.137	32.558	25.962	31.238	32.979	-1.741	27.389
Saldo baten en lasten	**-26.937**	**-28.546**	**-25.962**	**-27.738**	**-27.710**	**28**	**-27.389**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-26.937**	**-28.546**	**-25.962**	**-27.738**	**-27.710**	**28**	**-27.389**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**1.768**	
Buurtteams Jeugd en Gezin: - Betreft SPUK toeslagenaffaire	1.741	I
Overige baten	27	I
Lasten	**-1.741**	
Buurtteams Jeugd en Gezien: **-** Verstrekte subsidie Lokalis is hoger dan begroot, betreft met name de uitkering van de toeslagenaffaire. Hier staan baten tegen over.	-1.778	I
Overige lasten	37	

Doelstelling 5: Specialistische jeugdhulp

Jeugdigen groeien gezond, veilig en zoveel mogelijk thuis op door, als het nodig is, inzet van specialistische jeugdhulp.

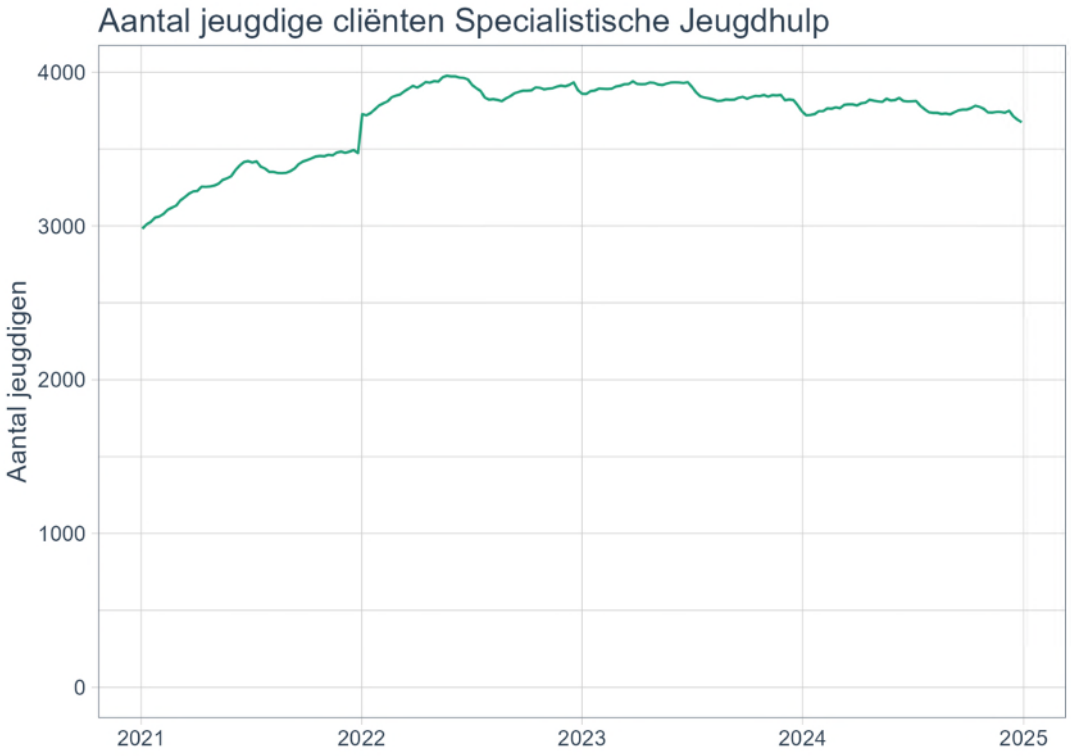
Wat hebben we bereikt in 2024?
Onder de effectindicatoren zijn de ontwikkelingen in 2024 van het bereik, de beschikbaarheid en de kwaliteit van de specialistische jeugdhulp opgenomen. KOOS, Spoor030 en Yeph hebben (zeer) specialistische jeugdhulp geboden en consultatie geboden aan partners. KOOS en Spoor030 hebben vragen van jeugdigen en ouders zo goed en zoveel mogelijk beantwoord binnen de eigen leefwereld en waar passend met inzet van sociale basis/basishulp in plaats van/naast (zeer) specialistische jeugdhulp. Het gezinshuis NEST in Vleuten is geopend. Ook is er met onder andere Yeph een plan van aanpak gemaakt voor de verdere om- en afbouw van jeugdzorg+ en opbouw van alternatieven in de komende jaren, zodat ook deze vormen van verblijf zo kleinschalig, gezinsgericht en tijdelijk mogelijk beschikbaar is.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Strategie contracteren Aanvullende Zorg Jeugd vanaf 2020	2018	Ambities en ontwikkelopgaven Jeugd en de manier waarop deze worden vertaald naar afspraken met aanbieders van specialistische zorg voor de periode 2020 en verder.
Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2024	2023	Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld.

Effectindicatoren

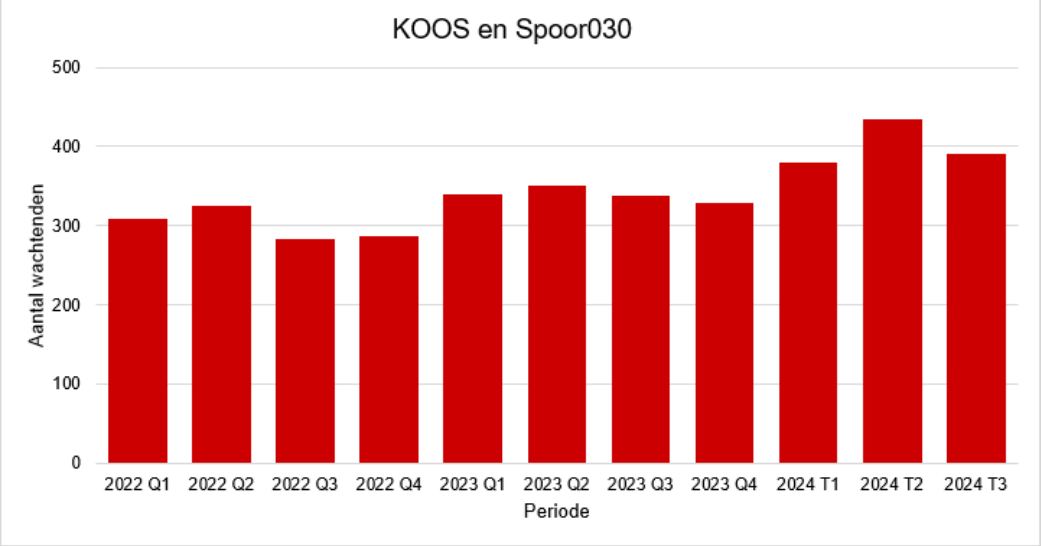
Bereik

Toelichting:

- Deze grafiek toont per dag in 2021-2024 het aantal jeugdigen dat (zeer) specialistische jeugdhulp kreeg van KOOS, Spoor030 of Yeph of als gevolg van het woonplaatsbeginsel van een andere aanbieder.
- Het aantal jeugdigen in (zeer) specialistische jeugdhulp is over 2024 redelijk stabiel. De aantallen in zorg zijn licht gedaald ten opzichte van 2022 en 2023.
- KOOS en Spoor030 bekeken, door consulten en samenwerking met andere partners, of hulpvragen in de sociale basis en/of door de buurtteams konden worden opgepakt en de inzet van specialistische jeugdhulp minder of niet nodig was.
- Het aantal jeugdigen in zorg bij Yeph is in 2024 constant gebleven (35 jeugdigen), maar wel gestegen ten opzichte van 2023 (29 eind 2024). Dit is het gevolg van de sluiting van de landelijke voorziening ZIKOS en het beleid vanuit Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) om jeugdigen minder in JJI's te plaatsen.

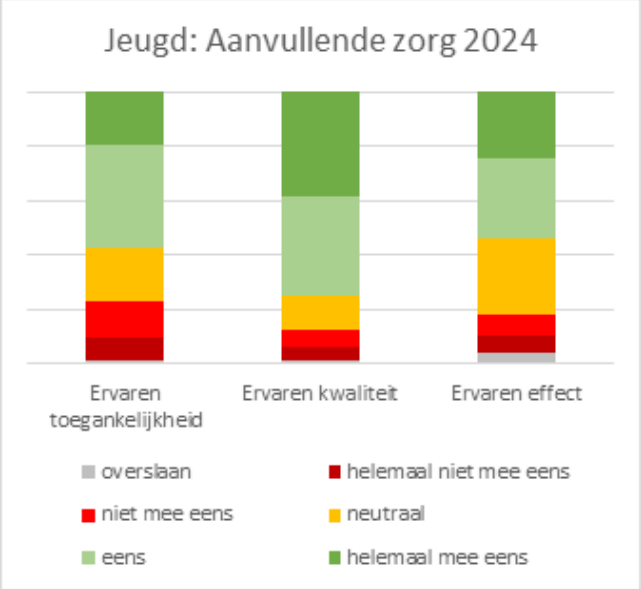
Beschikbaarheid

Toelichting:

- Deze grafiek laat het aantal wachtenden per kwartaal in 2022 en 2023 en in tertaal in 2024 bij KOOS Utrecht en Spoor030 zien. Dit zijn de jeugdigen die nog geen specialistische jeugdhulp krijgen maar die al wel zijn aangemeld.
- KOOS en Spoor030 bekeken samen met jeugdigen en gezinnen die wachtten of (tijdelijk) andere hulp (zoals buurtteams, sociale basis, eHealth) ingezet kon worden om de situatie (deels) te verlichten.
- KOOS en Spoor030 pakten spoedeisende vragen (zoals veilig thuis-meldingen, ernstige somberheid, eetstoornissen, schooluitval, suïcidaliteit, jonge kind) direct op.
- Het aantal wachtenden is gestegen in 2024. Dit is vooral veroorzaakt door een toename van het aantal aanmeldingen in kortere tijd. Daarnaast was er soms langere tijd nodig om te bekijken of ondersteuning vanuit de sociale basis of buurtteams (in plaats van of naast specialistische jeugdhulp) passend is of duurt het even voor de zorg daadwerkelijk kan starten bij bijvoorbeeld onderaannemers of andere partners. Jonge kinderen die een plek in de dagbehandeling nodig hebben, moesten soms lang wachten omdat het aantal plekken beperkt is en de groep die deze ondersteuning toegewezen krijgt groeit.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor aanvullende jeugdhulp verspreid over KOOS en Spoor030 387 vragenlijsten ingevuld. Dit is een verdriedubbeling ten opzichte van 2023 (111 ingevulde vragenlijsten). Dit komt voort uit de extra aandacht en inspanningen voor het uitzetten van de vragenlijsten en stimuleren van deelname door de organisaties. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er 355 vragenlijsten inzichtelijk.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op het onderdeel ‘ervaren kwaliteit’ is een overwegend positief beeld te zien. Op de onderdelen ‘ervaren toegankelijkheid’ en ‘ervaren effect’ is het beeld iets wisselender: de meerderheid is positief, maar ten opzichte van ‘ervaren kwaliteit’ geeft een groter aandeel respondenten ‘neutraal’ aan. Ook is het aandeel dat het ‘(helemaal) niet eens’ is met de stellingen hoger bij ‘ervaren toegankelijkheid’ en ‘effect’ dan bij ‘ervaren kwaliteit’. Ten opzichte van 2023 lijkt het aandeel ‘(helemaal) eens’ bij ervaren effect te zijn afgenomen.
- Ongeveer 200 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan.
- In de tertaalgesprekken worden de resultaten besproken met KOOS en Spoor030.

Proclaimer: De figuur bestaat uit resultaten van aanbieders van specialistische jeugdhulp bij elkaar opgeteld. Verschillende stellingen en vragenlijsten zijn samengenomen: jongeren en ouders, en na start van een traject en na afsluiting van een traject. De vragen over het ervaren effect kunnen lastiger te beoordelen zijn voor respondenten die sinds kort zijn gestart met een traject. De figuur doet geen recht aan deze verschillen en is enkel bedoeld om een globaal beeld te schetsen.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De maatregelen van de taskforce jeugd zijn uitgevoerd (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein).
- Vragen van jeugdigen en ouders zijn zo goed en zoveel mogelijk beantwoord binnen de eigen leefwereld en waar passend met inzet van sociale basis/basishulp in plaats van/naast specialistische jeugdhulp.
- Partners hebben meer ingezet op collectieve hulp naast individuele hulp (zie ook raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2
- Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen: zie doelstelling ‘volksgezondheid’ in het programma Levendige en gezonde stad.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). De hervormingen vinden plaats binnen de bestaande activiteiten, zoals groepsgericht werken. Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- KOOS en Spoor030 hebben jeugdigen en ouders tijdig passende specialistische jeugdhulp geboden vanuit teams in de buurt.
- Yeph heeft zeer specialistische jeugdhulp geboden en hun expertiseteam heeft hulpverleners die al betrokken zijn bij een gezin ondersteund door middel van vroegtijdige specialistische expertise en consultatie.
- KOOS en Spoor030 hebben, waar mogelijk, hun teams versterkt met expertises die nodig zijn om meer vragen vanuit hun teams op te pakken waardoor er minder inzet van onderaannemers nodig is.

- Lokalis, KOOS, Spoor030 en SAVE hebben samen een campagne en een E-health training ontwikkeld om het werken in de jeugdhulp in Utrecht te promoten, nieuwe werknemers aan te trekken en uitval te voorkomen.
- Wel Thuis: met de opening en start van gezinshuis NEST (Vleuten) is de inzet op zo thuis mogelijk opgroeien (minder uithuisplaatsingen) uitgebouwd.
- In Vleuten, binnenstad, Oost en Noordoost is de Versterkt aanpak opgezet of geïmplementeerd. Hierin werkt het sociale netwerk in de wijk samen om de negatieve effecten van prestatiedruk te verminderen.
- De nadere regel herstel en veerkracht Utrechtse jeugd vanuit versneld vernieuwen en NPO is uitgevoerd.
- Het aantal gesloten plekken binnen de (reeds getransformeerde) jeugdzorg+ is in 2024 nagenoeg gelijk gebleven. De inzet van maatwerkoplossingen is in 2024 fors toegenomen (verdubbeld ten opzichte van 2023).
- In samenwerking met omringende regio's is er ingezet op het beschikbaar houden en verder verbeteren van de hoogspecialistische jeugdhulp, in samenwerking is er een plan van aanpak gemaakt voor de verdere om- en afbouw van jeugdzorg+ en opbouw van alternatieven in de komende jaren.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 5: Specialistische jeugdhulp

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	11.601	6.470	0	9.752	12.881	3.129	0
Lasten	101.304	95.868	87.561	102.477	107.806	-5.329	95.653
Saldo baten en lasten	**-89.702**	**-89.397**	**-87.561**	**-92.724**	**-94.925**	**-2.200**	**-95.653**
Onttrekking reserves	1.275	1.275	0	62	62	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.275**	**1.275**	**0**	**62**	**62**	**0**	**0**
Totaal	**-88.427**	**-88.122**	**-87.561**	**-92.662**	**-94.863**	**-2.200**	**-95.653**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**3.129**	
Overige aanvullende zorg: Meer SPUK (H26) middelen voor randvoorwaardelijke functies jeugdhulp expertisenetwerken jeugdhulp 2025 ingezet dan begroot	660	I
Specialistische zorg voor jeugd: In de begroting is geen rekening gehouden met de SPUK WPB 2024.	2.744	I

Overige baten: De SPUK H20 voor de vastgoedtransitie is niet volledig besteed, de resterende middelen blijven beschikbaar voor inzet in 2025.	-275	I
Lasten	**-5.329**	
Essentiële functies: Stijging lasten YEPH door groei volume en toename kostprijs verblijf.	-3.027	I
Overige aanvullende zorg: Tegenover deze lasten staan een SPUK H26 randvoorwaardelijke functies jeugdhulp expertisenetwerken jeugdhulp 2025 a € 2.060 mln. Hierdoor rest een klein verschil ad. € 0,128 mln wat met name wordt veroorzaakt door PGB. De lasten zijn hoger uitgevallen dan begroot.	-788	I
Overige aanvullende zorg LTA: Lagere uitgave aanbieders landelijk transitiearrangement.	449	I
Specialistische zorg voor jeugd: Jaarresultaat aanbieders aanvullende zorg en woonplaatsbeginsel valt hoger uit dan begroot.	-1.962	I
Overige lasten:	-1	I

Doelstelling 6: Jeugdbescherming

Als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is, dan worden gezinnen en jeugdigen ondersteund door Jeugdbescherming en/of Jeugdreclassering.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) heeft met Lokalis, KOOS, Spoor030 en Yeph in de meeste situaties passende en tijdige hulp geboden aan jeugdigen die een jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel hebben. SVMN heeft bovenregionaal een Frontteam ingezet om met gezinnen waar een nieuwe maatregel start, tijdig contact te leggen. Dit was nodig om de caseloadverlaging voor de jeugdbeschermers en jeugdreclasseerders te kunnen realiseren bij een tekort aan personeel.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Geactualiseerde Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling	2021	De wijze waarop de 26 samenwerkende gemeenten in de regio Utrecht en hun maatschappelijke partners samenwerken aan zorg en veiligheid voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te

vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% jongeren met jeugdbeschermingsmaatregel en % jongeren met jeugdreclasseringsmaatregel.		0,7% 0,3%	0,6% 0,2%	0,7% 0,3%	**0,6%** **0,2%**		0,7% 0,3%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben in bovenregionaal verband met 25 andere gemeenten een 1-jarige subsidie verstrekt aan Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) als hoofdaannemer, met William Schrikker Stichting (WSS) en Leger des Heils Jeugdbescherming en jeugdreclassering (LJ&R) in onderaanneming, die loopt tot en met 31 december 2025. Daarnaast hebben we een verwervingsstrategie opgesteld voor jeugdbescherming, jeugdreclassering en Veilig Thuis, vanaf 1 januari 2026 met een looptijd van 4 jaar (met optiejaren) (zie raadsbrief Diverse onderwerpen Zorg & Welzijn en Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.)

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De expertiseteams Veiligheid Utrecht werken in de wijken Leidsche Rijn en Overvecht, deze teams zijn niet in de hele stad geïmplementeerd omdat het rijk in 2024 nog geen besluit heeft genomen over wetswijziging en over financiering. In het voorjaar van 2026 nemen het kabinet en de Tweede Kamer daarover een besluit. Het expertiseteam in Overvecht is in de tweede helft van 2024 herstart Zie: raadsbrief Stand van zaken Huiselijke geweld en kindermishandeling
- De aandacht voor het aanpakken van grondoorzaken van huiselijk geweld en kindermishandeling heeft een plek binnen de beleidsnota Jeugd gekregen: focus op grondoorzaken, benutten van kennis hierover vanuit praktijk en wetenschap en adresseren vanuit jeugdhulppartners bij andere domeinen.
- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.
- Samen met de Raad voor de Kinderbescherming hebben we een pilot uitgevoerd naar de werking van een triage-instrument bij een jeugdbeschermingstafel.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in

november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Samen Veilig Midden Nederland (SVMN), William Schrikker Stichting (WSS) en Leger des Heils Jeugdbescherming en jeugdreclassering (LJ&R) voerden jeugdbeschermings-en jeugdreclasseringstaken en het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling uit.
- SVMN heeft geïnvesteerd in de bovenregionale werving van nieuwe jeugdbeschermers en ze hebben een inwerkprogramma. Hiermee hebben zij de caseloadverlaging zo goed als gerealiseerd, de bedoeling hiervan is dat de professionals meer tijd hebben voor gezinnen.
- We hebben de uitvoering gevolgd van de beweging ‘Samen doen wat helpt’, voortkomend uit de Veranderagenda en het Koersprogramma van Samen Veilig Midden Nederland (SVMN).
- We hebben bouwstenen geleverd voor de landelijke ontwikkeling van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming over bijvoorbeeld de inrichting van de regionale veiligheidsteams en het handelingskader voor professionals.
- We hebben met de Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtbank samengewerkt aan het Uniform (Jeugd)hulpaanbod (UHA), een samenwerking in de keten van jeugdhulp en rechtspraak.
- Veilig Thuis en de proeftuin van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming voeren we uit in samenhang en afstemming met programma Passende Ondersteuning, beschreven in het hoofdstuk laagdrempelige basiszorg (vrouwenopvang, versterking CSG en Veilig Thuis).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De gecertificeerde instelling (GI's) zijn gestopt met de doorbraakaanpak als interventie. De samenwerking tussen de gecertificeerde instelling (GI's) en andere jeugdpartners over de toeleiding naar jeugdhulp is onderdeel van de reguliere afstemming.
- Aanbieden van preventieve programma's om de effecten van scheidingen op kinderen zo klein mogelijk te houden: zie doelstelling ‘volksgezondheid’ in het programma Levendige en gezonde stad.

Financiën 6: Jeugdbescherming

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	671	835	0	2.034	1.204	-829	0
Lasten	14.494	13.878	13.009	16.551	14.471	2.080	16.111
Saldo baten en lasten	**-13.823**	**-13.043**	**-13.009**	**-14.517**	**-13.267**	**1.250**	**-16.111**
Onttrekking reserves	1.170	1.170	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.170**	**1.170**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-12.653**	**-11.873**	**-13.009**	**-14.517**	**-13.267**	**1.250**	**-16.111**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-829**	
SAVE: Minder subsidie ingezet dan begroot, de resterende middelen blijven beschikbaar voor inzet in 2025. Betreft met name minder subsidie vanuit de proeftuin (€ 930) en WPB (€117).	-829	I
Lasten	**2.080**	
SAVE: Onderbesteding op de Proeftuin ad 500 minder en minder subsidie uitgekeerde dan begroot.	2.080	I

Risico's

Risico	Maatregel
De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en beschikbaarheid van jeugdhulp te verbeteren. Aanname binnen de Hervormingsagenda Jeugd is dat hierdoor een besparing kan worden gerealiseerd binnen de jeugdhulp, die verwerkt is in een taakstelling voor gemeenten. Aangezien de gemeente Utrecht al vanaf de transitie van het sociaal domein in 2015 heeft ingezet op de transformatie van de jeugdhulp, is het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda Jeugd beperkt. Wij voeren een groot deel van de Hervormingsagenda Jeugd al uit, zoals het bieden van basishulp via onze buurtteams en het wijkgericht organiseren van aanvullende hulp. In de vastgestelde beleidsnota Jeugd staan scherpere keuzes om de taakstelling te realiseren. Deze taakstelling hebben we meerjarig verwerkt binnen de programmabegroting	• Versterken pedagogische basis en inzetten op collectief en groepsgericht werken om zo beroep op jeugdhulp te verminderen en beschikbaar te houden voor kinderen en gezinnen die dat nodig hebben. • We monitoren met onze partners de kwaliteit, beschikbaarheid en bereik van de jeugdhulp. • We lobbyen, indien mogelijk samen met de G4-steden en/of VNG op de Hervormingsagenda Jeugd en de vergoeding voor onderwijshuisvesting. • Indien noodzakelijk stellen we het ambitieniveau van de projecten bij. Alleen is dit niet wenselijk gezien de ambities van de gemeente.

Risico	Maatregel
Jeugd op de programmadoelstelling Aanvullende jeugdhulp. Het grootste financiële risico ligt dus in het wel of niet realiseren van deze taakstelling op de aanvullende jeugdhulp. De financiële bijdrage vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting – mede door de stijgende marktprijzen en duurzaamheidseisen die worden gesteld – is ontoereikend. Door druk op de beschikbare ruimte wordt het duurder en ingewikkelder om nieuwe schoolgebouwen en kinderopvang in te passen.	• We bouwen zo efficiënt en slim mogelijk en zoeken naar mogelijkheden om gebouwen buiten schooltijden te blijven gebruiken en functies in een gebouw te combineren. • In het Integraal Huisvestingsprogramma is rekening gehouden met financiële uitdagingen die spelen bij onderwijshuisvesting, de ambities zijn bijgesteld. Naast de wettelijke eisen voldoen we alleen aan Utrecht Standaard Toegankelijk (UST), frisse scholen klasse B en energieneutraal bouwen (ENG)
Met ingang 1 januari 2024 worden naar verwachting twee landelijke ontwikkelingen doorgevoerd: een landelijk tarief voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en een caseloadverlaging waardoor meer jeugdbeschermers nodig zijn. Er zijn op korte termijn geen beleidskeuzes mogelijk voor gemeenten omdat dit landelijke afspraken zijn. Dit leidt mogelijk tot een financieel tekort voor alle gemeenten.	• Er zijn inmiddels landelijke afspraken over tarief en caseloadverlaging gemaakt. Als gevolg van de landelijke afspraken is er een financieel risico.
Door krapte op de arbeidsmarkt staat de personele capaciteit bij ons en onze partners (in (preventie, jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang) onder druk. Dit kan leiden tot: • Langere wachttijden waardoor jeugdigen en gezinnen niet tijdig de juiste hulp en ondersteuning kunnen krijgen. • Toenemende druk op het (speciaal) onderwijs waardoor het moeilijker is om alle kinderen tijdig passend onderwijs te bieden. • Hogere werkdruk voor professionals, met risico op uitval of vertrek uit de sector. • Hogere kosten voor aanbieders specialistische jeugdhulp als gevolg van inhuur van zzp-ers. • Vermindering van de kwaliteit van jeugdhulp en onderwijs.	• We werken samen met onze partners die samen inzetten op werving en behoud van professionals. We verkennen met partners hoe professionals flexibeler kunnen worden ingezet op basis van vaardigheden/vakbekwaamheid. • Voor het onderwijs zetten we in op werving en behoud van leraren door middel van de aanpak ‘Utrecht leert!’. Daarin is specifiek aandacht voor het tekort in het speciaal onderwijs. • Ook zetten onze partners meer in op groepsgerichte vormen van ondersteuning en e-health voor jeugdigen en gezinnen met een hulpvraag. • Er is een voorrangsregeling op sociale- en middenhuur van woonruimte voor onderwijs- en zorgpersoneel gerealiseerd en komt er een onderwijsparkeerproduct voor onderwijspersoneel waarover nog

Risico	Maatregel
	een raadsbesluit moet worden genomen.
Het lukt onvoldoende om de grondoorzaken van de vraag naar jeugdhulp (volwassenenzorg, bestaanszekerheid op gebied van inkomen/ financiën en wonen) aan te pakken, waardoor er toenemende vraag naar jeugdhulp blijft en wachtlijsten groeien. De druk op het (speciaal) onderwijs neemt hiermee ook toe.	• We bevorderen de integrale samenwerking van Jeugd en andere domeinen zoals wonen, W&I, volwassen-GGz. • We gaan meer sturen op de kerntaken van onze jeugdhulppartners en stimuleren partners om eerder/meer appel te doen op ondersteuning vanuit aanpalende terreinen voor het aanpakken van grondoorzaken.
Als gemeente hebben we beperkt invloed op wat ouders en andere inwoners voor elkaar doen en wat de maatschappelijke norm is voor ‘normaal’, Daarom lukt het mogelijk niet om voldoende de beweging naar voren en de cultuuromslag naar normaliseren te maken. Jeugdigen en gezinnen die steun nodig hebben, kunnen dit onvoldoende in hun eigen netwerk en omgeving organiseren, waardoor ze vaker een beroep doen op professionele hulp en de schaarste in de zorg toeneemt.	• We betrekken ouders en jongeren meer bij de ondersteuning die zij krijgen, door aan te sluiten bij wat zij zelf met hulp van hun netwerk en omgeving kunnen doen en dat te faciliteren. • We kijken scherper naar de grenzen van de Jeugdwet die beroep doet op de eigen kracht van ouders, hun netwerk en de omgeving. • We versterken de gemeenschapskracht door ouders actief te stimuleren elkaar te ontmoeten, contacten op te doen, elkaar te helpen en hun vragen te stellen aan de professionals in de wijk. Een voorbeeld van deze aanpak is de pilot de Familieschool in Overvecht.
De bibliotheek kampt met mogelijke tekorten in de bedrijfsvoering, onderhoud en andere kosten.	Dit risico is niet meer actueel. De raad heeft in 2024 de nieuwe beleidsnota bibliotheek 2024 – 2034 vastgesteld. Dit biedt de gemeente een inhoudelijk sturingskader en monitoringsinstrument voor de gesubsidieerde activiteiten van Bibliotheek Utrecht. De nota biedt de bibliotheek een richtinggevend en transparant meerjarenbeleids- en handelingsperspectief om uitvoering te geven aan de subsidie activiteiten tot 2034 en tot een optimale maatschappelijke rolvervulling te komen. In het geval van financiële knelpunten en/of begrote tekorten kunnen eventuele

Risico	Maatregel
	noodzakelijke keuzes en besluiten beter onderbouwd worden gemaakt. In 2025 komt er een zorgplicht voor gemeenten en provincies om de toegang tot de openbare bibliotheek te waarborgen, waarbij het Rijk ook structureel extra middelen vrijmaakt. Mede door de afspraken in de nieuwe beleidsnota als de extra middelen die worden toegekend, vervalt het eerder beschreven risico in die vorm.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	249.351	447	249.798	144.064	105.733
Uitbreidingsinvesteringen A	331.486	8.700	340.186	100.191	239.995
Totaal investeringen	**580.837**	**9.147**	**589.984**	**244.255**	**345.728**

Doelstelling Onderwijshuisvesting

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	249.351	447	249.798	144.064	105.733
Uitbreidingsinvesteringen A	331.486	8.700	340.186	100.191	239.995
Totaal investeringen	**580.837**	**9.147**	**589.984**	**244.255**	**345.728**

Toelichting

Bij de Programmabegroting 2024 is een totaalbedrag van 590,5 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. Bij de jaarstukken 2023 zijn daarna investeringen afgesloten, met een geautoriseerd bedrag van 9,7 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 580,8 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de Eerste en Tweede bestuursrapportage 2024, in totaal 9,1 miljoen

euro, zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2024'. In totaal is er 589,9 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2024 of eerder.
Van het totaal geautoriseerde budget is tot en met 2024 is 244,2 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een nadere specificatie is opgenomen in de geheime bijlage bij doelstelling Onderwijshuisvesting.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden Partijen.

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	18.019	18.019	0
Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	2.059	2.270	-211
Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23	104	103	1
Kinderopvang plus	Kinderopvang plus	1.000	1.000	0
NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	1.608	1.608	0
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	402	403	-1
Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	571	584	-13
Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	40	37	3
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.399	916	483

OPDC Utrecht (voorheen School)	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of na	702	686	16
Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	277	204	73
Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.503	1.532	-29
Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.014	1.033	-19
Taalschool: taalonderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren	635	634	1
Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.591	1.666	-75
Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.331	1.294	37
Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafond voor de transitieregeling voorschoolse educatie	0	0	0
Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.800	12.091	709
Uitvoering Voorschoolse Educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus	0	0	0
Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000	1.076	-76
Verbindingsgroepen	Verbindingsgroepen	220	220	0

Verbindingsgroepen	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	220	220	0
Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	0	0	0
Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.911	4.465	-554
Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar voor 2021 en 2022 met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlin	137	137	0
VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880	885	-5
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	333	334	-1
Waardering voor Vakmanschap	Waardering voor Vakmanschap	175	175	0
Totaal doelstelling 1		51.931	51.592	339
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.485	4.482	3
De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	106	48	58

Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	62	61	1
Jongeren, relaties en seksualiteit	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving.	464	469	-5
Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	600	384	216
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	299	299	0
Totaal doelstelling 3		6.016	5.743	273
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Buurtteams jeugd en gezin (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	27.244	29.712	-2.468
Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	386	386	0
Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	1.500	1.486	14
Totaal doelstelling 4		29.130	31.584	-2.454
Doelstelling 5: Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien				
Basiszorg daklozen Regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	3.546	4.419	-873
Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van Corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	2.200	2.926	-726

Totaal doelstelling 5		5.746	7.345	-1.599
Doelstelling 6: Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is				
Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis voor 18- (jeugd) en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	13.576	13.102	474
Totaal doelstelling 6		13.576	13.102	474
Totaal Kansrijk opgroeien		**106.399**	**109.366**	**-2.967**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Levendige en gezonde stad

Programma overzicht

We zorgen voor voorzieningen die de levendigheid en gezondheid in de stad bevorderen.

Portefeuillehouder(s):
Eva Oosters, Linda Voortman, Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Rachel Streefland

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	101.397	103.565	98.272	97.674	92.474	-5.199	61.336
Lasten	280.037	268.761	305.682	283.715	281.234	2.481	245.656
Saldo baten en lasten	**-178.640**	**-165.197**	**-207.410**	**-186.041**	**-188.760**	**-2.719**	**-184.320**
Onttrekking reserves	10.038	9.360	4.946	105.202	107.708	2.505	1.605
Toevoeging reserves	13.817	17.238	4.183	23.676	24.046	-370	4.507
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.779**	**-7.878**	**763**	**81.527**	**83.662**	**2.135**	**-2.902**
Totaal	**-182.420**	**-173.075**	**-206.647**	**-104.515**	**-105.098**	**-583**	**-187.222**

De baten in dit programma zijn 92,5 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Rijksmiddelen (47,7 miljoen euro)
- Huurinkomsten (39,5 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 281,2 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten: 64,3 miljoen euro
- Exploitatielasten: 54,5 miljoen euro
- Middelen ingezet bij maatschappelijke partners: 42 miljoen euro
- Kapitaallasten: 38,9 miljoen euro
- Interne huur vastgoed: -/- 40,5 miljoen euro (negatieve last = baat)
- Materiële kosten: 19,3 miljoen euro
- Aanhuur vastgoed: 10,9 miljoen euro
- Verstrekken financiële toelage: 12,1 miljoen euro
- Gemeenschappelijke regeling: 3,1 miljoen euro
- Overige lasten: 76,6 miljoen euro

In dit programma wordt in 2024 107,7 miljoen euro onttrokken en 24,0 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Nieuwkomers

Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Het nieuwe kabinet heeft in 2024 een ingrijpend asielprogramma ingezet, dat stevige gevolgen heeft voor de opgaven op het gebied van opvang van ongedocumenteerde mensen, EU-arbeidsmigranten en asielzoekers en op het gebied van inburgering. We hebben desondanks goede resultaten behaald voor het organiseren van kwalitatief goede asielopvang met Plan Einstein concept, de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen en dakloze EU-migranten. We hebben bijgedragen aan de huisvesting en inburgering van statushouders. Ook is het gelukt om nieuwe en vervangende gemeentelijke opvang voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren, en waar nodig hen te ondersteunen en te faciliteren in zelfredzaam worden.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Thuis in Utrecht	2021	Nota van uitgangspunten Inburgering
Kaders nieuwe grootschalige opvanglocaties asielopvang Utrecht	2020	Uitgangspunten en randvoorwaarden voor realiseren van nieuwe locaties voor asielopvang in Utrecht met Plan Einstein
Landelijke pilot LVV plus Utrechtse werkwijze	2019	Afspraken en aanpak van een landelijke pilot voor Opvang en begeleiding van ongedocumenteerden.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% van mensen die inburgeren dat “een gevoel van erbij te horen” ervaart in hun buurt en in Utrecht.	Gezinsmigranten 65%/Asielstatushouders 53%	-	-	Gezinsmigranten: >65%/ Asielstatushouders: >53%	**Gezinsmigranten: 61%/ Asielstatushouders 50%**		Gezinsmigranten: >65%/ Asielstatushouders: >53%
% van mensen die inburgeren dat werkt, opleiding volgt, of meedoet door vrijwilligerswerk.	24%	-	-		**24%**		30%

% mensen dat niet meer inburgeringsplichtig is (per	Verwacht in Q1 2026	-	-	Verwacht in Q1 2026	**Verwacht in Q1 2026**	n.n.b.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Op alle asiellocaties worden activiteiten en cursussen volgens het Plan Einstein aangeboden. We hebben daarbij extra aandacht besteed aan de toeleiding naar werk.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We hebben met de andere LVV gemeenten en de VNG actief gelobbyd voor structurele voortzetting van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). De pilot LVV stopt echter per 1 januari 2025 omdat het kabinet de financiering, het mandaat en het convenant heeft opgezegd (zie raadsbrieven van juni 2024 en januari 2025).
- We hebben door een rechtszaak een deel van de opvang voor ongedocumenteerde mensen voor de eerste maanden van 2025 mogelijk gemaakt. We hebben afspraken gemaakt met de NGO's om hier vorm aan te geven.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 is de spreidingswet ingegaan en hebben we een wettelijke taak gekregen om 1988 asielopvangplekken te realiseren. Hiervoor hebben we de zoektocht naar duurzame en kwalitatief goede opvanglocaties uitgebreid. We hebben nieuwe locaties gevonden op Europalaan en Vlampijpstraat en bestaande locaties verlengd.
- We werkten gezamenlijk aan begeleiding, ondersteuning en een pedagogisch klimaat dat zo optimaal mogelijk bijdraagt aan de ontwikkeling van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv). Een voorbeeld is de MDO (Multidisciplinaire overleggen) waarin alle relevante partners vertegenwoordigd zijn en amv-casuïstiek besproken is.
- We hebben de opvang voor kwetsbare dakloze EU migranten geïntensiveerd door de pilot op de Bantamstraat en door opening van vrouwenslaapzaal op de Stadsbrug. Door de nieuwe KWR- locatie hebben we meer plekken gecreëerd om dakloze EU migranten op te vangen tijdens de winterperiode. We hebben bijgedragen aan de opgave Utrecht Onderdak (zie doelstelling 24-uursbegeleiding, programma Passende ondersteuning en opvang).
- We hebben de Utrechtse aanpak inburgering uitgevoerd. We begeleiden 1122 statushouders en 963 gezinsmigranten bij hun inburgering. We hebben er bij het Rijk voor gelobbyd dat het uitvoeringsbudget moet meegroeien met de aantallen, helaas nog zonder het gewenste resultaat.

- We hebben bijgedragen aan de huisvesting statushouders, waaronder de matching aan woningen en de begeleiding van statushouders. Er zijn in 2024 in Utrecht 659 statushouders gehuisvest in 415 woonplekken. In de 1e helft van het jaar is de taakstelling niet behaald, in de 2e helft wel. We zijn geëindigd op trede 3 van het provinciaal toezicht met een achterstand van 318 personen.
- We hebben opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen georganiseerd en het aantal opvangplekken in Utrecht in stand gehouden op ca 1200. We hebben ook de toegang tot zorg en onderwijs voor deze groep geborgd en ingezet op het vergroten van zelfredzaamheid (zie raadsbrief december 2024).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 1: Nieuwkomers

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	46.415	44.802	44.855	38.196	34.664	-3.532	166
Lasten	50.340	43.051	53.942	51.594	46.720	4.874	11.233
Saldo baten en lasten	**-3.925**	**1.751**	**-9.087**	**-13.398**	**-12.056**	**1.342**	**-11.067**
Onttrekking reserves	1.079	1.079	0	3.442	3.442	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	1.061	1.061	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.079**	**1.079**	**0**	**2.380**	**2.380**	**0**	**0**
Totaal	**-2.846**	**2.830**	**-9.087**	**-11.018**	**-9.676**	**1.342**	**-11.067**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-3.532**	
Bij asielzoekers en vreemdelingen zijn de baten hoger dan begroot door aanvullende financiering COA.	618	I
Incidentele bijdrage meldpunt perspectief.	220	I
Er zijn meer middelen uit de SPUK Inburgering ontvangen dan begroot.	569	I
Incidentele EU-subsidie voor project WELDI.	118	I
Oekraïne		
Er is sprake van een hogere transitiekostenvergoeding omdat we meer opvanglocaties hebben getransformeerd dan begroot.	500	I
De baten zijn hoger door niet begrote COA bijdrage in de exploitatie Ravellaan 1.	1.800	I
De baten zijn lager dan begroot doordat een deel van de specifieke uitkering van het Rijk (SiSa M016) niet is besteed in 2024. Deze worden in 2025 en volgende jaren voor aangegane (meerjarige) verplichtingen voor de opvang van Oekraïne ingezet.	-7.400	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Overige baten	43	I
Lasten	**4.874**	
Er zijn meer lasten gerealiseerd dan begroot vanwege hogere uitgaven voor Plan Einstein, Landelijke Vreemdelingen Voorziening en Integratie.	-1.432	I
De incidentele middelen vanuit het faciliteitenbesluit, EU-(arbeids)migranten, asiel en huisvesting zijn niet volledig besteed.	1.098	I
Er zijn meer SPUK Inburgering middelen ingezet dan begroot.	-569	I
Door vertraagde instroom inburgeraars is er sprake van minder realisatie vanuit het uitvoeringsbudget Inburgering dan begroot.	836	I
Niet begrote inzet vanuit incidentele EU-subsidie middelen voor project WELDI	-133	I
Oekraïne		
De lasten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn lager dan begroot en lager dan de specifieke uitkering die de gemeente hiervoor ontvangt (zie ook onder baten). De aangegane (meerjarige) verplichtingen voor verlengde en nieuwe opvanglocaties leiden in 2025 en volgende jaren tot lasten.	7.400	I
Er is sprake van meer transitiekosten dan begroot.	-500	I
Er zijn meer middelen besteed dan begroot voor sociaal domein en taal en onderwijs.	-100	I
De lasten voor de opvang van AMV'ers in de opvanglocatie voor Oekraïners aan de Ravellaan 1 worden door het COA vergoed. Evenals de bijdrage van de COA (zie baten), zijn ook de exploitatiekosten hiervoor niet begroot.	-1.700	I
Overige lasten	-26	I

Doelstelling 2: Meedoen en voor elkaar zorgen

Inwoners doen mee, zorgen voor elkaar en zijn betrokken in de buurt.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We hebben gewerkt aan een stad waarin niemand wordt buitengesloten en iedereen kan meedoen en zorgen voor elkaar. Dit hebben we gedaan door vrijwilligers, mantelzorgers, organisaties en (sport)initiatieven te ondersteunen en faciliteren. Hiermee hebben we bijgedragen aan sterke gemeenschappen met aandacht voor elkaar, waarin inwoners kunnen meedoen, gewoon opgroeien en voor elkaar zorgen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034.
Uitgangspunten onderdelen van sociale basis en basiszorg	2024	De nota beschrijft het versterken van gemeenschapskracht in de wijk en meedoen, het stimuleren van sport en beweging, ondersteunen van sportaanbieders, sociaal

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		raadslieden, een deel van de ondersteuning bij financiën, administratie en informatievoorziening over de sociale basis
Beleidsnota Gezondheid: Samen gezondheidsverschillen verkleinen	2024	De beleidsnota gezondheid is gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen met 30% in 2040. Het betreft integraal beleid en geeft ook invulling aan het initiatiefvoorstel 'Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen'.
Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk	2020	In de visie beschrijven we 3 kansen om van Utrecht een stad te maken die werkelijk voor iedereen is.
Visie Versterken Sociale Basis	2018	De nota beschrijft de visie op het deel van de sociale basis dat valt onder de Wmo, benoemt de ontwikkelopgaven en geeft inzicht in de beschikbare budgetten
Beleidskader Beheerde speeltuinen	2017	Het kader regelt het beheer en de exploitatie van de beheerde speeltuinen. Het doel van dit kader is de stimulering van de verzelfstandiging van de speeltuinen en het overdragen (op eigen tempo) van het beheer aan bewonersorganisaties, waar mogelijk.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Omdat de inwonersenquête tweejaarlijks wordt afgenomen zijn er dit jaar voor deze doelstelling geen nieuwe cijfers voor onderstaande indicatoren. Ook zijn er verschillende nulmetingen in vergelijking met de programmabegroting 2024 aangepast. Dit komt omdat we in de inwonersenquête 2023 verschillende vraagstellingen en categorieën hebben gewijzigd. Als gevolg hiervan is het niet mogelijk om de daarvan afhankelijke indicatoren met de voorgaande jaren te vergelijken. De nieuwe cijfers met bijbehorende nulmetingen zijn hieronder opgenomen. Over de wijzigingen met betrekking tot onderstaande indicatoren hebben we gerapporteerd in de jaarstukken 2023.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% inwoners dat meedoet.	82% (2023)	-	82%	-	-	●	82%
% inwoners met een beperking dat meedoet.	64% (2023)	-	64%	-	-	●	64%
% inwoners dat zich in de buurt inzet met een of meer activiteiten.	54% (2023)	-	54%	-	-	●	55%
		-	39%	-	-		40%

% inwoners dat zich vrijwillig inzet.	39% (2023)	

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

- Utrecht monitor: maatschappelijke participatie, digitale vaardigheden en zelfredzaamheid .

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de nieuwe opdrachten in het sociaal domein uitgevraagd in lijn met het raadsvoorstel Nota van uitgangspunten Met Elkaar voor Elkaar. Over de uiteindelijke gunning van de opdrachten bent u geïnformeerd met de Raadsbrief gunning opdrachten onderdelen sociale basis en basiszorg.
- We hebben de uitvraag van de opdracht formeel taalonderwijs Arbeidsmarkt Regio Midden Utrecht gepubliceerd; de uitvoerder per 2025 is Sagenn. Dit is gecommuniceerd in de tweede kwartaalbrief Onderwijs.
- We hebben vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) de sociale basis versterkt, op basis van een integraal plan van aanpak. We hebben o.a. ingezet op de ondersteuning van mantelzorgers, de inzet van Welzijn op Recept en het bestrijden van eenzaamheid.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- In aanloop naar de meerjarige opdracht sociaal makelen (vanaf 2026), en de aanbesteding die hiervoor loopt, hebben we voor 2025 een overbruggingscontract met DOCK gesloten.
- In aanloop naar de meerjarige opdrachten Informatievoorziening en Onafhankelijke Cliëntondersteuning (vanaf 2026), en de aanbesteding die hiervoor loopt, hebben we voor 2025 een overbruggingscontract met U Centraal gesloten.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben ruim 100 organisaties en (bewoners)initiatieven ondersteund via de nadere regel Vrijwillige Inzet Voor Elkaar.
- We hebben vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning gefinancierd via de basisvoorziening ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgondersteuning.
- In 2024 hebben 13 partijen Toegankelijkheidssubsidie ontvangen. De toegankelijkheidsprijs is gewonnen door stichting Droomboot.
- Binnen het stadsakkoord toegankelijkheid werken we samen met inmiddels bijna 40 partijen; waarvan dit jaar 8 nieuwe partners zijn aangesloten.

- We ondersteunden belangenbehartigende organisaties (zoals Solgu, U op Leeftijd en Stichting Goud) met de subsidieregeling De Stem van Utrechters.
- We werkten samen met, en financierden eenzaamheidsnetwerk 'Utrecht Omarmt'. Het netwerk leidde tot het ontstaan van nieuwe samenwerkingen, contacten en kennis- en informatiedeling.
- DOCK heeft het (kinder) sociaalmakelaarswerk uitgevoerd, conform de nota van uitgangspunten Sociaal Makelen 2019-2024.
- We gaven uitvoering aan het Uitvoeringsplan Eenzaamheid (2023-2026). De laatste stand van zaken communiceerden we in de Verzamelbrief Zorg en Welzijn.
- We werkten samen met de taal- en digitaalorganisaties aan het vergroten van de basisvaardigheden van inwoners, conform het Uitvoeringsprogramma Basiseducatie volwassenen 2023-2026.
- We gaven uitvoering aan het programma Thuis in je wijk.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 2: Meedoen en voor elkaar zorgen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.966	4.170	2.752	5.119	5.355	237	3.964
Lasten	30.008	29.326	27.450	31.928	32.016	-88	31.358
Saldo baten en lasten	**-25.042**	**-25.156**	**-24.698**	**-26.810**	**-26.661**	**149**	**-27.395**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-25.042**	**-25.156**	**-24.698**	**-26.810**	**-26.661**	**149**	**-27.395**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**237**	
Dit betreft groeimiddelen voor informele ondersteuning, vrijwilligerswerk en mantelzorg voor 2024 die niet zijn begroot.	121	I
Overige baten	116	I
Lasten	**-88**	
Overige lasten	-88	

Doelstelling 3: Prettig samenleven

Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen.

Wat hebben we bereikt in 2024?
In 2024 is de beleidsnota inclusie en diversiteit 2024-2033 ‘Tot je recht komen’ vastgesteld. Deze nota geeft een nieuwe ordening en prioritering aan ons inclusiebeleid. Ook is het uitvoeringsprogramma Utrecht Zijn We Samen 2.0 vastgesteld, waarmee we vormgeven aan de aanpak van radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie. Op beide thema’s vormen mensenrechten de basis. Om mensenrechten meer zichtbaar te maken in de stad hebben we bovendien de eerste Utrechtse mensenrechtenambassadeur aangesteld. We zagen verder dat de bezorgdheid in de stad toenam naar aanleiding van nationale en internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in Gaza. Hiervoor hebben we met onder meer een gesprekstour geïnvesteerd in verbinding.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’	2024	Brede beleidsnota waarin we intersectioneel vormgeven aan inclusie en diversiteit in de stad en eigen organisatie.
Uitvoeringsprogramma ‘Utrecht zijn we Samen 2.0’	2024	Brede aanpak tegen radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie
Agenda Utrecht voor Iedereen Toegankelijk	2019	Aanpak om Utrechters voor alle inwoners toegankelijk te maken en te houden.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De nieuwe beleidsnota 2024-2033 inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’ is vastgesteld. In deze aanpak zijn een nieuwe ordening en prioriteiten op het gebied van inclusie en diversiteit aangebracht. De drie pijlers van de nota zijn ‘het geven van het goede voorbeeld, ‘alle opgaven inclusief maken’, en ‘extra voor wie dat nodig heeft’. Als onderdeel van de nota hebben we bovendien de ‘nadere regel Subsidie Inclusie en Diversiteit’ gestart, waarmee we initiatief uit de stad financieren.
- We hebben mensenrechten als vertrekpunt van de nieuwe beleidsnota 2024-2033 inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’ genomen. We hebben bovendien de eerste Utrechtse Mensenrechtenambassadeur aangesteld.
- In verbinding met de nieuwe beleidsnota 2024-2033 inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’ inclusie hebben we de aanpak van radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie herzien (Utrecht Zijn We Samen 2.0)
- Om antisemitisme en moslimdiscriminatie tegen te gaan en de verbinding tussen verschillende levensbeschouwingen te vergroten hebben we de Stadskaravaan georganiseerd, met meer dan tien bijeenkomsten samen met religieuze organisaties in de stad.
- We hebben het eerste Utrechtse Toegankelijkheidsfestival georganiseerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In februari 2024 is de nieuwe beleidsnota inclusie en diversiteit vastgesteld. Onder deze nota zijn we doorgegaan met onder meer de volgende activiteiten:
- We zijn met partners in de stad -zoals het antidiscriminatiebureau discriminatie.nl Midden-Nederland- doorgegaan met het samenwerken om discriminatie in de stad tegen te gaan. Hieronder valt ook een specifiek programma voor een inclusieve arbeidsmarkt.
- We hebben gewerkt aan de bewustwording over ons veelkleurige verleden en de diversiteit in de stad. Onder meer met de viering van Utrecht Pride en de viering en herdenking van Keti Koti.
- We hebben werk gemaakt van mensenrechten, waaronder kinderrechten en het VN verdrag Handicap, onder meer door het aanstellen van een mensenrechtenambassadeur.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 3: Prettig samenleven

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	18	0	0	0	0	0
Lasten	1.790	1.353	1.622	1.941	1.813	128	1.824
Saldo baten en lasten	**-1.790**	**-1.335**	**-1.622**	**-1.941**	**-1.813**	**128**	**-1.824**
Onttrekking reserves	0	0	0	110	110	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**110**	**110**	**0**	**0**
Totaal	**-1.790**	**-1.335**	**-1.622**	**-1.831**	**-1.703**	**128**	**-1.824**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	**128**	
Er is sprake van minder lasten dan begroot doordat er minden uitgaven hebben plaatsgevonden in het kader van de nadere regel slavernijverleden. Daarnaast hebben we een extra bijdrage gekregen voor LHBTIQ+ emancipatiebeleid.	110	I
Overige lasten	18	I

Doelstelling 4: Toegankelijke buurtvoorzieningen

Inwoners doen mee, zorgen voor elkaar en zijn betrokken in de buurt.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We hebben gewerkt aan een stad waarin niemand wordt buitengesloten en iedereen kan meedoen en zorgen voor elkaar. Dit hebben we gedaan door vrijwilligers, mantelzorgers, organisaties en (sport)initiatieven te ondersteunen en faciliteren. De bezettingsgraad van de door de gemeente beheerde buurtcentra is hetzelfde gebleven, zoals we ook beoogden.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034
Meerjarig Perspectief Ruimte	2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Meerjarig perspectief buurtcentra 2022-2032	2023	De nota beschrijft onze visie op de functie en toekomst van de buurtcentra.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	2023	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Omdat de inwonersenquête tweejaarlijks wordt afgenomen is er dit jaar geen nieuw cijfer beschikbaar over het % bewoners dat tevreden is over de beschikbaarheid van ruimte voor bewonersinitiatieven in de buurt.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% bewoners dat tevreden is over de beschikbaarheid van ruimte voor bewonersinitiatieven in de buurt.	39% (2018)	39%	42%	-	-		39%
Bezettingsgraad welzijnsaccomodaties.	1680 (2018)	1800	1800	1800	**1800**		1800

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

- Utrecht monitor: maatschappelijke participatie

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We verbouwden en verduurzaamden een aantal specifieke buurtcentra en jongerenhuiskamers:

Zelfbeheer:

- De herhuisvesting van Nieuw Rotsoord is gestart (gereed in 2026).

Medebeheer:

- De activiteiten van het buurtcentrum Zuilen zijn grotendeels geherhuisvest voor de start van de vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie. De voorbereidingen voor de nieuwbouw zijn van start (gereed in Q4 2025).
- De planvorming van een nieuw buurtcentrum en jongerenhuiskamer in de Merwedekanaalzone zitten in de ontwerpfase.
- De ontwerpfase om buurtcentrum Sterrenzicht te renoveren en verduurzamen is afgerond. De voorbereidingen voor de aanbesteding van een aannemer zijn gestart (gereed in 2026).
- De verduurzaming van buurtcentrum De Leeuw is gestart (gereed in 2026).

Jongerenvoorzieningen:

- De ontwerpfase voor de nieuwbouw van de jongerenhuiskamer De Boog in Overvecht (als onderdeel van de 'Doorontwikkeling maatschappelijk vastgoed Overvecht') is gestart (gereed in Q4 2025).

- De ontwerpfase voor de nieuwbouw van de jongerenhuiskamer Peltlaan in Kanaleneiland is gestart (gereed 2026).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We zijn gestart met het herzien van de Uitvoeringsnota 'Maatschappelijk Initiatief Onder Dak' (2016). Dit wordt in 2025 afgerond. We brengen de vernieuwde visie- en beleidsdoelen uit de uitvoeringsnota MIOD onder in de Sociale Visie Utrecht. De Sociale Visie Utrecht Q1 wordt in Q1 2025 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. U bent over deze wijziging geïnformeerd in de Verzamelbrief Zorg en Welzijn.
- De planontwikkeling voor vernieuwbouw van De Schalm (Zelfbeheer) is gestopt door het terugtrekken van de particuliere initiatiefnemer.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben samen met bewoners(initiatieven) en maatschappelijke organisaties toegankelijke en uitnodigende welzijnsaccommodaties gefaciliteerd. Deze zijn naar tevredenheid optimaal gebruikt, worden goed onderhouden en zijn toekomstbestendig.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 4: Toegankelijke buurtvoorzieningen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	872	724	2.715	901	772	-129	965
Lasten	11.360	10.304	34.714	11.229	10.923	307	12.491
Saldo baten en lasten	**-10.488**	**-9.580**	**-31.999**	**-10.328**	**-10.151**	**177**	**-11.526**
Onttrekking reserves	16	19	16	95	38	-57	0
Toevoeging reserves	0	757	0	0	200	-200	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**16**	**-738**	**16**	**95**	**-162**	**-257**	**0**
Totaal	**-10.472**	**-10.318**	**-31.983**	**-10.234**	**-10.313**	**-79**	**-11.526**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-129**	
Het verschil in baten op Accommodaties Welzijn wordt veroorzaakt door lagere huurinkomsten dan begroot (0,160 mln.). Zowel op losse (éénmalige) verhuur als op vaste verhuur. Dit lijkt structureel van aard.	-160	S
Overige baten	31	
Lasten	**307**	
De lagere lasten op Accommodaties MO betreft het niet benutte deel van het overheadbudget MO, niet behorend bij accommodaties.	307	I
Overige lasten	0	
Reserves	**-257**	
Onttrekkingen	**-57**	
Overige.	-57	
Toevoegingen	**-200**	
Er is sprake van een hogere toevoeging aan de reserve dan begroot doordat er een storting in de vaste activa reserve heeft plaatsgevonden ten behoeve van de isolering van het project Stella Maris.	-200	I

Doelstelling 5: Op eigen manier en niveau sporten

Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Samen met organisaties en sportverenigingen hebben we gewerkt aan de versteviging van het sport- en beweegaanbod om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. Er is een start gemaakt met de implementatie van het Utrechtse beweegprogramma op scholen. Het bereiken van de doelstelling staat onder druk, omdat het budget voor SportUtrecht onvoldoende meegroeit met de groei van de stad en de loonprijsontwikkelingen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Utrechtse Sportagenda	2021	De Utrechtse Sportagenda brengt focus in het sportbeleid van de gemeente Utrecht. In de sportagenda wordt het accent gelegd op vijf kernthema's waar de komende jaren aan wordt gewerkt.
Sportakkoord Utrecht	2019	Het Utrechts Sportakkoord geeft door middel van speerpunten impulsen op bestaand beleid. Met een brede alliantie van sport, maatschappelijke organisaties en het

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		bedrijfsleven zijn gezamenlijke ambities geformuleerd. Momenteel wordt gewerkt aan een herijking van het sportakkoord.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% kinderen met wekelijkse sportdeelname naar wijk (sport na schooltijd en bij vereniging).	85% (2021)	86%	87%	-	-		88%
% kinderen met zwemdiploma A.	95% (2018)	98%	96%	-	-		98%
% volwassenen dat wekelijks sport naar wijk	64% (2020)	-	-	68%	**pas in juni bekend**		-

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- SportUtrecht is gecontracteerd als uitvoeringspartner voor het stimuleren van sport en bewegen en ondersteuning van sportaanbieders voor de komende 10 jaar, zie deze raadsbrief.
- Het onderzoeksprogramma Vital@2040 (onderzoek naar het verbeteren van de financiële toegankelijkheid van sport) is afgerond, de resultaten zijn nog in proces van publicatie.
- Plan van aanpak Sociaal veilige sport is gepubliceerd op 2 juli 2024 via deze raadsbrief.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vanwege samenhang met nieuw beleid in de nota financiële bestaanszekerheid loopt het verbetertraject voor de armoederegelingen door in 2025. Er is in 2024 samengewerkt met fondsen, inwoners en beleid om op verschillende manieren te werken aan de toegankelijkheid en benutting van beschikbare financiële regelingen voor sport.
- Door extra inzet op bovengenoemd verbetertraject konden we later beginnen aan het verzamelen van voorbeelden van solidariteitspotjes. Dit is eind 2024 gestart en loopt door in 2025.

- Het Utrechts beweegprogramma is op minder basisscholen geïmplementeerd dan gepland, omdat 5 scholen bereid waren om mee te werken (in plaats van de geplande 7 scholen). Het Utrechts Beweegprogramma is in 2024 ook doorontwikkeld voor het Speciaal Onderwijs.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024
- Niet van toepassing

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 kwamen tenminste 200 clubs via SportUtrecht samen in 30 netwerk- en/of themabijeenkomsten met als doel om kennis te delen en van elkaar te leren.
- Met subsidie en bijeenkomsten van Utrechts Sportakkoord II hebben we 158 aanbieders en andere organisaties bereikt, die hebben bijgedragen aan de ambities van het sportakkoord.
- Via het Plan van aanpak sociaal veilige sport zijn actielijnen ontwikkeld met sportaanbieders en SportUtrecht, daarin is de bestaande inzet op positieve sportcultuur conform uitgevoerd.
- Binnen de programmering van de zwembaden is extra prioriteit gegeven aan het aanbieden van zwemles en schoolzwemmen om de zwemvaardigheid onder de inwoners te verhogen.
- Inzet op een breed, divers en laagdrempelig sportaanbod voor alle Utrechtse kinderen is conform uitgevoerd.
- Via de extra inzet op het platform Doe Mee in Utrecht zijn 30.000 boekjes verspreid in alle Utrechtse wijken en het platform biedt 4.200 activiteiten aan.
- Via SportUtrecht is ingezet op het creëren van een omgeving waarin (aankomende) toppers in talentenprogramma's met plezier presteren.
- De talentprogramma’s zijn doorontwikkeld, met extra nadruk op het belang en urgentie van een positieve sportcultuur.
- In Overvecht is extra sport- en beweegaanbod gerealiseerd, het netwerk verstevigd en zijn kansen in beeld gebracht.
- We hebben circa 30 klein- en grootschalige sportevenementen in Utrecht ondersteund met subsidie.
- Via de subsidie schoolsportevenementen hebben we onder andere schoolschaatsen, schaken en atletiek mogelijk gemaakt en hebben kinderen kennisgemaakt met deze sporten.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing

Financiën 5: Op eigen manier en niveau sporten

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.637	1.724	0	1.678	1.738	60	1.708
Lasten	7.870	6.557	6.176	7.427	7.273	154	7.655
Saldo baten en lasten	**-6.233**	**-4.833**	**-6.176**	**-5.749**	**-5.535**	**214**	**-5.948**
Onttrekking reserves					0		
Toevoeging reserves							
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves							
Totaal	**-6.233**	**-4.833**	**-6.176**	**-5.749**	**-5.535**	**214**	**-5.948**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Geen afwijkingen groter dan 0,5 mln. euro en of groter dan 10% van actuele begroting 2024.		
Lasten		
Geen afwijkingen groter dan 0,5 mln. euro en of groter dan 10% van actuele begroting 2024.		
Reserves		
Onttrekkingen		
Niet van toepassing.		
Toevoegingen		
Niet van toepassing		

Doelstelling 6: Toegankelijke sportvoorzieningen

Gelijk aan de groei van de stad heeft Utrecht voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Door het capaciteitsbehoefteonderzoek weten we voor welke sporten er ruimtetekort is in onze stad. Met de tijdelijke sporthal Tempo is extra binnensportcapaciteit toegevoegd. We zijn gestart met de omzetting van een gras voetbalveld op de Sportparken Nieuw Welgelegen en De Vryheit en op meerdere sportparken zijn velden gerenoveerd. Daarnaast zijn nieuwe sport- en beweegplekken aangelegd en bestaande plekken gerenoveerd. Voorgaande jaren zijn meerdere sportvoorzieningen uitgesteld en/of geschrapt, waardoor de sportcapaciteit slechts beperkt meegroeit met de groei van de stad en deze doelstelling onder druk is komen te staan. Dit heeft ook zijn weerslag op de indicatoren over de tevredenheid met sportvoorzieningen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Meerjaren Perspectief Ruimte	06-06-2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	09-02-2023	Utrecht heeft haar koers t/m 2040 vastgelegd in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU2040) en de oplegger bij de RSU.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	10-03-2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.
Utrechtse Sportagenda	17-06-2021	De Utrechtse Sportagenda brengt focus in het sportbeleid van de gemeente Utrecht. In de sportagenda wordt het accent gelegd op vijf kernthema's waar de komende jaren aan wordt gewerkt.
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	12-03-2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	10-03-2020	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% inwoners dat tevreden is over het aanbod van sportvoorzieningen in de buurt.	66% (2021	67%	64%	-	-		69%
% inwoners dat tevreden is over het aanbod van sportvoorzieningen in de stad.	74% (2021)	75%	70%	-	-		76%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De beleidsnota sport en bewegen is gepubliceerd op 11 december 2024.
- Capaciteitsbehoefteonderzoek ruimte voor sport van het Mulier Instituut is geduid via 10 duidingsgesprekken met sportverenigingen en gepubliceerd op 8 oktober 2024.
- Het kengetal binnensport is voor de periode tot en met 2030 aangepast naar 1 sporthal per 15.000 inwoners, om de druk op sporthallen te verlagen en extra binnensportruimte te realiseren om meer Utrechters te laten sporten en bewegen.
- Tijdelijke sporthal Tempo op sportpark Loevenhoutsedijk is opgeleverd en in gebruik genomen door de sportverenigingen.
- De voorbereidingen zijn gestart om de asfaltbaan op de Nedereindse Berg te vervangen.
- Roeivereniging ‘Vechtse Roeivereniging Zuilen’ is opgericht, de vereniging roeit op de Vecht en richt zich nu vooral op recreatief roeien.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Het uitvoeringsprogramma sport en bewegen is opgeschoven naar Q3 2025, omdat prioriteit is gegeven aan de nota, waarna een uitvoeringsprogramma logisch volgt.
- Voor de toevoeging van nieuwe sportvoorzieningen in de programmering wordt gebruik gemaakt van het Capaciteitsonderzoek sportaccommodaties Mulier 2024, maar er zijn onvoldoende middelen in het MPR om de programmering aan te laten sluiten bij de behoefte zoals geconstateerd in dit onderzoek.
- De planvorming voor het nieuwe zwembad Maximapark is gestart. De uitwerking neemt langere tijd in beslag wegens het zoeken naar mogelijke oplossingen voor netcongestie.
- Het ontwerp voor sporthal Cartesius is afgerond. Maar de aanbesteding kan nog niet starten, want als gevolg van netcongestie is er nog geen zicht op aansluiting voor stroom en de grond dient gesaneerd te worden door de huidige grondeigenaar.
- De planvorming voor sporthal Lunetten is gestart. Ook hier geldt dat de ontwerpfase langer duurt vanwege het zoeken naar mogelijke oplossingen voor netcongestie.
- Bij de VJN 2024 is besloten om geen middelen vrij te maken voor de realisatie van sporthal Vleuten. Sporthal Overvecht en de Sporthal in Merwedekanaalzone lopen grotendeels volgens planning en verwachten we 2028/2029 op te leveren, onder voorbehoud van beperkingen vanuit netcongestie.
- In 2024 hebben we de speelruimtescans, welke per wijk duidelijk maken of en waar in een wijk behoefte is aan meer speel- en beweegaanbod, voor de verschillende wijken en het rapport van het Mulier Instituut (De beweegvriendelijke openbare ruimte van de gemeente Utrecht) hiervoor ingezet. Het opstellen van een programmering voor het aanvullen en renoveren van sport- en beweegplekken staat voor 2025 gepland.
- Er is nog geen volwaardige nieuwe locatie gevonden voor extra roeiwater. De zoektocht naar extra roeiwater gaat onverminderd door.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Op verschillende sportparken zijn velden gerenoveerd en opgeleverd, zoals de aanleg van het eerste watervrije hockeyveld op sportpark Nieuw Welgelegen, een kunstgrasveld met waterbuffering op sportpark Fletiomare Oost en renovatie van Atletiekbaan Overvecht en Maarschalkerweerd.
- De diverse sportnetwerkbijeenkomsten hebben plaatsgevonden.
- In processen van ontwikkeling van ruimte voor sport zijn we eerder in overleg met Sport Utrecht en het sportveld, met als doel om wederzijds draagvlak te creëren voor wensen bij de complexe accommodatievraagstukken die er zijn.
- Samen met het Wielerplatform Utrecht is uitvoering gegeven aan het programma wielersport, door o.a. opwaarderen van een deel van het mountainbikeparcours in het park Nedereindse Plas.
- Bij de sportparken, sportaccommodaties en de zwembadlocaties is het jaarlijks gebruikersoverleg georganiseerd en is er gesproken over de programmering en het gezamenlijk gebruik van de accommodaties.
- Ruimte voor de roeisport blijft behouden op het Merwedekanaal en daarnaast gaan we opzoek naar uitbreiding van roeiwater.
- De verkenning voor roeiwater in Rijnenburg loopt en is onderdeel van de uitgangspuntennotitie die voor Rijnenburg wordt opgesteld.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- In het kader van de aanpak Toekomst voetbal heeft een gezamenlijk aanpak om tot een betere spreiding van wedstrijden te komen, en daardoor een betere bezetting, vooralsnog onvoldoende resultaat gehad. Met de aanpak “Utrechtse voetbalagenda” blijft de inzet te komen tot een betere spreiding en bezetting.

Financiën 6: Toegankelijke sportvoorzieningen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	15.985	17.060	15.053	16.365	15.757	-608	16.422
Lasten	44.151	44.823	45.046	45.568	44.914	654	49.478
Saldo baten en lasten	**-28.166**	**-27.764**	**-29.992**	**-29.203**	**-29.158**	**45**	**-33.056**
Onttrekking reserves	2.566	2.528	2.566	33.756	34.039	282	605
Toevoeging reserves	4.623	5.623	0	16.500	16.500	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-2.058**	**-3.095**	**2.566**	**17.256**	**17.539**	**282**	**605**
Totaal	**-30.224**	**-30.859**	**-27.426**	**-11.946**	**-11.619**	**328**	**-32.451**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-608**	
Gederfde inkomsten door alternatieve compensatie overheadkosten SPUK Sport BTW vanaf 2024.	-550	I/S
Gebruikersinkomsten bij de zwembaden zijn 0,700 mln. lager dan begroot, maar wordt voor 0,400 mln. gecompenseerd door overige inkomsten.	-300	S
Resultaat overige baten	242	I/S
Lasten	**654**	
Hogere uitbestede werkzaamheden onderhoud, door hogere kosten met name in onderhoud machines en installaties en algemeen correctief onderhoud.	-300	I
Onderbesteding kapitaallasten bandbreedte investeringen veroorzaakt door vertraging in de planning van de diverse projecten.	1.400	I
Nuts lasten lager dan begroot door incidenteel verhoogde energiebegroting.	800	I
Structurele overschrijding op de personele lasten bij de zwembad exploitatie (SB) van 0,800 mln.	-800	S
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Sport is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Sport & Samenleven niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 509.260 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	-509	I
Resultaat overige lasten	63	I
Reserves	**282**	
Onttrekkingen	**282**	
Overige onttrekkingen	282	
Toevoegingen	**0**	
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 7: Volksgezondheid

In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen met 30% afgenomen t.o.v. 2012.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we onder andere gewerkt aan het verhogen van de vaccinatiegraad, het rookvrij maken van terrassen in het kader van de Rookvrije generatie, het verder ontwikkelen van geboortenetwerken vanuit Kansrijke start en de modernisering van het sekswerkbeleid. We verstevigden onze integrale aanpak op gezondheid door samen met andere programma's en partners in de stad in te zetten op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Deze structurele gezondheidsaanpak is bestendigd met de in juni 2024 vastgestelde beleidsnota Gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'. Dit beleid is in lijn met het advies van de Sociaal-Economische Raad (SER).

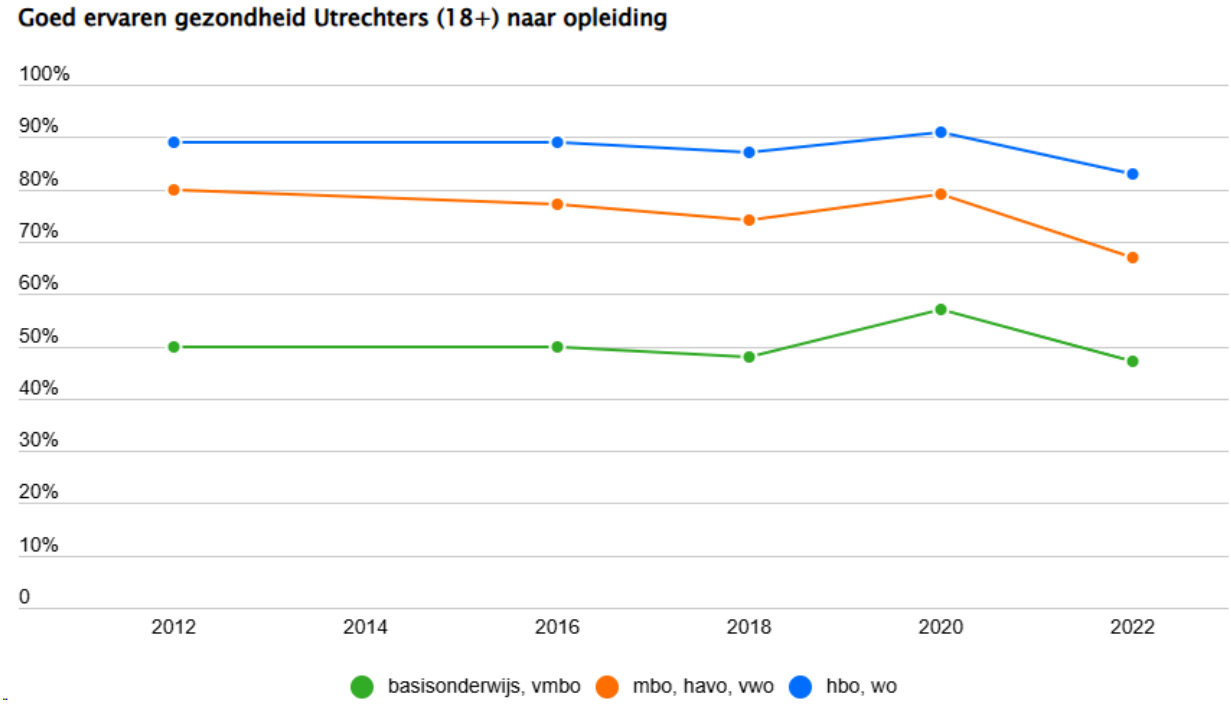
Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

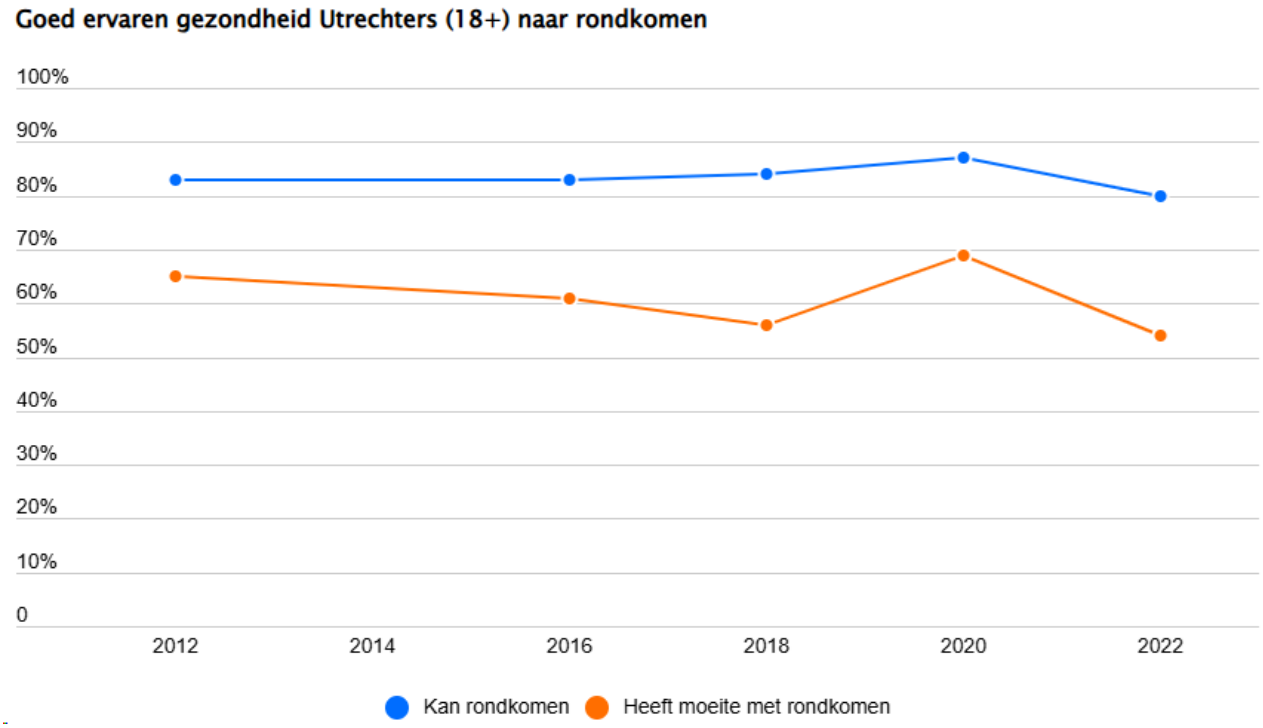
Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota gezondheid - 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'	2024	Beleid om gezondheidsverschillen in de stad te verkleinen.

Effectindicatoren

We hebben op dit moment nog geen nieuwe cijfers dan zoals opgenomen in de jaarstukken 2023. Voor de zomer 2025 worden de nieuwste cijfers gepubliceerd en die kunt u hier inzien.

Op basis van de cijfers zoals opgenomen in de jaarstukken 2023 was de conclusie: de verschillen in ervaren gezondheid zijn gelijk gebleven tussen groepen met een hbo- of wo-opleiding en met basisonderwijs of een vmbo-opleiding. De verschillen in ervaren gezondheid zijn toegenomen tussen groepen die wel of niet kunnen rondkomen. En ook tussen groepen met een hbo- of wo-opleiding en een mbo-, havo-, of vwo-opleiding.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Rijksvaccinatieprogramma: we zijn gestart met de wijkaanpak in Kanaleneiland en Overvecht om de vaccinatiegraad te verhogen, dit deden we in nauwe samenwerking met Stichting Sleutelpersonen Utrecht. We zagen dat de vaccinatiegraad verder is gedaald en de verschillen toenemen. We hebben gelobbyd voor extra middelen voor een wijkgerichte en doelgroepgerichte aanpak en ons voorbereid op het starten van een programma voor het verhogen van de vaccinatiegraad. Zie raadsbrief.
- Modernisering sekswerkbeleid: In 2024 is thuissekswerk toegestaan. Het raadsvoorstel wijziging APV t.a.v. seksbedrijven is verstuurd. Er zijn diverse gesprekken met ondernemers over kleinschalige locaties gevoerd en de kansrijkheid van een kleinschalig seksbedrijf in garage Paardenveld is verkend. Daarnaast is het sekswerkplatform en het lerend evalueren gestart. Zie o.a raadsbrief 5 december 2024.
- Rookvrije generatie: de eerste terrassen in Utrecht zijn rookvrij geworden of hebben maatregelen genomen om roken te ontmoedigen. Het plaatsen van borden en/of tegels ‘Rookvrije zone’ bij speelplekken is in 2024 afgerond. Daarnaast zijn in samenwerking met partners in Overvecht moeilijk bereikbare groepen geïnformeerd over de risico’s van nicotine (snus/vape/sigaretten) en gemotiveerd om te stoppen.
- Gezond gewicht: Het Uitvoeringsprogramma Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd 2024-2027 is opgesteld. Onderdeel hiervan is de Netwerkaanpak Overgewicht en Obesitas. Samen met partners hebben we de methodiek Fun2befit ontwikkeld en hiermee zijn we in 4 wijken gestart. De resultaten zijn hier zichtbaar.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Rookvrije generatie: Ondanks dat Utrecht de landelijke pionier is in het tegengaan van nieuwe verkooppunten is dit niet gelukt wegens het ontbreken van landelijke wetgeving en daarmee handelingsperspectief. We blijven hiervoor lobbyen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Niet van toepassing

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ): Ook afgelopen jaar hebben we met meer dan 200 professionals ons dagelijks ingezet voor een kwalitatief goede jeugdgezondheidszorg in Utrecht. Naast de wettelijke taken hebben we extra ingezet op de kernpartneraanpak Jong Kind en Primair Onderwijs. Ook zijn we gestart met op basis van maatwerk indiceren voor de Voorschoolse Educatie en was er extra inzet van huisbezoeken voor taalstimulans bij de kinderen die dit het hardst nodig hebben. Zie ook programma Kansrijk opgroeien.
- Rijksvaccinatieprogramma (RVP): De JGZ voerde ook in 2024 het RVP uit. Sinds 2024 wordt het rotavaccin ook aangeboden. We hebben ons voorbereid op de wijzigingen in het RVP per 2025. In deze raadsbrief leest u over onze inzet voor een hogere vaccinatiegraad.
- Kansrijke start: de acht bestaande geboortezorgnetwerken blijven zich ontwikkelen. Zo hebben we professionals ondersteund bij onderwerpen als informele zorg en ouderbetrokkenheid en ontwikkelden we een e-learning over Kansrijke Start. In de wijken Binnenstad en Noordoost hebben we verkennende gesprekken gevoerd om hier in 2025 te starten met een netwerk.
- Collectieve aanpak: Door collectief te werken, samen met partners in de stad, ondersteunden we bij enkelvoudige opvoed- en opgroeivraagstukken. Vanuit de JGZ hebben we ingezet op betere communicatie en pilots gedraaid voor fysieke groepsbijeenkomsten. Zie ook programma Kansrijk Opgroeien.
- Inspectie Kinderopvang (IKO): IKO heeft alle wettelijke taken op het gebied van het Landelijk register kinderopvang en het toezicht op en de handhaving van de Wet kinderopvang nauwkeurig uitgevoerd. We werkten dialooggericht, organiseerden houdergesprekken en online vragenuren voor aanbieders van kinderopvang en verstuurden geregeld nieuwsbrieven. De implementatie van het aangepast model risicoprofiel is door GGD GHOR Nederland doorgeschoven naar 1 januari 2025.
- Sekswerk: Belle hulpverlening heeft ook in 2024 op verschillende manieren sekswerkers begeleid: voorlichting, trainingen, hulpverlening, uitstapprogramma's, medische zorg. In totaal liepen er 131 hulpverleningstrajecten, 97 daarvan zijn opgestart in 2024. Uitstaptrajecten maken hiervan onderdeel uit: totaal aantal uitstaptrajecten 29, waarvan 19 gestart zijn in 2024. Het Informatie en Adviescentrum van Belle is 687 keer bezocht. Ook biedt Belle ondersteuning aan de Klankbordgroep van sekswerkers.

- Zorg – en hulpverlening kwetsbare Utrechters: we hebben ondersteuning en zorg geleverd aan 132 inwoners met overvolle of sterk vervuilde huishoudens. Ook zijn indicaties voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen gegeven. Verpleegkundig specialisten hebben outreachend samen met partners sociaal-medische zorg voor dak- en thuislozen geleverd.
- GGD Regio Utrecht: taken zijn conform de Gemeenschappelijke Regeling uitgevoerd waaronder infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, forensisch onderzoek en verstrekking PrEP.
- Continuering Soa-poli en pilot Transkliniek: met de extra gemeentelijke investering zijn 500 meer soa- en seksualiteitsconsulten gedaan en hebben meer personen PrEP-zorg ontvangen. Een nieuwe spreekuurlocatie in Kanaleneiland is geopend en er is geïnvesteerd in contacten met intermediairs om toeleiding naar de spreekuren bij mensen met een migratieachtergrond en lage SES te stimuleren. De Transkliniek heeft diverse vormen van ondersteuning geboden.
- Middelengebruik en gokken: Het Preventie- en handhavingsplan alcohol 2023-2027 is uitgevoerd. We hadden in 2024 extra aandacht voor sportclubs en middelengebruik bij studenten. Vanuit de subsidie verslavingspreventie is o.a in Kanaleneiland en Overvecht inzet gericht op jongeren in een kwetsbare positie met extra aandacht voor snus en vapen. Daarnaast hebben we de drugsaanpak geëvalueerd. Ook is geld beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een FTIR.
- Gezond leren op school: 10 basisscholen, en daarmee 2200 leerlingen, hebben ondersteuning ontvangen om te werken aan gezonde leefgewoonten (zie alle resultaten hier). Ook hebben we sinds zomer 2023 ingezet op het versterken van de publiek-private samenwerking.
- Gezond ouder worden: in alle wijken is het landelijk programma Valpreventie uitgevoerd; inzet op valrisico-inschattingen, voorlichting en balansprogramma's. Het Doortrappen-programma is uitgevoerd in zes wijken.
- Mentale gezondheid: met partners werkten we verder aan voorkomen en verminderen mentale problemen en versterken veerkracht. Vanuit nadere regel herstel en veerkracht zijn meerdere initiatieven uitgevoerd, zoals GeluksBV, wachtverzachter, Welzijn op Recept en Unbox jezelf/Unbox een ander.
- Geldzorgen: partners in verschillende wijken hadden veel aandacht voor geldzorgen en hebben bijvoorbeeld de samenwerking met de Geldzaak verbeterd. Binnen Kansrijke Start werden professionals ondersteund bij het bespreekbaar maken van geldzorgen.
- Gezonde leefomgeving: Gezondheid(-sverschillen) werd structureel meegenomen in de (advisering bij) ruimtelijke visies, tenders, omgevingsplannen en vergunningen. Extra aandacht was er voor de ligging en kwaliteit van sociale huurwoningen en voorzieningen voor groepen met een kwetsbaarheid. Bij de indeling van woningen en scholen adviseerden we over de plek in het gebouw van kwetsbare functies, zoals slapen en klaslokalen.
- Gezonde voeding: In de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving is een overzicht (heatmap) (on)gezond voedselaanbod gemaakt. Deze heatmap biedt een afwegingskader bij aanvragen van nieuwe voedselaanbieders. En vormt één van de mogelijke instrumenten in de Voedselwet die VWS ontwikkelt.
- Gezondheidskennis: De gezondheid van Utrechters is in beeld gebracht met de Volksgezondheidsmonitor Utrecht. In 2024 is onder andere de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen uitgevoerd (publicatiedatum juni 2025).
- WHO: in samenwerking met de WHO en internationale netwerken zijn enkele Europese onderzoeksvoorstellen ingediend (uitsluitsel over financiering in 2025) en nieuwe projecten met EU financiering gestart. In WHO pilots werken we aan kennisontwikkeling over brede welvaart (inclusief Utrechts bedrijfsleven) en gezond ouder worden.

- Sleutelpersonen: de Sleutelpersonen hebben onder andere samengewerkt rond de wijkaanpak vaccineren en zich ingezet voor het bekend maken van armoederegelingen en voor beleid over sportdiscriminatie.
- Health Hub Utrecht: de samenwerking met externe partijen is verstevigd (o.a. Kennisplatform Utrecht Sociaal, ROM Utrecht), de Kennistafel is uitgebreid en verleent advies aan de inhoudelijke coalities, er is gestart met het opzetten van een lerend netwerk IZA Zorg & Sociaal in samenwerking met de U16.
- Versnelling Overvecht / Samen voor Overvecht: vanuit de regiodeal is extra inzet voor het jonge kind mogelijk gemaakt, waaronder inzet van een verloskundige coach voor moeders met bevallingstrauma's. Ook waren er 5 moederbabygroepen actief.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ): In verband met personeelstekort en ziekteverzuim heeft de JGZ niet alle kinderen op tijd kunnen zien. De impact is beperkt gebleven doordat we hebben geprioriteerd en sommige consulten hebben ingekort. Verder was er extra aandacht voor ziekteverzuim. De JGZ heeft in 2024 de capaciteit op orde gebracht, waarmee een start is gemaakt om de achterstanden in te lopen.
- Met de extra middelen verkregen uit de Voorjaarsnota 2024 hebben we de wettelijke taken van de JGZ voor nieuwkomers kunnen financieren.
- In het coalitieakkoord is 100.000 euro beschikbaar gesteld om aan de voorkant te voorkomen dat ouders gaan scheiden en om bij te dragen aan het veilig kunnen opgroeien van kinderen in onze stad. Uitvoering van de activiteiten is vertraagd en start in 2025. (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 Hervormingen sociaal domein).
- GALA(Gezond en actief leven akkoord): we hebben middelen uit het GALA-akkoord gebruikt voor diverse activiteiten met als doel een gezonde generatie in 2040. Bijvoorbeeld activiteiten in kader van gezond ouder worden, obesitas en overgewicht en Kansrijke start. Omdat de randvoorwaarden van het Rijk voor gemeenten onvoldoende helder waren, is minder besteed dan beschikbaar. Een substantieel deel van de onderbesteding is het gevolg van een zeer late indexering van 2024.

Financiën 7: Volksgezondheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	5.016	5.451	2.739	6.442	6.095	-347	5.841
Lasten	35.346	35.501	35.208	39.831	39.298	533	39.056
Saldo baten en lasten	**-30.330**	**-30.049**	**-32.470**	**-33.389**	**-33.203**	**186**	**-33.215**
Onttrekking reserves	286	298	117	953	953	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	376	376	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**286**	**298**	**117**	**577**	**577**	**0**	**0**
Totaal	**-30.043**	**-29.751**	**-32.353**	**-32.812**	**-32.626**	**186**	**-33.215**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-347**	
Minder boetes, lagere bedragen en matiging van oude boetes Inspectie Kinderopvang, vanwege aangepast beleid en jurisprudentie.	-200	I/S
Overige baten	-147	I/S
Lasten	**533**	
Personele kosten Jeugdgezondheidszorg (JGZ): door hoog ziekteverzuim i.r.t. wettelijke taken in de uitvoering die moeten doorgaan	-300	I/S
GGD regio Utrecht (GGDrU) - Gemeenschappelijke regeling: onder andere door meer inzet van de gemeentelijke lijkschouwer a.g.v. toename in het aantal euthanasieën (deze trend is ook landelijk te zien).	-100	I/S
Project Modernisering Sekswerkbeleid: onder andere door later starten van de uitvoering van de proeftuinen zijn er in 2024 nog geen kosten van toezicht en handhaving geweest.	180	I
Onderschrijding incidentele coalitiemiddelen: onder andere doordat nota gezondheid (samen gezondheidsverschillen verkleinen) later is vastgesteld zijn er minder kosten gemaakt. Bovendien zijn eerst externe, incidentele Rijksmiddelen gebruikt voordat coalitiemiddelen werden aangewend.	540	I
Onderschrijding op structureel materieel budget voor speerpunten. Onder andere doordat nota gezondheid (samen gezondheidsverschillen verkleinen) later is vastgesteld zijn er minder kosten gemaakt.	150	I
Onderschrijding Coalitiemiddelen Kansrijke start: hoofdzakelijk vanwege vertraagde projecten en incidentele afrekening GGDrU Nu Niet Zwanger	125	I
Overige lasten	-62	I/S

Doelstelling 8: Aanbod cultuur

Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

We hebben in 2024 veel subsidieregelingen opgezet en uitgevoerd, waardoor vele culturele organisaties en makers de komende jaren verzekerd zijn van subsidie voor het creëren van een veelzijdig cultureel aanbod. Ook zijn er nieuwe plekken gevonden voor nachtcultuur en broedplaatsen, waarmee ruimte voor creatieve ontwikkeling gestimuleerd wordt. We liggen op schema met onze doelstelling om in alle wijken van de stad passend cultureel aanbod te creëren.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad – Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024	2020	De Cultuurvisie en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2021-2024, met als pijlers: • Pluriform aanbod • Ruimte voor ontwikkeling • Stimuleren van creatief vermogen • Een inclusieve cultuursector
Uitvoeringsnota Kunst in de Openbare Ruimte	2021	In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren verbonden met de uitgangspunten voor beeldende kunst in de openbare ruimte om de stad mooier en beter te maken
Uitvoeringsnota Huisvesting Culturele en Creatieve Sector	2021	In deze nota staat hoe we meer ruimte willen maken voor culturele voorzieningen en creatieve werkplekken, hoe we de juiste plekken hiervoor bepalen en hoe we door meer grip op het vastgoed samen met de sector de doelen waarmaken.
Nachtvisie 2030 en Beleidsnota Nachtcultuur	2023	Visie, ambities en doelstellingen om de Utrechtse nachtcultuur te ondersteunen en te stimuleren

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Het opstellen van de Utrecht monitor gebeurt een keer per 2 jaar. Dat is voor 2024 niet gebeurd. Daarom worden veel doelstellingen niet ingevuld.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod.		2	2	2	**nvt**		2
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau.		>85%	85%	>87%	**nvt**		>87%
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau.		>60%	50%	-	**-**		>65%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Er is een nieuwe locatie voor nachtcultuur geopend: Kabul a gogo, OOpen op het Jaarbeursplein is als potentiële locatie verkend.
- We hebben het programma Gemene Grond verder geïmplementeerd door kunstprojecten uit te voeren op het Westplein en in de Merwedekanaalzone (AIR). Daarnaast is er een onderzoek gestart voor kunst in het beurskwartier.
- We hebben de adviezen van de adviescommissies Cultuurnota overgenomen en vierjarige subsidie (2025-2028) verleend aan 72 instellingen en tweejarige subsidie (2025-2026) verleend aan 13 instellingen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De nadere regel Investering Muziekstudio's is eind 2024 beëindigd. Er komt geen vervolg.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We zijn gestart met de uitvoering van activiteiten die voortvloeien vanuit de Nachtvisie 2030. Naast de inzet op nieuwe locaties, komt het Nachtoverleg iedere twee maanden samen, heeft de Nachtcoördinator zich ingezet voor het netwerk, is er gewerkt aan de zichtbaarheid van de nachtcultuur aanbod, hebben we het Nachtloket (spreekuur) geopend en vragen vanuit de stad behandeld, hebben we de nadere regel subsidie Nachtcultuur gepubliceerd en is onder andere de training Safer Clubbing aangeboden als onderdeel van ambities op het gebied van veilig uitgaan. De nadere regel is later opengesteld dan eerder de bedoeling was.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben 64 incidentele subsidies verstrekt aan culturele makers en organisaties via de Projectsubsidie Cultuur en de Impulssubsidie Cultuur. Op basis van een evaluatie hebben we de regelingen aangescherpt.
- We zijn verdergegaan met de ontwikkeling van een nieuw wijkcultuurhuis in de Merwedekanaalzone samen met beoogd exploitant Kanaal30, die tot aan de oplevering alvast start met programma-activiteiten voor de nabije wijken
- We zijn bezig geweest met de voorbereiding van de verbouwing van het jongerencultuurhuis van BOKS in Kanaleneiland.

- We hebben verder verkend hoe een jongerencultuurhuis in Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern het beste ontwikkeld kan worden.
- We hebben een nieuwe locatie gevonden voor jongerencultuurhuis Boks in Overvecht.
- We hebben het laatste jaar van de regeling voor investeringen in muziekstudio's uitgevoerd, waarbij muzikanten, geluidskunstenaars, producers en organisaties subsidies konden aanvragen.
- Samen met het broedplaatsennetwerk hebben we het convenant broedplaatsen uitgevoerd, onder andere door het instellen van een broedplaatsenmeter. Ook hebben we een regeling voor betaalbare vierkante meters voor makers uitgevoerd.
- We hebben betaalbare meters voor creatieve makers toegevoegd in tijdelijke en permanent vrijgekomen ruimte.
- De organisaties op de tijdelijke locatie op het Berlijnplein blijven nog zeker anderhalf jaar, tot aan de start van de bouw, om een publieksprogramma realiseren, om zo bij te dragen aan de ontwikkeling van het Cultuurcluster Berlijnplein.
- We hebben voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van het nieuwe depot voor het Centraal Museum, erfgoed, de gemeentelijke kunstcollectie en het Universiteitsmuseum.
- We hebben nieuwe locaties onderzocht voor wijkcultuurvoorzieningen, waaronder de Musketon.
- We hebben 6 kunstwerken gerealiseerd in het kader van de 1,5%-regeling, waarbij kunstprojecten onderdeel zijn van de herontwikkeling van gemeentelijk vastgoed, waaronder Het Schip van Willibrord, Het Droomtheater van Academie Tien, Het Waterwinparklab en de Mobius Bench bij de Passiebloemwegscholen
- We hebben kunstwerken herplaatst en/of gerestaureerd zoals St. Franciscus van Assisi (onderdeel van Het Drieluik van Hans van der Plas)
- We hebben voor het programma Gemene Grond gewerkt aan onder meer de realisatie van Watery Worlds van Xandra van der Eijk
- Op landelijk niveau, met de G4 en binnen de cultuurregio Utrecht hebben we gewerkt aan het (vernieuwen van) cultuurbeleid voor de periode 2025-2028 en de periode daarna.
- Het monument als eerbetoon aan gastarbeiders is gerealiseerd en opgeleverd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De herziening van het Voorlopig Ontwerp voor het Cultuurcluster Berlijnplein heeft meer tijd in beslag genomen dan vooraf was ingeschat. De belangrijkste reden is dat de opgave, mede als gevolg van netcongestie, complexer bleek dan voorzien. De verwachting is dat het VO in de 2e helft van 2025 gereed is.
- In het project Berlijnplein is vertraging opgetreden (raadsbrief 12982286).

Financiën 8: Aanbod cultuur

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	184	0	0	126	126	0
Lasten	53.558	52.730	57.574	55.370	54.297	1.073	58.413
Saldo baten en lasten	**-53.558**	**-52.546**	**-57.574**	**-55.370**	**-54.171**	**1.199**	**-58.413**
Onttrekking reserves	795	806	132	1.331	1.331	0	0
Toevoeging reserves	1.150	1.383	0	1.400	1.400	0	500
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-355**	**-577**	**132**	**-69**	**-69**	**0**	**-500**
Totaal	**-53.913**	**-53.123**	**-57.443**	**-55.439**	**-54.240**	**1.199**	**-58.913**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**126**	
Hub-In Dit betreft een Europese bijdrage voor het project Hub-In. Hub-In is een Europees project dat gaat over het transformeren van (industrieel) erfgoed(gebieden) naar culturele en creatieve functies. toelichting (1-2 regels) waarom de afwijking tot stand komt	126	I
Lasten	**1.073**	
Betaalbare huisvesting creatieve sector In het coalitieakkoord is besloten om in de periode 2022-2026 in totaal 2 miljoen euro toe te kennen voor betaalbare creatieve huisvesting. De onderbesteding hangt o.a. samen met de voorbereidingstijd die het vergt om creatieve m2's te ontwikkelen. Een deel van het budget is beschikbaar gesteld voor creatieve broedplaatsen via een nadere regel. Tot en met 2024 is er 1.285 m2 aan creatieve broedplaatsen gerealiseerd met deze regeling.	358	I
Ontwikkeling Culturele voorziening Leidsche Rijn Bij de Voorjaarsnota 2025 is structureel 3,7 miljoen euro toegekend voor de ontwikkeling en exploitatie van de culturele voorziening Leidsche Rijn. De onderbesteding hangt voornamelijk samen met een geraamde reservering voor de financiering van gebuikersinvesteringen.	352	I
Culturele stedelijke regiovorming Het project 'proeftuin stedelijke regiovorming' beslaat meerdere jaren en wordt gefinancierd vanuit Het Rijk, de provincie Utrecht, de gemeente Amersfoort en de gemeente Utrecht voor een totaalbedrag van 0,5 miljoen euro. In 2024 is uit het budget o.a. een kwartiermaker aangesteld voor ontwikkeling van culturele broedplaatsen in de regio. Daarnaast is eind 2024 de nadere regel voor ontwikkeling van broedplaatsen in de provincie Utrecht opengesteld waaruit tot dusver 1 subsidie is verstrekt voor een creatieve broedplaats in De Bilt.	130	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Noodsteunsubsidies Corona Dit betreft het totaalbedrag aan lagere vaststellingen van subsidies die in het verleden zijn toegekend in het kader van het corona steunpakket.	93	I
Nachtcultuur In het coalitieakkoord is besloten om in de periode 2023-2026 in totaal 0,25 miljoen toe te kennen voor de nachtsector. Dit budget is deels ingezet voor de nadere regel 'nachtcultuur versterken'. De onderbesteding komt voornamelijk doordat deze nadere regel pas laat in 2024 is gepubliceerd. De regeling loopt door in 2025 en 2026.	90	I
't Hoogt 't Hoogt heeft een lager subsidiebedrag in 2024 ontvangen o.b.v. een aangepast activiteitenplan. De aanpassingen hangen samen met het wegvallen van 'De Machinerie' als toekomstige nieuwe plek voor beeld – en filmcultuur (zie ook raadsbrief kenmerk 11337493 d.d. 22.11.2023)	83	I
Hub-In Hub-In is een Europees project dat gaat over het transformeren van (industrieel) erfgoed(gebieden) naar culturele en creatieve functies en beslaat meerdere jaren. Hub-In wordt gefinancierd vanuit een Europese bijdrage (zie baten 'Hub-In') In 2024 zijn o.a. bijdragen verstrekt aan drie culturele broedplaatsen voor talentontwikkelingsprogramma's in het Werkspoorkwartier en is de Bedrijvenkring Cartesiusweg ondersteund voor de professionalisering en de belangenbehartiging van de creatieve ondernemers in het Werkspoorkwartier	-126	I
Overige lasten	93	I

Toelichting op reserves is niet van toepassing. Er zijn geen verschillen tussen actuele begroting en realisatie mbt reserves.

Doelstelling 9: Deelname en bezoek cultuur

Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Door het uitvoeren van verschillende regelingen en projecten hebben we cultuurparticipatie en –educatie in de stad kunnen stimuleren. Met het Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028 als basis liggen we op schema met het vergroten van het creatieve vermogen van inwoners van de stad. Ook hebben we gewerkt aan inclusieve cultuursector, waarin iedereen zich herkent.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad – Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024	2020	De Cultuurvisie en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2021-2024, met als pijlers: • Pluriform aanbod • Ruimte voor ontwikkeling • Stimuleren van creatief vermogen • Een inclusieve cultuursector
De Kracht van Cultuur – Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030	2022	De verschillende beleidsthema's en regelingen voor cultuur in de vrije tijd, cultuur in de wijk en cultuur op school, inclusief een visie op het geheel.
Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028	2023	Hierin staat beschreven wat er in de jaren 2024-2028 uitgevoerd gaat worden op het gebied van cultuurparticipatie.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Het opstellen van de Utrecht monitor gebeurt een keer per 2 jaar. Dat is voor 2024 niet gebeurd. Daarom worden een aantal doelstellingen niet ingevuld.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt.		>90%	88%	-	**-**		>92%
Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen).		>2,8 miljoen	3,1	>2,9 miljoen	**3,2 miljoen**		>2,9 miljoen
Aantal actieve deelnemers aan culturele activiteiten van gesubsidieerde organisaties in Utrecht.		-	-	9.000	**8200**		9.500

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We zijn gestart met het Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028, als uitwerking van de Kadernota Cultuurparticipatie.
- We hebben de nieuwe nadere regel Amateurkunsteducatie 2025-2028 gepubliceerd en de aanvraagprocedure hiervoor uitgevoerd. We hebben aan 9 organisaties subsidie verleend.
- Samen met het Fonds voor Cultuurparticipatie hebben we subsidie verleend aan het programma Creatief Vermogen Utrecht, waardoor er ook in de periode 2025-2028 een goed aanbod van cultuureducatie op scholen zal zijn.
- We zijn gestart met de exploitatie van Domplein 4-5, waardoor deze plek behouden is als centrum voor amateurkunsteducatie.
- We hebben de nieuwe nadere regel Stimuleringssubsidie Combinatiefuncties Cultuur gepubliceerd en uitgevoerd, waardoor cultuurcoaches aan de slag kunnen met het stimuleren van cultuurdeelname van bijzondere doelgroepen.
- Via een opdracht aan Utrecht Creative Community (UCC) voor een podium voor afstudeerders hebben we gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking tussen creatieve mbo's en hbo's en de cultuursector.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De nadere regel Basissubsidie Amateurkunst zou herzien worden. Aanvankelijk was deze nadere regel als bezuinigingsmaatregel voorgelegd aan de raad. De raad heeft uiteindelijk niet ingestemd met deze bezuinigingsmaatregel. Er is te weinig tijd geweest om nadere regel te herzien. De herziening volgt in 2025.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De nadere regel Subsidie cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern 2022-2024 is afgelopen. Deze subsidie is geïntegreerd in een nieuwe regeling vanaf 2025.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben subsidie verleend aan organisaties op het gebied van amateurkunsteducatie (periode 2022-2024).
- We hebben bijgedragen aan het programma Creatief Vermogen Utrecht als onderdeel van Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024. Dit cultuureducatieprogramma is gericht op duurzame partnerschappen tussen culturele instellingen en het onderwijs.

- Via de regeling Impuls Jongerencultuur hebben wij een deel van de incidentele middelen van het Rijk voor jongerencultuur verstrekt aan verschillende organisaties, waaronder een 16+ clubnacht van De Helling.
- We hebben Utrecht Marketing ondersteund in de bevordering van cultuurparticipatie en het vergroten van kennis voor de cultuursector via de UITagenda, het UITmagazine, Culturele Zondagen en het UITfeest.
- Het intensiveren van de gesprekken met vmbo-scholen over de inbedding van cultuureducatie in hun onderwijs is gelopen via Creatief Vermogen Utrecht en Cultuur & School Utrecht, die conform het Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie aan de slag zijn met versterking van cultuureducatie in het voortgezet onderwijs en met name vmbo.
- We hebben diversiteit en inclusie in de culturele sector gestimuleerd, onder andere via het netwerk PACT Utrecht maar ook als onderdeel van de Cultuurnota 2025-2028.
- Met de cultuurregio Utrecht hebben we een nieuw regioprofiel opgesteld en gewerkt aan onderwerpen als cultuurparticipatie, fair practice en het cultuurbestel.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 9: Deelname en bezoek cultuur

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	781	451	0	381	375	-6	0
Lasten	9.316	8.911	8.388	9.351	9.300	51	8.559
Saldo baten en lasten	**-8.535**	**-8.460**	**-8.388**	**-8.970**	**-8.925**	**45**	**-8.559**
Onttrekking reserves	204	204	0	98	98	0	0
Toevoeging reserves	103	103	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**101**	**101**	**0**	**98**	**98**	**0**	**0**
Totaal	**-8.434**	**-8.359**	**-8.388**	**-8.872**	**-8.827**	**45**	**-8.559**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-6**	
Impuls jongerencultuur Voor de periode 2024-2025 is door het ministerie van OCW een bijdrage verstrekt voor jongerencultuur van jaarlijks 0,38 miljoen euro waarmee extra ondersteuning wordt gegeven aan initiatieven voor en door jongeren om zich creatief te ontwikkelen. In 2024 is o.a. aan 4 verschillende partijen een subsidie verstrekt vanuit de nadere regel ‘cultuurdeelname jongeren’. Het resterende budget wordt ingezet in 2025.	-127	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Kunstproject 'Watery worlds' Dit betreft een bijdrage van het Mondriaanfonds aan het kunstproject 'Watery worlds'.	90	I
Beheer pand Domplein 4 Dit betreffen de huurinkomsten die samenhangen met het beheer van het pand op het Domplein 4 (voormalig pand van stichting Utrechtse Muziekschool)	31	I
Lasten	**51**	
Projecten Fonds Stadsverfraaiing Het budget 2024 voor projecten in het kader van Fonds Stadsverfraaiing bedroeg 0,37 miljoen euro. De onderbesteding hangt voornamelijk samen met een geraamde reservering voor het slavernijmonument voor 'de Oost' waarvan de gewenste oplevering staat gepland voor 2025.	155	I
Impuls jongerencultuur Vanuit de impuls jongerencultuur wordt extra ondersteuning gegeven aan initiatieven voor en door jongeren om zich creatief te ontwikkelen. De kosten worden gefinancierd vanuit een Rijksbijdrage (zie baten 'Impuls jongerencultuur'). In 2024 is o.a. aan 4 verschillende partijen een subsidie verstrekt vanuit de nadere regel 'cultuurdeelname jongeren'.	127	I
Beheer pand Domplein 4 Bij de Voorjaarsnota 2023 is voor de periode 2024-2025 jaarlijks 0,2 miljoen euro toegekend voor beheer van het Domplein. De overschrijding hangt o.a. samen met de extra kosten en wegvallende inkomsten als gevolg van het faillissement van de Utrechtse Muziekschool.	-202	I
Overige lasten	-29	I

Toelichting op mutatie in de reserves is niet van toepassing.

Doelstelling 10: Vastgoed

Voldoende en optimaal gespreid toekomstbestendig vastgoed dat bijdraagt aan klanttevredenheid huurders en maatschappelijke doelstellingen gemeente.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we weer nieuwe gebouwen neergezet of gerenoveerd die nodig zijn om te blijven bijdragen aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Een hoogtepunt was de restauratie van de Domtoren, die binnen de planning en het budget is uitgevoerd. Daarnaast kan gedacht worden aan de restauratie van de vier Lunetten of de bouw van een tijdelijke sporthal, of de renovatie van de Directievilla. Wel signaleren we dat het steeds lastiger is om het aantal voorzieningen mee te laten groeien met de groei van de stad. Dit komt met name door het bouwen in hoge dichtheden, wat vaak duurder is en meer afstemming vereist. In 2024 hebben we ook diverse gebouwen duurzamer en toegankelijker gemaakt en bij nieuwbouw is, waar dat financieel kan, steeds meer aandacht voor circulair bouwen. Daarnaast hebben we het contact met onze huurders versterkt, bijvoorbeeld door het organiseren van een huurdersdag.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kaderbrief 2017	29 juni 2017	De Kaderbrief Vastgoed 2017 is het uniforme beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed.
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG)	3 oktober 2019	De Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG) geeft inzicht in de geplande investeringen voor het maatschappelijk vastgoed van gemeente Utrecht binnen de voormalige programma's Utrechts Vastgoed, Bereikbaarheid en Samenleven en Sport.
Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	15 juli 2021	Het Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed geeft de visie op het creëren van maatschappelijke waarde vanuit het instrument van gemeentelijk vastgoed; dit geeft richting voor de actualisatie van het vastgoedbeleidskader en het te voeren vastgoedbeleid.
MPUV 2023	6 juli 2023	Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) brengt jaarlijks bij de Voorjaarsnota transparant en systematisch het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille (panden en percelen) in beeld en geeft een toekomstperspectief voor de vastgoedportefeuille.

Voor deze doelstelling is recent nieuw beleid gemaakt (Beleidsnota Vastgoed, opvolger van de Kaderbrief 2017). Dit wordt in 2025 vastgesteld.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% panden op onderhoudsniveau 3.		PM	PM	PM	**PM**		PM
Gereduceerde CO2 uitstoot in tonnen.		-	-	PM	**PM**		PM
Klanttevredenheid.		40%	42%	-	**-**		45%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben een nulmeting uitgevoerd waarmee we het onderhoudsniveau op geaggregeerd element niveau hebben gespecificeerd, hiermee is de datakwaliteit verbeterd.
- We hebben de pilot voor het energetisch verduurzamen van maatschappelijk vastgoed uitgevoerd en geëvalueerd, hieruit bleek dat de methode werkt en toepasbaar is. De raad is hierover geïnformeerd in de brief van 19 december 2024.
- Een aanpak voor de energietransitie van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed is opgenomen in de Beleidsnota Vastgoed, waarin de bevindingen uit de evaluatie van de pilot zijn verwerkt.
- We hebben twee speerpunten vastgesteld en uitgevoerd naar aanleiding van de benchmark huurderstevredenheid gemeentelijk vastgoed. Dit waren het opstellen van een huurdersnieuwsbrief en het verbeteren van de aanpak van het storingsproces.
- De respons van de benchmark huurderstevredenheid gemeentelijk vastgoed is geëvalueerd.
- We hebben het Customer Relationship Management systeem geïmplementeerd, waarmee het contact met huurders wordt verbeterd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben het Jaarplan Onderhoud 2024 uitgevoerd.
- In lijn met de begroting hebben we het Meerjaren onderhoudsplan omgezet in een tweejarig jaarplan, zo is voor aanvang van het nieuwe jaar duidelijk welk onderhoud huurders kunnen verwachten.
- In lijn met de begroting hebben we het jaarplan eerder vastgesteld, waardoor huurders eerder op de hoogte zijn van onderhoud. Dit jaarplan hebben we met huurders besproken.
- We hebben nader onderzocht welk onderhoud en eventuele vervanging nodig is voor de locaties voor milieu- en natuureducatie in eigendom. Het onderhoud is in meerjarenonderhoudsplannen uitgewerkt en is uitgevoerd.
- We hebben, op de plekken waar we een contract voor energie en/of water hebben, meer slimme meters aangebracht, 95% van de aansluitingen is nu voorzien van een slimme meter.
- In lijn met de begroting hebben we klantgesprekken gevoerd over de dienstverlening van de Vastgoedorganisatie Utrecht.
- We hebben beleidsvelden actief ondersteund in het vinden van de juiste huisvesting.
- In lijn met de begroting hebben we nulmetingen ontwikkeld en Meerjaren Strategisch Programma's (MSP's) uitgewerkt. Hiermee sluiten we vraag en aanbod optimaal op elkaar aan.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 10: Vastgoed

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	25.725	28.981	30.159	28.592	27.592	-1.000	32.271
Lasten	36.300	36.205	35.562	29.475	34.680	-5.205	25.589
Saldo baten en lasten	**-10.575**	**-7.224**	**-5.403**	**-883**	**-7.087**	**-6.205**	**6.682**
Onttrekking reserves	5.092	4.426	2.115	65.417	67.697	2.280	1.000
Toevoeging reserves	7.941	9.372	4.183	4.338	4.508	-170	4.007
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-2.849**	**-4.946**	**-2.068**	**61.079**	**63.189**	**2.110**	**-3.007**
Totaal	**-13.424**	**-12.170**	**-7.471**	**60.196**	**56.101**	**-4.095**	**3.675**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-1.000**	
Lagere huuropbrengsten doordat de indexatie op de huuropbrengsten in de begroting hoger is dan de indexatie die daadwerkelijk is doorberekend aan de huurders. Dit nadeel is onttrokken aan de bestemmingsreserve Vastgoedbeheer.	-1.367	S
Lagere huuropbrengsten door leegstand. Dit nadeel is onttrokken aan de bestemmingsreserve Leegstand Utrechts Vastgoed.	-1.212	I
Voordeel op opbrengst huur en servicekosten en vergoeding voor overige goederen op "algemene" panden en panden binnen de portefeuille Erfgoed die niet in onze begroting zijn opgenomen. Dit voordeel compenseert het nadeel dat is ontstaan aan de lastenzijde.	876	I
Diverse kleine verschillen overige baten (waaronder een voordeel van 0,071 miljoen euro op het onderhoud van panden).	703	I
Lasten	**-5.205**	
Hogere onderhoudslasten panden. Enerzijds wordt dit nadeel veroorzaakt door niet begrote onderhoudslasten van het Stadskantoor (2,2 miljoen euro). We stellen voor om deze onderhoudslasten bij de besteding- en dekkingsvoorstellen te onttrekken aan de bestemmingsreserve Stadskantoor. Anderzijds is het nadeel het gevolg van stijgende prijzen en een achterstand bij het groot onderhoud (die gedekt worden uit de voorziening groot onderhoud), waardoor hogere kosten bij het klein onderhoud ontstaan (die in de exploitatie vallen).	-4.603	S
Voordeel a.g.v. niet besteed budget EML maatregelen.	2.772	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Vastgoed is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Vastgoed niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 2.426.521 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	-2.427	I
Voordeel op het kapitaallastenbudget a.g.v. het later opleveren van investeringsprojecten op het gebied van verduurzaming en MFA's.	940	I
Nadeel op o.a. gebruikerslasten van "algemene" panden en panden binnen de portefeuille Erfgoed die niet in onze begroting opgenomen zijn. Dit nadeel wordt gecompenseerd door een voordeel aan de batenzijde	-757	I
Nadeel op de doorbelaste bedrijfsvoeringslasten o.a. door hogere lasten intern personeel en inhuur en niet begrote algemene lasten van beheer en onderhoud van panden.	-725	S
Nadeel a.g.v. calamiteiten die zich in 2024 hebben voorgedaan (o.a. Stadhuisbrug en Castellum). Dit nadeel is onttrokken aan de bestemmingsreserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed.	-583	I
Nadeel a.g.v. het ophogen van de voorziening oninbare debiteuren door het faillissement van een huurder van Domplein 4-5. Dit nadeel is gemeld in de 2e Bestuursrapportage 2024, maar heeft niet geleid tot een aanpassing van de begroting.	-457	I
Diverse kleine verschillen overige lasten	635	I
Reserves	**2.110**	
Onttrekkingen	**2.280**	
Hogere onttrekking aan de bestemmingsreserve Vastgoedbeheer i.v.m. een nadeel op de huuropbrengsten a.g.v. het toepassen van een hogere indexatie op de huuropbrengsten in de begroting dan de indexatie die daadwerkelijk is doorberekend aan de huurders.	1.367	I
Hogere onttrekking aan de bestemmingsreserve Leegstand Utrechts Vastgoed i.v.m. een nadeel op de huuropbrengsten a.g.v. leegstand.	1.212	I
Lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed doordat een deel van de werkzaamheden n.a.v. de calamiteiten die zich in 2024 hebben voorgedaan in 2025 zullen worden uitgevoerd. Deze "doorgeschoven" lasten zullen in 2025 worden onttrokken aan de reserve.	-350	I
In 2024 is een groot deel van de Vaste Activa reserve vrijgevallen (UBA maatregel). Dit heeft geleid tot een onttrekking van ruim 64 miljoen euro. Daarnaast heeft er voor de lopende investeringen binnen de portefeuille Welzijnspanden een hogere onttrekking plaatsgevonden aan de Vaste Activa reserve dan begroot, waardoor een klein voordeel is ontstaan.	51	I
Toevoegingen	**-170**	
Hogere toevoeging aan de Vaste Activa reserve dan begroot t.b.v. investeringen in de portefeuille Welzijnspanden.	-170	I

Risico's

Risico	Maatregel
Door hoge kosten hebben Utrechters minder te besteden voor een gezonde voeding, sportactiviteiten en culturele activiteiten. En de stress over geldzorgen blijft bestaan onder inwoners. Daarnaast geven hoge kosten extra druk op onze begroting en die van onze subsidiepartners. Dit geldt ook voor culturele, maatschappelijke en sportorganisaties en initiatieven waarbij de inkomsten niet evenredig meestijgen met de hoogte van de kosten.	• We werken samen met maatschappelijke partners en de eerstelijnszorg om geldzorgen bespreekbaar te maken en tijdig door te verwijzen. • Voor subsidiepartners werken we waar mogelijk met een prijs-indexatie die een deel van deze stijgende kosten kan opvangen en vragen we hen scherpere keuzes te maken m.b.t. hun inzet voor de wijken waar dit het meeste nodig is. • Organisatieonderdelen werken nauw samen op dit vraagstuk om de kansengelijkheid te vergroten.
De prijzen in de bouw- en vastgoedmarkt stijgen harder dan de gemiddelde prijsindex en de hoeveelheid inschrijvers is aan het afnemen. Daarnaast neemt de levertijd van sommige materialen toe waardoor projecten uitlopen. Dit risico speelt bij nieuwe projecten en ook bij onderhoud.	Dit risico vervalt, omdat de prijsindex voor bouwkosten voor 2024 gelijkloopt met het algehele prijsindexcijfer.
Het risico dat de ambitie vanuit de Energietransitie niet kan worden gehaald onder de huidige condities, waaronder het voorwaardelijke basis op orde in het programma vastgoed, gebrek aan financiële ondersteuning vanuit het Rijk voor deze opgave en Netcongestie. Hierdoor dreigt het naleven van het Klimaatakkoord te vertragen en de voorbeeldfunctie als gemeente imagoschade op te lopen.	Dit risico vervalt, omdat dit is samengevoegd met het bredere risico dat ambities op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en circulariteit niet kunnen worden gehaald.
Het risico dat door loden leidingen in vastgoed van de gemeente mogelijk gezondheidsproblemen ontstaan bij gebruikers.	Dit risico vervalt, omdat na onderzoek de betreffende leidingen zijn vervangen of hersteld.
Personeels- en vrijwilligerstekort: Het is momenteel een krappe arbeidsmarkt waardoor mogelijk ambities moeten worden bijgesteld of de uitvoering vertraging oploopt. Zelf hebben we onder andere tekort aan zwemdocenten. Maar ook partijen in de stad hebben tekorten. Er is onder andere tekort aan zorg- en welzijnspersoneel, vrijwilligers, bouwpersoneel en cultuurpersoneel.	• Verhogen instroom en verminderen uitstroom medewerkers door binden en boeien. • extra inzet op werven en behouden van vrijwilligers. • We werken nauw samen met onze sociale partners en houden dit nauwlettend in de gaten. • Actieve en gerichte benadering van de arbeidsmarkt. • Maximaal gebruik maken van netwerken. • Flexibiliteit in de bezetting inbouwen voor pieken en dalen.

Risico	Maatregel
	• Beloningsbeleid herzien
De groei van de stad leidt tot druk op de beschikbare ruimte, middelen en voorzieningen en daarmee een gezonde leefomgeving. Als de vierkante meters en de middelen voor de maatschappelijke voorzieningen, waaronder sportaccommodaties, plekken voor cultuur en buurtcentra, onvoldoende meegroeien ontwikkelt de stad zich niet in balans.	• Realisatie van de barcode RSU jaarlijks monitoren en op basis daarvan zo nodig bijsturen. • Slim benutten van de ruimte en voorzieningen die er zijn • Investeringspakket 'groei in balans'.
De houdbaarheid van het sociaal domein staat onder druk, onder andere door een groeiende behoefte aan zorg en ondersteuning, krapte op de arbeidsmarkt, knellende kaders en het uitblijven van structurele financiële compensatie. Dit zet extra druk op de sociale basis, bij o.a. informele zorgorganisaties, vrijwilligers en mantelzorgers. Daarnaast raakt het ook aan samenwerkingen tussen zorg/preventie/welzijn/cultuur/sport.	We onderzoeken de mogelijkheid om budget te verschuiven van aanvullende zorg naar de sociale basis.
We hebben wettelijke resultaatdoelen voor het realiseren van: • opvangplekken van Oekraïners, • asielopvang en opvang voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (spreidingswet), • Doorstroom statushouders naar een woning (huisvestingstaakstelling) Het wordt vanwege diverse oorzaken steeds moeilijker deze wettelijke resultaten te behalen: • schaarste in de stad, • toename van het aantal te realiseren plekken, • Onzekerheid Rijksbeleid rond spreidingswet en huisvestingstaakstelling (regeerakkoord) • onzekere financiën voor opvang Oekraïne (hoogte en duur), • Onvoldoende rijksbudget voor uitvoering spreidingswet	Oekraïne: • Verlengen bestaande locaties • aanpassen beleid • Asielopvang Lobby: • afwijken van lokale kaders asielopvang (minder plekken met behoud van de kwaliteit) Huisvesting statushouders: Samenwerking met woningbouwcorporaties
Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK): • Over de voortzetting van SPUK Sport is nog geen definitief besluit genomen. • De uitkering aan alle gemeenten tezamen (het uitkeringsplafond) is gemaximeerd. Dit kan betekenen dat er in een jaar minder wordt uitgekeerd dan dat er is aangevraagd.	Dit risico vervalt, omdat dit is samengevoegd met het bredere risico over de onzekerheden n.a.v. het hoofdlijnenakkoord.
Door een veranderend klimaat komen extremen vaker voor, zoals extreme regenval en extreme hitte. Het kan voorkomen dat deze extremen gebouwen en daarmee inwoners in de gemeente Utrecht treffen.	Inzetten op vergroening rondom gemeentelijk vastgoed in een hoog stedelijke omgeving. Maar ook hittebestendige en geïsoleerde gebouwen opleveren.

Risico	Maatregel
Hoog ziekteverzuim onder personeel Volksgezondheid brengt uitvoering onder druk, waaronder bij de JGZ.	Extra aandacht voor werkdruk en frequent verzuim om ziekteverzuim terug te dringen.
Risico's vanuit het hoofdlijnenakkoord van het Rijk: Het hoofdlijnenakkoord kent nog veel onzekerheden met mogelijk financiële gevolgen waardoor wij onze aanpak op onderdelen moeten herijken. Bijvoorbeeld op het gebied van de opvang van ongedocumenteerde mensen en dakloze EU-migranten, inzet vanuit gezond en actief leven(GALA) en het Integraal Zorgakkoord(IZA), en de toegankelijkheid van sport en culturele voorzieningen.	Lobby richting het Rijk Aanvullende financiering zoeken Ontwikkelingen rondom het hoofdlijnenakkoord nauw volgen. Zodra meer duidelijk is, nemen we passende maatregelen.
Budget voor uitvoeringskosten inburgering groeit nog niet mee met de opgave. Er zijn door het Rijk tot op heden alleen incidenteel middelen voor beschikbaar gesteld tot en met 2024.	Actieve lobby indien mogelijk in G4- of VNG-verband.
Ondersteuning voor primaire zorgprocessen van vanuit gemeente (jeugdgezondheidszorg en sociaal medische zorg aan kwetsbare volwassenen) is onvoldoende ingericht om aan zorgwetgeving en zorgkwaliteitseisen te (blijven) voldoen en de zorg continue te kunnen ontwikkelen, wat nodig is gezien o.a. de dalende vaccinatiegraad en het toenemend aantal dak- en thuisloze mensen in Utrecht.	Zoeken naar benodigde mogelijkheden voor extra investering in schil van ondersteunende diensten rond primaire zorgprocessen (oa projectondersteuning, kwaliteitsmanagement, IT innovatie).

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	260.355	6.794	267.149	98.336	168.813
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	221.958	-13.235	208.723	13.483	195.240
Uitbreidingsinvesteringen B	62.268	-55.937	6.331	0	6.331
Totaal investeringen	**544.581**	**-62.378**	**482.203**	**111.819**	**370.384**

Doelstelling Toegankelijke Sportvoorzieningen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	68.412	2.907	71.319	6.526	64.792
Uitbreidingsinvesteringen A	106.611	-5.033	101.578	8.127	93.452
Totaal investeringen	**175.023**	**-2.126**	**172.897**	**14.653**	**158.244**

Toelichting

Bij de programmabegroting 2024 is een totaalbedrag van 178,5 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. Bij de jaarstukken 2023 zijn daarna investeringen afgesloten, met een geautoriseerd bedrag van 3,5 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 175 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de Eerste en Tweede bestuursrapportage 2024, in totaal min 2 miljoen euro, zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2024'. In totaal is er 172,9 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2024 of eerder.
Van het totaal geautoriseerde budget is tot en met 2024 is 14,6 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een nadere specificatie is opgenomen in de investeringsstaat Toegankelijke Sportvoorzieningen.

Doelstelling Vastgoed

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	191.943	3.887	195.830	91.810	104.020
Uitbreidingsinvesteringen A	115.347	-8.202	107.145	5.356	101.789
Uitbreidingsinvesteringen B	62.268	-55.937	6.331	0	6.331
Totaal investeringen	**369.558**	**-60.252**	**309.306**	**97.166**	**212.140**

Toelichting

Bij de programmabegroting 2024 is een totaalbedrag van 376,3 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. Bij de jaarstukken 2023 zijn daarna investeringen afgesloten, met een geautoriseerd bedrag van 6,7 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 369,6 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de Eerste en Tweede bestuursrapportage 2024, in totaal min 60,2 miljoen euro, zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2024'. In totaal is er 309,3 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2024 of eerder.
Van het totaal geautoriseerde budget is tot en met 2024 is 94,4 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een nadere specificatie is opgenomen in de investeringsstaat Vastgoed.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
GGD regio Utrecht (GGDrU)	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de Gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de Gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.	3.471

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders				
Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	12.000	12.331	-331
Totaal doelstelling 1		12.000	12.331	-331
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.562	2.730	-168
Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.467	1.535	-68
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	636	636	0
Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1.914	2.004	-90
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	882	973	-91
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren	830	894	-64

NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	192	194	-2
Scoutingsactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	254	254	0
Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt.	8.803	8.814	-11
Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen	205	32	173
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	0	65	-65
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	5.468	5.563	-95
Totaal doelstelling 2		23.213	23.694	-416
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
achternaamswijziging slavernijverleden	Deze Nadere Regel verstrekt een vergoeding voor het aanvragen van achternaamswijziging voor nazaten van tot slaag gemaakte personen.	3		
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	68	67	1
Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland	479	584	-105
Slavernijverleden zichtbaar maken	Met deze Nadere regel subsidieert de gemeente Utrecht activiteiten in de stad die bijdragen aan het vergroten van de kennis en het bewustzijn over het slavernijverleden en de doorwerking daarvan.	65	59	6
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	257	257	0

Totaal doelstelling 3		872	967	-98
Doelstelling 4: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen				
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	78	48	30
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.051	1.046	5
Totaal doelstelling 4		1.129	1.094	35
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	53	86	-33
Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	74	141	-67
Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	130	119	11
Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	62	92	-30
Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	107	43	64
Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	209	208	1
Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	122	110	12
Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	66	56	10
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders en grotere sportdeelname	4.183	4.163	20
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	267	329	-62
Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	54	48	6

Totaal doelstelling 5		5.327	5.395	-68
Doelstelling 6: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen				
Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	406	367	39
Tuinen en parken	Volkstuinen	189	0	189
Totaal doelstelling 6		595	367	39
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Gezond Leren op School	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde	700	755	-55
Gezonde leefstijl (subsidietender Sport)	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	151	157	-6
Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	398	-148
Sekswerk	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de sekswerkers door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit het sekswerk	1.409	1.383	26
Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	189	170	19
Verslavingspreventie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming	1.755	1.756	-1

Verslavingszorg	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.840	1.786	54
Verslavingszorg	Veldwerk voor volwassenen en spuitomruil			
Verslavingszorg	Heroïnebehandeling voor mensen met een therapieresistente opiaatverslaving			
WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	140	65	75
Totaal doelstelling 7		6.434	6.470	-36
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	42.053	42.032	21
Impulssubsidie Cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	211	153	58
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	300	158	142
Investeringsbijdrage Muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio’s in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief kunnen worden gehuurd door muzikanten en/of geluidskunstenaars en/of producers	646	189	457
Productie en programmering	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele beodplaatsen verspreid over de regio Utrecht			
Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4.187	4.099	88
Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	182	39

Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	215	6
Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	149	72
Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	220	274	-54
Totaal doelstelling 8		48.280	47.451	829
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1.116	971	145
Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	410	379	31
Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278	259	19
Cultuurnota 2021-2024 participatie	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.274	3.250	24
Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.016	1.025	-9
Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn - Vleuten de Meern	Het stimuleren van actieve cultuurparticipatie door jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten de Meern	150	117	33
Impuls Jongerencultuur	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen.	300	140	160
Mediaplatform	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	50	82	-32
Nachtcultuur stimulering	Het stimuleren van activiteiten en initiatieven die de Utrechtse nachtcultuur een impuls geven, passend bij de ambities uit de Utrechtse Nachtvisie 2030 & Beleidsnota Nachtcultuur, en waarin drie subsidies worden onderscheiden:	80	0	80
Totaal doelstelling 9		6.674	6.223	371

Totaal Levendig en gezonde stad	**104.524**	**103.992**	**532**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Algemene middelen en overhead

Programma overzicht

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst. Met daarbij een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Portefeuillehouder(s):
Susanne Schilderman, Rachel Streefland

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.187.940	1.164.917	1.232.820	1.227.110	1.249.655	22.544	1.292.590
Lasten	248.068	261.681	250.280	275.189	263.834	11.355	268.518
Saldo baten en lasten	**939.873**	**903.237**	**982.540**	**951.922**	**985.821**	**33.899**	**1.024.072**
Onttrekking reserves	126.679	131.156	70.238	210.513	211.141	628	89.462
Toevoeging reserves	79.765	84.514	25.648	271.194	281.991	-10.797	47.457
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**46.914**	**46.643**	**44.590**	**-60.681**	**-70.850**	**-10.169**	**42.005**
Totaal	**986.786**	**949.879**	**1.027.130**	**891.241**	**914.971**	**23.730**	**1.066.077**

De baten in dit programma zijn 1.249,7 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Gemeentefonds (1.035,5 miljoen euro)
- OZB (188,5 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 263,8miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Informatie- en procesmanagement (64,6 miljoen euro)
- Personeelszaken, facilitair en huisvesting (58,7 miljoen euro)
- Financiën, inkoop en juridische zaken (25,6 miljoen euro)
- Overige ondersteunende functies (26,7 miljoen euro)
- Overhead decentraal (79,5 miljoen euro)
- Vennootschapsbelasting (0,353 miljoen euro).

In dit programma is in 2024 211,1 miljoen euro onttrokken en 282,0 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Algemene Middelen

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst. Met daarbij een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Portefeuillehouder(s): Susanne Schilderman, Rachel Streefland
Financiën 1: Algemene Middelen

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.183.590	1.158.560	1.227.863	1.220.406	1.242.137	21.731	1.287.567
Lasten	16.625	17.326	16.996	7.696	4.450	3.245	8.790
Saldo baten en lasten	**1.166.965**	**1.141.234**	**1.210.868**	**1.212.710**	**1.237.687**	**24.977**	**1.278.777**
Onttrekking reserves	123.363	123.363	70.178	203.648	203.648	0	84.441
Toevoeging reserves	79.765	82.295	25.648	262.944	267.029	-4.085	47.457
Saldo onttrekking en toevoeging reserves	**43.598**	**41.068**	**44.530**	**-59.296**	**-63.381**	**-4.085**	**36.984**
Totaal	**1.210.562**	**1.182.303**	**1.255.398**	**1.153.414**	**1.174.306**	**20.892**	**1.315.761**

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**21.731**	
Gemeentefonds		
Dit betreft de effecten van de september- en decembercirculaires die niet in de begroting zijn verwerkt i.v.m. late publicatie door het Rijk.	3.514	S
Overige mutaties (corresponderende posten, stelposten en afrondingen, afrekening oude jaren)	-483	I
Algemene stelposten		
De definitieve aanvraag voor compensatie voor het opzeggen van het contract Gazprom is 0,3 mln hoger.	281	I
Onroerende-zaakbelastingen woningen	4.277	I
De afwijking wordt veroorzaakt door meeropbrengsten uit voorgaande jaren. Klik hier voor een nadere toelichting.		
Onroerende-zaakbelastingen niet-woningen	5.850	I
De afwijking wordt veroorzaakt door meeropbrengsten uit voorgaande jaren. Klik hier voor een nadere toelichting.		
Toeristenbelasting	627	I
De opbrengsten voor de toeristenbelasting vallen hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de hotelkamerbezetting hoger was dan verwacht.		
Aandelen en concessies	148	I
Hoger dan geraamde dividenduitkering BNG Bank NV		
Financiering		
	7.400	S

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
• Rentebaten vanuit swaps (NB deze rentepost dient te worden bezien in relatie tot onderstaande rentelasten voor langlopende leningen).	329	I/S
• De overige rentebaten laten een positief saldo zien, welke niet tijdig te voorzien zijn. Dit betreft met name de inkomsten uit schatkistbankieren.	-151	I
• Overige baten financiering		
Overige baten	-61	I
Lasten	**3.245**	
Algemene stelposten	**9.316**	
Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemene beeld, maar nog niet nader zijn uitgewerkt naar de programma's of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Soms is het niet mogelijk een post (geheel) af te wikkelen en resulteert een resultaat op een stelpost:	3.893	I
• Loon- en prijscompensatie resterend saldo ter dekking van nacalculatie en afwikkeling kapitaallasten rente stijging	1.266	I
• Resterend saldo van het knelpunt "Productiviteitsnorm nieuwe CAO" uit de Voorjaarsnota 2024.		
• Resultaat op overige afwikkelingen.	100	I
• Bij de voorjaarsnota was interne rentevergoeding gealloceerd binnen de algemene reserve, de realisatie is hiermee in lijn gebracht	4.057	I
Financiering	**-5.611**	
• Lager dan geraamde externe rentelasten m.b.t. langlopend opgenomen leningen door achterblijvende financieringsbehoefte	2.889	S
• Rentelasten vanuit swaps (deze afwijking dient te worden bezien in relatie tot bovenstaande opmerking bij de baten inzake renteontvangsten uit swaps)	-7.303	S
• Lagere rentelasten op kortlopende leningen t.b.v. saldoregulatie door lager beroep op deze leningen en gedaalde rente	1.042	I/S
• Niet voorziene betaalde belastingrente	-39	I
• Hogere toerekening interne rente als gevolg van hogere boekwaarde investeringen en incidentele afwijking vanwege nog onvolledig doorgevoerde begrotingswijziging interne rente van 2% naar 1,5%.	-2.204	I
• Overige lasten Financiering	4	I
Onvoorzien	159	I
Vanuit de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om de post Onvoorzien in de begroting op te nemen. In 2024 is er niets ten laste van de post Onvoorzien gebracht		
Stelpost frictiefonds Leidsche Rijn	629	I
Op deze stelpost werd tot en met 2018 jaarlijks, aan de hand van de groei van Leidsche Rijn, budget opgebouwd ter dekking van kapitaallasten en overige eigenaarslasten van maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. De meeste voorzieningen zijn inmiddels gereed of in aanbouw. Hetzelfde geldt voor de nog in te richten openbare ruimte in verschillende gebieden in Leidsche Rijn		
Onroerende zakenbelasting woningen	-1.321	I
Betreft een verrekening van de deelnemersbijdrage aan de Bghu		

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Overige Lasten	73	I
Reserves	**-4.085**	
Toevoegingen		
In het jaar 2024 is in totaal een bedrag van circa 4 miljoen euro aan de reserve Gemeentefonds toegevoegd. Dit betreft middelen voor corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire die naar 2025 worden overgeheveld omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd.	-4.085	I

Doelstelling 2: Overhead

Een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Hiervoor verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Financiën 2: Overhead

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.350	6.357	4.957	6.705	7.518	813	5.023
Lasten	231.192	244.057	233.035	267.243	259.031	8.212	259.478
Saldo baten en lasten	**-226.842**	**-237.700**	**-228.078**	**-260.538**	**-251.513**	**9.025**	**-254.455**
Onttrekking reserves	3.316	7.793	60	6.866	7.493	628	5.020
Toevoeging reserves	0	2.219	0	8.250	14.962	-6.712	0
Saldo onttrekking en toevoeging reserves	**3.316**	**5.574**	**60**	**-1.385**	**-7.469**	**-6.084**	**5.020**
Totaal	**-223.526**	**-232.126**	**-228.018**	**-261.923**	**-258.982**	**2.941**	**-249.435**

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**813**	
Overhead Decentraal: De extra baten zijn voornamelijk veroorzaakt door incidentele detacheringen aan derden	831	I
Overige baten	-18	
Lasten	**8.212**	
Overhead Decentraal: overige lasten	80	I
Overhead Centraal: Met name door de landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground en de complexe uitrol van het zaaksysteem is er bij de grote ICT-programma's (Informatie op orde, Versterken Common Ground, de vervanging van het zaaksysteem en de cloudtransitie) een vertraging en een onderbesteding opgetreden. De onderbestedingen wordt gestort in de ICT reserve.	6.158	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Overhead Centraal: De besteding voor de vervanging van het ERP-systeem (SAP4U) wijkt af van de planning. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend.	807	I
Overhead Centraal: Het project "De Utrechtse Standaard (DUS)" is afgerond met een resterend budget. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend om deze middelen in te zetten voor organisatie/ontwikkeling.	933	I
Overhead Centraal: Overige Lasten	234	I
Reserves	**-6.084**	
Onttrekkingen	**628**	
Er is een onttrekking gedaan uit de reserve "Implementatie en uitvoering hervorming". Omdat de kosten pas aan het einde van het jaar inzichtelijk waren was deze onttrekking niet begroot.	612	I
Overige onttrekkingen	16	
Toevoegingen	**-6.712**	
De onderbestedingen als gevolg van vertragingen bij de grote ICT programma's worden gestort in de ICT reserve	-6.712	I

Doelstelling 3: Vennootschapsbelasting

Wij streven naar een correcte aangifte Vennootschapsbelasting en dragen zorg voor een tijdige betaling van de belasting.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Het overgrote deel van de Vennootschapsbelasting (invoering 2016) komt voor rekening van de reclameactiviteiten (ongeveer 500.000 euro per jaar). De VPB-plicht voor reclamevergunningen is nog steeds een zaak die voor de rechter ligt (Hof Leeuwarden/Arnhem). De Hoge Raad zal in een bijna identieke zaak in 2025 uitspraak doen. Tussentijds heeft de gemeente de voorziening voor diverse claims gecorrigeerd in de VPB aangiften 2019-2021. In verband hiermee is in 2024 een bedrag van 0,266 miljoen euro ontvangen.

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	250	298	250	250	353	-103	250
Saldo baten en lasten	**-250**	**-298**	**-250**	**-250**	**-353**	**-103**	**-250**
	0	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekking en toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-250**	**-298**	**-250**	**-250**	**-353**	**-103**	**-250**

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	-103	

De afwijking komt tot stand door verschil van inzicht over de VpB-plicht van reclameactiviteiten. Afhankelijk van de uitspraak van de Hoge Raad over dit onderwerp heeft deze overschrijding een incidenteel of een structureel karakter.	-103	I

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	11.307	0	11.307	8.862	2.445
Totaal investeringen	**11.307**	**0**	**11.307**	**8.862**	**2.445**

Doelstelling Overhead

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	11.307	0	11.307	8.862	2.445
Totaal investeringen	**11.307**	**0**	**11.307**	8.862	**2.445**

Routine-investeringen

Mens en Organisatie (M&O): De afwijking van 700k wordt verklaard omdat er in 2024 onder andere minder meubilair is vervangen dan vooraf gepland.

Informatie- en Procesmanagement (IPM): De afwijking van 1.745k wordt o.a. verklaard doordat steeds minder ingezet wordt op investeren maar gebruik te maken van licenties. Daarnaast zijn er incidenteel minder devices aangeschaft waarop afgeschreven wordt, onder andere doordat devices later zijn vervangen dan vooraf gepland.

De kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen blijven binnen de structurele kapitaallasten van de begroting van IPM.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BGHU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.	6.526

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage ontvangen van verbonden partij
BNG Bank NV	Dividendontvangst over resultaat 2023	1.648
Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV	Dividendontvangst o.b.v. vast percentage over kapitaalinbreng	46

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Om onze ambities en doelstellingen te bereiken, moeten we ook de risico's kennen, weten wanneer het spannend wordt. In de programma's geven we inzicht in de belangrijkste strategische risico's, ontwikkelingen die het realiseren van onze doelstellingen mogelijk in de weg staan en welke maatregelen we hiervoor in onze programma's treffen. De focus van deze paragraaf ligt op de (mogelijke) financiële gevolgen van de risico's en of we voldoende financiële buffers hebben om deze risico's financieel op te vangen.

Belangrijkste uitgangspunten

Het weerstandsvermogen = de beschikbare weerstandscapaciteit/ de benodigde weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om substantiële tegenvallers op te vangen zonder directe ingrepen in de begroting te hoeven voeren. Conform de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' hanteren wij een weerstandsvermogen van 1,0 oftewel voldoende. Het weerstandsvermogen (= de weerstandsratio) ligt idealiter rond de 1,0.

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Twee keer per jaar vindt er een gemeentebrede risico-inventarisatie plaats op de financiële gevolgen van onze risico's.
Voor de beoordeling van de BBV verplichte kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en wendbaarheid worden de door de provincie Utrecht, in het kader van het financieel toezicht, gehanteerde signaleringswaarde aangehouden.

	Categorie A "Minst risicovol"	Categorie B "Neutraal"	Categorie C "Meest risicovol"
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Kengetal grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 95%	95-105%	>105%

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen	2019	De nota bevat de principes voor het risicomanagement en weerstandsvermogen die we in de gemeente Utrecht hanteren. In 2025 wordt de nota herzien.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Voortdurende onzekerheden inkomsten Rijk
De onzekerheden ten aanzien van de inkomsten uit het gemeentefonds blijven bestaan. Er is nog geen sprake van een reële bekostiging voor de uitvoering van onze taken. Hierdoor staat het financiële beeld van Utrecht onder druk.

Flexibiliteit begroting
Om toch een sluitend financieel beeld te realiseren is in de Voorjaarsnota 2024 een omvangrijk pakket aan financiële bijsturingen (waaronder inzet van reserves) en bezuinigingen opgenomen. Door deze maatregelen vermindert de flexibiliteit van de begroting om bij te kunnen sturen bij tegenvallers. Zowel in het lopende jaar als structureel, waarbij rekening moet worden gehouden met de invoeringsperiode voor het realiseren van besparingen.

Beoordeling financiële positie
De financiële positie van gemeente Utrecht moet in samenhang met deze ontwikkeling worden gezien. Kengetallen netto schuldquote, grondexploitatie en structurele exploitatieruimte kunnen als minst risicovol worden gecategoriseerd en deze cijfers zijn stabiel. De solvabiliteit is neutraal, maar laat een dalende trend zien en de belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishoudens laat zien dat de inwoner van gemeente Utrecht hogere woonlasten heeft dan de gemiddelde Nederlander. Daardoor is de ruimte beperkt om in de toekomst extra belastingen te genereren, mocht dat noodzakelijk blijken.

Veranderingen in de Algemene reserve
In 2024 is een bedrag van 30,5 miljoen euro aan de algemene reserve toegevoegd en een bedrag van 8,3 miljoen euro aan de algemene reserve onttrokken. Per saldo is dus ruim 22 miljoen euro aan de algemene reserve toegevoegd. Het grootste gedeelte van de toevoeging komt voort uit een onttrekking van 203 miljoen euro aan de activareserve, waarvan conform besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 53 miljoen euro is toegevoegd aan de algemene reserves en diverse bestemmingsreserves en het restant (ruim 149 miljoen euro) ter dekking van verwachte tekorten in 2024 en 2025. Het merendeel van deze toevoeging is bij de voorjaarsnota voorzien. De toename van de algemene reserve leidt in het jaarverslag over 2024 tot een toename van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Tegelijkertijd is ook ons financiële risicoprofiel toegenomen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Nieuw risico in de top 10 rondom netcongestie. De belasting van het elektriciteitsnetwerk in Utrecht nadert een kritische grens. Momenteel is er al een wachtlijst voor stoormaansluitingen voor grootgebruikers. De kans bestaat dat de netbeheerder ook de netbeheerder ook een aansluitstop voor kleingebruikers afkondigt. Dit heeft financiële gevolgen voor de gemeente.
- Er is een risico dat een deel van de bezuinigingsmaatregelen later wordt gerealiseerd dan begroot. Het gaat dan om: Hervormingen Sociaal domein, Bezuinigingen Voorjaarsnota 2024 en hervormingsbezuinigingen.
- Daarnaast is een risico afgevallen na een gerechtelijk uitspraak. Het gaat om het ‘Geheim risico met betrekking tot het programma aantrekkelijke en groene leefomgeving’. Dit risico had een beslag van 15,6 mln euro op de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

Conform de BBV wordt het weerstandsvermogen als volgt berekend:
Weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/ Benodigde weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de Algemene reserve + Onbenutte belastingcapaciteit
+ Overige (onbenutte) financieringsbronnen.

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Twee keer per jaar vindt er een gemeente brede risico-inventarisatie plaats op de financiële gevolgen van onze risico's.
Om het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gekeken naar de verhouding tussen het vermogen en de risico's, een weerstandsvermogen van 1 is gewenst.

De berekende beschikbare weerstandscapaciteit is 89,3 miljoen euro.
De berekende benodigde weerstandscapaciteit is 86,7 miljoen euro.

De ratio van het weerstandsvermogen voldoet nu aan de minimale norm en is (nu afgerond 1,0)

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit verwijst naar de financiële middelen en reserves waarover een organisatie beschikt om onverwachte gebeurtenissen of tegenvallende omstandigheden op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit verschillende componenten, waaronder het totaal van de Algemene reserve, stillen reserves, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. Het totaal van de Algemene reserves is in 2024 ten opzichte van de begroting 2024 met 22,16 miljoen euro toegenomen. Dit betreft de toevoeging uit de Voorjaarsnota 2024 waarin een deel van de vrijval van de activareserve (een bedrag van ruim 28,56 miljoen euro) is toegevoegd aan de Algemene reserve, dit met het oog te anticiperen op dalende inkomsten van het Rijk.

x €1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Verantwoording 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Verantwoording 2024
Totaal algemene reserves	57.607	57.664	79.827	57.664
Mutatie algemene reserve	57	-6.400		22.163
	57.664	**51.264**	**79.827**	**79.827**
Stille reserves	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit (twee jaar)	13.706	8.803	9.242	8.803
Niet ingevulde begrotingsruimte (vier jaar)	0	0	0	0
Post onvoorzien (vier jaar)	440	636	636	636
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**71.810**	**60.703**	**89.705**	**89.266**

Benodigde weerstandscapaciteit - Risicoprofiel
De totale benodigde weerstandscapaciteit bedraagt 86,7 miljoen euro. Deze uitkomst is tot stand gekomen na een Monte-Carlosimulatie en kent een zekerheidspercentage van 90%. Voor het jaarverslag over 2024 kunnen we dus met 90% zekerheid aangeven dat we met 86,7 miljoen euro voldoende financiële buffer hebben om de financiële gevolgen van onze risico's op te vangen.

De benodigde weerstandscapaciteit bedroeg bij de Begroting 2025 78,0 miljoen euro. De actualisatie in deze jaarstukken leidt dus tot een stijging van de benodigde weerstandscapaciteit met 8,7 miljoen euro.

Top 10 financiële risico's
In het onderstaande overzicht staat de top tien risico's met de grootste financiële impact kort toegelicht, inclusief de genomen beheersmaatregelen. Deze top tien telt op tot een benodigde weerstandscapaciteit van 86,7 miljoen euro. De top 10 risico's bedraagt dus 87% van de totaal benodigde weerstandscapaciteit.

x € 1.000.000

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Grond-exploitatie Stationsgebied	- Slimme ontwikkelingsstrategie en actieve marketing vastgoedprojecten, gemeentebrede proposities. - Aanpassen van kaders op het gebied van tijd, geld en kwaliteit; aanbestedingsstrategie, 'just in time' besluiten. - Gerichte communicatie, overleg met partijen, prioriteiten stellen en goodwillacties.	12,1	17,1

Het Stationsgebied blijft een complex en daardoor risicovol project. De uitvoering is ver gevorderd, maar tegelijkertijd worden er ook nog (detail-)onderhandelingen gevoerd met marktpartijen over de vastgoedprojecten. De uitvoering brengt ook nieuwe complexiteit met zich mee die te maken heeft met het bereikbaar, leefbaar en veilig houden van het gebied. Het belangrijkste risico dat uit de risicoanalyse komt, is dat grondopbrengsten niet of later worden gerealiseerd.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
SPUK's	De uitwerking van de maatregelen uit het Hoofdlijnenakkoord is nog onbekend. Lobby richt zich ook op de nadere uitwerking van deze maatregelen. Zodra deze uitwerking bekend wordt is het mogelijk om	10,3	14,6

	bijsturingsmaatregelen in te stellen gericht op de beoogde verlaging van de administratieve lasten en beleidsvrijheid.

Het nieuwe kabinet heeft een hoofdlijnenakkoord gepresenteerd als kader voor de nieuwe regeerperiode waarin de specifieke uitkeringen worden overgeheveld naar het gemeentefonds met een budgetkorting van 10%. Een aantal voorstellen hebben direct of indirect impact op de uitvoering van onze taken. Een directe impact betreft het stopzetten van de bekostiging van de LVV en korting op de SPUK's, dit betreft een extra korting op onze inkomsten of door een korting op het gemeentefonds of op omvang van het SPUK budget. Achtergrond van deze maatregel is dat administratieve lasten worden verminderd en door er sprake is van meer beleidsvrijheid om deze middelen te besteden. Echter bij een aantal van deze SPUK's is sprake van verplichtingen uit convenanten en/ of meerjarige afspraken met de stad. In welke mate wij deze korting (tijdig) kunnen invullen is onzeker. Wel is zeker dat deze bezuiningsmaatregel een effect heeft op de uitvoering van ons beleid.
Zodra de uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord bekend is kan een nadere inschatting gemaakt worden van de impact van de maatregelen op ons beleid en inkomsten Rijk.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Autonome groei jeugdzorg en WMO	In de Voorjaarsnota 2023 hebben we aangegeven structureel tekorten te verwachten op de open-einde regelingen betreffende de Jeugdzorg en de Wmo. Bij de besluitvorming rond de VJN is gekozen voor scenario 2, aangevuld met amendement 52 "Utrechtse basis is een absoluut minimum bij bezuinigingen, waarin de oplossingen voor het verwachte tekort moeten worden gevonden in het brede sociale domein op basis van inhoudelijke uitgangspunten. Over de voortgang wordt u geïnformeerd via de raadsbrief Hervormingen sociaal domein. De meeste recente brief was de brief van 29 november 2024 met kenmerk 11923054.	9,6	13,6

De vraag neemt toe en is sterk afhankelijk van externe factoren als prestatiedruk bij jeugd, vergrijzing en inzet op langer thuis wonen. Daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door complexere problematieken en krapte op de woningmarkt waardoor uitstroom stagneert. Het financieel risico bestaat daaruit dat bij een open-einde regeling de gemeente de verantwoordelijkheid neemt voor de extra uitgaven als de autonome groei groter blijkt te zijn dan de geprognosticeerde groei die door de Rijksoverheid wordt gefinancierd.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Netcongestie	De komende tijd zullen wij de financiële omvang van dit risico nader in beeld brengen en de mogelijke beheersmaatregelen hierbij	8,8	12,5

De belasting van het elektriciteitsnetwerk in Utrecht nadert een kritische grens. Momenteel is er al een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootgebruikers. Investeringen voor lange-termijn oplossingen komen traag van de grond komen terwijl de vraag naar energie steeds sneller stijgt. Hierdoor wordt de kans dat de netbeheerder ook een aansluitstop voor kleingebruikers afkondigt, steeds groter. Dit heeft als gevolg dat ontwikkelingen stagneren. Voor de gemeente heeft dit financiële gevolgen. Zoals lagere opbrengsten grondexploitatie, die deels niet binnen de reserve grondexploitatie gedekt kunnen worden, en lagere legesinkomsten. Een aansluitstop voor kleingebruikers heeft tevens consequenties voor de realisatie van maatschappelijke vastgoed, de groei van de stad raakt uit balans: Nieuwbouw kan niet verder wat als gevolg heeft dat contracten met aannemers moeten worden afgekocht, lopende investeringen afgewaardeerd en extra tijdelijke huisvesting gerealiseerd. Daarnaast zal er bij renovatieprojecten minder verduurzaming mogelijk zijn wat kan leiden tot extra kosten voor nieuwe ontwerpen en latere realisatie van de renovatie waardoor onderhoudskosten sterk toenemen.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Bijstandsbudget (BUIG)	Om het risico te beheersen zet de gemeente actief in op uitstroom bevorderend beleid om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken. Daarnaast vindt er intensieve monitoring plaats om tijdig te kunnen bijsturen op het budget. Hoewel het verdeelmodel inmiddels is uitontwikkeld, blijven we ons inzetten voor verdere verbeteringen van het model die recht doen aan de Utrechtse situatie. De gemeente zorgt voor een tijdige aanvraag van de vangnetuitkering bij grote tekorten. Ook worden prognoses periodiek herijkt om de benodigde middelen tijdig bij te kunnen stellen.	3,5	5,0

Het risico is dat het jaarlijkse budget dat Utrecht vanuit het Rijk ontvangt voor de gebundelde uitkering (BUIG) onvoldoende is voor de uitkeringslasten. De gemeente is wettelijk verplicht alle uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en loonkostensubsidies te verstrekken aan inwoners die hier recht op hebben. Het jaarlijkse budget dat gemeenten ontvangen is echter afhankelijk van twee factoren waar de gemeente geen invloed op heeft: de landelijke ontwikkelingen in het macrobudget én het verdeelmodel dat bepaalt welk

percentage elke gemeente krijgt. Dit blijft een financieel risico, ondanks verbeteringen in het verdeelmodel, vrijgemaakte algemene middelen en de bestaande vangnetregeling.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
een deel van de bezuinigingsopgave wordt mogelijk later gerealiseerd dan gepland	Via de monitor in de begrotingscyclus wordt de voortgang van de bezuinigingen gevolgd. Daarnaast zullen in de management cyclus de voortgang van de maatregelen nadrukkelijk op de agenda staan, zodat we tijdig kunnen bijsturen.	4,6	6,4

We hebben een omvangrijke bezuinigingsopgave, vanuit de bezuinigingsopgave Voorjaarsnota 2024, de hervormingopgave sociaal domein en de hervormingsbezuinigingen. In totaal gaat dit nog om een bedrag van ruim 60 miljoen structureel. De kans bestaat dat we een deel van deze bezuinigingsopgave later realiseren dan gepland, wat leidt tot een financieel nadeel.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
UW Holding BV	Na tegenvallende financiële resultaten in 2023 is het toezicht op UW verscherpt tot en met 2025. De monitoring vindt plaats via maand- en kwartaaloverleggen over KPI's, exploitatie en prognoses. Begin 2024 heeft UW een Herstelplan opgeleverd met duidelijke rolverdeling tussen gemeente, RvC en directie, gericht op het op korte termijn in control komen. Parallel hieraan wordt gewerkt aan toekomstscenario's voor UW, die in 2025 worden uitgewerkt.	1,6	2,3

De gemeente Utrecht loopt een financieel risico als enig aandeelhouder van UW holding BV. Het Rijk heeft de Wsw per 1 januari 2015 dichtgezet voor nieuwe instroom, waardoor de Wsw-groep steeds kleiner en ouder wordt. Hoewel het Rijksbudget per Wsw-medewerker stijgt vanwege vergrijzing, daalt het totaalbudget door de krimpende doelgroep. Als de uitstroom van Wsw-medewerkers langzamer verloopt dan waar het Rijk mee rekent, ontstaat er een tekort. Daarnaast vraagt de transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf voor de Participatiewet-doelgroep om aanpassingen in de bedrijfsvoering van UW holding BV. Als enige aandeelhouder is de gemeente financieel verantwoordelijk voor eventuele tekorten die hieruit voortvloeien.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Inkomsten gemeentefonds	Bij de momenten in de begrotingscyclus de ontwikkelingen beoordelen op het (gewijzigde) effect op het de inkomsten van het Rijk. Daarnaast worden via lobby	1,0	1,5

	specifieke onderwerpen onder de aandacht gebracht van het kabinet en de Kamerleden. Daarbij trekken we op met de VNG.

De ontwikkelingen rond de Algemene uitkering zijn niet altijd goed in te schatten. Dit betreft de reguliere groei van het gemeentefonds (volumegroei Utrecht versus landelijk), korting door WOZ-waardeontwikkeling en de ontwikkelingen van het Rijk voor reële bekostiging, aanpassing financieringssystematiek, nieuwe taken, etc. We maken een inschatting van zowel deze ontwikkelingen, in deze aannames schuilt een financieel risico. De verwachte ontwikkelingen van het Rijk zijn (deels) opgenomen in het financieel beeld als risico-inschatting, zoals uitvoeringskosten Omgevingswet en Wet kwaliteitsborgingbouw. Het is onzeker of voor deze kosten ook werkelijk structurele bedragen worden toegevoegd aan het gemeentefonds en wat het aandeel voor Utrecht is.
De inkomsten van het Rijk zijn vanaf het jaar 2026 is veel lager dan de voorgaande jaren (“ravijn 2026”). Hierdoor hebben we minder financiële ruimte om structurele uitgaven te dekken in de begroting. Daarnaast heeft commissie van Ark een rapport uitgebracht over de financiering van de jeugdzorg, met daarin een aanbeveling om de budgetten voor gemeenten te verhogen. Het is onduidelijk of het kabinet deze korting wil herstellen.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Stopzetten pilot Landelijke vreemdelingen voorziening (LVV)	• Onderzoek naar juridisch recht op afbouwvergoeding voor 2025 mocht toch tot stopzetten Rijksfinanciering besloten worden. • Afhankelijk uitkomst zal onderzoek naar deels voortzetten voorzieningen obv bestaande gemeentefinanciering plaatsvinden.	1,0	1,4

Het nieuwe kabinet heeft financiering LVV stopgezet. Dit heeft impact op het niveau van de voortzetting van de activiteiten. Daarnaast groeien de middelen van het Rijk voor uitvoeringskosten Inburgering niet mee met de instroom en de gepaarde wettelijke taken. Risico hierbij is dat de wettelijke taken en het bestaande Utrechtse beleid niet uitgevoerd kunnen worden met de middelen die door het Rijk ter beschikking worden gesteld. De gemeente draagt dan het financiële risico bij het handhaven van het bestaande voorzieningenniveau.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Terugverdienen EML maatregelen	Het inrichten van een proces waarbij aantoonbaar is dat uitgevoerde maatregelen leiden tot lagere service- en stookkosten voor gebruikers. Het maken van afspraken met gebruikers op dit punt check met begroting	0,9	1,2

Het uitvoeren van de EML maatregelen (Erkende Maatregelenlijst Energiebesparing) wordt voorgeschoten door de gemeente en vervolgens via de huur door de gemeente terugverdiend. Het

financiële risico voor de gemeente bestaat daarin dat voor de huurder uitgevoerde EML maatregelen niet terug worden verdiend door een hogere huur of door een lagere subsidie via het beleidsveld.

Bijdrage top 10 aan benodigde weerstandscapaciteit	**53,4**	**75,6**
Totaal benodigde weerstandscapaciteit		**86,7**

Kengetallen

	Categorie A "Minst risicovol"	Categorie B "Neutraal"	Categorie C "Meest risicovol"
Netto schuldquote	72,8%		
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	71,1%		
Solvabiliteitsratio		25,0%	
Kengetal grondexploitatie	5,3%		
Structurele exploitatieruimte	0,65%		
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens			120%

Normen voor kengetallen

Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de Provincies of het Rijk. Wel heeft de provincie Utrecht de kengetallen in drie categorieën ingedeeld: categorie A het minst risicovol, categorie B neutraal en categorie C het meest risicovol.

We beoordelen de financiële positie van de gemeente aan de hand van kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en - wendbaarheid.

Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn in onze begroting en bedrijfsvoering om snel te kunnen inspelen op de actualiteit. Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeenten ten opzichte van de eigen middelen. Het investeringsprogramma wordt voor een substantieel deel met vreemd vermogen gefinancierd. Een toename van de opgenomen leningenportefeuille heeft een verhogend effect op de netto schuldquote. Een afname van de opgenomen leningenportefeuille heeft een verlagend effect op de netto schuldquote. Afhankelijk van de ontwikkelingen van de baten (de noemer in de nette schuldquote) zal de netto schuldquote toenemen of afnemen.

Netto Schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij de netto schuldquote wordt de gemeentelijke netto schuld uitgedrukt in een percentage van de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	in % Realisatie 2024
Netto schuldquote	69,4%	87,0%	72,8%
Af: uitleenquote	-1,6%	-1,3%	-1,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67,8%	85,7%	71,1%

De netto schuldquote laat ten opzichte van de begroting een verbetering zien. Dit wordt veroorzaakt doordat het aandeel vreemd vermogen in de ratio achterblijft bij de verwachting. Er is in 2024 minder noodzaak voor het aantrekken van vreemd vermogen geweest omdat de omvang van de geplande investeringen in 2024 niet is gerealiseerd. Er is sprake van planningsoptimisme; bij het vaststellen van de begroting wordt verwacht een groter volume aan investeringen te kunnen doen dan uiteindelijk kan worden gerealiseerd.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat na bestemming uit het overzicht baten en lasten.

x € 1.000

	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
Eigen vermogen	759,4	680,0	624,2
Totaal passiva / totaal vermogen	2.342,9	2.711,9	2.496,4
Solvabiliteitsratio	32,4%	25,1%	25,0%

Het eigen vermogen bestaat uit 136 miljoen euro algemene reserve (bestaand uit 80 miljoen euro algemene reserve en 56 miljoen euro dekkingsreserve), 455 miljoen euro bestemmingsreserves en een positief gerealiseerd resultaat over 2024 van 32,6 miljoen euro.

De gemeenteraad heeft in de begroting 2024 een omvangrijk investeringsprogramma (zowel vervangingsinvesteringen als uitbreidingsinvesteringen) vastgesteld. Deze investeringen worden bij gebrek aan eigen, vrij beschikbare middelen extern gefinancierd. Daarmee neemt in de begroting de verhouding vreemd vermogen t.o.v. het balanstotaal toe en dat werkt negatief uit voor de solvabiliteit. De solvabiliteit is met 25,0% lager en daarmee negatiever dan begroot (0,1% lager). Hiervoor is de volgende verklaring:

- Allereerst is de solvabiliteit lager dan begroot door een toevoeging aan het eigen vermogen door besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024
- In de tweede plaats heeft er onderuitputting van het investeringsprogramma plaatsgevonden als gevolg van het, eerder benoemde, planningsoptimisme
- Tenslotte draagt de positieve realisatie bij aan het verhogen van het eigen vermogen en daarmee aan een hogere solvabiliteit.

Door het vergroten van het eigen vermogen en het vergroten van de noodzaak tot het aantrekken van vreemd vermogen is de solvabiliteitsratio lager dan waarop bij de begroting was geanticipeerd.

Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitaties geeft informatie over de omvang van de boekwaarde van de grondexploitaties. Het is een indicatie van het financiële risico dat de gemeente loopt in verband met de grondportefeuille.

Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten. Hoe lager het percentage, hoe gunstiger voor de financiële weerbaarheid.
Formule: [bouwgronden in exploitatie / totaal van de baten vóór reserves, uitgedrukt in %]

Algemeen

Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd lang is. Hoe verder inkomsten in de toekomst liggen, des te meer rentekosten en risico's dit met zich meebrengt. Ieder jaar rapporteren wij bij het Meerjaren Perspectief Ruimte en de tweede bestuursrapportage over de actuele stand en prognoses. Daarin volgen wij de variabelen die van belang zijn voor de financiële resultaten: programma/projecten, planning, prijs, parameters, projectkosten en programmarisico's (de zes P's). Ook bevat het Meerjaren Perspectief Ruimte een gevoeligheidsanalyse op basis van verschillende ‘slecht weer’ scenario’s.

Stand van zaken

De relatieve waarde van de gezamenlijke grondexploitaties neemt tot en met 2024 af naar 5,3%. Het kengetal neemt voornamelijk af door de financieel-technische verwerking van de robuuste posten Leidsche Rijn. Een uitgebreide toelichting van de grondexploitaties, inclusief 'slechtweerscenario's', staat in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

Tabel: Grondexploitaties

x €1.000

	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Bouwgronden in exploitatie:			
• Leidsche Rijn	-60,8	-26,2	4,6
• Robuuste posten Leidsche Rijn	107,9	0,0	0,0
• Stationsgebied	102,8	113,0	70,3
• Voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied	-91,6	-91,6	-49,9
• gemeentelijke grondexploitaties	72,0	109,7	99,3
• Voorziening negatieve grondexploitaties	-16,6	-16,6	-16,6
Activa gronden in exploitatie	**113,7**	**88,3**	**107,7**
Totaal baten vóór reserves	1.800	1.975	2.034
Relatieve omvang onderhanden werk	**6,3%**	**4,5%**	**5,3%**

Structurele exploitatieruimte

De indicator structurele exploitatieruimte geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten.

	in % Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
Structurele exploitatieruimte	-1,18%	1,53%	0,65%

Stand van zaken
De realisatie over 2024 laat een kleine positieve structurele exploitatieruimte zien. Met het kengetal structurele exploitatieruimte kan worden beoordeeld welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te kunnen dragen. Daarbij moet de ratio in principe boven blijven om als “minst risicovol” te worden beoordeeld. Ten opzichte van de Jaarrekening 2023 is ratio verbeterd, maar minder dan waarop bij het vaststellen van de begroting was gerekend. De verklaring hiervoor is dat het aandeel incidentele baten en lasten in de ratio ten opzichte van de structurele baten en lasten is gestegen. Hierdoor is de ratio uiteindelijk positief, maar is het aandeel structurele baten en lasten kleiner geworden. In de toelichting op de incidentele baten en lasten in de Jaarrekening is een lijst van incidentele baten en lasten opgenomen.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Utrecht zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden van de gemeente in enig jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

De belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishoudens Utrecht liep in 2024 op naar 120%. Het percentage relateert de woonlasten van de eigen gemeente aan de gemiddelde woonlasten van alle gemeenten in Nederland, waarbij 100% het gemiddelde weergeeft. Inwoners van Utrecht betalen dus meer lokale belastingen dan de gemiddelde Nederlander.

Belastingcapaciteit Utrecht (BBV)	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
Onroerende-zaakbelasting	458	421	504
Rioolheffing	237	246	246
Afvalstoffenheffing*	366	442	418
Utrecht woonlasten meerpersoonshuishoudens	1.061	1.109	1.192
Landelijk gemiddelde voorafgaand begrotingsjaar	944	944	994
Belastingcapaciteit Utrecht (100% = op gemiddelde)	112,4%	117,5%	120%

De stijging van de woonlasten komt in zijn geheel voor rekening van de OZB. De waarde van vastgoed in gemeente Utrecht stijgt harder dan de gemiddelde waardestijging van vastgoed in Nederland en daardoor betalen de inwoners meer onroerende zaakbelasting. Deze hogere waardestijging dan begroot wordt bij de volgende tariefbepaling gecorrigeerd. Dat wil zeggen dat een waardestijging leidt tot een verlaging van het tarief.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit betreft met name het gemeentelijke (bank)saldobeheer en de financiering. In het verlengde daarvan komt ook de schuldontwikkeling aan bod alsmede het beheersen van de renterisico's die verbonden zijn aan kortlopende en langlopende schulden.
Daarnaast wordt ingegaan op de verstrekte leningen en borgstellingen en de daaruit voortvloeiende kredietrisico's.

Belangrijkste uitgangspunten

- De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie, ook wel aangeduid als Treasury, dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen.
- Uit bovenstaande wetgeving vloeien onderstaande kwantitatieve normen voort:

x €1.000.000

Wettelijke normen	Norm in % begrotingstotaal	Norm 2024 (toegestaan)	Uitkomst 2024 (benutting)
Kasgeldlimiet	8,5%	171,1	44,8
Renterisiconorm (*)	20,0%	402,6	75,0
Drempelbedrag Schatkistbankieren	2% over 500 + 0,2% over 1.513	13,0	1,9

- Het streven is er op gericht om binnen deze normen te opereren. Geconstateerd kan worden dat daaraan in 2024 is voldaan.
- De treasuryuitvoering is voorts gericht op een prudente, risicomijdende taakuitvoering ten behoeve van De Utrechtse publieke taak. Daarmee draagt Treasury bij aan de financiële continuïteit van de gemeente op korte en lange termijn.
- De gemeente financiert op totaalniveau.

(*) Intern hanteren wij een strengere norm voor het renterisico op onze langlopende schuld; zie onderdeel Financierings- en schuldenpositie, tabel 3.

Beleidskaders

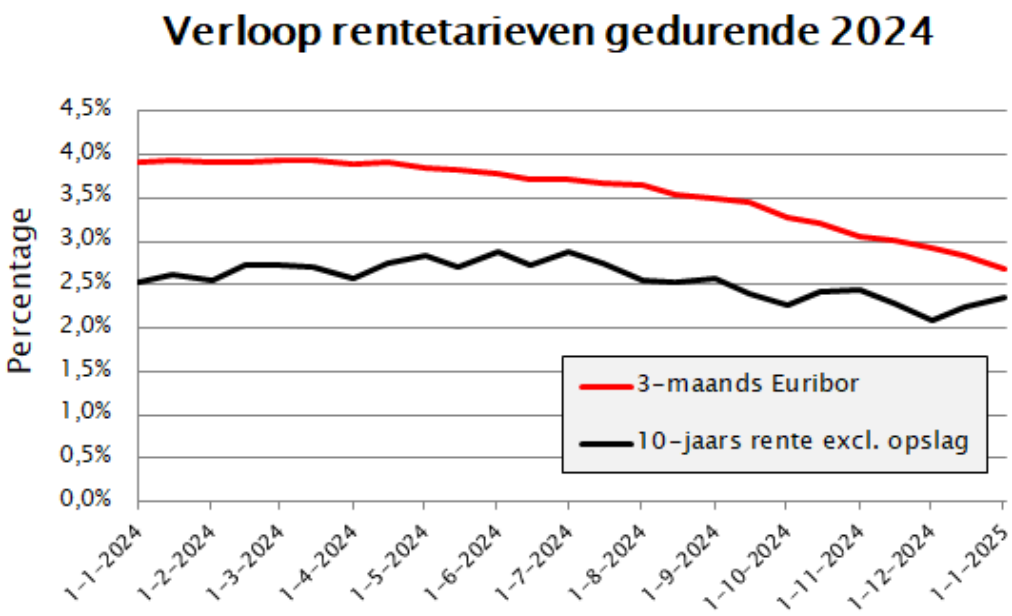
Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)	2013	Het wettelijk kader voor uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in het jaarverslag. De risicobeheersing richt zich vooral op renterisico’s en kredietrisico’s.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo)	2009	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. In deze regeling zijn o.a. de kwantitatieve normen bepaald voor renterisico's op kortlopende en langlopende schuld.
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)	2014	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Betreft regelgeving over het uitzetten van gelden en het aangaan van transacties in financiële derivaten.
Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Bldo)	2001	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is bepaald dat transacties uitsluitend in Euro mogen worden gedaan en dat hoofdsommen niet onderhevig mogen zijn aan indexatie.
Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden (Skb)	2022	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is de plicht omschreven dat tijdelijk overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist moeten worden aangehouden, dit rekening houdend met een drempelbedrag.
Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)	2019	Middels deze wet zijn de Europese afspraken rond beheersing van begrotingsdoelstellingen op nationaal niveau uitgewerkt. De wet bevat voorschriften voor het EMU-saldo.
Financieringsstatuut gemeente Utrecht	2020	Hierin zijn de interne (beleids)kaders, doelstellingen en richtlijnen bepaald voor de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie.
Raadsbrief interne schuldnormering	2014	Hierin zijn een viertal interne schuldnormen bepaald, te weten voor de netto schuldquote, renterisiconorm, de rentedruk op de begroting en het EMU-saldo. NB Voor de netto schuldquote wordt voortaan aangesloten bij het onderstaande GTK 2020. De overige normen gelden nog onverkort.
Gemeenschappelijk toezichtkader voor gemeenten	2020	Hierin zijn onder andere signaleringswaarden opgenomen voor diverse kengetallen waaronder de netto schuldquote. In tegenstelling tot de raadsbrief uit 2014 volgen wij voor dat kengetal nu een signaleringswaarde van 130% i.p.v. 100%.
Kader geldverstrekkingen	2014	Het gemeentelijke beleidskader met betrekking tot subsidies, waaronder het verstrekken en waarborgen van geldleningen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Rente-ontwikkelingen
De ontwikkeling van de rente gedurende het afgelopen jaar kan als volgt grafisch worden weergegeven:

Grafiek 1: Verloop rentetarieven over 2024

Met name als gevolg van een aantal rentebesluiten van de Europese Centrale Bank daalde de 3-maands rente gedurende 2024 van circa 4% naar circa 2,75%. De 10-jaars marktrente exclusief opslag bewoog gedurende 2024 tussen de 2,0% en 3,0% en lag tegen het eind van 2024 op een niveau van circa 2,4%. Daarmee lag de korte rente gedurende het hele jaar boven de lange rente. Dit verschijnsel wordt aangeduid als een zgn. inverse rentestructuur. Dat is een vrij zeldzaam verschijnsel dat zich voordoet in economisch onzekere tijden.
Indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, gelden er liquiditeitsopslagen bovenop de marktrente. Per eind 2024 bedroeg deze opslag, uitgaande van fixe-leningen, voor een 10-jaars lening circa 0,45 procentpunt en voor een 20-jaars lening circa 0,65 procentpunt. Daarmee waren deze opslagen per eind 2024 bijna twee maal zo hoog als per eind 2023. Indien de gemeente per eind 2024 een 10-jaars lening had opgenomen dan zou het leentarief daarvoor dus circa 2,85% geweest zijn.

Ontwikkelingen in regelgeving.
Gedurende 2024 zijn er geen aanpassingen geweest in de regelgeving die van toepassing is voor de gemeentelijke financieringsfunctie.

Financierings- en schuldenpositie

Schuldpositie en -definities
Gemeenten lenen hoofdzakelijk voor investeringen. Het lenen van geld leidt tot een schuldpositie. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de uit de geleende gelden voortvloeiende rente- en aflossingsbetalingen beslag leggen op toekomstige inkomsten van de gemeente. Hoe hoger dergelijke betalingen, hoe minder de gemeente aan andere publieke voorzieningen kan besteden.

Schulddefinities
Bij decentrale overheden, waaronder gemeenten, worden verschillende schulddefinities gehanteerd:

- De bruto gevestigde schuld. Dit betreft het totaal van de aangetrokken korte en lange financiering.
- De EMU-schuld. Dit is de bruto gevestigde schuld onder aftrek van de leningen die van medeoverheden zijn opgenomen.
- De netto schuld. Dit betreft het (balans)saldo van enerzijds lang- en kortlopende schulden en anderzijds lang- en kortlopende financiële activa en vorderingen. Zie tabel 2 voor de opbouw van de netto schuld.
- De netto schuldquote. Hierbij wordt de netto schuld uitgedrukt als percentage van de inkomsten (baten).

Bruto gevestigde schuld en EMU-schuld
Uit onderstaande tabel blijkt dat zowel de gevestigde schuld als de EMU-schuld gedurende 2024 zijn toegenomen, dit met respectievelijk 177 en 127 miljoen euro.

Tabel 1: Verloopoverzicht bruto gevestigde schuld en EMU-schuld over 2024

x € 1.000.000

Soort	Restant hoofdsom per eind 2023	Betaalde aflossingen	Nieuw opgenomen of hergefinancierd	Restant hoofdsom per eind 2024
Onderhandse leningen	585,0	25,0	75,0	635,0
Renteswaps (derivaten)	278,0	5,0	0,0	273,0
Subtotaal BBV-categorie onderhandse leningen van binnenlandse banken	**863,0**	**30,0**	**75,0**	**908,0**
Medium Term Notes (MTN's; BBV-categorie obligaties)	161,0	45,0	25,0	141,0
Subtotaal langlopende leningen	**1.024,0**	**75,0**	**100,0**	**1.049,0**
Kortlopende leningen	12,0	12,0	164,0	164,0
Bruto gevestigde schuld	**1.036,0**	**87,0**	**264,0**	**1.213,0**
Waarvan opgenomen van mede-overheden	40,0	0,0	50,0	90,0
EMU-schuld	**996,0**	**87,0**	**214,0**	**1.123,0**

Met betrekking tot bovenstaande leningenportefeuille zijn de volgende zaken relevant:

- Gedurende 2024 heeft één financieringsronde plaatsgevonden, te weten in maart voor in totaal 100 miljoen euro.

- In 2024 liepen contractueel één onderhandse lening en één MTN voor in totaal 70 miljoen euro af.
- Op derivaten is in 2024 5 miljoen euro regulier afgelost.
- Voor een volledige specificatie conform BBV-voorschriften van de derivatenportefeuille en de daaraan verbonden relevante contractbepalingen verwijzen wij u naar de toelichting op de balans.

Netto schuld

De opbouw en het verloop van de netto schuld over 2024 kan als volgt worden weergegeven:

Tabel 2: Verloopoverzicht netto schuld over 2024

x € 1.000.000

Soort	Conform BBV-artikel	Balans zijde	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Mutatie 2024
Bruto gevestigde schuld:					
• Vaste schuld	46	C	1.024,0	1.049,0	
• Vlottende schuld	48	C	12,0	164,0	
Subtotaal bruto gevestigde schuld			**1.036,0**	**1.213,0**	**177,0**
Overige vaste schulden	46	C	11,5	12,5	
Overige vlottende schulden	48	C	47,2	35,5	
Overlopende passiva	49	C	415,6	499,8	
Subtotaal schulden (A)			**1.510,3**	**1.760,7**	**250,4**
Minus:					
Uitzettingen >1jr Schatkist	36 lid d	D	0,0	0,0	
Overige uitzettingen >1jr	36 lid f	D	0,2	0,2	
Uitzettingen <1jr	39	D	157,0	161,1	
Liquide middelen	40	D	5,1	2,7	
Overlopende activa	40a	D	87,1	116,9	
Subtotaal financiële activa en overige vorderingen (B)			**249,4**	**280,9**	**31,5**
Netto schuld (A – B)			**1.260,9**	**1.479,9**	**218,9**

Uit deze tabel blijkt dat de netto schuld over 2024 met bijna 220 miljoen euro is toegenomen.
Voor nadere info over bovenstaande de mutaties wordt verwezen naar de Toelichting op de balans.

Interne schuldnormering
Om de houdbaarheid van de gemeentefinanciën ook op de lange termijn te borgen, beheersen we de schuld aan de hand van interne schuldnormeringen. In onderlinge samenhang geven deze een goed zicht op de schuldpositie en schuldontwikkeling. Daarnaast is in het Coalitieakkoord 2022-2026 afgesproken dat de netto schuldquote niet hoger mag zijn dan 130%, dit in lijn met de signaleringswaarde zoals bepaald in het Gemeenschappelijk Toezichtskader. Dit leidt tot het volgende beeld over 2024:

Tabel 3: Schuldnormering 2024

x € 1.000.000

Kengetal	Eenheid	Norm	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
1. Netto schuldquote =				
Netto schuld			1.708,2	1.479,9
Baten voor bestemming (1)			1.963,1	2.034,0
Netto schuldquote	**%**	**130,0%**	**87,0%**	**72,8%**
2. Interne renterisiconorm =				
Totaalbedrag aan netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger dan 10% van de leningenportefeuille (2)	**miljoen euro**	**102,4**	**75,0**	**75,0**
3. Netto rentelasten =				
Netto rentelasten niet hoger dan 4% van de exploitatielasten	**%**	**4%**	**1,3%**	**1,3%**
4. EMU-referentiewaarde =				
EMU-saldo niet negatiever dan EMU- referentiewaarde (3) (4)	**miljoen euro**	**-91,9**	**-222,2**	**-214,1**

(1) Ramingskolom conform nominale begroting 2024.
(2) Norm op basis van de werkelijke restantschuld van de langlopende leningenportefeuille per begin 2024, te weten 1.024 miljoen euro.
(3) Minteken = (geraamd) tekort; normwaarde conform Decembercirculaire Gemeentefonds 2023. In de Programmabegroting 2024 was nog uitgegaan van een geschat normbedrag van -60,0 miljoen euro.
(4) Conform BBV-richtlijnen is het gerealiseerde EMU-saldo elders in dit jaarverslag apart gespecificeerd.

Toelichting op de netto schuldquote:
Per eind 2024 is de netto schuldquote uitgekomen op 72,8%. Dat is circa 14 procentpunt lager dan voorzien bij de Programmabegroting 2024. Puur als quote bezien kan dit geduid worden als een gunstige uitkomst, omdat de toename van de netto schuld daarmee is achtergebleven. Daardoor is er meer investeringsruimte beschikbaar voordat de signaleringswaarde van 130% bereikt wordt zoals opgenomen in het Gemeenschappelijk Toezichtkader.

Toelichting op het EMU-saldo:
Jaarlijks stelt het rijk het totaalbedrag vast dat decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) gezamenlijk maximaal als EMU-tekort zouden mogen hebben, de zogenoemde macronorm. Voor 2024 was deze vastgesteld op circa 5,4 miljard euro. Naar rato van begrotingstotalen is door het rijk vervolgens berekend hoeveel dat per gemeente, provincie of waterschap zou mogen zijn. Dit wordt een referentiewaarde genoemd. Voor Utrecht bedroeg die voor 2024 91,9 miljoen euro. Dit is per overheidsentiteit dus een richtwaarde en geen harde norm (1). Voor zichzelf heeft de gemeente die referentiewaarde echter als wel norm bepaald.

Het EMU-saldo over 2024 is in werkelijkheid uitgekomen op een tekort van 214,1 miljoen euro. Dat tekort is circa 8 miljoen euro minder nadelig uitgekomen dan geraamd bij de Programmabegroting. Dit verschil is veroorzaakt door:

- een hoger uitgevallen negatief saldo van baten en lasten voor bestemming (135,2 miljoen euro nadelig)
- hogere investeringsuitgaven (123,1 miljoen euro voordelig)
- een lagere voorraadpositie aan bouwgronden (2) (6 miljoen euro nadelig)
- per saldo hogere dotatie aan voorzieningen (8,7 miljoen euro voordelig)

(1) Dit kan alleen tot consequenties leiden indien bovengenoemde macronorm (dus van alle decentrale overheden gezamenlijk) wordt overschreden. In dat geval kan op grond van de Wet houdbare overheidsfinanciën een korting c.q. correctie op de Algemene Uitkering worden doorgevoerd. Tot dusver is dat niet gebeurd, maar op dit punt is wel sprake van een toekomstig risico gelet op de verslechterende financiële positie van gemeenten. Overschrijding van de eigen referentiewaarde heeft dus geen directe consequenties.
(2) Bij de primitieve begroting was nog een afname voorzien van de voorraad bouwgronden van 38 miljoen euro, maar uiteindelijk is die voorraad over 2024 juist met circa 6 miljoen euro toegenomen. Dit resulteert in 123,1 miljoen euro hogere investeringsuitgaven en dat heeft een nadelig effect op het EMU-saldo.

Interne rente
De gemeente Utrecht past een renteomslagmethodiek toe. Daarbij worden aan investeringen de gemiddelde rentekosten toegerekend die voortvloeien uit de opgenomen geldleningen en/of eigen middelen waarmee deze zijn gefinancierd. Met ingang van 2024 is het interne omslagpercentage vastgesteld op 2%.
Het saldo tussen de netto werkelijke rentelasten enerzijds en de aan activa toegerekende omslagrente wordt aangeduid als renteresultaat. Op grond van het BBV mag dit renteresultaat niet meer bedragen dan 25% van de aan taakvelden toe te rekenen rente. Het werkelijke renteresultaat over 2024 is uitgekomen op 7,1 miljoen euro, hetgeen bijna 2,0 miljoen euro hoger is dan begroot en bleef daarmee binnen de limiet van 25%.

Tabel 4: Financieringsresultaat 2024

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
a	Externe rentelasten lange en korte financiering	32.690	28.701	3.989
b	Externe rentebaten	223	401	178
	Saldo externe rentebaten en -lasten	**32.467**	**28.300**	**4.167**
c1	Rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-3.558	-1.672	-1.886
c2	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
c3	Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**28.909**	**26.628**	**2.281**
d1	Rente over eigen vermogen	4.404	5.356	-952
d2	Rente over voorzieningen	0	0	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**33.313**	**31.984**	**1.329**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	38.451	39.089	638
	Renteresultaat op het taakveld Treasury	**5.138**	**7.105**	**1.967**

Risicobeheersing

Treasuryrisico's worden in het algemeen onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's, valutarisico's en beschikbaarheidsrisico's. Binnen de Utrechtse financieringssituatie zijn met name rente- en kredietrisico's relevant.

Renterisico

De Wet fido onderscheidt twee renterisico's, te weten het renterisico van de vlottende schuld en het renterisico van de vaste schuld. Voor beide soorten geldt binnen de Wet fido een eigen norm:

Het renterisico van de vlottende schuld: kasgeldlimiet.

In de Wet fido is een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren: de kasgeldlimiet. Deze limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%). In onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor 2024 bepaald en is deze per kwartaal gespiegeld aan de netto vlottende schuld.

Tabel 5: Kasgeldlimiet 2024

x € 1.000.000

Bepaling kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2024	2.013,0
Percentage conform Wet Fido	8,5%
Kasgeldlimiet 2024	**171,1**

Omschrijving	**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Gemiddelde positie netto vlottende schulden	89,8	58,9	-15,6	67,9
Kasgeldlimiet	171,1	171,1	171,1	171,1
Overschrijding kasgeldlimiet	**-**	**-**	**-**	**-**
of				
Ruimte onder kasgeldlimiet	**81,3**	**112,2**	**186,7**	**103,2**

Uit deze tabel blijkt dat de kasgeldlimiet alleen over het tweede kwartaal is overschreden. Dat is toegestaan op grond van de Wet Fido. De netto vlottende schuld bedroeg over geheel 2024 gemiddeld 50,2 miljoen en lag daarmee ruim binnen de kasgeldlimiet.

Het renterisico van de vaste schuld: de renterisiconorm.

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen, waarbij de rente voor één jaar of langer vaststaat. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Op grond van deze norm mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Uit onderstaande tabel blijkt dat wij daar ruimschoots aan voldoen.

Tabel 6: Renterisiconorm

x € 1.000.000

Omschrijving	Bedrag
Bepaling renterisiconorm:	
Begrotingstotaal lasten conform Programmabegroting 2024	2.013,0
Percentage conform Wet Fido	20%
Renterisiconorm 2024	**402,6**
Bepaling renterisico 2024:	
Aflossingen	75,0
Renteherzieningen	0,0
Renterisico	**75,0**
Ruimte binnen de norm	**327,6**

Kredietrisico

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren:

1. De risico's uit hoofde van door de gemeente verstrekte geldleningen.
2. De risico's uit hoofde van door de gemeente gewaarborgde geldleningen.

Verstrekte geldleningen

De gemeente Utrecht heeft uit hoofde van de publieke taak een aantal leningen verstrekt aan lokaal opererende organisaties. Op deze leningen loopt de gemeente kredietrisico. Uit onderstaande tabel blijkt het verloop van deze portefeuille. In de Toelichting op de balans is deze leningenportefeuille bij het onderdeel Financiële vaste activa nader gespecificeerd.

Tabel 7: Verloopoverzicht verstrekte geldleningen over 2024

x € 1.000

Soort	Restant hoofdsom per eind 2023	Vermeerderingen o.a. nieuw verstrekt	Verminderingen o.a. ontvangen aflossingen	Restant hoofdsom per eind 2024
Leningen aan deelnemingen	0,0	4.636	0,0	4.636
Overige langlopende leningen incl. kredietfaciliteiten	28.988	1.778	1.548	29.219
Totaal	**28.988**	**6.414**	**1.548**	**33.855**

Over het algemeen is het risicoprofiel van de verstrekte geldleningen laag. Per eind 2024 was bij de volgende leningen sprake van een verhoogd risico:

x € 1.000.000

Omschrijving	Restant hoofdsom per eind 2024	Risico
Stichting Energie Transitie	5,050	Hoog
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	4,636	Hoog

Voor leningen met verhoogd risico zijn óf afzonderlijke risicoreserves of -voorzieningen gevormd óf zijn deze meegenomen in het gemeentebrede risicomodel voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen op twee manieren voorkomen, te weten directe borgstellingen en achtervang. Bij directe borgstellingen staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die veelal activiteiten verzorgen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Bij borgstellingen in de sfeer van sport kan er sprake van zijn dat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) als medeborg optreedt. In dat geval wordt het risico gezamenlijk gedragen.
Achtervang houdt in dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur kunnen instellingen die bij het waarborgfonds aangesloten zijn tegen de laagst mogelijke rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds loopt de gemeente hierbij een lager risico dan bij directe borgstellingen.
In 2024 zijn geen nieuwe directe borgstelling verstrekt.
De portefeuille aan gewaarborgde geldleningen kan als volgt worden gecategoriseerd:

Tabel 8 Verloop gewaarborgde geldleningen 2024

x € 1.000

Omschrijving	Netto geborgd bedrag per 31-12-2023	31-12-2024
Directe borgstellingen		
Organisaties volkshuisvesting en monumenten	5.884	5.408
Maatschappelijke- en zorginstellingen	9.025	8.226
Sportorganisaties	2.934	2.475
Subtotaal directe borgstellingen	**17.843**	**16.109**
Achtervang in waarborgfondsen		
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (1)	574.865	635.567
Waarborgfonds Eigen Woningen (uitvoerder Nationale Hypotheekgarantie) (2)	n.b.	n.b.
Totaal	**592.708**	**651.676**

(1) Het totaal door WSW geborgde schuldrestant met betrekking tot Utrechtse corporaties bedroeg per eind 2024 circa 2,54 miljard euro. Bij een calamiteit zou Utrecht als schadegemeente 25% dragen. Het Rijk (50%) en alle overige gemeenten in Nederland (25%) dragen in zo'n geval de rest. Dergelijke steun vindt plaats in de vorm van renteloze leningen aan het WSW.
(2) Gemeenten zijn per 1-1-2011 uit de WEW-achtervang getreden. Voor NHG-garanties die tot dat moment zijn afgegeven blijft de gemeente nog wel aanspreekbaar. Uit een medio 2024 ontvangen WEW-opgaaf bleek dat er per eind 2023 nog contracten liepen met totale hoofdsommen van 711 miljoen euro. Hoeveel hiervan nog als daadwerkelijke restschuld openstaat is niet bij WEW bekend maar alleen bij de betreffende banken. Echter, niet alle banken zenden die informatie toe aan gemeenten. Pas medio 2024 zullen wij van het WEW hoofdsominformatie ontvangen naar de stand per eind 2024.

Uit voorgaande tabel blijkt dat het netto geborgde bedrag m.b.t. directe borgstellingen daalde met circa 1,7 miljoen euro. Dit kwam door reguliere aflossingen.
Zowel WSW als WEW geven elk jaar een meerjarenprognose af met betrekking tot het mogelijke beroep op de achtervang. Gezien de eigen garantievermogens van beide fondsen wordt dat risico vooralsnog als nagenoeg nihil ingeschat. Ten aanzien van WEW kan daarbij nog worden opgemerkt

dat door de stijging van de woningprijzen sinds 2011 het aantal woningen met een potentiële restschuld sterk is afgenomen.

Over het algemeen is het risicoprofiel van de direct gewaarborgde geldleningen laag. Per eind 2024 was bij de volgende borgstellingen sprake van een verhoogd risico:

x € 1.000.000

Categorie	Omschrijving	Netto gewaarborgd per eind 2024	Risico
Monumenten	NRF Stichting Domplein	0,853	Hoog

Op grond van het Kader geldverstrekkingen dient per nieuw gewaarborgde geldlening een aparte risicovoorziening te worden ingericht, tenzij de betreffende post wordt meegenomen in het gemeentelijke risicomodel. Wij informeren u afzonderlijk indien het risicoprofiel van verstrekte leningen en van verstrekte waarborgen op leningen zich ongunstig ontwikkelt.

Voor nadere specificatie verwijzen wij naar het Overzicht van gewaarborgde geldleningen.

Beschikbaarheidsrisico
De gemeente beschikt bij haar huisbankier BNG Bank over een kredietlimiet van 30 miljoen euro en een intradaglimiet van 120 miljoen euro. Bovendien heeft de gemeente, vanwege haar overheidskredietwaardigheid, tot dusver onbeperkte toegang tot zowel de geld- als de kapitaalmarkt. Het beschikbaarheidsrisico kwalificeren wij daarmee als nagenoeg nihil.

Kasmanagement

Het betalingsverkeer van Utrecht vindt volledig plaats vanuit de afdeling Financiën & Inkoop (F&I). Dit betreft het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden, het verrichten van feitelijke betalingen en het incasseren van vorderingen. Naast BNG Bank als huisbankier heeft de gemeente een betalingsverkeerrelatie met de Rabobank in het licht van onze derivaten.

Saldobeheer
Vanuit het centrale beheer verzorgt F&I de gemeentelijke saldoregulatie. Dit houdt in dat tekorten of overschotten in rekening courant worden aangevuld respectievelijk uitgezet en wel zodanig dat het gemeentelijke banksaldo zoveel mogelijk naar nul wordt gestuurd, hierbij rekening houdend met de wettelijke bepalingen inzake kasgeldlimiet en de Regeling Schatkistbankieren. In 2024 kwam dit hoofdzakelijk neer op indekking van tekortsaldi. Dit wordt per dag beoordeeld. Gedurende 2024 zijn 212 kas- en daggeldtransacties gedaan met een totale hoofdsom van circa 10,5 miljard euro. Begin 2024 moesten deze transacties nog worden aangegaan tegen een rente van circa 4%, maar gedurende 2024 daalde de geldmarktrente gestaag op tot een niveau van circa 3% per eind 2024. De gemiddelde rente voor geldmarkttransacties over 2024 bedroeg circa 3,69%.
Het opvangen van tekortsaldi door middel van kas- en daggeldtransacties is in termen van rentekosten voordeliger dan dat dit binnen de kredietlimiet plaatsvindt (‘roodstand’). Over 2024 leverde dit een besparing op van 0,21 miljoen euro.

Schatkistbankieren
Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden tijdelijk overtollige geldmiddelen in ’s Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Wel mogen overtollige middelen bij medeoverheden worden uitgezet.

Voor 2024 bedroeg het drempelbedrag voor de gemeente Utrecht 13,03 miljoen euro. De gemiddelde stand van de gedurende 2024 buiten de Schatkist aangehouden middelen bedroeg circa 1,9 miljoen euro. Daarmee heeft de gemeente in 2024 ruim binnen dit drempelbedrag geopereerd. Voor een nadere specificatie hiervan verwijzen wij u naar de tabel in toelichting op de balans onder de post Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Gedurende 2024 heeft er 12 tijdelijke plaatsingen in de Schatkist plaatsgevonden en 19 onttrekkingen. Per 31 december 2024 hadden wij geen saldo in de Schatkist uitstaan. Net als de rente over op te nemen kortlopende leningen daalde de rentevergoeding over in de Schatkist geplaatste geldmiddelen gedurende 2024 naar een niveau van circa 2,9% per eind 2024.

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf bevat onze verantwoording over de lokale heffingen in 2024. Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen en retributies. Het kwijtscheldingsbeleid is ook onderdeel van deze paragraaf.

Belangrijkste uitgangspunten

Hieronder volgen de belangrijkste uitgangspunten:

Algemene rechtsbeginselen voor tariefstelling
Bij het vaststellen van de tarieven wordt rekening gehouden met onder andere het verbod op willekeur, gelijkheidsbeginsel, profijtbeginsel, rechtszekerheidsbeginsel, stelselmatigheid, kruissubsidiëring en maximale kostendekkendheid voor heffingen en retributies.

Wettelijke maxima
Voor een aantal tarieven gelden er wettelijke maxima. De gemeente mag de tarieven dan niet hoger vaststellen dan dit maximum. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij de tarieven voor rijbewijzen en reisdocumenten. Het Rijk stelt hiervoor jaarlijks de maximale tarieven vast die een gemeente in rekening mag brengen. Voor Utrecht leiden deze tarieven tot opbrengsten die de kosten niet volledig dekken.

Sociaal-wenselijke tarieven
Een maximale kostendekkendheid kan in een aantal gevallen tot een tarief leiden dat maatschappelijk niet gewenst is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij de gehandicaptenparkeerkaart (bereikbaarheid) en de leges voor huwelijken. De tarieven zouden dan gelet op de aard van de dienstverlening voor de aanvrager van de dienstverlening te hoog worden.

Economisch-wenselijke tarieven
Utrecht opereert in een competitieve markt. Tarieven die de gemeente vraagt kunnen voor ondernemers reden zijn om niet voor Utrecht, maar voor een andere gemeente te kiezen. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij de havengelden. Meer kostendekkende tarieven kunnen er dan voor zorgen dat ondernemers voor havens in de omgeving kiezen.

Indexeren van tarieven
De tarieven worden jaarlijks met de inflatie verhoogd.

Kwijtscheldingsnorm
We hanteren de meest ruime kwijtscheldingsnorm van 100%.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Lokale Heffingen	2019 - heden	Actuele kaders voor het beleid.
Verordening onroerende-zaakbelastingen	2024	Beleid en tarieven voor onroerende zaken.
Verordening rioolheffing	2024	Beleid en tarieven voor riolering.
Verordening afvalstoffenheffing	2024	Beleid en tarieven voor afval.
Verordening hondenbelasting	2024	Beleid en tarieven voor honden.
Verordening toeristenbelasting	2024	Beleid en tarieven voor toerisme.
Verordening parkeerbelastingen	2024	Beleid en tarieven voor parkeren.
Verordening precariobelasting	2024	Beleid en tarieven voor precario.
Verordening leges	2024	Beleid en tarieven voor burgerzaken.
Verordening leges omgevingsvergunning	2024	Beleid en tarieven voor (bouw)leges.
Verordening brug-, schut- en havengelden	2024	Beleid en tarieven voor brug-, schut- en havengelden.
Verordening begraafplaatsrechten	2024	Beleid en tarieven voor grafrechten.
Verordening marktgelden	2024	Beleid en tarieven voor marktgelden.
Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard	2021 - heden	Beleid en tarieven voor bedrijveninvesteringszone woonboulevard.
Verordening kwijtschelding	2023 - heden	Beleid voor kwijtscheldingen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Hieronder volgen de ontwikkelingen en actualiteiten:

Vermogensgrens
De raad lobbyde voor verhoging van de vermogensgrens, maar een raadsbesluit hierover werd vernietigd en hoger beroep afgewezen. De lobby bracht politieke aandacht, maar nog geen beleidswijziging.

Streven naar maximale kostendekkendheid
In de programmabegroting 2024 is de nadruk gelegd om te streven naar maximale kostendekkendheid. Daarbij is besloten om een kostendekkendheid te behalen van 92%. Door wereldwijde spanningen, striktere wet- en regelgeving en hoge inflatie stijgen de kosten harder dan onze opbrengst. Daardoor blijft de kostendekkendheid achter en daalt deze in de werkelijkheid naar 83%.

De vervuiler betaalt
De gemeente heeft sinds 2024 een tariefstelsel verruimd bij de afvalstoffenheffing aangepast conform amendement 82 De vervuiler betaalt. Daarbij een ingroeiperiode van twee jaar, waarbij de ingroeiperiode is gestart in 2024. Op deze wijze streven wij naar een evenwichtigere toedeling van kosten naar gezinsgrootte.

Aanslagoplegging van oudere jaren
De BghU heeft de afgelopen jaren achterstanden opgelopen. Deze achterstanden worden nu opgepakt en weggewerkt. Zo heeft de BghU de achterstanden van 2022 en ouder volledig weggewerkt en is de verwachting dat de achterstanden voor 2023 in 2025 volledig worden weggewerkt. De achterstand bedraagt circa 6% van de totaal ontvangen gelden. Wat betreft aanslagoplegging voor 2024 zijn de achterstanden beperkt gebleven. Dit betreft nog een achterstand van circa 8% van de totaal ontvangen gelden. Deze genoemde nog te ontvangen gelden worden meegenomen in het jaarrekeningresultaat van 2024.

Verbeterplan dienstverlening BghU
In navolging van het verbeteren van de dienstverlening bij de BghU hebben er positieve ontwikkelingen plaatsgevonden. Zo heeft de BghU een afsprakenmodule ingericht, waarbij burgers middels een QR-code op de aanslagbiljet in contact kunnen komen met de BghU. Daarnaast heeft de BghU de website van MijnBghU gebruiksvriendelijker gemaakt, waardoor de zelfredzaamheid is vergroot en zijn de eerdere problemen met e-Herkenning aangepakt.

Belastingen

Inleiding
Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier meteen een tegenprestatie tegenover staat. De opbrengsten komen ten gunste van de algemene middelen van de gemeente, waardoor ze voor een uiteenlopend aantal doelen kunnen worden ingezet. Een uitzondering hierop vormen de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing. Dit zijn algemene belastingen, maar de opbrengsten mogen alleen ingezet worden om de kosten te dekken die de gemeente voor het rioolstelsel en het inzamelen van afvalstoffen maakt.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten per belastingsoort en in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges vind u een nadere toelichting.

Tarievenoverzicht en opbrengsten

Tabel: Tarievenoverzicht belastingen

x €1.000

Belastingsoorten	Tarief 2024	Grondslag heffing	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Onroerende-zaakbelastingen			171.257	178.375	188.502
Eigenaren woningen	0,0844%	WOZ-waarde			
Eigenaren niet-woningen	0,4516%	WOZ-waarde			
Gebruikers niet-woningen	0,3647%	WOZ-waarde			
Rioolheffing (*)			48.759	48.759	48.727
Aansluitrecht	€ 245,77	Per aansluiting			
Afvoerrecht					
0 – 50.000 m3	€ 1,88	Per m3			
50.001 – 100.000 m3	€ 1,80	Per m3			
100.001 – 150.000 m3	€ 1,67	Per m3			
> 150.000 m3	€ 1,50	Per m3			
Afvalstoffenheffing (*)			55.473	54.154	53.560
Eenpersoonshuishouden	€ 313,00	Per perceel			

x €1.000

Belastingsoorten	Tarief 2024	Grondslag heffing	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Tweepersoonshuishouden	€ 387,35	Per perceel			
Driepersoonshuishouden	€ 425,30	Per perceel			
Meerpersoonshuishouden	€ 442,20	Per perceel			
Hondenbelasting	€ 94,80	Per hond	885	951	941
Precariobelasting					
Terrassen, uitstallingen etc.	Diverse	Voorwerpen	689	819	769
Vergunningen inname openbare grond	Diverse	Voorwerpen	437	366	665
Toeristenbelasting	7%	Overnachtingsprijs	4.514	6.069	6.695
Parkeerbelastingen (**)	Diverse	Parkeergebruik	54.670	56.918	55.618
Totaal			**336.684**	**346.411**	**355.477**

(*) opbrengst ná kwijtschelding. De cijfers rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn inclusief de tariefvoorstellen 2024, die verwerkt worden in de eerstvolgende begrotingswijziging onder voorbehoud van goedkeuring door de Raad. Deze tarieven zijn bepaald overeenkomstig amendement 82 De vervuiler betaalt.
(**) het betreft de inkomsten exclusief garageparkeren.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten per belastingsoort en in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges vind u een nadere toelichting.

Kwijtscheldingen

Inleiding
In de gemeente Utrecht bestaat de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor kwijtschelding. In het kwijtscheldingsbeleid staat dat kwijtschelding kan worden verleend voor aanslagen ten name van natuurlijke personen voor belastingaanslagen in de privésfeer. Kwijtschelding kan alleen worden verleend voor de onderstaande belastingen:

- onroerende-zaakbelasting;
- rioolheffing, als bedoeld in art. 3, eerste lid, onderdeel a, van de verordening rioolheffing;
- afvalstoffenheffing; en
- hondenbelasting, voor ten hoogste twee honden per houder.

De gemeente Utrecht hanteert bij de kwijtschelding de maximaal door het Rijk toegestane kwijtscheldingsnorm.

Tabel: Kwijtscheldingen

x €1.000

Belastingsoorten	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
OZB	10	31
Rioolheffing	0	10
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	3.152	2.813
Afvalstoffenheffing tweepersoonshuishouden	1.142	1.181
Afvalstoffenheffing driepersoonshuishouden	600	661
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	979	937
Hondenbelasting	51	80
Totaal	**5.934**	**5.713**

Toelichting

Voor de toelichting over de behaalde resultaten verwijzen wij u naar de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges.

Oninbaarheid

Inleiding

Van oninbaarheid is sprake als een belastingschuldige wel moet betalen, maar invordering op de gebruikelijke wijze in de praktijk niet (meer) mogelijk is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor als de belastingschuldige failliet is gegaan of de belastingschuldige vertrokken is zonder dat de nieuwe verblijfplaats bij de invorderingsambtenaar bekend is.

Tabel: Oninbaarheid

x €1.000

Belastingsoorten	Heffingsjaar	Begroot	Realisatie	Prognose
OZB eigendom woningen	2024		2	23
	2023		5	18
	2022		2	15
	ouder		5	31
Totaal		**70**	**14**	**87**
OZB eigendom niet-woningen	2024		0	35
	2023		0	32
	2022		0	29
	ouder		4	26
Totaal		**86**	**4**	**121**
OZB gebruik niet-woningen	2024		51	121
	2023		82	89
	2022		54	58
	ouder		31	114
Totaal		**308**	**218**	**382**
Rioolheffing aansluitrecht	2024		1	16
	2023		2	10
	2022		1	11
	ouder		4	27
Totaal		**46**	**9**	**63**

x €1.000

Belastingsoorten	Heffingsjaar	Begroot	Realisatie	Prognose
Rioolheffing grootverbruik	2024		3	19
	2023		2	16
	2022		4	11
	ouder		5	31
Totaal		**0**	**14**	**77**
Afvalstoffenheffing	2024		18	109
	2023		27	80
	2022		20	46
	ouder		14	85
Totaal		**87**	**79**	**320**
Hondenbelasting	2024		0	2
	2023		0	2
	2022		0	2
	ouder		0	**3**
Totaal		**4**	**0**	**9**
Toeristenbelasting	2024		0	0
	2023		12	0
	2022		0	0
	ouder		0	0
Totaal		**21**	**12**	**0**
Precariobelasting	2024		1	22
	2023		5	13
	2022		20	6
	ouder		9	18
Totaal		**20**	**33**	**59**
Parkeerbelastingen	2024		9	258
	2023		28	158
	2022		23	115
	ouder		6	196
Totaal		**176**	**67**	**725**
Totaal		**818**	**450**	**1.847**

Toelichting

De oninbaarheid bedraagt net als in 2023 minder dan 1% van de totale opbrengsten vanuit gemeentelijke belastingen.

Retributies

Inleiding

Retributies ('verplichte betalingen') zijn leges, gelden of rechten. Het aanvragen van een paspoort of een rijbewijs of een vergunning om een dakkapel te bouwen en het sluiten van een huwelijk zijn voorbeelden van dienstverlening die aan individuele burgers wordt verleend. Met retributies kan de gemeente (een deel van) de kosten die gemaakt worden met de dienstverlening verhalen op de burger die om de dienstverlening vraagt.

De legesverordening is de meest algemene verordening. De leges voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is ondergebracht in een aparte verordening. De Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging zijn per 1 januari 2024 ingegaan. Met de brug- schut- en havengelden en de marktgelden vraagt de gemeente een vergoeding voor de kosten van het bedienen van de bruggen en schutten, het gebruik van de havens en het mogelijk maken van de markten in de stad. De rechten begraafplaatsen zien op de kosten die de gemeentelijke begraafplaatsen oproepen.

De Gemeentewet vereist dat de begrote opbrengsten van de retributies de begrote kosten niet overstijgen. Deze opbrengstlimiet geldt voor de verordening als geheel. Dat houdt in dat binnen een verordening sommige tarieven meer dan honderd procent mogen zijn, terwijl andere minder dan honderd procent kostendekkend zijn.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten van de legesplichtige activiteiten vallend onder een programma. De nadere toelichting vindt u terug in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges.

Beleidstarieven

Tabel: Kostendekkendheid

x €1.000

Programma's	Actuele begroting 2024 Baten	Lasten	KD-%	Realisatie 2024 Baten	Lasten	KD-%
Betrouwbare overheid						
• Huwelijk en partnerschap	653	877	74	693	855	81
• Uittreksels/afschriften	1.035	1.042	99	1.006	1.011	99
• Reisdocumenten	4.253	4.271	100	5.287	5.298	100
• Rijbewijzen	1.209	1.222	99	1.203	1.223	98
Duurzame bereikbaarheid						
• Leges	299	803	37	265	1.496	18
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Vergunningen openbare ruimte	2.369	2.301	103	2.001	2.553	78
• Evenementen	466	1.181	39	495	845	59
Veilige stad						
• Vergunning voetbalwedstrijden	16	33	47	17	35	50
• Horeca	855	1.123	76	593	1.114	53
• Gokken	18	13	138	11	28	38
• Sekswerk	9	9	100	0	0	0
• Exploitatievergunning	2	25	7	4	40	10
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Woonruimtezaken	534	609	88	663	485	137
Totaal legesverordening	**11.718**	**13.509**	**87**	**12.238**	**14.983**	**82**
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Leges omgevingsvergunning	18.301	18.327	100	17.488	19.678	89
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Begraafplaatsrechten	1.366	1.483	92	1.266	1.366	93
• Brug- schut- en havengelden	794	1.607	49	739	1.884	39
• Marktgelden	746	968	77	757	1.131	67
Totaal	**32.925**	**35.894**	**92**	**32.488**	**39.042**	**83**

De totale kostendekkendheid van de legesverordening is ten opzichte van de actuele begroting gedaald van 92% naar 83%. Voor de berekeningen en toelichting op de kostendekkendheid van de tarieven verwijzen we u naar de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges.

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf Verbonden Partijen geeft inzicht in de belangrijkste beleidsontwikkelingen en actualiteiten in 2024 van rechtspersonen waarin de gemeente Utrecht een financieel én bestuurlijk belang heeft. Deze rechtspersonen worden ook wel de ‘verbonden partijen’ genoemd.

Belangrijkste uitgangspunten

- Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen en waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn.
- Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.
- Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- Om het primaat van de gemeenteraad zoveel mogelijk te waarborgen zijn we terughoudend met het aangaan van verbonden partijen.
- Hoofdregel is “nee, tenzij…”, daar waar het om beleidsrijke onderwerpen gaat, die directe democratische legitimering vragen. De volgende indicatoren rechtvaardigen een uitzondering op de hoofdregel (niet limitatief):
    - Wettelijk verplicht
    - Schaalvoordelen of optimalisering bedrijfsvoering
    - Gebiedsindeling
    - Samen sterk, bundelen van bestuurlijke krachten
    - Expertise en kennis
    - Samen verantwoordelijk
    - Beleidsarm- of neutraal
- Bij het aangaan van een verbonden partij wordt het afwegingskader altijd vooraf aan het college van B en W en de gemeenteraad voorgelegd.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Nota Verbonden partijen	2015	Hierin is het gemeentelijke beleid met betrekking tot verbonden partijen opgenomen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

De huidige nota verbonden partijen uit 2015 wordt in 2025 geactualiseerd. Het doel is onder meer om in de geactualiseerde nota meer handvatten te bieden voor het maken van een beleidsmatige afweging; hoe het publieke belang het best geborgd kan worden.Daarnaast wordt ingezet op het verder professionaliseren van de governance (sturing, verantwoording, beheersing en toezicht) met betrekking tot de verbonden partijen. Daarin zal aandacht worden besteed aan het eenduidig beleggen van interne verantwoordelijkheden voor het toezicht en het beheer van verbonden partijen, waaronder de invulling van de zeggenschapsrechten. Onderdeel hiervan is verder het in beeld brengen en houden van de risico's per samenwerkingsverband.

Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen en actualiteiten uit de individuele overzichten van de diverse verbonden partijen.

Belastingsamenwerking gemeenten en Hoogheemraadschap (BghU)
De reguliere dienstverlening en daarmee het halen van de normen staan onder druk door de ICT-transitie, de blijvende toestroom van bezwaren in combinatie met vergrijzing van personeel en een krappe arbeidsmarkt en daardoor moeilijk te vervullen vacatures. De beschikbare middelen voor de reguliere dienstverlening en de organisatieontwikkeling, met name de formatieruimte en huisvesting, lijken niet meer toereikend te zijn.

Het Utrechts Archief (HUA)
In 2024 werd de lopende beleidsperiode van HUA afgerond. Mijlpalen waren onder meer de inrichting van een nieuw proces voor het beheren, bewerken en beschikbaar stellen van digitaal archief en de ontwikkeling van gebruikerstoepassingen met Linked Open Data. Het beleidsplan 2025-2028 voorziet in nieuw beleid voor de inzet van AI en Common Ground-oplossingen en de doorontwikkeling van het publieks-en dienstenaanbod. In 2024 werd een half miljoen archiefstukken gedigitaliseerd, waaronder koloniale archieven van grote (inter)nationale waarde. Ook stroomde ruim 700 meter archief van overheden binnen en waren er bijzondere aanwinsten voor de collecties tekeningen, film en fotografie. Het gebruik van de dienstverlening nam toe en het publieksprogramma kende een goed jaar met de drukbezochte tentoonstellingen De Getekende Stad en Door de lens van Moesman.
Bestuurlijk zijn er verschillende ontwikkelingen aan de orde: de aanpassing van de huidige GR aan de WGR, de uittreding van het Rijk uit de GR, de invoering van de nieuwe Archiefwet en het oprichten van een GR met twee partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Het aantal inwoners in het werkgebied van Stichtse Groenlanden stijgt. Om die recreatieve druk op te kunnen vangen wil het recreatieschap Stichtse Groenlanden de terreinen beter benutten door deze voor meer verschillende bezoekers gedurende het hele jaar aantrekkelijker te maken. Vanaf 1 januari 2023 zijn de beheertaken belegd bij Staatsbosbeheer, de periode 2023 t/m 2024 is gebruikt als transitieperiode waarin de nieuwe uitvoeringsorganisatie optimaal is ingericht voor de uitvoering van de taken.

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)
In 2024 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het overdragen van de milieucontroles en energiecontroles, van de Gemeente Utrecht aan de RUD, per 1 januari 2025. Tevens zal in 2025 de fusie, waarmee in 2024 een start is gemaakt, van de RUD en de ODRU verder vorm krijgen. Bij de fusie zal de begrotingsproblematiek 2026 een belangrijk onderwerp zijn voor het creëren van een (mede) kosten efficiënte organisatie.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Door de groei van de stad en de regio zien we in 2024 de aanrijtijden van de brandweer onder druk is komen te staan. De verwachting is dat vanaf 2025 de aanrijtijden te hoog gaan oplopen en daarmee kan de wettelijke norm mogelijk niet gehaald wordt. Op basis van de huidige verdeelsystematiek betaalt de gemeente Utrecht ook mee aan de panden in de regio. Investeringen in nieuwe brandweerpanden zullen tot extra kosten voor de gemeente leiden, waar niet direct een vergoeding van het gemeentefonds tegenover staat. Dit risico is sinds 2024 als risico in de jaarrekening opgenomen voor de onderbouwing van het weerstandsvermogen. We zien bij de kadernota 2026 van de VRU een tekort optreden vanaf 2026.Vanuit de visie op huisvesting wordt binnen de VRU gewerkt aan een aantal scenario's voor de verdeling van huisvestingslasten. Hierbij is het uitgangspunt om de huisvestingslasten voor alle voorzieningen (regionaal en lokaal) collectief te financieren op basis van de verdeelsleutel van het gemeentefonds. Deze wordt momenteel ook gehanteerd (zijnde 34%) voor de overige kosten van de bedrijfsvoering van de VRU.

Coöperatie Wigo4it U.A.
In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorzieningen. De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting.In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2024 voorgedaan.De geplande invoerdatum voor de overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is verplaatst naar 31 augustus 2025. Het realiseren van deze datum vraagt stevige procesmatige sturing vanuit het programma Versterken Common Ground.In 2025 faseren we de applicatie Galo uit. Mitigatie vindt onder andere plaats door zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande oplossingen van andere G4-gemeenten.

BNG Bank NV
Het in september 2024 gepubliceerde halfjaarbericht laat een positieve ontwikkeling zien. De nettowinst over het eerste halfjaar bedraagt 158 miljoen euro en dat is 17 miljoen euro hoger dan een jaar eerder. De hogere nettowinst is onder andere een gevolg van een hoger renteresultaat. De kredietverlening lag ook op een hoger niveau dan in 2023. De kapitaalpositie van de bank is onverminderd sterk. Rekening houdend met financieel-economische en geopolitieke ontwikkelingen en onzekerheden acht de bank, het niet verantwoord om een uitspraak te doen over het verwachte nettoresultaat over 2024.

NV Vitens
Als gevolg van de watertransitie, die is gestart in 2024, voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. Hoewel de WACC voor de periode 2025-2027 is vastgesteld op 4,32% (was 2,95%) is de vraag of Vitens in staat is om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om externe financiering (vreemd vermogen) aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens aandeelhouders verzoekt om kapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen nog niet het minimumniveau heeft dat Vitens in haar continuïteitsbeleid heeft bepaald keert zij al enkele jaren geen dividend uit en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.

UW Holding BV
De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is

een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. In het tweede kwartaal 2025 wordt aan de raad een brief gestuurd met mogelijke toekomstscenario's voor UW.De gemeente verstrekt in 2024 een aanvullende subsidie voor het exploitatietekort op de Wsw van 1,8 miljoen euro. Voor het verwachte tekort in 2024 hebben we een aanvullende subsidie van 2,6 miljoen euro toegekend (raadsbrief 10 juli 2024). Daarnaast is er een aanvullende subsidie verstrekt van 2,3 miljoen euro voor uitvoering van de delivery agenda (tweede bestuursrapportage 2024). De totale bijdrage van Utrecht in aanvulling op het rijksbudget voor de Wsw bedraagt daarmee in 2024 6,7 miljoen euro (1,8 miljoen euro + 2,6 miljoen euro + 2,3 miljoen euro). In de Voorjaarsnota 2024 is voor de uitvoering van de Wsw conform Ondernemingsplan 2023-2026 vanaf 2026 een besparing van 0,3 miljoen euro per jaar opgenomen. De bijdrage bedraagt daarmee vanaf 2026 1,5 miljoen euro per jaar. In 2025 is de bijdrage eenmalig 1,45 miljoen euro (verrekening 2023 en 2025; zie Voorjaarsnota 2023 bijlage 7).

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV
In 2024 zijn de verduurzamingsmaatregelen afgerond. Alle panden van de WOM Lombok hebben energielabel A gekregen. Daarnaast zijn de 3 aangekochte panden gerenoveerd. In één van de panden is Rumah Lombok vorig jaar geopend. Dit is een werk- en ontmoetingsplek voor iedereen die bijdraagt aan het verbeteren en veilig houden van de winkelstraat, zoals de buurtconciërge, boa's, wijkagent, partners uit de wijk en medewerkers van de gemeente. In de andere twee panden komt naar verwachting een restaurant.

WOM Noordwest Beheer B.V.
Afgelopen jaar is een nieuw pand aangekocht, waar voorheen Chinees restaurant Man Far gevestigd zat. Dit pand wordt opgeknapt en opnieuw ontwikkeld, zodat het bijdraagt aan een fijne, levendige en ondernemende straat.
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht
In 2024 heeft de ROM haar activiteiten in lijn met de meerjarenstrategie 2023-2026 verder uitgevoerd. Aan haar voorgenomen rol om in economisch roerige tijden juist die ondernemers te ondersteunen die zo belangrijk zijn voor onze maatschappelijke opgaven is in 2024 verder invulling gegeven. Dit is gebeurd binnen drie domeinen:
1) Investeren, waar er ondanks afkoeling van het investeringsklimaat voor Venture Capital toch nieuwe investeringen zijn gedaan gericht op de gedefinieerde ecosystemen Earth Valley, Life Science & Health and New Digital Society.
2) Innoveren, waarbij er verder is ingezet op het ontwikkelen van innovatieve ecosystemen, om daarmee de randvoorwaarden voor innovatieve ondernemers binnen de ecosystemen op orde te hebben en houden.
3) Internationaal, waar er verdere stappen zijn gezet om de ecosystemen te versterken door begeleiding van innovatieve bedrijven uit de regio Utrecht naar buitenlandse markten en innovatieve buitenlandse bedrijven te helpen zich te vestigen in de regio Utrecht.
De ROM laat voor 2025 een sluitende begroting zien voor het ontwikkelingsbedrijf. Daarin is wel rekening gehouden met een taakstelling van €200.000, welke in overleg met de aandeelhouders door ROM ingevuld dient te worden. Daarnaast zijn we als aandeelhouders met de ROM in gesprek over de realisatie van een structureel sluitende begroting vanaf 2026. Mogelijke bezuinigingen op de ROM(s in Nederland) door de Rijksoverheid vormen echter een potentiële bedreiging voor de financiële stabiliteit van de ROM.
Naast de exploitatiebegroting is een breed gedragen investeringsplan voor het fondsvermogen een integraal onderdeel van de financiële toekomstvisie voor de ROM. De aandeelhouders werken samen met de ROM toe naar een resolverend fonds. Omdat met het huidige fondskapitaal van de ROM revolverendheid nog niet bereikt kan worden en het beschikbare fondskapitaal in 2026 naar

verwachting uitgeput is, vraagt dit richting de toekomst om het uitbreiden van de investeringsportefeuille. De aandeelhouders gaan in 2025 dan ook verder in gesprek met de ROM over eventuele toekomstige mogelijkheden om het fonds te vergroten.

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwerking Utrecht (AVU)

Standplaats:	Soest
Doel:	Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht is een samenwerkingsverband van de gemeenten binnen de provincie Utrecht met uitvoeringstaken op het gebied van afvalverwijdering.
Deelnemers:	Overige gemeenten provincie Utrecht: Amersfoort, Baarn, De Bilt, De Ronde Venen, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	http://www.avu.nl/cms/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	0	100	0
Vreemd vermogen	21.104	14.100	20.800
Totaal Vermogen	**21.104**	**14.100**	**20.800**
Resultaat 2024:			0

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	15.710	16.638	16.584	16.638

Opgenomen bij de VP/GR	15.710	16.638	17.656	16.638
Verschil	**0**	**0**	**-1.072**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
De jaarrekening van de AVU 2024 is nog niet beschikbaar.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen
Er zijn geen specifieke ontwikkelingen voor 2024 te melden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Belastingsamenwerking gemeenten en Hoogheemraadschap (BghU)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.
Deelnemers:	Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist, Stichtse Vecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://bghu.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene middelen en overhead en Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	2.478	2.486	nog niet bekend
Vreemd vermogen	8.823	3.799	nog niet bekend
Totaal Vermogen	**11.301**	**6.285**	**nog niet bekend**

Resultaat 2024:	nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	8.082	8.220	8.277	8.220
Opgenomen bij de VP/GR	nog niet bekend	8.148	nog niet bekend	8.257
Verschil	**nog niet bekend**	**72**	**nog niet bekend**	**-37**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De indexering voor BGHU is vastgesteld op 7,39% structureel in 2024, waardoor de begroting voor 2024 uitkomt op € 8.220.432.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De reguliere dienstverlening en daarmee het halen van de normen staan onder druk door de ICT- transitie, de blijvende toestroom van bezwaren in combinatie met vergrijzing van personeel en een krappe arbeidsmarkt en daardoor moeilijk te vervullen vacatures. De beschikbare middelen voor de reguliere dienstverlening en de organisatieontwikkeling, met name de formatieruimte en huisvesting, lijken niet meer toereikend te zijn.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

GGD regio Utrecht (GGDrU)

Standplaats:	Zeist
Doel:	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.

Deelnemers:	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.ggdru.nl/inwoners.html
Gekoppeld(e) Programma(s):	Levendig en gezonde stad

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	4.619	nog niet bekend	2.935
Vreemd vermogen	32.366	nog niet bekend	27.354
Totaal Vermogen	**36.985**	**nog niet bekend**	**30.289**

Resultaat 2024:	2.477 (concept jaarrekening)

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	2.265	2.390	3.471	2.457
Opgenomen bij de VP/GR	nog niet bekend	3.402	nog niet bekend	3.452
Verschil	**nog niet bekend**	**-1.012**	**nog niet bekend**	**-995**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Bovenstaande zijn conceptbedragen. In GU is verwacht loon- en prijs index GU verwerkt. In deze begroting zitten ook de maatwerk afspraken met de GGDrU. Dit zijn geen GR taken. De GR specificeert alleen bij begroting wat er per gemeente geraamd wordt. Niet bij realisatie.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee

Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De GGDrU houdt rekening met de financiële situatie van gemeenten, kijkt vooruit en denkt na over de situatie vanaf 2026. Er is gekozen voor een beleidsarme koers. Hiermee kan de dienstverlening voor de gemeente Utrecht behouden blijven.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Het Utrecht Archief (HUA)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.
Deelnemers:	De minister van OCW, gedeputeerde staten provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in de gemeenschappelijke regeling. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in 2019 een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling van kracht geworden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://hetutrechtsarchief.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Betrouwbare overheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	2.338	1.624	2.273
Vreemd vermogen	1.189	1.072	1.321
Totaal Vermogen	**3.527**	**2.698**	**3.594**

Resultaat 2024: 14

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	3.428	3.586	3.586	3.586
Opgenomen bij de VP/GR	3.428	3.586	3.586	3.586
Verschil	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Geen verschil

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

In 2024 werd de lopende beleidsperiode van HUA afgerond. Mijlpalen waren onder meer de inrichting van een nieuw proces voor het beheren, bewerken en beschikbaar stellen van digitaal archief en de ontwikkeling van gebruikerstoepassingen met Linked Open Data. Het beleidsplan 2025-2028 voorziet in nieuw beleid voor de inzet van AI en Common Ground-oplossingen en de doorontwikkeling van het publieks-en dienstenaanbod. In 2024 werd een half miljoen archiefstukken gedigitaliseerd, waaronder koloniale archieven van grote (inter)nationale waarde. Ook stroomde ruim 700 meter archief van overheden binnen en waren er bijzondere aanwinsten voor de collecties tekeningen, film en fotografie. Het gebruik van de dienstverlening nam toe en het publieksprogramma kende een goed jaar met de drukbezochte tentoonstellingen De Getekende Stad en Door de lens van Moesman. Bijna 4.000 leerlingen uit primair, middelbaar en hoger onderwijs bezochten de locaties. De interne organisatie was op orde met een laag ziekteverzuim, een goede verstandhouding tussen OR en directie en 0 meldingen bij de vertrouwenspersoon. Bestuurlijk zijn er verschillende ontwikkelingen aan de orde: de aanpassing van de huidige GR aan de WGR, de uittreding van het Rijk uit de GR, de invoering van de nieuwe Archiefwet en het opstellen van een GR met twee partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Woerden, Stichtse Vecht en Lopik
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.recreatieschapstichtsegroenlanden.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	3.912	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	7.118	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal Vermogen	**11.030**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Resultaat 2024:	nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	-	1.421	1.421	1.369
Opgenomen bij de VP/GR	-	1.369	1.369	1.369
Verschil	**0**	**52**	**52**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

In 2024 wordt er nog eenmalig een bijdrage van 0,052 miljoen euro betaald voor de transitiekosten die gepaard gaan met de overgang naar de uitvoeringsorganisatie Staatsbosbeheer.

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Het aantal inwoners in het werkgebied van Stichtse Groenlanden stijgt. Om die recreatieve druk op te kunnen vangen wil het recreatieschap Stichtse Groenlanden de terreinen beter benutten door deze voor meer verschillende bezoekers gedurende het hele jaar aantrekkelijker te maken. Vanaf 1 januari 2023 zijn de beheertaken belegd bij Staatsbosbeheer, de periode 2023 t/m 2024 is gebruikt als transitieperiode waarin de nieuwe uitvoeringsorganisatie optimaal is ingericht voor de uitvoering van de taken.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.rudutrecht.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	1.517	nog niet bekend	nog niet bekend

Vreemd vermogen	7.363	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal Vermogen	**8.880**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Resultaat 2024: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	2.318	3.016	2.833	3.929
Opgenomen bij de VP/GR	2.384	nog niet bekend	nog niet bekend	nog niet bekend
Verschil	**-66**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Stijging bijdrage door overdracht van taken en kadernota 2024

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen
In 2024 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het overdragen van de milieucontroles en energiecontroles, van de Gemeente Utrecht aan de RUD, per 1 januari 2025. Tevens zal in 2025 de fusie, waarmee in 2024 een start is gemaakt, van de RUD en de ODRU verder vorm krijgen. Bij de fusie zal de begrotingsproblematiek 2026 een belangrijk onderwerp zijn voor het creëren van een (mede) kosten efficiënte organisatie.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).
Deelnemers:	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht. De politie Midden-Nederland is met een convenant verbonden aan de Veiligheidsregio
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.vru.nl/

Gekoppeld(e) Programma(s): Veilige stad

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	28.319	26.737	35.470
Vreemd vermogen	64.945	73.919	70.240
Totaal Vermogen	**93.264**	**100.656**	**105.710**
Resultaat 2024:			684

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	30.577	32.197	32.146	33.433
Opgenomen bij de VP/GR	30.589	32.830	32.830	34.120
Verschil	**-12**	**-633**	**-684**	**-687**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De bijdrage van de gemeente Utrecht voor 2024 bedroeg 32,830 miljoen euro conform de actuele begroting van de VRU, die is vastgesteld in het algemeen bestuur van 8 juli 2023. De bijdrage bestaat uit een bijdrage van 31,866 miljoen euro voor het Gemeentelijk Basistaken pakket en een bedrag van 0,964 miljoen voor het Individuele pluspakket. Het verschil van 0,684 miljoen euro tussen het bedrag dat bij de realisatie opgenomen is bij de VRU en de realisatie bij de gemeente bestaat uit een positief rekeningresultaat in de jaarrekening van de VRU. Het voordeel van 0,632 miljoen euro voor de gemeente Utrecht is bij de tweede bestuursrapportage beschikbaar gesteld voor het gemeente brede tekort in 2024. Het overige voordeel van per saldo 0,053 miljoen euro wordt veroorzaakt door de afrekening van de beheerpakketten/ piketfunctionarissen en een bijdrage voor gebouw gebonden kosten. Naast de bijdrage aan de gemeenschappelijke Regeling vergoedt de gemeente Utrecht ook de huur van de brandweerpanden (2,2 miljoen euro) en de bijkomende gebruikerskosten, zoals energiekosten en brandkranen (0,579 miljoen euro). Door de gestegen energielasten liggen de bijkomende kosten in 2024 een stuk hoger dan begroot, dit leidt per saldo tot een overschrijding met 0,150 miljoen euro.

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	niet van toepassing

Ontwikkelingen

Door de groei van de stad en de regio zien we in 2024 de aanrijtijden van de brandweer onder druk is komen te staan. De verwachting is dat vanaf 2025 de aanrijtijden te hoog gaan oplopen en daarmee kan de wettelijke norm mogelijk niet gehaald wordt. Op basis van de huidige verdeelsystematiek betaalt de gemeente Utrecht ook mee aan de panden in de regio. Investeringen in nieuwe brandweerpanden zullen tot extra kosten voor de gemeente leiden, waar niet direct een vergoeding van het gemeentefonds tegenover staat. Dit risico is sinds 2024 als risico in de jaarrekening opgenomen voor de onderbouwing van het weerstandsvermogen. We zien bij de kadernota 2026 van de VRU een tekort optreden vanaf 2026.Vanuit de visie op huisvesting wordt binnen de VRU gewerkt aan een aantal scenario’s voor de verdeling van huisvestingslasten. Hierbij is het uitgangspunt om de huisvestingslasten voor alle voorzieningen (regionaal en lokaal) collectief te financieren op basis van de verdeelsleutel van het gemeentefonds. Deze wordt momenteel ook gehanteerd (zijnde 34%) voor de overige kosten van de bedrijfsvoering van de VRU.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Vennootschappen en corporaties

Coöperatie Wigo4it U.A.

Standplaats:	Den Haag
Doel:	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.
Deelnemers:	Gemeenten Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid
Website	https://www.wigo4it.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	2.632	nog niet bekend
Vreemd vermogen	16.684	nog niet bekend
Totaal vermogen	**19.316**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	2.228	1.968

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De begrote bijdrage voor 2024 van 1,960 miljoen euro is conform de vastgestelde begroting van Wigo4it. De bijdrage over 2024 is nog niet definitief bekend. De jaarrekening over 2024 wordt naar verwachting in mei 2025 vastgesteld.

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorzieningen. De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting.In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2024 voorgedaan.De geplande invoerdatum voor de overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is verplaatst naar 31 augustus 2025. Het realiseren van deze datum vraagt stevige procesmatige sturing vanuit het programma Versterken Common Ground.In 2025 faseren we de applicatie Galo uit. Mitigatie vindt onder andere plaats door zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande oplossingen van andere G4-gemeenten.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Vleuten-De Meern zelfstandig BV

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van grondexploitatie.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	Er is geen Website
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	18	18
Vreemd vermogen		
Totaal vermogen	**18**	**18**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Niet van toepassing
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen
Niet van toepassing.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Niet van toepassing

Resultaat 2024:

BNG Bank NV

Standplaats:	Den Haag
Doel:	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Deelnemers:	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een Hoogheemraadschap
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze (structuur)vennootschap
Website	https://www.bngbank.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene middelen (dividend)

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel

Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	4.721.000	nog niet bekend
Vreemd vermogen	110.819.000	nog niet bekend
Totaal vermogen	**115.540.000**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-1.908	-1.648

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Bedragen zijn negatief weergegeven, omdat sprake is van (dividend)baten. Deze zijn voor de komende jaren stabiel geraamd.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Het in september 2024 gepubliceerde halfjaarbericht laat een positieve ontwikkeling zien. De nettowinst over het eerste halfjaar bedraagt 158 miljoen euro en dat is 17 miljoen euro hoger dan een jaar eerder. De hogere nettowinst is onder andere een gevolg van een hoger renteresultaat. De kredietverlening lag ook op een hoger niveau dan in 2023. De kapitaalpositie van de bank is onverminderd sterk. Rekening houdend met financieel-economische en geopolitieke ontwikkelingen en onzekerheden acht de bank, het niet verantwoord om een uitspraak te doen over het verwachte nettoresultaat over 2024.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024:	nog niet bekend

NV Vitens

Standplaats:	Zwolle
Doel:	Maken en leveren van drinkwater voor bedrijven en inwoners in het verzorgingsgebied.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht is evenwel zelf niet verplicht om aandeelhouder te zijn Deelnemers: vijf provincies
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.vitens.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene middelen (dividend)

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	677.700	nog niet bekend
Vreemd vermogen	1.559.700	nog niet bekend
Totaal vermogen	**2.237.400**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Als gevolg van de watertransitie, die is gestart in 2024, voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. Hoewel de WACC voor de periode 2025-2027 is vastgesteld op 4,32% (was 2,95%) is de vraag of Vitens in staat is om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om externe financiering (vreemd vermogen) aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens aandeelhouders verzoekt om kapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen nog niet het minimumniveau heeft dat Vitens in haar continuïteitsbeleid heeft bepaald keert zij al enkele jaren geen dividend uit en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten. Voorbeelden daarvan zijn het Doelenhuis, de voormalige Brandweerkazerne Korte Minrebroederstraat/ Stadhuisplein, woningcomplex De Zeven Steegjes, Molen De Ster en recent gasthuis Leeuwenbergh, het project Lofen en als exploitant van landhuis Oud-Amelisweerd. De NV houdt belangrijke monumenten in stand, om die reden is de gemeente Utrecht sinds de oprichting van de NV in 1985 aandeelhouder. Het bezit van de NV omvat per 2020 216 wooneenheden en 40 bedrijfs-/kantoorruimten in de gemeente Utrecht en daarnaast 20 wooneenheden in De Bilt.
Deelnemers:	Aandeelhouders met een belang van meer dan 5%: Coöperatieve Rabobank Utrecht en omstreken UA, ASR Levensverzekering NV, REI Fund Netherlands BV, F. van Lanschot Bankiers NV, Syntrus Achmea Pensioenbeheer, gemeente Utrecht (ca. 10% van de aandelen). En daarnaast diverse fondsen, bedrijven, organisaties en particulieren.
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.stadsherstel-utrecht.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	16.693	nog niet bekend
Vreemd vermogen	10.053	nog niet bekend
Totaal vermogen	**26.746**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen met financiële gevolgen voor de gemeente.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024:

UW Holding BV

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (100% aandeelhouder)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	https://www.uw.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	849	1.928
Vreemd vermogen	14.245	15.740
Totaal vermogen	**15.094**	**17.668**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	3.300	6.700

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Het budget dat we van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wsw is niet toereikend. We verstrekken daarom jaarlijks een aanvullende bijdrage aan UW om het hierdoor ontstane structurele exploitatietekort op de Wsw te dekken. In de tabel is deze aanvullende bijdrage opgenomen. In het Ondernemingsplan 2022 - 2026 UW, dat eind december 2022 is vastgesteld, wordt ervan uitgegaan dat de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort vanaf 2026 1,5 miljoen euro bedraagt. Dit was voorheen 1,8 miljoen euro, het verschil (0,3 miljoen euro) is als besparing (UBA) bij de VJN 2024 doorgevoerd.

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. In het tweede kwartaal 2025 wordt aan de raad een brief gestuurd met mogelijke toekomstscenario's voor UW.De gemeente verstrekt in 2024 een aanvullende subsidie voor het exploitatietekort op de Wsw van 1,8 miljoen euro. Voor het verwachte tekort in 2024 hebben we een aanvullende subsidie van 2,6 miljoen euro toegekend (raadsbrief 10 juli 2024). Daarnaast is er een aanvullende subsidie verstrekt van 2,3 miljoen euro voor uitvoering van de delivery agenda (tweede bestuursrapportage 2024). De totale bijdrage van Utrecht in aanvulling op het rijksbudget voor de Wsw bedraagt daarmee in 2024 6,7 miljoen euro (1,8 miljoen euro + 2,6 miljoen euro + 2,3 miljoen euro). In de Voorjaarsnota 2024 is voor de uitvoering van de Wsw conform Ondernemingsplan 2023-2026 vanaf 2026 een besparing van 0,3 miljoen euro per jaar opgenomen. De bijdrage bedraagt daarmee vanaf 2026 1,5 miljoen euro per jaar. In 2025 is de bijdrage eenmalig 1,45 miljoen euro (verrekening 2023 en 2025; zie Voorjaarsnota 2023 bijlage 7).

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: 1.079

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Economische ontwikkeling in de wijk Lombok stimuleren door panden te kopen, te herstellen en te verhuren of verkopen om een grotere diversiteit aan ondernemingen te bewerkstelligen.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (95% aandelen), Plegt- Vos, Rabobank en B0-ex
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

In 2024 zijn de verduurzamingsmaatregelen afgerond. Alle panden van de WOM Lombok hebben energielabel A gekregen. Daarnaast zijn de 3 aangekochte panden gerenoveerd. In één van de panden is Rumah Lombok vorig jaar geopend. Dit is een werk- en ontmoetingsplek voor iedereen die bijdraagt aan het verbeteren en veilig houden van de winkelstraat, zoals de buurtconciërge, boa's, wijkagent, partners uit de wijk en medewerkers van de gemeente. In de andere twee panden komt naar verwachting een restaurant.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024:	nog niet bekend

WOM Noordwest Beheer B.V.

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het bevorderen van de stedelijke herstructurering in de wijk Noordwest in de gemeente Utrecht met het oog op verbetering van de leefbaarheid en de sociaaleconomische ontwikkeling in die wijk, alsmede het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, ontwikkelen, beheren, verbeteren, exploiteren en verhuren van onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen, en ten slotte al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het speerpunt van de WOM is gericht op verbeteren van de sociaaleconomische ontwikkeling van de Amsterdamsestraatweg.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee
Is het BBV van toepassing?		Nee
Is het BBV nagevolgd?		Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De cijfers komen uit concept jaarrekening

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee

Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

Afgelopen jaar is een nieuw pand aangekocht, waar voorheen Chinees restaurant Man Far gevestigd zat. Dit pand wordt opgeknapt en herontwikkeld, zodat het bijdraagt aan een fijne, levendige en ondernemende straat. De kasstroom van de WOM Noordwest is verbeterd door gestegen huurinkomen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem.
Deelnemers:	Ministerie EZK (36,36% aandelen), Provincie Utrecht (36,36% aandelen), Gemeente Utrecht (13,64% aandelen), Gemeente Amersfoort (6,82% aandelen), Gemeente Hilversum (4,55% aandelen), Universiteit Utrecht (1,14% aandelen), UMC Utrecht (1,14% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website	ROM Regio Utrecht
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	1.056

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De cijfers komen uit concept jaarrekening

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

In 2024 heeft de ROM haar activiteiten in lijn met de meerjarenstrategie 2023-2026 verder uitgevoerd. Aan haar voorgenomen rol om in economisch roerige tijden juist die ondernemers te ondersteunen die zo belangrijk zijn voor onze maatschappelijke opgaven is in 2024 verder invulling gegeven. Dit is gebeurd binnen drie domeinen: 1) Investeren, waar er ondanks afkoeling van het investeringsklimaat voor Venture Capital toch nieuwe investeringen zijn gedaan gericht op de gedefinieerde ecosystemen Earth Valley, Life Science & Health and New Digital Society. 2) Innoveren, waarbij er verder is ingezet op het ontwikkelen van innovatieve ecosystemen, om daarmee de randvoorwaarden voor innovatieve ondernemers binnen de ecosystemen op orde te hebben en houden. 3) Internationaal, waar er verdere stappen zijn gezet om de ecosystemen te versterken door begeleiding van innovatieve bedrijven uit de regio Utrecht naar buitenlandse markten en innovatieve buitenlandse bedrijven te helpen zich te vestigen in de regio Utrecht.De ROM laat voor 2025 een sluitende begroting zien voor het ontwikkelingsbedrijf. Daarin is wel rekening gehouden met een taakstelling van €200.000, welke in overleg met de aandeelhouders door ROM ingevuld dient te worden. Daarnaast zijn we als aandeelhouders met de ROM in gesprek over de realisatie van een structureel sluitende begroting vanaf 2026. Mogelijke bezuinigingen op de ROM(s in Nederland) door de Rijksoverheid vormen echter een potentiële bedreiging voor de financiële stabiliteit van de ROM.Naast de exploitatiebegroting is een breed gedragen investeringsplan voor het fondsvermogen een integraal onderdeel van de financiële toekomstvisie voor de ROM. De aandeelhouders werken samen met de ROM toe naar een resolverend fonds. Omdat met het huidige fondskapitaal van de ROM revolverendheid nog niet bereikt kan worden en het beschikbare fondskapitaal in 2026 naar verwachting uitgeput is, vraagt dit richting de toekomst om het uitbreiden van de investeringsportefeuille. De aandeelhouders gaan in 2025 dan ook verder in gesprek met de ROM over eventuele toekomstige mogelijkheden om het fonds te vergroten.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.
Deelnemers:	Provincie Utrecht (57% aandelen), Gemeente Utrecht (21% aandelen), Gemeente Amersfoort (11% aandelen), Gemeente Hilversum (7% aandelen), Universiteit Utrecht (2% aandelen), UMC Utrecht (2% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website	Rom regio Utrecht
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee
Is het BBV van toepassing?		Nee
Is het BBV nagevolgd?		Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
De cijfers komen uit concept jaarrekening

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	ja

Ontwikkelingen
Niet van toepassing

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

WKO Merwede B.V.

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (37,12% aandeelhouder), Merwede Real Estate (19,43% aandeelhouder), OC Merwede-C (17,81% aandeelhouder), DD Invest (17,44% aandeelhouder), Merwede Vijf (5,29% aandeelhouder) en BPD (2,91% aandeelhouder)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	-
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend

Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	73

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
In 2024 is de bijdrage van de Gemeente Utrecht aan WKO Merwede BV hoger dan begroot doordat dit ook de bijdrage 2023 bevat.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	

Ontwikkelingen
WKO Merwede B.V. is in 2022 opgericht voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Stichtingen en verenigingen

Vereniging Parkmanagement Papendorp

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	378	378

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
contractverlenging tot en met 31 december 2025

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Aanbesteding in 2025 voor periode vanaf 1 januari 2026

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	361	378

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

indexering conform afspraken contract

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

P&R Uithof/Sciencepark Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier hoopt de gemeente een goed alternatief te bieden voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is daarom eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof. De Vereniging van eigenaren regelt het beheer, de vaste lasten en het onderhoud.
Deelnemers:	Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging
Website	VvE P+R Utrecht Science Park: https://www.spark-parkeren.nl/project/vve-pr-utrecht-science-park
Gekoppeld(e) Programma(s):	Duurzame bereikbaarheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	1.102	nog niet bekend

Vreemd vermogen	68	nog niet bekend
Totaal vermogen	**1.170**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	239	239

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Bijdrage van de Gemeente Utrecht aan de Vereniging van Eigenaren (VvE) is gebaseerd op de begroting 2024 VvE P+R De Uithof / P+R Utrecht Science Park.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen
Er zijn geen specifieke ontwikkelingen voor 2023 te melden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Grondbeleid

De paragraaf bevat op hoofdlijnen de verantwoording voor het grondbeleid zoals opgenomen in de programmabegroting 2024.

Belangrijkste uitgangspunten

De gemeente Utrecht heeft de verantwoordelijkheid voor de regie op gebiedsontwikkelingen in de stad. Voor veel lokale activiteiten is grond nodig. Plannen op het gebied van wonen, werkgelegenheid en recreatie hebben gevolgen voor het grondgebruik in de gemeente. Bij verandering van het grondgebruik moet het toegestane grondgebruik worden veranderd binnen de geldende regels en maatregelen van de gemeente.
Het grondbeleid is een middel om de doelstelling Gezond Stedelijk Leven voor iedereen en de bijbehorende ambities op het gebied van voldoende betaalbare woningen, circulair bouwen, mobiliteit, duurzaamheid en een groene openbare ruimte te kunnen realiseren. De gemeente zal hiervoor, indien nodig, een stevigere rol oppakken om deze maatschappelijke doelen te halen. De inzet van actief grondbeleid en de strategische inzet van grondposities wordt toegepast waar dit toegevoegde waarde heeft. Uiteraard alleen op het moment dat de risico's verbonden aan actief grondbeleid beheersbaar zijn. Deze beleidslijn staat ook in het Coalitieakkoord "Investeren in Utrecht".

In 2024 is de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024 door de Raad vastgesteld waarin de koerswijziging van faciliterend naar afgewogen actief grondbeleid is bekrachtigd. Beleidsnota Grondbeleid Gemeente Utrecht 2024 beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. De daadwerkelijke inzet van instrumenten wordt per project door de gemeenteraad vastgesteld.

Per gebied en locatie moet de rol van de gemeente worden gedefinieerd. De hogere dichtheden die we in de Merwedekanaalzone en de tweede fase van het Stationsgebied willen realiseren in samenhang met de hoge ambities als het gaat om gezonde verstedelijking op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit, vragen om een expliciete en regisserende rol. De uitgangspunten voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040– waarbij nadrukkelijk wordt gekozen om de groei van de stad te benutten om gezonde stedelijk leven voor iedereen te versterken met als eerste prioriteit verdichting - zijn hierbij richtinggevend.

Aan de basis van het Utrechts Grondbeleid ligt de Omgevingswet (OW) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); deze zorgen ervoor dat de gemeente de door haar gewenste rol zo goed mogelijk kan vormgeven.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Grondbeleid 2024	26-09-2024	Het grondbeleid beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid en hoe deze worden ingezet door middel van een afwegingskader. Op die manier voert de gemeente, meer dan voorheen, een afgewogen actief grondbeleid.
Meerjaren Perspectief Ruimte	11-07-2024	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
		ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen	22-06-2023	Met deze nota leggen we het kader vast voor de manier waarop we het kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen toepassen

Het instrumentarium waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het uitvoeren van het grondbeleid zijn, naast vrijwillige verwerving, onder meer voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal en erfpacht. Het beschikbare instrumentarium, alsmede de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden ten aanzien van de inzet van het instrumentarium, staat beschreven in de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024 en het bijbehorende Verwervings- en taxatieprotocol.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) met daarin onder andere de voortgang van de lopende grondexploitaties maakt onderdeel uit van de Voorjaarsnota. Onderdeel van deze rapportage is een vertrouwelijke bijlage met gedetailleerde informatie per grondexploitatieproject.
Bij de behandeling van de begroting wordt in de tweede bestuursrapportage op basis van actuele informatie gerapporteerd over (mogelijke) wijzigingen ten opzichte van het MPR voor de lopende grondexploitatieprojecten. Dit gebeurt aan de hand van de belangrijkste indicatoren, zoals de grondprijs, het aantal m² kantoorruimte, de fasering van de woningmarkt (en eventuele noodzakelijk geachte herprogrammering), de rente en de mogelijke impact van andere ontwikkelingen/politieke keuzes. Naast actuele informatie over de grondexploitatieprojecten, de tussentijdse winstnemingen, het verloop van de Reserve grondexploitatie en de stand van de voorziening ten behoeve van negatieve grondexploitaties, wordt ook gerapporteerd over de investeringsimpuls RSU en de voortgang van de woningbouwproductie.

Per 1 januari 2024 is de Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen in werking getreden. Naar aanleiding van deze nota brengen we bij initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen bijdrages ten behoeve van bovenwijkse voorzieningen casco van de stad in rekening. Deze middelen doteren we in een nog te vormen voorziening. Bijdrages die we vanuit onze eigen grondexploitaties ontvangen storten we in de reserve grondexploitaties met het label bovenwijkse voorzieningen. Via het MPR rapporteren wij over het verloop van deze voorziening en reservering.

In 2024 is de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024 door de Raad vastgesteld waarin de koerswijziging van faciliterend naar afgewogen actief grondbeleid is bekrachtigd. Beleidsnota Grondbeleid Gemeente Utrecht 2024 beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. In 2024 heeft het afgewogen actief inzetten van ons grondbeleid tot de volgende resultaten geleid:
We hebben het voorkeursrecht gevestigd bij:

- Ravellaan Noord
- Overvecht Centrum Fase 1 + 2

We hebben als gevolg van het reeds gevestigde voorkeursrecht op Deelgebied 6 Merwedekanaalzone een anticiperende verwerving kunnen doen:

- Winthontlaan 171

De BBV is het afgelopen jaar veranderd. Vanaf 1-1-2025 treedt op een aantal onderdelen nieuwe regelgeving in werking. De BBV stelt nu:

- dat voor de toerekening van rente aan grondexploitaties in de begroting en jaarstukken gebruik dient te worden gemaakt van de reguliere omslagrente of specifieke rente van de projectfinanciering indien daar sprake van is. Bij deze omslagrente volgens de notitie Rente is het berekenen van de rentelasten over het eigen vermogen een keuzemogelijkheid. Als rente over het eigen vermogen wordt toegepast, is deze gemaximeerd tot het gemiddelde rentepercentage over het rentedragend vreemd vermogen.

- dat het voor grondexploitaties die een resterende looptijd hebben van langer dan 10 jaar niet meer is toegestaan om winst te nemen op basis van een positieve eindwaarde. Dit doet zich in Utrecht voor bij de grondexploitatie Leidsche Rijn. Daarom heeft de raad in 2024 ingestemd met het voorstel om de huidige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 af te sluiten en tegelijkertijd twee nieuwe grondexploitaties te openen. Één grondexploitatie bestaat uit projecten die binnen 10 jaar worden opgeleverd en de resterende grondexploitatie bestaat uit projecten met een langere looptijd dan 10 jaar.

Gerealiseerde resultaten

De inhoudelijke ontwikkelingen binnen Leidsche Rijn, Stationsgebied en bestaand stedelijk gebied worden in het programma Ontwikkelen en Wonen voor iedereen gedetailleerd toegelicht. In het MPR 2025 lichten wij in het hoofdstuk Grondexploitaties de actuele resultaten per grondexploitatie toe, alsmede de actuele risico- en scenarioanalyse en de doorwerking daarvan op de reserve grondexploitaties. De bijdrages aan de Mobilitetshub XL presenteren wij in het MPR als integraal onderdeel van de grondexploitaties.

Grondexploitatie	Resultaat 2024	Mutatie geopende grond-exploitaties	Mutatie lopende grond-exploitaties	Winstneming over 2024	Resultaat 2025
Gemeentelijke grondexploitaties (incl. Leidsche Rijn (2x) en Lombokplein	4,2 miljoen	- 21,8 miljoen	+ 36,5 miljoen	21,9 miljoen	-3 miljoen
Stationsgebied	-88,5 miljoen	-	+40,5 miljoen	-	-48,0 miljoen
Leidsche Rijn (afgesloten grondexploitatie)	14,2 miljoen	-	+ 35,2 miljoen	49,4 miljoen	0,0 miljoen

Onderbouwing van de winstneming

De richtlijnen van het BBV schrijven voor dat winsten over grondexploitaties genomen moeten worden naar rato van de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Om de mate van voortgang te berekenen wordt de POC-methode (percentage of completion) gebruikt.

$$POC = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

De formule is als volgt:
In het geval dat 80% van de kosten in een gebiedsontwikkeling is gerealiseerd en 50% procent van de kavels is uitgegeven, dan is deze gebiedsontwikkeling volgens de POC-methode voor 40% compleet. Dit betekent dat 40% van de winstverwachting op de eindwaarde als tussentijdse winst genomen moet worden.

Er is volgens de POC-methode van het BBV in 2024 winst genomen op de volgende grondexploitatieprojecten.

x € 1.000

	2024
Binnenstedelijk	3.720
Leidsche Rijn afgesloten grondexploitatie	49.355
Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma	18.288

Reserves grondzaken in relatie tot risico's

x €1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo per 1 januari	**63.353**	**66.984**	**69.144**	**68.430**	**65.954**
Stortingen	7.357	5.559	2.685	2.724	6.001
Onttrekkingen	3.726	3.399	3.399	5.199	4.099
Saldo na stortingen en onttrekkingen	**66.984**	**69.144**	**68.430**	**65.954**	**67.856**
Reserveringen	33.646	33.446	33.246	32.796	33.446
Risicoreserveringen	30.453	31.753	31.753	31.753	31.753
Ruimte reserve grondexploitaties	**2.885**	**3.945**	**3.431**	**1.406**	**2.657**

Overige onderwerpen

Rente en Parameters

Op basis van de vastgestelde kaders 2024 zijn de volgende parameters vastgesteld:

Parameters	2024	2025	Looptijd
Rente	**1,74%**	**2,00%**	**Gehele looptijd**
Disconteringsvoet	**1,74%**	**2,00%**	**Gehele looptijd**
Opbrengstenstijging vrije sector	1%	2%	2% (2025-2034)
Opbrengstenstijging middenhuur	0%, 1%	0%, 1%	0% (2025) 1% (2025-2034)
Opbrengstenstijging sociaal	0,5%, 1%	3,42%, 2%	3,42%(2024), 2% (2025-2034
m.u.v. bedrijfskavels	0%	0%	Gehele looptijd
m.u.v. kantoren	0%	0%	Gehele looptijd
m.u.v. detailhandel en horeca	0%	0%	Gehele looptijd
Kostenstijging	3%, 2%	1%,2%, 2,5%	1%(2024), 2%(2025), daarna 2,5% gehele looptijd

Parameters	2024	2025	Looptijd
m.u.v. verwervingskosten	n.v.t.	n.v.t.	Project specifiek bepalen

Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf rapporteren wij over gerealiseerd onderhoud aan het gemeentelijk eigendom in het afgelopen jaar.

Belangrijkste uitgangspunten

- Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of terug te brengen.
- De onderhoudskosten zijn een gemiddelde, gebaseerd op een meerjarige onderhoudsplanning.
- Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de Egalisatievoorziening VGB onderhoud en de Voorziening planmatig onderhoud.
- We onderscheiden groot onderhoud en klein onderhoud. Groot en klein onderhoud hebben geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of object. Al het groot en klein onderhoud wordt opgenomen in een meerjarige onderhoudsplanning.
- Bij het maatschappelijk vastgoed onderscheiden we correctief, preventief en planmatig onderhoud, waarbij correctief en preventief onderhoud onder de noemer klein onderhoud vallen.
- Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie.
- De noodzaak tot groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. De kosten ervan komen ten laste van de voorziening.
- Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud, maar is het een investering die geactiveerd wordt. Voor verdere toelichting zie Paragraaf Investeringen . Hier vindt u ook de projecten op het gebied van vervangingsinvesteringen.
- Het achterstallig onderhoud wordt in maximaal tien jaar weggewerkt.
- Investeringen met een maatschappelijk nut vanaf 0,1 miljoen euro worden volledig geactiveerd.
- Voor Onderwijshuisvesting geldt dat het onderhoud nagenoeg geheel voor rekening van de scholen komt.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolering beschrijft hoe we met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe we omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	De Nota Beheer Openbare Ruimte is het beleidskader waarin staat wat de kwaliteit van de openbare ruimte is, hoe we ontwikkelend willen beheren en hoe we de verschillende opgaven willen betalen.

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Kaderbrief 2017	2017	De Kaderbrief Vastgoed 2017 is het uniforme beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed. NB: De Kaderbrief 2017 wordt opgevolgd door de Beleidsnota Vastgoed. Deze beleidsnota wordt in 2025 vastgesteld.

Onderhoud naar kostencategorieen

Hieronder volgt een overzicht van de gerealiseerde onderhoudskosten opgenomen per categorie van de BBV.

x € 1.000

Onderhoudskosten (volgens BBV-categorieën)	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Riolering	34.798	33.908	33.913	-5
Wegen	68.113	66.752	71.876	-5.124
Groen	27.224	29.325	28.998	327
Gebouwen	17.803	21.312	32.620	-11.308
Totaal	**147.938**	**151.297**	**167.407**	**-16.110**

Wegen

Algemeen

Naast wegen vallen ook openbare verlichting (OV), verkeersregelinstallaties (VRI), civiele constructies en onderhoud Water onder de onderhoudsbegroting van wegen. Het beleid is opgenomen in de Nota Beheer Openbare Ruimte (2021) Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)). In deze nota wordt beschreven welk onderhoudsniveau we hanteren voor de openbare ruimte, welke kosten daarbij gemoeid zijn en hoe we hier begrotingstechnisch mee omgaan.

Financieel

x € 1.000

Onderhoudskosten Wegen	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Wegen (incl. water)	45.543	44.790	50.038	-5.248
Openbare Verlichting	6.746	6.002	5.892	110
Verkeersregelinginstallaties	4.486	4.193	3.477	716
Civiele constructies	11.338	11.767	12.469	-702
Totaal	**68.113**	**66.752**	**71.876**	**-5.124**

Toelichting:

Onderhoudskosten wegen

Bovenstaande bedragen zijn de beschikbare bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot wegen, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en civiele constructies. De onderhoudsbegroting voor vaarwegen en open water maakt ook deel uit van de

onderhoudsbegroting van wegen. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek voeren we inspecties uit. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken. Vanaf 2022 bevatten de onderhoudskosten ook de kosten van groot onderhoud, deze werden voorheen bij de projecten Nota Kapitaalgoederen onder de vervangingsinvesteringen verantwoord.

Toelichting op het verloop van de kosten

De hogere lasten van 2024 kennen diverse oorzaken: hoofdzakelijk als gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen voor 3,748 miljoen euro en hogere lasten noodzakelijk onderhoud aan de Stadsbaantunnel voor 0,702 miljoen euro. Hier staan lagere energielasten als gevolg van energiebesparende maatregelen en lagere kapitaallasten als gevolg van achterblijvende investeringen tegenover voor 0,826 miljoen euro. Verder zijn er voor 1,500 miljoen euro eenmalige kosten gemaakt voor het grondstoffendepot van de openbare ruimte als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV regelgeving. Dit zal leiden tot lagere lasten in de toekomst.

Riolering

Algemeen

Momenteel is het gemeentelijke hoofdrioolstelsel 1.350 kilometer lang. Door de groei van de stad en de aanleg van gescheiden riolering komt daar elk jaar rond de 20 kilometer aan nieuwe riolering bij. Naast het hoofdrioolstelsel hebben we 39 kilometer aan duikers (buisverbindingen tussen watergangen), 250 kilometer aan drainageleidingen, 151 kilometer aan pers- en drukleidingen en 246 kilometer aan watergangen in eigendom en beheer. Het beleid is opgenomen in de beleidskader Visie Water en Riolering Utrecht (Vastgesteld 3 februari 2022).

Financieel

x € 1.000

Onderhoudskosten (volgens BBV-categorieën)	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Onderhoudskosten riolering	34.798	33.908	33.913	-5
Totaal	**34.798**	**33.908**	**33.913**	**-5**

Toelichting:

*Onderhoudsk**osten riolering***

De onderhoudskosten van de riolering bestaan uit kosten voor planmatig onderhoud en voor correctief onderhoud.

Planmatig onderhoud

Het inspecteren, reinigen en repareren van de hoofdriolering en de rioolgemalen. Baggeren van watergangen en het maaien van waterplanten en de planten op de oevers en het onderhoud van het oppervlaktewater.

Correctief onderhoud
Het verhelpen van storingen van rioolgemalen of verstoppingen van huisaansluitingen, straatkolken en openbare riolering. En het verhelpen van verstoppingen van duikers of het verhelpen van acute problemen van de waterkwaliteit.

Toelichting op het verloop van de kosten
Geen bijzonderheden.

Groen

Algemeen
De onderhoudskosten groen zijn onderverdeeld in bos, bomen, stedelijk openbaar groen en sport buitenaccommodaties. Het beleid is vastgelegd in het beleidskader Nota Beheer Openbare Ruimte (2021) Nota Beheer Openbare Ruimte (2021) Het onderhoud van bos, bomen en stedelijke openbare groen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek worden daarom inspecties uitgevoerd. Onder Sport buitenaccommodaties valt het groen van de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen.

Financieel

x € 1.000

Onderhoudskosten Groen	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Bos, bomen en stedelijk openbaar groen	26.593	28.765	28.160	605
Sport en buitenaccommodaties	631	560	838	-278
Totaal	**27.224**	**29.325**	**28.998**	**327**

Toelichting

Onderhoudskosten Groen zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:
- Bos, bomen en stedelijk openbaar Groen
- Sport buitenaccommodaties

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen
Bovenstaande bedragen zijn de beschikbare bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot het openbaar groen in de stad, de landgoederen en de speelvoorzieningen. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen.

Periodiek voeren we inspecties uit. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. Hieruit volgt een onderhoudsplanning. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken.

Sport buitenaccommodaties
Onderhoud binnen het programma Sport wordt ingedeeld in Binnensportaccommodaties, Buitenaccommodaties en Zwembaden. Onder Buitenaccommodaties vallen de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen. Naar verhouding gaat het hier meer om groen dan om gebouwen,

daarom wordt dit onderdeel hier begroot. Voor Binnensportaccommodaties verwijzen wij u naar het Onderhoudsprogramma Gebouwen.

Toelichting op het verloop van de kosten

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen
In 2024 zijn de lasten circa 0,600 miljoen lager, met name als gevolg van enkele vacatures en lagere lasten op gebied van beleid en advies.

Sport buitenaccommodaties
De overschrijding van 0,279 miljoen euro wordt verklaard door een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud en hogere kosten voor preventief en correctief onderhoud. Dit laatste komt voort uit het later of niet uitvoeren van gepland onderhoud.

Gebouwen

x € 1.000

Onderhoudskosten Gebouwen	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Duurzame bereikbaarheid	1.013	966	2.022	-1.056
Kansrijk opgroeien	563	2.030	3.031	-1.001
Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)	2.122	2.086	3.146	-1.060
Levendige en gezonde stad (Vastgoed)	14.105	16.230	24.421	-8.191
Totaal	**17.803**	**21.312**	**32.620**	**-11.308**

Onderstaand toelichting gerealiseerde cijfers jaar 2024 per categorie
Voor alle programma's is een overschrijding van het budget zichtbaar. De afgelopen periode zijn werkzaamheden opnieuw aanbesteed, waarbij de prijzen fors zijn gestegen. Daarnaast kunnen de overschrijdingen per programma als volgt toegelicht worden:

Duurzame bereikbaarheid
De onderhoudskosten voor Duurzame Bereikbaarheid vielen 1,1 miljoen euro hoger uit dan begroot. De overschrijding bij fietsparkeren is iets meer dan 0,2 miljoen euro en bij autoparkeren 0,9 miljoen euro. De overschrijding voor autoparkeren zit met name op een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud. De overschrijding bij fietsparkeren wordt veroorzaakt door hogere kosten vanuit de overeenkomst met NS en ook hier is sprake van een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud.

Kansrijk opgroeien
Er is onderhoud uitgevoerd voor 3,031 miljoen euro aan onderwijspanden. Dit is 1,001 miljoen euro hoger dan begroot. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de complexiteit van projecten en krapte op de markt en is niet toe te wijzen aan één object.

Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)
Er is onderhoud uitgevoerd voor 3,1 miljoen euro aan ruim 50 objecten. Dit is bijna 1,1 miljoen euro hoger dan begroot. De overschrijding komt grotendeels door een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud. Daarnaast wordt dit veroorzaakt door de hogere kosten bij de zwembaden, vooral bij zwembad de Kwakel zijn relatief hoge kosten gemaakt. Ook zijn de

personeelskosten hoger dan begroot. Daarnaast wordt er in het onderhoudsbudget Sport rekening gehouden met subsidiabele kosten in verband met de SPUK-regeling. In 2024 zijn de gerealiseerde kosten voor de SPUK lager dan begroot, hierdoor hebben we minder vergoeding ontvangen en valt de overschrijding hoger uit.

Levendige en gezonde stad (Vastgoed)
Er is onderhoud uitgevoerd voor 24,4 miljoen euro aan ruim 250 vastgoedpanden. Dit is ruim 8,2 miljoen euro hoger dan begroot. Er is voor ruim 2,2 miljoen euro besteed aan onderhoud van het Stadskantoor. Deze kosten zijn niet in de begroting opgenomen; hiervoor is een aparte bestemmingsreserve ingesteld. Wij stellen voor de onderhoudskosten van het Stadskantoor bij de besteding- en dekkingsvoorstellen te onttrekken aan deze bestemmingsreserve. Van het resterende deel van de overschrijding wordt 2,4 miljoen euro veroorzaakt door een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud. De afwijking die resteert, wordt met name veroorzaakt doordat bij het groot onderhoud nog steeds sprake is van een achterstand, onder andere door onderbezetting. Deze achterstand zijn we aan het inlopen. In 2024 zijn er door de achterstand echter nog wel hogere kosten bij het klein onderhoud ontstaan (preventief en correctief onderhoud). Dit, in combinatie met de stijgende kosten, heeft geleid tot een overschrijding op de onderhoudslasten van 2,4 miljoen euro. Daarnaast heeft een hogere doorbelasting plaatsgevonden van 1,2 miljoen euro voor bedrijfsvoeringslasten (lasten van intern personeel en inhuur en algemene lasten van beheer en onderhoud die niet rechtstreeks aan de diverse vastgoedpanden toe te rekenen zijn).

Algemene Toelichting Onderhoudskosten gebouwen:

Onderhoudskosten gebouwen:
De begroting voor het onderhoud wordt gebaseerd op een meerjarenraming. Hieraan liggen Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voor de panden ten grondslag. De MJOP’s worden periodiek bijgesteld door middel van inspecties. In 2017 zijn we gestart met het versneld actualiseren van de MJOP's. Hierdoor is er voor nagenoeg alle panden een geactualiseerd MJOP beschikbaar.

Onderhoudskosten Gebouwen kennen we bij de volgende programma's:
- Duurzame bereikbaarheid
- Kansrijk opgroeien
- Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)
- Levendige en gezonde stad (Vastgoed)

Duurzame bereikbaarheid
Onder de gebouwen binnen het programma Duurzame Bereikbaarheid vallen de parkeergarages en fietsenstallingen. Dit betreft het eigenaars- en gebruikersonderhoud van de stallingsvoorzieningen voor auto's (belanghebbende garages, openbare garages en P+R transferia) en fietsen (openbare stallingen, buurtstallingen en fietstrommels). Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening Onderhoud Bereikbaarheid'.

Kansrijk opgroeien
Binnen het Programma Kansrijk Opgroeien behoort het onderhoud aan schoolgebouwen die in eigendom zijn van schoolbesturen niet tot de gemeentelijke taken. Zowel voor schoolgebouwen waar de gemeente zelf eigenaar van is als voor verhuurde voormalige schoolgebouwen wordt voor de lange termijn een budget geraamd.

Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)
Voor het programma Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen) wordt hier het onderhoud van de zwembaden, de gymzalen, sportzalen en sporthallen en de opstallen op de sportparken opgenomen, zowel het gebruikersonderhoud als het eigenaarsonderhoud. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening Onderhoud Sport & Samenleven'.

Levendige en gezonde stad (Vastgoed)
Onder programma Levendige en gezonde stad (Vastgoed) vallen alle overige panden, waaronder de multifunctionele accommodaties en historisch erfgoedobjecten. Onderstaande onderhoudskosten zijn een gemiddelde, gebaseerd op een tien jaren onderhoudsplanning. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening Onderhoud Utrechts Vastgoed'.

Investeringen

Inleiding

In deze paragraaf rapporteren wij over de gerealiseerde investeringen (vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen) van het gemeentelijk eigendom.

Belangrijkste uitgangspunten

Uitgangspunten voor deze paragraaf zijn de actuele meerjarennota's en -plannen op het gebied van bereikbaarheid, maatschappelijk vastgoed, gemeentelijke gebouwen, openbare ruimte en de gemeentelijke water taken. Deze nota's vormen de basis voor het investeringsprogramma, u vindt een verwijzing naar deze nota's bij de verschillende subparagrafen per programma.

Een nadere specificatie per investering is opgenomen in de geheime investeringsstaten bij deze jaarstukken.

Ten behoeve van de autorisatie van de uitgaven wordt het gehele investeringskrediet in zijn geheel geautoriseerd voor de looptijd van het krediet. U autoriseert bij de programmabegroting bijvoorbeeld in één keer het bedrag voor een investering die in drie jaar wordt uitgevoerd. Het ritme van de uitgaven maakt deel uit van de liquiditeitsplanning en de verwachte schuldontwikkeling, zoals toegelicht in de paragraaf Financiering.

Onder investeringen verstaan wij het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Binnen de gemeente Utrecht worden de volgende categorieën investeringen onderscheiden:

- **Vervangingsinvesteringen:** Deze investeringen houden de bestaande functionaliteit of kwaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud.
- **Routine-investeringen:** Investeringen ter vervanging van bestaande activa in de sfeer van bedrijfsvoering met als doel de bedrijfsvoering van de gemeente op het huidige peil te houden. Het betreft voornamelijk investeringen in automatisering, meubilair, voertuigen en materieel. Het college autoriseert de onderliggende projecten, uw gemeenteraad autoriseert de bandbreedte.
- **Uitbreidingsinvesteringen categorie A:** Aankoop of vervaardiging van een nieuw kapitaalgoed dat een toevoeging betekent aan het volume en/of de kwaliteit van de bestaande kapitaalgoederen.
- **Uitbreidingsinvesteringen categorie B:** Uitbreidingsinvesteringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan. Het gaat hierbij om zeer grote, politiek gevoelige of risicovolle projecten. De benodigde middelen worden niet geautoriseerd bij de programmabegroting.

Binnen de vervangings- en de uitbreidingsinvesteringen maken we onderscheid in investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut.

Economisch nut

Materiële vaste activa hebben een economisch nut wanneer deze verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Ook wanneer wij ter bestrijding van kosten rechten of een heffing kunnen innen spreken we van materiële vaste activa met een

economisch nut. Een voorbeeld hiervan zijn investeringen in de gemeentelijke riolering, scholen en welzijnsaccommodaties.

Maatschappelijk nut
Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen inkomsten, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreft investeringen in bijvoorbeeld wegen, fietspaden, water en groenvoorzieningen.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Algemeen		
Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA)	2020	De nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa bepaalt het financiële beleid ten aanzien van de grondslagen voor waardering en activering van vaste activa.
Ontwikkelen en wonen voor iedereen – Stedelijke omgeving		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2023	2023	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Duurzame bereikbaarheid		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2023	2023	Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid is onderdeel van het Meerjaren Perspectief Ruimte.
Aantrekkelijke en groene leefomgeving		
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	De Nota Beheer Openbare Ruimte is het beleidskader waarin staat wat de kwaliteit van de openbare ruimte is, hoe we ontwikkelend willen beheren en hoe we de verschillende opgaven willen betalen.
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolering beschrijft hoe we met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe we omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Levendige en gezonde stad – Toegankelijke buurtvoorzieningen		
Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023	2023	In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) leggen wij verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Dit betreft zowel het gehele programma Vastgoed, als het vastgoeddeel in de programma's Bereikbaarheid en Sport. Het MPUV kijkt ook vooruit naar de positie van de vastgoedportefeuille in de toekomst. Het MPUV brengt het beheer van de vastgoedportefeuille (panden en percelen) transparant en systematisch in beeld. Wij geven middels het MPUV inzicht in de keuzes van investeringen in

Beleidsnota	Datum	Inhoud
		vastgoed op middellange en lange termijn.
Levendige en gezonde stad – Toegankelijke sportvoorzieningen		
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023	2019	De Nota Kapitaal Goederen 2020 – 2023 Maatschappelijk Vastgoed gaat over het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Utrecht binnen de programma's Vastgoed, Sport en Bereikbaarheid. In deze nota wordt een kwalitatieve en kwantitatieve raming gegeven voor de investeringen in het maatschappelijk vastgoed voor de komende vier jaar.
Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023	2023	Zie bij doelstelling Toegankelijke buurtvoorzieningen.
Capaciteitsonderzoek sportaccommodaties	2022	Stand van zaken met betrekking tot de benodigde capaciteit voor sportaccommodaties in het kader van de groei van de stad.
Levendige en gezonde stad – Vastgoed		
Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023	2023	Zie bij doelstelling Toegankelijke buurtvoorzieningen.
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 .	2019	Zie bij doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen.
Passende ondersteuning en opvang - 24-uurs begeleiding		
Beleidsnota Utrecht onder dak	2024	Beleid voor de opvang van dak- en thuisloze mensen
Kansrijk opgroeien		
Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV) 2016-2025	2016	Het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) geeft invulling aan de ambities rondom het realiseren van goede, gezonde en duurzame scholen voor alle Utrechtse leerlingen. Het MPOHV is het gezamenlijk bereikte resultaat van schoolbesturen en gemeente. Door de onderwijshuisvestingsbehoefte opnieuw in een meerjarenperspectief te plaatsen kan tijdig worden voorzien in voldoende en kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Planningsoptimisme

Onderbesteding op investeringen en planningsoptimisme hebben al langer de aandacht van organisatie, bestuur en accountant. Vanaf de Programmabegroting 2025 is de gemeentebrede investeringsinformatie verbeterd, waarbij in de paragraaf investeringen van de geautoriseerde investeringen een uitgavenraming per jaar is opgenomen. Daarbij is het mogelijk om de investeringsbedragen voor de verschillende jaren uit te splitsen naar programma, doelstelling en investeringscategorie. De uniformiteit, toelichtingen en leesbaarheid van de meerjaren-investeringsplannen voor ruimte, bereikbaarheid, beheer openbare ruimte, onderwijshuisvesting en vastgoed zijn het afgelopen jaar verbeterd. Vanaf de meerjaren-investeringsplannen 2025 wordt ook de investeringsinformatie op uniforme wijze in de plannen opgenomen, waardoor deze vergelijkbaar en ook aan te sluiten is op de investeringsinformatie in de begroting. Hiermee zijn de uniformiteit, toelichtingen en leesbaarheid van de jaarlijkse investeringen en de meerjarenplannen voor de raad verbeterd. In 2025 start een meerjarige programmatische aanpak om de (centrale) sturing op de

investeringsvolumes en kapitaallasten te verbeteren en reëler te ramen/onderuitputting terug te dringen.

Totaaloverzicht investeringen

Tabel 1: Totaaloverzicht investeringen per categorie

x €1.000

Categorie investering	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Vervangingsinvesteringen	779.670	38.034	817.704	426.067	391.637
Routine-investeringen	24.533	0	24.533	15.997	8.536
Uitbreidingsinvesteringen categorie A	896.636	93.745	990.380	**335.134**	655.246
Totaal geautoriseerde investeringen	**1.700.838**	**131.779**	**1.832.617**	**777.198**	**1.055.419**
Uitbreidingsinvesteringen categorie B	247.169	-34.037	213.132	nvt	213.132
Totaal investeringen	**1.948.008**	**97.742**	**2.045.749**	**777.198**	**1.268.551**

Tabel 2: Totaaloverzicht vervangingsinvesteringen per programma

x €1.000

Categorie investering/programma	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Vervangingsinvesteringen					
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	13.143	0	13.143	1.993	11.150
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	256.822	30.793	287.615	181.673	105.942
Kansrijk opgroeien	249.351	447	249.798	144.064	105.733
Levendige en gezonde stad	260.354	6.794	267.148	98.336	168.812
Totaal	**779.670**	**38.034**	**817.704**	**426.067**	**391.637**

Tabel 3: Totaaloverzicht routine-investeringen per programma

x €1.000

Categorie investering/programma	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Routine-investeringen					
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	64	0	64	0	64
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	13.098	0	13.098	7.135	5.963

Veilige stad	64	0	64	0	64
Algemene middelen en Overhead (M&O en IPM)	11.307	0	11.307	8.862	2.445
Totaal	**24.533**	**0**	**24.533**	**15.997**	**8.536**

Tabel 4: Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Categorie investering/programma	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Uitbreidingsinvesteringen A					
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	29.310	36.843	66.153	21.960	44.193
Duurzame bereikbaarheid	293.840	40.389	334.229	172.956	161.273
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	18.041	20.298	38.339	25.444	12.895
Passende ondersteuning	0	750	750	750	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	2.000	0	2.000	350	1.650
Kansrijk opgroeien	331.486	8.700	340.186	100.191	239.995
Levendige en gezonde stad	221.958	-13.235	208.723	13.483	195.240
Totaal	**896.636**	**93.745**	**990.380**	**335.134**	**655.246**

De in de tabellen opgenomen programma's bevatten per doelstelling een overzicht van de investeringen, inclusief toelichting. Daarnaast is er een nadere specificatie van de bovenstaande geautoriseerde en de voor 2024 nog te autoriseren investeringen in de investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarstukken).

Af te sluiten investeringsprojecten

Investeringsprojecten die fysiek zijn afgerond, worden aan het eind van het jaar afgesloten. Daarbij zetten we per project de door u geautoriseerde bedragen af tegen de daadwerkelijk gedane uitgaven. Hieruit blijkt of er een overschot of een tekort is op het betreffende project.

Uit het totaal van de af te sluiten investeringsbudgetten blijkt dat we voor 193,148 miljoen euro aan door uw gemeenteraad geautoriseerde investeringsprojecten administratief geheel of gedeeltelijk afsluiten. Voor deze projecten is in totaal 180,328 miljoen euro aan werkelijke uitgaven gedaan. Dit leidt per saldo tot een overschot aan kredieten van 12,820 miljoen euro. De financiële dekking van tekorten en bestemming van overschotten leggen wij aan u voor bij de Voorjaarsnota 2025.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Geen af te sluiten kredieten

Klimaatvriendelijke stad
Geen af te sluiten kredieten

Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Mobiel data systeem	300	324	-24
2.	Platolaan (Nieuwe fietsroute Rijnsweerd Noord)	2.000	1.793	207
3.	Maatregelen voor de voetganger	1.320	1.319	1
4.	Proof of concept	565	624	-59
5.	Bewegwijzering	803	1.130	-327
6.	Slimme kruisingen	1.048	421	627
7.	Uitbreiding betaald parkeren	1.200	1.275	-75
8.	Moldaudreef	1.247	1.247	-
	Totaal	**8.483**	**8.133**	**350**

Toelichting:
Voor- en nadelen worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid en het uiteindelijke resultaat wordt voorgesteld om op te nemen in de herprogrammering in het MPB 2025.

1. Mobiel data systeem
Het krediet van het mobiel data syteem wordt met een nadeel van 0,024 miljoen euro afgesloten, dit is ontstaan doordat de kosten hoger zijn uitgevallen dan verwacht.

2. Platolaan (Nieuwe fietsroute Rijnsweerd Noord)
Het project Platolaan (Nieuwe fietsroute Rijnsweerd Noord) is afgesloten in 2024 met een onderbesteding van 0,207 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van lagere aannemerskosten dan vooraf begroot.

3. Maatregelen voor de voetganger
Het project Maatregelen voor de voetganger is in 2024 afgerond. Het project is afgesloten binnen het gestelde krediet.

4. Proof of concept
Het project proof of Concept is afgesloten in 2024 met een overbesteding van 0,059 miljoen euro.

5. Bewegwijzering
Autobewegwijzering heeft veel last gehad van inflatie als gevolg van de oorlog in Oekraine. De prijzen voor materiaal (aluminium – voor de bordjes) zijn erg gestegen. Daarnaast zijn ook de uren voor de Nationale bewegwijzeringsdienst flink gestegen. Het project wordt afgesloten met een overbesteding van 0,327 miljoen euro.

6. Slimme kruisingen
Vanwege de complexiteit van het project Slimme Kruisingen is besloten het krediet af te sluiten met een onderbesteding van 0,627 miljoen euro.

7. Uitbreiding betaald parkeren
Het project uitbreiding betaald parkeren 2020-2024 is afgesloten in 2024 met een overbesteding van 0,075 miljoen euro. Voor uitbreiding betaald parkeren 2025 is een nieuw krediet beschikbaar.

8 .Moldaudreef
Het project Moldaudreef is in 2024 afgerond. Het project is afgesloten binnen het gestelde krediet.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Beheer openbare ruimte

x €1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Vrijgave krediet voor strategische verwerving overslag- en verwerkingslocatie voor grondstoffen beheer openbare ruimte	20.298	19.900	398
	Totaal	**20.298**	**19.900**	**398**

Toelichting
De kosten koper van de verwerving waren dermate laag dat ze onder het te activeren bedrag vielen.

Levendige en gezonde stad

Toegankelijke sportvoorzieningen

x € 1.000

r.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Zwembad De Kwakel -duurzaamheid-	1.059	128	931
2.	SPC Galgenwaard -groot onderhoud en renovatie-	3.173	1.836	1.337
3.	SPP Welgelegen veld 5 (dry hockey)	600	558	42
4.	Renovatie en verduurzaming kleedgebouw sportpark Vechtzoom	1.230	1.483	-253
5.	SPP voordorp Veld 12	503	459	44
6.	Tijdelijke sporthal Loevenhoutsedijk 6 (laten staan)	3.410	2.993	417
7.	Atletiekbaan Overvecht	550	418	132
	Totaal	**10.525**	**7.875**	**2.650**

Toelichting

Overschrijdingen op investeringen van meer dan € 0,1 miljoen euro of meer dan 10 procent zijn hieronder toegelicht:

Zwembad de Kwakel - duurzaamheid -
Uiteindelijk is de scope van het project verkleind en zijn er minder werkzaamheden uitgevoerd.

SPC Galgenwaard - groot onderhoud en renovatie -
Uiteindelijk is de scope van het project verkleind en zijn er minder werkzaamheden uitgevoerd.

Renovatie en verduurzaming kleedgebouw sportpark Vechtzoom
Een tegenvallende aanbesteding heeft tot hogere projectkosten geleid.

Nummer 6 en 7 zijn deels gereed gemeld. Betreffende gebouwen zijn in gebruik genomen en in 2025 worden de werkzaamheden en financiën afgerond.

Vastgoed

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Sportcampus deel 1 en 2 en deel onderwijs	14.156	14.086	70
2.	Emile Hullebroeckstraat 060- (Spoor 2)	796	799	-3
3.	Oudwijkerdwarsstr. 148 (Buurth. Oudwijk/Podium Oost)	2.600	2.487	113
4.	Burchtpoort Cultuurcampus - 2020-	4.770	3.808	962
5.	Gloriantdreef (bieb) fase 1 (archiveren)	4.264	296	3.968
6.	Ventilatie Daelwijck - Floridadreef 1-	240	161	79
7.	Ventilatie Tolsteeg - Maansteenweg 1 -	240	175	65
8.	Directievilla -verhuur gereed maken-	700	568	132
9.	Renovatie achtergevel Pauwstraat 13a	632	652	-20
10.	Agnietenstraat 001-003 Nicolaasdwarsstraat 020 (Renovatie Centraal Museum en Depot)	4.400	4.312	88
11.	Domtoren	37.389	34.926	2.463
12.	Tivoli Vredenburg	1.850	1.683	167
13.	Grebbeberglaan	2.998	2.612	386
	Totaal	**75.035**	**66.565**	**8.470**

Toelichting

Overschrijdingen op investeringen van meer dan € 0,1 miljoen euro of meer dan 10 procent zijn hieronder toegelicht:

Oudwijkerdwarsstr. 148 (Buurth. Oudwijk/Podium Oost)
De raming die basis vormde voor de autorisatie bleek te hoog, bouwkosten vielen uiteindelijk lager uit.

Grebbeberglaan
Hogere kosten in de uitvoeringsfase.

Nummer 4 t/m 12 zijn deels gereed gemeld. Betreffende gebouwen zijn in gebruik genomen en in 2025 worden de werkzaamheden en financiën afgerond.

Kansrijk opgroeien

Onderwijshuisvesting

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Gymzaal Terweide	2.650	2.654	-4
2.	Paulusschool	987	822	165
3.	Renovatie Weerdsingel tbv LEF	7.000	6.853	147
4.	Lawick van Pabstlaan 1, SPOU, Pantarijn	7.188	7.191	-3
5.	Lanslaan 12, Attleeplantsoen 39, PCOU	11.154	11.155	-1
6.	RKVDMH Herbestemming OBS Vleuterweide	6.071	6.072	-1
7.	Ventilatie Grebberberglaan	165	161	4
8.	St. Gregoriuscollege -deel 1- (Nieuw Welgelegen)	8.044	7.926	118
9.	Basisschool Leeuwesteyn Noord	14.790	14.773	17
10.	Aankoop Van Bijnkershoeklaan	1.900	1.828	72
11.	Willibrordschool -uitbreiding incl. kinderopvang-	4.650	4.679	-29
12.	Rosweijdelaan 1, PCOU, Beatrixschool (volledige gereedmelding)	4.111	4.111	0
13.	Sportcampus, Leidsche Rijn College, aanpassing (volledige gereedmelding)	2.000	2.000	0
	Totaal	**70.710**	**70.225**	**485**

Overschrijdingen op investeringen van meer dan € 0,1 miljoen euro of meer dan 10 procent zijn hieronder toegelicht:

Paulusschool
De onderschrijding op dit project is het gevolg van lagere kosten in de uitvoeringsfase van het project.

Renovatie Weerdsingel LEF
De raming die de basis vormde voor de autorisatie bleek te hoog, bouwkosten vielen uiteindelijk lager uit.

Nummer 8 t/m 11 zijn deels gereed gemeld. Betreffende gebouwen zijn in gebruik genomen en in 2025 worden de werkzaamheden en financiën afgerond.

Algemene middelen en overhead
Geen af te sluiten kredieten

Vastgoed

Inleiding

De paragraaf Vastgoed gaat over al het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom is of beheerd wordt door de vastgoedorganisatie van de gemeente Utrecht.

Algemeen

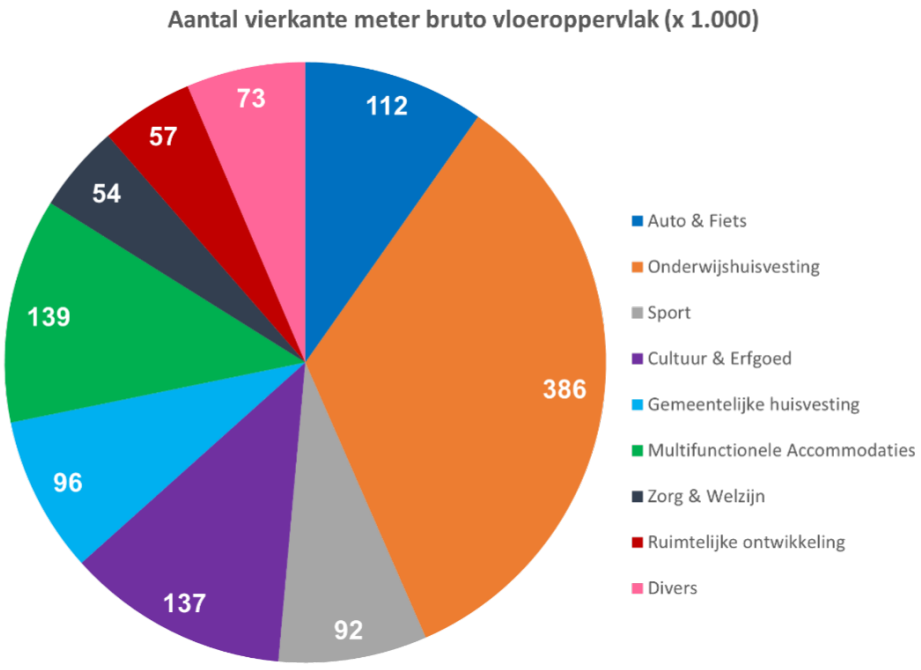
Het vastgoed wordt ingezet voor verschillende beleidsvelden, die ondergebracht zijn in de verschillende programma's.
In 2024 is het maatschappelijk vastgoed ondergebracht in de volgende drie programma's:

1. Levendige en gezonde stad
2. Kansrijk opgroeien
3. Duurzame bereikbaarheid

Onder het eerste programma, Levendige en gezonde stad, vallen de volgende opgaven:

- Sport
- Cultuur en Erfgoed
- Gemeentelijke huisvesting
- Multifunctionele accommodaties
- Zorg en Welzijn
- Overige panden

Onder het tweede programma, Kansrijk opgroeien, valt onderwijshuisvesting.
Onder het derde programma, Duurzame bereikbaarheid, vallen met name de parkeergarages en fietsenstallingen.
In onderstaande grafiek wordt zichtbaar gemaakt hoe de vierkante meters die de gemeente beheert, zijn verdeeld naar opgave.

Peildatum 31 december 2024

Belangrijkste uitgangspunten

Het maatschappelijk vastgoed van de Gemeente Utrecht wordt gericht ingezet om de maatschappelijke opgave van een “Gezond stedelijk leven voor iedereen” mogelijk te maken. We voorzien in de groeiende behoefte aan ruimte voor maatschappelijk relevante partijen door de investeringen in vastgoed mee te laten groeien met de groei van de stad.

- Het maatschappelijk vastgoed moet maatschappelijk en financieel rendabel zijn. Dit uitgangspunt houdt in dat het vastgoed bijdraagt aan de doelstellingen van de gemeente enerzijds. Anderzijds is het uitgangspunt dat de kostprijs van vastgoed via de huur (al dan niet met aanvulling via de beleidsvelden aan de huurder), wordt vergoed. Dat volgt uit de Wet Markt en Overheid.
- Het huurprijsbeleid houdt in dat de huur voor beleidsondersteunend vastgoed kostprijsdekkend is; voor alle overige (commerciële) huurders geldt de markthuur. Er wordt geen subsidie verstrekt via de huur.
- Voor het maatschappelijk vastgoed geldt conditie-gestuurd onderhoud als uitgangspunt. Het vastgestelde minimale kwaliteitsniveau is conditieniveau 3 (op basis van NEN 2767).
- De panden die door de gemeente geëxploiteerd worden, zijn toegankelijk voor iedereen.
- Wij streven naar energieneutraal bij renovatie en nieuwbouw. Voor bestaande panden versnellen we – met inachtneming van de technische en financiële mogelijkheden – de verduurzaming. We maken daarom per gebouw een afweging van de maatregelen en hun bijdrage aan gezonde verstedelijking.
- Het maatschappelijk vastgoed voldoet bij nieuwbouw en grote renovaties aan de Utrecht Standaard Toegankelijk.
- Leegstandsbeheer is gericht op het efficiënt inzetten van vastgoed bij leegstand met de focus op maatschappelijk gebruik, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen korte en lange termijn.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Kaderbrief 2017	2017	De Kaderbrief Vastgoed 2017 is het uniforme beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed.
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG)	2019	De Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG) geeft inzicht in de geplande investeringen voor het maatschappelijk vastgoed van gemeente Utrecht binnen de toenmalige programma’s.
Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	2021	Het Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed geeft de visie op het creëren van maatschappelijke waarde vanuit het instrument van gemeentelijk vastgoed; dit geeft richting voor de actualisatie van het vastgoedbeleidskader en het te voeren vastgoedbeleid.
MPUV 2023	2023	Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) brengt jaarlijks bij de Voorjaarsnota transparant en systematisch het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille (panden en percelen) in beeld en geeft een toekomstperspectief voor de vastgoedportefeuille.
Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025		De ambities en plannen voor gezonde, duurzame en passende scholen zijn vastgelegd in dit meerjarenperspectief.

Voor deze doelstelling is recent nieuw beleid gemaakt (Beleidsnota Vastgoed, opvolger van de kaderbrief 2017). Dit wordt in 2025 vastgesteld.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Hier staan we stil bij de relevante ontwikkelingen die voor 2024 van invloed waren op onze ambitie.

Betaalbaarheid door huurders onder toenemende druk
In de begroting 2024 signaleerden we dat, onder andere door stijgende bouwkosten (als gevolg van inflatie en energiecrisis) en hogere onderhoudskosten, de kostprijsdekkende huur verder zou gaan stijgen. We hebben gezien dat de inflatie rondom bouwkosten afnam en niet meer sterker steeg dan het algemene prijsindexcijfer. Daarnaast zijn de energieprijzen enigszins genormaliseerd, maar nog steeds hoog. Door onzekerheid over (Rijks)subsidies, stijgende onderhoudskosten en btw-verhogingen bij sport en cultuur bleven de zorgen over de betaalbaarheid bestaan bij onze maatschappelijke huurders.

Marktontwikkelingen (vertragingen in projecten)
De afgelopen jaren, ook in 2024, hebben we gemerkt dat de kosten van het ontwikkelen en beheren & onderhouden van maatschappelijk vastgoed blijven stijgen. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden en onze doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid en gezondheid.
In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in gebieden als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier en Merwede wordt steeds duidelijker dat de normbudgetten die we hanteren niet meer passen bij de hoogstedelijke uitgangspunten en ambities. In 2024 hebben we het gesprek over de ambities tegenover de betaalbaarheid verder op gang gebracht.
Stapeling van functies versterkt deze problematiek. Samen met aanleverproblemen, netcongestie en beschikbare capaciteit in de markt veroorzaakt dit vertraging binnen projecten.

Netcongestie
In de begroting 2024 hebben we netcongestie als ontwikkeling gesignaleerd. In 2024 zien we dat netcongestie een blijvende uitdaging is voor ons maatschappelijk vastgoed, dit zal de komende jaren zo blijven. Zo worden aanvragen voor nieuwe grootverbruik aansluitingen op een wachtlijst geplaatst en is het niet uit te sluiten dat netcongestie in de nabije toekomst ook voor kleinverbruik aansluitingen zal gelden. Wanneer projecten niet (tijdig) gerealiseerd worden belemmert dit de gebalanceerde groei van onze stad, onze wettelijke taak ten aanzien van onderwijshuisvesting en de huisvesting van andere gemeentelijke beleidsdoelen, zoals sport, zorg en cultuur.

In 2024 zijn diverse stappen gezet om de gevolgen van netcongestie te beperken. Op 21 mei 2024 hebben wij uw raad per brief geïnformeerd over een tijdelijke maatregel om te voorkomen dat lopende renovatieprojecten (per direct) stil komen te liggen. In plaats van volledig aardgasvrij renoveren kiest de gemeente ervoor om gebouwen tijdelijk aardgasvrij-ready te maken. Zodra er weer aansluitcapaciteit beschikbaar is worden de betreffende gebouwen alsnog volledig aardgasvrij gemaakt. Voor (vervangende) nieuwbouwprojecten is nog geen eenduidige kortetermijnoplossing in zicht en wordt per project gezocht naar een maatwerkoplossing. Voor diverse projecten zijn al oplossingen gevonden. Zo wordt in de nieuwe Utrechtse stadswijk Merwede gewerkt met een nieuw type stroomcontract: een groepscontract waarin de gehele wijk een gecombineerd maximaal vermogen krijgt. Hierdoor kunnen ook maatschappelijke voorzieningen met een grootverbruik aansluiting gerealiseerd worden. Naast contractuele oplossingen worden ook andere netbewuste oplossingen overwogen en onderzocht, zoals het realiseren van externe regelbare opwek door middel van batterijen, aggregaten en zonnepanelen.

Stijgende onderhoudskosten, mede door wettelijke verplichtingen aan onderhoud
In 2024 zijn de onderhoudskosten gestegen. Onderhoudscontracten hebben we geïndexeerd. Nieuwe contracten hebben echter gezorgd voor een stijging van de onderhoudskosten. Daarnaast zorgen de kosten van de wettelijke verplichtingen voor een stijging. Met name het uitvoeren van brandscans en de uitvoering van maatregelen die daaruit volgen zorgen voor een forse stijging in de onderhoudskosten. De middelen zijn voor enkele jaren toereikend maar op termijn zien we een tekort ontstaan.

Leegstandsbeheer
Bij tijdelijke leegstand maakt de gemeente onderscheid tussen:

- Klassiek leegstandsbeheer voor de periode 0 tot 6 maanden (de gemeente heeft hiervoor een overeenkomst met een externe partij);
- Tijdelijk beheer voor de periode 6 tot 24 maanden.

Voor deze laatste, langere periode zijn we in 2024 gestart met het zoeken naar een passende vorm. Uitgangspunt is dat we deze panden wijk- of buurtgericht inzetten voor maatschappelijke doeleinden. Hierbij is het van belang dat er aandacht is voor maatwerk en flexibiliteit, zodat per pand en per duur van de leegstand het juiste initiatief voor de wijk gekozen kan worden. Hiervoor wordt de kennis en expertise van (beleids)afdelingen ingeschakeld. Daarnaast hebben we onderzocht welke financiële-, juridische- en praktische consequenties deze vorm van beheer heeft en hebben we een aanbestedingsleidraad opgezet.

Ambitie maatschappelijk vastgoed

De gemeente stond in 2024 met het maatschappelijk vastgoed opnieuw voor een paar grote uitdagingen. Deze uitdagingen hadden enerzijds betrekking op het vastgoed zelf (marktomstandigheden, netcongestie, verduurzaming) en anderzijds op de organisatie (voldoende personeel, processen op orde). De gemeente wil in staat zijn om te voorzien in de groeiende behoefte aan vastgoed voor maatschappelijk relevante partijen. Daarbij is het belangrijk dat het vastgoed goed onderhouden wordt en blijft, duurzaam en toegankelijk is. In 2024 is duidelijk geworden dat het onvermijdelijk is dat er keuzes zullen moeten worden gemaakt. De opgaven waarvoor de Vastgoedorganisatie staat en waar we onze energie willen richten, zal een voortdurende afweging vragen tussen ambitie en realisme.

Binnen de Begroting 2024 hebben we onze ambitie in de volgende doelstellingen vertaald, waar we nu op terugblikken:

- Binnen het programma Kansrijk opgroeien werken we aan de doelstelling: Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen , die voldoende passend en duurzaam is.
- Binnen het programma Levendige en gezonde stad werken we aan de doelstellingen: Gelijk aan de groei van de stad heeft Utrecht voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen en Voldoende en optimaal gespreid en goed onderhouden gemeentelijk vastgoed dat bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.
- Binnen het programma Duurzame bereikbaarheid werken we aan de doelstelling: Mobiliteitsgedrag dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare stad.

Hieronder willen we graag terugblikken en ingaan op welke onderwerpen wij in 2024 tactisch hebben verder gewerkt, zoals benoemd in de begroting 2024:

Klanttevredenheid

- In 2024 zijn we verdergegaan met de verbeterpunten die voortkomen uit de benchmark gemeentelijk vastgoed uit 2023.
- Wij zijn doorgegaan met verbeteren, dat hebben wij langs de volgende lijnen gedaan:
- Voor de dienstverlening hebben wij de processen verder geoptimaliseerd en waar het kan geautomatiseerd;
- We hebben de relatie met de huurder verder bestendigt, onder andere door de Huurdersdag die we hebben georganiseerd;
- Met de grootste huurders, met complexiteit aan pand, onderhoud of techniek, hebben we het jaarplan besproken, de overige huurders hebben we tijdig geïnformeerd wanneer er onderhoud wordt uitgevoerd.

Verduurzaming

- Om de verduurzamingsambitie verder in te vullen hebben we gewerkt aan een bijdrageregeling voor tonnen CO2. In deze pilot wordt een methode gehanteerd om bij investeringen de reductie van CO 2 te hanteren als maatstaf om bij te dragen aan de energietransitie. Hierover is in december een raadsbrief verstuurd.

Toegankelijkheid

- In 2024 hebben we gebouwen die niet op een natuurlijk moment (grootschalige renovatie of nieuwbouw) toegankelijker gemaakt konden worden laten inventariseren door een toegankelijkheidsadviseur. Per gebouw hebben we een rapport opgesteld met voorstellen om de toegankelijkheid te verbeteren. In 2024 zijn we ook begonnen met de uitvoering bij de eerste gebouwen.

Financiën

Voor vastgoed heeft de Vastgoedorganisatie budgetten toegekend gekregen, verspreid over de diverse programma's en beleidsdoelstellingen van de gemeente Utrecht. Onderstaand overzicht biedt een totaalbeeld van deze beschikbaar gestelde budgetten inclusief de uitnutting van deze budgetten in 2024.

x €1.000

Beleidsdoelen		Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Duurzame bereikbaarheid	Baten	1.034	994	1.045	51
	Lasten	11.370	13.406	13.142	264
	Onttrekking reserves	0	0	0	0
Totaal Duurzame bereikbaarheid		**-10.336**	**-12.412**	**-12.097**	**315**
Kansrijk opgroeien	Baten	5.729	4.005	4.825	820
	Lasten	55.368	59.922	59.792	130
	Onttrekking reserves	3.009	54.998	55.003	5
	Toevoeging reserves	1.110	3.100	3.100	0
Totaal Kansrijk opgroeien		**-47.740**	**-4.019**	**-3.064**	**955**
Levendige en gezonde stad - Toegankelijk sport- voorzieningen	Baten	2.550	2.763	2.832	69
	Lasten	14.691	17.092	16.759	333
	Onttrekking reserves	2.528	33.705	33.987	282
	Toevoeging reserves	5.623	11.500	11.500	0
Totaal Levendige en gezonde stad - Toegankelijk sportvoorzieningen		**-15.236**	**7.876**	**8.560**	**684**

x €1.000

Beleidsdoelen		Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Levendige en gezonde stad - Vastgoed	Baten	28.981	28.592	27.592	-1.000
	Lasten	36.205	29.475	34.680	-5.205
	Onttrekking reserves	4.426	65.417	67.697	2.280
	Toevoeging reserves	9.372	4.338	4.508	-170
Totaal Levendige en gezonde stad - Vastgoed		**-12.170**	**60.196**	**56.101**	**-4.095**
Totaal Vastgoed		**-85.482**	**51.641**	**49.500**	**-2.141**

De toelichting van het financiële resultaat worden verantwoord onder de programma's.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Het sturen op en beheersen van de bedrijfsprocessen is de primaire verantwoordelijkheid van het college. De raad moet zich wel een oordeel kunnen vormen over de inrichting en het functioneren van de bedrijfsvoering. De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens van de gemeente Utrecht ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Speerpunten 2024

Voor 2024 hebben we vijf inhoudelijke speerpunten.

Inclusie en diversiteit
In 2024 zijn concrete stappen gezet in het verder werken aan een veilige, inclusieve organisatie voor de medewerkers en aan een diverse organisatie waar inwoners zich in herkennen. De meeste organisatieonderdelen hebben in 2024 een plan van aanpak opgesteld en daarmee concrete vervolgstappen gezet in o.a. bewustwording, inclusief leiderschap en meer diversiteit bij in- en doorstroom van medewerkers.
De actuele behaalde resultaten zijn in september 2024 ter informatie gedeeld met de gemeenteraad en in de raadsbrief van april 2024 is de gemeenteraad geïnformeerd over de doelstelling om per 2026 minimaal 20% biculturele diversiteit te beschikken in de functies van schaal 12 en hoger.

Capaciteitsmanagement
Om de opgaven voor de stad uit te kunnen voeren, rekening houdend met de structureel verkrappende arbeidsmarkt en beschikbare financiële middelen, is het voor de organisatie belangrijk om grip te houden op in-, door- en uitstroom van medewerkers. In 2024 is het gebruik van HR-analytics verder doorontwikkeld waarmee de organisatie datagedreven en scherp zicht houdt op de bemensing. Op deze manier kan de organisatie beter sturen op de gewenste beschikbaarheid van interne en externe medewerkers.
Ook zijn de eerste stappen gezet voor het opzetten van een centraal loopbaancentrum waarmee het voor eigen medewerkers eenvoudiger wordt om nieuwe loopbaanstappen te kunnen zetten binnen de organisatie. Met als doel het behoud van huidige medewerkers en een aantrekkelijk werkgeverschap voor nieuwe medewerkers. Dit is nadrukkelijk van belang in deze tijd van bezuinigingen.

Informatie op orde
Middels de reguliere raadsbrief voortgang risicovolle projecten wordt uw raad op de hoogte gehouden op de voortgang van het programma Informatie op orde. Daarin valt te lezen dat een deel van de activiteiten vertraging oploopt maar dat er op dit moment geen reden is om de afspraken uit het startdocument te herzien.

Standaardisatie
In 2024 zijn de laatste standaarden onder regie van het programma opgeleverd en in een continu verbetercyclus gezet. Het programma De Utrechtse Standaard (DUS) is in 2024 beëindigd conform programmaplan, er is een start gemaakt met het borgen van nieuw ontwikkelde werkwijzen en dienstverlening in de organisatie.

Sturen en verantwoorden
Het afgelopen jaar is de standaard voor de beleidscyclus verder geïmplementeerd. Vastgesteld zijn

onder andere de volgende beleidsdocumenten nieuwe stijl: Beleidsnota financiële bestaanszekerheid, Visie en Beleidsnota Utrecht circulair, Beleidsnota Utrecht onderdak, Beleidsnota samen stad maken en Beleidsnota opwekgebieden schone energie. Ook is de informatie in de begrotingscyclus verbeterd, onder andere de financiële informatie over investeringsuitgaven. Dit laatste zal ook doorwerken in de komende meerjarenprogramma's zoals het Meerjarenprogramma Ruimte (MPR). Deze resultaten vloeien voort uit de vaststelling in 2023 van de Beleidsnota standaard voor de beleidscyclus en een nieuwe programma-indeling van de begroting, waarmee meer samenhang is gebracht in de verschillende sturingsmechanismen (begrotingscyclus en beleidscyclus), zodat de kaderstelling door de gemeenteraad verbetert en een betere controle van beleid mogelijk wordt. De interne sturing (managementcyclus) sluit hierop aan.

Bedrijfsvoering

Personeel en Organisatie

Inhuur

Uitsluitend in situaties van 'piek en ziek', specialistische expertise en bij niet invulbare vacatures heeft de organisatie capaciteit ingehuurd. Doordat ook afgelopen jaar sprake was van een krappe arbeidsmarkt en relatief hoog ziekteverzuim was het noodzakelijk om meer in te huren dan gepland. In 2024 is voor 93,4 miljoen euro ingehuurd (15,2%van het totaal aan loon- en inhuurkosten). Dit betreft een overschrijding van 2,7 miljoen euro van het vastgestelde inhuurplafond uit de Programmabegroting 2024 (90,7 miljoen euro).
In de functies t/m salarisschaal 9 is afgelopen 5,9% van de betreffende formatie ingehuurd. Daarmee is de organisatie binnen het vastgestelde maximum van 10% gebleven (conform Amendement 52A uit 2018).

Weerbare organisatie

Gedurende het jaar zijn 34 workshops/trainingen aan afdelingen en leidinggevenden verzorgd over de thema's integriteit en ongewenst gedrag, is een centrale vertrouwenspersoon geworven en heeft de gedragscode voor medewerkers een update gekregen. Ook is in 2024 het integriteitsmanagement van de organisatie verstevigd door de komst van een centraal advies- en meldpunt. Bij dit centrale punt kunnen medewerkers terecht voor vragen, advies, voorlichting en training en hier meldingen worden gedaan over vermoedens van integriteitsschendingen of ervaren ongewenst gedrag. Mogelijk is mede door de komst van dit centrale meldpunt in 2024 een toename van het aantal ontvangen meldingen ontvangen ten opzichte van het voorgaande jaar 2023.

Conform de gemaakte afspraak over het informeren van de gemeenteraad over integriteitszaken wordt u via deze jaarstukken op hoofdlijnen geïnformeerd over de in behandeling genomen integriteitsmeldingen: In 2024 zijn 76 signalen/meldingen van vermeende integriteitsschendingen ontvangen. Deze signalen/meldingen hadden betrekking op:

- omgaan met elkaar (43)
- omgaan met spullen van de gemeente (9)
- omgaan met informatie (4)
- voorkomen van belangenverstrengeling (9)
- omgaan met bevoegdheden (8)
- gedrag in privésfeer (6)
- Voorkomen corruptie (1)

(sommige meldingen hadden betrekking op meerdere onderwerpen)
Ten aanzien van de afdoening:

- In 9 situaties heeft conform het ‘onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en misstanden’ een feitenonderzoek plaatsgevonden.
- In 21 situaties is een integriteitsschending vastgesteld
- In 46 situaties is geen integriteitsschending vastgesteld
- 9 situaties zijn nog niet afgerond.

In de situaties waarbij een integriteitsschending is vastgesteld heeft de organisatie waar gepast en mogelijk een maatregel getroffen richting de betrokken medewerker(s). Daarnaast heeft de organisatie in deze situaties nader gekeken of er kwetsbaarheden/omstandigheden zijn waar verbetermaatregelen op moeten worden genomen om herhaling te voorkomen.

Daarnaast zijn ook 10 signalen/meldingen binnengekomen die geen betrekking hadden op integriteit. Dit betreft o.a. zaken met betrekking tot een arbeidsconflict en/of functioneren. Deze signalen/meldingen zijn door het centrale meldpunt doorverwezen naar de juiste functionarissen.

Werken 3.0

Het programma Werken 3.0 faciliteert en ondersteunt dat de organisatie en de medewerkers gezond en hybride kunnen samenwerken aan de opgaven van de stad. De opgaven zijn bepalend voor waar en hoe de medewerkers werken. De organisatie zorgt stapsgewijs voor meer variatie en keuze in die voorzieningen, zowel voor thuis als op kantoor: een goed ingerichte thuiswerkplek, een laptop om veilig op te kunnen werken, stilte- en videobelplekken op kantoor evenals faciliteiten om samen te werken en te vergaderen.
In 2024 zijn de volgende zaken gerealiseerd:

- Herinrichting van een aantal verdiepingen van het Stadskantoor om de verschuiving van de meer klassieke kantoorfuncties naar ontmoeten, vergaderen en samenwerken te faciliteren.
- Oplevering van een nieuwe locatie voor de afdeling Erfgoed (voorheen in het Stadhuis). Zodat er meer ruimte beschikbaar komt voor het realiseren van de visie ‘Huis van de stad’ in het Stadhuis.
- Verdere invoering van nieuwe digitale samenwerkingsomgeving en applicaties voor medewerkers.

Doelstellingen Personeel en Organisatie

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024	Realisatie 2024
Inhuur externen (inhuurplafond)	Uitgangspunt is dat regulier en structureel werk wordt uitgevoerd door eigen medewerkers.	Maximaal 90,7 miljoen euro inhuurkosten.	93,4 miljoen euro
Inhuur externen	In de functies t/m salarisschaal 9 wordt maximaal 10% van de formatie ingehuurd.	Maximaal 10% externe inhuur ten opzichte van de formatie in functies t/m salarisschaal 9. Zoals dat is bepaald met Amendement 52 uit 2018.	5,9%
Culturele diversiteit	We zetten in op vergroting van culturele diversiteit in hogere functies.	De culturele diversiteit vanaf schaal 12 te verhogen naar 20% in 2026.	13% (dit betreft realisatie in 2023 op grond van Barometer Culturele Diversiteit

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024	Realisatie 2024
		Aangenomen motie 93 uit mei 2021 bepaalt dat het college met een streefcijfer komt. Dit streefcijfers is door het college aan de raad medegedeeld met deze raadsbrief uit oktober 2021.	van het CBS. Zie ook raadsbrief april 2024)
Stages	De gemeente Utrecht wil als werkgever kansen creëren voor jongeren. Dit doen we ook in de vorm van het aanbieden van stage- en werkervaringsplekken.	Minimaal 250 reguliere stageplaatsen, waarvan minimaal 150 op mbo-niveau.	340 stageplaatsen, Waarvan 157 op mbo-niveau
Verzuim	In het kader van duurzame inzetbaarheid zetten we blijvend in op het terugdringen van verzuim.	Maximaal een voortschrijdend gemiddeld ziekteverzuim van 5,7% (op grond van methodiek A&O-fonds gemeenten)	8,7% (in 2024 heeft concerndirectie besloten tot een geïntensiveerde aanpak om het verzuim terug te dringen)

Informatievoorziening en automatisering

In 2024 gaat de hoogste prioriteit uit naar de continuïteit van de informatiehuishouding van de gemeente. We nemen maatregelen om de informatiesystemen stabiel en goed beveiligd te houden. We pakken het continuiteitsrisico op het zaakgericht werken aan.
De cyber-dreiging vergt continu aandacht en aanscherping van onze gegevensbescherming. Dit doen we risico-gebaseerd, zodat we de goede balans houden tussen risicobeheersing en kosten. Ook in 2024 vraagt dit de nodige prioritering en investeringen in personeel, procedures en hulpmiddelen. In de Voorjaarsnota 2024 zullen we inzichtelijk maken wat de middelenbehoefte is om deze doelstelling te kunnen blijven borgen.Daarnaast werken we aan de toekomstbestendigheid en efficiëntie van onze informatiehuishouding en ICT door de onderstaande trajecten.

Digitale stad

In 2024 hebben we interne richtlijnen vastgesteld voor het gebruik van Artificiële Intelligentie en Social media-apps (weren risicovolle apps). Innovaties voor wervengebied (wervenkadaster) en druktemonitoring zijn geïmplementeerd. Naar de innovatie op monitor circulair is onderzoek gedaan met de Universiteit Utrecht wat niet geleid heeft tot implementatie. We ontwikkelen momenteel beleid om het duurzaam inkopen van ICT verder te verbeteren. Het opleidingsaanbod is uitgebreid met een verplichte e-learning gegevensbescherming en een AI Introductie-opleiding in samenwerking met de UU. Conform coalitieakkoord zijn opleidingen voor inwoners op basisvaardigheden en digitale veiligheid uitgevoerd en/of uitgebreid. Het stadspanel Uthiek is in verband met de bezuinigingen niet geïmplementeerd.

Samen Organiseren

In 2024 zijn alle klantcontactwebformulieren waar met DigID ingelogd wordt gemigreerd naar de nieuwe Common Ground infrastructuur. Het migreren van de overige formulieren loopt volgens planning als onderdeel van het programma Continuïteit zaakgericht werken.

Klantgericht samenwerken In Ketens (KiK):

Het programma KIK is in 2024 beëindigd. Een door KIK ontwikkelde werkwijze met passende IT-ondersteuning wordt inmiddels gebruikt door de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). Dit werkt goed en is onderdeel van het informatiesysteem van VGU.
Het programma KIK als geheel is geëvalueerd, afgehecht en overgedragen aan de staande organisatie. Niet alle ambitieuze doelen van het programma zijn behaald. De lijn stuurt verder op de doelen, al zal dat langzamer gaan door beperktere capaciteit/middelen (mede in relatie tot de bezuinigingsopgaven). Het programma heeft wel veel kennis en ervaring opgeleverd over inzet van innovatieve ICT, in lijn met landelijke ontwikkelingen, als ook ketensturing/procesregie over organisatieonderdelen heen. Deze ervaringen worden gebruikt bij o.m. de omgevingswet en Samen Organiseren / Common Ground.

Cloudtransitie

Het datacenter aan de Manitobodreef is ontmanteld. Het verhuizen van applicaties is in 2024 gestart en zal de komende jaren doorlopen bij momenten van reguliere vervanging en aanschaf van nieuwe applicaties.

Doelstellingen Informatievoorziening en automatisering

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024	
Continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen	We optimaliseren onze processen en de informatiehuishouding op basis van de ambities rondom dienstverlening, participatie, bedrijfsvoering en het nieuwe werken. Tijdens deze innovatie zorgen we ervoor dat de bedrijfskritische systemen beschikbaar zijn en de continuïteit blijft gewaarborgd.	Behoud van prestaties op beschikbaarheid en continuïteit van resp. 99% en 24/7.	In 2024 was de beschikbaarheid van onze systemen 99,74% over 365 dagen 24/7.
Open data/ Open overheid	We werken toe naar een meer open en transparante gemeente Utrecht.	Minimaal 300 open datasets en 20 open documenten op Utrechtse Open Platform (circa 10% van mogelijke open data sets)	We hebben ruim 400 open datasets, deels samengevoegd op basis van gebruikerswensen 30 open documenten staan klaar op het Open documenten platform dat bijna live is

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024	
Gegevensbescherming	De gemeente heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de implementatie van risicogestuurd werken op het gebied van gegevensbescherming. De doelstelling daarbij is om een volwassen managementproces neer te zetten dat certificeerbaar is op basis van de ISO 27001 standaard	Alle risicoanalyses op het gebied van informatieveiligheid en privacy op strategisch, tactisch en operationeel niveau, zoals voorgeschreven in het management systeem, zijn uitgevoerd en up-to-date.	Op strategisch niveau is de risicoanalyse in 2024 niet uitgevoerd en daarmee ook niet up-to-date. Op tactisch niveau zijn 16 van de 19 risicoanalyses uitgevoerd en ook up-to-date. Op operationeel niveau 617 van de 996 risicoanalyses uitgevoerd (=62%)

Financiën, Juridische zaken en inkoop

Verbeteren begrotingsproces

Ook in 2024 hebben we ons gericht op het verbeteren van het begrotingsproces en de begrotingsproducten. Technische begrotingswijzigingen zijn vanaf 2024 geïntegreerd in de bestuursrapportages en het aantal voorstellen voor resultaatbestemming zijn beperkt door de mogelijkheden voor reservemutaties in de jaarrekening uit te breiden. In de Programmabegroting 2025 zijn de concrete bezuinigingsvoorstellen uit de Voorjaarsnota 2024 verwerkt en waar nodig toegelicht in de onderliggende programma's. De paragraaf Verbonden partijen hebben we de standaard opzet van de paragrafen gegeven. Hierbij is met name aandacht besteed aan de bestuurlijke en wettelijke onderdelen. Zo is de risico-status van de verbonden partij toegevoegd en wordt er expliciet aandacht besteed aan de ontwikkelingen en beleidsdoelen. Voor gemeentebrede investeringsinformatie is een verbetering uitgewerkt. De paragraaf Investeringen bevat vanaf de Programmabegroting 2025 een investeringstabel waarin de jaarlijkse investeringsvolumes van geautoriseerde investeringen per programma, doelstellingen en investeringscategorie zijn opgenomen.

Versterken financiële functie

De financiële functie op zich is in staat is om te zorgen voor een correcte financiële verantwoording op basis van correcte financieel transactionele processen. De taakuitvoering voldoet aan de wettelijke eisen op het gebied van verantwoording en controle. Tegelijkertijd zijn op het gebied van financiële sturing de prestaties voor verbetering vatbaar. In 2024 is daarom gestart met het versterken van de financiële functie binnen de gemeente Utrecht. Een goed financieel beheer vormt de basis voor een goed bestuur.

In 2024 is gestart met het herijken, uitlijnen en vaststellen van de werkprocessen binnen financiën m.b.t. de jaarrekening en de voorjaarsnota. Hierbij is aandacht voor het vergroten van de kennis met name op het gebied van gemeentefonds en lokale heffingen. Daarnaast is begonnen met de herijking van de eerste financiële kaders en spelregels rondom het onderdeel Koers van de bedrijfsvoering. Het programma implementatie en gebruik van SAP is goed georganiseerd en verliep hierdoor ook in 2024 naar verwachting. Binnen het programma implementatie en gebruik van SAP is specifiek aandacht geweest voor de gebruikers. De betrokkenheid was onder de gebruikers daarom

ook groot. Dat zie je o.a. terug in de deelname van de georganiseerde workshops en trainingen, en de extra inzet in weekenden en tijdens kerstreces.
In 2024 is gestart met het programma Versterken financiële functie met als doel gericht en verder bij te dragen aan het versterken van de financiële functie. Het programma ondersteunt zichtbaar wat beter kan en moet, ondersteunt bij het verbinden en oppakken ervan en monitoren of de verbeteringen daadwerkelijk plaatsvinden. Omdat alle activiteiten van de gemeente Utrecht samenhangen met beschikbare middelen, zijn er veel belanghebbenden bij het verbeteren van de kwaliteit van de financiële functie. Zo ook de raad. De advies/raadscommissie wordt 2-4x per jaar geïnformeerd met een voortgangsrapportage.

Rechtmatigheidsverantwoording (RMV)

Over het verslagjaar 2023 heeft ons college voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven, ondanks het feit dat dit nog niet verplicht was over dat jaar. Van de accountant hebben we complimenten ontvangen over de manier waarop we deze verantwoording hebben uitgevoerd en aan uw raad hebben voorgelegd in de Jaarstukken 2023. In 2024 zijn we, in nauwe samenwerking met de accountant, verdergegaan met de verbetering van de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) die de rechtmatigheidsverantwoording onderbouwen, het standaardiseren van de VIC-plannen, de bijbehorende risico-inschatting en het verbeteren van het inzicht in IT-beheersmaatregelen. Voor 2024 hebben we de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld conform de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV.

Verbeteren juridische dienstverlening

In 2024 zijn de eerste stappen gezet om de juridische functie in de organisatie te versterken. Zo is Juridische Zaken als zelfstandig organisatieonderdeel gepositioneerd. Deze stevige positie helpt bij de versterkingsopgave en een toekomstbestendige juridische functie. Een aantal concrete initiatieven draagt bij aan de juridische kwaliteit en rechtsbescherming voor onze inwoners. Er is afgelopen jaar ingezet op direct contact met bezwaarmakers en verzoekers die een verzoek op grond van de Wet open overheid hebben ingediend. De kwaliteit van de procedures staat op verschillende plekken in de organisatie onder druk. Dat blijkt ook uit de cijfers hieronder. In 2024 zijn de eerste stappen gezet om meer lessen te trekken uit bezwaar en beroep en vanuit Juridische Zaken te sturen op de kwaliteit van besluitvorming. In 2025 wordt dit verder uitgebouwd.

Doelmatig inkopen en maatschappelijke doelstellingen

Op 19 maart heeft het college het nieuwe uitvoeringsprogramma MVOI vastgesteld. Met het uitvoeringsprogramma richten we ons als opdrachtgever op de vijf Utrechtse beleidsthema’s: klimaat, circulaire economie, gezonde leefomgeving, sociale & gezonde stad en ketenverantwoordelijkheid. Het programma vertaalt deze maatschappelijke doelen naar duidelijke inkooprichtlijnen, zodat het voor iedereen duidelijk is hoe zij kunnen bijdragen aan deze doelen. Samen met verschillende beleidsafdelingen hebben we uitgewerkt hoe we deze thema's concreet maken. Ook is er meer aandacht geweest voor de planvorming in de organisatie. Denk aan de keuzes die we al in een ontwerpfase maken. We hebben een ontwikkeling gestart om bij aanbestedingen beter de voortgang van de doelen te monitoren, zodat we de behaalde resultaten beter in kaart kunnen brengen en weten hoe onze inkopen hebben bijgedragen aan de maatschappelijke doelen.

Doelstellingen Financiën, Juridische zaken en Inkoop

Onderwerp	Toelichting	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
Financiën			
Tijdigheid budgetbeheer	Onze budgetrapportages en prognoses moeten zoveel mogelijk overeenkomen met de verantwoording.	Maximaal 3% afwijking van de kosten per programma tussen het geprognosticeerd resultaat (geraamd resultaat) bij de laatste bestuursrapportage en de verantwoording.	Bij 5 programma's bedraagt de afwijking meer dan 3%
Juridische zaken			
Zorgvuldige Juridische procedure	Zorgvuldige procedures worden niet alleen van ons verwacht, maar zorgen er ook voor dat aanvullende kosten worden voorkomen.	Als overheid hebben we als taak zorgvuldig met juridische procedures om te gaan.	In bezwaar is 18% gegrond verklaard of het primaire besluit aangepast en dus in de bezwaarfase hersteld. En 13% van de beroepszaken is gegrond verklaard
Verminderen beroepszaken	Wij willen het aantal beroepszaken terugdringen door de kwaliteit van de bezwarenzaken te verbeteren, zowel op inhoud als communicatie.	Tegen alle afgeronde bezwaarzaken wordt in maximaal 15% van de gevallen beroep aangetekend.	In 2024 is in 14% van de afgedane bezwaarzaken beroep ingesteld. Dit doel is behaald
Wettelijke termijn /doorlooptijd bezwaar en beroep	Beslissingen op bezwaar worden tijdig (binnen de wettelijke termijn) afgerond, zodat juridische procedures niet onnodig lang duren.	80% van de gevallen binnen de wettelijke termijn.	In 77% van de bezwaarprocedures is tijdig besloten. Daarmee is het doel net niet gehaald. Ten opzichte van 2023 is dit een verbetering. Toen werd er in 70% van de zaken tijdig besloten. In 2024 hebben we verder ingezet op het wegwerken van achterstanden en het beheersbaar krijgen van de werkvoorraad

Onderwerp	Toelichting	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
Inkoop			
Naleving inkoopregels	Om de rechtmatige inkoop en aanbesteding te borgen, vind er jaarlijks een controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels plaats	De omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels bedraagt maximaal 3,0 miljoen euro	Tot en met Q3 2024 is bij de gecontroleerde contracten € 1,1 mln. aan onrechtmatigheden geconstateerd. De beperkte onrechtmatigheid in 2024 toont een duidelijke verbetering ten opzichte van voorgaande jaren. De onrechtmatigheid in Q3 2024 bestaat voor € 0,5 mln. nog uit de doorloop van eerder geconstateerde onrechtmatigheden en zijn aflopend. Daarnaast zijn in Q3 2024 voor € 0,6 mln. aan nieuwe onrechtmatigheden geconstateerd
Plaatsingen Social return on Investment	Bij het inschrijven op aanbestedingen vragen we de opdrachtnemer om ter waarde van een percentage van de opdrachtsom een inspanning te plegen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (kansen op) werk te bieden	800 plaatsingen en 0,1 miljoen euro omzet bij sociale ondernemers.	894 plaatsingen en 2,1 miljoen euro omzet bij sociale ondernemers
Circulair inkopen	In juni 2018 hernieuwden we onze deelname aan de Green Deal Circulair Inkopen en verhoogden we met het collegeakkoord 2022-2026 onze doelstelling.	33% van het aanbestedingsvolume is circulair	Rapportage over de duurzaamheid-kpi's vindt plaats in het Duurzaamheidsverslag, zoals besloten in paragraaf "C1 Sturen en verantwoorden" van het op 19 maart 2024 door het College

Onderwerp	Toelichting	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
			vastgestelde uitvoeringsprogramma MVOI
Maatschappelijk verantwoord inkopen	Actieplan MVI van 20 maart 2018: voor tien kansrijke productgroepen geldt bij inkoop het hoogste ambitieniveau van MVI (niveau 3). We classificeren alle aanbestedingen naar duurzaamheids-ambitieniveau: Ambitieniveau 1: basis: wettelijke/landelijke minimumeisen opgenomen; Ambitieniveau 2: redelijk: de milieucriteria hebben een onderscheidend vermogen. Ambitieniveau 3: vooruitstrevend: oplossing voegt ook waarde toe aan omgeving. In de commissiebrief op Motie M2015/125 is de methode toegelicht.	% aanbesteed per ambitieniveau (1-3) % gecontracteerd op ambitieniveau (1-3) Monitoring per resultaatverantwoordelijke afdeling/IRM'er.	Rapportage over de duurzaamheid-kpi's vindt plaats in het Duurzaamheidsverslag, zoals besloten in paragraaf "C1 Sturen en verantwoorden" van het op 19 maart 2024 door het College vastgestelde uitvoeringsprogramma MVOI

Rechtmatigheid

Het college geeft met ingang van de Jaarrekening 2023 een rechtmatigheidsverantwoording af, ondanks dat de rechtmatigheidsverantwoording voor het verantwoordingsjaar 2024 nog niet verplicht is. De grondslag voor deze verantwoording is de kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV en de aanvullende beoordelingscriteria die zijn opgenomen in de Verordening financieel beleid en beheer (Verordening).

Een oordeel over de financiële rechtmatigheid en de controle die de gemeente hierop uitvoert vindt plaats aan de hand van onderstaande criteria:

- Voorwaardencriterium
- Begrotingscriterium

- Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

De uitkomst van de rechtmatigheidscontrole conform de eisen vanuit de kadernota, is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in beginsel rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde verantwoordingsgrens. Vervolgens vindt toetsing plaats op basis van de aanvullende beoordelingscriteria vastgelegd in de Verordening. Op basis daarvan is de beoordeling dat we ruimschoots binnen de verantwoordingsgrens zijn uitgekomen. De overschrijdingen van de gerealiseerde lasten in enkele programma's zijn grotendeels uitlegbaar en daarmee acceptabel.
Ten opzichte van het jaar 2024 zijn de rechtmatigheidsfouten afgenomen, met name de begrotingsrechtmatigheid is verbeterd. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 heeft het college extra aandacht gegeven aan het tijdig aanpassen van de begroting naar de verwachte inkomsten en uitgaven om de afwijkingen bij de jaarstukken te verkleinen en daarmee de begrotingsrechtmatigheid te verbeteren.
In deze paragraaf worden de geconstateerde fouten/onduidelijkheden boven de rapportagegrens toegelicht. De rapportagegrens met betrekking tot geconstateerde fouten/onduidelijkheden is door de raad vastgesteld op 0,500 miljoen euro (Raadsbesluit).

Voorwaardencriterium
De controle is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het normenkader vastgesteld op 12 december 2024 (Raadsbesluit) van toepassing op het controlejaar 2024. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en door het college ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.
Vanuit de uitgevoerde Verbijzonderde Interne Controles (VIC) zijn onderstaande onrechtmatigheden geconstateerd boven de rapporteringsgrens.

Onderwerp	2024 Omvang onrechtmatigheid	2024 Aandeel totaal onderwerp	2023 Omvang onrechtmatigheid
Inkoop en aanbesteding werken	0,163 miljoen	2,4%	3,156 miljoen
Inkoop en aanbesteding Diensten en Leveringen	0,298 miljoen	4,4%	-
Inkoop en aanbesteding inhuur	6,322 miljoen	93,2%	1,670 miljoen
Totaal	**6,783 miljoen**		**4,826 miljoen**

Toelichting op de bevindingen en maatregelen ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst.

Inkoop en aanbesteding
De onrechtmatigheden bij inkopen en aanbestedingen betrof 93 contracten en hebben de volgende oorzaken:
1. Overschrijding van de overeengekomen contractduur (0,471 miljoen euro, 6 contracten)
2. Overschrijding van de overeengekomen maximaal te declareren uren (5,960 miljoen euro, 83 contracten)
3. Onterecht geen Europese aanbesteding (0,352 miljoen euro, 4 contracten)

Maatregelen ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst:

- Ieder kwartaal wordt een interne controle op inkopen en aanbestedingen uitgevoerd om tijdig onrechtmatigheden te signaleren. Hierdoor kan op tijd worden bijgestuurd en kunnen de benodigde verbeteracties direct in gang worden gezet.
- Veelal zijn nieuwe aanbestedingen gestart om geconstateerde onrechtmatigheden te beëindigen.
- Formats van inhuurcontracten zijn aangepast om onrechtmatigheden door overschrijding van het aantal maximaal te declareren uren bij nieuw aanbestede inhuur te voorkomen.

In 2023 bedroeg het bedrag aan onrechtmatigheden in totaal 4,826 miljoen euro.
De toename in 2024 is het gevolg van geconstateerde onrechtmatigheden bij inhuurcontracten waar een afspraak over maximum aantal te declareren uren is overschreden. Bij de verlenging van de looptijd van deze inhuur was niet standaard opgenomen om het maximum aantal te declareren uren ook op te hogen. Doorlopende contractafspraken en doorlopende bestellingen binnen enkele contracten blijven gedurende de contractperiode tot onrechtmatigheden leiden. Bij onrechtmatigheden uit voorgaande jaren is een afloop duidelijk zichtbaar.

Begrotingscriterium
De fouten van het begrotingscriterium zijn afwijkingen op de grenzen van de baten en de lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van de exploitatie en investeringskredieten en vindt plaats op programmaniveau. Deze fouten worden getoetst aan de Utrechtse beoordelingscriteria, deze zijn opgenomen in de Verordening financieel beleid en Beheer van de gemeente. De bevindingen van deze controle zijn opgenomen in de Jaarrekening 2024 bij het onderdeel Begrotingsrechtmatigheid.

x €1.000

		2024 Totaal onrechtmatig	2024 Waarvan niet acceptabel	2023 Totaal onrechtmatig	2023 Waarvan niet acceptabel
	Begrotingscriterium				
1a	Overschrijding van de lasten op programmaniveau	7.895	5.032	42.736	7.547
1b	Overschrijding van de investeringskredieten	860	860	3.139	3.139
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	614	614	-	-
3	Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig aan de raad zijn gemeld of onvoldoende zijn toegelicht in de jaarrekening	-	-	-	-
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**9.369**	**6.506**	**45.875**	**10.686**
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	-2.863		-35.189	
	Resterend saldo onrechtmatigheden	**6.506**	**6.506**	**10.686**	**10.686**

Programma’s

Van het totaal van de overschrijding op de lasten (7,9 miljoen euro) is een bedrag van 5 miljoen euro als niet acceptabel aangemerkt. Dit betreft een overschrijding op de lasten binnen het programma Aantrekkelijke groene leefomgeving. Dit wordt veroorzaakt door stedelijk beheer infrastructuur als gevolg van extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Dit is deels gemeld in de Tweede bestuursrapportage 2024. Daarnaast zijn de lasten hoger als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV-regelgeving.

Kredieten

De overschrijding op de kredieten zijn kleiner dan de vastgestelde verantwoordingsgrens en hoeven niet te worden toegelicht.

Storingen/onttrekkingen bestemmingsreserves

Vanuit de reserve Implementatie en uitvoering hervormingen heeft er een niet begrote onttrekking plaats gevonden van 0,614 miljoen euro om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken. Hier ligt geen raadsbesluit aan ten grondslag en is daarmee onrechtmatig.

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

De beoordeling is gericht op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
De toetsing heeft plaats gevonden binnen de verbijzonderde interne controles. Tijdens deze controles is geen misbruik en oneigenlijk gebruik geconstateerd.

Wet open overheid

Belangrijkste uitgangspunten

- Meer informatie actief openbaar maken
- Sneller beslissen op Woo-verzoeken
- Structurele capaciteit informatiebeheer vergroten
- Bewustzijn van belang van openbaarheid in de organisatie vergroten
- Beleidskader Openbaarheid vaststellen

Beleidskaders

Er is op het moment van schrijven van deze jaarstukken nog geen vastgesteld gemeentelijk beleid op dit onderdeel. In het kader van de hervormingsbezuinigingen wordt eerst beleid opgesteld om beleid te maken. Daarop wordt gewacht.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Actualiteiten
De Wet Open overheid (Woo) schrijft voor dat bestuursorganen in de begroting aandacht moeten gaan besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Hiermee wordt beoogd een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo is hiermee zowel voor de jaarrekening als de begroting een afzonderlijke paragraaf. De resultaten van het Woo jaar 2024 zijn opgenomen in de raadsbrief.

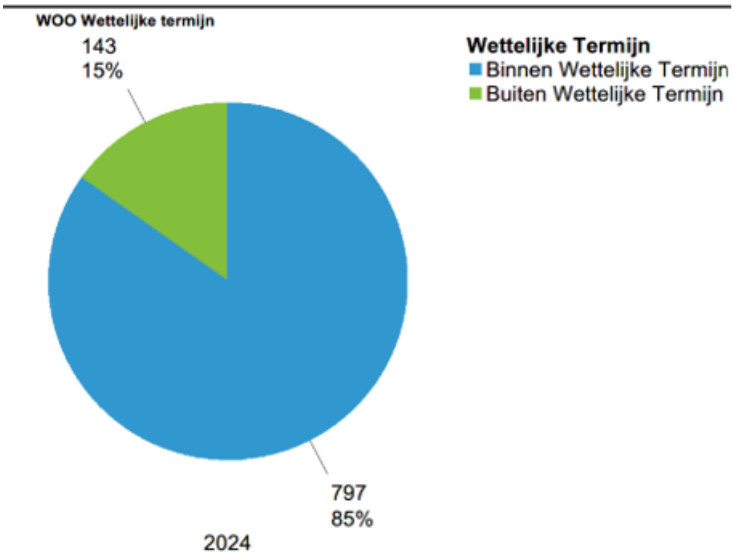
Naar aanleiding van de Invoeringstoets zijn door de VNG en de rijksoverheid een aantal onderzoeken gestart, waaraan de gemeente Utrecht een bijdrage levert. Er worden van rijkswege richtsnoeren opgesteld voor de zeer omvangrijke verzoeken. Naar verwachting wordt de Woo niet aangepast, omdat de wet nog te nieuw is. Het zal daarom vooral gaan om verduidelijkingen.

Structurele capaciteit en kwaliteit van informatiebeheer vergroten
In 2024 is de gemeentebrede capaciteit voor informatiebeheer structureel uitgebreid formatie. Er is nu voldoende capaciteit beschikbaar om de kerntaken uit te voeren en wordt voldaan aan de norm van 1 archiefmedewerker op 200 kantoormedewerkers. Een deel van de achterstanden in het werk wordt met tijdelijke formatie weggewerkt. Daarnaast wordt ingezet op verhoging van de effectiviteit door onder meer kennisdeling en uniformering. 1 op 200 norm

Meer informatie actief openbaar maken
We hebben de eerste tranche van verplichte open documenttypen, volgens de Wet Open Overheid, gepubliceerd. We hebben ons Utrechts Open Documenten Platform zo goed als gerealiseerd, waarbij ook andere gemeenten zijn aangesloten in een landelijke community om samen de gewenste kwaliteit en functionaliteit van het platform te waarborgen. Daarnaast is een goedgekeurde architectuur openbaarmaking gerealiseerd. De andere open documenttypen zullen de komende periode (tm eind 2026, volgens de looptijd van Programma Informatie Op Orde) stapsgewijs openbaar beschikbaar gemaakt worden. Voor de categorieën Woo-dossiers, schriftelijke afhandeling van klachten en convenanten zijn de voorbereidingen gestart om deze werkprocessen in te richten voor actieve

openbaarmaking. Voor de categorie beschikkingen wordt als eerste stap gewerkt aan het openbaar maken van registers.

Sneller beslissen op verzoeken
Het sneller beslissen op verzoeken is gerealiseerd. In 2022 werd in 73% van de gevallen binnen zes weken besloten op het verzoek. In 2024 is dit percentage opgelopen naar 85%. De structurele verbetering van informatiebeheer en zaakgericht werken is randvoorwaardelijk om sneller en beter de gevraagde informatie in de organisatie te vinden en dus ook het verzoek tijdig en juist af te handelen.

Nieuw sturingsmodel en zoeksoftware voorbereid
Het inrichten van een uniform werkproces waarmee beter gestuurd kan worden op de keten is in voorbereiding. Besloten is om het in de gemeente Amsterdam succesvol geïmplementeerde sturingsmodel aan te schaffen. Op alle onderdelen van het proces (functies, taken, kennis en vaardigheden) is een doorlichting gedaan en zijn verbeterpunten in beeld gebracht, die we in 2025 gaan implementeren. Ook de nieuwe zoeksoftware is getest in een pilot. De pilot in 2024 is succesvol en besloten is om deze zoeksoftware in te zetten voor het doorzoeken van mailboxen. Het is niet gelukt om het sturingsmodel en de zoeksoftware al in 2024 te implementeren vanwege beperkte automatiseringscapaciteit in verband met de vervanging van het zaaksysteem, waaraan intern in 2024 prioriteit wordt gegeven. In 2025 gaan we gefaseerd de zoeksoftware koppelen aan applicaties waarin Woo-informatie zit.

Bewustzijn van openbaarheid in de organisatie vergroten
In navolging van de e-learning over privacy en informatieveiligheid willen we ook e-learning aanbieden over de Woo. Dit onderdeel is niet gelukt in 2024, omdat de aanbestedingsprocedure nog niet is afgerond. In 2025 willen wij e-learning aanbieden en op die manier het bewustzijn vergroten.

Jaarrekening

Baten en Lasten

Nominale begroting 2024

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	8.908	55.931	-47.023	47.023	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	231.617	243.232	-11.615	8.597	-3.018	14.423	17.441	0
Klimaatvriendelijke stad	0	11.845	-11.845	11.170	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	77.290	79.334	-2.044	3.800	1.756	15.041	13.285	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	134.846	230.938	-96.092	96.135	43	141	99	0
Veilige stad	5.607	73.389	-67.782	67.579	-204	0	204	0
Passende ondersteuning en opvang	6.377	236.036	-229.659	229.659	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	148.013	274.160	-126.147	126.147	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	19.339	252.379	-233.040	230.374	-2.667	0	2.667	0
Levendige en gezonde stad	98.272	305.682	-207.410	206.647	-763	4.183	4.946	0
Algemene Middelen en Overhead	1.232.820	250.280	982.540	-1.027.130	-44.590	25.648	70.238	0
Totaal	**1.963.089**	**2.013.207**	**-50.117**	**0**	**-50.117**	**59.436**	**109.553**	**0**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Actuele begroting 2024

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	14.741	66.758	-52.017	51.533	-484	211	695	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	168.327	322.600	-154.273	5.983	-148.291	19.572	167.863	0
Klimaatvriendelijke stad	7.063	18.439	-11.375	10.700	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	82.289	71.483	10.805	-45.912	-35.107	21.065	56.173	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.207	249.817	-98.610	94.989	-3.621	141	3.762	0
Veilige stad	7.234	74.670	-67.436	67.182	-254	0	254	0
Passende ondersteuning en opvang	5.064	251.747	-246.683	255.026	8.343	8.701	358	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.278	325.938	-150.659	151.988	1.329	4.000	2.671	0
Kansrijk opgroeien	38.979	286.631	-247.652	195.237	-52.415	3.800	56.215	0
Levendige en gezonde stad	97.674	283.715	-186.041	104.515	-81.527	23.676	105.202	0
Algemene Middelen en Overhead	1.227.110	275.189	951.922	-891.241	60.681	271.194	210.513	0
Totaal	**1.974.966**	**2.226.986**	**-252.020**	**0**	**-252.020**	**352.361**	**604.381**	**0**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Realisatie 2024

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	13.499	66.202	-52.702	51.533	-1.169	211	695	-685
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	209.276	285.035	-75.760	5.983	-69.777	93.454	169.086	5.855
Klimaatvriendelijke stad	6.532	17.907	-11.375	10.700	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	84.882	68.813	16.068	-45.912	-29.844	27.345	56.389	-799
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	146.201	254.849	-108.647	94.989	-13.658	2.809	6.455	-10.012
Veilige stad	6.780	73.367	-66.588	67.182	594	0	254	848
Passende ondersteuning en opvang	4.684	242.507	-237.823	255.026	17.203	8.701	358	8.860
Werk,toekomstbestendige economie en best	178.731	328.513	-149.781	151.988	2.207	4.000	5.163	3.370
Kansrijk opgroeien	41.292	286.918	-245.627	195.237	-50.390	3.800	56.220	2.030
Levendige en gezonde stad	92.474	281.234	-188.760	104.515	-84.245	24.046	107.708	-583
Algemene Middelen en Overhead	1.249.655	263.834	985.821	-891.241	94.580	281.991	211.141	23.730
Totaal	**2.034.006**	**2.169.179**	**-135.174**	**0**	**-135.174**	**446.356**	**614.143**	**32.614**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.
In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve.

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	**1.820.433**	**1.816.155**	**1.963.089**	**1.974.966**	**2.034.006**	**59.040**	**2.060.175**
Betrouwbare overheid	6.092	8.288	8.908	14.741	13.499	-1.241	11.758
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	103.271	118.945	231.617	168.327	209.276	40.949	221.780
Klimaatvriendelijke stad	8.790	5.789	0	7.063	6.532	-531	6.346
Duurzame bereikbaarheid	74.558	73.599	77.290	82.289	84.882	2.593	110.578
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	129.394	131.279	134.846	151.207	146.201	-5.005	150.633
Veilige stad	5.853	5.702	5.607	7.234	6.780	-455	5.780
Passende ondersteuning en opvang	7.446	7.487	6.377	5.064	4.684	-380	3.509
Werk,toekomstbestendige economie en best	156.976	161.355	148.013	175.278	178.731	3.453	176.343
Kansrijk opgroeien	38.715	35.227	19.339	38.979	41.292	2.312	19.522
Levendige en gezonde stad	101.397	103.565	98.272	97.674	92.474	-5.199	61.336
Algemene Middelen en Overhead	1.187.940	1.164.917	1.232.820	1.227.110	1.249.655	22.544	1.292.590
Lasten	**1.887.023**	**1.887.752**	**2.013.207**	**2.226.986**	**2.169.179**	**57.807**	**2.094.468**
Betrouwbare overheid	55.280	56.793	55.931	66.758	66.202	556	66.315
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	108.380	107.859	243.232	322.600	285.035	37.565	225.934
Klimaatvriendelijke stad	17.175	14.441	11.845	18.439	17.907	531	16.623
Duurzame bereikbaarheid	66.182	60.083	79.334	71.483	68.813	2.670	93.704
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	224.920	230.518	230.938	249.817	254.849	-5.032	247.336
Veilige stad	69.591	68.609	73.389	74.670	73.367	1.303	74.744
Passende ondersteuning en opvang	237.756	229.046	236.036	251.747	242.507	9.240	264.719
Werk,toekomstbestendige economie en best	297.236	320.624	274.160	325.938	328.513	-2.575	313.802
Kansrijk opgroeien	282.400	269.338	252.379	286.631	286.918	-288	277.118
Levendige en gezonde stad	280.037	268.761	305.682	283.715	281.234	2.481	245.656
Algemene Middelen en Overhead	248.068	261.681	250.280	275.189	263.834	11.355	268.518
Totaal baten en lasten	**-66.590**	**-71.597**	**-50.117**	**-252.020**	**-135.174**	**116.846**	**-34.292**
Onttrekking reserves	**215.411**	**225.111**	**109.553**	**604.381**	**614.143**	**9.762**	**130.290**
Betrouwbare overheid	978	978	0	695	695	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	25.705	32.363	17.441	167.863	169.086	1.223	18.364
Klimaatvriendelijke stad	572	572	675	675	675	0	100
Duurzame bereikbaarheid	10.600	7.727	13.285	56.173	56.389	217	9.829
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	6.513	8.630	99	3.762	6.455	2.692	1.325
Veilige stad	0	0	204	254	254	0	204
Passende ondersteuning en opvang	4.308	4.308	0	358	358	0	8.701
Werk,toekomstbestendige economie en best	24.091	24.091	0	2.671	5.163	2.492	0
Kansrijk opgroeien	5.927	5.926	2.667	56.215	56.220	5	700

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Levendige en gezonde stad	10.038	9.360	4.946	105.202	107.708	2.505	1.605
Algemene Middelen en Overhead	126.679	131.156	70.238	210.513	211.141	628	89.462
Toevoeging reserves	**148.821**	**170.933**	**59.436**	**352.361**	**446.356**	**-93.995**	**95.997**
Betrouwbare overheid	0	0	0	211	211	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	19.440	26.900	14.423	19.572	93.454	-73.882	13.161
Klimaatvriendelijke stad	3.970	3.970	0	0	0	0	0
Duurzame bereikbaarheid	26.230	27.915	15.041	21.065	27.345	-6.279	23.731
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	141	3.057	141	141	2.809	-2.667	7.141
Veilige stad	0	0	0	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	8.701	8.701	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	4.703	6.229	0	4.000	4.000	0	0
Kansrijk opgroeien	754	1.110	0	3.800	3.800	0	0
Levendige en gezonde stad	13.817	17.238	4.183	23.676	24.046	-370	4.507
Algemene Middelen en Overhead	79.765	84.514	25.648	271.194	281.991	-10.797	47.457
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**66.590**	**54.178**	**50.117**	**252.020**	**167.788**	**-84.233**	**34.293**
Totaal	**0**	**-17.419**	**0**	**0**	**32.614**	**32.614**	**0**

Toelichting overzicht baten en lasten

Resultaat

Betrouwbare overheid

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-1.241**
Betrokken Utrechters: SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	I	-2.936
Informatie en dienstverlening (Burgerzaken): Meer baten door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties	I	1.133
De gemeente ontvangt gemeenschappelijke bijdragen (zoals voor de U10 en de EBU) die door de jaren heen zijn toegenomen als gevolg van een toename van het aantal deelnemers. De begroting moet nog geactualiseerd worden.	I	429
Overige baten		133
Lasten		**556**
De actuaris heeft berekend dat er 1,280 miljoen euro gestort moet worden in de Voorziening Wethouderspensioenen als gevolg van indexatie van de pensioenen en een daling van de rekenrente	I	-1.280
Betrokken Utrechters:SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	I	2.936
Betrokken Utrechters: Feestelijke Jaarwisseling, deel van het toegekende budget wat niet in 2024 is afgerekend en deels in 2025 zal worden afgewikkeld.	I	295
Informatie en dienstverlening (Burgerzaken): meer lasten door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties (consequenties hiervan zijn extra rijksafdrachten en extra personeelsinzet/inhuur om deze aantallen te verwerken).	I	-1.309
Informatie en dienstverlening (overig) minder lasten dan begroot voor het Utrechts Archief (0,175 miljoen euro), het KCC (0,2 miljoen euro) en programma PDV (0,16 miljoen euro).	I	551
Raad en college: Sinds deze raadsperiode zijn de activiteiten van de raad op verschillende onderdelen gegroeid (bijvoorbeeld meer raadscommissies). De ondersteuning vanuit de Griffie groeide mee. De bij deze activiteiten behorende budgetten zijn echter niet in een vergelijkbaar tempo meegegroeid.	I	-574
Overige lasten		-63
Totaal saldo baten en lasten		**-685**

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**40.949**
In 2024 is 21,948 miljoen euro tussentijdse winst genomen: 18,228 miljoen euro uit de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en 3,720 miljoen euro uit de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein. Verder is bij het afsluiten van de oude grondexploitatie Leidsche Rijn een resultaat genomen van 49,355 miljoen euro. Daarnaast is 1,780 miljoen euro vrijgevallen uit de voorziening voor de negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het voor het Meerjaren Perspectief Ruimte benodigde niveau te brengen.	I	73.083
De gerealiseerde baten in de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn 15,295 miljoen euro lager dan begroot. Dit is veroorzaakt door naar 2025 uitgestelde uitgiftes in Leeuwesteyn Noord ad 16,871 miljoen euro en in Verwervingen ad 0,040 miljoen euro. Daarnaast is er een vooruitgeschoven uitgifte in De Wetering Zuid ad 1,628 miljoen euro.	I	-15.295
De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 17,583 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt onder andere verklaard door afwijkingen in de planning in voornamelijk de grondexploitaties Merwede OPG en Busstalling en Hart de Meern en de administratieve verwerking van de winstnemingen 2023 van de grondexploitaties Oudenrijn West en Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein.	I	-17.583
De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot.	I	2.914
De gerealiseerde baten op erfpachtbeheer zijn hoger dan begroot door de vrijval van een waarborgsom en canonopbrengsten.	I	975
De gerealiseerde baten op conversies en bestemmingswijzigingen erfpacht zijn hoger dan begroot. Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017.	I	3.803
Zowel de baten als de lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger dan begroot.	I	1.048
Meer gerealiseerde baten door ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	I	1.148
Omgevingsvergunningen: in 2024 zijn er minder grote bouwvergunningen ingediend. Dit is voornamelijk het effect van de netcongestie.	S	-938
Door vertraging van tijdelijk-wonen projecten (Tussen de Rails en Wetering Zuid) zijn de gerealiseerde baten uit de Specifieke Uitkering voor de realisatie van tijdelijke woningen lager dan begroot.	I	-8.876

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Lagere baten voor de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen omdat deze baten binnen de doelstelling huisvesting zijn begroot, maar zijn gerealiseerd in het project.	I	-1.000
Overige baten		1.670
Lasten		**37.565**
De gerealiseerde lasten zijn 15,338 miljoen euro hoger dan begroot. Dit is veroorzaakt door uitgestelde civieltechnische en plankosten in de volgende deelprojecten: > Hoofdinfrastructuur ad. 2,173 miljoen euro; > Leidsche Rijn Centrum ad. 2,125 miljoen euro; > Rijnvliet ad. 1,653 miljoen euro; > Hoofdwatersysteem 0,893 miljoen euro. > Verwervingen ad 2,593 miljoen euro uitgesteld naar 2025. Daarnaast is de verrekening met de balanspost onderhanden werk 5,934 miljoen euro hoger dan begroot. Dit zijn geen uitgaven, maar betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitatie met de balans	I	15.338
De gerealiseerde kosten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn lager dan begroot door een financieel technische aanpassing van de bijdrage aan de mobiliteitshub XL en verschuivingen in de planning van onder andere de grondexploitaties Beurskwartier, Merwedekanaalzone OPG en Busstalling en Merwedekanaalzone deelgebied 4.	I	17.512
De gerealiseerde lasten op erfpachtbeheer zijn 0,555 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard door hogere (personeels)kosten welke verband houden met juridische procedures en de projectkosten voor het Einde Erfpachttijdvak (EET).	I	-555
De gerealiseerde kosten in de investeringsimpuls RSU zijn lager dan begroot door afwijking in de planning. Hiervoor geldt dat daadwerkelijke besteding van deze middelen in 2025 of verspreid over de komende jaren plaatsvindt.	I	2.091
De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot.	I	-2.914
De gerealiseerde lasten voor de implementatie Omgevingswet zijn lager dan begroot. Dit komt doordat de besteding van deze middelen verspreid over de komende jaren plaatsvindt.	I	1.846
Zowel de baten als lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger.	I	-1.048
De gerealiseerde baten zijn 1,148 miljoen euro hoger dan begroot. De gerealiseerde baten betreffen de ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	I	-1.148

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
De inzet van medewerkers in het ruimtelijk domein worden doorbelast naar de verschillende projecten en ruimtelijke opgaven. Deze inzet kon niet volledig conform begroting worden doorbelast, met name vanwege hoger ziekteverzuim en veel verlof. Dit nadeel is vanwege financieel administratieve verwerking hier zichtbaar en hangt samen met een voordeel op overhead decentraal.	I	-3.000
Zoals reeds bij de baten toegelicht, is een aantal tijdelijk-wonen projecten vertraagd. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten voor deze Specifieke Uitkering lager dan begroot.	I	8.876
Zoals reeds bij de baten toegelicht heeft dit verschil met de begroting betrekking op de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten lager dan begroot.	I	1.000
Overige lasten		-433
Totaal saldo baten en lasten		**78.514**

Klimaatvriendelijke stad

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-531**
Voor de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen besteed, zie toelichting lasten.	I	-489
Overige baten	I	-42
Lasten		**531**
Vanuit de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen besteed doordat er onder de regeling versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen (EFG labels) aanvragen zijn afgewezen. De regeling bleek te complex ingericht en hierdoor onvoldoende toepasbaar op een aantal aanvragen.	I	489
Overige lasten	I	42
Totaal saldo baten en lasten		**0**

Duurzame bereikbaarheid

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**2.593**
Baten parkeren, waaronder meer opbrengsten garagerparkeren (deels incidenteel), lagere opbrengsten straatparkeren en meer naheffingen.	I	2.014
Saldo van meer en minder subsidies en externe bijdragen voor met name projecten en overige baten	I	579
Lasten		**2.670**
Lagere lasten parkeren door lagere kapitaallasten (o.a. later moment van afschrijving) en latere personele bezetting 5e scanauto.	I	2.359
Aanvullende dotatie in de voorziening VGU onderhoud Bereikbaarheid	I	-649
Saldo van meer of minder subsidies betekent ook meer of minder lasten in betreffende jaar en schuiven de uitgaven van het samenwerkingsverband voor programma Goed op Weg door.	I	725
Per saldo lagere uitgaven aan meerjarige projecten de middelen schuiven door voor de uitvoering in het volgende jaar.	I	219
Extra middelen geprogrammeerd bij MPB 2024, onterecht volledig begroot voor 2024, de middelen zijn nodig voor uitvoering 2025 en verder.	I	970
Hogere lasten UNed en centraliseren taken bij de beleidsopgaven leidde tot incidentele meerkosten.	I	-663
Overig	I	-291
Totaal saldo baten en lasten		**5.263**

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-5.005**
Opbrengsten afvalstromen Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere baten papier en glas door de gunstige prijsontwikkeling. Daarnaast zijn de inkomsten vanuit Stichting Verpact hoger dan begroot door positieve afrekeningen uit voorgaande jaren.	I	748
Uitvoering Nota Beheer Openbare Ruimte: hogere baten vanuit de vergoedingen die de gemeente ontvangt van derden voor werkzaamheden die zij willen verrichten in de openbare ruimte.	I	663
Opbrengsten Rioolheffing: lagere baten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	S	-739

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit: lagere baten en lasten voor de NAL (Nationale Aanpak Laadinfra) G4 subsidie, dit schuift door naar 2025.	I	-690
Opbrengsten Afvalstoffenheffing: lagere baten door het achterblijven van de groei van het aantal huishoudens in het jaar 2024. Verder heeft de impact van de aanpassing in de verordening 2023 artikel 6.4 "Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang" meer negatief uitgepakt dan geprognosticeerd.	S	-875
Bodem en Ondergrond: lagere baten en lasten op verschillende Bodem subsidies onder ander voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen. Deze projecten schuiven door naar 2025.	I	-5.955
Overige baten		1.843
Lasten		**-5.032**
Stedelijk beheer infrastructuur: hogere lasten, hoofdzakelijk als gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Hier staan lagere lasten tegenover voor energie (als gevolg van energiebesparende maatregelen) en lagere kapitaallasten (als gevolg van achterblijvende investeringen).	I	-4.031
Kosten Riolering: hogere lasten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	S	-2.969
Grondstoffendepot: hogere lasten als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV regelgeving. Dit zal leiden tot lagere lasten in de toekomst.	I	-1.500
Kosten Bedrijfsafval: hogere lasten door het treffen van een voorziening van oninbaarheid en de toename van de inzamelkosten door inhuur voertuigen en personeel.	I/S	-903
Meerjaren Groenprogramma: hogere lasten op diverse vergroeningsprojecten. Dit verschil verrekenen we met de reserve en lopen we in door de programmering in de toekomst aan te passen.	I	-901
Dagelijks onderhoud schoon: hogere lasten voor verwijderen van bijplaatsingen, zwerfafval en schoonhouden wijken. Oorzaken zijn meer bijplaatsingen, grotere volumes aan bijplaatsingen, extra werkzaamheden zwerfafval en extra inzet om het gewenste kwaliteitsniveau te halen. Tegenover een deel van de hogere lasten staan hogere baten.	I	-878
Kosten Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere lasten voornamelijk door meer verwerkingskosten door toename aantallen tonnages grof vuil; meer inzamelkosten voor containers, transportmiddelen en inhuur van personeel. Lagere lasten voor afschrijving en rente door minder investeringen.	S	-488
Milieu en Luchtkwaliteit: hogere lasten voor beleidsuitwerking en advisering aan de gebiedsopgaven.	I	-463

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte: lagere lasten doordat verschillende projecten van Spelen, Sporten, en Bewegen worden afgerond in of doorschuiven naar 2025.	I	1.243
Wervengebied: naast de reguliere programmering voor 2024 is er ook gewerkt aan de afronding van de programmering van de investeringen 2021-2023. Deze verschuiving zorgt voor incidenteel een lagere toerekening aan de exploitatie. Ook zorgt het later afronden van de werkzaamheden voor een incidenteel overschot op de kapitaallasten.	I	2.286
Bodem en Ondergrond: lagere lasten en baten op verschillende Bodem subsidies onder andere voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen. Deze projecten schuiven door naar 2025.	I	5.955
Overige lasten		-2.383
Totaal saldo baten en lasten		**-10.037**

Veilige stad

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-455**
Lagere leges doordat er minder vergunningen zijn aangevraagd	I	-279
Overige baten		-176
Lasten		**1.303**
Minder personele inzet van Toezicht en Handhaving in de Openbare ruimte en van Toezicht en handhaving van bijzondere wetten	I	768
Verrekening van BTW met terugwerkende kracht voor samenwerkingsverbanden en facturen van Cameratoezicht	I	584
Overige lasten		-49
Totaal saldo baten en lasten		**848**

Passende ondersteuning en opvang

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-380**
Eenmalige bijdrage Aanbesteding regiotaxi	I	631
De lasten die begroot waren voor het landelijk Centrum voor Seksueel Geweld en waarvoor via de SPUK middelen voor zijn ontvangen, mochten op basis van de verantwoordingseisen nog niet in de verantwoording worden opgenomen.	I	-1.214
Overige baten	I	203
Lasten		**9.240**
Extra inzet Lokale toegang voor de doelgroep beschermd wonen	I	-205
Kosten doelstelling 24-uurs begeleiding zijn onterecht bij de buurtteams geboekt	I	-460
Terugvordering Hulp bij het Huishouden aanbieders voor 2023	S	923
Door de vaststelling 2023 zijn de vierkanten van de aanbieders Hulp bij het Huishouden lager vastgesteld op basis van verwachte inzet in 2024	S	1.067
Positief saldo regionale middelen aanpak dakloosheid, de inzet varieert mede als gevolg van het moment van oplevering woonprojecten	I	1.472
Positief saldo Living Lab eerst een Thuis, de inzet varieert mede als gevolg van het moment van oplevering woonprojecten	I	869
Positief saldo Beschermd Wonen, Ten opzichte van de met de regio opgestelde werkbegroting is er ruimte ontstaan door met name terugvordering van onderrealisatie bij aanbieders over 2023.	I	2.483
Voor de KWR is een locatie voor meerdere jaren gevonden. De afschrijving van de investeringen starten pas in 2025. Het vinden van geschikte locaties voor uitbreiding van het aantal plekken bleek in 2024 erg lastig. Vanaf 2025 is het aantal extra plekken gerealiseerd	I	1.150
Bij een aantal aanbieders is de onderrealisatie op hun budget voor 2024 teruggevorderd.	I	1.261
De lasten die begroot waren voor het landelijk Centrum voor Seksueel Geweld en waarvoor via de SPUK middelen voor zijn ontvangen, mochten op basis van de verantwoordingseisen nog niet in de verantwoording worden opgenomen.	I	1.214
Overige lasten		-534
Totaal saldo baten en lasten		**8.860**

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**3.453**
Meer ontvangen ESF-subsidie	I	2.226
Ontvangen bijdrage voor het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	I	840
Baten overige overheden uit voorliggende voorzieningen, deze worden niet begroot	I	663
Overige baten	I	-276
Lasten		**-2.575**
Lagere uitkeringslasten (BUIG-deel) door hogere bijstelling dan werkelijke lasten	I	2.991
Hogere lasten ESF	I	-2.585
Hogere toerekening uitvoeringskosten	I	-1.893
Hogere lasten studietoeslag	S	-1.488
Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid	I	1.253
Rijksbudget bijzondere bijstand en vroegsignalering breed ingezet	I	1.046
Hogere lasten RMT	I	-607
Lagere lasten voor de Utrechtse Werktafel	I	521
Overige lasten	I	-1.813
Totaal saldo baten en lasten		**878**

Kansrijk opgroeien

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**2.312**
Onvoorziene extra toekenning OAB subsidie en balansboeking niet bestede subsidie.	I	-2.326
Niet bestede Rijksmiddelen (RMC/VSV) zijn geboekt op de balans en inkomsten vanuit derden.	I	743
Lagere baten betreffende het beschikbaar gestelde specifieke uitkering voor gemeenten (SPUK) door OCW gericht op de reparatie van het bibliotheeknetwerk.	I	-876
Vrijval voorziening directievilla.	I	799
Hogere ontvangsten dan begroot voor de toeslagenaffaire	I	1.741
Hogere ontvangsten dan begroot voor randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	I	660

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
In de begroting is geen rekening gehouden met ontvangen vanuit WPB	I	2.744
Minder subsidie ingezet dan begroot		-829
Overige baten	I	-344
Lasten		**-288**
Lagere lasten subsidies OAB door lagere vaststellingen.	I	2.690
Hogere uitgavenposten RMC/VSV taken in relatie tot de hogere baten	I	-757
SPUK Bibliotheek	I	876
Lagere projectkosten dan begroot i.v.m niet doorgaan van diverse projecten.	I	510
Hogere subsidie verstrekte dan begroot.	I	-1.778
Hogere kosten dan begroot door groei volume en stijgende kostprijs verblijf.	I	-3.027
Hogere kosten dan begroot hier staat een baten SPUK randvoorwaardelijke functie jeugdhulp tegenover.	I	-788
Hoger kosten dan begroot bij jaarresultaat aanbieders aanvullende zorg en WPB	I	-1.962
Save onderbesteding op de Proeftuin ad 500 minder en minder subsidie uitgekeerde dan begroot	I	2.080
Overige lasten	I	1.868
Totaal saldo baten en lasten		**2.025**

Levendige en gezonde stad

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-5.199**
Voor de opvang van Oekraïners zijn de baten per saldo lager dan begroot, met name doordat een deel van de ontvangen SPUK gelden niet is besteed in 2024 en is doorgeschoven voor de opvang in volgende jaren.	I	-5.100
Bij asielzoekers en vreemdelingen zijn de baten hoger dan begroot door aanvullende financiering COA.	I	618
Er zijn meer middelen uit de SPUK Inburgering ontvangen dan begroot.	I	569
Gederfde inkomsten door alternatieve compensatie overheadkosten SPUK Sport BTW vanaf 2024.	I/S	-550
Lagere huuropbrengsten vastgoed doordat de indexatie op de huuropbrengsten in de begroting hoger is dan de indexatie die daadwerkelijk is doorberekend aan de huurders.	S	-1.367

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Lagere huuropbrengsten vastgoed door leegstand.	I	-1.212
Voordeel door huuropbrengsten en opbrengsten servicekosten op panden die niet in onze begroting zijn opgenomen. NB: Dit voordeel compenseert het nadeel dat is ontstaan aan de lastenzijde.	I	876
Overige baten		967
Lasten		**2.481**
Er zijn meer lasten gerealiseerd dan begroot vanwege hogere uitgaven voor Plan Einstein, Landelijke Vreemdelingen Voorziening en Integratie.	I	-1.432
De incidentele middelen vanuit het faciliteitenbesluit, EU-(arbeids)migranten, asiel en huisvesting zijn niet volledig besteed.	I	1.098
Er zijn meer SPUK Inburgering middelen ingezet dan begroot.	I	-569
Door vertraagde instroom inburgeraars is er sprake van minder realisatie vanuit het uitvoeringsbudget Inburgering dan begroot.	I	836
Met name veroorzaakt door lagere exploitatiekosten voor de opvang dan is begroot.	I	5.073
Onderbesteding kapitaallasten bandbreedte investeringen veroorzaakt door vertraging in de planning van de diverse projecten.	I	1.400
Nuts lasten lager dan begroot door incidenteel verhoogde energiebegroting.	I	800
Structurele overschrijding op de personele lasten bij de zwembad exploitatie (SB) van 0,800 mln.	S	-800
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Sport is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Sport & Samenleven niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 509.260 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	I	-509
Onderschrijding incidentele coalitiemiddelen: onder andere doordat nota gezondheid (samen gezondheidsverschillen verkleinen) later is vastgesteld zijn er minder kosten gemaakt. Bovendien zijn eerst externe, incidentele Rijksmiddelen gebruikt voordat coalitiemiddelen werden aangewend.	I	540
Voor de cultuursector is een meerjarig budget toegekend voor betaalbare creatieve huisvesting. Dit meerjarige budget was in 2024 nog niet geheel besteed. In 2025 en 2026 zal het restantbudget besteed worden.	I	358

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Onderbesteding op de budgetten voor de ontwikkeling en exploitatie van de culturele voorziening Leidsche Rijn.	I	352
Hogere onderhoudslasten vastgoedpanden	S	-4.603
Voordeel door niet besteed budget EML maatregelen	I	2.772
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Vastgoed is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Vastgoed niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 2.426.521 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	I	-2.427
Voordeel op het kapitaallastenbudget door. het later opleveren van investeringsprojecten op het gebied van verduurzaming en MFA's.	I	940
Nadeel op o.a. gebruikerslasten van panden die niet in onze begroting opgenomen zijn. NB: Dit nadeel wordt gecompenseerd door een voordeel aan de batenzijde.	I	-757
Nadeel op de doorbelaste bedrijfsvoeringslasten van de Vastgoedorganisatie o.a. door hogere lasten intern personeel en inhuur en niet begrote algemene lasten van beheer en onderhoud van panden.	S	-725
Nadeel door calamiteiten die zich in 2024 hebben voorgedaan bij vastgoed.	I	-583
Overige lasten		717
Totaal saldo baten en lasten		**-2.719**

Algemene middelen en overhead

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**22.544**
Gemeentefonds: De begroting kan niet worden aangepast met de effecten van de september- en decembercirculaires i.v.m. de late publicatie van het Rijk.	I	3.031
Algemene stelposten: De definitieve aanvraag vroor compensatie Gazprom is 0,3 mln hoger.	I	281
Onroerende-zaakbelastingen: De afwijking wordt veroorzaakt door waardeontwikkeling en ontvangsten uit voorgaande jaren. Klik hier voor een nadere toelichting.	I	10.127

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Toeristenbelasting De opbrengsten voor de toeristenbelasting valt voor 2024 per saldo 0,5 miljoen hoger uit dan begroot in 2024. Dit wordt veroorzaakt door een te voorzichtige raming van de toeristenbelasting.	I	627
Financiering:		
• Rentebaten vanuit swaps (NB deze rentepost dient te worden bezien in relatie tot onderstaande rentelasten voor langlopende leningen)	S	7.400
• De overige rentebaten laten een positief saldo zien, welke niet tijdig te voorzien zijn. Dit betreft met name de inkomsten uit schatkistbankieren	I/S	329
• Overige baten financiering	I	-151
Overhead Decentraal: De extra baten zijn voornamelijk veroorzaakt door incidentele detacheringen aan derden.	I	831
Overige Baten	I	69
Lasten		**11.355**
Algemene stelposten		
• Loon- en prijscompensatie resterend saldo ter dekking van nacalculatie en afwikkeling kapitaallasten rente stijging	I	3.893
• Resterend saldo van het knelpunt “Productiviteitsnorm nieuwe CAO” uit de Voorjaarsnota 2024.	I	1.266
• Resultaat op overige afwikkelingen.	I	100
• Bij de voorjaarsnota was interne rentevergoeding gealloceerd binnen de algemene reserve, de realisatie is hiermee in lijn gebracht.	I	4.057
Onvoorzien:. In 2024 is er niets ten laste van de post Onvoorzien gebracht	I	159
Stelpost frictiefonds Leidsche Rijn: Op deze stelpost werd tot en met 2018 jaarlijks, aan de hand van de groei van Leidsche Rijn, budget opgebouwd ter dekking van kapitaallasten en overige eigenaarslasten van maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. De meeste voorzieningen zijn inmiddels gereed of in aanbouw. Hetzelfde geldt voor de nog in te richten openbare ruimte in verschillende gebieden in Leidsche Rijn	I	629
Onroerende zakenbelasting woningen: Betreft een verrekening van de deelnemersbijdrage aan de Bghu	I	-1.321
Financiering:		
• Lager dan geraamde externe rentelasten m.b.t. langlopend opgenomen leningen door achterblijvende financieringsbehoefte	S	2.889
• Rentelasten vanuit swaps (deze afwijking dient te worden bezien in relatie tot bovenstaande opmerking bij de baten inzake renteontvangsten uit swaps)	S	-7.303
	I/S	1.042

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
• Lagere rentelasten op kortlopende leningen t.b.v. saldoregulatie door lager beroep op dergelijke leningen en gedaalde rente	I	-39
• Niet voorziene betaalde belastingrente		
• Hogere toerekening interne rente als gevolg van hogere boekwaarde investeringen en incidentele afwijking vanwege nog onvolledig doorgevoerde begrotingswijziging interne rente van 2% naar 1,5%	S	-2.204
	I	4
• Overige lasten financiering		
Overhead Decentraal: overige lasten	I	80
Overhead Centraal: Met name door de landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground en de complexe uitrol van het zaaksysteem is er bij de grote ICT-programma's (Informatie op orde, Versterken Common Ground, de vervanging van het zaaksysteem en de cloudtransitie) een vertraging en een onderbesteding opgetreden. De onderbestedingen wordt gestort in de ICT reserve.	I	6.158
Overhead Centraal: De besteding voor de vervanging van het ERP-systeem (SAP4U) wijkt af van de planning. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend. (in deze toelichting is al rekening gehouden met een P14 NTB raming van 908)	I	807
Overhead Centraal: Het project "De Utrechtse Standaard (DUS)" is afgerond met een resterend budget. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend om deze middelen in te zetten voor organisatie/ontwikkeling.	I	933
Overige lasten	I	205
Totaal saldo baten en lasten		**33.899**

Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten vanuit de realisatie 2024 gespecificeerd.

Uitgangspunten die bij het samenstellen van dit overzicht zijn gehanteerd zijn:

- hoofdzakelijk posten van materiële betekenis zijn opgenomen (minimaal 0,1 miljoen euro);
- posten boven de 0,5 miljoen euro worden in ieder geval afzonderlijk opgenomen en toegelicht;
- volgens de BBV moeten posten altijd toegelicht worden;
- voor de overzichtelijkheid kunnen posten van minder materiële betekenis samengevoegd worden; in de toelichting worden de posten beknopt nader omschreven, waaruit het incidentele karakter blijkt;
- probeer er pragmatisch om te gaan. Het gaat om de belangrijkste incidentele resultaten binnen het programma;
- de resultaten van de lang(er)durende programma's niet als incidenteel zijn aangemerkt, zoals het programma Bereikbaarheid en de grondexploitaties (waaronder Stationsgebied en Leidsche Rijn).

Tabel Incidentele baten en lasten

x € 1.000

		Realisatie 2024		Begroting 2024	
Omschrijving	**Expl. / Res.**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Betrouwbare overheid					
Project staatsloosheid	Expl. / Res.	0	0	416	0
POK middelen stadskamer	Expl. / Res.	90	0	90	0
Automome groei Publiekszaken	Expl. / Res.	500	0	500	0
POK middelen systeemleren	Expl. / Res.	115	0	115	0
Impuls Wijk- en Buurtaanpak	Expl. / Res.	1.061	0	1.100	0
Programma Samen Stad maken	Expl. / Res.	97	0	97	0
Burgerberaad	Expl. / Res.	236	0	401	0
Burgerberaad uitvoering adviezen	Expl. / Res.	1005	0	1300	0
SPUK Regeling Kansrijke Wijk Overvecht	Expl. / Res.	1595	1.595	4.532	4.532
Ontwikkelen en wonen voor iedereen					
Omgevingswet	Expl.	1.100	0	1.100	0
Wet kwaliteitsborging (WKB)	Expl.	192	0	192	0
Overdracht taken RUD	Expl.	720	0	915	0
Programmateam realisatie sociale huisvesting	Expl.	1.243	0	2.194	0
Wet Goed Verhuurderschap	Expl..	164	0	257	0
SPUK Flex- en transformatiewoningen	Expl.	2.620	2.620	11.496	11.496
SPUK huisvesting kwetsbare doelgroepen	Expl.	0	0	1.000	1.000
Subsidie flexpool 2024	Expl.	0	305	0	0
Storting reserve Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen	Res.	2.980	0	2.980	0
Storting Algemene reserve	Res.	292	0	292	0

x € 1.000

		Realisatie 2024		Begroting 2024	
Omschrijving	**Expl. / Res.**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
B&D voorstellen 2023	Res.	0	993	0	993
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Opkoopbescherming	Expl.	456	0	456	0
Toezicht verhuurderschap	Expl.	255	0	266	0
Leegstand	Expl.	403	0	403	0
Stimuleringsregeling studentenhuisvesting	Expl.	153	0	150	0
Programmateam realisatie sociale huisvesting	Expl.	500	0	500	0
Pilot voorrang beroepsgroepen	Expl.	105	0	70	0
Bijzondere woonvormen	Expl	325	0	335	0
(T)huis voor iedereen	Expl	304	0	335	0
Wonen – Groei in balans	Expl	550	0	550	0
Erfpacht					
Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten woningbouwverenigingen bij verkoop huurwoningen	Expl.	2	2.076	0	1.000
Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten particulieren en conversieregelingen erfpacht	Expl.	823	4.438	786	1.711
Verkoop en uitgifte in erfpacht van gemeentelijke eigendommen	Expl.	1.028	762	699	699
Klimaatvriendelijke stad					
-CDOKE uitvoeringsbudget klimaatakkoord – Energietransitie	Expl.	4.335	4.335	4.435	4.435
-Impuls uitvoeringskosten energietransitie	Expl.	1.670		1.670	
-Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma	Expl.	1.011	1.011	1.500	1.500
-Netcongestie	Expl.	750		750	
-Reserve Utrechtse Energie	Res	675		675	
-Specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie	Expl.	418	418	550	550
-Europese subsidies	Expl.	431	431	229	229
-Voucher isolatiemaatregelen	Expl.	422	422	300	300
Duurzame bereikbaarheid					
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	Res.	5.845	12.674	7.399	12.695
NOVEX Utrecht Amersfoort	Expl.	135	288	0	0
Actualiseren mobiliteitsplan	Expl.	231	23	600	0
CDOKE	Expl.	338	508	0	65
Spuk Schone Lucht Akkoord Stadshaltes	Expl.	0	80	0	50
Spuk Schone Lucht Akkoord Horecabundeling	Expl.	0	64	0	0
Project CodeZERO 2024-2027	Expl.	0	46	0	0

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
Extreme prijswijziging energielasten 2023-2025	Expl.	137	0	137	0
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	35.323	0	35.323
Lasten Springweg garage VGU	Expl.	0	0	435	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed					
Geluidsanering subsidies	Expl.	262	262	100	100
Diverse subsidies Bodem (SPUK)	Expl.	3.948	3.948	9.918	9.918
Groeimiddelen aanbod Natuur- en milieueducatie	Expl.	250	0	250	0
CDOKE Uitvoeringsbudget klimaatakkoord	Expl.	413	413	352	352
CDOKE Zero Emissie zone	Expl.	247	247	408	408
Regionale aanpak Laadinfrastructuur (SPUK)	Expl.	1.950	1.950	2.174	2.174
Meerjaren Groenprogramma subsidies	Expl.	0	319	0	0
Meerjaren Groenprogramma - samenwerking KRLL	Expl.	0	200	0	0
Groene Ommetjes	Expl.	878	0	900	0
Rondje Stadseiland	Expl.	323	0	250	0
Natuurgebied Zuilen	Expl.	379	0	350	0
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Digitale Weerbaarheid	Expl.	149	0	250	0
Impuls toegankelijkheid stadswater	Expl.	140	0	100	0
Veilige stad					
Rijksmiddelen					
Preventie met Gezag incl. bijdrage jeugdreclassering (SPUK)	Expl.	4.361	4.361	4.501	4.501
RIO/IPTA	Expl.	713	713	796	796
Utrecht Zijn Wij Samen/Versterkingsgelden (SPUK)	Expl.	468	468	468	468
Overlastgevende en criminele asielzoekers (SPUK)	Expl.	150	150	150	150
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Programmakosten ASW / KSDS	Expl.	827	123	594	0
Digitale Veiligheid	Expl.	159	0	189	0
Overige					
Samen erop af team (subsidie ZonMW)	Expl.	424	321	407	407
Vervangen leistenen Galgenwaard	Expl.	100	0	0	0
Straatintimidatie	Expl.	149	0	200	0
Teruggave BTW cameratoezicht	Expl.	0	308	0	0
Extra inzet BOA Binnentad	Expl.	204	0	204	0

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
Passende Ondersteuning en opvang					
-Living Lab eerst een thuis	Expl. / Res.	3.485	0	4.957	0
-Aanpak dakloosheid	Expl. / Res.	2.456	0	3.325	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid					
Reserve Werk naar Werk	Expl. / Res.	1.200	0	1.200	0
Twee stedelijke Upcycle Centra	Expl.	350	0	638	0
EFRO Grondstoffen Corridor	Expl.	329	295	440	440
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Reserve OMU verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen	Expl. / Res.	2.800	0	2.800	0
Ontvangen ESF-subsidie	Expl. / Res.	0	2.576	0	350
Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	Expl. / Res.	0	840	0	0
Voorliggende voorzieningen bijstand	Expl. / Res.	0	663	0	0
Uitkeringslasten (BUIG-deel)	Expl. / Res.	183.125	0	186.116	0
Lasten ESF	Expl. / Res.	2.735	0	-150	0
Studietoeslag	Expl. / Res.	3.588	0	2.100	0
Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid	Expl. / Res.	1.352	0	2.605	0
Versterken vestigingsklimaat	Expl	430	0	430	0
Rijksbudget bijzondere bijstand	Expl. / Res.	1.046	0	0	0
Kansrijk opgroeien					
Realiseer jongerenontmoetingsplekken	Expl. / Res.	5	0	226	0
Aanpak lerarentekort	Expl. / Res.	300	0	300	0
Utrecht Leert! (coalitieakkoord 2022-2026)	Expl. / Res.	150	0	150	0
Verbeteren aansluiting MBO arbeidsmarkt (coalitieakkoord 2022-2026)	Expl. / Res.	300	0	300	0
Extreme prijswijziging energielasten 2023-2025	Expl.	269	0	269	0
Tijdelijke onderwijshuisvesting t/m 2024	Expl.	500	0	500	0
Tijdelijke huisvesting door groei van de stad	Expl.	1.000	0	1.000	0
Storting Reserve huisvestingsprogramma onderwijs	Res.	3.100	0	3.100	0
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	54.998	0	54.998
Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen	Expl.	-874	0	-874	0
Levendige en gezonde stad					

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
Doelstelling 1: Nieuwkomers					
Middelen knelpunt Asiel (Voorjaarsnota 2023)	Expl.	-622	0	-851	0
COA (Voorveldse polder, Pahud, Montagne)	Expl.	-764	764	0	142
EU-(arbeids)migranten	Expl.	-1.400	0	-2.038	0
Doelstelling 2: aanbod Cultuur					
Coalitieakkoord 2022-2026:					
- Betaalbare huisvesting creatieve sector	Expl.	415	0	773	0
- Programma Nachtsector	Expl.	17	0	107	0
- Nadere regel muziekstudio's	Expl.	183	0	646	0
- Culturele regiovorming	Expl.	25	0	131	0
Doelstelling 3: deelname en bezoek Cultuur					
- Impuls jongerencultuur	Expl.	254	254	381	381
- Beheer Domplein 4	Expl.	371	0	200	0
Doelstelling 4: Meedoen en Voor Elkaar Zorgen					
Coalitieakkoord: Ondersteuning Digitale Vaardigheden	Expl.	-390	0	-500	0
Doelstelling 6: Toegankelijke sportvoorzieningen					
Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen	Expl.	-1427	0	-1427	0
Dotatie reserve Vervanging zwembaden	Res.	11500	0	11500	0
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	33705	0	33705
Extra dotatie voorziening planmatig onderhoud	Expl.	330	0	0	0
Doelstelling 7: Volksgezondheid					
Coalitieakkoord 2022-2026:					
- Stevige inzet op Mentale gezondheid	Expl.	150	0	305	0
- (extra) inzet op preventie vechtscheiding	Expl.	10	0	0	0
- Gezond ouder worden	Expl.	190	0	275	0
- Versterken inzet leefstijlprogramma's gezonde leefstijl	Expl.	105	0	320	0
- Transkliniek/zorg Utrecht Pilot	Expl.	50	0	85	
- Schoollunches	Expl.	945	0	1.085	0
SPUK GALA	Expl.	2.450	2.450	2.435	2.435
SPUK Preventie akkoorden en aanpakken	Expl.	95	95	95	95
Project Modernisering Sekswerkbeleid	Expl.	450	0	630	0
Extern gefinancierde projecten (Vesta, Cultivate, Equal life, ZonMW)	Expl.	445	445	1.030	1.030
Doelstelling 10: Vastgoed					
Coalitieakkoord 2022-2026:					
- Coalitieakkoord: Versnellen verduurzamen vastgoed	Expl.	0	0	100	0

x € 1.000

		Realisatie 2024		Begroting 2024	
Omschrijving	**Expl. / Res.**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
- Coalitieakkoord: Vastgoed organisatie aansluiten op behoefte maatschappelijke partijen	Expl.	100	0	100	0
Extreme prijswijziging energielasten 2023-2025 (PB2023)	Expl.	320	0	320	0
Taakstelling Domplein 4 (VJN2023)	Expl.	-100	0	-100	0
Verhogen dotatie voorziening Vastgoedonderhoud Utrechts Vastgoed (VJN2022)	Expl.	4.565	0	4.565	0
Extra dotatie voorziening Vastgoedonderhoud Utrechts Vastgoed	Expl.	550	0	550	0
Onderhoud Attleeplantsoen 39	Expl.	0,030	0	145	0
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	Expl.	583	0	934	0
Mutatie reserve calamiteiten	Res.	0	583	0	934
Gemiste huuropbrengsten a.g.v. leegstand Utrechts Vastgoed	Expl.	0	-1.212	0	-1.212
Mutaties reserve Leegstand Utrechts Vastgoed	Res.	0	1.212	0	1.212
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	64.218	0	64.218
Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen	Expl.	-5.122	0	-5.122	0
Toevoeging activa reserve Buurtcentrum De Leeuw	Res.	170	0	0	0
Faillissement huurder Domplein 4-5	Expl.	457	0	0	0
Algemene Middelen en overhead					
Knelpunt productiviteitsnorm	Expl	734	0	2000	0
Vergoeding Ministerie i.v.m. opzegging GAZprom	Expl	-1347	0	0	0
-Wet Open Overheid	Expl.	1.500	0	1.500	0
-Werken 3.0	Expl.	372	0	372	0
-Incidentele Lasten Stadskantoor	Expl.	1.115	0	1.115	0
-Handhavingsdossier Binnenstad	Expl.	900	0	1.154	0
-Continuïteit Zaakgericht Werken	Expl.	2.428	0	3.000	0
Totaal		**280.059**	**244.081**	**310.015**	**254.580**

Toelichting op de tabel incidentele baten en lasten

Betrouwbare overheid

- Project Staatsloosheid: In de Voorjaarsnota 2020 heeft Publiekszaken incidenteel geld gekregen voor het project staatsloosheid. Dit budget is over een aantal jaren heen begroot.
- POK-middelen rechtsbeschermingssysteem (Stadskamer): Het rijk heeft van 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang. Dit budget is beschikbaar voor 2e actielijn, specifiek de eerstelijns klachtenafhandeling (stadskamer).
- Autonome groei Publiekszaken: In de Voorjaarsnota 2023, heeft Publiekszaken incidenteel geld gekregen voor de autonome groei. De structurele middelen moeten gevonden worden door middel van een systematiek wijziging in de verdeling van de groeimiddelen.

- Pok middelen systeemleren: Het rijk heeft vanaf 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang.
- Wijk- en Buurtaanpak: vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 is 1,100 miljoen euro beschikbaar gesteld.
  Op dit budget is in 2024 1,061 miljoen euro besteed.
- Samen Stad maken: vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 is 0,097 miljoen euro beschikbaar gesteld en dit is besteed in 2024.
- Burgerberaad: bij Voorjaarsnota 2023 is totaal 0,401 miljoen euro beschikbaar gesteld.
  Op dit budget is in 2024 0,236 miljoen euro besteed, de voorbereidingskosten zijn in 2023 gemaakt.
- Burgerberaad uitvoering adviezen: bij Voorjaarsnota 2024 is de eerder beschikbaar gestelde 0,400 miljoen euro aangevuld met 0,900 miljoen euro tot totaal 1,300 miljoen euro voor de jaarwisseling 2024/2025. Op dit budget is in 2024 1,005 miljoen euro besteed.
- SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht. Totaal toegekend budget over 2023 en 2024 is 4,532 miljoen euro. Op dit budget is in 2024 1,595 miljoen euro besteed.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

- Implementatie Omgevingswet: uit de decembercirculaire 2023 en meicirculaire 2024 zijn middelen beschikbaar gekomen voor de implementatie Omgevingswet.
- Verkoop en uitgifte van gemeentelijke eigendommen:
  de incidentele baten uit de verkoop en uitgifte van gemeentelijke eigendommen bedragen 3.278 miljoen euro.
- Aanvullend op het Coalitieakkoord 2022-2026 zijn extra middelen beschikbaar gesteld (1,0 miljoen euro) voor het versterken van het Programmateam realisatie sociale huisvesting (voorheen Taskforce versneld toevoegen woonruimte). Bij de Tweede bestuursrapportage 2023 is 0,9 miljoen euro overgeheveld naar 2024. Het budget voor 2024 van het Programmateam realisatie sociale huisvesting is niet volledig besteed, door lagere personele lasten. Deze onderbesteding gaat op in het totaalresultaat van doelstelling 3 Huisvesting.
- SPUK Flex- en transformatiewoningen: voor de realisatie van flex- en transformatiewoningen heeft het Rijk een Specifieke Uitkering toegekend van 11,5 miljoen euro. Door vertraging van een aantal projecten (Tussen de Rails en Wetering Zuid) zijn de gerealiseerde baten en lasten uit deze Specifieke Uitkering voor de realisatie van tijdelijke woningen lager dan begroot.
- SPUK huisvesting kwetsbare doelgroepen: het Rijk heeft een Specifieke Uitkering toegekend van 1,0 miljoen euro. De corresponderende baten en lasten zijn binnen doelstelling 3 begroot, maar zijn gerealiseerd in het project.
- In 2024 is 0,3 miljoen euro aan (flexpool) subsidie ontvangen van de provincie. Deze baten zijn niet begroot.
- Omgevingswet: er zijn incidentele middelen toegekend vanuit het rijk voor de implementatie omgevingswet. Deze middelen lopen grotendeels af in 2024.
- Wet kwaliteitsborging (WKB): er zijn incidentele middelen tot en met 2026 toegekend in de decembercirculaire van 2022. Deze middelen zijn voor de implementatie van de WKB.
- Overdracht taken RUD 1 januari 2025: bij de voorjaarsnota 2024 zijn er middelen toegekend om de overdracht van taken te regelen. Niet alle middelen zijn in 2024 besteed, omdat een deel van de werkzaamheden doorlopen in 2025. De kosten hiervan zijn nog niet bekend.
- Verhuurdersvergunning: dit zijn incidentele middelen om de verhuurdersvergunning uit te kunnen voeren.
- Leegstand: coalitie heeft deze middelen voor vier jaar toegekend.

- Opkoopbescherming: coalitie heeft deze middelen voor vier jaar toegekend, omdat de wet Opkoopbescherming door het rijk aan het einde van coalitieperiode gaat evalueren.
- Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten particulieren en Conversieregelingen erfpacht: met de woningcorporaties is – in lijn met het coalitieakkoord – een stop op de verkoop van sociale huurwoningen afgesproken met ingang van 1 januari 2024. Er blijft een kleinere stroom aan meerwaardeafdrachten bestaan, die begroot is op 1 miljoen euro. De ontvangen meerwaardeafdracht bedraagt 2,076 miljoen euro. De in rekening gebrachte meerwaarde als gevolg van gewijzigd gebruik van erfpachtpercelen en afhandeling van de aanvragen uit de erfpachtconversieregelingen leiden tot incidentele baten van in totaal 4.438 miljoen euro. Als bij sloop-nieuwbouw door woningcorporaties sprake is van extra sociale woningbouw en/of bijdrage aan de doelstelling gemengde wijken kan die meerwaarde weer binnen de locatieontwikkeling worden ingezet. In 2024 heeft de gemeente 0,823 miljoen euro hieraan bijgedragen.

Klimaatvriendelijke stad:

- CDOKE uitvoeringsbudget klimaatakkoord – Energietransitie: Voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord zijn middelen van het Rijk ontvangen wat wordt besteed aan personele kosten. 4,335 miljoen euro realisatie en 4,435 miljoen euro begroot
- Impuls uitvoeringskosten energietransitie: In het Coalitieakkoord 2022-2026 is in 2024 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de energietransitie, dit betreft onder andere de kosten voor Zon op Dak en de klimaatvisie. In 2024 is 1,67 miljoen euro begroot en gerealiseerd.
- Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma: Vanuit het Rijk is er een Specifieke Uitkering Energiearmoede ontvangen die wordt ingezet voor fysieke maatregelen om energie lasten van inwoners te verlagen. In 2024 is hier 1,011 miljoen euro van besteed.
- Netcongestie: In de Voorjaarsnota 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van de netcongestieproblematiek voor het creëren van transportcapaciteit voor het uitvoeren van grote gebiedsontwikkeling, slimme netoplossingen, nieuwe samenwerkingen en innovatie. In 2024 is 0,750 miljoen euro begroot en gerealiseerd.
- Reserve Utrechts Energie: Conform begroting is een bedrag van 0,675 miljoen euro onttrokken uit de reserve voor de bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen.
- Specifieke uitkering lokale aanpak isolatie: Vanuit het Rijk is er een Specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie. In 2024 is hiervan 0,418 miljoen euro besteed.
- Europese subsidies: Op de Europese projecten Net zero cities, IRIS, ARV en SCALE was er 0,229 miljoen euro aan baten en lasten begroot. In 2024 is er 0,431 miljoen euro besteed.
- Voucher isolatiemaatregelen: Vanuit de provincie Utrecht zijn middelen beschikbaar gesteld voor de voucher isolatiemaatregelen. In 2024 is 0,3 miljoen euro begroot en 0,422 miljoen euro gerealiseerd.
-

Duurzame Bereikbaarheid

- De toelichting op de afwijking in de reserve is opgenomen bij de toelichting op de reserve bereikbaarheid.
- De Metropoolregio Utrecht is aangemerkt als één van de zeven NOVEX verstedelijkingsgebieden van Nederland, met twee grootschalige woningbouwlocaties: Groot Merwede en Spoorzone/A1-zone in Amersfoort. Duurzame bereikbaarheid is een van de belangrijkste randvoorwaarden.Hier is subsidie voor ontvangen.

- Er is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het gebiedsgewijs uitwerken van het mobiliteitsplan.
- Om de capaciteit te voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid is in 2024 subsidie beschikbaar gesteld. Het resterende bedrag is inzetbaar tot en met 2026.
- Voor het realiseren van 4 stadshaltes voor schoon goederenvervoer over water is via het Schone Lucht Akkoord subsidie beschikbaar gesteld.
- Voor het ontwikkelen van een businessmodel om horecaleveringen te bundelen is via het Schone Lucht Akkoord subsidie beschikbaar gesteld
- CodeZERO is een 3jarig Europees initiatief om duurzame alternatieve opties te ontwikkelen voor online winkelen.
- Bij de Programmabegroting 2023 is er budget voor de extreme prijsstijgingen van energielasten voor de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is budget beschikbaar gesteld ter dekking van de lasten van de parkeergarage aan de Springweg. Door vertraging in ingebruikname en het wijzigen van de startdatum van afschrijvingen naar 1-1-2025 zijn er geen kosten gemaakt in 2024.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

- Geluidsanering subsidies: 0,262 miljoen euro baten en lasten gerealiseerd in 2024.
- Diverse subsidies Bodem (SPUK): 3,948 miljoen euro baten en lasten gerealiseerd in 2024, voor bijvoorbeeld projecten inzake gebiedsgericht grondwaterbeheer, de Nedereindseplas en het Griftpark. Voor een deel van deze subsidies zijn bij het Rijk verlenging aangevraagd en geaccepteerd, waardoor het verschil tussen realisatie en begroot ook in 2025 besteed mag worden.
- Groeimiddelen aanbod Natuur- en milieueducatie: Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dat Utrecht Natuurlijk niet wordt meegenomen in het groeikader, echter is er wel besloten dat er voor de periode 2024-2026 extra middelen beschikbaar worden gesteld. In 2024 is deze 0,250 miljoen zowel begroot als gerealiseerd.
- CDOKE Uitvoeringsbudget klimaatakkoord: voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord zijn middelen van het rijk ontvangen. 0,413 miljoen euro realisatie en 0,352 miljoen euro begroot.
- CDOKE Zero Emissie zone: voor de zero emissie zone zijn middelen van het rijk ontvangen. 0,247 miljoen euro realisatie en 0,408 miljoen begroot.
- Regionale aanpak Laadinfrastructuur (SPUK): voor de regionale aanpak Laadinfrastructuur zijn middelen van het rijk ontvangen. 1,950 miljoen euro realisatie en 2,174 miljoen begroot.
- Meerjaren Groenprogramma subsidies: met behulp van een subsidiebureau hebben we subsidies ontvangen (0,319 miljoen euro) voor diverse wijkvergroeningsprojecten, zoals in de Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht.
- Meerjaren Groenprogramma samenwerkingsverband Krommerijnlinie landschap: voor dit samenwerkingsverband hebben we van verschillende partners bijdragen ontvangen (0,200 miljoen euro).
- Groene Ommetjes: 0,878 miljoen euro lasten realisatie
- Rondje Stadseiland: 0,323 miljoen euro lasten realisatie
- Natuurgebied Zuilen: 0,379 miljoen euro lasten realisatie

Veilige Stad

- Specifieke uitkering van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Preventie met Gezag middelen inclusief bijdrage reclassering 4,501 miljoen euro begroot en 4,361 miljoen euro gerealiseerd. De lagere lasten zijn het gevolg van vacatureruimte.
- Subsidietoekenning 2023-2024 Re-integratie Officier (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA) begroot 0,796 miljoen euro en realisatie 0,713 miljoen euro. De onderbesteding is het gevolg van temporisering van het project.
- De realisatie van de subsidie Versterkingsgelden (Nationale Coördinator Terrorisme en Veiligheid) ten behoeve van de lokale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme is conform begroot 0,468 miljoen euro.
- De realisatie van de subsidie Overlastgevende en criminele asielzoekers is conform begroot 0,150 miljoen euro.
- Extra inzet 2 BOA binnenstad: Bij de programmabegroting 2024 heeft de raad besloten om voor twee jaar twee FTE uit de reserve Handhaven te dekken.
- Voor het programma aanpak Amsterdamsestraatweg (ASW) / Kanaalstraat en Damstraat is de realisatie 0,827 miljoen euro en er was 0,594 miljoen begroot. De hogere lasten zijn onder andere het gevolg van de verwerving van een buurtpost op de Damstraat, hogere personele kosten en additionele lasten voor Gevelreclame ASW. Tegenover de hogere lasten van Gevelreclame ASW van 0,123 miljoen euro staat een incidentele bijdrage van de Wijkontwikkelmaatschappij (WOM) van 0,123 miljoen euro.
- Voor het programma digitale Veiligheid is 0,189 miljoen euro begroot en 0,159 miljoen euro gerealiseerd. De lagere lasten zijn het gevolg van een uitgesteld onderzoek.

Passende ondersteuning en opvang

- Middelen aanpak dakloosheid: in 2022 en 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gekomen voor de aanpak van dakloosheid. De middelen worden meerjarig ingezet. In 2024 is er voor 4,957 miljoen euro aan lasten begroot en is er 3,485 miljoen euro gerealiseerd.
- Living lab Eerst een thuis: in 2020 en 2021 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor de aanpak van dak- en thuisloosheid (totaal 22,4 miljoen euro). De middelen worden meerjarig ingezet voor Eerst een thuis. In 2024 is er voor 3,325 miljoen euro aan lasten begroot en voor 2,456 miljoen euro gerealiseerd.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

- ESF-subsidie: De ESF-baten worden structureel begroot op 0,350 miljoen euro. Door een ontvangen voorschot is 2,576 miljoen euro gerealiseerd.
- Bijdrage Regionaal Mobiliteitsteam (RMT): Het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) heeft een bijdrage van 0,840 miljoen euro gerealiseerd aan baten. Deze bijdrage wordt niet begroot vanwege het incidentele karakter.
- Voorliggende voorzieningen bijstand: In 2024 is 0,663 miljoen euro ontvangen van overige overheden voor voorliggende voorzieningen bijstand. Deze voorzieningen worden niet begroot.
- Uitkeringslasten (BUIG-deel): Aan uitkeringslasten (BUIG-deel) is in 2024 186,116 miljoen euro begroot, door een incidentele bijdrage uit de algemene middelen in de tweede bestuursrapportage is de begroting hoger bijgesteld dan de werkelijke lasten van 183,125 miljoen euro.
- Lasten ESF: De ESF-lasten zijn begroot op -0,150 miljoen euro. De realisatie bedraagt 2,735 miljoen euro door hogere lasten voor de PRO/VSO scholen en de regio, samenhangend met de hogere baten ESF.

- Studietoeslag: De studietoeslag is begroot op 2,100 miljoen euro. Door een groter bereik is 3,588 miljoen euro gerealiseerd.
- Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid: Voor het RAJ is incidenteel 2,605 miljoen euro begroot. Door een langere doorlooptijd van de plannen is 1,352 miljoen euro gerealiseerd.
- Rijksbudget bijzondere bijstand: De afwijking van 1,046 miljoen euro aan lasten is van incidentele aard door een groter bereik.
- OMU: In het Coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen. Deze middelen zijn in de tweede bestuursrapportage 2024 toegevoegd aan het reserve, 2,800 miljoen euro.
- Werk naar Werk: In de voorjaarsnota 2024 is 1,200 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling Werk naar Werk.
- Twee stedelijke Upcycle centra: De lasten inzake realisatie van de twee stedelijke upcycle centra vallen lager uit dan begroot omdat de uitwerking is verschoven naar 2025.
- EFRO Grondstoffen Corridor: Vanuit de EFRO ontvangen we subsidie voor de grondstoffencorridor. De baten en lasten zijn beide lager dan begroot, maar zullen in 2025 worden ingehaald.
- Versterken vestigingsklimaat circulaire bedrijven: Vanuit het Coalitieakkoord is tot en met 2025 jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor versterken van het vestigingsklimaat circulaire bedrijven (voor 2024 0,430 miljoen euro).

Kansrijk Opgroeien

- Realiseer jongerenontmoetingsplekken: In de gemeenteraadvergadering van 11 juli 2024, met kenmerk 12308782, werd incidenteel budget van 0,226 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het realiseren van een visie op jongerenontmoetingsplekken. In 2024 is echter slechts 0,005 miljoen euro van het budget gebruikt voor de uitvoering van een Quick Scan. Het resterende bedrag wordt overgeheveld naar 2025, zodat de daadwerkelijke bouw van de jongerenontmoetingsplekken kan plaatsvinden.
- Incidenteel budget van 1 miljoen euro dat in het kader van aanpak lerarentekort wordt toegekend vanuit het Rijk, is als budgetneutrale bijsturingsvoorstel in de Tweede Bestuursrapportage 2024 voor 0,7 miljoen toegevoegd aan de begroting 2025 (en 0,3 miljoen beschikbaar voor 2024).
- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,150 miljoen euro beschikbaar gesteld voor Utrecht Leert!.
- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,300 miljoen euro beschikbaar gesteld voor verbeteren aansluiting MBO en arbeidsmarkt.

Doelstelling 2: Huisvesting scholen

- Bij de Programmabegroting 2023 is er budget voor de extreme prijsstijgingen van energielasten voor de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Bij de uitvoering van het Meerjarenprogramma Onderwijshuisvesting werden de kosten van tijdelijke lokalen (bij verbouwingen en ter overbrugging naar nieuwbouw) tot voor kort ten laste van de investering gebracht. Dit leidde tot een hogere structurele kapitaallast. De accountant staat dit niet meer toe; deze kosten moeten ineens worden genomen.
- In het groeikader zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar om, naast voor de permanente huisvesting, ook voor de tijdelijke huisvesting van onderwijs een budget op te nemen. Daarom is besloten dat deze tijdelijke huisvesting in het vervolg als knelpunt wordt aangedragen vanuit het Programma Onderwijs bij de jaarlijkse integrale afweging Voorjaarsnota, met ingang van de Voorjaarsnota 2022. De kosten hebben betrekking op de uitvoering van de reguliere wettelijke taak en zijn besteed conform begroting.

- Conform tweede bestuursrapportage 2024 gestort in de reserve Huisvestingsprogramma.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is dit budget ingeleverd vanwege planningsoptimisme.

Levendige en gezonde stad

Doelstelling 1: Nieuwkomers

- Een deel van de middelen vanuit het Asiel knelpunt zijn niet besteed, doordat kosten voor zoektocht en verlenging asiellocaties in het kader van spreidingswet zijn vertraagd.
- Door het COA worden gemaakte kosten van 0,8 miljoen euro voor de locaties Pahud de Montagne en Voorveldse Polder vergoed. Deze lasten en baten staan niet volledig in de begroting van 2024 opgenomen.
- Bij VJN 2024 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor EU-(arbeids)migranten. Een deel van deze middelen zijn niet besteed.

Doelstelling 2: Meedoen en Voor Elkaar Zorgen

- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van digitale vaardigheden. Hiervan is 0,390 miljoen euro besteed.

Doelstelling 6: Toegankelijke sportvoorzieningen

- Bij de Voorjaarsnota 2024 is dit budget ingeleverd vanwege planningsoptimisme.
- Conform de Voorjaarsnota 2024 wordt dit bedrag gestort in de reserve Vervanging Zwembaden zodat het toekomstige knelpunt voor Den Hommel en De Kwakel beperkt kan worden.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- In afstemming met de accountant is bij de jaarafsluiting 2024 een extra bedrag van 0,330 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening als onderdeel van een extra meerjarige egaliserende toevoeging, zodat de voorziening ook in de toekomst toereikend is. Ook in de jaren 2025-2027 zal jaarlijks een extra toevoeging aan de voorziening plaatsvinden. Met deze mutatie storten we voor deze jaren 0,330 miljoen euro extra in de voorziening planmatig onderhoud.

Doelstelling 7: Volksgezondheid

- In begroting 2024 is een bedrag van ca 2 miljoen euro opgenomen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026. De bestedingen waren ca 1,5 miljoen euro. De onderschrijding op deze coalitiemiddelen komt doordat de beleidsnota Gezondheid en daarmee samenhangende uitvoeringsplannen later worden/zijn vastgesteld. Bovendien zijn eerst externe middelen gebruikt in 2024, om terugbetaling te voorkomen. Het zwaartepunt van veel activiteiten ligt daarmee in 2025.
- SPUK GALA gelden van ca 2,45 miljoen euro. Deze zijn nagenoeg volledig benut. Echter door late indexering is de verwachting dat op enkele SPUK GALA onderdelen deze indexering niet volledig uitgegeven zal worden.
- Project Modernisering Sekswerkbeleid: Het budget was 0,63 miljoen euro, de bestedingen waren 0,45 miljoen euro. Door het later starten van de uitvoering van de proeftuinen waren er in 2024 nog geen kosten voor toezicht en handhaving en de uitvoering van het lerend evalueren van de proeftuinen.
- Extern gefinancierde projecten (Europese gelden, ZonMw-gelden, GGD GHOR): begroot was 1,030 miljoen euro, gerealiseerde bestedingen waren 0,445 miljoen euro. Het betreft lasten waar tegenover baten staan.

Doelstelling 8: Aanbod Cultuur

- Betaalbare huisvesting creatieve sector:
  Vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 is in 2023 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor betaalbare huisvesting klein mkb en creatieve sector. In 2024 is vanuit dit budget o.a. een subsidie verstrekt aan de culturele beheerorganisatie DePlaatsmaker om te kunnen voorzien in de groei van de vastgoedportefeuille en zijn er 2 subsidies verstrekt ten behoeve van creatieve broedplaatsen.
- Programma nachtsector:
  Vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 is in 2023 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de culturele nachtsector. In 2024 is er vanuit dit budget een nachtcoördinator aangesteld.
- Nadere regel muziekstudio's:
  Bij de Voorjaarsnota 2020 is besloten om t/m 2024 budget beschikbaar te stellen voor de realisatie van betaalbare muziekstudio's. in 2024 zijn er in totaal aan 6 verschillende partijen subsidies verstrekt voor de realisatie van muziekstudio's.
- Culturele regiovorming:
  In 2019 heeft het ministerie van OCW besloten om geld beschikbaar te stellen voor de proeftuin van de stedelijke culturele regio Utrecht. De gemeente Utrecht, de provincie Utrecht en de gemeente Amersfoort participeerden in de proeftuinen die zijn voortgekomen uit de profielen voor de culturele stedelijke regio. Zij matchten gezamenlijk het bedrag van OCW. In 2024 is dit budget deels ingezet voor het aanstellen van een kwartiermaker ten behoeve van regionale broedplaatsen.

Doelstelling 9: Deelname en bezoek Cultuur

- Impuls jongerencultuur:
  In 2023 heeft het ministerie van OCW een bijdrage verstrekt van 0,381 miljoen euro om cultuur onder jongeren te stimuleren. Vanuit deze bijdrage zijn in 2024 aan 11 culturele instellingen subsidies verstrekt ten behoeve van jongerenprogrammering.
- Beheer Domplein 4:
  Bij de Voorjaarsnota 2023 is besloten om in 2024 en 2025 jaarlijks 0,2 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het beheer van het Domplein 4. In 2024 zijn hier o.a. de beheer- en huurkosten uit gedekt.

Doelstelling 10: Vastgoed

- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2023-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versnellen van het verduurzamen van vastgoed. In 2024 is dit geld niet besteed.
- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het aansluiten van de vastgoedorganisatie op de behoefte van maatschappelijke partijen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Bij de Programmabegroting 2023 is er budget voor de extreme prijsstijgingen van energielasten voor de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Taakstelling voor Domplein 4 conform de Voorjaarsnota 2023.
- Voorjaarsnota 2022: Voor 2023 en 2024 is 4,565 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het verhogen van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening Onderhoud Utrechts Vastgoed (Egalisatievoorziening VGB Onderhoud).
- 2e Bestuursrapportage 2023: In afstemming met de accountant is bij de jaarafsluiting 2022 een extra bedrag van 0,550 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening als onderdeel van een extra meerjarige egaliserende toevoeging, zodat de voorziening ook in de toekomst toereikend is. Ook in de jaren 2023-2025 zal jaarlijks een extra toevoeging aan de voorziening

plaatsvinden. Met deze mutatie storten we voor deze jaren 0,550 miljoen euro extra in de voorziening planmatig onderhoud.

- In 2023 is er voor de school aan het Attleeplantsoen 39 een bruidsschat ontvangen voor het onderhoud van in totaal 0,145 miljoen euro. De bruidsschat is een afkoop van de vertrekkende school ter dekking van het onderhoud. In 2024 is er 0,030 miljoen euro besteed aan onderzoek- en advieskosten voor renovatie.
- In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Van deze opslag wordt jaarlijks 0,315 miljoen euro gereserveerd. Ultimo 2024 is er 0,583 miljoen euro onttrokken aan de reserve, ter dekking van de gerealiseerde kosten.
- De vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Jaarlijks wordt een percentage van de huuropbrengsten gereserveerd. De huurderving ultimo 2024 betreft 1,212 miljoen euro en dit bedrag is onttrokken aan de reserve.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is dit budget ingeleverd vanwege planningsoptimisme.
- Ultimo 2024 is dit bedrag gestort in de activareserve ter dekking van de kapitaallasten van buurtcentrum De Leeuw.
- In verband met het faillissement van vereniging DOMUS zijn de openstaande facturen afgeboekt.

Algemene Middelen & Overhead

- Bij de Voorjaarsnota 2024 is vanwege het effect van CAO ontwikkeling op de productiviteitsnorm 2,0 miljoen euro beschikbaar gesteld . Hiervan is eind 2024 nog 1,266 miljoen euro nog niet verdeeld.
- De vergoeding uit de Regeling ter tegemoetkoming van gestegen energiekosten door opzegging contract SEFE Energy Ltd. (Gazprom) is nog niet afgewikkeld. Hiermee was wel rekening gehouden
- Wet Open Overheid, welke hernoemd is naar "Informatie Op Orde" kent een meerjarig verloop waarbij de gelijkblijvende jaarbudgetten via de ICT-reserve worden geëgaliseerd op basis van het verloop van het programmaplan.
- Werken 3.0: het incidentele budget van 0,372 miljoen euro is volledig besteed.
- Vervanging SAP: het incidentele budget van 0,250 miljoen euro is niet besteed. Er wordt een resultaatbestemming om het budget over te hevelen naar 2025 voorgesteld.
- Incidentele Energie Lasten stadskantoor: het incidentele budget van 1,115 miljoen euro is volledig besteed.
- Handhavingsdossier Binnenstad: Bij de VJN 2024 en is er 0,654 miljoen euro per jaar toegekend tot en met 2028. Door vertraging van een aantal juridische procedures is er in 2024 0,566 miljoen euro besteed. Voor het restant wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend. Tevens is er bij de 2e Berap 2024 0,500 miljoen euro toegekend omdat er incidenteel hogere kosten werden verwacht. Uiteindelijk zijn de kosten lager uitgevallen en is hiervan 0,334 miljoen euro besteed.
- Continuïteit Zaakgericht Werken: Bij de VJN 2024 is hiervoor 3 miljoen toegekend voor 2024. Hiervan is 2,428 miljoen euro besteed. Het restant is gestort in de reserve "ICT Investeringsprogramma" en wordt in 2025 besteed.

Overzicht van structurele onttrekkingen en stortingen in de reserves

Omschrijving	Onttrekking 2024	Storting 2024
Reserve ten bate van vaste activa		
Totaal	**203.037**	**0**

In 2024 is er incidenteel ruim 203 miljoen onttrokken.

Topinkomens

Op basis van de Wet Normering van Topinkomens (WNT) is het verplicht het inkomen van 2 functies te verantwoorden. Dit zijn de gemeentesecretaris en de griffier. Ook mogen medewerkers in andere functies niet boven de normering uit komen. Het inkomen dat wordt getoond, is de bruto uitbetaling (bruto plus belastbare onkosten) en de pensioenpremie (beloningen betaalbaar op termijn). Conform de WNT mogen de bestuurders geen inkomen hebben boven de normering van 233.000 voor 2024. Hiervan is bij de gemeente Utrecht geen sprake.

	Gemeente-secretaris M.J. Ruis	Griffier M.Y. Israel	Griffier M. van Hall	Gemeente-secretaris G.G.H.M.Haanen
Bezoldiging 2024				
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12	1/1 - 31/08	nvt
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	nvt
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	nvt
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	176.186	11.820	95.340	nvt
Beloningen betaalbaar op termijn	23.457	1.941	15.547	nvt
Subtotaal	**199.643**	**13.761**	**110.887**	nvt
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	233.000	19.735	155.333	nvt
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen				
Totaal bezoldiging 2024	**199.643**	**13.761**	**110.887**	nvt
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt
Bezoldiging 2023				
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/11 - 31/12	nvt	1/1 - 31/12	1/1 - 28/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	nvt	1	1
Dienstbetrekking?	ja	nvt	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	27.946	nvt	138.724	141.069
Beloningen betaalbaar op termijn	3.776	nvt	22.482	18.618
Subtotaal	**31.722**	**nvt**	**161.206**	**159.687**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	37.268	nvt	223.000	183.899
Totaal bezoldiging 2023	**31.722**	**nvt**	**161.206**	**159.687**

Balans

Balans

Activa

x € 1.000

Activa	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Vaste activa	**1.979.625**	**2.107.573**
Immateriële vaste activa	**10.463**	**7.297**
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling	6.454	4.030
• Bijdrage aan activa van derden	4.009	3.267
Materiële vaste activa	**1.926.787**	**2.053.034**
• met economisch nut	1.740.262	1.802.673
• met economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	31.274	36.346
• met maatschappelijk nut	155.251	214.015
Financiële vaste activa	**42.375**	**47.242**
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13.180	13.180
• Overige langlopende leningen	28.988	33.855
• Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	207	207
Vlottende activa	**363.323**	**388.846**
Voorraden	**114.161**	**108.192**
• Grond- en hulpstoffen	326	336
• Onderhanden werk	113.713	107.738
• Gereed product en handelsgoederen	122	118
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**157.019**	**161.091**
• Vorderingen op openbare lichamen	86.370	90.144
• Uitzettingen in ’s Rijks schatkist	7.000	0
• Rekening-courant met niet-financiële instellingen	6.851	7.754
• Overige vorderingen	56.798	63.193
Liquide middelen	**5.073**	**2.699**
• Kas	66	64
• Bank	5.007	2.635
Overlopende activa	**87.070**	**116.864**
• Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen	11.713	16.246
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	75.357	100.618
Totaal activa	**2.342.948**	**2.496.419**
Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting	0	0

Passiva

x € 1.000

Passiva	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Vaste passiva	**1.868.120**	**1.797.144**
Eigen vermogen	**759.373**	**624.201**
• Algemene reserve	110.216	136.131
• Bestemmingsreserves	666.576	455.456
• Gerealiseerd resultaat	-17.419	32.614
Voorzieningen	**73.257**	**111.490**
• Verplichtingen en verliezen	1.140	38.172
• Vanwege risico's	11.750	9.857
• Vanwege egalisatie	13.562	18.669
• Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	25.494	33.290
• Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	21.311	11.502
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**1.035.490**	**1.061.453**
• Obligatieleningen	161.000	141.000
• Onderhandse leningen van openbare lichamen	40.000	90.000
• Onderhandse leningen van binnenlandse banken	823.000	818.000
• Door derden belegde gelden	205	205
• Waarborgsommen	11.285	12.248
Vlottende passiva	**474.828**	**699.275**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**59.189**	**199.516**
• Kasgeldleningen	12.000	164.000
• Overige kortlopende schulden	47.189	35.516
Overlopende passiva	**415.639**	**499.759**
• Nog te betalen bedragen	139.432	136.587
• Vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen	237.406	322.926
• Overige vooruit ontvangen bedragen	38.801	40.246
Totaal passiva	**2.342.948**	**2.496.419**
Borgstellingen en garantstellingen	2.318.813	2.559.730

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin regels voor het financiële beleid en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de onderstaande balanshoofden anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De uitkering uit het gemeentefonds is verantwoord op basis van de laatste betaalspecificatie over het kalenderjaar 2024. Daarin is de decembercirculaire 2024 verwerkt

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van de BBV-richtlijn over het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeente Utrecht afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV het volgende:
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid en het naleven van het voorwaardencriterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.
Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met afschrijvingen.
Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Op 18 februari 2021 is de Nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) vastgesteld door de raad.
Met het vaststellen van deze nota heeft de raad ook de financiële strategie vastgesteld, waarbij de gemeente de investeringen van objecten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut boven 0,1 miljoen euro activeert en afschrijft overeenkomstig een realistische weergave van de verwachte levensduur. De betreffende categorieën uit de Nota BOR zijn opgenomen in de afschrijvingstabel die op 21 december 2021 door het college is vastgesteld.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met specifieke investeringsbijdragen van derden en afschrijvingen. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuïtaire en lineaire methode.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de door ons vastgestelde afschrijvingstabel:

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
Code	**Gronden en terreinen**			
20 010	Gronden en terreinen niet zijnde parkeerterreinen	E		Geen afschrijving
20 020	Parkeerterreinen	E	Lineair	10
20 030	25% van de cascowaarde van ondergrondse parkeergarage	E		Geen afschrijving
20 090	Lopende investeringen gronden en terreinen	E		Geen afschrijving
Code	**Woonruimten**			
21 010	Woonruimten	E	Annuïtair	40
21 020	Restauratie/renovatie van permanente woonruimten en monumenten	E	Annuïtair	20
21 090	Lopende investeringen in woonruimten	E		Geen afschrijving
Code	**Bedrijfsgebouwen**			
22 010	Bedrijfsgebouwen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft onder andere: kantoorpanden, bedrijfsloodsen, scholen, peuterspeelzalen, sociale en culturele voorzieningen, broedplaatsen voor startende ondernemers, zwembaden, sportvoorzieningen en monumenten. Met uitzondering van parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 015	Opstallen gemeentewerven (afvalscheidingsstations)	E	Annuïtair	10
22 020	Parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 040	Restauraties/renovaties van semi-permanente bedrijfsgebouwen	E	Annuïtair	10
22 030	Restauraties/renovaties van permanente bedrijfsgebouwen en monumenten	E	Annuïtair	20
22 050	Restauraties/renovaties die de economische levensduur van permanente bedrijfsgebouwen met 30 jaar verlengen	E	Annuïtair	30
22 090	Lopende investeringen bedrijfsgebouwen	E		Geen afschrijving
Code	**Grond- weg- en waterbouwkundige werken**			

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
23 010	Aanleg, reconstructie, renovatie verhardingen inclusief ondergrond	M	Lineair	40
23 020	Aanleg, reconstructie, renovatie civiele constructies	M	Lineair	50
23 090	Lopende investeringen grond- weg- en waterbouwkundige werken	M		Geen afschrijving
23 510	Riolering: aanleg en vervanging	E	Annuïtair	40
23 520	Sportterreinen: aanleg en inrichting	E	Annuïtair	30
23 530	Sportvelden: aanleg en inrichting toplaag	E	Annuïtair	12
23 590	Lopende investeringen riolering en sportterreinen	E		Geen afschrijving
Code	**Vervoermiddelen**			
24 010	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere: personenwagens, bestelwagens (5 jaar), tractoren, grote en kleine inzamelvoertuigen voor intensief gebruik en tweedehands grote inzamelvoertuigen	E	Lineair	5
24 020	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: grote en kleine inzamelvoertuigen voor normaal gebruik, vrachtwagens en grote aanhangwagens	E	Lineair	8
24 030	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 10 jaar. Dit betreft onder andere: kleine aanhangwagens en bestelwagens	E	Lineair	10
24 040	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft vaartuigen (bedrijfsboten) en vaartuigen casco	E	Lineair	40
24 090	Lopende investeringen vervoermiddelen	E		Geen afschrijving
Code	**Machines, apparaten en installaties**			
25 010	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere veegmachines en opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	5
25 015	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 6 jaar. Dit betreft onder andere opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	6
25 020	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 7 jaar. Dit betreft onder andere: apparatuur parkeren	E	Lineair	7
25 030	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: installaties parkeren	E	Lineair	8

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
25 035	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 10 jaar.	E	Lineair	10
25 040	Machines, apparaten en installaties gebonden aan gebouwen: Dit betreft onder andere: beveiligings-, verwarmings- en brandblusinstallaties	E	Annuïtair	10
25 050	Gebouwgebonden installaties: o.a. liften en klimaatinstallatie	E	Annuïtair	40
25 090	Lopende investeringen machines, apparaten, installaties met economisch nut	E		Geen afschrijving
25 510	Verkeersregelinstallaties (VRI's)	M	Lineair	10
25 520	Openbare verlichting	M	Lineair	25
25 590	Lopende investeringen machines, apparaten, installaties met maatschappelijk nut	M		Geen afschrijving
Code	**Informatie- en communicatietechnologie (ICT)**			
26 010	Hardware, grootschalig	E	Annuïtair	7
26 020	Hardware, kleinschalig	E	Lineair	5
26 030	OS Werkplek	E	Annuïtair	5
26 031	ICT infra inpandig (data- en telecommunicatie)	E	Annuïtair	7
26 040	ICT machines (PC’s, laptops, servers, data-opslag)	E	Annuïtair	5
26 050	Mobiele ICT apparatuur (telefoons en tablets)	E	Annuïtair	3
26 051	Overige telefonie	E	Annuïtair	7
26 060	Netwerken	E	Annuïtair	7
26 070	Verbindingen ICT infra lang (in en buiten pand tot aan patchkast)	E	Annuïtair	10
26 081	Firewall aanpassen, uitbreiden	E	Annuïtair	5
26 082	Netwerkauthenticatie	E	Annuïtair	7
26 090	Lopende investeringen ICT	E		Geen afschrijving
Code	Overige materiële vaste activa			
26 011	ICT grootschalig, software	E	Annuïtair	7
26 021	ICT kleinschalig, software	E	Lineair	5
	Kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde		Geen afschrijving, worden niet geactiveerd	
29 910	Overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	M	Lineair	15
29 911	Speeltoestellen	M	Lineair	15
29 912	Bomen en overig groen	M	Lineair	30
29 921	Inrichting van gebouwen, alsmede voorzieningen in en aan gebouwen en inventaris: bureaus, stoelen, kasten etc.	E	Annuïtair	10
29 920	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 10 jaar: Dit betreft onder andere: binnenbak en toegangssysteem ondergrondse containers	E	Lineair	10

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
29 925	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 15 jaar. Dit betreft onder andere: perscontainers	E	Lineair	15
29 930	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 20 jaar. Dit betreft onder andere: betonputten ondergrondse container		Lineair	20
29 990	Lopende investeringen met een maatschappelijk nut	M		Geen afschrijving
29 991	Lopende investeringen met een economisch nut	E		Geen afschrijving

1) E=economisch nut; M=maatschappelijk nut

Contractueel overeengekomen kasstromen met betrekking tot de afkoop van erfpachten met een looptijd van langer dan tien jaar worden gewaardeerd tegen het in historisch perspectief behoedzame percentage van 4%. Dit percentage blijft voor de duur van de overeenkomst ongewijzigd.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Erfpachtgronden voor welke de canon eeuwigdurend is afgekocht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. In geval periodieke canonbetalingen voor een tijdvak ineens worden afgekocht, zullen de afkoopsommen worden verantwoord onder de vaste schulden als vooruit ontvangen bedragen. Naar rato van de afkoopperiode zullen de afkoopsommen jaarlijks vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa
De onder financiële vaste activa opgenomen leningen, verstrekt aan derden, worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitgeleende bedrag minus de ontvangen aflossingen. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen, evenals effecten worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Participaties in het aandelenkapitaal van naamloze en besloten vennootschappen (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is op grond van artikel 1 lid e van het BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een naamloze of besloten vennootschap.

Voorraden
Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

De voorraad gereed product en handelsgoederen wordt gewaardeerd tegen marktprijzen.

De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd onder meer met de opbrengsten uit van derden ontvangen bijdragen, gronduitgiften en subsidies. De kostprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en rente.

Voor verwachte negatieve resultaten op projecten wordt een voorziening getroffen. Voorzieningen voor verwachte tekorten van grondexploitatieprojecten worden bepaald tegen de nominale waarde van het verwachte tekort. Indien lasten van een project hoger zijn dan de baten per balansdatum, wordt de getroffen voorziening (deels) als waarde correctie verantwoord op de post voorraden. Ook zijn de in exploitatie genomen bouwgronden hieronder verantwoord.
Voor tussentijdse winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode: Voor zover opbrengsten en kosten zijn gerealiseerd, moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen van het positieve saldo van de grondexploitatie op eindwaarde. Daarbij geldt nu (vanaf inwerkingtreding van de notitie 2023) een beperking van de tussentijdse winstneming tot uitsluitend de laatste 10 jaar van iedere grondexploitatie. Verder is het nu mogelijk om een bestemmingsreserve aan te leggen waar tussentijdse winstneming in opgenomen kan worden.
Dit conform BBV-richtlijnen (Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, commissie BBV 2023).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

In 2024 heeft er een schattingswijziging plaatsgevonden voor de waardering van de voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren. In de oude situatie werd de voorziening bepaald op basis van het type vordering en alle openstaande vorderingen. Per vordering werd vastgesteld welk voorzieningspercentage gehanteerd moest worden op het openstaande bedrag van de vordering. Het percentage voor de voorziening kwam in deze schattingswijze uit op gemiddeld 70%. In de nieuwe situatie wordt het gemiddelde voorzieningspercentage bepaald op basis van de openstaande vorderingen van de afgelopen 10 jaar en de aflossingen voor deze jaren. Hier is voor gekozen, omdat een recentere periode een betere indicatie geeft over het terugbetaalgedrag van bijstandsdebiteuren dan de jaren ouder dan 10 jaar. In de nieuwe schattingswijze is de waardering van de voorziening gesteld op 41,75%. Dit is aanzienlijk lager dan de 70% in de oude schattingswijze. Alle vorderingen ouder dan 10 jaar zijn daarmee per definitie volledig voorzien.

Liquide middelen
De liquide middelen staan ter vrije beschikking en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa
De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn voldaan; nog te ontvangen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende activa.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en bestemmingsreserves, evenals het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de, op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Hier zijn tevens de van derden ontvangen (verplicht te besteden) bijdragen opgenomen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies, tenzij bij de voorziening anders is aangegeven. De

onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer
De schulden worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk geleende bedrag minus de betaalde aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Overlopende passiva
De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen; nog te betalen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende passiva.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In het onderdeel Borgstellingen zijn de borgstellingen gespecificeerd en toegelicht.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek en ontwikkeling
De gemeente kan kosten van onderzoek en ontwikkeling activeren als:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren
- De uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Volgens het BBV kunnen voorbereidingskosten die worden gemaakt in de periode voordat een grondexploitatie wordt vastgesteld maximaal 5 jaar worden geactiveerd, mits de kosten voldoen aan een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden staan in artikel 60 van het BBV en in paragraaf 5.3.2. van de notitie grondbeleid.
Op basis van deze voorwaarden zijn er per 31-12-2024 voorbereidingskosten voor 5 projecten geactiveerd als immaterieel vast actief. Dit zijn Gebiedsontwikkeling Galgenwaard en omgeving, Masterplan Overvecht Centrum, Merwedekanaalzone deelgebied 6, Strosteeg en P+R-locatie Overvecht.
In totaal zijn in 2024 bijna 1,5 miljoen euro aan kosten geactiveerd. Daarnaast is voor bijna 3,9 miljoen euro aan kosten in de mutatiekolom Herrubricering verantwoord in verband met overboeking van deze kosten naar de balanspost Voorraden – Onderhanden werk onder de Vlottende activa. De betreffende activa zijn deels ingebracht in de grondexploitaties en verantwoord in de kolom Vermeerderingen van de desbetreffende verloopstaat en zijn deels verantwoord onder de balanspost Materiele Vaste Activa eveneens in de kolom Herrubricering.
De geactiveerde kosten in 2024 zijn daarmee afgenomen met ruim 2,4 miljoen euro en is er ultimo 2024 voor ruim 4,0 miljoen euro geactiveerd.
Nadat een grondexploitatie door de raad wordt geopend, worden de geactiveerde kosten ten laste van de grondexploitatie gebracht. Op het risico bij het niet doorgaan van de nog te openen grondexploitaties is de reserve grondexploitaties de achtervang.

x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2023 a	Herrubri-cering b	Vermeer-dering c	Bijdrage van derden d	Afschrijving e	Stand 31-12-2024 f = a+b+c-d-e
Merwedekanaalzone deelgebied 6	200	0	0	0	0	200
Lombokplein	3.880	-3.880	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling Galgenwaard e.o.	572	0	251	0	0	823
Masterplan Overvecht Centrum	1.802	0	1.193	0	0	2.995
Voorbereidingskrediet Strosteeg	0	0	1	0	0	1
Voorbereidingskrediet P&R Overvecht	0	0	11	0	0	11
Totaal	**6.454**	**-3.880**	**1.456**	**0**	**0**	**4.030**

Bijdrage aan activa van derden

De gemeente kan bijdragen aan activa van derden activeren als:

- Er sprake is van een investering door een derde
- De investering bijdraagt aan de publieke taak
- De derde zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op de overeengekomen wijze
- Bij in gebreke blijven de bijdrage kan worden teruggevorderd of recht kan doen gelden op het betreffende activa.

De gemeente heeft aan derden de onderstaande investeringsbijdragen verstrekt:

x €1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2023 a	Herrubri-cering b	Vermeer-dering c	Bijdrage van derden d	Afschrijving e	Stand 31-12-2024 f = a+b+c-d-e
Kinderopvang	27	0	0	0	27	0
Aanpassing Stefanuskerk	803	0	0	0	214	589
Loevenhoutsedijk en atelierwoningen	303	0	0	0	61	242
Nieuw Welgelegen	101	0	0	0	101	0
Atelierwoning Leidsche Rijn	183	0	0	0	67	116
Uitbreiding Iduna	63	0	0	0	17	46
Kleedkamers vv de Meern	111	0	0	0	4	107
SWK lange Nieuwstraat 7	79	0	0	0	13	66
Plompetorengracht 4 (SWK)	67	0	0	0	10	57
Cereol MFA	546	0	0	0	99	447
Sportief Openbare Ruimten	10	0	0	0	5	5
Polderpark Ruigenhoek	17	0	0	0	9	8
Podium Hoge Woerd/Theatertechniek	534	0	0	0	67	467
Kleedkamers Kampong	378	0	0	0	11	367
Kleedkamers - Sportpark Voordorp	65	0	0	0	2	63
Hogeweide 6	722	0	0	0	35	687
Totaal	**4.009**	**0**	**0**	**0**	**742**	**3.267**

Materiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van het totaal van de investeringen met economisch én maatschappelijk nut.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch en maatschappelijk nut (Totaal)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	376.589	0	2.983	0	30.054	64	403.596
Bedrijfsgebouwen	1.105.371	0	32.693	3.927	73.998	446	1.142.303
Vervoermiddelen	6.285	0	1.736	0	4.666	0	9.215
Machines, apparaten en installaties	211.031	0	12.014	1	17.016	17	216.015
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	173.782	1.358	4.887	14.528	65.366	137	220.954
Overige materiële activa	53.729	0	8.196	0	15.462	44	60.951
Totaal	**1.926.787**	**1.358**	**62.509**	**18.456**	**206.562**	**708**	**2.053.034**

In 2024 is per saldo ruim 206,5 miljoen euro geïnvesteerd in de Materiële vaste activa(MVA). Dit bedrag bestaat uit ruim 207,4 miljoen euro aan investeringen en bijna 0,9 miljoen euro aan desinvesteringen.
Tevens is in de mutatiekolom Herrubricering een bedrag van bijna 1,4 miljoen verantwoord in verband met de toename van de boekwaarde van MVA-Grond, weg- en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut welke zijn overgeboekt vanuit de balanspost Immateriële vaste activa kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Het betreft kosten van het investeringsproject Graadt van Roggenweg.
De desinvesteringen betreffen activa met een restant boekwaarde van bijna 0,9 miljoen. Het betreft voornamelijk verkochte activa met een boekwaarde van bijna 0,9 miljoen euro waarvan 0,4 miljoen in het kader van de Conversie erfpachtregeling.
Daarnaast is in 2024 voor een bedrag van ruim 0,7 miljoen aan gecorrigeerde uitgaven verantwoord als afwaarderingen. Dit zijn uitgaven uit de jaren 2023 en eerder, die bij nader inzien niet activeerbaar bleken dan wel naar een ander actief zijn gecorrigeerd.
Tegenover de genoemde investeringen stonden 62,5 miljoen euro aan afschrijvingen en bijna 18,5 miljoen euro aan bijdragen van derden.
Per saldo nam de materiële vaste activa toe met ruim 126 miljoen euro.

In de Voorjaarsnota 2024 is met ingang van 2024 besloten tot een stelselwijziging voor het afschrijven voor investeringen. Afschrijven start vanaf 2024 per 1 januari volgend op de oplevering van het actief in plaats van zoals voorheen gehanteerd bij ingebruikname. De boekwaarden van gerealiseerde activa per 31 december 2023 worden conform landelijke regelgeving niet herzien. De wijziging heeft geen materiele impact op de balansstand van materiele vaste activa per 31 december 2023 en op kapitaallasten van gerealiseerde investeringen voor 2024.

Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Specifieke Uitkeringen ventilatie in scholen voor 0,570 miljoen euro te veel opgevoerd waardoor de vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen te laag zijn opgenomen. Hierdoor is een te hoge bijdrage van derden verantwoord in de jaarrekening 2023 onder de materiële vaste activa. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (Totaal)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	376.589	0	2.983	0	30.054	64	403.596
Bedrijfsgebouwen	1.105.371	0	32.693	3.927	73.998	446	1.142.303
Vervoermiddelen	6.285	0	1.736	0	4.666	0	9.215
Machines, apparaten en installaties	192.635	0	11.753	1	12.725	17	193.589
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	42.268	0	3.243	13.613	14.950	0	40.362
Overige materiële activa	48.388	0	8.026	0	9.636	44	49.954
Totaal	**1.771.536**	**0**	**60.434**	**17.541**	**146.029**	**571**	**1.839.019**

Het overzicht investeringen met economisch nut bestaat uit twee delen.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (niet in heffing)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	376.038	0	2.983	0	30.054	64	403.045
Bedrijfsgebouwen	1.103.973	0	32.564	3.927	73.998	446	1.141.034
Vervoermiddelen	1.554	0	312	0	286	0	1.528
Machines, apparaten en installaties	191.734	0	11.464	1	11.822	16	192.075
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	42.268	0	3.243	492	1.828	0	40.361
Overige materiële activa	24.695	0	5.421	0	5.400	44	24.630
Totaal	**1.740.262**	**0**	**55.987**	**4.420**	**123.388**	**570**	**1.802.673**

In de boekwaarde gronden en terreinen van ruim 403 miljoen euro is ultimo 2024 een bedrag van 189,9 miljoen euro opgenomen voor in erfpacht uitgegeven gronden. Dit bedrag is ten opzichte van de boekwaarde per 01-01-2024 niet noemenswaardig gewijzigd.

Tot en met 2024 is door de gemeente activa in de MVA-categorieën Bedrijfsgebouwen en Machines, apparaten en installaties in erfpacht uitgegeven met een totale boekwaarde per ultimo 2024 van ruim 4,0 miljoen euro.

Jaarlijks wordt bepaald welk gedeelte van de MVA moet worden ondergebracht in het onderdeel MVA economisch nut in heffing.
Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is opgenomen in onderstaand overzicht.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (in heffing)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	551	0	0	0	0	0	551
Bedrijfsgebouwen	1.398	0	129	0	0	0	1.269
Vervoermiddelen	4.731	0	1.424	0	4.380	0	7.687
Machines, apparaten en installaties	901	0	289	0	903	1	1.514
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	0	0	0	13.121	13.122	0	1
Overige materiële activa	23.693	0	2.605	0	4.236	0	25.324
Totaal	**31.274**	**0**	**4.447**	**13.121**	**22.641**	**1**	**36.346**

Als gevolg van de nieuwe BBV-voorschriften worden vanaf 2017 naast investeringen met economisch nut ook investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd.
Dit betekent dus een geleidelijke invoering. Dit heeft tot gevolg dat pas op termijn alle investeringen op de balans zijn opgenomen.

Hieronder is weergegeven welke bedragen volgens de nieuwe systematiek zijn verantwoord.

x € 1.000

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde-31-12-2024
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	18.396	0	261	0	4.291	0	22.426
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	131.514	1.358	1.644	915	50.416	137	180.592
Overige materiële activa	5.341	0	170	0	5.826	0	10.997
Totaal	**155.251**	**1.358**	**2.075**	**915**	**60.533**	**137**	**214.015**

De uitgaven van de grootste afgeronde investeringsprojecten van 2024 (> 1 miljoen euro) worden hieronder gespecificeerd.

x € 1.000

In 2024 afgeronde investeringen	Bedrag
Restauratie Domtoren	34.339
Aankoop grondstoffendepot	19.900
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	21.731
Riolering 2024	13.122
Winthontlaan 171-1	12.000
Projecten nota Beheer Openbare Ruimte	11.131
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	7.682
Voertuigen	5.210
Verbouwing Parkeergarages	3.745
Verbetering MFA's Leidsche Rijn	3.532
Verbouwing Buurthuizen	2.461
Upgrade parkeerautomaten	2.345
Verbouwing Culturele Accommodaties	1.870
ICT-investeringen IPM	1.833
Project Wal- en kluismuren (vanaf 2017)	1.110

Met betrekking tot nog lopende investeringsprojecten is voor bijna 232 miljoen euro geactiveerd. Zie onderstaande tabel voor een specificatie van de grootste lopende investeringsprojecten (> 1 miljoen euro).

x € 1.000

Grootste uitgaven lopende investeringen	Bedrag
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	57.088
Project Wal- en kluismuren (vanaf 2017)	52.463
Projecten nota Beheer Openbare Ruimte	32.744

x € 1.000

Grootste uitgaven lopende investeringen	Bedrag
Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)	13.855
Verbetering MFA's Leidsche Rijn	9.640
Westelijke Stadsboulevard	8.450
Verbouwing Culturele Accommodaties	8.360
Herinrichting Amsterdamse Straatweg	6.792
Europalaan Noord	5.996
Herinrichting Kanaalstraat/Damstraat	5.753
Verbouwing Buurthuizen	4.800
Containers	4.640
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	4.030
Nieuwe Werken 3.0 Erfgoed Bouwkundig	4.011
Herstel Werfkelders VGU	3.295
Graadt van Roggenweg	2.437
Renovatie Forten	1.512
Software	1.403
Binnenst.Verbind.weg Socrateslaan Beneluxbaan Oost	1.385
Jutfaseweg naar 30 km / fietsstraat	1.355
Archimedeslaan	1.143
Renovatie Dorpsplein	1.052

Financiële vaste activa

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13.180	13.180
Leningen aan deelnemingen	0	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	28.988	33.855
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van ≥ 1 jaar	207	207
Totaal	**42.375**	**47.242**

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De opbouw van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen is als volgt.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
BNG Bank NV	77	77
Vitens NV	36	36
Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV	2.269	2.269
Utrechtse Maatschappij voor Stadsherstel NV	920	920
Utrecht Vernieuwt BV	18	18
Coöperatie Wigo4it	25	25
Kanaleneiland Beheer BV	10	10
WOM Noord-West BV	17	17

WOM Noord-West CV	3.718	3.718
UW Holding BV	91	91
ROM Regio Utrecht BV	6.000	6.000
Totaal	**13.180**	**13.180**

Het totaalbedrag aan kapitaalverstrekkingen is gedurende 2024 niet gewijzigd.

Overige langlopende leningen
De belangrijkste leningen zijn leningen verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en aan de Stichting Energietransitie Utrecht. Daarnaast lopen er enkele leningen aan voormalige gemeentelijke onderdelen die in eerdere jaren geprivatiseerd zijn. In 2024 is een renteloze lening van 4,636 miljoen euro verstrekt aan Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU).

Onderstaand overzicht is een specificatie van Tabel 7 van de Financieringsparagraaf (verloopoverzicht verstrekte geldleningen) ten aanzien van overige langlopende leningen:
De verstrekte geldleningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Startersleningen uitbesteed via SVn	5.172	4.335
Restauratieleningen uitbesteed via URF/NRF	4.560	4.706
Leningen particuliere woningverbetering via SVn	8.589	10.161
Kredietbankleningen	1.095	753
Stichting Stadsschouwburg	320	155
Stichting De Bibliotheek	1.201	1.068
Stichting Energie Transitie	5.050	5.050
Stichting Rotsoord	421	421
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	0	4.636
SV Rivierwijkers	80	70
Kredietfaciliteit Stichting Centraal Museum (1)	2.500	2.500
Totaal	**28.988**	**33.855**

(1) Deze faciliteit is maximaal 4,7 miljoen euro.
(2) Deze faciliteit is maximaal 10 miljoen euro. In 2027 wordt de faciliteit opnieuw herzien.

Onder tabel 7 in de Financieringsparagraaf is vermeld aan welke van deze leningen een hoger risicoprofiel verbonden is.

Overige Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Dit betreft door de gemeente betaalde waarborgsommen.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk
Het saldo onderhanden werk betreft de saldi van de lopende grondexploitaties. Jaarlijks wordt het verschil tussen de lasten en baten aan het onderhanden werk toegevoegd of onttrokken. Jaarlijks wordt op grond van de verplichting uit de BBV bezien of er tussentijds een resultaat moet worden genomen.

Alle grondexploitaties zijn afzonderlijk door de raad vastgesteld. Per balansdatum is er een creditpositie indien op dat moment meer inkomsten dan uitgaven zijn gerealiseerd en een debetpositie indien er meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd. Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorschriften wordt voor verlieslatende projecten een voorziening gevormd en indien per balansdatum meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd, wordt dát deel van de voorziening ingezet om de waarde op de balans nihil te presenteren. De som van alle deelprojecten zoals hiervoor benoemd, vormen het totaalsaldo van het onderhanden werk aan de activazijde van de balans. In het geval dat het saldo van de positieve grondexploitaties per balansdatum groter is dan het saldo van de verlieslatende grondexploitaties (rekening houdend met het aanwenden van de voorziening), kan daardoor de uitkomst van de post onderhanden werk een creditpositie op de balans geven.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Grondexploitatie Leidsche Rijn	-60.803	4.639
Grondexploitatie Leidsche Rijn robuuste posten	107.894	0
Grondexploitatie Stationsgebied	102.782	70.274
Grondexploitaties binnenstedelijk	71.990	99.348
Totaal onderhanden werk	**221.863**	**174.261**
Voorziening grondexploitatie Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma	0	0
Voorziening grondexploitatie Leidsche Rijn A2-Zone	0	0
Voorziening grondexploitatie Stationsgebied	-91.587	-49.901
Voorziening grondexploitatie binnenstedelijk	-16.563	-16.623
Totaal voorziening onderhanden werk	**-108.150**	**-66.524**
Totaal	**113.713**	**107.737**

De mutaties per complex zijn opgenomen in onderstaande tabel. We zien hier de geactiveerde vermeerderingen en verminderingen Leidsche Rijn, Stationsgebied en de binnenstedelijke complexen.

x € 1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Boekwaarde 31-12-2024	Voorzieningen verlies latend complex
	a	b	c	d = a+b-c	e
Isothopenweg	567	103	0	670	0
Oudenrijn West	1.580	45	0	1.625	0
Centrumplan Vleuten	8.762	312	0	9.074	-9.074
Centrumplan De Meern	367	242	11	598	-598
Merwedekanaalzone 4: Defensieterrein	-22.952	5.092	84	-17.944	0
Merwede OPG en busstalling	33.063	4.315	2.208	35.170	0
Zuilense Vecht	2.295	52	132	2.215	0
Beurskwartier	46.330	16.144	1.162	61.312	0
BEFU	3.016	805	1.013	2.808	-2.520
Lombokplein	0	4.431	0	4.431	-4.431
Overig	-1.038	460	33	-611	0
Leidsche Rijn	-60.803	63.125	2.322	0	0
Leidsche Rijn – uitvoeringsprogramma	0	23.842	0	23.842	0
Leidsche Rijn – A2 zone	0	0	19.203	-19.203	0
Leidsche Rijn robuuste posten	107.894	0	107.894	0	0
Stationsgebied	102.782	10.257	42.765	70.274	-49.901
Totaal	**221.863**	129.225	176.827	174.261	-66.524

Herstructurering Leidsche Rijn

In het Raadsbesluit van november 2024 inzake de tweede bestuursrapportage 2024 (Peilstok) is de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 afgesloten en zijn twee opvolgende grondexploitaties geopend. Het gaat hierbij om een financieel-technische herstructurering. Deze herstructurering heeft plaatsgevonden omdat de werkzaamheden in een groot aantal deelcomplexen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn vrijwel zijn afgerond. Het openhouden en jaarlijks actualiseren van deze deelcomplexen zou onnodig grote capaciteitsinzet vragen en leidt hiermee een deel van de aandacht af van de deelcomplexen waar nog wél ontwikkeld wordt. In dat kader is de boekwaarde van de deelcomplexen waar geen ontwikkeling meer plaatsvindt afgesloten en resteert voor deze complexen per 31-12-2024 een boekwaarde van nihil. Van de deelcomplexen waar nog wel ontwikkeld wordt, is de boekwaarde overgegaan in een van de twee opvolgende deelcomplexen.
De toerekening van de individuele deelprojecten aan de opvolgende grondexploitatieprojecten heeft plaatsgevonden op basis van de criteria:

- Geografische samenhang;
- Resterende looptijd;
- Logische toerekening van nog te realiseren werkzaamheden.

De grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma is geopend per 31-12-2024. Deze grondexploitatie kent een looptijd tot 10 jaar. De volgende deelcomplexen vallen onder deze grondexploitatie: Het Zand, Rijnvliet, Leeuwesteyn, Haarrijn, Maximapark, Hooggelegen en Resterend

Woningbouw. Op deze grondexploitatie is conform BBV-regelgeving tussentijdse winst genomen in boekjaar 2024 ad 18,2 miljoen euro.

De grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone is geopend per 31-12-2024. Deze grondexploitatie kent een resterende looptijd langer dan 10 jaar. De volgende deelcomplexen vallen onder deze grondexploitatie: Leidsche Rijn Centrum, Papendorp en Strijkviertel. Daarnaast is het nieuwe deelcomplex Vierde Kwadrant Fase 1 geopend en toegevoegd. Ook dit deelcomplex kent een looptijd langer dan 10 jaar. Deze grondexploitatie kent een verwachte negatieve eindwaarde. Hiervoor is een voorziening getroffen.

Onderstaand hebben wij de financiële verwerking en het effect van de herstructurering weergegeven:

x € 1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2024	Verwacht exploitatieresultaat
Leidsche Rijn voor herstructurering	-62.944*	75.493
Leidsche Rijn robuuste posten voor herstructurering	107.894	N/A
Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma	5.614*	30.202*
Leidsche Rijn A2 – zone	-19.203	-4.064
Leidsche Rijn afgesloten deelcomplexen (boekwaarde die afgesloten is)	-49.355	49.355
Totaal	**-62.944**	**75.493**

*exclusief de genomen winst over 2024

**bedrag betreft de genomen winst over 2024 op het afgesloten deel van de grondexploitatie Leidsche rijn van 49,355 miljoen euro

Leidsche Rijn robuuste posten

De robuuste posten waren ramingen (vooral van kosten) binnen de inmiddels afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn, die gezien de omvang en looptijd van de grondexploitatie robuust waren uitgewerkt.

Deze robuuste ramingen waren als volgt verwerkt:

- de robuuste ramingen werden jaarlijks ten behoeve van de resultaatbepaling van de grondexploitatie Leidsche Rijn bij de jaarrekening buiten beschouwing gelaten. Op basis van het actuele POC percentage werd het bedrag aan robuuste ramingen in de reserve grondexploitaties gestort;
- de robuuste ramingen maakten wel onderdeel uit van het MPR waarmee de raad zicht en grip houdt over het totaal aan ramingen binnen de grondexploitaties;
- op het moment dat de budgetten vallend onder de robuuste ramingen minder robuust waren werd de inzet van deze budgetten voor Leidsche Rijn aan de raad voorgelegd: Tot dat moment waren de ramingen onderdeel van de reserve grondexploitaties gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.

In de Peilstok 2024 (onderdeel van de Tweede bestuursrapportage 2024) is inzicht gegeven in de robuuste ramingen als onderdeel van de geraamde lasten 2024. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de robuuste posten volledig opgenomen in de ramingen van de opvolgende Leidsche Rijn grondexploitaties (Uitvoeringsprogramma en A2-zone). De boekwaarde van POC-correctie over de robuuste posten is eveneens bezien in het afsluiten van de grondexploitatie Leidsche Rijn en de opvolgende grondexploitaties (uitvoeringsprogramma en A2-zone.

Beurskwartier
Aan de kostenkant staat 5,5 miljoen euro geraamd in de grondexploitatie Beurskwartier die nu onvoldoende getoetst kan worden. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgangspunten van een aantal civieltechnische ingrepen nog niet verder definieerbaar zijn als gevolg van de fase waar de grondexploitatie zich op dit moment in bevindt. Daarmee is de omvang van deze ingrepen nog onvoldoende duidelijk. Wel acht de gemeente deze kosten benodigd voor de uiteindelijke realisatie van het totale plangebied van de grondexploitatie Beurskwartier.

Toelichting boekjaar 2024
Verwachte exploitatieresultaten Leidsche Rijn, Stationsgebied en binnenstedelijke complexen (op basis van eindwaarde)

Met het Meerjaren Perspectief Ruimte 2022 en de tweede bestuursrapportage 2024 (Peilstok) is voor de grondexploitaties BEFU en Leidsche Rijn A2-zone door de gemeenteraad ingestemd met een looptijd van de grondexploitatie tot respectievelijk 2036 en 2039. In het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 blijft deze looptijd voor beide grondexploitaties als uitgangspunt gehandhaafd. Alle overige grondexploitatieprojecten kennen een looptijd van maximaal tien jaar.

Daarnaast is volgens de POC-methode van het BBV in 2024 winst genomen op de volgende grondexploitatieprojecten.

x € 1.000

Grondexploitatie	Bedrag
Binnenstedelijk	3.720
Leidsche Rijn afgesloten grondexploitaties	49.355
Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma	18.228

*Betreft de slotboeking om de deelcomplexen van de grondexploitatie Leidsche Rijn, waar geen ontwikkeling meer plaatsvindt, af te sluiten en de negatieve boekwaarde terug te brengen tot nihil.

x € 1.000

Grondexploitaties	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht exploitatie-resultaat
Leidsche Rijn robuuste posten	0	0	0
Leidsche Rijn A2 - zone	314.910	293.185	-4.064
Leidsche Rijn Uitvoeriingsprogramma	120.988	150.170	30.202
Stationsgebied	44.060	64.434	-49.901
Binnenstedelijk	294.675	387.593	-7.041

Toelichting bij totstandkoming saldi grondexploitaties

Voorzieningen Grondexploitaties

x € 1.000

Omschrijving	Op grond van waardebepaling per 31-12-2024	Waardecorrectie op Onderhanden Werk 31-12-2024	Niet benut op peildatum 31-12-2024
	a	b	c = a-b
Stationsgebied	-49.901	-49.901	0
Gemeentelijk	-54.795	-16.623	-38.172
Totaal	**-104.696**	**-66.524**	**-38.172**

De voorzieningen zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Algemeen
Het nog te realiseren deel van de grondexploitaties wordt doorgerekend op netto contante waarde (ncw) prijspeil 2025 en toegelicht op eindwaarde. De doorrekeningen zijn gebaseerd op basis van aanwezige contractposities en indien die ontbreken op aannames. Hieronder geven wij een toelichting bij de belangrijkste kosten- en opbrengstenparameters en de hierbij gehanteerde uitgangspunten. In 2025 zijn de parameters gewijzigd ten opzichte van de vorige actualisatie, de wijzigingen worden toegelicht in het MPR 2025.

Rente
Aan de voorraad onderhanden werk wordt jaarlijks rente toegerekend. Voor 2024 bedroeg het percentage berekend volgens BBV-voorschriften 1,73%.

Indexering kosten
De indexatie van de kosten is voor 2025 op 2% vastgesteld. Voor de daaropvolgende jaren is de indexatie vastgesteld op 2,5%. Naar verwachting kan met deze indexering de stijging van de bouwkosten voldoende worden opgevangen, dit mede vanwege huidige contractposities – aanbestedingen.

Indexering opbrengsten
Standaard is een indexatie van de opbrengsten conform de contractvoorwaarden. Daar waar geen contractpositie aanwezig is, worden de nog te realiseren opbrengsten jaarlijks geïndexeerd. De indexering van de opbrengsten bedraagt 0% in 2025, met uitzondering van vrije-sector woningen: deze worden in 2025 met 2% geïndexeerd. Voor de daaropvolgende negen jaar bedraagt de indexering 1% of 2% voor opbrengsten, afhankelijk van het te bouwen woonsegment (middensegment of vrije sector). Na tien jaar worden opbrengsten niet meer geïndexeerd. Het kantoor- en bedrijvenprogramma, horeca en retail worden niet geïndexeerd. De grondexploitaties Leidsche Rijn en BEFU kennen een resterende looptijd langer dan tien jaar.

Fasering woningbouw-, bedrijventerrein- en kantorenprogramma
Voor zowel de programmering van de woningbouw als voor bedrijventerrein geldt, dat op basis van marktontwikkelingen, de programmering stedelijk wordt afgestemd. Na stedelijke afstemming wordt de fasering opgenomen in de grondexploitatie. Herijking van de programmering is een jaarlijks stedelijk proces dat voorafgaand aan de actualisatie van de grondexploitatie wordt uitgevoerd.
Voor kantoorprogrammering geldt naast bovenstaand proces aanvullend nog provinciale afstemming.

Grondprijzen
In de grondexploitatie wordt de grondprijs die volgt uit een contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt de bandbreedte van de grondprijzenbrief 2025 aangehouden. In de afgelopen drie jaar zijn alle uitgiften minimaal binnen de bandbreedte van de grondprijzenbrief gerealiseerd.

Plan- en VAT-kosten
Per grondexploitatieproject is een raming aanwezig waarin per eventueel deelproject en per projectfase de plan- en VAT-kosten zijn begroot. De plan- en VAT-kosten zijn voor alle grondexploitatieprojecten tot einde werk begroot.

Ramingen BRM (kosten bouwrijp maken) en WRM (kosten woonrijp maken)
In de grondexploitatie worden de budgetten voor BRM en WRM conform contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt een realistische raming, mede gebaseerd op meest recente aanbestedingsresultaten, opgenomen.
Vennootschapsbelasting positie grondexploitatieprojecten gemeente Utrecht
Per 1 januari 2016 is de belastingplicht ingevoerd voor ondernemingen van overheden voor de vennootschapsbelasting.
In het Coalitieakkoord van 2022 is met betrekking tot het grondbeleid besloten om binnen gebiedsontwikkelingen een stevigere rol te pakken om de maatschappelijke doelen van de coalitie te kunnen realiseren. In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt actief grondbeleid en strategische grondposities ingezet waar dit een toegevoegde waarde heeft, mits de risico’s zijn gewaarborgd. Het kiezen voor een actievere rol vertaalt zich door in een toenemend aantal grondexploitaties. Het totaal van de momenteel lopende grondexploitaties is fiscaal verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, al niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt dan ook geen rekening gehouden met vennootschapsbelastingdruk op de grondexploitaties.

Risicomanagement en weerstandsvermogen
Conform de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen worden de risicoanalyses voor de gemeentelijke grondexploitaties twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Jaarstukken en bij de Programmabegroting). Het weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico’s van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het gemeentebrede weerstandsvermogen. Voor het opvangen van de risico’s grondexploitatie Leidsche Rijn en de binnenstedelijke grondexploitaties is op basis van het actuele financiële beeld geen gemeentebreed weerstandsvermogen nodig. Deze risico’s kunnen worden opgevangen binnen de Reserve Grondexploitatie. In het MPR wordt het financiële beeld van alle grondexploitaties binnen de gemeente Utrecht toegelicht, evenals bijbehorende risico’s, scenario’s en beheersmaatregelen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Btw Compensatiefonds	80.197	86.140
Overige vorderingen op openbare lichamen	6.173	4.005
Totaal	**86.370**	**90.144**

De grootste overige vorderingen op openbare lichamen eind 2024 zijn:

Rijksgebouwendienst	0,7 miljoen
GGD regio Utrecht	0,6 miljoen
Gemeente Amsterdam	0,4 miljoen
Ministerie van Justitie en Veiligheid	0,2 miljoen
BghU	0,2 miljoen

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Saldo Schatkistbankieren	7.000	0
Totaal	**7.000**	**0**

Schatkistbankieren
Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in ’s Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag dat wordt bepaald aan de hand van de begrotingsomvang. Voor 2024 bedroeg deze drempel 13,03 miljoen euro.
Alleen indien de gemeente over meer liquide middelen beschikt dan het drempelbedrag dan dient zij in ieder geval het meerdere in de Schatkist aan te houden.

Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabel posities met betrekking tot Schatkistbankieren (benutting drempelbedrag) weergegeven.

x € 1.000.000

Bepaling drempelbedrag			
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2024			2.013,0
Waarvan:		**Relevant percentage**	**Opbouw drempelbedrag**
1e schijf	500,0	2,00%	10,00
2e schijf	1.513,0	0,20%	3,03
Drempelbedrag 2024			**13,03**

x € 1.000.000

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	198,62	171,63	135,30	177,56
Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten ’s Rijks schatkist aangehouden middelen	2,18	1,89	1,47	1,93
Drempelbedrag	13,03	13,03	13,03	13,03
Overschrijding drempelbedrag	**0**	**0**	**0**	**0**
of				
Ruimte onder drempelbedrag	**10,85**	**11,14**	**11,56**	**11,10**

Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Utrecht gedurende 2024 ruim binnen haar drempelbedrag heeft geopereerd. De rentevergoeding over in Schatkist geplaatste geldmiddelen beweegt doorgaans mee met de beslissingen van de Europese Centrale Bank. Deze daalde daarmee van 3,9% per eind 2023 tot circa 2,9% per eind 2024.
Voor nadere informatie over Schatkistbankieren zie ook de Financieringsparagraaf, onderdeel Kasmanagement.

Rekening-courant met niet-financiële instellingen
Dit betreft uitstaande gelden bij het:

- Nationaal Restauratiefonds voor leningen voor gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en particuliere woningverbetering (in totaal 3,466 miljoen euro per eind 2024).
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voor leningen voor particuliere woningverbetering en voor duurzaamheidsleningen (in totaal 4,288 miljoen euro per eind 2024).

Overige vorderingen
Dit betreft het openstaande debiteurensaldo.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Bijstandsdebiteuren	28.035	25.171
Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-21.956	-22.452
Debiteuren	24.975	40.865
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.094	-2.289
Belastingdebiteuren BGHU	28.706	23.742
Voorziening dubieuze debiteuren BGHU	-1.868	-1.844
Totaal	**56.798**	**63.193**

Het saldo bijstandsdebiteuren is in 2024 gedaald. Er is minder teruggevorderd dan dat er aan aflossingen is ontvangen.

Het hogere saldo van de post “Debiteuren” ten opzichte van het saldo op 31 december 2023 is vooral veroorzaakt door:

- Een hoger aantal openstaande facturen eind 2024 welke ook qua bedrag gemiddeld hoger zijn ten opzichte van vorig jaar.
- De 19 vorderingen boven 0,5 miljoen maken samen een totaal bedrag van 18,3 miljoen. Dat was eind 2023 6,5 miljoen. Hoog Catharijne (Erfpacht-facturen) heeft voor 5 miljoen facturen betaald in het nieuwe jaar 2025 en vorig jaar zijn de facturen in december 2023 betaald.
- De verhoging bij Voorziening dubieuze debiteuren komt voornamelijk omdat:
- Stadsbedrijven een zeer aanzienlijk bedrag bijna 1 miljoen heeft gedoteerd voor oude posten die vorig jaar niet in de Voorziening zaten.
- Culturele zaken een Voorziening van 0,7 miljoen getroffen heeft voor stg UMS (De Utrechtse Muziek School)

Belastingdebiteuren BGHU
Het debiteurensaldo bij de onderdelen belastingdebiteuren BghU en de Voorziening dubieuze debiteuren BGHU zijn de afgelopen jaren gestegen door de nasleep van de coronacrisis en inflatie, waarbij de piek ligt in 2023. Sindsdien neemt het saldo af. De gemeente en BGHU blijven inwoners en ondernemers de optie bieden om belastingfacturen in maximaal tien termijnen via automatische incasso te betalen. Dit zorgt voor een overloop tussen boekjaren.

Liquide middelen
Deze worden verder niet toegelicht.

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
School Chance	17	0	17	0
FCBRE	92	0	0	92
EFRO Grondstoffencorr 2023 N.S.	37	0	37	0
WELDI EU subsidie	0	40	0	40
T4R subsidie GU 2024	0	214	0	214
SCALE 2024	0	21	13	8
EFRO Grondstoffencorr 2024	0	145	0	145
Totaal Europa	**146**	**420**	**67**	**499**
SIM subsidie	45	0	45	0
B1+2 Toeslagenaffaire	3.725	4.575	3.725	4.575
Gedupeerden Toeslagenaffaire 2022	123	0	123	0
Oekraïne (A16)	1.217	497	1.217	497
COA Pahud de Montagne 2022	84	0	0	84
Subsidie Monitor Fluide Netwerken	18	-18	0	0
Rvon	5	0	5	0
Gedupeerden Toeslagenaffaire 2023	42	0	0	42
Bbz kapitaalverstrekking 2022	111	0	111	0
Bbz kapitaalverstrekking 2023	25	0	0	25
Multimodaal Verkeersmanagement	48	82	48	82
rente Schatkistbankieren 4e kw 2023	210	0	210	0
Vergoeding Landelijke Aanpak Adreskwaliteit 2023 (798*€136)	108	0	108	0
Vergoeding Registratie Niet-ingezetenen dec 2023	29	0	29	0
SPUK G13 onderwijsroute	50	0	50	0
Noodopvang Voorveldse Polder	125	125	0	250
COA Pahud de Montagne 2023	682	0	0	682
Vergoeding Registratie Niet-ingezetenen dec 2024	0	22	0	22
Gedupeerden toeslagenaffaire 2024	0	117	0	117
Bbz kapitaalverstrekking 2024	0	29	0	29
SPUK C10 Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	0	49	0	49
COA Pahud de Montagne 2024	0	639	0	639
ZONMW subsidie versterken samenwerkingstruct.	0	15	0	15
Woonplaatsbeginsel 2024	0	2.857	0	2.857
SPUK G10 inburgering	0	130	0	130
SPUK domeinoverstijgend samenwerken	0	55	0	55

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
Flexpool trache 2 2024	0	70	0	70
Provincie Utrecht 2024 International Welcome Center	0	20	0	20
Subs E42 Griftpark Bestparc	0	236	0	236
Startsubsidie Domeinoverstijgende aanpak regio Utrecht (ZVHRU)	0	169	149	20
Totaal Rijk	**6.647**	**9.669**	**5.820**	**10.496**
Slimme Kruisingen	47	0	47	0
Lokaal Maatwerk (Overgang U10 Tolsteeg)	52	0	0	52
Station Overvecht Noordzijde	60	0	0	60
HOV LR Z80	147	0	0	147
Fietstunnel Locomotiefstraat	1.136	0	1.136	0
IWCUR	20	0	20	0
SIM Subsidie SB	29	-29	0	0
Bijdrage contractmanager U16 gem	21	0	21	0
SVB PGB Jeugd 2023	25	0	25	0
Inzet Kansen voor West	22	0	22	0
Randstadspoor 2021 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	241	0	241	0
Randstadspoor 2021 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	9	0	9	0
Randstadspoor 2022 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	479	0	479	0
Randstadspoor 2022 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	11	0	11	0
Randstadspoor 2023 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	343	0	343	0
Randstadspoor 2023 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	3	0	3	0
Randstadspoor integr. aanpak Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	1	0	0	1
Randstadspoor integr. aanpak Vaartsche Rijn bereikbaarheid	86	0	0	86
Randstadspoor 2019 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	186	0	0	186
Randstadspoor 2019 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	43	0	0	43
Randstadspoor 2022 fietsparkeervoorz. 4 stations	61	0	0	61
Randstadspoor tot 2019 fietsparkeervoorz. 4 stations	234	0	0	234
Randstadspoor 2019 station Vleuterweide	61	0	0	61
Randstadspoor 2020 fietsparkeervoorz. 4 stations	39	0	0	39
Randstadspoor tm 2017 en 2018 Station Vleuten	339	0	0	339

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
Randstadspoor tm 2017 en 2018 Station Overvecht	415	0	0	415
Randstadspoor tot 2019 bereikbaarheid station Vaartsche Rijn via oost	138	0	0	138
Prov. Utrecht Veiligh. Vergunn. Handh. 2023	28	0	28	0
Prov. Utrecht toeg. Bushaltes 2023	50	0	50	0
HUB Deelmobiliteit 2023	126	0	126	0
Provincie Utrecht project alternatieve Ring Utrecht	468	0	468	0
Wijkimpuls Overvecht 2021 t/m 2024	0	15	0	15
Bijdrage Centrum Seksueel Geweld Gem Amersfoort	0	118	0	118
Flexpool 2e trache	0	328	0	328
Rookvrij overvecht 24	0	85	72	13
Prov. Utrecht Veiligh. Vergunn. Handh. 2024 (215)	0	19	0	19
Contributie G4 Gemeente Den Haag 2024	0	50	0	50
Prov. Utrecht Veiligh. Vergunn. Handh. 2024 (400)	0	28	0	28
Verrekening kosten U-Ned 2024	0	195	0	195
Prov. Fietst (4,1 mln.)	0	1.136	0	1.136
PU toeg. Bushaltes 2024 (335.0013	0	50	0	50
RSS 21 t/m 24 staton VR bbh 335.0010	0	1.160	0	1.160
RSS 21 t/m 24 staton VR Zuidzijde 335.0016	0	23	0	23
Bijdragen N'gein/PU Propositie Groot Merwede/Rijne	0	23	0	23
Subsidie HUBS 2024 Provincie Utrecht	0	217	0	217
Verrekening kosten Slimme Kruisingen 2024	0	12	0	12
Totaal andere overheden	**4.920**	**3.430**	**3.101**	**5.249**
Totaal	**11.713**	**13.519**	**8.988**	**16.244**

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

x €1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Vooruitbetaalde bedragen	11.045	24.850
Nog te ontvangen bedragen	64.312	75.768
Totaal	**75.357**	**100.618**

Vooruitbetaalde bedragen
In toekomstige jaren (ná 2024) wordt nog bijna 25 miljoen euro ten laste van de exploitatie gebracht. Dit betreft voornamelijk kosten of termijnen die vooruit zijn betaald zoals contractueel is overeengekomen.

Nog te ontvangen bedragen
Dit betreft posten die na balansdatum nog worden afgerekend, gefactureerd of verrekend. Ook hier geldt dat naast een aantal grote posten een veelvoud aan kleinere is verantwoord. De belangrijkste posten worden hieronder vermeld.

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Verhaalbare kosten	5.486
Belastingen (BGHU)	41.632
Straat parkeren	2.603
Opbrengst afval	1.246
Materiële instandhouding	2.512
Zorgaanbieders	1.385
Single Use Plastics vergoeding	4.000
RX mission	3.498
Gas	1.628
Overige posten	11.778
Totaal	**75.768**

De hierboven genoemde 'verhaalbare kosten' betreffen kosten die zijn gemaakt in het kader van het faciliterend grondbeleid. Deze kosten worden op basis van de getekende overeenkomsten verhaald op derden.

Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Vierkants bekostiging voor 0,60 miljoen euro te hoog opgevoerd waardoor vordering op de zorgaanbieders te laag is verantwoord (totale ingeschatte kosten verminderd met de reeds betaalde bedragen per balansdatum). Hierdoor is een te hoge last verantwoord in de jaarrekening 2023. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.

Vaste passiva

Eigen vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Stand per 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2024
	a	b	c	d	e = a+b+c-d
Algemene risicoreserve	57.664	0	30.460	8.297	79.827
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	237.574	207.375	56.303
Totaal Algemene reserve	110.216	-26.448	268.034	215.672	136.130
Bestemmingsreserves	666.575	9.029	178.322	398.468	455.458
Totaal reserves	**776.791**	**-17.419**	**446.356**	**614.140**	**591.588**

Bovengenoemde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad genomen besluiten.

Algemene reserves
De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen; de algemene risicoreserve en de algemene dekkingsreserve.

Algemene risicoreserve
Deze reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Algemene dekkingsreserve
De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als ‘nog te besteden resultaat’ opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Bestemmingsreserves

Programmareserves

x € 1.000

Naam	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Betrouwbare overheid	1.037	109
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	226.707	119.510
Klimaatvriendelijke stad	14.600	13.925
Duurzame bereikbaarheid	46.511	56.846
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	24.361	22.047
Veilige stad	143	143
Passende ondersteuning en opvang	2.250	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	11.330	11.942
Kansrijk opgroeien	19.403	27.550
Levendig en gezonde stad	29.946	46.862
Algemene middelen en overhead	14.747	31.171
Vaste Activa	275.540	125.353
Totaal bestemmingsreserves	**666.575**	455.458

Voor een toelichting per programmareserve verwijzen wij u naar het onderdeel “Reserves” in de jaarrekening.

In navolging van de Programmabegroting 2024 is in deze jaarrekening 2024 ook de programma-indeling aangepast naar tien beleidsprogramma’s en één programma algemene middelen en overhead. Dit zien we ook terug in de programma's van de reserves. De bedragen van jaar 2023 en 2024 zijn onder gebracht in de nieuwe programma indeling.

Voorzieningen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Verplichtingen en verliezen	1.140	38.172
Vanwege risico's	11.750	9.857
Vanwege egalisatie	13.562	18.670
Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	25.494	33.290
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	21.311	11.501
Totaal	**73.257**	**111.491**

Voor een toelichting per voorziening verwijzen wij u naar het onderdeel "Voorzieningen" in de jaarrekening.

Verplichtingen en verliezen

Voorzieningen Grondexploitaties

x € 1.000

Omschrijving	Op grond van waardebepaling per 31-12-2024	Waardecorrectie op Onderhanden Werk 31-12-2024	Niet benut op peildatum 31-12-2024
	a	b	c = a-b
Stationsgebied	-49.901	-49.901	0
Binnenstedelijk	-54.795	-16.623	-38.172
Totaal	**-104.696**	**-66.524**	**-38.172**

De voorzieningen grondexploitaties zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Vanwege risico's
Dit betreft vooral:
- De risicovoorziening die is getroffen voor wethouderspensioenen: 5,2 miljoen euro
- De risicovoorziening verlofsparen: 3,8 miljoen euro

Vanwege egalisatie
Onder deze noemer worden de voorzieningen verantwoord die zijn ingesteld om de lasten aan een aantal opeenvolgende jaren te kunnen toerekenen. De grootste voorzieningen zijn:
- Voorziening voor onderhoud Utrechts vastgoed: 12,2 miljoen euro
- Voorziening onderhoud Sport en Samenleven: 2,8 miljoen euro
- Voorziening groot onderhoud groen: 1,8 miljoen euro
- Voorziening onderhoud Bereikbaarheid: 1,8 miljoen euro

Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen
Dit betreft gevormde voorzieningen middels inkomsten uit Rioolheffing en Begraafplaatsrechten:
- Voorziening toekomstige GRP-investeringen: 32,2 miljoen euro
- Voorziening toekomstige investeringen begraafplaatsen: 1,0 miljoen euro

Van derden ontvangen bestemmingsbedragen
Dit zijn gelden die nog niet zijn besteed maar die onder strikte voorwaarden zijn verkregen van derden, zoals rijks- of provinciale overheid.
Dit betreft met name:

- De voorziening waarin de compensatiebedragen in het kader van woonruimteonttrekking worden gestort : 1,4 miljoen euro
- De voorziening 'Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties' : 8,2 miljoen euro.
- De Voorziening Grafrechten onbepaalde tijd: 1,2 miljoen

Voorziening uit hoofde van verplichtingen

- De voorziening negatieve grondexploitatie: 38,2 miljoen euro

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Obligatieleningen

x €1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Medium Term Note's	161.000	141.000
Totaal	**161.000**	**141.000**

Medium Term Notes (MTN's) zijn een vorm van langlopende financiering, waarbij de post door de geld gevende instelling in verhandelbare schuldbekentenissen wordt 'opgeknipt'. Het renteniveau van MTN's is voor de gemeente als geldnemer doorgaans iets aantrekkelijker dan bij een traditionele lening. MTN's worden echter niet altijd aangeboden zodra de gemeente financieringsoffertes uitvraagt. In dat geval vindt financiering plaats in de vorm van onderhandse leningen (zie hieronder).
Gedurende 2024 is een nieuwe MTN aangegaan voor 25 miljoen euro en werd een MTN van 45 miljoen euro contractueel afgelost. Per saldo daalde daarmee de MTN-positie over 2024 met 20 miljoen euro.

Onderhandse leningen
Onderhandse leningen van openbare lichamen, binnenlandse banken en van overige binnenlandse sectoren.

x €1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
van openbare lichamen	40.000	90.000
van binnenlandse banken	823.000	818.000
Totaal	**863.000**	**908.000**

De onderhandse leningenportefeuille bestaat uit enerzijds traditionele geldleningen en anderzijds uit renteswaps (derivaten). De feitelijke financiering onder de derivaten wordt opgenomen in de vorm van 3- en 6-maands leningen.
De onderhandse leningen namen over 2024 per saldo met 45 miljoen euro toe. Dit kan als volgt worden gespecificeerd:

- Er werd voor 30 miljoen euro contractueel afgelost, waarvan 5 miljoen euro betrekking had op renteswaps.
- Er is voor 75 miljoen euro aan langlopende financiering aangetrokken.

De onderdelen onderhandse leningen en Medium Term Notes (zie de post “Obligatieleningen” hierboven) vormen tezamen de langlopende leningenportefeuille van de gemeente Utrecht. Ultimo 2024 had deze portefeuille een totaalomvang van 1.049,0 miljoen euro. Over deze portefeuille was een rentelast verschuldigd van 28,7 miljoen euro.

Specificatie derivatenportefeuille
Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabellen de belangrijkste kenmerken van de gemeentelijke derivatenportefeuille in beeld gebracht.

Hoofdsommen

x €1.000.000

Nr.	Tegenpartij	Credit-rating S&P/ Moody’s	Type derivaat	Start	Afloop	Looptijd in jaren	Rente %	Oorspron-kelijk	Restant eind 2024
1	BNG	AAA/Aaa	Payer Swap	2010	2060	50	3,560%	130	130
2	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2012	2042	30	3,814%	40	40
3	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2013	2038	25	3,926%	80	58
4	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2014	2039	25	4,064%	75	45
Totaal								**325**	**273**

Derivaten krijgen gedurende hun looptijd een marktwaarde. Deze waarde is afhankelijk van de contractrente ten opzichte van de marktrente en de restant-looptijd. Bovendien kunnen bij derivaten bijzondere contractbepalingen aan de orde zijn. Beide aspecten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie marktwaarden en bijzondere bepalingen

x € 1.000.000

Nr.	Tegenpartij	Marktwaarde per 31-12-2024	Bijstort-verplichting	Break clause (1)
1	BNG	-42,5	Neen	Neen
2	Rabobank	-8,7	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2033
3	Rabobank	-8,9	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2034
4	Rabobank	-6,0	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2025
Totaal		**-66,1**		

(1) Een break clause is een recht om op een vooraf vastgesteld moment het swapcontract tegen marktwaarde af te rekenen. Mutual wil zeggen dat zowel gemeente als bank daarop te zijner tijd een beroep mogen doen.
Onze strategie ten aanzien van break clauses bestaat allereerst uit een periodiek overleg met de Rabobank ten aanzien van hun intenties om een break in te roepen. Tot dusver heeft de bank aangegeven dat zij die voornemens niet heeft. Mocht de break echter wel worden ingeroepen dan maken wij gebruik van de mogelijkheid die de Commissie BBV heeft gecreëerd en die ook intern is vastgesteld in de Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (Nota WAAVA) om de afgerekende marktwaarde op de balans te activeren en vervolgens af te schrijven. Het totale afkoopbedrag wordt vervolgens geherfinancierd tegen de veel lagere actuele rente. Gezien het feit dat de lagere rentelasten compensatie vormen voor de extra afschrijvingslasten is dit budgetneutraal. Op deze wijze wordt een ongewenst groot effect op de exploitatie vermeden. Gelet op de door BBV

geschapen mogelijkheid hoeft dit ook niet meer via het Risicomodel te lopen. Wel zal het eventueel inroepen van een break een tijdelijk negatief effect op de schuldpositie hebben.

In bovenstaande tabel is aangegeven dat de totale marktwaarde van onze derivaten per eind 2024 -66,1 miljoen euro bedroeg. De marktwaarden van derivaten variëren dagelijks als gevolg van voortdurende veranderingen van marktrentes. Hoewel dit gedurende het jaar een fluctuerend beeld geeft is het bij jaarverslaggeving gebruikelijk om de stand per eind van het boekjaar af te zetten tegen de stand per einde van het vorig boekjaar (momentopnamen). Per eind 2023 bedroeg marktwaarde -60,3 miljoen euro. Dit betekent dat de marktwaarde per eind 2024 5,8 miljoen euro negatiever was dan per eind 2023.

De feitelijke indekking van de swaps vindt plaats door middel van 3- en 6-maands leningen. Conform wettelijke voorschriften hebben alle swaps een zogenoemde effectieve positie. Er zou sprake zijn van een niet-effectieve positie indien:
· een derivaat afgesloten wordt vóór het afsluiten van de lening;
· de waarde en looptijd van het derivaat niet overeenkomen met de hoogte van het bedrag en de looptijd van de lening

Door derden belegde gelden
De beleggingen voor derden betreft het Personeelsfonds ten bedrage van 0,205 miljoen euro.

Waarborgsommen
De waarborgsommen per 31 december 2024 betreffen:

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Zekerstelling bij uitgifte van gronden Leidsche Rijn	5.241
Zekerstelling bij uitgifte van gronden binnenstedelijke grondexploitaties	6.344
Overige waarborgen	664
Totaal	**12.248**

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kasgeldleningen
Eind 2024 bedroeg het totaalsaldo van deze post 164 miljoen euro. Per begin 2024 bedroeg dit nog 12 miljoen euro. Deze leningen zijn nodig voor de regulatie van het gemeentelijke banksaldo. Met dergelijke leningen benutten wij de kasgeldlimiet (171,1 miljoen euro voor 2024).

Overige kortlopende schulden
Eind 2024 stonden er 7.790 crediteurenposten open. Dit jaar zijn 155.241 facturen verwerkt.
De gemiddelde betaaltermijn van de crediteurenposten in 2024 bedroeg 11,3 dagen.

Overlopende passiva

Vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
IRIS	89	44	0	133
Naturevation	35	0	35	0
City Changer Cargo Bike (CCCB)	29	0	29	0
EU subsidie Equal Life	152	0	54	98
School of chance	17	0	17	0
Bijdrage HUB in	76	210	126	160
Utrecht-Refugee Launch Pad	12	0	0	12
project 2021EUSF20253 (EU)	1.119	0	1.119	0
ARV	76	30	0	106
Reduces	16	0	16	0
SCALE	107	0	107	0
DIT4tram	41	0	41	0
EU subsidie Cultivate	221	0	74	147
Urban Releaf 2023	103	0	9	94
Net Zero Cities 2023	44	0	44	0
Socrateslaan	679	0	0	679
URGE 2023	8	0	0	8
Reallocate 2023	106	0	59	47
project 2021EUSF20231 (EU)	312	0	312	0
project 2022ESFp2028 (EU)	187	0	187	0
project "ESF Utrecht Midden 2022-2023"	0	1.384	448	936
project "ESF 2023-2025"	0	494	10	484
Project Proactief armoede bestrijden	0	104	0	104
Project "Betere arbeidsmarktpositie door toegankelijke scholing in de provincie Utrecht"	0	500	0	500
EU Rightcities 2024-2026	0	154	13	141
CodeZero 2024-2027	0	46	0	46
FCBRE	0	32	3	29
Totaal Europa	**3.429**	**2.998**	**2.703**	**3.724**
Geluid Lessinglaan	47	0	43	4
ISV-subsidie (STEK)	403	0	100	303
Bestuursakkoord OAB-VVE/Verlengde Leertijd	9.243	14.616	11.326	12.533
Rijksmiddelen Laaggeletterdheid	578	4.118	3.977	719
Geluid Balijelaan	42	0	22	20

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
VSV en RMC	602	3.168	3.321	449
Bijdrage jeugd-, kind- en gezinsbescherming	996	915	954	957
Subsidie Rijk tbv Regiodeal	4.936	2.936	4.936	2.936
Geluidsanering BSV	2.924	0	1.141	1.783
Bestparc 2020	536	0	536	0
Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020-2023	3.096	0	2.612	484
GHNT Samenwerken aan veiligheid 2020-2021	94	0	94	0
Subsidie Ram- en plofkraken 2020	187	0	0	187
Subsidie UZWS - NCTV 2020/2021	72	0	0	72
Subsidie RIEC-MN Wie praat die gaat	2.207	0	2.207	0
Klimaatadaptatie	1.330	0	175	1.155
Subsidie Aanpak jonge aanwas	62	65	56	71
Lokaal preventieakkoord	95	0	95	0
regeling huisvesting aandachtsgroepen	1.000	0	1.000	0
SPUK Schone Lucht Akkoord	90	0	52	38
Nationaal Programma Onderwijs	2.568	0	1.492	1.076
SPUK Preventie met Gezag	3.885	4.760	4.361	4.284
Subsidie Kapot Sterk 2022-2024	230	300	342	188
Fenomeenkaart	3	12	15	0
Inburgering	2.733	8.715	4.685	6.763
Onderwijsroute	50	0	50	0
SPUK Corona Toegangsbewijzen	748	0	748	0
SPUK huisvesting aandachtsgroepen	1.995	0	1.995	0
Stimulering verkeersmaatregelen 2022	649	0	27	622
SPUK Schone Lucht Akkoord Houtstook	1	0	1	0
Nationaal Isolatieprogramma	1.460	0	148	1.312
Energiearmoede	5.288	0	864	4.424
SPUK impuls jongerencultuur	385	381	254	512
Spuk tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	1.979	0	168	1.811
Cirulaire Ambachtscentra	0	80	80	0
Subsidie Veiligelanders	75	75	150	0
Overvecht Zuid fase 1 2023	203	0	1	202
Overvecht Zuid fase 1 2022	521	0	0	521
SPUK Gebiedsbudget (C106) 2023-2035	31.833	0	0	31.833
SPUK Woningbouw BI Zuidwest (E104)	18.794	19.361	0	38.155
SPUK Startbouwimpuls (C105)	19.236	0	0	19.236

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
NOVEX Utrecht–Amersfoort 2023 (C112 en C112B)	220	68	135	153
SPUK E53 stadshaltes (Goederenvervoer)	80	64	0	144
Lokale Aanpak Isolatie (C94) N.S.	2.039	6.186	116	8.109
CDOKE Energietransitie 2023	2.473	78	2.551	0
CDOKE Deelmobiliteit 2023	232	128	190	170
SPUK23 Living Lab PFAS	2.450	0	4	2.446
SPUKSLA Beleidsnota Lucht E53 N.S.	7	0	7	0
SPUKSLA Clean Air Grid E53 N.S.	26	0	0	26
Volkshuisvestingsfonds Overvecht 2024-2033	13.739	0	0	13.739
Grip op onbegrip domeinoverst.aanpak	148	0	148	0
Verb. inzet risico taxatieinstr	136	51	93	94
Spuk Regeling kansrijke wijk Utrecht-Overvecht	1.758	2.774	1.595	2.937
SPUK Schone Lucht	400	500	0	900
SPUK GALA	385	0	385	0
Project Vesta	457	90	351	196
Verbetering Digitale dienstverlening	196	0	196	0
Dumava subsidie	287	3.526	287	3.526
Doorbraakaanpak	88	0	88	0
H30 GALA niet bestede middelen 2023	214	2.787	3.001	0
H31 SPUK NEAS	34	0	34	0
CombiTeam FIOD-Politie	3	400	0	403
No regrets	125	0	18	107
Subsidie Re-Integratie Officers en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid	1.264	0	713	551
Project U-MATCH	556	0	124	432
Expertisenetwerken Jeugdhulp H26	2.143	2.752	3.416	1.479
CDOKE ZE-Zone	0	161	0	161
SPUK Verbetering digitale dienstverlening	0	128	0	128
Subsidie Klimaatadaptatie	0	3.999	0	3.999
ZONMW verstevigen samenwerk.	0	50	7	43
LVV 2024-2025	0	7.339	4.000	3.339
H43 Gesloten jeugdhulp 2024-2030	0	3.723	41	3.682
H39 DOS 2024	0	298	34	264
H35 IZA 2024-2026	0	2.291	2.261	30
Subs. Prov Utrecht Kogllaan 2024	0	200	0	200
Aansluiting Regio	0	43	0	43
Regisseur internationali	0	20	0	20

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
subs CDOKE Windmolens 2024	0	167	0	167
Rest. Net zero cities 2024	0	8	0	8
SPUK24 E53 SLA Bouwwerktuigen2024	0	24	0	24
SPUK24 E53 SLA Bandenpompen2024	0	48	0	48
Subs SEB LR Leeuwenstyn 2024	0	17	0	17
Subs SEB LR Nieuwe Defensie 2024	0	107	0	107
Subs SEB LR Rijnvliet 2024	0	67	0	67
Overvecht Zuid fase 1 2024	0	202	0	202
SPUK WBI Merwede 2020	0	669	669	0
SPUK SiSa C31 kwetsb.dg. C31-2400057635	0	295	0	295
UIC	0	180	0	180
Subs E113 Oude Afspraken - Griftpark 2024-2023	0	1.080	0	1.080
Subs E113 Historische Spoedopgaven 2024-2023	0	3.237	0	3.237
Subs E3 Geluidsanering Lessinglaan 2025-2026	0	719	0	719
Subs E3 Geluidsanering Balijelaan 2024-2026	0	507	0	507
Subs Geluidssanering BSV tranche C	0	44	0	44
E3 Subs Geluidsanering Goylaan BSV A-2	0	447	0	447
E3 Subs Geluidsanering BSV A-1	0	639	0	639
E106 Subs Regionale Aanpak Laadinfrastructuur G4 Utrecht	0	4.066	3.369	697
Subs E113 Buitenprop. Opg. A Lood 2024-2030	0	126	0	126
Subs E113 Buitenprop. Opg. A PFAS 2024-2030	0	131	0	131
CDOKE Energie 2024	0	5.142	810	4.332
Project Ondernemers Centraal	0	320	0	320
Emile Hullebroeckstraat (Hof ’t Spoor).	0	10	0	10
SPUK Overlastgevende Criminele Vreemdelingen 2024-2025	0	510	0	510
D23 Bibliotheekvoorzieningen	0	876	0	876
H41 LCSG	0	1.214	0	1.214
A20 - 4338757 Versterkingsgelden lokale aanpak	0	468	468	0
C92 - 2024-000009850 Informatiepunten Digitale Overheid	0	330	330	0
C125 2024-33027 Inrichten overheidsbrede loketten	0	100	100	0
M16 - 5541806 Opvang Ontheemden Oekraïne	4.051	29.869	22.582	11.338

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
E20 - IENW/BSK-2020/232592 Stimulering verkeersmaatregelen	1.189	0	96	1.092
E58 - IENW/BSK-2021/329713 Griftpark	1.281	0	488	793
E58 - IENW/BSK-2021/286023 Diverse locaties	362	0	178	184
E83 - IENW/BSK-2022-276189 Nedereindseplas diversen	1.756	0	534	1.222
E83 - IENW/BSK-2022-222049 Diverse locaties met nazorg	3.748	0	1.557	2.191
E83 - IENW/BSK-2023-200111 Griftpark nazorg en communicatie	666	0	27	639
E97- IENW/BSK-2024/207432 Griftpark 2024	0	1.232	0	1.232
E97 - IENW/BSK-2023/372845 Diverse projecten	3.267	0	194	3.073
E104 - IENW-BSK-2024-310307 Woningbouw bovenplanse infra	7.155	7.371	0	14.526
G13 - 2024-000006626 Onderwijsroute	0	448	448	0
H1 - 1045533 SPUK Heroïnebehandeling 2024	0	1.180	1.180	0
H37 - 90002268 Niet beoogde jeugdzorgkosten	0	4.004	4.004	0
J9 - 2020-0000079179 Woningbouwimpuls WBI Merwede	20.950	0	0	20.950
J9 - 2021-0000090063 Woningbouwimpuls Overvecht Zuid	12.978	0	265	12.713
J9 - 2024-0000031947 Woningbouwimpuls Beurskwartier	0	13.518	0	13.518
J9 - 2024-0000031947 Woningbouwimpuls Galgenwaard	0	6.794	0	6.794
J9 - 2024-0000031947 Woningbouwimpuls Zuilense Vecht	0	1.794	0	1.794
J85 - 20220000051328 Stimuleringsregeling Wet.Zuid Terberg TDR	11.496	0	2.620	8.876
J119 - 20230000104574 Archealogisch onderzoek Rijnenburg	0	100	100	0
J209 - RHA2022-03305551 Huisvesting aandachtsgroepen Wetering Zuid	0	1.995	0	1.995
J209 - RHA2023-03500526 Huisvesting aandachtsgroepen Pagelaan	187	0	0	187
J209 - RHA2023-03500533 Huisvesting aandachtsgroepen Munsterlaan	1.539	0	0	1.539
J209 - RHA2023-03500544 Huisvesting aandachtsgroepen De Heem	272	0	0	272
J209 - RHA2024-03751622 Huisvesting aandachtsgroepen De Kwekerij Fase IV	0	3.000	0	3.000
Totaal Rijk	**221.533**	**190.213**	**107.842**	**303.903**
Noordelijk Randweg Utrecht	445	0	0	445
G4 werkbudget	266	0	0	266

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
Vervoersplan	218	0	6	212
Ontw. Lunettenpark NHW-gebied	503	0	11	492
Regio Deal Vitale Samen Overvecht	1.048	0	1.048	0
JOP Wilhelminalaan	14	0	0	14
Inrichting kasteeltuin	45	0	0	45
Wandel en fietspad Ockhuizerlaan	151	0	1	150
Snelfietsroute Utrecht-Amersfoort	585	0	0	585
Vechtroute, David van Mollem en Rode Brug	675	0	0	675
JOP Het Zand	35	0	0	35
Stimulering vvh maatregelen (11x)	36	0	36	0
OV Doorstroming	1.195	0	1.195	0
Europalaan Zuid	146	0	146	0
OV verbinding Overvecht-USP	1.093	0	1.093	0
NO Regret fietsroute om de Zuid	732	144	0	876
Parkzone Johan Wagenaarkade	305	0	0	305
Subsidie regisseur	20	0	20	0
Onbenutte budgetten provincie	33	0	33	0
Onderzoek naar openstaande Stem	43	0	43	0
Stimulering Veiligh. Vergunn. Handh. maatregelen	54	0	54	0
Voucher Isolatiemaatregelen	170	0	170	0
Energiearmoede Voucherregeling	159	0	159	0
Gageldijk	465	465	465	465
DFR Utrecht-Veenendaal	180	0	180	0
Fietsstraat Mereveldseweg	441	0	441	0
Fietsparkeren Bushaltes Tranche 2	157	0	157	0
Voetpad langs Haarpad	69	0	0	69
JOP Vleuterweide	55	0	0	55
JOP Coelhorst	30	0	0	30
Speelgelegenheden bijdragen	33	0	0	33
Planstudie Lunetten	28	0	0	28
Woningbouwimpuls	0	521	521	0
Subsidie ZonMW Samen erop af!	460	385	424	421
Advies organisatie ontwikkeling	20	0	20	0
Cities-for-Talent-Event	20	0	20	0
Fietsenst. Overvecht	89	0	89	0
Stalling Vleuten	26	0	26	0
Fietsrekken Bushaltes Tranche 3	71	256	71	256

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
NS Bijdrage Anterieure Overeenkomst	1.693	0	1.693	0
Speedpedelecs	14	0	14	0
Flexibel Fonds Fietsroutes	55	0	55	0
Prov Utrecht- Archimedesln 2023-2024	243	0	243	0
Stalling station Vaartse Rijn	63	0	63	0
Project CORE	63	0	6	57
Mobiliteit Klopdijk aanleg fietspad en voetpad	198	0	0	198
ZonMW Dementie	0	124	103	21
PU Europalaan Zuid 2024	0	2.102	0	2.102
PU OV-doorstroming 2024	0	891	0	891
PU toeg. Bushaltes 2024	0	426	213	213
DFR Lage Weide naar balans	0	936	0	936
(Deel) subsidie Flex Fonds Fiets	0	32	0	32
'No regret FOZ'	0	49	0	49
DFR Amersfoort	0	249	0	249
Verkeersveiligheid 2016-2020 (Donaudreef)	0	360	0	360
Bijdrage R'dam 2024 G$ dubbel	0	50	0	50
SIVMO 2023	0	321	0	321
Energie Vouch N 2e tran 2023 en 2024	0	441	316	125
SIVMO 2024	0	99	0	99
Profilering Utrecht als de fietsregio	0	39	0	39
PU fietsmodel Brutus 2024	0	86	0	86
Verbeteren looproutes naar Tolsteegplants	0	69	0	69
PU OV Overvecht-USP 2024	0	3.033	0	3.033
PU OV-DS (ov infra) 2024	0	245	0	245
PU VVH 2023 (215)	0	54	54	0
PU VVH 2023 (222)	0	36	36	0
Herinrichting Koningsweg	0	315	0	315
Herinrichting Maliebaan	0	300	165	135
subsidie uitbr.fp stat. Vleuten	0	7	0	7
Strijkviertel	0	205	0	205
Speelgelegenheden extern	0	5	0	5
Totaal andere overheden	**12.444**	**12.245**	**9.390**	**15.299**
Totaal bedragen van overheidslichamen	**237.406**	**205.456**	**119.935**	**322.926**

Nog te betalen bedragen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Nog te betalen bedragen	139.433	136.587
Totaal	**139.433**	**136.587**

Een specificatie is opgenomen in onderstaand overzicht. Het betreft in 2024 en voorgaande jaren aangegane verplichtingen en al uitgevoerde werken waarvan de factuur op balansdatum nog niet was ontvangen.

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Afdracht loonheffing	33.867
Afdracht omzetbelasting	6.395
Overlopende rente	16.236
Terug te betalen rijkssubsidies	4.299
Afdracht premies ABP en zorgverzekeringswet	7.007
Zorgaanbieders	9.189
Cliënten schulddienstverlening	1.809
Toegekende verstrekte subsidies	18.217
Nog te betalen in relatie tot investeringsprojecten	2.066
Overige posten	37.502
Totaal	**136.587**

In de post “Zorgaanbieders” zijn verplichtingen opgenomen voor aanvullend benodigd budget voor deze zorgaanbieders van WMO en Jeugdzorg. Op dit moment worden er afspraken gemaakt met de zorgaanbieders om tot afrekening te komen. Dit past binnen de reguliere werkwijze. Het daadwerkelijke bedrag van deze afrekening kan afwijken van de opgenomen verplichtingen.

Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Specifieke Uitkeringen ventilatie in scholen voor 0,570 miljoen euro te veel opgevoerd waardoor de vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen te laag zijn opgenomen. Hierdoor is een te hoge bijdrage van derden verantwoord in de jaarrekening 2023 onder de materiële vaste activa. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.
Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Specifieke Uitkeringen tijdelijke klimaatadaptie voor 0,64 miljoen euro te hoog opgevoerd waardoor de vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen te laag zijn opgenomen. Hierdoor is een te hoge opbrengst verantwoord in de jaarrekening 2023. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.”

Overige vooruit ontvangen bedragen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Overige vooruit ontvangen bedragen	38.801	40.246
Totaal	**38.801**	**40.246**

Dit betreft de volgende posten:

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Parkeergelden en garageabonnementsgelden	4.216
Exploitatiebijdragen	7.548
Koopsommen grond	17.341
Overig	11.141
Totaal	**40.246**

De hierboven genoemde 'Exploitatiebijdragen' hebben betrekking op opbrengsten die ontvangen zijn in het kader van het faciliterend grondbeleid en op basis van een getekende overeenkomst in rekening zijn gebracht bij derden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Gemeente Utrecht is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. De waarde van deze verplichtingen bedraagt ultimo 2024 in totaal 1.683,3 miljoen euro. Dit bedrag bestaat uit 1.651,7 miljoen euro aan inkoopverplichtingen, 29 miljoen euro nog openstaande personele verlofdagen en 2,6 miljoen euro leaseverplichtingen. De inkoopverplichtingen met een restwaarde >10 miljoen euro zijn in beeld gebracht.

Inkoopverplichtingen/contracten met een waarde ≥10 miljoen euro

x € 1.000

Relatie / crediteur	Waarde contract / Verplichting
TotalEnergies Charging Solutions Nederland B.V.	€ 110.000
Van Wijk Aannemersbedrijf Nieuwegein B.V	€ 93.495
Vereniging KOOS Utrecht	€ 88.031
Cooperatie Spoor030 U.A.	€ 87.967
SoftwareONE Netherlands B.V. COMPAREX Nederland	€ 77.069
Greenchoice Zakelijk N.V.	€ 66.978
Greenchoice Groene Energie Administratie B.V.	€ 52.811
Stichting Lister	€ 50.180
Stichting de Tussenvoorziening	€ 32.980
Axians Axians Communication Solutions B.V.	€ 30.538
Willemsen- de Koning Groep B.V.	€ 28.782
UW Werkt voor Utrecht B.V.	€ 27.813
Mobiliteitsbedrijf Merwede B.V.	€ 24.913
WKO Merwede B.V.	€ 24.908
elk® zuidoost B.V.	€ 24.707
Consolidated Nederland B.V.	€ 24.453
Stichting Pluryn Exploitatie	€ 23.693
Snijder B.V.	€ 20.749
Croonwolter&dros B.V.	€ 20.398
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€ 19.153
A. Agterberg B.V.	€ 18.938
Klomp Dakbedekkingsystemen B.V.	€ 18.561
Wits Utrecht B.V.	€ 17.509
Stichting Derdengelden Intersolve	€ 17.226
Cobel Bouwconsulting B.V.	€ 16.987
NS Stations B.V.	€ 16.244
McCoy & Partners B.V.	€ 15.643
Eneco Services B.V.	€ 15.612
VConsyst B.V.	€ 15.479
Stellapower Assets B.V.	€ 14.580
Rijkswaterstaat Corporate Dienst	€ 14.073
Tzorg B.V.	€ 13.739
Randstad Uitzendbureau B.V.	€ 13.552
Kone B.V.	€ 12.301

x € 1.000

Relatie / crediteur	Waarde contract / Verplichting
Nijmeegse Betonindustrie De Hamer B.V.	€ 11.641
Stichting Kwintes	€ 10.897
Orion Complex Fleets B.V. WastePartners	€ 10.766
Jos Scholman Groen B.V.	€ 10.596

Gemeente Utrecht heeft ook contracten afgesloten die tot opbrengsten leiden, met een totale waarde van 11.491 miljoen euro.

Rechten met een waarde >0,500 miljoen euro

x € 1.000

Relatie/debiteur	Waarde contract/ verplichting
UWV	€ 494
IGJ/VWS	€ 6.460
BGHU	€ 2.902
GGDrU	€ 1.634

Lopende claims en geschillen
Gemeente Utrecht is per balansdatum verwikkeld in meerdere juridische geschillen waarvan de uitkomst op dit moment moeilijk in te schatten is. Deze juridische procedures hebben naar verwachting geen materiële impact op het resultaat en de vermogenspositie van de gemeente Utrecht per balansdatum.

Reserves

Stand en verloop reserves

Belangrijkste uitgangspunten

- Reserves zijn uitgestelde begrotingsposten die zijn gereserveerd om te dienen als financiële dekking voor toekomstige lasten
- In principe zijn middelen in een reserve gereserveerd voor het beleidsdoel waar de Raad het voor heeft bestemd. Mocht de Raad de bestemming van deze middelen willen wijzigen is hier een Raadsbesluit voor nodig. In het geval dat er verplichtingen zijn afgesloten binnen de reserve, is het niet mogelijk dit verplichte budget elders te alloceren.
- Financiële middelen in een reserve behoren tot het eigen vermogen van de gemeente
- Er zitten geen wettelijke restricties aan reserves, behalve dat ze niet negatief mogen zijn
- In het algemeen worden twee typen reserves onderscheiden:
    - Algemene reserve: bestaat uit de algemene dekkingsreserve en de algemene risicoreserve.
        - Algemene dekkingsreserve: Hiervan is de bestemming door de Gemeenteraad nog niet vastgesteld. De algemene dekkingsreserve wordt ook gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming.
        - Algemene risicoreserve: dient als buffer om de financiële gevolgen van risico's op te vangen.
    - Bestemmingsreserves: reserves met een specifiek, door de Raad vastgesteld (beleids-)doel, die alleen aan dat doel mogen worden besteed

- Het budget binnen een reserve kan vrij besteedbaar worden in een aantal gevallen:
    - De looptijd van de reserve is op het eind;
    - de desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd is;
    - de Raad heft de reserve op door middel van een Raadsbesluit
- Over het algemeen wordt geen interne rente toegevoegd aan reserves tenzij de raad bij instelling van een reserve gemotiveerd anders besluit.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Een classificatie met kenmerken van de verschillende type reserves, met een uitleg van de spelregels voor het instellen, muteren en opheffen van een reserve.

x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	26.104	237.574	207.375	56.303
Algemene Reserve	57.664	0	57.664	30.460	8.297	79.827
Totaal Algemene reserve	**110.216**	**-26.448**	**83.768**	**268.034**	**215.672**	**136.130**
Betrouwbare overheid	1.037	-928	109	0	0	109
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	226.707	8.044	234.751	51.308	166.549	119.510
Klimaatvriendelijke stad	14.600	0	14.600	0	675	13.925
Duurzame bereikbaarheid	46.511	0	46.511	18.810	8.475	56.846
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	24.361	0	24.361	2.768	5.082	22.047
Veilige stad	143	0	143	0	0	143
Passende ondersteuning en opvang	2.250	-2.250	0	0	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	11.330	-100	11.230	4.000	3.288	11.942
Kansrijk opgroeien	19.403	5.047	24.450	3.100	0	27.550
Levendig en gezonde stad	29.946	-849	29.097	21.328	3.563	46.862
Algemene middelen en overhead	14.747	-55	14.692	24.278	7.799	31.171
Vaste Activa	275.540	120	275.660	52.730	203.037	125.353
Totaal Bestemmingsreserves	**666.575**	**9.029**	**675.604**	**178.322**	**398.468**	**455.458**
Totaal reserves per programma	**776.791**	**-17.419**	**759.372**	**446.356**	**614.140**	**591.588**

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Betrouwbare overheid							
Reserve Verkiezingen	31-12-2050	109	0	109	109	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	31-12-2040	0	2.980	2.980	2.980	0	0
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	01-05-2033	22.893	-8.750	14.143	14.143	0	0
Egalisatiereserve bouwleges	31-12-2050	4.872	0	4.872	4.872	0	0
Europese subsidies	31-12-2050	1.562	-109	1.452	1.452	0	0
Woonfonds	31-12-2025	799	0	799	799	0	0
Revolverend fonds woningrenovatie	31-12-2050	381	0	381	381	0	0
Grondexploitatie	31-12-2050	174.225	-110.872	63.354	63.354	0	0
Investeringsimpuls RSU	31-12-2050	23.860	2.433	26.293	26.293	0	0
Taakstelling inkoop LR	31-12-2031	5.752	-719	5.033	5.033	0	0
Ondersteunen Handhaven	31-12-2050	407	-204	204	204	0	0
Klimaatvriendelijke stad							
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	01-01-2028	185	0	185	185	0	0
Utrechtse Energie	01-01-2050	1.668	-675	993	993	0	0
Leningen Utrechtse Energie	01-01-2038	4.007	0	4.007	4.007	0	0
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	01-01-2036	8.740	0	8.740	8.740	0	0
Duurzame bereikbaarheid							
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	31-12-2040	37.809	7.142	44.951	44.951	0	0
Parkeerexploitatie	01-01-2050	8.702	3.193	11.895	11.895	0	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Aantrekkelijke en groene leefomgeving							
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	01-01-2044	0	846	846	846	0	0
Domplein 13	31-12-2026	80	-40	40	40	0	0
Archeologisch opgravingen	31-12-2050	970	-228	742	742	0	0
Utrechts restauratiefonds (URF)	31-12-2025	3.279	0	3.279	3.279	0	0
Risicoreserve Bodem	31-12-2043	1.634	78	1.712	1.712	0	0
Nedereindseplas	01-01-2031	6.592	-35	6.557	6.557	0	0
Egalisatiefonds rioleringen	31-12-2050	5.625	-434	5.191	5.191	0	0
Ophaaldienst	31-12-2050	3.702	-2.173	1.529	1.529	0	0
Essentaksterfte 1002	31-12-2050	1.732	-1.008	724	724	0	0
Grondbank	31-12-2050	647	0	647	647	0	0
Meerjaren Groen programma	07-06-2039	100	680	780	780	0	0
Veilige stad							
Projecten cameratoezicht	31-12-2050	143	0	143	143	0	0
Passende ondersteuning en opvang							
Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	31-12-2050	0	0	0	0	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning							
Werken naar werk	31-12-2025	0	1.200	1.200	1.200	0	0
Toeristische stadspromotie	31-12-2050	226	0	226	226	0	0
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	29-05-2025	2.000	0	2.000	2.000	0	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	29-05-2025	3.300	2.800	6.100	6.100	0	0
Werk en inkomen	31-12-2050	796	-796	0	0	0	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	02-08-2050	79	0	79	79	0	0
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	01-07-2027	4.829	-2.492	2.337	2.337	0	0
Kansrijk opgroeien							
Huisvestingsprogramma	31-12-2050	11.648	3.100	14.748	14.748	0	0
Piekopvang onderwijs LR	31-12-2050	158	0	158	158	0	0
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	31-12-2050	10.664	0	10.664	10.664	0	0
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	31-12-2050	1.980	0	1.980	1.980	0	0
Levendig en gezonde stad							
Reserve inburgering	01-01-2028	0	1.061	1.061	1.061	0	0
Tarieven sportaccomodaties	01-12-2050	0	5.000	5.000	5.000	0	0
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	31-12-2027	309	0	309	309	0	0
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	01-01-2026	2.500	0	2.500	2.500	0	0
Utrechtse Cultuurlening	31-12-2050	100	0	100	100	0	0
Fonds Broedplaatsen	31-12-2050	505	0	505	505	0	0
Stadskantoor	31-12-2050	6.545	1.752	8.297	8.297	0	0
Energieneutraal Kernvastgoed	31-12-2050	2.420	-120	2.300	2.300	0	0
Vastgoedbeheer	31-12-2050	2.738	-1.366	1.372	1.372	0	0
Leegstand Utrechts Vastgoed	31-12-2050	1.314	488	1.802	1.802	0	0
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	31-12-2050	619	-268	351	351	0	0
Toegankelijk Vastgoed	31-12-2025	3.647	-282	3.365	3.365	0	0
							480

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Vervanging zwembaden	31-12-2025	8.400	11.500	19.900	19.900	0	0
Algemene middelen en overhead							
Implementatie en uitvoering hervorming	0	0	1.886	1.886	1.886	0	0
Personeelskosten bezuinigingen	0	0	5.000	5.000	5.000	0	0
Reserve Gemeentefonds	01-12-2050	2.529	1.556	4.085	4.085	0	0
Groei in Balans	01-07-2030	704	5.032	5.736	5.736	0	0
Budgetstructuur Leidsche Rijn	31-12-2030	756	-500	256	256	0	0
Decentralisatie Sociaal Domein	31-12-2020	795	-412	383	383	0	0
Reserve Overheadvierkant	11-11-2026	128	0	128	128	0	0
ICT Investeringsprogramma	31-12-2029	9.780	3.917	13.695	13.696	0	0
Algemene reserve							
Algemene Reserve	31-12-2999	57.664	22.163	79.827	79.827	0	0
Algemene dekkingsreserve	31-12-2999	26.104	30.199	56.303	56.303	0	0
Vaste activa							
Vaste Activareserve	31-12-2999	275.660	-150.307	125.353	125.353	0	0

Toelichting reserves

Betrouwbare overheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Verkiezingen	1.037	-928	109	0	0	109
Totaal Betrouwbare overheid	**1.037**	**-928**	**109**	**0**	**0**	**109**

Betrouwbare overheid

Reserve Verkiezingen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-1992
Waarom is de reserve ingesteld	Doel waarvoor deze reserve is ingesteld: Egalisatie voor de kosten die met verkiezingen samenhangen én het opvangen van (een deel van) de kosten van een ongeplande verkiezing Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van de uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden. Met ingang van 2026 vervalt het doel van beheersmaatregel voor een ongeplande verkiezing.
Toelichting op het verloop	Sinds 2020 wordt de structurele bijdrage van 0.06 miljoen euro voor de waterschapsverkiezing in de reserve gestort om te onttrekken in het jaar dat deze verkiezing plaatsvindt (2027). Vervolgens wordt bij de jaarstukken 2024 voorgesteld om het positieve resultaat van 0,2 miljoen euro- vanwege lagere lasten voor de Europees parlementsverkiezing- te storten in de egalisatiereserve om te onttrekken bij verkiezingen met hogere lasten zoals de gemeenteraad of de 2e kamer verkiezing. In 2025 is er geen verkiezing en wordt een groot deel van het structurele budget in de reserve gestort Vanaf 2026 wordt er 0,250 miljoen euro van het structurele budget voor een verkiezing ingeleverd. Dit wordt opgevangen door deze egalisatiereserve.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Europese subsidies	1.562	0	1.562	0	109	1.452
Taakstelling inkoop LR	5.752	0	5.752	0	719	5.033
Ondersteunen Handhaven	407	0	407	0	204	204
Revolverend fonds woningrenovatie	381	0	381	0	0	381
Grondexploitatie	174.225	0	174.225	38.540	149.412	63.354
Investeringsimpuls RSU	19.931	3.929	23.860	9.788	7.355	26.293
Egalisatiereserve bouwleges	4.872	0	4.872	0	0	4.872
Woonfonds	799	0	799	0	0	799
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	18.778	4.115	22.893	0	8.750	14.143
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	0	0	0	2.980	0	2.980
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**226.707**	**8.044**	**234.751**	**51.308**	**166.549**	**119.511**

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Europese subsidies

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.184.866
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Europese subsidies fungeert als risicoreservering voor de subsidies die wij van Europa ontvangen. Aan de uitvoering en beheer van Europese projecten en structuurfondsenprogramma's zijn strikte voorwaarden en eisen verbonden. Deze brengen financiële risico's met zich mee voor de gemeente. Het gaat om risico's zoals lagere subsidievaststelling dan was begroot, hogere uitvoeringskosten die bij aangaan van de verplichting niet waren te voorzien, en het financiële risico dat ontstaat uit overcommittering bij het structuurfondsprogramma 'Kansen voor West'. Hierbij wordt overcommittering ingezet omdat de praktijk uitwijst dat veel projecten uiteindelijk minder subsidie toegekend kunnen krijgen dan begroot. Overcommittering draagt bij aan een optimale inzet van het beschikbare budget, maar levert tevens een risico op. Bij de begroting 2025 is besloten om deze reserve voor de risicoreservering op te heffen. Het restant is voor technische bijstand voor 'Kansen voor West' (gemeente Rotterdam).

Toelichting op het verloop	De onttrekking in 2024 is ter dekking voor programma bijdrage aan ‘Kansen voor West III’ (0,109 miljoen euro).

Taakstelling inkoop LR

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	21.536.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	In 2024 is conform de planning over deze reserve beschikt ten gunste van de algemene gemeentebrede middelen (0,719 miljoen).

Ondersteunen Handhaven

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 0,204 miljoen euro onttrokken voor de inzet van 2 BOA's binnenstad conform amendement 107 van 9 november 2023 bij de programmabegroting 2024.

Revolverend fonds woningrenovatie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Ingesteld bij de Verantwoording 2006. Er is geen einddatum vanwege revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVN (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten. Door aflossing is de omvang van de uitstaande leningen verlaagd. Wij stellen daarom voor om deze reserve vrij te laten vallen en dit te verwerken bij de Voorjaarsnota 2025.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Grondexploitatie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Sinds 2021 zijn ook de robuuste posten uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in deze reserve opgenomen. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.

Toelichting op het verloop	Bij de Tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie ('systeembesluit'). In 2024 is 38,540 miljoen euro gestort in de reserve. Dit bedrag bestaat uit: - 3,535 miljoen euro voor de realisatie van het Lombokplein en de doorvaarbare Leidse Rijn (besluitvorming Voorjaarsnota 2017/2018 en Programmabegroting 2021) - 1,877 miljoen euro aan ontvangen rente op het bedrag dat in de reserve grondexploitatie is gestort in verband met de robuuste posten in de grondexploitatie Leidsche Rijn - 1,100 miljoen euro voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone deelgebied 5 (besluitvorming Voorjaarsnota 2017) - 32,028 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit: - 49,355 miljoen euro resultaatneming op de oude afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn - 21,948 miljoen euro tussentijdse winstneming op de nieuw geopende grondexploitatie Leidsche Rijn (18,228 miljoen euro) en Merwedekanaalzone Deelgebied 4: Defensieterrein (3,720 miljoen euro) - 1,780 miljoen euro in verband met de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen - 0,427 miljoen euro resultaat op de beschikbare middelen betaalbaar wonen voor Zuilense Vecht. De betreffende uitgaven verschuiven naar volgend jaar - 0,278 miljoen euro resultaat op diverse afgesloten projecten - 0,094 miljoen euro resultaat voorraadfunctie - 41,854 miljoen euro negatief betreft een bijdrage vanuit de grondexploitatie Leidsche Rijn, Merwedekanaalzone Deelgebied 4 Defensieterrein en Lombokplein ten behoeve van de HUB XL aan de reserve ten bate van de vaste activa. In 2024 is 149,412 miljoen euro onttrokken uit de reserve. Dit bedrag bestaat uit: - 31,540 miljoen euro vrijval in verband het openen van de grondexploitatie Lombokplein ten gunste van de voorziening negatieve grondexploitaties - 2,220 miljoen euro vrijval in verband met besluitvorming uit de Voorjaarsnota 2021 - 2,126 miljoen euro in verband met de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen - 1,877 miljoen euro ter dekking van de toegerekende rente over de robuuste posten Leidsche Rijn in het onderhanden werk - 1,700 miljoen euro vrijval betaalbaar wonen middelen ten gunste van het Sportpark Zuilense Vecht (besluitvorming vastgesteld financieel kader van het project Zuilense Vecht) - 0,832 miljoen euro ter dekking van gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro) en promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro) - 109,117 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit: -107,894 miljoen euro i.v.m. de vrijval van de robuuste posten Leidsche Rijn. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de robuuste posten volledig onderbouwd en vrijgevallen. - 0,646 miljoen euro resultaat op strategische en anticiperende verwervingen

- 0,364 miljoen euro in verband met de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen
- 0,215 miljoen euro jaarlijkse inkooptaakstelling op grondexploitaties
- 0,002 miljoen euro negatief resultaat op overige onderdelen

Investeringsimpuls RSU

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	28.028
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	In het verlengde van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU, 2016) is een investeringsstrategie voor gezonde verstedelijking opgesteld. De programmering van de middelen in de reserve Investeringsimpuls RSU vindt plaats volgens het bestedingskader. Het bestedingskader is vastgesteld bij het MPSO 2017 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021. Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2024 is het saldo aan toevoegingen 9,788 miljoen euro. Dit heeft betrekking op middelen als gevolg van de groei van de stad (1,539 miljoen euro), besluitvorming programmabegroting 2024 (4,929 miljoen euro) en besluitvorming voorjaarsnota 2024 (3,320 miljoen euro). Volgens de bijbehorende planning is in 2024 een bedrag van 7,355 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU.

Egalisatiereserve bouwleges

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen en voor de inzet van personeel voor werkzaamheden na inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) die niet meer onder de leges vallen.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er geen onttrekking begroot en gerealiseerd.

Woonfonds

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi Nationaal Restauratiefonds (NRF) en leges.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-5-2033
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten. Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage ‘Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)’ opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. De daadwerkelijke bestemming wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten. Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad motie 291: Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen aangenomen over de toekomstige inzet van de reserve betaalbaar wonen. Bij besluitvorming over de toekomstige inzet van de reserve zullen wij rekening houden met deze motie.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 8,750 miljoen euro onttrokken. Daarvan heeft 5,450 miljoen betrekking op de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitaties ter dekking van het geprognosticeerd tekort voor de realisatie van het Lombokplein. Verder is 3,300 miljoen euro onttrokken voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden. De reserve wordt gevoed uit de opbrengsten van Conversieregeling Erfpachten 2017, conform motie 191/2017.

Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	7-11-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Door de raad is 3,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen mogelijk te maken. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten om het merendeel van dit budget (2,98 miljoen euro) te storten in de nieuw ingestelde bestemmingsreserve “Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen” (Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Doel van deze reserve is procesondersteuning van wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en het financieel haalbaar maken van deze initiatieven.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 2,98 miljoen euro gedoteerd aan deze reserve (conform Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Deze middelen kunnen de komende jaren worden ingezet om wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) te faciliteren en te ondersteunen, conform het Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028.

Klimaatvriendelijke stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	0	0	185
Utrechtse Energie	1.668	0	1.668	0	675	993
Leningen Utrechtse Energie	4.007	0	4.007	0	0	4.007
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	8.740	0	8.740	0	0	8.740
Totaal Klimaatvriendelijke stad	**14.600**	**0**	**14.600**	**0**	**675**	**13.925**

Klimaatvriendelijke stad

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,675 miljoen euro onttrokken uit de reserve voor de bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen.

Leningen Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	16-9-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. De bestemmingsreserve is voor de afdekking van het risico en een deel van de rentelasten.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse energie aardgasvrije wijken

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.740.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019
Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken en gevoed vanuit gemeentelijke middelen vanuit het voormalig investeringspakket investeren met maatschappelijk rendement. Zie hierbij het Instellingsbesluit van de reserve Utrechtse energie aardgasvrije wijken.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Parkeerexploitatie	8.702	0	8.702	6.136	2.943	11.895
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	37.809	0	37.809	12.674	5.532	44.951
Totaal Duurzame bereikbaarheid	**46.511**	**0**	**46.511**	**18.810**	**8.475**	**56.846**

Duurzame bereikbaarheid

Parkeerexploitatie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050

Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	Er is 6.136 miljoen euro toegevoegd aan de reserve en 2.943 miljoen euro onttrokken aan de reserve. Per saldo is er een bedrag van 3.193 miljoen euro positief gemuteerd in de reserve.

Meerjarige investeringen bereikbaarheid

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	151.446.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.
Toelichting op het verloop	De toevoeging van de reserves van 12,674 miljoen euro bestaat uit een toevoeging van Openbaar Vervoer (1,095 miljoen euro) en Auto (11,579 miljoen euro). De onttrekking van 5,532 miljoen euro is ter dekking van de meerjarige investeringen bij bereikbaarheid. Dit zijn bijdragen aan projecten Fiets (2,847 miljoen euro), Verkeersveiligheid (0,632 miljoen euro), Anders Reizen (0,870 miljoen euro) en Goederenvervoer (0,337 miljoen euro). Daarnaast is het product Luchtkwaliteit uit het programma Duurzame Bereikbaarheid gehaald (0,846 miljoen euro).

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Grondbank	647	0	647	0	0	647
Meerjaren Groen programma	100	0	100	680	0	780
Egalisatiefonds rioleringen	5.625	0	5.625	224	659	5.191
Ophaaldienst	3.702	0	3.702	748	2.920	1.529
Essentaksterfte 1002	1.732	0	1.732	192	1.200	724
Domplein 13	80	0	80	0	40	40
Archeologisch opgravingen	970	0	970	0	228	742
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.279	0	3.279	0	0	3.279
Risicoreserve Bodem	1.634	0	1.634	78	0	1.712
Nedereindseplas	6.592	0	6.592	0	35	6.557
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	0	0	0	846	0	846
Totaal Aantrekkelijke en groene leefomgeving	**24.361**	**0**	**24.361**	**2.768**	**5.082**	**22.047**

Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Grondbank

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie (link instellingsbesluit). Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen. Maar ook kosten zoals: voorraad en verwerkingskosten van de grond, ontmantelingskosten van depots, herstel- en onderhoudskosten voor depot(s), ontwikkelingskosten reststoffenbank en bomenbank, kosten voor digitalisering, aanbesteden van de aannemer en kosten voor de tijdelijke opslag voor PFAS-houdende grond.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

Meerjaren Groen programma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	7-6-2039
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000

Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen de doelstelling Extra Groen wordt voor het Meerjaren Groen Programma en voor Spelen, Sporten en Bewegen gewerkt met een jaar budget, terwijl het hierbij gaat om investeringsprojecten waarvan de uitvoering meerjarig is. De fasering van de begrote uitgaven van deze projecten hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan (waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht). Met deze reserve kunnen de verschillen tussen jaarlijkse budgetten en uitgaven worden opvangen. Raadsbesluit Resultaatbestemming 2018 Raadbesluit Tweede Bestuursrapportage 2024
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,680 miljoen euro gestort in de reserve vanwege lagere bestedingen op diverse projecten binnen Spelen, Sporten en Bewegen.

Egalisatiefonds rioleringen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	15.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De reserve is lager geworden met name door meer onderhoud en meer inspecties.

Ophaaldienst

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	In het jaar 2024 is 0,748 miljoen euro toegevoegd aan de reserve als gevolg van hogere baten uit de afvalstromen. Daarnaast is 2,920 miljoen euro miljoen onttrokken uit de reserve als gevolg van onder andere lagere opbrengsten afvalstoffenheffing vanwege achterblijven groei aantallen huishoudens en hogere kosten kwijtscheldingen veroorzaakt door een hoger toekenningspercentage op kwijtscheldingsverzoeken.

Essentaksterfte 1002

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	De onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten. De mutatie van -1,008 miljoen euro is ter dekking van de in 2024 gemaakte kosten voor maatregelen ter bestrijding van de essentaksterfte.

Domplein 13

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	40.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Domplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot en met 2026.
Toelichting op het verloop	Jaarlijkse onttrekking van 0,04 miljoen euro ter dekking van de subsidie aan de Stichting Domplein.

Archeologisch opgravingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1998
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd als egalisatiereserve van baten en lasten van de interne archeologische opdrachten. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse fluctuaties in de archeologische opdrachten worden geëgaliseerd met de reserve Archeologische Vergunningen. In 2024 is een onttrekking van 0,228 miljoen euro aan de reserve gedaan.

Utrechts restauratiefonds (URF)

Aard van de reserve	Risicoreserve

Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Risicoreserve Bodem

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt. Raadsbesluit Eerste Bestuursrapportage 2017
Toelichting op het verloop	De baten van de bijdrageregeling waren in 2024 0,078 miljoen euro. Deze baten zijn conform de afspraak in de reserve gestort.

Nedereindseplas

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monitoringsverplichting van de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk. Raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2020
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,035 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor extra nazorgwerkzaamheden.

Reserve Aanpak Luchtmaatregelen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2044

Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Doel van deze reserve is om schommelingen in de uitgaven op de maatregelen van het luchtmaatregelenpakket en elektrisch vervoer op te kunnen vangen. Raadsbesluit Programmabegroting 2024
Toelichting op het verloop	Er is een bedrag van 0,846 miljoen euro onttrokken aan de reserve Meerjarige investeringen bereikbaarheid en hetzelfde bedrag is gedoteerd aan de reserve Aanpak Luchtmaatregelen.

Veilige stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Projecten cameratoezicht	143	0	143	0	0	143
Totaal Veilige stad	**143**	**0**	**143**	**0**	**0**	**143**

Veilige stad

Projecten cameratoezicht

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is bestemd voor projecten op het gebied van cameratoezicht. In verband met werkzaamheden in het Stationsgebied en omgeving zijn kabels en camera's tijdelijk verplaatst en zullen, als de werkzaamheden zijn afgerond, weer worden teruggeplaatst. Daarnaast wordt deze reserve aangewend voor de verplaatsing van flex-camera's op overige locaties in Utrecht.
Toelichting op het verloop	In 2024 is geen onttrekking nodig geweest, omdat er incidentele baten waren in verband met de terugvordering van BTW over voorgaande jaren.

Passende ondersteuning en opvang

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	2.250	-2.250	0	0	0	0
Totaal Passende ondersteuning en opvang	**2.250**	**-2.250**	**0**	**0**	**0**	**0**

Passende ondersteuning en opvang

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve heeft als doel om de transformatie en decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de hele U16 regio mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	Bij de resultaatbestemming 2023 is de laatste onttrekking aan de reserve gedaan. De reserve kan daarmee vervallen.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	3.400	-100	3.300	2.800	0	6.100
Toeristische stadspromotie	226	0	226	0	0	226
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	2.000	0	2.000	0	0	2.000
Werk en inkomen	796	0	796	0	796	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	79	0	79	0	0	79
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	4.829	0	4.829	0	2.492	2.337
Werken naar werk	0	0	0	1.200	0	1.200
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	**11.330**	**-100**	**11.230**	**4.000**	**3.288**	**11.942**

Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).
Toelichting op het verloop	In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn jaarlijks middelen toegekend aan de OMU. Deze middelen voor 2024 zijn toegevoegd aan het reserve.

Toeristische stadspromotie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2008
Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting, waarbij een maximum is bepaald op 15% van de geraamde omzet. Daarnaast wordt deze reserve, bij voldoende omvang, ingezet om inhoud te kunnen geven aan de activiteiten van Utrecht Marketing en de ambities van het college.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over de financieel vaste activa Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Werk en inkomen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de resultaatbestemming 2012 is deze reserve gevormd. De reserve komt voor het eerst voor in de Programmabegroting 2013. Oorspronkelijk was de reserve deels bedoeld als een soort van egalisatiereserve. Met overschotten op het inkomensdeel Participatiewet werd de reserve gevuld, zodat tekorten op het inkomensdeel aan de reserve kunnen konden worden onttrokken. Omdat het bij de bijstand om grote bedragen gaat, kon op deze manier al grote schommelingen worden voorkomen. Daarnaast is de reserve bestemd voor kosten voortvloeiende uit de reorganisatie 2011-2013. Bij de Voorjaarsnota 2017 is het doel van de reserve uitgebreid met aanvullende kosten contributie Wigo4it en uitvoeringskosten Professional Portal Innovatie (PPI). Inmiddels wordt de reserve alleen hiervoor gebruikt. Bij de vorming van de reserve is geen maximum/minimum vastgesteld.
Toelichting op het verloop	Het restant van de reserve is in 2024 benut voor de aanvullende subsidie voor UW ter dekking van het tekort op de sociale werkvoorziening. De reserve kan worden opgeheven.

Revolverend Fonds Jongeren schulden

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 ‘fonds met jongeren met problematische schulden’ aangenomen. Het instellingsbesluit is hier te vinden. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt. Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020.

Toelichting op het verloop	In 2024 zijn er geen mutaties geweest. De reserve is niet meer nodig en wordt opgeheven bij de Voorjaarsnota 2025.
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	6-7-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Vanwege de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening is deze reserve bij de Eerste Bestuursrapportage 2023 voor een periode van vier jaar gevormd. De reserve heeft als doel eventuele incidentele ruimte voor armoedebeleid en schuldhulpverlening, zoals incidentele rijksbijdragen, beschikbaar te houden voor inzet op armoederegelingen en schuldhulpverlenening en het opvangen van overschrijdingen. Het bestedingsplan is op voorhand niet precies bekend. Dit is afhankelijk van de behoefte en hangt bijvoorbeeld af van de ontwikkeling van het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening. Deze reserve is bij de Tweede bestuursrapportage 2023 als systeemreserve aangemerkt (9 november 2023).
Toelichting op het verloop	Jaarresultaten op de onderdelen Minimabeleid en Schulddienstverlening van de doelstelling Inkomenszekerheid worden t.l.v. de reserve gebracht. In 2024 is dit een tekort, dit wordt met de reserve verrekend. Ook in 2025 is de inzet van de reserve nodig voor het opvangen van overschrijdingen.
Werken naar werk	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Middelen die bijdragen aan het stimuleren van omscholing naar een beroep in een kansrijke sector (ICT, zorg, bouw & techniek, onderwijs of circulariteit).
Toelichting op het verloop	Mutatie betreft de toegekende middelen uit de Voorjaarsnota die is toegevoegd aan de reserve.

Kansrijk opgroeien

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Huisvestingsprogramma	6.601	5.047	11.648	3.100	0	14.748
Piekopvang onderwijs LR	158	0	158	0	0	158
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	10.664	0	10.664	0	0	10.664
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	0	1.980
Totaal Kansrijk opgroeien	**19.403**	**5.047**	**24.450**	**3.100**	**0**	**27.550**

Kansrijk opgroeien

Huisvestingsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's onderwijs van eerdere jaren. In het huisvestingsprogramma zitten zowel investeringen als exploitatielasten. Onderbestedingen op de exploitatielasten ten opzichte van de afgegeven beschikkingen van het huisvestingsprogramma worden gestort in de reserve om komende jaren beschikbaar te houden. Immers, de betreffende school heeft ook in latere jaren nog recht op de afgegeven beschikking. Vice versa worden overbestedingen gedekt uit de reserve.
Toelichting op het verloop	Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2023 is er 5,047 miljoen euro gestort in de reserve Huisvestingsprogramma vanwege onderbesteding op het huisvestingsprogramma van 2023 en voorgaande jaren. Daarnaast is er in 2024 3,1 miljoen euro gestort in de reserve, conform de tweede bestuursrapportage 2024.

Piekopvang onderwijs LR

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1997

Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de Piekopvang in Leidsche Rijn. Bij het ontstaan van deze nieuwe wijk ontstaat er een piek in het aantal leerlingen die gehuisvest moeten worden. Deze piek ligt hoger dan de lange termijn behoefte voor onderwijshuisvesting omdat nieuwbouwwijken een eigen demografische ontwikkeling hebben. Bij de Herijking Referentiekader LR zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van deze piekopvang. De bedragen betreffen vergoedingen voor een langere periode en worden tot aan besteding opgenomen in de reserve piekopvang LR.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. De middelen worden ingezet om onderhoud te plegen, waarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm bouwbesluit panden tijdelijke huisvesting.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties in 2024. De kosten voor onderhoud in 2024 zijn gedekt waardoor onttrekking uit deze reserve niet noodzakelijk was.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdient. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2024 geen mutaties. De onttrekkingen zullen gaan plaatsvinden zodra het huurcontract beëindigd wordt en de kapitaallasten niet meer gedekt kunnen worden door de huur.

Levendige en gezonde stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	2.500	0	2.500	0	0	2.500
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	309	0	309	0	0	309
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	0	100
Fonds Broedplaatsen	505	0	505	0	0	505
Stadskantoor	7.326	-781	6.545	1.752	0	8.297
Energieneutraal Kernvastgoed	2.420	0	2.420	0	120	2.300
Vastgoedbeheer	2.738	0	2.738	0	1.366	1.372
Leegstand Utrechts Vastgoed	1.314	0	1.314	1.700	1.212	1.802
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	619	0	619	315	583	351
Toegankelijk Vastgoed	3.715	-68	3.647	0	282	3.365
Vervanging zwembaden	8.400	0	8.400	11.500	0	19.900
Tarieven sportaccomodaties	0	0	0	5.000	0	5.000
Reserve inburgering	0	0	0	1.061	0	1.061
Totaal Levendig en gezonde stad	**29.946**	**-849**	**29.097**	**21.328**	**3.563**	**46.862**

Levendig en gezonde stad

Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	2.500.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de gebruikersinvesteringen van de culturele voorziening Leidsche Rijn. Een deel van de investeringen in de culturele voorziening in Leidsche Rijn valt in verantwoordelijkheid bij de gebruikers en zal niet worden geactiveerd als gemeentelijk vastgoed. De investeringen die in verantwoordelijkheid vallen bij de gebruikers stichting Raum en De Plaatsmaker zullen voor een groot deel worden gedekt vanuit deze reserve.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	309.000
Minimum bedrag	309.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De reserve zal naar verwachting worden ingezet in het 1e jaar dat het wijkcultuurhuis zijn deuren opent.
Toelichting op het verloop	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De verwachting is dat het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone begin 2029 wordt opgeleverd waarna ook de reserve zal worden benut.

Utrechtse Cultuurlening

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Fonds Broedplaatsen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Stadskantoor

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stadskantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen wordt deze voorziening omgezet in de reserve Stadskantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget voor vervangingsinvestering. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse toevoeging aan de reserve Stadskantoor bestaat uit prijscompensatie van 1,5% over de kapitaallasten van zowel gebouw, grond als gebruikersinvesteringen van het Stadskantoor. In 2024 is er 1,752 miljoen euro toegevoegd aan de reserve.

Energieneutraal Kernvastgoed

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve ten behoeve van ‘volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040’ dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geoormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaalslasten niet gedekt kunnen worden. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2019.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,120 miljoen euro onttrokken uit de reserve conform de tweede bestuursrapportage 2024, voor verduurzamingswerkzaamheden die onderdeel zijn van het investeringsproject in Podium Oost/Oudwijkerdwarsstraat.

Vastgoedbeheer

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	9-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.
Toelichting op het verloop	In 2024 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van 1,366 miljoen euro, ter dekking van het verschil tussen begrote huur en werkelijke huur conform de huurcontracten. Door een verschil in gehanteerde index tussen gemeentesystematiek en indexvoorwaarden in vastgoedcontracten lopen begrote en werkelijke huur uiteen.

Leegstand Utrechts Vastgoed

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positieve saldo van het programma Utrechts Vastgoed. We hebben in werkelijkheid echter wel te maken met leegstand en de afgelopen jaren zien we daarom nadelen bij de verantwoording op het programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering te begroten en aan het eind van het jaar de aan leegstand gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 1,700 miljoen euro gestort in de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed. Daarnaast is in 2024 het nadeel op de huuropbrengsten als gevolg van leegstand ad 1,212 miljoen euro onttrokken aan de reserve.

Calamiteiten Utrechts Vastgoed

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positief saldo van programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering voor calamiteiten te begroten en aan het eind van het jaar de aan calamiteiten gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 0,315 miljoen euro gestort in de reserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed. In 2024 is er 0,583 miljoen onttrokken ter dekking van kosten die zijn gemaakt als gevolg van calamiteiten bij verschillende panden.

Toegankelijk Vastgoed

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021

Waarom is de reserve ingesteld	Uitvoering geven aan motie 199 ‘Maak werk van UST’, die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem is aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,282 miljoen euro onttrokken ter dekking van gerealiseerde kosten in 2024 voor het toegankelijk maken van gemeentelijk vastgoed.

Vervanging zwembaden

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten. Door nu het overschot te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.
Toelichting op het verloop	Voor 2024 is dit budget niet volledig benut. Daarom is er 11,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserve, conform de eerste bestuursrapportage 2024. Hierdoor wordt het knelpunt dat op de lange termijn wordt voorzien bij de vervanging van de zwembaden Den Hommel en De Kwakel beperkt.

Tarieven sportaccomodaties

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Voorjaarsnota 2024.
Toelichting op het verloop	De reserve is ingesteld, verder geen mutaties.

Reserve inburgering

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	1.100.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Het instellen van een bestemmingsreserve inburgering is nodig om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en inburgeraars te begeleiden conform de aanpak zoals beschreven in de Nota van uitgangspunten inburgering. VJN 2024 en 1e bestuursrapportage
Toelichting op het verloop	De toevoeging aan de bestemmingsreserve inburgering is gedaan om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en te voorkomen dat de huidige innovatieve aanpak voortijdig moet worden afgeschaald.

Algemene middelen en overhead

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Budgetstructuur Leidsche Rijn	811	-55	756	0	500	256
Decentralisatie Sociaal Domein	795	0	795	0	412	383
Reserve Overheadvierkant	128	0	128	0	0	128
ICT Investeringsprogramma	9.780	0	9.780	7.462	3.545	13.696
Groei in Balans	704	0	704	5.231	199	5.736
Reserve Gemeentefonds	2.529	0	2.529	4.085	2.529	4.085
Implementatie en uitvoering hervorming	0	0	0	2.500	614	1.886
Personeelskosten bezuinigingen	0	0	0	5.000	0	5.000
Totaal Algemene middelen en overhead	**14.747**	**-55**	**14.692**	**24.278**	**7.799**	**31.170**

Algemene middelen en overhead

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-9-1997

Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichter bij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.
Toelichting op het verloop	Na-ijlende frictiekosten 2023 Leidsche Rijn van 0,055 miljoen euro zijn conform beslispunt 43 Resultaatbestemming 2023 ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. Een neerwaartse bijstelling van de toekomstige benodigde middelen die gedekt worden uit de reserve frictiekosten Leidsche Rijn geeft aanleiding tot een gedeeltelijke vrijval van de reserve frictiekosten Leidsche Rijn. In 2024 betreft dit effect 0,500 miljoen euro.

Decentralisatie Sociaal Domein

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	6.705.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2014
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico’s en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	Conform het besluit in de tweede bestuursrapportage 2023 is er 0,412 miljoen euro onttrokken aan de reserve om de extra kosten voor statushouders te dekken.

Reserve Overheadvierkant

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	11-11-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-11-2021

Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: programmabegroting 2022, beslispunt 7 Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden. Bij het instellen van de reserve is voorgesteld om de dotatie/onttrekking bij de eerstvolgende programmabegroting te verwerken. Om een betere inschatting te kunnen maken heeft de raad bij de Voorjaarsnota 2022 besloten in het vervolg de tussentijdse P&C documenten eveneens te benutten.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

ICT Investeringsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	link instellingsbesluit: Bestuursrapportage 2006, beslispunt 18 Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investeringen. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma. Mutaties zijn afhankelijk van de gerealiseerde projecten en zullen bij de jaarlijkse verantwoording via een dekkings- of bestedingsvoorstel voorgelegd worden.
Toelichting op het verloop	Conform de doelstelling en de werking van de reserve ICT Investeringsprogramma is er voor 7,462 miljoen euro gestort en 3,545 miljoen euro onttrokken. Door landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground heeft er een vertraging plaats gevonden. Tevens heeft om uiteenlopende redenen er binnen onderdelen van de grote IT-programma's Informatie op orde en de Cloudtransitie een verschuiving plaats gevonden van 2024 naar 2025. De afronding van het programma Continuïteit Zaakgericht werken werd eind 2024 verwacht, maar wordt nu het 1e half jaar 2025. De afronding van de vervanging van de telefoniecentrale vindt in 1e kwartaal 2025 plaats in plaats van eind 2024. De storting in de reserve maakt het mogelijk de verschoven activiteiten alsnog uit te voeren. De reserve ICT Investeringsprogramma kent een plafond van 10 miljoen euro. Met de reservemutaties 2024 komt de reserve per einde 2024 echter uit op 13,7 miljoen euro. In het raadsvoorstel bij de jaarstukken 2024 wordt expliciet het besluit voorgelegd om incidenteel dit plafond te overschrijden.

Groei in Balans

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	10-11-2022

Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad.
Toelichting op het verloop	De storting van 5,231 miljoen euro betreft de kasschuif van 2,005 miljoen uit de Programmabegroting 2023 (bijlage Meerjarenbeeld Groei in Balans), schommelingen in de parkeerexploitatie (3,023 miljoen euro) en de egalisatie van uitgaven voor sportinvesteringen (0,203 miljoen euro), beiden opgenomen op pagina 11 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2024). De onttrekking van 0,199 miljoen euro betreft de verrekening van het tekort uit het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 (tabel 2.7).

Reserve Gemeentefonds

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Het reserveren van middelen vanuit de circulaires van het Rijk over het gemeentefonds (instellingsbesluit). Aangezien de circulaires op verschillende momenten in het jaar verschijnen, kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden door ook aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting. Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen (corresponderende posten).
Toelichting op het verloop	Onttrekking Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 2,529 miljoen euro onttrokken aan de Reserve Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023 die zijn overgeheveld naar 2024 omdat de bijbehorende taken in 2024 worden uitgevoerd. Storting Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 4,085 miljoen euro gestort in het Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2024 die worden overgeheveld naar 2025 omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd. In 2025 zullen deze weer worden onttrokken aan de reserve.

Implementatie en uitvoering hervorming

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024

Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Om de hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise (zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen.
Toelichting op het verloop	Het betreft een nieuwe reserve waarvoor 2,5 miljoen euro is gestort. Vervolgens is er 0,614 miljoen euro onttrokken om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken. Om hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise(zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen. Hiervoor is in 2024 een reserve gevormd. In 2024 is 2,5 miljoen euro gereserveerd voor de verwachte implementatiekosten gerelateerd aan de hervormingsbezuinigingen.

Personeelskosten bezuinigingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingen en de hervormingsbezuinigingen.
Toelichting op het verloop	Naar verwachting ontstaan er door de concrete bezuinigingsmaatregelen en de hervormingsbezuinigingen frictiekosten. In 2024 wordt hiervoor 5 miljoen euro gereserveerd.

Algemene Reserves

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene Reserve	57.664	0	57.664	30.460	8.297	79.827
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	26.104	237.574	207.375	56.303
Totaal Algemene reserve	**110.216**	**-26.448**	**83.768**	**268.034**	**215.672**	**136.130**

Algemene reserve

Algemene Reserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee

Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1900
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.
Toelichting op het verloop	De toevoeging in 2024 van 30,460 miljoen euro behelst diverse toevoegingen vanuit de voorjaarsnota 2024 (28,563 miljoen euro). De vervallen toevoeging aan de Algemene reserve is per abuis verwerkt als onttrekking aan deze reserve. De onttrekking in 2024 van 8,297 miljoen euro betreft een onttrekking in 2024 van 6,400 miljoen euro vanwege het verlagen van de weerstandscapaciteit en de per abuis verwerkte onttrekking.

Algemene dekkingsreserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als ‘nog te besteden resultaat’ opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.
Toelichting op het verloop	De financiële effecten van de B&D voorstellen bestaan uit: Stortingen in de algemene dekkingsreserve vanwege doorschuiven van budgetten van in totaal 12,473 miljoen euro en de onttrekking van het negatief resultaat 2023 na B&D voorstellen van in totaal -38,921 miljoen euro. Per saldo een onttrekking van -26,448 miljoen euro. De toevoeging in 2024 van 237,574 miljoen behelst diverse toevoegingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (192,924 miljoen euro), diverse toevoegingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (21,897 miljoen euro) en diverse toevoegingen vanuit eerdere besluitvorming (22,753 miljoen euro) De onttrekking in 2024 van 207,375 miljoen behelst diverse onttrekkingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (96,649 miljoen euro), diverse onttrekkingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (17,092 miljoen euro), een onttrekking vanwege doorschuiven van budgetten uit de B&D voorstellen (12,473 miljoen euro) en diverse onttrekkingen vanuit eerdere besluitvorming (81,161 miljoen euro)

Vaste Activa

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vaste Activareserve	275.540	120	275.660	52.730	203.037	125.353
Totaal Vaste activa	**275.540**	**120**	**275.660**	**52.730**	**203.037**	**125.353**

Vaste activa

Vaste Activareserve

Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1999
Waarom is de reserve ingesteld	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.
Toelichting op het verloop	Vanuit deze reserve worden jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald.

Voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

Belangrijkste uitgangspunten

- Voorzieningen hebben een verplicht karakter en bevatten wettelijke bepalingen en restricties waardoor ze niet vrij te besteden zijn door de Raad.
- De volgende categorieën voorzieningen mogen getroffen worden volgens de wettelijke bepalingen:
    - Verplichtingen en verliezen: wanneer verplichtingen en verliezen verwacht worden waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten, moet een voorziening worden getroffen
    - Risico's: wanneer risico's ontstaan door verwachte verplichtingen of verliezen, maar de omvang toch redelijkerwijs te schatten is, moet een risicovoorziening worden gevormd
    - Egalisatie: een egalisatievoorziening dient om kosten verdeeld over meerdere begrotingsjaren, met de oorsprong in het huidige begrotingsjaar, gelijkmatig te verdelen over een aantal begrotingsjaren
    - Toekomstige vervangingsinvesteringen: de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven
    - Middelen van derden: wanneer middelen van derden verkregen worden die specifiek besteed moeten worden, moet een voorziening worden getroffen. Voorschotbedragen vanuit de EU en de overheid zijn hiervan uitgesloten
- Voorzieningen vallen onder het vreemd vermogen omdat de gemeente niet vrij over de middelen kan beschikken.
- Minstens eenmaal per jaar wordt getoetst of de omvang van de voorziening overeenkomt met de verplichte uitgaven.
- Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Verplichtingen van voorzieningen, en de verschillen tussen reserves en voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

x€1.000

Per programma	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
Ontwikkeling en Wonen voor iedereen	622	40.493	2.943		38.172
Kansrijk opgroeien	518	181	699		0
Voorziening uit hoofde van verplichtingen	**1.140**	**40.674**	**3.642**		**38.172**
Betrouwbare overheid	3.870	1.280			5.150
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	995	15	61		949
Algemene Middelen en Overhead	6.885	1.673	4.800		3.758
Risicovoorzieningen	**11.750**	**2.968**	**4.861**		**9.857**
Duurzame Bereikbaarheid	1.262	993	466		1.788
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.534	17.147	16.849		1.832
Levendige en gezonde stad	10.726	16.439	12.156		15.009
Algemene Middelen en Overhead	41		1		40
Egalisatievoorzieningen	**13.562**	**34.579**	**29.472**		**18.670**
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	25.494	21.200	13.404		33.290
Investeringen ontvangen via heffing	**25.494**	**21.200**	**13.404**		**33.290**
Ontwikkeling, Wonen voor iedereen	19.783	16	10.201		9.599
Duurzaamheid Bereikbaarheid	87		10		77

x€1.000

Per programma	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.377	409	23		1.763
Werk, Toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	63				63
Derden ontvangen bestemming bedragen	**21.311**	**425**	**10.234**		**11.502**
Voorzieningen naar Programma 2024	**73.257**	**99.847**	**61.613**		**111.491**

Toelichtingen voorzieningen

Betrouwbare overheid

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Risicovoorzieningen 2024					
Wethouderspensioenen	3.870	1.280			5.150
Totaal	**3.870**	**1.280**	**0**	**0**	**5.150**

Wethouderspensioenen
Conform de programmabegroting wordt de voorziening voor Wethouderspensioenen jaarlijks op peil gehouden. De actuaris heeft berekend dat er 1,280 miljoen euro gestort moet worden in de Voorziening Wethouderspensioenen als gevolg van indexatie van de pensioenen en een daling van de rekenrente.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Derden ontvangen bestemming bedragen					
Woonruimteonttrekking compensatie	1.375	16			1.391
Meerwaardeprestatieafspraak woningcorporaties	18.408		10.201		8.207
Voorziening uit hoofde van verplichtingen					
Negatieve grondexploitatie	622	40.493	2.943		38.172
Totaal	**20.405**	**40.509**	**13.144**	**0**	**47.770**

Woonruimteonttrekking compensatie
De compensatiebedragen die worden ontvangen in het kader van woonruimteonttrekking zijn niet vrij besteedbaar, ze kunnen uitsluitend worden aangewend in het kader van de volkshuisvesting (huisvestingsverordening artikel 54.03). In 2024 is 0,016 miljoen euro gestort in de voorziening. Dit is het saldo van ontvangen compensatiebedragen, verleende subsidies en kosten in het kader van volkshuisvesting.

Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporatie
Conform de prestatieafspraken op stedelijk niveau die met de Stichting Utrechtse Woningcorporaties (STUW) zijn overeengekomen, voegt de gemeente 2/3 deel van de door de corporaties betaalde meerwaardeafdracht bij verkoop sociale huurwoningen toe aan deze voorziening. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat de gemeente stopt met de verkoop van sociale

huurwoningen vanaf het moment dat de verhuurdersheffing wordt afgeschaft (2023). Daarmee is de jaarlijkse storting in de voorziening vervallen. In 2024 is er 10,2 miljoen euro onttrokken aan de voorziening. Dit is door corporaties ingezet voor, door de raad gehonoreerde, verduurzamingsprojecten.

Negatieve grondexploitaties
In 2024 is er 40,493 miljoen euro gestort in deze voorziening. Dit heeft betrekking op het openen van de negatieve grondexploitatie Lombokplein door de raad (39,390 miljoen euro) en een correctie op de voorziening Onderhanden Werk (1,103 miljoen euro). Het treffen van een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. In 2024 zijn er geen negatieve grondexploitaties afgesloten en verrekend met deze voorziening.
In 2024 is er 2,943 miljoen euro onttrokken aan deze voorziening. Vanuit de voorziening negatieve grondexploitaties is een bedrag van 1,163 miljoen euro overgeheveld naar de voorziening Onderhanden Werk. Om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen is 1,780 miljoen euro onttrokken en toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Conform de regelgeving uit het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitaties uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost en de balanspost Voorraden, onderdeel onderhanden Werk.

Negatieve grondexploitatie Stationsgebied
De voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied is bedoeld om het verwachte negatieve resultaat op de grondexploitatie Stationsgebied op te kunnen vangen.

Conform de regelgeving uit het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost en de balanspost Voorraden, onderdeel onderhanden Werk. Door de stand van de grondexploitatie Stationsgebied wordt bij deze jaarstukken de voorziening volledig verantwoord op de balanspost Voorraden.

Duurzame bereikbaarheid

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Derden ontvangen bestemming bedragen					
Onderhoud Grifthoek (afkoop)	87		10		77
Egalisatievoorzieningen					
VGU onderhoud Bereikbaarheid	1.262	993	466		1.789
Totaal	**1.349**	**993**	**476**	**0**	**1.866**

Onderhoud Grifthoek (afkoop)
De voorziening betreft een eenmalige afkoop van het ingesteld onderhoud voor een duur van twintig jaar door eigenaren van parkeerplaatsen in de Grifthoek garage. De volledige betaling/storting in 2006 was 0,237 miljoen euro. De jaarlijkse onttrekking ten behoeve van het onderhoud is 0,010 miljoen euro.

VGU onderhoud Bereikbaarheid
De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening is bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd van 0,344 miljoen euro. In 2024 heeft er hierbovenop een aanvullende dotatie plaatsgevonden van 0,649 miljoen euro, waarmee de totale dotatie 0,993 miljoen euro bedraagt. Eenzelfde aanvullende dotatie is nodig voor de periode 2025-2027 om de voorziening in de komende jaren van voldoende niveau te laten blijven zijn om de meerjarige onderhoudsplannen te kunnen dekken. Naast de dotatie is het gerealiseerde onderhoud van 2024 onttrokken aan de voorziening voor een bedrag van 0,466 miljoen euro.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Risicovoorzieningen					
Voormalig personeel (FPU-wachtgeld)	232	15	61		187
Garantiestelling st, DOMunder	762				762
Egalisatievoorzieningen					
Groot onderhoud groen	1.445	1.004	617		1.832
Groot onderhoud wegen	89	16.143	16.232		0
Investeringen ontvangen via heffing					
GRP investeringen	24.377	21.200	13.327		32.250
Grafrechten investeringen	1.117		77		1.040
Derden ontvangen bestemming bedragen					
Grafrechten onbepaalde tijd	1.083	179	23		1.238
Verkeerslawaai stad	65				65
Groenstructuur Ockhuizen	230	230			460
Totaal	**29.400**	**38.771**	**30.337**	**0**	**37.834**

Voormalig personeel (risico)
De voorziening is gevormd in verband met toegezegde en contractueel vastgelegde uitkeringen aan voormalig personeel betreffende:

- reorganisatie of disfunctioneren (wachtgeld, overplaatsbaarheid, non actief);
- arbeidsongeschiktheid.

Er is sprake van een niet-jaarlijks vergelijkbaar volume. De onttrekking van 0,061 miljoen euro betreft in 2024 gerealiseerde uitgaven in verband met voormalig personeel. De toevoeging aan de voorziening betreft de jaarlijkse actualisatie in verband met indexering en de toereikendheid van de voorziening.

Garantiestelling St. DOMunder
De risicovoorziening is ten behoeve van de garantstelling op een NRF lening aan Stichting DOMunder (voorheen genaamd St. Domplein 2013).

Groot onderhoud groen
Als gevolg van achterstanden in de uitvoering van het groot onderhoud is niet het gehele hiervoor gereserveerde bedrag gebruikt. Met de toevoeging aan de voorziening blijven de gelden voor de toekomst beschikbaar.

Groot onderhoud wegen
In 2024 zijn de achterstanden in het groot onderhoud bij de wegen, constructies en installaties verder ingelopen. Daarnaast zijn het oplossen en verder voorkomen van een aantal calamiteiten in de openbare ruimte deels ten laste van de voorziening gebracht. Hierdoor overtreffen de bestedingen de beschikbare ruimte en is door middel van een extra toevoeging de voorziening aangevuld.

GRP Investeringen.
In de afgelopen jaren is een aantal investeringsprojecten vertraagd waardoor minder is uitgegeven dan begroot. Conform de hiervoor geldende wet- en regelgeving is dit bedrag gestort in de voorziening GRP investeringen. Dit bedrag blijft in de voorziening beschikbaar voor de uitloop van de investeringen.

Grafrechten investeringen
De voorziening is bestemd voor investeringen op de vier begraafplaatsen en is conform collegebesluit 2013 en conform Wet BBV ingesteld. In 2024 staat op de investeringsstaat:

- vervanging loods Tolsteeg 0,865 miljoen euro
- vervanging grafdelver 0,175 miljoen euro

De onttrekking van 0,077 miljoen euro in 2024 betreft gerealiseerde uitgaven in verband met de herinrichting van de aula op begraafplaats Kovelswade. Deze herinrichting is daarmee afgerond.

Grafrechten onbepaalde tijd
Het is mogelijk de kosten van het grafonderhoud voor een (kinder)graf voor onbepaalde tijd af te kopen. De inkomsten hiervan worden in een voorziening grafrechten onbepaalde tijd gestort ter dekking van de toekomstige onderhoudslasten. De toevoeging voor het toekomstig onderhoud hiervan is 0,179 miljoen euro. Voor het onderhoud in 2024 is 0,023 miljoen euro onttrokken.

Verkeerslawaai stad
De kosten van de werkzaamheden Geluid worden gedekt uit deze voorziening. De voorziening dient te worden aangehouden daar definitieve vaststelling over de lopende jaren nog zal plaatsvinden en daarmee finale afrekening van de verstrekte bijdragen (terugbetalingsverplichting) in het kader van bovengenoemd (project)financieringsprogramma. In 2024 zijn er geen advieskosten gemaakt.

Groenstructuur Ockhuizen
De gemeente stort gedurende 25 jaar jaarlijks circa 0,230 miljoen euro (in totaal daarmee € 5,7mln euro) in een voorziening. Dit bedrag is bestemd voor de toekomstige functiewijziging/aankoop van percelen onder het zonnepanelenveld Ockhuizen en overig nog agrarisch gebied, en voor de inrichting en het beheer van nieuwe natuur. De dekking van de voorziening is opgenomen in de programmering van het Meer-jaren Groen Programma 2023- 2026 (MGP).

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Derden ontvangen bestemming bedragen					
AMEV milieuprijs	63	0	0	0	63
Totaal	**63**	**0**	**0**	**0**	**63**

AMEV-milieuprijs

In 1976 is door de gemeenteraad een schenking aanvaard van 0,045 miljoen euro. Hiermee is een voorziening gevormd, waaraan jaarlijks rente werd toegerekend. Van deze rente werd jaarlijks de Utrechtse Milieuprijs (Circulair Compliment) uitgereikt. Naar aanleiding van het Amendement A57 Fatsoenlijke ondersteuning voor zelfbeheerders van openbaar groen is besloten dat deze voorziening per 2024 komt te vervallen. Deze onttrekking zal in 2025 uitgevoerd worden.

Kansrijk opgroeien

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Voorziening uit hoofde van verplichtingen					
Directievilla, Everard Meijsterlaan 3	518	181	699		0
Totaal	**518**	**181**	**699**	**0**	**0**

Directievilla, Everard Meijsterlaan 3

De voorziening is ingesteld voor achterstallig onderhoud aan de directievilla en vormde een dekkingsbron voor het investeringsproject. Dit project is in 2024 financieel gereedgemeld. Aan de voorziening is in 2024 een bedrag toegevoegd van 0,181 miljoen euro als gevolg van een te grote onttrekking in 2023. Bij de afsluiting van het investeringsproject is de voorziening komen te vervallen en is het resterende saldo van de voorziening á 0,699 miljoen euro ten gunste van het resultaat gebracht.

Levendige en gezonde stad

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Egalisatievoorzieningen					
VGU onderhoud Sport&Samenleven	3.385	2.354	2.910	0	2.829
VGU onderhoud Utrechts Vastgoed	7.341	14.085	9.246	0	12.180
Totaal	**10.726**	**16.439**	**12.156**	**0**	**15.009**

VGU onderhoud Sport & Samenleven
De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorzieningen wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. Op basis hiervan is er in 2024 begrote bedrag toegevoegd van 1,845 miljoen euro en heeft er een aanvullende dotatie plaatsgevonden van 0,509 miljoen euro om te kunnen blijven voldoen aan de meerjarige onderhoudsplannen. De totale dotatie in 2024 komt hiermee uit op 2,354 miljoen euro. Eenzelfde aanvullende dotatie is nodig voor de jaren 2025-2027 om te voorkomen dat de voorziening in deze periode negatief wordt.

Naast de toevoegingen is het gerealiseerde onderhoud van 2024 aan de voorziening onttrokken voor een bedrag van 2,910 miljoen euro. .

VGU onderhoud Utrechts Vastgoed
De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde kosten onttrokken aan de voorziening.
In 2024 is er conform begroting 11,658 miljoen euro gestort in de voorziening. Om te kunnen voldoen aan de verplichtingen vanuit de MJOP’s voor de komende jaren heeft er een aanvullende dotatie plaatsgevonden van 2,426 miljoen euro, waarmee de totale dotatie in 2024 14,085 miljoen euro bedraagt. Eenzelfde aanvullende dotatie is nodig voor de jaren 2025-2027 om te voorkomen dat de voorziening negatief wordt.

Naast de toevoegingen werd er 9,246 miljoen euro onttrokken uit de voorziening ter dekking van het gerealiseerde planmatig onderhoud.

Algemene middelen en overhead

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Risicovoorzieningen					
Verlofsparen	2.085	1.673			3.758
Diverse Claims	4.800		4.800		0
Egalisatievoorzieningen					
Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis	2		1		1
Pensioenfonds Bijz. Kleuteronderwijs	37				37
Stichting Pensioenfonds Ozebi	2				2
Totaal	**6.926**	**1.673**	**4.801**		**3.798**

Verlofsparen
In 2022 is vanuit de vastgestelde cao een nieuwe regeling in het leven geroepen voor verlofsparen. In het BBV is bepaald dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, een voorziening dient te worden gevormd. De voorziening verlofsparen is nodig voor de vervangingskosten als gevolg van de opname van de opgebouwde uren. Er is 1,673 miljoen euro gestort als gevolg van de toegenomen stand van gespaarde verlofuren.

Diverse claims
Op 28 augustus is er een vasttellingsovereenkomst getekend tussen de gemeente en een derde partij. Hierbij is een schadevergoeding van 4,8 miljoen euro uitbetaald uit de voorziening.

Liquidatiefondsen/Pensioenfondsen
Liquidatiefondsen/Pensioenfondsen
Ten laste van deze voorzieningen worden betalingen van pensioenen en wachtgeld gedaan aan deelnemers van deze fondsen. Het restant is bestemd voor de verwachte, toekomstige betalingen aan de deelnemers.
In 2024 heeft een betaling van 0,001 miljoen euro plaatsgevonden aan een deelnemer van het Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis

Borgstellingen

Tabel Borgstellingen

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Totalen Bo-Ex	414.711	25	445.971	468.407	500.966	111.493	117.102	125.242
Totalen Portaal	633.424	25	559.588	573.967	601.002	139.897	143.492	150.251
Totalen Woonin voorheen Mitros	749.497	25	749.190	734.537	833.494	187.298	183.634	208.374
Totalen SSHU	320.688	25	331.146	369.578	438.584	82.787	92.395	109.646
Totalen Cazas Wonen (v/h GroenWest)	124.410	25	95.143	101.878	113.456	23.786	25.470	28.364
Totalen Lekstede	22.185	25	12.917	14.219	15.008	3.229	3.555	3.752
Totalen Habion	38.463	25	22.550	21.501	22.024	5.638	5.375	5.506
Totalen Woonzorg	72.862	25	14.004	15.081	17.395	3.501	3.770	4.349
Totalen Omnia Wonen	26.016	25	179	231	219	45	58	55
Totalen Woongroen (v/h Woongoed Zeist)	17.675	25	21	54	111	5	14	28
Subtotaal WSW	**2.419.931**		**2.230.709**	**2.299.453**	**2.542.259**	**557.679**	**574.865**	**635.567**
NRF Revolving fund	1.601	100	291	261	232	291	261	232
NRF Particuliere woningverbetering	1.711	100	447	421	369	447	421	369
NRF Monumentenzorg	10.190	100	4.671	4.312	3.954	4.671	4.312	3.954
NRF Stichting Domplein	900	100	726	695	665	726	695	665
NRF Stichting Domplein	230	100	203	195	188	203	195	188

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Subtotaal diversen REO / volkshuisvesting en monumenten	**14.632**		**6.338**	**5.884**	**5.408**	**6.338**	**5.884**	**5.408**
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	381	100	137	130	122	137	130	122
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	318	100	114	108	102	114	108	102
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	104	100	38	35	33	38	35	33
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	816	100	310	294	277	310	294	277
UW Holding BV (UW-bedrijven)	2.500	100	1.000	833	667	1.000	833	667
UW Holding BV (UW-bedrijven)	9.100	100	6.370	5.915	5.460	6.370	5.915	5.460
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	1.134	100	454	397	340	454	397	340
Stichting de Bibliotheek Utrecht	1.750	100	1.400	1.313	1.225	1.400	1.313	1.225
Subtotaal (gezondheids)zorginstellingen	**16.103**		**9.823**	**9.025**	**8.226**	**9.823**	**9.025**	**8.226**
Utrechtse Kano Club	38	100	14	12	0	14	12	0
LTC Vleuten de Meern	180	100	36	24	12	36	24	12
LTC Vleuten de Meern	250	100	96	86	76	96	86	76
Utrechtse Rugby Club	250	50	160	151	143	80	76	72
De Meern Voetbalvereniging	100	100	51	46	41	51	46	41
Zuilense tennisvereniging	75	50	35	24	16	18	12	8

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Inline hockeyvereniging Utrecht Disaster	28	50	8	2	0	4	1	0
ULTC Iduna	280	50	224	205	187	112	103	94
ULTC Iduna	300	50	210	180	150	105	90	75
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	225	100	90	81	0	90	81	0
MHC Fletiomare	200	100	48	36	10	48	36	10
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	100	100	80	76	0	80	76	0
MHC Fletiomare	175	100	99	92	81	99	92	81
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	830	63	636	609	581	401	384	366
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	440	63	235	205	176	148	129	111
KV Fiducia	80	50	48	42	37	24	21	19
Stichting Spovo / Sporting '70	425	50	287	266	244	144	133	122
Stichting Huisvesting SV Kampong	750	100	603	573	543	603	573	543
Stichting De Driewerf	650	62	439	395	329	272	245	204
MHC Fletiomare	125	50	81	69	51	41	34	26
TV At Risk	360	50	291	267	244	146	134	122
HC Rijnvliet	170	50	126	109	92	63	55	46
UTV Kromme Rijn	117	50	93	85	78	47	43	39
UTV Kromme Rijn	76	50	53	46	38	27	23	19
BPU/Voornruiters	210	50	168	154	140	84	77	70
Stichting Tafeltennis Promotie	115	50	100	92	84	50	46	42

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Voetbalvereniging DVSU	220	50	156	144	132	78	72	66
De Meern voetbalvereniging	200	100	88	80	72	88	80	71
HC Rijnvliet	300	50	0	300	280	0	150	140
Subtotaal Sport	**7.269**		**4.555**	**4.451**	**3.837**	**3.049**	**2.934**	**2.475**
Totaal Borgstellingen	**2.457.935**		**2.251.425**	**2.318.813**	**2.559.730**	**576.889**	**592.708**	**651.676**
WAARVAN:								
Indirecte borgstelling (achtervang WSW)			2.230.709	2.299.453	2.542.259	557.679	574.865	635.567
Directe borgstellingen			20.716	19.360	17.471	19.210	17.843	16.109

Toelichting bij de staat van borgstellingen

- Bij de borgstellingen die lopen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is een risicopercentage opgenomen van 25%. Dit percentage heeft betrekking op het potentiële achtervangrisico dat de gemeente maximaal loopt. Vanwege de rond het WSW geldende zekerheidsstructuur is de kans dat de gemeente daadwerkelijk op haar achtervang wordt aangesproken beperkt. Een dergelijke aanspraak zou overigens tijdelijk zijn en in de vorm van een renteloze lening aan het WSW. Om die reden is dit risico in het gemeentebrede risicomodel gewaardeerd op 5%.
- De gemeente vervult ook een achtervangfunctie bij de borgstellingen in het kader van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) die tot en met 2010 door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) zijn afgegeven aan woningeigenaren in de gemeente Utrecht (vanaf 2011 staat alleen het Rijk borg). Het WEW is slechts in staat om informatie te verschaffen over de waarde van de oorspronkelijk gewaarborgde schulden, maar niet over de daarvan nog openstaande restschulden en ook niet over de door de betrokken woningeigenaren opgebouwde kapitaaldekking (dit verlaagt het risico op een mogelijke restschuld). Van de vele kredietverstrekkers ontvangt de gemeente fragmentarisch informatie. Evenals bij WSW wordt ook ten aanzien van het WEW het risico in het gemeentebrede risicomodel gewaardeerd op 5%.
- Bij sommige borgstellingen wordt het risico gedeeld met andere partijen, zoals de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). In dat geval staat de gemeente slechts naar rato borg. Dergelijke gevallen zijn in de staat zichtbaar indien het netto geborgde bedrag lager is dan de omvang van de betreffende lening.
- In de staat zijn alle waarden zoveel mogelijk bijgewerkt aan de hand van informatie zoals uitgevraagd bij de betrokken partijen en/of zoals ontvangen van de betrokken geldgevers. Op grond hiervan kan in sommige gevallen de stand per jaareinde afwijken van die zoals weergegeven in het jaarverslag 2023 en in de programmabegrotingen 2024 en 2025.
- De direct geborgde leningen worden meestal lineair afgelost en soms annuïtair. Aflossingsvrije leningen worden niet geborgd.
- In 2024 zijn er geen nieuwe borgstelling verleend.

Gemeente Utrecht is gedurende 2024 niet door banken aangesproken om verplichtingen uit afgegeven borgstellingen na te komen. Dit betekent dat de gemeente uit hoofde daarvan geen betalingen heeft verricht.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.
In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1,5% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op 39,2 miljoen euro. De grondslag voor deze verantwoording is de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen 16,3 miljoen euro bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van 39,2 miljoen euro. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van 2,9 miljoen euro acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

		Totaal 2024	Totaal 2023
Begrotingscriterium			
1a	Overschrijding van de lasten op programmaniveau	7.895	42.736
1b	Overschrijding van de investeringskredieten	860	3.139
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	614	0
3	Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig aan de raad zijn gemeld of onvoldoende zijn toegelicht in de jaarrekening	0	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		**9.369**	**45.875**
	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	-2.863	-35.189
Resterend saldo onrechtmatigheden		**6.506**	**10.686**
Voorwaardencriterium			
	Inkoop en aanbesteding	6.783	4.826
	Erfpacht	5	0
	Werk en inkomen	135	158

	Totaal 2024	Totaal 2023
Vergunningen, Toezicht en Handhaving	4	5
Totaal onrechtmatig voorwaardencriterium	**6.927**	**4.989**
Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium		
Fraudevorderingen	0	614
Totaal Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	**0**	**614**
Totaal van onrechtmatigheden	**16.296**	**51.478**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole is de begrotingsrechtmatigheid een toetsingscriterium. De toetsing vindt plaats op programmaniveau en beoordeeld wordt of budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De grondslag voor deze beoordeling is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024 en de beoordelingscriteria die zijn opgenomen in de Verordening financieel beleid en beheer van de gemeente (Verordening).

De verordening stelt dat voor afwijkingen ten opzichte van de begroting geldt:

- Een overschrijding op de lasten wordt als acceptabel aangemerkt als tegenover de overschrijding een bate is verantwoord, als er sprake is van een open-einderegeling of als de overschrijding is gerapporteerd aan de raad.
- Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn rechtmatig als deze tijdig aan de raad zijn gemeld of voldoende zijn toegelicht in de jaarrekening van het begrotingsjaar.
- Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid en niet eerder bij de raad gemeld hadden kunnen worden, dienen opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens wordt overschreden, maar hoeven niet te worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Indien overschrijdingen op de lasten niet voldoen aan de voorwaarde uit de verordening zijn deze als niet acceptabel geclassificeerd.

De conclusie is dat:

- Van het totaal van de overschrijding op de lasten (7,9 miljoen euro) is een bedrag van 5 miljoen euro als niet acceptabel aangemerkt en overschrijdt de rapporteringsgrens. Op basis daarvan dient dit te worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

x € 1.000

Baten Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Recht-matig	Onrecht-matig
Betrouwbare overheid	14.741	13.499	-1.241	-1.241	
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	168.327	209.276	40.949	40.949	
Klimaatvriendelijke stad	7.063	6.532	-531	-531	
Duurzame bereikbaarheid	82.289	84.882	2.593	2.593	
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.207	146.201	-5.005	-5.005	
Veilige stad	7.234	6.780	-455	-455	
Passende ondersteuning en opvang	5.064	4.684	-380	-380	
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.278	178.731	3.453	3.453	
Kansrijk opgroeien	38.979	41.292	2.312	2.312	
Levendige en gezonde stad	97.674	92.474	-5.199	-5.199	

Algemene Middelen en Overhead	1.227.110	1.249.655	22.544	22.544
Totaal baten	**1.974.966**	**2.034.006**	**59.040**	**59.040**

x €1.000

Lasten Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Recht-matig	Onrecht-matig	Accep-tabel	Niet accep-tabel
Betrouwbare overheid	66.758	66.202	556	556			
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	322.600	285.035	37.565	37.565			
Klimaatvriendelijke stad	18.439	17.907	531	531			
Duurzame bereikbaarheid	71.483	68.813	2.670	2.670			
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	249.817	254.849	-5.032		-5.032		-5.032
Veilige stad	74.670	73.367	1.303	1.303			
Passende ondersteuning en opvang	251.747	242.507	9.240	9.240			
Werk,toekomstbestendige economie en best	325.938	328.513	-2.575		-2.575	-2.575	
Kansrijk opgroeien	286.631	286.918	-288		-288	-288	
Levendige en gezonde stad	283.715	281.234	2.481	2.481			
Algemene Middelen en Overhead	275.189	263.834	11.355	11.355			
Totaal lasten	**2.226.986**	**2.169.179**	**57.807**	**65.701**	**-7.895**	**-2.863**	**-5.032**

Programma's

Betrouwbare overheid

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Betrouwbare overheid	14.741	13.499	-1.241
Lasten	Betrouwbare overheid	66.758	66.202	556

Toelichting

De baten en de lasten zijn lager dan begroot, dit wordt veroorzaakt door de SPUK Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), waarbij een deel van het budget in latere jaren zal worden besteed. Deze onderschrijding van de baten en de lasten wordt beperkt doordat de werkelijke aantallen reisdocumenten en naturalisaties hoger zijn dan begroot, waarmee ook de lasten toenemen door extra Rijksafdrachten en extra personeelsinzet/inhuur om deze aantallen te verwerken. Daarnaast heeft er een storting plaatsgevonden in de Voorziening Wethouderspensioenen, conform de berekening van de actuaris.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten is voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	168.327	209.276	40.949
Lasten	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	322.600	285.035	37.565

Toelichting

De hogere baten en lasten worden verklaard door vrijval van de robuuste posten op grond van de herstructurering van de grondexploitatie Leidsche Rijn (hogere lasten), waartoe besloten is in het Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024, en door uit het afsluiten van deelcomplexen in de grondexploitatie Stationsgebied (hogere baten en hogere lasten), zoals opgenomen in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024. Het gaat hier om balansboekingen die via de exploitatie dienen te lopen. Daarnaast zijn de baten hoger in verband met de resultaatneming op de afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn en de (tussentijdse) winstneming op de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en de binnenstedelijke grondexploitaties. In overeenstemming met het besluit bij de Tweede bestuursrapportage 2021 (Raadsbesluit) is dit resultaat ten gunste van de reserve grondexploitaties gebracht.

Daarnaast zijn de baten en de lasten lager door een financieel technische correctie van de bijdrage aan de mobiliteitshub XL en vanwege afwijkingen in de kasritmes in de grondexploitaties. Daarnaast vanwege vertraging in een aantal tijdelijk-wonen projecten, waardoor voor de Specifieke Uitkering realisatie tijdelijke-woningbouw minder middelen zijn besteed dan begroot.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Klimaatvriendelijke stad

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Klimaatvriendelijke stad	7.063	6.532	-531
Lasten	Klimaatvriendelijke stad	18.439	17.907	531

Toelichting

De onderschrijding op baten en lasten wordt met name veroorzaakt door de lagere inzet vanuit de SPUK Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma. Er zijn minder middelen besteed doordat er onder de regeling versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen (EFG labels) aanvragen zijn afgewezen. De regeling bleek te complex ingericht en hierdoor onvoldoende toepasbaar op een aantal aanvragen.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Duurzame bereikbaarheid	82.289	84.882	2.593
Lasten	Duurzame bereikbaarheid	71.483	68.813	2.670

Toelichting

De baten zijn hoger dan begroot door een toename van de gemiddelde parkeerduur in openbare garages en op P+R locaties. Daarnaast zijn er meer naheffingen opgelegd bij straatparkeren door een daling van de betalingsbereidheid. Hiertegenover staat een verlaging van de baten door een daling van de gemiddelde parkeerduur.
De lasten zijn lager dan begroot door lagere kapitaallasten onder andere als gevolg van een latere oplevering van een aantal projecten en het later inzetten van personeel op de 5de scanauto.

Conclusie

De overschrijding van de baten en de onderschrijding van de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.207	146.201	-5.005
Lasten	Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	249.817	254.849	-5.032

Toelichting

De onderschrijding van de baten wordt veroorzaakt door het doorschuiven van subsidieprojecten Bodem en Nationale Aanpak Laadinfra naar 2025. Hiertegenover staan lagere lasten.

De overschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door stedelijk beheer infrastructuur als gevolg van extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Dit is deels gemeld in de Tweede bestuursrapportage 2024. Daarnaast zijn de lasten hoger als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV-regelgeving.

Conclusie

De onderschrijding van de baten is voldoende en tijdig toegelicht. De overschrijding van de lasten wordt als niet acceptabel aangemerkt.

Veilige stad

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Veilige stad	7.234	6.780	-455
Lasten	Veilige stad	74.670	73.367	1.303

Toelichting

De baten zijn lager doordat er minder vergunningen zijn aangevraagd en de subsidiebijdragen lager uitvallen in verband met een latere start en nog niet ingevulde vacatures. Hiertegen over staan lagere lasten. Daarnaast zijn de lasten lager door minder personele inzet op toezicht en handhaving in de openbare ruimte en toezicht en handhaving van bijzondere wetten als gevolg van niet ingevulde vacatureruimte.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Passende ondersteuning en opvang

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Passende ondersteuning en opvang	5.064	4.684	-380
Lasten	Passende ondersteuning en opvang	251.747	242.507	9.240

Toelichting

De baten zijn lager dan begroot doordat de ontvangen SPUK Landelijk Centrum Seksueel Geweld (LCSG) wegens de verantwoordingseisen nog niet in de baten mag worden verwerkt. De lasten zijn lager dan begroot door minder inzet van regionale middelen voor Living lab Eerst een thuis en aanpak dakloosheid, de inzet in verschillende jaren is afhankelijk van de oplevering van de woonprojecten. Daarnaast zijn de lasten lager door een terugvordering van de onderbesteding bij diverse aanbieders uit voorgaande jaren. En over 2024, minder inzet op Hulp bij het huishouden en doordat de extra reguliere opvangplekken worden gerealiseerd in 2025. Dit als gevolg van het niet eenvoudig kunnen vinden van een geschikte locatie. De lasten voor het LSCG kunnen wegens de verantwoordingseisen nog niet in de lasten worden verantwoord.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Werk,toekomstbestendige economie en best	175.278	178.731	3.453
Lasten	Werk,toekomstbestendige economie en best	325.938	328.513	-2.575

Toelichting

De baten zijn hoger dan begroot doordat meer subsidies zijn ontvangen uit het Europees Sociaal Fonds. Hiertegenover staan hoger lasten.
Daarnaast zijn de lasten voor diverse minima-regelingen hoger dan begroot. Dit betreft onder meer de studietoeslag, de U-pas, de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag. Dit zijn open-einde regelingen. De toerekening van de uitvoeringskosten is eveneens hoger dan begroot. Deze hogere lasten worden in belangrijke mate gedekt door een rijksbijdrage voor bijzondere bijstand en vroegsignalering en de inzet van de reserve Armoedebestrijding en schuldhulpverlening. De overschrijding op de lasten wordt beperkt doordat de lasten op de bijstandsverstrekking lager zijn dan begroot. Dit geldt ook voor de regionale inzet voor het Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid en de Utrechtse Werktafel. De besteding van deze middelen vindt regionaal plaats en loopt veelal over de jaargrenzen heen.

Conclusie

De overschrijding van de baten is voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een onrechtmatigheid. De overschrijding van de lasten bestaat voor een deel uit een hogere last waar hogere baten tegenover staan. Daarnaast wordt de overschrijding in belangrijke mate verklaard door het open einde karakter van minimaregelingen en gedekt door rijksbudget en een onttrekking uit de systeemreserve. De overschrijding wordt als acceptabel aangemerkt.

Kansrijk opgroeien

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Kansrijk opgroeien	38.979	41.292	2.312
Lasten	Kansrijk opgroeien	286.631	286.918	-288

Toelichting

De baten zijn hoger dan begroot doordat de gemeente een SPUK heeft ontvangen ter compensatie van de toeslagenaffaire en een hogere bijdrage dan begroot voor de randvoorwaardelijke functies jeugdhulp en woonplaatsbeginsel. Hier staan niet begrote lasten tegenover. Deze overschrijding wordt beperkt doordat er minder baten gerealiseerd zijn voor onderwijsachterstandsbeleid. Hierover staan lagere lasten dan begroot. Daarnaast zijn de lasten hoger dan begroot door de groei in volume en toename van de verblijfskosten. Dit is onderdeel van de open-einde regeling. Deze overschrijding wordt beperkt doordat er minder lasten gerealiseerd zijn bij de proeftuin.

Conclusie

De overschrijding van de baten is voldoende en tijdig toegelicht. Tegenover de overschrijding van de baten staan lasten, daarnaast voldoet een deel van de overschrijding aan de open-einde regeling. Dit wordt als acceptabel aangemerkt.

Levendige en gezonde stad

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Levendige en gezonde stad	97.674	92.474	-5.199
Lasten	Levendige en gezonde stad	283.715	281.234	2.481

Toelichting

De baten zijn lager dan begroot doordat een deel van de ontvangen middelen voor de opvang van Oekraïners niet is besteed. Hiertegenover staan lagere lasten. Daarnaast zijn de huuropbrengsten lager door leegstand en de afwijking van de begrote indexatie ten opzichte van de doorberekende indexatie aan de huurders.
De onderschrijding van de lasten wordt verder veroorzaakt door het niet volledig besteden van de middelen vanuit het faciliteitenbesluit, EU-(arbeids)migranten, asiel en huisvesting en een onderbesteding van de kapitaallasten als gevolg van vertraging van investeringsprojecten. Hiertegenover staan hogere uitgaven met betrekking tot Plan Einstein, Landelijke Vreemdelingen Voorziening en Integratie, hogere onderhoudslasten vastgoedpanden en een aanvullende dotatie aan de onderhoudsvoorziening.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Algemene middelen en overhead

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Algemene Middelen en Overhead	1.227.110	1.249.655	22.544
Lasten	Algemene Middelen en Overhead	275.189	263.834	11.355

Toelichting

De overschrijding op de baten wordt veroorzaakt door de effecten van de september- en decembercirculaires, daarnaast is de opbrengst onroerendzaakbelasting hoger dan begroot. Dit als gevolg van waardeontwikkeling en ontvangsten uit voorgaande jaren. De rentebaten zijn hoger dan begroot, hiertegen over staan hogere rentelasten.
De onderschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door de vertraging van een aantal ICT-projecten: Informatie op orde, Versterken Common Ground, de vervanging van het zaaksysteem en de cloudtransitie. Daarnaast zorgt de afwijking van het bestedingspatroon van het vervangen van het ERP-systeem SAP4U en het bij de VJN alloceren van de rentevergoeding binnen de algemene reserve voor de onderschrijding.

Conclusie

De overschrijding op de baten en de onderschrijding op de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Kredieten

Bij af te sluiten kredieten maken wij onderscheid tussen afgesloten projecten en lopende projecten. Onderstaand lichten wij dit toe in twee tabellen. In tabel I staan de (deels) afgesloten kredieten met een overschrijding van meer dan 10% of meer dan 0,1 miljoen euro.
In tabel II staan de lopende kredieten met een overschrijding van meer dan 10% of 0,1 miljoen euro en in tabel III de onderschrijding voor lopende kredieten groter dan 5 miljoen euro die in 2025 volgens planning aflopen met een onderbesteding van 50% of meer.

Indien blijkt dat een krediet moet worden bijgesteld zal dit plaatsvinden bij de Eerste of Tweede bestuursrapportage. De begrotingsrechtmatigheid op kredieten en toelichtingen zijn aangeleverd bij de investeringsstaten.

Tabel I Afgesloten Kredieten

x € 1.000

Nr	Programma	Projectnaam	Krediet-Autorisatie (Geheim)	Onrechtmatig	Acceptabel	Niet acceptabel
1	Duurzame bereikbaarheid	Proof of concept	***	-59	0	-59
2	Duurzame bereikbaarheid	Bewegwijzering	***	-327	0	-327
3	Levendige en gezonde stad (Sportvoorzieningen)	Kleedgebouw sportpark Vechtzoom	***	-253	0	-253
	Totaal		**2.598**	**-639**	**0**	**-639**

Toelichting

1. Proof of concept

Het project Proof of Concept is afgesloten in 2024 met een overbesteding van 0,059 miljoen euro.

2. Bewegwijzering

Autobewegwijzering heeft veel last gehad van inflatie als gevolg van de oorlog in Oekraïne. De prijzen voor materiaal (o.a. aluminium voor de bordjes) zijn erg gestegen. Daarnaast zijn ook de uren voor de Nationale bewegwijzeringsdienst flink gestegen. Het project wordt afgesloten met een overbesteding van 0,327 miljoen euro.

3. Kleedgebouw sportpark Vechtzoom

Een tegenvallende aanbesteding heeft tot hogere projectkosten geleid.

Tabel II lopende Kredieten overschrijding

x € 1.000

Nr	Programma	Projectnaam	Krediet Autorisatie (geheim)	Onrecht-matig	Acceptabel	Niet acceptabel
1	Aantrekkelijke groene leefomgeving	Beeldende kunst	***	-160	0	-160
2	Levendige en gezonde stad	Julianaparklaan	***	-61	0	-61
	Totaal		***	**-221**	**0**	**-221**

Toelichting

1. **Beeldende kunst**

De overschrijding is veroorzaakt door het inlopen van achterstallige vervangingsinvesteringen bijzonder objecten en reconstructie van een bestaand kunstwerk.

2. **Julianaparklaan**

De overschrijding is veroorzaak door onvoorziene kosten aan het einde van het jaar.

Tabel III Lopende kredieten onderschrijding

x € 1.000

Nr	Programma	Projectnaam	Krediet Autorisatie (geheim)	Onderschrijding	Rechtmatig
1	Levendige en gezonde stad	St. Ludgerusstraat	***	5.670	5.670
	Totaal		***	**5.670**	**5.670**

Toelichting

1. St Ludgerusstraat

Het project wordt conform planning in 2025 opgeleverd.

Stortingen en onttrekkingen reserves

In de jaarrekening dienen de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves te worden verwerkt overeenkomstig het bedrag dat via de begrotings (wijzigingen) door de Raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Mutaties in de reserves die niet door een, voor 31 december van het verslagjaar, genomen raadsbesluit zijn gedekt, zijn in strijd met de Gemeentewet. Deze worden, voor zover zij ook niet het getrouwe beeld van de hoogte van de reserves raken, in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht.

Bestemmingsreserve Implementatie en uitvoering hervormingen:
Vanuit de reserve heeft er een niet begrote onttrekking plaatsgevonden van 0,614 miljoen euro om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken.

Herleiding EMU-saldo uit balans

x € 1.000

	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Relevante mutatie (toename) voor EMU-saldo	Berekening EMU-saldo
ACTIVA				
Vaste activa				
• (im) Materiële vaste activa	1.937.250	2.060.331	123.081	
• Financiële vaste activa:				
o Kapitaalverstrekkingen	13.180	13.180		
o Leningen	28.988	33.855		
o Uitzettingen > 1 jaar	207	207		
Totaal Vaste Activa	**1.979.625**	**2.107.573**		
Vlottende activa				
• Voorraden	114.161	108.192	-5.969	
• Uitzettingen <1 jaar	157.019	161.091		
• Liquide middelen	5.073	2.699		
• Overlopende activa	87.070	116.864		
Totaal Vlottende Activa	**363.323**	**388.846**		
Totaal Activa	**2.342.948**	**2.496.419**	**117.112**	**Toename relevante activa (A)**
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen	759.373	624.201	-135.172	
Voorzieningen	73.257	111.490	38.233	
Vaste schuld	1.035.490	1.061.453		
Totaal Vaste Passiva	**1.868.120**	**1.797.144**		
Vlottende passiva				
Vlottende schuld	59.189	199.516		
Overlopende passiva	415.639	499.759		
Totaal Vlottende Passiva	**474.828**	**699.275**		
Totaal Passiva	**2.342.948**	**2.496.419**	**-96.939**	**Toename relevante passiva (B)**
EMU-saldo			**-214.051**	**(B)-(A)**

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de oorzaken waardoor het banksaldo gedurende het boekjaar veranderd is. Deze saldomutatie wordt gespecificeerd in drie soorten kasstromen, te weten:

- kasstromen uit operationele activiteiten
- kasstromen uit investeringsactiviteiten en
- kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Het overzicht is samengesteld op basis van de indirecte methode.

x € 1.000

Omschrijving		Uitkomst 2024
KASSTROMEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN:		
Exploitatieresultaat voor bestemming		-135.174
Aanpassing voor:		
• Afschrijvingen en afwaarderingen	62.601	
• Mutatie voorzieningen	38.233	
• Mutatie vaste schulden (exclusief leningen OG)	963	
Totaal aanpassingen		101.797
Voorraden en onderhanden werk		5.969
Mutatie in werkkapitaal		
• Kortlopende uitzettingen (excl. liquide middelen)	-11.072	
• Kortlopende schulden (excl. kortlopende leningen en bank)	-11.673	
• Overlopende activa	-29.793	
• Overlopende passiva	84.122	
Totaal mutatie werkkapitaal		31.584
Kasstroom uit operationele activiteiten		**4.176**
KASSTROMEN UIT INVERSTERINGSACTIVITEITEN:		
Investeringen/desinvesteringen		
• Investeringsuitgaven en desinvesteringen	-204.138	
• Bijdragen derden	18.456	
Totaal investeringen/desinvesteringen		-185.682
Mutatie leningen UG en uitzettingen		
• Verstrekking van geldleningen (UG)	-8.848	
• Ontvangen aflossingen op geldleningen UG	3.981	
Totaal mutatie leningen UG en uitzettingen		-4.867
Mutatie kapitaalverstrekkingen		0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-190.549**
KASSTROMEN UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN:		
Mutatie middelen ’s Rijks Schatkist		7.000
Mutatie kortlopende geldleningen		152.000
Opgenomen/aangetrokken langlopende geldleningen (OG)		100.000
Betaalde aflossingen op geldleningen OG		-75.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**184.000**
Mutatie geldmiddelen	**afname**	**2.374**

CONTROLE:

Saldo liquide middelen per 31 december 2023		5.073
Saldo liquide middelen per 31 december 2024		2.699
Mutatie geldmiddelen	**afname**	**2.374**

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A17	**Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit** Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A17/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/04*		
				€ 4.361.235	€ 8.109.169	Nee	Naar verwachting loopt het project nog door tm 2026.		
JenV	A20	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026** Gemeenten		Beschikkingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/01*	Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A20/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A20/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A20/05*	
			1	4338757	Signalering	Ja	€ 58.697	€ 131.055	
			2	4338757	Duiding&Expertise	Ja	€ 14.625	€ 57.748	
			3	4338757	Coordinatie	Ja	€ 14.213	€ 28.587	
			4	4338757	Project 1-generieke preventie	Ja	€ 127.913	€ 257.284	
			5	4338757	Project 2-generieke preventie	Ja	€ 75.139	€ 151.134	
			6	4338757	Project 3-generieke preventie	Ja	€ 129.937	€ 243.341	
			7	4338757	Project 4-generieke preventie	Ja	€ 47.375	€ 95.290	
			18						
				Kopie Beschikingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/06*	Kopie Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/07*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/08*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/11*
			1	4338757	Signalering	Ja	Schuif 3322 euro naar project 3 DOCK ivm over- onderbesteding	Ja	Ja
			2	4338757	Duiding&Expertise	Ja	Schuif 9063 euro naar project 3 DOCK ivm over- onderbesteding	Ja	Ja
			3	4338757	Coordinatie	Nee		Ja	Ja
			4	4338757	Project 1-generieke preventie	Nee		Ja	Ja
			5	4338757	Project 2-generieke preventie	Nee		Ja	Ja
			6	4338757	Project 3-generieke preventie	Ja	Schuif 12.385 euro van Signalering /Duiding	Ja	Ja
			7	4338757	Project 4-generieke preventie	Nee		Ja	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A33**	**Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024** Gemeenten	Landelijke Vreemdelingen Voorziening uitgevoerd (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: A33/01*					
			Ja					
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			208	624	Ja	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€2.930.513	€ 6.028.958	€328.908	€495.340	€95.265	€183.294
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€93.840	€571.500	€742.352	€2.185.040	€384.176	€1.130.896
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
					€0	€ 0	€4.575.054	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C10	**Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening** Gemeente en Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C10/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020 tot einde looptijd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/05*	
		1	€ 409.251	€ 529.101	Ja	Ja		
		5						
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 3.447	Nee				
BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 330.000	€ 0	9	1.044	310	
BZK	C125	**Inrichten overheidsbrede loketten**	Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C125/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C125/02*				
			Inrichten overheidsbrede loketten	€ 194.595				
BZK	C126	**Verbetering digitale dienstverlening**	Registratienummer project *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* Indicator: C126/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/03	Cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle R* Indicator: C126/04	Cumulatieve cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/05	Project afgerond in jaar T (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C126/06
		1	IDO240650G	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2	IDO240617K	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: D8/01	*Indicator: D8/02*	*Indicator: D8/03*	*Indicator: D8/04*	*Indicator: D8/05*	*Indicator: D8/06*
			€ 8.050.521	€ 3.264.301	€ 879	€ 0	€ 9.232.660	€ 12.532.784
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW] *Aard controle R* *Indicator: D10/02*	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Besteding (jaar T) van educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/04*	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/05*	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/06*
			€ 4.117.821	€ 589.915	€ 4.707.736	€ 3.989.137	€ 718.599	€ 0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D10/07*					
			€ 0					
OCW	**D12**	**Regionale meld- en coördinatiefunctie** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*			
			€ 2.105.500	€ 197.315	Nee			
OCW	**D12A**	**Regionaal programma voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/05*	
			€ 1.214.943	€ 0	€ 1.214.943	€ 404.687	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
				€ 1.432.269	€ 0	€ 59.745			
				Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
				€ 0	€ 2.568.002	€ 1.075.988	Nee		
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1						
			2						
			10						
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**		Correctie besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
				€ 0	€ 100.931	Ja			
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**		Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
			1	L.A.E. Vlaar h/o Leonie Vlaar Slow	€ 0	€ 52.920	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			2	STICHTING BRANDSTOF	€ 0	€ 57.100	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			3	Stichting De Nijverheid	€ 0	€ 27.751	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			4	Stichting De Vechtclub	€ 0	€ 49.308	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			5	Stichting Free-DOM	€ 0	€ 45.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			6	Stichting Kunstbende regio Utrecht	€ 0	€ 37.500	Nee	Eindverantwoording in 2026	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			7	Stichting Landhuis Oud Amelisweerd	€ 0	€ 21.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			8	Stichting Operamakers	€ 0	€ 47.001	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			9	Stichting Studio Figur	€ 0	€ 24.500	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			10	Unchain the Tigers B.V.	€ 0	€ 29.252	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			11	Zuilens fanfare orkest	€ 0	€ 4.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			12	Stichting De Vechtclub	€ 12.946	€ 12.946	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			13	Stichting Free-DOM	€ 45.000	€ 45.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			14	L. Haagsma h/o Lotte Haagsma	€ 1.632	€ 1.632	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			15	Stichting De Vechtclub	€ 40.465	€ 40.465	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			16	Stichting VUUUR	€ 50.000	€ 50.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			17	Stichting de Helling Utrecht	€ 50.000	€ 50.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			18	Gemeente Utrecht	€ 5.088	€ 5.088	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			19	Stichting VUUUR	€ 50.000	€ 50.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			55						
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**		Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. *Aard controle n.v.t Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t Indicator: D23/06*
			1	Sb230211	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 124.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			2	Sb230212	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 123.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			3	Sb230213	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 125.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			4	Sb230215	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 105.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			5	Sb230211	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 95.200	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			6	Sb230212	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 95.400	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			7	Sb230213	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 94.200	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			8	Sb230215	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 114.200	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			100						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07*					
			1	Nee					
			2	Nee					
			3	Nee					
			4	Nee					
			5	Nee					
			6	Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			7	Nee					
			8	Nee					
			100						
IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1	BSV/23/00378	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	BSV/24/00107	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	BSV/24/00208	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			100						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*BSV/23/00378*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			2	*BSV/24/00107*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			3	*BSV/24/00208*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			100						
IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
				€ 0	€ 709.734	€ 354.867	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
			1	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	30	Zambesi uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			2	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	9	J. Waggenaar (7) en Cortez (2) uitgevoerd en verantwoord voor 2023		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Ja	12	J. Wagenaar (3), Zambesi (1), Topaas (4), Bartok (2), Zandweg (2) uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			4	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen | aantal in st	Ja	1	Schoolzone uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			5	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	2	Neckard/Theemsdreef en Zambesidreef uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			6	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	120	Laan van Minsweerd uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			7	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	1	Zambesi uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			8	115 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom | aantal in st	Ja	1	Moldaudreef Gedeeltelijk uitgevoerd voor 2023		
			9	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone | aantal in st	Nee	2	Attlee te laat uitgevoerd		
			10	101 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden | aantal in meters	Nee	0	ASW niet uitgevoerd		
			11	138 Het volwaardig afwaarderen en veilig inrichten van 100 km/uur wegen naar 80 km/uur wegen | aantal in meters	Nee	0	Taagdreef uitvoering en verantwoording in 2026		
			50						
IenW	**E21**	**Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra** Gemeenten en GR'en		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/03*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/04*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/06*
			1	IENW/BSK-2022/298934	€ 0	€ 41.322	€ 41.618	€ 41.618	Ja
			2						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/07*	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/08*	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/09*			
			1	IENW/BSK-2022/298934	Ja				
			2						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
			1	UT19.OV01	€ 6.661	€ 0			
			100						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
			1	UT19.OV01	€ 548.257	€ 0			
			100						
IenW	E42	**Griftpark**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E42/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E42/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E42/03*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E42/04*		
				€ 772.652	€ 2.392.330	Ja	Ja		
IenW	E44	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*
			1	IENW-BSK-2021-220800	€ 175.565	€ 461.924	€ 0	€ 0	Nee
			2	IENW-BSK-2022-220292	€ 0	€ 541.242	€ 0	€ 0	Nee
			3	IENW-BSK-2023-243036	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			15						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*			
			1	IENW-BSK-2021-220800	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			2	IENW-BSK-2022-220292	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Nee			
			3	IENW-BSK-2023-243036	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Nee			
			15						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/10*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/11*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/12*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/13*		
			1	IENW-BSK-2021-220800	Ja				
			2	IENW-BSK-2022-220292	Nee				
			3	IENW-BSK-2023-243036	Nee				
			15						
IenW	**E53**	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**		Beschikkingsnummer / en projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
			1	SPUKSLA-23-03500156	€ 0	€ 0	01-02-2021	31-12-2025	Nee
			2	SPUKSLA-23-03591082	€ 0	€ 0	01-02-2021	31-12-2024	Nee
			3	SPUKSLA-24-03724977	€ 0	€ 0	01-04-2021	31-12-2025	Nee
			4	SPUKSLA-21-01245524	€ 37.435	€ 210.050	01-02-2021	31-12-2025	Nee
			5	SPUKSLA-21-01245537	€ 16.513	€ 37.276	01-02-2021	31-12-2024	Nee
			6	SPUKSLA-21-01246689	€ 0	€ 0	01-04-2021	31-12-2025	Nee
			7	SPUKSLA-21-01275356	€ 0	€ 15.236	01-04-2021	31-12-2023	Ja
			8	SPUKSLA-22-03314023	€ 1.226	€ 11.000	01-11-2022	31-12-2025	Nee
			9	SPUKSLA-23-03447159	€ 6.419	€ 33.600	01-01-2023	31-12-2024	Ja
			10	SPUKSLA-23-03458109	€ 0	€ 0	01-06-2023	01-06-2025	Nee
			11	SPUKSLA-24-03724614	€ 0	€ 0	01-08-2024	31-12-2025	Nee
			12	SPUKSLA-24-03725889	€ 0	€ 0	01-01-2024	01-07-2025	Nee
			13	SPUKSLA-23-03500156	€ 0	€ 0	01-01-2023	31-12-2025	Nee
			14	SPUKSLA-23-03591082	€ 0	€ 0	01-09-2023	31-12-2025	Nee
			15	SPUKSLA-24-03724977	€ 0	€ 0	1-3-2024	30-06-2025	Nee
				Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*			
			1	SPUKSLA-23-03500156	2024	Nee			
			2	SPUKSLA-23-03591082	2023	Nee			
			3	SPUKSLA-24-03724977	2024	Nee			
			4	SPUKSLA-21-01245524	2022	Nee			
			5	SPUKSLA-21-01245537	2022	Nee			
			6	SPUKSLA-21-01246689	2022	Nee			
			7	SPUKSLA-21-01275356	2022	Ja			
			8	SPUKSLA-22-03314023	2022	Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			9	SPUKSLA-23-03447159	2023	Ja			
			10	SPUKSLA-23-03458109	2023	Nee			
			11	SPUKSLA-24-03724614	2024	Nee			
			12	SPUKSLA-24-03725889	2024	Nee			
			13	SPUKSLA-23-03500156	2024	Nee			
			14	SPUKSLA-23-03591082	nog niet	Nee			
			15	SPUKSLA-24-03724977	nog niet	Nee			
IenW	**E58**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E58/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/04*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E58/05*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/06*
			1	1. Instandhouding en voortzetting van het project Nazorg Griftpark	€ 330.074	€ 871.595	Ja	€ 0	Nee
			2	2. Pilot Teerpompen	€ 158.249	€ 335.500	Ja	€ 0	Nee
			3	3. Bodemkwaliteitsopgave Grip op PFAS	€ 33.315	€ 85.243	Ja	€ 0	Nee
			4	4. Aanpak diffuus verspreid lood kinderspeelplaatsen	€ 71.272	€ 77.177	Ja	€ 0	Nee
			5	5. Voorkomen van maatschappelijke stagnatie door diffuus verspreid lood in de gemeente Utrecht	€ 8.308	€ 24.475	Ja	€ 0	Nee
			6	6. Onderzoek naar niet-genormeerde stoffen in grond en grondwater in de Gemeente Utrecht	€ 64.194	€ 78.281	Ja	€ 0	Nee
			10						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/07*					
				Nee					
IenW	**E83**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E83/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/05*	
			1	1. UH034400323 Jutphaseweg bron verwijdering	€ 78.422	Ja	€ 0	€ 93.062	
			2	2. UH034400358 Atoomweg 12 / Reactorweg monitoring verspreiding	€ 202.164	Ja	€ 0	€ 265.241	
			3	3. UH034406373 Noteboomlaan 1 en 5 VOCl bron	€ 11.137	Ja	€ 0	€ 19.028	
			4	4. UH034400206 Amsterdamsestraatweg onderzoek naar verspreiding en risico's 2e wvp	€ 26.187	Ja	€ 0	€ 41.790	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			5	5. UH034400304 Weerdsingel OZ 4t - 44 monitoring humane risico's	€ 20.426	Ja	€ 0	€ 21.868	
			6	6. UH034403664 Monitoring netwerk Vervanging en beheer fysiek netwerk Upgrade naar Omgevingsplan U¡tbreiding en optimalisatie netwerk Technische opgaven Historische perforaties scheidende laag	€ 1.154.728	Ja	€ 0	€ 2.027.002	
			7	7. UH034400298 Goedestraat /Bekkerstaat (Bikkershof) Monitoring drijflaag*	€ 12.769	Ja	€ 0	€ 24.774	
			8	8. UH034404337 Fortlaan 28 - 82 sanering humane r¡sico's*	€ 1.364	Ja	€ 0	€ 7.662	
			9	9. UH034400098 Rijndijk / Koningsweg stort*	€ 18.578	Ja	€ 0	€ 71.833	
			10	10. UH034400038 Park Hoge Weide	€ 3.764	Ja	€ 0	€ 4.862	
			11	11. UH034400286 Eykmanlaan 20 Instandhouding systeem en monitoring nazorg	€ 11.549	Ja	€ 0	€ 32.370	
			12	12. Voorkomen van maatschappelijke stagnatie door diffuus verspreid lood in de gemeente Utrecht (zie E58)	-	Ja	€ 0	-	
			13	13. Aanpak diffuus lood in particuliere tuinen in oude wijken in Utrecht Oost	€ 15.152	Ja	€ 0	€ 19.814	
			14	14. Aanpak diffuus verspreid lood kinderspeelplaatsen in de gemeente Utrecht (zie E58)	-	Ja	€ 0	-	
			15	15. UHO344O3664 GGB Utrecht	€ 63.833	Ja	€ 0	€ 134.759	
			16	16. UHO344OOOO1 Nedereindse plas	€ 469.983	Ja	€ 0	€ 1.245.484	
			17	17. Nazorg Griftpark	€ 1.161	Ja	€ 0	€ 1.161	
			18	18. Projectmanagement en communicatie	€ 25.700	Ja	€ 0	€ 39.915	
			25						
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/09*		
			1	1. UH034400323 Jutphaseweg bron verwijdering	Ja		Nee		
			2	2. UH034400358 Atoomweg 12 / Reactorweg monitoring verspreiding	Ja		Nee		
			3	3. UH034406373 Noteboomlaan 1 en 5 VOCl bron	Ja		Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4	4. UH034400206 Amsterdamsestraatweg onderzoek naar verspreiding en risico's 2e wvp	Ja		Nee		
			5	5. UH034400304 Weerdsingel OZ 4t - 44 monitoring humane risico's	Ja		Nee		
			6	6. UH034403664 Monitoring netwerk Vervanging en beheer fysiek netwerk Upgrade naar Omgevingsplan U¡tbreiding en optimalisatie netwerk Technische opgaven Historische perforaties scheidende laag	Ja		Nee		
			7	7. UH034400298 Goedestraat /Bekkerstaat (Bikkershof) Monitoring drijflaag*	Ja		Nee		
			8	8. UH034404337 Fortlaan 28 - 82 sanering humane r¡sico's*	Ja		Nee		
			9	9. UH034400098 Rijndijk / Koningsweg stort*	Ja		Nee		
			10	10. UH034400038 Park Hoge Weide	Ja		Nee		
			11	11. UH034400286 Eykmanlaan 20 Instandhouding systeem en monitoring nazorg	Ja		Nee		
			12	12. Voorkomen van maatschappelijke stagnatie door diffuus verspreid lood in de gemeente Utrecht (zie E58)	Ja		Nee		
			13	13. Aanpak diffuus lood in particuliere tuinen in oude wijken in Utrecht Oost	Ja		Nee		
			14	14. Aanpak diffuus verspreid lood kinderspeelplaatsen in de gemeente Utrecht (zie E58)	Ja		Nee		
			15	15. UHO344O3664 GGB Utrecht	Ja		Nee		
			16	16. UHO344OOOO1 Nedereindse plas	Ja		Nee		
			17	17. Nazorg Griftpark	Ja		Nee		
			18	18. Projectmanagement en communicatie	Ja		Nee		
			25						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/10* Nee					
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Indicator: E84/01	*Indicator: E84/02*	*Indicator: E84/03*	*Indicator: E84/04*		
				€ 54.506	€ 180.393	€ 90.196	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1	301 Aanleg van openbare verlichting|aantal in Meters	Nee	0			
			2	313 Aanbrengen attentieverhogende markeringen (met ribbels) indien een paaltje moet blijven staan|aantal in Stuks	Ja	1	Carnegiedreef in 2024 uitgevoerd en verantwoord		
			3	317 Vervangen verharding fietspad|aantal in Meters	Ja	1	Kögllaan in 2023 uitgevoerd en verantwoord		
			4	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee	0			
			5	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Ja	1	Jazzboulevard in 2022 uitgevoerd en verantwoord		
			6	331 Drempel|aantal in Stuks	Ja	3	Koeweitdreef in 2024 uitgevoerd en verantwoord. Amerikalaan en Elbedreef in 2023 uitgevoerd en verantwoord		
			7	340 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan|aantal in Stuks	Nee	0			
			8	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h|aantal in meters	Nee	0			
			9	348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Ja	1	Winthont in 2024 uitgevoerd en verantwoord		
			10	349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0			
			11	318 Verbreden van fietspaden|aantal in Meters	Nee	0			
			12	320 Fietsoversteek over zijweg door middel van een uitritconstructie|aantal in Stuks	Ja	1	Carnegiedreef in 2024 uitgevoerd en verantwoord		
			13	341 Links afslaan verbieden door aanleg doorgetrokken middengeleider|aantal in Stuks	Nee	0			
			50						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E94	**Incidentele specifieke uitkering (water)bodemsanering 2022**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E94/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/03*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Zo nee, geef bij 05 verplicht de reden aan* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/04*	Toelichting *Verplicht als bij 04 'Nee' is ingevuld* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/05*	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/06*
			1	Incidentele specifieke uitkering (water)bodemsanering 2023, Living Lab PFAS Münsterlaan te Utrecht 2023	€ 4.269	€ 4.269	Ja		Nee
			3						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/07*					
				Nee					
IenW	E97	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E97/02*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E97/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/05*	
			1	Gansstraat Cindu-terrein AA034400247	€ 13.415	Ja	€ 0	€ 13.415	
			2	Verlengde Hoogravenseweg 63 – vml. BEFU terrein AA034403366	€ 0	Ja	€ 0	€ 650.786	
			3	Ggb Gebiedsplan Omgevingswet proof AA034403656	€ 83.832	Ja	€ 0	€ 110.811	
			4	UH034400001 Nedereindse Plas Procesbegeleidings-kosten bodem doorontwikkeling NEP 2023 en 2024 (2025 doorontwikkeling gerealiseerd)	€ 97.523	Ja	€ 0	€ 220.239	
			5	Monitoring 4 pilots Bestparc - meerwerk fase 2	€ 0	Ja	€ 0	€ 0	
			6	Modellering en ontwerp nazorg Griftpark - fase 3	€ 0	Ja	€ 0	€ 0	
			25						
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/09*		
			1	Gansstraat Cindu-terrein AA034400247	Ja		Nee		
			2	Verlengde Hoogravenseweg 63 – vml. BEFU terrein AA034403366	Ja		Ja		
			3	Ggb Gebiedsplan Omgevingswet proof AA034403656	Ja		Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4	UH034400001 Nedereindse Plas Procesbegeleidings-kosten bodem doorontwikkeling NEP 2023 en 2024 (2025 doorontwikkeling gerealiseerd)	Ja		Nee		
			5	Monitoring 4 pilots Bestparc - meerwerk fase 2	Ja		Nee		
			6	Modellering en ontwerp nazorg Griftpark - fase 3	Ja		Nee		
			25						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/10*					
				Nee					
IenW	**E104**	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E104/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/04*	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/05*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/06*
			1	*IENW/BSK-2023/352609*	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			2	*IENW/BSK-2024/310307 (voorheen IENW/BSK-2023/352625*		€ 0	€ 0	538	359
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/10*		
			1	IENW/BSK-2023/352609	0	0	Nee		
			2	IENW/BSK-2024/310307 (voorheen IENW/BSK-2023/352625	0	0	Nee		
			4						
				Naam infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/11*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/12*	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle R* *Indicator: E104/13*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/14*	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/15*	
			1	*Mobiliteitshub Papendorp incl. inpassing*	€ -	€ -	€ -	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			2	*"Oostwest fietsverbindingen Kanaleneiland: 1. Van Heuven Goedhartlaan, 2. Vasco da Gamalaan, 3. Fietsontsluiting tussen het midden van Kanaleneiland, Transwijk en de Merwedekanaalzone via Afrikalaan en Lanslaan"*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			3	*Fietsverbinding Papendorp met Leidsche Rijn Centrum*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			4	*Gebouwde fietsvoorziening Jaarbeurspleingebouw*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			5	*Dynamisch verkeersmanagement in Utrecht zuidwest om de verkeersstromen in de wijken Kanaleneiland, Transwijk, Merwede en Welgelegen te beheersen.*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			6	*Aanleg fietstunnel onder spoor Spijkerstraat/Boorstraat naar Wisselspoor/2e Daalsedijk*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			7	*Aanleg fietstunnel onder spoor Spijkerstraat/Boorstraat naar Wisselspoor/2e Daalsedijk*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			40						
IenW	**E106**	**Regionale Aanpak Laadinfrastructuur**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E106/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/02*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/04*		
				€ 1.949.751	€ 2.644.051	€ 0	Nee		
IenW	**E111**	**Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E111/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/04*		
			1	SPUK-SEB24-03693369	€ 0	€ 0	Nee		
			2	SPUK-SEB24-03728553	€ 120.525	€ 120.525	Ja		
			3	SPUK-SEB24-03729645	€ 0	€ 0	Nee		
			4	SPUK-SEB24-03729698	€ 0	€ 0	Nee		
			5	SPUK-SEB24-03729709	€ 0	€ 0	Nee		
			15						
IenW	**E113**	**Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030**		Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle R* *Indicator: E113/01*	Is er sprake van Sisa tussen medeoverheden (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/02*	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: E113/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/05*	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 0	Nee	€ 0	€ 0	Nee	
IenW	**E115**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 173.278.930	€ 3.162.014	€ 3.565.546	€ 91.436	€ 214.853	€ 1.203
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 941.954	€ 27.800	€ 0	€ 4.180.534	€ 0	€ 37.802
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				€ 124.771	€ 181.652	€ 103.570	€ 0	€ 0	€ 0
				BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
				€ 0	€ 34.695	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 24.217	€ 0	€ 0	€ 167.424	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 13.020	€ 0	€ 0	€ 51.545	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 48.743	€ 0	€ 0	€ 49.067	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 16.869	€ 0	€ 0	€ 1.808	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 13.279	€ 0	€ 0	€ 1.200	€ 0
			6	Totaal	€ 116.128	€ 0	€ 0	€ 271.044	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 4.510	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	€ 4.510	€ 0	€ 0		
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
				€ 4.236.945	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 2.929	€ 0	Ja			
SZW	G13	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 452.197	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H1	**Ministeriële regeling heroïnebehandeling** Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Afspraak** *Aard controle D1* *Indicator: H1/01*	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Realisatie** *Aard controle D1* *Indicator: H1/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H1/03*			
			45	42	€ 1.179.873			
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 5.773.892	€ 3.579.000				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	1.1 Nieuwbouw	€ 673.337	€ 673.337	€ 0	€ 0	
		2	1.3 Onderhoud	€ 1.183.457	€ 0	€ 0	€ 1.183.457	
		3	2.1 Aankoop	€ 173.255	€ 0	€ 173.255	€ 0	
		4	2.2 Dienstverlening	€ 743.567	€ 0	€ 0	€ 743.567	
		5	2.3 Beheer en exploitatie	€ 805.384	€ 0	€ 0	€ 805.384	
		100						
VWS	H10	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020**	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/01*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/02*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H10/03*	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/04*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/06*
			Ja	Nee	Nee	Conform bepalingen SPUK vindt oplevering plannen in 2025 plaats	€ 0	€ 21.356

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle R* *Indicator: H10/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H10/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H10/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/14*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H10/15*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/16*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/17*	
			€ 0	€ 1.059.641	€ 0	€ 3.651.555	Nee	
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/02*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 94.935	€ 624.204	Ja			
VWS	**H14**	**SPUK expertisecentra jeugdhulp (Instandhouding en Doorontwikkeling)**	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H14/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: H14/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/03*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/04*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/05*	
			€ 0	€ 5.468.173	Ja		Nee	
VWS	**H20**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021**	Betreft naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/01*	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/02*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/03*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H20/04*	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/05*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/06*
		1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	Ja	Ja	Ja		€ 0	
		2 Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H20/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/12*
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 113.820	€ 0	€ 84.630	€ 0	€ 15.000
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/13*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H20/14*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/15*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H20/16*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/17*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H20/18*
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	€ 0	€ 1.117.653	€ 3.535.973	€ 0
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/19*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/20*	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/21*	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/22*	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/23*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/24*
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	Ja	Nee	€ 0	€ 709.256
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/25*	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/26*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/27*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/28*		
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	€ 0	€ 0			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger						
			Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Eindverantwoording (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/29*					
			Nee					
VWS	**H26**	**Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/01*	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/02*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H26/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2024 *Aard controle R* *Indicator: H26/04*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/05*	Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 2 met "nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/06*
		1	*1044507*	*Ja*	€ 1.821.224	€ 4.025.562	Nee	
		2	*1044500*	*Ja*	€ 127.101	€ 246.377	Nee	
		3						
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/07*					
		1	Ja					
		2	Ja					
		3						
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 216.277	€ 257.800	€ 423.894	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 1.480.648	€ 1.480.648	€ 2.910.013	Ja	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 332.734	€ 378.643	€ 651.135	Ja	N.v.t.
		4	Kansrijke Start	€ 266.186	€ 319.139	€ 509.873	Ja	N.v.t.
		5	Mentale Gezondheid	€ 83.183	€ 105.515	€ 196.599	Ja	N.v.t.
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 291.142	€ 358.055	€ 566.502	Ja	N.v.t.
		7	Valpreventie	€ 790.241	€ 911.481	€ 1.566.719	Ja	N.v.t.
		8	Leefomgeving	€ 166.367	€ 181.780	€ 314.366	Ja	N.v.t.
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 41.592	€ 47.537	€ 81.275	Ja	N.v.t.
		10	Versterken sociale basis	€ 598.920	€ 661.578	€ 953.120	Ja	N.v.t.
		11	Mantelzorg	€ 166.367	€ 166.901	€ 275.310	Ja	Nee
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 166.367	€ 173.329	€ 308.747	Ja	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 158.048	€ 158.048	€ 245.886	Ja	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 41.592	€ 39.926	€ 79.852	Ja	N.v.t.
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 121.448	€ 139.222	€ 254.430	Ja	N.v.t.
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H30/07*					
			Nee					
VWS	**H31**	**Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H31/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/05*	
			SPUKNEAS230061	€ 0	€ 33.838	Ja		
VWS	**H34**	**Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H34/01*	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H34/02*	Besteding activiteiten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H34/03*	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1 *Aard controle R* *Indicator: H34/04*	Definitieve besteding realisatie project *Aard controle R* *Indicator: H34/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H34/06*
		1	*1045479*	Ja	€ 0	€ 953.114	€ 953.114	Ja
		4						
VWS	**H35**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/01*	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/02*	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/03*	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H35/04*	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: H35/05*	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/06*
		1	*1356159-1045502*	Ja	Ja	€ 2.261.338	€ 0	Nee
		2	*IZA2023nr032*	Ja	Ja	€ 0	€ 0	Ja
VWS	**H37**	**Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente**	Gedurende het Jaar T-1 en T-2 zijn activiteiten t.a.v. niet beoogde jeugdzorgkosten verricht waar de uitkering voor is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H37/01*	Besteding (jaar T-2) *Aard controle R* *Indicator: H37/02*	Besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: H37/03*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H37/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H37/05*	
			Ja	€ 722.127	€ 2.928.683	Ja	*n.v.t.*	
VWS	**H39**	**Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/01*	Experiment gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/02*	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle D1* *Indicator: H39/03*	Toelichting (Verplicht indien bij H39/02 of H39/03 "Nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/04*		
		1	*1045820*	Ja	Ja			
		5						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/05*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H39/06*	Eigen bijdrage en bijdragen derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H39/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – Inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2025 *Aard controle R* *Indicator: H39/08*		
			1	1045820	€ 89.867	€ 20.000	€ 89.867		
			5						
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/10*				
				Ja	Ja				
VWS	**H41**	**Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/01*	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/02*	Besteding activiteiten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H41/03*	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1 *Aard controle R* *Indicator: H41/04*	Definitieve besteding realisatie project *Aard controle R* *Indicator: H41/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/06*
			1	*1046222*	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4						
VWS	**H43**	**Regeling specifieke uitkering frictiekosten gesloten jeugdhulp** Gemeenten		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/01*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H43/02*	Correcties besteding (jaar T-1) - i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: H43/03*	Indien aanvullende middelen aangevraagd: is plan uitgevoerd conform indiening? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/04*	Toelichting (Verplicht indien bij H43/04 "Nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/06*
			1	1046257	€ 41.657	€ 0	Ja	nvt	Nee
			5						
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 6** Gemeenten		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
			1	2021-0000090063	Ja	Ja	179	179	179
			2	2024-0000031947 Galgenwaard	Ja	Nee	0	0	0
			3	2024-0000031947 Zuilense Vecht	Ja	Nee	0	0	0
			4	2024-0000031947 Beurskwartier	Ja	Nee	0	0	0
			5	2020-0000079179	Nee	Nee	0	0	0
			20						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
			1	2021-0000090063	Ja	€ 996.554	€ 3.063.594	€ 0	€ 0
			2	2024-0000031947 Galgenwaard	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	2024-0000031947 Zuilense Vecht	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	2024-0000031947 Beurskwartier	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	2020-0000079179	Nee	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			20						
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*		
			1	2021-0000090063	Ja		Nee		
			2	2024-0000031947 Galgenwaard	Ja		Nee		
			3	2024-0000031947 Zuilense Vecht	Ja		Nee		
			4	2024-0000031947 Beurskwartier	Ja		Nee		
			5	2020-0000079179	Ja	De planning start bouw is in overeenstemming met BZK verschoven naar uiterlijk 31-12-2025.	Nee		
			20						
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten		Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: J32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*
			1	SUVIS21-00785391 / MFA Weide Wereld	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2	SUVIS21-00871731 / Christelijk Gymnasium Utrecht	€ 0	€ 197.757	Ja		Ja
			3	SUVIS21-2-02955631/ Nieuw Welgelegen (Gregorius college)	€ 3.082.167	€ 3.849.979	Ja		Nee
			100						
				Kopie Beschikkingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J32/07*	*Aard controle D2* *Indicator: J32/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/09*			
		1	SUVIS21-00785391 / MFA Weide Wereld	N.v.t.	Werkzaamheden project nog niet afgerond			
		2	SUVIS21-00871731 / Christelijk Gymnasium Utrecht	Ja				
		3	SUVIS21-2-02955631/ Nieuw Welgelegen (Gregorius college)	N.v.t.	Werkzaamheden nog niet afgerond			
		100						
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			6.125	€ 813.219	€ 1.779.972	198	€ 169.173	€ 232.610
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			90	€ 28.730	€ 756.843			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			9.833	12.601	89	640	54.585	873
VRO	**J56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: J56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/06*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			1	*RHA2021-02275547*	*Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid*	€ 330.100	€ 330.100	435	435
			10						
				Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: J56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: J56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/12*
			1	*Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
			10						
				Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/14*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/15*			
			1	*Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid*	Nee	Ja			
			10						
VRO	**J75**	**Regiodeals 3e tranche**		Betreft pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/01*	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J75/02*	Cofinanciering per pijler (jaar T) Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J75/03*	Totale besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J75/04*	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J75/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/06*
			1	Overvecht (gem. Utrecht)	€ 1.999.641	€ 2.439.722	€ 6.821.275	€ 10.578.137	
			2	Batau (gem. Nieuwegein)	€ 0	€ 0	€ 3.010.109	€ 1.505.054	
			3	Vollenhove (gem. Zeist)	€ 0	€ 0	€ 1.442.042	€ 1.692.321	
			6						
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/07*	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/08*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J75/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/10*		
				Nee	€ 951.240	€ 1.314.406	Nee		
VRO	**J85**	**Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen** Gemeenten		Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/01*	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/02*	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J85/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J85/05*	
			1	Befu-terrein	135	40	€ 1.620.000	€ 0	
			2	Pagelaan	280	84	€ 1.000.000	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			20						
				Kopie projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/08*			
			1	*Befu-terrein*	Nee	Nee			
			2	*Pagelaan*	Nee	Nee			
			20						
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
			1	*LAI23-03493050*	€ 418.054	283	19	n.v.t.	€ 131.610
			2	*LAI24-03747525*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			100						
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
			1	€ 72.227	€ 214.217	Nee			
			2	€ 0	€ 0	Nee			
			100						
VRO	**J95**	**Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J95/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/02*	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/03*	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/05*	
				€ 66.540	€ 66.540	Ja		Nee	
VRO	**J100**	**Regeling kansrijke wijk**		Naam stedelijk focusgebied *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/01*	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: J100/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J100/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/05*	
			1	Overvecht	Organisatie uitvoeringsprogramma	€ 446.039	€ 446.039	Nee	
			2	Overvecht	Integraliteit hoofdthema's	€ 214.399	€ 214.399	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3	Overvecht	Armoede en schulden	€ 293.000	€ 293.000	Nee	
			4	Overvecht	Veerkracht en weerbaarheid	€ 255.000	€ 255.000	Nee	
			5	Overvecht	Re-integratie	€ 93.694	€ 93.694	Nee	
			6	Overvecht	Ontwikkeling jonge kind	€ 175.596	€ 175.596	Nee	
			7	Overvecht	Gezonde leefomgeving	€ 117.297	€ 117.297	Nee	
			16						
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
			1	*2023-0000096222*	743	Nee	0	Nee	€ 0
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*
			1	*2023-0000096222*	€ 0	Ja	Voor 5 projecten zijn 1 of 2 kwartalen vertraging. Ze zijn allemaal gemeld aan het Rijk. 1 project ligt op schema. 2 projecten hebben meer vertraging; ook hier is contact over met het Rijk. Dit heeft geen verdere gevolgen voor de subsidie.	670	Ja
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*				
			1	*2023-0000096222*	Nee				
			20						
VRO	J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/01*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/03*			
				2023-0000100036	€ 0	€ 0			
				Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/04*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/05*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/08*	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				1.317	502	477	60	Nee	
				Naam gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/09*	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: J106/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/11*	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/12*		
			1	*Verplaatsen van bedrijven in Zuidwest*	€ 0	€ 0	Nee		
			2	*Investeringen voor de kwaliteit van de leefomgeving in Zuidwest*	€ 0	€ 0	Nee		
			3	*Realiseren damwanden en waterberging Rijnhuizen*	€ 0	€ 0	Nee		
			20						
VRO	**J109**	**Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting**		Plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/04*	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J109/05*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: J109/06*
			1	*Herstructureringen van woningen en leefomgeving in Overvecht in Utrecht*	0	0	0	€ 0	€ 0
			20						
				Kopie plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/07*	Cofinanciering (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J109/08*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/11*	
			1	*Herstructureringen van woningen en leefomgeving in Overvecht in Utrecht*	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
			20						
VRO	**J112**	**Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/02*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/04*		
				€ 134.931	€ 234.751	Nee	Nee		
VRO	**J119**	**Archeologisch onderzoek Rijnenburg**		Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J119/01*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J119/02*				
				€ 100.000	Ja				
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**		Beschikkingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J209/01*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	*Aard controle R* *Indicator: J209/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	*Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
		1	*RHA2022-03305551*	*Wetering Zuid*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		2	*RHA2023-03500526*	*Pagelaan*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		3	*RHA2023-03500533*	*Munsterlaan*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		4	*RHA2023-03500544*	*Heijcopperkade (De Heem)*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		5	*RHA2024-03751622*	*Kwekerij Fase IV*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
		1	*Wetering Zuid*	0	Nee	Nee	Nee	
		2	*Pagelaan*	0	Nee	Nee	Nee	
		3	*Munsterlaan*	0	Ja	Nee	Nee	
		4	*Heijcopperkade (De Heem)*	0	Ja	Nee	Nee	
		5	*Kwekerij Fase IV*	0	Ja	Nee	Nee	
		10						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 3.700.684	€ 47.735	€ 1.562.857	€ 8.697.775	€ 22.411	€ 122.520
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M9**	**Lokale aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M9/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M9/02*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M9/03*			
			€ 0	Nee	Een beschikking ontbreekt, al diverse malen actie richting het ministerie van J&V ; 13-2-2025 beschikking is ontvangen.			
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R *Indicator: M16/01*	*Aard controle R* *Indicator: M16/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	*Aard controle R* *Indicator: M16/04*	*Aard controle R* *Indicator: M16/05*	*Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 27.120.173	€ 0	€ 0	€ 454.675	€ 376.768	€ 1.786.402
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 627.440	€ 0	€ 30.365.458	€ 94.120.172	
AenM	**M24**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M24/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/04*		
			€ 159.729	€ 159.729	Ja			

Taakvelden

De taakveldoverzichten zijn een wettelijke verplichting om op te nemen in de Jaarstukken.
Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de programma-indeling van de gemeente Utrecht.

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Betrouwbare overheid							
T01	Bestuur	1.579	18.389	-16.810	0	465	-16.345
T02	Burgerzaken	10.170	16.737	-6.567	0	19	-6.548
T04	Overhead	107	11.148	-11.041	0	0	-11.041
T54	Musea	0	3.587	-3.587	0	0	-3.587
T57	Openb. groen & recreatie	0	354	-354	0	0	-354
T61	Samenkr.& burgerparticip.	1.644	15.988	-14.344	211	211	-14.344
Totaal Betrouwbare overheid		13.499	66.202	-52.702	211	695	-52.218
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
T03	Beheer over. geb.&gronden	1.048	1.048	0	0	0	0
T08	Overige baten en lasten	0	-9.139	9.139	0	0	9.139
T21	Verkeer en vervoer	0	-2.189	2.189	0	0	2.189
T22	Parkeren	0	-257	257	0	0	257
T25	Openbaar vervoer	0	-129	129	0	0	129
T31	Economische ontwikkeling	0	-901	901	0	0	901
T32	Fysieke bedrijfsinfrastr.	2.229	-3.191	5.420	0	0	5.420
T55	Cultureel erfgoed	0	-515	515	0	0	515
T57	Openb. groen & recreatie	0	-644	644	0	0	644

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T74	Milieubeheer	0	-1.802	1.802	0	0	1.802
T81	Ruimtelijke ordening	871	9.571	-8.699	0	1.620	-7.079
T82	Grondexpl. niet bedr.ter.	171.914	223.017	-51.103	80.394	149.379	17.881
T83	Wonen en bouwen	33.213	70.166	-36.953	13.060	18.087	-31.926
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen		209.276	285.035	-75.760	93.454	169.086	-128
Klimaatvriendelijke stad							
T74	Milieubeheer	6.532	17.907	-11.375	0	675	-10.700
Totaal Klimaatvriendelijke stad		6.532	17.907	-11.375	0	675	-10.700
Duurzame bereikbaarheid							
T063	Parkeerbelasting	65.128	15.171	49.958	827	733	49.863
T08	Overige baten en lasten	0	-2.874	2.874	0	0	2.874
T21	Verkeer en vervoer	1.697	24.056	-22.359	16.428	11.898	-26.889
T22	Parkeren	15.709	24.284	-8.575	5.309	37.534	23.650
T25	Openbaar vervoer	1.115	2.940	-1.825	4.781	5.017	-1.588
T74	Milieubeheer	1.232	5.236	-4.004	0	1.207	-2.797
Totaal Duurzame bereikbaarheid		84.882	68.813	16.068	27.345	56.389	45.113
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed							
T12	Openb. orde en veiligheid	200	2.488	-2.288	0	0	-2.288
T21	Verkeer en vervoer	15.873	87.951	-72.078	0	0	-72.078
T23	Recreatieve havens	391	1.498	-1.108	0	0	-1.108

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T24	Econom. havens&waterwegen	878	436	442	0	146	588
T33	Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	757	890	-132	0	0	-132
T55	Cultureel erfgoed	570	5.654	-5.085	0	268	-4.816
T57	Openb. groen & recreatie	846	39.670	-38.824	192	1.200	-37.816
T72	Riolering	48.961	38.542	10.419	224	659	10.853
T73	Afval	69.352	55.213	14.139	748	2.806	16.197
T74	Milieubeheer	7.049	18.815	-11.767	965	881	-11.851
T75	Begraafpl. & crematoria	1.318	2.821	-1.503	0	0	-1.503
T81	Ruimtelijke ordening	6	870	-863	680	495	-1.048
Totaal Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed		146.201	254.849	-108.647	2.809	6.455	-105.002
Veilige stad							
T11	Crisisbeheers.& Brandweer	0	34.925	-34.925	0	0	-34.925
T12	Openb. orde en veiligheid	6.780	38.442	-31.663	0	254	-31.409
Totaal Veilige stad		6.780	73.367	-66.588	0	254	-66.334
Passende ondersteuning en opvang							
T61	Samenkr.& burgerparticip.	0	6.058	-6.058	0	0	-6.058
T62	Wijkteams	27	32.012	-31.985	0	0	-31.985
T66	Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	10.040	-10.040	0	0	-10.040
T671A	Hulp bij het huishouden	1.938	22.400	-20.462	0	0	-20.462
T671B	Begeleiding (WMO)	0	22.780	-22.780	0	0	-22.780

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T671C	Dagbesteding (WMO)	631	5.494	-4.863	0	0	-4.863
T671D	Overige maatwerkarrangeme	1	15.606	-15.606	0	0	-15.606
T681A	Beschermd wonen (WMO)	1.525	83.358	-81.834	5.007	358	-86.483
T681B	Maatschappelijke- en vrou	562	44.758	-44.196	3.694	0	-47.890
Totaal Passende ondersteuning en opvang		4.684	242.507	-237.823	8.701	358	-246.166
Werk,toekomstbestendige economie en best							
T064	Belastingen overig	164	147	17	0	0	17
T31	Economische ontwikkeling	422	24.005	-23.583	1.200	0	-24.783
T34	Economische promotie	0	3.641	-3.641	2.800	0	-6.441
T63	Inkomensregelingen	174.618	239.691	-65.073	0	2.492	-62.581
T64	Begeleide participatie	53	23.153	-23.100	0	796	-22.304
T65	Arbeidsparticipatie	3.176	35.416	-32.240	0	1.837	-30.403
T671	Maatwerkdienstverl. 18+	0	784	-784	0	0	-784
T74	Milieubeheer	298	1.675	-1.377	0	38	-1.339
Totaal Werk,toekomstbestendige economie en best		178.731	328.513	-149.781	4.000	5.163	-148.618
Kansrijk opgroeien							
T42	Onderwijshuisvesting	4.825	59.791	-54.966	3.100	55.003	-3.063
T43	Onderwijsbel.&leerlingzk.	16.783	48.070	-31.287	700	1.155	-30.832
T56	Media	330	17.338	-17.008	0	0	-17.008
T61	Samenkr.& burgerparticip.	0	6.406	-6.406	0	0	-6.406

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T62	Wijkteams	5.268	32.979	-27.710	0	0	-27.710
T672A	Jeugdhulp begeleiding	10.156	91.853	-81.696	0	62	-81.634
T673C	Jeugdhulp met verblijf ov	2.724	13.483	-10.759	0	0	-10.759
T674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-	0	2.470	-2.470	0	0	-2.470
T682A	Jeugdbescherming	1.204	14.471	-13.267	0	0	-13.267
T71	Volksgezondheid	0	57	-57	0	0	-57
Totaal Kansrijk opgroeien		41.292	286.918	-245.627	3.800	56.220	-193.206
Levendige en gezonde stad							
T42	Onderwijshuisvesting	1.008	950	58	0	0	58
T43	Onderwijsbel.&leerlingzk.	3.897	6.835	-2.937	0	0	-2.937
T51	Sportbeleid en activering	1.788	9.337	-7.549	0	51	-7.498
T52	Sportaccommodaties	15.707	42.850	-27.143	16.500	33.988	-9.655
T53	Cultuurprs.,-prod.&-part.	501	61.237	-60.736	1.400	1.381	-60.755
T54	Musea	0	1.590	-1.590	0	0	-1.590
T56	Media	0	770	-770	0	48	-722
T61	Samenkr.& burgerparticip.	36.894	84.637	-47.744	1.261	3.590	-45.415
T71	Volksgezondheid	6.095	39.298	-33.203	376	953	-32.626
T83	Wonen en bouwen	26.584	33.730	-7.146	4.508	67.697	56.043
Totaal Levendige en gezonde stad		92.474	281.234	-188.760	24.046	107.708	-105.098

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Algemene Middelen en Overhead							
T04	Overhead	7.518	259.031	-251.513	14.962	7.493	-258.982
T05	Treasury	9.495	696	8.800	0	0	8.800
T061	OZB woningen	63.918	6.263	57.655	0	0	57.655
T062	OZB niet - woningen	124.584	1.089	123.495	0	0	123.495
T064	Belastingen overig	1.711	351	1.360	0	0	1.360
T07	Alg. uitkering &gem.fonds	1.035.453	0	1.035.453	4.085	0	1.031.368
T08	Overige baten en lasten	281	-3.938	4.218	262.944	203.648	-55.078
T09	Vennootschapsbelasting	0	353	-353	0	0	-353
T34	Economische promotie	6.696	-11	6.707	0	0	6.707
Totaal Algemene Middelen en Overhead		1.249.655	263.834	985.821	281.991	211.141	914.971
Totaal		**2.034.006**	**2.169.179**	**-135.174**	**446.356**	**614.143**	**32.614**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.
Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de indeling in Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en Gemeenten.

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
0	**Bestuur en ondersteuning**						
T01	Bestuur	1.579	18.389	-16.810	0	465	-16.345
T02	Burgerzaken	10.170	16.737	-6.567	0	19	-6.548

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T03	Beheer over. geb.&gronden	1.048	1.048	0	0	0	0
T04	Overhead	7.625	270.179	-262.554	14.962	7.493	-270.023
T05	Treasury	9.495	696	8.800	0	0	8.800
T061	OZB woningen	63.918	6.263	57.655	0	0	57.655
T062	OZB niet - woningen	124.584	1.089	123.495	0	0	123.495
T063	Parkeerbelasting	65.128	15.171	49.958	827	733	49.863
T064	Belastingen overig	1.875	498	1.377	0	0	1.377
T07	Alg. uitkering &gem.fonds	1.035.453	0	1.035.453	4.085	0	1.031.368
T08	Overige baten en lasten	281	-15.951	16.231	262.944	203.648	-43.065
T09	Vennootschapsbelasting	0	353	-353	0	0	-353
1	**Veiligheid**						
T11	Crisisbeheers.& Brandweer	0	34.925	-34.925	0	0	-34.925
T12	Openb. orde en veiligheid	6.979	40.930	-33.951	0	254	-33.698
2	**Verkeer, vervoer en waterstaat**						
T21	Verkeer en vervoer	17.570	109.819	-92.249	16.428	11.898	-96.779
T22	Parkeren	15.709	24.027	-8.318	5.309	37.534	23.907
T23	Recreatieve havens	391	1.498	-1.108	0	0	-1.108
T24	Econom. havens&waterwegen	878	436	442	0	146	588
T25	Openbaar vervoer	1.115	2.811	-1.696	4.781	5.017	-1.459
3	**Economie**						
T31	Economische ontwikkeling	422	23.104	-22.682	1.200	0	-23.882

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T32	Fysieke bedrijfsinfrastr.	2.229	-3.191	5.420	0	0	5.420
T33	Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	757	890	-132	0	0	-132
T34	Economische promotie	6.696	3.631	3.065	2.800	0	265
4	**Onderwijs**						
T42	Onderwijshuisvesting	5.833	60.741	-54.908	3.100	55.003	-3.004
T43	Onderwijsbel.&leerlingzk.	20.681	54.905	-34.224	700	1.155	-33.769
5	**Sport, cultuur en recreatie**						
T51	Sportbeleid en activering	1.788	9.337	-7.549	0	51	-7.498
T52	Sportaccommodaties	15.707	42.850	-27.143	16.500	33.988	-9.655
T53	Cultuurprs.,-prod.&-part.	501	61.237	-60.736	1.400	1.381	-60.755
T54	Musea	0	5.177	-5.177	0	0	-5.177
T55	Cultureel erfgoed	570	5.139	-4.570	0	268	-4.301
T56	Media	330	18.108	-17.778	0	48	-17.730
T57	Openb. groen & recreatie	846	39.380	-38.534	192	1.200	-37.526
6	**Sociaal domein**						
T61	Samenkr.& burgerparticip.	38.537	113.089	-74.552	1.472	3.801	-72.223
T62	Wijkteams	5.296	64.991	-59.695	0	0	-59.695
T63	Inkomensregelingen	174.618	239.691	-65.073	0	2.492	-62.581
T64	Begeleide participatie	53	23.153	-23.100	0	796	-22.304
T65	Arbeidsparticipatie	3.176	35.416	-32.240	0	1.837	-30.403
T66	Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	10.040	-10.040	0	0	-10.040

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T671	Maatwerkdienstverl. 18+	0	784	-784	0	0	-784
T671A	Hulp bij het huishouden	1.938	22.400	-20.462	0	0	-20.462
T671B	Begeleiding (WMO)	0	22.780	-22.780	0	0	-22.780
T671C	Dagbesteding (WMO)	631	5.494	-4.863	0	0	-4.863
T671D	Overige maatwerkarrangeme	1	15.606	-15.606	0	0	-15.606
T672A	Jeugdhulp begeleiding	10.156	91.853	-81.696	0	62	-81.634
T673C	Jeugdhulp met verblijf ov	2.724	13.483	-10.759	0	0	-10.759
T674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-	0	2.470	-2.470	0	0	-2.470
T681A	Beschermd wonen (WMO)	1.525	83.358	-81.834	5.007	358	-86.483
T681B	Maatschappelijke- en vrou	562	44.758	-44.196	3.694	0	-47.890
T682A	Jeugdbescherming	1.204	14.471	-13.267	0	0	-13.267
7	**Volksgezondheid en milieu**						
T71	Volksgezondheid	6.095	39.355	-33.260	376	953	-32.684
T72	Riolering	48.961	38.542	10.419	224	659	10.853
T73	Afval	69.352	55.213	14.139	748	2.806	16.197
T74	Milieubeheer	15.111	41.832	-26.721	965	2.801	-24.885
T75	Begraafpl. & crematoria	1.318	2.821	-1.503	0	0	-1.503
8	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**						
T81	Ruimtelijke ordening	878	10.440	-9.563	680	2.115	-8.127
T82	Grondexpl. niet bedr.ter.	171.914	223.017	-51.103	80.394	149.379	17.881
T83	Wonen en bouwen	59.797	103.896	-44.099	17.568	85.784	24.117

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Totaal	**2.034.006**	**2.169.179**	**-135.174**	**446.356**	**614.143**	**32.614**

Bijlagen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Externe subsidieprogramma's

Voor het realiseren van onze ambities op Europees niveau werkten wij samen met andere (overheids-) organisaties op de thema's van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. Met organisaties in en buiten de stad werkten we samen aan Europese aanvragen, onder andere met de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, Wageningen Universiteit, TNO en andere lokale organisaties. Bij de aanvragen betrokken we belangrijke stakeholders in de stad om onze gezamenlijke strategische ambities te versterken. Wij richtten ons voor het realiseren van onze opgaven actief tot andere overheden, de provincie, het Rijk en Europa. Op die manier haalden wij, naast extra financiële middelen, ook kennis en ervaring naar de stad. Ook droegen de samenwerkingsnetwerken bij aan het profileren van Utrecht op (inter)nationaal niveau.

Europese Subsidieverwerving

Wij willen optimaal gebruik maken van Europese subsidiemogelijkheden ter ondersteuning van onze strategische ambities. De Europese regelingen kennen een eigen systematiek en vragen specifieke kennis en aandacht. Om subsidiemogelijkheden optimaal te benutten is kennis van de verschillende Europese regelingen en de verbinding aan relevante Utrechtse projecten noodzakelijk. Voor Europese subsidies is internationale samenwerking meestal ook een voorwaarde. Het hebben van een goed internationaal netwerk is van groot belang om zelf de nodige partners te vinden, maar ook om door anderen gevraagd te worden voor deelname aan subsidieprojecten. Wij kijken doorlopend vanuit de opgaven naar Europese subsidiekansen waarbij wij Europese subsidiemogelijkheden en de Utrechtse opgaven met elkaar verbinden. Innovatieve oplossingen en investeringen voor onze opgaven kunnen als pilotproject onderdeel zijn van Europese subsidieaanvragen. Verder zijn Europese subsidiemogelijkheden vaak gericht op integrale vraagstukken, die meerdere opgaven en onderwerpen raken. Zo stimuleren Europese subsidies de innovatiekracht van de opgaven en een integrale aanpak.

Europese subsidies

In de Europese begrotingsperiode 2021-2027 is de Green Deal een belangrijk overkoepelend thema waar de Europese Commissie haar financiële middelen op in zet. Slimme groei (kennis, innovatie en onderwijs), duurzame groei (zuiniger omgaan met hulpbronnen) en groei voor iedereen (arbeidsparticipatie, onderwijs en armoedebeleid) blijven belangrijke thema's. Samenwerking tussen partijen, bijvoorbeeld tussen overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en/of maatschappelijke organisaties, is ook in de periode 2021-2027 belangrijk om succesvol te zijn met Europese subsidies. Dit sluit ook aan bij onze visie op de (regie) rol van de gemeente. We spelen hierop in door versterkt in te zetten op samenwerking met bijvoorbeeld kennis- en onderwijsinstellingen, culturele instellingen en andere stakeholders in de stad.
Het afgelopen jaar werkten wij aan veertien ingediende subsidieaanvragen bij de Europese Commissie. Zes aanvragen zijn goedgekeurd. Voor drie aanvragen is de definitieve uitslag nog niet bekend. Er is grote concurrentie op het Europese speelveld, in sommige programma's is de slaagkans circa 10%. Met de nu goedgekeurde aanvragen waar wij aan deelnemen is dit voor 2024 al ruim 40%, en dit kan nog oplopen als er meer van de in behandeling zijnde aanvragen worden goedgekeurd. Naast aanvragen die in 2024 zijn ingediend zijn er ook aanvragen in voorbereiding die in 2025 ingediend zullen worden.

Nieuwe projecten in 2024			
Europees programma	**Titel**	**Stand van Zaken**	**Subsidiebedrag voor Utrecht x € 1.000.000**
Interreg NWE	E2-CUTIES	Toegekend	0,71
EIT Urban Mobility	Transforming Car Parking Spaces: A Pop-Up Public Space Project	Toegekend	0,08
URBACT ITN	Plan Einstein Academy	Toegekend	0,12
European Urban Initiative	Blue4Greeen	Toegekend	0,15
Interreg Europe	Magnet	Toegekend	0,21
Interreg NSR	CEO	Toegekend	0,23
Totaal goedgekeurde projecten 2024			**1,50**

Afgewezen of in behandeling zijnde aanvragen 2024			
Europees programma	**Titel**	**Stand van zaken**	**Subsidiebedrag voor Utrecht x € 1.000.000**
Mayors Challenge Bloomberg	Paths of Perspective, eerste fase	In behandeling	0,05
European Urban Initiative	Ced for the future	In behandeling	2,06
EIT Urban Mobility	Cool Utrecht	In behandeling	0,05
Totaal in behandeling 2024			**2,16**
Horizon Europe	Access4All	Afgewezen	0,90
Horizon Europe	Built4Grid	Afgewezen	0,11
Horizon Europe	Scale-Up	Afgewezen	0,25
Horizon Europe	U-neap	Afgewezen	0,5

ESF Action Grant	Cities for Hope	Reserve	0,38
Totaal afgewezen 2024-2025			**2,14**

Lopende projecten	Naam	Looptijd	Bedrag x € 1.000.000
AMIF	Vesta	2023 – 2026	1,203
AMIF	U-Match	2023 – 2026	1,138
Interreg NWE	T4R	2023 – 2027	0,69
Interreg NWE	Preuse	2023 – 2027	0,297
CERV	Rightcities	2023 – 2025	0,190
Climate KIC	Cohere	2023 – 2025	0,045
URBACT	Weldi	2023 – 2025	0,13
Horizon Europe	NetZeroCities	2023 – 2026	0,175
Horizon Europe	CodeZero	2023 – 2026	0,054
Horizon2020-SCC-01-2017	IRIS	2017 – 2025	5,4
Horizon 2020	HUB-IN	2020 – 2024	0,7
Horizon2020	DIT4TraM	2021 - 2024	0,1
Horizon 2020	Scale-V2G	2022 - 2025	1,6
GreenDeal Call	ARV	2022 - 2026	4,1
Horizon Europe	Urban-Releaf	2023 - 2026	0,278
Interreg NSR	SHARE North-Squared	2023 - 2026	0,385
JUST	Visa Roc	2022 - 2024	0,05
Horizon Europe	Cultivate	2023 - 2026	0,562
Horizon Europe	REALLOCATE	2023 - 2027	0,455
Horizon Europe	NEB-STAR	2022 - 2025	0,17
Horizon Europe	Emeralds	2023 - 2027 (AP)	0
Horizon Europe (MSCA)	SUNSET	2023 - 2027 (AP)	0
Totaal lopende projecten			**17,72**

Totaal lopende en goedgekeurde projecten	**19,22**

Kansen voor West

'Kansen voor West' is het samenwerkingsprogramma van G4 en P4 (de G4 steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht en de P4 provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland), waarmee we aanspraak maken op subsidiemiddelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor landsdeel West-Nederland. In totaal zijn er in 2024 26 aanvragen ingediend. Hiervan zijn 16 aanvragen toegekend, en zijn 2 aanvragen nog in behandeling. De overige aanvragen zijn afgewezen. Daarnaast zijn we gestart met voucherregelingen, hiervan zijn er 7 aangevraagd en 5 toegekend. Nog 2 aanvragen zijn in behandeling.

Resultaat Kansen voor West 2024 1)	Aantal	Status	Bijdrage x € 1.000.000
Kansen voor West 3 projecten	16	Toegekend	18,121
Kansen voor West 3 vouchers	5	Toegekend	0,086
TOTAAL VERLEEND			**18,207**
Kansen voor West 3 projecten	2	In behandeling	0,75
Kansen voor West 3 vouchers	2	In behandeling	0,067

1) De betreffende projecten zijn opgenomen in de tabellen hierna

Kansen voor West III - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2021-2027

In 2022 is het KVW3 programma voor de periode 2021-2027 van start gegaan. Met dit programma komt ruim 34 miljoen Euro beschikbaar voor de stad en regio Utrecht, waarvan 6,4 miljoen voor een nieuw stedelijk programma en 6,4 miljoen als indicatief aandeel in het regionale programmadeel. De middelen worden ingezet voor:

- Innovatie
- klimaat (o.a. Energietransitie, circulair)
- duurzame stedelijke ontwikkeling.

Wij ontvangen rechtstreekse EFRO-middelen die wij zelf aan projecten toekennen. Een stedelijk uitvoeringsplan is hiervoor richtinggevend. Daarnaast hebben we een indicatief aandeel in het regionale EFRO-budget (gelabelde middelen). Deze middelen zijn geoormerkt voor inzet in de stad Utrecht en worden ingezet in lijn met de regionale economische agenda. Stad en provincie beslissen samen over inzet van deze middelen.

Eind 2024 staan er in totaal 5 openstellingen open, zijn er 4 openstellingen reeds gesloten (volledig budget is ingezet) en gaat het restant van het KvW budget in 2025 open. Er zijn in totaal 11 nieuwe projectenaanvragen goedgekeurd en zijn er nog 7 aanvragen in behandeling.

Tabel: overzicht beschikbare Kansen voor West III middelen 2021-2027 (stad en regio totaal)
Bedragen x € 1.000.000, Peildatum: 31 december 2024

	Gem. Utrecht (recht-streekse middelen)	Gem. Utrecht (gelabelde middelen)	Provincie Utrecht	Rijks-Cofi	Totaal	Be-schikt	In aan-vraag	Restant budget
EFRO								
Prio 1 Innovatie		4,535	11,366	3,809	19,711	16,33	0,389	2,992
Prio 2 klimaat regio		1,943	4,871	1,632	8,447	7,0	0	1,447
Prio 2 klimaat GTI	2,092				2,092	2,0	0	0,092
Prio 5	4,386				4,386	1,417	0,361	2,608
Totaal EFRO	**6,478**	**6,478**	**16,237**	**5,441**	**34,636**	**26,747**	**0,75**	**7,139**

Resultaten KvW3 2024	Programma-prioriteit	Looptijd	Kansen voor West Bijdrage x € 1.000.000	Status
Startup Innovatie Fonds	1	2024-2027	3,6	Toegekend
	1	2024-2027	2.5	Toegekend
Participatiefonds	1	2024-2027	2,5	Toegekend
Toeleiding naar Kapitaal 2024-2026	1	2024-2027	0,9	Toegekend
Traiectum Talent Hub (FC Utrecht)	1	2024-2027	0,77	Toegekend
A+++++ Energieneutrale	2	2024-2027	1,5	Toegekend
Ontwikkeling duurzaam veldmanagement	2	2024-2027	0,6	Toegekend
VirtuEnergy pilots	2	2024-2027	0,446	Toegekend
United Energy	2	2024-2027	1,312	Toegekend
IQ-SoHuWo	2	2024-2027	0,232	Toegekend
stadssysteem voor hoofwaardig hergebruik	2	2024-2027	1,239	Toegekend
Upcyclen Utrecht	2	2024-2027	1,309	Toegekend
Groene Hoogten: Innovatie in Circulaire Appartementenbouw	2	2024-2027	1,035	Toegekend
Collectieve Kracht - merwedelab	1	2024-2027	0,465	Toegekend

Healthcare Innovation Hub	1	2024-2027	0,692	Toegekend
Mobiliteit Merwede	5	2024-2027	1,0	Toegekend
Duurzame VVEs	5	2024-2027	0.513	Toegekend
Totaal Toegekend projecten			**18,121**	
Mixed Reality Dwarslaesie Infomatiemodule	1	2024-2025	0,04	Toegekend
iCap Fotobiomodulatie apparaat	1	2024-2025	0,032	Toegekend
BalanceBelt FDA	1	2024-2025	0,006	Toegekend
Verbeteren therapietrouw tijdens medisch onderzoek Vedea VR therapie voor amblyopie (lui oog).	1	2024-2025	0,006	Toegekend
Onderzoek spraakgestuurde rapportage Sint Pieters en Bloklands Gasthuis	1	2024-2025	0,003	Toegekend
Totaal Toegekend vouchers			**0,869**	
Immunitas	1	2024-2027	0,389	Aanvraag
Gezonde voedsellunches in Utrechtse wijken	5	2024-2027	0,361	Aanvraag
Implement CARTBox-Suite platform (i-CBS)	1	2024-2025	0,04	Aanvraag
ALS Social Learn	1	2024-2025	0,027	Aanvraag
Totaal In behandeling			**0,817**	

Bijlage kostendekkendheid Tarieven en Leges

Belastingen

In dit onderdeel wordt per type belastingsoort een toelichting gegeven over het behaalde resultaat.

Onroerende-zaakbelastingen

Algemeen

Alle eigenaren van woningen en alle eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen onroerende-zaakbelasting. De grondslag van de belasting is de waarde van een woning of niet-woning. Deze waarde wordt elk jaar opnieuw vastgesteld.

Toelichting

Onroerende-zaakbelasting woningen

In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 59,6 miljoen euro aan onroerende-zaakbelasting woningen. Uiteindelijk is hiervan 63,9 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een voordeel van 4,3 miljoen euro. Dit verschil is te verklaren door een te voorzichtige inschatting van opbrengsten uit oude jaren, die hoger uitvielen dan vooraf verwacht.

Onroerende-zaakbelastingen niet-woningen

In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 118,7 miljoen euro aan onroerende-zaakbelasting niet-woningen (eigenaren van niet-woningen en de gebruikersbelasting). Uiteindelijk is hiervan 124,6 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een voordeel van 5,9 miljoen euro. Dit verschil is te verklaren door onder andere een hogere oplegbaarheid bij de gebruikers (minder leegstand) en te voorzichtige ramingen bij waardering van objecten in aanbouw.

Kwijtscheldingen

In de begroting is 0,01 miljoen euro begroot aan kwijtscheldingen. In de werkelijkheid is er voor 0,03 miljoen euro kwijtgescholden, wat neerkomt op een verschil van 0,02 miljoen euro. Dit is grotendeels te verklaren doordat er meer kwijtscheldingen zijn verleend in oudere jaren. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Rioolheffing

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	33.875	37.014	38.615	39.072	-457	38.932
Toegerekende kosten	5.621	4.308	4.307	4.307	0	5.870
Kwijtschelding	17	0	0	10	-10	0
Overhead	1.415	1.519	1.519	1.474	45	1.705
BTW	4.005	4.318	4.318	4.054	264	4.680
Totale kosten	**44.933**	**48.759**	**48.759**	**48.917**	**-158**	**51.190**
Baten heffing	46.583	48.759	48.759	48.737	-22	51.190
Onttrekking reserve	0	0	0	180	180	0
Storting reserve	-1.650	0	0	0	0	0
Totale opbrengsten	**44.933**	**48.759**	**48.759**	**48.917**	**158**	**51.190**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**		**100%**

Toelichting

Kosten

Hogere lasten doordat er meer onderhoud aan onze assets is uitgevoerd naar aanleiding van inspecties. Daarnaast waren er hogere personeelslasten als gevolg van inhuur. De BTW lasten vallen lager uit in de realisatie, vanwege minder uitvoering van vervangingsprojecten. Het verschil tussen de realisatie en begroting is gestort in de reserve Egalisatiefonds rioleringen.

Opbrengsten

Geen significante verschillen.

Afvalstoffenheffing

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	38.271	41.959	41.379	41.865	-486	44.661
Toegerekende kosten	6.484	6.848	7.405	7.405	0	6.939
Kwijtschelding	5.418	5.064	5.873	5.592	281	5.942
Overhead	4.103	4.844	4.844	5.058	-214	5.815
BTW	4.870	4.930	4.930	4.930	0	5.354
Totale kosten	**59.146**	**63.645**	**64.431**	**64.850**	**-421**	**68.711**
Baten heffing	55.004	60.537	60.027	59.152	-875	65.546
Onttrekking reserve	1.058	0	1.510	2.058	548	0
Opbrengst afval	3.084	3.108	2.893	3.641	748	3.165
Totale opbrengsten	**59.146**	**63.645**	**64.430**	**64.850**	**421**	**68.711**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**		**100%**

Toelichting

Kosten taakveld

De kosten van het taakveld nemen toe door:

- meer verwerkingskosten als gevolg van toename aantallen tonnages grof vuil;
- meer onderhoudskosten containers en inhuurkosten transportmiddelen als gevolg van achterstanden in het onderhoud en latere uitlevering nieuwe voertuigen;
- meer kosten inhuur van personeel door hoog ziekteverzuim.

Daarnaast zijn de kapitaallasten lager als gevolg van het uitstellen van investeringen op voertuigen en plaatsen van ondergrondse containers.

Baten heffing

Gedurende het jaar was voorzien dat de begrote aantallen huishoudens (162.275) niet realistisch is. In het jaarverslag 2023 is aangegeven dat het aantal uitkomt op 158.177 huishoudens. Dat was voor dat jaar 2.098 huishoudens lager dan begroot. Deze trend zet zich in het jaar 2024 door. Het aantal huishoudens kent een groeiontwikkeling van 0,9% in het jaar 2024. Terwijl de verwachtte groei 2,6% was.

Opbrengst afval

De opbrengst afval stijgt ten opzichte van de begroting door een gunstige ontwikkeling van de marktprijzen voor glas, papier, oud ijzer en metalen. In de begroting is rekening gehouden met het voorstel van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (hierna: AVU). Deze prijzen zijn conservatief vastgesteld. Verder zijn de inkomsten vanuit de Stichting Verpact (voorheen Stichting Nedvang) 0,350 miljoen euro hoger uitgevallen dan begroot.

Hondenbelasting

Algemeen

De houder van een hond betaalt hondenbelasting. Het houden van blindengeleidehonden en andere honden met een specifieke functie is vrijgesteld van de belasting. De belasting geldt per hond.

Toelichting

In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 0,95 miljoen euro aan hondenbelasting. Uiteindelijk is hiervan 0,94 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een nadeel van 0,01 miljoen euro. Dit verschil is te verklaren door een te ruime inschatting van opbrengsten uit oude jaren, die lager uitvielen dan vooraf verwacht. Daarnaast werd in de begroting 0,05 miljoen euro begroot aan kwijtscheldingen. In de werkelijkheid is er voor 0,08 miljoen euro kwijtgescholden, wat neerkomt op een verschil van 0,03 miljoen euro. Dit is grotendeels te verklaren doordat er meer kwijtscheldingen zijn verleend in 2024. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Precariobelasting

Algemeen

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het gaat bijvoorbeeld om uithangborden en terrassen, maar ook voor bouwterreinen op gemeentegrond wordt in het kader van inname openbare grond precario geheven.

Toelichting

In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 0,82 miljoen euro aan precariobelasting. Uiteindelijk is hiervan 0,77 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een nadeel van 0,05 miljoen euro. Het verschil is te verklaren door een toename in oude jaren van verminderingen en oninbare bedragen. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Toeristenbelasting

Algemeen

Personen van buiten de stad die in Utrecht overnachten in een hotel, B&B of een andere betaalde gelegenheid betalen toeristenbelasting. De belasting is een vast percentage van de overnachtingsprijs en wordt door de logies biedende ondernemer ingehouden en aan de gemeente afgedragen.

Ontwikkelingen

De toeristenbelasting is tussen 2023 en 2024 verhoogd met 1%. Het komt daarmee uit op een vast percentage van 7% van de overnachtingsprijs. Het tarief is in 2025 verder verhoogd tot 8,5%.

Toelichting

In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 6,1 miljoen euro aan toeristenbelasting. Uiteindelijk is er 6,7 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een voordeel van 0,6 miljoen euro. Het verschil is te verklaren door een te voorzichtige raming. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Parkeerbelasting

Algemeen

Parkeerbelastingen vormen een regulerende belasting. De belasting verbindt een prijs aan het parkeren in de stad op plaatsen waar de parkeerdruk hoog is. Op die manier wordt het parkeergedrag beïnvloed. Bewoners en bedrijven binnen het betaald parkeergebied kunnen in aanmerking komen voor een vergunning. Bezoekers van bewoners in het betaald parkeergebied kunnen tegen een gereduceerd tarief parkeren, als er bewonerskorting voor bezoek is gekocht. Voor deze korting geldt een maximum van 70 uur per kwartaal. Er zijn aparte vergunningen voor personen die om maatschappelijke redenen vaak parkeren in de stad, zoals mantelzorgers en kraamhulpen.

Toelichting

In 2024 hebben we minder inkomsten gerealiseerd dan begroot. Bij de tweede bestuursrapportage zijn de parkeerinkomsten al incidenteel verlaagd. Deze prognose was te positief ingeschat. Met name de inkomsten kort parkeren blijven achter. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Bedrijveninvesteringszone

Algemeen

Utrecht kent één Bedrijveninvesteringszone (BIZ). Deze BIZ is gevestigd op de Woonboulevard. De aldaar gevestigde ondernemers betalen een belasting, waarvan de opbrengst door de gemeente weer wordt doorgestort aan een door deze ondernemers opgerichte vereniging die daarmee investeringen pleegt in het openbare gebied.

Toelichting

Het resultaat conform begroting 2024.

Retributries

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven over het behaalde resultaat bij de retributies.

Betrouwbare overheid

Huwelijken en partnerschap

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	695	707	696	676	20	750
Overhead	172	181	181	178	3	186
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**867**	**887**	**877**	**854**	**23**	**936**
Totale baten	**639**	**653**	**653**	**693**	**40**	**710**
Kostendekkendheid	**74%**	**74%**	**74%**	**81%**		**76%**

Algemeen

De leges voor huwelijk en partnerschap bestaan uit onder andere een eenvoudig huwelijk, flits- en baliehuwelijk en een reguliere huwelijk. De tarieven verschillen afhankelijk van het gekozen tijdstip en de locatie.

Toelichting op het resultaat

We hebben in Utrecht verschillende varianten voor huwelijken en partnerschappen (onder andere gratis huwelijk, eenvoudig huwelijk, flits/baliehuwelijk, reguliere huwelijk). De tarieven verschillen afhankelijk van gekozen tijdstip en plaats. De kosten van deze dienstverlening bestaan uit personele inzet (tijd) van de interne- en externe medewerkers en de locatie waar het huwelijk voltrokken wordt. Daarnaast zijn er ook andere kosten zoals huisvestingskosten, automatiseringskosten, materialen en overhead die worden toegerekend. De lichte stijging komt doordat de tarieven van de eenvoudige huwelijken zijn verhoogd conform besluitvorming in de voorjaarsnota 2024. Daarin is opgenomen dat het streven is om te komen tot een maximale kostendekkendheid.

Uittreksels en afschriften

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	677	515	866	845	21	540
Overhead	148	106	176	166	10	112
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**825**	**621**	**1.042**	**1.011**	**31**	**652**
Totale baten	**825**	**616**	**1.035**	**1.006**	**-29**	**641**
Kostendekkendheid	**100%**	**99%**	**99%**	**99%**		**98%**

Algemeen

We hebben verschillende tarieven voor deze dienstverlening. Een deel van deze tarieven kunnen we zelf vaststellen (uittreksel BRP) en sommige worden door het Rijk voorgeschreven (Verklaring Omtrent het Gedrag). De leges zijn opgebouwd uit de kosten die de gemeente moet maken voor deze dienstverlening, zoals lonen, inhuur, overhead en materiële kosten. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

Toelichting op het resultaat

Door mindere aantallen dan begroot zijn zowel de baten als lasten evenredig gedaald, waardoor dit geen effect heeft op de kostendekkendheid.

Reisdocumenten

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	2.154	3.916	3.888	4.818	-930	4.100
Overhead	230	415	383	480	-97	423
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**2.384**	**4.331**	**4.271**	**5.298**	**-1.027**	**4.523**
Totale baten	**2.395**	**4.253**	**4.253**	**5.287**	**1.034**	**4.457**
Kostendekkendheid	**100%**	**98%**	**100%**	**100%**		**99%**

Algemeen

De leges reisdocumenten bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van reisdocumenten. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Het uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

Toelichting op resultaat

Utrecht hanteert voor de reisdocumenten de maximaal toegestane tarieven. Hoewel we de begroting voor 2024 reeds hadden aangepast naar aanleiding van de 10- jarige geldigheidsduur van de reisdocumenten, hebben we toch meer aantallen gerealiseerd dan begroot. Deze groei kan te maken hebben met een inhaalvraag die nog voortvloeit uit de coronaperiode. Deze groei heeft geen effect op de kostendekkendheid, omdat hogere aantallen zowel voor meer baten als voor meer lasten zorgen.

Rijbewijzen

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	974	1.045	1.050	1.056	-6	1.105
Overhead	150	172	172	167	5	175
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.124**	**1.217**	**1.222**	**1.223**	**-1**	**1.280**
Totale baten	**1.110**	**1.209**	**1.209**	**1.203**	**-6**	**1.268**
Kostendekkendheid	**99%**	**99%**	**99%**	**98%**		**99%**

Algemeen

De leges rijbewijzen bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van rijbewijzen. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

Toelichting op het resultaat

Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten. We zien iets lagere aantallen rijbewijzen dan begroot, mede door de mogelijkheid van digitale aanvragen (DAR) rechtstreeks bij het RDW. Dit heeft geen majeure afwijking voor de kostendekkendheid.

Duurzame bereikbaarheid

Leges Bereikbaarheid

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	718	582	582	1.058	-476	723
Overhead	260	164	164	345	-181	246
BTW	56	57	57	93	-36	67
Totale lasten	**1.034**	**803**	**803**	**1.496**	**-693**	**1.036**
Totale baten	**268**	**299**	**299**	**265**	**-34**	**291**
Kostendekkendheid	**26%**	**37%**	**37%**	**18%**		**28%**

Algemeen

De leges voor duurzame bereikbaarheid bestaan uit de leges voor het in behandeling nemen van aanvragen gehandicaptenparkeerfaciliteiten (Europese gehandicaptenparkeerkaart, parkeerplaats bij het woon-, werk- of studieadres), milieuzones en aanvragen taxivergunning.

Toelichting op het resultaat

De totale kostendekkendheid van het programma Duurzame bereikbaarheid wordt sterk beïnvloed door de lage kostendekkendheid van de leges gehandicaptenparkeerfaciliteiten (15%). De lasten worden voor deze doelgroep zo beperkt mogelijk gehouden. De kosten vallen in 2024 hoger uit dan begroot doordat de kosten voor medische keuringen sterk zijn gestegen.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Vergunningen Openbare Ruimte

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	1.638	1.615	1.615	1.867	-252	1.957
Overhead	417	644	644	648	-4	448
BTW	30	43	43	38	5	33
Totale lasten	**2.085**	**2.301**	**2.301**	**2.553**	**-251**	**2.438**
Totale baten	**1.878**	**2.369**	**2.369**	**2.001**	**-368**	**2.459**
Kostendekkendheid	**90%**	**103%**	**103%**	**78%**		**101%**

Algemeen

Het gaat om vergunningen voor onder meer het leggen van kabels en leidingen, standplaatsen, verkeersontheffingen en inname openbare grond.

Toelichting op het resultaat

Het aantal vergunningsaanvragen is lager dan begroot bij kabels en leidingen.

Evenementen

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	480	774	774	546	228	845
Overhead	243	385	385	283	102	416
BTW	14	22	22	16	6	24
Totale lasten	**738**	**1.181**	**1.181**	**845**	**336**	**1.285**
Totale baten	**601**	**641**	**466**	**495**	**-29**	**650**
Kostendekkendheid	**82%**	**54%**	**39%**	**59%**		**51%**

Algemeen

De leges voor evenementen bestaan uit onder andere het in behandeling nemen van aanvragen voor een vergunning voor binnen- en buitenevenementen, aanvragen tap-ontheffing en uit de leges voor het uitvoeren van geluidsmetingen.

Toelichting op het resultaat

Behalve bij de kleine evenementen liggen de gerealiseerde aantallen onder de begrote bedragen. De grootste onderschrijding zien wij bij de middelgrote en grote evenementen. Bij de tweede bestuursrapportage 2024 werden de baten met € 175.000 naar beneden bijgesteld.

Begraafplaatsrechten

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	1.363	1.371	1.371	1.254	117	1.424
Overhead	114	112	112	112	0	118
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.477**	**1.483**	**1.483**	**1.366**	**117**	**1.542**
Totale baten	**1.470**	**1.366**	**1.366**	**1.266**	**-100**	**1.455**
Kostendekkendheid	**100%**	**92%**	**92%**	**93%**		**94%**

Algemeen

De leges voor begraafplaatsrechten bestaan uit onder andere het afnemen van begraafplaatsrechten, het beheer en het onderhoud daarvan.

Toelichting op het resultaat

Niet alle kosten die voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen worden gemaakt, mogen op grond van wet- en regelgeving aan de tarieven begraafplaatsen worden toegerekend. Het totaal van de inkomsten van de begraafplaatsrechten in 2024 dekt 93% van de toerekenbare kosten. Zowel de baten als de toerekenbare lasten zijn in 2024 iets lager dan begroot. Dit komt omdat er minder begravingen zijn geweest dan verwacht.

Brug-, schut- en havengelden

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	1.562	1.174	1.221	1.498	-277	1.176
Overhead	355	430	386	386	0	425
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.917**	**1.604**	**1.607**	**1.884**	**-277**	**1.601**
Totale baten	**1.193**	**781**	**794**	**739**	**-55**	**1.073**
Kostendekkendheid	**62%**	**49%**	**49%**	**39%**		**67%**

Algemeen

De leges voor brug- schut- en havengelden bestaan uit de leges waarbij een recht wordt geheven voor het buiten diensturen openen van bruggen, voor het gebruik van de sluis en voor het gebruik van de haven (zijnde alle wateren binnen de gemeente), die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente.

Toelichting op het resultaat

De opbrengsten vanuit de publieke taak zijn minder dan begroot door het wegvallen van een klant beroepsvaart. Daarentegen zijn de inkomsten vanuit de brug-en sluizen zijn iets hoger dan begroot. Op het onderdeel kosten zijn de volgende resultaten behaald:

- meer personeelskosten vanwege meer beleidstechnische aspecten ten aanzien vergunningen voor onbepaalde tijd welke volgende de regelgeving terug gebracht moeten worden naar vergunningen voor bepaald tijd;
- kosten voor het project "Stadswatervisie" waar havens een onderdeel in vormt. Deze kosten waren gedeeltelijk begroot.

Marktgelden

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	817	598	727	890	-163	712
Overhead	257	250	241	241	0	272
BTW	25	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.099**	**848**	**968**	**1.131**	**-163**	**984**
Totale baten	**679**	**767**	**746**	**757**	**12**	**807**
Kostendekkendheid	**62%**	**90%**	**77%**	**67%**		**82%**

Algemeen

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de in de Marktverordening Utrecht 2017 aangewezen markten en marktdagen en voor het door de gemeente verlenen van diensten verband houdende met de wachtlijst voor een standplaats op de wijk- en warenmarkten. Het marktgeld wordt geheven van degene aan wie de vergunning tot het innemen van een standplaats op de markt is verleend dan wel degene die het verzoek om inschrijving of verlenging op de wachtlijst heeft gedaan. Het tarief voor het innemen van een standplaats is afhankelijk van de locatie in de stad waar de markt plaats vindt, de grootte van de ingenomen standplaats en het al dan niet tijdelijk zijn van de standplaats.

Toelichting op het resultaat

De kostendekkendheid op de publieke taken komt uit op 67% ten opzichte van de begroting 77%. De verlaging van de kostendekkendheid wordt met name veroorzaakt door de kostenstijging. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- toename van de personeelskosten door de inzet van een extra beleidsmedewerker. Door meer beleidstechnische zaken zoals de vergunningen problematiek is uitbreiding nodig geacht;
- meer kosten voor de huur en het onderhoud van toiletwagens. Tevens nemen de beveiligingskosten ook toe als gevolg van meer toezicht en handhaving.

Veilige stad

Inleiding
Retributies ('verplichte betalingen') zijn leges, gelden of rechten. Het aanvragen van een paspoort of een rijbewijs of een vergunning om een dakkapel te bouwen en het sluiten van een huwelijk zijn voorbeelden van dienstverlening die aan individuele burgers wordt verleend. Met retributies kan de gemeente (een deel van) de kosten die gemaakt worden met de dienstverlening verhalen op de burger die om de dienstverlening vraagt.

De legesverordening is de meest algemene verordening. De leges voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is ondergebracht in een aparte verordening. De Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging zijn per 1 januari 2024 ingegaan. Met de brug- schut- en havengelden en de marktgelden vraagt de gemeente een vergoeding voor de kosten van het bedienen van de bruggen en schutten, het gebruik van de havens en het mogelijk maken van de markten in de stad. De rechten begraafplaatsen zien op de kosten die de gemeentelijke begraafplaatsen oproepen.

De Gemeentewet vereist dat de begrote opbrengsten van de retributies de begrote kosten niet overstijgen. Deze opbrengstlimiet geldt voor de verordening als geheel. Dat houdt in dat binnen een verordening sommige tarieven meer dan honderd procent mogen zijn, terwijl andere minder dan honderd procent kostendekkend zijn.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten van de legesplichtige activiteiten vallend onder een programma. De nadere toelichting vindt u terug in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges

Exploitatievergunning

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	41	17	17	26	-9	36
Overhead	23	8	8	14	-6	17
BTW	1	0	0	0	0	1
Totale lasten	**65**	**25**	**25**	**40**	**-15**	**54**
Totale baten	**4**	**2**	**2**	**4**	**2**	**3**
Kostendekkendheid	**6%**	**7%**	**7%**	**10%**		**6%**

Algemeen
Hieronder vallen vergunningaanvragen die via een aanwijzingsbesluit onder de vergunningplicht vallen in het kader van ondermijning.

Toelichting op het resultaat
Om de kosten voor ondernemers zo laag mogelijk te houden is gekozen dit tarief niet kostendekkend te maken. De realisatie in 2024 is conform begroting.

Vergunning voetbalwedstrijden

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	15	22	22	23	-1	23
Overhead	5	11	11	12	-1	12
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**20**	**33**	**33**	**35**	**-2**	**35**
Totale baten	**12**	**16**	**16**	**17**	**1**	**35**
Kostendekkendheid	**62%**	**47%**	**47%**	**50%**		**100%**

Algemeen

Het gaat om leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning voor het (doen) houden van een betaald voetbalwedstrijd.

Toelichting op het resultaat

Voor 19 wedstrijden zijn leges in rekening gebracht voor een totaalbedrag van € 17.413. Er werd in de begroting rekening gehouden met opbrengsten voor 17 wedstrijden (totaal € 15.580). De werkelijke kosten voor het verstrekken van deze leges bedroegen 34.700. De kostendekkendheid is met 50% iets hoger dan begroot. Vanaf 2025 hanteren we in de begroting een kostendekkend tarief.

Horeca

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	797	753	753	713	40	881
Overhead	419	348	348	378	-30	375
BTW	25	22	22	23	-1	25
Totale lasten	**1.242**	**1.123**	**1.123**	**1.114**	**9**	**1.281**
Totale baten	**690**	**855**	**855**	**593**	**262**	**930**
Kostendekkendheid	**56%**	**76%**	**76%**	**53%**		**73%**

Algemeen

De leges voor horeca bestaan uit leges voor het in behandeling nemen van vergunningaanvragen (in het kader van de Alcoholwet, Verordening horeca gemeente Utrecht, een combinatie van beide, met of zonder terras), aanvragen wijziging inrichting en aanvragen wijziging leidinggevende.

Toelichting op het resultaat

De opbrengsten zijn lager dan begroot, omdat in 2024 minder vergunningaanvragen zijn ingediend.

Gokken

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	3	9	9	18	-9	2
Overhead	1	4	4	10	-6	1
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**4**	**13**	**13**	**28**	**-15**	**3**
Totale baten	**15**	**18**	**18**	**11**	**7**	**3**
Kostendekkendheid	**423%**	**138%**	**138%**	**38%**		**100%**

Algemeen

De leges voor gokken bestaan uit onder andere de aanwezigheid van speelautomaten, speelautomatenhallen, loterij, bingo en rad van avontuur.

Toelichting op het resultaat

De aanwezigheidsvergunningen voor speelautomatenhallen en speelautomaten worden voor drie jaar vergund. Afhankelijk van het aantal aanvragen fluctueren de kosten en opbrengsten.

Sekswerk

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	1	6	6	0	6	1
Overhead	0	3	3	0	3	0
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1**	**9**	**9**	**0**	**9**	**1**
Totale baten	**5**	**9**	**9**	**0**	**9**	**1**
Kostendekkendheid	**462%**	**100%**	**100%**	**0%**		**100%**

Algemeen

De leges voor sekswerk bestaan uit onder andere het verkrijgen of wijzigen van een vergunning van een seksinrichting of escortbedrijf.

Toelichting op het resultaat

In 2024 zijn er geen vergunningen voor sekswerk verleend.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Woonruimtezaken

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	326	432	432	328	104	368
Overhead	130	164	164	145	19	150
BTW	12	14	14	12	2	11
Totale lasten	**468**	**609**	**609**	**485**	**125**	**529**
Totale baten	**493**	**534**	**534**	**663**	**-129**	**521**
Kostendekkendheid	**105%**	**88%**	**88%**	**137%**		**98%**

Algemeen

Het gaat hier om leges voor onttrekking, samenvoeging, omzetting en woning vorming, splitsing, opkoopbescherming en verklaring bestemming en gebruik.

Toelichting op het resultaat

De leges woonruimtezaken zijn hoger dan begroot door een hogere aantallen vergunningen van splitsingen en opkoopbescherming.

Leges Omgevingsvergunningen

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	12.461	13.307	13.307	13.403	-96	15.212
Overhead	4.619	4.343	4.343	5.546	-1.203	4.969
BTW	637	677	677	729	-52	970
Totale lasten	**17.716**	**18.327**	**18.327**	**19.678**	**-1.351**	**21.151**
Totale baten	**20.728**	**18.301**	**18.301**	**17.488**	**813**	**21.050**
Kostendekkendheid	**117%**	**100%**	**100%**	**89%**		**100%**

Algemeen

In 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Dit heeft gevolgen voor de bouwprojecten die onder de Wkb worden uitgevoerd. Het principe van legesheffing verandert niet. Voor een deel van de bouwactiviteiten is de bouwtechnische toets overgedragen van de gemeente Utrecht naar private kwaliteitsborgers. In de nieuwe verordening is daarom onderscheid gemaakt tussen een technische en een planologische (ruimtelijke deel) vergunning.

Toelichting op het resultaat

In 2024 zijn er minder aanvragen voor grote bouwvergunningen ingediend. Dit is voornamelijk het gevolg van de onzekerheden die verband houden met de netcongestie. De invoering van de Omgevingswet en een nieuw systeem hebben ertoe geleid dat de behandeling van een vergunningaanvraag meer tijd in beslag nam en resulteerde in hogere kosten. Daar tegenover staan lagere materiële lasten. De kosten voor overhead zijn toegenomen door de hogere ureninzet bij dit

product. De kosten van de overhead nemen niet toe, wel neemt het gedeelte van de kosten overhead dat wordt toegerekend aan de leges toe.

Verplichte BBV indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken zijn er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

De Regeling beleidsindicatoren bepaalt dat indien er voor een beleidsindicator geen cijfers beschikbaar zijn, dit moet worden aangegeven door het opnemen van de afkorting 'g.n.b.' (gegevens niet beschikbaar).

Betrouwbare overheid

Dit programma heeft geen van toepassing zijnde verplichte BBV-indicatoren.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	COELO	783	907	1.009	1.034
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	COELO	833	957	1.061	1.146
Gemiddelde WOZ-waade	x €1.000	CBS	357	392	458	450*
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	16,4	18,2	10,6	9,5*

*= voorlopig

De indicator 'Nieuw gebouwde woningen' over 2024 is handmatig berekend. De statistieken hiervoor zijn eind januari gepubliceerd en het cijfer is nog niet bekend/bevestigd door Waarstaatjegemeente.nl.

Klimaatvriendelijke stad

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	7,2	10,1	*g.n.b.*	*g.n.b.*
Omvang restafval	kg per inwoner	CBS	202	201	192	*g.n.b.*

N.B. de indicator 'Omvang restafval' is per programmabegroting 2025 overgegaan naar het programma 'Aantrekkelijke, groene leefomgeving en Erfgoed'.

Duurzame bereikbaarheid

Dit programma heeft geen van toepassing zijnde verplichte BBV-indicatoren.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Dit programma heeft geen van toepassing zijnde verplichte BBV-indicatoren.

Veilige stad

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde diefstallen	1,9	1,8	1,4*	1,1*
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde criminaliteit	4,6	4,9	4,6*	4,9*
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde criminaliteit	7,3	7,1	7,6*	7,4*
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde diefstallen	3,4	4,5	4,1*	3,1*
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	Stichting Halt	6	6	6	7

*= voorlopig

Passende ondersteuning en opvang

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Cliënten met maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	560	540	540	490

De volgende indicatoren zijn in afwijking van de begroting 2024 niet meer opgenomen in dit programma:

'Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin'

'Jongeren met een delict voor de rechter'

'Jongeren met jeugdbescherming'

'Jongeren met jeugdhulp'

'Jongeren met jeugdreclassering'

Bovenstaande indicatoren waren in de begroting van 2024 opgenomen onder dit programma. Op basis van de taakveldcodes, zoals vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten, is het echter logischer de indicatoren op te nemen in het programma Kansrijk opgroeien.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Functiemenging	Verhouding tussen aantal banen en woningen	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	64,6	65	65,7	*g.n.b.*
Vestiging (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners	LISA	185,1	195,1	206,8	*g.n.b*
Banen	Aantal banen per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	1.017,5	1.058,3	1.090,5	*g.n.b.*
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking	CBS - Arbeidsdeelname	74,8	77,2	77,3	*g.n.b.*
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS - Re-integratie	163,5	179,8	*143,8*	*g.n,b,*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Re-integratie	562	459,8	432,1	426,1
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS - Jeugdmonitor	1	1	2	*g.n.b.*

De indicator 'Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren' is in afwijking van de begroting 2024 opgenomen onder dit programma. In de programmabegroting 2024 is deze indicator namelijk opgenomen onder het programma Kansrijk opgroeien.

De volgende indicatoren zijn verplaatst naar het programma Kansrijk opgroeien:

'Absoluut verzuim'

'Relatief verzuim'

Kansrijk opgroeien

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1	1	2	*g.n.b.*
Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	7	7	7	*g.n.b.*
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO / Ingrado	1,9	2,3	2,2	*g.n.b.*
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1	1	1	*g.n.b.*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,8	0,8	0,8	0,7*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	16,6	15	15	11,7
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,4	0,3	0,3	0,2*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO / Ingrado	1,9	1,6	2,4	*g.n.b.*
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO / Ingrado	22	27	31	*g.n.b.*

*=voorlopig

De volgende indicatoren zijn in afwijking van de begroting 2024 opgenomen in dit programma:

'Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin'

'Jongeren met een delict voor de rechter'

'Jongeren met jeugdbescherming'

'Jongeren met jeugdhulp'

'Jongeren met jeugdreclassering'

In de begroting van 2024 zijn de bovenstaande indicatoren opgenomen onder het programma Passende ondersteuning en opvang. Op basis van de taakveldcodes, zoals vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten, is het echter logischer de indicatoren op te nemen in het programma Kansrijk opgroeien.

Ook de indicatoren de volgende indicatoren zijn om dezelfde reden in afwijking van de begroting opgenomen in dit programma:

'Absoluut verzuim'

'Relatief verzuim'

Deze indicatoren zijn in de begroting 2024 opgenomen onder het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

De indicator 'Achterstand onder jeugd' was eerder opgenomen in dit programma, maar is óók om diezelfde reden verplaatst naar het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

Levendige en gezonde stad

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Demografische druk	%	CBS	48,2	48,2	47,7	47,2
Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	*g.n.b.*	33,5	*g.n.b.*	*g.n.b.*

Algemene middelen en overhead

Indicator	Eenheid	Bron	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	14,87
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	14,94
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€1.770
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	15,2%
Overhead	% van de totale lasten	Eigen begroting	11,9%

Subsidies

Subsidiestaat Betrouwbare overheid

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad				
Ondersteunen raadgevend referendum	Subsidiëren van tegenstanders, voorstanders en subsidieaanvragers met een neutrale houding ter ondersteuning van het publieke debat voor campagneactiviteiten of de meningsvorming nadat een definitief verzoek tot het houden van een raadgevend referend	36	0	36
Doelstelling 1: De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad				
Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	189	257	-68
Totaal doelstelling 1		225	257	-32
Doelstelling 2: De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal				
ROM Regio Utrecht BV	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174	621	-447
Totaal doelstelling 2		174	621	-447
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Initiatievenfonds	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.279	3.026	253
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Initiatievenfonds jaarwisseling	Ondersteunen initiatieven rond de jaarwisseling van bewoners en vrijwilligersorganisaties in ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten	275	83	192

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Samen voor Overvecht (Algemeen)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.128	297	831
Totaal doelstelling 3		4.682	3.406	1.276
Totaal Betrouwbare overheid		**5.081**	**4.284**	**797**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans				
Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400	313	87
Doelstelling 1: Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans				
Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	135	-56
Totaal doelstelling 1		479	448	31
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging, informatiepunt studentenhuisvesting	72	31	41
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	7.459	10.201	-2.742
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Startbouwimpuls	Rijksbijdrage voor subsidie voor de start bouw	19.236	7.309	11.927
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300	0	300
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Verhuispremie Doorstroming van groot naar Beter	Nadere regel subsidie Doorstroming van Groot naar Beter en Seniorenwoningen Gemeente Utrecht (per 2 september 2024)	250	108	142
Totaal doelstelling 3		27.317	17.649	9.668
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen		**27.796**	**18.097**	**9.699**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Klimaatvriendelijke stad

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	0	1.900
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	6.000	2.740	3.260
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0	0
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	74	28
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	5	25
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Energieverbruik	Bijdrage voor energiebesparende maatregelen van kleine VvE's	125	110	15
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	165	86	79
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	480	0	480

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	15	60
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Stimuleringslening kleine VvE's	Stimuleringslening kleine VvE's	2.000	413	1.587
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Subsidie samen verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	0	900
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen	0	0	0
Totaal doelstelling 1		11.777	3.443	8.334
Totaal Klimaatvriendelijke stad		**11.777**	**3.443**	**8.334**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen				
Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	50	0	50
Totaal doelstelling 1		50	0	50
Totaal Duurzame bereikbaarheid		**50**	**0**	**50**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Aantrekkelijke uitstraling gevels	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120	0	120
Doelstelling 1: De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	1.800	1.770	30
Totaal doelstelling 1		1.920	1.770	150
Doelstelling 2: Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Groene daken	Voorkomen wateroverlast	700	188	512
Doelstelling 2: Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed [kopie]	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300	129	171
Totaal doelstelling 2		1.000	317	683
Doelstelling 3: Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren				
Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	49	43	6
Doelstelling 3: Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren				
Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	4.639	4.150	489
Totaal doelstelling 3		4.688	4.193	495
Doelstelling 5: Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht				
Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	0
Doelstelling 5: Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht				
Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	65	75	-10
Totaal doelstelling 5		105	115	-10
Doelstelling 6: Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond				
Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	189	97	92
Totaal doelstelling 6		189	97	92
Totaal Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		**7.902**	**6.492**	**1.410**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Veilige stad

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) subsidietender Jeugd	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.476	1.572	-96
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	4.403	4.403	0
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	1.637	988	649
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	78	46	32
Totaal doelstelling 1		7.594	7.009	585
Doelstelling 2: Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen				
Samen voor Overvecht: Veiligheid	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	165	35
Totaal doelstelling 2		200	165	35
Doelstelling 3: Adequaat optreden				
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	232	232	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Totaal doelstelling 3		232	232	0
Totaal Veilige stad		**8.026**	**7.406**	**620**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Passende ondersteuning en opvang

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2.360	2.434	-74
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning	23.152	23.152	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	323	323	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	747	747	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Onafhankelijke cliëntondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke cliëntondersteuning	457	457	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren omgaan met geld, schulden en administratie	1.149	1.149	0
Totaal doelstelling 1		28.188	28.262	-74
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	887	887	0
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	317	317	0
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke	6.634	6.782	-148
Totaal doelstelling 2		7.838	7.986	-148

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	2.124	2.149	-25
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.014	6.014	0
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.040	2.030	10
Totaal doelstelling 3		10.178	10.193	-15
Totaal Passende ondersteuning en opvang		**46.204**	**46.441**	**-237**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investering Zone)	145	145	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120	120	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380	380	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Evenementenfonds	Evenementenfonds	300	300	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	12.393	14.782	-2.389
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Stimuleren van arbeidsmarkttransities	Stimuleren van arbeidsmarkttransities	200	200	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	90	91	-1
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	50	0
Totaal doelstelling 1		13.678	16.068	-2.390
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	300	83	217
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Huisvesting voedselbanken	Door het wekelijks verstrekken van voedsel aan de meest kwetsbare inwoners en/of hun huisdieren, kunnen kwetsbare inwoners rondkomen en meedoen	150	130	20
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Inkomens en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemen preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstigbestendigheid van de onderneming te borgen	775	745	30
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	150	426	-276
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	4.800	4.181	619
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Omscholing naar toekomstgericht werk	Omscholing naar toekomstgericht werk	0	1	0
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding	50	0	50
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	812	-562
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200	15	185
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	18.245	18.245	0
Totaal doelstelling 2		24.920	24.638	283
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning		**38.598**	**40.706**	**-2.107**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Kansrijk opgroeien

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	18.019	18.019	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	2.059	2.270	-211
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23	104	103	1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Kinderopvang plus	Kinderopvang plus	1.000	1.000	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	1.608	1.608	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	402	403	-1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	571	584	-13

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	40	37	3
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.399	916	483
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
OPDC Utrecht (voorheen School)	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of na	702	686	16
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	277	204	73
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.503	1.532	-29
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.014	1.033	-19
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Taalschool: taalonderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren	635	634	1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.591	1.666	-75
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.331	1.294	37
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafond voor de transitieregeling voorschoolse educatie	0	0	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.800	12.091	709
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Uitvoering Voorschoolse Educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus	0	0	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000	1.076	-76
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Verbindingsgroepen	Verbindingsgroepen	220	220	0
Verbindingsgroepen	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	220	220	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	0	0	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.911	4.465	-554
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar voor 2021 en 2022 met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlin	137	137	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880	885	-5
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	333	334	-1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Waardering voor Vakmanschap	Waardering voor Vakmanschap	175	175	0
Totaal doelstelling 1		51.931	51.592	339
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.485	4.482	3
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	106	48	58
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	62	61	1
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Jongeren, relaties en seksualiteit	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving.	464	469	-5
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	600	384	216
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	299	299	0
Totaal doelstelling 3		6.016	5.743	273
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Buurtteams jeugd en gezin (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	27.244	29.712	-2.468
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	386	386	0
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	1.500	1.486	14
Totaal doelstelling 4		29.130	31.584	-2.454
Doelstelling 5: Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien				
Basiszorg daklozen Regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	3.546	4.419	-873
Doelstelling 5: Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van Corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	2.200	2.926	-726
Totaal doelstelling 5		5.746	7.345	-1.599
Doelstelling 6: Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is				
Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis voor 18- (jeugd) en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	13.576	13.102	474
Totaal doelstelling 6		13.576	13.102	474
Totaal Kansrijk opgroeien		**106.399**	**109.366**	**-2.967**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Levendige en gezonde stad

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders				
Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	12.000	12.331	-331
Totaal doelstelling 1		12.000	12.331	-331

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.562	2.730	-168
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.467	1.535	-68
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	636	636	0
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1.914	2.004	-90
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	882	973	-91
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren	830	894	-64
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	192	194	-2

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Scoutingsactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	254	254	0
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt.	8.803	8.814	-11
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen	205	32	173
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	0	65	0
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	5.468	5.563	-95
Totaal doelstelling 2		23.213	23.694	-416
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
achternaamswijziging slavernijverleden	Deze Nadere Regel verstrekt een vergoeding voor het aanvragen van achternaamswijziging voor nazaten van tot slaag gemaakte personen.	3	0	0
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	68	67	1
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland	479	584	-105
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
Slavernijverleden zichtbaar maken	Met deze Nadere regel subsidieert de gemeente Utrecht activiteiten in de stad die bijdragen aan het vergroten van de kennis en het bewustzijn over het slavernijverleden en de doorwerking daarvan.	65	59	6
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	257	257	0
Totaal doelstelling 3		872	967	-98
Doelstelling 4: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen				
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	78	48	30
Doelstelling 4: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen				
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.051	1.046	5
Totaal doelstelling 4		1.129	1.094	35
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	53	86	-33

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	74	141	-67
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	130	119	11
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	62	92	-30
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	107	43	64
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	209	208	1
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	122	110	12
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	66	56	10
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders en grotere sportdeelname	4.183	4.163	20
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	267	329	-62
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	54	48	6
Totaal doelstelling 5		5.327	5.395	-68
Doelstelling 6: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen				
Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	406	367	39
Doelstelling 6: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen				
Tuinen en parken	Volkstuinen	189	0	0
Totaal doelstelling 6		595	367	39
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Gezond Leren op School	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde	700	755	-55
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Gezonde leefstijl (subsidietender Sport)	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	151	157	-6
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	398	-148
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Sekswerk	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de sekswerkers door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit het sekswerk	1.409	1.383	26
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	189	170	19
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Verslavingspreventie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming	1.755	1.756	-1
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Verslavingszorg	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.840	1.786	54
Verslavingszorg	Veldwerk voor volwassenen en spuitomruil	0	0	0
Verslavingszorg	Heroïnebehandeling voor mensen met een therapieresistente opiaatverslaving	0	0	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	140	65	75
Totaal doelstelling 7		6.434	6.470	-36
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	42.053	42.032	21
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Impulssubsidie Cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	211	153	58
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	300	158	142
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Investeringsbijdrage Muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio’s in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief kunnen worden gehuurd door muzikanten en/of geluidskunstenaars en/of producers	646	189	457
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Productie en programmering	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele beodplaatsen verspreid over de regio Utrecht	0	0	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4.187	4.099	88
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	182	39
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	215	6
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	149	72
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	220	274	-54
Totaal doelstelling 8		48.280	47.451	829
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1.116	971	145
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	410	379	31
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278	259	19
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Cultuurnota 2021-2024 participatie	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.274	3.250	24
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.016	1.025	-9
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn - Vleuten de Meern	Het stimuleren van actieve cultuurparticipatie door jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten de Meern	150	117	33
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Impuls Jongerencultuur	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen.	300	140	160
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Mediaplatform	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	50	82	-32
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Nachtcultuur stimulering	Het stimuleren van activiteiten en initiatieven die de Utrechtse nachtcultuur een impuls geven, passend bij de ambities uit de Utrechtse Nachtvisie 2030 & Beleidsnota Nachtcultuur, en waarin drie subsidies worden onderscheiden:	80	0	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Totaal doelstelling 9		6.674	6.223	371
Totaal Levendig en gezonde stad		**104.524**	**103.992**	**325**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger

Betrouwbare overheid

x € 1.000

Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Initiatievenfonds	**€**	**3.109**
"Huurdersvereniging Kersenboomgaard"	€	7
B.V. tot Exploitatie van de Utrechtsche Studentensocieteit	€	5
Bewonersvereniging De Componist	€	2
Bewonersvereniging EsCaFi	€	1
Bewonersvereniging Hart voor Leidsche Rijn	€	1
Bewonersvereniging Het Kleine Wijk	€	1
Bewonersvereniging Nijenrode	€	1
Biljartvereniging "Ons Genoegen"	€	0
Buitenplaats de Sluis	€	2
Buurtvereniging Hoogelanden	€	1
Buurtvereniging Margriet	€	3
Collegium Studiosorum Veritas	€	1
Coöperatie De Stadsjutters U.A.	€	3
Coöperatie DOKAcademie 030 UA	€	23
Coöperatie Oog voor Warmte U.A.	€	5
De Buurtkerk	€	9
De Cultureel Mandaeers Club in Utrecht	€	1
Diaconie Protestantse Gemeente te Utrecht	€	8
Football Club Utrecht B.V.	€	21
Fruitbomenvereniging "De Bongerd"	€	1
Gemengde Zangvereniging "Stem Des Volks" Utrecht	€	10
Grachtensmart	€	1
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	€	15
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	€	13
Hoor de Haar	€	1
Huurdersbelangenvereniging Joke Smitplein	€	4
IJsclub Siberia	€	35
Islamitische Stichting Nederland (Hollanda Diyanet Vakfi) Eyup Sultan Utrecht	€	7
JCI Domstad	€	1
Jeugd Stichting "Tamount" voor Cultuur en Integratie	€	7
Katholiek Vrouwennetwerk "Zij-Actief" afdeling De Meern	€	1
Katholieke Bond van en voor Ouderen, Afdeling Leidsche Rijn	€	5
Kopersvereniging Zwarte Woud	€	1
LUNA Movement	€	4

		x € 1.000
Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Lunetten WilWel	€	11
Malsch Technovaluation	€	20
Marokkaanse Ouderraad Kanaleneiland (Mork)	€	7
My Motion	€	7
Nederlandse Gereformeerde Kerk Utrecht - RijnWaarde	€	13
Noble Goods Co.	€	14
Ondernemersvereniging "#ASW030"	€	14
Ondernemersvereniging Biltstraat	€	3
Ondernemersvereniging Puur Oost	€	19
Ondernemersvereniging Winkelcentrum Lunetten	€	17
Oranje- en Wijkvereniging Oog in Al	€	6
Oranje Stichting "Wilhelmina"	€	22
Oranjevereniging "De Meern"	€	14
Oudervereniging Montessorischool Arcade	€	4
Parochie Licht van Christus	€	5
Parochie St. Martinus	€	6
Particulier	€	753
PM Wammes	€	3
Productiehuis 5GRADENOOST	€	2
Project O B.V.	€	28
Protestantse Stichting Vrienden van de Domkerk	€	14
Puck Communicatie	€	12
SOIA B.V.	€	5
Sportvereniging Faja Lobi KDS (Krachtig Door Samenwerking)	€	6
Sportvereniging Vechtzoom	€	1
Stadsjochies B.V.	€	15
Sticht Gooise Wandelsport Bond	€	2
Stichting "The India Foundation"	€	7
Stichting (Un)commissioned	€	8
Stichting 4 en 5 mei Leidsche Rijn	€	18
Stichting 4 mei Comité Utrecht	€	18
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	€	3
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	€	14
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	€	2
Stichting Beheergroep Schimmelplein	€	17
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	€	35
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	€	5
Stichting Bewonersplatform Overvecht	€	3
Stichting Binnenstadskrant	€	20

x € 1.000

Betrouwbare overheid	€	4.284
Stichting Body Mind Soul Lifestyle	€	5
Stichting Boerderij De Hoef	€	10
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	€	1
Stichting Burezina	€	3
Stichting Buurtfonds Rivierenwijk-Dichterswijk	€	5
Stichting Buurtkrant De Noordwester	€	13
Stichting Buurtsport	€	11
Stichting Buurttuin De Zandloper	€	0
Stichting Buurttuin Johanniterveld	€	3
Stichting Casa Latina	€	5
Stichting Centrummanagement Utrecht	€	45
Stichting Comité 30 juni/ 1 juli Utrecht	€	35
Stichting Comité Julianapark	€	18
Stichting Cultuur Utrecht West (SCUW)	€	9
Stichting Curtains-Up	€	1
Stichting de Bühne	€	5
Stichting De Buitenkamer	€	20
Stichting De Dame	€	35
Stichting De Klanksteen	€	16
Stichting de Kracht van Zuilen	€	30
Stichting De Nieuwe Jutter	€	10
Stichting De Sterremolen	€	21
Stichting de Utrechtse Uitdaging	€	4
Stichting De Vechtclub	€	11
Stichting De Voedseltuin Overvecht	€	28
Stichting De Votulastkrant	€	6
Stichting de Watergeus	€	5
Stichting De Wilg	€	1
Stichting de Zorgzusters	€	10
Stichting de Zuidwester	€	18
Stichting De Zwermrepubliek	€	8
Stichting Dharma	€	6
Stichting Dierenweide Abstede	€	5
Stichting Dierenweide De Kraal	€	6
Stichting Dierenweide De Meern	€	0
Stichting Dierenweide Julianapark	€	4
Stichting DOMunder	€	4
Stichting Durf te Dromen	€	5

x € 1.000

Betrouwbare overheid	€	4.284
Stichting Duurzame Innovaties	€	18
Stichting Echt Overvecht	€	12
Stichting Ecologisch Groen Utrecht West	€	1
Stichting Exodus Nederland	€	3
Stichting Gastheerschap en Cultuur Museumkwartier Utrecht	€	4
Stichting Gouden Dagen	€	18
Stichting Griftpark	€	23
Stichting Groen moet je Doen!	€	2
Stichting Hallo! Lunetten	€	18
Stichting Het Lachende Paard	€	2
Stichting het Utrechts Geveltekenfonds	€	2
Stichting het Utrechts Platform voor Levensbeschouwing en Religie	€	5
Stichting Het Wevehuis	€	1
Stichting Hogeschool Utrecht	€	6
Stichting Hope Givers Foundation	€	9
Stichting IBB Festival	€	10
Stichting Kerst in het Julianapark	€	7
Stichting Kindervakantie3daagse	€	2
Stichting Kindervakantieweek De Meern	€	9
Stichting Klapstoelconcerten	€	4
Stichting Koninginne Kinderen	€	5
Stichting Krachtwijken	€	11
Stichting Kunst- en CultuurKanaal30	€	8
Stichting LimoenZ	€	3
Stichting Lombok Anders	€	14
Stichting M&K	€	9
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	€	9
Stichting Magneet	€	19
Stichting Maximaal Gezond Centrum	€	9
Stichting Mijn wijk, jouw wijk	€	8
Stichting Milieucentrum Utrecht (MCU)	€	17
Stichting Milieugroep Zuilen	€	6
Stichting Milli Görüs Utrecht	€	4
Stichting Mo'Move	€	35
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	0
Stichting Nederlands Volksbuurtmuseum	€	3
Stichting Nepal Development Academy	€	1
Stichting Nieuw Rotsoord	€	14
Stichting On The Move Sportvrienden	€	42

		x € 1.000
Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	€	34
Stichting Ontmoetingshuis Lunetten	€	1
Stichting Oog voor Utrecht	€	4
Stichting Open Tuinendag Utrecht	€	3
Stichting Oubamoulla	€	1
Stichting Project 030	€	30
Stichting Queer Culture Foundation	€	35
Stichting Ruimte voor de Buurt Rivierenwijkzuid	€	17
Stichting Ruprecht-Orgel Tuindorpkerk Utrecht	€	3
Stichting Sahayta	€	4
Stichting Samen Zuilen	€	30
Stichting Schakelraad	€	2
Stichting Secu	€	8
Stichting Serve the City Utrecht	€	2
Stichting Sharing Arts Society	€	40
Stichting Sint Maarten Utrecht	€	10
Stichting Snorhaar	€	35
Stichting Speelotheek Hoograven.	€	12
Stichting Stad van Vrede	€	14
Stichting Stadsklooster Utrecht	€	35
Stichting Stadswijngaard Utrecht	€	4
Stichting Straatnieuws Utrecht	€	25
Stichting Straatplezier Oudwijk-Noord	€	1
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	€	1
Stichting 't Belhameltje	€	10
Stichting Talent And Dreams	€	1
Stichting TrösT	€	13
Stichting U in de Wijk Producties	€	19
Stichting UQCF	€	25
Stichting Utrecht Canal Pride	€	28
Stichting Vakantieontspanning Vleuten Haarzuilens	€	5
Stichting Vecht en IJssel	€	0
Stichting Verkeerstuin Utrecht	€	20
Stichting Verzamelkunst	€	42
Stichting Vlinderhof	€	18
Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk 2013	€	18
Stichting Voorveldse Polder	€	2
Stichting Vrienden van de Joodse Gemeenschap Utrecht	€	20
Stichting Vrienden van Flora's Hof	€	0

x € 1.000

Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Stichting Vrienden van het Máximapark	€	25
Stichting Waterwinmarkt	€	13
Stichting Wereldlichtjesdag Leidsche Rijn|Utrecht	€	3
Stichting Werftheater Activiteiten	€	2
Stichting Werken voor Elkaar	€	5
Stichting Wijkkrant Aanzet	€	13
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	€	2
Stichting Wijkkrant Wittevrouwen	€	4
Stichting WIL in je buurt (WIL)	€	7
Stichting Wishingwellwest	€	1
Stichting Wolken Theater	€	1
Stichting Zorgwacht	€	1
Stichting Zuidbus	€	5
Stichting Zuilen en Vecht	€	3
T.T.V. Fletio	€	1
Trapop	€	8
Turkse Ondernemers Vereniging Utrecht	€	7
Utrechtsche Vrouwelijke Studenten Vereeniging/ Nieuwe Vereniging van Vrouwelijke Studenten te Utrecht	€	2
Vechtclub B.V.	€	17
Veiligheidsregio Utrecht	€	9
Vereniging Bewoners Binnenstad Utrecht	€	2
Vereniging Kouwerplantsoen	€	2
Vereniging Landschapsbeheer Vleuten-De Meern	€	18
Vereniging Parana	€	0
Vereniging Tuindorps Belang	€	5
Vereniging van amateurtuinders "Tuinenpark Ons Buiten"	€	6
Vereniging van Eigenaars van de Smaaktuin en het parkeerterrein, gelegen tussen de Flevolanderstraat, de Lippizanerstraat en de Livarstraat te Utrecht	€	1
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Oldambt/Fivelingo te Utrecht	€	1
Vereniging van Surinaamse Ouderen "Moria"	€	6
Werkgroep Pandhof Sinte Marie	€	2
Wijk- en Oranjevereniging "Hoogravens Belang"	€	20
Wijkcoöperatie Griftstroom U.A.	€	20
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	€	5
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	€	39
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	€	10
Wijkplatform Noordoost Utrecht	€	2
Wijkplatform Overvecht	€	10

		x € 1.000
Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Winkeliersvereniging NOVA	€	48
Winkeliersvereniging Smaragdplein	€	44
Woongemeenschap Overhoop	€	3
Woongroep Terwijde	€	2
Xander Lenders artist & actors	€	3
ROM Regio Utrecht BV	**€**	**621**
ROM Regio Utrecht B.V.	€	621
Samen voor Overvecht-Algemeen	**€**	**297**
Stichting Lokalis	€	255
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	€	-
Stichting Power by Peers	€	42
Volksfeesten	**€**	**257**
Carnavals Federatie Utrecht	€	4
Stichting 4 mei Comité Utrecht	€	23
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	€	80
Stichting Sint Maarten Utrecht	€	5
Stichting Stadsontspanning Utrecht	€	80
Utrechts Oranje Comite	€	65

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

		x € 1.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**€**	**18.097**
Doelgroepen	**€**	**31**
Stichting Portaal	€	20
Voor Iedereen Die In Utrecht Studeert studentenunie	€	11
Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	**€**	**3.353**
Stichting Bo-Ex '91	€	637
Stichting Portaal	€	2.716
Overig	€	6.848
Lesgeven in een grootstedelijke context	**€**	**313**
Stichting Hogeschool Utrecht	€	141
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	57
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	34
Stichting Protestants Christelijk Hoger Beroepsonderwijs Utrecht	€	50
Universiteit Utrecht	€	31
Ruimtelijke plannen	**€**	**135**
Stichting Aorta	€	112
Stichting Rietveldprijs	€	23
Startbouwimpuls	**€**	**7.309**

		x € 1.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**€**	**18.097**
JV SVV Ontwikkeling B.V.	€	525
Stichting Woonin	€	4.734
Synchroon B.V.	€	700
WIMA Bloei C.V.	€	1.350
Verhuispremie Doorstroming van Groot naar Beter en Doorstroming	**€**	**108**
Particulier	€	108

Klimaatvriendelijke stad

		x € 1.000
Klimaatvriendelijke stad	**€**	**6.712**
Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	**€**	**74**
Particulier	€	74
Energiebesparing klein MKB	**€**	**8**
Badhuis B.V.	€	3
Covers Couture B.V.	€	3
Italia v.o.f.	€	-
iYoga Utrecht	€	0
Restaurant Heimat B.V.	€	3
Voetbalvereniging De Meern	€	0
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	**€**	**5**
Dionysos Office Investments B.V.	€	5
Maatschappelijk Vastgoed	**€**	**86**
Hope Church Utrecht	€	11
Parochie Heilige Gerardus Majella	€	11
Sportvereniging Eminent Boys	€	11
Stichting MOTION facilities	€	47
Stichting Speelruimte Noordse Park	€	6
Samen Verduurzamen	**€**	**15**
Particulier	€	9
Vereniging voor Middenstandshuisvesting "Elck Wat Wils"	€	6
Stimuleringslening kleine VvE's	**€**	**413**
Vereniging van Eigenaars Aardbeistraat 39 tot en met 47 (oneven nummers) te Utrecht	€	69
Vereniging van Eigenaars Edisonstraat 32, 34, 36 en 38 te Utrecht	€	38
Vereniging van Eigenaars Gansstraat 22 en 22 bis te Utrecht	€	12
Vereniging van Eigenaars Gebouw Bisschopsplein 7 en Sint Ludgerusstraat 373 en 375 te Utrecht	€	75
Vereniging van Eigenaars Kloosterlaan 55 tot en met 63 (oneven nummers) te Utrecht	€	69

		x € 1.000
Klimaatvriendelijke stad	**€**	**6.712**
Vereniging van Eigenaars Twijnstraat 21, 21A, 21D, 21E, 21F, 21G, 21H en 23 te Utrecht	€	150
Subsidie woning of kleine vve isoleren	**€**	**110**
Particulier	€	110

Duurzame bereikbaarheid

Geen subsidie verleend in 2024

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

		x € 1.000
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	**€**	**6.492**
Dierenweides	**€**	**43**
Stichting Dierenweide De Meern	€	4
Stichting Dierenweide Haarzuilens	€	7
Stichting Dierenweide Julianapark	€	20
Stichting Dierenweide Vleuten	€	7
Stichting Park Oog in Al	€	6
Erfgoed	**€**	**75**
Historische Vereniging Oud-Utrecht	€	5
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	€	5
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	€	28
Stichting DOMunder	€	5
Stichting Kerken Kijken Utrecht	€	30
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	2
Exploitatie Domunder	**€**	**40**
Stichting DOMunder	€	40
Groene daken	**€**	**188**
Amateur Tuinders Vereniging "Stadion"	€	1
Groendakcoach B.V.	€	10
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	€	4
Particulier	€	156
Topgroen B.V.	€	11
Vereniging van Eigenaars ´Nieuw Welgelegen´	€	4
Zabouza Groep B.V.	€	2
Herstel kelders wervengebied	**€**	**1.770**
CBRE B.V.	€	4
Danscentrum Cornelissen B.V.	€	4
Doopsgezinde Gemeente Utrecht	€	20
Holding Charlie Chiu B.V.	€	64
INEXS Projectmanagement	€	4

Aantrekkelijke en groene leefomgeving	€	6.492
Invictus Ontwikkeling & Beheer B.V.	€	10
J.S. Property B.V.	€	4
Oudewater Vastgoed	€	13
Parochie St. Martinus	€	12
Particulier	€	1.168
Parzijde B.V.	€	7
Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	€	7
Stichting Huisvesting van de Nieuwe Afdeling Utrecht der Societas Studiosorum Reformatorum	€	8
Stichting Studenten Huisvesting	€	161
Stichting Veritas Eigen Huis	€	149
Vereniging van Eigenaars Kromme Nieuwegracht 10 in Utrecht	€	121
Vereniging van Eigenaren van het Gebouw Lijnmarkt I	€	5
Vintage Vastgoed IV B.V.	€	9
Terugdringen van emissies door houtstook	**€**	**97**
Particulier	€	97
Utrecht groen en duurzaam	**€**	**4.150**
Stichting Utrecht Natuurlijk	€	4.150
Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed	**€**	**129**
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	€	50
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	74
Stichting Speelruimte Noordse Park	€	5

Veilige stad

		x € 1.000
Veilige stad		**7.406**
Buurtteams jeugd en gezin veiligheid subsidietender Jeugd	**€**	**1.572**
Stichting Lokalis	€	1.572
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	**€**	**232**
Het Nederlandse Rode Kruis	€	71
Stichting Slachtofferhulp Nederland	€	135
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	€	27
Jongerenwerk en veiligheid	**€**	**4.403**
Stichting DOCK	€	147
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	4.246
Stichting Sport Utrecht	€	10
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	**€**	**988**
Stichting Halt	€	148
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	-

		x € 1.000
Veilige stad		**7.406**
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	€	840
Politie Keurmerk Veilig Wonen	**€**	**46**
Particulier	€	46
Samen voor Overvecht-Veiligheid	**€**	**165**
Bourdif Gym	€	20
Stichting Lokalis	€	144

Passende ondersteuning en opvang

		x € 1.000
Passende ondersteuning en opvang	**€**	**46.441**
Advies	**€**	**2.434**
Stichting U Centraal	€	2.434
Buurtbemiddeling en aanpak extreme woonoverlast	**€**	**887**
Stichting U Centraal	€	887
Buurtteams Sociaal	**€**	**23.152**
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	23.152
FIOM	**€**	**317**
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	317
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	**€**	**2.149**
Stichting Exodus Nederland	€	385
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	1.764
Groepsgewijze activiteiten	**€**	**323**
Stichting U Centraal	€	323
Informatievoorziening (subsidietender IAC)	**€**	**747**
Stichting U Centraal	€	747
Onafhankelijke clientondersteuning	**€**	**457**
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€	182
Stichting U Centraal	€	274
Vereniging Rechtswinkel Utrecht	€	1
Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	**€**	**1.149**
Stichting U Centraal	€	1.149
Sociale prestatie en dagondersteuning	**€**	**6.782**
Buurtwerkkamer Coöperatie U.A.	€	261
Herstel op Poten	€	29
Moestuin Maarschalkerweerd zorg en ondersteuning B.V.	€	26
Stichting "Zuilen/Ondiep GEZond"	€	64
Stichting Abrona	€	100
Stichting Al Amal	€	244

		x € 1.000
Passende ondersteuning en opvang	**€**	**46.441**
Stichting Attifa	€	163
Stichting Baantraject Care & Preventie	€	47
Stichting Bartholomeus Gasthuis	€	1
Stichting BlauwLicht	€	36
Stichting De Rijnhoven	€	64
Stichting De Tussenvoorziening	€	629
Stichting De Wilg	€	1.135
Stichting Divers Werkt	€	34
Stichting Herstelwerk	€	199
Stichting Impulzz	€	80
Stichting Interakt Contour Groep	€	369
Stichting Karma Zorg	€	99
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	366
Stichting Lister	€	85
Stichting Nieuw Rotsoord	€	68
Stichting Odensehuis Andante	€	149
Stichting Oog voor Utrecht	€	67
Stichting Power by Peers	€	90
Stichting Sociaal Cultureel Cafe Multatuli	€	92
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€	63
Stichting Stut Theater	€	72
Stichting Utrecht Natuurlijk	€	154
Stichting Vecht en IJssel	€	50
Stichting WIJ 3.0	€	1.787
Stichting Zorgtrecht	€	160
Veilig thuis 18+	**€**	**6.014**
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	€	6.014
Voorkomen huiselijk geweld	**€**	**2.030**
Stichting Arkin	€	29
Stichting Kwadraad	€	11
Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld	€	1.277
Stichting Mendoo	€	4
Stichting Offlimits	€	19
Stichting Timon	€	15
Stichting Wegloophuis Utrecht	€	267
Universitair Medisch Centrum Utrecht	€	407

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

		x € 1.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**€**	**41.322**
Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	**€**	**83**
Stichting Big Friends Utrecht	€	13
Stichting Leergeld Utrecht	€	71
BIZ Woonboulevard	**€**	**145**
Vereniging BIZ Woonboulevard	€	145
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	**€**	**120**
Starters4Communities B.V.	€	40
Stichting Innofest	€	40
Stichting nlgroeit	€	40
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	**€**	**380**
ROM Regio Utrecht B.V.	€	73
Stichting Dutch Game Garden	€	177
UtrechtInc C.V.	€	130
Evenementenfonds	**€**	**300**
Klup B.V.	€	40
SportworX Nederland B.V.	€	50
Stichting Burezina	€	60
Stichting de Bühne	€	8
Stichting Intergalactic Environmentalists	€	14
Stichting Life Goals Nederland	€	60
Stichting Sint Maarten Utrecht	€	25
Stichting Voices for Women	€	44
Financiële ondersteuning bieden aan partijen die bijdragen aan vitale winkelgebieden	**€**	**91**
PM Wammes	€	20
Shopping Centre LRC B.V.	€	13
Stichting On The Move Sportvrienden	€	20
Versshop 't Kaasvat	€	18
Winkeliersvereniging Smaragdplein	€	20
Huisvesting voedselbanken	**€**	**130**
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	€	36
Stichting Voedselbank Utrecht	€	94
Levensgebeurtenissen	**€**	**426**
Stichting Don Bosco Spirit	€	38
Stichting Sport Utrecht	€	70
Stichting U Centraal	€	208
Stichting Zimihc	€	110
Omscholing naar toekomstgericht werk	**€**	**1**
Particulier	€	1

		x € 1.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**€**	**41.322**
Ondernemersfonds Utrecht	**€**	**14.782**
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	€	14.782
Samen voor Overvecht-Werk en ondernemerschap	**€**	**812**
Bourdif Gym	€	1
DOK 030 B.V.	€	32
Stichting 030 Office	€	200
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	222
Stichting Handjehelpen	€	22
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	137
Stichting Krachtwijken	€	30
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	€	40
Stichting Power by Peers	€	80
Stichting WIJ 3.0	€	41
Strategische WijkAanpak B.V.	€	9
Stimuleren arbeidsmarkttransities	**€**	**200**
Stichting Technologieraad Regio Utrecht	€	67
Stichting Utrecht Tech Community	€	67
Stichting UtrechtZorg	€	67
Stimulering inkomen- & bestaanszekerheid	**€**	**745**
Caching B.V.	€	9
Certa Advocaten B.V.	€	14
DDK B.V.	€	1
Energiepartners B.V.	€	1
Flavourites Portal B.V.	€	33
Friedeberg Consultancy B.V.	€	2
GO Technologies B.V.	€	45
IMK Academy B.V.	€	7
IMK Intermediair B.V.	€	10
iPractice B.V.	€	14
Itude ICT Connaisseurs B.V.	€	82
Kade 28 B.V.	€	3
Lockefeer Interim & Advies	€	3
Maatschap Okkerse + Schop Advocaten	€	7
Over Rood	€	123
Solvid Ondernemen B.V.	€	25
Stevelink Bedrijfsadvies	€	13
Stichting Cultuur+Ondernemen	€	195
Stichting Nederland Geldzorgenvrij	€	5
Stichting Power by Peers	€	42

		x € 1.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**€**	**41.322**
Stichting Qredits Microfinanciering Nederland	€	109
The Bookie B.V.	€	5
Utrecht Science Park (USP)	**€**	**50**
Stichting Utrecht Science Park	€	50
Werkgeverscheque	**€**	**15**
Balans Automatisering	€	5
Diversas	€	2
STIMULANS B.V.	€	3
WG Service Zuid B.V.	€	5

Kansrijk opgroeien

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Ambulant jongerenwerk	**€**	**4.482**
De Jonge Ontdekker B.V.	€	83
gro-up Kinderopvang B.V.	€	125
Partou B.V.	€	47
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	3.779
Stichting Kind & Co Ludens	€	95
Vriendjes voor Altijd B.V.	€	354
Basiszorg daklozen regio Utrecht	**€**	**4.419**
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	3.171
Stichting De Tussenvoorziening	€	1.249
Bibliotheek Utrecht	**€**	**18.019**
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	18.019
Buurtteams jeugd en gezin	**€**	**28.781**
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	342
Stichting Lokalis	€	28.439
Combinatiefuncties brede school voortgezet onderwijs	**€**	**1.294**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	615
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	679
Cultuureducatie onderwijs	**€**	**2.270**
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	€	32
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	€	21
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	263
EDUCATIS	€	3
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	225

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Schoolvereniging Agatha Snellen	€	7
Stichting Al Amana Scholen	€	22
Stichting Cultuur & School Utrecht	€	602
Stichting DKP Onderwijsgroep	€	13
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	2
Stichting LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	€	6
Stichting Monton	€	13
Stichting Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek	€	3
Stichting Noor	€	10
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	€	15
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	308
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	299
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	23
Stichting Professor Fritz Redlschool	€	2
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	269
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, De Meern, Haarzuilens	€	102
Stichting voor Freinetonderwijs in Utrecht	€	7
Stichting Yuverta	€	15
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	€	7
De Stem van Utrecht	**€**	**48**
Stichting Don Bosco Spirit	€	48
Internationale Schakel Klassen ISK-taal onderwijs voor nieuwkomers VO van 12 tm 18 jaar	**€**	**103**
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	103
Jeugdhulp	**€**	**386**
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	386
Jeugdhulp meedoen subsidietender Sport	**€**	**61**
Stichting Sport Utrecht	€	61
Jongeren, relaties en seksualiteit	**€**	**469**
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	469
Kinder- en jongerenwerk MO	**€**	**384**
Nationale Jeugdraad (NJR)	€	84
Stichting Cultuur 19	€	35
Stichting De Vrijstaat	€	12
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	220
Stichting Sport Utrecht	€	33
Kinderopvang plus	**€**	**1.000**
Vriendjes voor Altijd B.V.	€	1.000
NPOnderwijs	**€**	**1.608**

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Stichting Cultuur & School Utrecht	€	302
Stichting DOCK	€	35
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	165
Stichting Kind & Co Ludens	€	567
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	214
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	300
Stichting Taal doet meer	€	25
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	**€**	**403**
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	€	16
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	67
Schoolvereniging Agatha Snellen	€	5
Stichting Al Amana Scholen	€	16
Stichting LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	€	2
Stichting Monton	€	10
Stichting Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek	€	5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	105
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	16
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	118
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, De Meern, Haarzuilens	€	37
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	€	5
Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	€	584
Stichting Kind & Co Ludens	€	-
Stichting Power by Peers	€	69
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	29
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs	€	486
Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	**€**	**37**
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	37
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	**€**	**916**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	310
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	5
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	€	100
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	21
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	54
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	376
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs	€	50
OPDC Utrecht	**€**	**686**
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	€	686
Overgang PO naar VO	**€**	**204**

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	€	204
Samen voor Overvecht-Ondersteuning op maat	**€**	**1.486**
DOK 030 B.V.	€	14
Pozitive	€	141
Reina Buisman	€	24
Stichting Al Amal	€	168
Stichting Big Friends Utrecht	€	75
Stichting Buurtmaaltijden	€	25
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	-
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	50
Stichting DOCK	€	157
Stichting Durf te Dromen	€	75
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	148
Stichting Lokalis	€	252
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	€	21
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	27
Stichting New Dutch Connections	€	30
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	40
Stichting Operamakers	€	10
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	20
Stichting Taal doet meer	€	134
Stichting TEC Utrecht	€	55
Stichting Voedselbank Utrecht	€	20
Schoolmaatschappelijk werk PO	**€**	**1.532**
Stichting Lokalis	€	1.532
Schoolmaatschappelijk werk VO	**€**	**1.033**
Stichting Lokalis	€	1.033
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	**€**	**299**
Stichting Al Amal	€	118
Stichting De Wilg	€	181
Taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 tm 12 jaar	**€**	**634**
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	634
Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	**€**	**1.666**
Stichting Jeugdeducatiefonds	€	64
Stichting Leergaloos	€	25
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	18
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	890
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	541
Stichting Petje af Utrecht	€	25

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Stichting Yuverta	€	103
Uitvoering Voorschoolse Educatie	**€**	**12.091**
BLOS Kinderopvang B.V.	€	544
gro-up Kinderopvang B.V.	€	1.439
Stichting Kind & Co Ludens	€	9.937
Stichting Taal doet meer	€	171
Utrecht Leert!	**€**	**1.076**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	154
Stichting Grafisch Lyceum Utrecht	€	23
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	€	70
Stichting Nimeto	€	22
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	604
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	€	204
Veilig thuis Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	**€**	**13.102**
Stichting Lokalis	€	600
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	€	12.502
Verbindingsgroepen	**€**	**220**
Stichting Kind & Co Ludens	€	220
Versneld vernieuwen	**€**	**2.926**
Bewonersvereniging De Klop	€	54
Bureau LWPC B.V.	€	156
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	66
DOK 030 B.V.	€	60
Geluks B.V.	€	364
MIX-2000 B.V.	€	20
Oefening Bart Kunst	€	23
Parnassia Groep B.V.	€	71
Stichting BlauwLicht	€	53
Stichting Buurtsport	€	16
Stichting Centrum voor Levensvragen Midden-Nederland	€	16
Stichting Cultuur 19	€	34
Stichting Danspaleis	€	44
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	420
Stichting De Weg van de Held	€	44
Stichting DOCK	€	239
Stichting Handjehelpen	€	19
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	€	93
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	50

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Stichting Lokalis	€	382
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	161
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	63
Stichting Parenting Across Borders	€	18
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	106
Stichting Taal doet meer	€	222
Stichting U Centraal	€	114
Stichting Youth for Christ Nederland	€	20
Versterken van taal	**€**	**4.465**
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	926
Stichting Al Amana Scholen	€	220
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	130
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	27
Stichting Jongerentheater Link	€	29
Stichting Leergeld Utrecht	€	145
Stichting Leren voor de Toekomst	€	35
Stichting MuziekRoute	€	50
Stichting Noor	€	115
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	1.178
Stichting Operamakers	€	30
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	119
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	1.287
Stichting Taal doet meer	€	66
Stichting Zimihc	€	111
Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	**€**	**137**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	60
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	77
VSV Regionaal	**€**	**885**
Gemeente Nieuwegein	€	76
Gemeente Woerden	€	64
Gemeente Zeist	€	65
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	€	178
Stichting Nimeto	€	36
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	€	462
Stichting Vakinstelling SVO	€	4
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	**€**	**334**
Jinc	€	119
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	€	215

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Waardering voor Vakmanschap	**€**	**175**
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	€	175

Levendige en gezonde stad

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	**€**	**48**
Stichting DOCK	€	43
Stichting Pijlerraad	€	3
Stichting Schakelraad	€	3
Amateurkunsteducatie	**€**	**971**
Stichting Danscentrum Utrecht	€	70
Stichting DC1 II High	€	105
Stichting De Dirigentenwerkplaats Utrecht	€	25
Stichting Kunstkasteel Zuilen	€	68
Stichting Muziek Voor Ieder Kind	€	61
Stichting Muziq	€	19
Stichting Sesar Jeugdtheatergroep	€	38
Stichting Theaterschool Utrecht	€	318
Stichting Utrechtse Muziekschool	€	240
Stichting Vocal Arts Academy	€	27
Asielzoekers ongedocumenteerden en vluchtelingen	**€**	**12.331**
Het Nederlandse Rode Kruis	€	50
Marcelliens Good Company	€	72
Stichting "Elim"	€	52
Stichting Agnes van Leeuwenberch	€	374
Stichting Barka	€	188
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	€	60
Stichting Buurtmaaltijden	€	29
Stichting Collective Nouns	€	412
Stichting De Buitenkamer	€	49
Stichting De Tussenvoorziening	€	1.938
Stichting DOCK	€	172
Stichting eet mee!	€	43
Stichting Het Wilde Westen	€	181
Stichting Hogeschool Utrecht	€	67
Stichting Internationale Vredesbrigades Nederland	€	90
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	706
Stichting New Dutch Connections	€	225

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	€	991
Stichting Seguro	€	361
Stichting Serve the City Utrecht	€	40
Stichting Social Impact Factory	€	80
Stichting Stad van Vrede	€	56
Stichting STIL Utrecht	€	855
Stichting Stut Theater	€	62
Stichting Swimpact	€	16
Stichting U on Board	€	36
Stichting Ubuntuhuis	€	55
Stichting Villa Vrede	€	75
Stichting VluchtelingenWerk Nederland	€	3.419
Stichting VluchtelingKansen	€	218
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	€	160
Stichting Welkom in Utrecht	€	1.061
Studio A.R.T.	€	140
Basissubsidie Amateurkunst	**€**	**379**
"VERENIGING HET UTRECHTS JAZZ ORKEST"	€	3
A-Capella-Koor "Close Focus"	€	3
Ad Hoc Orkest	€	3
A-Do-Re	€	2
Bianca Pakt Uit	€	3
Big Band Utrecht	€	3
Bird Pack	€	3
Bon Ton	€	3
Cantate Zus & Zo	€	3
Cantatori Del Duomo	€	3
Coqu	€	3
De Fanfare	€	0
De Steegzangers	€	3
Decibelle	€	3
DomTiDom	€	3
DynamiQ Voices	€	3
Estrivo	€	3
Folkloristische Dansgroep "Dospovo"	€	0
Furore	€	3
Gemengd koor Nootabene	€	3
Gemengde Zangvereniging "Stem Des Volks" Utrecht	€	3
Gospelkoor Rejoice	€	3

	x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€ 104.897**
Hartkoor Utrecht	€ 3
Het Zolderkoor	€ 3
Jazzalike Bigband	€ 3
Kamerkoor 4 Bij 4	€ 3
Kamerkoor Amor Vincit	€ 3
Kamerkoor Lamusa	€ 2
Kamerkoor Sforzato	€ 3
Kamerkoor Sjanton	€ 3
Kamerorkest Trajectum	€ 3
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	€ 3
Koor Windkracht 8	€ 2
Leeuwenhart	€ 3
Legendary Music Stichting	€ 3
Leidsche Rijn Koor	€ 3
Muziekvereniging "De Bazuin"	€ 3
Par Ti Tuur	€ 3
Pica Bella	€ 2
Popkoor Koffer	€ 2
Popkoor Utrecht	€ 6
Popkoor Zuilen	€ 3
Quasi Niënte	€ 3
Saudade	€ 3
Schola Davidica Utrecht	€ 3
Smartlappenkoor Hopeloos	€ 3
smartlappentheaterkoor "Nooit Meer Eenzaam"	€ 3
Soulkoor The Brand New Bags	€ 3
Stadhuiskoor Utrecht	€ 2
Stichting Amuze	€ 3
Stichting Braziliaans Koor Zumba!	€ 2
Stichting Cantaremos	€ 3
Stichting Cantiago	€ 2
Stichting Collegium Musicum Traiectum	€ 2
Stichting Concerto Cherise	€ 3
Stichting Domstad Jeugdorkest	€ 9
Stichting Eerste Steen	€ 3
Stichting Ensemble Illustre	€ 3
Stichting HADES	€ 3
Stichting Iedereen muziek	€ 3
Stichting Kamerkoor NEXT	€ 3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Klein Operakoor Wilhelminapark	€	3
Stichting Koor Kwaya	€	3
Stichting Koördinerend Orgaan Studentenmuziekgezelschappen Utrecht	€	27
Stichting Kunstorkest	€	3
Stichting Musical Theater Lab	€	3
Stichting Orkest van Utrecht	€	3
Stichting Oversized	€	3
Stichting Pigasos	€	3
Stichting Pionier Utrecht	€	2
Stichting Podium projecten	€	6
Stichting Projectkoor La Rosa	€	2
Stichting Schakelraad	€	2
Stichting Springtide	€	3
Stichting The Bees	€	3
Stichting Theatergroep Roerend Goed	€	3
Stichting Toneelgroep De Python	€	3
Stichting UICF	€	3
Stichting Utrechts Operakoor	€	3
Stichting Utrechtse Muziekacademie	€	3
Stichting Vinger in Je Oor	€	3
Stichting vocaal ensemble Pangaea	€	3
Stichting Young Jazz Society Utrecht	€	3
Stichting Zest	€	3
Stichting Zingen is Leuk Toch	€	3
Studance	€	2
Studenten Toneelvereniging STUK	€	2
Studio Voices	€	3
't Verzetje	€	3
The Lipsticks	€	2
Theatergroep SNEU	€	3
Theatergroep Zonder Helden	€	3
Toonkunstkoor Utrecht	€	3
Trajecti Voces	€	3
Uteregs Koor "Laat maar waaien"	€	2
Utrecht Vocals	€	3
Utrechts Vocaal Ensemble	€	3
Utrechtse Christelijke Muziekvereniging De Bazuin	€	9
Venus Vocaal Ensemble Utrechtse Studenten	€	3
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Vereniging Intra Mintra	€	3
Vereniging Kamerkoor Decamerone	€	3
Vereniging Koor Espressivo	€	3
Vereniging OCTO+	€	3
Vereniging OTIA	€	1
Vereniging Paleiskoor	€	3
Vereniging Songs & Strings Band	€	3
Vereniging van Amateur Beeldende Kunstenaars "Artivaria"	€	4
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	€	3
Vocal group AURORA	€	3
Vocal Group Utrecht	€	2
VOISZ Vocal Projects	€	1
Volksdansgroep Tarantella	€	1
Vrouwenkoor Malaika	€	3
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	€	2
Wijkorkest de Noord-Ooster	€	3
Wim Egz Ensemble	€	3
Zangria	€	3
Zangschool Utrecht	€	6
Zangvereniging Het Sterrenkoor	€	3
Zhena Koor	€	3
Zoroaster	€	3
Zwingin	€	3
Basisvoorzieningen	**€**	**367**
Ladyfit	€	63
Sports & Businesscampus "De Vechtsebanen" Exploitatie B.V.	€	241
Stichting Circus Diedom	€	30
Stichting Skatepark Utrecht	€	33
Beheerde speeltuinen	**€**	**2.730**
Stichting Buurttuin De Zandloper	€	139
Stichting Cultuurmakers Collectief	€	154
Stichting De Speelboom	€	92
Stichting de Watergeus	€	154
Stichting DOCK	€	999
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	€	139
Stichting Speelruimte Noordse Park	€	139
Stichting Sportspeeltuin Abstede	€	141
Stichting Union Breed	€	278
Stichting Utrecht Natuurlijk	€	320

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Wijkspeeltuin De Boog	€	95
Vereniging Dwarsverband	€	80
Belangenbehartiging en informatievoorziening	**€**	**1.535**
PACT Utrecht	€	10
Protestantse Theologische Universiteit (PThU)	€	40
Stichting De Omslag	€	140
Stichting De Vrijstaat	€	11
Stichting De Wilg	€	55
Stichting Droomboot	€	7
Stichting GOUD	€	287
Stichting Herstelwerk	€	45
Stichting Le Guess Who?	€	16
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	€	1
Stichting Nederlands Film Festival	€	35
Stichting PK	€	157
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	30
Stichting Spring	€	8
Stichting Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht	€	350
Stichting TivoliVredenburg	€	20
Stichting U op leeftijd	€	264
Stichting Zimihc	€	29
Subcultures	€	19
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	€	13
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**636**
Stichting Al Amal	€	288
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	€	100
Stichting Migrant Organisation for West Africans' Developement	€	11
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€	237
Brugfunctie (diversiteit) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**67**
Stichting Colored Qollective	€	54
Stichting Migrant Organisation for West Africans' Developement	€	14
Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	**€**	**86**
Bart Schaafsma B.V.	€	4
Beatz DanceStudio	€	4
Christelijke Omni Vereniging Door Edel Spel Tot Ontwikkeling (D.E.S.T.O.)	€	2
Culturele Sportstichting	€	4
Harttrimgroep Militair Hospitaal "Dr. A. Mathijsen"	€	2
Hellas Utrecht	€	2
Mixed Hockey Club Fletiomare	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Schaats en Inline-skate Vereniging Zeist	€	1
Scorpions Wheelchair Rugby Club Utrecht	€	4
Spel-Ontspanning-Beweging'87	€	3
Sportcentrum Verbon	€	4
Sportclub Antilope	€	4
Sportvereniging "Door Vriendschap Sterk Utrecht"	€	4
Sportvereniging Kampong Hockey	€	7
Stichting "Lucht door Water"	€	3
Stichting De Hoogstraat Revalidatie	€	10
Stichting Eye-opener Foundation	€	4
Stichting Fighting 4 Power	€	4
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	€	1
Utrechtse Sportstichting Samen Verder	€	4
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€	4
Utrechtse Wieler Vereniging "Het Stadion"	€	4
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	€	4
Voor Bewegen	€	4
Zwemvereniging Utrecht	€	3
Challenge buurtsportcoach sportakkoord	**€**	**141**
Stichting De Tussenvoorziening	€	19
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	20
Stichting On The Move Sportvrienden	€	102
Challenge samenwerking sportakkoord	**€**	**119**
FitYard	€	1
Stichting AxionContinu Groep	€	4
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	€	5
Stichting Sport Utrecht	€	35
Stichting Swimpact	€	11
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€	13
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	€	25
Voetbalvereniging De Meern	€	25
Challenge sportaanbieders sportakkoord	**€**	**92**
"Studenten Badminton Helios" (SB Helios)	€	1
"Utrechtse Studenten Zwem- en Waterpolofederatie" Het Zinkstuk	€	1
Acrobatiekvereniging Op de Kop	€	1
Algemene Utrechtse Studenten Roeivereniging " Orca"	€	1
American Footballclub Utrecht Dominators	€	1
Arktika	€	1
Badmintonclub Castellum	€	1

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Badmintonclub Iduna	€	1
Badmintonvereniging D.V.S. (dr. De Visserschool)	€	1
Basketballvereniging Utrecht Bull's	€	1
Beatz DanceStudio	€	1
BootcampUtrecht.nl B.V.	€	1
Break4U	€	1
City Bootcamp B.V.	€	1
Culturele Sportstichting	€	1
de Lopers van Lunetten	€	1
Dom City Roller Derby	€	1
Erik Verlaan Sport B.V.	€	1
Gym & Move Leidsche Rijn	€	1
Gymnastiekvereniging "Sport Vereent"	€	2
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht.	€	1
Honk- & Softbalvereniging UVV	€	1
IJsclub Siberia	€	1
Ilse Rietdijk	€	1
Katholieke Sportvereniging P.V.C.	€	1
Ki-Aikidovereniging Utrecht	€	1
Krav Maga Leidsche Rijn	€	1
L.T.C. Vechtlust	€	1
Leupensports	€	1
Max Potential	€	1
MG Management & Training	€	1
Mixed Hockey Club Fletiomare	€	1
Model Vlieg Club Midden Nederland	€	1
My Motion	€	1
Noble Goods Co.	€	1
Omnivereniging Zwaluwen Utrecht 1911	€	1
Onderwatersportvereniging Lake Diving	€	1
P.V.C.V.	€	1
Plezierig Vermaak Door Vriendschap (P.V.D.V.)	€	1
Rugbyende Utrechtse Studenten	€	1
Sanshinkai Aikido Utrecht	€	1
Schaakvereniging De Rode Loper	€	2
Schaats en Inline-skate Vereniging Zeist	€	1
Skate Days B.V.	€	1
Sportclub Antilope	€	1
Sportvereniging "Rivierwijkers"	€	1

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Sportvereniging "Sporting '70"	€	1
Sportvereniging Eminent Boys	€	1
Sportvereniging Kampong Hockey	€	1
Sportvereniging Kampong Tennis	€	1
Sportvereniging Vechtzoom	€	1
Stichting Body Mind Soul Lifestyle	€	1
Stichting Circus Diedom	€	1
Stichting De Hoogstraat Revalidatie	€	1
Stichting Dijckzigt	€	1
Stichting IJshockeyclub Utrecht IJ.C.U.	€	1
Stichting Japanse en Koreaanse Krijgskunsten	€	2
Stichting Klarita-Fit	€	1
Stichting LABC Triathlon	€	1
Stichting On The Move Sportvrienden	€	1
Stichting Regionaal Trainingscentrum Midden en Regionale Waterpolo School Midden	€	1
Stichting Schaatsacademie Utrecht	€	1
Stichting Senior Academy, Programma Dames, RAMO	€	1
Stichting Skatepark Utrecht	€	1
Stichting Sportbroeders	€	1
Stichting Studenten Faciliteiten	€	1
Stichting ter bevordering van de Utrechtse schaaksport	€	1
Stichting Top Judo Utrecht	€	1
Stichting Utrecht Climbing	€	1
Studance	€	1
Studententurnvereniging U-turn	€	1
T.C. Domstad	€	1
TC de Uithof	€	1
Tennisvereniging PVC	€	1
Tennisvereniging ULTC-Iduna	€	1
Tsuru-do Shudo Kan	€	1
Turn4u	€	1
Unchain the Tigers B.V.	€	1
Urban Circus	€	1
Utrechtse Christelijke Sportclub "Eenheid Doet Overwinnen" (E.D.O.)	€	1
Utrechtse Gymnastiek- en Turnvereniging DOO/K&V	€	1
Utrechtse Rugby Club	€	1
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€	2
Utrechtse Sportvereniging Elinkwijk	€	2

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Utrechtse Studenten Schaatsvereniging "Softijs"	€	1
Utrechtse Studenten Survival Vereniging Simius Hircus	€	2
Utrechtse Studenten Voetbalvereniging Odysseus 1991	€	1
Utrechtse Studenten Wielervereniging "De Domrenner"	€	2
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet (USKV Hebbes)	€	1
Utrechtse Tafeltennisclub	€	1
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	€	1
Vereniging Bridgeclub Wilhelminapark	€	1
Vereniging van Schoonrijders sport en cultuur	€	1
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	€	1
Voetbal Vereniging Utrecht- Ardahanspor	€	1
Voetbalvereniging Jaffa	€	1
Volleybal Vereniging Utrecht	€	1
Volleybalvereniging Van Slag	€	2
World Innchifighting Academy	€	1
Zuilense Tennis Club	€	1
Zwaard & Steen	€	1
Zwemvereniging Utrecht	€	1
Combinatiefunctionarissen	**€**	**259**
Stichting BAK, basis voor actuele kunst	€	13
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	64
Stichting Cultuur 19	€	38
Stichting De Vrijstaat	€	45
Stichting Het Filiaal theatermakers	€	16
Stichting Het Wilde Westen	€	32
Stichting NUT (Nieuw Utrechts Toneel)	€	19
Stichting Zimihc	€	32
Cultuurnota 2021-2024	**€**	**42.032**
Stichting BAK, basis voor actuele kunst	€	620
Stichting CaféTheaterFestival	€	115
Stichting Camerata Trajectina	€	30
Stichting Casco	€	118
Stichting Centraal Museum	€	9.138
Stichting Creative Coding Utrecht	€	35
Stichting Cultuur 19	€	662
Stichting De Dansers	€	131
Stichting De Helling Utrecht	€	417
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	€	66

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Deplaatsmaker	€	58
Stichting DOX	€	325
Stichting Dutch Harp Festival	€	47
Stichting eenvijfvijf	€	106
Stichting EKKO	€	567
Stichting EX	€	38
Stichting Filmtheater 't Hoogt	€	438
Stichting Fotodok	€	177
Stichting Gaudeamus Muziekweek	€	330
Stichting Het Filiaal theatermakers	€	524
Stichting Het Huis	€	440
Stichting Het Literatuurhuis	€	360
Stichting Holland Baroque	€	77
Stichting Holland Opera	€	89
Stichting Illusionary Rockaz Company	€	100
Stichting IMPAKT	€	236
Stichting Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht	€	77
Stichting Kaboom Animation Festival	€	89
Stichting Le Guess Who?	€	331
STICHTING MUSEUM STERRENWACHT SONNENBORGH	€	156
Stichting Museum van Zuilen	€	65
Stichting Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement	€	1.089
Stichting Nederlands Film Festival	€	577
Stichting Nederlands Kamerkoor	€	220
Stichting Nederlands Volksbuurtmuseum	€	196
Stichting NUT (Nieuw Utrechts Toneel)	€	228
Stichting Organisatie Oude Muziek	€	507
Stichting Pluk de Nacht	€	21
Stichting Residenties	€	80
Stichting Room with a view	€	165
Stichting SETUP	€	76
Stichting Shifft	€	100
Stichting Spring	€	524
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	€	7.875
Stichting Storm	€	337
Stichting Stuim	€	118
Stichting Stut Theater	€	390
Stichting Theater Kikker	€	1.839
Stichting Theater Utrecht	€	649

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Theatergroep Aluin	€	223
Stichting TivoliVredenburg	€	10.531
Stichting Utrecht Verdicht!	€	14
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vrienden	€	18
Stichting Werftheater Activiteiten	€	8
Stichting What You See Festival	€	112
Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	€	17
Vereniging Genootschap Kunstliefde	€	154
Cultuurnota 2021-2024 Participatie	**€**	**3.250**
Harmonie Orkest Vleuten	€	58
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	625
Stichting CPRT	€	154
Stichting De Vrijstaat	€	350
Stichting Het Wilde Westen	€	265
Stichting New Dutch Connections	€	123
Stichting Ruis	€	145
Stichting Zimihc	€	1.494
Zuilens Fanfare Corps	€	37
Cultuurparticipatie	**€**	**1.025**
Omroep Utrecht Stichting	€	604
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	€	99
Stichting Journallab	€	-
Stichting Kunst- en CultuurKanaal30	€	33
Stichting Sharing Arts Society	€	10
Stichting TivoliVredenburg	€	279
Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn - Vleuten de Meern	**€**	**117**
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	50
Stichting Cultuur 19	€	50
Stichting De Vrijstaat	€	17
Gezond Leren op School	**€**	**755**
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	320
Stichting DKP Onderwijsgroep	€	7
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	55
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	146
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	226
Gezonde leefstijl-subsidietender Sport	**€**	**157**
Stichting LunchMaatjes	€	3
Stichting Sport Utrecht	€	154
Grootschalige schoolsportevenementen	**€**	**43**

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
DUO Cursussen B.V.	€	25
Hellas Utrecht	€	18
Grootschalige sportevenementen	**€**	**208**
Atletiek Vereniging Phoenix	€	22
Central Events B.V.	€	30
Golazo Utrecht B.V.	€	30
Honk- & Softbalvereniging UVV	€	30
Nederlandse Basketball Bond	€	24
SportworX International B.V.	€	30
Stichting UtrechTrent	€	30
Utrechtse Krachtsport Vereniging "De Halter", (U.K.V. "De Halter")	€	13
Grotere sportdeelname van kinderen	**€**	**119**
Stichting Sport Utrecht	€	119
Impuls jongerencultuur	**€**	**140**
Stichting De Helling Utrecht	€	50
Stichting De Vechtclub	€	40
Stichting VUUUR	€	50
Impulssubsidies Cultuur	**€**	**153**
10x	€	3
Anne Boeschoten	€	2
Anne Catharina	€	3
Aron Goossens	€	3
Bas van de Ven	€	3
Coco van der Wiel	€	3
E.V.A.	€	3
Evelina Argyrou Pianist	€	3
Gier·O·Scope	€	3
Heleen van der Donck	€	3
Hester Kirkels	€	3
Iason Voliotis	€	3
Janine Caalders | Beeldende kunst	€	3
Jobu Theatre	€	3
Jos Mauro	€	3
Leonie Marlyze	€	3
Libra's Care	€	1
Lieneke Grollé	€	3
Lovely Lad	€	3
Lydia Kordonia	€	1
Maarten Dekker	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Melodrama	€	3
Michelle Vossen	€	3
Myrte Legerstee	€	3
Mystha Mandersloot	€	3
Nahuel Cano	€	3
P.H. Schleidt	€	3
Particulier	€	35
PLAY Community Stichting	€	2
Romy Saloua	€	3
Rosina L.	€	2
Roxy van Bemmel	€	3
Seine	€	3
Speakerfreaker Sound & Video	€	3
Stichting Dutch modular Fest	€	3
Stichting Geek Collectief	€	2
Stichting Hapklaar	€	3
Stichting Klaterklanken	€	3
Stichting Punt Nu	€	3
Stichting Snorhaar	€	3
Stichting Spelbrekers	€	3
Stichting Suspirium	€	3
Studio Paul Boereboom	€	3
Suntjens Media	€	3
Teuntje Post	€	3
Thomas du Gardijn Producties	€	3
Tobias van der Valk	€	2
Tom de Ronde	€	3
V.O.F. Sjors & Elene	€	3
Veboli	€	3
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	**€**	**158**
Stichting Uranus Cultuurlab 3	€	102
Studio Bonte	€	56
Investeringsbijdrage muziekstudio's	**€**	**189**
Mass Audio	€	30
Stichting Deplaatsmaker	€	148
Stichting NUtrecht	€	1
Whistle Whistle Music	€	12
Kleinschalige sportevenementen	**€**	**68**
"SPORTVERENIGING VELOX-SVVU-CELERITUDO VSC"	€	2

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
165Beats B.V.	€	5
Atletiek Vereniging Phoenix	€	5
Casca Dura Capoeira Company	€	1
Exventure	€	5
FLGZ. B.V.	€	5
Golazo Athletics B.V.	€	1
Golazo Utrecht B.V.	€	5
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	€	4
Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	€	1
Roundnet Nederland	€	1
Stichting Freestyle Voetbal Nederland	€	5
Stichting Kindertriathlon Leidsche Rijn	€	2
Stichting Leer Zelf Online	€	4
STICHTING LEIDSCHERIJNSPORTIEF	€	5
Stichting Singel Swim Utrecht	€	5
Stichting Studenten Faciliteiten	€	2
Stichting Triathlon Utrecht	€	6
Stichting Utrecht Survivalrun	€	1
Stichting Wielerplatform Utrecht	€	5
Trecho	€	1
U-Track	€	1
Utrechtse Vereniging voor Onderwaterhockey	€	1
Laaggeletterdheid - taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**2.004**
"Stichting Prago" (Praktisch Gericht Onderwijs)	€	172
Geluks B.V.	€	71
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	201
Stichting Gilde Utrecht	€	94
Stichting Gouden Dagen	€	41
Stichting Taal doet meer	€	620
Stichting WIJ 3.0	€	805
Maatschappelijke dienstijd Utrecht	**€**	**324**
Starters4Communities B.V.	€	294
Stichting On The Move Sportvrienden	€	30
Mediaplatform	**€**	**82**
Stichting Journallab	€	82
Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	**€**	**584**
Stichting Art.1 Midden Nederland	€	584
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	**€**	**973**

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting U Centraal	€	973
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	**€**	**894**
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	€	894
NT2 voor volwassenen	**€**	**194**
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	€	194
Productie en programmering	**€**	**4.099**
De Fanfare	€	3
Harmonie Orkest Vleuten	€	14
Muziekvereniging "De Bazuin"	€	7
PACT Utrecht	€	10
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	24
Stichting Catching Cultures Orchestra	€	59
Stichting Centraal Museum	€	80
Stichting Club Lam	€	55
Stichting CPRT	€	25
Stichting De Helling Utrecht	€	165
Stichting De Nijverheid	€	59
Stichting Deplaatsmaker	€	524
Stichting Domstad Jeugdorkest	€	17
Stichting EKKO	€	34
Stichting Free-DOM	€	59
Stichting iona&rineke	€	59
Stichting Ism & Heit	€	59
Stichting Kloof	€	32
Stichting Leegstand Oplossers Utrecht	€	9
Stichting Mooie Woorden Utrecht	€	59
Stichting Muziekhuis Utrecht	€	39
Stichting Nederlands Film Festival	€	7
Stichting Operamakers	€	55
Stichting Pynarello	€	59
Stichting Sharing Arts Society	€	20
Stichting Sounds Like Touch	€	46
Stichting Studio Figur	€	59
Stichting Theater Kikker	€	11
Stichting Theaterhuis de Berenkuil	€	96
Stichting TivoliVredenburg	€	2.178
Stichting Uncloud	€	48
Stichting Uranus Cultuurlab 3	€	-
Stichting Utrechts Requiem	€	59

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting VUUUR	€	50
Stichting Werftheater Activiteiten	€	-
Studio Bonte	€	-
Teatro B.V.	€	18
Uteregs Koor "Laat maar waaien"	€	1
Projectregeling ronde 1	**€**	**182**
Les maîtres musicaux	€	20
Noble Goods Co.	€	20
Stichting Bevordering Utrechtse Improvisatie	€	20
Stichting Culture Connection	€	15
Stichting Jeugdtheater Utrecht	€	20
Stichting Jongerentheater Link	€	9
Stichting LaLa Foundation	€	12
STICHTING MUSA	€	3
Stichting Mystiek Mediterrane Muziek	€	8
Stichting Nederlandse Breaking League	€	15
Stichting New Music NOW	€	20
Stichting Resonance	€	20
Projectregeling ronde 2	**€**	**215**
Christine Breur	€	3
Collegium Majorum Utrecht	€	3
Derk Over	€	9
Jeborr	€	15
Les maîtres musicaux	€	20
Liam Kilt McCall	€	17
Robin Nimanong	€	7
Stichting BUITENSTAANDER	€	10
Stichting Catharina Nu	€	18
Stichting De Rode Eenhoorn	€	20
Stichting een van de jongens	€	20
Stichting Jonge Klei	€	17
Stichting Opslag voor Cacao	€	20
Stichting Sociaal Cultureel Cafe Multatuli	€	18
Stichting Stadsklooster Utrecht	€	20
Projectregeling ronde 3	**€**	**149**
Anna van der Kruis	€	9
Dekoor	€	20
Flinck Film B.V.	€	5
Hangplek voor Ouderen	€	2

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Acacialand	€	19
Stichting ArtTrace	€	15
Stichting Concerto Cherise	€	1
Stichting Das Spectrum	€	13
Stichting De Sterremolen	€	3
Stichting Kunstpubliek	€	7
Stichting Onder het Buro	€	5
Stichting Passe Partout	€	6
Stichting TG Tiefschnee	€	12
Stichting Wild Gebroed Producties	€	20
Studio Paul Boereboom	€	12
Projectregeling ronde 4	**€**	**274**
De Fanfare	€	2
Marjolein Koster	€	20
Stichting Birds of Paradise	€	20
Stichting Captain Hoek	€	18
Stichting Catharina Nu	€	20
Stichting Dabke Night	€	3
Stichting Domein voor Kunstkritiek	€	9
Stichting Holland Opera	€	20
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	19
Stichting Merely Players	€	12
Stichting Mimeplatform Nederland	€	20
Stichting Nederlands Studenten Jazz Orkest	€	3
Stichting New Music NOW	€	20
Stichting Non Creators Company	€	10
Stichting Pocket Knife Army	€	20
Stichting Postland	€	10
Stichting Studio Vacuüm	€	8
Stichting Truus van Lier	€	10
Stichting vocaal ensemble Pangaea	€	7
Stichting Water Music	€	4
Stichting WYF	€	15
Toonkunstkoor Utrecht	€	5
Samen voor Overvecht-Gezonde wijk	**€**	**398**
S.V. Overvecht DE Dreef.	€	38
Stichting DOCK	€	157
Stichting Overvecht Gezond!	€	49
Stichting Power by Peers	€	87

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Sport Utrecht	€	66
Scoutingactiviteiten	**€**	**254**
Stichting Scouting Utrecht	€	254
Sekswerk	**€**	**1.383**
Stichting De Tussenvoorziening	€	1.383
Slavernijverleden zichtbaar maken	**€**	**59**
Miriam Frantzen	€	10
Particulier	€	20
Stichting Afro Vibes	€	9
Stichting Federatie Asha	€	10
Stichting Heilzame Verwerking Slavernijverleden voor 'wit' en 'zwart'	€	10
Sociaal makelaarschap	**€**	**8.814**
Stichting DOCK	€	8.814
Sport bewegen en verenigingsondersteuning	**€**	**4.163**
Stichting Samen voor Ouderen met een Migratieachtergrond in Nederland	€	-
Stichting Sport Utrecht	€	4.163
Sport bewegen en verenigingsondersteuning - topsport	**€**	**329**
Stichting Facilitair Bedrijf SV Kampong	€	30
Stichting Sport Utrecht	€	299
Stimuleren vrijwilligerswerk	**€**	**32**
Stichting de Utrechtse Uitdaging	€	32
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**65**
Stichting Taal doet meer	€	65
Talentenprogramma Sport	**€**	**48**
Stichting KNSB Talent Team Midden-Oost	€	10
Stichting LABC Triathlon	€	10
Stichting Regionaal Trainingscentrum Midden en Regionale Waterpolo School Midden	€	10
Stichting Top Judo Utrecht	€	8
Volleybal Vereniging Utrecht	€	10
Toeleiding naar (bemoei)zorg	**€**	**170**
Stichting Altrecht	€	170
Verslavingspreventie	**€**	**1.756**
Stichting Arkin	€	1.555
Stichting Chris en Voorkom!	€	1
Stichting Krachtwijken	€	200
Verslavingszorg	**€**	**1.786**
Stichting Arkin	€	1.786
Versterken Sociale Basis	**€**	**404**
Stichting Bartholomeus Gasthuis	€	26

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting DOCK	€	175
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	78
Stichting PK	€	-
Stichting U Centraal	€	125
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	**€**	**257**
COC Midden-Nederland	€	60
Particulier	€	17
Reflex Training	€	7
Stichting Colored Qollective	€	5
Stichting Comité 30 juni/ 1 juli Utrecht	€	37
Stichting New Dutch Connections	€	50
Stichting NNID, Nederlandse organisatie voor seksediversiteit	€	8
Stichting UQCF	€	30
Stichting Utrecht Canal Pride	€	12
Stichting Utrecht in Dialoog	€	27
Turkse Ondernemers Vereniging Utrecht	€	5
Welzijn op recept	**€**	**155**
Stichting DOCK	€	60
Stichting Sport Utrecht	€	95
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**1.467**
Bewonersvereniging De Klop	€	70
Stichting "De Boeg"	€	10
Stichting Burezina	€	58
Stichting Buurthuis Stella Maris	€	33
Stichting Culturele en Ontspanningsvereniging Utrechtse Woningbouwvereniging Utrecht	€	4
Stichting De Nieuwe Jutter	€	76
Stichting Het Wevehuis	€	14
Stichting Jongerencentrum Utrecht	€	44
Stichting Nieuw Rotsoord	€	681
Stichting Podium Oost	€	98
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	€	130
Stichting Speeltuin Pijlsweerd	€	6
Stichting Speeltuin voorheen de Pan	€	30
Stichting Speelvoorziening De Torteltuin	€	39
Stichting Vrienden van De Roef	€	6
Stichting Welzijn Saffier	€	5
Vereniging Dwarsverband	€	158
Zuilen samen sterk	€	7

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
WMO collectieve GGZ preventie	**€**	**65**
Indigo Midden-Nederland B.V.	€	65
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**5.563**
HUMANITAS, Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw	€	507
Stichting "Weekje Weg"	€	24
Stichting Al Amal	€	398
Stichting Alzheimer Nederland	€	10
Stichting Big Friends Utrecht	€	95
Stichting Buurt Mobiel	€	94
Stichting Buurtblinkers	€	18
Stichting BuurtBuik	€	25
Stichting Buurtmaaltijden	€	36
Stichting Centrum voor Levensvragen Midden-Nederland	€	42
Stichting De Buurt	€	24
Stichting De Emigratie Generatie	€	12
Stichting de Kracht van Zuilen	€	45
Stichting De Voedseltuin Overvecht	€	34
Stichting Divers Werkt	€	8
Stichting eet mee!	€	33
Stichting Handjehelpen	€	859
Stichting Hospice Utrecht	€	97
Stichting IMC Weekendschool	€	35
Stichting Interakt Contour Groep	€	34
Stichting Kamers met Aandacht	€	72
Stichting Leergeld Utrecht	€	145
Stichting Leren voor de Toekomst	€	22
Stichting Lister	€	45
Stichting Mama Vita	€	4
Stichting Mo'Move	€	38
Stichting NL Cares	€	35
Stichting Ontmoetingshuis Lunetten	€	7
Stichting Oog voor Utrecht	€	50
Stichting Opa's en Oma's Passen Op Een Huisdier	€	15
Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan	€	11
Stichting Podium Oost	€	16
Stichting Power by Peers	€	25
Stichting Present Utrecht	€	152
Stichting Samen voor Ouderen met een Migratieachtergrond in Nederland	€	61

	x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€ 104.897**
Stichting SeniorenStudent	€ 45
Stichting Serve the City Utrecht	€ 89
Stichting Sharing Arts Society	€ 19
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	€ 23
Stichting Spaarkracht	€ 50
Stichting Speel-O-Theek Tuf-Tuf	€ 14
Stichting Sport Utrecht	€ 68
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€ 47
Stichting Thuisgekookt	€ 139
Stichting TrösT	€ 5
Stichting TussenThuis	€ 20
Stichting U Centraal	€ 1.200
Stichting Utrecht Op Orde	€ 70
Stichting VanHarte	€ 24
Stichting Verkeerstuin Utrecht	€ 20
Stichting Vier Het Leven	€ 5
Stichting Villa Pinedo	€ 19
Stichting Voedselbank Utrecht	€ 61
Stichting Welzijn Saffier	€ 15
Stichting Wijkwijzer Noordoost	€ 47
Stichting WIL in je buurt (WIL)	€ 26
Stichting Wishingwellwest	€ 198
Stichting Youth for Christ Nederland	€ 77
Stichting Zelfhelp Nederland, tevens handelend onder de naam Buitenveldertwerkgroepen	€ 5
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€ 14
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	€ 56
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	€ 9
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	€ 70

Algemene middelen en overhead
Geen subsidies op subsidiestaat

Subsidieverantwoording per ontvanger

Inleiding
De subsidieverantwoording per ontvanger wordt op alfabetische volgorde weergegeven.

A

x € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
10x	3
165Beats B.V.	5
A-Capella-Koor "Close Focus"	3
Acrobatiekvereniging Op de Kop	1
Ad Hoc Orkest	3
A-Do-Re	2
Algemene Utrechtse Studenten Roeivereniging " Orca"	1
A-Mac B.V.	5
Amateur Tuinders Vereniging "Stadion"	1
American Footballclub Utrecht Dominators	1
Arktika	1
Asito B.V.	3
ASR Nederland N.V.	33
Atletiek Vereniging Phoenix	29

B

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
B.V. tot Exploitatie van de Utrechtsche Studentensocieteit	5
Badhuis B.V.	3
Badmintonclub Castellum	1
Badmintonclub Iduna	1
Badmintonvereniging D.V.S. (dr. De Visserschool)	1
Balans Automatisering	5
Bart Schaafsma B.V.	4
Basketballvereniging Utrecht Bull's	1
Beatz DanceStudio	4
Bewonersvereniging De Componist	2
Bewonersvereniging De Klop	124
Bewonersvereniging EsCaFi	1

Bewonersvereniging Hart voor Leidsche Rijn	1
Bewonersvereniging Het Kleine Wijk	1
Bewonersvereniging Nijenrode	1
Bianca Pakt Uit	3
Big Band Utrecht	3
BikeFlip B.V.	18
Biljartvereniging "Ons Genoegen"	1
Bird Pack	3
BLOS Kinderopvang B.V.	544
Bon Ton	3
BootcampUtrecht.nl B.V.	1
Bourdif Gym	20
Break4U	1
Buitenplaats de Sluis	2
Bureau LWPC B.V.	156
Buurtvereniging Hoogelanden	1
Buurtvereniging Margriet	3
Buurtwerkkamer Coöperatie U.A.	261

C

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Caching B.V.	9
Cantate Zus & Zo	3
Cantatori Del Duomo	3
Carnavals Federatie Utrecht	4
Casca Dura Capoeira Company	1
CBRE B.V.	4
Central Events B.V.	40
Certa Advocaten B.V.	14
Christelijke Omni Vereniging Door Edel Spel Tot Ontwikkeling (D.E.S.T.O.)	2
City Bootcamp B.V.	1
COC Midden-Nederland	60
Collegium Majorum Utrecht	3
Collegium Studiosorum Veritas	1
Coöperatie De Stadsjutters U.A.	3
Coöperatie DOKAcademie 030 UA	23
Coöperatie Oog voor Warmte U.A.	5
Coöperatieve Agrarische Bedrijfsverzorging AB Midden Nederland U.A.	3
Coqu	3

Covers Couture B.V.	3
Culturele Sportstichting	4
Cycloon Mens en Ontwikkeling B.V.	2

D

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Danscentrum Cornelissen B.V.	4
DDK B.V.	1
De Buurtkerk	9
De Fanfare	5
De Jonge Ontdekker B.V.	83
de Lopers van Lunetten	1
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	32
De Steegzangers	3
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	87
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	1.471
Decibelle	3
Dekoor	20
Diaconie Protestantse Gemeente te Utrecht	8
Dionysos Office Investments B.V.	5
Diversas	2
DOK 030 B.V.	106
Dom City Roller Derby	1
DomTiDom	3
Doopsgezinde Gemeente Utrecht	20
DUO Cursussen B.V.	25
Duurzaamheidsleningen	6.000
DynamiQ Voices	3

E

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
E.V.A.	3
EDUCATIS	3
Eenmanszaak	173
Elevation Events B.V.	10
Energiepartners B.V.	1
Erik Verlaan Sport B.V.	1

Estrivo	3
Evelina Argyrou Pianist	3
Exventure	5

F

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Fairy Tails VOF	2
Flavourites Portal B.V.	33
FLGZ. B.V.	5
Flinck Film B.V.	5
Folkloristische Dansgroep "Dospovo"	1
Football Club Utrecht B.V.	21
Friedeberg Consultancy B.V.	2
Fruitbomenvereniging "De Bongerd"	1
Furore	3

G

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Geluks B.V.	435
Gemeente Nieuwegein	76
Gemeente Woerden	64
Gemeente Zeist	65
Gemengd koor Nootabene	3
Gemengde Zangvereniging "Stem Des Volks" Utrecht	13
Gier·O·Scope	3
GO Technologies B.V.	45
Golazo Athletics B.V.	1
Golazo Utrecht B.V.	35
Gospelkoor Rejoice	3
Grachtensmart	1
GreenFox Social Return B.V.	1
GreentoGrow B.V.	33
Groendakcoach B.V.	10
gro-up Kinderopvang B.V.	1.564
Gym & Move Leidsche Rijn	1
Gymnastiekvereniging "Sport Vereent"	2
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht.	1

H

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Hangplek voor Ouderen	2
Harmonie Orkest Vleuten	71
Hartkoor Utrecht	3
Harttrimgroep Militair Hospitaal "Dr. A. Mathijsen"	2
Heleen van der Donck	3
Hellas Utrecht	20
Herstel op Poten	29
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	19
Het Nederlandse Rode Kruis	121
Het Zolderkoor	3
Historische Vereniging Oud-Utrecht	5
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	18
Holding Charlie Chiu B.V.	64
Honk- & Softbalvereniging UVV	31
Hoor de Haar	1
Hope Church Utrecht	11
Hotel-Café-Restaurant De Biltsche Hoek Exploitatie B.V.	4
HUMANITAS, Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw	507
Huurdersbelangenvereniging Joke Smitplein	4
Huurdersvereniging Kersenboomgaard	7

I

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
IJsclub Siberia	36
IMK Academy B.V.	7
IMK Intermediair B.V.	10
Indigo Midden-Nederland B.V.	65
INEXS Projectmanagement	4
Invictus Ontwikkeling & Beheer B.V.	10
iPractice B.V.	14
Islamitische Stichting Nederland (Hollanda Diyanet Vakfi) Eyup Sultan Utrecht	7
Itude ICT Connaisseurs B.V.	82

iYoga Utrecht	1

J

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
J.S. Property B.V.	4
Jazzalike Bigband	3
JCI Domstad	1
Jeborr	15
Jeugd Stichting "Tamount" voor Cultuur en Integratie	7
Jinc	119
Jobu Theatre	3
JV SVV Ontwikkeling B.V.	525

K

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Kade 28 B.V.	3
Kamerkoor 4 Bij 4	3
Kamerkoor Amor Vincit	3
Kamerkoor Lamusa	2
Kamerkoor Sforzato	3
Kamerkoor Sjanton	3
Kamerorkest Trajectum	3
Katholiek Vrouwennetwerk "Zij-Actief" afdeling De Meern	1
Katholieke Bond van en voor Ouderen, Afdeling Leidsche Rijn	5
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	1.538
Katholieke Sportvereniging P.V.C.	1
Ki-Aikidovereniging Utrecht	1
Klup B.V.	40
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	4
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	3
Koor Windkracht 8	2
Kopersvereniging Zwarte Woud	1
Krav Maga Leidsche Rijn	1

L

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
L.T.C. Vechtlust	1
Ladyfit	63
Leeuwenhart	3
Legendary Music Stichting	3
Leidsche Rijn Koor	3
Les maîtres musicaux	40
Leupensports	1
Libra's Care	1
Lockefeer Interim & Advies	3
Loonkostensubsidies	4.181
Lovely Lad	3
LUNA Movement	4
Lunetten WilWel	11

M

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Maatschap Okkerse + Schop Advocaten	7
MAC & ICT Services B.V.	1
Malsch Technovaluation	20
Marcelliens Good Company	72
Marokkaanse Ouderraad Kanaleneiland (Mork)	7
Mass Audio	30
Max Potential	1
Melodrama	3
MG Management & Training	1
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	2
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	9
MIX-2000 B.V.	20
Mixed Hockey Club Fletiomare	4
Model Vlieg Club Midden Nederland	1
Moestuin Maarschalkerweerd zorg en ondersteuning B.V.	26
Motel Breukelen B.V.	2
Museumkwartier B.V.	1

Muziekvereniging "De Bazuin"	10
My Motion	8

N

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Nederlandse Basketball Bond	24
Nederlandse Gereformeerde Kerk Utrecht - RijnWaarde	13
Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	1
Noble Goods Co.	34

O

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Oefening Bart Kunst	23
Omniteq B.V.	1
Omnivereniging Zwaluwen Utrecht 1911	1
Omroep Utrecht Stichting	604
Ondernemersvereniging "#ASW030"	14
Ondernemersvereniging Biltstraat	3
Ondernemersvereniging Puur Oost	19
Ondernemersvereniging Winkelcentrum Lunetten	17
Onderwatersportvereniging Lake Diving	1
Oranje- en Wijkvereniging Oog in Al	6
Oranje Stichting "Wilhelmina"	22
Oranjevereniging "De Meern"	14
Oudervereniging Montessorischool Arcade	4
Oudewater Vastgoed	13
Over Rood	123

P

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
P.H. Schleidt	3
P.V.C.V.	1
PACT Utrecht	20
Par Ti Tuur	3

Parnassia Groep B.V.	71
Parochie Heilige Gerardus Majella	11
Parochie Licht van Christus	5
Parochie St. Martinus	18
Particulier	2.596
Partou B.V.	47
Parzijde B.V.	7
Pica Bella	2
PLAY Community Stichting	2
Plezierig Vermaak Door Vriendschap (P.V.D.V.)	1
Popkoor Koffer	2
Popkoor Utrecht	6
Popkoor Zuilen	3
Pozitive	141
Productiehuis 5GRADENOOST	2
Project O B.V.	28
Protestantse Stichting Vrienden van de Domkerk	14
Protestantse Theologische Universiteit (PThU)	40
Puck Communicatie	12

Q

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Quasi Niënte	3

R

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Randstad RiseSmart B.V.	4
Reflex Training	7
Restaurant Heimat B.V.	3
ROM Regio Utrecht B.V.	694
Rosina L.	2
Roundnet Nederland	1
Rugbyende Utrechtse Studenten	1

S

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
S.V. Overvecht DE Dreef.	38

Sanshinkai Aikido Utrecht	1
Saudade	3
Schaakvereniging De Rode Loper	2
Schaats en Inline-skate Vereniging Zeist	2
Schola Davidica Utrecht	3
Schoolvereniging Agatha Snellen	12
Scorpions Wheelchair Rugby Club Utrecht	4
Seine	3
Shopping Centre LRC B.V.	13
Skate Days B.V.	1
Smartlappenkoor Hopeloos	3
smartlappentheaterkoor "Nooit Meer Eenzaam"	3
Smeerboel B.V.	10
Social Capital Den Haag B.V.	5
Sociale Verzekeringsbank	8
Soenda B.V.	10
Soenda Indoor B.V.	8
SOIA B.V.	8
Solvid Ondernemen B.V.	25
Soulkoor The Brand New Bags	3
Speakerfreaker Sound & Video	3
Spel-Ontspanning-Beweging'87	3
Sportcentrum Verbon	4
Sportclub Antilope	4
Sports & Businesscampus "De Vechtsebanen" Exploitatie B.V.	241
Sportvereniging "Door Vriendschap Sterk Utrecht"	4
Sportvereniging "Rivierwijkers"	1
Sportvereniging "Sporting '70"	1
Sportvereniging Eminent Boys	12
Sportvereniging Faja Lobi KDS (Krachtig Door Samenwerking)	6
Sportvereniging Kampong Hockey	8
Sportvereniging Kampong Tennis	1
Sportvereniging Vechtzoom	1
SPORTVERENIGING VELOX-SVVU-CELERITUDO VSC	2
SportworX International B.V.	40
SportworX Nederland B.V.	50
Stadhuiskoor Utrecht	2
Stadsjochies B.V.	15
Starters4Communities B.V.	334

Stedin Groep Personeels B.V.	2
Stevelink Bedrijfsadvies	13
Sticht Gooise Wandelsport Bond	2
Stichting "De Boeg"	10
Stichting "Elim"	52
Stichting "Lucht door Water"	3
Stichting "The India Foundation"	7
Stichting "Weekje Weg"	24
Stichting "Zuilen/Ondiep GEZond"	64
Stichting (Un)commissioned	8
Stichting 030 Office	200
Stichting 4 en 5 mei Leidsche Rijn	18
Stichting 4 mei Comité Utrecht	41
Stichting Abrona	100
Stichting Acacialand	19
Stichting Afro Vibes	9
Stichting Agnes van Leeuwenberch	374
Stichting Al Amal	1.216
Stichting Al Amana Scholen	257
Stichting Altrecht	170
Stichting Alzheimer Nederland	10
Stichting Amuze	3
Stichting Aorta	112
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	31
Stichting Arkin	3.371
Stichting Art.1 Midden Nederland	584
Stichting ArtTrace	15
Stichting Attifa	163
Stichting AxionContinu Groep	4
Stichting Baantraject Care & Preventie	47
Stichting BAK, basis voor actuele kunst	633
Stichting Barka	188
Stichting Bartholomeus Gasthuis	26
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	14
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	2
Stichting Beheergroep Schimmelplein	17
Stichting Bevordering Utrechtse Improvisatie	20
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	125
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	5

Stichting Bewonersplatform Overvecht	3
Stichting Big Friends Utrecht	183
Stichting Binnenstadskrant	20
Stichting Birds of Paradise	20
Stichting BlauwLicht	89
Stichting Body Mind Soul Lifestyle	6
Stichting Boerderij De Hoef	10
Stichting Bo-Ex '91	637
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	764
Stichting Braziliaans Koor Zumba!	2
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	67
Stichting BUITENSTAANDER	10
Stichting Burezina	121
Stichting Buurt Mobiel	94
Stichting Buurtblinkers	18
Stichting BuurtBuik	25
Stichting Buurtfonds Rivierenwijk-Dichterswijk	5
Stichting Buurthuis Stella Maris	33
Stichting Buurtkrant De Noordwester	13
Stichting Buurtmaaltijden	90
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	100
Stichting Buurtsport	27
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	26.887
Stichting Buurttuin De Zandloper	140
Stichting Buurttuin Johanniterveld	3
Stichting CaféTheaterFestival	115
Stichting Camerata Trajectina	30
Stichting Cantaremos	3
Stichting Cantiago	2
Stichting Captain Hoek	18
Stichting Casa Latina	5
Stichting Casco	118
Stichting Catching Cultures Orchestra	59
Stichting Catharina Nu	38
Stichting Centraal Museum	9.218
Stichting Centrum voor Levensvragen Midden-Nederland	58
Stichting Centrummanagement Utrecht	45
Stichting Chris en Voorkom!	1
Stichting Circus Diedom	31

Stichting Club Lam	55
Stichting Collective Nouns	412
Stichting Collegium Musicum Traiectum	2
Stichting Colored Qollective	59
Stichting Comité 30 juni/ 1 juli Utrecht	72
Stichting Comité Julianapark	18
Stichting Concerto Cherise	4
Stichting CPRT	179
Stichting Creative Coding Utrecht	35
Stichting Culture Connection	15
Stichting Culturele en Ontspanningsvereniging Utrechtse Woningbouwvereniging Utrecht	4
Stichting Cultuur & School Utrecht	904
Stichting Cultuur 19	819
Stichting Cultuur Utrecht West (SCUW)	9
Stichting Cultuur+Ondernemen	195
Stichting Cultuurmakers Collectief	154
Stichting Curtains-Up	1
Stichting Dabke Night	3
Stichting Danscentrum Utrecht	70
Stichting Danspaleis	44
Stichting Das Spectrum	13
Stichting DC1 II High	105
stichting de Bibliotheek Utrecht	18.820
Stichting de Bühne	13
Stichting De Buitenkamer	69
Stichting De Buurt	24
Stichting De Dame	35
Stichting De Dansers	131
Stichting De Dirigentenwerkplaats Utrecht	25
Stichting De Emigratie Generatie	12
Stichting De Helling Utrecht	632
Stichting De Hoogstraat Revalidatie	10
Stichting De Klanksteen	16
Stichting de Kracht van Zuilen	75
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	66
Stichting De Nieuwe Jutter	86
Stichting De Nijverheid	59
Stichting De Omslag	140
Stichting De Rijnhoven	64

Stichting De Rode Eenhoorn	20
Stichting De Speelboom	92
Stichting De Sterremolen	24
Stichting De Tussenvoorziening	5.294
Stichting de Utrechtse Uitdaging	36
Stichting De Vechtclub	51
Stichting De Voedseltuin Overvecht	62
Stichting De Votulastkrant	6
Stichting De Vrijstaat	436
Stichting de Watergeus	159
Stichting De Weg van de Held	44
Stichting De Wilg	1.371
Stichting de Zorgzusters	10
Stichting de Zuidwester	18
Stichting De Zwermrepubliek	8
Stichting Deplaatsmaker	730
Stichting Dharma	6
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	36
Stichting Dierenweide Abstede	5
Stichting Dierenweide De Kraal	6
Stichting Dierenweide De Meern	5
Stichting Dierenweide Haarzuilens	7
Stichting Dierenweide Julianapark	24
Stichting Dierenweide Vleuten	7
Stichting Dijckzigt	1
Stichting Divers Werkt	42
Stichting DKP Onderwijsgroep	20
Stichting DOCK	10.997
Stichting Domein voor Kunstkritiek	9
Stichting Domstad Jeugdorkest	26
Stichting DOMunder	49
Stichting Don Bosco Spirit	86
Stichting DOX	325
Stichting Droomboot	7
Stichting Durf te Dromen	80
Stichting Dutch Game Garden	177
Stichting Dutch Harp Festival	47
Stichting Dutch modular Fest	3
Stichting Duurzame Innovaties	18

Stichting Echt Overvecht	12
Stichting Ecologisch Groen Utrecht West	1
Stichting een van de jongens	20
Stichting eenvijfvijf	106
Stichting Eerste Steen	3
Stichting eet mee!	75
Stichting EKKO	601
Stichting Ensemble Illustre	3
Stichting EX	38
Stichting Exodus Nederland	389
Stichting Eye-opener Foundation	4
Stichting Facilitair Bedrijf SV Kampong	30
Stichting Federatie Asha	10
Stichting Fighting 4 Power	4
Stichting Filmtheater 't Hoogt	438
Stichting Fotodok	177
Stichting Free-DOM	59
Stichting Freestyle Voetbal Nederland	5
Stichting Gastheerschap en Cultuur Museumkwartier Utrecht	4
Stichting Gaudeamus Muziekweek	330
Stichting Geek Collectief	2
Stichting Gilde Utrecht	94
Stichting GOUD	287
Stichting Gouden Dagen	59
Stichting Grafisch Lyceum Utrecht	23
Stichting Griftpark	23
Stichting Groen moet je Doen!	2
Stichting HADES	3
Stichting Hallo! Lunetten	18
Stichting Halt	148
Stichting Handjehelpen	900
Stichting Hapklaar	3
Stichting Heilzame Verwerking Slavernijverleden voor 'wit' en 'zwart'	10
Stichting Herstelwerk	244
Stichting Het Filiaal theatermakers	540
Stichting Het Huis	440
Stichting Het Lachende Paard	2
Stichting Het Literatuurhuis	360
Stichting het Utrechts Geveltekenfonds	2

Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	7
Stichting het Utrechts Platform voor Levensbeschouwing en Religie	5
Stichting Het Wevehuis	14
Stichting Het Wilde Westen	478
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	89
Stichting Hogeschool Utrecht	214
Stichting Holland Baroque	77
Stichting Holland Opera	109
Stichting Hope Givers Foundation	9
Stichting Hospice Utrecht	97
Stichting Huisvesting van de Nieuwe Afdeling Utrecht der Societas Studiosorum Reformatorum	8
Stichting IBB Festival	10
Stichting Iedereen muziek	3
Stichting IJshockeyclub Utrecht IJ.C.U.	1
Stichting Illusionary Rockaz Company	100
Stichting IMC Weekendschool	35
Stichting IMPAKT	236
Stichting Impulzz	80
Stichting Innofest	40
Stichting Interakt Contour Groep	404
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	341
Stichting Intergalactic Environmentalists	14
Stichting Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht	77
Stichting Internationale Vredesbrigades Nederland	90
Stichting iona&rineke	59
Stichting Ism & Heit	59
Stichting Japanse en Koreaanse Krijgskunsten	2
Stichting Jeugdeducatiefonds	64
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	199
Stichting Jeugdtheater Utrecht	20
Stichting Jonge Klei	17
Stichting Jongerencentrum Utrecht	44
Stichting Jongerentheater Link	38
Stichting Jongerenwerk Utrecht	8.822
Stichting Journallab	82
Stichting Kaboom Animation Festival	89
Stichting Kamerkoor NEXT	3
Stichting Kamers met Aandacht	72
Stichting Karma Zorg	99

Stichting Kerken Kijken Utrecht	30
Stichting Kerst in het Julianapark	7
Stichting Kind & Co Ludens	10.823
Stichting Kindertriathlon Leidsche Rijn	2
Stichting Kindervakantie3daagse	2
Stichting Kindervakantieweek De Meern	9
Stichting Klapstoelconcerten	4
Stichting Klarita-Fit	1
Stichting Klaterklanken	3
Stichting Klein Operakoor Wilhelminapark	3
Stichting Kloof	32
Stichting KNSB Talent Team Midden-Oost	10
Stichting Koninginne Kinderen	5
Stichting Koor Kwaya	3
Stichting Koördinerend Orgaan Studentenmuziekgezelschappen Utrecht	27
Stichting Krachtwijken	241
Stichting Kringloop Winkel Rataplan	11
Stichting Kunst- en CultuurKanaal30	41
Stichting Kunstkasteel Zuilen	68
Stichting Kunstorkest	3
Stichting Kunstpubliek	7
Stichting Kwadraad	11
Stichting LABC Triathlon	11
Stichting LaLa Foundation	12
Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld	1.277
Stichting Le Guess Who?	346
Stichting Leegstand Oplossers Utrecht	9
Stichting Leer Zelf Online	4
Stichting Leergaloos	25
Stichting Leergeld Utrecht	360
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	2.875
STICHTING LEIDSCHERIJNSPORTIEF	5
Stichting Leren voor de Toekomst	57
Stichting LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	9
Stichting Life Goals Nederland	60
Stichting LimoenZ	3
Stichting Lister	130
Stichting Lokalis	35.140
Stichting Lombok Anders	14

Stichting LunchMaatjes	3
Stichting M&K	9
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	30
Stichting Magneet	19
Stichting Mama Vita	4
Stichting Maximaal Gezond Centrum	9
Stichting Mendoo	4
Stichting Merely Players	12
Stichting Migrant Organisation for West Africans' Developement	25
Stichting Mijn wijk, jouw wijk	8
Stichting Milieucentrum Utrecht (MCU)	17
Stichting Milieugroep Zuilen	6
Stichting Milli Görüs Utrecht	4
Stichting Mimeplatform Nederland	20
Stichting Mobile Arts	10
Stichting Mo'Move	73
Stichting Monton	24
Stichting Mooie Woorden Utrecht	59
Stichting MOTION facilities	47
Stichting Move - verzamel je kracht!	83
STICHTING MUSA	3
STICHTING MUSEUM STERRENWACHT SONNENBORGH	156
Stichting Museum van Zuilen	65
Stichting Musical Theater Lab	3
Stichting Muziek Voor Ieder Kind	61
Stichting Muziekhuis Utrecht	39
Stichting MuziekRoute	50
Stichting Muziq	19
Stichting Mystiek Mediterrane Muziek	8
Stichting Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement	1.089
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	140
Stichting Nederland Geldzorgenvrij	5
Stichting Nederlands Film Festival	623
Stichting Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek	8
Stichting Nederlands Kamerkoor	220
Stichting Nederlands Studenten Jazz Orkest	3
Stichting Nederlands Volksbuurtmuseum	199
Stichting Nederlandse Breaking League	15
Stichting Nepal Development Academy	1

Stichting New Dutch Connections	428
Stichting New Music NOW	40
Stichting Nieuw Rotsoord	342
Stichting Nimeto	58
Stichting NL Cares	35
Stichting nlgroeit	40
Stichting NNID, Nederlandse organisatie voor seksediversiteit	8
Stichting Non Creators Company	10
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	991
Stichting Noor	125
Stichting NUT (Nieuw Utrechts Toneel)	249
Stichting Odensehuis Andante	149
Stichting Offlimits	19
Stichting On The Move Sportvrienden	195
Stichting Onder het Buro	5
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	14.782
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	74
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	15
Stichting Ontmoetingshuis Lunetten	8
Stichting Oog voor Utrecht	120
Stichting Opa's en Oma's Passen Op Een Huisdier	15
Stichting Open Tuinendag Utrecht	3
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	3.799
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	1.634
Stichting Operamakers	95
Stichting Opslag voor Cacao	20
Stichting Organisatie Oude Muziek	507
Stichting Orkest van Utrecht	3
Stichting Oubamoulla	1
Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan	11
Stichting Oversized	3
Stichting Overvecht Gezond!	49
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	220
Stichting PANN50	5
Stichting Parenting Across Borders	18
Stichting Park Oog in Al	6
Stichting Passe Partout	6
Stichting Petje af Utrecht	25
Stichting Pigasos	3

Stichting Pijlerraad	3
Stichting Pionier Utrecht	2
Stichting PK	157
Stichting Pluk de Nacht	21
Stichting Pluryn	341
Stichting Pocket Knife Army	20
Stichting Podium Oost	113
Stichting Podium projecten	6
Stichting Portaal	2.736
Stichting Postland	10
Stichting Power by Peers	436
Stichting Prago (Praktisch Gericht Onderwijs)	172
Stichting Present Utrecht	152
Stichting Professor Fritz Redlschool	2
Stichting Project 030	30
Stichting Projectkoor La Rosa	2
Stichting Protestants Christelijk Hoger Beroepsonderwijs Utrecht	50
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	3.151
Stichting Punt Nu	3
Stichting Pynarello	59
Stichting Qredits Microfinanciering Nederland	109
Stichting Queer Culture Foundation	35
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, De Meern, Haarzuilens	139
Stichting Regionaal Trainingscentrum Midden en Regionale Waterpolo School Midden	11
Stichting Residenties	80
Stichting Resonance	20
Stichting Rietveldprijs	23
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	841
Stichting Room with a view	165
Stichting Ruimte voor de Buurt Rivierenwijkzuid	17
Stichting Ruis	145
Stichting Ruprecht-Orgel Tuindorpkerk Utrecht	3
Stichting Sahayta	4
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	19.356
Stichting Samen voor Ouderen met een Migratieachtergrond in Nederland	61
Stichting Samen Zuilen	30
Stichting Schaatsacademie Utrecht	1
Stichting Schakelraad	7
Stichting Scouting Utrecht	254

Stichting Secu	8
Stichting Seguro	361
Stichting Senior Academy, Programma Dames, RAMO	1
Stichting SeniorenStudent	45
Stichting Serve the City Utrecht	131
Stichting Sesar Jeugdtheatergroep	38
Stichting SETUP	76
Stichting Sharing Arts Society	172
Stichting Shifft	100
Stichting Singel Swim Utrecht	5
Stichting Sint Maarten Utrecht	40
Stichting Skatepark Utrecht	34
Stichting Slachtofferhulp Nederland	135
Stichting Snorhaar	38
Stichting Sociaal Cultureel Cafe Multatuli	110
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	153
Stichting Social Impact Factory	80
Stichting Sounds Like Touch	46
Stichting Spaarkracht	50
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	1.579
Stichting Speelotheek Hoograven.	12
Stichting Speel-O-Theek Tuf-Tuf	14
Stichting Speelruimte Noordse Park	150
Stichting Speeltuin Pijlsweerd	6
Stichting Speeltuin voorheen de Pan	30
Stichting Speelvoorziening De Torteltuin	39
Stichting Spelbrekers	3
Stichting Sport Utrecht	5.173
Stichting Sportbroeders	1
Stichting Sportspeeltuin Abstede	141
Stichting Spring	536
Stichting Springtide	3
Stichting Stad van Vrede	70
Stichting Stadsklooster Utrecht	55
Stichting Stadsontspanning Utrecht	90
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	7.875
Stichting Stadswijngaard Utrecht	4
Stichting Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht	350
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	530

Stichting STIL Utrecht	855
Stichting Storm	337
Stichting Straatnieuws Utrecht	25
Stichting Straatplezier Oudwijk-Noord	1
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	1
Stichting Studenten Faciliteiten	3
Stichting Studenten Huisvesting	161
Stichting Studio Figur	59
Stichting Studio Vacuüm	8
Stichting Stuim	118
Stichting Stut Theater	525
Stichting Suspirium	3
Stichting Swimpact	27
Stichting 't Belhameltje	10
Stichting Taal doet meer	1.302
Stichting Talent And Dreams	1
Stichting TEC Utrecht	55
Stichting Technologieraad Regio Utrecht	67
Stichting ter bevordering van de Utrechtse schaaksport	1
Stichting TG Tiefschnee	12
Stichting The Bees	3
Stichting The Sew Crew Foundation	2
Stichting Theater Kikker	1.850
Stichting Theater Utrecht	649
Stichting Theatergroep Aluin	223
Stichting Theatergroep Roerend Goed	3
Stichting Theaterhuis de Berenkuil	96
Stichting Theaterschool Utrecht	318
Stichting Thuisgekookt	139
Stichting Timon	15
Stichting TivoliVredenburg	13.008
Stichting Toneelgroep De Python	3
Stichting Top Judo Utrecht	8
Stichting Triathlon Utrecht	6
Stichting TrösT	18
Stichting Truus van Lier	10
Stichting TussenThuis	20
Stichting U Centraal	8.433
Stichting U in de Wijk Producties	19

Stichting U on Board	36
Stichting U op leeftijd	264
Stichting Ubuntuhuis	55
Stichting UICF	3
Stichting Uncloud	48
Stichting Union Breed	278
Stichting UQCF	55
Stichting Uranus Cultuurlab 3	102
Stichting Utrecht Canal Pride	39
Stichting Utrecht Climbing	1
Stichting Utrecht in Dialoog	27
Stichting Utrecht Natuurlijk	4.624
Stichting Utrecht Op Orde	70
Stichting Utrecht Science Park	50
Stichting Utrecht Survivalrun	1
Stichting Utrecht Tech Community	67
Stichting Utrecht Verdicht!	14
Stichting UtrechTrent	30
Stichting Utrechts Operakoor	3
Stichting Utrechts Requiem	59
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vrienden	18
Stichting Utrechtse Muziekacademie	3
Stichting Utrechtse Muziekschool	240
Stichting UtrechtZorg	67
Stichting Vakantieontspanning Vleuten Haarzuilens	5
Stichting Vakinstelling SVO	4
Stichting VanHarte	24
Stichting Vecht en IJssel	51
Stichting Veritas Eigen Huis	149
Stichting Verkeerstuin Utrecht	40
Stichting Verzamelkunst	42
Stichting Vier Het Leven	5
Stichting Villa Pinedo	19
Stichting Villa Vrede	75
Stichting Vinger in Je Oor	3
Stichting Vlinderhof	18
Stichting VluchtelingenWerk Nederland	3.419
Stichting VluchtelingKansen	218
Stichting vocaal ensemble Pangaea	10

Stichting Vocal Arts Academy	27
Stichting Voedselbank Utrecht	175
Stichting Voices for Women	44
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	354
Stichting voor Freinetonderwijs in Utrecht	7
Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk 2013	18
Stichting Voorveldse Polder	2
Stichting Vrienden van de Joodse Gemeenschap Utrecht	20
Stichting Vrienden van De Roef	6
Stichting Vrienden van Flora's Hof	1
Stichting Vrienden van het Máximapark	25
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	894
Stichting VU	5
Stichting VUUUR	100
Stichting Water Music	4
Stichting Waterwinmarkt	13
Stichting Wegloophuis Utrecht	267
Stichting Welkom in Utrecht	1.061
Stichting Welzijn Saffier	19
Stichting Wereldlichtjesdag Leidsche Rijn|Utrecht	3
Stichting Werftheater Activiteiten	10
Stichting Werken voor Elkaar	5
Stichting What You See Festival	112
Stichting Wielerplatform Utrecht	5
Stichting WIJ 3.0	2.634
Stichting Wijkkrant Aanzet	13
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	2
Stichting Wijkkrant Wittevrouwen	4
Stichting Wijkspeeltuin De Boog	95
Stichting Wijkwijzer Noordoost	47
Stichting WIL in je buurt (WIL)	33
Stichting Wild Gebroed Producties	20
Stichting Wishingwellwest	199
Stichting Wolken Theater	1
Stichting Woonin	4.734
Stichting WYF	15
Stichting Young Jazz Society Utrecht	3
Stichting Youth for Christ Nederland	97
Stichting Yuverta	118

Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	17
Stichting Zelfhelp Nederland, tevens handelend onder de naam Buitenveldertwerkgroepen	5
Stichting Zest	3
Stichting Zimihc	1.776
Stichting Zingen is Leuk Toch	3
Stichting Zorgtrecht	160
Stichting Zorgwacht	1
Stichting Zuidbus	5
Stichting Zuilen en Vecht	3
STIMULANS B.V.	3
Strategische WijkAanpak B.V.	9
Studance	3
Studenten Badminton Helios (SB Helios)	1
Studenten Toneelvereniging STUK	2
Studententurnvereniging U-turn	1
Studio A.R.T.	140
Studio Bonte	56
Studio Paul Boereboom	15
Studio Voices	3
Subcultures	19
Suntjens Media	3
Synchroon B.V.	700

T

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
't Verzetje	3
T.C. Domstad	1
T.T.V. Fletio	1
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	14
Tangelo Software B.V.	3
TC de Uithof	1
Teamwerk Participatiediensten B.V.	6
Teatro B.V.	18
Tennisvereniging PVC	1
Tennisvereniging ULTC-Iduna	1
The Bookie B.V.	5
The Lipsticks	2
Theatergroep SNEU	3

Theatergroep Zonder Helden	3
Thomas du Gardijn Producties	3
Tobias van der Valk	2
Tom de Ronde	3
Toonkunstkoor Utrecht	8
Topgroen B.V.	11
Trajecti Voces	3
Trapop	8
Trecho	1
Tribus B.V.	1
Tsuru-do Shudo Kan	1
Turkse Ondernemers Vereniging Utrecht	12
Turn4u	1

U

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen	3
Unchain the Tigers B.V.	1
Universitair Medisch Centrum Utrecht	407
Universiteit Utrecht	37
Urban Circus	1
U-Stal Holding B.V.	16
USW B.V.	208
Uteregs Koor "Laat maar waaien"	3
U-Track	1
Utrecht Vocals	3
UtrechtInc C.V.	130
Utrechts Oranje Comite	65
Utrechts Vocaal Ensemble	3
Utrechtsche Vrouwelijke Studenten Vereeniging/ Nieuwe Vereniging van Vrouwelijke Studenten te Utrecht	2
Utrechtse Christelijke Muziekvereniging De Bazuin	9
Utrechtse Christelijke Sportclub "Eenheid Doet Overwinnen" (E.D.O.)	1
Utrechtse Gymnastiek- en Turnvereniging DOO/K&V	1
Utrechtse Krachtsport Vereniging "De Halter", (U.K.V. "De Halter")	13
Utrechtse Rugby Club	1
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	12

Utrechtse Sportstichting Samen Verder	4
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	32
Utrechtse Sportvereniging Elinkwijk	2
Utrechtse Studenten Schaatsvereniging "Softijs"	1
Utrechtse Studenten Survival Vereniging Simius Hircus	2
Utrechtse Studenten Voetbalvereniging Odysseus 1991	1
Utrechtse Studenten Wielervereniging "De Domrenner"	2
Utrechtse Studenten Zwem- en Waterpolofederatie Het Zinkstuk	1
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet (USKV Hebbes)	1
Utrechtse Tafeltennisclub	1
Utrechtse Vereniging voor Onderwaterhockey	1
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	28
Utrechtse Wieler Vereniging "Het Stadion"	4
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	25
UW Holding B.V.	18.245

V

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
V.O.F. Sjors & Elene	3
Van Leeuwen Catering op Maat B.V.	3
Veboli	3
Vechtclub B.V.	17
Veiligheidsregio Utrecht	13
Venus Vocaal Ensemble Utrechtse Studenten	3
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	3
Vereniging B.I.T.O.N.	1
Vereniging Bewoners Binnenstad Utrecht	2
Vereniging BIZ Woonboulevard	145
Vereniging Bridgeclub Wilhelminapark	1
Vereniging Dwarsverband	238
Vereniging Genootschap Kunstliefde	154
VERENIGING HET UTRECHTS JAZZ ORKEST	3
Vereniging Intra Mintra	3
Vereniging Kamerkoor Decamerone	3
Vereniging Koor Espressivo	3
Vereniging Kouwerplantsoen	2
Vereniging Landschapsbeheer Vleuten-De Meern	18
Vereniging OCTO+	3
Vereniging OTIA	1

Vereniging Paleiskoor	3
Vereniging Parana	1
Vereniging Rechtswinkel Utrecht	1
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs	536
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	1.105
Vereniging Songs & Strings Band	3
Vereniging Tuindorps Belang	5
Vereniging van Amateur Beeldende Kunstenaars "Artivaria"	4
Vereniging van amateurtuinders "Tuinenpark Ons Buiten"	6
Vereniging van Eigenaars ´Nieuw Welgelegen´	4
Vereniging van Eigenaars Aardbeistraat 39 tot en met 47 (oneven nummers) te Utrecht	69
Vereniging van Eigenaars Edisonstraat 32, 34, 36 en 38 te Utrecht	38
Vereniging van Eigenaars Gansstraat 22 en 22 bis te Utrecht	12
Vereniging van Eigenaars Gebouw Bisschopsplein 7 en Sint Ludgerusstraat 373 en 375 te Utrecht	75
Vereniging van Eigenaars Kloosterlaan 55 tot en met 63 (oneven nummers) te Utrecht	69
Vereniging van Eigenaars Kromme Nieuwegracht 10 in Utrecht	121
Vereniging van Eigenaars Twijnstraat 21, 21A, 21D, 21E, 21F, 21G, 21H en 23 te Utrecht	150
Vereniging van Eigenaars van de Smaaktuin en het parkeerterrein, gelegen tussen de Flevolanderstraat, de Lippizanerstraat en de Livarstraat te Utrecht	1
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Oldambt/Fivelingo te Utrecht	1
Vereniging van Eigenaren van het Gebouw Lijnmarkt I	5
Vereniging van Schoonrijders sport en cultuur	1
Vereniging van Surinaamse Ouderen "Moria"	6
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	4
Vereniging voor Middenstandshuisvesting "Elck Wat Wils"	6
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	3
Vermaat Leisure B.V.	4
Vermaat Winkels/Restaurants Holding B.V.	4
Versshop 't Kaasvat	18
Vintage Vastgoed IV B.V.	9
Vocal group AURORA	3
Vocal Group Utrecht	2
Voetbal Vereniging Utrecht- Ardahanspor	1
Voetbalvereniging De Meern	26
Voetbalvereniging Jaffa	1
VOISZ Vocal Projects	1
Volksdansgroep Tarantella	1
Volleybal Vereniging Utrecht	11
Volleybalvereniging Van Slag	2

Voor Bewegen	4
Voor Iedereen Die In Utrecht Studeert studentenunie	11
Vriendjes voor Altijd B.V.	1.354
Vrouwenkoor Malaika	3

W

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	2
Werkgroep Pandhof Sinte Marie	2
WG Service Zuid B.V.	5
Whistle Whistle Music	12
Wijk- en Oranjevereniging "Hoogravens Belang"	20
Wijkcoöperatie Griftstroom U.A.	20
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	61
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	48
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	80
Wijkorkest de Noord-Ooster	3
Wijkplatform Noordoost Utrecht	2
Wijkplatform Overvecht	10
Wim Egz Ensemble	3
WIMA Bloei C.V.	1.350
Winkeliersvereniging NOVA	48
Winkeliersvereniging Smaragdplein	64
Woongemeenschap Overhoop	3
Woongroep Terwijde	2
World Innchifighting Academy	1

X

Y

Z

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Zabouza Groep B.V.	2
Zangria	3
Zangschool Utrecht	6
Zangvereniging Het Sterrenkoor	3
Zhena Koor	3
Zorgmeesters B.V.	4

Zoroaster	3
Zuilen samen sterk	7
Zuilens Fanfare Corps	37
Zuilense Tennis Club	1
Zwaard & Steen	1
Zwemvereniging Utrecht	4
Zwingin	3

Voortgang uitvoering raadsbesluiten

Voortgang uitvoering Rekenkameronderzoeken

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
Vergroening, van droom naar daad	**1**	Samenhang aan te brengen in de gestelde doelen voor openbaar groen. Stel als Ruimte en Stadsbedrijven gezamenlijk de prioriteiten vast voor ontwikkeling, beheer en onderhoud.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	2	Een concrete vertaling te maken van de prioriteiten naar indicatoren en activiteiten op operationeel niveau, zodat voor alle medewerkers en uitvoerders duidelijk is wat zij moeten doen om de doelen te bereiken.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	3	Te zorgen voor een nulmeting en monitoring van het areaal en de kwaliteit(en) van het openbaar groen die aansluit bij de doelen en de voortgang inzichtelijk maakt.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	4	In de planvorming en uitvoering van de stedelijke opgaven stevig te sturen op de ontwikkeling, het beheer en onderhoud van het openbaar groen.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	5	Nauwkeurig in kaart te brengen hoeveel geld en personeel er voor ontwikkeling, beheer en onderhoud van de groenopgave (tot 2040) nodig is, hoe deze kosten zullen worden gedekt en op welke wijze de personele	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		bezetting zal worden georganiseerd.	
	6	Te zorgen voor evenwicht tussen de doelen en de beschikbare middelen.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	7	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Gereed Q4 2024
Over lastig handhaven	**1**	Zorg voor een systematiek waarin het perspectief van melders en inwoners op handhaving consequent en zichtbaar wordt gebruikt om de handhavingspraktijk te verbeteren. En neem altijd contact op met melders die een telefoonnummer achterlaten, leg uit wat met een melding wordt gedaan en hoe onderliggende problematiek wordt aangepakt.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
	2	Maak in het jaarlijkse Handhavingsprogramma voor de gemeenteraad inzichtelijk op basis van welke overwegingen wordt geprioriteerd, wat dat betekent voor de uitvoering van handhavingstaken ten behoeve van verschillende opgaven, hoeveel uren daaraan worden besteed en hoeveel dat kost.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
	3	Ontwikkel een systematiek waarbij periodiek – bijvoorbeeld aan het begin van een collegeperiode – tenminste op programmaniveau tussen opdrachtgevers en VTH THOR afstemming plaatsvindt over de bijdrage van handhaving aan verschillende opgaven om tot een prioritering voor de inzet van handhavingscapaciteit te komen.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
	4	Koppel budgetten voor toezicht en handhaving aan veranderingen in de buitenwereld, zoals de	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		ontwikkeling van de stad en het aantal meldingen.	
	5	Ontwikkel en gebruik per handhavingsproduct indicatoren die helpen om beter zicht te krijgen op de toegevoegde waarde van handhaving. Dat kan zijn het (opnieuw) gebruiken van cijfers uit de Utrecht Monitor, het actiever en vaker bevragen van melders of het gebruik maken van de instrumenten Inwonersenquête en Bewonerspanel. Informeer de gemeenteraad ook daarover jaarlijks in het Handhavingsverslag.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
Drempels om te stemmen	**1**	Zorg dat op de korte termijn meer panden permanent toegankelijk zijn. Zorg daarbij voor een aanbod met voldoende spreiding over de stad. Bied inwoners zekerheid over de toegankelijkheid van locaties door hen daar op een heldere en feitelijk correcte manier over te informeren.	Wordt volgens plan van aanpak uitgevoerd. Zie raadsbrief plan van aanpak n.a.v. rekenkamerrapport drempels om te stemmen
	2	Blijf op de langere termijn streven naar 100% toegankelijke stembureaus. Begin bij de panden in gemeentelijk bezit en voer daar zoveel mogelijk permanente toegankelijkheidsmaatregelen door. Zo kan het aantal permanent toegankelijke locaties die op de korte termijn zijn gerealiseerd worden uitgebreid. Motiveer vervolgens hoe het doorvoeren van permanente maatregelen bij gebouwen van anderen (in overleg met de eigenaar) bekostigd kan worden. Richt die maatregelen op het verhelpen van de vaakst voorkomende knelpunten bij toegankelijkheid, zoals te hoge	Wordt volgens plan van aanpak uitgevoerd.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		drempels en te zware en/of te smalle deuren.	
	3	Krijg op de verkiezingsdag meer grip op het juist doorvoeren van (tijdelijke) toegankelijkheidsmaatregelen door de logistiek partner en het doorlopen van de checklist toegankelijkheid door de stembureauleden. Organiseer daarvoor een gemeentelijke controle waarbij steekproefsgewijs een deel van de stembureaus op toegankelijkheid wordt getoetst aan de hand van de criteria van de rijksoverheid. Op die manier kan naderhand op een meer accurate wijze over de mate van toegankelijkheid aan de gemeenteraad worden gerapporteerd.	Deels gerealiseerd en wordt verder volgens plan van aanpak uitgevoerd.
Het gaat niet goed	**1**	Uit te werken hoe de gemeente gaat sturen op het bereiken van de doelen door de partijen en netwerken, om daarmee meer Utrechters met mentale problemen te bereiken.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
	2	Het onderwerp mentale gezondheid integraal op te pakken. En te zorgen voor samenhang tussen de netwerken en aansluiting tussen de preventieve zorg en de eerstelijnszorg, voor betere onderlinge verwijzingen. Zo kunnen wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg worden ontlast.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
	3	Het beleid voor mentale gezondheid een concreet doel te geven en het doel en het budget ervoor beter op elkaar af te stemmen. En alleen de interventies te subsidiëren die bij dat doel aansluiten en goed onderbouwd zijn, om de	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		doeltreffendheid en doelmatigheid te vergroten.	
	4	In het nieuwe beleid afspraken te maken over evaluatie en monitoring zodat duidelijker wordt wat het beleid oplevert en indien nodig bijgestuurd kan worden.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
	5	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
Pleisters plakken	**1**	Met scenario's de mogelijke ontwikkeling van de armoedeproblematiek in beeld te brengen en (financieel) houdbare beleidsopties voor de armoedeaanpak te formuleren aan de hand van keuzes tussen het verdiepen van de aanpak voor de huidige doelgroep en / of het verbreden van de aanpak naar de nieuwe, bredere doelgroep.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	2	Het bereik van de armoederegelingen bij de beoogde doelgroep te vergroten door de bekendheid te vergroten, aanvraagprocessen te versimpelen en het aanbod minder versnipperd te maken.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	3	Verdere maatregelen te nemen om het gebruik en de effecten van de armoederegelingen te verbeteren.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	4	Ervoor te zorgen dat binnen de gemeentelijke organisatie weer structureel tussen de organisatieonderdelen wordt samengewerkt aan de uitvoering van de nieuwe armoedeaanpak, zodat de problemen van inwoners in samenhang met elkaar worden aangepakt.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	5	Het subsidiekader en de -verantwoording voor armoedebestrijding te verbeteren en daarmee beter af te wegen	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		welke subsidies het meeste opbrengen. En meer te sturen op de verbinding tussen samenwerkingspartners in het netwerk.	
	6	De raad middels de beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid te informeren over de wijze waarop de aanbevelingen van de Rekenkamer in het rapport Pleisters plakken worden uitgevoerd.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
Middenhuur: meer grip op groei	**1**	Gemeentelijke doelen voor middenhuur specifiek, meetbaar en navolgbaar te formuleren.	In de Ontwerp Beleidsnota Wonen in Utrecht is: • het middenhuurbeleid aangepast rekeninghoudend met de Wet betaalbare huur; • is een specifieke stadsbrede doelstelling opgenomen voor middenhuur (25%) en betaalbare koop (10%) • Ook op gebiedsniveau zijn er doelstellingen voor verschillende segmenten opgenomen, er is echter geen doelstelling op wijkniveau voor wat betreft de verdeling middenhuur en betaalbare koop.
	2	Gemeentelijke doelen voor middenhuur een meetbare en navolgbare uitwerking te geven op wijkniveau en in concrete projecten.	Het pijlenschema uit de Woonvisie is aangepast.
	3	Een systematiek te hanteren die ook zicht biedt op het aantal middenhuurwoningen dat daadwerkelijk is gerealiseerd en om daarover te rapporteren aan de gemeenteraad.	De raad is in november 2024 geïnformeerd over de aanpassingen in het Utrechts Plan Proces.
	4	Een duidelijke structuur aan te brengen in de manier waarop in woningbouwprojecten op doelrealisatie wordt gestuurd.	In het MPR is zijn geen aanvullende gegevens opgenomen over gerealiseerde woningen per segment.
	5	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze	Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkameronderzoek Middenhuur Meer grip op groei

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		waarop deze aanbevelingen worden uitgevoer	
Horen, zien en samen door	**1**	Voorafgaand aan een participatietraject aan inwoners, raadsleden en andere belanghebbenden duidelijk te maken hoe het traject eruitziet, waar het inhoudelijk om gaat, welke beïnvloedingsruimte deelnemers hebben en op welke manier hun inbreng van invloed kan zijn op de uiteindelijke besluitvorming.	In 2024 is een kompas voor zeggenschap en leidende principes voor houding en gedrag ontwikkeld en door de raad vastgesteld in de beleidsnota Samen stad maken, Geen Utrecht zonder U. Op basis daarvan is een nieuw format voor een samenwerkingsplan opgesteld waarin telkens voorafgaand aan een traject de vraag, de betrokken Utrechters en de eerste stap beschreven wordt.
	2	Per project te analyseren welke doelgroepen betrokken moeten worden en een doelgroepgerichte aanpak te hanteren om meer verschillende Utrechters te bereiken.	In het samenwerkingsplan wordt telkens voorafgaand aan een traject gevraagd om de verschillende betrokken Utrechters te analyseren en aan te geven hoe wordt omgegaan met het leidende principe over inclusie en diversiteit.
	3	Een transparante werkwijze te hanteren zodat deelnemers aan participatietrajecten zich gezien en gehoord voelen.	In het samenwerkingsplan wordt telkens voorafgaand aan een traject de vraag, de betrokken Utrechters en de eerste stap beschreven. Dit samenwerkingsplan is voor iedereen openbaar beschikbaar.
	4	Tussentijds en achteraf duidelijk aan inwoners en raadsleden terug te koppelen wat er met de inbreng van belanghebbenden is gedaan. En daarbij ook beargumenteerd uit te leggen waarom de inbreng wel of niet tot wijzigingen in het eindproduct heeft geleid.	Op basis van het kompas voor zeggenschap en leidende principes voor houding en gedrag is ook een nieuw format voor een samenwerkingsverslag ontwikkeld waarin transparant wordt teruggekoppeld wat er met de inbreng van belanghebbenden is gedaan en waarom.
	5	De inspanningen en resultaten van participatietrajecten vanuit verschillende perspectieven in beeld te brengen, zodat hiervan geleerd kan worden bij andere trajecten.	In het samenwerkingsverslag wordt gevraagd wat er geleerd kan worden van deze samenwerking. Dat is onderdeel van de monitor Samen stad maken die eens per 2 jaar verschijnt zoals opgenomen in de beleidsnota.
	6	De doelen, rollen en taken in het actieprogramma Samen stad maken: participatie in samenspraak met de gemeenteraad concreter te maken, zodat deze beter	In de beleidsnota Samen stad maken, Geen Utrecht zonder U zijn doelen opgenomen. Op basis hiervan zijn rollen en taken binnen de gemeentelijke organisatie verder uitgewerkt (benoemd als een van de

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		toepasbaar zijn bij de gemeentelijke inzet bij participatietrajecten.	concrete vervolgstappen in de beleidsnota). Daarnaast heeft het team van Samen stad maken meegedaan in de adviescommissie participatie van de raad om de rollen van de raad concreter te maken.
	7	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Het plan van aanpak voor de uitvoering van de raadsbesluiten naar aanleiding van het rekenkamerrapport 'Horen, zien en samen door' is aan de raad gestuurd met de Raadsbrief Plan van aanpak herijking Samen stad maken. Het kaderstellend beleid voor Samen stad maken, Geen Utrecht zonder U is vastgesteld door de raad op 27 juni 2024.
Onbegonnen werk - een onderzoek naar de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed in Utrecht	**1**	De financiële en organisatorische haalbaarheid van de verduurzamingsopgave te onderzoeken en de lessen die hieruit zijn te leren te gebruiken voor een herijking van deze opgave en de doelen die de gemeente daaraan verbindt.	In 2024 hebben we met de CO2-reductiemethode de opgave herijkt, zie Raadsbrief Uitkomst pilot CO2-reductiemethode verduurzamen maatschappelijk vastgoed Utrecht
	2	Expliciet te maken welke stappen gezet moeten worden om de doelen wel te kunnen realiseren. En daarbij onderbouwd aan te geven in hoeverre de gemeentelijke organisatie in het algemeen en de VGU in het bijzonder voldoende zijn toegerust om deze stappen te zetten.	Heeft een plek gekregen in de Beleidsnota Vastgoed, die eind 2024 is verzonden aan de raad en 2025 wordt vastgesteld
	3	Inzichtelijk te maken hoe groot de onrendabele top is en te laten zien in hoeverre extra geld kan bijdragen aan de oplossing van het probleem van de onrendabele toppen en aan het realiseren van de gestelde doelen.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	4	Te zorgen voor een deugdelijke en werkende manier om zicht te houden op de voortgang en realisatie van de verduurzamingsopgave.	Krijgt een plek in het uitvoeringsprogramma, wordt in 2025 opgesteld en door het college vastgesteld
	5	De raad tijdig en op inzichtelijke wijze te informeren over de	Krijgt een plek in het uitvoeringsprogramma, wordt in 2025

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		voortgang en realisatie van de verduurzamingsopgave.	opgesteld en door het college vastgesteld
	6	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
De balans opmaken	**1**	Een samenhangend overzicht op te stellen van de gemeentelijke inzet.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	2	Concrete en voor de gemeenteraad controleerbare doelen op te stellen die aansluiten bij de inzet voor de opgave en op de andere bestuurlijke niveaus.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	3	Meer inzicht te bieden in de besteding van tijd en geld aan de opgave.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	4	Te evalueren of genomen maatregelen en ingezette instrumenten effectief zijn, ook om onderbouwde keuzes te maken voor de toekomst.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	5	Het gebruik van informatie over de economische ontwikkelingen te structureren en vast te stellen op welke manier die informatie gebruikt wordt bij beleidskeuzes, monitoring, evaluatie en verantwoording.	Een aantal economische dashboards is uitgebreid, afgestemd op de doelstellingen van de Actieagenda Utrechtse Economie 2023 - 2026. In de beleidsnota's Arbeidsmarkt en Werklocaties, die in 2025 worden aangeboden aan de raad, wordt informatie over economische ontwikkeling verbonden aan (KPI's bij) de monitoring van de beleidsnota's.
	6	De verbinding binnen en buiten de opgave te verbeteren zodat binnen de gemeentelijke organisatie maar ook bij ondernemers en samenwerkingspartners bekend is waaraan in de opgave wordt gewerkt, wat de inzet oplevert en hoe daaraan kan worden bijgedragen. Dit ook te gebruiken om de gemeenteraad meer inzicht te geven in de ontwikkelingen en er een helder	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		economisch profiel mee te ontwikkelen.	
	7	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
Grip op energietransitie	**1**	Te zorgen voor een samenhangende visie en goede onderbouwing van de 50 à 60 projecten in het Uitvoeringsprogramma Energietransitie.	Wordt gereed gemeld in voortgangsrapportage Energie van de stad Q2 2025
	2	Meer aandacht te besteden aan monitoring en evaluatie, zodat de doeltreffendheid van de projecten beter inzichtelijk kan worden gemaakt.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	3	De doelen en prestatie-indicatoren van de projecten helder, eenduidig en toetsbaar (SMART) te formuleren.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	4	Ervoor te zorgen dat projectplannen alle benodigde onderdelen bevatten en het gemeentelijk format voor een projectplan toe te passen, of een onderbouwde keuze te maken om ervan af te wijken.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	5	Vast te stellen hoe invulling wordt gegeven aan participatie van burgers in de projecten van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie en op structurele wijze feedback van burgers te verzamelen.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	6	De informatie uit monitoring en evaluatie te benutten voor het bijstellen van de projecten in het uitvoeringsprogramma.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	7	Als gemeente richting burgers duidelijk te maken wat de gemeente kan betekenen voor bewonersinitiatieven die zich richten op de energietransitie.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	8	In samenspraak met de raad/woordvoerders energie vast te stellen hoe de	Is afgerond na het versturen van het plan van aanpak op 8 maart 2022.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		informatievoorziening van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie eruit moet (komen te) zien.	
	9	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Is afgerond na het versturen van het plan van aanpak op 8 maart 2022.

Voortgang opvolging Raadstoets

Programma Veilige Stad

M312 Overnemen aanbevelingen raadstoets Veilige Stad Utrecht
Raadsbrief Collegereactie Raadstoets Veiligheid

Nr	Aanbevelingen	Opvolging
1	Geef in de inleiding van het programma naast de ambitie ook een beknopt samenvattend beeld weer van hetgeen er is bereikt. Neem hierbij ook expliciet een oordeel op over het wel of niet behalen van de doelstelling.	Zie Raadsbrief Collegereactie Raadstoets Veiligheid
2	Neem op onderdelen (bijvoorbeeld maatregelen digitale veiligheid) nog meer nadrukkelijk verwijzingen op naar documenten waarin deze worden uiteengezet en verantwoord (bijvoorbeeld door hyperlinks).	idem
3	Vergroot de integraliteit van de diverse programma's in de jaarstukken die raken aan of van invloed zijn op Veiligheid.	idem
4	Pas een dergelijke werkwijze (als bedoeld onder 2), inclusief het opnemen van infographics, waar nog niet het geval en indien haalbaar en relevant, ook toe in andere hoofdstukken van de jaarstukken.	idem
5	Zoek in de nieuwe situatie met drie doelstellingen (begroting 2024 e.v.) naar een betere balans in de toe te passen indicatoren om een gedegen uitspraak te kunnen doen over de mate van doelrealisatie.	idem
6	Voeg in jaarstukken trendinformatie toe, bijvoorbeeld door met links te verwijzen naar beschikbare trendanalyses in achterliggende stukken (bijvoorbeeld Veiligheidsmonitor).	idem
7	Benadruk in de jaarstukken dat een sterke wijkgerichte aanpak door het hebben van oren en ogen in de wijk het fundament biedt voor het Utrechtse Veiligheidsbeleid.	idem
8	Maak verplichte onderdelen in de programma's (risico's, subsidies, verbonden partijen beleidsrijker, bijvoorbeeld door afwijkingen op subsidies toe te lichten of risico's rondom verbonden partijen te benoemen.	idem

Programma Samenleven en Sport

M326 Overnemen aanbeveling raadstoets Samenleven & Sport Utrecht
Raadsbrief Collegereactie raadstoets Samenleven en Sport 2024

Nr	Bevindingen / Aanbevelingen	Opvolging
1	**Inzicht in bereiken doelstellingen en effect indicatoren** Overweeg om in lijn met de adviezen van de commissie Controle & Financiën in de beleids- en verantwoordingscyclus meer aandacht te besteden aan de relatie tussen de activiteiten die uitgevoerd zijn en het effect daarvan op de realisatie van de doelstelling, zowel in de toelichtende tekst als via indicatoren. Bij indicatoren kan het inzicht in bereiken doelstellingen toenemen door naast het rapporteren wat gedaan is (activiteiten/inzet/input) meer te sturen op prestaties (bereik/output) en het effect op de doelstelling (outcome).	Zie Raadsbrief Collegereactie Raadstoets Samenleven en Sport
2	**Meer aandacht voor behandeling 1e en 2e bestuursrapportage in de raad** Gelet op de grote mutaties tussen de nominale en actuele begroting adviseren wij de gemeenteraad om in de vergadercyclus meer aandacht te besteden aan de behandeling van de 1e en 2e berap zodat wijzigingen in budgetten meer bewust en expliciet door de raad worden geautoriseerd. Richting het college vereist dit ook dat in de 1e en 2e berap de mutaties in de begroting op een goede wijze zijn onderbouwd.	idem
3	**Inzicht in mutaties reserves** Geef per programma inzicht gegeven in toevoegingen en onttrekkingen t.a.v. reserves en maak inzichtelijk op welke reserves en op welke doelstelling dit betrekking heeft.	idem
4	**Inwonersênquete** Investeer in de aantrekkelijkheid en het belang van de inwonersenquête om de teruglopende respons om te buigen. Onderzoek daarbij ook de mogelijkheid van verbreding van middelen en alternatieven om metingen naar effecten te onderbouwen.	idem
5	**Evenwicht ambities en afhankelijkheid vrijwilligers** Geef in de beleids- en verantwoordingscyclus meer aandacht aan het kwetsbare evenwicht tussen enerzijds gemeentelijke ambities en anderzijds de afhankelijkheid van vrijwilligers en mantelzorgers hierbij. Werk met scenario's als inzet vrijwilligers te ambitieus is, er een mismatch is en/of de draagkracht overschreden wordt.	idem
6	**Inzicht in voldoende buurtvoorzieningen en diversiteit doelgroepen** Geef in de jaarrekening meer inzicht of er sprake is van voldoende buurtvoorzieningen (conform de 3	idem

Nr	Bevindingen / Aanbevelingen	Opvolging
	genoemde criteria op basis van 10 minuten stad, aantal m2 per wijk en bezetting) en de mate van diversiteit in doelgroepen.	
7	**Inzicht in voortgang investering buurtvoorzieningen en sportvoorzieningen** Geef in de 1e en 2e berap en in de jaarrekening, gelet op de gestegen bouwkosten, budgettaire problemen, netcongestie en personele krapte meer inzicht in de voortgang van investeringsprojecten en het effect daarvan op de realisatie van investeringskredieten en kapitaallasten.	idem
8	**Attentiepunten voor nieuwe sportnota** Besteed in de nieuwe sportnota specifiek aandacht aan: 1. Verder onderzoek naar verschillen in sportdeelname bij verschillende opleidingsniveaus en gericht beleid hierop inzetten. 2. Beleid formuleren op de neerwaartse tendens van aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijn. 3. De inzet van de solidariteitspotjes. 4. Een stijging van het bereik van doelgroep met de U-pas en andere fondsen.	idem
9	**Heldere doelstellingen en passende maatregelen knelpunten zwembaden** Formuleer in samenwerking met de zwembaden en verenigingen heldere doelstellingen en passende maatregelen om personeelstekort, ziekteverzuim, wachtlijsten terug te dringen en bezoekersaantallen weer terug te brengen op het niveau voor corona.	idem
10	**Heldere doelstelling en maatregelen ruimtetekort veldsport** Formuleer in samenwerking met verenigingen heldere doelstellingen en passende maatregelen om te zoeken naar oplossingen rondom ruimtetekort bij de veldsporten, het niet toereikende budgettaire kader rondom sportvoorzieningen en het efficiënt gebruik van accommodaties.	idem

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven; stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook het Gemeentefonds, en andersom.
Actuele begroting	De laatst door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Dit betreft de nominale begroting plus alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. Deze wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening van lasten en baten.
Algemene dekkingsreserves	Reserves waarvan de renteopbrengst wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.
Algemene reserves	Alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves. Tot de algemene reserves worden gerekend de algemene reserve in enge zin, de algemene dekkingsreserves, de reserve grondexploitaties en de dienstbedrijfsreserves.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds door het Rijk aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene middelen.
Balans	Overzicht van activa en passiva (bezittingen en schulden) van een organisatie op een bepaald moment.
Baten	De aanduiding volgens de comptabiliteitsvoorschriften voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Baten-lastenstelsel	In dit stelsel worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan het tijdvak waarin het verbruik van goederen en diensten plaatsvindt en de baten ontstaan. Dit maakt het mogelijk om de integrale kosten en opbrengsten af te leiden uit de administratie en leidt daarmee tot een doelmatiger beheer.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van de ramingen tijdens het begrotingsjaar; een dergelijk besluit wordt door de gemeenteraad genomen.
Bestuursrapportage	De eerste bestuursrapportage is onderdeel van de voorjaarsnota. De tweede bestuursrapportage wordt gelijktijdig met de programmabegroting uitgebracht. Hierin wordt tussentijdse verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd en vindt bijstelling plaats van de lopende begroting.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestedingsrichting heeft gegeven.
BTW-Compensatiefonds	Sinds 2003 geldt voor de gemeenten een BTW-regime. Het BTW-compensatiefonds is ingesteld om de verschillen tussen de verlaging van de programmabegroting en die van het

Begrip	Omschrijving
	Gemeentefonds te egaliseren, opdat de invoering van het BTW-regime budgettair neutraal verloopt.
Budgettair neutraal	Een beleidswijziging die de uitkomst van de programmabegroting per saldo niet beïnvloedt.
Besluit Begroten en verantwoorden (BBV)	Wettelijke voorschriften voor de inrichting van de programmabegroting en –jaarstukken.
Controleverklaring	Schriftelijke mededeling van de accountant waarin deze een oordeel geeft over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de (financiële) verantwoording.
Creditrating	Een creditrating is een oordeel over de kredietwaardigheid van bedrijven, financiële instellingen of overheden. De rating wordt uitgedrukt op een schaal van AAA (top kredietwaardig) naar D (faillissement). Deze oordelen worden afgegeven door internationaal erkende ratingbureaus als Standard en Poor's (S&P) en Moody'
Decentralisatie	Het overdragen van meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Concreet kan dit leiden tot overheveling van taken (en de daartoe benodigde middelen) van de centrale overheid naar andere overheden.
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de burger worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en afvalinzameling); de mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid (efficiency)	De mate waarin een maximale hoeveelheid prestaties wordt geleverd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op verbetering van bedrijfsvoering.
Egalisatievoorzieningen	Voorzieningen die samenhangen met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld (kort) en kapitaal (lang) voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen tijdelijk overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- en kapitaalmarkt wordt dit glad gestreken.
Garantie	Zekerheidstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Bij derden valt te denken aan sportverenigingen of welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling zal de gemeente de resterende schuld dienen af te lossen.
Gemeentefonds	Landelijk fonds onder beheer van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen

Begrip	Omschrijving
	gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerend.
Interbestuurlijk Toezicht	Komt voort uit de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) en heeft als doel om de horizontale verantwoording, van gemeentelijke medebewindstaken, tussen de gemeenteraad en het college van B en W te versterken en de verticale toezichtdruk door de Provincie en het Rijk te verminderen.
Integratie-uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging van gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Investering	De aanschaf of de productie van een kapitaalgoed.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. De jaarrekening geeft een analyse van de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde lasten en baten. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programma- en paragraaf verantwoording
Kapitaalgoed	Duurzaam productiemiddel, dat nodig is om de aan de burgers te leveren diensten en goederen, te produceren. Daarbij gaat het om een productiemiddel dat meerdere jaren meegaat en veelal veel waarde heeft.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn de exploitatiekosten van vaste activa. Deze volgen de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en nemen de rentekosten af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
(kortlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (looptijd korter dan een jaar).
(langlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (looptijd langer dan een jaar).
Leges	Heffing op een publiekrechtelijke grondslag voor een gemeentelijk goed of een gemeentelijke dienst (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges bouwvergunningen). Het totaal van de gemeentelijke leges mag niet meer dan kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht daarin wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.

Begrip	Omschrijving
Nationale Hypotheekgarantie (NHG)	De Nationale Hypotheek Garantie (NHG) is een garantie op hypotheken tot 245.000 euro. Met de NHG leent u veilig. Is bij verkoop van uw woning de opbrengst onvoldoende om uw hypotheek af te lossen? Dan neemt de NHG de restschuld van u over. Ook krijgt u korting op uw hypotheekrente.
Nominale begroting	De raming van lasten en baten die is opgenomen in het boekwerk van de programmabegroting. Behandeling en vaststelling vinden plaats tijdens de begrotingsbehandeling in november.
Nominale compensatie	De compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
Normeringssystematiek	Ook wel bekend als 'samen de trap of, samen de trap af'. Volgens deze systematiek is de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gekoppeld aan de omvang van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven. Als de relevante rijksuitgaven stijgen, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds toe; dalen de rijksuitgaven, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds af.
Omslagrente	De rekenrente die de Centrale Treasury gebruikt voor het berekenen van de rentelasten over de gedane investeringen. Deze rente is onderdeel van de kapitaallasten en wordt doorberekend aan de diensten.
Payer Swap	Een swap is een financieel product waarbij renteverplichtingen worden geruild ter bescherming tegen renterisico's. Indien daarbij een variabele renteverplichting wordt geruild voor een te betalen vaste rente is sprake van een payer swap. Met een payer swap dekt men zich in tegen een rentestijging.
Precariobelasting	Recht voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degene die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water heeft of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de verwachte lasten en baten, opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De programmabegroting is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting, die op hoofdlijnen inzicht geven in het voorgestane beleid en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en de daarop volgende drie jaren. De programmabegroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
Overzicht van lasten en baten	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten. De programmabegroting is opgebouwd uit het jaarverslag en de jaarrekening. De programmaverantwoording dient ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Reserve grondexploitatie	Het weerstandsvermogen dat dient als buffer voor de risico's die worden gelopen bij grondexploitaties.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Daarom behoren ze tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.
Risicomodel	Overzicht van risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de jaarstukken.

Begrip	Omschrijving
Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten (deze laatste worden gedekt door de algemene reserve en/of bedrijfsreserves).
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten dienen door structurele opbrengsten te worden gedekt.
Subsidie	Overdracht van de gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen.
Technische wijziging	Een wijziging van de begroting die ofwel beleidsarm is of een administratieve verwerking van een al genomen besluit.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat het treasurystatuut regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie over de treasury.
Verantwoording	Zie programmaverantwoording.
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	Project dat tot doel heeft de verantwoordings- en controle-informatie van de gemeente aan het Rijk te stroomlijnen en te vereenvoudigen/verminderen. Per specifieke uitkering is geen aparte controleverklaring meer vereist. Volstaan kan worden met de jaarrekening, met daarbij gevoegd een bijlage met een aantal gegevens per specifieke uitkering.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Verplicht deel reserve	Middelen worden als verplicht aangemerkt indien sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting richting derden. Een dergelijke verplichting bestaat wanneer er met derden afspraken zijn gemaakt over de besteding van middelen in een juridisch bindende wijze zoals een contract, opdracht of schriftelijke bevestiging. Het bestaan van concrete plannen of een bestemming van (een deel van) de middelen ter dekking van bijvoorbeeld onderdelen van het coalitieakkoord, zijn niet aangemerkt als juridische verplichting zolang er geen afspraken met derden zijn vastgelegd.
Voorziening	Verplichting met een voorwaardelijk karakter. Deze wordt op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze wordt getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich al heeft voorgedaan. Een voorziening moet dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichting. Voorzieningen worden onderscheiden in risico- en egalisatievoorzieningen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de

Begrip	Omschrijving
	benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).

Utrecht.nl

Analyse reserves:

Aanleiding

Tijdens de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 22 oktober 2024 is toegezegd (ID848) dat er een vervolg komt op de analyse van de reserves. Toegezegd is om te kijken naar de onderbouwing van percentages op basis waarvan de reserves gevuld worden. Daarnaast is op 22 oktober 2024 ook toegezegd om per reserve aan te geven wanneer en bij welk raadsvoorstel de raad hier een besluit over heeft genomen.

Om invulling te geven aan deze toezegging is bij de jaarrekening op het onderdeel toelichting op de reserves (indien mogelijk) het instellingsbesluit van de reserve toegevoegd. In het instellingsbesluit wordt informatie aangegeven als o.a. het doel van de reserve, de soort reserve (bijvoorbeeld risicoreserve), wat de verwachte looptijd is en hoe het financiële verloop is.
Dit vervolg bestaat eruit dat voor elke reserve een nadere toelichting wordt gegeven op het doel van de reserve en de wijze waarop dotaties en onttrekkingen worden bepaald. De bestaande toelichtingen in de begroting en jaarrekening zijn voor raadsleden moeilijk te volgen. De toelichtingen op mutaties in bestemmingsreserves zijn vaak sterk financieel-technisch zijn geformuleerd zonder daarbij in te gaan op de achtergrond van de mutaties en de oorzaak van afwijkingen ten opzichte van de begroting. Nut en noodzaak van deze mutaties zijn daarmee voor de gemeenteraad vaak niet helder en niet goed navolgbaar. De Rekenkamer heeft dit eerder ook al geconstateerd.

De nota reserves, door de raad vastgesteld oktober 2019, geeft aan wanneer een reserve in te stellen (het niveau waarop de reserve wordt ingesteld, de gewenste informatie daarbij, eenduidige bestemming), randvoorwaarden rond reserves (het aantal, boven- en ondergrens, de looptijd), het proces van toevoegingen en onttrekkingen (rentetoerekening, niet bestede middelen) en de jaarlijkse beoordeling van de reserves (opheffing, verlengen looptijd).
De nota reserves geeft nadere richtlijnen op de volgende onderdelen:

A. De hoogte van de reserve; bij het instellen van een bestemmingsreserve de maximale omvang van de reserve wordt bepaald.
B. De actualiteit van de doelstelling, oftewel de grondslag
C. De looptijd van de reserve is op het eind;
D. De desbetreffende reserve 4 jaar niet gemuteerd is;

Samenvatting beoordeling reserves;

Bij de jaarrekening 2024 is de jaarlijkse beoordeling van de reserves uitgevoerd en zijn meegenomen in de besluitvorming Jaarstukken 2024 en VJN 2025. Dit zijn de belangrijkste conclusies:

A. **Onderstaande reserves overschrijden dit jaar de maximale hoogte**:

1. Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn: de maximale hoogte te verhogen van 2,5 miljoen euro naar 5,4 miljoen euro
   Reden akkoord te gaan met de ophoging: Door de raad is voor de reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn een bovengrens (de maximale hoogte) ingesteld van 2,5 miljoen euro. Om de reserve in lijn te brengen met de geraamde gebruikersinvesteringen voor de culturele voorziening in Leidsche Rijn is een verhoging van de bovengrens nodig naar 5,4 miljoen euro. Volgens de huidige planning wordt de culturele voorziening in 2028 opgeleverd, de verwachting is dat dan ook (het grootste deel van) de reserve wordt aangesproken.

2. Reserve ICT Investeringsprogramma: de maximale hoogte eenmalig voor één jaar te verhogen van 10 miljoen euro naar 13,7 miljoen euro

Reden om tijdelijk op te hogen: Door de raad is voor de egalisatiereserve ICT Investeringsprogramma een bovengrens ingesteld van 10 miljoen euro. Door uiteenlopende redenen heeft er een verschuiving in de uitgaven van het ICT-budget plaatsgevonden van 2024 naar 2025. Door de hogere storting van dit resterend budget in 2024 overschrijdt de reserve incidenteel de bovengrens. De storting in de reserve maakt het mogelijk dat de verschoven activiteiten alsnog kunnen plaatsvinden.

3. Egalisatiereserve bouwleges: de maximale hoogte eenmalig te verhogen van 2,3 miljoen euro naar 4,872 miljoen euro.
   Reden om op te hogen: Door de raad is voor de Egalisatiereserve bouwleges een bovengrens ingesteld van 2,3 miljoen euro. Het saldo van de Egalisatiereserve bouwleges bedraagt per 31 december 2024 4,872 miljoen euro. Vooralsnog is dit toegevoegd, maar dit bedrag wordt meegenomen bij de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025.

B. Actualiteit doelstelling

Onderzocht is of de doelstelling actueel is en indien dit niet het geval is kan de reserve komen te vervallen. Hier is sprake van bij de Reserve Energiemaatregelen Utrechtse Scholen.
De onderbouwing is als volgt: in de afgelopen 10 jaar is er veel veranderd. De bijdragen die scholen zouden afdragen aan de gemeente voor extra duurzaamheidsinvesteringen zijn komen te vervallen vanaf het bouwbesluit BENG. Vanaf toen werd de gemeente zelf verantwoordelijk voor deze kosten. En was er dus ook geen risico meer dat scholen niet konden betalen.

C. Einde looptijd

Hiervan is geen sprake.

D. Geen mutatie de afgelopen 4 jaar

De desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd is en kan komen te vervallen. Indien gedurende 4 jaar een bestemmingsreserve niet is gemuteerd (dat wil zeggen een toevoeging of onttrekking gedurende die periode) dan wordt de reserve opgeheven en valt de reserve vrij in het resultaat. Volgens de nota Reserves, vastgesteld door de raad in 2019, wordt de reserve na afloop van het vierde jaar automatisch opgeheven, tenzij de raad opnieuw besluit om de reserve langer aan te houden. In afwijking van deze nota wordt hier voorgesteld om deze reserves niet bij de jaarrekening op te heffen, maar bij de voorjaarsnota 2025. De reden hiervoor is dat op dat moment een brede integrale afweging plaatsvindt. Dit in tegenstelling tot de jaarrekening waar met name voornamelijk wordt gereflecteerd naar 2024 en de activiteiten en risico's die gekoppeld zijn aan 2024.

De volgende reserves zijn de afgelopen 4 jaar niet gemuteerd:

1. Revolverend fonds woningrenovatie
2. Reserve energiemaatregelen Utrechtse scholen
3. Reserve geactiveerde investeringen vastgoed (onderdeel vaste activa reserve):
4. Reserve revolverend fonds jongeren schulden
5. Reserve onderhoud en kapitaallasten BSO

Uitwerking Analyse reserves 2024

Bij de jaarrekening 2024 is de jaarlijkse beoordeling van de reserves uitgevoerd en vormt input voor deze analyse. De huidige reserves zijn naast de nadere richtlijnen uit de nota reserve gelegd om deze te beoordelen. De beoordeling wordt uitgevoerd op de volgende onderdelen:

A. De hoogte van de reserve
B. De actualiteit van de doelstelling, oftewel de grondslag
C. De looptijd van de reserve is op het eind;
D. De desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd

In de onderstaande tabel wordt per reserve via een stoplicht aangegeven wat de uitkomst is van de analyse op de onderdelen A, B, C en D en of deze aanleiding geeft om de raad een reserve te heroverwegen. De kleuren zijn als volgt:

Groen : Geen bijzonderheden te melden, voldoet aan de nota reserves
Geel : Wijkt af van de nota reserves, vraagt heroverweging aan de raad
Rood : Wijkt af van de nota reserves, meenemen integrale afweging VJN

Vervolgproces:

- Indien de analyse een geel of rood stoplicht laat zien, vraagt dit een expliciet besluit van de raad en dat is terug te vinden in het raadsvoorstel Jaarstukken.

Hieronder worden de reserves toegelicht. Voor elke reserve wordt een nadere toelichting gegeven op het doel van de reserve en de wijze waarop dotaties en onttrekkingen worden bepaald, inclusief de datum van het raadsbesluit.

1. Betrouwbare overheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Verkiezingen	1.037	-928	109	0	0	109
Totaal Betrouwbare overheid	**1.037**	**-928**	**109**	**0**	**0**	**109**

Betrouwbare overheid

Reserve Verkiezingen
(huidige stand 0,1 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000

Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-1992
Waarom is de reserve ingesteld	Doel waarvoor deze reserve is ingesteld: Egalisatie voor de kosten die met verkiezingen samenhangen én het opvangen van (een deel van) de kosten van een ongeplande verkiezing Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van de uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden. Met ingang van 2026 vervalt het doel van beheersmaatregel voor een ongeplande verkiezing.
Toelichting op het verloop	Sinds 2020 wordt de structurele bijdrage van 0.06 miljoen euro voor de waterschapsverkiezing in de reserve gestort om te onttrekken in het jaar dat deze verkiezing plaatsvindt (2027). Vervolgens wordt bij de jaarstukken 2024 voorgesteld om het positieve resultaat van 0,2 miljoen euro- vanwege lagere lasten voor de Europees parlementsverkiezing- te storten in de egalisatiereserve om te onttrekken bij verkiezingen met hogere lasten zoals de gemeenteraad of de 2e kamer verkiezing. In 2025 is er geen verkiezing en wordt een groot deel van het structurele budget in de reserve gestort Vanaf 2026 wordt er 0,250 miljoen euro van het structurele budget voor een verkiezing ingeleverd. Dit wordt opgevangen door deze egalisatiereserve.

2. Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Europese subsidies	1.562	0	1.562	0	109	1.452
Taakstelling inkoop LR	5.752	0	5.752	0	719	5.033
Ondersteunen Handhaven	407	0	407	0	204	204
Revolverend fonds woningrenovatie	381	0	381	0	0	381
Grondexploitatie	174.225	0	174.225	38.540	149.412	63.354
Investeringsimpuls RSU	19.931	3.929	23.860	9.788	7.355	26.293
Egalisatiereserve bouwleges	4.872	0	4.872	0	0	4.872
Woonfonds	799	0	799	0	0	799
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	18.778	4.115	22.893	0	8.750	14.143
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	0	0	0	2.980	0	2.980

Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**226.707**	**8.044**	**234.751**	**51.308**	**166.549**	**119.511**

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Europese subsidies (huidige hoogte 1,452mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.184.866
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Europese subsidies fungeert als risicoreservering voor de subsidies die wij van Europa ontvangen. Aan de uitvoering en beheer van Europese projecten en structuurfondsenprogramma's zijn strikte voorwaarden en eisen verbonden. Deze brengen financiële risico's met zich mee voor de gemeente. Het gaat om risico's zoals lagere subsidievaststelling dan was begroot, hogere uitvoeringskosten die bij aangaan van de verplichting niet waren te voorzien, en het financiële risico dat ontstaat uit overcommittering bij het structuurfondsprogramma 'Kansen voor West'. Hierbij wordt overcommittering ingezet omdat de praktijk uitwijst dat veel projecten uiteindelijk minder subsidie toegekend kunnen krijgen dan begroot. Overcommittering draagt bij aan een optimale inzet van het beschikbare budget, maar levert tevens een risico op. Bij de begroting 2025 is besloten om deze reserve voor de risicoreservering op te heffen. Het restant is voor technische bijstand voor 'Kansen voor West' (gemeente Rotterdam).
Toelichting op het verloop	De onttrekking in 2024 is ter dekking voor programma bijdrage aan 'Kansen voor West III' (0,109 miljoen euro).

Taakstelling inkoop LR (hoogte reserve 5,033 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	21.536.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	In 2024 is conform de planning over deze reserve beschikt ten gunste van de algemene gemeentebrede middelen (0,719 miljoen).

Ondersteunen Handhaven

(huidige hoogte 0,204 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 0,204 miljoen euro onttrokken voor de inzet van 2 BOA's binnenstad conform amendement 107 van 9 november 2023 bij de programmabegroting 2024.

Revolverend fonds woningrenovatie

(huidige hoogte 0,381 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Ingesteld bij de Verantwoording 2006. Er is geen einddatum vanwege revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVN (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten. Door aflossing is de omvang van de uitstaande leningen verlaagd. Wij stellen daarom voor om deze reserve vrij te laten vallen en dit te verwerken bij de Voorjaarsnota 2025.

Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Grondexploitatie

(huidige hoogte 63,354 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Sinds 2021 zijn ook de robuuste posten uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in deze reserve opgenomen. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.

Toelichting op het verloop

Bij de Tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie ('systeembesluit'). In 2024 is 38,540 miljoen euro gestort in de reserve. Dit bedrag bestaat uit:
- 3,535 miljoen euro voor de realisatie van het Lombokplein en de doorvaarbare Leidse Rijn (besluitvorming Voorjaarsnota 2017/2018 en Programmabegroting 2021)
- 1,877 miljoen euro aan ontvangen rente op het bedrag dat in de reserve grondexploitatie is gestort in verband met de robuuste posten in de grondexploitatie Leidsche Rijn
- 1,100 miljoen euro voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone deelgebied 5 (besluitvorming Voorjaarsnota 2017)
- 32,028 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit:
- 49,355 miljoen euro resultaatneming op de oude afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn
- 21,948 miljoen euro tussentijdse winstneming op de nieuw geopende grondexploitatie Leidsche Rijn (18,228 miljoen euro) en Merwedekanaalzone Deelgebied 4: Defensieterrein (3,720 miljoen euro)
- 1,780 miljoen euro in verband met de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen
- 0,427 miljoen euro resultaat op de beschikbare middelen betaalbaar wonen voor Zuilense Vecht. De betreffende uitgaven verschuiven naar volgend jaar
- 0,278 miljoen euro resultaat op diverse afgesloten projecten
- 0,094 miljoen euro resultaat voorraadfunctie
- 41,854 miljoen euro negatief betreft een bijdrage vanuit de grondexploitatie Leidsche Rijn, Merwedekanaalzone Deelgebied 4 Defensieterrein en Lombokplein ten behoeve van de HUB XL aan de reserve ten bate van de vaste activa.

In 2024 is 149,412 miljoen euro onttrokken uit de reserve. Dit bedrag bestaat uit:
- 31,540 miljoen euro vrijval in verband het openen van de grondexploitatie Lombokplein ten gunste van de voorziening negatieve grondexploitaties
- 2,220 miljoen euro vrijval in verband met besluitvorming uit de Voorjaarsnota 2021
- 2,126 miljoen euro in verband met de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen
- 1,877 miljoen euro ter dekking van de toegerekende rente over de robuuste posten Leidsche Rijn in het onderhanden werk
- 1,700 miljoen euro vrijval betaalbaar wonen middelen ten gunste van het Sportpark Zuilense Vecht (besluitvorming vastgesteld financieel kader van het project Zuilense Vecht)
- 0,832 miljoen euro ter dekking van gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro) en promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro)
- 109,117 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit:
-107,894 miljoen euro i.v.m. de vrijval van de robuuste posten Leidsche Rijn. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de robuuste posten volledig onderbouwd en vrijgevallen.
- 0,646 miljoen euro resultaat op strategische en anticiperende verwervingen
- 0,364 miljoen euro in verband met de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen
- 0,215 miljoen euro jaarlijkse inkooptaakstelling op grondexploitaties
- 0,002 miljoen euro negatief resultaat op overige onderdelen

Investeringsimpuls RSU (Huidige hoogte 26,293 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	28.028
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	In het verlengde van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU, 2016) is een investeringsstrategie voor gezonde verstedelijking opgesteld. De programmering van de middelen in de reserve Investeringsimpuls RSU vindt plaats volgens het bestedingskader. Het bestedingskader is vastgesteld bij het MPSO 2017 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021. Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2024 is het saldo aan toevoegingen 9,788 miljoen euro. Dit heeft betrekking op middelen als gevolg van de groei van de stad (1,539 miljoen euro), besluitvorming programmabegroting 2024 (4,929 miljoen euro) en besluitvorming voorjaarsnota 2024 (3,320 miljoen euro). Volgens de bijbehorende planning is in 2024 een bedrag van 7,355 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU.

Egalisatiereserve bouwleges (huidige hoogte 4,872 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen en voor de inzet van personeel voor werkzaamheden na inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) die niet meer onder de leges vallen.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er geen onttrekking begroot en gerealiseerd.

Woonfonds (huidige hoogte 0,799)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi Nationaal Restauratiefonds (NRF) en leges.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten (huidige hoogte 14,143 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-5-2033
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten. Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage ‘Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)’ opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. De daadwerkelijke bestemming wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten. Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad motie 291: Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen aangenomen over de toekomstige inzet van de reserve betaalbaar wonen. Bij besluitvorming over de toekomstige inzet van de reserve zullen wij rekening houden met deze motie.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 8,750 miljoen euro onttrokken. Daarvan heeft 5,450 miljoen betrekking op de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitaties ter dekking van het geprognosticeerd tekort voor de realisatie van het Lombokplein. Verder is 3,300 miljoen euro onttrokken voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden. De reserve wordt gevoed uit de opbrengsten van Conversieregeling Erfpachten 2017, conform motie 191/2017.

Stimuleren Wooncoöperaties en col. Woonv (huidige hoogte 2,980mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	7-11-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Door de raad is 3,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen mogelijk te maken. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten om het merendeel van dit budget (2,98 miljoen euro) te storten in de nieuw ingestelde bestemmingsreserve “Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen” (Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Doel van deze reserve is procesondersteuning van wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en het financieel haalbaar maken van deze initiatieven.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 2,98 miljoen euro gedoteerd aan deze reserve (conform Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Deze middelen kunnen de komende jaren worden ingezet om wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) te faciliteren en te ondersteunen, conform het Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028.

3. Klimaatvriendelijke stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	0	0	185
Utrechtse Energie	1.668	0	1.668	0	675	993
Leningen Utrechtse Energie	4.007	0	4.007	0	0	4.007
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	8.740	0	8.740	0	0	8.740
Totaal Klimaatvriendelijke stad	**14.600**	**0**	**14.600**	**0**	**675**	**13.925**

Klimaatvriendelijke stad

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	

C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse Energie (huidige hoogte 0,993 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,675 miljoen euro onttrokken uit de reserve voor de bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen.

Leningen Utrechtse Energie (huidige hoogte 4,007 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	16-9-2014

Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. De bestemmingsreserve is voor de afdekking van het risico en een deel van de rentelasten.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse energie aardgasvrije wijken (huidige hoogte 8,740 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.740.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019
Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken en gevoed vanuit gemeentelijke middelen vanuit het voormalig investeringspakket investeren met maatschappelijk rendement. Zie hierbij het Instellingsbesluit van de reserve Utrechtse energie aardgasvrije wijken.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

4. Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Parkeerexploitatie	8.702	0	8.702	6.136	2.943	11.895
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	37.809	0	37.809	12.674	5.532	44.951
Totaal Duurzame bereikbaarheid	**46.511**	**0**	**46.511**	**18.810**	**8.475**	**56.846**

Duurzame bereikbaarheid

Parkeerexploitatie (huidige hoogte 11,895mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	Er is 6.136 miljoen euro toegevoegd aan de reserve en 2.943 miljoen euro onttrokken aan de reserve. Per saldo is er een bedrag van 3.193 miljoen euro positief gemuteerd in de reserve.

Meerjarige investeringen bereikbaarheid
(huidige hoogte 44,951 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	151.446.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.
Toelichting op het verloop	De toevoeging van de reserves van 12,674 miljoen euro bestaat uit een toevoeging van Openbaar Vervoer (1,095 miljoen euro) en Auto (11,579 miljoen euro). De onttrekking van 5,532 miljoen euro is ter dekking van de meerjarige investeringen bij bereikbaarheid. Dit zijn bijdragen aan projecten Fiets (2,847 miljoen euro), Verkeersveiligheid (0,632 miljoen euro), Anders Reizen (0,870 miljoen euro) en Goederenvervoer (0,337 miljoen euro). Daarnaast is het product Luchtkwaliteit uit het programma Duurzame Bereikbaarheid gehaald (0,846 miljoen euro).

5. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024

	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Grondbank	647	0	647	0	0	647
Meerjaren Groen programma	100	0	100	680	0	780
Egalisatiefonds rioleringen	5.625	0	5.625	224	659	5.191
Ophaaldienst	3.702	0	3.702	748	2.920	1.529
Essentaksterfte 1002	1.732	0	1.732	192	1.200	724
Domplein 13	80	0	80	0	40	40
Archeologisch opgravingen	970	0	970	0	228	742
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.279	0	3.279	0	0	3.279
Risicoreserve Bodem	1.634	0	1.634	78	0	1.712
Nedereindseplas	6.592	0	6.592	0	35	6.557
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	0	0	0	846	0	846
Totaal Aantrekkelijke en groene leefomgeving	**24.361**	**0**	**24.361**	**2.768**	**5.082**	**22.047**

Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Grondbank
(huidige hoogte 0,647 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie (link instellingsbesluit). Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen. Maar ook kosten zoals: voorraad en verwerkingskosten van de grond, ontmantelingskosten van depots, herstel- en onderhoudskosten voor depot(s), ontwikkelingskosten reststoffenbank en bomenbank, kosten voor digitalisering, aanbesteden van de aannemer en kosten voor de tijdelijke opslag voor PFAS-houdende grond.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

Meerjaren Groen programma

(huidige hoogte 0,780 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	7-6-2039

Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen de doelstelling Extra Groen wordt voor het Meerjaren Groen Programma en voor Spelen, Sporten en Bewegen gewerkt met een jaar budget, terwijl het hierbij gaat om investeringsprojecten waarvan de uitvoering meerjarig is. De fasering van de begrote uitgaven van deze projecten hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan (waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht). Met deze reserve kunnen de verschillen tussen jaarlijkse budgetten en uitgaven worden opvangen. Raadsbesluit Resultaatbestemming 2018 Raadbesluit Tweede Bestuursrapportage 2024
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,680 miljoen euro gestort in de reserve vanwege lagere bestedingen op diverse projecten binnen Spelen, Sporten en Bewegen.

Egalisatiefonds rioleringen (huidige hoogte 5,191 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	15.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De reserve is lager geworden met name door meer onderhoud en meer inspecties.

Ophaaldienst (huidige hoogte 1,529 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988

Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	In het jaar 2024 is 0,748 miljoen euro toegevoegd aan de reserve als gevolg van hogere baten uit de afvalstromen. Daarnaast is 2,920 miljoen euro miljoen onttrokken uit de reserve als gevolg van onder andere lagere opbrengsten afvalstoffenheffing vanwege achterblijven groei aantallen huishoudens en hogere kosten kwijtscheldingen veroorzaakt door een hoger toekenningspercentage op kwijtscheldingsverzoeken.

Essentaksterfte 1002 (huidige hoogte 0,742 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	De onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten. De mutatie van -1,008 miljoen euro is ter dekking van de in 2024 gemaakte kosten voor maatregelen ter bestrijding van de essentaksterfte.

Domplein 13 (huidige hoogte 0,04mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	40.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2016

Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Domplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot en met 2026.
Toelichting op het verloop	Jaarlijkse onttrekking van 0,04 miljoen euro ter dekking van de subsidie aan de Stichting Domplein.

Archeologisch opgravingen (huidige hoogte 0,742)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1998
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd als egalisatiereserve van baten en lasten van de interne archeologische opdrachten. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse fluctuaties in de archeologische opdrachten worden geëgaliseerd met de reserve Archeologische Vergunningen. In 2024 is een onttrekking van 0,228 miljoen euro aan de reserve gedaan.

Utrechts restauratiefonds (URF) (Huidige hoogte 3,279 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Risicoreserve Bodem

(huidige hoogte 1,712 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	

C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt. Raadsbesluit Eerste Bestuursrapportage 2017
Toelichting op het verloop	De baten van de bijdrageregeling waren in 2024 0,078 miljoen euro. Deze baten zijn conform de afspraak in de reserve gestort.

Nedereindseplas
(huidige hoogte 6,557 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monitoringsverplichting van de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk. Raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2020
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,035 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor extra nazorgwerkzaamheden.

Reserve Aanpak
Luchtmaatregelen
(huidige hoogte 0,846 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2044
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000

Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Doel van deze reserve is om schommelingen in de uitgaven op de maatregelen van het luchtmaatregelenpakket en elektrisch vervoer op te kunnen vangen. Raadsbesluit Programmabegroting 2024
Toelichting op het verloop	Er is een bedrag van 0,846 miljoen euro onttrokken aan de reserve Meerjarige investeringen bereikbaarheid en hetzelfde bedrag is gedoteerd aan de reserve Aanpak Luchtmaatregelen.

6. Veilige stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Projecten cameratoezicht	143	0	143	0	0	143
Totaal Veilige stad	**143**	**0**	**143**	**0**	**0**	**143**

Veilige stad

Projecten cameratoezicht
(huidige hoogte 0,143 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is bestemd voor projecten op het gebied van cameratoezicht. In verband met werkzaamheden in het Stationsgebied en omgeving zijn kabels en camera's tijdelijk verplaatst en zullen, als de werkzaamheden zijn afgerond, weer worden teruggeplaatst. Daarnaast wordt deze reserve aangewend voor de verplaatsing van flex-camera's op overige locaties in Utrecht.
Toelichting op het verloop	In 2024 is geen onttrekking nodig geweest, omdat er incidentele baten waren in verband met de terugvordering van BTW over voorgaande jaren.

7. Passende ondersteuning en opvang

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	2.250	-2.250	0	0	0	0
Totaal Passende ondersteuning en opvang	**2.250**	**-2.250**	**0**	**0**	**0**	**0**

Passende ondersteuning en opvang

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang
(huidige hoogte 0 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve heeft als doel om de transformatie en decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de hele U16 regio mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	Bij de resultaatbestemming 2023 is de laatste onttrekking aan de reserve gedaan. De reserve kan daarmee vervallen.

8. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	3.400	-100	3.300	2.800	0	6.100
Toeristische stadspromotie	226	0	226	0	0	226
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	2.000	0	2.000	0	0	2.000
Werk en inkomen	796	0	796	0	796	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	79	0	79	0	0	79
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	4.829	0	4.829	0	2.492	2.337
Werken naar werk	0	0	0	1.200	0	1.200
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	**11.330**	**-100**	**11.230**	**4.000**	**3.288**	**11.942**

Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU) (huidige hoogte 6,1 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona ‘Werken, opleiden en begeleiden’ opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).
Toelichting op het verloop	In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn jaarlijks middelen toegekend aan de OMU. Deze middelen voor 2024 zijn toegevoegd aan het reserve.

Toeristische stadspromotie (huidige hoogte 0,226 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2008
Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting, waarbij een maximum is bepaald op 15% van de geraamde omzet. Daarnaast wordt deze reserve, bij voldoende omvang, ingezet om inhoud te kunnen geven aan de activiteiten van Utrecht Marketing en de ambities van het college.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht (huidige hoogte 2 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	

C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over de financieel vaste activa Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Werk en inkomen (huidige hoogte 0)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de resultaatbestemming 2012 is deze reserve gevormd. De reserve komt voor het eerst voor in de Programmabegroting 2013. Oorspronkelijk was de reserve deels bedoeld als een soort van egalisatiereserve. Met overschotten op het inkomensdeel Participatiewet werd de reserve gevuld, zodat tekorten op het inkomensdeel aan de reserve kunnen konden worden onttrokken. Omdat het bij de bijstand om grote bedragen gaat, kon op deze manier al grote schommelingen worden voorkomen. Daarnaast is de reserve bestemd voor kosten voortvloeiende uit de reorganisatie 2011-2013. Bij de Voorjaarsnota 2017 is het doel van de reserve uitgebreid met aanvullende kosten contributie Wigo4it en uitvoeringskosten Professional Portal Innovatie (PPI). Inmiddels wordt de reserve alleen hiervoor gebruikt. Bij de vorming van de reserve is geen maximum/minimum vastgesteld.
Toelichting op het verloop	Het restant van de reserve is in 2024 benut voor de aanvullende subsidie voor UW ter dekking van het tekort op de sociale werkvoorziening. De reserve kan worden opgeheven.

Revolverend Fonds Jongeren schulden

A	Hoogte reserve	

B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

(huidige hoogte 0,079 mln)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 ‘fonds met jongeren met problematische schulden’ aangenomen. Het instellingsbesluit is hier te vinden. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt. Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020.
Toelichting op het verloop	In 2024 zijn er geen mutaties geweest. De reserve is niet meer nodig en wordt opgeheven bij de Voorjaarsnota 2025.

Armoedebestrijding & schuldhulpverlening (huidige hoogte 2,337 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	6-7-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Vanwege de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening is deze reserve bij de Eerste Bestuursrapportage 2023 voor een periode van vier jaar gevormd. De reserve heeft als doel eventuele incidentele ruimte voor armoedebeleid en schuldhulpverlening, zoals incidentele rijksbijdragen, beschikbaar te houden voor inzet op armoederegelingen en schuldhulpverlenening en het opvangen van overschrijdingen. Het bestedingsplan is op voorhand niet precies bekend. Dit is afhankelijk van de behoefte en hangt bijvoorbeeld af van de ontwikkeling van het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening. Deze reserve is bij de Tweede bestuursrapportage 2023 als systeemreserve aangemerkt (9 november 2023).
Toelichting op het verloop	Jaarresultaten op de onderdelen Minimabeleid en Schulddienstverlening van de doelstelling Inkomenszekerheid worden t.l.v. de reserve gebracht. In 2024 is dit een tekort, dit wordt met de reserve verrekend. Ook in 2025 is de inzet van de reserve nodig voor het opvangen van overschrijdingen.

Werken naar werk (huidige hoogte 1,2 mln)

A	Hoogte reserve	

B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Middelen die bijdragen aan het stimuleren van omscholing naar een beroep in een kansrijke sector (ICT, zorg, bouw & techniek, onderwijs of circulariteit).
Toelichting op het verloop	Mutatie betreft de toegekende middelen uit de Voorjaarsnota die is toegevoegd aan de reserve.

9. Kansrijk opgroeien

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Huisvestingsprogramma	6.601	5.047	11.648	3.100	0	14.748
Piekopvang onderwijs LR	158	0	158	0	0	158
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	10.664	0	10.664	0	0	10.664
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	0	1.980
Totaal Kansrijk opgroeien	**19.403**	**5.047**	**24.450**	**3.100**	**0**	**27.550**

Kansrijk opgroeien

Huisvestingsprogramma
(huidige hoogte 14,748 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2007

Waarom is de reserve ingesteld	Voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's onderwijs van eerdere jaren. In het huisvestingsprogramma zitten zowel investeringen als exploitatielasten. Onderbestedingen op de exploitatielasten ten opzichte van de afgegeven beschikkingen van het huisvestingsprogramma worden gestort in de reserve om komende jaren beschikbaar te houden. Immers, de betreffende school heeft ook in latere jaren nog recht op de afgegeven beschikking. Vice versa worden overbestedingen gedekt uit de reserve.
Toelichting op het verloop	Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2023 is er 5,047 miljoen euro gestort in de reserve Huisvestingsprogramma vanwege onderbesteding op het huisvestingsprogramma van 2023 en voorgaande jaren. Daarnaast is er in 2024 3,1 miljoen euro gestort in de reserve, conform de tweede bestuursrapportage 2024.

Piekopvang onderwijs LR (huidige hoogte 14,748 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de Piekopvang in Leidsche Rijn. Bij het ontstaan van deze nieuwe wijk ontstaat er een piek in het aantal leerlingen die gehuisvest moeten worden. Deze piek ligt hoger dan de lange termijn behoefte voor onderwijshuisvesting omdat nieuwbouwwijken een eigen demografische ontwikkeling hebben. Bij de Herijking Referentiekader LR zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van deze piekopvang. De bedragen betreffen vergoedingen voor een langere periode en worden tot aan besteding opgenomen in de reserve piekopvang LR.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting (huidige hoogte 10,664 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. De middelen worden ingezet om onderhoud te plegen, waarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm bouwbesluit panden tijdelijke huisvesting.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties in 2024. De kosten voor onderhoud in 2024 zijn gedekt waardoor onttrekking uit deze reserve niet noodzakelijk was.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO) (huidige hoogte 1,980 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdient. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2024 geen mutaties. De onttrekkingen zullen gaan plaatsvinden zodra het huurcontract beëindigd wordt en de kapitaallasten niet meer gedekt kunnen worden door de huur.

10. Levendige en gezonde stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	2.500	0	2.500	0	0	2.500
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	309	0	309	0	0	309
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	0	100
Fonds Broedplaatsen	505	0	505	0	0	505
Stadskantoor	7.326	-781	6.545	1.752	0	8.297
Energieneutraal Kernvastgoed	2.420	0	2.420	0	120	2.300
Vastgoedbeheer	2.738	0	2.738	0	1.366	1.372

Leegstand Utrechts Vastgoed	1.314	0	1.314	1.700	1.212	1.802
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	619	0	619	315	583	351
Toegankelijk Vastgoed	3.715	-68	3.647	0	282	3.365
Vervanging zwembaden	8.400	0	8.400	11.500	0	19.900
Tarieven sportaccomodaties	0	0	0	5.000	0	5.000
Reserve inburgering	0	0	0	1.061	0	1.061
Totaal Levendig en gezonde stad	**29.946**	**-849**	**29.097**	**21.328**	**3.563**	**46.862**

Levendig en gezonde stad

Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R
(huidige hoogte 2,5 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	2.500.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de gebruikersinvesteringen van de culturele voorziening Leidsche Rijn. Een deel van de investeringen in de culturele voorziening in Leidsche Rijn valt in verantwoordelijkheid bij de gebruikers en zal niet worden geactiveerd als gemeentelijk vastgoed. De investeringen die in verantwoordelijkheid vallen bij de gebruikers stichting Raum en De Plaatsmaker zullen voor een groot deel worden gedekt vanuit deze reserve.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone
(huidige hoogte 0,309 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	309.000
Minimum bedrag	309.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De reserve zal naar verwachting worden ingezet in het 1e jaar dat het wijkcultuurhuis zijn deuren opent.

Toelichting op het verloop	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De verwachting is dat het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone begin 2029 wordt opgeleverd waarna ook de reserve zal worden benut.

Utrechtse Cultuurlening (huidige hoogte 0,1 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Fonds Broedplaatsen (huidige hoogte 0,505 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Stadskantoor (huidige hoogte 8,297 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stadskantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen wordt deze voorziening omgezet in de reserve Stadskantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget voor vervangingsinvestering. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse toevoeging aan de reserve Stadskantoor bestaat uit prijscompensatie van 1,5% over de kapitaallasten van zowel gebouw, grond als gebruikersinvesteringen van het Stadskantoor. In 2024 is er 1,752 miljoen euro toegevoegd aan de reserve.

Energieneutraal Kernvastgoed (huidige hoogte 2,3 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve ten behoeve van ‘volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040’ dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geoormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaalslasten niet gedekt kunnen worden. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2019.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,120 miljoen euro onttrokken uit de reserve conform de tweede bestuursrapportage 2024, voor verduurzamingswerkzaamheden die onderdeel zijn van het investeringsproject in Podium Oost/Oudwijkerdwarsstraat.

Vastgoedbeheer (huidige hoogte 1,372mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	9-7-2019

Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.
Toelichting op het verloop	In 2024 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van 1,366 miljoen euro, ter dekking van het verschil tussen begrote huur en werkelijke huur conform de huurcontracten. Door een verschil in gehanteerde index tussen gemeentesystematiek en indexvoorwaarden in vastgoedcontracten lopen begrote en werkelijke huur uiteen.

Leegstand Utrechts Vastgoed (huidige hoogte 1,802mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positieve saldo van het programma Utrechts Vastgoed. We hebben in werkelijkheid echter wel te maken met leegstand en de afgelopen jaren zien we daarom nadelen bij de verantwoording op het programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering te begroten en aan het eind van het jaar de aan leegstand gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 1,700 miljoen euro gestort in de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed. Daarnaast is in 2024 het nadeel op de huuropbrengsten als gevolg van leegstand ad 1,212 miljoen euro onttrokken aan de reserve.

Calamiteiten Utrechts Vastgoed (huidige hoogte 0,351mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positief saldo van programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering voor calamiteiten te begroten en aan het eind van het jaar de aan calamiteiten gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 0,315 miljoen euro gestort in de reserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed. In 2024 is er 0,583 miljoen onttrokken ter dekking van kosten die zijn gemaakt als gevolg van calamiteiten bij verschillende panden.

Toegankelijk Vastgoed (huidige hoogte 3,365 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Uitvoering geven aan motie 199 ‘Maak werk van UST’, die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem is aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,282 miljoen euro onttrokken ter dekking van gerealiseerde kosten in 2024 voor het toegankelijk maken van gemeentelijk vastgoed.

Vervanging zwembaden (huidige hoogte 19,9 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten. Door nu het overschot te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.

Toelichting op het verloop	Voor 2024 is dit budget niet volledig benut. Daarom is er 11,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserve, conform de eerste bestuursrapportage 2024. Hierdoor wordt het knelpunt dat op de lange termijn wordt voorzien bij de vervanging van de zwembaden Den Hommel en De Kwakel beperkt.

Tarieven sportaccomodaties (huidige hoogte 5 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Voorjaarsnota 2024.
Toelichting op het verloop	De reserve is ingesteld, verder geen mutaties.

Reserve inburgering (huidige hoogte 1,061mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	1.100.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Het instellen van een bestemmingsreserve inburgering is nodig om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en inburgeraars te begeleiden conform de aanpak zoals beschreven in de Nota van uitgangspunten inburgering. VJN 2024 en 1e bestuursrapportage
Toelichting op het verloop	De toevoeging aan de bestemmingsreserve inburgering is gedaan om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en te voorkomen dat de huidige innovatieve aanpak voortijdig moet worden afgeschaald.

11. Algemene middelen en overhead

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Budgetstructuur Leidsche Rijn	811	-55	756	0	500	256

Decentralisatie Sociaal Domein	795	0	795	0	412	383
Reserve Overheadvierkant	128	0	128	0	0	128
ICT Investeringsprogramma	9.780	0	9.780	7.462	3.545	13.696
Groei in Balans	704	0	704	5.231	199	5.736
Reserve Gemeentefonds	2.529	0	2.529	4.085	2.529	4.085
Implementatie en uitvoering hervorming	0	0	0	2.500	614	1.886
Personeelskosten bezuinigingen	0	0	0	5.000	0	5.000
Totaal Algemene middelen en overhead	**14.747**	**-55**	**14.692**	**24.278**	**7.799**	**31.170**

Algemene middelen en overhead

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Budgetstructuur Leidsche Rijn (huidige hoogte 0,256 mln)

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-9-1997
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichter bij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.
Toelichting op het verloop	Na-ijlende frictiekosten 2023 Leidsche Rijn van 0,055 miljoen euro zijn conform beslispunt 43 Resultaatbestemming 2023 ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. Een neerwaartse bijstelling van de toekomstige benodigde middelen die gedekt worden uit de reserve frictiekosten Leidsche Rijn geeft aanleiding tot een gedeeltelijke vrijval van de reserve frictiekosten Leidsche Rijn. In 2024 betreft dit effect 0,500 miljoen euro.

Decentralisatie Sociaal Domein (huidige hoogte 0,383 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	6.705.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2014
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico’s en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	Conform het besluit in de tweede bestuursrapportage 2023 is er 0,412 miljoen euro onttrokken aan de reserve om de extra kosten voor statushouders te dekken.

Reserve Overheadvierkant (huidige hoogte 0,128 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	11-11-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: programmabegroting 2022, beslispunt 7 Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden. Bij het instellen van de reserve is voorgesteld om de dotatie/onttrekking bij de eerstvolgende programmabegroting te verwerken. Om een betere inschatting te kunnen maken heeft de raad bij de Voorjaarsnota 2022 besloten in het vervolg de tussentijdse P&C documenten eveneens te benutten.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

ICT Investeringsprogramma (huidige hoogte 13,695 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	

D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	link instellingsbesluit: Bestuursrapportage 2006, beslispunt 18 Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investeringen. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma. Mutaties zijn afhankelijk van de gerealiseerde projecten en zullen bij de jaarlijkse verantwoording via een dekkings- of bestedingsvoorstel voorgelegd worden.
Toelichting op het verloop	Conform de doelstelling en de werking van de reserve ICT Investeringsprogramma is er voor 7,462 miljoen euro gestort en 3,545 miljoen euro onttrokken. Door landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground heeft er een vertraging plaats gevonden. Tevens heeft om uiteenlopende redenen er binnen onderdelen van de grote IT-programma's Informatie op orde en de Cloudtransitie een verschuiving plaats gevonden van 2024 naar 2025. De afronding van het programma Continuïteit Zaakgericht werken werd eind 2024 verwacht, maar wordt nu het 1e half jaar 2025. De afronding van de vervanging van de telefoniecentrale vindt in 1e kwartaal 2025 plaats in plaats van eind 2024. De storting in de reserve maakt het mogelijk de verschoven activiteiten alsnog uit te voeren. De reserve ICT Investeringsprogramma kent een plafond van 10 miljoen euro. Met de reservemutaties 2024 komt de reserve per einde 2024 echter uit op 13,7 miljoen euro. In het raadsvoorstel bij de jaarstukken 2024 wordt expliciet het besluit voorgelegd om incidenteel dit plafond te overschrijden.

Groei in Balans
(huidige hoogte 5,736 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	10-11-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad.

Toelichting op het verloop	De storting van 5,231 miljoen euro betreft de kasschuif van 2,005 miljoen uit de Programmabegroting 2023 (bijlage Meerjarenbeeld Groei in Balans), schommelingen in de parkeerexploitatie (3,023 miljoen euro) en de egalisatie van uitgaven voor sportinvesteringen (0,203 miljoen euro), beiden opgenomen op pagina 11 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2024). De onttrekking van 0,199 miljoen euro betreft de verrekening van het tekort uit het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 (tabel 2.7).

Reserve Gemeentefonds (huidige hoogte 4,085 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Het reserveren van middelen vanuit de circulaires van het Rijk over het gemeentefonds (instellingsbesluit). Aangezien de circulaires op verschillende momenten in het jaar verschijnen, kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden door ook aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting. Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen (corresponderende posten).
Toelichting op het verloop	Onttrekking Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 2,529 miljoen euro onttrokken aan de Reserve Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023 die zijn overgeheveld naar 2024 omdat de bijbehorende taken in 2024 worden uitgevoerd. Storting Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 4,085 miljoen euro gestort in het Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2024 die worden overgeheveld naar 2025 omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd. In 2025 zullen deze weer worden onttrokken aan de reserve.

Implementatie en uitvoering hervorming (huidige hoogte 1,886 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024

Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Om de hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise (zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen.
Toelichting op het verloop	Het betreft een nieuwe reserve waarvoor 2,5 miljoen euro is gestort. Vervolgens is er 0,614 miljoen euro onttrokken om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken. Om hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise(zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen. Hiervoor is in 2024 een reserve gevormd. In 2024 is 2,5 miljoen euro gereserveerd voor de verwachte implementatiekosten gerelateerd aan de hervormingsbezuinigingen.

Personeelskosten bezuinigingen
(huidige hoogte 5 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingen en de hervormingsbezuinigingen.
Toelichting op het verloop	Naar verwachting ontstaan er door de concrete bezuinigingsmaatregelen en de hervormingsbezuinigingen frictiekosten. In 2024 wordt hiervoor 5 miljoen euro gereserveerd.

12. Algemene Reserves

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene Reserve	57.664	0	57.664	30.460	8.297	79.827
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	26.104	237.574	207.375	56.303
Totaal Algemene reserve	**110.216**	**-26.448**	**83.768**	**268.034**	**215.672**	**136.130**

Algemene reserve

Algemene Reserve
(huidige hoogte 79,827 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1900
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.
Toelichting op het verloop	De toevoeging in 2024 van 30,460 miljoen euro behelst diverse toevoegingen vanuit de voorjaarsnota 2024 (28,563 miljoen euro). De vervallen toevoeging aan de Algemene reserve is per abuis verwerkt als onttrekking aan deze reserve. De onttrekking in 2024 van 8,297 miljoen euro betreft een onttrekking in 2024 van 6,400 miljoen euro vanwege het verlagen van de weerstandscapaciteit en de per abuis verwerkte onttrekking.

Algemene dekkingsreserve (huidige hoogte 56,303 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als ‘nog te besteden resultaat’ opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Toelichting op het verloop	De financiële effecten van de B&D voorstellen bestaan uit: Stortingen in de algemene dekkingsreserve vanwege doorschuiven van budgetten van in totaal 12,473 miljoen euro en de onttrekking van het negatief resultaat 2023 na B&D voorstellen van in totaal -38,921 miljoen euro. Per saldo een onttrekking van -26,448 miljoen euro. De toevoeging in 2024 van 237,574 miljoen behelst diverse toevoegingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (192,924 miljoen euro), diverse toevoegingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (21,897 miljoen euro) en diverse toevoegingen vanuit eerdere besluitvorming (22,753 miljoen euro) De onttrekking in 2024 van 207,375 miljoen behelst diverse onttrekkingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (96,649 miljoen euro), diverse onttrekkingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (17,092 miljoen euro), een onttrekking vanwege doorschuiven van budgetten uit de B&D voorstellen (12,473 miljoen euro) en diverse onttrekkingen vanuit eerdere besluitvorming (81,161 miljoen euro)

13. Vaste Activa

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vaste Activareserve	275.540	120	275.660	52.730	203.037	125.353
Totaal Vaste activa	**275.540**	**120**	**275.660**	**52.730**	**203.037**	**125.353**

Vaste activa

Vaste Activareserve
(huidige hoogte 125,353 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

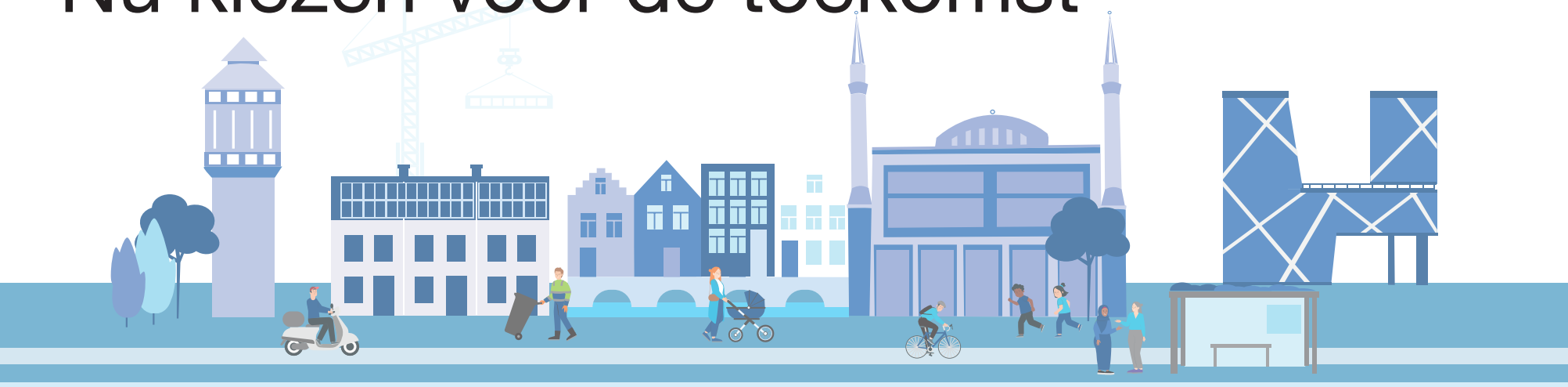
Deze reserve wordt een deel van de vaste activareserve niet gebruikt en alleen dit deel wordt opgeheven.

Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1999

Waarom is de reserve ingesteld	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.
Toelichting op het verloop	Vanuit deze reserve worden jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald.

Verantwoording 2024

Nu kiezen voor de toekomst

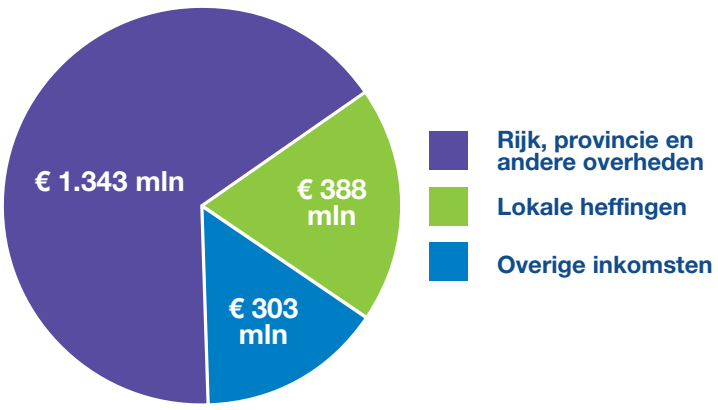

Met de jaarstukken leggen we verantwoording af over de resultaten en de financiën in 2024

Centraal staan daarbij de vragen: wat hebben we bereikt, wat hebben we gedaan en wat heeft dit gekost? In 2024 hadden we een sluitende begroting. Dit jaar wordt afgesloten met een overschot van € 32,6 miljoen (inclusief wijzigingen in de reserves).

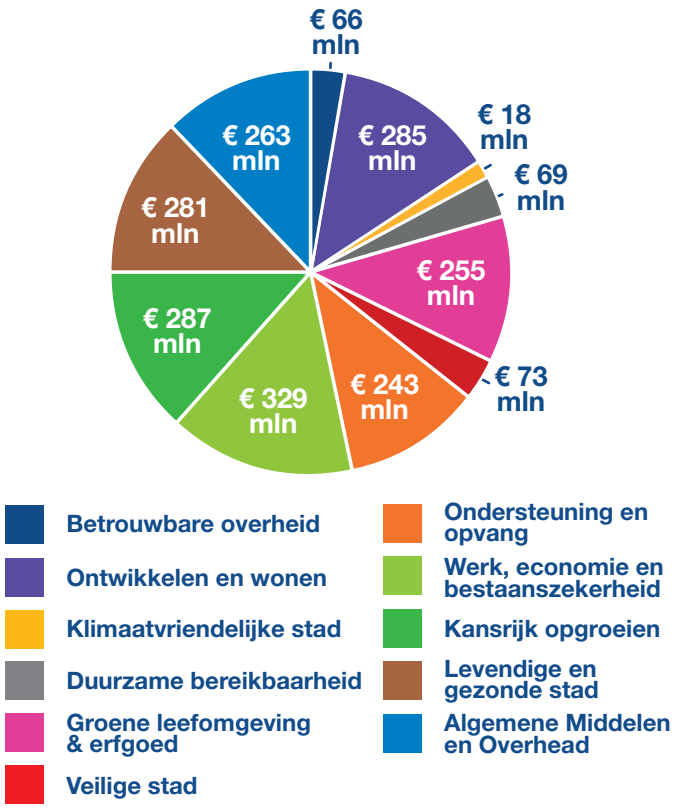
Inkomsten: € 2,034 miljard

Waar is het geld vandaan gekomen?

Uitgaven: € 2,169 miljard

Waar heeft de gemeente het geld aan uitgegeven?

20 keer wat hebben we in 2024 bereikt

Hieronder staat een klein deel van wat we deden met het geld uit de begroting. Het aanmoedigen van kansengelijkheid, de aanpak van woningnood, het tegengaan van de klimaatcrisis en zorgen voor een leefbare en levendige stad. Natuurlijk heeft de gemeente Utrecht dit samen met inwoners en ondernemers gedaan.

Kansengelijkheid

- We gaven ook in 2024 gerichte hulp aan Utrechters bij het vinden van werk.
- We werkten samen met de stad om gezondheidsverschillen tussen inwoners in Utrecht te verkleinen.
- We vinden het belangrijk dat je in Utrecht kunt demonstreren. Demonstreren is een mensenrecht en geldt voor iedereen. We zagen het aantal demonstraties in Utrecht stijgen van 380 per jaar in 2023 naar 522 per jaar in 2024.
- We openden het gezinshuis in Vleuten waar kinderen veilig op kunnen groeien.
- We pakten overlast aan met een gerichte aanpak op het voorkomen van overlast door personen en groepen.
- We zorgden ook in 2024 voor een menswaardige opvang en begeleiding van vluchtelingen, EU-arbeidsmigranten en statushouders. Zo hebben we nieuwe opvangplekken gevonden op de Europalaan en Vlampijpstraat.

Aanpakken woningnood

- We voerden de vergunningsplicht in voor betaalbare nieuwbouwkoopwoningen. Daardoor blijven nieuwe koopwoningen betaalbaar voor starters en middeninkomens.
- We hebben 2048 nieuwbouwwoningen kunnen opleveren. De komende jaren stijgt dit aantal verder.
- We bouwden ook in 2024 in balans. Dat betekent dat we naast woningen ook zorgen voor voorzieningen, voor groen en voor ov.

Tegengaan klimaatcrisis

- We maakten een aanpak voor een vol stroomnet. Zodat er op het volle elektriciteitsnetwerk voldoende ruimte komt voor het aansluiten van onder andere nieuwe woningen en scholen.
- We openden een zogenaamde Energy hub in Lage Weide. Daar wordt lokaal duurzame energie opgewekt om daar ook weer lokaal te gebruiken.
- We presenteerden concrete plannen om Utrecht in 2050 volledig afvalvrij te maken en materialen vaker en beter te hergebruiken.
- We hebben de zero emissiezones voorbereid: omdat de meest vieze auto's niet meer in de stad mogen komen, wordt de lucht in Utrecht nog gezonder.
- We kochten een locatie voor tijdelijke opslag van herbruikbare materialen uit de openbare ruimte. We ontvingen € 1,1 miljoen aan EU-subsidie voor twee plekken waar Utrechters materialen zoals meubels en hout kunnen hergebruiken.

Levendige en leefbare stad

- We hebben de succesvolle restauratie van de Domtoren afgerond. De nieuwe opening was een spectaculair moment voor Utrecht.
- We zorgden voor meer groen in straten en op pleinen en we deelden 6000 bomen uit aan Utrechters.
- We laten meer mensen sporten door het opleveren van 2 nieuwe sporthallen in 2024 en door te zorgen voor meer plekken om te sporten en te spelen op straat.
- We werken aan minder afval in Utrecht. In 2024 was de hoeveelheid restafval per inwoner weer lager dan in 2023.
- We zorgen dat het makkelijker wordt om een evenement in Utrecht te organiseren en minder overlast voor inwoners door het opstellen van zogenaamde locatieprofielen waarin staat wat er wel en niet mag op een bepaalde plek. Dat is handig voor de organisator en geeft meer rust voor bewoners.
- Met de uitvoering van het Programma Wervengebied zijn ook in 2024 werven en kelders hersteld en behouden voor de toekomst.

Subsidiemonitor 2024

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl/
subsidiehulp

Inhoud

Inleiding 3

Samenvatting 4

Hoofdstuk 1: Aantal aangevraagde subsidies 5

Hoofdstuk 2: Aantal niet toegekende subsidies 6

Hoofdstuk 3: Aantal toegekende subsidies 8

3.1 Aantal toegekende subsidies per subsidieregeling 8

3.2 Aantal verleende subsidies per organisatieonderdeel 9

3.3 Bedrag van de verleende subsidies 11

3.4 Nadere regels subsidie en verleende subsidies per regeling 12

Hoofdstuk 4: Subsidieaanvragers 13

4.1 Bewoners 13

4.2 Organisaties 14

Hoofdstuk 5: Afhandeltermijnen van subsidies 15

5.1 Afhandeltermijn van aanvragen 15

5.2 Afhandeltermijn van eindrapportages 16

Hoofdstuk 6: Klantonderzoek 18

6.1 Klantonderzoek naar het aanvraagproces 18

6.2 Klantonderzoek naar het verleningsproces en het genomen besluit 18

Bijlage 20

Verleende subsidies in 2022, 2023 en 2024 per organisatieonderdeel en subsidieregeling 20

Inleiding

Voor u ligt de 6e subsidiemonitor. In deze subsidiemonitor leest u hoeveel subsidieaanvragen het subsidiebureau in 2024 heeft ontvangen, hoeveel van deze aanvragen er wel en niet zijn toegekend en voor welke subsidieregelingen. Verder leest u hoeveel bewoners en organisaties subsidie hebben aangevraagd en hoe lang het heeft geduurd om de subsidieaanvragen en eindrapportages af te handelen. De monitor sluit af met de uitkomsten van het klantonderzoek.

De gegevens van 2024 vergelijken we waar mogelijk met de gegevens uit 2022 en 2023. Daarmee is het mogelijk om de ontwikkeling in de afgelopen jaren te zien. In de subsidiemonitor gaan we niet uitgebreid in op de financiële verdeling van de subsidies. In de jaarrekening 2024, die gelijk met deze monitor naar de gemeenteraad gaat, staan alle financiële cijfers van de toegekende subsidies in 2024.

De subsidiemonitor geeft een beeld van de omvang en uitvoering van het subsidieproces. De subsidiemonitor gaat niet in op de doelmatigheid van de subsidies. Een subsidie is een instrument om een bepaald beleidsdoel te bereiken en is onderdeel van de evaluatie van dat beleid.

De gegevens voor de subsidiemonitor komen uit EasyFunders, het geautomatiseerde systeem dat het subsidiebureau gebruikt voor de afhandeling van de subsidieaanvragen. Een klein deel van de subsidieaanvragen handelt het subsidiebureau niet af. Deze aanvragen zijn niet meegenomen in de subsidiemonitor.

Het afhandelproces staat nooit stil. Voor de monitor zijn we uitgegaan van de stand van zaken op 3 maart 2025. Verder is de datum waarop de aanvraag is ontvangen, de datum die bepaalt in welk jaar de subsidie meetelt. Een aanvraag die op 31 december 2024 is ontvangen, telt mee in 2024, hoewel de afhandeling pas in 2025 kan plaatsvinden.

Na de turbulente coronajaren, stijgende energieprijzen en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, zien we in 2024 een stabilisering van het aantal subsidieaanvragen.

Samenvatting

In 2024 heeft het subsidiebureau 4.489 subsidie-aanvragen ontvangen. Van deze aanvragen zijn 3.409 aanvragen toegekend en 981 niet toegekend. 99 aanvragen zijn nog in behandeling. In 2024 zijn er ongeveer 40 nieuwe of gewijzigde subsidieregelingen bijgekomen. Het totaal aantal aanvragen in 2024 is met ongeveer 10% gestegen ten opzichte van 2023. Deze stijging is vooral te danken aan de aanvragen voor de nieuwe cultuurnota periode 2025-2028 en aan de subsidie voor Ondernemer Centraal.

Bewoners en organisaties vroegen het vaakst subsidie aan voor het Initiatievenfonds, voor Ondernemer Centraal en voor het aanleggen van een groen dak. Daarnaast werd ook de nieuwe subsidieregeling Woning isoleren vaak aangevraagd.

In 2024 vroegen 2.926 bewoners dan wel organisaties één of meer subsidies aan. Daarvan ontvingen 1.320 bewoners en 1.092 organisaties een toekenning voor één of meer subsidies.

De afhandeltermijn van de subsidieaanvragen is gedaald. De afhandeltermijn van zowel de eenmalige subsidies als de jaarsubsidies is gedaald. Hetzelfde geldt voor de afhandeltermijn van de aangevraagde bedragen. De afhandeltermijn van de eindrapportages is eveneens gedaald.

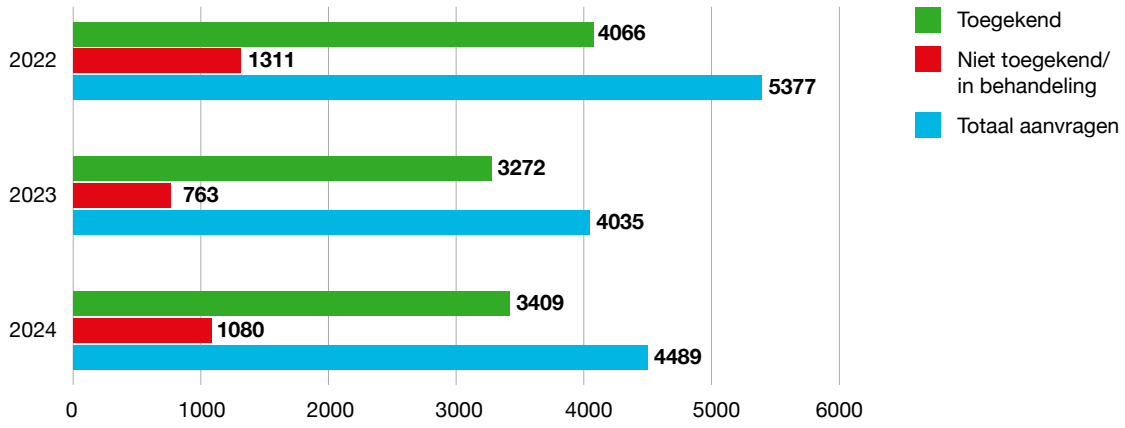
Het klanttevredenheidsonderzoek heeft alleen in de eerste helft van 2024 plaatsgevonden. In de tweede helft van 2024 is een nieuwe opzet gemaakt voor het klanttevredenheidsonderzoek.

Hoofdstuk 1
Aantal aangevraagde subsidies

In 2024 zijn er door bewoners en organisaties 4.489 subsidies aangevraagd. Dat is een toename van het aantal aanvragen met ongeveer 11% als we dat vergelijken met het aantal aanvragen in 2023 (4.035).

Van de 4.489 subsidieaanvragen zijn er 3.409 toegekend en 981 zijn er niet toegekend. Daarnaast zijn nog 99 aanvragen uit 2024 in behandeling. In de onderstaande grafiek staat hoeveel aanvragen er in 2022, 2023 en 2024 zijn aangevraagd, toegekend en niet toegekend. Het betreft hier de stand van zaken op 3 maart 2025.

Figuur 1 | Aantal aangevraagde subsidies per jaar

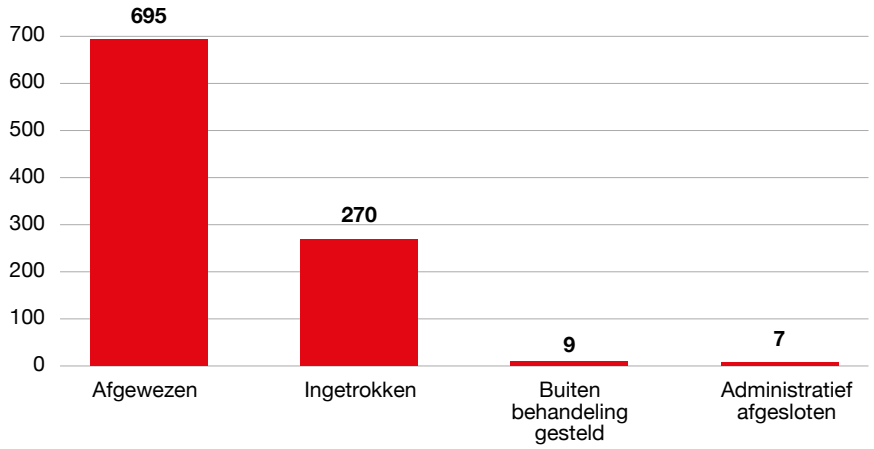
De toename van het aantal aanvragen ligt voor een deel aan de toename van de aanvragen voor de ondersteuning van ondernemers (Ondernemer Centraal). Daarnaast kwamen er veel aanvragen voor de nieuwe cultuurnotaperiode 2025-2029 en voor de nieuwe regeling voor het nemen van isolatiemaatregelen aan de woning.

Vrijwel alle aanvragen zijn vastgelegd in het subsidiesysteem EasyFunders (EF) en worden afgehandeld door het subsidiebureau. In 2024 is EF geschikt gemaakt voor de afhandeling van de aanvragen loonkostensubsidie. Maar vanwege privacyoverwegingen wordt deze regeling niet door het subsidiebureau, maar door de afdeling Werk en inkomen afgehandeld. De aanvragen loonkostensubsidie 2024 zijn nog niet meegenomen in deze subsidiemonitor.

Hoofdstuk 2
Aantal niet toegekende subsidies

In 2024 leidde 22% van alle subsidieaanvragen niet tot een positief subsidiebesluit (In 2023 was dit 19%). Een deel van de aanvragen wordt afgewezen. Soms trekt de aanvrager zijn of haar aanvraag in. Om dit proces te verbeteren en ervoor te zorgen dat aanvragen soepeler verlopen, worden de digitale aanvraagformulieren steeds beter ingericht in EasyFunders. Door de juiste vragen te stellen tijdens de aanvraagprocedure wordt snel duidelijk of subsidie voor betreffende regeling aangevraagd kan worden. In 2023 is een begin gemaakt met het strakker inregelen van de aanvragen.

Figuur 2 | Reden waarom een aanvraag uit 2024 niet is toegekend

Er zijn meerdere redenen om een aanvraag af te wijzen. Bijvoorbeeld omdat het budget voor een regeling op is, omdat de aanvraag inhoudelijk niet voldoet of omdat de aanvraag te laat is ingediend. Sommige regelingen hebben meer afwijzingen, dan andere. Hieronder een overzicht van de 5 subsidieregelingen met relatief de meeste afwijzingen.

Figuur 3 | Meest afgewezen aanvragen per subsidieregeling in 2024

Subsidieregeling	Afgewezen	Verleend	% Afgewezen
Regeling Inclusie en Diversiteit	54	12	82%
Projectsubsidie Cultuur	168	64	72%
Impulssubsidies Cultuur	90	82	52%
Woning isoleren	45	144	24%
Initiatievenfonds wijken	45	802	5%

Voor de regeling Inclusie en diversiteit zijn relatief de meeste aanvragen afgewezen. Er werd veel meer subsidie gevraagd dan er budget beschikbaar was. Alleen de aanvragen met het hoogste aantal punten (inhoudelijk de beste aanvragen) konden verleend worden.

Het aantal afwijzingen voor de project- en impulssubsidie cultuur is een combinatie van een tekort aan budget en aanvragen die inhoudelijk onvoldoende zijn.

Bij de regeling Woning isoleren gaat het vooral om inhoudelijke afwijzingen. Een aanvraag heeft bijvoorbeeld betrekking op de kosten voor woningverbetering en niet voor woningisolatie.

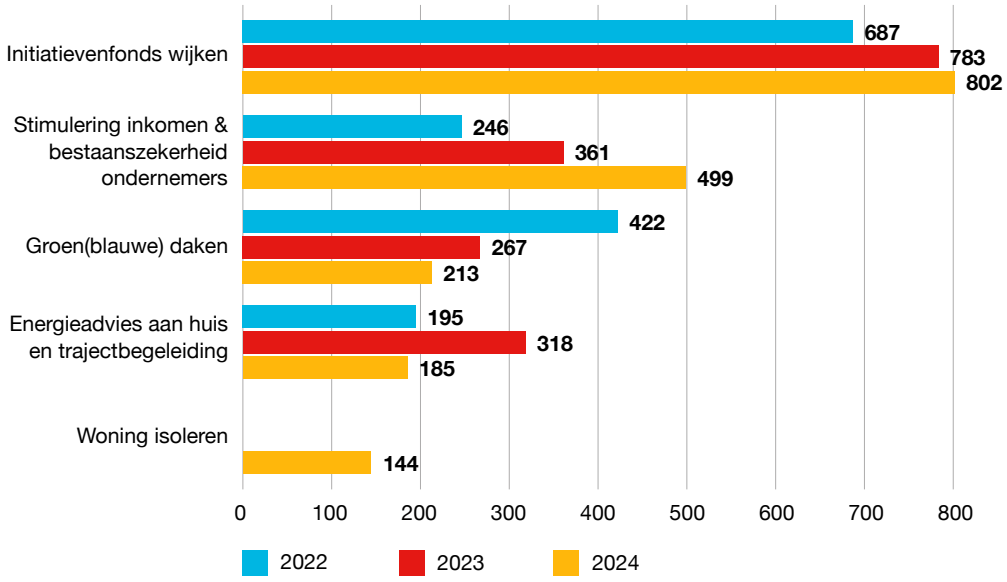
Hoofdstuk 3
Aantal toegekende subsidies

Van de 4.489 in 2024 aangevraagde subsidies zijn er 3.409 verleend. Dat is ongeveer 76% van het aantal aanvragen. Dat percentage is vergelijkbaar met andere jaren. De bewoner of organisatie heeft subsidie ontvangen voor een activiteit die gedaan wordt of al gedaan is.

3.1 Aantal toegekende subsidies per subsidieregeling

Net als in eerdere jaren ontvingen bewoners en organisaties in 2024 het vaakst subsidie voor het Initiatievenfonds Wijken. Bij deze regeling kunnen de wijkbureaus de aanvrager helpen een aanvraag te doen. Hieronder een grafiek van de 5 subsidieregelingen waarvoor de meeste aanvragen zijn toegekend in de afgelopen 3 jaar:

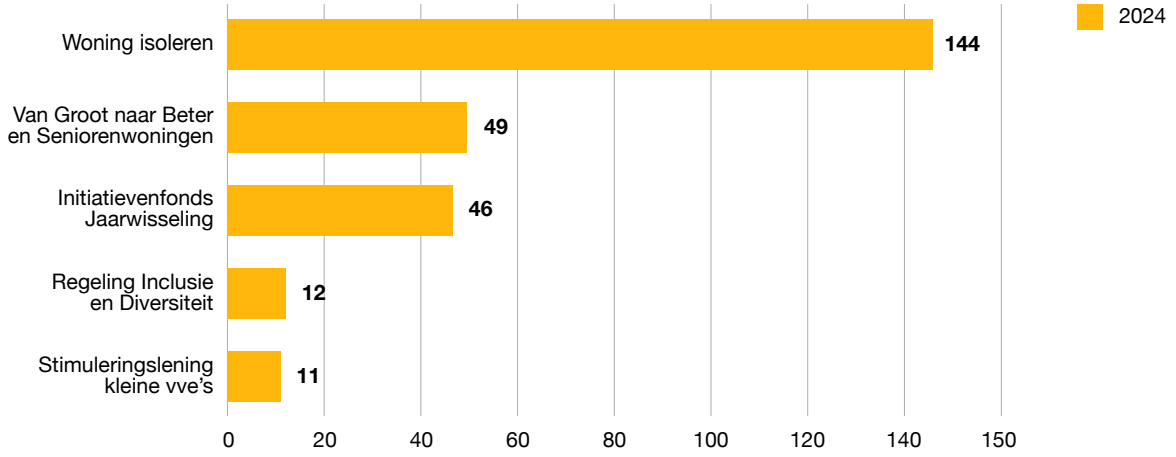
Figuur 4 | Meest toegekende aanvragen per subsidieregeling in 2022, 2023 en 2024

Verder zien we in 2024 opnieuw een stijging van het aantal subsidies voor Ondernemer Centraal. Ondernemers uit het MKB krijgen advies en hulp bij het leiden van hun bedrijf. Het aantal subsidies voor de aanleg van een groen dak en voor een energieadvies aan huis is in 2024 gedaald vergeleken met 2023, maar is nog steeds hoog.

In 2024 zijn er 10 nieuwe subsidieregelingen gekomen. Voor de volgende 5 regelingen zijn de meeste aanvragen toegekend.

Figuur 5 | Top-5 nieuwe subsidieregelingen in 2024 met de meeste toegekende aanvragen

3.2 Aantal verleende subsidies per organisatieonderdeel

De 3.409 toegekende subsidies vallen onder de verantwoordelijkheid van meerdere organisatie-onderdelen. In 2024 waren er 9 organisatieonderdelen betrokken bij één of meer subsidieregelingen. De 3.409 verleende subsidies vielen onder de volgende organisatieonderdelen:

Figuur 6 | Verleende subsidies per organisatieonderdeel in 2022, 2023 en 2024

Organisatieonderdeel	Verleend 2022	Verleend 2023	Verleend 2024
Wijken	777	878	937
Werk en Inkomen	305	455	581
Maatschappelijke Ontwikkeling	695	683	576
Ontwikkelorganisatie Ruimte	1.088	631	572
Culturele zaken	513	252	419
Stadsbedrijven – Beheer Openbare Ruimte	426	271	216
Veiligheid	152	91	100
Volksgezondheid	22	6	4
Bestuurs- en Concernstaf	14	5	4
Vastgoedorganisatie Utrecht	1	-	-
Project Management Bureau	73	-	-
Totaal verleend	**4.066**	**3.272**	**3.409**

De grootste verschillen zien we bij Culturele zaken (+ 167) en Werk en Inkomen (+ 126). Bij Culturele zaken gaat het om de nieuwe aanvragen voor de Cultuurnota periode 2025 – 2028 en voor de aanvragen Combinatiefuncties cultuur 2025-2026. De stijging bij Werk en Inkomen komt door de toename van het aantal aanvragen voor de Ondernemer Centraal. De grootste daling ligt bij Maatschappelijke ontwikkeling (- 107). Het gaat hier vooral om de tegemoetkoming energiekosten maatschappelijke organisaties en de subsidie voor de tegemoetkoming particuliere opvang Oekraïense vluchtelingen die in 2024 niet meer aangevraagd konden worden.

Bij Wijken is het aantal aanvragen licht gestegen. Behalve het Initiatievenfonds valt ook de regeling Samen voor Overvecht en de regeling Initiatievenfonds Jaarwisseling onder Wijken. In het onderstaande overzicht staat hoeveel subsidies Initiatievenfonds er zijn verleend per wijkbureau.

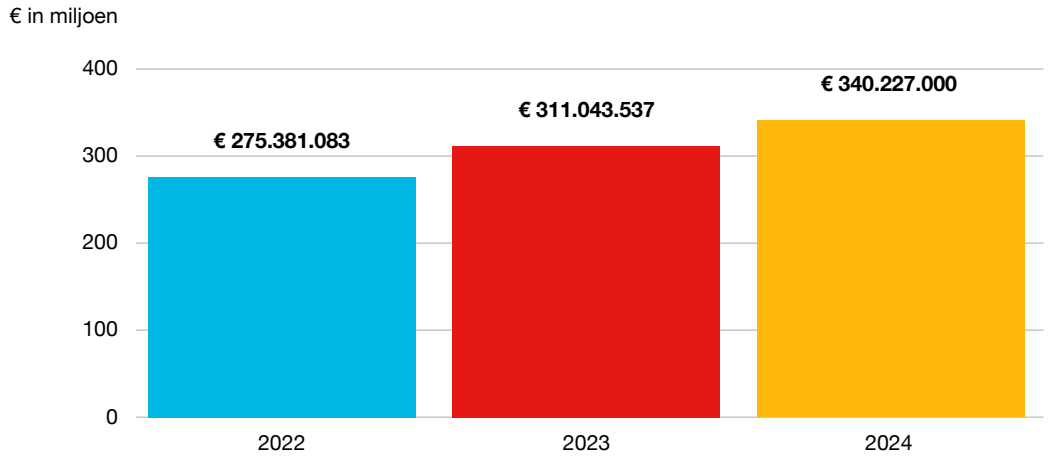
Figuur 7 | Verleende subsidies Initiatievenfonds per wijkbureau in 2022, 2023 en 2024

Wijkbureau	Verleend 2022	Verleend 2023	Verleend 2024
Binnenstad	28	23	30
Leidscherijn	75	91	90
Noordoost	110	110	115
Noordwest	81	89	90
Oost	50	49	59
Overvecht	49	64	64
Vleuten - De Meern	82	80	68
West	77	98	92
Zuid	69	93	93
Zuidwest	66	86	101
Totaal verleend	**687**	**783**	**802**

3.3 Bedrag van de verleende subsidies

In 2024 werd er voor een bedrag van ruim € 340 miljoen subsidie verleend. Dit is het bedrag dat is opgenomen in de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht en bevat ook subsidies die niet via het subsidiebureau zijn verleend (zoals onder andere de loonkostensubsidie). In onderstaande grafiek staat welke bedragen er de afgelopen jaren zijn verleend.

Figuur 8 | Bedrag van de verleende subsidies in 2022, 2023 en 2024

In 2024 zijn de uitgaven aan subsidies met iets meer dan 9% gestegen in vergelijking met 2023. Voor een deel komt dit door de indexatie van de jaarsubsidies.

In 2024 is in de begroting en jaarrekening van de gemeente Utrecht de programma indeling aangepast. Daardoor is het niet mogelijk om de verdeling per programma van 2022 en 2023 te vergelijken met die van 2024. De subsidiebijdrage van 2024 is verdeeld onder de volgende programma's:

Figuur 9 | Toegekende subsidies per programma volgens de jaarrekening 2024

Programma	Toegekende subsidie
Kansrijk opgroeien	€ 109.366.000
Levendige en gezonde stad	€ 103.992.000
Passende ondersteuning en opvang	€ 46.441.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	€ 40.706.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	€ 18.097.000
Veilige stad	€ 7.406.000
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	€ 6.492.000
Betrouwbare overheid	€ 4.284.000
Klimaatvriendelijke stad	€ 3.443.000
Duurzame bereikbaarheid	-
Totaal	**€ 340.227.000**

3.4 Nadere regels subsidie en verleende subsidies per regeling

In 2024 zijn er ongeveer 40 nadere regels subsidie goedgekeurd door het college. Het gaat hier om zowel nieuwe als gewijzigde regelingen. Dat zijn er 10 minder dan in 2023.

De nadere regels worden in het subsidiesysteem EF vertaald naar een subsidieregeling waarvoor bewoners of organisaties een aanvraag kunnen indienen. Op de website van het subsidiebureau (www.utrecht.nl/subsidie) staat welke subsidieregelingen er beschikbaar zijn, aan welke voorwaarden een aanvraag moet voldoen en welke documenten men mee moet sturen met de aanvraag.
In de bijlage staat een overzicht vermeld van het aantal verleende subsidies per organisatieonderdeel en subsidieregeling in 2022, 2023 en 2024.

Hoofdstuk 4
Subsidieaanvragers

Zowel bewoners als organisaties kunnen subsidie aanvragen en ontvangen. In 2024 is er door 1.644 bewoners en door 1.282 organisaties subsidie aangevraagd.

Van de 1.644 bewoners hebben er 1.320 één of meer subsidies ontvangen.
Van de 1.282 organisaties hebben er 1.092 één of meer subsidies ontvangen.

4.1 Bewoners

1.320 bewoners deden in 2024 één of meer aanvragen die zijn toegekend. De meeste bewoners ontvingen één subsidie. Bij het Initiatievenfonds zijn er ongeveer 60 bewoners die voor meerdere aanvragen en activiteiten een subsidie kregen.

In 2024 waren er 2 nieuwe regelingen waarvoor bewoners subsidie konden aanvragen. Het ging om het isoleren van de eigen woning waarbij de maximale subsidie € 1.500 was en voor het verhuizen van een (te) grote huurwoning in Utrecht naar een passende huurwoning in de woningmarktregio Utrecht. Voor deze regeling was de bijdrage maximaal € 3.000 (en € 5.000 voor U-pas houders). Van beide regelingen is veel gebruik gemaakt. Voor de verhuisregeling “Van Groot naar Beter” is het budget inmiddels op en de subsidie kan niet meer worden aangevraagd.

In onderstaande tabel staat per regeling, hoeveel aanvragers in 2024 een subsidie hebben gekregen en voor hoeveel aanvragen. Daarnaast staat de gemiddelde bijdrage per aanvraag in 2024 en 2023.

Figuur 10. Aantal bewoners dat subsidie kreeg in 2024 en het gemiddelde bedrag per toegekende aanvraag in 2024 en 2023

Regelingnaam	Unieke aanvragers in 2024	Unieke aanvragen in 2024	Gemiddeld aangevraagd bedrag in 2024	*Gemiddeld aangevraagd bedrag in 2023*
Initiatievenfonds wijken	473	555	€ 1.165	*€ 1.061*
Groen(blauwe) daken	209	210	€ 672	*€ 716*
Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	184	185	€ 374	*€ 308*
Woning isoleren	140	144	€ 1.007	
Politiekeurmerk Veilig Wonen	94	94	€ 560	*€ 543*
Stimulering beperking emissies houtstook	59	60	€ 1.501	*€ 1.490*
Van Groot naar Beter en Seniorenwoningen	49	49	€ 4.061	
Overig*	112	115	€ 11.212	*€ 8.783*
Totaal	**1.320**	**1.412**	**niet berekend**	***niet berekend***

** Overig heeft een hoger gemiddeld bedrag in 2024 en 2023 door de subsidiebedragen voor herstel werfkelders*

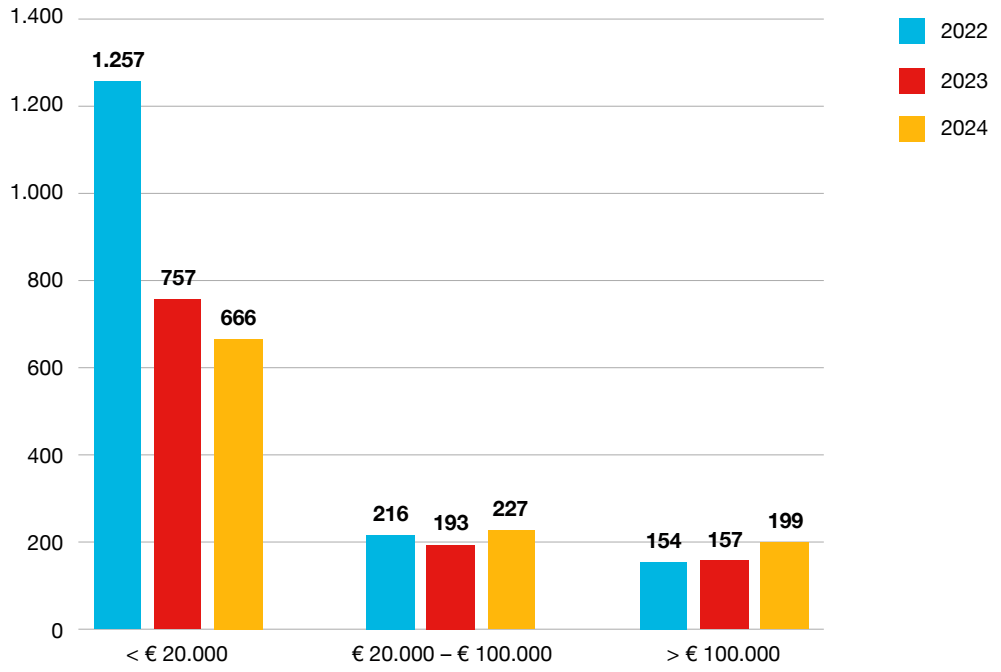
Het gemiddelde bedrag per aanvraag is toegenomen in 2024, alleen bij de regeling voor de aanleg van een groen dak is de bijdrage afgenomen. De oorzaak hiervan kan zijn dat er per aanvraag minder m2 groen dak wordt aangelegd.

4.2 Organisaties

1.092 organisaties deden in 2024 één of meer aanvragen die zijn toegekend. Dat is gelijk met 2023 toen 1.091 organisaties één of meer aanvragen toegekend kregen. Bij organisaties komt het vaker voor dat zij subsidie ontvangen voor verschillende activiteiten en subsidieregelingen. Net als in 2023 ontvangt ongeveer 25% van de organisaties meer dan één subsidie. Alles bij elkaar hebben de organisaties 1.997 aanvragen gedaan (in 2023 waren dat 1.887 aanvragen). Deze stijging komt met name door de toename van het aantal subsidies aan de organisaties die de ondernemers ondersteunen en helpen met de bedrijfsvoering (Ondernemer Centraal). De 20 organisaties hebben voor bijna 500 ondernemers subsidie gekregen (in 2023 ging het om 360 aanvragen).

Er zijn grote verschillen in de hoogte van de subsidies die de organisaties ontvingen. Van de 1.092 organisaties ontvingen 666 organisaties een subsidie van € 20.000 of lager en 426 organisaties ontvingen een subsidie van meer dan € 20.000. In onderstaande grafiek staat hoeveel organisaties in 2022, 2023 en 2024 een subsidie ontvingen en hoe hoog de subsidie was.

Figuur 11 | Aantal organisaties dat in 2022, 2023 en 2024 subsidie toegekend kreeg per subsidieklasse

De stijging van het aantal toegekende subsidies boven de € 100.000 ligt vooral aan de aanvragen Cultuurnota periode 2025-2028 die in 2024 afgehandeld zijn.

Hoofdstuk 5
Afhandeltermijnen van subsidies

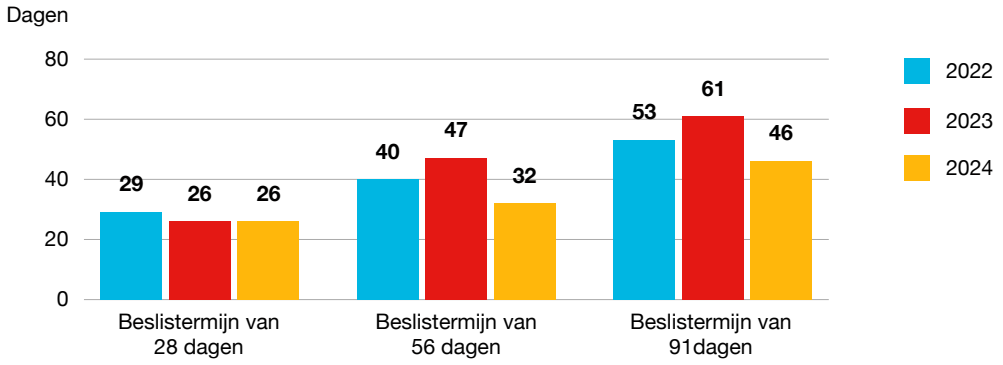
5.1 Afhandeltermijn van aanvragen

In de Algemene Subsidieverordening (ASV) en de nadere regels is vastgelegd binnen welke termijn het college een besluit moet nemen over een subsidieaanvraag (= de beslistermijn). De aanvrager ontvangt het besluit niet meer via de post maar in zijn digitale subsidieportaal. Alleen als een aanvrager niet over een e-mailadres beschikt, wordt het besluit nog via de post verstuurd.

In de ASV staat dat het college binnen 13 weken een beslissing neemt over de volledige aanvraag. In nadere regels kan een kortere (of langere) beslistermijn worden opgenomen. Voor eenvoudige aanvragen waarbij de inhoudelijke toets snel kan gebeuren (soms alleen door het subsidiebureau) geldt een beslistermijn van 28 dagen (4 weken). Aanvragen waarvoor een inhoudelijke beoordeling nodig is of waarbij aanvragen met elkaar vergeleken moeten worden, hebben een langere beslistermijn van 91 dagen (13 weken).

In onderstaande grafiek staat wat de gemiddelde behandeltijd voor aanvragen is geweest in 2022, 2023 en 2024. Daarbij is een uitsplitsing gemaakt naar de beslistermijnen van 28, 56 en 91 dagen.

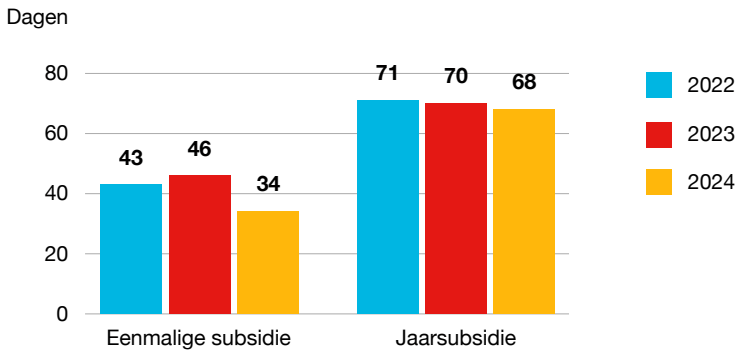
Figuur 12 | Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van aanvragen in 2022, 2023 en 2024 per beslistermijn

Vergeleken met 2023 is de afhandeling van de aanvragen gelijk gebleven of sneller gegaan.
In deze grafiek zijn de afgehandelde aanvragen voor de meerjarige regelingen van cultuur niet meegenomen. Deze regelingen hadden een langere doorlooptijd. Bijvoorbeeld de aanvragen voor de cultuurnotaperiode 2025-2028 moesten uiterlijk 31 januari 2024 ingediend zijn. Door het lange besluitvormingsproces zijn de aanvragen pas eind 2024 verleend. Voor deze regeling was de beslistermijn 335 dagen.

Behalve de vergelijking met de standaard beslistermijnen is het ook interessant om te kijken of er verschil zit in de behandeltijd voor het soort subsidies of de hoogte van de subsidies. In deze vergelijking zijn de behandeltermijnen voor de meerjarige cultuuraanvragen niet meegenomen omdat deze behandeltermijn de vergelijking met voorgaande jaren teveel beïnvloed.

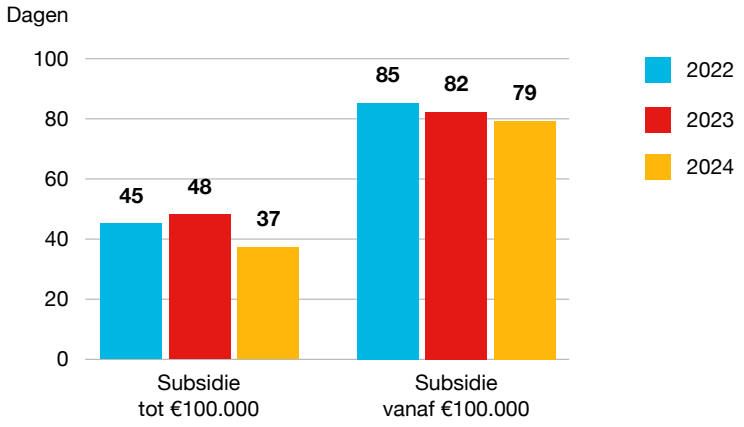
Figuur 13 | Figuur 13 Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van eenmalige subsidie aanvragen en jaarsubsidies in 2022, 2023 en 2024

De afhandeling van zowel de eenmalige subsidies als de jaarsubsidies is in 2024 sneller gegaan dan in de voorgaande jaren.

Als we kijken naar de hoogte van het subsidiebedrag, dan is in 2024 de afhandeling van subsidies tot € 100.000 sneller gegaan dan in 2023. Ook de afhandeling van de subsidies boven de € 100.000 is sneller gegaan dan in 2023. Deze afhandeltermijn is net als in 2023 met 3 dagen afgenomen.

Figuur 14 | Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van aanvragen onder en boven € 100.000 in 2022, 2023 en 2024

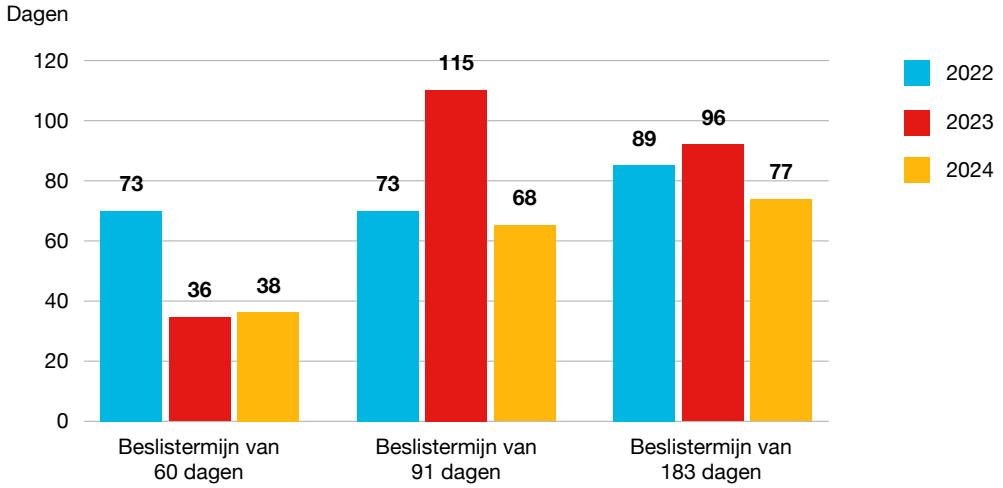

5.2 Afhandeltermijn van eindrapportages

Naast de behandelingstermijn van de aanvragen is er ook gekeken naar de termijn waarop in 2024 de eindrapportages over de ontvangen subsidies zijn afgehandeld. Het gaat hier dan om eindrapportages van subsidies die in eerdere jaren zijn toegekend. In 2024 heeft het subsidiebureau 1.849 eindrapportages afgehandeld. Dit proces wordt ook wel vaststellen van de subsidie genoemd.

De algemene beslistermijn voor de beoordeling van de eindrapportages en vaststelling van de subsidie is 183 dagen (6 maanden). In nadere regels wordt niet vaak afgeweken van de algemene beslistermijn uit de ASV. Voor het Initiatievenfonds Wijken wordt een beslistermijn van 60 dagen aangehouden (2 maanden). Voor de regeling Groene daken en Beperking emissies door houtstook is de beslistermijn 91 dagen (3 maanden).
De gemiddelde behandeltijd van de eindrapportages laat in 2024 een positief effect zien. De afhandeling van de meeste eindrapportages is aanzienlijk gedaald. Alleen de afhandeling van de aanvragen voor het Initiatievenfonds Wijken is met 2 dagen toegenomen.

Figuur 15 | Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van eindrapportages in 2022, 2023 en 2024 per beslistermijn

Hoofdstuk 6
Klantonderzoek

In 2024 is besloten om het klantonderzoek zoals in 2022 en 2023 is uitgevoerd per 1 juli te stoppen. De reden hiervoor is dat de respons uit eerdere jaren voldoende informatie heeft opgeleverd over de tevredenheid met de subsidieprocessen en dat de lopende onderzoeken weinig nieuwe informatie opleveren.

Het eerdere idee om het onderzoek anders te definiëren en niet doorlopend te laten zijn, hebben we in 2024 uitgewerkt. In de tweede helft van 2024 is een enquête opgesteld voor de regeling Groenblauwe daken. Dit klantonderzoek is per 1 januari 2025 beschikbaar voor de aanvragers van een groenblauw dak.

De hier gepresenteerde gegevens zijn dus alleen gebaseerd op het 1e halfjaar van 2024.

6.1 Klantonderzoek naar het aanvraagproces

Er zijn 26 enquêtes ingevuld. Ongeveer 75% van de enquêtes is ingevuld door een organisatie en 25% door een bewoner.

De meeste deelnemers aan het klantonderzoek hebben de enquête ingevuld nadat ze een subsidie voor Kunst en cultuur hebben aangevraagd.
Uit de gegeven antwoorden blijkt het volgende:

- De leesbaarheid van de website is goed;
- Men is tevreden over het subsidieportaal;
- De uitleg van de voorwaarden op de website is duidelijk.

Nog te verbeteren:

- Verschillen tussen de tekst op de website en de exacte tekst in de Nadere Regel subsidie
- Vraagstelling (bijvoorbeeld personele bezetting in fte of in personen)

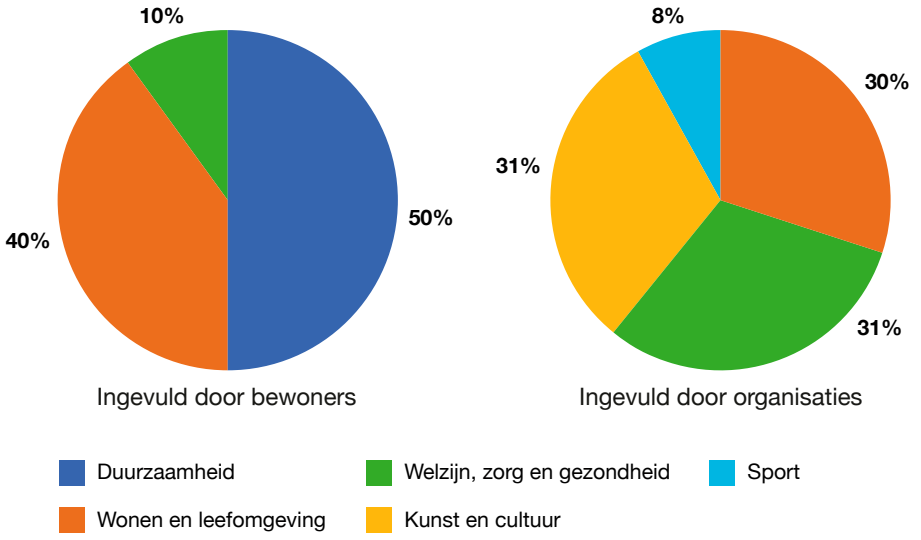
6.2 Klantonderzoek naar het verleningsproces en het genomen besluit

Er zijn 21 enquêtes ingevuld. Ongeveer 55% van deze enquêtes is ingevuld door een bewoner en 45% door een organisatie. Ongeveer 70% van de respondenten is tevreden over de duidelijkheid van het subsidiebesluit (dat is de brief met daarin de beslissing over de subsidieaanvraag) en over de volledigheid van de informatie in het besluit.

60% van degenen die de enquête hebben ingevuld krijgen een subsidie van minder dan € 5.000. 40% van de enquêtes is ingevuld door aanvragers die een (gedeeltelijke) afwijzing hebben ontvangen en 60% van de enquêtes is ingevuld door aanvragers die het volledige aangevraagde bedrag verleend hebben gekregen.

In onderstaand overzicht staat welke subsidie is aangevraagd door de bewoners en organisaties die de enquête hebben ingevuld.

Figuur 16 | Percentage ingevulde enquetes verleningsfase door bewoners en organisaties

Bijlage

Verleende subsidies in 2022, 2023 en 2024 per organisatieonderdeel en subsidieregeling

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
Bestuurs- en Concernstaf	Volksfeesten	6	5	4
	Utrecht4GlobalGoals	8		
Totaal Bestuurs- en Concernstaf		**14**	**5**	**4**
Culturele zaken	Basissubsidie amateurkunst	130	123	121
	Impulssubsidies Cultuur	126	44	82
	Cultuurnota 2025-2028 / Cultuurnota 2021-2024	9	7	75
	Projectsubsidie Cultuur	69	52	64
	Eenm. subsidie cultuur Ontwikkeling en knelpunten	8	13	22
	Cultuurnota 2025-2026 / Cultuurnota 2023-2024	13		13
	Amateurkunsteducatie 2025-2028			9
	Investeringsbijdrage Muziekstudio's	6	9	8
	Combinatiefuncties cultuur 2025-2026 / 2023 - 2024	8		8
	Culturele broedplaatsen gemeente Utrecht			4
	Impuls jongerencultuur gemeente Utrecht			4
	Jongerencultuurhuis LR/Vleuten-De Meern 2025-2028			3
	Huisvesting culturele sector Berlijnplein	1	1	2
	Culturele broedplaatsen stedelijke regio Utrecht			2
	Stedelijke beheer cultureel vastgoed 2025-2028			1
	Stedelijke mediaplatform			1
	Lesgeld instrumentaal muziekonderwijs	7	3	
	Ontwikkelsubsidie Cultuur	82		
	Noodsteun cultuur- en erfgoedinstellingen	32		
	Programmeringsbudget Cultuur	10		
	Huurkorting broedplaatsen	6		
	Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn en VdM	3		
	Coronamaatregelen culturele evenementen	2		
	Jongerencultuurhuis Overvecht 2019-2024	1		
Totaal Culturele zaken		**513**	**252**	**419**
Maatschappelijke Ontwikkeling	Challenge/support sportaanbieder	69	90	117
	Vrijwillige inzet voor elkaar	98	107	87
	Onderwijs	68	69	68
	Begeleiden, opvang en ondersteuning asielzoekers	45	44	42

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Sportevenement	26	32	41
	Sociale prestatie en dagondersteuning	32	33	34
	Challenge/support aangepast sporten	26	29	32
	Algemene subsidieaanvraag MO	5	9	15
	Toegankelijkheid van ondernemingen en organisaties	11	12	14
	Beheerde speeltuinen	13	13	13
	De stem van Utrecht	7	11	12
	Regeling Inclusie en Diversiteit			12
	Voorlichting discriminatie	2	5	10
	Passende Kinderopvang 2024–2029	4	8	7
	Slavernijverleden zichtbaar maken	11	7	6
	Lesgeven in grootstedelijke context	8	6	6
	Zomerprogramma Utrecht	4	6	6
	Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	4	5	6
	Challenge/support samenwerking sportakkoord	9	6	5
	Driehoeksoverleggen buurtcentra	6	7	4
	GIA	2	3	4
	Veilig thuis, Jeugdbescherming, Jeugdreclassering	6	8	3
	Informatie advies en clientondersteuning(tender)	4	5	3
	Clientondersteuning	4	3	3
	Maatschappelijke opvang	3	3	3
	Basiszorg daklozen regio Utrecht	1	3	3
	Exploitatiesubsidie sportaccommodatie	2	2	3
	Bibliotheek Utrecht	2	1	3
	Preventie jongeren liefde-relaties-seksualiteit	1		2
	Omscholing Toekomstgericht Werk	106	13	1
	Kinder- en jongerenwerk	6	4	1
	Mantelzorgondersteuning	1	2	1
	Buurtteams jeugd en gezin	2	1	1
	Scoutingactiviteiten	2	1	1
	Stimulering vrijwilligerswerk	2	1	1
	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	1	1	1
	Basisvoorziening Vrijwilligersondersteuning	1	1	1
	Jeugdhulp	1	1	1
	Jongerenwerk (subsidietender)	1	1	1
	Jongerenwerk en veiligheid	1	1	1
	Maatschappelijke diensttijd Utrecht	1	1	1

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Tegemoetkoming energiekosten maatschappelijke organisaties		61	
	Compensatie part opvang Oekraïense vluchtelingen		30	
	Herstel en veerkracht voor de Utrechtse jeugd	20	21	
	Buurtteams sociaal	1	4	
	Challenge/support buurtsportcoach sportakkoord		4	
	Sociaal makelaar (subsidietender)	2	2	
	Talentontwikkeling Sport		2	
	BSO+	3	1	
	Melding discriminatie	2	1	
	Achternaamswijziging slavernijverleden	1	1	
	Sterk Utrechts MBO		1	
	Sportclubs duurzaam uit de crisis	48		
	Stimuleren begeleiding stages en leerbanen MBO	16		
	Subsidie noodsteun Covid 19 aan sportclubs	3		
	Onderhoud volkstuinen	1		
Totaal Maatschappelijke Ontwikkeling		**695**	**683**	**576**
Ontwikkelorganisatie Ruimte	Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	195	318	185
	Woning isoleren			144
	Stimulering beperking emissies houtstook	58	96	60
	Van Groot naar Beter en Seniorenwoningen			49
	Opstellen herstelplan kelders wervengebied		28	39
	Verduurzaming evenementen		17	15
	Stimuleringslening kleine vve's			11
	Uitvoeren herstelplan kelders wervengebied		5	9
	Algemene aanvraag Ruimte en Economie	1	1	8
	Energievoucher mkb 2024-2026			6
	Startbouwimpuls			6
	Evenementenfonds		13	5
	Dierenweides	7	5	5
	Subsidie vitale winkelgebieden	6	4	5
	Energiemaatregelen maatschappelijk vastgoed	4	3	5
	Erfgoed	8	1	5
	Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	2		5
	Samen verduurzamen (collectieve initiatieven)	1	3	4
	Ondernemersfonds Utrecht	2	2	2
	Vergoeding energie besparen klein-MKB		112	1
	Ruimtelijke plannen	2	2	1

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Bijdrage aan EBU	1	1	1
	Ecosysteem voor starters en groeiers (eenmalig)	5		1
	Huurdersparticipatie	4	4	
	Efficiënt en duurzaam Goederenvervoer		4	
	Energieloket verduurzaming vastgoed Utrecht	5	3	
	Stimuleren arbeidsmarkttransities	3	3	
	Duurzaam monumentenadvies	12	2	
	Aanpak versneld verbeteren sociale huurwoningen		2	
	Tegemoetkoming energiekosten MKB	281	1	
	Natuur- en milieucommunicatie	1	1	
	Controle Coronatoegangsbewijs (CTB)	314		
	Tegemoetkoming OZB voor kwetsbare ondernemers	70		
	Ondernemersinitiatieven Utrecht 900 jaar	66		
	Sloop van vervuilende voertuigen	29		
	Morgen mooier maken	5		
	Ecosysteem voor starters en groeiers (meerjarig)	2		
	Ruimtelijke strategie: Ruimte voor Initiatief	2		
	Zonneboiler	2		
Totaal Ontwikkelorganisatie Ruimte		**1088**	**631**	**572**
Project Management Bureau	Utrecht 900 jaar	73		
Totaal Project Management Bureau		**73**		
Stadsbedrijven - Beheer Openbare Ruimte (BOR)	Groen(blauwe) daken	422	267	213
	Watervriendelijk Maatschappelijk Vastgoed	2	2	2
	Onderhoud monumentale bomen	2	2	1
Totaal Stadsbedrijven - Beheer Openbare Ruimte (BOR)		**426**	**271**	**216**
Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU)	Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)	1		
Totaal Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU)		**1**		
Veiligheid	Politiekeurmerk Veilig Wonen	148	86	94
	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	3	2	4
	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	1	3	2
Totaal Veiligheid		**152**	**91**	**100**
Volksgezondheid	Verslavingspreventie (2025 t/m 2026)	3	2	1
	Verslavingszorg gemeente Utrecht	1	1	1
	WMO collectieve GGZ preventie		2	1
	Toeleiding naar (bemoei)zorg	2		1
	Uitstapprogramma's voor sekswerkers (DUUP+)		1	

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Gezonde leefstijl	15		
	Stedelijke prostitutiehulp- en dienstverlening	1		
Totaal Volksgezondheid		**22**	**6**	**4**
Werk en Inkomen	Stimulering inkomen & bestaanszekerheid ondernemers	246	361	499
	Jobcoaching en werkbegeleiding	15	72	79
	Actieagenda Schuldenvrij	5	8	2
	Werkgeverscheque	34	11	1
	Huisvesting voedselbanken		1	
	Innovatieregeling Utrechtse Werktafel	2	2	
	Plusbonus	3		
Totaal Werk en Inkomen		**305**	**455**	**581**
Wijken	Initiatievenfonds wijken	689	783	802
	Initiatievenfonds stad	66	68	68
	Initiatievenfonds Jaarwisseling			46
	Samen voor Overvecht	22	27	21
Totaal Wijken		**777**	**878**	**937**
EINDTOTAAL		**4.066**	**3.272**	**3.409**

2025-003.DDK

Inbreng bij debat Jaarstukken vanuit adviescommissie

Voorzitter.

Donderdag 5 juni heeft de adviescommissie Controle & Financiën de jaarstukken besproken in aanwezigheid van de accountant. Allereerst willen we onze dank uitspreken aan alle mensen die aan dit intensieve proces hebben bijgedragen. De accountant geeft aan dat het een goed proces is geweest.

Ik zal namens de adviescommissie de belangrijkste aandachtspunten voor deze bespreking benoemen:

Allereerst noem ik vier aandachtspunten, in lijn met de opmerkingen van de accountant:

1. De gemeente Utrecht heeft ruim 50 bestemmingsreserves en daardoor zijn de mutaties lastig te volgen in de begrotingscyclus. Bij het raadsvoorstel VJN 2025 wordt voorgesteld een bedrag van ruim 3 miljoen te laten vrijvallen. Er hadden ook andere keuzes gemaakt kunnen worden. Zo wordt er geen aanbeveling gedaan om reserves samen te voegen om dit proces te vereenvoudigen. De adviescommissie zou graag doorpraten over de ontvangen analyse en de keuzes die er gemaakt kunnen worden. Wat is het beeld van de wethouder bij deze analyse, de hoeveelheid reserves en eventuele vervolgstappen?

2. De accountant merkt op dat er in de resultaatbestemming veel posten staan. Is het realistisch dat deze activiteiten allemaal worden uitgevoerd in het komende jaar? Is het toevoegen van de resultaatbestemming aan de algemene reserve niet een betere oplossing, ook in het licht van de bezuinigingen? Hoe kijkt de wethouder naar deze posten?

3. De financiële positie van de gemeente is op orde, maar kan de komende jaren meer onder druk komen te staan, door de ambities die de gemeente heeft. De accountant adviseert het verder gebruiken van de reserves te beperken. Hoe kijkt de wethouder hier naar?

4. De informatie-uitwisseling tussen de centrale aansturing binnen de gemeente, en de decentrale organisatieonderdelen blijkt nog steeds ontoereikend. Welke stappen zijn het afgelopen jaar gezet en wat moet er nog gebeuren? Graag een reactie van de wethouder.

Daarnaast spelen er op langere termijn twee verbeteracties die wij met interesse volgen:

1. Het verbeterplan ‘versterking financiële functie’ loopt nu al enige tijd. Loopt dit verbetertraject naar verwachting en worden de juiste stappen gezet? Zijn er bij het opstellen van de jaarrekening 2024 nog bijzonderheden geconstateerd in het licht van dit verbeterprogramma? Graag een reactie van de wethouder.

2. Naar aanleiding van de motie 409 “grip op investeringen” bij de programmabegroting 2024 spreekt de adviescommissie geregeld over investeringen. Hoe kijkt de wethouder naar de voortgang op dit verbeterprogramma?

Afsluitend vragen we aandacht voor de volgende twee aandachtspunten:

1. De adviescommissie vraagt aandacht voor de bijlage bij de Rekenkamerbrief Jaarstukken 2024 over de uitvoering van raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken. Hierin zit een duidelijke oproep om de rapportage over de uitvoering te verbeteren. Hoe kijkt de wethouder hier naar?

2. Dit jaar zijn er wederom twee raadstoetsen uitgevoerd, namelijk op het programma wonen en het programma economische zaken. Wij danken de raadsrapporteurs en onderzoekers voor het uitgevoerde werk.

a. De nieuwe werkwijze om raadsbrieven over de opvolging van de aanbevelingen standaard te agenderen in de commissie (en dan door de raadsrapporteurs te voorzien van een kort advies) is nog niet goed van de grond gekomen. Wij zullen deze werkwijze opnieuw onder de aandacht brengen bij het dagelijks bestuur.

b. De conclusie van de uitgevoerde raadstoetsen van de afgelopen jaren is dat de jaarrekening inzicht geeft in de activiteiten, maar dat er weinig aandacht is voor of de doelstelling wordt bereikt en waarom sommige zaken niet lukken. Hoe ziet de wethouder dit en hoe kan dit worden verbeterd? Neemt de wethouder dit mee als onderdeel van de evaluatie van het nieuwe beleidskader in 2025?

Dank voor uw aandacht.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Accountantsverslag 2024

Gemeente Utrecht, 16 mei 2025

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS since 1845

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Onderwerp
Accountantsverslag 2024

Datum
16 mei 2025

Ons kenmerk
2505445BB9/WK

Behandeld door
drs. R.M.J. van Vugt RA
088 288 1108
RvanVugt@deloitte.nl

B. Leeuwenkamp MSc RA
088 288 3560
Bleeuwenkamp@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht.

De jaarrekening 2024 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht. Wij hebben bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld verstrekt.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 30 september 2024 en met ons auditplan van 19 november 2024.

Wij hebben dit accountantsverslag ambtelijk besproken met uw portefeuillehouder financiën, concerndirectie en met de betrokken medewerkers. Graag lichten wij dit rapport ook toe aan de Adviescommissie Controle en Financiën tijdens de vergadering d.d. 5 juni 2025.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Inhoudsopgave

Kernboodschap jaarrekeningcontrole 4

- Kernboodschap jaarrekeningcontrole 5
- Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën 6

Bestuurlijke samenvatting 8

- Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Bevindingen jaarrekening 13

- De financiële positie van uw gemeente 14
- Belangrijkste bevindingen uit onze controle 21

Interne beheersing 30

- Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing 31

Bijlagen 33

- Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen 34
- Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle 35
- Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen 36
- Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 37
- Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging 43

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

De basis voor onze controle is het auditplan 2024 dat met de Adviescommissie Controle en Financiën is besproken. In dit accountantsverslag geven wij u inzicht in de belangrijkste bevindingen bij de controle jaarrekening en de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Utrecht. Wij hebben tijdens onze jaarrekeningcontrole de rekeningsaldi en transactiestromen samenhangend met de balans en het overzicht van baten en lasten gecontroleerd. In deze kernboodschap koppelen wij ons overstijgende beeld terug van deze controle en geven wij beknopt een managementsamenvatting voor de gemeente Utrecht. In het hoofdstuk 'Bevindingen jaarrekeningcontrole 2024' hebben wij onze bevindingen meer in detail toegelicht, evenals onze adviezen voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie gedurende 2025.

Onderwerp	Boodschap
Overall beeld jaarrekeningcontrole 2024: *Weer een prettig jaarrekeningproces op basis van een goede onderlinge samenwerking.* *Aandachtspunt blijft toezien op het spanningsveld tussen centrale en decentrale organisatie én capaciteit versus ambitie.* *<u>Beperk</u> het verder interen op de reserves*	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 van de gemeente Utrecht uitgevoerd en hebben bij de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Graag spreken wij onze waardering uit voor de inzet en betrokkenheid van uw centraal coördinerende functie in het verantwoordings- en controleproces. Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken en ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen. Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de ambtelijke organisatie Utrecht verder te versterken. Deze aandachtspunten liggen in lijn met onze rapportering in de managementletter. Wij constateren bij onze jaarrekeningcontrole net als vorig jaar onder meer: • Een hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. • interne controle en verantwoording van omvangrijke onderwerpen kan worden verbeterd, zoals de verantwoording over specifieke uitkeringen (SiSa, 74 regelingen). In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. Wij concluderen op basis hiervan dat de decentrale organisatieonderdelen niet altijd (tijdig) de juiste brondocumentatie beschikbaar hebben die nodig is om een balanspost (en de weerslag daarvan op de baten en lasten) op een adequate wijze te kunnen onderbouwen. Deze constatering sluit aan bij onze constatering die wij met u gedeeld hebben in onze managementletter 2024. Onze signalering dat de organisatieonderdelen op basis van hun integrale verantwoordelijkheid op dit moment te weinig expliciet en zichtbaar de (eind)verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor hun (aan) deel in het samen- en controleproces van de jaarrekening blijft hierbij relevant. Op onderdelen is hierin de sturing en informatievoorziening van decentraal naar centraal ontoereikend gebleken om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. In onze voorgaande rapportages hebben wij dit uitgebreid onder de aandacht gebracht. Wij willen zodoende nogmaals onderschrijven dat de versterking van de financiële functie, centrale kaderstelling, sturing en monitoring en warme verzakelijking van de cultuur essentieel zijn voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Het doet ons dan ook goed dat de eerste stappen hieromtrent gevolgd worden door de organisatie. Dit blijkt o.a. uit het door het college vastgestelde verbeterprogramma voor de gemeentebrede financiële functie. waarbij wordt ingezet op (1) verbeteringen intern binnen de afdeling financiën en het onderlinge samenspel tussen de clusters en (2) het gemeentebrede samenspel met de organisatieonderdelen en concerncontrol. Hierbij zien wij echter nog wel aandachtspunten ten aanzien van de uitvoering. Immers komen ook deze werkzaamheden "erbij", terwijl de balans tussen benodigde en beschikbare capaciteit moeilijk is. Dit vraagt derhalve ook strakke sturing, monitoring en prioritering. Daarnaast signaleren wij dat uw beschikbare capaciteit en ambities verder uit balans raken (zie bijvoorbeeld de ambities ten aanzien van: grondexploitatie, uw investeringsagenda en toenemende (aanvragen van) specifieke uitkeringen). Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarbij dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen. Ook dit helpt om de (stapeling aan) opgaven dichter bij de realistische uitvoeringskracht te brengen. Over 2024 is het eigen vermogen met € 135 miljoen afgenomen, zijnde het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Er wordt dus ingeteerd op het eigen vermogen. Dat is incidenteel niet bezwaarlijk, maar op de lange termijn niet houdbaar. Zo zijn de reserves de afgelopen 3 jaar met circa € 207 miljoen afgenomen en is de solvabiliteit met 13 procentpunt gedaald naar 25% ten opzichte van vorig jaar. En ter indicatie was de solvabiliteit in 2021, 41%. Volgens uw meerjarenbegroting 2025-2028 nemen de reserves in 2025 en 2026 verder af met respectievelijk € 26 miljoen en € 16 miljoen. Wij adviseren u om het verder interen op de reserves te beperken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën

Inzicht in financiële positie en budgetrecht van de gemeenteraad

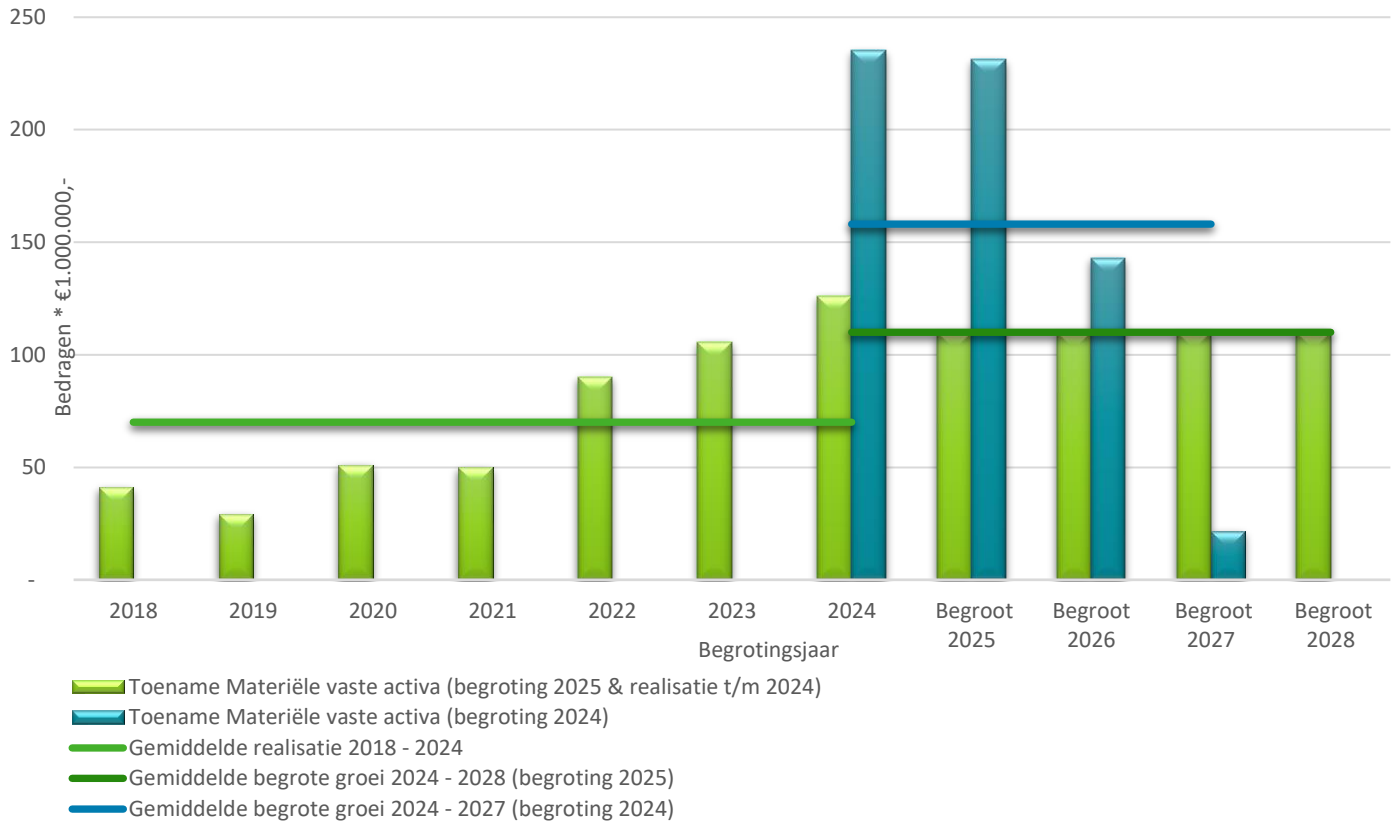
Wij informeren u in dit accountantsverslag over de financiële positie en de voorspellende waarde van de begroting.

Grip op investeringen: realisatiekracht, terugdringen van planningsoptimisme en voortgang op dit thema.

Wij hebben u in onze managementletter 2024 van d.d. 25 februari 2025 geïnformeerd over dit speerpunt.

In het hiernaast opgenomen figuur hebben wij een update opgenomen van de gedane investeringen ten opzichte van de (primaire) begroting. Wij zien dat de gemeente ten opzichte van voorgaande jaren hogere investeringen weet te realiseren maar vragen nog steeds aandacht voor de uitdagingen bij de uitvoering van uw geplande investeringsagenda. Dit mede gezien de toch forse “step-up” die de gemeente maakt in investeringsvolume ten opzichte van het gemiddelde investeringsvolume over de afgelopen jaren.

Belangrijk hierin is dat u verdere stappen zet om de te link leggen c.q. een integrale afstemming te maken tussen de investeringsplannen van de verschillende organisatieonderdelen op het gebied van middelen en capaciteit.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 26,15 miljoen respectievelijk € 78,45 miljoen.
- Wij hebben naar aanleiding van onze controle van de WNT geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens conform het controleprotocol WNT te boven gaan.

Rechtmatigheid

- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 39,2 miljoen respectievelijk € 0,5 miljoen.
- Het college van B&W heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording fouten gerapporteerd lager dan de verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen. Onderdeel hiervan betreffen overschrijding van lasten (op programmaniveau) en investeringskredieten voor een bedrag van € 9,4 miljoen. Uw college merkt hiervan € 2,9 miljoen als acceptabel aan.
- Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.
- In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de bevindingen groter dan de rapporteringstolerantie toegelicht door het college.
- Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen. In Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 is de voorgeschreven tabel met fouten en onzekerheden opgenomen.

Welke verbeteringen zien wij?

In lijn met onze kernboodschap zien wij de volgende verbeteringen:

- Verdere verbetering van onze samenwerking, waarbij wij in staat zijn om samen tijdig (potentiële) knelpunten te signaleren en hierop te anticiperen. De onderlinge communicatie is open en transparant over zowel onderwerpen die kwalitatief op orde zijn als de onderwerpen met aandachtspunten waarop wij de juiste focus te leggen.
- De voorspellende waarde van de begroting en het capaciteitsvraagstuk is bij het college goed onder de aandacht. Het college neemt hiertoe initiatieven die de komende jaren effect moeten sorteren in het realistisch begroten met aandacht voor de uitvoeringskracht van uw organisatie.
- Uw organisatie heeft geïnvesteerd in de algemene IT-beheersmaatregelen en heeft de migratie naar SAP S/4Hana succesvol doorlopen.
- Er is een herstructurering doorgevoerd om de administratieve beheersing van de (voormalig) grondexploitatie Leidsche Rijn te vereenvoudigen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Dit jaar is het gebruik van uniforme formats in de aanlevering van dossiers verder toegenomen. Ook merken wij op dat dit jaar verder is geïnvesteerd in de coördinatie, waarbij organisatieonderdelen worden betrokken in aanloop naar de SiSa-controle.

Welke aandachtspunten zien wij?

In lijn met onze kernboodschap onderkennen wij de volgende belangrijke aandachtspunten:

- Informatievoorziening van decentraal naar centraal is op onderdelen ontoereikend om centraal te kunnen monitoren en te kunnen sturen. Dit betreft een breed thema en wij hebben dit de afgelopen jaren geconstateerd bij bijvoorbeeld onderbouwingen voor de jaarrekening, verantwoording over specifieke uitkeringen, maar ook risicomanagement en juridische geschillen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Wij constateren dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal is verlopen. In 2024 zien wij een redelijk gelijk aantal SiSa-regelingen (74 regelingen) als in 2023. Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-)werkzaamheden af te ronden. De aansluiting van de overlopende post bij de SiSa-regelingen is niet consistent zichtbaar in de verantwoordingsdossiers, wat essentieel is voor een nauwkeurig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. De overlopende post betreft gelden die zijn ontvangen in 2024 (of eerder), maar waarvoor de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij adviseren om dit tijdig inzichtelijk te maken en waar mogelijk een duidelijke koppeling met het SiSa-regeling nummer in de balans op te nemen. Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Uw medewerkers die dit centraal coördineren hebben daarnaast voorgesteld om hun werkzaamheden uit te breiden met een controle op de transitoria in de jaarrekening die samenhangen met de SiSa-verantwoording.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Financiële positie

- De reservepositie ultimo 2024 is afgenomen ten opzichte van 2023.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024 bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is nagenoeg gelijk aan de door de gemeente Utrecht onderkende en aanwezige risico's van € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Het weerstandsvermogen is toereikend om de risico's op te kunnen vangen en kwalificeert uw college als 'gezond'. De afgelopen jaren teert u in op uw reservepositie en daarmee op de beschikbare weerstandscapaciteit. Wij adviseren u om dit te beperken.
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en realisatie, en kent dit jaar een rekeningresultaat 2024 ad € 32,6 miljoen (2023: nadelig € 17 miljoen). Ten opzichte van het begroot resultaat van nihil .Wij verwijzen naar de 'Toelichting baten en lasten' in de jaarrekening voor een nadere toelichting bij de verschillen tussen begroting en realisatie.

Realiteitsgehalte begroting

- U erkent dat budgetten, capaciteit en taken in samenhang moeten worden overwogen om een realistische begroting te krijgen. Ons advies blijft om aandacht te hebben voor de balans tussen ambitie en capaciteit. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. Om de afwijkingen tussen begroting en realisatie verder in balans te brengen adviseren wij de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad te versterken en daarnaast de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen, te versterken.
- Ten opzichte van de actuele begroting 2024 liggen baten en lasten (exclusief mutaties reserves) op totaalniveau hoger, respectievelijk 101,3 miljoen hogere baten dan begroot en 92,4 miljoen hogere lasten dan begroot. Bij zowel de baten en lasten per programma zien wij een duidelijke verschuiving tussen programma's. Het grootste gedeelte van deze verschillen ziet toe op de hogere realisatie van baten en lasten op het programma "ontwikkelen en wonen voor iedereen" (83,3 mln meer baten dan begroot en 112,6 miljoen meer lasten dan begroot). Deze verschillen hangen samen met de administratieve verwerking van de herstructurering van de Grondexploitatie Leidsche Rijn. Voor een nadere uiteenzetting verwijzen wij naar de Toelichting baten en lasten in de jaarrekening.

Kwaliteit verslaggeving

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2024 voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben bij onze werkzaamheden de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – naast de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en begrip van de gebruikers van de jaarstukken vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses.

Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces om tot schattingen te komen, zoals bij de grondexploitatie en de voorzieningen. Bij processen waarbij wij dat nodig achtten, hebben wij specialisten betrokken. Dit betrof de post Voorraden onderhanden werk (grondexploitatie) en de controle van de WNT in verband met wijziging van topfunctionaris (griffier) in het boekjaar.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Interne beheersing

- Op basis van de interim-controle 2024 hebben wij tekortkomingen geïdentificeerd in de interne-beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving. Onze belangrijkste bevindingen zijn met u (gemeenteraad) gedeeld, en zijn besproken in de Adviescommissie Controle & Financiën middels onze defintieve managementletter 2024 van 25 februari 2025. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole.

Sociaal domein

- In 2024 is de controle soepel verlopen. De verantwoorde bestedingen vanuit de zorgaanbieders zijn getrouw verantwoord.
- Jaarlijks wordt het definitieve vierkantbudget voor zorgaanbieders bepaald in het opvolgend boekjaar en vastgelegd in een ondertekende overeenkomst. Op basis hiervan bestaat onzekerheid over de omvang van financiële verplichtingen ten aanzien van deze aanbieders in de jaarrekening. Om deze onzekerheid te verminderen heeft uw gemeente gedurende 2024 een wijziging doorgevoerd in het proces rondom het aansturen en monitoren van gecontracteerde zorgaanbieders. Uw gemeente is overgestapt van kwartaal- naar tertaalgesprekken. De organisatie erkent dat de tertaalgesprekken zowel kwantitatief als kwalitatief in positieve mate bijdragen aan de monitoring en bijsturing van de taakgerichte uitvoeringsvariant. Gedurende de jaarrekeningcontrole merken wij op dat het aantal bijstellingen op de vierkantbudgetten is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Ondanks dat staan de budgetten niet ‘vast’ en kunnen deze onderhevig zijn aan bijstellingen. Voor de jaarrekeningcontrole hebben wij daarom de getekende overeenkomsten van het definitieve vierkantbudget verkregen van uw belangrijkste zorgaanbieders.
- Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven. Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. unieke cliënten, gemiddelde wachttijd, gemiddelde behandeltijd) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de tertaalgesprekken met zorgaanbieders.
- Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.
- Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Grondexploitatie

Voor de grondexploitatie hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere een analyse gemaakt van de realisatie in en de geactualiseerde schattingen ultimo 2024 versus de schattingen in de jaarrekening 2023 (‘backtesting’). Ook hebben wij de door de gemeente toegepaste parameters voor onder andere de toerekening van kosten- en opbrengstenstijgingen gecontroleerd, waarbij wij door ons ingeschakelde specialisten betrokken hebben bij het beoordelen ervan.

Tevens hebben wij detailwerkzaamheden verricht op belangrijke schattingsonderdelen in de voor de accountantscontrole relevante grondexploitatie-begrotingen, waarbij aandacht besteed is aan de aannemelijkheid van de gedane veronderstellingen en aan de juiste toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording hierin. Wij hebben als onderdeel van deze werkzaamheden specialisten ingeschakeld voor het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen betreffende de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-Zone Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma, Merwede OPG en Busstalling, Beurskwartier en Lombokplein.

Op grond van de door ons verrichtte werkzaamheden concluderen wij dat de uitgangspunten die in de grondexploitaties, en dus in de jaarrekening 2024, zijn verwerkt, door ons zijn getoetst als aannemelijk kunnen worden aangemerkt. Uitzondering hierop zijn echter enkele kostenstelposten, ter grootte van 5,5 miljoen, in de kostenramingen van de grondexploitatie Beurskwartier. Deze stelposten kunnen door ons op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit is eveneens door u beschreven in de toelichting op de balans in de jaarrekening 2024. Wij nemen deze onzekerheid mee in ons oordeel bij de jaarrekening 2024.

De belangrijke thema’s die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties, zoals de herstructurering van de grondexploitatie Leidsche Rijn en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties, hebben wij verder uitgewerkt in het onderdeel “Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)”.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

IT-omgeving	• Wij hebben geen significante tekortkomingen gesignaleerd in de automatiseringsomgeving. • Wij beperken ons dit boekjaar tot de minimaal noodzakelijke IT-werkzaamheden wat betreft de opzet en het bestaan van de interne beheersing(s-maatregelen), en dus niet op de werking, monitoring en/of eventuele continue verbetering. Net als in voorgaande jaren hanteren wij tijdens onze controle op voorhand een aanpak waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. • Een belangrijk aandachtspunt betrof de implementatie van SAP S/4Hana per 1 januari 2025. Wij hebben op uw verzoek IT-audit werkzaamheden uitgevoerd in kader van de SAP S/4Hana migratie waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie. De uitkomsten van de algehele toetsing zullen wij in onze rapportage over boekjaar 2025 met u delen. • De Gemeente Utrecht heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van cyberbeveiliging, met verbeteringen in training, beleid en technische infrastructuur, maar staat voor belangrijke uitdagingen, zoals de implementatie van de NIS2-richtlijn.
Overig	• Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke (niet)-gecorrigeerde bevindingen, onzekerheden en tekortkomingen in de toelichtingen wij hebben geconstateerd. • In bijlage C is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.
Frauderisicoanalyse	Via onderzoeken en audits besteedt uw gemeente aandacht aan de onderwerpen 'fraude' en 'integriteit'. In de paragraaf bedrijfsvoering is als onderdeel van 'weerbare organisatie' een overzicht opgenomen van integriteitsmeldingen en acties. U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen jaren wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om: • De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen. • Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

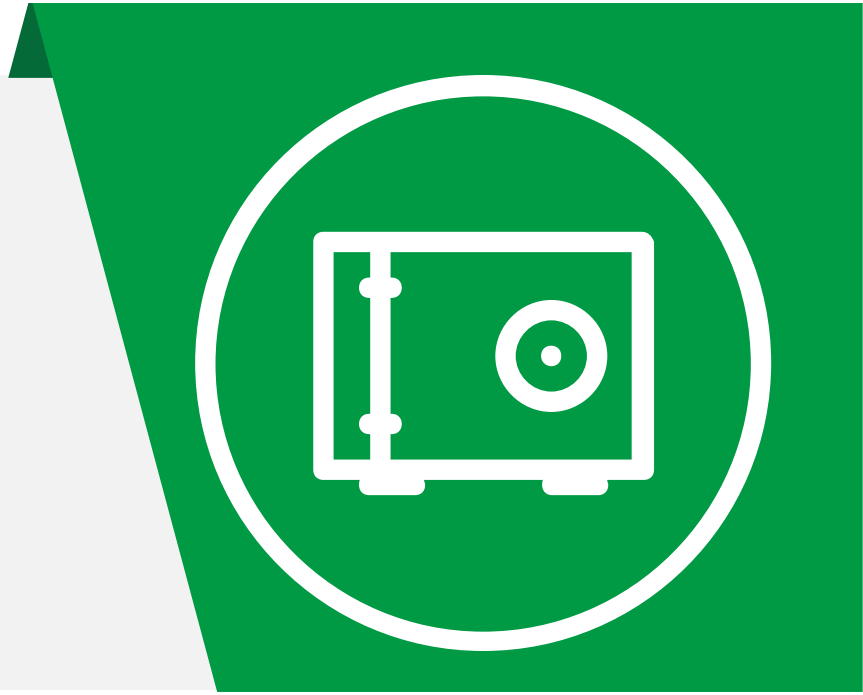
© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bevindingen jaarrekening

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is afgenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2024 bedraagt € 135 miljoen nadelig. Per saldo is tussentijds € 168 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2024 circa € 33 miljoen positief bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 circa 25% van het balanstotaal (ultimo 2023: 32% van het balanstotaal) en is daarmee afgenomen ten opzichte van 2023.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2024	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	759	831	**852**	**822**	**662**
Tussentijdse resultaatbestemming	168	-/- 54	-/- 56	-/- 25	-/- 40
Gerealiseerd resultaat	33	-/- 17	35	55	200
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	**-/-135**	**-/-72**	**-/- 21**	**30**	**160**
Eigen vermogen per 31 december	624	759	**831**	**852**	**822**

Exploitatieresultaat (x € 1 miljoen)	
Totale baten	2.034
Totale lasten	-/- 2.169
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	-/- 135
Af: stortingen in reserves	-/- 446
Bij: onttrekkingen aan reserves	614
Saldo mutaties reserves	168
Gerealiseerd resultaat	**33**

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

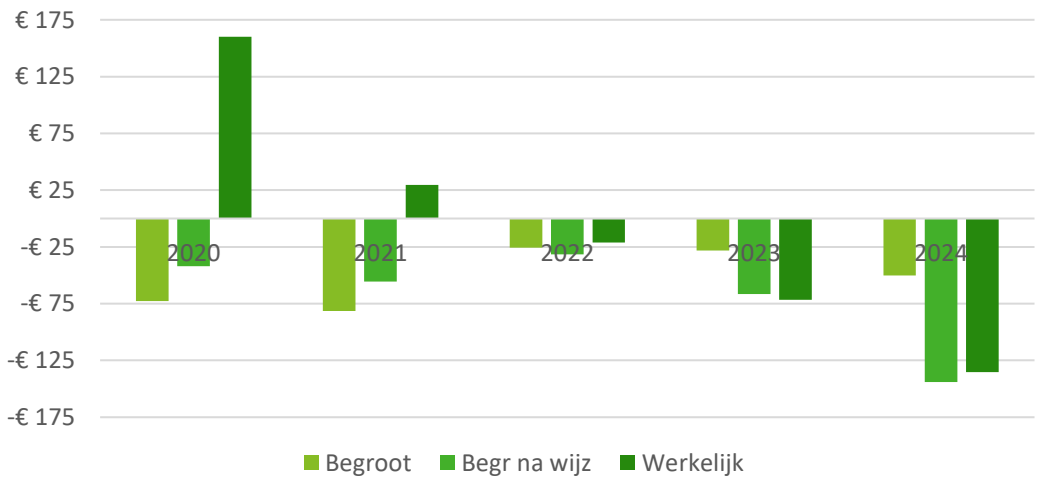
De financiële positie van de gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2024 laat een nadelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 135 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 144 miljoen (begroting na wijziging).

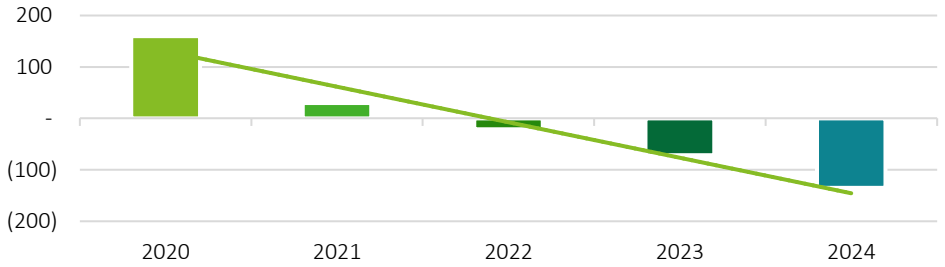
De jaarrekening 2024 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen.

In de programmaverantwoording geeft het college per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college een overzicht opgenomen van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau. Daarbij heeft het college onderscheid gemaakt tussen overschrijdingen die zij aanmerkt als acceptabel en niet acceptabel. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een nadere toelichting op de niet acceptabele begrotingsafwijkingen boven de vastgestelde rapportagegrens van € 500.000.

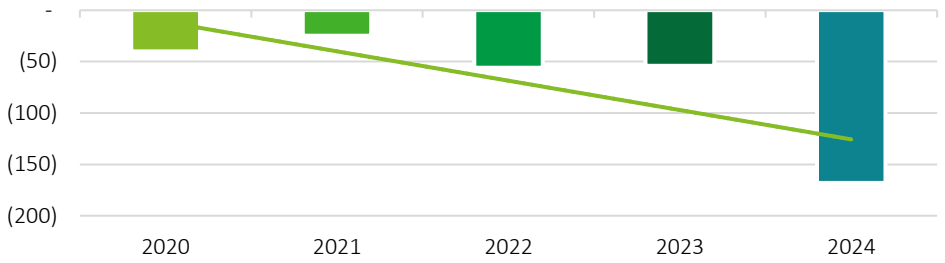
Totaalsaldo van baten en lasten (in € 1 miljoen)

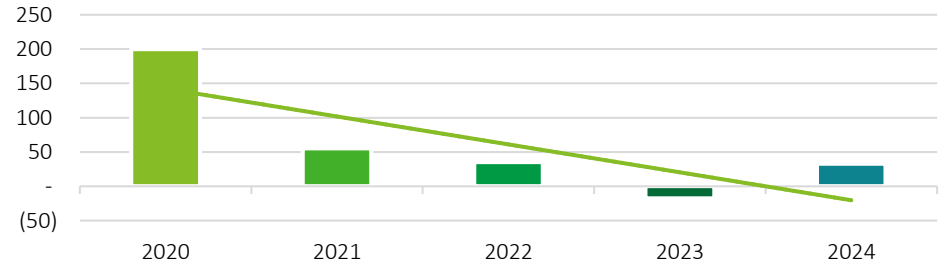
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten (x € 1 miljoen)

Mutaties in reserves (x € 1 miljoen)

Gerealiseerd resultaat (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatiequote

De grondexploitatiequote geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten van de gemeente. In de regel geldt: hoe hoger de grondexploitatiequote, hoe groter het risico dat de gemeente loopt.

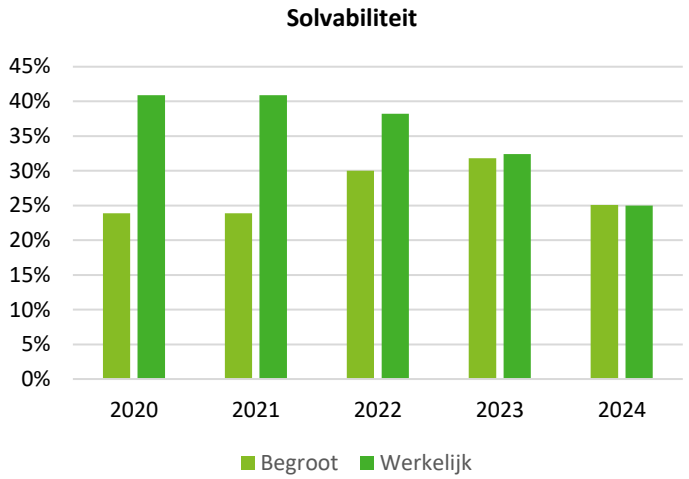
Netto schuldquote

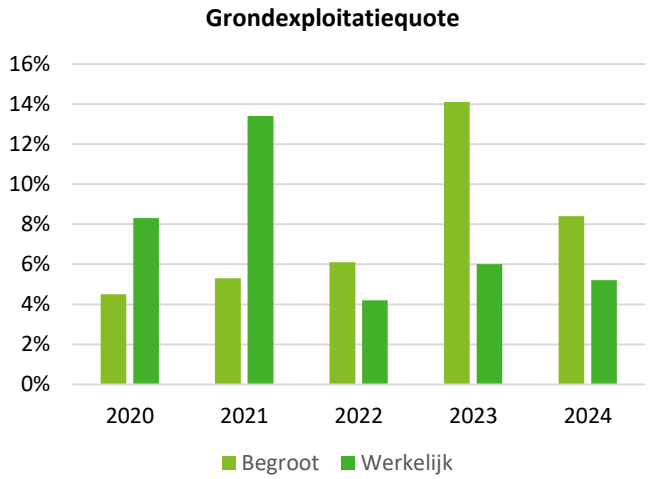
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

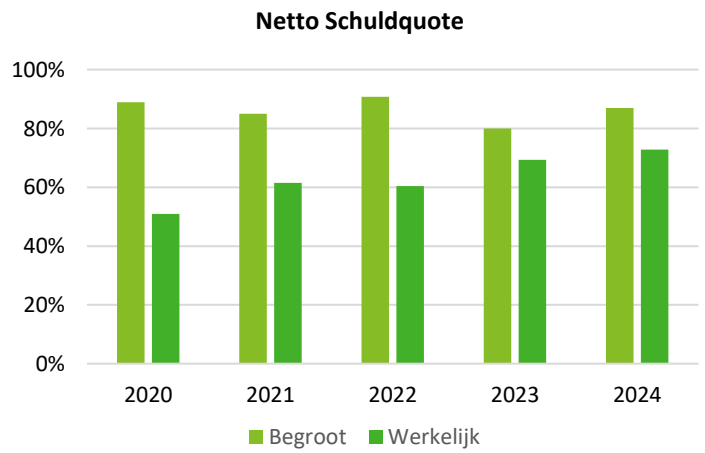
Structurele exploitatieruimte

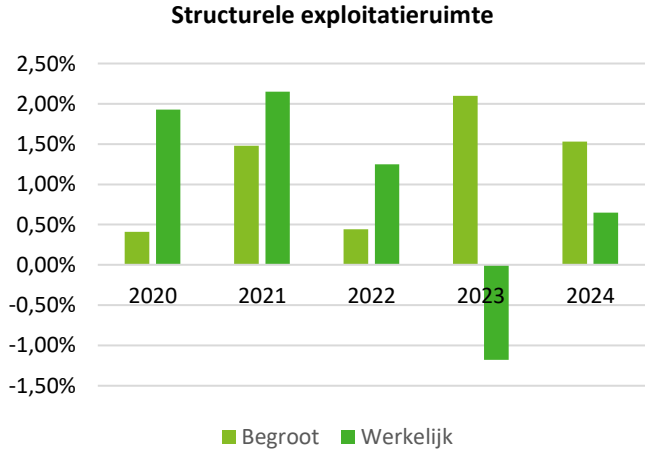
Voor de beoordeling van de financiële positie is ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

Kengetallen voor gemeente Utrecht (begroot en werkelijk over de periode 2020-2024)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2024 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen. De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de gemeenteraad financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college haar beleid en doelen kan realiseren.

De voorspellende waarde wordt daarnaast vergroot door de mutaties aan systeemreserves die in tegenstelling tot voorgaande jaren nu in de jaarstukken verwerkt zijn in plaats bij de resultaatbestemming.

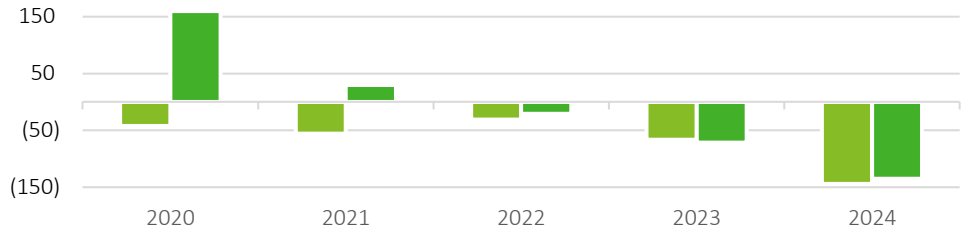
U heeft als gemeenteraad de focus gelegd op het realiseren van de gestelde doelen. De realisatie hiervan is echter niet altijd in balans met de beschikbare capaciteit en mogelijkheden. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. De investeringsbegroting is meer gebaseerd op uw politiek-bestuurlijke ambities dan op wat uw gemeente daadwerkelijk met de beschikbare middelen en capaciteit kan realiseren. Wij verwijzen naar onze managementletter 2024 voor onze adviezen ten aanzien van de investeringsbegroting.

In mindere mate bestaan (naast incidentele lasten) ook afwijkingen ten aanzien van geplande uitgaven, onder meer door het niet tijdig centraal signaleren van wijzigingen in de realisatie. Dit is mede het gevolg van de wisselwerking in de informatievoorziening van decentraal naar centraal die op onderdelen ontoereikend is om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. Om concrete stappen te zetten bij deze constatering adviseren wij het volgende:

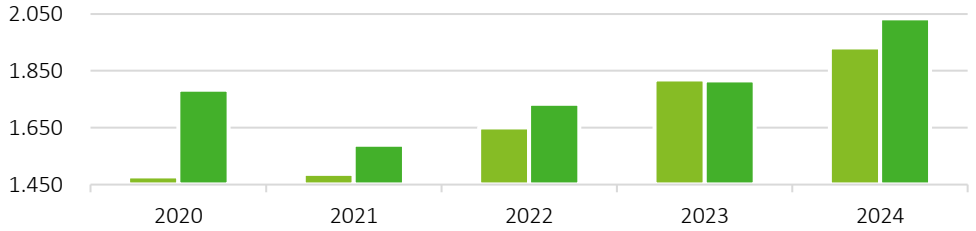
- Versterk de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad.
- Versterk de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen.

Wij zien deze stappen als van essentieel belang om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te verhogen en de gemeenteraad in staat te stellen adequate keuzes te maken. Wij zijn op dit aspect in onze management letter 2024 verder ingegaan.

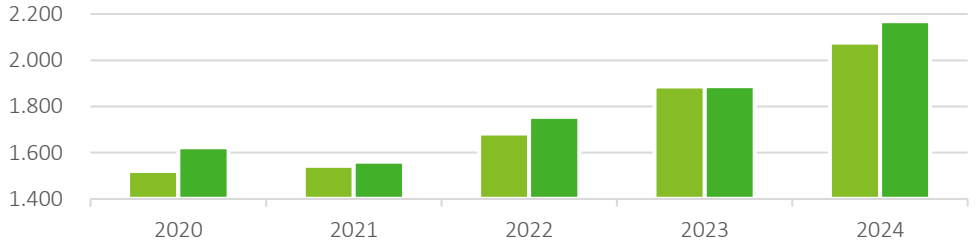
Saldo baten en lasten | Begroting vs realisatie
(x € 1 miljoen)

Baten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Lasten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Het weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beiden zijn gemuteerd in 2024; de ratio weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is net als de benodigde weerstandscapaciteit toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

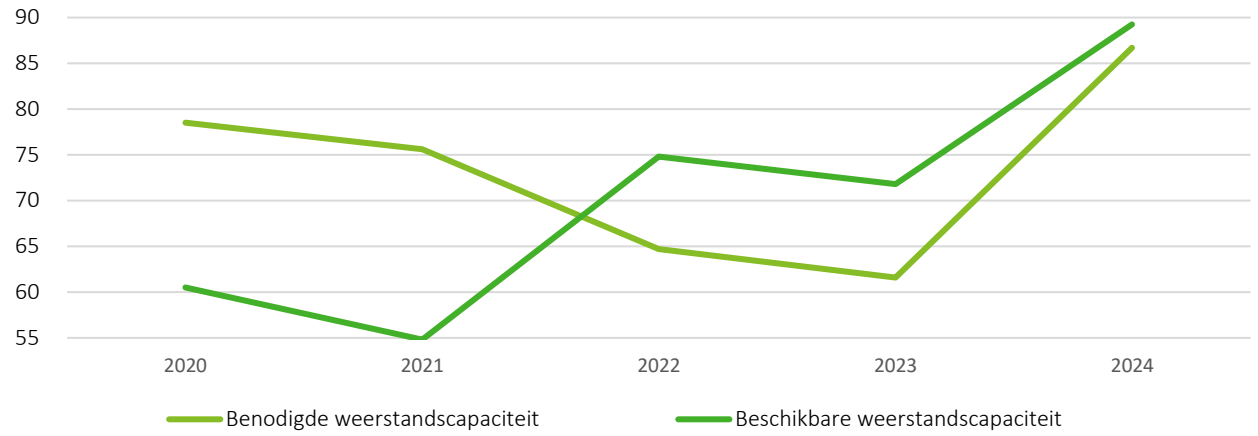
Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's.

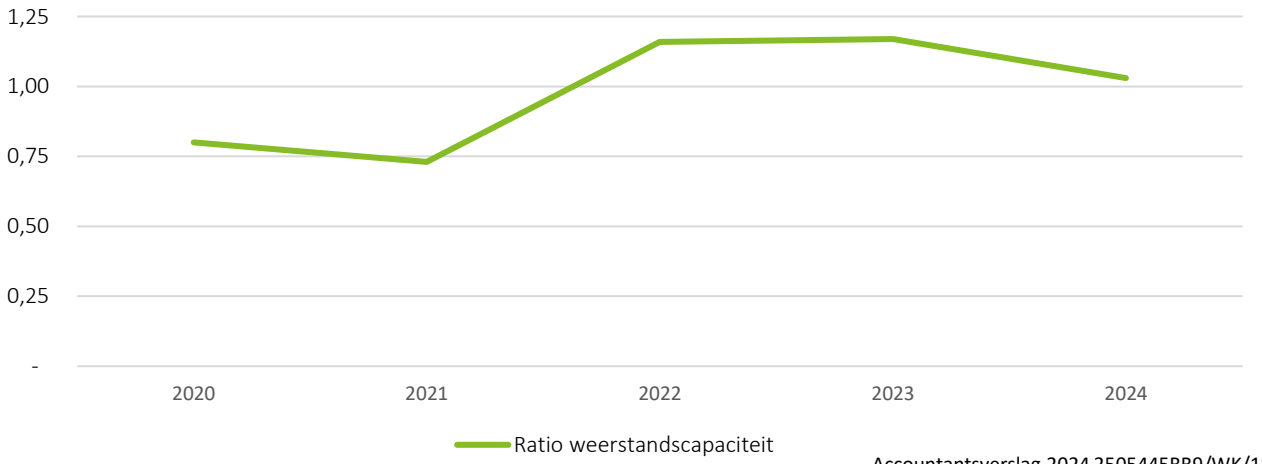
Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Ten opzichte van 2023 is hiermee sprake van een toename.

Uw weerstandscapaciteit van € 89,3 miljoen is nagenoeg gelijk aan de berekende risico's van € 86,7 miljoen. Dit heeft het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Weerstandscapaciteit
(x € 1 miljoen)

Ratio weerstandscapaciteit

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 nemen gemeenten de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Aan de hand hiervan legt het college verantwoording af over het rechtmatig handelen (o.b.v. het normenkader) in het boekjaar.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De gemeenteraad heeft de verantwoordings- en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens heeft het college gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het college waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het college in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen, waarvan uw college € 2,9 miljoen van de onrechtmatigheden als acceptabel aanmerkt. Op basis hiervan resteert € 13,4 miljoen aan onrechtmatigheden dat uw college kwalificeert als niet acceptabel.

Normenkader

Het college heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Dit normenkader is door de gemeenteraad vastgesteld in haar vergadering d.d. 12 december 2024.

Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het college om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering. Onderstaand gaan wij verder in op de verschillende onderdelen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt hiervoor is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

Wij hebben vastgesteld dat het college specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium, zijnde controle op programmaoverschrijdingen waaronder een nulproef en controle op kredietoverschrijdingen.

De gemeenteraad en het college hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel, wat betekent dat het college deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering). Hieruit blijkt het volgende:

Kredietoverschrijdingen

€ 860.000

Begrotingsrechtmatigheid

€ 7.895.000, waarvan € 5.032.000 als niet acceptabel is aangemerkt

Ongeautoriseerde reservemutaties

€ 614.000

De ongeautoriseerde reservemutaties, zoals hierboven benoemd, hebben eveneens een impact op het getrouwe beeld van de jaarrekening. In dat kader hebben wij deze eveneens mee in ons oordeel.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Gemeenten stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen gemeentelijke kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole. Ook voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld bijstandsverlening, maatschappelijke ondersteuning, inkomensoverdrachten en het opleggen van belastingen dat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Het onderwerp 'aanbestedingen' dat niet onder het getrouwheidsoordeel van de accountant valt, hebben wij op de volgende pagina nader toegelicht inclusief de wijze waarop het college dit onderwerp in haar werkzaamheden heeft betrokken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Aanbestedingen

Uw gemeente voert in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en specifiek de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide ‘spendanalyse’ uit, die in samenspraak met ons tot stand komt.

Wij constateren dit jaar een stijging in de omvang van onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle blijkt een fout van € 6,8 miljoen, terwijl over 2023 nog sprake was van een fout van € 4,8 miljoen. De toename is veroorzaakt door aanvullende diepgaandere controletechnieken door uw afdeling Concernaudit. Zij hebben in vergelijking met voorgaand boekjaar een nieuwe data-analyse methodiek (“textscraping”) toegevoegd om geconstateerde onrechtmatigheidsfouten bij een specifiek type inkoopdossiers nader te onderzoeken. Hierdoor kon Concernaudit gerichter te werk gaan in het selecteren van “risicovolle” dossiers. De onrechtmatigheid welke geconstateerd is met het toepassen van deze data-analyse bedraagt € 4,9 miljoen. Gecorrigeerd voor deze onrechtmatigheden is er sprake van een afname van circa € 2,9 miljoen in vergelijking met vorig boekjaar.

Dit is het gevolg van toegenomen aandacht voor en naleving van de Europese aanbestedingswetgeving binnen de gehele gemeente en de afname van het aantal onrechtmatigheden voortkomend uit voorgaande jaren. In uw paragraaf bedrijfsvoering heeft uw college de rechtmatigheidsfouten toegelicht en maatregelen beschreven ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst. Doorlopende bestellingen binnen enkele contracten blijven gedurende de contractperiode tot onrechtmatigheden leiden.

Uw gemeente heeft in de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen om de naleving van de interne en Europese aanbestedingsregels beter te borgen. In de praktijk kan echter, als gevolg van de complexe materie en de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, gemakkelijk een verkeerde aanbestedingsprocedure worden gekozen.

De rechtmatige naleving van de aanbestedingsregels staat hoog op uw agenda. De afgelopen jaren heeft u acties ingezet om de interne beheersing te versterken met aandacht voor:

- Inkoopbesturing en structuur.
- De nieuwe maatschappelijke aanpak en contractmanagement.
- Inkoop HRM.
- Workflowmanagement en sturingsinformatie.

Als gevolg van geconstateerde fouten en ontwikkeling van preventieve maatregelen blijft de repressieve controle door de afdeling Concernaudit van belang. Daarbij moet worden nagegaan of een opdracht niet via een verkeerde procedure ‘in de markt’ is gezet.

Wij constateren dat de Europese aanbestedingsafwijkingen veelal voortkomen uit het overschrijden van de contracttermijn en/of doelwaarde. Ons adviespunt blijft daarmee van kracht. Wij adviseren u om maatregelen te implementeren ten aanzien van de primaire registratie van de contracten en de looptijden, waaronder verlengingsopties, zodat tijdig kan worden gesignaleerd dat opdrachten opnieuw moeten worden aanbesteed. Ook vragen wij uw aandacht voor een toereikende inschatting van de opdrachtraming bij inkoop en aanbesteding.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Sociaal domein

Actualiteiten

Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven.

Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. trajectduur) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de kwartaalgesprekken met zorgaanbieders.

Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven.

Daarnaast doet er zich een aanhoudend probleem voor: zorginstellingen hebben moeite om aan deze stijgende vraag te voldoen. Capaciteitsbeperkingen en een gebrek aan personeel belemmeren het vermogen van de gemeente om adequate zorg in te kopen, ondanks de beschikbare financiële middelen. Dit resulteert in een kloof tussen wat de gemeente wenst te bieden en wat feitelijk haalbaar is. Dit speelt in zowel WMO als Jeugdzorg. In toenemende mate zal daardoor niet de zorgvraag bepalend zijn in de omvang van de zorguitgaven maar ook het aanbod. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.

Het is in belang van de gemeente essentieel om tot efficiënte en effectieve oplossingen komen die de financiële druk verminderen en tegemoetkomen aan de zorgnoodzaak. De situatie vereist een geïntegreerde aanpak waarbij financiële duurzaamheid en kwalitatieve zorgverlening centraal staan.

Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Bijstelling vierkantbudget

Jaarlijks verkrijgt u inzicht in het definitieve vierkantbudget aan de hand van periodieke gesprekken met zorgaanbieders in het opvolgende boekjaar. De overeenstemming over het definitieve vierkantbudget krijgt zijn weerslag in een wederzijds ondertekend document, waarin de financiële afspraken over het boekjaar definitief zijn vastgelegd. Als gevolg van de timing van deze ondertekening in april of mei van het opvolgende boekjaar, maakt de overeenkomst betreffende het definitieve vierkantbudget géén deel uit van uw onderbouwing bij de jaarrekening. Dit heeft invloed op de doorlooptijd van uw verantwoordingsproces en van ons controleproces. In de jaarrekening verantwoordt u immers een schuldpositie die gebaseerd is op een voorlopige inschatting.

In onze managementletters van de afgelopen jaren adviseerden wij uw college om het proces van het komen tot een definitieve afrekening met uw zorgaanbieders te vervroegen, zodat in de jaarrekening geen onzekerheid bestaat over de afrekening met deze zorgaanbieders en/of over de schuldpositie in de jaarrekening. Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 ten aanzien van aantal van uw zorgaanbieders op basis van de overeenkomst over het definitieve vierkantbudget een afwijking van € 2,8 miljoen ten opzichte van de verwachte positie zoals opgenomen in de jaarrekening 2023. Dit heeft geleid tot een lagere verplichting bij Jeugd voor circa € 1 miljoen en een hogere verplichting bij Wmo in de jaarrekening 2023 van circa € 1,2 miljoen.

Met ingang van 2024 bent u overgestapt van kwartaalgesprekken naar tertaalgesprekken om de benoemde onzekerheid te verminderen en de periodieke monitoring en bijsturing te verbeteren.

Uw organisatie erkent dat de tertaalgesprekken bijdragen aan een betere monitoringscyclus, zowel kwalitatief en kwantitatief.

Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 een afname, zowel in aantallen als in euro's, van de bijstellingen van de vierkantbudgetten ten opzichte van de jaarrekeningcontrole 2023. Als gevolg van de eerder benoemde verschillen verkrijgen wij, als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2024, vóór afgifte van onze controleverklaring de wederzijds getekende overeenkomsten over het definitieve vierkantbudget 2024 van uw belangrijkste zorgaanbieders.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Herstel wervengebied

Complexiteit in herstel wervengebied

In uw monumentale centrum vindt op dit moment, en de aankomende jaren, een omvangrijke renovatie plaats van particuliere en gemeentelijke werfkelders. Het wervengebied is ongeveer 900 jaar oud en behoeft (grootschalige) renovatie en herstel. Het herstel van het wervengebied ziet u als integraal onderdeel van uw publieke taak. De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor de veiligheid in het gebied en heeft tegelijkertijd profijt van de monumentale en toeristische waarde van het wervengebied.

Door onder andere een Commissie van Wijzen Wervengebied (CvWW) en andere deskundigen is een integrale aanpak vormgegeven met als doel dat het voorkómen van schade een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de gemeente én de eigenaren. Ook hierbij heeft de gemeente een bijzondere taak: de gemeente heeft de eindverantwoordelijkheid (met de daarbij horende regierol) voor het schadeherstel en het latere behoud.

Als gevolg van de eindverantwoordelijke rol, heeft de gemeente een zorgplicht naar de verschillende (particuliere) keldereigenaren om het cultureel erfgoed te herstellen. Dit is vorm gegeven door middel van een subsidieregeling voor keldereigenaren. Keldereigenaren kunnen onder de subsidieregeling ‘Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025’ een aanvraag indienen voor een (gedeeltelijke) subsidiëring van de gemaakte kosten voor het herstel van de desbetreffende werfkelder. Per subsidieaanvraag vindt vervolgens een beoordeling plaats.

Analoog aan het complexe karakter van het herstel van het wervenbied, is de financiële- en verslaggeving technische uitwerking eveneens complex van aard. Het verstrekken van een investeringssubsidie aan (particuliere) keldereigenaren vertoont namelijk kenmerken van een immaterieel vast actief, te weten ‘Bijdragen aan activa in eigendom van derden’ (art. 61 BBV). In specifieke gevallen is namelijk sprake van (i) een investering door een derde, (ii) draagt deze investering bij aan de publieke taak, (iii) heeft de derde zicht verplicht tot investeringen in verband met het borgen van de veiligheid en kan de bijdrage teruggevorderd worden op grond van de onderliggende subsidieregeling.

In het geval een subsidie wordt verstrekt aan een particulier dan wel een rechtspersoon die niet activeert en afschrijft (het kasstelsel), kan conform artikel 64 lid 6 BBV geen gemeentelijke afschrijvingsduur toegekend worden aangezien de derde partij de verrichte investering niet activeert. In dit geval moet de verstrekte investeringssubsidie direct ten laste van de gemeentelijke exploitatie worden verwerkt.

Aangezien de te verrichten investeringen (door zowel gemeente als particuliere keldereigenaar) in meer of mindere mate verweven is met de maatschappelijke ruimte van de gemeente, in casu dienen de werfkelders dan als fundering voor de bovenliggende straten en trottoirs, kan in bepaalde gevallen ook sprake zijn van een investering door de gemeente. De investering heeft namelijk betrekking op een bestaand actief (i), zorgt voor een significante kwaliteitsverbetering (ii) en levensduurverlengend (iii). In deze situatie kan de verstrekte investeringssubsidie geclassificeerd worden als een investering met maatschappelijk nut in de openbare ruimte en stelselmatig worden afgeschreven.

Gezien de verwevenheid van de verstrekte investeringssubsidies met de openbare ruimte, de rechtsvormen van de subsidieontvangers en verschillende verwerkingswijzen, is het van belang om per verstrekte subsidie een afweging te maken wat de bijpassende verwerkingswijze is. Van uw organisatie hebben wij begrepen dat de totale subsidieregeling een bedrag van circa € 125 miljoen behelst tot en met 2035.

Verwerkingswijze 2024

Per 31-12-2024 is een bedrag van circa € 2,4 miljoen aan subsidies verstrekt voor het herstel van (particuliere) werfkelders. Van uw organisatie hebben we begrepen dat de onderliggende herstel- en renovatiewerkzaamheden per balansdatum nog onderhanden zijn en dat de subsidies nog niet zijn vastgesteld. Hierdoor voldoen de verstrekte subsidies nog niet aan uw activeringscriteria uit de Nota Waava en zijn deze per balansdatum verantwoord als ‘Vooruitbetaald bedrag’ onder de overlopende activa.

Verwerkingswijze 2025 en verder

Naar verwachting zullen medio 2025 de eerste subsidies vastgesteld gaan worden.

Gezien de verwachte omvang van de subsidieregeling en de wisselende verwerkingswijze per verstrekte subsidie, achten wij het van belang dat u gedurende 2025 een stroomschema opstelt om per verstrekte subsidie de bijbehorende verwerkingswijze kunt bepalen. Hiermee creëert u eenvoud in de financiële- en verslaggeving technische uitwerking van deze complexe herstelwerkzaamheden.

Wij gaan graag met uw organisatie in overleg om de verslaggevingstechnische aspecten uit te diepen en tot een gedegen stroomschema te komen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De voorraad onderhanden werk

De balanspost met de belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). Deze balanspost is door het saldo ultimo 2024 ad € 107,7 miljoen relevant voor de accountantscontrole, maar ook door de schattingen die een rol spelen bij het ramen van de in 2025 e.v. nog te realiseren lasten ad € 775 miljoen en baten ad € 895 miljoen. De nog te realiseren baten en lasten vormen samen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, oftewel het verwachte resultaat bij afsluiting van de projecten. Dit leidt tot een voorziening indien het college verwacht dat het project verlieslatend is en tot (tussentijdse) winstneming bij een verwachte winst. Voor de waardering van grondexploitatie dient de gemeente per individueel project te bepalen of de gemeente de boekwaarde plus de in de toekomst nog te realiseren kosten en opbrengsten, naar beste schatting, terugverdient. Ultimo 2024 gaat het om 13 individuele projecten.

De gemeente Utrecht schat ultimo 2024 in dat de totale omvang van de niet terug te verdienen kosten op de gehele grondexploitatie circa € 104,7 miljoen bedraagt (2023: € 108,7 miljoen). Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is voor een bedrag van € 66,5 miljoen in mindering gebracht op de bouwgronden in exploitatie. Het resterende deel van deze verliesvoorzienig is aan de passivazijde van de balans gepresenteerd. Dit is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

Het controleproces van de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- Planning: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- Programmering: in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- Prijs: de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen in een grote vraag naar woningen en grond, waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo in positieve zin ontwikkelt. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- Plankosten: door de toenemende vraag naar woningen en dus naar bouwcapaciteit is sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij horende prijsontwikkelingen?
- Parameters: zijn de parameters voor kosten en opbrengstenstijgingen opportuun, beredeneerd vanuit de huidige situatie en de best mogelijke inschatting van de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en de plankosten?

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw paragraaf 'Grondbeleid'.

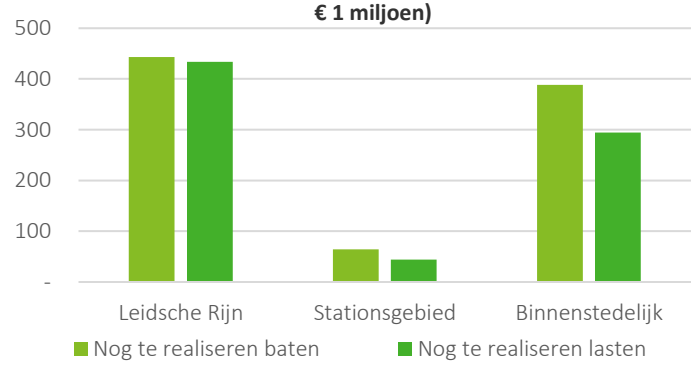
Analyse grondexploitaties

Uit nevenstaande figuren blijkt dat de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in 2024 fors is afgenomen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de herstructurering van Leidsche Rijn en afboeking van de boekwaarde van Stationsgebied. Hiermee is het saldo van de boekwaarde per 31 december 2024 verlaagd.

Totale boekwaarde bouwgronden in exploitatie (x € 1 miljoen)

Overzicht nog te realiseren baten en lasten per project (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor het actualiseren van de grondexploitaties – vooral de uitgangspunten voor planning (fasering), programmering en prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente (rente-omslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen, met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door het college voor de jaarrekening 2024 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) en waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening noodzakelijk is.

Tussentijdse winstneming

In juli 2019 heeft de commissie BBV de notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken’ gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat gemeente voor tussentijdse winstneming de ‘Percentage Of Completion methode’ (POC-methode) moeten toepassen. Hierbij geldt dat gemeenten, indien aan een aantal voorwaarden is voldaan, tussentijds winst moeten nemen.

Voor het toepassen van de POC-methode is het van belang dat uw gemeente het resultaat betrouwbaar kan schatten. Ook moet er sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van de POC-methode heeft uw gemeente in het boekjaar 2024 voor € 21,9 miljoen aan tussentijdse winst genomen op de grondexploitatie (2023: € 6,6 miljoen). De winstneming ziet toe op Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma (€ 18,2 miljoen) en Binnenstedelijke grondexploitaties (€ 3,7 miljoen).

Belangrijkste bevindingen inzake waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering van de bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele grondexploitaties en de hierdoor bestaande kans op een materiële fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat, en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier bijvoorbeeld al contracten of overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen spelen bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol.

Zo zorgt binnenstedelijke herstructurering normaliter voor een grotere complexiteit, doordat de gemeente de bestaande ruimte herontwikkelt en dit type projecten hierdoor (financieel gezien) gevoeliger is voor risico’s dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van de projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel, doordat de schatting van kosten en opbrengsten van de projecten subjectiever is naarmate de doorlooptijd toeneemt.

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein de belangrijkste projecten binnen uw gemeente zijn, waarbij wij de Leidsche Rijn grondexploitaties voor onze controle op deelcomplexniveau hebben geanalyseerd en – waar wij dat noodzakelijk achten op grond van onze professionele oordeelsvorming – geselecteerd voor nadere controle. Van deze (deel)projecten hebben wij de aannemelijkheid van de nog te realiseren kosten en opbrengsten getoetst en is tevens de getroffen verliesvoorziening of de verantwoorde (tussentijdse) winstneming gecontroleerd.

Gezien de verhoogde complexiteit van bepaalde onderdelen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein, hebben wij eveneens specialisten ingeschakeld bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving.

Naast de hierboven benoemde projecten, die wij geselecteerd hebben voor een diepgaande inhoudelijke controle, hebben wij op grond van onze risicoanalyse ook aandacht besteed aan de getrouwheid van de tussentijdse winstneming van het project Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties en dus in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de grondexploitaties vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten;
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de gehanteerde uitgangspunten in de grondexploitaties;
- Op specifieke onderdelen externe deskundigheid heeft ingeschakeld ter onderbouwing van de geraamde grondprijzen en grondopbrengsten;
- Een niet onaannemelijk niveau heeft bepaald van de nog te maken plan- en civiele kosten.

Verder merken wij volledigheidshalve op dat wij voor de waardering van de grondexploitatie per 31 december 2024 de per die datum vastgestelde projectkaders en genomen besluiten betrokken hebben bij de controle van de waardering. Er is geen rekening gehouden met de effecten van eventuele toekomstige, nog vast te stellen, ambities van uw gemeente.

Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Belangrijke bevindingen

Wij gaan hieronder in op een aantal belangrijke thema's die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties:

Herstructurering grondexploitatie Leidsche Rijn

Tot het boekjaar 2024 bestond de grondexploitatie Leidsche Rijn uit een totaal van 48 deelgrondexploitaties. Allen (semi) individuele deelprojecten die waren opgericht voor een deel ontwikkeling in het Leidsche Rijn gebied. Door de jaren heen zijn veel van deze deelprojecten afgerond. Administratief waren deze echter nog onderdeel van de algehele gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn (ook al was het project al lang en breed gereed). Tijdens de raadsvergadering van 7 november 2024 heeft u (gemeenteraad) ingestemd met het administratief vereenvoudigen van de Leidsche Rijn gebiedsontwikkeling en het "afsluiten" van deelprojecten die reeds afgerond zijn. Hiermee zijn de nog actieve deelprojecten onderverdeeld in twee "nieuwe" grondexploitatieprojecten die beide zelfstandig worden verantwoord zijnde:

- Leidsche Rijn A2-Zone
- Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma

De toerekening van de individuele deelprojecten aan bovenstaande grondexploitatieprojecten heeft plaatsgevonden op basis van de criteria:

- Geografische samenhang
- Resterende looptijd
- Logische toerekening van nog te realiseren werkzaamheden

De onderverdeling van de verschillende deelcomplexen aan de grondexploitatiecomplexen is door ons beoordeeld en passend bevonden.

Om de reeds afgeronde deelcomplexen administratief af te wikkelen (resterende boekwaarde tot nihil terugbrengen) heeft een additionele winstneming plaatsgevonden van 49,4 miljoen. Deze winstneming is, conform het systeembesluit van uw gemeenteraad, toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Robuuste posten Leidsche Rijn & mobiliteitshub XL

In 2020 heeft de gemeente Utrecht nagedacht over het verhelpen van de onzekerheden die in de deelplan overstijgende kostenprognoses zitten van Leidsche Rijn. Om de onzekerheid in de controle weg te nemen heeft de gemeente Utrecht destijds besloten om de deelplan overstijgende 'robuuste' ramingen, die ten grondslag liggen aan de waardering van het project, in de jaarrekening tijdelijk uit de raming van de grondexploitatie te halen. De verslaggeving technische correctie die als gevolg hiervan destijds gemaakt is bedroeg circa € 143,6 miljoen. Dit is berekend middels de 'percentage of completion (POC-) methode'.

In 2024 is, mede als gevolg van de hiervoor beschreven herstructurering, gebleken dat voormalige robuuste postenraming in voldoende onderbouwd is dat deze terug kan vloeien in de (inmiddels nieuwe) grondexploitaties Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en Leidsche Rijn A2-zone. Hiermee komen de robuuste posten niet meer voor in de jaarcijfers 2024.

De bijdrage aan de mobiliteitshub XL – onderdeel van de robuuste posten – is in de jaarstukken verantwoord als resultaatbestemming. Dit is conform BBV-regelgeving. Conform het systeembesluit reserves is de bijdrage onttrokken aan de reserve grondexploitaties en gestort in de vaste activareserve, onderdeel realisatie mobiliteitshub XL.

Macro economische ontwikkelingen en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de steeds oplopende inflatie en de beteugeling daarvan door de Europese Centrale Bank (ECB). Voor het komende jaar lijkt een normalisatie plaats te vinden op het gebied van de kostenstijgingen en daarmee samenhangend potentieel renteverlagingen - wat het lenen van geld voor het aankopen van vastgoed goedkoper maakt - door de ECB.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Utrecht met deze ontwikkelingen rekening heeft gehouden bij de actualisatie van haar grondexploitatieberekeningen.

Voor de toekomstige kosten en opbrengstenstijgingen heeft de gemeente Utrecht de parameters (korte termijn, middellange termijn en lange termijn) aan de hand van een uitvoerige analyse van marktrapportages bepaald. Op grond van de door ons verrichte controlewerkzaamheden op de totstandkoming van de parameters en de aannemelijkheid hiervan, concluderen dat de parameters inzake de kosten- en opbrengstenstijging voor de grondexploitaties evenwichtig bepaald zijn.

Wij blijven, net als in voorgaande jaren, het belang dat de gemeente Utrecht de opbrengsten en kostenramingen alsmede de indexen kritisch blijft volgen en zo goed mogelijk in lijn blijft brengen met de markt(verwachtingen). Verder merken wij overigens op dat de organisatie, in overeenstemming met ons advies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2023, een (interne) richtlijn heeft opgesteld en doorgevoerd omtrent het toepassen van onvoorzien percentages binnen detailramingen van de Utrechtse grondexploitaties. Dit zien wij als een positieve ontwikkeling.

Kwaliteit dossiervorming

Wij constateren, net als in voorgaande jaren, dat de gemeente Utrecht een grote ontwikkelambitie heeft, die veel vraagt van het fysieke domein.

Los van het uitvoeren van de grondexploitatie-plannen dienen ook de administratie en de dossiervorming van de plannen van een goed niveau te zijn om deze ambitie (financieel) beheersbaar te kunnen uitvoeren.

De afgelopen jaren heeft uw organisatie een kwaliteitsimpuls gegeven aan de dossieropbouw die voor ons benodigd is om onze controlewerkzaamheden op een effectieve en efficiënte wijze aan te vangen. Bij de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij vastgesteld dat de positieve lijn die de afgelopen jaren is ingezet, is doorgezet.

Het controleproces en het proces van de actualisatie van de grondexploitatieberekeningen zijn goed doorlopen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Overige kosten Beurskwartier

Het grondexploitatieproject Beurskwartier is een grootstedelijk ontwikkelingsproject gelegen tussen het stationsgebied en de huidige jaarbeurs. Door het grootstedelijk karakter van deze grondexploitatie en de complexiteit dit met zich meebrengt, heeft de gemeente verschillende stelposten opgenomen in haar kostenramingen op het gebied van geluidsmaatregelen, planschadevergoedingen en tijdelijk beheer. Deze stelposten, ter grootte van € 5,5 miljoen, kunnen door ons (net als vorig jaar) op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgangspunten van deze mogelijke ingrepen (waarvoor de stelposten opgenomen zijn) nog niet verder definieerbaar zijn als gevolg van de fase waar de grondexploitatie zich op dit moment in bevindt.

Wel acht de gemeente deze kosten benodigd voor de uiteindelijke realisatie van het totale plangebied van de grondexploitatie Beurskwartier. Dit is eveneens door de organisatie toegelicht op pagina 450 van de jaarrekening.

Gezien de onzekerheid omtrent de omvang van de eerder benoemde stelposten hebben wij een bedrag van € 5,5 miljoen aangemerkt als onzeker.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Wij hebben voorgaande jaren geadviseerd over uw interne frauderisicoanalyse, met als belangrijkste aandachtspunten: de frequentie van de interne frauderisicoanalyse en centrale beheersing en monitoring van risico's

U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Dit vinden wij een positieve ontwikkeling. De (actualisatie van de) frauderisicoanalyse is inmiddels afgerond en vastgesteld door de directieraad en het college. Wij hebben gesproken met de hierbij betrokken functionarissen en hebben kennisgenomen van:

- Jaarplan Concernaudit 2024-25 en 2025-26.
- Uw actuele interne frauderisicoanalyse.
- Thema-audits (zoals het vorig jaar afgeronde onderzoek inzake het proces van paspoortverstrekking en actuele audit Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI) bij Publiekszaken (december 2024))
- De inhoud van frauderisicosessies en een risico-inschattingsrapportage van een van de organisatieonderdelen.

Op deze manier wilt u borgen dat u vanuit verschillende invalshoeken een compleet en actueel beeld verkrijgt van frauderisico's en getroffen interne beheersmaatregelen om deze vervolgens centraal te kunnen monitoren. Dit stelt u in staat om restrisico's te identificeren en vervolgens al dan niet actie te ondernemen ten aanzien van de restrisico's.

Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Ten aanzien van de door u geïdentificeerde frauderisico's heeft u vastgesteld welke interne beheersmaatregelen zijn opgezet. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om:

- De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen.
- Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw coördinator integriteit. Een overzicht van integriteitsmeldingen en acties hieromtrent is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel 'weerbare organisatie'.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een audit naar de effectiviteit en efficiëntie van de inrichting en naleving van het Onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en misstanden opgenomen.

Onze conclusie is dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesties en dat zij hierover tijdig met ons in contact treedt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Interne beheersing

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Managementletter 2024, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2024 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2024 gedateerd d.d. 25 februari 2025.

In de managementletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2024 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten voldoende zijn opgevolgd. Voor zover de opvolging en/of onze controle ervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp verwerkt.

Uw organisatie geeft aan dat ten aanzien van de controle op de volledigheid van de erfpachtopbrengsten er in 2024 veel voorbereidende stappen zijn gezet. Team Contractbeheer, Erfpacht en Snippergroen (CES) heeft een plan van aanpak opgesteld voor de periodieke controle van de erfpachtopbrengsten. Op basis hiervan zullen zij jaarlijkse steekproeven in de planning van Team CES opnemen. In 2025 heeft zij steekproeven uitgevoerd.

Evaluatie opstel- en controleproces

Medio 2024 hebben wij met de ambtelijke organisatie het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2023 geëvalueerd. Hierbij hebben wij samen met verschillende disciplines binnen de gemeente (FIJ, Ruimte en SISA) het controleproces geëvalueerd.

Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken tijdens deze evaluatie en de ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen.

Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de organisatie Utrecht verder te versterken. Specifiek benoemen wij hierin de volgende aandachtspunten.

Het hoge aantal P14 boekingen na opstellen van de initiële jaarrekening

De organisatie stelt, conform afspraak, haar eerste concept jaarrekening op na het afsluiten van de administratieve periode 13.

Bij het afsluiten van deze periode zouden alle financiële mutaties en transacties over het boekjaar 2024 verwerkt moeten zijn met uitzondering van de boekingen voor actualisatie van de grondexploitaties (waarover separate afspraken zijn gemaakt). Na het sluiten van deze periode zijn door de verschillende organisatieonderdelen nog 63 mutaties aangeleverd voor administratieve verwerking in het boekjaar 2024. Dit hoge aantal kan duiden op tekortkomingen in het proces van jaarafsluiting en toont een toename ten opzichte van voorgaande jaren (2023: 44 boekingen en 2022: 30 boekingen).
Een belangrijke oorzaak hiervoor betreft de toename van het aantal SiSa-regelingen. Daarnaast is naar onze mening sprake van een aantal andere (potentiële) oorzaken. Eén mogelijke oorzaak is het al jaren op rij toenemende aantal taken en activiteiten, waarbij de beschikbare personele formatie door de krapte op de arbeidsmarkt niet gelijkmatig en gelijktijdig kan meegroeien. De toename van het aantal taken en activiteiten in combinatie met een krapte in de personele formatie leidt tot een hogere werkdruk wat de kans op fouten vergroot.

In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening.

Ook is de mobiliteit (instroom en uitstroom) van de ambtelijke organisatie toegenomen en wisselen ambtenaren vaker van functie of project wat kan leiden tot kennisachterstand en inefficiëncy. Een tweede oorzaak is dat dit het risico in de hand werkt dat er bij de verschillende medewerkers en organisatieonderdelen onduidelijkheid is over taken, rollen en verantwoordelijkheden (is voldoende duidelijk beschreven en belegd wie waarvoor verantwoordelijk is in het proces?).

In dit kader benoemen wij nogmaals onze adviezen voor het verder versterken van de gemeentebrede financiële functie zoals eerder in dit verslag alsmede in onze managementletter 2024 benoemd.

Migratie SAP S/4Hana

Tot slot speelde ook de migratie naar SAP S/4Hana in dezelfde periode. Deze samenloop van werkzaamheden voor de jaarafsluiting alsmede de migratie hebben tot vertraging in het opstelproces kunnen leiden.

Wel merken wij op dat de gemeente sinds voorgaand jaar verschillende procesverbeteringen heeft doorgevoerd zoals eveneens beschreven in onze managementletter 2024 en 2023 om de kwaliteit van de memoriaalboekingen (waarmee de P14 boekingen gemaakt worden) te verbeteren. De resultaten hiervan zijn zichtbaar geweest bij het jaarrekeningtraject.

Echter merken wij op dat de gemeente nog de laatste stap moet zetten om tot een efficiënt proces voor de jaarafsluiting te komen. Wij onderschrijven zodoende nogmaals het belang van de ontwikkelingen op het gebied van de memoriaalboekingen en de tijdige initiatie van dergelijke afsluitende boekingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Planning en verantwoording SiSa-bijlage

Het Rijk kiest er in toenemende mate voor om nieuwe en specifieke opgaven voor gemeenten te bekostigen via een specifieke uitkering. Daarnaast zet gemeente Utrecht in op het aanvragen van extra middelen voor specifieke Utrechtse opgaven. Dit leidt ertoe dat er over steeds meer specifieke uitkeringen verantwoord moet worden. Voor 2024 zijn dit 74 SiSa-regelingen. Wij hebben geconstateerd (mede als gevolg van de hierboven beschreven aspecten) dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal verloopt.

Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-) werkzaamheden af te ronden. Dit heeft eveneens impact gehad op de tijdig afronden van onze werkzaamheden.

Daarnaast constateren wij dat de aansluiting van de overlopende post, die behoort bij deze SiSa-regelingen, niet consistent zichtbaar is in de verantwoordingsdossiers. Voor een groot aantal SiSa-regelingen is er sprake van een overlopende post, aangezien de gelden in 2024 (of eerder) zijn ontvangen, terwijl de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij zien dat de aanlevering vanuit de verschillende organisatieonderdelen niet altijd adequaat aansluit op deze overlopende post. Dit is cruciaal voor het verkrijgen van een juist en volledig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. Wij adviseren u om dit vroegtijdig inzichtelijk te maken en, waar mogelijk, in de balans een duidelijke koppeling zichtbaar te hebben met het nummer van de SiSa-regeling.

Ten opzichte van 2023 is er wel verbetering zichtbaar in het proces, zo zien wij dat er meer SiSa-dossiers gereed zijn bij de start van de controle en zien wij dat u eveneens een vooruitgang is geboekt met het aansluiten van de overlopende post per 31 december 2024. Wij zien meer samenwerking tussen de verschillende organisatieonderdelen en de SiSa-coördinatoren. Echter er is nog ruimte voor verbetering in de tijdigheid en volledigheid van de aanlevering van de verantwoordingsdossiers, zoals eerder genoemd.

Tevens is er sprake geweest van overmacht in de bezetting en is het team wat later in het traject op volledige sterkte gekomen. Sinds december 2024 en januari 2025 zijn er twee nieuwe teamleden aan het SiSa-coördinatieteam zijn toegevoegd.

Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Daarbij is het van belang dat de aansluiting met de nog te besteden middelen, welke op de balans staan, hierin meegenomen worden.

In 2025 zullen wij bij de interim-controle de SiSa prominenter terug laten komen, waardoor het 'SiSa-traject' al eerder in het jaar kan worden geïnitieerd.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief Cyber Security behoeft verdere aandacht

Jaarlijks geven wij u een update van de opvolging van de bevindingen uit de IT-audits van voorgaande jaren, waarbij wij op basis van gesprekken met de betrokken functionarissen de voortgang op de bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid van de algemene IT-beheersmaatregelen onderzoeken. Deze werkzaamheden zijn geïntegreerd in onze jaarrekeningcontrole.

U heeft ons afgelopen jaar, in verband met de implementatie van SAP4HANA, gevraagd om door middel van een quickscan de opvolging te evalueren van de geconstateerde observaties met betrekking tot de IT-audit over voorgaande jaren. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de bevindingen gedeeltelijk waren opgelost. In verband met de go-live van S/4H in 2025 hebben wij in 2024 geen verder werkzaamheden uitgevoerd op de ECC omgevingen omdat de Gemeente al haar aandacht op de nieuwe omgeving richt.

Net als in voorgaande jaren hebben wij bij onze controle een controleaanpak gehanteerd waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. Wij hebben als onderdeel van de audit over 2024 werkzaamheden uitgevoerd rondom verschillende onderwerpen gerelateerd aan de implementatie van S/4H, waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie.

Tevens hebben onze IT auditors een zogenoemde pre-implementation review uitgevoerd, waarbij op voorhand is meegekeken bij de migratie naar SAP4HANA. Hierbij is een nauwe samenwerking geweest tussen Deloitte, de Gemeente en haar implementatiepartner McCoy. Tijdens het traject zijn meerdere aanbevelingen gedaan welke iteratief zijn teruggekoppeld aan McCoy. Voor de go-live beslissing hebben wij ten aanzien van de migratie opgemerkt dat een formele goedkeuring leek te ontbreken. McCoy en de gemeente hebben extra stukken aangeleverd waaruit een gegronde basis en goedkeuring voor go-live te herleiden is.

Ondanks dat wij niet steunen op de IT-omgeving zijn wij tijdens de jaarrekeningcontrole in staat geweest data-analyse in te zetten als onderdeel van onze controleaanpak. Tevens voeren wij data-analyses uit tijdens onze controle op de journaalboekingen en specifiek: de memoriaalboekingen. Met behulp van data-analyse is door ons een diepgaande en risicogerichte analyse uitgevoerd van deze in opzet meer risicovolle boekingen.

Zo hebben wij de met gegevensgerichte werkzaamheden te onderzoeken populatie aan journaalboekingen sterk kunnen reduceren. Dit illustreert het belang en de toegevoegde waarde van een betrouwbare IT-omgeving als basis voor het inzetten van data-analyse

Cyber Security

Ten aanzien van Cyber Security stellen wij vast dat er voortgang is gemaakt, maar dat er ook nog belangrijke uitdagingen zijn. Ten opzichte van vorig jaar zijn er verbeteringen zichtbaar in training, informatiebeveiligingsbeleid, aanpak van bewustwording en het uitvoeren van crisisoefeningen. Daarnaast is de technische infrastructuur van de Gemeente Utrecht versterkt, zoals blijkt uit het rekenkameronderzoek. Ook heeft de gemeente Utrecht budget vrijgemaakt om de bewustwording binnen de organisatie te vergroten.

De Gemeente Utrecht heeft besloten af te zien van ISO 27001-certificering, wat leidt tot een gebrek aan formele evaluatie van naleving en mogelijke kwetsbaarheden. Binnen het NIS2 zorgplicht traject analyseert de gemeente voor de kritische processen en gerelateerde systemen in hoeverre de BIO 2.0 al wordt gevolgd en welke aanvullende maatregelen nodig zijn.

De Gemeente Utrecht staat voor grote bezuinigingsopgaven, maar het is enorm belangrijk om voldoende budget te reserveren voor informatiebeveiliging. Het afbreukrisico is te groot, door de grote hoeveelheden gevoelige data die de gemeente beheert en de cruciale rol die de gemeente speelt in inkomensvoorzieningen, zoals uitkeringen. Zo ook de noodzakelijke aandacht voor de implementatie van de NIS2-richtlijn. In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd via de Cyberbeveiligingswet, waaraan de Gemeente Utrecht verplicht is te voldoen. Het niet naleven van deze wet kan aanzienlijke gevolgen hebben, waaronder financiële schade door mogelijke boetes, het opleggen van extra maatregelen door de toezichthouder en reputatieschade. Bovendien kan niet-naleving leiden tot kwetsbaarheden voor cyberaanvallen en een inadequate bescherming van systemen en gegevens, met op zijn beurt extra financiële-, operationele- en/of reputatieschade tot gevolg. Het is cruciaal dat de urgentie binnen de gehele organisatie wordt erkend om passende en effectieve maatregelen te nemen. De Cyberbeveiligingswet zal naar verwachting rond het derde kwartaal van 2025 van kracht zijn.

Wij adviseren Utrecht om op al deze onderdelen de eventuele hiaten in kaart te brengen en, ook op bestuurlijk niveau, waar nodig actie te nemen om (aanvullende) maatregelen te implementeren/realiseren. Hierbij willen wij benadrukken dat het kunnen aantonen van de werking hiervan van groot belang is. Daarnaast adviseren we de gemeente om voldoende aandacht te schenken aan de periodieke beveiligingstesten en –oefeningen, de integratie van het SIEM/SOC en het in kaart brengen van risico's bij leveranciers.

Voor onze bevindingen en detailaanbevelingen op het gebied van Cyber Security verwijzen wij naar onze afzonderlijke rapportage.

Verder dienen wij op te merken dat concernaudit in Q2 2024 een audit omtrent Cyberweerbaarheid uitgevoerd heeft. Naar aanleiding van de audit zijn de deelname cijfers van de e-learning Gegevensbescherming aanzienlijk gestegen en heeft het CIO Office een bewustwordingscampagne omtrent cyberdreigingen gelanceerd.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een readiness-assessment omtrent NIS2-richtlijn/Cyberbeveiligingswet opgenomen. Dit zien wij als een positief punt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bijlagen

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de fouten	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	**N.v.t.**
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	
• Nagekomen belastingopbrengsten BghU	€ 1.021.000
• Onjuiste toerekening kosten 2025	€ 587.000
• Ongeautoriseerde reservemutatie	€ 614.000
• Onvolledige voorziening wethouderspensioenen	€ 2.818.000
• Besteding SiSa H20 ten onrechte genomen in jaarrekening 2024	€ 1.495.000
Totaal getrouwheidsfouten	**€ 6.535.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de onzekerheden	Getrouwheid
• Grondexploitatie Beurskwartier: onzekerheid stelposten	€ 5.500.000
Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	**€ 5.500.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van díe onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa J95 niet opgenomen onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, maar opgenomen onder de overige vooruitontvangen bedragen	Toelichting op de balans	€ 550.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa H30 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 2.000.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa K28 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 1.900.000

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening 2023 en onze conclusies ten aanzien van de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage 2024.

- Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
- Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A33	Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C125	Inrichten overheidsbrede loketten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C126	Verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D10	Volwasseneneducatie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E106	Regionale Aanpak Laadinfrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E42	Griftpark	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E94	Incidentele specifieke uitkering (water) bodemsanering 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp (Instandhouding en Doorontwikkeling)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H26	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H34	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H37	Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H41	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H43	Regeling specifieke uitkering frictiekosten gesloten jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J100	Regeling kansrijke wijk	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J112	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J119	Archeologisch onderzoek Rijnenburg	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J75	Regiodeals 3e tranche	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M9	Lokale aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Totaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Utrecht in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico’s ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhanke-lijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of Adviescommissie Controle en Financiën, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Utrecht te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Utrecht

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoor-delijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL’’ of ‘’Deloitte Global’’), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte-organisatie”). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op haar meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 415.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte-organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2025. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Utrecht

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeente Utrecht op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2024.
- De balans per 31 december 2024.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2024 met zaaknummer: 12869638 en het Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Utrecht zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 26,1 miljoen. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 500.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Voor het frauderisicomanagement heeft u strategieën en acties benoemd die inmiddels (deels) in werking zijn gezet. Een belangrijke stap is de jaarlijkse analyse van het college van burgemeester en wethouders waarbij het college van burgemeester en wethouders vanuit meerdere invalshoeken de belangrijkste frauderisico’s onderkent. Op basis daarvan worden intern afspraken gemaakt voor het vervolg.

Hierbij gaat het onder andere om:

- Jaarplan Concernaudit 2024-25.
- Uw actuele interne frauderisicoanalyse 2024.
- Themaworkshops.
- Thema-audits (zoals het afgeronde onderzoek inzake het proces van paspoortverstrekking).
- Het toetsen van beheersmaatregelen in fraudegevoelige processen.

In ons accountantsverslag hebben wij nader geadviseerd over uw interne frauderisicoanalyse met als belangrijkste aandachtspunten:

- De frauderisico’s en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC’s) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen.
- Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico’s, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

Deloitte.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie.

Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Op basis van de hiervoor beschreven werkzaamheden en rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole van € 26,1 miljoen, hebben wij het in de Nederlandse controlestandaarden veronderstelde frauderisico geïdentificeerd inzake de mogelijkheid van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management.

- Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van dit frauderisico waren gericht op een evaluatie van de opzet en implementatie van de relevante interne beheersingsmaatregelen om het risico te beperken.

- Wij hebben aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen, de onderbouwing van eventuele significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering, het beoordelen van schattingen bij vooral de waardering van de grondexploitatie op tendenties (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het voorgaande boekjaar), en de onderbouwing van de tijdens het opstellen van de jaarrekening aangebrachte aanpassingen.

- Ten aanzien van de veronderstelling op basis van COS 240.27 dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan, hebben wij geconcludeerd dat deze veronderstelling niet van toepassing is in het kader van de jaarrekeningcontrole 2024 van de gemeente Utrecht.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de gemeente door kennis te nemen van het normenkader 2024, het lezen van notulen en de jaarstukken 2024.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de wet- en regelgeving overwogen die is opgenomen in het normenkader als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Deloitte.

Daarnaast is de gemeente onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van de gemeente en de complexiteit van bijvoorbeeld de Europese aanbestedingsrichtlijnen bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de wet- en regelgeving die geen direct effect heeft op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de gemeente dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en het college van burgemeester en wethouders, en, in voorkomend geval, de gemeenteraad vragen of de gemeente dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden, en de verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad met betrekking tot de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie en de afweging of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder, zijn beschreven in het hoofdstuk 'Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening'.

Het college van burgemeester en wethouders heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit. Wij hebben deze beoordeling door het college van burgemeester en wethouders geëvalueerd.

Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij het college van burgemeester en wethouders, management (waaronder de gemeentesecretaris, wethouder financiën, concerncontroller en medewerkers F&I) en de adviescommissie Controle & Financiën of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven.

- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.

- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2024 en de begroting 2025 de ontwikkeling beoordeeld van de voor de gemeente relevante en in het BBV voorgeschreven kengetallen, zijnde de kengetallen voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder**.**

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

- Het hoofdstuk 'Algemeen' en 'Hoofdlijn'.

- De bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

- Alle informatie bevat die op grond van het BBV voor het jaarverslag is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Deloitte.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.

- Het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Deloitte.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader (hierna: het normenkader), en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen, en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Deloitte.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 16 mei 2025

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

VERTROUWELIJK
Aan de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
16 mei 2025	B. Leeuwenkamp MSc RA 088 288 3560	25051AAB46/DD

Onderwerp
Controleverklaring jaarrekening 2024

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarrekening 2024, voorzien van onze controleverklaring d.d. 16 mei 2025.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een (digitale) handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief. Het (eventueel) bijgevoegde andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder (digitale) handtekening. Wij verzoeken u bij openbaarmaking van de controleverklaring gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat **niet** is voorzien van een (digitale) handtekening. Dit conform het advies van de beroepsorganisatie NBA ter vermijding van fraude met handtekeningen van accountants.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de bijgevoegde controleverklaring zonder digitale handtekening wordt opgenomen in de jaarstukken. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept (c.q. de laatste drukproef, rekening houdend met de aangegeven wijzigingen), waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. Overigens wijzen wij u erop dat onze hiervoor genoemde toestemming vervalt in de situatie dat de jaarrekening niet ongewijzigd door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Indien u deze jaarstukken inclusief controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken inclusief controleverklaring in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat
(“u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening”).

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het moment van de vergadering van de gemeenteraad omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór deze vergadering moet worden doorgevoerd. Uiteraard vervalt in die situatie onze hiervoor genoemde toestemming.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

16 mei 2025
25051AAB46/DD

Over onze overige bevindingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening brengen wij u separaat verslag uit.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Bijlagen:
- Controleverklaring(en) 2024
- Gewaarmerkte jaarrekening 2024

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M. de Nooijer, B. Siebelink	**Datum**	20 mei 2025
E-mail	miranda.de.nooijer@utrecht.nl	**Kenmerk**	30268390
Type brief	Reactiebrief	**Onderwerp**	Collegereactie Accountantsverslag 2024
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Financiën

Geachte leden van de raad,

De gemeente Utrecht heeft van de accountant het accountantsverslag (bijgevoegd) over de controle van de Jaarstukken 2024 ontvangen. De accountant heeft ons dit jaar wederom een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld over zowel de baten en lasten, als de balans per einde van het jaar. Tevens is in de jaarrekening, paragraaf Bedrijfsvoering, de rechtmatigheidsverantwoording van college opgenomen.

We zijn verheugd te kunnen melden dat -conform de eisen vanuit de Kadernota rechtmatigheid 2024 - de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in beginsel rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde verantwoordingsgrens. De jaarstukken zijn in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In het accountantsverslag wordt de verklaring toegelicht en geeft de accountant inzicht in de belangrijkste bevindingen bij de controle van de Jaarstukken 2024 en de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Utrecht.

We zijn tevreden met de uitkomst van de accountantscontrole en daarmee het positieve accountantsoordeel. Tegelijkertijd onderschrijven we ook de oproep van de accountant voor blijvende aandacht voor een aantal belangrijke aanbevelingen. Middels deze brief reageren we op de belangrijkste bevindingen.

Hoofdlijn
Op hoofdlijnen zien we dat onze realisatiekracht en het realiteitsgehalte van onze begroting toenemen. De begroting en de realisatie komen dichter bij elkaar en het gerealiseerde investeringsvolume in het afgelopen jaar is hoger dan in de jaren daarvoor. Onze reserves nemen zoals verwacht af en daardoor komt onze financiële positie verder onder druk. De incidentele afname van de reserves was begroot en een gepaste oplossing, verder interen op reserves met substantiële uitnamen is niet houdbaar voor de lange termijn. Om onze positie op peil te houden, werken we aan hervormingen en bezuinigingen maar ook aan het versterken van centrale sturing en grip op investeringen.

Verbeteringen en aandachtspunten

Financiële positie

De accountant constateert dat de vermogenspositie van de gemeente is afgenomen. Daarnaast geeft de accountant de ontwikkeling van de kengetallen voor de gemeente Utrecht meerjarig weer. We erkennen het geconstateerde feit dat de financiële positie achteruitgaat en zien hierin een weerspiegeling van ons beleid om in onzekere tijden financieel scherper aan de wind te varen en te blijven investeren in de stad. De teruggang in de financiering door het Rijk is sneller gegaan dan we met goed afgewogen bezuinigingen kunnen compenseren. Daarom is in de afgelopen jaren incidenteel extra geld uit de reserves gehaald om de tekorten incidenteel op te kunnen vangen en om ondertussen structurele bezuinigingen en hervormingen uit te werken. We hebben de reserves benut om het financiële tekort in 2024 en 2025 op te lossen. Ook in de Coronaperiode is extra geïnvesteerd in de stad. Er wordt dus ingeteerd op het eigen vermogen. Dat is incidenteel niet bezwaarlijk, maar op de lange termijn niet houdbaar.

Bij de Voorjaarsnota 2024 en de Begroting 2025 hebben we daarom ook geconstateerd dat het noodzakelijk is om een aantal hervormingen en bezuinigingen door te voeren om ook in de toekomst nog financieel gezond te blijven. Daarnaast is ook het programma Grip op Investeringen opgezet, waarbinnen ook voor de investeringsportefeuille wordt gewerkt aan een strategie die bijdraagt aan gemeentefinanciën die op lange termijn houdbaar zijn.

Realistisch begroten

Het programma Grip op Investeringen is ook een antwoord op het verder vergroten van het realiteitsgehalte van de begroting. Ten aanzien van de exploitatiebegroting laat de analyse van de accountant zien dat de voorspellende waarde van de begroting steeds groter wordt en het financieel resultaat een beperkt percentage van de totale begroting vormt. Ten aanzien van de investeringsbegroting is er een aantal maatregelen genomen ten aanzien van het planningsoptimisme, maar moet er nog verdere verbetering van het realiteitsgehalte plaatsvinden. In de raadsbrief van 5 november 2024 hebben we u geïnformeerd over de stappen die we nemen binnen het programma Grip op Investeringen om hier de verder benodigde verbeterslagen te maken.

Centrale sturing

De accountant onderschrijft nogmaals dat de versterking van de financiële functie, centrale kaderstelling, sturing en monitoring en warme verzakelijking van de cultuur essentieel zijn voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering.
De meest recente update over de voortgang van het programma is met u gedeeld in de raadsbrief ‘Voortgang Verbeterprogramma Versterken Financiële Functie’ van 18 maart 2025.

De accountant signaleert bij het verbeterprogramma het aandachtspunt dat deze werkzaamheden ‘erbij’ komen, terwijl de balans tussen benodigde en beschikbare capaciteit versus politiek-bestuurlijke ambities al onder druk staat. Deze conclusie onderkennen we. Dit vraagt daarom ook strakke sturing, monitoring en prioritering.
We vinden het echter ook belangrijk dat de beoogde verbeteringen worden doorgevoerd met behulp van onze eigen mensen en willen de verbeteringen zoveel mogelijk 'als onderdeel van het werk' doorvoeren. Elk half jaar evalueren we de resultaten en stellen we de prioriteiten voor het komende half jaar. Verantwoording aan uw raad vindt plaats via de paragraaf bedrijfsvoering in de begroting en in de jaarstukken. Mocht een aanvullende tijdelijke uitbreiding van de capaciteit toch noodzakelijk zijn, dan zullen we u hier tijdig over informeren.
Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarbij dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen.

Tot slot doet de accountant een aantal aanbevelingen op het gebied van SiSa, fraudeanalyse en herstel wervengebied, welke deels al zijn opgepakt en verder opgevolgd zullen worden.

We vertrouwen er op u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Accountantsverslag 2024

Gemeente Utrecht, 16 mei 2025

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS since 1845

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Onderwerp
Accountantsverslag 2024

Datum
16 mei 2025

Ons kenmerk
2505445BB9/WK

Behandeld door
drs. R.M.J. van Vugt RA
088 288 1108
RvanVugt@deloitte.nl

B. Leeuwenkamp MSc RA
088 288 3560
Bleeuwenkamp@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht.

De jaarrekening 2024 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht. Wij hebben bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld verstrekt.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 30 september 2024 en met ons auditplan van 19 november 2024.

Wij hebben dit accountantsverslag ambtelijk besproken met uw portefeuillehouder financiën, concerndirectie en met de betrokken medewerkers. Graag lichten wij dit rapport ook toe aan de Adviescommissie Controle en Financiën tijdens de vergadering d.d. 5 juni 2025.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Inhoudsopgave

Kernboodschap jaarrekeningcontrole 4

- Kernboodschap jaarrekeningcontrole 5
- Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën 6

Bestuurlijke samenvatting 8

- Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Bevindingen jaarrekening 13

- De financiële positie van uw gemeente 14
- Belangrijkste bevindingen uit onze controle 21

Interne beheersing 30

- Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing 31

Bijlagen 33

- Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen 34
- Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle 35
- Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen 36
- Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 37
- Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging 43

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

De basis voor onze controle is het auditplan 2024 dat met de Adviescommissie Controle en Financiën is besproken. In dit accountantsverslag geven wij u inzicht in de belangrijkste bevindingen bij de controle jaarrekening en de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Utrecht. Wij hebben tijdens onze jaarrekeningcontrole de rekeningsaldi en transactiestromen samenhangend met de balans en het overzicht van baten en lasten gecontroleerd. In deze kernboodschap koppelen wij ons overstijgende beeld terug van deze controle en geven wij beknopt een managementsamenvatting voor de gemeente Utrecht. In het hoofdstuk 'Bevindingen jaarrekeningcontrole 2024' hebben wij onze bevindingen meer in detail toegelicht, evenals onze adviezen voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie gedurende 2025.

Onderwerp	Boodschap
Overall beeld jaarrekeningcontrole 2024: *Weer een prettig jaarrekeningproces op basis van een goede onderlinge samenwerking.* *Aandachtspunt blijft toezien op het spanningsveld tussen centrale en decentrale organisatie én capaciteit versus ambitie.* *<u>Beperk</u> het verder interen op de reserves*	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 van de gemeente Utrecht uitgevoerd en hebben bij de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Graag spreken wij onze waardering uit voor de inzet en betrokkenheid van uw centraal coördinerende functie in het verantwoordings- en controleproces. Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken en ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen. Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de ambtelijke organisatie Utrecht verder te versterken. Deze aandachtspunten liggen in lijn met onze rapportering in de managementletter. Wij constateren bij onze jaarrekeningcontrole net als vorig jaar onder meer: • Een hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. • interne controle en verantwoording van omvangrijke onderwerpen kan worden verbeterd, zoals de verantwoording over specifieke uitkeringen (SiSa, 74 regelingen). In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. Wij concluderen op basis hiervan dat de decentrale organisatieonderdelen niet altijd (tijdig) de juiste brondocumentatie beschikbaar hebben die nodig is om een balanspost (en de weerslag daarvan op de baten en lasten) op een adequate wijze te kunnen onderbouwen. Deze constatering sluit aan bij onze constatering die wij met u gedeeld hebben in onze managementletter 2024. Onze signalering dat de organisatieonderdelen op basis van hun integrale verantwoordelijkheid op dit moment te weinig expliciet en zichtbaar de (eind)verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor hun (aan) deel in het samen- en controleproces van de jaarrekening blijft hierbij relevant. Op onderdelen is hierin de sturing en informatievoorziening van decentraal naar centraal ontoereikend gebleken om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. In onze voorgaande rapportages hebben wij dit uitgebreid onder de aandacht gebracht. Wij willen zodoende nogmaals onderschrijven dat de versterking van de financiële functie, centrale kaderstelling, sturing en monitoring en warme verzakelijking van de cultuur essentieel zijn voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Het doet ons dan ook goed dat de eerste stappen hieromtrent gevolgd worden door de organisatie. Dit blijkt o.a. uit het door het college vastgestelde verbeterprogramma voor de gemeentebrede financiële functie. waarbij wordt ingezet op (1) verbeteringen intern binnen de afdeling financiën en het onderlinge samenspel tussen de clusters en (2) het gemeentebrede samenspel met de organisatieonderdelen en concerncontrol. Hierbij zien wij echter nog wel aandachtspunten ten aanzien van de uitvoering. Immers komen ook deze werkzaamheden "erbij", terwijl de balans tussen benodigde en beschikbare capaciteit moeilijk is. Dit vraagt derhalve ook strakke sturing, monitoring en prioritering. Daarnaast signaleren wij dat uw beschikbare capaciteit en ambities verder uit balans raken (zie bijvoorbeeld de ambities ten aanzien van: grondexploitatie, uw investeringsagenda en toenemende (aanvragen van) specifieke uitkeringen). Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarbij dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen. Ook dit helpt om de (stapeling aan) opgaven dichter bij de realistische uitvoeringskracht te brengen. Over 2024 is het eigen vermogen met € 135 miljoen afgenomen, zijnde het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Er wordt dus ingeteerd op het eigen vermogen. Dat is incidenteel niet bezwaarlijk, maar op de lange termijn niet houdbaar. Zo zijn de reserves de afgelopen 3 jaar met circa € 207 miljoen afgenomen en is de solvabiliteit met 13 procentpunt gedaald naar 25% ten opzichte van vorig jaar. En ter indicatie was de solvabiliteit in 2021, 41%. Volgens uw meerjarenbegroting 2025-2028 nemen de reserves in 2025 en 2026 verder af met respectievelijk € 26 miljoen en € 16 miljoen. Wij adviseren u om het verder interen op de reserves te beperken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën

Inzicht in financiële positie en budgetrecht van de gemeenteraad

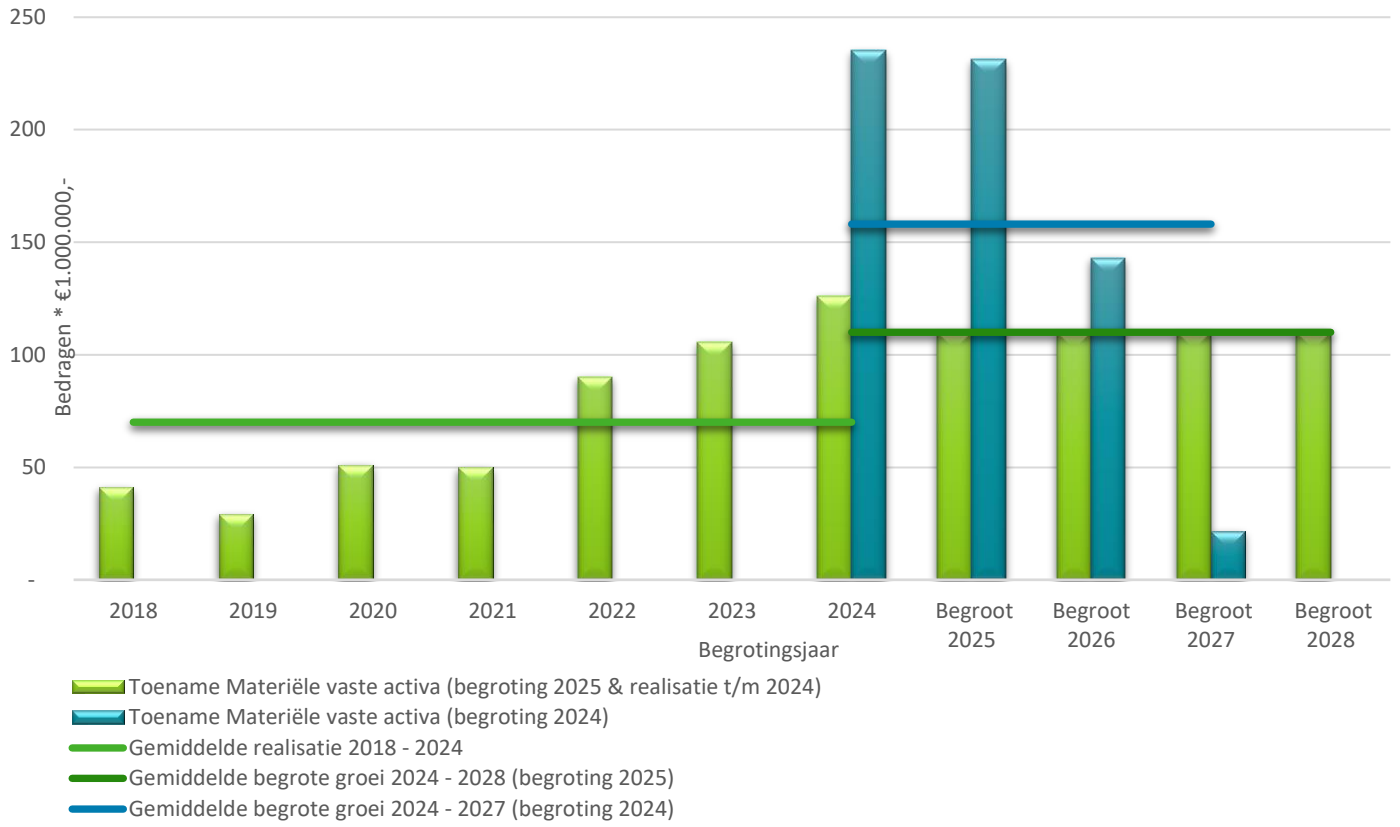
Wij informeren u in dit accountantsverslag over de financiële positie en de voorspellende waarde van de begroting.

Grip op investeringen: realisatiekracht, terugdringen van planningsoptimisme en voortgang op dit thema.

Wij hebben u in onze managementletter 2024 van d.d. 25 februari 2025 geïnformeerd over dit speerpunt.

In het hiernaast opgenomen figuur hebben wij een update opgenomen van de gedane investeringen ten opzichte van de (primaire) begroting. Wij zien dat de gemeente ten opzichte van voorgaande jaren hogere investeringen weet te realiseren maar vragen nog steeds aandacht voor de uitdagingen bij de uitvoering van uw geplande investeringsagenda. Dit mede gezien de toch forse “step-up” die de gemeente maakt in investeringsvolume ten opzichte van het gemiddelde investeringsvolume over de afgelopen jaren.

Belangrijk hierin is dat u verdere stappen zet om de te link leggen c.q. een integrale afstemming te maken tussen de investeringsplannen van de verschillende organisatieonderdelen op het gebied van middelen en capaciteit.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 26,15 miljoen respectievelijk € 78,45 miljoen.
- Wij hebben naar aanleiding van onze controle van de WNT geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens conform het controleprotocol WNT te boven gaan.

Rechtmatigheid

- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 39,2 miljoen respectievelijk € 0,5 miljoen.
- Het college van B&W heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording fouten gerapporteerd lager dan de verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen. Onderdeel hiervan betreffen overschrijding van lasten (op programmaniveau) en investeringskredieten voor een bedrag van € 9,4 miljoen. Uw college merkt hiervan € 2,9 miljoen als acceptabel aan.
- Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.
- In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de bevindingen groter dan de rapporteringstolerantie toegelicht door het college.
- Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen. In Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 is de voorgeschreven tabel met fouten en onzekerheden opgenomen.

Welke verbeteringen zien wij?

In lijn met onze kernboodschap zien wij de volgende verbeteringen:

- Verdere verbetering van onze samenwerking, waarbij wij in staat zijn om samen tijdig (potentiële) knelpunten te signaleren en hierop te anticiperen. De onderlinge communicatie is open en transparant over zowel onderwerpen die kwalitatief op orde zijn als de onderwerpen met aandachtspunten waarop wij de juiste focus te leggen.
- De voorspellende waarde van de begroting en het capaciteitsvraagstuk is bij het college goed onder de aandacht. Het college neemt hiertoe initiatieven die de komende jaren effect moeten sorteren in het realistisch begroten met aandacht voor de uitvoeringskracht van uw organisatie.
- Uw organisatie heeft geïnvesteerd in de algemene IT-beheersmaatregelen en heeft de migratie naar SAP S/4Hana succesvol doorlopen.
- Er is een herstructurering doorgevoerd om de administratieve beheersing van de (voormalig) grondexploitatie Leidsche Rijn te vereenvoudigen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Dit jaar is het gebruik van uniforme formats in de aanlevering van dossiers verder toegenomen. Ook merken wij op dat dit jaar verder is geïnvesteerd in de coördinatie, waarbij organisatieonderdelen worden betrokken in aanloop naar de SiSa-controle.

Welke aandachtspunten zien wij?

In lijn met onze kernboodschap onderkennen wij de volgende belangrijke aandachtspunten:

- Informatievoorziening van decentraal naar centraal is op onderdelen ontoereikend om centraal te kunnen monitoren en te kunnen sturen. Dit betreft een breed thema en wij hebben dit de afgelopen jaren geconstateerd bij bijvoorbeeld onderbouwingen voor de jaarrekening, verantwoording over specifieke uitkeringen, maar ook risicomanagement en juridische geschillen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Wij constateren dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal is verlopen. In 2024 zien wij een redelijk gelijk aantal SiSa-regelingen (74 regelingen) als in 2023. Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-)werkzaamheden af te ronden. De aansluiting van de overlopende post bij de SiSa-regelingen is niet consistent zichtbaar in de verantwoordingsdossiers, wat essentieel is voor een nauwkeurig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. De overlopende post betreft gelden die zijn ontvangen in 2024 (of eerder), maar waarvoor de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij adviseren om dit tijdig inzichtelijk te maken en waar mogelijk een duidelijke koppeling met het SiSa-regeling nummer in de balans op te nemen. Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Uw medewerkers die dit centraal coördineren hebben daarnaast voorgesteld om hun werkzaamheden uit te breiden met een controle op de transitoria in de jaarrekening die samenhangen met de SiSa-verantwoording.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Financiële positie

- De reservepositie ultimo 2024 is afgenomen ten opzichte van 2023.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024 bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is nagenoeg gelijk aan de door de gemeente Utrecht onderkende en aanwezige risico's van € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Het weerstandsvermogen is toereikend om de risico's op te kunnen vangen en kwalificeert uw college als 'gezond'. De afgelopen jaren teert u in op uw reservepositie en daarmee op de beschikbare weerstandscapaciteit. Wij adviseren u om dit te beperken.
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en realisatie, en kent dit jaar een rekeningresultaat 2024 ad € 32,6 miljoen (2023: nadelig € 17 miljoen). Ten opzichte van het begroot resultaat van nihil .Wij verwijzen naar de 'Toelichting baten en lasten' in de jaarrekening voor een nadere toelichting bij de verschillen tussen begroting en realisatie.

Realiteitsgehalte begroting

- U erkent dat budgetten, capaciteit en taken in samenhang moeten worden overwogen om een realistische begroting te krijgen. Ons advies blijft om aandacht te hebben voor de balans tussen ambitie en capaciteit. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. Om de afwijkingen tussen begroting en realisatie verder in balans te brengen adviseren wij de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad te versterken en daarnaast de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen, te versterken.
- Ten opzichte van de actuele begroting 2024 liggen baten en lasten (exclusief mutaties reserves) op totaalniveau hoger, respectievelijk 101,3 miljoen hogere baten dan begroot en 92,4 miljoen hogere lasten dan begroot. Bij zowel de baten en lasten per programma zien wij een duidelijke verschuiving tussen programma's. Het grootste gedeelte van deze verschillen ziet toe op de hogere realisatie van baten en lasten op het programma "ontwikkelen en wonen voor iedereen" (83,3 mln meer baten dan begroot en 112,6 miljoen meer lasten dan begroot). Deze verschillen hangen samen met de administratieve verwerking van de herstructurering van de Grondexploitatie Leidsche Rijn. Voor een nadere uiteenzetting verwijzen wij naar de Toelichting baten en lasten in de jaarrekening.

Kwaliteit verslaggeving

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2024 voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben bij onze werkzaamheden de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – naast de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en begrip van de gebruikers van de jaarstukken vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses.

Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces om tot schattingen te komen, zoals bij de grondexploitatie en de voorzieningen. Bij processen waarbij wij dat nodig achtten, hebben wij specialisten betrokken. Dit betrof de post Voorraden onderhanden werk (grondexploitatie) en de controle van de WNT in verband met wijziging van topfunctionaris (griffier) in het boekjaar.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Interne beheersing

- Op basis van de interim-controle 2024 hebben wij tekortkomingen geïdentificeerd in de interne-beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving. Onze belangrijkste bevindingen zijn met u (gemeenteraad) gedeeld, en zijn besproken in de Adviescommissie Controle & Financiën middels onze defintieve managementletter 2024 van 25 februari 2025. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole.

Sociaal domein

- In 2024 is de controle soepel verlopen. De verantwoorde bestedingen vanuit de zorgaanbieders zijn getrouw verantwoord.
- Jaarlijks wordt het definitieve vierkantbudget voor zorgaanbieders bepaald in het opvolgend boekjaar en vastgelegd in een ondertekende overeenkomst. Op basis hiervan bestaat onzekerheid over de omvang van financiële verplichtingen ten aanzien van deze aanbieders in de jaarrekening. Om deze onzekerheid te verminderen heeft uw gemeente gedurende 2024 een wijziging doorgevoerd in het proces rondom het aansturen en monitoren van gecontracteerde zorgaanbieders. Uw gemeente is overgestapt van kwartaal- naar tertaalgesprekken. De organisatie erkent dat de tertaalgesprekken zowel kwantitatief als kwalitatief in positieve mate bijdragen aan de monitoring en bijsturing van de taakgerichte uitvoeringsvariant. Gedurende de jaarrekeningcontrole merken wij op dat het aantal bijstellingen op de vierkantbudgetten is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Ondanks dat staan de budgetten niet ‘vast’ en kunnen deze onderhevig zijn aan bijstellingen. Voor de jaarrekeningcontrole hebben wij daarom de getekende overeenkomsten van het definitieve vierkantbudget verkregen van uw belangrijkste zorgaanbieders.
- Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven. Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. unieke cliënten, gemiddelde wachttijd, gemiddelde behandeltijd) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de tertaalgesprekken met zorgaanbieders.
- Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.
- Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Grondexploitatie

Voor de grondexploitatie hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere een analyse gemaakt van de realisatie in en de geactualiseerde schattingen ultimo 2024 versus de schattingen in de jaarrekening 2023 (‘backtesting’). Ook hebben wij de door de gemeente toegepaste parameters voor onder andere de toerekening van kosten- en opbrengstenstijgingen gecontroleerd, waarbij wij door ons ingeschakelde specialisten betrokken hebben bij het beoordelen ervan.

Tevens hebben wij detailwerkzaamheden verricht op belangrijke schattingsonderdelen in de voor de accountantscontrole relevante grondexploitatie-begrotingen, waarbij aandacht besteed is aan de aannemelijkheid van de gedane veronderstellingen en aan de juiste toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording hierin. Wij hebben als onderdeel van deze werkzaamheden specialisten ingeschakeld voor het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen betreffende de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-Zone Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma, Merwede OPG en Busstalling, Beurskwartier en Lombokplein.

Op grond van de door ons verrichtte werkzaamheden concluderen wij dat de uitgangspunten die in de grondexploitaties, en dus in de jaarrekening 2024, zijn verwerkt, door ons zijn getoetst als aannemelijk kunnen worden aangemerkt. Uitzondering hierop zijn echter enkele kostenstelposten, ter grootte van 5,5 miljoen, in de kostenramingen van de grondexploitatie Beurskwartier. Deze stelposten kunnen door ons op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit is eveneens door u beschreven in de toelichting op de balans in de jaarrekening 2024. Wij nemen deze onzekerheid mee in ons oordeel bij de jaarrekening 2024.

De belangrijke thema’s die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties, zoals de herstructurering van de grondexploitatie Leidsche Rijn en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties, hebben wij verder uitgewerkt in het onderdeel “Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)”.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

IT-omgeving	• Wij hebben geen significante tekortkomingen gesignaleerd in de automatiseringsomgeving. • Wij beperken ons dit boekjaar tot de minimaal noodzakelijke IT-werkzaamheden wat betreft de opzet en het bestaan van de interne beheersing(s-maatregelen), en dus niet op de werking, monitoring en/of eventuele continue verbetering. Net als in voorgaande jaren hanteren wij tijdens onze controle op voorhand een aanpak waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. • Een belangrijk aandachtspunt betrof de implementatie van SAP S/4Hana per 1 januari 2025. Wij hebben op uw verzoek IT-audit werkzaamheden uitgevoerd in kader van de SAP S/4Hana migratie waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie. De uitkomsten van de algehele toetsing zullen wij in onze rapportage over boekjaar 2025 met u delen. • De Gemeente Utrecht heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van cyberbeveiliging, met verbeteringen in training, beleid en technische infrastructuur, maar staat voor belangrijke uitdagingen, zoals de implementatie van de NIS2-richtlijn.
Overig	• Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke (niet)-gecorrigeerde bevindingen, onzekerheden en tekortkomingen in de toelichtingen wij hebben geconstateerd. • In bijlage C is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.
Frauderisicoanalyse	Via onderzoeken en audits besteedt uw gemeente aandacht aan de onderwerpen 'fraude' en 'integriteit'. In de paragraaf bedrijfsvoering is als onderdeel van 'weerbare organisatie' een overzicht opgenomen van integriteitsmeldingen en acties. U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen jaren wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om: • De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen. • Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

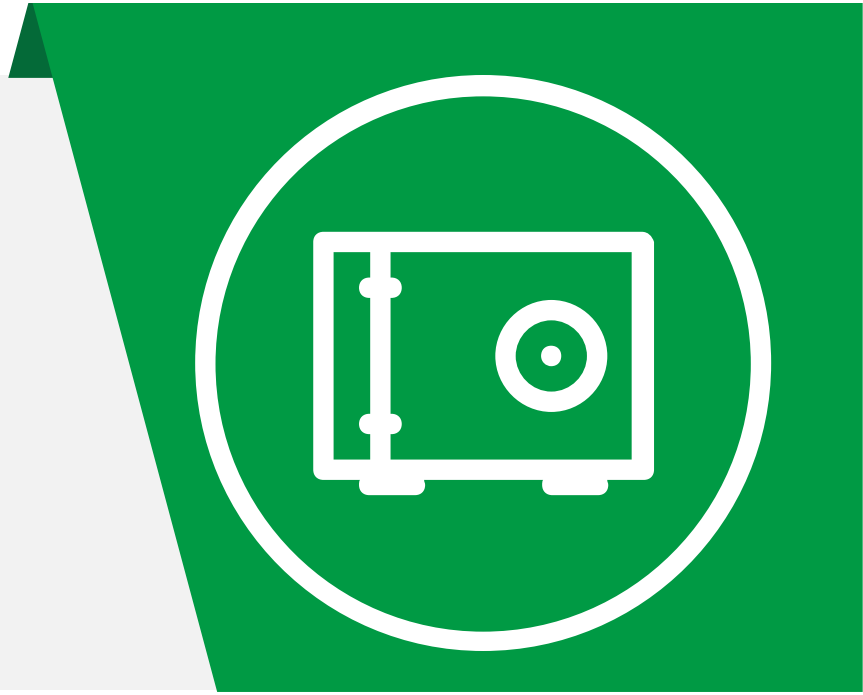
© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bevindingen jaarrekening

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is afgenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2024 bedraagt € 135 miljoen nadelig. Per saldo is tussentijds € 168 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2024 circa € 33 miljoen positief bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 circa 25% van het balanstotaal (ultimo 2023: 32% van het balanstotaal) en is daarmee afgenomen ten opzichte van 2023.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2024	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	759	831	**852**	**822**	**662**
Tussentijdse resultaatbestemming	168	-/- 54	-/- 56	-/- 25	-/- 40
Gerealiseerd resultaat	33	-/- 17	35	55	200
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	**-/-135**	**-/-72**	**-/- 21**	**30**	**160**
Eigen vermogen per 31 december	624	759	**831**	**852**	**822**

Exploitatieresultaat (x € 1 miljoen)	
Totale baten	2.034
Totale lasten	-/- 2.169
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	-/- 135
Af: stortingen in reserves	-/- 446
Bij: onttrekkingen aan reserves	614
Saldo mutaties reserves	168
Gerealiseerd resultaat	**33**

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

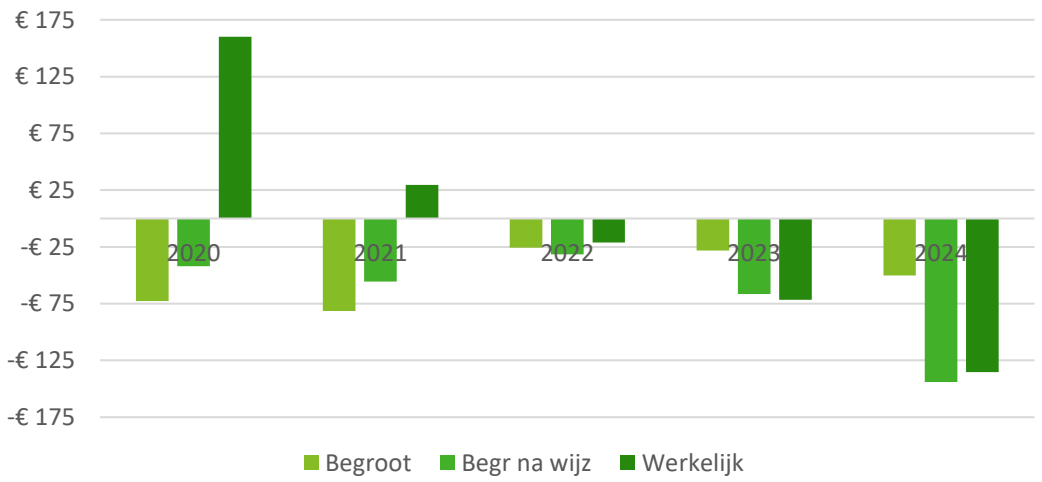
De financiële positie van de gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2024 laat een nadelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 135 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 144 miljoen (begroting na wijziging).

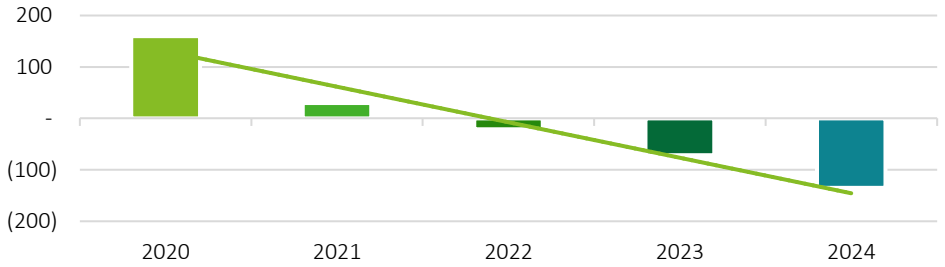
De jaarrekening 2024 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen.

In de programmaverantwoording geeft het college per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college een overzicht opgenomen van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau. Daarbij heeft het college onderscheid gemaakt tussen overschrijdingen die zij aanmerkt als acceptabel en niet acceptabel. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een nadere toelichting op de niet acceptabele begrotingsafwijkingen boven de vastgestelde rapportagegrens van € 500.000.

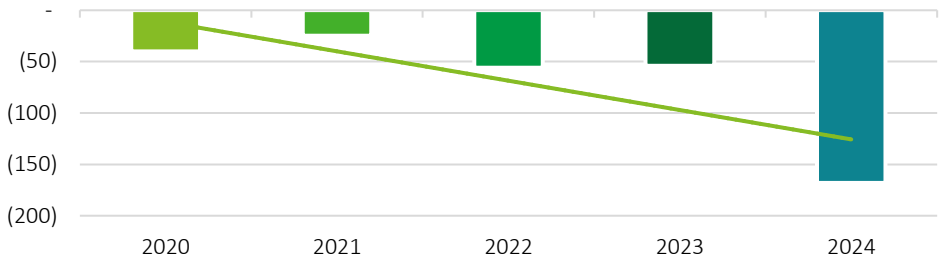
Totaalsaldo van baten en lasten (in € 1 miljoen)

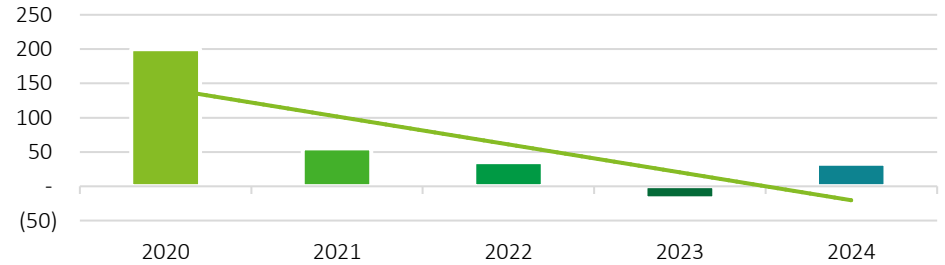
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten (x € 1 miljoen)

Mutaties in reserves (x € 1 miljoen)

Gerealiseerd resultaat (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatiequote

De grondexploitatiequote geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten van de gemeente. In de regel geldt: hoe hoger de grondexploitatiequote, hoe groter het risico dat de gemeente loopt.

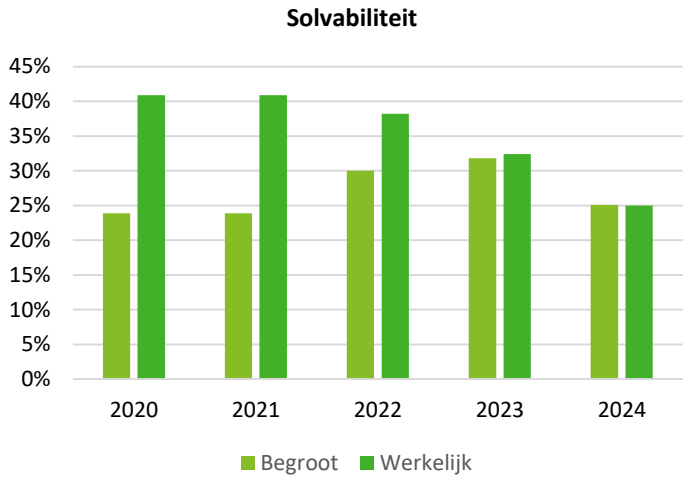
Netto schuldquote

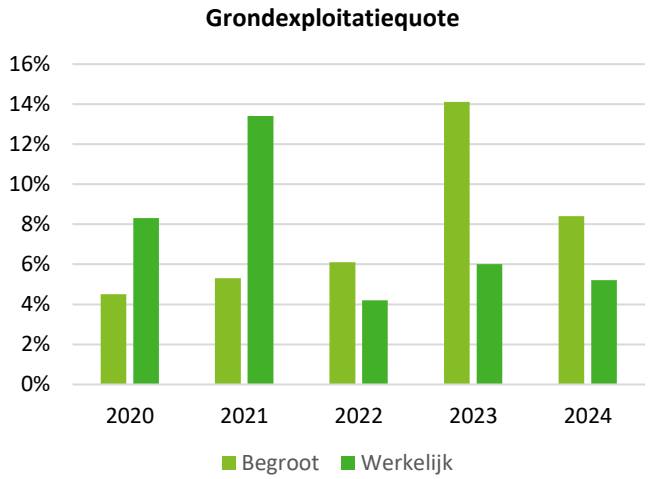
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

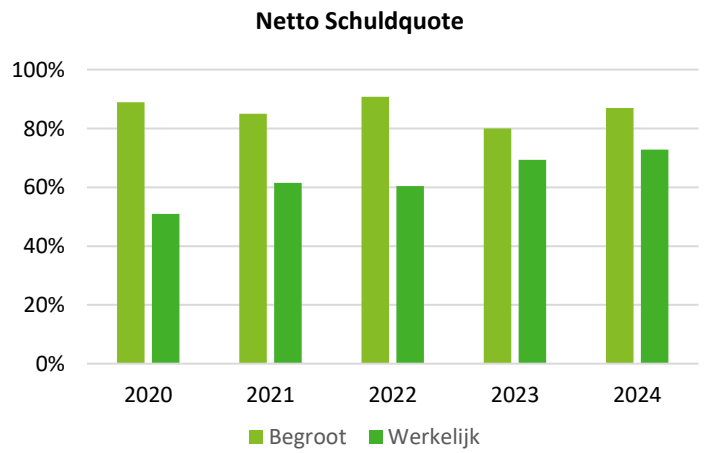
Structurele exploitatieruimte

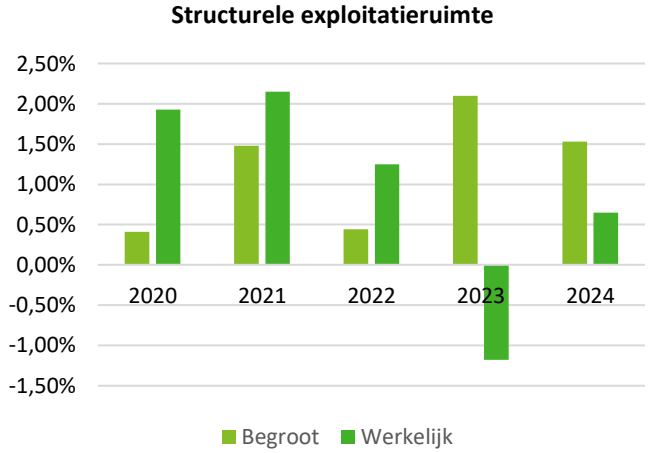
Voor de beoordeling van de financiële positie is ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

Kengetallen voor gemeente Utrecht (begroot en werkelijk over de periode 2020-2024)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2024 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen. De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de gemeenteraad financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college haar beleid en doelen kan realiseren.

De voorspellende waarde wordt daarnaast vergroot door de mutaties aan systeemreserves die in tegenstelling tot voorgaande jaren nu in de jaarstukken verwerkt zijn in plaats bij de resultaatbestemming.

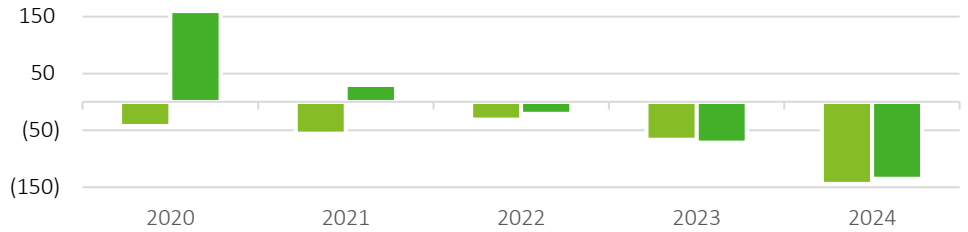
U heeft als gemeenteraad de focus gelegd op het realiseren van de gestelde doelen. De realisatie hiervan is echter niet altijd in balans met de beschikbare capaciteit en mogelijkheden. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. De investeringsbegroting is meer gebaseerd op uw politiek-bestuurlijke ambities dan op wat uw gemeente daadwerkelijk met de beschikbare middelen en capaciteit kan realiseren. Wij verwijzen naar onze managementletter 2024 voor onze adviezen ten aanzien van de investeringsbegroting.

In mindere mate bestaan (naast incidentele lasten) ook afwijkingen ten aanzien van geplande uitgaven, onder meer door het niet tijdig centraal signaleren van wijzigingen in de realisatie. Dit is mede het gevolg van de wisselwerking in de informatievoorziening van decentraal naar centraal die op onderdelen ontoereikend is om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. Om concrete stappen te zetten bij deze constatering adviseren wij het volgende:

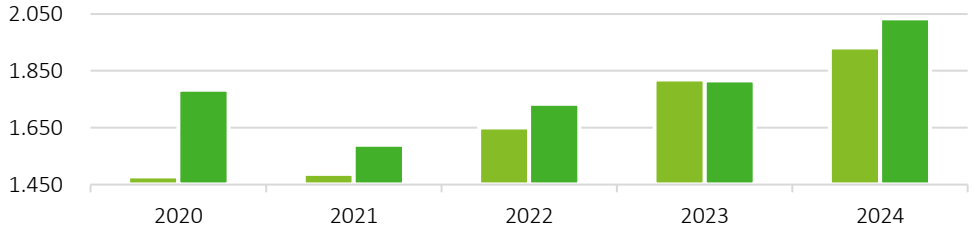
- Versterk de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad.
- Versterk de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen.

Wij zien deze stappen als van essentieel belang om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te verhogen en de gemeenteraad in staat te stellen adequate keuzes te maken. Wij zijn op dit aspect in onze management letter 2024 verder ingegaan.

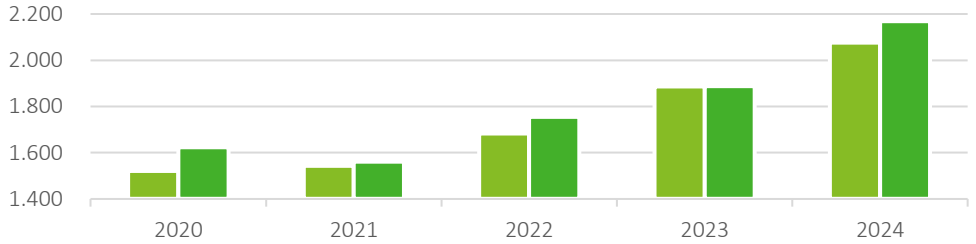
Saldo baten en lasten | Begroting vs realisatie
(x € 1 miljoen)

Baten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Lasten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Het weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beiden zijn gemuteerd in 2024; de ratio weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is net als de benodigde weerstandscapaciteit toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

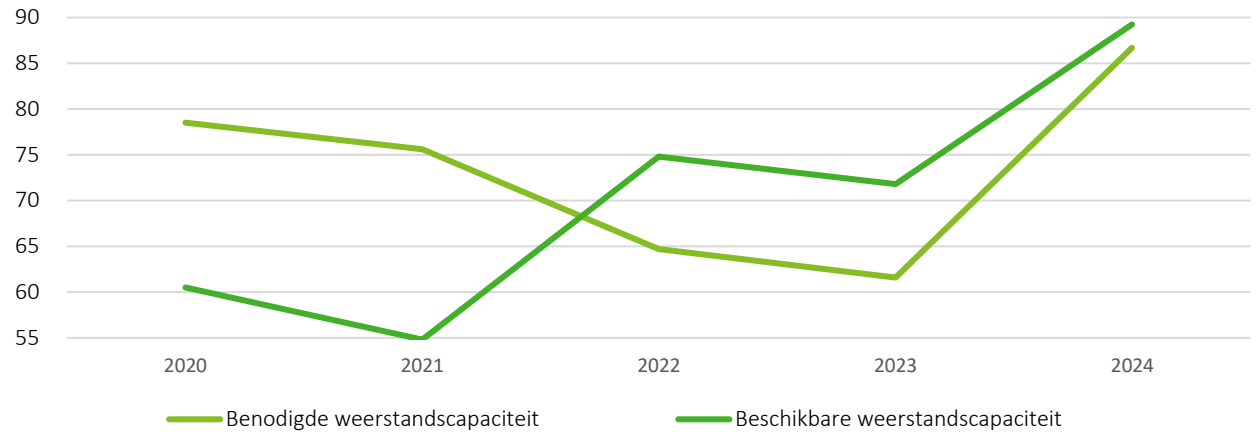
Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's.

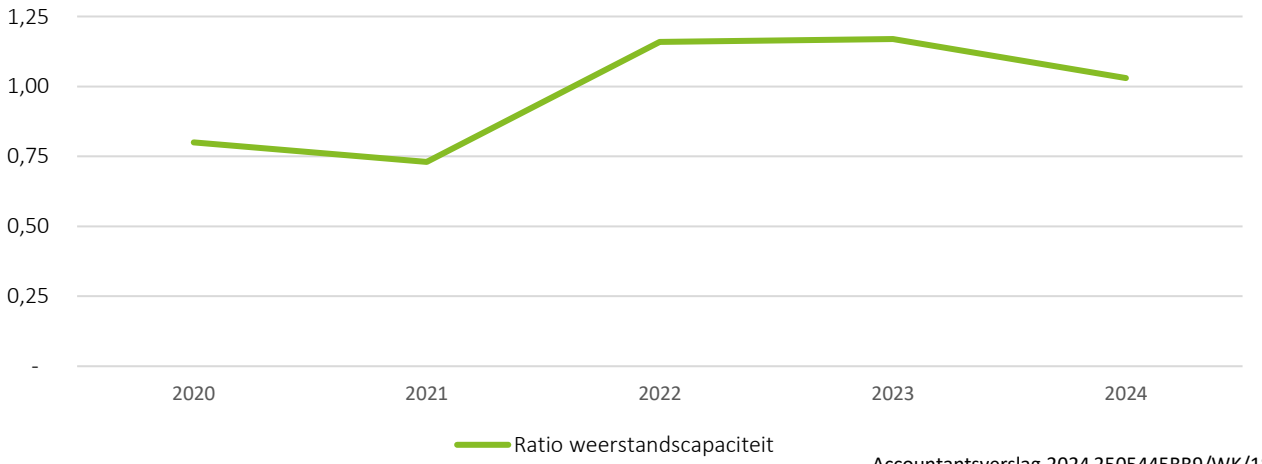
Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Ten opzichte van 2023 is hiermee sprake van een toename.

Uw weerstandscapaciteit van € 89,3 miljoen is nagenoeg gelijk aan de berekende risico's van € 86,7 miljoen. Dit heeft het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Weerstandscapaciteit
(x € 1 miljoen)

Ratio weerstandscapaciteit

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 nemen gemeenten de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Aan de hand hiervan legt het college verantwoording af over het rechtmatig handelen (o.b.v. het normenkader) in het boekjaar.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De gemeenteraad heeft de verantwoordings- en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens heeft het college gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het college waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het college in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen, waarvan uw college € 2,9 miljoen van de onrechtmatigheden als acceptabel aanmerkt. Op basis hiervan resteert € 13,4 miljoen aan onrechtmatigheden dat uw college kwalificeert als niet acceptabel.

Normenkader

Het college heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Dit normenkader is door de gemeenteraad vastgesteld in haar vergadering d.d. 12 december 2024.

Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het college om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering. Onderstaand gaan wij verder in op de verschillende onderdelen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt hiervoor is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

Wij hebben vastgesteld dat het college specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium, zijnde controle op programmaoverschrijdingen waaronder een nulproef en controle op kredietoverschrijdingen.

De gemeenteraad en het college hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel, wat betekent dat het college deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering). Hieruit blijkt het volgende:

Kredietoverschrijdingen

€ 860.000

Begrotingsrechtmatigheid

€ 7.895.000, waarvan € 5.032.000 als niet acceptabel is aangemerkt

Ongeautoriseerde reservemutaties

€ 614.000

De ongeautoriseerde reservemutaties, zoals hierboven benoemd, hebben eveneens een impact op het getrouwe beeld van de jaarrekening. In dat kader hebben wij deze eveneens mee in ons oordeel.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Gemeenten stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen gemeentelijke kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole. Ook voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld bijstandsverlening, maatschappelijke ondersteuning, inkomensoverdrachten en het opleggen van belastingen dat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Het onderwerp 'aanbestedingen' dat niet onder het getrouwheidsoordeel van de accountant valt, hebben wij op de volgende pagina nader toegelicht inclusief de wijze waarop het college dit onderwerp in haar werkzaamheden heeft betrokken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Aanbestedingen

Uw gemeente voert in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en specifiek de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide ‘spendanalyse’ uit, die in samenspraak met ons tot stand komt.

Wij constateren dit jaar een stijging in de omvang van onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle blijkt een fout van € 6,8 miljoen, terwijl over 2023 nog sprake was van een fout van € 4,8 miljoen. De toename is veroorzaakt door aanvullende diepgaandere controletechnieken door uw afdeling Concernaudit. Zij hebben in vergelijking met voorgaand boekjaar een nieuwe data-analyse methodiek (“textscraping”) toegevoegd om geconstateerde onrechtmatigheidsfouten bij een specifiek type inkoopdossiers nader te onderzoeken. Hierdoor kon Concernaudit gerichter te werk gaan in het selecteren van “risicovolle” dossiers. De onrechtmatigheid welke geconstateerd is met het toepassen van deze data-analyse bedraagt € 4,9 miljoen. Gecorrigeerd voor deze onrechtmatigheden is er sprake van een afname van circa € 2,9 miljoen in vergelijking met vorig boekjaar.

Dit is het gevolg van toegenomen aandacht voor en naleving van de Europese aanbestedingswetgeving binnen de gehele gemeente en de afname van het aantal onrechtmatigheden voortkomend uit voorgaande jaren. In uw paragraaf bedrijfsvoering heeft uw college de rechtmatigheidsfouten toegelicht en maatregelen beschreven ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst. Doorlopende bestellingen binnen enkele contracten blijven gedurende de contractperiode tot onrechtmatigheden leiden.

Uw gemeente heeft in de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen om de naleving van de interne en Europese aanbestedingsregels beter te borgen. In de praktijk kan echter, als gevolg van de complexe materie en de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, gemakkelijk een verkeerde aanbestedingsprocedure worden gekozen.

De rechtmatige naleving van de aanbestedingsregels staat hoog op uw agenda. De afgelopen jaren heeft u acties ingezet om de interne beheersing te versterken met aandacht voor:

- Inkoopbesturing en structuur.
- De nieuwe maatschappelijke aanpak en contractmanagement.
- Inkoop HRM.
- Workflowmanagement en sturingsinformatie.

Als gevolg van geconstateerde fouten en ontwikkeling van preventieve maatregelen blijft de repressieve controle door de afdeling Concernaudit van belang. Daarbij moet worden nagegaan of een opdracht niet via een verkeerde procedure ‘in de markt’ is gezet.

Wij constateren dat de Europese aanbestedingsafwijkingen veelal voortkomen uit het overschrijden van de contracttermijn en/of doelwaarde. Ons adviespunt blijft daarmee van kracht. Wij adviseren u om maatregelen te implementeren ten aanzien van de primaire registratie van de contracten en de looptijden, waaronder verlengingsopties, zodat tijdig kan worden gesignaleerd dat opdrachten opnieuw moeten worden aanbesteed. Ook vragen wij uw aandacht voor een toereikende inschatting van de opdrachtraming bij inkoop en aanbesteding.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Sociaal domein

Actualiteiten

Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven.

Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. trajectduur) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de kwartaalgesprekken met zorgaanbieders.

Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven.

Daarnaast doet er zich een aanhoudend probleem voor: zorginstellingen hebben moeite om aan deze stijgende vraag te voldoen. Capaciteitsbeperkingen en een gebrek aan personeel belemmeren het vermogen van de gemeente om adequate zorg in te kopen, ondanks de beschikbare financiële middelen. Dit resulteert in een kloof tussen wat de gemeente wenst te bieden en wat feitelijk haalbaar is. Dit speelt in zowel WMO als Jeugdzorg. In toenemende mate zal daardoor niet de zorgvraag bepalend zijn in de omvang van de zorguitgaven maar ook het aanbod. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.

Het is in belang van de gemeente essentieel om tot efficiënte en effectieve oplossingen komen die de financiële druk verminderen en tegemoetkomen aan de zorgnoodzaak. De situatie vereist een geïntegreerde aanpak waarbij financiële duurzaamheid en kwalitatieve zorgverlening centraal staan.

Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Bijstelling vierkantbudget

Jaarlijks verkrijgt u inzicht in het definitieve vierkantbudget aan de hand van periodieke gesprekken met zorgaanbieders in het opvolgende boekjaar. De overeenstemming over het definitieve vierkantbudget krijgt zijn weerslag in een wederzijds ondertekend document, waarin de financiële afspraken over het boekjaar definitief zijn vastgelegd. Als gevolg van de timing van deze ondertekening in april of mei van het opvolgende boekjaar, maakt de overeenkomst betreffende het definitieve vierkantbudget géén deel uit van uw onderbouwing bij de jaarrekening. Dit heeft invloed op de doorlooptijd van uw verantwoordingsproces en van ons controleproces. In de jaarrekening verantwoordt u immers een schuldpositie die gebaseerd is op een voorlopige inschatting.

In onze managementletters van de afgelopen jaren adviseerden wij uw college om het proces van het komen tot een definitieve afrekening met uw zorgaanbieders te vervroegen, zodat in de jaarrekening geen onzekerheid bestaat over de afrekening met deze zorgaanbieders en/of over de schuldpositie in de jaarrekening. Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 ten aanzien van aantal van uw zorgaanbieders op basis van de overeenkomst over het definitieve vierkantbudget een afwijking van € 2,8 miljoen ten opzichte van de verwachte positie zoals opgenomen in de jaarrekening 2023. Dit heeft geleid tot een lagere verplichting bij Jeugd voor circa € 1 miljoen en een hogere verplichting bij Wmo in de jaarrekening 2023 van circa € 1,2 miljoen.

Met ingang van 2024 bent u overgestapt van kwartaalgesprekken naar tertaalgesprekken om de benoemde onzekerheid te verminderen en de periodieke monitoring en bijsturing te verbeteren.

Uw organisatie erkent dat de tertaalgesprekken bijdragen aan een betere monitoringscyclus, zowel kwalitatief en kwantitatief.

Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 een afname, zowel in aantallen als in euro's, van de bijstellingen van de vierkantbudgetten ten opzichte van de jaarrekeningcontrole 2023. Als gevolg van de eerder benoemde verschillen verkrijgen wij, als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2024, vóór afgifte van onze controleverklaring de wederzijds getekende overeenkomsten over het definitieve vierkantbudget 2024 van uw belangrijkste zorgaanbieders.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Herstel wervengebied

Complexiteit in herstel wervengebied

In uw monumentale centrum vindt op dit moment, en de aankomende jaren, een omvangrijke renovatie plaats van particuliere en gemeentelijke werfkelders. Het wervengebied is ongeveer 900 jaar oud en behoeft (grootschalige) renovatie en herstel. Het herstel van het wervengebied ziet u als integraal onderdeel van uw publieke taak. De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor de veiligheid in het gebied en heeft tegelijkertijd profijt van de monumentale en toeristische waarde van het wervengebied.

Door onder andere een Commissie van Wijzen Wervengebied (CvWW) en andere deskundigen is een integrale aanpak vormgegeven met als doel dat het voorkómen van schade een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de gemeente én de eigenaren. Ook hierbij heeft de gemeente een bijzondere taak: de gemeente heeft de eindverantwoordelijkheid (met de daarbij horende regierol) voor het schadeherstel en het latere behoud.

Als gevolg van de eindverantwoordelijke rol, heeft de gemeente een zorgplicht naar de verschillende (particuliere) keldereigenaren om het cultureel erfgoed te herstellen. Dit is vorm gegeven door middel van een subsidieregeling voor keldereigenaren. Keldereigenaren kunnen onder de subsidieregeling ‘Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025’ een aanvraag indienen voor een (gedeeltelijke) subsidiëring van de gemaakte kosten voor het herstel van de desbetreffende werfkelder. Per subsidieaanvraag vindt vervolgens een beoordeling plaats.

Analoog aan het complexe karakter van het herstel van het wervenbied, is de financiële- en verslaggeving technische uitwerking eveneens complex van aard. Het verstrekken van een investeringssubsidie aan (particuliere) keldereigenaren vertoont namelijk kenmerken van een immaterieel vast actief, te weten ‘Bijdragen aan activa in eigendom van derden’ (art. 61 BBV). In specifieke gevallen is namelijk sprake van (i) een investering door een derde, (ii) draagt deze investering bij aan de publieke taak, (iii) heeft de derde zicht verplicht tot investeringen in verband met het borgen van de veiligheid en kan de bijdrage teruggevorderd worden op grond van de onderliggende subsidieregeling.

In het geval een subsidie wordt verstrekt aan een particulier dan wel een rechtspersoon die niet activeert en afschrijft (het kasstelsel), kan conform artikel 64 lid 6 BBV geen gemeentelijke afschrijvingsduur toegekend worden aangezien de derde partij de verrichte investering niet activeert. In dit geval moet de verstrekte investeringssubsidie direct ten laste van de gemeentelijke exploitatie worden verwerkt.

Aangezien de te verrichten investeringen (door zowel gemeente als particuliere keldereigenaar) in meer of mindere mate verweven is met de maatschappelijke ruimte van de gemeente, in casu dienen de werfkelders dan als fundering voor de bovenliggende straten en trottoirs, kan in bepaalde gevallen ook sprake zijn van een investering door de gemeente. De investering heeft namelijk betrekking op een bestaand actief (i), zorgt voor een significante kwaliteitsverbetering (ii) en levensduurverlengend (iii). In deze situatie kan de verstrekte investeringssubsidie geclassificeerd worden als een investering met maatschappelijk nut in de openbare ruimte en stelselmatig worden afgeschreven.

Gezien de verwevenheid van de verstrekte investeringssubsidies met de openbare ruimte, de rechtsvormen van de subsidieontvangers en verschillende verwerkingswijzen, is het van belang om per verstrekte subsidie een afweging te maken wat de bijpassende verwerkingswijze is. Van uw organisatie hebben wij begrepen dat de totale subsidieregeling een bedrag van circa € 125 miljoen behelst tot en met 2035.

Verwerkingswijze 2024

Per 31-12-2024 is een bedrag van circa € 2,4 miljoen aan subsidies verstrekt voor het herstel van (particuliere) werfkelders. Van uw organisatie hebben we begrepen dat de onderliggende herstel- en renovatiewerkzaamheden per balansdatum nog onderhanden zijn en dat de subsidies nog niet zijn vastgesteld. Hierdoor voldoen de verstrekte subsidies nog niet aan uw activeringscriteria uit de Nota Waava en zijn deze per balansdatum verantwoord als ‘Vooruitbetaald bedrag’ onder de overlopende activa.

Verwerkingswijze 2025 en verder

Naar verwachting zullen medio 2025 de eerste subsidies vastgesteld gaan worden.

Gezien de verwachte omvang van de subsidieregeling en de wisselende verwerkingswijze per verstrekte subsidie, achten wij het van belang dat u gedurende 2025 een stroomschema opstelt om per verstrekte subsidie de bijbehorende verwerkingswijze kunt bepalen. Hiermee creëert u eenvoud in de financiële- en verslaggeving technische uitwerking van deze complexe herstelwerkzaamheden.

Wij gaan graag met uw organisatie in overleg om de verslaggevingstechnische aspecten uit te diepen en tot een gedegen stroomschema te komen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De voorraad onderhanden werk

De balanspost met de belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). Deze balanspost is door het saldo ultimo 2024 ad € 107,7 miljoen relevant voor de accountantscontrole, maar ook door de schattingen die een rol spelen bij het ramen van de in 2025 e.v. nog te realiseren lasten ad € 775 miljoen en baten ad € 895 miljoen. De nog te realiseren baten en lasten vormen samen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, oftewel het verwachte resultaat bij afsluiting van de projecten. Dit leidt tot een voorziening indien het college verwacht dat het project verlieslatend is en tot (tussentijdse) winstneming bij een verwachte winst. Voor de waardering van grondexploitatie dient de gemeente per individueel project te bepalen of de gemeente de boekwaarde plus de in de toekomst nog te realiseren kosten en opbrengsten, naar beste schatting, terugverdient. Ultimo 2024 gaat het om 13 individuele projecten.

De gemeente Utrecht schat ultimo 2024 in dat de totale omvang van de niet terug te verdienen kosten op de gehele grondexploitatie circa € 104,7 miljoen bedraagt (2023: € 108,7 miljoen). Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is voor een bedrag van € 66,5 miljoen in mindering gebracht op de bouwgronden in exploitatie. Het resterende deel van deze verliesvoorzienig is aan de passivazijde van de balans gepresenteerd. Dit is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

Het controleproces van de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- Planning: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- Programmering: in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- Prijs: de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen in een grote vraag naar woningen en grond, waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo in positieve zin ontwikkelt. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- Plankosten: door de toenemende vraag naar woningen en dus naar bouwcapaciteit is sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij horende prijsontwikkelingen?
- Parameters: zijn de parameters voor kosten en opbrengstenstijgingen opportuun, beredeneerd vanuit de huidige situatie en de best mogelijke inschatting van de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en de plankosten?

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw paragraaf 'Grondbeleid'.

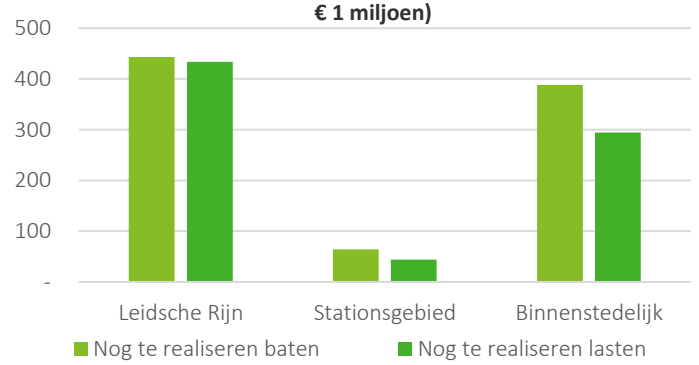
Analyse grondexploitaties

Uit nevenstaande figuren blijkt dat de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in 2024 fors is afgenomen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de herstructurering van Leidsche Rijn en afboeking van de boekwaarde van Stationsgebied. Hiermee is het saldo van de boekwaarde per 31 december 2024 verlaagd.

Totale boekwaarde bouwgronden in exploitatie (x € 1 miljoen)

Overzicht nog te realiseren baten en lasten per project (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor het actualiseren van de grondexploitaties – vooral de uitgangspunten voor planning (fasering), programmering en prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente (rente-omslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen, met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door het college voor de jaarrekening 2024 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) en waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening noodzakelijk is.

Tussentijdse winstneming

In juli 2019 heeft de commissie BBV de notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken’ gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat gemeente voor tussentijdse winstneming de ‘Percentage Of Completion methode’ (POC-methode) moeten toepassen. Hierbij geldt dat gemeenten, indien aan een aantal voorwaarden is voldaan, tussentijds winst moeten nemen.

Voor het toepassen van de POC-methode is het van belang dat uw gemeente het resultaat betrouwbaar kan schatten. Ook moet er sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van de POC-methode heeft uw gemeente in het boekjaar 2024 voor € 21,9 miljoen aan tussentijdse winst genomen op de grondexploitatie (2023: € 6,6 miljoen). De winstneming ziet toe op Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma (€ 18,2 miljoen) en Binnenstedelijke grondexploitaties (€ 3,7 miljoen).

Belangrijkste bevindingen inzake waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering van de bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele grondexploitaties en de hierdoor bestaande kans op een materiële fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat, en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier bijvoorbeeld al contracten of overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen spelen bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol.

Zo zorgt binnenstedelijke herstructurering normaliter voor een grotere complexiteit, doordat de gemeente de bestaande ruimte herontwikkelt en dit type projecten hierdoor (financieel gezien) gevoeliger is voor risico’s dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van de projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel, doordat de schatting van kosten en opbrengsten van de projecten subjectiever is naarmate de doorlooptijd toeneemt.

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein de belangrijkste projecten binnen uw gemeente zijn, waarbij wij de Leidsche Rijn grondexploitaties voor onze controle op deelcomplexniveau hebben geanalyseerd en – waar wij dat noodzakelijk achten op grond van onze professionele oordeelsvorming – geselecteerd voor nadere controle. Van deze (deel)projecten hebben wij de aannemelijkheid van de nog te realiseren kosten en opbrengsten getoetst en is tevens de getroffen verliesvoorziening of de verantwoorde (tussentijdse) winstneming gecontroleerd.

Gezien de verhoogde complexiteit van bepaalde onderdelen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein, hebben wij eveneens specialisten ingeschakeld bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving.

Naast de hierboven benoemde projecten, die wij geselecteerd hebben voor een diepgaande inhoudelijke controle, hebben wij op grond van onze risicoanalyse ook aandacht besteed aan de getrouwheid van de tussentijdse winstneming van het project Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties en dus in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de grondexploitaties vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten;
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de gehanteerde uitgangspunten in de grondexploitaties;
- Op specifieke onderdelen externe deskundigheid heeft ingeschakeld ter onderbouwing van de geraamde grondprijzen en grondopbrengsten;
- Een niet onaannemelijk niveau heeft bepaald van de nog te maken plan- en civiele kosten.

Verder merken wij volledigheidshalve op dat wij voor de waardering van de grondexploitatie per 31 december 2024 de per die datum vastgestelde projectkaders en genomen besluiten betrokken hebben bij de controle van de waardering. Er is geen rekening gehouden met de effecten van eventuele toekomstige, nog vast te stellen, ambities van uw gemeente.

Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Belangrijke bevindingen

Wij gaan hieronder in op een aantal belangrijke thema's die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties:

Herstructurering grondexploitatie Leidsche Rijn

Tot het boekjaar 2024 bestond de grondexploitatie Leidsche Rijn uit een totaal van 48 deelgrondexploitaties. Allen (semi) individuele deelprojecten die waren opgericht voor een deel ontwikkeling in het Leidsche Rijn gebied. Door de jaren heen zijn veel van deze deelprojecten afgerond. Administratief waren deze echter nog onderdeel van de algehele gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn (ook al was het project al lang en breed gereed). Tijdens de raadsvergadering van 7 november 2024 heeft u (gemeenteraad) ingestemd met het administratief vereenvoudigen van de Leidsche Rijn gebiedsontwikkeling en het "afsluiten" van deelprojecten die reeds afgerond zijn. Hiermee zijn de nog actieve deelprojecten onderverdeeld in twee "nieuwe" grondexploitatieprojecten die beide zelfstandig worden verantwoord zijnde:

- Leidsche Rijn A2-Zone
- Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma

De toerekening van de individuele deelprojecten aan bovenstaande grondexploitatieprojecten heeft plaatsgevonden op basis van de criteria:

- Geografische samenhang
- Resterende looptijd
- Logische toerekening van nog te realiseren werkzaamheden

De onderverdeling van de verschillende deelcomplexen aan de grondexploitatiecomplexen is door ons beoordeeld en passend bevonden.

Om de reeds afgeronde deelcomplexen administratief af te wikkelen (resterende boekwaarde tot nihil terugbrengen) heeft een additionele winstneming plaatsgevonden van 49,4 miljoen. Deze winstneming is, conform het systeembesluit van uw gemeenteraad, toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Robuuste posten Leidsche Rijn & mobiliteitshub XL

In 2020 heeft de gemeente Utrecht nagedacht over het verhelpen van de onzekerheden die in de deelplan overstijgende kostenprognoses zitten van Leidsche Rijn. Om de onzekerheid in de controle weg te nemen heeft de gemeente Utrecht destijds besloten om de deelplan overstijgende 'robuuste' ramingen, die ten grondslag liggen aan de waardering van het project, in de jaarrekening tijdelijk uit de raming van de grondexploitatie te halen. De verslaggeving technische correctie die als gevolg hiervan destijds gemaakt is bedroeg circa € 143,6 miljoen. Dit is berekend middels de 'percentage of completion (POC-) methode'.

In 2024 is, mede als gevolg van de hiervoor beschreven herstructurering, gebleken dat voormalige robuuste postenraming in voldoende onderbouwd is dat deze terug kan vloeien in de (inmiddels nieuwe) grondexploitaties Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en Leidsche Rijn A2-zone. Hiermee komen de robuuste posten niet meer voor in de jaarcijfers 2024.

De bijdrage aan de mobiliteitshub XL – onderdeel van de robuuste posten – is in de jaarstukken verantwoord als resultaatbestemming. Dit is conform BBV-regelgeving. Conform het systeembesluit reserves is de bijdrage onttrokken aan de reserve grondexploitaties en gestort in de vaste activareserve, onderdeel realisatie mobiliteitshub XL.

Macro economische ontwikkelingen en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de steeds oplopende inflatie en de beteugeling daarvan door de Europese Centrale Bank (ECB). Voor het komende jaar lijkt een normalisatie plaats te vinden op het gebied van de kostenstijgingen en daarmee samenhangend potentieel renteverlagingen - wat het lenen van geld voor het aankopen van vastgoed goedkoper maakt - door de ECB.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Utrecht met deze ontwikkelingen rekening heeft gehouden bij de actualisatie van haar grondexploitatieberekeningen.

Voor de toekomstige kosten en opbrengstenstijgingen heeft de gemeente Utrecht de parameters (korte termijn, middellange termijn en lange termijn) aan de hand van een uitvoerige analyse van marktrapportages bepaald. Op grond van de door ons verrichte controlewerkzaamheden op de totstandkoming van de parameters en de aannemelijkheid hiervan, concluderen dat de parameters inzake de kosten- en opbrengstenstijging voor de grondexploitaties evenwichtig bepaald zijn.

Wij blijven, net als in voorgaande jaren, het belang dat de gemeente Utrecht de opbrengsten en kostenramingen alsmede de indexen kritisch blijft volgen en zo goed mogelijk in lijn blijft brengen met de markt(verwachtingen). Verder merken wij overigens op dat de organisatie, in overeenstemming met ons advies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2023, een (interne) richtlijn heeft opgesteld en doorgevoerd omtrent het toepassen van onvoorzien percentages binnen detailramingen van de Utrechtse grondexploitaties. Dit zien wij als een positieve ontwikkeling.

Kwaliteit dossiervorming

Wij constateren, net als in voorgaande jaren, dat de gemeente Utrecht een grote ontwikkelambitie heeft, die veel vraagt van het fysieke domein.

Los van het uitvoeren van de grondexploitatie-plannen dienen ook de administratie en de dossiervorming van de plannen van een goed niveau te zijn om deze ambitie (financieel) beheersbaar te kunnen uitvoeren.

De afgelopen jaren heeft uw organisatie een kwaliteitsimpuls gegeven aan de dossieropbouw die voor ons benodigd is om onze controlewerkzaamheden op een effectieve en efficiënte wijze aan te vangen. Bij de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij vastgesteld dat de positieve lijn die de afgelopen jaren is ingezet, is doorgezet.

Het controleproces en het proces van de actualisatie van de grondexploitatieberekeningen zijn goed doorlopen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Overige kosten Beurskwartier

Het grondexploitatieproject Beurskwartier is een grootstedelijk ontwikkelingsproject gelegen tussen het stationsgebied en de huidige jaarbeurs. Door het grootstedelijk karakter van deze grondexploitatie en de complexiteit dit met zich meebrengt, heeft de gemeente verschillende stelposten opgenomen in haar kostenramingen op het gebied van geluidsmaatregelen, planschadevergoedingen en tijdelijk beheer. Deze stelposten, ter grootte van € 5,5 miljoen, kunnen door ons (net als vorig jaar) op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgangspunten van deze mogelijke ingrepen (waarvoor de stelposten opgenomen zijn) nog niet verder definieerbaar zijn als gevolg van de fase waar de grondexploitatie zich op dit moment in bevindt.

Wel acht de gemeente deze kosten benodigd voor de uiteindelijke realisatie van het totale plangebied van de grondexploitatie Beurskwartier. Dit is eveneens door de organisatie toegelicht op pagina 450 van de jaarrekening.

Gezien de onzekerheid omtrent de omvang van de eerder benoemde stelposten hebben wij een bedrag van € 5,5 miljoen aangemerkt als onzeker.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Wij hebben voorgaande jaren geadviseerd over uw interne frauderisicoanalyse, met als belangrijkste aandachtspunten: de frequentie van de interne frauderisicoanalyse en centrale beheersing en monitoring van risico's

U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Dit vinden wij een positieve ontwikkeling. De (actualisatie van de) frauderisicoanalyse is inmiddels afgerond en vastgesteld door de directieraad en het college. Wij hebben gesproken met de hierbij betrokken functionarissen en hebben kennisgenomen van:

- Jaarplan Concernaudit 2024-25 en 2025-26.
- Uw actuele interne frauderisicoanalyse.
- Thema-audits (zoals het vorig jaar afgeronde onderzoek inzake het proces van paspoortverstrekking en actuele audit Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI) bij Publiekszaken (december 2024))
- De inhoud van frauderisicosessies en een risico-inschattingsrapportage van een van de organisatieonderdelen.

Op deze manier wilt u borgen dat u vanuit verschillende invalshoeken een compleet en actueel beeld verkrijgt van frauderisico's en getroffen interne beheersmaatregelen om deze vervolgens centraal te kunnen monitoren. Dit stelt u in staat om restrisico's te identificeren en vervolgens al dan niet actie te ondernemen ten aanzien van de restrisico's.

Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Ten aanzien van de door u geïdentificeerde frauderisico's heeft u vastgesteld welke interne beheersmaatregelen zijn opgezet. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om:

- De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen.
- Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw coördinator integriteit. Een overzicht van integriteitsmeldingen en acties hieromtrent is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel 'weerbare organisatie'.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een audit naar de effectiviteit en efficiëntie van de inrichting en naleving van het Onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en misstanden opgenomen.

Onze conclusie is dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesties en dat zij hierover tijdig met ons in contact treedt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Interne beheersing

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Managementletter 2024, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2024 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2024 gedateerd d.d. 25 februari 2025.

In de managementletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2024 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten voldoende zijn opgevolgd. Voor zover de opvolging en/of onze controle ervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp verwerkt.

Uw organisatie geeft aan dat ten aanzien van de controle op de volledigheid van de erfpachtopbrengsten er in 2024 veel voorbereidende stappen zijn gezet. Team Contractbeheer, Erfpacht en Snippergroen (CES) heeft een plan van aanpak opgesteld voor de periodieke controle van de erfpachtopbrengsten. Op basis hiervan zullen zij jaarlijkse steekproeven in de planning van Team CES opnemen. In 2025 heeft zij steekproeven uitgevoerd.

Evaluatie opstel- en controleproces

Medio 2024 hebben wij met de ambtelijke organisatie het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2023 geëvalueerd. Hierbij hebben wij samen met verschillende disciplines binnen de gemeente (FIJ, Ruimte en SISA) het controleproces geëvalueerd.

Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken tijdens deze evaluatie en de ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen.

Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de organisatie Utrecht verder te versterken. Specifiek benoemen wij hierin de volgende aandachtspunten.

Het hoge aantal P14 boekingen na opstellen van de initiële jaarrekening

De organisatie stelt, conform afspraak, haar eerste concept jaarrekening op na het afsluiten van de administratieve periode 13.

Bij het afsluiten van deze periode zouden alle financiële mutaties en transacties over het boekjaar 2024 verwerkt moeten zijn met uitzondering van de boekingen voor actualisatie van de grondexploitaties (waarover separate afspraken zijn gemaakt). Na het sluiten van deze periode zijn door de verschillende organisatieonderdelen nog 63 mutaties aangeleverd voor administratieve verwerking in het boekjaar 2024. Dit hoge aantal kan duiden op tekortkomingen in het proces van jaarafsluiting en toont een toename ten opzichte van voorgaande jaren (2023: 44 boekingen en 2022: 30 boekingen).
Een belangrijke oorzaak hiervoor betreft de toename van het aantal SiSa-regelingen. Daarnaast is naar onze mening sprake van een aantal andere (potentiële) oorzaken. Eén mogelijke oorzaak is het al jaren op rij toenemende aantal taken en activiteiten, waarbij de beschikbare personele formatie door de krapte op de arbeidsmarkt niet gelijkmatig en gelijktijdig kan meegroeien. De toename van het aantal taken en activiteiten in combinatie met een krapte in de personele formatie leidt tot een hogere werkdruk wat de kans op fouten vergroot.

In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening.

Ook is de mobiliteit (instroom en uitstroom) van de ambtelijke organisatie toegenomen en wisselen ambtenaren vaker van functie of project wat kan leiden tot kennisachterstand en inefficiëncy. Een tweede oorzaak is dat dit het risico in de hand werkt dat er bij de verschillende medewerkers en organisatieonderdelen onduidelijkheid is over taken, rollen en verantwoordelijkheden (is voldoende duidelijk beschreven en belegd wie waarvoor verantwoordelijk is in het proces?).

In dit kader benoemen wij nogmaals onze adviezen voor het verder versterken van de gemeentebrede financiële functie zoals eerder in dit verslag alsmede in onze managementletter 2024 benoemd.

Migratie SAP S/4Hana

Tot slot speelde ook de migratie naar SAP S/4Hana in dezelfde periode. Deze samenloop van werkzaamheden voor de jaarafsluiting alsmede de migratie hebben tot vertraging in het opstelproces kunnen leiden.

Wel merken wij op dat de gemeente sinds voorgaand jaar verschillende procesverbeteringen heeft doorgevoerd zoals eveneens beschreven in onze managementletter 2024 en 2023 om de kwaliteit van de memoriaalboekingen (waarmee de P14 boekingen gemaakt worden) te verbeteren. De resultaten hiervan zijn zichtbaar geweest bij het jaarrekeningtraject.

Echter merken wij op dat de gemeente nog de laatste stap moet zetten om tot een efficiënt proces voor de jaarafsluiting te komen. Wij onderschrijven zodoende nogmaals het belang van de ontwikkelingen op het gebied van de memoriaalboekingen en de tijdige initiatie van dergelijke afsluitende boekingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Planning en verantwoording SiSa-bijlage

Het Rijk kiest er in toenemende mate voor om nieuwe en specifieke opgaven voor gemeenten te bekostigen via een specifieke uitkering. Daarnaast zet gemeente Utrecht in op het aanvragen van extra middelen voor specifieke Utrechtse opgaven. Dit leidt ertoe dat er over steeds meer specifieke uitkeringen verantwoord moet worden. Voor 2024 zijn dit 74 SiSa-regelingen. Wij hebben geconstateerd (mede als gevolg van de hierboven beschreven aspecten) dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal verloopt.

Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-) werkzaamheden af te ronden. Dit heeft eveneens impact gehad op de tijdig afronden van onze werkzaamheden.

Daarnaast constateren wij dat de aansluiting van de overlopende post, die behoort bij deze SiSa-regelingen, niet consistent zichtbaar is in de verantwoordingsdossiers. Voor een groot aantal SiSa-regelingen is er sprake van een overlopende post, aangezien de gelden in 2024 (of eerder) zijn ontvangen, terwijl de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij zien dat de aanlevering vanuit de verschillende organisatieonderdelen niet altijd adequaat aansluit op deze overlopende post. Dit is cruciaal voor het verkrijgen van een juist en volledig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. Wij adviseren u om dit vroegtijdig inzichtelijk te maken en, waar mogelijk, in de balans een duidelijke koppeling zichtbaar te hebben met het nummer van de SiSa-regeling.

Ten opzichte van 2023 is er wel verbetering zichtbaar in het proces, zo zien wij dat er meer SiSa-dossiers gereed zijn bij de start van de controle en zien wij dat u eveneens een vooruitgang is geboekt met het aansluiten van de overlopende post per 31 december 2024. Wij zien meer samenwerking tussen de verschillende organisatieonderdelen en de SiSa-coördinatoren. Echter er is nog ruimte voor verbetering in de tijdigheid en volledigheid van de aanlevering van de verantwoordingsdossiers, zoals eerder genoemd.

Tevens is er sprake geweest van overmacht in de bezetting en is het team wat later in het traject op volledige sterkte gekomen. Sinds december 2024 en januari 2025 zijn er twee nieuwe teamleden aan het SiSa-coördinatieteam zijn toegevoegd.

Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Daarbij is het van belang dat de aansluiting met de nog te besteden middelen, welke op de balans staan, hierin meegenomen worden.

In 2025 zullen wij bij de interim-controle de SiSa prominenter terug laten komen, waardoor het 'SiSa-traject' al eerder in het jaar kan worden geïnitieerd.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief Cyber Security behoeft verdere aandacht

Jaarlijks geven wij u een update van de opvolging van de bevindingen uit de IT-audits van voorgaande jaren, waarbij wij op basis van gesprekken met de betrokken functionarissen de voortgang op de bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid van de algemene IT-beheersmaatregelen onderzoeken. Deze werkzaamheden zijn geïntegreerd in onze jaarrekeningcontrole.

U heeft ons afgelopen jaar, in verband met de implementatie van SAP4HANA, gevraagd om door middel van een quickscan de opvolging te evalueren van de geconstateerde observaties met betrekking tot de IT-audit over voorgaande jaren. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de bevindingen gedeeltelijk waren opgelost. In verband met de go-live van S/4H in 2025 hebben wij in 2024 geen verder werkzaamheden uitgevoerd op de ECC omgevingen omdat de Gemeente al haar aandacht op de nieuwe omgeving richt.

Net als in voorgaande jaren hebben wij bij onze controle een controleaanpak gehanteerd waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. Wij hebben als onderdeel van de audit over 2024 werkzaamheden uitgevoerd rondom verschillende onderwerpen gerelateerd aan de implementatie van S/4H, waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie.

Tevens hebben onze IT auditors een zogenoemde pre-implementation review uitgevoerd, waarbij op voorhand is meegekeken bij de migratie naar SAP4HANA. Hierbij is een nauwe samenwerking geweest tussen Deloitte, de Gemeente en haar implementatiepartner McCoy. Tijdens het traject zijn meerdere aanbevelingen gedaan welke iteratief zijn teruggekoppeld aan McCoy. Voor de go-live beslissing hebben wij ten aanzien van de migratie opgemerkt dat een formele goedkeuring leek te ontbreken. McCoy en de gemeente hebben extra stukken aangeleverd waaruit een gegronde basis en goedkeuring voor go-live te herleiden is.

Ondanks dat wij niet steunen op de IT-omgeving zijn wij tijdens de jaarrekeningcontrole in staat geweest data-analyse in te zetten als onderdeel van onze controleaanpak. Tevens voeren wij data-analyses uit tijdens onze controle op de journaalboekingen en specifiek: de memoriaalboekingen. Met behulp van data-analyse is door ons een diepgaande en risicogerichte analyse uitgevoerd van deze in opzet meer risicovolle boekingen.

Zo hebben wij de met gegevensgerichte werkzaamheden te onderzoeken populatie aan journaalboekingen sterk kunnen reduceren. Dit illustreert het belang en de toegevoegde waarde van een betrouwbare IT-omgeving als basis voor het inzetten van data-analyse

Cyber Security

Ten aanzien van Cyber Security stellen wij vast dat er voortgang is gemaakt, maar dat er ook nog belangrijke uitdagingen zijn. Ten opzichte van vorig jaar zijn er verbeteringen zichtbaar in training, informatiebeveiligingsbeleid, aanpak van bewustwording en het uitvoeren van crisisoefeningen. Daarnaast is de technische infrastructuur van de Gemeente Utrecht versterkt, zoals blijkt uit het rekenkameronderzoek. Ook heeft de gemeente Utrecht budget vrijgemaakt om de bewustwording binnen de organisatie te vergroten.

De Gemeente Utrecht heeft besloten af te zien van ISO 27001-certificering, wat leidt tot een gebrek aan formele evaluatie van naleving en mogelijke kwetsbaarheden. Binnen het NIS2 zorgplicht traject analyseert de gemeente voor de kritische processen en gerelateerde systemen in hoeverre de BIO 2.0 al wordt gevolgd en welke aanvullende maatregelen nodig zijn.

De Gemeente Utrecht staat voor grote bezuinigingsopgaven, maar het is enorm belangrijk om voldoende budget te reserveren voor informatiebeveiliging. Het afbreukrisico is te groot, door de grote hoeveelheden gevoelige data die de gemeente beheert en de cruciale rol die de gemeente speelt in inkomensvoorzieningen, zoals uitkeringen. Zo ook de noodzakelijke aandacht voor de implementatie van de NIS2-richtlijn. In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd via de Cyberbeveiligingswet, waaraan de Gemeente Utrecht verplicht is te voldoen. Het niet naleven van deze wet kan aanzienlijke gevolgen hebben, waaronder financiële schade door mogelijke boetes, het opleggen van extra maatregelen door de toezichthouder en reputatieschade. Bovendien kan niet-naleving leiden tot kwetsbaarheden voor cyberaanvallen en een inadequate bescherming van systemen en gegevens, met op zijn beurt extra financiële-, operationele- en/of reputatieschade tot gevolg. Het is cruciaal dat de urgentie binnen de gehele organisatie wordt erkend om passende en effectieve maatregelen te nemen. De Cyberbeveiligingswet zal naar verwachting rond het derde kwartaal van 2025 van kracht zijn.

Wij adviseren Utrecht om op al deze onderdelen de eventuele hiaten in kaart te brengen en, ook op bestuurlijk niveau, waar nodig actie te nemen om (aanvullende) maatregelen te implementeren/realiseren. Hierbij willen wij benadrukken dat het kunnen aantonen van de werking hiervan van groot belang is. Daarnaast adviseren we de gemeente om voldoende aandacht te schenken aan de periodieke beveiligingstesten en –oefeningen, de integratie van het SIEM/SOC en het in kaart brengen van risico's bij leveranciers.

Voor onze bevindingen en detailaanbevelingen op het gebied van Cyber Security verwijzen wij naar onze afzonderlijke rapportage.

Verder dienen wij op te merken dat concernaudit in Q2 2024 een audit omtrent Cyberweerbaarheid uitgevoerd heeft. Naar aanleiding van de audit zijn de deelname cijfers van de e-learning Gegevensbescherming aanzienlijk gestegen en heeft het CIO Office een bewustwordingscampagne omtrent cyberdreigingen gelanceerd.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een readiness-assessment omtrent NIS2-richtlijn/Cyberbeveiligingswet opgenomen. Dit zien wij als een positief punt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bijlagen

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de fouten	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	**N.v.t.**
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	
• Nagekomen belastingopbrengsten BghU	€ 1.021.000
• Onjuiste toerekening kosten 2025	€ 587.000
• Ongeautoriseerde reservemutatie	€ 614.000
• Onvolledige voorziening wethouderspensioenen	€ 2.818.000
• Besteding SiSa H20 ten onrechte genomen in jaarrekening 2024	€ 1.495.000
Totaal getrouwheidsfouten	**€ 6.535.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de onzekerheden	Getrouwheid
• Grondexploitatie Beurskwartier: onzekerheid stelposten	€ 5.500.000
Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	**€ 5.500.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van díe onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa J95 niet opgenomen onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, maar opgenomen onder de overige vooruitontvangen bedragen	Toelichting op de balans	€ 550.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa H30 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 2.000.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa K28 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 1.900.000

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening 2023 en onze conclusies ten aanzien van de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage 2024.

- Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
- Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A33	Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C125	Inrichten overheidsbrede loketten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C126	Verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D10	Volwasseneneducatie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E106	Regionale Aanpak Laadinfrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E42	Griftpark	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E94	Incidentele specifieke uitkering (water) bodemsanering 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp (Instandhouding en Doorontwikkeling)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H26	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H34	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H37	Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H41	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H43	Regeling specifieke uitkering frictiekosten gesloten jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J100	Regeling kansrijke wijk	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J112	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J119	Archeologisch onderzoek Rijnenburg	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J75	Regiodeals 3e tranche	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M9	Lokale aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Totaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Utrecht in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico’s ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhanke-lijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of Adviescommissie Controle en Financiën, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Utrecht te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Utrecht

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoor-delijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL’’ of ‘’Deloitte Global’’), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte-organisatie”). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op haar meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 415.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte-organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2025. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4649
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 juni 2025
Agendapunt	2.c
Titel	Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
ID	4871
Behandelend ambtenaar	Maaswinkel, Priscilla
Telefoon	06-14215457
E-mail	p.maaswinkel@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	19 juni 2025

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Klundert	**Datum**	15 mei 2025
E-mail	i.van.de.klundert@utrecht.nl	**Kenmerk**	30225601/20250325/PM
Type brief	Aanbiedingsbrief	**Onderwerp**	Duurzaamheidsverslag, Voortgangsrapportage Energie, Bomenbalans en Meerjaren Groenprogramma 2024
Bijlage(n)	4	**Beleidsveld**	Milieu en Emissieloos Vervoer

Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen we u het Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024 toe inclusief bijbehorende bijlagen:

- Bomenbalans 2024
- Rapportage Meerjaren Groenprogramma voortgangsrapportage 2024

Op uw verzoek (overgenomen motie 2014/M81) maken we jaarlijks deze rapportages om u meer gedetailleerd te informeren over de resultaten van de maatregelen die we nemen om de klimaatcrisis tegen te gaan, minder afhankelijk te zijn van anderen voor onze energievoorziening en een gezond stedelijk leven te bevorderen. De verslagen zijn bedoeld als verdiepende informatie naast de informatie in de jaarstukken.

Bij de voorjaarsnota 2024 heeft u *Motie 320 Maak Duurzaamheidsverslag onderdeel van P&C cyclus* aangenomen. Dit betekent dat we vanaf dit jaar het Duurzaamheidsverslag onverkort bij de verantwoording aan de P&C-cyclus is toegevoegd en daarmee de motie is afgedaan. De opzet van het Duurzaamheidsverslag en de Voortgangsrapportage Energie in de stad zijn ongewijzigd.

In deze brief gaan we achtereenvolgens in op de volgende onderdelen:

1. Een korte toelichting op het Duurzaamheidsverslag en Bomenbalans 2024 inclusief Meerjaren Groenprogramma
2. Een korte toelichting op de Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024

Duurzaamheidsverslag en Bomenbalans 2024

We willen onze bewoners een fijne en gezonde leefomgeving bieden. Een groene en klimaatbestendige leefomgeving die uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen. We voelen ons verantwoordelijk om te helpen de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen en werken aan een natuurinclusieve stad. Om de klimaat- en biodiversiteitcrisis te bestrijden en onafhankelijker te worden van anderen voor onze energievoorziening werken we aan maatregelen in de stad. Dit doen we onder andere door de stad aantrekkelijk te maken om te gaan fietsen en wandelen en schoon vervoer te stimuleren. We stimuleren een circulaire economie die bijdraagt aan de klimaatdoelen. En we werken aan de transitie naar een duurzaam energievoorziening om minder afhankelijk te zijn voor onze energievoorziening van anderen. In het Duurzaamheidsverslag maken we aan de hand van 91 indicatoren de balans op voor de Utrechtse leefomgeving.

Klimaatadaptatie en groene leefomgeving

De gevolgen van klimaatverandering in de stad zien we ook in het Duurzaamheidsverslag 2024. We zien minder meldingen van grondwater -en wateroverlast in de stad dan in 2023 (hoofdstuk3). Maar ook 2024 was een nat jaar waardoor het aantal meldingen relatief hoog was (29 grondwateroverlastmeldingen en 1.187 meldingen van water op straat). We werken gestaag door om de stad klimaatbestendiger te maken door bij alle ingrepen zoveel mogelijk regenwater vast te houden. In 2024 is 10,6 ha afgekoppeld, waarvan 2,5 ha is vergroend. Hiervan betrof 0,6 ha groene daken die met onze subsidie zijn aangelegd. Nieuw is dit jaar dat we gegevens over de zwemwaterkwaliteit in Utrecht in het Duurzaamheidsverslag hebben opgenomen (hoofdstuk 3). Dit geeft invulling aan onze over de waterkwaliteit en zwemwater zoals die in de Visie Water en Riolering en Beleidsnota Stadswater zijn vastgelegd. De indicatoren over klimaatadaptatie, zoals groene plekken, het percentage groenbedekking en schaduw op loop-en fietsroutes, werken we dit jaar verder uit (raadsbrief Verzamelbrief Klimaatadaptatie, 10 april 2025).

Tijdens de behandeling van de Jaarstukken over 2024 is toegezegd om bij de Jaarstukken over 2024 met een beter inzicht te komen over het aantal geplante bomen. In het Duurzaamheidsverslag is dit verwerkt in hoofdstuk 4 en de Bomenbalans. Er is in 2024 99 m^2 groen en water per huishouden, een daling van 1 m^2 per huishouden.

We beheren ongeveer 135.000 park-, laan- en straatbomen en daarnaast 190 hectare bos- en bosplantsoen in Utrecht (peildatum 6 maart 2025). Ten opzichte van vorig jaar is het aantal park- en straatbomen stadsbreed gestegen met ongeveer 1.100 stuks. In de gemeente wordt op dit moment een nieuw beheersysteem voor het groen geïmplementeerd. Hierdoor zijn de data van de bomenbalans niet geheel bijgewerkt. We verwachten volgend jaar de achterstand in het beheersysteem te hebben bijgewerkt.

Circulaire economie

Over de circulaire economie rapporteren we dit jaar volgens de vastgestelde prioriteiten uit de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030. De prioriteit circulair opdrachtgeven en inkopen vindt u in hoofdstuk 14. In 2024 werd 55% van de inkoopopdrachten circulair aanbesteed. Dit is het hoogste percentage dat we ooit gemeten hebben. De overige circulaire prioriteiten zijn in hoofdstuk 12 te vinden te weten circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap, circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen en circulaire materiaal- en reststromen. De indicatoren genoemd in de beleidsnota Circulair zullen in 2025 verder worden uitgewerkt. Indien de indicatoren voldoende uitontwikkeld zijn en een nulmeting is uitgevoerd, krijgen deze indicatoren een plek in een volgend Duurzaamheidsverslag.

In de Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Auditrapport 213a onderzoek 'Afval hebben we toegezegd bij de Verantwoording 2024 u te nformeren over de aanpassingen die we in de inwonersenquête doorvoeren om meer inzicht te verkrijgen in de tevredenheid van bewoners over de afvalinzameling. Bij de behandeling van de verantwoording 2023 en in het Auditrapport 213a onderzoek 'Afval' hebben we geconstateerd dat de indicator 'Gemiddeld rapportcijfer voor inzameling van afval' niet goed past op onze programmadoelstelling. We realiseren ons dat de waardering voor de afvalinzameling beïnvloed kan worden door veel (externe) omstandigheden waar we geen concreet zicht op hebben. In het najaar maken we daarom gebruik van het bewonerspanel om verdiepende vragen te stellen over de waardering en een compleet beeld van de waardering van onze dienstverlening te verkrijgen. Voor de verdieping stellen we aanvullende vragen over onder andere:

- zaken die de waardering bepalen, zoals onze inzamelwijze, inzamelfrequenties, de netheid van de openbare ruimte en de containers en de beschikbaarheid van de containers.
- het gemak om afval te scheiden
- communicatie- en informatievoorziening
- het gebruik van de afvalscheidingsstations en op welke wijze inwoners van grofvuil afkomen.

Het bewonerspanel geeft een goede indruk, maar is niet een hele goede afspiegeling van alle inwoners van Utrecht: het is niet representatief. Daarom zoeken we ook een mogelijkheid om de inwonersenquête uit te breiden met een verdiepende vraag, wat wel representatief is. Het is daarvoor zaak dat de vragenlijst niet langer wordt. Als dit lukt, zal het bewonerspanel en de enquête ongeveer tegelijkertijd plaatsvinden.

Duurzaamheid vervoer
In het hoofdstuk duurzaamheid vervoer (8) zien we dat het aandeel fiets voor verplaatsingen in de stad stabiel blijft met 44% (ten opzichte van 2022: 43,6 %) evenals het aandeel lopen; 33% (in 2022 was 33,8%). Het aandeel lopen blijft nog altijd flink hoger dan voor de coronamaatregelen. In 2024 waren er 1.000 elektrische deelfietsen, evenveel als in 2023. Dit is het maximale aantal elektrische deelfietsen volgens het voertuigplafond in de gemeentelijke regelgeving. Het aantal deelauto's nam in 2024 voor het eerst af naar 826. Dit is een landelijke trend. Deelauto-aanbieders richten zich steeds meer op het efficiënter gebruik van hun vloot. In Utrecht zijn er 221 deelauto's per 100.000 inwoners. Daarmee staat Utrecht op de tweede plaats van Nederland. Veel meer informatie over mobiliteit is straks ook te vinden in de mobiliteitsmonitor die voor de zomer aan u wordt toegestuurd. Het aantal laadpunten in stad blijft toenemen. Ten opzichte van 2023 is het aantal publieke laadpunten met 14% gestegen.

Biodiversiteit en dierenwelzijn
In het Duurzaamheidsverslag zijn wederom de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ringslang opgenomen, zoals we jaarlijks doen (hoofdstuk 5). Alle trends die we zien zijn redelijk stabiel met uitzondering van de gierzwaluwen waar we een daling zien. De exacte oorzaak hiervan is onduidelijk. Er zijn geen signalen van vrijwilligers dat er daadwerkelijk minder bezette nesten zijn. We moeten volgend jaar kijken of de daling eenmalig is. Daarnaast zijn er dit jaar enkele nieuwe soorten toegevoegd waarover we niet elk jaar rapporteren (raadsbrief 5 oktober 2021): de paddenstoel, eekhoorn, das, rugstreeppad, konijn, otter en weidebeekjuffer (hoofdstuk 5). In het Lunettenpark werd een nieuwe paddenstoelensoort ontdekt, en langs de grachten werden maatregelen genomen om vleermuizen een geschikte leefomgeving te bieden.

Ook in het hoofdstuk Dierenwelzijn (hoofdstuk 7) zien we geen ingrijpende veranderingen. Wel is er een lichte daling te zien in het aantal honden en katten dat in 2024 is afgestaan ten opzichte van 2023. Het aantal opgevangen wilde vogels is toegenomen. Dit kan mogelijk te maken hebben met veranderingen in leefomstandigheden of weersinvloeden, maar hier is nog geen concrete verklaring voor. Verder blijft de Dierenambulance een cruciale rol spelen, met ruim 16.000 ontvangen vragen, een aantal dat vergelijkbaar is met voorgaande jaren. Deze cijfers laten zien dat het bewustzijn rondom dierenwelzijn hoog blijft en dat inwoners alert blijven op dieren in nood.

In 2024 vonden vijf evenementen met dieren plaats, waaronder Sinterklaasintochten en Elfia. De gemeente wil hierover in gesprek gaan om het welzijn van de dieren te verbeteren.

Voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2024
In 2024 zette Utrecht grote stappen in de vergroening van de stad. Het programma Groene Schaalsprong versnelt en versterkt de vergroening van Utrecht. Er werd gewerkt aan monitoring, beleidsinstrumenten en samenwerking met stedelijke partijen en inwoners, mede naar aanleiding van het Rekenkamerrapport "Vergroening, van droom naar daad".

Internationale aandacht was er tijdens het Future Green City World Congress, waar 1.500 deelnemers uit 60 landen kennis uitwisselden over duurzame stedelijke ontwikkeling. Daarnaast tekende Utrecht het Berlin Urban Nature Pact en ondertekende als eerste Nederlandse gemeente het manifest Stop Ecocide om strengere milieuwetgeving te steunen.

In verschillende wijken, waaronder Rivierenwijk, Noordwest en West, werden straten vergroend in samenspraak met bewoners. Groene pop-up-elementen zoals fietsvlonders en zitplekken werden als volwaardig project ingevoerd om het gesprek over een andere inrichting van de openbare ruimte op gang te brengen. In Overvecht werd het Groene Lint uitgebreid met meer biodivers groen, speelplekken en ontmoetingsruimtes. Daarnaast zijn de groen-blauwe verbindingen verder uitgebreid, onder andere met de ontwikkeling van Oeverpark Stadseiland en het Demkapark.

Er werden duizenden zaailingen en fruitbomen uitgedeeld, en op het Jaarbeursplein werd met het Bomenbal Utrecht getoond hoe een groene stad eruit kan zien. Daarnaast werden twaalf schoolpleinen klimaatbestendig gemaakt met extra bomen en struiken. De website Visdeurbel trok wereldwijd 2,7 miljoen bezoekers, en met het AI-project Luistervink konden bewoners live vogelgeluiden herkennen in vier Utrechtse parken.

Gezonde leefomgeving
Voor het beeld van de luchtkwaliteit (hoofdstuk 9) hebben we gebruik gemaakt van de cijfers over 2023, omdat de cijfers over 2024 op het moment van schrijven nog niet beschikbaar zijn. We zien een gestaag dalende trend bij de luchtkwaliteitsconcentraties. Helaas is de uitstoot van fijnstof nog niet onder de waarden die de WHO adviseert, daarom hebben we aanvullende maatregelen voorgesteld aan de gemeenteraad.

In 2024 zijn er 498 meldingen over houtrook ontvangen. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (301). Vanaf 1 januari 2025 mag er in Utrecht buiten géén vuur op hout gestookt worden. In 2024 ontvingen we 91 meldingen over het buiten stoken van vuur. Het aantal meldingen van geluidsoverlast is licht toegenomen; van 1.453 meldingen in 2023 naar 1.529 meldingen in 2024. In 2024 zijn we het aantal meldingen over evenementen apart gaan registreren: in totaal zijn er 479 meldingen binnengekomen.

Het aantal meldingen over geluidsoverlast door Schiphol nam in 2024 toe van 3.530 naar 4.420 meldingen (hoofdstuk 10). Ook het aantal melders van overlast nam toe naar 240 (in 2023: 185). Het aantal bodemwarmtewisselaars groeit licht in 2024 met 17. Van het totaal aantal systemen dat is geregistreerd (1.196) is 58% gevuld met (zout) water. Deze systemen geven bij een eventuele lekkage minder kans op bodemvervuiling (hoofdstuk 13).

Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
Wij werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem van en voor iedereen om zo minder afhankelijk te worden van anderen voor onze energievoorziening. Dit doen we door zoveel mogelijk verschillende duurzame bronnen te benutten, inwoners en ondernemers te helpen met energie besparen en de infrastructuur klaar te maken voor duurzame energie. Zo blijft Utrecht een fijne en gezonde stad, nu en in de toekomst.

In 2023 is de CO_2-uitstoot in de stad verder gedaald met 8% ten opzichte van 2022. Dit komt met name doordat de landelijke elektriciteitsmix verder is vergroend door onder andere meer zon en wind op zee. Ten opzichte van 2015 daalde de CO_2-uitstoot met 31%. Het totale energiegebruik daalde in de periode 2015-2023 met 12%. Het aantal zonnepanelen tussen 2022 en 2023 is met ruim een kwart (26%) gegroeid. Het totaal aantal zonnepanelen staat gelijk aan het stroomverbruik van ongeveer 88.000 huishoudens.

In deze voortgangsrapportage zijn de resultaten van de activiteiten die we doen om energiearmoede tegen te gaan opgenomen. Het gaat bijvoorbeeld om het aantal energieboxen dat is uitgereikt (in 2024 bijna 5.800) of het aantal koelkastvouchers dat is verzilverd (660). Voor bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn er respectievelijk 59 en 5 energiescans uitgevoerd. We zijn in oktober 2024 ook gestart met een subsidieregeling voor energievouchers voor (maatschappelijke) organisaties. Daar zijn er 2024 zeven aanvragen voor binnengekomen. We verwachten voor 2025 een stijging op basis van alle energiescans die eind 2024 zijn uitgevoerd. In het tweede kwartaal van 2025 starten we communicatiecampagne om bedrijven en organisaties te attenderen op de regeling.

Vanaf nu nemen we de resultaten uit de zonnemonitor onverkort op in de voortgangsrapportage. In 2024 heeft 38% van de daken een zonnepaneleninstallatie. Doordat dit jaar een andere methode is gebruikt en de techniek is verbeterd om het aantal zonnepanelen op daken inzichtelijk te maken, zijn de cijfers over 2024 niet met voorgaande jaren te vergelijken. We zien wel dat door netcongestie de groei van grote installaties niet toeneemt. We zien dat de cijfers van zon op dak bij bedrijven (16%) en bedrijventerreinen (22%) achterblijven bij andere doelgroepen (meer dan 30% van de daken zon op dak). Eind dit jaar sturen we u meer informatie over het uitvoeringsprogramma Zon op dak en netoplossingen toe.

We verwachten u met deze rapportages voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen

1. Duurzaamheidsverslag 2024
2. Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
3. Bomenbalans
4. Voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2024

DUURZAAMHEIDSVERSLAG 2024

Colofon

Uitgave
Onderzoek & Advies
Gemeente Utrecht: 14030
onderzoek@utrecht.nl

In opdracht van
Ontwikkelorganisatie Ruimte
Gemeente Utrecht

Internet
www.utrecht.nl/onderzoek

Rapportage
Anniek Vermeer
Daphne Bollen
Judith Naaktgeboren
Jan-Berno van Lochem

Foto voorkant
Bron: Saxifraga.nl, fotograaf: Luc Hoogestein

Informatie:
Jan-Berno van Lochem
030-286 1350

Inhoud

0. Inleiding
1. Klimaat en energie
2. Voedsel
3. Klimaatadaptatie
4. Groene leefomgeving
5. Natuur - de Utrechtse 30
6. Groene leefomgeving - exoten
7. Dierenwelzijn
8. Duurzaamheid vervoer
9. Duurzame leefomgeving: Luchtkwaliteit
10. Duurzame leefomgeving: Geluidhinder
11. Gezonde openbare ruimte: Licht
12. Utrecht Circulair
13. Duurzame leefomgeving: Bodem
14. Eigen organisatie

Inleiding

Duurzame en gezonde stad

Onze bewoners willen we een fijne en gezonde leefomgeving bieden. We willen dat onze kinderen opgroeien in een leefbare stad, met schone lucht en bodem, minder afval en lagere geluidniveaus. In een groene en klimaatbestendige leefomgeving met een openbare ruimte die uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen is dan essentieel. Ook voelen we ons verantwoordelijk om te helpen de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen nu u de biodiversiteitscrisis heeft uitgeroepen. We werken daarom aan een natuurinclusieve stad. Het beleven van natuur in de stad heeft positieve effecten op de gezondheid en helpt om onze jongste generaties die zorg later over te nemen. Dit alles gaat niet vanzelf. We nemen daarom nemen maatregelen in de stad, op al deze terreinen. Zo realiseren we een gezonde, leefbare, en duurzame stad.

Om de klimaatcrisis te bestrijden en minder afhankelijk te zijn van anderen in onze energievoorziening, werken we aan maatregelen in de stad. Dit doen we onder andere door de stad aantrekkelijk te maken om te gaan fietsen en wandelen en schoon vervoer te stimuleren. We stimuleren een circulaire economie die bijdraagt aan de klimaatdoelen. Aan de energietransitie willen we een maximale bijdrage leveren door 1) zoveel mogelijk energie duurzaam op te wekken met zonnepanelen, windmolens en energie uit de bodem 2) energie te besparen bij bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en 3) buurt voor buurt over te stappen op duurzame warmte en 4) het elektriciteitsnet te versterken. Zo blijft Utrecht een prettige en gezonde stad voor iedereen, nu en in de toekomst.

Reikwijdte
Dit verslag geeft een overzicht van de staat van duurzaamheid binnen de Utrechtse gemeentegrenzen en in de gemeentelijke organisatie. Daar waar mogelijk en zinvol wordt aandacht besteed aan:

- de (voortgang op de) beleidsdoelstellingen op de verschillende thema's;
- de resultaten van geïmplementeerd beleid (met andere woorden: wat hebben we als gemeente voor de stad gedaan?);
- de inspanningen binnen de eigen gemeentelijke organisatie;
- de prestaties van Utrecht in vergelijking met Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en landelijk.

Dit duurzaamheidsverslag beperkt zich primair tot de fysieke leefomgeving inclusief het klimaat. Het duurzaamheidsverslag is geen (financiële) verantwoordingsrapportage, hoewel de indicatoren uit deze rapportages ook in dit verslag aan de orde komen. In de programmabegroting en -verantwoording zijn de kosten en inzet van de diverse thema’s terug te vinden.

Indicatoren
Dit is de elfde keer dat het duurzaamheidsverslag verschijnt. Het maakt aan de hand van 91 indicatoren de balans op voor de Utrechtse leefomgeving in de stad. Om de vergelijking mogelijk te maken is in dit duurzaamheidsverslag zoveel mogelijk aangesloten bij het Duurzaamheidsverslag van 2023. Niet voor alle relevante onderwerpen zijn jaarlijks nieuwe cijfers voorhanden. We nemen deze gegevens wel steeds op in het verslag, zodat het beeld compleet blijft.

Afstemming rapportages
De gegevens uit het Duurzaamheidsverslag zijn afgestemd met de voortgangsrapportage Energie van de stad en de gegevens in de programmabegroting. De Global Goals zijn internationaal vastgestelde brede duurzaamheidsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's). De Global Goals worden vermeld bij indicatoren waar deze relevant zijn.

1. Klimaat en energie

Inleiding

Opgave energietransitie

Om de klimaatcrisis te bestrijden en minder afhankelijk te zijn van anderen in onze energievoorziening, werken we aan maatregelen in de stad. Daaraan werken we onder andere aan door fietsen en wandelen te stimuleren en stimuleren we een circulaire economie in de stad. We werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem voor iedereen. Dit doen we door zoveel mogelijk verschillende duurzame bronnen te benutten, inwoners en ondernemers te helpen met energie besparen en de infrastructuur klaar te maken voor duurzame energie.

We werken op dit moment toe naar de grote stappen die we gaan zetten in de energietransitie. Pas als gebouweigenaren op grote schaal overstappen van aardgas naar duurzame warmte, alle geschikte gebieden voor energie opwek zijn ontwikkeld en iedereen structureel energie bespaart, zal de CO_2-uitstoot in de stad flink verminderen. Tegelijkertijd merken we dat wereldwijd en nationaal de klimaatafspraken onder druk komen te staan. Dit maakt dat we meer inspanningen moeten doen om vooruit te blijven gaan met de verduurzaming van de stad.

We werken aan de uitvoering van de energietransitie via volgende programma's:

- Programma energie besparen in de gebouwde omgeving en de uitvoeringsprogramma's besparen wonen en bedrijven & maatschappelijke organisaties
- Beleidsnota Opwekgebieden schone energie in Utrecht
- Regionale Energiestrategie 1.0
- Transitievisie Warmte deel I en II
- Uitvoeringsprogramma verduurzaming bedrijventerreinen
- Uitvoeringsprogramma zon op dak en netoplossingen
- En het uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie

Voor energie besparen is er in 2024 gewerkt aan de uitvoering van de lokale isolatieaanpak. Voor bewoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen is er een pakket maatregelen beschikbaar van informatie, advies, begeleiding en financiën beschikbaar om hen te helpen maatregelen te nemen. We richten ons daarbij op verschillende doelgroepen zoals lage inkomens, Verenigingen van Eigenaren (VvE's), huurders, specifieke branches zoals zorg en sport en het midden- en kleinbedrijf. Op bedrijventerreinen werken we samen met bedrijven aan de mogelijkheden om zowel energie te besparen als slimme oplossingen te zoeken voor netcongestie.

In 2024 is de Beleidsnota opwekgebieden schone energie door de gemeenteraad vastgesteld, waarbij een aantal focusgebieden en zoekgebieden voor opwek van zon op land en wind zijn aangewezen. We gaan in 2025 aan de slag in deze focusgebieden, waaronder Lage Weide. Voor Windpark Rijnenburg is de vergunning in 2024 verleend.

In 2024 is de grootste warmtepomp van Nederland op het terrein van de rioolwaterzuivering in Utrecht in gebruik genomen. Daarmee kan de warmte van het gezuiverde afvalwater door warmtebedrijf Eneco worden ingezet als duurzame warmtebron voor het bestaande warmtenet. Met water uit het Merwedekanaal gaan we in de toekomst circa 6000 nieuwe woningen verwarmen in de wijk Merwede. Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden hebben daar in 2024 vergunningen voor verleend.

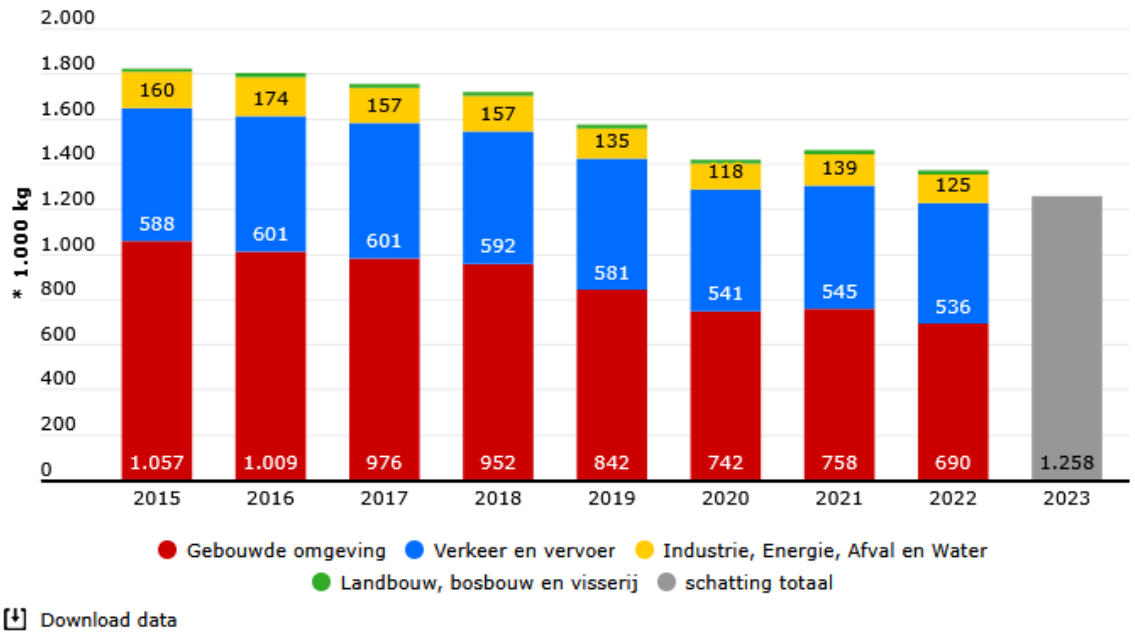
Doordat de benodigde wet- en regelgeving vanuit het Rijk op zich laat wachten, is er onzekerheid bij het warmtebedrijf Eneco om te investeren in het uitbreiden van het bestaande warmtenet. We maken daarom een pas op de plaats bij het aardgasvrij maken van buurten waar het huidige warmtenet ligt. We zetten in die buurten nu volop in op energie besparen richting aardgas-ready en onderzoeken samen met een aantal buurtwarmte-initiatieven de mogelijkheden voor nieuwe collectieve warmtevoorzieningen.

In 2024 zijn we volop aan de slag gegaan met het nemen van maatregelen tegen netcongestie. We werkten aan het uitbreiden van de hoog- en middenspanningsstations en hebben het proces voor de inpassing van de trafohuisjes in 2024 gestart.

In dit hoofdstuk is een aantal stedelijke effecten van de energietransitie opgenomen. In de Voortgangsrapportage Energie in de stad zijn meer gedetailleerde resultaten ook over de activiteiten die zijn uitgevoerd opgenomen.

1.1 CO_2 uitstoot

Figuur 1.1.1 CO_2 uitstoot (footprint)

Bron: Klimaatmonitor (februari 2025) voor 2015-2022.
Voor 2023 zijn de cijfers voor verkeer en vervoer en voor overige broeikasgassen nog niet bekend en gelijk gehouden aan 2022. Daarnaast is het zakelijk verbruik van gas geschat en zijn de uitsplitsingen nog niet beschikbaar.

In 2023 is de CO_2-uitstoot in de stad verder gedaald. Dit komt doordat met name doordat de landelijke elektriciteitsmix verder is vergroend door onder andere meer zon en wind op zee. Ook is het energieverbruik in de stad gedaald.

De CO_2-uitstoot in de gemeente Utrecht bedraagt in 2023 circa 1,3 miljoen ton CO_2*. Tussen 2022 en 2023 daalde de CO_2 uitstoot met 8%. In de periode van 2015-2023 daalde de CO_2-uitstoot in totaal met 31%. De CO_2-uitstoot per inwoner daalde in de periode 2015-2022 harder (-38%) dan de totale uitstoot (-31%), omdat in dezelfde periode het aantal inwoners groeide (10%). Een belangrijke factor in deze daling is de afname van de landelijke CO_2-uitstootfactor voor elektriciteit met 58% als gevolg van de vergroening van de opgewekte elektriciteit. Dit maakt dat de stedelijke CO_2-uitstoot ten gevolge van het elektriciteitsgebruik daalt. De uitstootfactor van warmte was iets minder gunstig dan het jaar ervoor. Deze kan per jaar wisselen bijvoorbeeld doordat de hulpwarmtecentrales meer als back-up moeten worden ingeschakeld.

** Betreft directe CO_2 uitstoot van gas en brandstoffen (via vervoerskilometers over de weg, inclusief autosnelwegen) en indirect als het om elektriciteit en stadswarmte levering gaat. Ook is de uitstoot van overige broeikasgassen, die omgerekend zijn naar CO_2 equivalenten, in beeld gebracht.*

Figuur 1.1.2 emissies per sector, 2022

Download data

Bron:Klimaatmonitor (februari 2025), bewerking: gemeente Utrecht.
Uitstoot CO2 en overige broeikasgassen volgens verbruiksmethode

De emissies van de gebouwde omgeving maken de helft uit van alle emissies. Dit betreft woningen en gebouwen van bedrijven en organisaties die onder de dienstensector vallen. En hiervan de emissies die horen bij het elektriciteitsverbruik, het gasverbruik en de warmtenetten. Verkeer en vervoer maakt 39% uit. Het gaat om het verkeer dat op de Utrechtse wegen rijdt. De uitstoot van de Industrie in Utrecht is 9%.

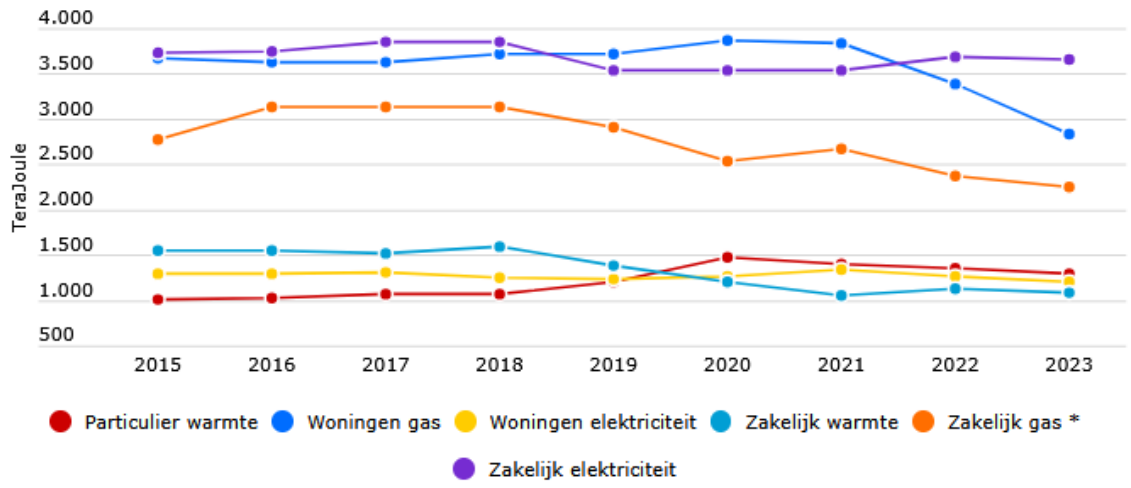
Figuur 1.1.3 onderverdeling van emissies per sector

50%		39%		9%		1%
Gebouwde omgeving		Mobiliteit		Industrie		Landbouw
Woningen	25%	Utrechtse wegen	15%	Industrie	5%	
Commerciële dienstverlening	14%	Snelwegen	18%	Energievoorziening	1%	
Publieke dienstverlening	11%	Mobiele werktuigen	5%	Bouw, water en afvalbeheer	3%	
		Binnenvaart	2%			

In deze tabel zien we dat het verbruik van woningen voor een kwart van alle emissies zorgt. En binnen Mobiliteit zijn de snelwegen de grootste uitstoter van emissies.

1.2 Energiegebruik

Figuur 1.2.1 energiegebruik

Download data

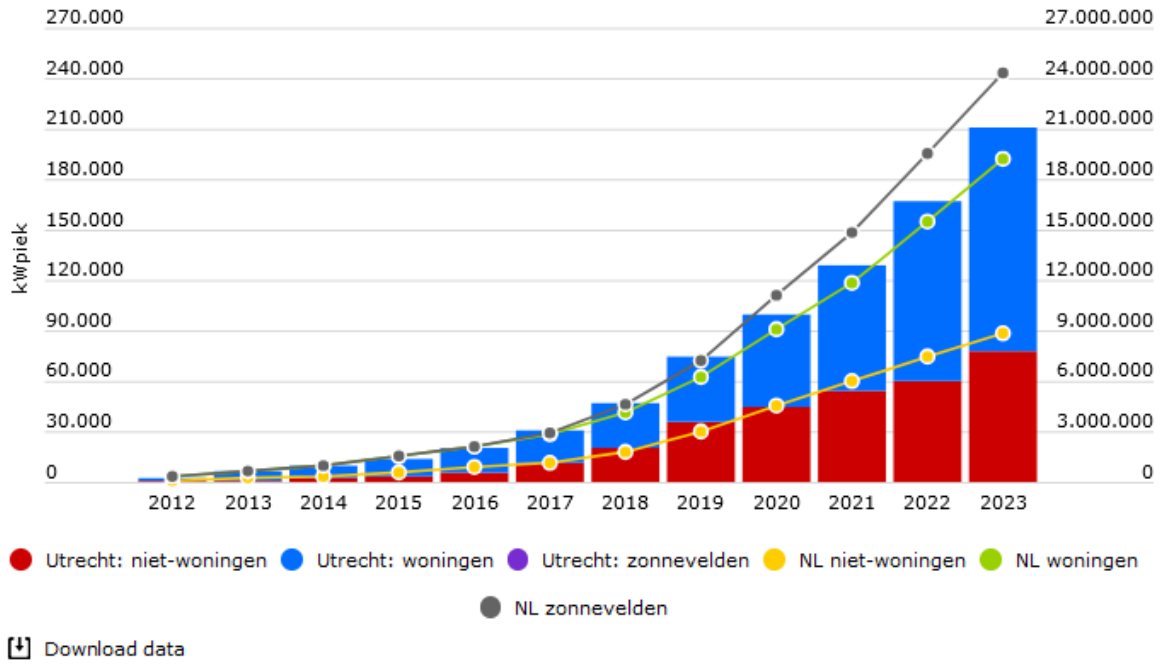
Bron: Klimaatmonitor. * voorlopig cijfer
De cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.

Het totale energiegebruik daalde in de periode 2015-2023 met 12%, waarvan 7% punt tussen 2022 en 2023. De grootste daling tussen 2022 en 2023 zien we bij het gasgebruik van woningen (-554 TJ) en bij de voorlopige cijfers van zakelijk gas (-125 TJ). Ook het particuliere elektriciteitsgebruik (-62 TJ) en het warmtegebruik nam af (-68 TJ). Een belangrijke oorzaak hiervan waren de hoge prijzen die aangepast gedrag (thermostaat lager) én energiebesparende maatregelen hebben gestimuleerd. Het gas- en warmtegebruik is gecorrigeerd voor graaddagen, wat betekent dat de stijging van het warmtegebruik niet kan worden verklaard door verschillen in warme en koude winters. Ook het zakelijk elektriciteit (-40 TJ) en zakelijk warmte (-40 TJ) dalen.

Het “Programma energie besparen gebouwde omgeving” heeft als doel dat er 35% energiebesparing is in de gebouwde omgeving in 2050 ten opzichte van 2020. In 2023 is er 11,3% besparing gerealiseerd ten opzichte van 2020.

1.3 Zonnestroom vermogen

Figuur 1.3.1 zonnestroom vermogen - cumulatief - in Utrecht (de vlakken - linker as) en Nederland (de lijnen - rechter as)

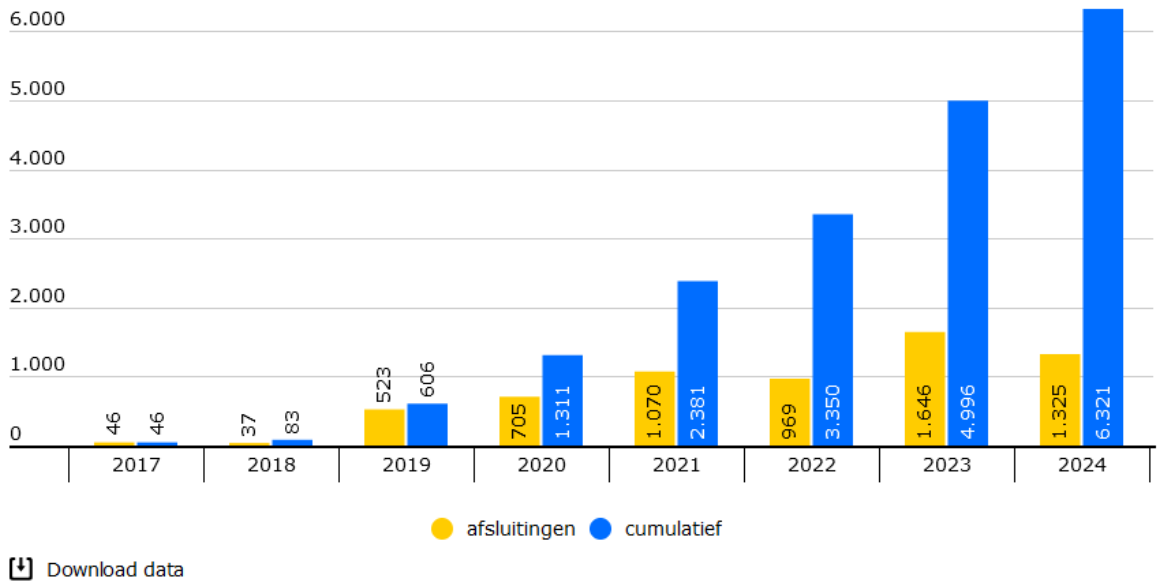
Bron: Klimaatmonitor RWS, de cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.
Linker as is voor de vlakken van Utrecht, de rechter as is voor de lijnen van Nederland. De opbrengst van de Utrechtse zonnevelden is nog niet zichtbaar in de grafiek.

Het zonnestroomvermogen van opgestelde panelen groeide in 2023 ten opzichte van 2022 met ruim een kwart (26%) en bereikte een omvang van 211 kWpiek. De groei was de vorige twee jaren ook ongeveer een kwart. De elektriciteitsproductie van deze panelen is gelijk aan het stroomverbruik van zo'n 88.000* Utrechtse woningen. Het groeitempo is door de jaren heen vergelijkbaar met het gemiddelde in Nederland zonder zonnevelden. In 2023 is het eerste zonneveld in Utrecht opgeleverd: Meijewetering. Zodra deze het hele jaar in bedrijf is geweest komt de productie van dit zonneveld terug in de statistieken.

** Het gemiddeld elektriciteitsverbruik van een Utrechtse woning is 2.120 kWh per jaar. Dit is substantieel onder het landelijk gemiddelde van 2.500 kWh per jaar. De aanname is dat gemiddelde elektriciteitsproductie per zonnepaneel 888 kWh/kWpiek/jaar is (875 tot 2020, 900 erna).*

1.4. Aantal bestaande woningen afgesloten van aardgas

Figuur 1.4.1 het aantal bestaande woningen afgesloten van aardgas - per jaar én cumulatief

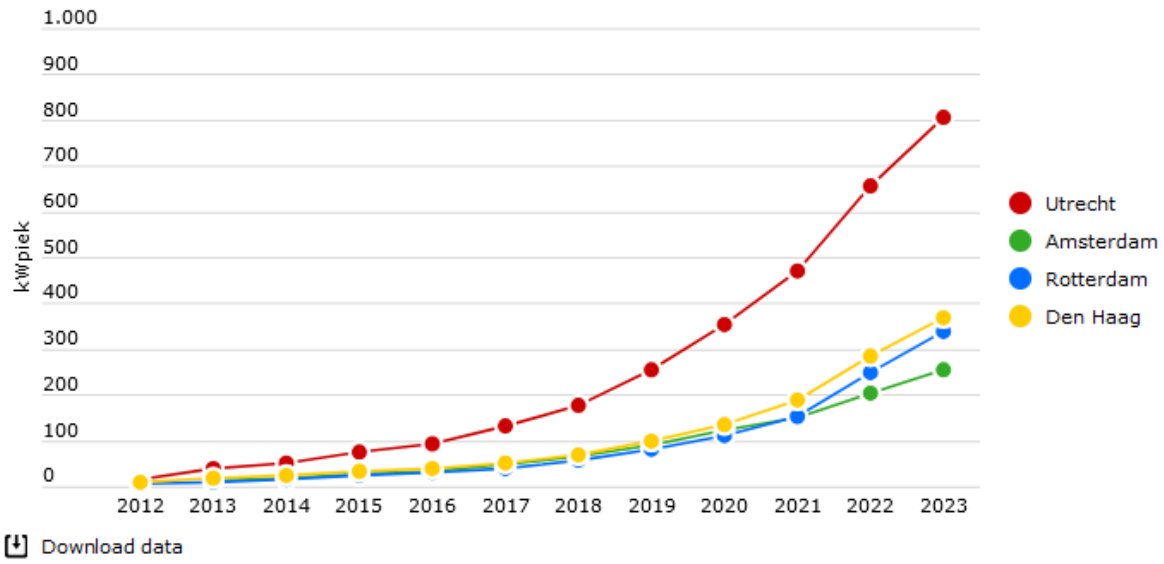

Bron: Centrale aansluitingen register - via Stedin

In bovenstaande grafiek zijn data uit het landelijke centrale aansluitingen register opgenomen. Het zijn woningen waar de gasaansluiting verwijderd is én er nog wel een elektriciteitsaansluiting is. Dit zijn huiseigenaren die waarschijnlijk zijn overgestapt op elektrisch koken en/of verwarmen in de woning. De grote aantallen van woningen die van het aardgas afgaan zijn pas te verwachten als de plannen voor het aardgasvrij maken van buurten in uitvoering kunnen gaan.

1.5 Zonnestroomvermogen per woning

Figuur 1.5.1 het geregistreerde vermogen zonnestroom per woning

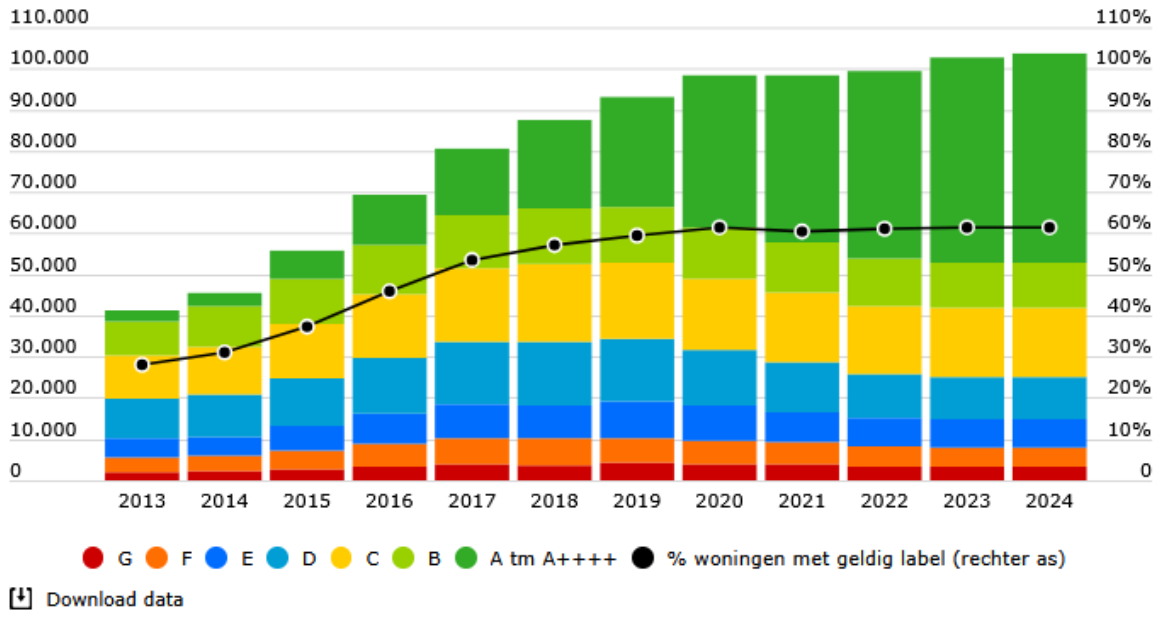

Bron: Klimaatmonitor

Het geregistreerde vermogen zonnestroom per woning bereikte in 2023 in Utrecht een omvang van 804 kWpiek per woning. Dit is een factor 2 tot 3 hoger dan in de drie andere grote steden. In de groep van 23 zeer sterk stedelijke gemeenten staat Utrecht op de 8e plaats van het gemiddelde aantal zonnepanelen per woning.

1.6 Woningen: energielabels

Figuur 1.6.1 het aantal woningen per label

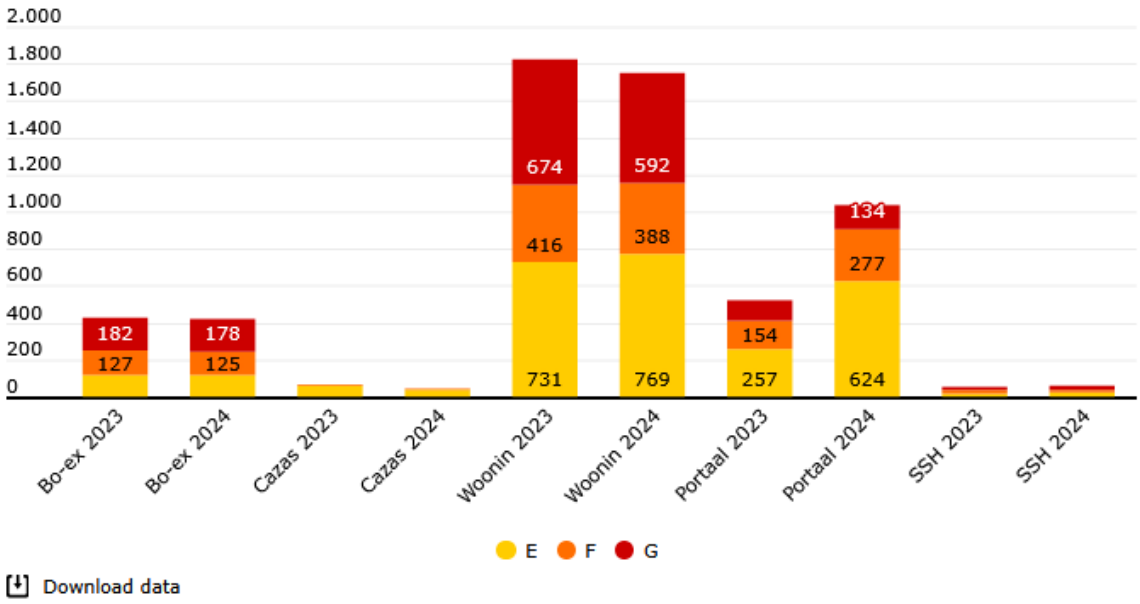
Bron: Klimaatmonitor

Einde 2024 zijn 103.765 woningen in Utrecht voorzien van een geregistreerd label, Relatief even veel woningen als in 2023: 62%. Het is niet waarschijnlijk dat de geregistreerde woningen representatief zijn voor alle woningen in Utrecht.
Na tien jaar vervalt een geregistreerd label en is het niet meer geldig. Vanaf 1-1-2021 is het duurder geworden om een label aan te vragen. Wel is een label bij verkoop van de woning verplicht. De groei van de labels zit voor meer dan 80% in de groep woningen met een label A - A++++, dus waarschijnlijk de nieuwbouwwoningen.

Een van de doelstellingen binnen de Global Sustainable Development Goals is adequate, veilige en betaalbare woningen voor iedereen. Woningen met een energielabel E, F en G verdienen extra aandacht voor verbetering. Het gaat om 14% van het aantal geregistreerde woningen in de stad.

1.7. Woningcorporatie woningen: E,F en G labels

Figuur 1.7.1 het aantal woningen met label E, F of G

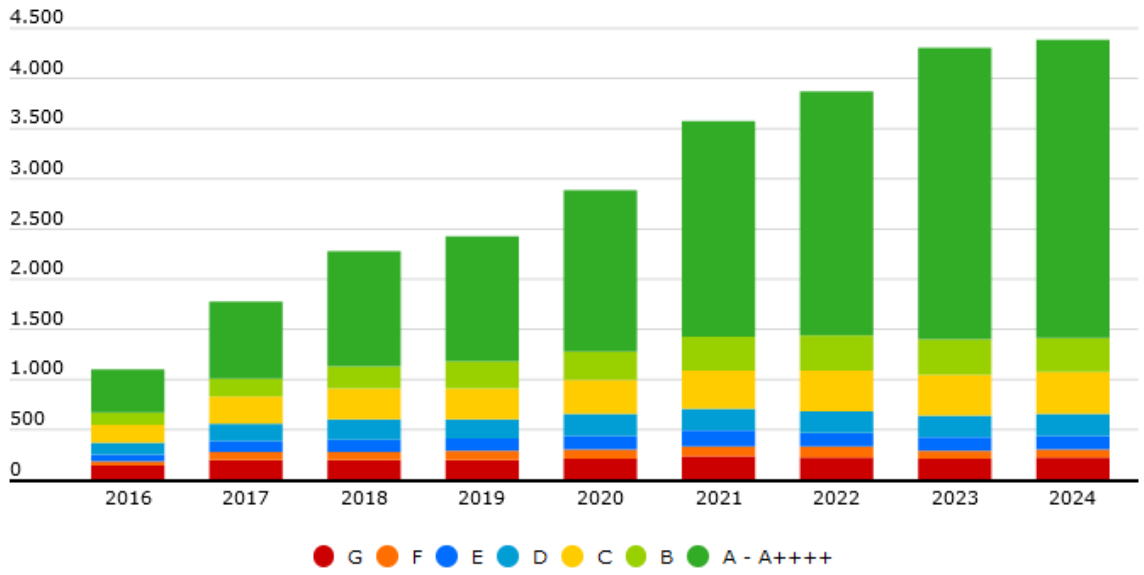

Bron: eigen opgave woningcorporaties

De corporaties leggen zich in de huidige fase van de energietransitie vooral toe op isoleren (en dus niet op het aardgasvrij maken van hun bezit). En dan met name op het wegwerken van de EFG-labels. Het streven is om dat uiterlijk in 2028 voor elkaar te hebben. Ze hebben daar hun planning op ingericht. De stijging bij Portaal heeft te maken met de veranderende systematiek voor het vaststellen van labels.

1.8 Utiliteitsgebouwen: energielabels

Figuur 1.8.1 het aantal utiliteiten per label, voor zover bekend

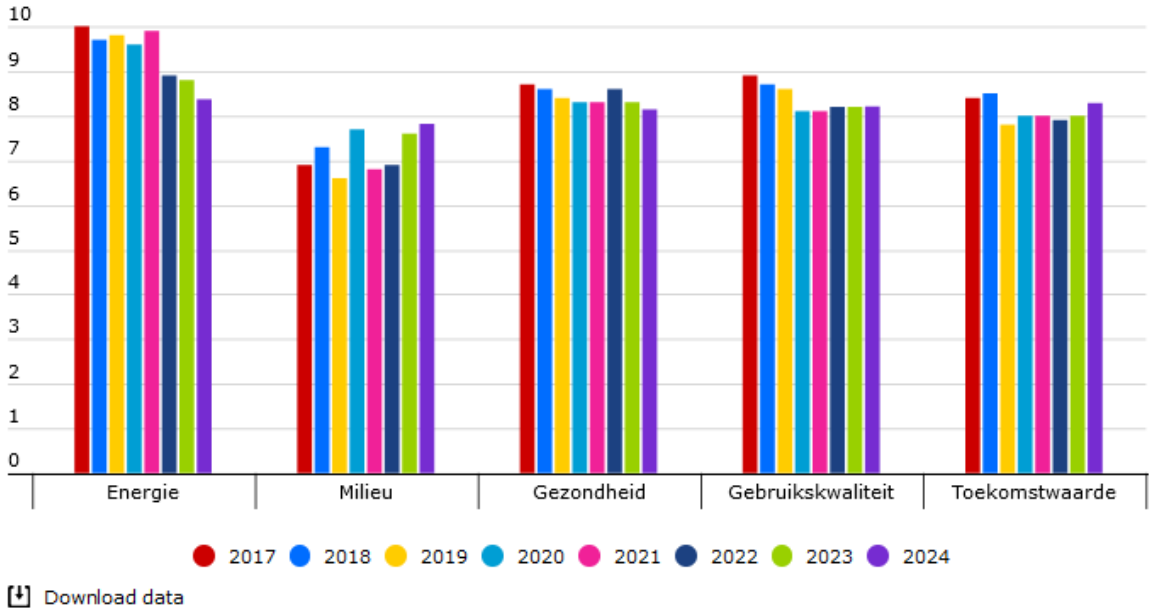

Bron: Klimaatmonitor

Bij oplevering, verkoop of verhuur van utiliteitsgebouwen, zoals kantoren, scholen, horeca, sporthallen en ziekenhuizen is sinds 2009 een energielabel verplicht. Eind 2024 hadden 4.375 utiliteitsgebouwen in Utrecht een geregistreerd energielabel, 75 meer dan het jaar ervoor. Die toename zit voor 70% in het aantal utiliteitsgebouwen met energielabel A. Het is niet waarschijnlijk dat deze labels representatief zijn voor alle utiliteitsgebouwen in Utrecht, omdat het totaal aantal gebouwen veel groter is. Als meer utiliteitsgebouwen een energielabel krijgen, zal de gemiddelde waarde representatiever zijn. Vanaf 2023 moeten kantoren van meer dan 100 m^2 minimaal energielabel C hebben. Kantoren met een slechter energielabel (D t/m G) mogen dan niet meer worden gebruikt. Eind 2024 voldeden alle kantoren die minimaal energielabel C moesten hebben daaraan.

1.9 Duurzame nieuwbouw (G.P.R.)

Figuur 1.9.1 score van vergunningen nieuwbouwwoningen op de gemeentelijke prestatie richtlijn

Bron: gemeente Utrecht

Via de GPR (Gemeentelijke Prestatie Richtlijn) wordt de duurzaamheidsscore van projecten bepaald. In 2024 was - van de projecten met een GPR score - het gemiddelde een 8,2 op een schaal van 10. Dat is even hoog als in 2023. De GPR bestaat uit vijf onderdelen die onderling tegen elkaar worden afgewogen tot een gemiddelde. Duurzaamheid wordt vanuit de gemeente zo integraal mogelijk benaderd. Daardoor kan het zo zijn dat bij projecten iets minder aandacht is voor het thema energie ten gunste van andere thema's zoals groene daken, verblijfskwaliteit, etc. Bij aanbestedingen van woningbouwprojecten werden punten toegekend aan het plan met de hoogste GPR-score. In 2021 is dit systeem verlaten en sindsdien richten we ons wat betreft duurzaamheid meer op innovatieve thema's zoals circulair bouwen of natuurinclusief bouwen. Circulair bouwen meten we met de indicator MPG (zie hoofdstuk circulair) en met de indicator Herkomst Materialen uit Het Nieuwe Normaal.

2. Voedsel

2.1 Inleiding

Voedsel op de stedelijke agenda

In Utrecht vinden we dat iedereen een eerlijke kans moet krijgen op een gezonde en duurzame voedselomgeving. Daarom werken we o.a. samen met een groot aantal partijen (o.a. andere gemeenten, de ministeries van VWS, BZK en LVVN en het Voedingscentrum), in de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving (2021-2027). Het doel van deze City Deal is om de versnelling te realiseren naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Waar de bevolking in 2030 meer plantaardig voedsel eet. De doelen richten zich op:

1. Ontwikkelen en implementeren van instrumenten om de voedselomgeving gezonder en duurzamer in te richten;
2. Gezonde en toekomstbestendige voedselcultuur en -routines creëren;
3. Vergroten van het aandeel lokaal voedsel in het dagelijks menu.

In Utrecht richten we ons vooral op het eerste spoor. We ontwikkelen samen met de City Deal een juridisch instrumentarium zodat gemeenten kunnen sturen in het voedselaanbod. Dit doen we door voedselscores te meten in de stad. Hiermee kunnen we de mate van (on)gezond aanbod in een bepaald gebied vaststellen.

Daarnaast hebben we aandacht voor de gezonde gebiedsontwikkeling in Cartesius. Hier komen verschillende voorzieningen waar eten verkocht wordt (bijvoorbeeld een foodhallsupermarkt en horecagelegenheden). Door gezondheid direct bij de ruimtelijke ontwikkelingen mee te nemen kunnen we sturen op een gezonde voedselomgeving in deze ontwikkelingen. De ervaringen in Utrecht en andere steden zijn relevant voor nieuwe wetgeving waarmee aanbieders van ongezond voedsel geweerd kunnen worden, bijvoorbeeld in de directe omgeving van scholen.

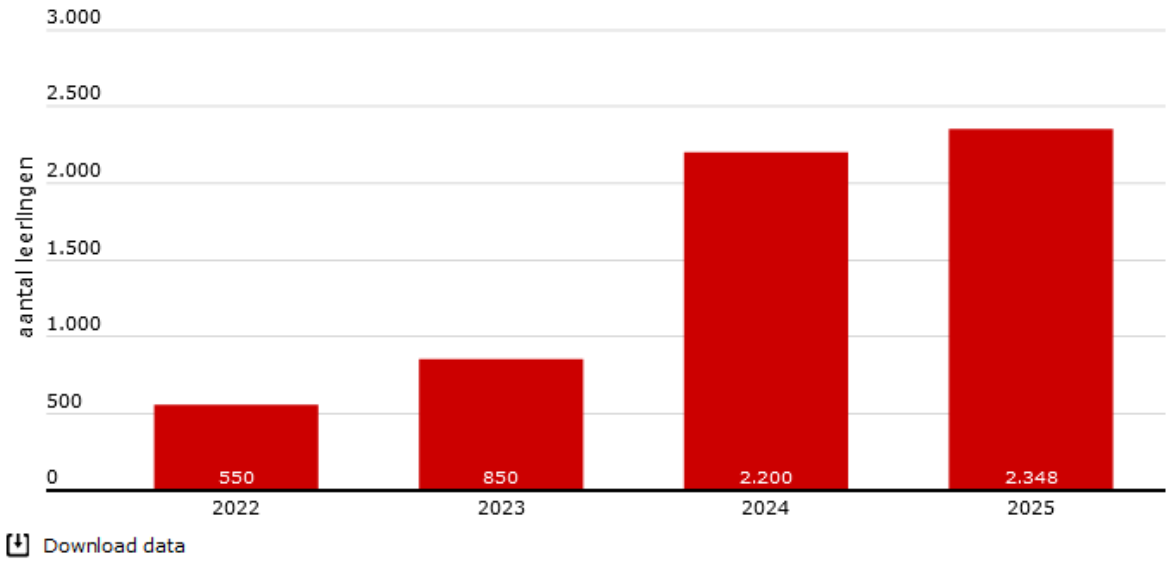
De gemeente ondersteunt het initiatief voor de ontwikkeling van de eetbare wijk Rijnvliet met een voedselbos. Samen met bewoners is groen aangeplant dat bewoners kunnen eten en verwerken tot producten. Met het Europese project Cultivate leren we samen met andere Europese steden hoe we voedseldeelinitiatieven in de stad kunnen versterken. Het doel is het stimuleren van meer eetbaar groen in alle wijken.

Foto 2.1.1 voedselbos Rijnvliet Fotograaf: Iris Wijnwaarde

2.2 Gezond Gewicht op School & tegengaan van voedselverspilling

Figuur 2.2.1 aantal Utrechtse kinderen dat een gezonde schoollunch ontvangt via gemeentelijke middelen

Bron: gemeente Utrecht

Scholen zijn belangrijke plekken om verschil te kunnen maken in de levensstijl en het voedingspatroon van kinderen. Daarom biedt de gemeente kinderen gezonde schoollunches aan op scholen (zowel speciale als reguliere primair onderwijsscholen) waar kinderen zitten die dat het hardst nodig hebben. In 2022 werd dit aan ongeveer 500 kinderen aangeboden. Op sommige scholen in combinatie met voedseleducatie. Het ging in 2023 om ongeveer 850 kinderen op zes scholen (binnen het programma Gezond Gewicht op School). In 2024 is dit aantal verder gestegen naar ongeveer 2.200 kinderen op 10 scholen. De aantallen voor 2025 zijn al bekend omdat de subsidie om in 2025 aan de slag te gaan eind 2024 is toegekend aan scholen.

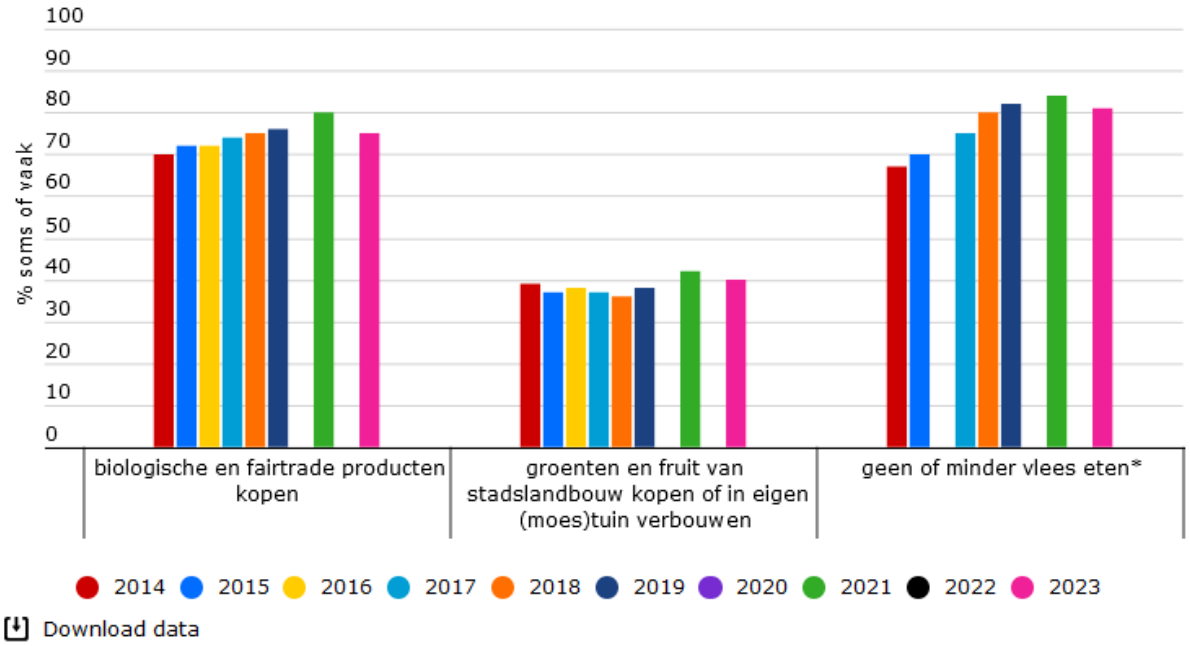
In 2025 stijgt het aantal leerlingen nog verder: dit jaar krijgen 2.348 leerlingen (t.o.v. 2.200 leerlingen in 2024) een schoollunch via gemeentelijke middelen. Alle 12 participerende scholen zetten naast een gezonde schoollunch in op meer bewegen gedurende de dag, voedseleducatie en ouderbetrokkenheid. Scholen maken ook gebruik van andere financiële bronnen zoals het landelijke programma Schoolmaaltijden en private partijen. Door het combineren van deze middelen ontvangen nog meer leerlingen in 2025 een gezonde schoollunch.

Voedselverspilling

In de Visie Utrecht Circulair 2050 en de beleidsnota Utrecht Circulair 2030 is voedsel benoemd als belangrijke sector. Als streefbeeld wordt geschetst dat voedselproductie in 2050 biodiversiteit versterkt en behoudt, waarbij voedsel kortere afstanden aflegt met minder tussenschakels, met duurzame en gezonde voedselproducten en intensieve samenwerking tussen boeren, inwoners, voedselverwerkers, supermarkten en horecagelegenheden als resultaat. Om de ambities voor een circulaire stad te realiseren werken we aan het tegengaan van voedselverspilling en het stimuleren van hergebruik van voedselreststromen. Hiervoor werken we onder andere samen met de Provincie Utrecht en lokale ondernemers. In de SDG-agenda (Sustainable Development Goals) wordt in SDG 2 toegewerkt naar een halvering van de voedselverspilling in 2030 ten opzichte van 2015. Dat sluit ook aan bij de Nederlandse ambitie om in 2030 voedselverspilling ten minste te halveren (ten opzichte van 2020). In 2024 heeft de gemeente Utrecht het Convenant Lokale en Duurzame Voedselketens ondertekend. Samen met de cateraar van de gemeente Utrecht en met regionale partners wordt er gewerkt aan de doelstellingen hiervan. Daarnaast is er meegedacht met ondernemers die voedselverspilling tegengaan. Hierbij zijn ook de mogelijkheden voor synergie op het voedselvraagstuk binnen de gemeente Utrecht onderzocht zodat ondernemers in de toekomst beter geholpen kunnen worden. Denk aan Utrechtse ondernemers zoals VoedselSurplus, MaGieCreations, Buurtbuik, restaurant The Green House, Greendish, Funghi Factory en de Clique die werken aan het hergebruik van voedselrestanten en verwerking van reststromen tot nieuwe producten. Daarnaast zijn er diverse Utrechtse ondernemers aangesloten bij het initiatief Too Good To Go dat voedsel dat niet meer verkocht kan worden, aanbiedt tegen een lage prijs.

2.3 Biologisch, fairtrade en stadslandbouw

Figuur 2.3.1 percentage Utrechters dat soms of vaak milieu probeert te sparen door:

Download data

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht * In 2016 is deze vraag niet in de Inwonersenquête opgenomen. In 2020 en 2022 is geen Inwonersenquête gehouden.

75% van de Utrechters koopt wel eens fairtrade of biologische producten om milieu en energie te sparen. In 2021 was dit 80% en in 2019 76%. Vier op de tien inwoners kopen wel eens groente of fruit van stadslandbouw of verbouwen dit in eigen (moes)tuin om deze reden. In 2021 was dit aandeel 42% en in 2019 38%. Ruim acht op de tien (81%) Utrechters geven aan dat zij geen of minder vlees eten om milieu en energie te sparen. In 2021 was dit 84% en in 2019 82%. In 2014 ging het nog om 67% van de Utrechters. We kijken in 2025 of de trend wat betreft het minder of geen vlees eten doorzet.

3. Klimaatadaptatie

3.1 Water en riolering

We streven ernaar het water- en rioleringssysteem in Utrecht gezond, robuust en toekomstbestendig te houden. Daarbij willen we dat iedereen hiervan profiteert en hieraan bijdraagt. Het actuele beleid is vastgelegd in de Visie Water en Riolering Utrecht en de Visie Klimaatadaptatie Utrecht, die op 3 februari 2022 zijn vastgesteld door de Utrechtse gemeenteraad.

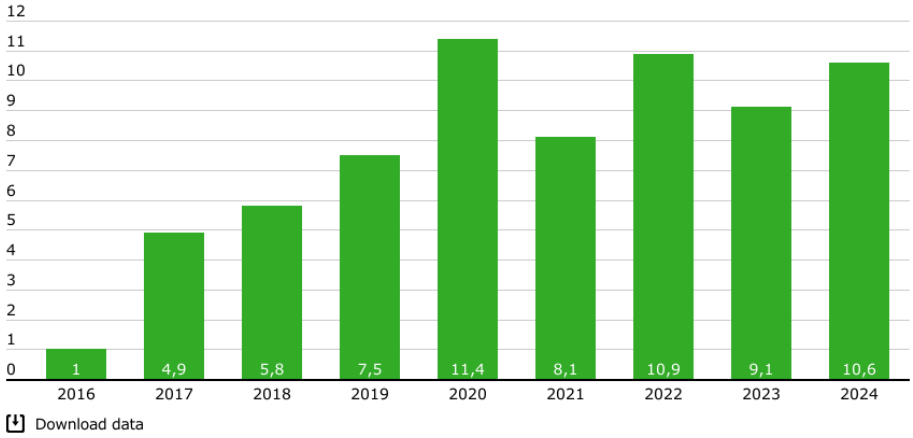
Het opwarmende klimaat stelt ons voor twee belangrijke opgaven. Enerzijds willen we het verder opwarmen van het klimaat zoveel mogelijk voorkomen. Dit doen we door de kringlopen voor water, materiaal en energie zoveel mogelijk te sluiten. Anderzijds moeten we ons water- en rioleringssysteem aanpassen aan het opwarmende klimaat, met vaker extreem weer zoals hevige neerslag en langdurige droogte. Dit doen we in een snelgroeiende stad, wat vraagt dat we zoveel mogelijk functies combineren en de beschikbare ruimte zo goed mogelijk benutten. En omdat de toekomst nog onzeker is, moeten onze systemen flexibel zijn om ze aan te kunnen passen aan de eisen en wensen van morgen.

De doelen die we voor het water- en rioleringssysteem willen realiseren zijn:

- Een openbare ruimte die zo hemelwaterbestendig is ingericht dat onze wegen begaanbaar blijven en we geen schade in panden hebben, tot aan een bui met een kans van voorkomen van eenmaal per honderd jaar (buien t/m 80mm per uur).
- We houden minimaal 90% en bij voorkeur 100% van onze jaarlijkse neerslag vast op de plek waar deze gevallen is. Hiermee verminderen we de gevolgen van langdurige droogte. Hiervoor hanteren we de voorkeursvolgorde vasthouden en nuttig gebruiken, infiltreren op maaiveld, ondergronds infiltreren, verwerken in het oppervlaktewater en afvoeren naar de rioolwaterzuivering.
- Ons water- en rioleringssysteem is circulair door vuile en schone waterstromen volledig te ontvlechten en kringlopen te sluiten. Deze maatregel leent zich goed om te combineren met de ambitie om minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag te verwerken daar waar die valt.

3.2 Afgekoppelde oppervlakte

Figuur 3.2.1 Aantal hectare afgekoppelde oppervlakte

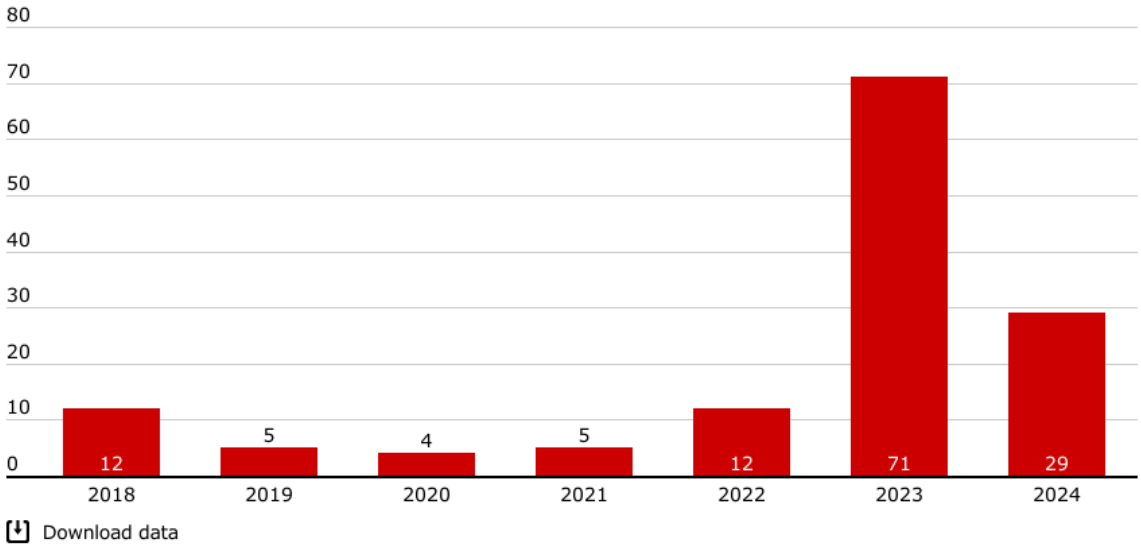
Bron: gemeente Utrecht

Bij rioolvervangingen en herinrichtingen koppelen we zoveel mogelijk hemelwater los dat eerder naar de rioolwaterzuivering ging. We gebruiken dit hemelwater en later het infiltreren in de bodem d (afkoppelen). Dit jaar is 10,6 hectare afgekoppeld. Hiervan is 8,1 hectare openbare ruimte. De andere 2,5 hectare is particulier terrein. Het afkoppelen is gerealiseerd tijdens rioolvervangingsprojecten, maar ook via de bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten, acties vanuit Waterproof030 (tegeltaxi, geveltuinenburendagen, de subsidieregeling groenblauwe daken en de subsidieregeling watervriendelijk maatschappelijk vastgoed) en de bouwplantoetsing. Van deze 10,6 hectare is minstens 2,5 hectare vergroend, waarvan 0,6 hectare dakoppervlak door particulieren met ondersteuning van de subsidieregeling groenblauwe daken. Om ervoor zorgen dat ons water- en rioleringssysteem goed blijft functioneren vervangen we riolering wanneer het niet meer in goede staat is. Hierbij scheiden we afvalwater en hemelwater (afkoppelen) en richten we de openbare ruimte klimaatbestendiger en groener in. Doordat we de afgelopen jaren minder riool hebben vervangen dan beoogd koppelen we ook minder oppervlak af dan beoogd. Daarnaast is er minder gebruik gemaakt van de subsidieregeling groenblauwe daken dan beoogd, met als gevolg minder afgekoppeld oppervlak binnen de subsidieregeling. Zie onderwerp 24 Groene daken voor een toelichting op de resultaten daarvan.

Met onze bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten hebben we een bijdrage geleverd aan 14 projecten, waaronder de vergroening van Het Groene Lint Overvecht en het Drakenplein in Rivierenwijk. Met de subsidieregeling watervriendelijk maatschappelijk vastgoed zijn er vier schoolpleinen vergroend, waarbij in totaal 0,4 ha is afgekoppeld. We zijn 10e geworden in de categorie van grote gemeenten tijdens het NK tegelwippen. In 2024 hebben we maar liefst 193.249 tegels vervangen door planten, bloemen en bomen. Dat is een halve tegel per inwoner minder. Om in de top 5 te eindigen moeten we dit verhogen naar minimaal 1 tegel per inwoner. Tijdens de geveltuinenburendagen zijn maar liefst 612 geveltuinen aangelegd en zijn er 38.116 tegels (30x30cm) opgehaald met de tegeltaxi. De tegels die tijdens de geveltuinenburendagen worden opgehaald door de tegeltaxi, worden door de aannemer zo veel mogelijk hergebruikt. Bij voorkeur opnieuw in straatwerk en anders als funderingsmateriaal. Zodra de gemeente haar eigen grondstoffendepot in gebruik heeft, wordende tegels uit de openbare ruimte daar opgeslagen voor hergebruik.

3.3 Grondwateroverlast

Figuur 3.3.1 Aantal meldingen als gevolg van te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte

Bron: Bewonersmeldingensysteem gemeente Utrecht

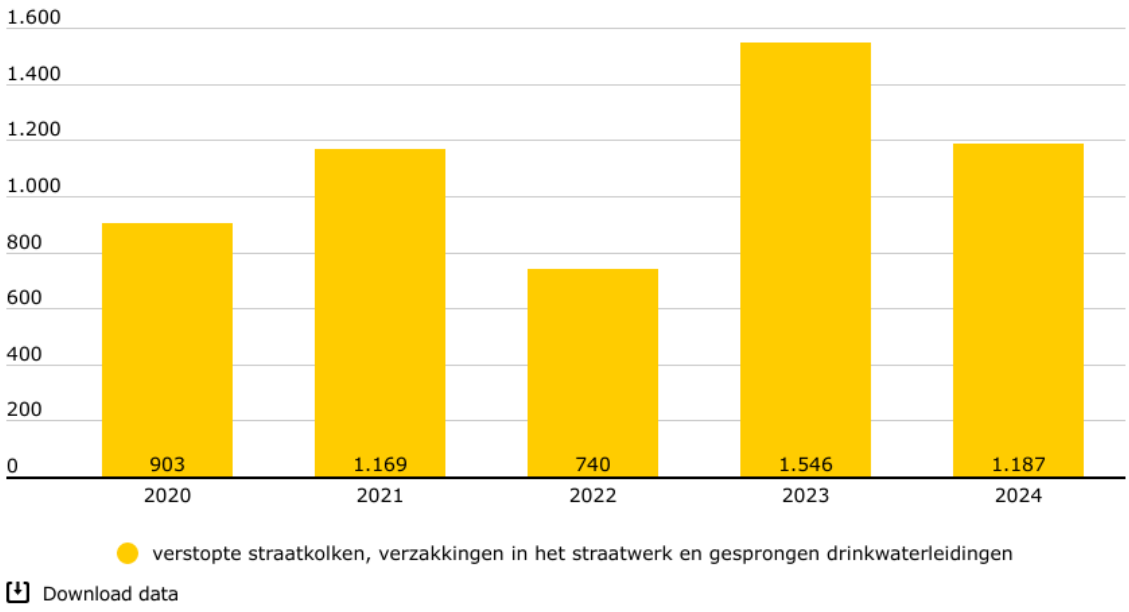
Door de aanhoudende extreem natte periode in de eerste maanden van dit jaar waren de grondwaterstanden bijzonder hoog, met een piek in januari. De grote hoeveelheid neerslag is terug te zien in het aantal grondwateroverlast meldingen, waarvan het overgrote deel binnenkwam in de periode januari tot maart. We ontvingen totaal 54 meldingen over grondwateroverlast, waarvan 29 meldingen werden veroorzaakt door het onvoldoende functioneren van de ontwatering in de openbare ruimte op het moment van de melding. Dit is met name het geval in Hoograven en aan de Cremerstraat. Bij de overige 25 meldingen was de oorzaak onvoldoende ontwatering van particulier terrein, waarvoor de particuliere eigenaar zelf verantwoordelijk is. Locaties van grondwateroverlastmeldingen waar we ten tijde van de melding aan het ontwateringscriterium voldeden waren verspreid over de hele stad. Het grootste deel van alle meldingen (43 meldingen) betrof water in de kruipruimte. In andere gevallen betrof het bouwkundige gebreken zoals een kelder of souterrain die niet waterdicht was.

Op overlastlocaties in de Cremerstraat en Majellaparkbuurt is het beheer en onderhoud van het drainagesysteem geïntensiveerd en wordt het onderzoek naar de oorzaak van de grondwateroverlast voortgezet. Omdat de klimaatscenario's van het KNMI aangeven dat de winters natter worden nemen we dit thema als speerpunt voor de komende jaren en evalueren we ons grondwaterbeleid in 2025.

Voor zover bekend is er geen droogteschade aan panden ontstaan, maar het is ook geen droog jaar geweest.

3.4 Hemelwateroverlast

Figuur 3.4.1 Aantal meldingen over hinder en wateroverlast in de openbare ruimte

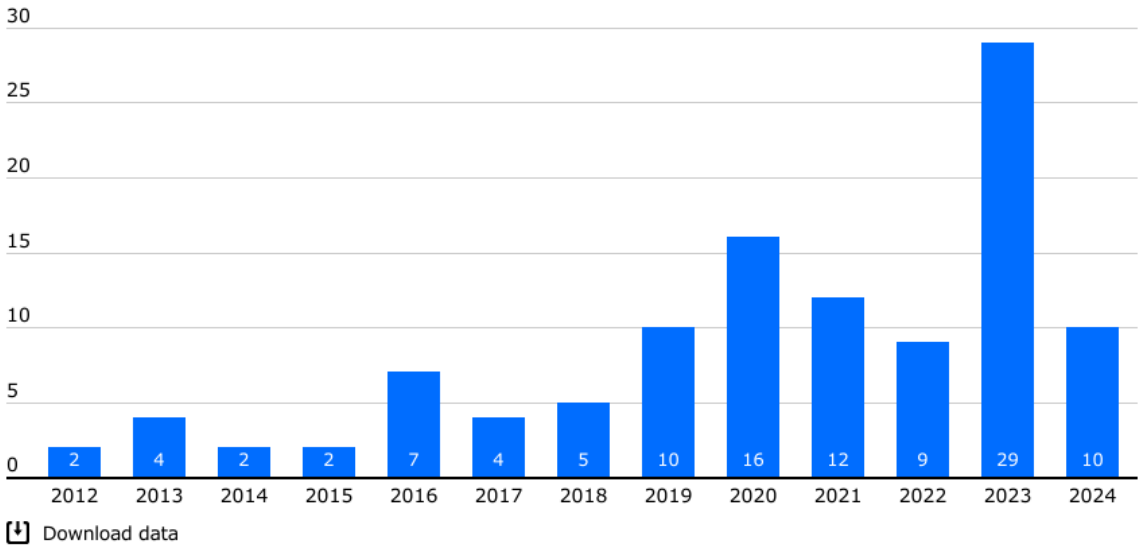

Bron: Bewonersmeldingensysteem aangevuld met directe meldingen bij de aannemer

We ontvingen 2656 meldingen over het gemeentelijke water- en rioleringssysteem. Daarvan gingen 1187 meldingen over hinder en wateroverlast in de openbare ruimte door verstopte straatkolken, door een kapotte drinkwaterleiding of verzakkingen in de weg. Bij 443 meldingen werd op locatie geen probleem aangetroffen, doordat het water al was weggelopen of wanneer hetzelfde probleem meerdere malen gemeld is. De overige 1469 betroffen informatieverzoeken, nagezakte verharding, verstoppingen van perceelaansluitingen, ontbrekende putdeksels, etc. We ontvingen dit jaar 14 meldingen van wateroverlast in panden, waarvan nul door hemelwater afkomstig uit de openbare ruimte of uit de riolering omdat het harder regende dan het rioolstelsel aankon. Twee keer werd er geen probleem aangetroffen of was het probleem al verdwenen bij aankomst van onze aannemer. In de overige gevallen was de wateroverlast het gevolg van inpandige problemen zoals lekkage en verstoppingen van inpandige leidingen. Er is voor zo ver bekend geen sprake geweest van gevaarlijke situaties of stremming van de weg door extreme neerslag.

3.5 Waterkwaliteit

Figuur 3.5.1 urgente waterkwaliteitsproblemen

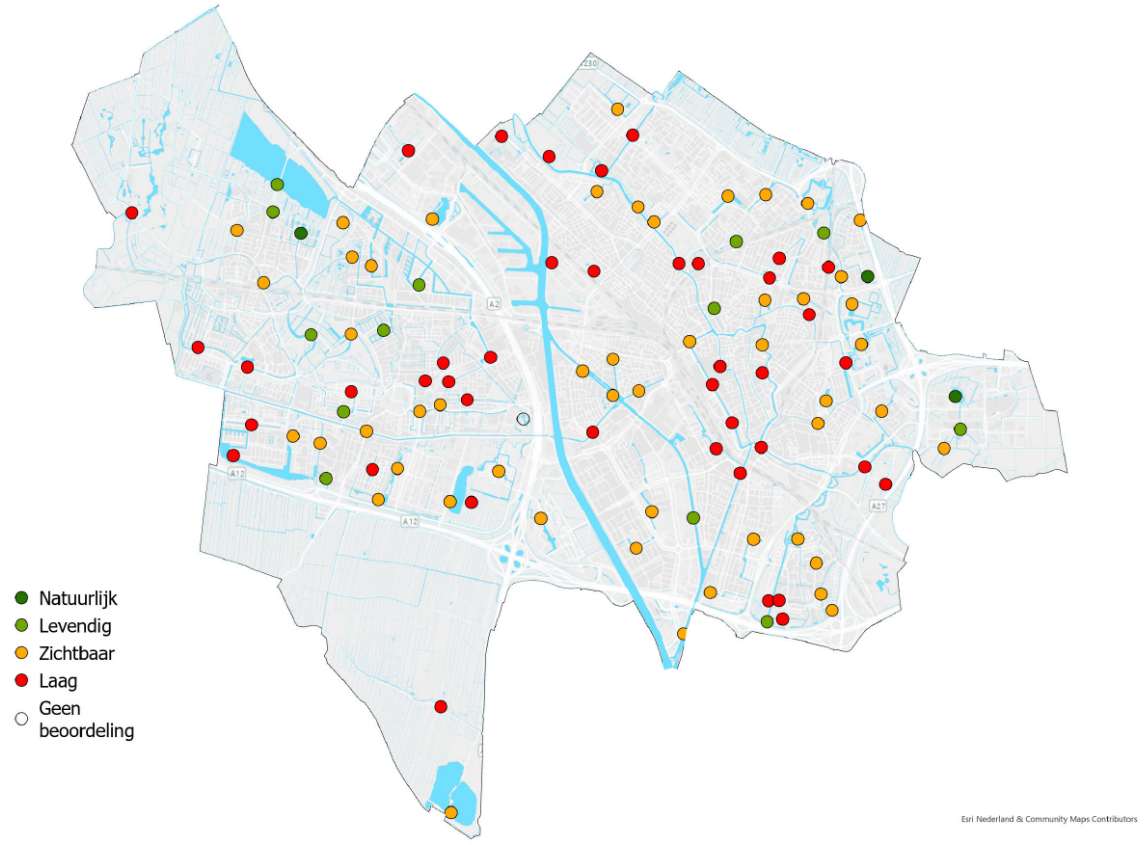
Bron: Bewonersmeldingensysteem gemeente Utrecht

Met het waterschap streven we naar minimaal een oppervlaktewaterkwaliteit, waarbij we urgente waterkwaliteitsproblemen zoals overmatig kroos, blauwalg, vissterfte, stank en botulisme voorkomen. We rapporteren de problemen die zo urgent zijn dat er direct maatregelen genomen moeten worden, door het waterschap of door ons. In 2024 waren dat er 10, waarvan tweemaal blauwalg, 6 locaties waar dode vissen zijn verwijderd (drie of meer), eenmaal olie op het water en eenmaal overmatig kroos.

De eerste helft van de zomer was nat en relatief koud, de 2e helft droog en zonnig. Deze sterke wisseling in weer heeft voor meldingen gezorgd. Bij warm weer en daardoor een hogere watertemperatuur wordt de kans op aanwezigheid van blauwalg vergroot. Ook kan er in droge periodes minder doorstroming plaatsvinden waardoor de kans op bloei van algen en kroos toeneemt. Door het warmer wordende klimaat neemt de kans op de aanwezigheid van blauwalg en overmatig kroos ook in de toekomst toe.

3.6 Ecologische waterkwaliteit

Figuur 3.6.1 kaart conceptresultaten Ecoscan 2024

Bron: Regionaal Netwerk Water & Klimaat, werkgroep stedelijk water.

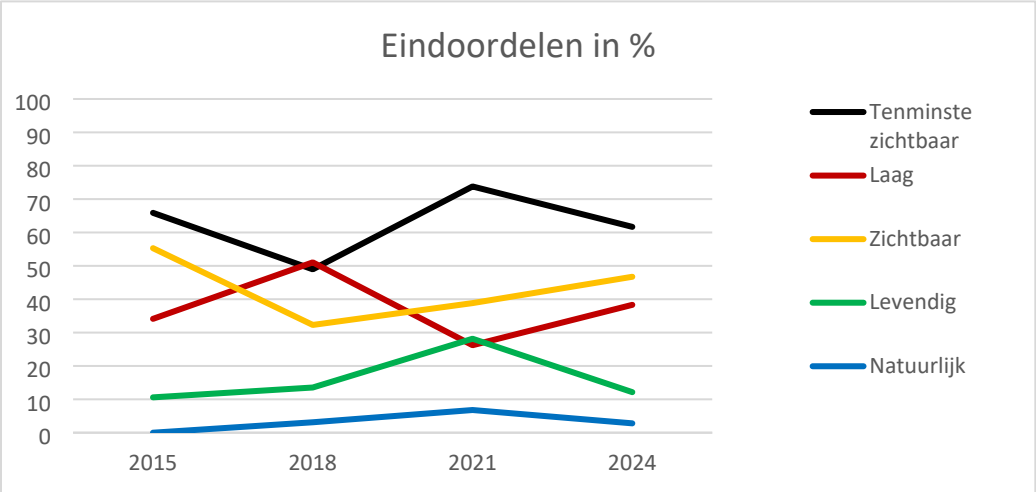
De Ecoscan brengt de ecologische waterkwaliteit op ruim honderd locaties in de gemeente Utrecht in beeld. De metingen vinden driejaarlijks plaats op initiatief van gemeente en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (hierna HDSR). Beide partijen maken ook onderdeel uit van een regionaal netwerk op het gebied van water en klimaatadaptatie.

Tijdens een Ecoscan onderzoekt een ecoloog: de plantengroei in het water en op de oever, de hoeveelheid zwerfvuil, de helderheid van het water en de bedekking van het wateroppervlak met algen en/of kroos. Het eindresultaat is een beoordeling die ‘laag’, ‘zichtbaar’, ‘levendig’ of ‘natuurlijk’ is. De Ecoscan is leidend voor de maatregelen die we samen met HDSR uitvoeren in het kader van het Programma Gezond Water. In 2024 is de Ecoscan voor de vierde maal uitgevoerd en de conceptresultaten zijn weergegeven in Figuur 3.6.1.

Bij de Ecoscan meten we niet de zwemwaterkwaliteit, die meten we alleen bij 11 locaties waarvan we weten dat er veel mensen zwemmen. De Ecoscan-resultaten van 2024 betreffen nog conceptresultaten en naar verwachting volgen er nog kleine wijzigingen. Voor de Ecoscan zijn in 2024 107 locaties bezocht, waarvan 103 gelijk aan 2021. De locaties zijn samen representatief voor al het oppervlaktewater in de gemeente. Daarmee geeft de Ecoscan een beeld van de ecologische waterkwaliteit van het oppervlaktewater in de gemeente voor het betreffende moment dat de Ecoscan is uitgevoerd.

Figuur 3.6.2 geeft de ontwikkeling van de Ecoscans over de periode 2015-2024. Hieruit blijkt dat het percentage van de meetpunten dat tenminste zichtbaar scoort over deze periode varieert tussen de 50 en 75%. De reden dat de scores kunnen fluctueren is dat de ecologische waterkwaliteit van het oppervlaktewater mede afhankelijk is van jaarlijks fluctuerende factoren. Zo kan het ene jaar bijvoorbeeld sprake zijn van een relatief koud jaar, terwijl bij de volgende Ecoscan er sprake is van een relatief warme droge periode. Dit heeft onder andere weer effect op de plantengroei en plantendiversiteit en daarmee ook op het eindbeeld. Desalniettemin is de ecoscan wel bruikbaar om langjarige trends in de waterkwaliteit in beeld te brengen. Het gemiddelde eindbeeld in 2024 is iets lager dan in 2021, maar hoger dan 2018. Evenals bij de vorige Ecoscans zijn de beperkte waterplantenbedekking en de beperkte plantendiversiteit een belangrijk belemmerend criterium, daarnaast was het doorzicht iets lager ten opzichte van 2021. Verder hebben veel wateren in Utrecht steile oevers en daardoor een minder goed ontwikkelde oevervegetatie. De komende periode volgt een nadere duiding van de Ecoscan-resultaten. In 2025 zijn we ook met HDSR vanuit het Programma Gezond Water gestart met de uitvoering van maatregelen om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Uitvoering van dit Programma is voorzien in de periode 2025-2028.

Figuur 3.6.2 Vergelijking eindoordeel Ecoscans periode 2015-2024

Figuur 3.6.2: Vergelijking eindoordeel Ecoscans 2015-2024, de resultaten uit 2024 betreffen nog conceptresultaten en naar verwachting volgen er nog kleine wijzigen.

3.7 Zwemwaterkwaliteit

Figuur 3.7.1 bacteriologische waterkwaliteit van de niet-officiële zwemlocaties

Bacteriologische waterkwaliteit van de niet-officiële zwemlocaties

Locatie	2024
De Munt	Goed
Oud Amelisweerd	Slecht
Musicalkade	Goed
Plas Veldhuizen	Uitstekend
Vikingrijn	Uitstekend
Veilinghavenkade	Aanvaardbaar
Steiger Ariënslaan	Uitstekend
Werkspoorhavenkade	Goed
Ruigenhoek	Goed
Neerlandiakade	Goed
Vecht	Slecht

Gemeente Utrecht

Figuur locaties waar de bacteriologische waterkwaliteit wordt gemeten

Utrecht kent drie officiële zwemlocaties, de Haarrijnseplas, plas Strijkviertel en de Voorveldsepolder. De zwemwaterkwaliteit op de officiële zwemlocaties wordt gemeten door het waterschap en door de provincie gepubliceerd op de website zwemwater.nl.

In de stad wordt echter ook volop gezwommen op niet-officiële zwemlocaties. Wij zijn als gemeente de locatiehouder en meten om die reden tijdens het zwemseizoen eens in de twee weken de zwemwaterkwaliteit. Het aantal locaties waar we meten is momenteel groter dan de locaties die we hebben onderzocht op de haalbaarheid van officieel zwemwater (Munt, Veilinghaven, Amelisweerd, Ruigenhoek en Werkspoorhaven). Dit komt omdat we voor de haalbaarheid van officieel zwemwater

conform de zwemwaterrichtlijn alleen de locaties hebben onderzocht waar sprake is van een structureel groot aantal zwemmers. We meten momenteel op wat meer locaties om alvast een beeld te hebben van de waterkwaliteit als het aantal zwemmers mocht toenemen.

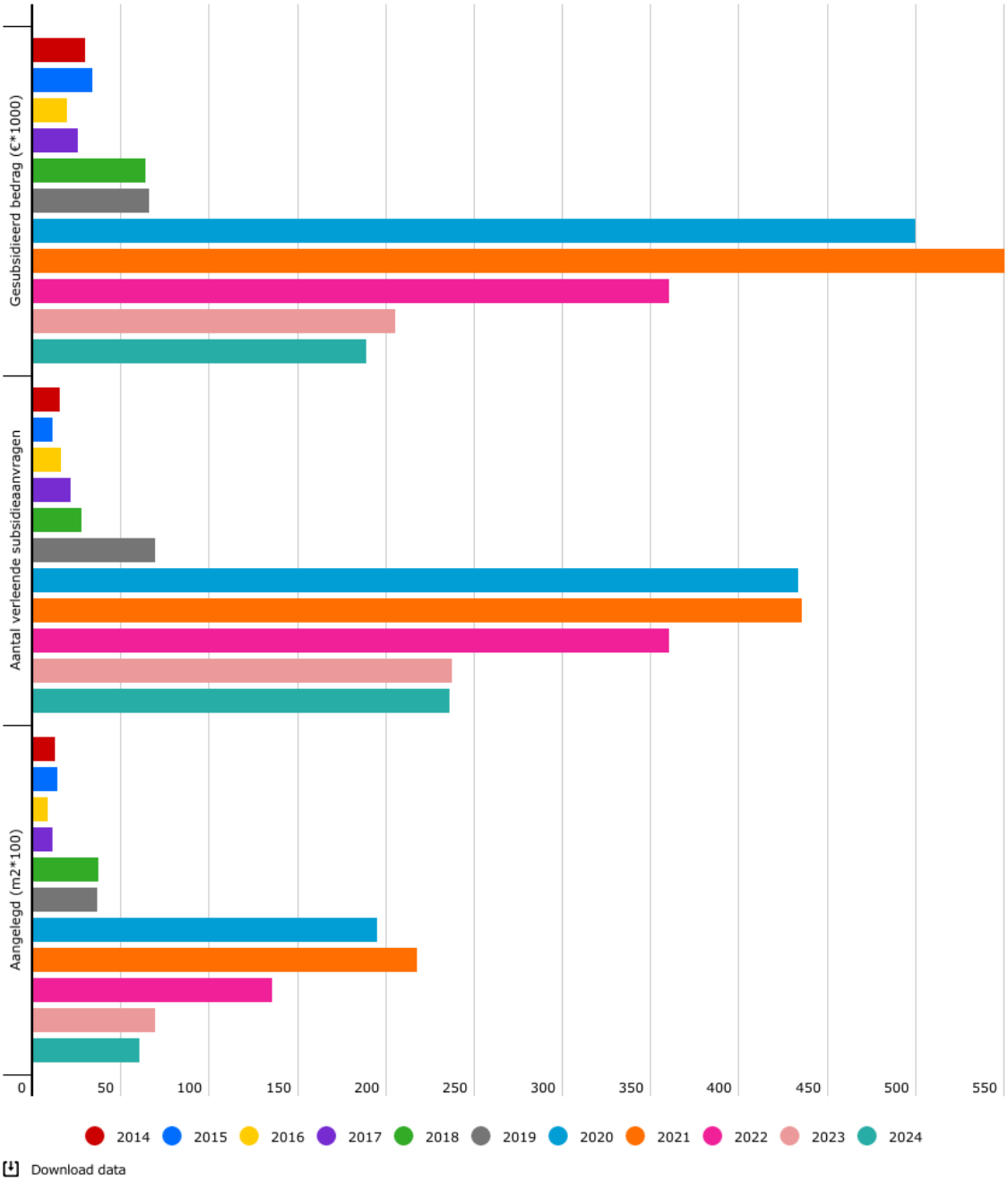
Voor de indeling van de zwemwaterkwaliteit hanteren we net als bij officieel zwemwater de methode uit de Europese Zwemwaterrichtlijn. De waterkwaliteit wordt bepaald op basis van de aanwezigheid van de bacteriën Escherichia coli (E. coli) en Intestinale enterococcen. Op basis van tweewekelijkse bacteriologische metingen over een periode van vier opeenvolgende zwemseizoenen wordt een kwaliteitsklasse toegekend: uitstekend, goed, aanvaardbaar en slecht. Omdat er nog niet op elke locatie vier jaar gemeten wordt, is de bacteriologische waterkwaliteit maar op 11 van de 13 niet-officiële zwemplekken bekend.

Op basis van de metingen scoren drie locaties, Plas Veldhuizen, Vikingrijn en de Steiger Ariënslaan, uitstekend. Bij vijf locaties is de kwaliteitsklasse goed op een locatie aanvaardbaar en op twee locaties slecht.

Een belangrijke bron van een bacteriologische slechte waterkwaliteit zijn uitwerpselen van mensen, honden en watervogels. Uitwerpselen van mensen kunnen in het water komen via de rioolwaterzuivering of via riooloverstorten. Bij hevige neerslag zuivert de rioolwaterzuivering minder goed en loopt het rioolstelsel over via de riooloverstorten. Dit effect is terug te zien bij de Kromme Rijn in Amelisweerd en de Vecht, watergangen waar beiden rioolwaterzuiveringen op lozen. De slechte zwemwaterkwaliteit wil niet zeggen dat deze altijd slecht is, maar wel dat bij hevige neerslag regelmatig de norm wordt overschreden. Het advies is dan ook altijd om kort na hevige neerslag niet te zwemmen in water waar rioolwaterzuiveringen of riooloverstorten op lozen, ook als uit onderstaand overzicht blijkt dat de kwaliteit goed of uitstekend is. Bij hevige neerslag zien we ook dat via afspoeling vanaf de oever uitwerpselen van honden en andere dieren in het water terecht kunnen komen.

3.8 Groene daken

Figuur 3.8.1 groene daken

Bron: gemeente Utrecht

De druk op openbare ruimte in stedelijk gebied is groot. Met groene daken is het op beperkte oppervlakte mogelijk de leefbaarheid te vergroten. Groene daken leveren op de onderstaande manieren een positieve bijdrage aan de omgeving:

- vermindering en vertraging van hemelwaterafvoer;

- reductie van de hittestress;
- kwaliteitsverhoging van de leefomgeving door vergroening;
- Biodiversiteit

Sinds 2009 heeft de gemeente Utrecht een subsidie om de aanleg van groene daken te stimuleren. De subsidieregeling groene daken is op 1 juli 2024 overgegaan in de subsidieregeling groenblauwe daken waarover de Raad per brief is geïnformeerd. De subsidie groenblauwe daken geldt voor de aanleg van groene daken op bestaande gebouwen, woningen, woonboten, maatschappelijke vastgoed, schuren en bijgebouwen. In 2024 zijn er 236 subsidieaanvragen voor een groen dak positief beoordeeld. Van de 236 subsidie aanvragen waren er 94 een verzamelaanvraag. Verzamelaanvragen zijn aanvragen met 2 of meer adressen in één subsidieaanvraag. Met de subsidie zijn er in 2024 350 gebouwen voorzien van één of meerdere groene daken (bijvoorbeeld de schuur en de aanbouw). In totaal is er meer dan één voetbalveld (6.031 m2) aan groene daken aangelegd met de subsidie. Het totale aantal aanvragen is vergelijkbaar met 2023. We zien wel dat het aantal aanvragen na de aanpassing van de subsidieregeling is toegenomen. Momenteel werken we aan een verbreding van de subsidieregeling zodat er meer groenblauwe maatregelen genomen kunnen worden met deze subsidie, op het hele perceel.

De aanvragen in 2024 betroffen vooral extensieve (sedum) – en biodiverse (kruiden en bloemen) groene daken. Er waren minder aanvragen voor intensieve groene daken. Dit zijn daken die worden ingericht als een volwaardige daktuin die bestaat uit planten, grassen, stuiken en eventueel bomen. Er is in 2024 voor 4940 vierkante meter aan extensieve groene daken, 1080 vierkante meter aan biodiverse groene daken en 11 vierkante meter aan intensief groen dak gerealiseerd. Op al deze daken kon gemiddeld 32 liter water per m^2 worden vastgehouden.

4. Groene leefomgeving

4.1 Inleiding

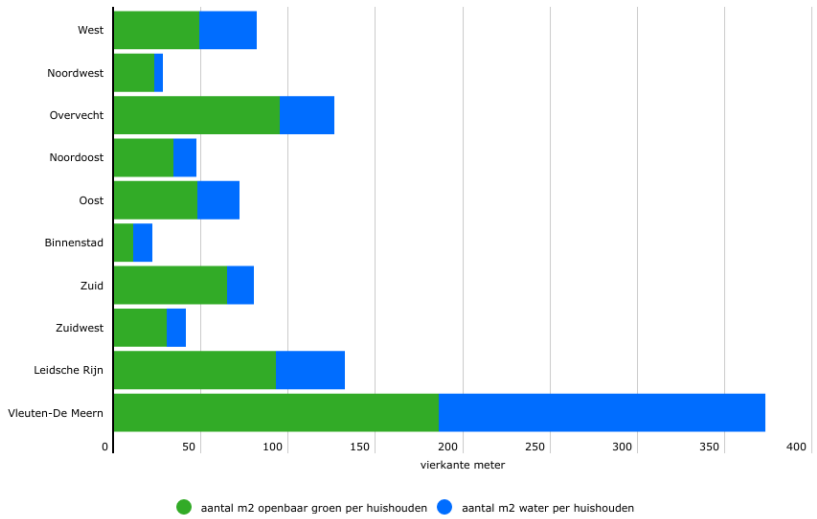
Een groene en klimaatbestendige leefomgeving, met een openbare ruimte die uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen, is essentieel voor een gezond stedelijk leven in Utrecht. De gemeente neemt zelf het voortouw in de noodzakelijke vergroening van de openbare ruimte en monitort de voortgang hiervan. Tegelijkertijd heeft de gemeente minder invloed op de keuzes die bewoners en eigenaren maken voor hun tuinen, terreinen, gebouwen en daken, zoals het gebruik van tegels, verharding, bomen of groen. De beschikbare informatie hierover is beperkt en niet altijd openbaar toegankelijk. Daarom zet de gemeente in op bewustwording door bewoners en eigenaren te informeren, het verwijderen van verharding te vergemakkelijken en subsidies voor groene daken aan te bieden. Waar mogelijk werken gemeente en bewoners samen aan initiatieven.

Om een betere balans te creëren tussen stedelijke verdichting en groene ruimtes, zet de gemeente in op een ‘Schaalsprong Groen’. Dit houdt in: meer groen in buurten, extra parken en groenblauwe verbindingen, versterking van de groene structuren vanuit het buitengebied en uitbreiding van het groen rondom de stad. Buurten en wijken verschillen in hun stedenbouwkundige opzet, met variërende groottes van tuinen, mate van verharding en bebouwing, en verschillen in de hoeveelheid openbaar en privaat groen. De focus van vergroening en klimaatadaptatie ligt vooral op groenarme buurten en wijken die kampen met hittestress en gezondheidsachterstanden. We maken werk met werk bij het vergroenen van de openbare ruimte om zo efficiënt mogelijk met de gemeentelijke middelen om te gaan.

Op langere termijn zal deze vergroening de verdeling van de openbare ruimte per wijk (figuur 4.2) beïnvloeden en moet een toename van het totale groene oppervlak en het bomenbestand zichtbaar worden. Door samen te werken met particuliere eigenaren kan de gemeente een aanzienlijke bijdrage leveren aan een groene en biodiverse leefomgeving, waarin kwalitatief hoogwaardig groen altijd binnen handbereik is.

4.2 Openbare ruimte per wijk 2024

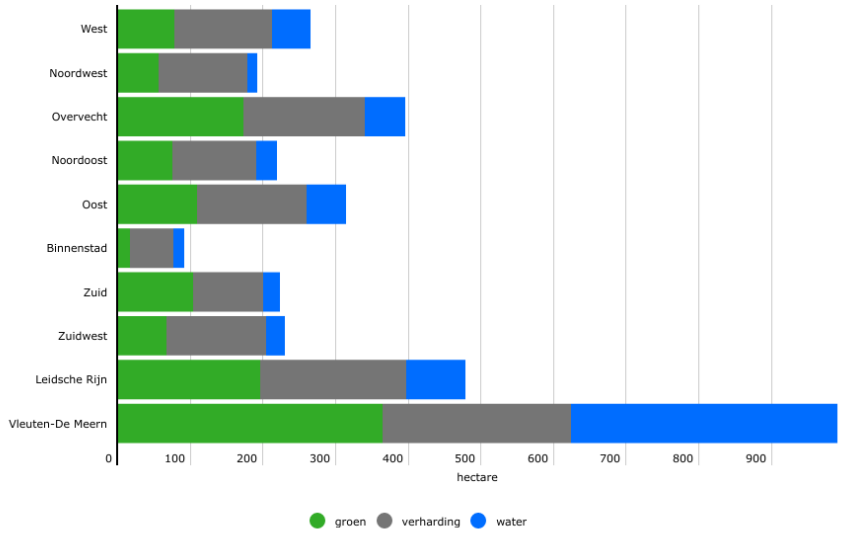
Aantal m2 openbaar groen en water per huishouden per wijk

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Verdeling openbare ruimte per wijk

Download data

De totale oppervlakte van het grondgebied van Utrecht binnen de gemeentegrenzen is ruim 9.900 hectare. Hiervan is 3.394 hectare openbare ruimte (exclusief landgoederen) in gemeentelijk beheer; 43% verharding (1.445 hectare); 36% groen* (1.234 hectare) en 21% water (715 hectare). In dit overzicht is ook het water dat niet in beheer is van de gemeente meegenomen, met uitzondering van het Amsterdam-Rijnkanaal.

In 2024 zijn circa 1.025 nieuwe park- en straatbomen toegevoegd aan het gemeentelijk beheersysteem. Dit betreft bomen die zijn geplant op plekken waar geen bomen stonden. Daarnaast is er 3,7 hectare nieuw openbaar groen opgenomen in het gemeentelijk beheersysteem in 2024. Deze

manier van rapporteren betekent dat het kan zijn dat de nieuwe bomen en m2 groen al eerder zijn aangeplant, bijvoorbeeld in 2022 of 2023, maar pas in 2024 aan het beheersysteem zijn toegevoegd

Van het openbaar groen in gemeentelijk beheer (exclusief landgoederen) is 47 % natuurlijk beheerd groen**.

> **Groen op de landgoederen**
> Het groen dat we beheren op de landgoederen beslaat een oppervlakte van 97 hectare. Hiervan ligt 17 hectare op het grondgebied van Utrecht. Het grootste deel 80 hectare ligt op het grondgebied van de gemeente Bunnik, terwijl de gemeente Utrecht eigenaar is van de landgoederen.

Ten opzichte van vorig jaar is het areaal openbaar groen in gemeentelijk beheer (exclusief de landgoederen) met 4 hectare afgenomen van 1238 naar 1234 hectare. Een belangrijke oorzaak is dat in 2024 het areaal hagen is omgezet van vierkante meters (oppervlakte) naar strekkende meters (lengte) in het beheersysteem. Zonder deze wijziging zou het areaal openbaar groen met 2 hectare zijn toegenomen (1240 hectare). Het aantal hectare groen in gemeentelijk beheer in de wijk varieert sterk tussen de verschillende Utrechtse wijken. De binnenstad, met de dichte bebouwing, heeft het minste groen (16 hectare) en Vleuten de Meern met 364 hectare het meest.

Areaal openbare ruimte verandert voortdurend in omvang en samenstelling
Het areaal openbare ruimte varieert door de tijd in omvang en in samenstelling (verharding, groen, water). Soms blijft een deel van het areaal openbare ruimte onveranderd; wanneer een bedrijfspand wordt gesloopt en vervangen wordt door een appartementencomplex. Ook kan het voorkomen dat de openbare ruimte toeneemt doordat de gemeente eigenaar wordt van een terrein dat bijvoorbeeld in eigendom was van Rijkswaterstaat. Daarnaast kan de omvang van de openbare ruimte toenemen wanneer een weiland aan de rand van de stad wordt ontwikkeld tot een nieuwe woonwijk. Ook binnen het areaal openbare ruimte treden veranderingen op: zo kan een brede stoep worden versmald waardoor er ruimte ontstaat voor nieuw groen. Anderzijds kan er groen verloren gaan door het verbreden van een fietspad.

Het openbaar groen in gemeentelijk beheer gerelateerd aan het aantal huishoudens, is de Binnenstad de minst groene wijk van Utrecht met 11 m^2 openbaar groen per huishouden. Vleuten-De Meern is de meest groene wijk met 186 m^2 groen per huishouden. Het gemiddelde in Utrecht is 63 m^2 groen per huishouden. Dit is een lichte daling (één m^2 groen /huishouden) ten opzichte van 2023.

Het totale oppervlak aan water binnen de gemeentegrens van Utrecht is, exclusief het Amsterdam-Rijnkanaal, 715 hectare. In Utrecht is gemiddeld 36 m^2 water per huishouden. In Vleuten-De Meern hebben huishoudens de meeste vierkante meters water tot hun beschikking (187 m^2). In de wijken Noordwest (5 m^2), Binnenstad (10 m^2) en Zuidwest (11 m^2) is dit het minste.

Het totaal van openbaar groen en water per huishouden is in 2024, 99 m^2 per huishouden. Het aantal huishoudens in Utrecht is toegenomen (861 huishoudens). Dit is een afname van 1 m^2 ten opzichte van 2023. De trend in de afgelopen jaren is: 107 m^2 (2019), 106 m^2 (2020 en 2021), 103 m^2 in 2022 en 100 m^2 in 2023.

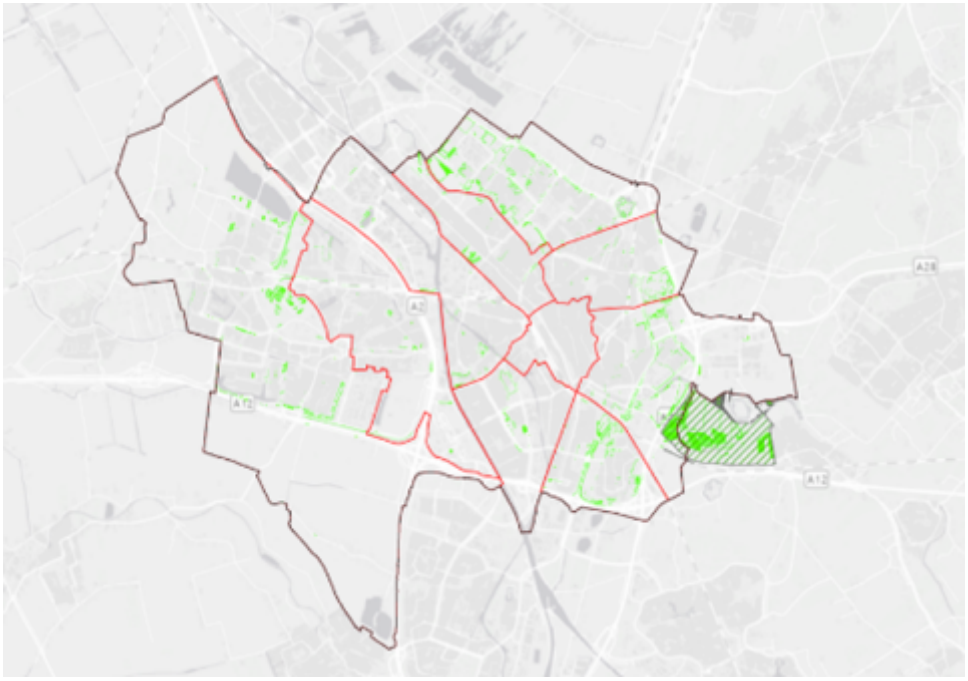
** Het gaat om openbaar groen in beheer bij de gemeente. Particuliere tuinen en landbouwgrond zijn hier dus niet in opgenomen. Ook groen dat in beheer is van scholen, sportverenigingen, recreatieschap, Rijkswaterstaat, NS, waterschappen, volkstuinen, etcetera zijn hier niet in opgenomen.*

*** Het gaat om openbaar groen met hoge natuurwaarden zoals hooilanden, ruigten, stinzeplanten, gras met stinzenbollen en bosplantsoenen.*

**** Er zit altijd een zekere vertraging tussen de aanplant, de overdracht naar de beheerorganisatie en de uiteindelijke registratie in het beheersysteem. We kunnen pas rapporteren over nieuw groen en nieuwe bomen, in beheer bij de gemeente, als deze zijn verwerkt in het systeem. Voor monitoringsdata sluiten we zoveel mogelijk aan bij de bestaande datasystemen van de gemeente.*

4.3 Bos en bomen

Figuur 4.3.1 hectare bos en bosplantsoenen in beheer van de gemeente Utrecht

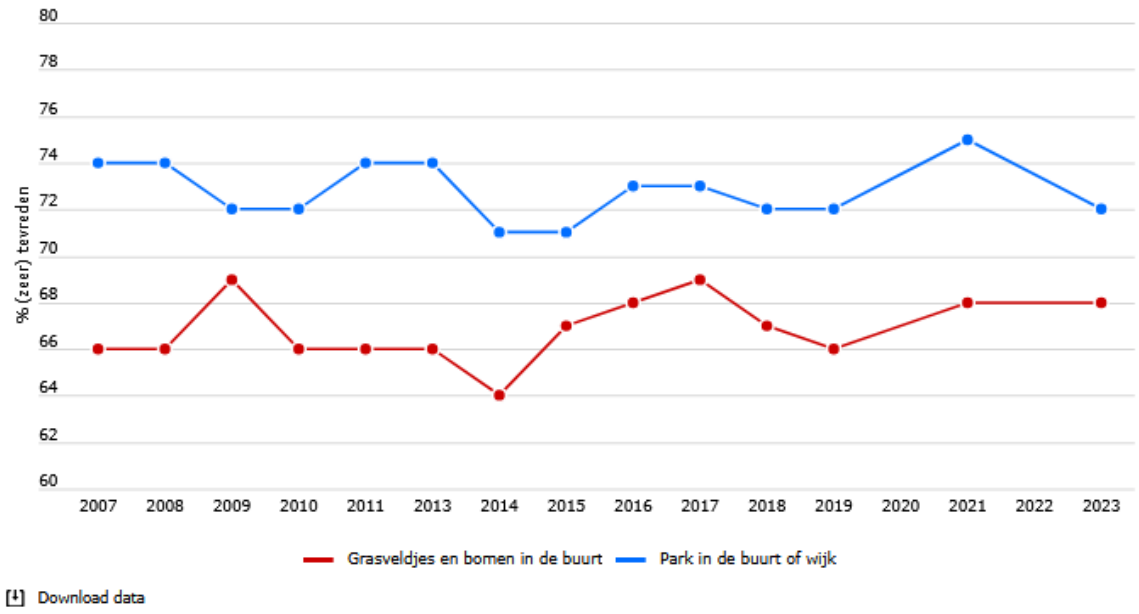

De gemeente Utrecht beheert circa 190 hectare bos en bosplantsoen. De landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen zijn gearceerd weergegeven. De landgoederen zijn van de gemeente Utrecht maar liggen deels op het grond gebied van de gemeente Bunnik.

In 2024 is de gemeente Utrecht verantwoordelijk voor het onderhoud van circa 135.000 gemeentelijke park-, laan- en straatbomen. Dit is een toename van circa 1.000 bomen ten opzichte van 2023. Daarnaast beheert de gemeente ruim 190 hectare bos en bosplantsoen. Hiervan is bijna 65 hectare bos op de landgoederen waarvan een groot deel, bijna 54 hectare bos buiten de gemeentegrens ligt op het grondgebied van de gemeente Bunnik; (zie ook toelichting bij: 21. Openbare ruimte per wijk)

Naast de park- en straatbomen heeft de gemeente bos en bosplantsoen in beheer. Op deze locaties worden alleen de grotere bomen geregistreerd vooral met oog op de boomveiligheid. Jonge bomen en bomen die verder van de paden af staan worden dus niet geregistreerd. Er zijn daar dus nog veel meer bomen en daarom tellen we daar de oppervlakte van bos en bosplantsoen en geen individuele bomen. Er zit tijd tussen het aanplanten van een boom en het opnemen van de boom in het groenbeheersysteem. Dat geldt ook voor een gekapte boom. Als bijlage bij dit rapport vindt u een gedetailleerd verslag van de ontwikkeling van het gemeentelijk bomenbestand per subwijk. Op deze online kaart Bomenbelans 2024 zijn alle park- en straatbomen (inclusief laanbomen op de landgoederen) te zien die door ons worden beheerd. Ook worden de bos en bosplantsoenen op deze kaart getoond.

4.4 Tevredenheid groen

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, in 2020, 2022 en 2024 is er geen enquête geweest

Figuur 4.4.1 Tevredenheid groen en parken (weergave tussen 60% en 80%)

In 2023 is 72% van de Utrechters (zeer) tevreden over het park in de wijk of de buurt. In 2021* was dit 75% wat aangeeft dat de waardering voor het groen in de stad relatief stabiel is. In Vleuten-De Meern (84%) en Oost (84%) zijn inwoners hier het meest tevreden over. Zuidwest heeft het laagste aandeel (58%) tevreden bewoners. In alle wijken is het aandeel (zeer) tevreden bewoners hoger dan in Zuidwest. De tevredenheid over parken schommelt vanaf 2007 tussen de 71% en 74%. Daarnaast is ongeveer twee derde (68%) van de Utrechters (zeer) tevreden over het groen (zoals grasveldjes en bomen) in de buurt. In 2021* was dit ook 68%. Vanaf 2007 schommelt het aandeel (zeer) tevreden Utrechters tussen de 64% en 69%. In Vleuten-De Meern (79%) Overvecht (78%), Zuid (77%), en Oost (77%) zijn bewoners in 2023 het meest tevreden over het groen in hun buurt. In Zuidwest (53%), Binnenstad (56%) en Noordwest (58%) is dit aandeel het laagst. In deze wijken is het aandeel ook gedaald ten opzichte van 2021.

** Er zijn geen gegevens over 2020, 2022 en 2024 omdat de enquête tweejaarlijks is.*

5. Natuur – de Utrechtse 30

5.1 Inleiding

Indicatoren Utrechtse biodiversiteit ‘Utrechtse 30’

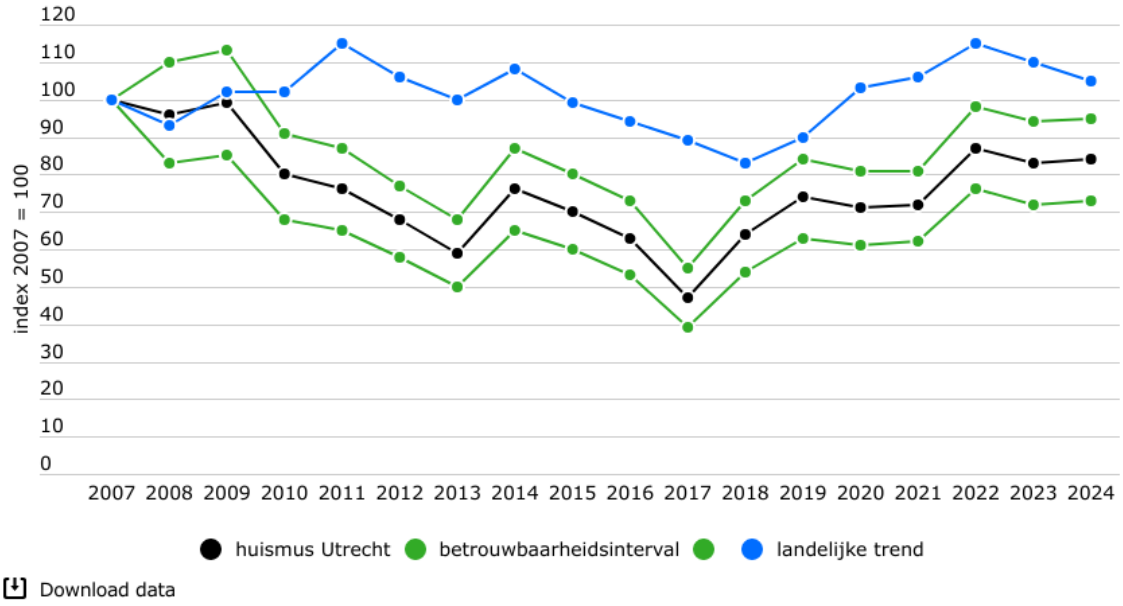
De gemeente volgt de Utrechtse biodiversiteit aan de hand van 30 soorten (raadsbrief 5 oktober 2021). Het zijn soorten waarvan de trend deels de effecten van onze beheerinspanningen en ruimtelijke strategie op biodiversiteit zichtbaar maakt en die gezamenlijk het brede spectrum van biotopen (bos, water, grasland, steen etc.) omvatten. De huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zijn de soorten waar wij voorgaande jaren ook over rapporteerden. De extra soorten voor 2024 zijn de paddenstoel, eekhoorn, das, rugstreeppad, konijn, otter en weidebeekjuffer

Niet alle 30 soorten komen jaarlijks terug in het duurzaamheidsverslag vanwege de tijdinspanning die dit kost en de kosten die ermee gemoeid zijn.

.

5.2 Huismus

Figuur 5.2.1 trend huismus in Utrecht en landelijk sinds 2007

Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon & CBS, www.sovon.nl en de stadsvogelvrijwilligers

De huismus is een vogelsoort die hoort bij de stad. De vogel heeft struiken nodig voor het vinden van voedsel en het verstoppen voor roofdieren. Het verstenen van tuinen en het verdwijnen van groene plekken is een reden voor afname van het aantal huismussen. De huismus maakt zijn nest onder dakpannen of in kieren en gaten in gebouwen. Deze nestplekken kunnen verdwijnen met renovaties of isolatie-werkzaamheden.

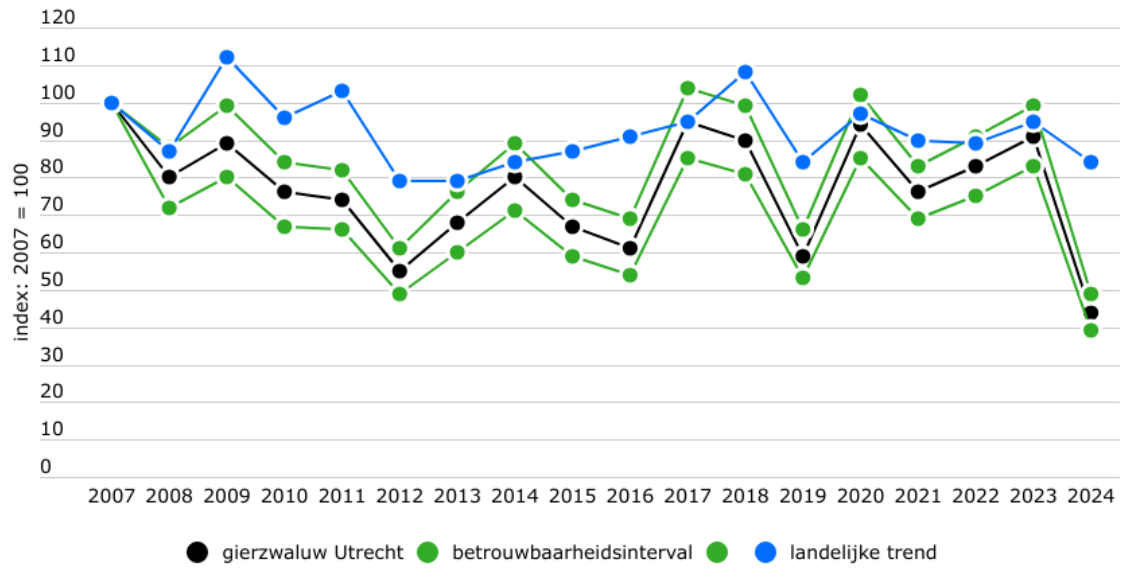
Vrijwilligers tellen voor het Meetnet Urbane Soorten (MUS) alle stadsvogels. De huismus vertoont een matige afname ten opzichte van 2007. Dit komt overeen met de landelijke trend. Ogenschijnlijk is er vanaf 2017 weer een stijgende lijn te zien. Mogelijk duidt dit op een herstel van de populatie. De komende jaren moet blijken of dat een lange termijn trend is.

Bron: Saxifraga.nl, fotograaf: Luc Hoogestein

5.3 Gierzwaluw

Figuur 5.3.1 trend gierzwaluw in Utrecht en landelijk sinds 2007

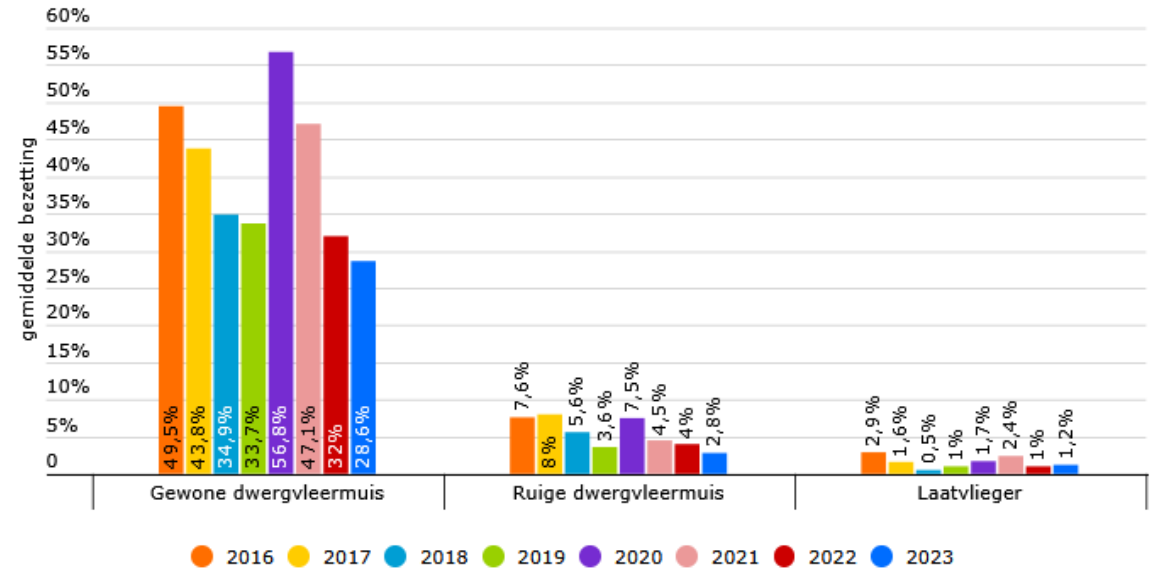
Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon & CBS, www.sovon.nl en de stadsvogelvrijwilligers

De gierzwaluw is voor zijn voortbestaan afhankelijk van nestplekken in gebouwen. Deze vogel brengt zijn hele leven door in de lucht. Alleen voor het broeden verlaat deze vogel het luchtruim. Gierzwaluwen zijn redelijk trouw aan de nestplekken waar zij voorgaande jaren hebben gebroed.

De trend voor de gierzwaluw in Utrecht is een matige afname volgens Sovon. De landelijke trend is ook een matige afname. De oorzaak van de uitschieter naar beneden van 2024 in niet bekend. Het kan een waarnemerseffect zijn. Bijvoorbeeld dat er minder tellingen zijn gedaan of door minder ervaren vrijwilligers. De komende jaren moet duidelijk maken of we echt met een daling van de populatie te maken hebben of dat dit een meetkundige afwijking is. Er zijn geen signalen gekomen van de vrijwilligers dat er minder bezette nesten zijn.

5.4 Gewone dwergvleermuis

Figuur 5.4.1 gemiddelde bezetting van vleermuissoorten in de onderzochte VleerMUS-routes

Download data

Bron: zoogdiervereniging

De gewone dwergvleermuis is een vleermuis die overal voorkomt in Nederland en ook het vaakst gezien wordt in Utrecht. Overwinteren doen ze in winterslaap in de Inktpot en enkele andere hoge gebouwen in de stad. Als ze hun jongen grootbrengen vinden we de zogenaamde kraamgroepen vooral in de buurt van grote parken en wateren waar veel voedsel (insecten) aanwezig is. Sloop, verbouwings- en isolatiemaatregelen kunnen ervoor zorgen dat het aantal verblijfplaatsen in de stad afneemt.

Om de voor- of achteruitgang van stadsvleermuizen te volgen is het meetnet VleerMUS in 2016 opgestart. De routes van dit meetnet zijn in 2023 voor het achtste jaar gefietst. Ook in 2023 is het gelukt om het maximum aantal routes voor het meetnet te fietsen.

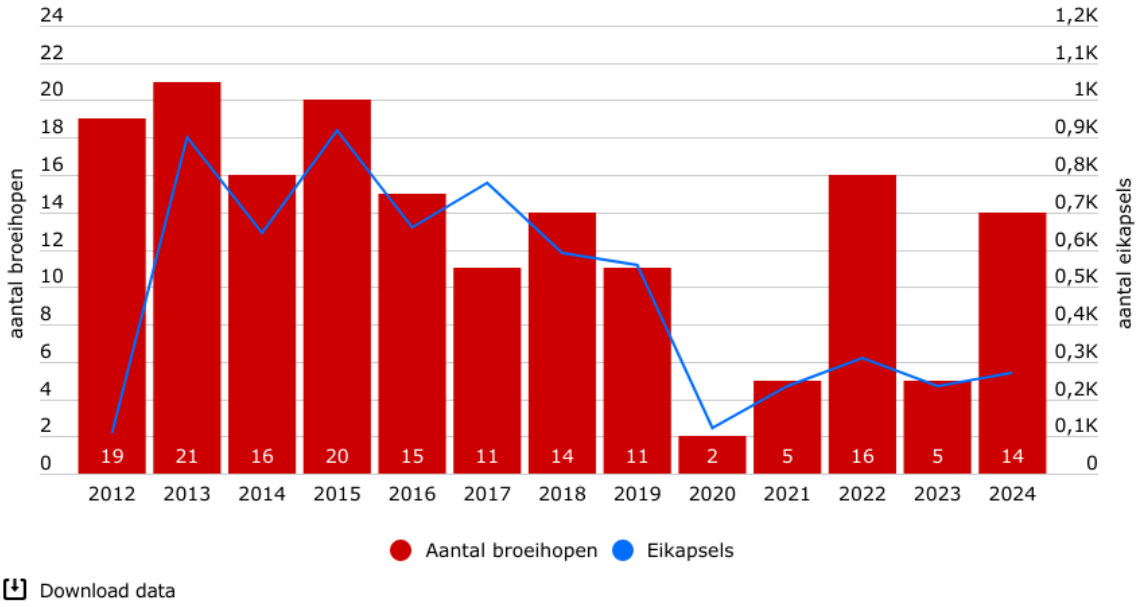
Toch is deze reeks resultaten te kort om er een statistische analyse van te maken.

Bron: Pexels.com, fotograaf Maximilian Ruther

5.5 Ringslangen

Figuur 5.5.1 trend ringslang

Bron: gemeente Utrecht

Dit is een overzicht van het aantal aangelegde ringslangbroeihopen (bij sommigen worden de eikapsels wel geteld en bij sommigen niet) en het aantal eikapsels per broeihoop. Het aantal eikapsels per broeihoop is de afgelopen 4 jaar redelijk stabiel gebleven. In 2024 zijn in 8 van de 14 broeihopen de eikapsels geteld. De ringslang is een kenmerkende soort van waterrijke gebieden, natuurlijke parken en landgoederen aan de oost- en noordkant van de stad. De ringslang leeft van amfibieën en vissen. In zijn leefomgeving is het dan ook belangrijk dat er kleine wateren en natuurlijke oeverbegroeiingen aanwezig zijn. Zeker zo belangrijk is de aanwezigheid van locaties waar de ringslang kan overwinteren en zijn eieren kan afzetten. De dieren overwinteren in (dieren)holen, onder boomstammen, in taluds en andere droog gelegen, vorstvrije locaties.

De ringslang zet haar eieren af op locaties met (natuurlijke) broei: mesthopen, composthopen en rottend organisch afval. Dergelijke locaties zijn kwetsbaar: ze worden door mensen gebruikt en wanneer niet bekend is dat er ringslangen in voortplanten kunnen de eieren worden verstoord of vernield. Om de voortplanting van ringslangen beter te beschermen, te stimuleren en bovendien goed te kunnen monitoren worden in Utrecht broeihopen aangelegd en het aantal eikapsels jaarlijks geteld. De ringslang komt in de gemeente Utrecht voor in de oost- en noordrand van de stad. Ten westen van het Amsterdam Rijnkanaal zijn geen populaties bekend.
Voor de opbouw van de broeihopen is de gemeente afhankelijk van vrijwilligers. Daarom wisselt het aantal opgebouwde broeihopen per jaar.
De broeihopen die goed gebruikt worden door de ringslangen liggen op plekken waar de omstandigheden al lange tijd stabiel zijn; waar er weinig verstoring is door mensen, honden of andere recreatie; waar weinig predatiedruk is door bijvoorbeeld ratten en waar de broeihopen al lange tijd op dezelfde plek worden opgebouwd.

Fotograaf: Floris Brekelmans

5.8 Rugstreeppad

De rugstreeppad is een amfibieënsoort die vooral voorkomt in pioniermilieus. Ze legt in het voorjaar eieren in ondiep snel opwarmend water met weinig vegetatie. In Utrecht is de soort al langere tijd bekend uit de omgeving van de Haarrijnse Plas en de golfbaan Haarzuilens. Daarnaast is de soort bekend uit de omgeving van de Nedereindse Plas. In 2024 ook waarnemingen uit deze twee gebieden bekend. De verspreiding van de soort is stabiel.

5.9 Weidebeekjuffer

De weidebeekjuffer is een libellensoort die schoon stromend water nodig heeft. In Utrecht komt de soort voor langs de Kromme rijn, de stadswateren in de binnen stad en de vecht. De soort vertoont zwerfgedrag en wordt daarom ook op andere plekken in de stad gevonden. De verspreiding van de soort is stabiel.

Bron: Saxifraga.nl, fotograaf: Tim Termaat

5.10 Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos. Daarnaast ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Ze komen ook in bebouwd gebied voor als er voldoende voedsel beschikbaar is. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos met naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar. In Utrecht leven ze in oudere parken, volkstuinen en begraafplaatsen. Vooral in het oosten van Utrecht, waar ze leven op de grens van een groot verspreidingsgebied van Amelisweerd en de Utrechtse Heuvelrug. Ook leven eekhoorns in de bossen van Landgoed Oud-Zuilen en Haarzuilens. De populatie is het best in beeld te brengen door in de winter naar nesten te zoeken. Er zijn geen exacte aantallen bekend; naar schatting leven er 20-50 eekhoorns in Utrecht.

5.11 Konijn

Het konijn leeft voornamelijk op de hogere gelegen zandgronden in de stad. Dat zijn bijvoorbeeld taluds van snelwegen en spoorwegen, forten, opgespoten terreinen en industrieterreinen. Daar maakt het konijn burchten in dichte struikvegetaties. Belangrijk is dat rond de burchten grazige vegetaties aanwezig zijn. Aanwezigheid van konijnen kan makkelijk worden vastgesteld aan de hand van de ronde keutels en kort begraasd gras. Het konijn verliest leefgebied als gevolg van woningbouw (o.a. Merwedekanaalzone, Leeuwensteyn, Haarrijn) en verdichting van de stad.

5.12 Das

Fotograaf: Arthur Hoffmann

De das leeft in Utrecht in het buitengebied langs de noord- en oostzijde van de stad. Binnen de gemeentegrens is momenteel één permanent bewoonde burcht bekend in het talud van de A27. Daarnaast liggen in het door ons beheerde gebied Amelisweerd – Rijnauwen drie bewoonde burchten. Andere burchten zijn onder meer bekend uit de omgeving van Fort Ruigenhoek, de Hoogekampse Plas en Fort Vechten. Momenteel leven ongeveer 20-25 dieren in de noordelijke en oostelijke stadsrand.

5.13 Paddenstoel

In 2024 is een aantal parken en andere “groene elementen” onderzocht op het voorkomen van paddenstoelen. Paddenstoelen kunnen in belangrijke mate bijdragen aan de biodiversiteit van een locatie, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan (vooral het juiste beheer). De parken die mycologisch gezien hoog scoorden waren het Julianapark, het Wilhelminapark, de Maliebaan en het eikenlaantje bij het Vechtzoompark. Deze plekken hebben vooral waarde vanwege de ectomycorrhiza vormende paddenstoelen op rivierklei. Daarnaast zijn twee terreinen van belang door het voorkomen van zeldzame schraalgraslandpaddenstoelen: de Helweide (Amelisweerd) en de Zilveren Schaats.

Ook zijn op vijf locaties in de berm geplaatste boomstammen onderzocht in als groeiplaats voor aan hout verterende paddenstoelen. Dit blijkt een interessante groeiplaats te zijn. Er werd zelfs een nieuwe paddenstoelensoort voor Nederland ontdekt: de gouden gaatjeszwam.

Fotograaf: Peter-Jan Keizer

5.14 Otter

De otter is nog niet in Utrecht waargenomen. Hij wordt wel steeds vaker waargenomen in de omgeving.

5.15 Natuur inclusief bouwen

Voor natuurinclusief bouwen is de gemeente verplicht om te monitoren. Dit is een taak die voortvloeit uit het Omgevingsprogramma van de Provincie, specifiek het soortenmanagementplan (SMP) waarvoor de provincie een gebiedsontheffing heeft verleend aan de gemeente (zie het omgevingsprogramma Faunabeleid en monitoring). Om hieraan te voldoen monitoren we de gebouw bewonende soorten: gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis. En we houden bij waar nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Daarvoor schaft de gemeente in 2025 een SMP-registratiesysteem aan. Hierin kunnen alle nieuw aangelegde verblijfplaatsen bijgehouden en gemonitord worden.

6. Groene leefomgeving: Invasieve exoten

6 Invasieve exoten

Invasieve exoten kunnen zowel planten als dieren zijn en zowel op het land als in het water voorkomen. Exoten komen van nature niet in Nederland voor en daarom noemen we deze soorten exoot (uitheems). Voorbeelden van invasieve exoten zijn de Aziatische duizendknoop, de Reuzenberenklauw en de Amerikaanse Rivierkreeft. Uitheemse soorten kunnen door verspreiding en vestiging in Nederland de inheemse soorten overwoekeren en daarmee de biodiversiteit aantasten.

Het is niet te voorkomen dat invasieve exoten zich binnen onze gemeentegrens vestigen. Wel is het zeer onwenselijk dat ze schade aanrichten aan de biodiversiteit en onze ecosystemen. Vroegtijdig en actief ingrijpen is daarom noodzakelijk om verspreiding en eventuele schade te voorkomen en te beperken. De bestrijding van invasieve plantexoten is een vast onderdeel van de reguliere werkzaamheden in groen- en wateronderhoud van de gemeente Utrecht. De bestrijding van invasieve exoten in het water is een verantwoordelijkheid van waterschappen en gemeente afhankelijk van de beheersituatie. Ook de provincie Utrecht zet zich in om de verspreiding en vestiging van nieuwe invasieve exoten tegen te gaan.

We bestrijden een aantal invasieve exoten:

- De Japanse duizendknoop, Sachalinse duizendknoop en Boheemse duizendknoop bestrijden we, omdat deze soorten extreem invasief zijn. De Aziatische duizendknopen verspreiden zich met name door menselijk handelen. Locaties waar Aziatische duizendknopen voorkomen worden van april tot en met september, afhankelijk van de groeilocatie, een aantal keer gemaaid om deze planten uit te putten.
- De Reuzenberenklauw bestrijden we, omdat deze gezondheidsklachten voor mensen kan opleveren. Daarnaast is de Reuzenberenklauw opgenomen in de Europese verordening ‘Invasieve Uitheemse soorten’. Dit betekent dat we de soort actief moeten bestrijden. De Reuzenberenklauw verspreidt zich door verwaaiend zaad. We maaien de Reuzenberenklauw daarom tweemaal per jaar, als deze in bloei komt. Hierdoor voorkomen we zaadvorming en verdere verspreiding. We gebruiken sinds 1992 geen chemische bestrijdingsmiddelen meer in de openbare ruimte van de gemeente Utrecht.

De groeilocaties van invasieve exoten zijn vastgelegd op kaarten. Deze kaarten werken we gedurende het groeiseizoen bij, waarbij we eventuele nieuwe locaties toevoegen. In 2024 hebben we een belangrijke inhaalslag gemaakt om de locaties van invasieve soorten beter in kaart te brengen. Dit heeft geleid tot een toename van het aantal geregistreerde groeilocaties. Het aantal locaties waar de Reuzenberenklauw voorkomt is gestegen naar 167. Dit is een stijging ten opzichte van de 145 locaties in 2023. Ook het aantal locaties van de Aziatische duizendknoop is toegenomen naar 275, in vergelijking met 135 locaties in 2023. Hoewel het aantal locaties door de nieuwe manier van registreren is gestegen, zien we tegelijkertijd een afname in het aantal vierkante meters waar deze soorten voorkomen. Met deze nieuwe werkwijze en de actualisatie van onze gegevens kunnen we gericht blijven werken aan het beperken van de impact van invasieve exoten binnen onze gemeente. Wat betreft de bestrijding van invasieve exoten in het oppervlaktewater werkt de gemeente intensief samen met het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (hierna HDSR). Dit doen we onder andere vanuit het Programma Gezond Water. Met dit programma voeren we tot en met 2028 in de hele stad verschillende maatregelen uit om de waterkwaliteit te verbeteren. Onderdeel hiervan zijn ook maatregelen voor bestrijding van de invasieve exoten. Op de volgende locaties is bestrijding van invasieve exoten in het water uitgevoerd:

- In Leidsche Rijn, Vleuten de Meern, de Minstroom is op meerdere plaatsen de invasieve exoot Ongelijkbladig Vederkruid aanwezig. Deze woekerende waterplant is niet alleen een bedreiging voor de biodiversiteit in het water, maar kan ook nadelig zijn voor de aan- en afvoer van water. In 2023 is door HDSR en de gemeente Utrecht samen een pilot in de Eschersingel uitgevoerd. In deze pilot zijn na de baggerwerkzaamheden inheemse soorten uitgezet en een aangepast maairegime is toegepast. In 2024 zijn de kleinere watergangen extra gemaaid, te weten drie keer in plaats van twee keer per jaar.
- De Waterwaaier (Cabomba) is een andere invasieve exoot die eerder is aangetroffen in het oppervlaktewater in de Minstroom en bij de Zilveren schaats. HDSR monitort het voorkomen en zorgde voor de verwijdering van de Waterwaaier in 2022. Bij het verwijderen heeft HDSR ervoor gezorgd dat er geen plantenresten achterbleven, omdat die anders weer kunnen gaan uitgroeien. Vooralsnog is er geen nieuwe groei ontdekt en daarmee lijkt deze bestrijding succesvol geweest.
- Een andere invasieve dier-exoot die voor veel overlast zorgt is de Amerikaanse Rivierkreeft. Deze zoetwaterkreeft kan het ecologisch evenwicht in het water verstoren doordat de kreeft waterplanten opeet en de grond omwoelt. Gevolg hiervan is een troebel water zonder begroeiing. Naar een effectieve bestrijding doen HDSR en de provincie onderzoek. De gemeente Utrecht volgt het onderzoek van deze partijen. Tot op heden is er landelijk geen effectieve bestrijding van deze rivierkreeften voor handen.

Figuur - Japanse duizendknoop, Fallopia japonica, Saxifraga-Peter Meininger

7. Dierenwelzijn

7.1 Inleiding

Uitgangspunten dierenwelzijnsbeleid
Het dierenwelzijnsbeleid is in 2019 vastgelegd in de nota Dierenwelzijn.
Voor het dierenwelzijnsbeleid zijn er twee uitgangspunten:

- We continueren de inzet van maatregelen aan het begin van de keten bij bouwen, wonen, openbare ruimte en infrastructuur.
- De focus van het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente ligt op datgene waar de gemeente controle of invloed op heeft. Daar waar de gemeente geen maatregelen kan nemen of beïnvloedingsmogelijkheden heeft, maar wel zaken wil veranderen of verschil denkt te kunnen maken, gaan we in gesprek.

Gevonden hulpbehoevende dieren
Gemeenten hebben de wettelijke taak om gevonden hulpbehoevende gehouden dieren op te vangen. Utrecht kiest ervoor om opvang en vervoer van alle hulpbehoevende dieren uit de gemeente Utrecht - zowel wilde als gehouden dieren – structureel te regelen met een organisatie die reeds een sterke rol heeft in deze activiteit. Momenteel heeft de gemeente een contract met de Dierenbescherming. Naast het organiseren van vervoer en opvang, geeft de Dierenbescherming ook advies bij specifieke dierenwelzijnsvragen vanuit de gemeente. Op 1 augustus 2024 liep de overeenkomst af. We zijn een nieuw contract aangegaan voor de komende 4 jaar tot en met 31 december 2028 met de Dierenbescherming en ketenpartners. Dit contract zorgt voor de continuïteit van vervoer en opvang van gevonden dieren.

De Dierenbescherming werkt samen met:

- Stichts Asyl voor Dieren voor opvang van honden en katten;
- Dierenambulance Utrecht voor het vervoer van dieren en waar mogelijk advies en hulp bij gevonden dieren;
- Vogelopvang Utrecht voor de opvang van wilde vogels;
- Dierenbeschermingscentrum Amersfoort voor de opvang van tamme konijnen en knaagdieren.
- Stichting Snorhaar voor de opvang van wilde zoogdieren

Wilde dieren
De gemeente heeft de bevoegdheid om de jacht in te zetten uitsluitend om de balans in de faunapopulatie te herstellen (teveel dieren die anders uithongeren of andere soorten verdrijven), bij zieke of gewonde dieren en/of wanneer dieren een gevaar voor mensen vormen (bijv. voor de volksgezondheid). We beschouwen de jacht als laatste redmiddel. In 2024 was afschot niet nodig en is er geen jacht uitgevoerd. Wel is er gestart met de opleiding van één van onze boswachters tot jager. Deze opleiding wordt naar verwachting half 2025 afgerond, waarna deze boswachter indien nodig zelf dieren kan afschieten.
De gemeente heeft de mogelijkheid om visrecht uit te geven. Sportvisserij heeft bij het vangen nadelige invloed op het welzijn van de vissen. Daarom wil de gemeente Utrecht het aantal viswateren in de stad niet verder uitbreiden. In 2024 hebben we geen gesprekken over dierenwelzijn gevoerd met de AUHV.

Kinderboerderijen en dierenweides

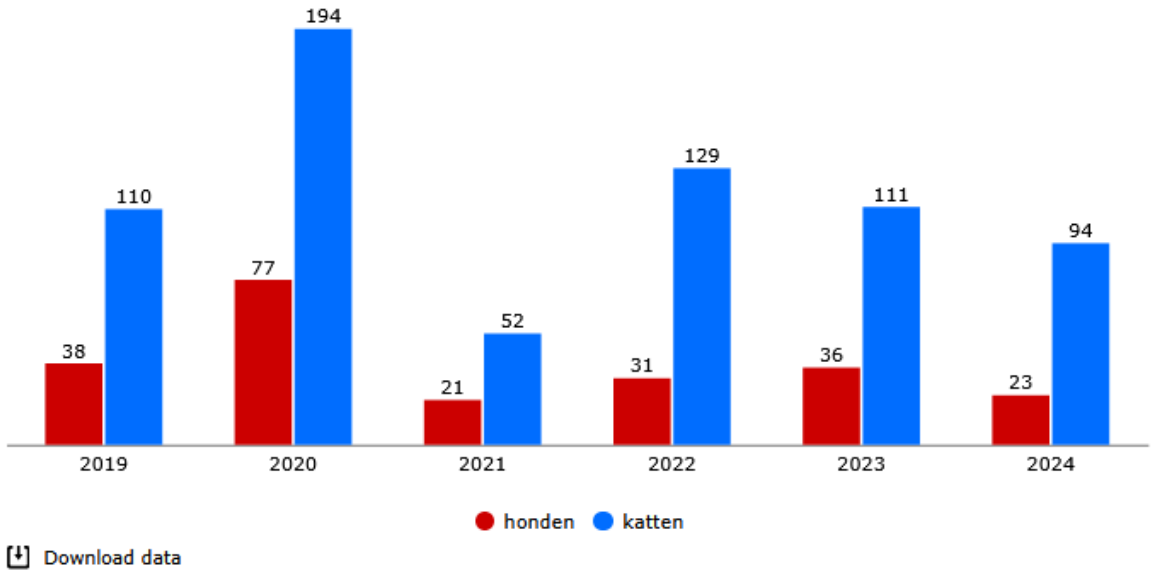
In steedes en dierenweides kunnen kinderen en volwassenen kennismaken met dieren. In Utrecht wordt deze taak ingevuld door de stichting Utrecht Natuurlijk. Deze stichting krijgt de ruimte om dieren selectief te fokken om daarmee de educatiedoeleinden van de steedes te kunnen waarmaken. In de Nadere regel subsidie dierenweides gemeente Utrecht staan dierenwelzijnseisen waar de subsidieontvanger zich aan moet houden. Onder andere dat bij het houden van dieren op dierenweides het dierenwelzijn centraal staat; dat de dieren passende/dagelijkse verzorging en huisvesting krijgen én dat de dieren dagelijks gecontroleerd worden op afwijkende gezondheid en er tijdig een dierenarts ingeschakeld wordt. In het jaarverslag staan de activiteiten van Utrecht Natuurlijk. Zodra het jaarverslag van 2024 beschikbaar is, staat het op deze website.
Verder is de gemeente in 2024 in gesprek gegaan met vergunningaanvragers voor evenementen waarbij dieren werden ingezet. Dit jaar zijn er 5 evenementen met dieren geweest. Dit is er 1 meer dan vorig jaar. Op drie Sinterklaasintochten zijn paarden ingezet. Daarnaast zijn bij het jaarlijks terugkerende Elfia op Haarzuilens (paarden) en het Diergeneeskunde Outdoor Event (paarden, honden, schapen, fretten, ezels en koeien) dieren ingezet. Het DOE besteed zoals elk jaar veel aandacht aan dierenwelzijn. Zoals altijd spreken we de organisatoren van evenementen zoals Elfia van tevoren om aandacht te vragen voor het welzijn van de paarden.

Links naar de meest recente jaarverslagen

- Dierenasyl. Het jaarverslag van de Stichting Stichts Asyl betreft alleen een financieel verslag: https://www.dierenasielutrecht.nl/ANBI
- Dierenbescherming. Het jaarverslag is die van de landelijke vereniging Dierenbescherming: www.dierenbescherming.nl/wat-wij-doen/over-ons/publicaties/jaarverslagen
- Vogelopvang. www.vogelopvangutrecht.nl/anbi/
- Dierenambulance. www.dierenambulanceutrecht.nl
- Stichting Snorhaar: het jaarverslag wordt vanaf 2025 toegevoegd

7.2 Opvang honden en katten

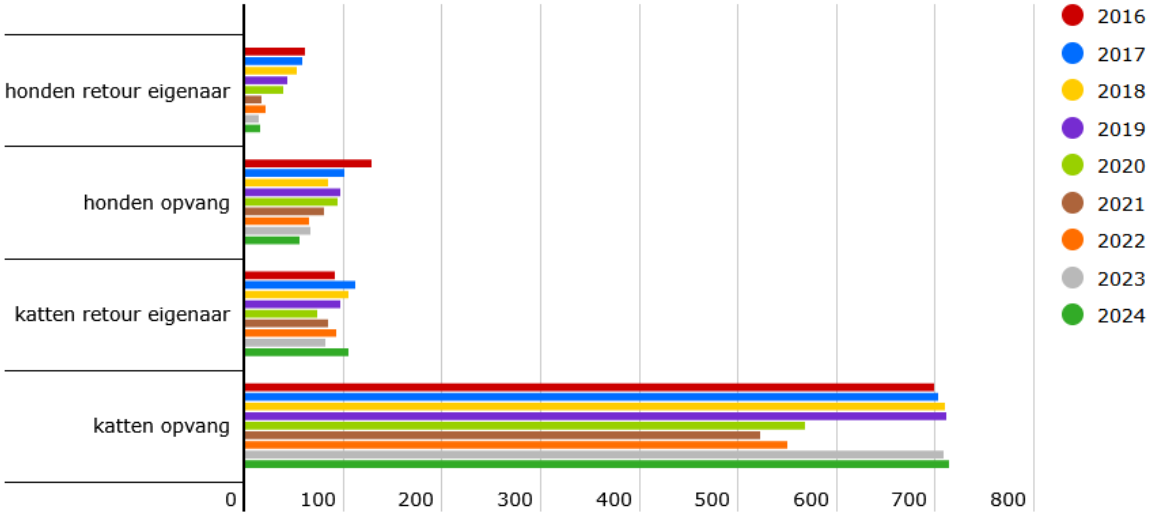
Figuur 7.2.1 honden en katten waarvan afstand is gedaan

Bron: Dierenasiel Utrecht en Dierenbeschermingscentrum Amersfoort

Naast zwerfhonden en -katten komen er ook honden en katten binnen waarvan door de eigenaren afstand is gedaan. In 2024 is van 23 honden afstand gedaan door de eigenaar (29% van het totaal aantal binnengekomen honden) en van 94 katten (12% van het totaal aantal binnengekomen katten). Dit is een daling ten opzichte van vorig jaar (111 katten en 36 honden). Het aantal zwerfhonden daalt al jaren, maar het aantal zwerfkatten is weer aan het stijgen sinds corona. Begin 2025 hebben we samen met de G4 steden een lobbybrief gestuurd naar het ministerie van LNV. Hierin vragen we onder andere aandacht voor de chipplicht voor katten. Als mensen afstand doen van hun dieren betalen ze afstandskosten aan het Dierenasiel. Ook in 2024 hebben we gecommuniceerd over de bewuste aanschaf van honden en katten. We doen dit via de Dierenbescherming en ook via het keurmerk voor winkels.

Figuur 7.2.2 opvang honden en katten

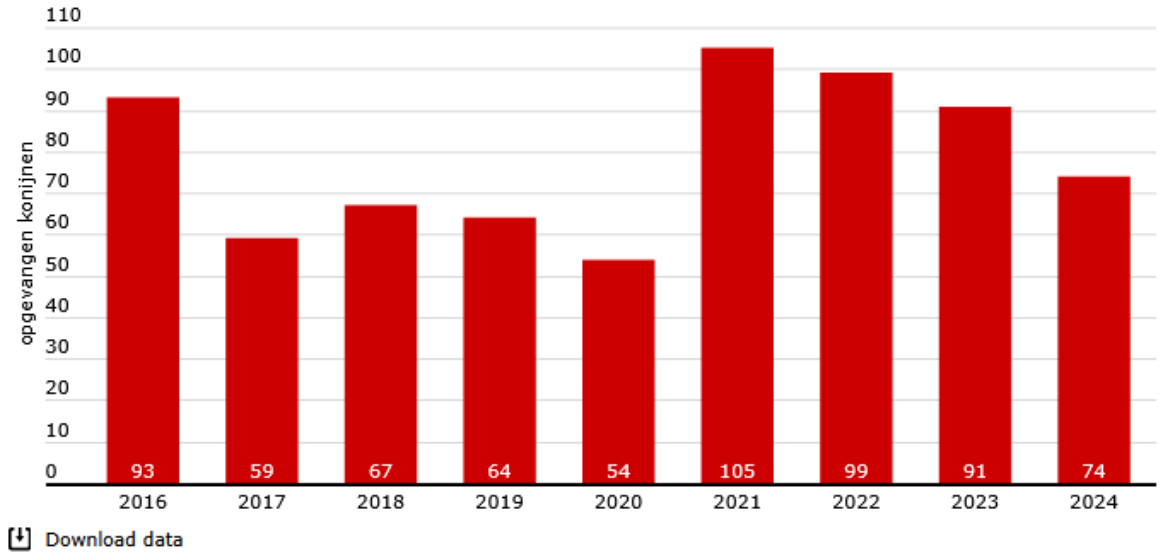

Download data

Bron: Dierenasiel Utrecht en Dierenbeschermingscentrum Amersfoort

7.3 Opvang konijnen

Figuur 7.3.1 het aantal opgevangen konijnen

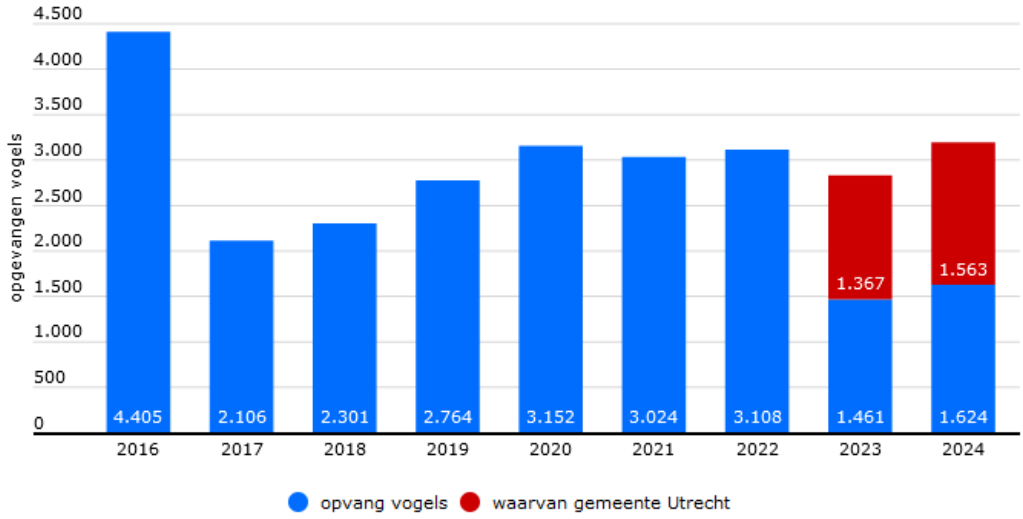

Bron: Dierenbeschermingscentrum Amersfoort

Van de 74 opgevangen konijnen waren er 37 (50%) waarvan door de eigenaren afstand is gedaan. Daarnaast zijn er nog 9 andere knaagdieren opgevangen, 4 (44%) hiervan waren afstandsdieren. Van de konijnen zijn er 2 terug naar de oorspronkelijke eigenaar gegaan, van de andere knaagdieren geen.

7.4 Vogelopvang

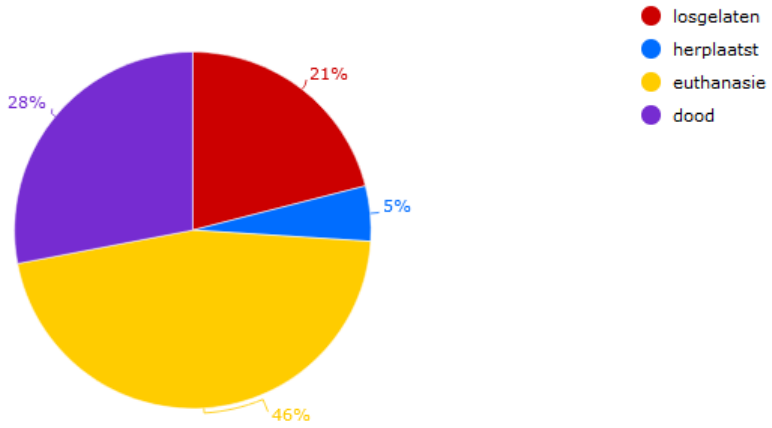
Figuur 7.4.1 het aantal opgevangen wilde vogels in de provincie en de gemeente Utrecht

Download data

Bron: vogelopvang Utrecht

Figuur 7.4.2 de bestemming van opgevangen vogels

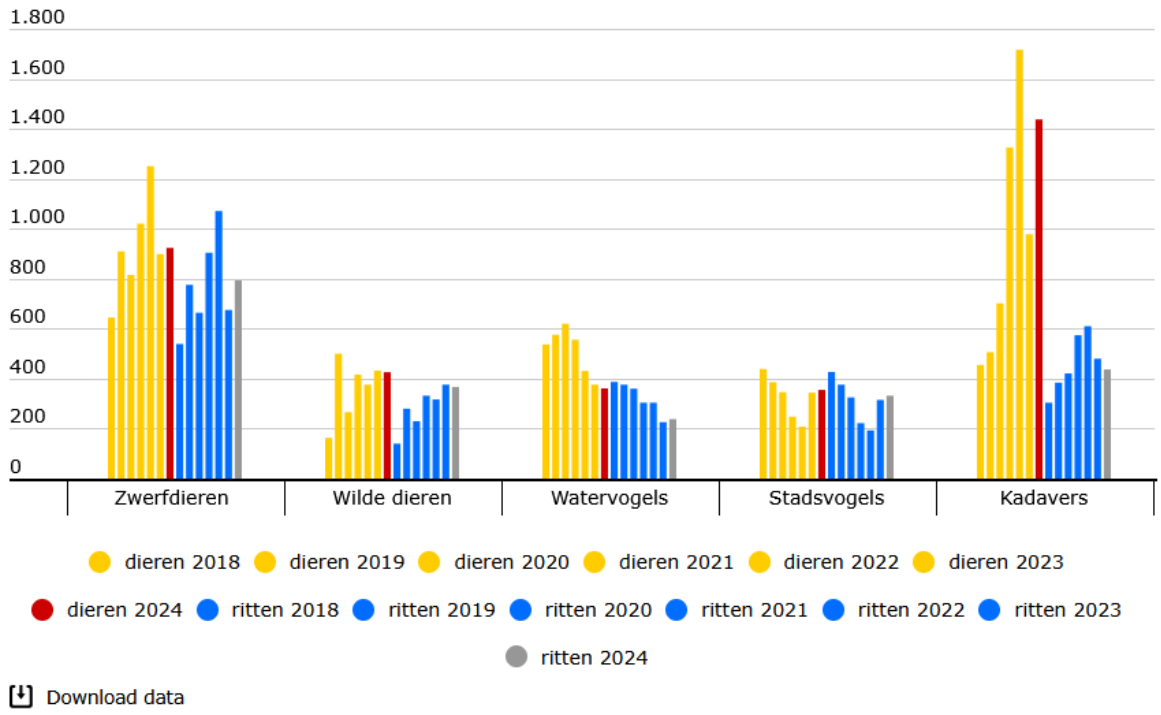
Download data

Bron: Vogelopvang

De opgevangen wilde vogels, totaal 3187, bestonden voor 43% uit duiven,8% eenden en ganzen, 6% merels en 41% overige vogels. Vanaf vorig jaar rapporteren we welk aandeel van de opgevangen vogels uit de gemeente Utrecht komen en welk deel uit andere gemeentes in Nederland. In 2024 kwam net iets minder dan de helft uit de gemeente Utrecht. De gemeentes waar na Utrecht de meeste dieren vandaan kwamen, waren: Houten, Utrechtse Heuvelrug, Nieuwegein, Zeist en De Bilt. De gemeenten IJsselstein, Nieuwegein en Houten dragen bij aan de kosten. Wanneer vogels zodanig ziek en gewond zijn, dat de dierenarts verwacht dat ze niet meer beter kunnen worden, worden deze geëuthanaseerd.

7.5 Dierenambulance

Figuur 7.5.1 het aantal ritten en opgevangen dieren door de Dierenambulance

Bron: Dierenambulance

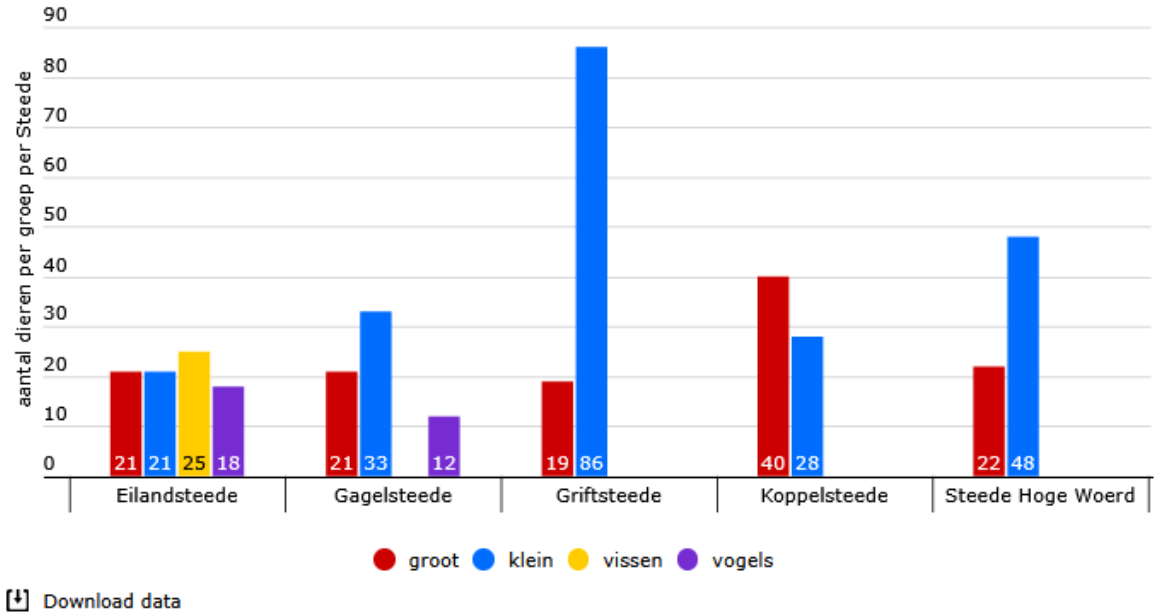
De Dierenambulance Utrecht (DAU) verzorgt het vervoer en de verzorging (eerste hulp) aan hulpbehoevende of zwerfdieren, gewonde en zieke dieren. De activiteiten van DAU zijn:

- EHBO verlenen aan gewonde/zieke dieren;
- vervoer van gewonde/zieke dieren naar een dierenarts;
- vervoer van wilde dieren naar bevoegde opvangcentra voor herstel;
- vervoer zwerfdieren naar het asiel;
- vangacties (ver)wilde(rde) katten;
- zorg voor overleden huisdier
- informeren/doorverwijzen publiek naar juiste instantie(s).

Daarnaast kunnen particulieren een beroep doen op DAU. De dierenambulance kan een ziek dier tegen vergoeding vervoeren naar de medische hulp. De Dierenambulance vervult een belangrijke rol in het voorlichten van inwoners. In 2024 hebben zij 16.771 telefonische hulp- en adviesvragen beantwoord, ongeveer even veel als vorig jaar. Zoals elk jaar zijn duiven en meeuwen de grootste groep vogels die zijn opgevangen.

7.6 Dieren in steedes

Figuur 7.6.1 aantal dieren per Steede

Bron: Stichting Utrecht Natuurlijk
Kleine dieren zijn: cavia's, eenden , ganzen, gerbils, katten, kippen, konijnen, tamme ratten, degoes en sprinkhanen.
Grote dieren zijn: ezels, geiten, koeien, pony's, schapen en varkens.

In totaal zijn er 394 dieren (378 in 2023) op de steedes aanwezig. Op de Griftsteede zijn er veel sprinkhanen bij gekomen, waardoor het aantal kleine dieren is uitgebreid. De andere dieren zijn vrijwel hetzelfde aantal gebleven.
Alle kinderboerderijen van Utrecht Natuurlijk voldoen aan het keurmerk kinderboerderijen zoals dat wordt gehanteerd door de Vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland (VSKBN). Ook voldoen ze aan de richtlijnen voor gezelschapshuisdieren, die worden omschreven in de huisdierbijsluiters van het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren. Daarnaast geven ze educatieve activiteiten, lessen en onderwijsondersteuning voor scholen op het gebied van o.a. dierenwelzijn zoals beschreven in de Nadere regel subsidie natuur- en milieucommunicatie en -educatie 2024 – 2029 gemeente Utrecht.

8. Duurzaamheid vervoer

8.1 Inleiding

Jouw straat en onze stad gezond, aantrekkelijk en bereikbaar voor iedereen

Door onder andere de omgeving en de voorzieningen is Utrecht een aantrekkelijke plek om te wonen, werken en verblijven. We willen graag dat iedereen gezond en prettig kan wonen en werken in de groeiende stad. De duurzaamste kilometer is een niet gereden kilometer. Thuiswerken is gewoner geworden. We werken toe naar een tienminutenstad met voorzieningen op korte afstand van waar mensen wonen. Minder ver reizen betekent dat we makkelijker lopend of fietsend naar onze bestemming kunnen. En omdat voorzieningen lopend of met de fiets makkelijker bereikbaar zijn, bewegen we meer.

Voorrang aan schone manieren van vervoer die weinig ruimte innemen

Is verplaatsen wel nodig dan geven we in Utrecht voorrang aan schone manieren van vervoer die weinig ruimte innemen: lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelvervoer. We maken de openbare ruimte aantrekkelijker door te zorgen voor minder parkeerplekken op straat en door de wegen anders in te richten. We bieden parkeerplekken voor de auto aan de rand van de stad en parkeerplekken voor de fiets in de fietsenstallingen in de stad. De ruimte die ontstaat kunnen we gebruiken voor groen en lopen, fietsen, verblijven en spelen. Ook zorgen duurzame vervoermiddelen voor minder geluidsoverlast, minder uitstoot, minder drukte en voor minder ongelukken. Soms is het gebruiken van een eigen auto niet te vermijden, daarvoor stimuleren we elektrisch vervoer.

De inzet op actieve en schone vormen van mobiliteit is succesvol. Het aantal personenauto's per 1.000 inwoners neemt af. De fiets is de meest gebruikte vervoerwijze voor verplaatsingen binnen Utrecht (44%), gevolgd door lopen (33%). Waar we als stad naartoe willen groeien is goed zichtbaar na de herinrichting gericht op de fiets en voetganger van de Westelijke Stadsboulevard, de Ooster- en Westerkade en de ontwikkeling van de doorfietsroutes. We bieden als gemeente steeds meer aanbieders de mogelijkheid deelmobiliteit te plaatsen. Bijvoorbeeld bij een van onze deelhubs. De komende jaren zetten we deze ontwikkelingen door aan de hand van ons Mobiliteitsplan 2040.

Schoon en slim goederenvervoer

In Utrecht hebben we al vele jaren een milieuzone. Voor bestel- en vrachtauto's geldt in ditzelfde gebied sinds 1 januari 2025 de zero-emissiezone. Nieuwe bestel- en vrachtauto's mogen deze alleen in als ze geen schadelijke stoffen uitstoten. Daarnaast werken we aan efficiënt goederenvervoer, door slimme toegang en bundeling, om zo het aantal gereden kilometers in de stad te verminderen. Ook stimuleren we vervoer van goederen over het water en per vrachtfiets. Zo worden bouwprojecten in de binnenstad vaak beleverd met elektrische duwboten en gaat de bevoorrading van de horeca aan de Oudegracht met de elektrische 'bierboot'.

Laadpunten en netcongestie

De regionale netbeheerder Stedin en de nationale netbeheerder Tennet hebben in het najaar van 2022 gezegd dat er sprake is van netcongestie voor heel Utrecht voor grootverbruiksaansluitingen voor elektriciteit tot 2029. Dit betekent dat het verkrijgen van nieuwe zwaardere aansluitingen en/of het

verzwaren van bestaande aansluitingen tot die tijd niet of zeer beperkt mogelijk is. Voor snelladers voor elektrische auto's zijn we afhankelijk van dergelijke zware aansluitingen. Het verschil tussen snelladen ten opzichte van langzaam laden is dat het vermogen bij snelladen direct nodig is: de klant staat immers te wachten op een volle batterij. Hierdoor zijn er weinig tot geen mogelijkheden om de laadsessie door te schuiven naar een moment waarop voldoende capaciteit beschikbaar is. Sinds 2022 zijn de vooruitzichten voor het net verder verslechterd, waardoor de mogelijkheden voor het aansluiten van reguliere laadpalen ook op termijn mogelijk beperkt worden. Dat zet de gewenste overgang naar emissieloos vervoer erg onder druk.

Toch biedt slim gebruik van laadinfrastructuur ook kansen voor het oplossen van netcongestie. Zo starten we samen met Stedin en de exploitanten van de gewone laadpalen netbewust laden. Een laadsessie wordt dan doorgeschoven naar de nacht wanneer er voldoende ruimte op het net is. Ook werken we aan bi-directioneel laden, waarbij deelauto's ook stroom terug kunnen leveren en daarmee het net op de juiste momenten kunnen ondersteunen bij stroomtekort.

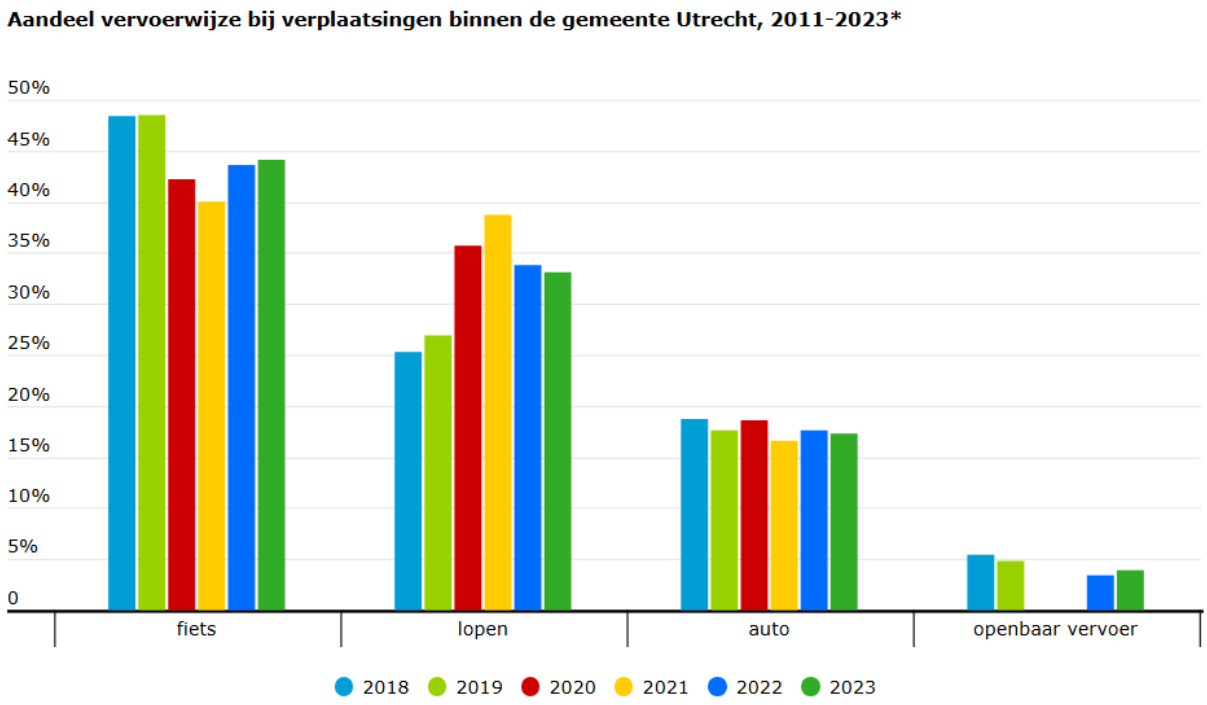
Schone manieren van openbaar vervoer

De provincie Utrecht heeft besloten dat het openbaar vervoer in de provincie uiterlijk in 2028 volledig emissievrij rijdt. Gemeenten, provincie en vervoerders werken samen aan het realiseren van deze ambitie. Op dit moment rijden stadslijnen 1, 2, 3, 7, en 8 in Utrecht met elektrisch materieel. De sneltrams rijden op groene stroom. In de stadsregio rijden in totaal 69 elektrische bussen. De bussen worden op de remise opgeladen en waar nodig onderweg bijgeladen. De gemeente zorgt dat de benodigde laadvoorzieningen in de openbare ruimte op een goede manier ingepast worden. De provincie Utrecht heeft in de nieuwe OV-concessie uitgevraagd dat de gehele vloot uit zero emissie bussen bestaat. Vervoerders zetten zich in om uiterlijk in 2028 volledig met zero emissie bussen te rijden. Ook hier is het verkrijgen van voldoende netcapaciteit om de bussen op te laden een uitdaging. Eind 2025 start deze concessie.

Jaarlijks verschijnt in juni de Monitor Mobiliteitsplan waarin we meer cijfers en ontwikkelingen in de mobiliteit laten zien. In de meest recente Monitor Mobiliteitsplan 2024 staan de cijfers tot en met 2023.

8.2 Vervoerswijze bij verplaatsingen binnen de gemeente Utrecht

Figuur 8.2.1 aandeel per vervoerswijze bij verplaatsingen binnen de gemeente Utrecht

Bron: ODiN. CBS iov gemeente Utrecht

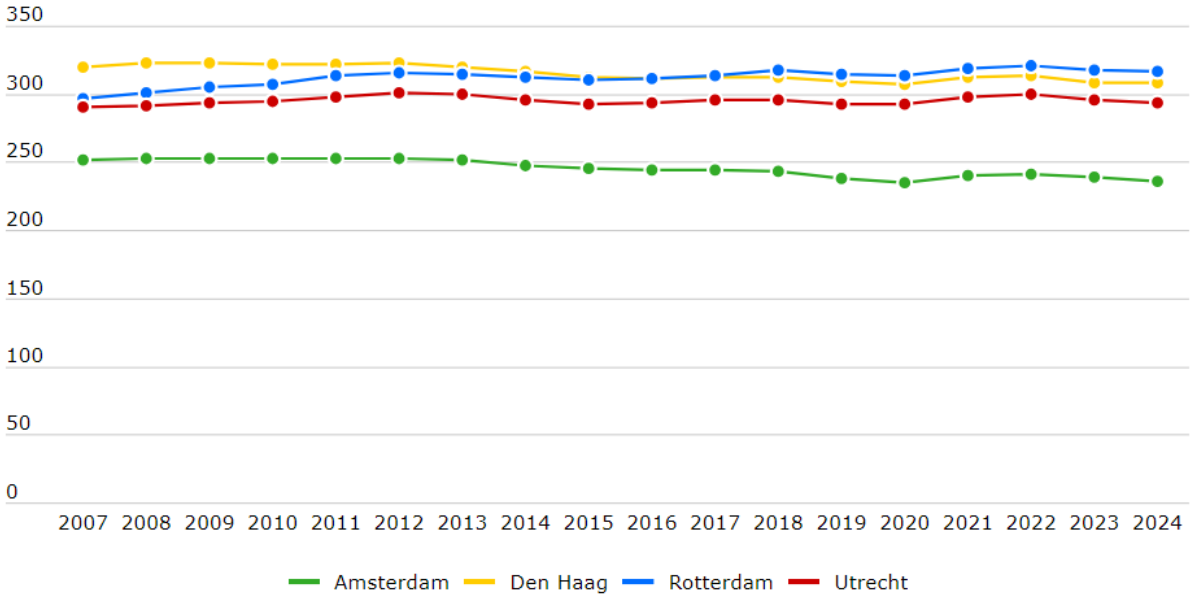
De fiets is de meest gebruikte vervoerwijze (44%) voor verplaatsingen binnen Utrecht. Het aandeel lopen is met 33% ook relatief groot. Vergeleken met 2018 en 2019 is in 2020 en 2021- de coronajaren - een verschuiving te zien van fiets en openbaar vervoer, naar lopen. De coronamaatregelen hebben hier waarschijnlijk aan bijgedragen.

In 2023 zien we dat het aandeel fiets weer wat toeneemt en het aandeel lopen juist wat daalt. Dit neemt niet weg dat het aandeel lopen nog altijd flink hoger is dan voor corona en het aandeel fiets duidelijk lager. En, ondanks de groei van de stad, daalt het aandeel verplaatsingen met de auto licht (van 18% in 2022 naar 17% in 2023). Het aandeel verplaatsingen met het openbaar vervoer is in 2023 4%. Dat is een lichte toename ten opzichte van 2022 (3%), maar het blijft nog onder het niveau van voor corona (gemiddeld 5%). Cijfers van 2024 zijn nog niet beschikbaar.

De cijfers over openbaar vervoer in 2020 en 2021 zijn niet betrouwbaar vanwege te weinig waarnemingen. Ook waren er in 2020 en 2021 geen cijfers over het aandeel overige vervoerswijzen.

8.3 Personenauto's per 1.000 inwoners

Figuur 8.3.1 personenauto's per 1.000 inwoners in de G4, 2007-2023

Download data

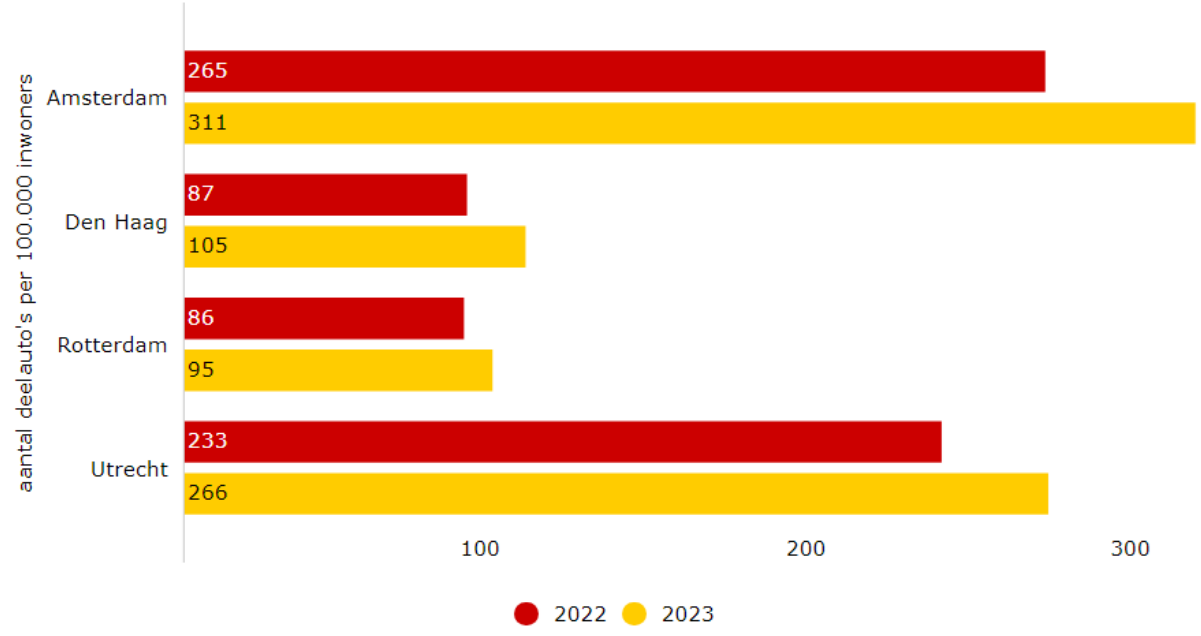
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Het aantal in Utrecht geregistreerde personenauto’s van particulieren per 1.000 inwoners was op 1 januari 2024 293. Ten opzichte van het jaar ervoor is dat een afname van 0,7%. In totaal was het aantal in de gemeente Utrecht geregistreerde particuliere personenauto's op 1 januari 2024 109.513. Dat aantal is ten opzichte van 2023 met 0,8% toegenomen. Het aantal inwoners van Utrecht is sterker toegenomen dan het totaal aantal geregistreerde auto’s. Personenauto's op naam van rechtspersonen (bedrijven) zijn buiten beschouwing gelaten om vertekening van de cijfers door grote verhuur- en leasebedrijven te voorkomen.

Van de G4-steden is ook in Amsterdam en Rotterdam het aantal personenauto’s van particulieren per 1.000 inwoners afgenomen (Amsterdam -1,3% en Rotterdam -0,3%). In Den Haag bleef het aantal gelijk. In Rotterdam (316) en in Den Haag (308) zijn er meer particuliere personenauto's per 1.000 inwoners geregistreerd dan in Utrecht (293). In Amsterdam is dat aantal juist lager (236). Het aantal personenauto’s in Utrecht ligt onder het Nederlands gemiddelde (443 in 2024, 440 in 2023).

8.4 Deelmobiliteit vier grootste steden

Figuur 8.4.1 aantal deelauto's per 100.000 inwoners*, 2022-2023

Download data

Bron: CROW, Advier

In 2024 waren er in Utrecht 221 deelauto's per 100.000 inwoners. Dit zijn door marktpartijen aangeboden deelauto's. Hiermee staat Utrecht op de tweede plek van Nederland, na Amsterdam. Het aantal nam voor het eerst af en was 17% lager dan in 2023 toen er 266 deelauto's per 100.000 inwoners waren. Ook in Amsterdam (-8%), Rotterdam (-7%) en Den Haag (-13%) nam het aantal deelauto's per 100.000 inwoners in 2024 af. Dit is een landelijke trend: deelauto-aanbieders richten zich steeds meer op het efficiënter gebruik van hun vloot. Ze zoeken de balans tussen voldoende auto's om te zorgen dat mensen niet misgrijpen, maar geen overschot aan deelauto's die weinig gebruikt worden.

Het absolute aantal door marktpartijen aangeboden deelauto's in Utrecht is afgenomen naar 826. In 2023 waren het er 977 en in 2022 844.

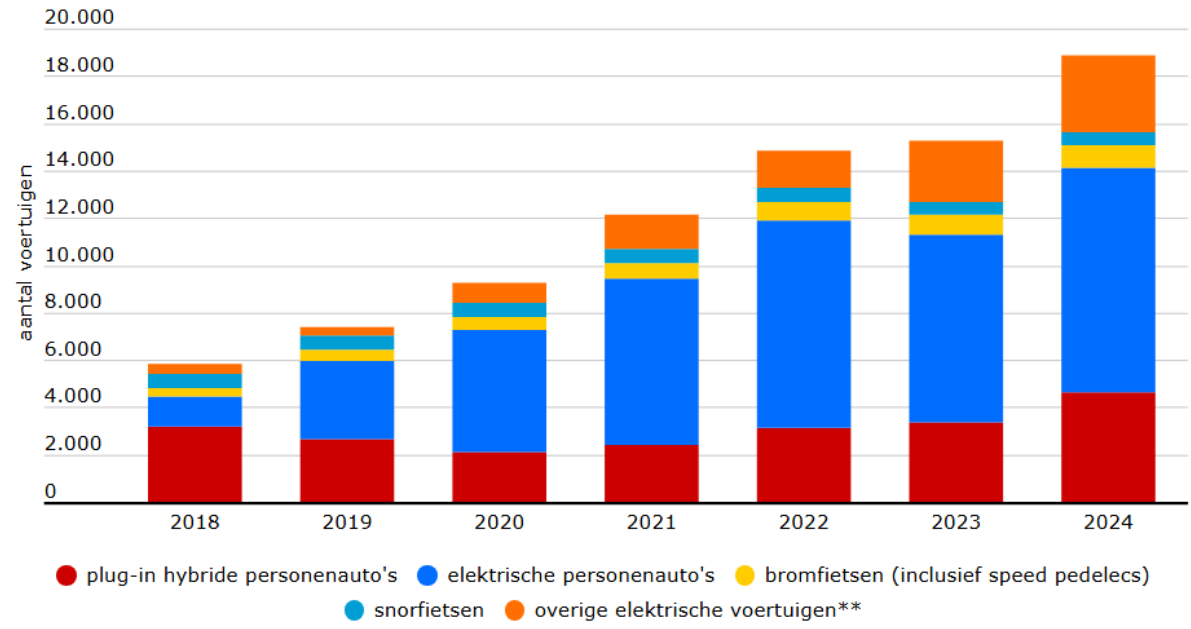
Het aantal elektrische deelfietsen is in 2024 gelijk gebleven. Net als in 2023 waren er 1.000 elektrische deelfietsen, het maximaal toegestane aantal volgens het voertuigplafond in de gemeentelijke regelgeving.
We realiseerden vier nieuwe buurt- en wijkhubs in 2024. Hiermee waren er eind 2024 in totaal 20 buurt- en wijkhubs (zie hier een kaart met alle buurt- en wijkhubs). Deelbakfietsen worden sinds eind 2024 niet meer aangeboden vanwege de aanvraag van het faillissement van de deelbakfietsaanbieder Cargoroo in december 2024. We zijn een onderzoek gestart naar een duurzaam alternatief voor het Cargoroo aanbod. We streven ernaar om spoedig een alternatief voor de deelbakfiets op straat te hebben.

** Door een nieuwe meetmethode zijn de cijfers over 2022 niet vergelijkbaar met eerdere jaren. Particuliere (peer-to-peer) deelauto's met fysieke sleuteloverdracht zitten niet meer in het onderzoek. Particuliere 'keyless' deelauto's (die te openen zijn via een app) zijn nog wel deel van het onderzoek.*

Verder maken zakelijke deelauto's niet langer deel uit van het onderzoek, omdat de auto's niet algemeen publiekelijk beschikbaar zijn. Utrecht heeft een relatief groot aantal peer-to-peer-deelauto's.

8.5 Elektrische motorvoertuigen

Figuur 857.1 aantal elektrische motorvoertuigen* in Utrecht naar soort, 2018-2024

Download data

Bron: Rijksdienst voor Ondernemend (RVO) Nederland (via Klimaatmonitor)
* Het betreft elektrische voertuigen die in Utrecht geregistreerd staan. Decembercijfers
** Overige elektrische voertuigen zijn elektrische bedrijfsauto's, bussen, motorfietsen en vierwielige light voertuigen (quadricycle en microcar)

In december 2024 staan in Utrecht 18.834 elektrische motorvoertuigen geregistreerd. Belangrijk daarbij te noemen is dat een onbekend deel van de leaseauto's waarin Utrechters rijden, geregistreerd staat in een andere gemeente. In 2024 is het geregistreerd aantal elektrische motorvoertuigen in Utrecht met ruim 3.500 toegenomen (15.275 in december 2023). De toename zit vooral in de elektrische personenauto’s (+1.587) en plug-in hybride personenauto’s (+1.239). Landelijk en in andere grote steden is er op dit gebied een vergelijkbare ontwikkeling te zien.

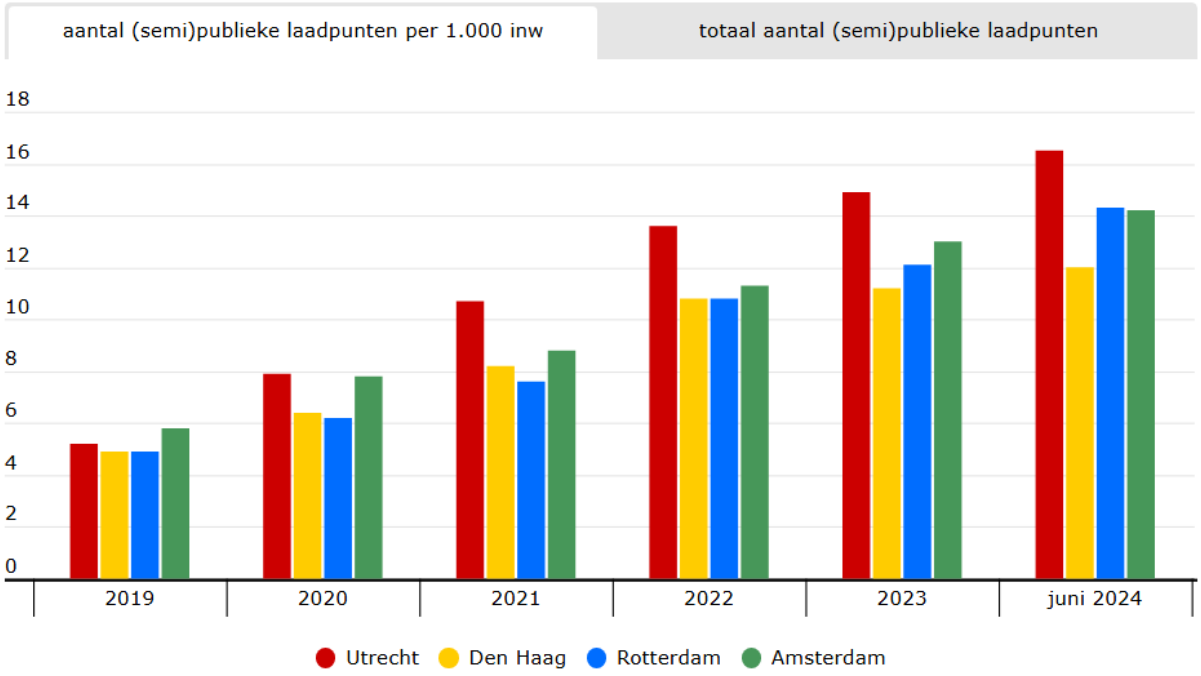
In december 2024 bestaat 50% van de elektrische voertuigen uit elektrische personenauto's. Van de elektrische motorvoertuigen zoals in figuur 8.7.1 gepresenteerd, groeide het aantal elektrische personenauto's sinds december 2013 het sterkst. Het zijn er nu ruim 73 keer zoveel als in 2013. In 2023 was er een dip in het aantal elektrische personenauto’s te zien, maar in december 2024 nam het aantal weer toe ten opzichte van 2023 én 2022 (respectievelijk +20% en +8%). De dip van 2023 is te verklaren door het vertrek uit Utrecht van een leasemaatschappij of een ander bedrijf met veel elektrische auto’s in bezit.

Het aantal plug-in-hybride personenauto’s (met zowel een elektro- als een verbrandingsmotor) nam tussen 2016 en 2020 af. Sinds 2021 neemt dit aantal weer toe. In 2023 gaat het om 3.373 plug-in-hybride personenauto’s en in 2024 zijn het er 4.612 (+37%).

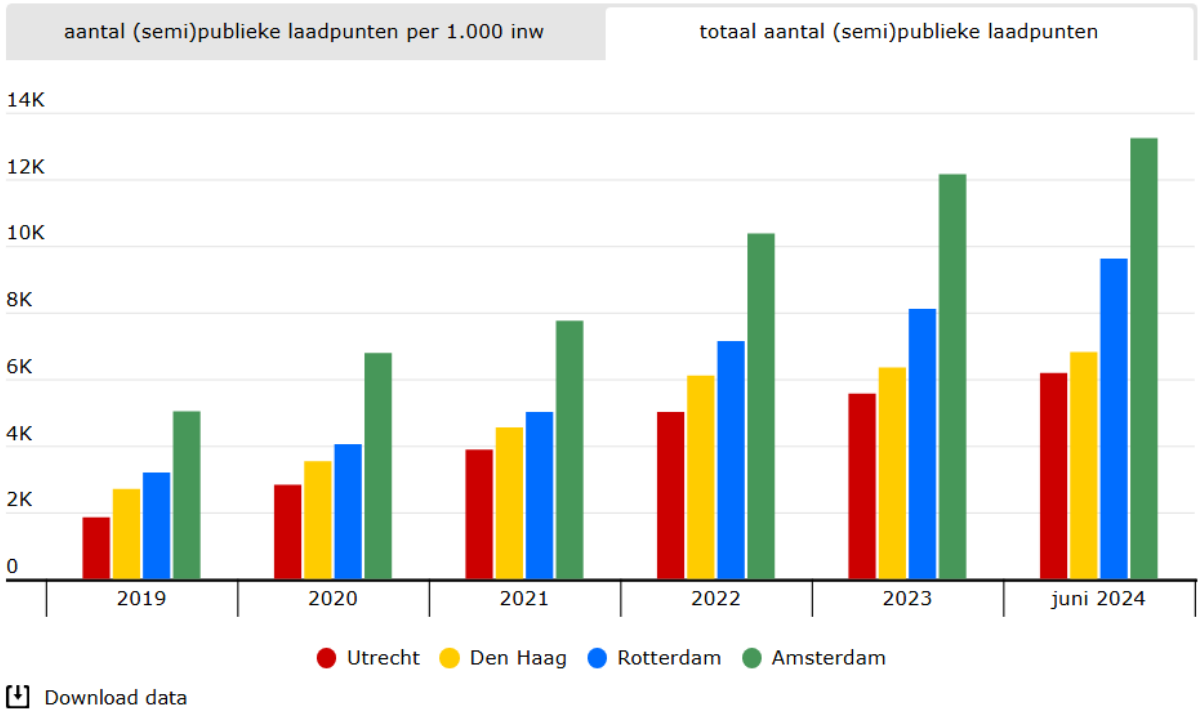
Alle geregistreerde elektrische motorvoertuigen laten een toename in aantallen zien, behalve de snorfietsen. Het aantal snorfietsen daalde met 5% van 550 in 2023, naar 523 in 2024. De helmplicht kan hierin een rol hebben gespeeld.

8.6 Laadpunten elektrisch vervoer

Figuur 8.6.1 aantal (semi) publieke laadpunten in de G4

Peildatum: decembercijfer van betreffende jaar, alleen 2024 gebruikt junicijfer. Bron: Klimaatmonitor, gemeente Utrecht

Peildatum: decembercijfer van betreffende jaar, alleen 2024 gebruikt junicijfer. Bron: Klimaatmonitor, gemeente Utrecht

De gemeente is verantwoordelijk voor de publieke laadpunten in de openbare ruimte. Het afgelopen jaar kwamen er 526 publieke laadpunten bij. In december 2024 waren in Utrecht 4.222 publieke laadpunten (2023: 3.696). Dat is een groei van 14%. De gemeente plaatst een nieuwe openbare laadpaal (met twee laadpunten) zodra die nodig is. Dat wordt bepaald op basis van hoe vaak de bestaande laadpalen gebruikt worden. De beschikbaarheid van laadpalen is over heel de stad op voldoende niveau.

Het aantal semipublieke laadpunten groeide in het eerste halfjaar van 2024 met 19% tot 2.228. Dit zijn laadpunten op publiekstoegankelijk laadpalen in parkeergarages en bij bedrijven.

Het totaal van publieke en semipublieke oplaadpunten in Utrecht is qua aantal lager dan in de rest van de G4, maar relatief het hoogst. In de gemeente Utrecht zijn er 16,5 laadpunten per 1.000 inwoners. Voor de andere steden is dit als volgt: Amsterdam (14,2), Rotterdam (14,3) en Den Haag (12,0) (peildatum juni 2024).

Door netcongestie kan er de komende jaren vertraging ontstaan in de plaatsing van laadpalen. Door de laadpalen netbewust te laten laden wordt de belasting van de laadpunten op het elektriciteitsnet zo veel mogelijk beperkt.

9. Duurzame leefomgeving: luchtkwaliteit

9.1 Inleiding

De gemeente Utrecht wil voor haar bewoners en bezoekers een schone stad met gezonde lucht (‘Gezond Stedelijk Leven'). Om de luchtkwaliteit te bepalen kijken we naar stikstofoxiden (NO_X), fijnstof (PM_{10}), naar de fijnere fractie daarvan ($PM_{2,5}$) en naar roet (EC, elementair koolstof). De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) adviseert om, voor de gezondheid van de mensen, de hoeveelheid luchtverontreiniging in de buitenlucht beneden bepaalde waarden te brengen. Deze advieswaarden uit 2005, welke in 2021 zijn aangescherpt, zijn strenger dan de wettelijke Europese grenswaarden waaraan Nederland moet voldoen. Met maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren, willen we deze WHO-advieswaarden_2021 bereiken.

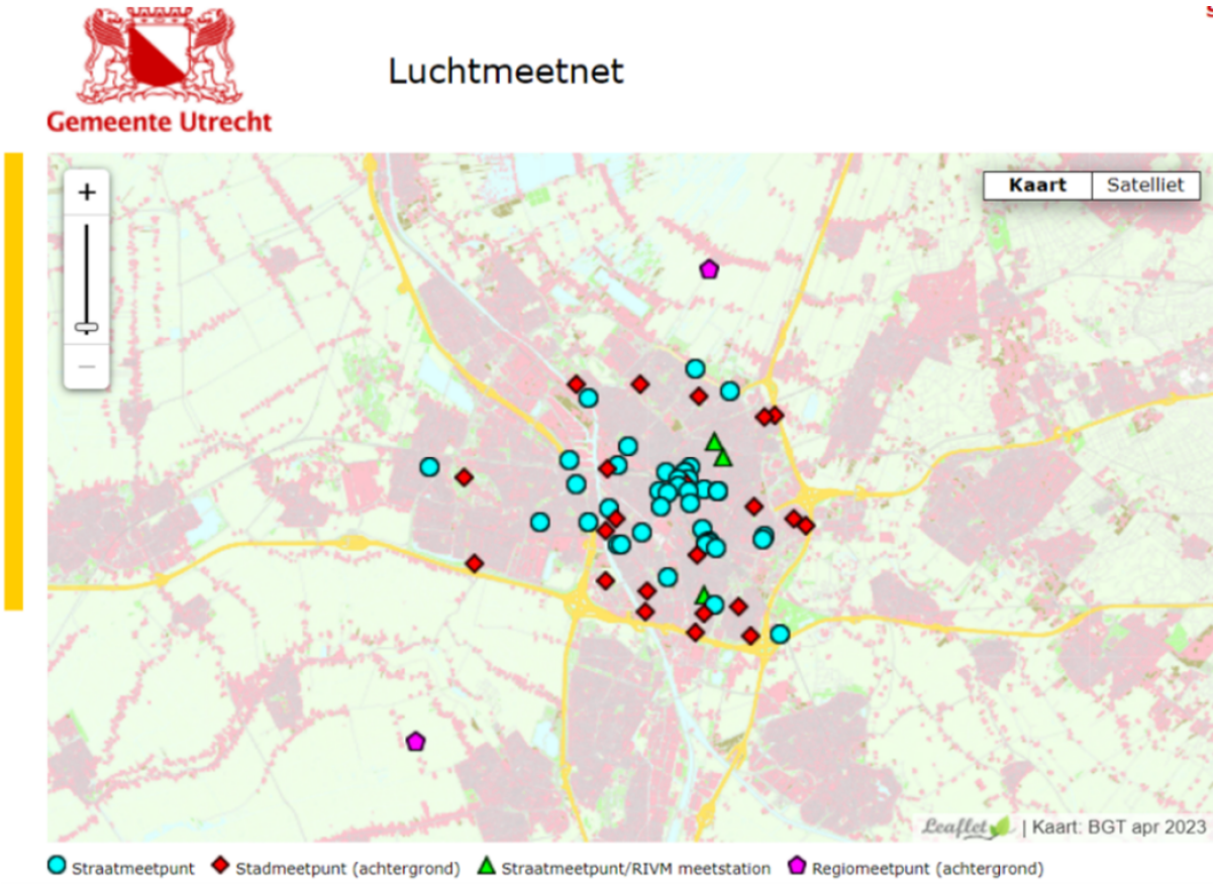
Hoe goed de luchtkwaliteit is beoordelen we aan de hand van de hoeveelheid fijnstof en stikstofdioxide. Jaarlijks verschijnt in december een *landelijke* Monitoringsrapportage met een bespreking van de luchtkwaliteit in het daaraan voorafgaande jaar. De definitieve gegevens over 2024, inclusief die van Utrecht, komen eind 2025 beschikbaar. Dit duurzaamheidsverslag beschrijft daarom de luchtkwaliteit in 2023. Dit zijn de meest recente cijfers die beschikbaar zijn. In de *gemeentelijke* Monitoringsrapportage brengen we jaarlijks in beeld hoe de luchtkwaliteit ervoor stond in het afgelopen jaar en geven we een verwachting van de luchtkwaliteit voor het jaar 2030. Daarbij vergelijken we steeds de (berekende en gemeten) concentraties met de WHO-advieswaarden. We gebruiken daarbij de metingen van het Utrechts luchtmeetnet (zie afbeelding hieronder).

Het grootste deel (zo’n 60-90%) van de luchtverontreiniging in Utrecht komt van buiten de stad, en daarom zijn regionale, landelijke en internationale maatregelen nodig. Maar tegelijkertijd ‘produceert’ en ‘exporteert’ Utrecht ook luchtverontreiniging. Het schoner en gezonder maken van de lucht is daarom een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Met lokale maatregelen kunnen we zelf de uitstoot verminderen die binnen onze gemeentegrenzen ontstaat. Zo is wegverkeer in Utrecht (en op snelwegen rond Utrecht) verantwoordelijk voor een groot deel van de plaatselijke uitstoot van luchtverontreinigende stoffen. Het verminderen van deze uitstoot (met bijvoorbeeld milieu en zero-emissie zones) is daarom belangrijk in ons luchtbeleid “Utrecht kiest voor gezonde lucht”, maar we kijken ook naar andere vervuilende bronnen, zoals mobiele (bouw)werktuigen, houtstook en binnenvaart. Zo zijn we aangesloten bij het convenant Schoon en Emissieloos bouwen, waarmee we toewerken naar zero-emissie bouwplaatsen in 2030, en is in 2024 actief gecommuniceerd over het stookverbod van hout in de buitenruimte, dat per 1 januari 2025 ingaat. Maatregelen zoals uit het Plan Laadinfrastructuur Utrecht 2030, het ‘Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer 2023-2026’ en ‘Utrecht fietst!’ dragen (op termijn) ook bij aan een betere luchtkwaliteit. Deze maatregelen zijn vooral gericht op schoner én minder verkeer.

De gemeente Utrecht is (mede)ondertekenaar van het Schone Lucht Akkoord (SLA, een landelijk bestuursakkoord tussen Rijksoverheid, provincies en gemeenten). De deelnemers aan het SLA willen samen in 2030 (vergeleken met 2016) minimaal 50% gezondheidswinst behalen door binnenlandse,

luchtverontreinigende bronnen schoner te maken. Ook is in het SLA afgesproken toe te werken naar de WHO-advieswaarden_2005 voor stikstofdioxide en fijn stof in 2030. In 2024 gingen we door met het uitvoeren van maatregelen van ons uitvoeringsprogramma Utrecht kiest voor Gezonde Lucht. Dit programma is onze bijdrage aan het SLA. We werkten ook verder aan de nieuwe beleidsnota "Gezonde lucht voor iedereen". Daarin hebben we de onder andere de ambitie vastgelegd om de WHO-advieswaarden_2021 na te streven. Inmiddels is begin 2025 deze nieuwe beleidsnota door de gemeenteraad vastgesteld.

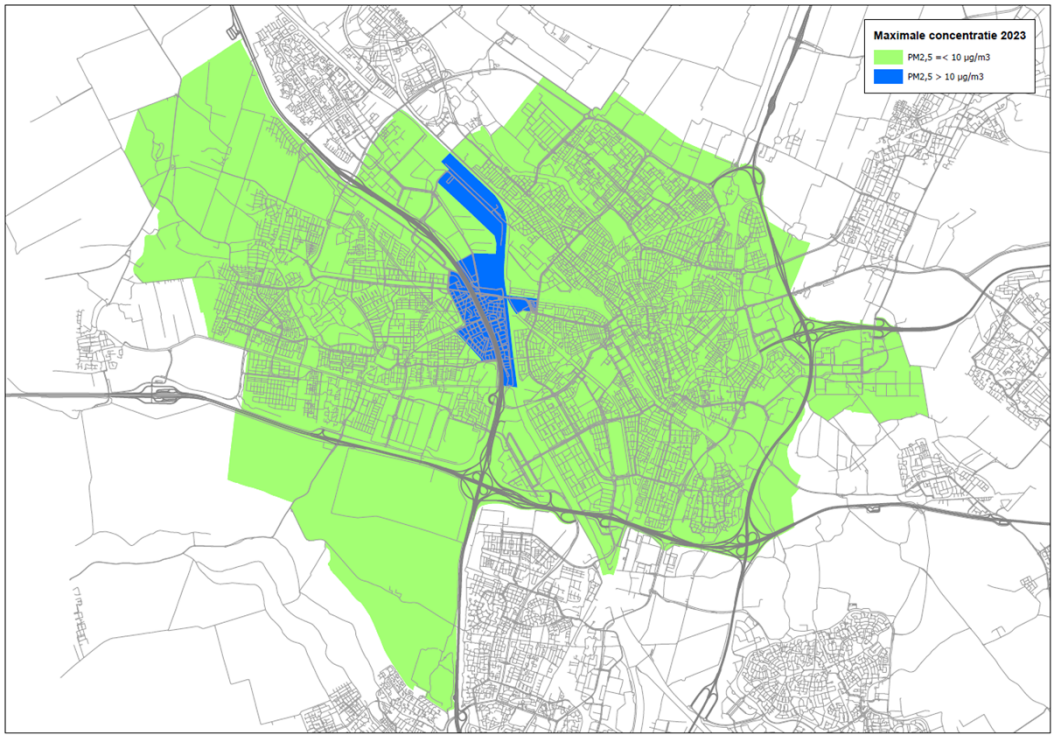
Alle gemeentelijke, regionale en (inter)nationale luchtkwaliteitsmaatregelen droegen eraan bij dat Utrecht in 2023 opnieuw aan de Europese grenswaarden voldeed. Aan de jaargemiddelde grenswaarden voor fijnstof (zowel PM_{10} als $PM_{2,5}$) voldeed Utrecht overal ruim, maar daarmee kunnen we nog niet spreken van een goede, gezonde buitenlucht voor alle inwoners. Nog steeds worden veel inwoners blootgesteld aan concentraties stikstofdioxide en fijnstof boven de gezondheidskundige advieswaarden van de WHO. Meer informatie over de gemeten en berekende Utrechtse luchtkwaliteit vindt u op de webpagina over luchtkwaliteit.

http://www.utrechtmilieu.nl/meetnet/

9.2 Fijnstof - overschrijding WHO-advieswaarden

Figuur 9.2.1 overschrijding van de WHO-advieswaarden voor zeer fijn stof

Overschrijdingen van de WHO-advieswaarden voor $PM_{2,5}$.

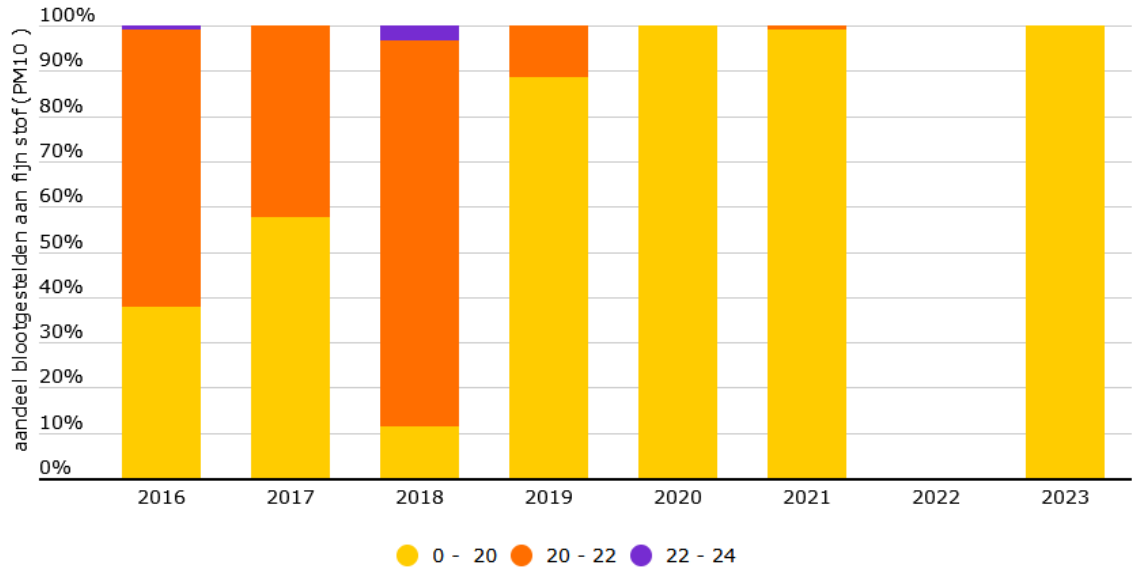
In blauw concentraties hoger dan de WHO-advieswaarde_2005 (> 10 µg/m³ jaargemiddeld) In groen lager dan de WHO-advieswaarde_2005, maar overschrijding van de WHO-advieswaarde_2021 (<10 µg/m³ > 5 µg/m³). Concentraties onder de WHO-advieswaarde_2021 worden nog nergens in Utrecht bereikt.

Fijnstof is een verzameling van verontreinigende stoffen in de lucht die slecht zijn voor de gezondheid. De hoogte van de concentraties in de buitenlucht geeft een indruk van de luchtkwaliteit en de effecten op de gezondheid. Op de lange termijn dalen de gemeten jaargemiddelde concentraties voor fijnstof in Nederland. Jaarlijkse verschillen in weersomstandigheden kunnen grote invloed hebben. Die algemene, dalende trend is ook te zien op Utrechtse meetlocaties van het Landelijk Luchtmeetnet. De concentraties voldoen al sinds 2017 aan de wettelijke grenswaarden*, maar de jaargemiddelde fijnstofconcentraties (PM_{10} en $PM_{2,5}$) zijn in 2023 overal in Utrecht nog hoger dan de gezondheidskundige advieswaarden** van de WHO-advieswaarden_2021 die de gemeente Utrecht wil bereiken.

* Wettelijke grenswaarden (normen) voor de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie (40 µg/m³ voor PM_{10} en 25 µg/m³ voor $PM_{2,5}$) c.q. het maximaal aantal dagen per jaar dat het PM_{10} daggemiddelde boven de 50 µg/m³ mag liggen.
** De aangescherpte WHO-advieswaarden_2021 bedragen maximaal 15 µg/m³ voor PM_{10} en maximaal 5 µg/m³ voor $PM_{2,5}$ (jaargemiddeld). Er is geen WHO- advieswaarde voor roet.

9.3 Fijnstof: blootstelling

Figuur 9.3.1 aandeel inwoners dat blootgesteld is aan diverse concentraties fijnstof

Download data

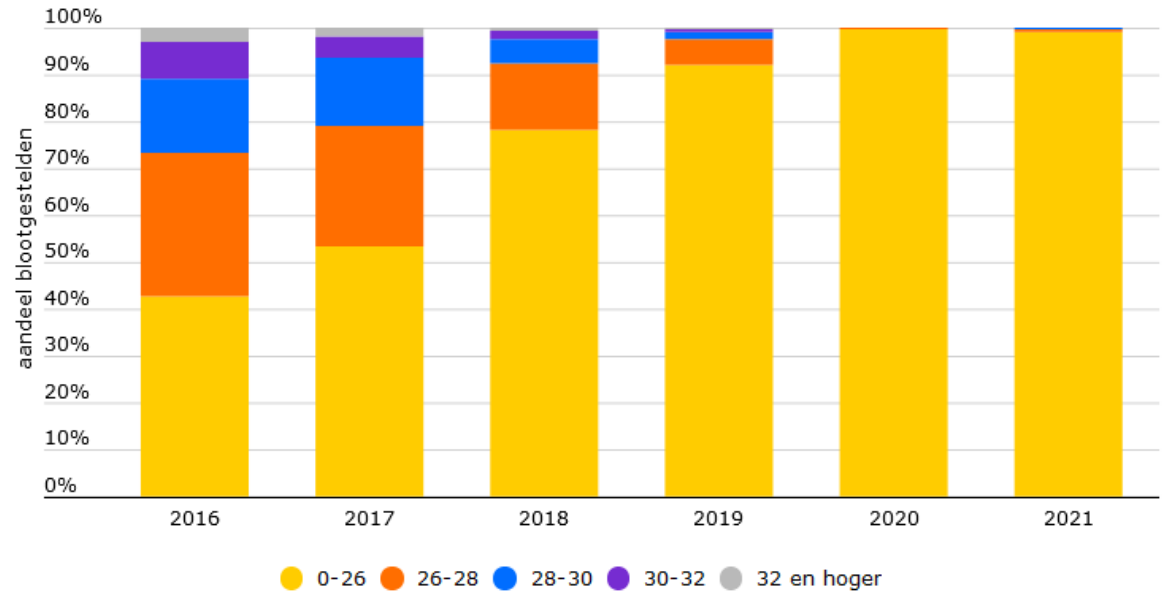
Bron: gemeente Utrecht/RIVM. Voor 2022 zijn geen blootstellingsdata bekend.
Voor 2023 weten we dat alle concentraties onder de 20 lagen en dus 100% van de inwoners in de eerste groep.

Opvallend is dat de concentraties fijnstof in 2023 veel lager waren dan in voorgaande jaren. Dit komt voor een groot deel door de grote hoeveelheid regen en de hogere windsnelheid in 2023: fijnstof slaat daardoor snel neer of verspreid zich snel, waardoor de concentratie per m^3 minder hoog wordt.
De berekende fijnstofconcentraties (PM_{10}) liggen tussen de 14,7 en 18,6 µg/m^3 (gemiddeld 16,5 µg/m^3), die van de fijnere fractie van fijnstof ($PM_{2,5}$) tussen de 7,8 en 10,5 µg/m^3 (gemiddeld 9,0 µg/m^3).

We hebben over de jaren 2022 en 2023 geen blootstellingsgegevens ontvangen van het RIVM. Aan de hand van de concentratiekaarten valt af te leiden dat de blootstelling aan fijnstof (PM_{10}) in 2023 voor alle inwoners onder de WHO-advieswaarde_2005 voor fijnstof blijft. In een klein deel van de stad krijgen inwoners nog steeds te maken met blootstelling aan concentraties hoger dan de WHO-advieswaarde_2005 voor zeer fijn stof. Op een enkele locatie na wordt in 2023 nog nergens in de stad aan de WHO-advieswaarden_2021 voor PM_{10} voldaan. Aan de waarde voor $PM_{2,5}$ wordt nog nergens voldaan.

9.4 Stikstofdioxide (NO_2): blootstelling

Figuur 9.4.1 aandeel inwoners dat blootgesteld is aan diverse concentraties stikstofdioxide

Download data

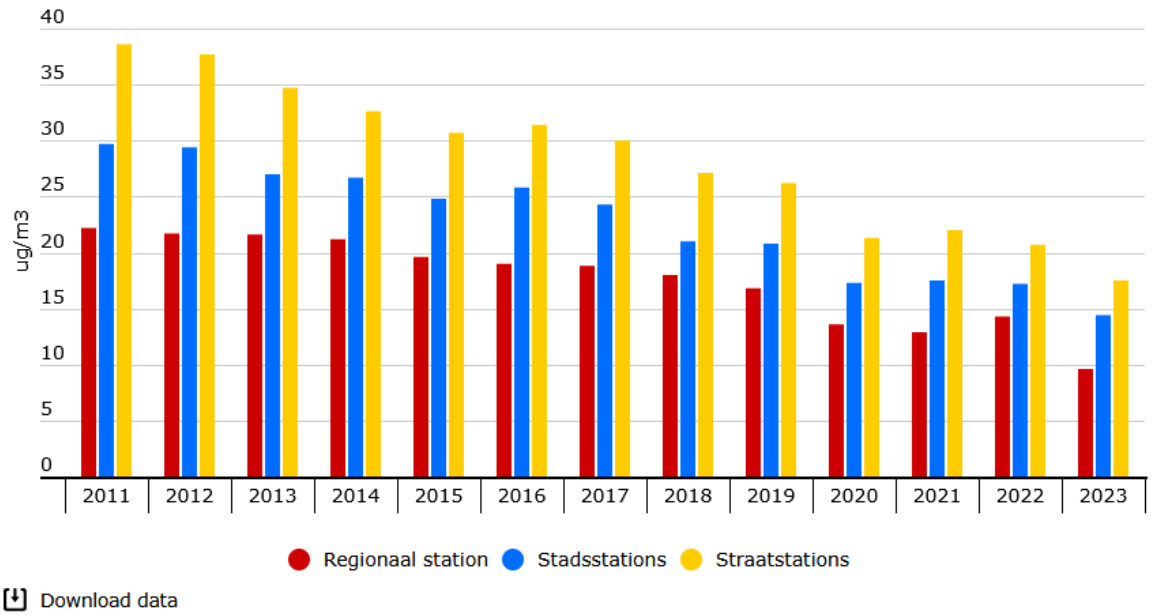
Bron: gemeente Utrecht/RIVM. De berekeningen voor 2022 zijn nog niet door het RIVM gemaakt.

De hoeveelheid stikstofdioxide in de lucht geeft belangrijke informatie over de blootstelling aan luchtverontreiniging door het verkeer (dat wil zeggen, aan een mengsel van stoffen, waaronder stikstofdioxide). De Gezondheidsraad (2018) stelt dat het beter voor de (volks)gezondheid is wanneer de blootstelling aan stikstofdioxide tot ver onder de WHO- advieswaarde_2005 komt te liggen*.
Vanaf 2022 heeft het RIVM geen nieuwe cijfers gepresenteerd. Wel hebben we inzicht in de (berekende) jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO_2) langs wegen: de daling van de jaargemiddelde concentratie voor stikstofdioxide in Utrecht (en elders in Nederland) zet door. Tijdens de coronapandemie was er zelfs een sterke daling zichtbaar. Opvallend is dat de concentratie stikstofdioxide in 2023 weer veel lager was dan in 2022. Dit komt voor een groot deel door de grote hoeveelheid regen en de hogere windsnelheid in 2023. De jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO_2) langs wegen in 2023, waren met waarden tussen 10,8-31,1 µg/m³ (gemiddeld 28,6 µg/m³) daardoor lager dan in de voorgaande jaren.
Het aantal mensen dat wordt blootgesteld aan lucht met hogere concentraties stikstofdioxide is de afgelopen jaren gedaald. De jaargemiddelde concentraties liggen in 2023 niettemin nog (ver) af van de aangescherpte WHO-advieswaarde (10 µg/m3).

* De EU-grenswaarde bedraagt momenteel 40 µg/m³ en kwam tot september 2021 overeen met de WHO-advieswaarde_2005. Toen is de WHO-advieswaarde aangescherpt tot maximaal 10 µg/m³ voor NO_2. Inmiddels is de EU-grenswaarde naar 20µg/m³ aangescherpt waaraan per 2030 moet worden voldaan.

9.5 NO_2 concentraties meetnet

Figuur 9.5.1 concentraties NO2 van het luchtmeetnet

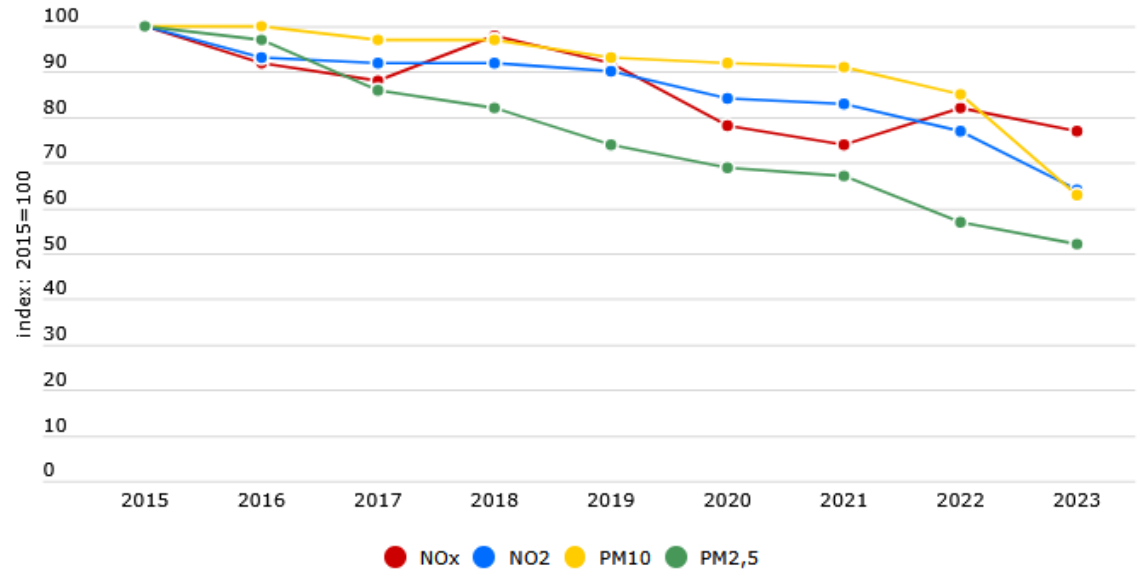

Bron: GGD Amsterdam/Buro Blauw/gemeente Utrecht

Sinds 2011 heeft Utrecht een uitgebreid meetnet, waarbij op meer dan zestig locaties in de stad metingen van de stikstofdioxideconcentraties plaatsvinden (zie afbeelding in inleiding). In de jaren voorafgaand aan de coronapandemie zien we in Utrecht over het algemeen telkens iets lagere jaargemiddelde meetwaarden. Dit zien we landelijk ook gebeuren, en komt vooral doordat er minder vervuilend wegverkeer reed. Het jaargemiddelde lag tijdens de coronapandemie nog lager dan we op grond van de normale ontwikkeling zouden verwachten. In 2022 leek de concentratie te stabiliseren. Op de regiomeetlocaties ligt de concentratie nu in 2023 lager dan ooit gemeten. Het effect hiervan zien we ook terug in de stadsachtergrond en straatlocaties. Dit komt voor een groot deel door de grote hoeveelheid regen en de hogere windsnelheid in 2023 en natuurlijk ook door onze eigen maatregelen.

9.6 Verkeersemissies

Figuur 9.6.1 verkeersemissies

Download data

Bron: gemeente Utrecht

De emissieberekening voor het wegverkeer maakt onder andere gebruik van schalingsfactoren - die bijvoorbeeld het effect van de Utrechtse milieuzone laten zien - en emissiefactoren, per stof en per voertuigcategorie. Deze factoren, die jaarlijks worden vastgesteld door TNO en PBL, kunnen daarbij van jaar tot jaar sterk variëren.

Om de ontwikkeling van de luchtkwaliteit te laten zien kijken we niet alleen naar de gemeten en berekende concentraties, maar ook naar de (berekende) uitstoot van luchtverontreinigende stoffen door het verkeer op Utrechtse (hoofd)wegen van het gemeentelijk wegennet. Zo krijgen we een indruk van deze uitstoot, los van de weersomstandigheden in dat jaar die óók de uiteindelijke concentraties bepalen. Dit geeft een globaal beeld van het effect van luchtkwaliteitsmaatregelen die gericht zijn op het wegverkeer. De grafiek toont de verkeersuitstoot voor stikstofoxiden (NO_x en NO_2) en fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) vergeleken met het jaar 2015 (index 2015=100). Na 2015 neemt de hoeveelheid verkeer jaarlijks toe. Een duidelijke uitzondering hierop vormen de coronajaren 2020 en 2021. Toch daalde telkens de verkeersuitstoot van (bijna) alle bovengenoemde stoffen. Dit komt doordat er in verhouding steeds meer nieuwe, minder vervuilende voertuigen in Utrecht rijden. Dit komt deels vanwege de ‘verschoning’ van het (Nederlandse) wagenpark en deels door lokale maatregelen, zoals het instellen en aanscherpen van de milieuzone.

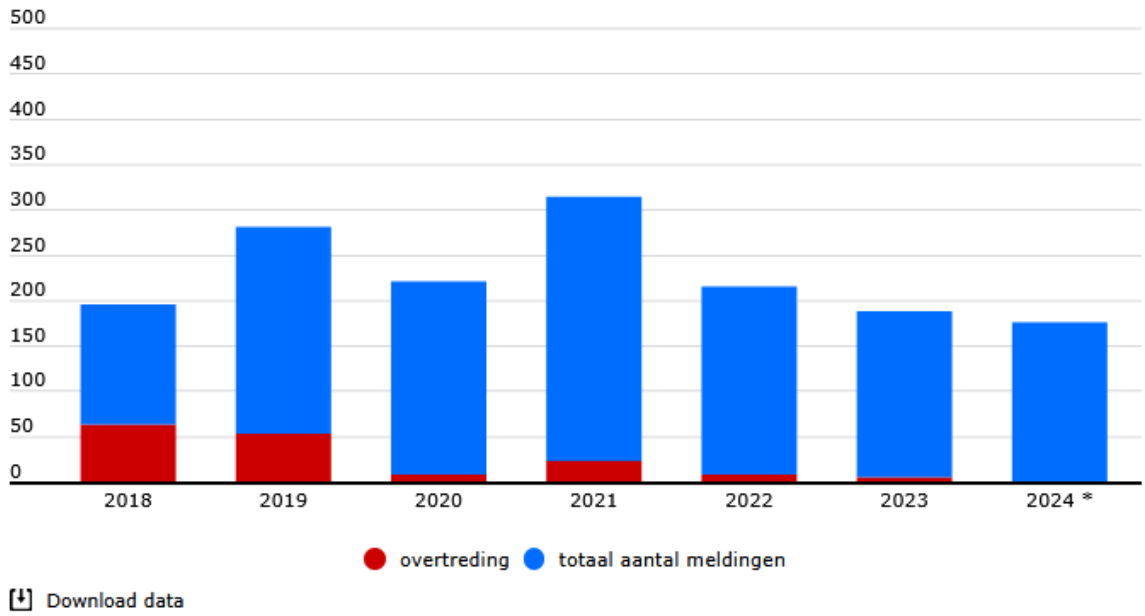
De grootste daling over de jaren treedt op voor $PM_{2,5}$ (en roet), met name door het verplichten van roetfilters. De scherpe daling van PM_{10} het afgelopen jaar is niet verklaard, er zijn meerdere oorzaken mogelijk, zoals wijzigingen in samenstelling wagenpark, of emissiekentallen.

Er wordt steeds meer uitstootvrij (elektrisch) gereden in Nederland en dus ook in Utrecht. Bij volledig uitstootvrij verkeer vindt geen uitstoot meer plaats uit de uitlaat door verbrandingsprocessen. Wel komt er nog fijn stof vrij door slijtage van banden, wegdek, remmen en opwervelend stof. Naast meer

uitstootvrij verkeer draagt minder gemotoriseerd verkeer bij aan een emissieloos einddoel. Het heeft ook tal van andere voordelen, zoals vrijkomende ruimte en minder geluidsoverlast.

9.7 Bewonersmeldingen geuroverlast en houtrook

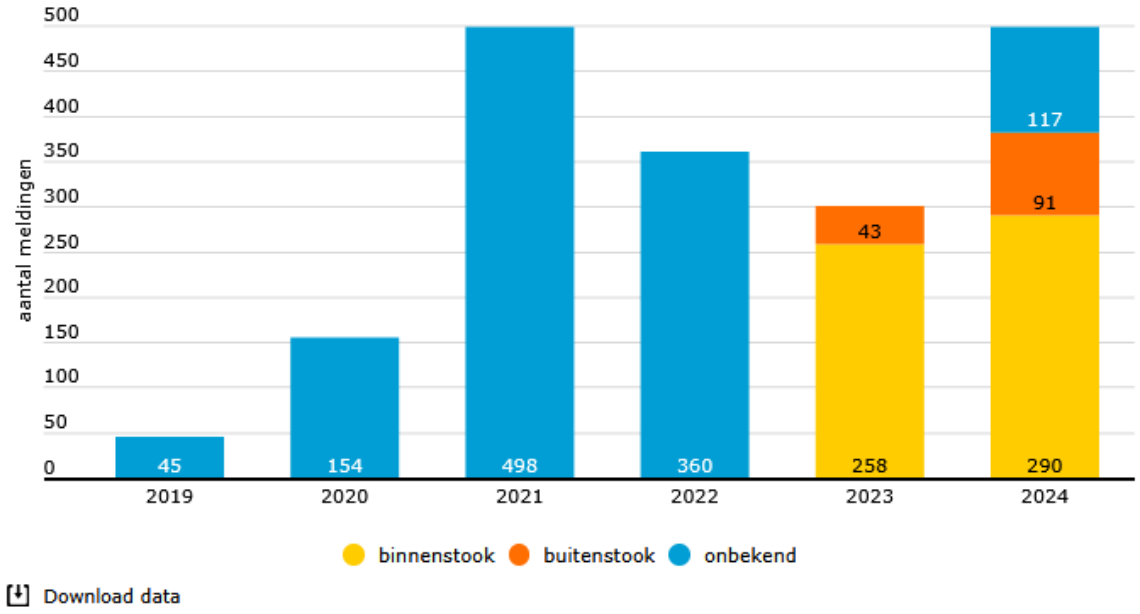
Figuur 9.7.1 aantal meldingen geuroverlast

Bron: gemeente Utrecht
* het aantal overtredingen is niet bekend

In 2024 zijn er 175 meldingen over geuroverlast binnen gekomen, een lichte daling in vergelijking met vorige jaren. Onder de noemer geuroverlast komen meldingen binnen over het bereiden van voedingsmiddelen door restaurants, snackbars, etc. Meldingen over houtrook komen sinds 2024 in een aparte categorie terecht.

Figuur 9.7.2 aantal bewonersmeldingen houtrook

Download data

Bron: gemeente Utrecht

In 2024 hebben we via de gemeente en via de stookwijzer in totaal 498 meldingen over houtrook ontvangen. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (301), maar even veel als in 2021. Vanaf 1 januari 2025 is het verboden om buiten hout te stoken. In 2024 is daar via de eigen kanalen en via de media-aandacht besteed. Mogelijk is deze vergrote aandacht voor houtstook aanleiding geweest voor de toename in meldingen.

De meeste meldingen die binnenkomen over houtrook gaan over houtkachels en open haarden in woningen. Bewoners die meldingen doen krijgen altijd een reactie van de gemeente, met een flyer over houtrook en tips om in gesprek te gaan met buren die stoken. Soms maken bewoners gebruik van de mogelijkheid om telefonisch contact op te nemen en te overleggen over hun specifieke situatie. Het aantal meldingen per jaar kan schommelen, omdat de overlast samenhangt met het weer. In de tweede helft van 2024 ontvingen we meer meldingen dan in de eerste helft. Meldingen over houtstook komen sinds 2024 als aparte categorie binnen.

Over het stoken buiten hebben we in 2024 totaal 91 meldingen ontvangen waarvan 76 over vuurkorven of open vuren en 15 over barbecues.

10. Duurzame leefomgeving: geluidhinder

10.1 Inleiding

De kwaliteit van een woon- en leefomgeving wordt mede bepaald door geluid. Hoe geluid ervaren wordt, verschilt per persoon. Wat de ene persoon als aangenaam ervaart, kan iemand anders als hinderlijk ervaren. In een stad als Utrecht is altijd sprake van een zekere mate aan omgevingsgeluid. Overmatige hinder van geluid en trillingen kan echter ziek maken. Mensen kunnen last hebben van geluid of trillingen en daardoor bijvoorbeeld slechter slapen. Trillingen kunnen bewoners een gevoel van onbehagen geven. Dat willen we verbeteren of - nog beter - voorkomen. Naast het meetbare aantal decibel bepalen ook andere zaken of geluid en trillingen hinderlijk zijn of niet. De plek, het tijdstip en de situatie bepalen ook de beleving. Gezond stedelijk leven betekent dat we onze inwoners een fijne en gezonde woonomgeving willen bieden. En dat onze kinderen opgroeien in een leefbare stad, levendig maar zonder té veel lawaai of trillingen. Onze missie is: “Wij staan en gaan voor het verbeteren van geluidskwaliteit en voorkomen van trillinghinder. Wij richten ons hiermee op een gezonde en leefbare bestaande en nieuwe stad.”

Er zijn wettelijke normen, bijvoorbeeld voor de hoeveelheid geluid bij nieuwe ontwikkelingen en voor geluid van bedrijven. Daarnaast zijn lokale ambities ten aanzien van het geluidniveau in de Beleidsnota Geluid en Trillingen, het actieplan Geluid en de nota Volksgezondheid vastgelegd.

Utrecht maakt ongeveer elke vijf jaar een actieplan Geluid. In 2019 is een actieplan opgesteld waarin knelpunten zijn gelokaliseerd en maatregelen zijn voorgesteld. Deze maatregelen bestaan voornamelijk uit het verlagen van de maximumsnelheid (invoeren 30 km/u-gebieden) en het toepassen van een geluidreducerend asfalt. In 2024 hebben we gewerkt aan een nieuw Actieplan geluid, dit verwachten we in de loop van 2025 af te ronden.

In 2024 is geluidsreducerend asfalt aangebracht op de volgende wegen:

Robert Kochplein:	6.300 m^2
Ghandiplein:	9.800 m^2

10.2 Geluidskaart Utrecht 2021

Figuur 10.2.1 Geluidskaart van Utrecht 2021

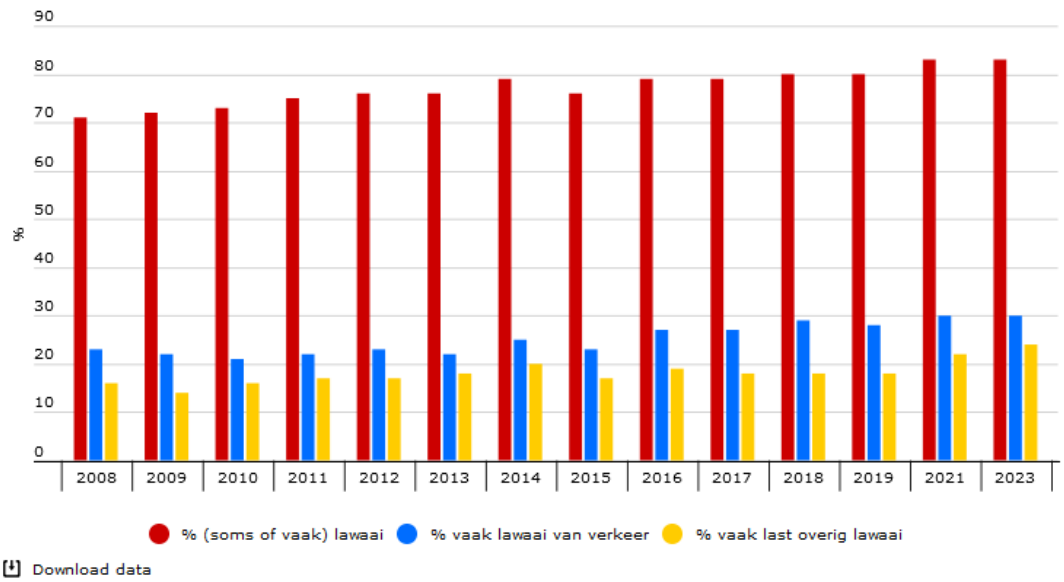

Bron: http://utrechtmilieu.nl/geluidskaarten/

In 2022 heeft de gemeente Utrecht het geluid in de stad (als gevolg van industrie, weg- en railverkeer) in kaart gebracht. De gekleurde contouren laten zien waar geluidniveaus boven de 55 dB zijn. De niet-gekleurde gebieden laten zien waar het stiller is dan 55 dB. 55 dB is de wettelijke waarde waarboven geluid in kaart moet worden gebracht (volgens de Europese Richtlijn Omgevingslawaai). De geluidkaart laat zien dat vooral (snelrijdend) verkeer zorgt voor de hoge geluidniveaus. Ongeveer 55% van de Utrechters woont op een locatie waar meer dan 55 dB aan geluid van wegverkeer heerst. Circa 3% woont langs een spoorlijn met dergelijke hoge geluidniveaus. De hoogste geluidniveaus worden gemeten bij de drukke stadswegen en de snelwegen. Elke vijf jaar wordt een nieuwe geluidkaart gemaakt. De volgende geluidkaart (over het jaar 2026) verschijnt in 2027.

10.3 Geluidhinder: algemene beleving

Figuur 10.3.1 Geluidhinder: algemene beleving

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht. In 2020 en 2022 is geen inwonersenquête gehouden

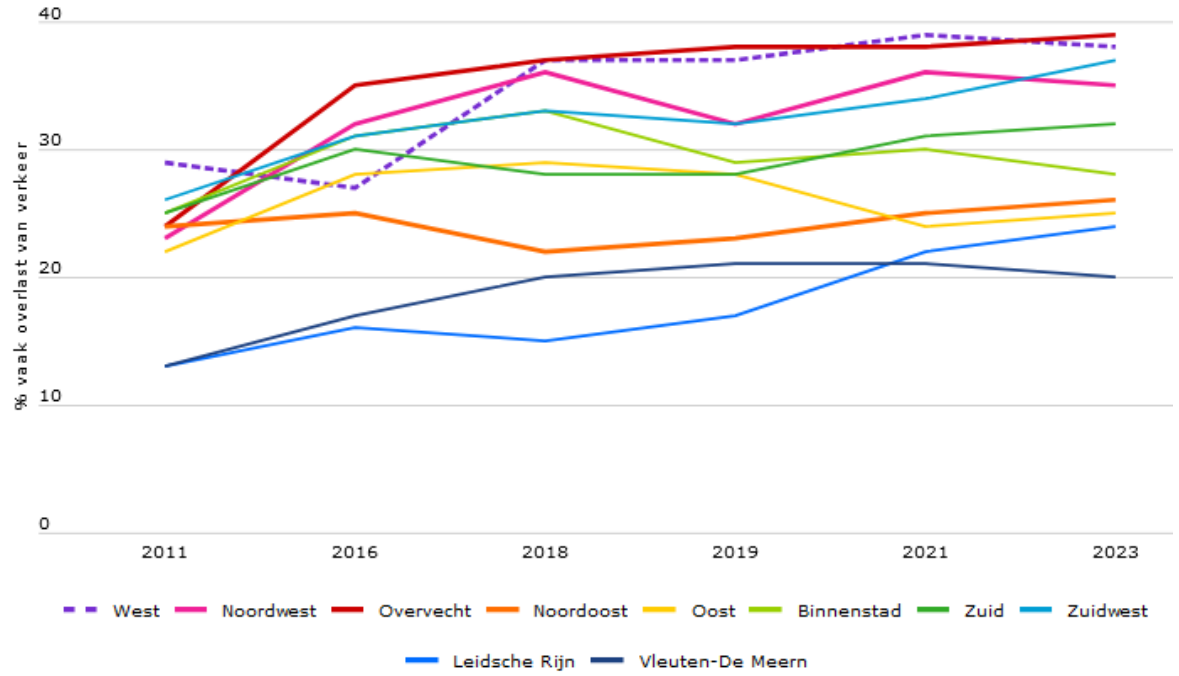
Uit de Inwonersenquête blijkt dat 83% van de Utrechters in 2023 wel eens (soms of vaak) geluidoverlast ervaart. Dit aandeel is gelijk met 2021. De 5 jaren daarvoor is het aandeel gestegen. In 2016 en 2017 was het 79% en in 2018 en 2019* 80%.

In 2023 heeft 30% van de Utrechters vaak last van verkeerslawaai (2021: 30%, 2019: 28% en 2018: 29%). Daarnaast heeft 24% van de Utrechters vaak last van ander lawaai. Dit is een stijging ten opzichte van 2021* (22%).

** Er zijn geen gegevens over 2020, 2022 en 2024 omdat de inwonersenquête vanaf dan tweejaarlijks is.*

10.4 Geluidhinder: wegverkeer per wijk

Figuur 10.4.1 Geluidhinder: wegverkeer

Download data

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht. In 2020 en 2022 is geen inwonersenquête gehouden

Bewoners van Overvecht geven in 2023 het vaakst aan dat zij last hebben van verkeerslawaai (39%). In 2021* was dit West (39%). Inwoners van Vleuten-De Meern hebben hier het minst vaak (20%) last van. In 2021* was dit ook Vleuten-De Meern (20%).

In vergelijking met 2021 is de ervaren overlast in West, Noordwest, Binnenstad en Vleuten-De Meern afgenomen. In de overige wijken is de ervaren overlast toegenomen: Overvecht, Noordoost, Oost, Zuid, Zuidwest en Leidsche Rijn.

** Er zijn geen gegevens over 2020, 2022 en 2024 omdat de enquête vanaf dan tweejaarlijks is.*

10.5 Woningsaneringen vanwege geluid

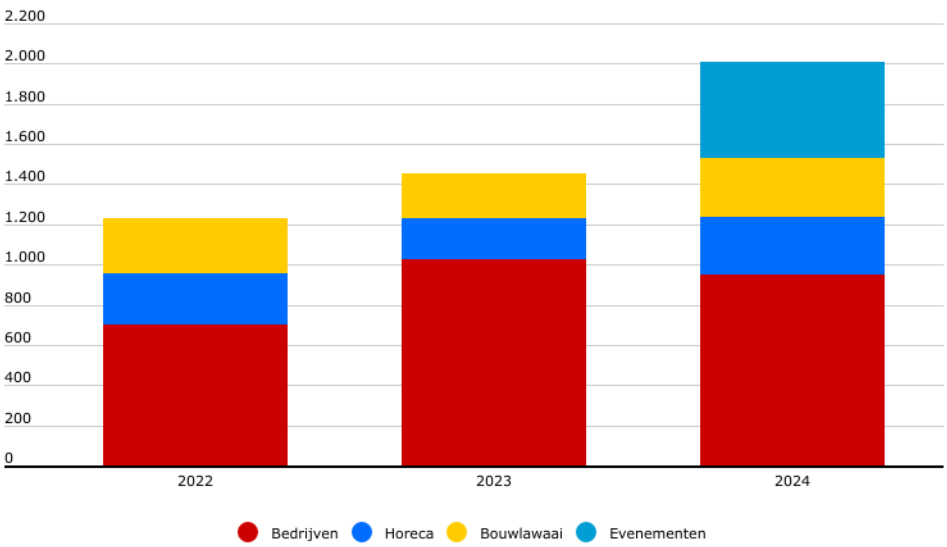
In Utrecht zijn alle prioritaire woningen met een geluidsbelasting door wegverkeer boven de 70 dB in het verleden gesaneerd, dat wil zeggen, van extra gevelisolatie voorzien. Daarmee bleef nog een voorraad saneringsgevallen over in een categorie die tot 10 dB lager lag.

De saneringsregeling voor verkeerslawaai is met de komst van de Omgevingswet drastisch versoberd: de drempelwaarde voor verplichte sanering is op 70 dB gelegd. Hierdoor komen er nog maar nauwelijks woningen in aanmerking voor sanering. Utrecht heeft daarop tijdig geanticipeerd door voor de hele voorraad saneringswoningen vanuit de Wet geluidhinder nog tijdig subsidie aan te vragen bij het rijk. Dit betreft circa 5.000 woningen. De komende jaren wordt deze sanering uitgevoerd onder de oude regels.

In 2024 zijn van het Rijk voorschotsubsidies voor de uitvoering van de lopende saneringsprojecten binnengekomen. Er zijn 174 woningen bezocht en onderzocht bij de Balijelaan en de 't Goylaan. We brengen in kaart welke maatregelen per woning nodig zijn. Of woningen van geluidsisolerende maatregelen worden voorzien, is afhankelijk van de bestaande isolatie van de woning. Wanneer een woning al voldoende isolatie heeft, hoeven geen maatregelen meer worden getroffen. Vervolgens worden deze onderzoeken gecontroleerd door het Ministerie waarna zal gaan blijken welke woningen een aanbod zullen krijgen voor aanvullende isolatie. De lopende projecten gaan vervolgens naar de aanbestedings- en uitvoeringsfase.

10.6 Meldingen geluidsoverlast bedrijven

Figuur 10.6.1 Meldingen geluidsoverlast bedrijven

Bron: gemeente Utrecht

Toelichting figuur: vanwege de overgang naar een nieuw systeem in 2024 is er in de registratie van meldingen geen uitsplitsing zoals voorheen te maken. Voorgaande twee jaren werd er uitgesplitst naar 'overtreding', 'geen overtreding', 'afhandeling onbekend/ niet afgesloten' en 'behandeling niet bij gemeente'. Dit jaar rapporteren we alleen op categorie (bedrijven, horeca, bouwlawaai en evenementen).

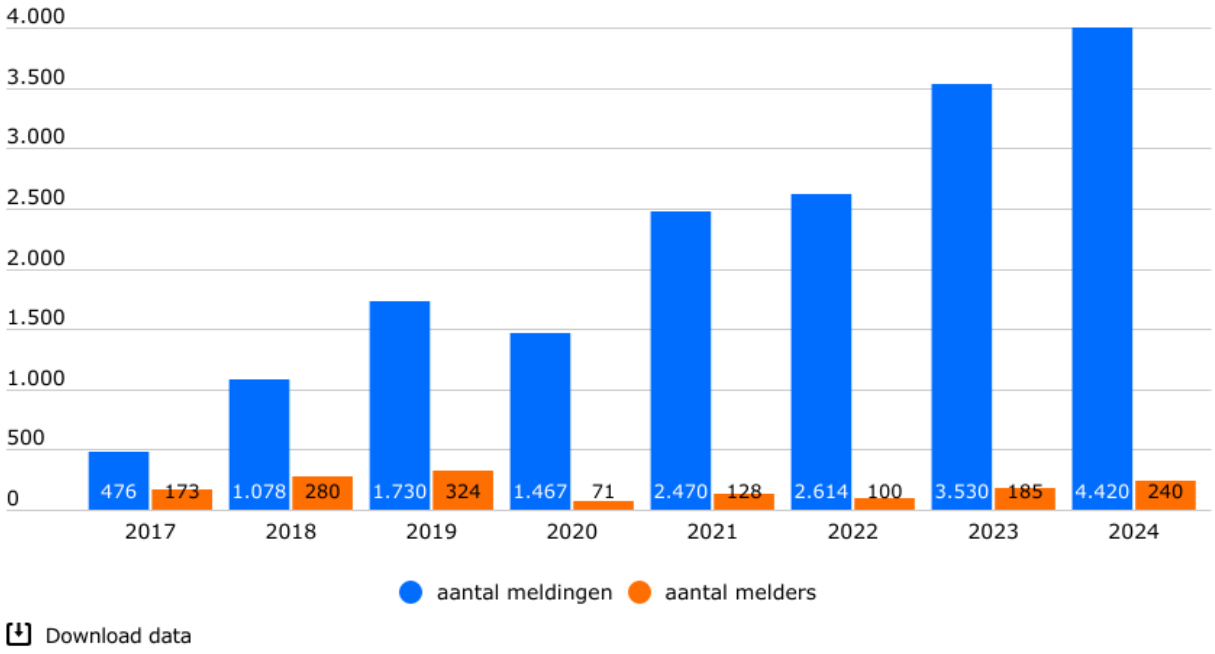
In 2024 zijn er 951 meldingen gedaan over geluidoverlast door bedrijven. Het aantal meldingen over geluidsoverlast door bedrijven laat de afgelopen jaren schommelingen zien en varieert tussen de 700 en 1.100. Hier is geen eenduidige verklaring voor, wel is bekend dat de weersomstandigheden invloed hebben. Een deel van de meldingen gaat over religieuze uitingen, zoals gebedsoproepen en het luiden van kerkklokken; echter, deze zijn uitgezonderd van regelgeving. Ook gaan veel meldingen over muziekoverlast van horeca. Andere meldingen die we geregeld zien betreffen bijvoorbeeld ventilatie- of koelingsapparatuur en alarmgeluid.

Daarnaast zijn er in 2024 479 meldingen gedaan over versterkt geluid bij evenementen. Deze meldingen werden voorheen niet gespecificeerd bijgehouden, waardoor het lijkt alsof er een grote toename in aantal meldingen is.

Voor alle meldingen geldt dat toezichthouders controleren op de regels en geluidsnormen door metingen uit te voeren. Bij overtredingen treden we op. Soms ervaren bewoners hinder, terwijl een bedrijf of evenementorganisator zich wel aan de regels houdt. Alle meldingen komen in het systeem en kunnen samen aanleiding geven om het beleid te evalueren. Bij veel meldingen over één specifiek evenement kunnen bijvoorbeeld bij een volgende editie ervan vooraf verbeterde afspraken helpen om overlast zo veel mogelijk te voorkomen.

10.7 Overlast Schiphol

Figuur 10.7.1 Meldingen geluidsoverlast Schiphol

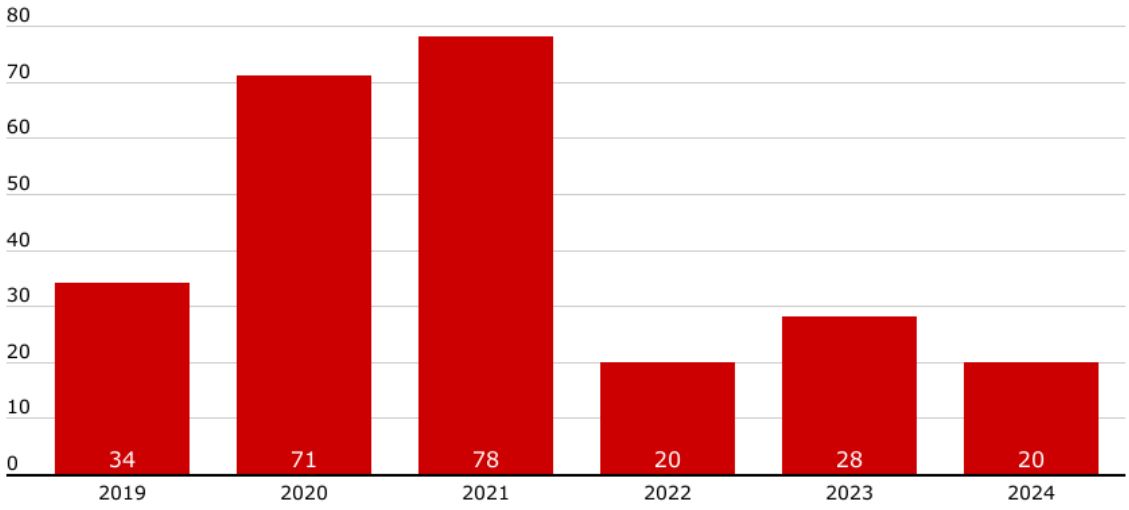
Bron: BAS (bewoners aanspreekpunt Schiphol)

Door mensen in de gemeente Utrecht zijn in 2024 4.420 meldingen gedaan over geluidoverlast door vliegverkeer van en naar Schiphol. Deze meldingen zijn gedaan door 240 verschillende melders. Net als vorig jaar is zowel het aantal meldingen als melders toegenomen. In 2023 werden er 3.530 meldingen gedaan door 185 verschillende melders. Het aantal meldingen per persoon in 2024 is met afgerond 18 bijna gelijk aan 2023 (afgerond 19 meldingen per persoon).

Er is een stijging in het aantal meldingen zichtbaar vanaf 2021. In 2020 en, in mindere mate, in 2021 zijn substantieel minder vliegtuigbewegingen van en naar Schiphol uitgevoerd vanwege de COVID-19 reismaatregelen.

10.8 Trillingen

Figuur 10.8.1 Meldingen overlast door trillingen

Bron: gemeente Utrecht

In 2024 werden 20 meldingen van overlast door trillingen gedaan bij de gemeente Utrecht. Dit is een afname ten opzichte van 2023, toen er 28 meldingen gedaan zijn. Het aantal in 2024 is gelijk aan het aantal meldingen van 2022. Meldingen van trillingen gaan voornamelijk over heiwerkzaamheden bij de nieuwbouw van woningen. Ook kunnen zwaar verkeer, sportscholen en nabij gebouwen geplaatste apparatuur trillingen veroorzaken. Meldingen door trillingen worden door de gemeente getoetst aan wet- en regelgeving.

In 2024 heeft ProRail 3 klachten ontvangen over trillingshinder van treinen. Twee meldingen kwamen van bewoners naast het spoor richting het Spoorwegmuseum. De andere melding kwam uit de omgeving van het Centraal Station.

11. Gezonde openbare ruimte: Licht

11.1 Inleiding

Duurzame verlichting

Belang van duurzaamheid
Duurzaamheid is een belangrijk thema bij de aanleg en het beheer van de openbare verlichting. Het streven is om de openbare ruimte zo efficiënt mogelijk te verlichten door zo min mogelijk energie te verbruiken, zonder hierbij in te leveren op de functie van de verlichting ten aanzien van de veiligheid. Het duurzaam verlichten van de stad begint bij de inkoop van energie, dit is 100% groene stroom van Nederlandse herkomst. Daarnaast is het materiaalgebruik van de lichtmasten en armaturen een belangrijk duurzaamheidsaspect. Waar mogelijk worden bestaande lantaarnpalen en armaturen hergebruikt. Als dit niet mogelijk is dan wordt er bij de aanleg van nieuwe lichtmasten altijd gekozen voor herbruikbare, recyclebare of lage CO_2-footprint materialen.

LED verlichting als standaard
Sinds 2017 is energiezuinige LED verlichting de standaard bij de aanleg van nieuwe lantaarnpalen. Daarnaast bouwen we sinds 2021 versneld de bestaande armaturen om, zodat deze ook voorzien zijn van LED lampen. Hierdoor verdwijnen uiteindelijk alle conventionele, minder energiezuinige lichtbronnen. Deze nieuw geplaatste lampen worden altijd op een zo laag mogelijk niveau ingesteld en we dimmen de verlichting wanneer dat kan. Een nieuw schakelsysteem maakt het mogelijk om per locatie bepaalde energiezuinige dimregimes toe te passen. In 2023 hebben we met dit systeem een optimalisatie doorgevoerd in het moment van in- en uitschakelen. De verlichting wordt niet meer op een vast moment in- of uitgeschakeld maar er wordt geschakeld gebaseerd op het lichtniveau buiten. Gemiddeld genomen gaat de verlichting hierdoor in de avond iets later aan en in de ochtend wat eerder uit. In 2024 is deze optimalisatie doorgevoerd in alle schakelkasten.

Ook op andere vlakken wordt er gewerkt aan energiezuinig beheer van de openbare verlichting, zo branden de lampen ‘s avonds op 100% en ‘s nachts op 50%[1]. Al deze maatregelen hebben in 2024 geleid tot een totale besparing van 677.329kWh. Dat is 9% minder ten opzichte van het totale verbruik in 2023. Net als voorgaande jaren heeft in 2024 de sier- en aanstraal verlichting van objecten zoals watertorens en bruggen uitgestaan. Dit heeft geleid tot een besparing die vergelijkbaar is met het energieverbruik van 8 huishoudens.

Voorkomen van lichthinder
We nemen maatregelen om lichthinder voor mens en dier zo veel mogelijk te voorkomen. Zo plaatsen we enkel armaturen die voldoen aan de richtlijn Lichthinder van de NSVV. Dat betekent dat het licht van de lantaarnpaal niet naar boven uitstraalt. De maximale kleurtemperatuur is 3000 Kelvin, dat is warm wit licht. Voorheen werden er bomen aangelicht door grondspots. Dit kan hinderlijk zijn voor dieren, daarom doen we dit sinds enkele jaren niet meer. Vleermuizen kunnen ook hinder ondervinden van verlichting. Daarom zorgen we ervoor dat de verlichting langs routes waarvan we weten dat er veel vleermuizen foerageren amberkleurig is. Hier hebben vleermuizen minder last van. Daarnaast voorkomen we zo veel mogelijk dat lichtmasten die langs watergangen staan het wateroppervlak aanlichten. Dat doen we door asymmetrische armaturen te plaatsen, waardoor de verlichting richting het water wordt afgeschermd. Met al deze maatregelen dragen we bij aan het duurzaam en diervriendelijk verlichten van de stad. Hierbij staat energiebesparing, circulair materiaalgebruik en het voorkomen van lichthinder voor mens en dier centraal.

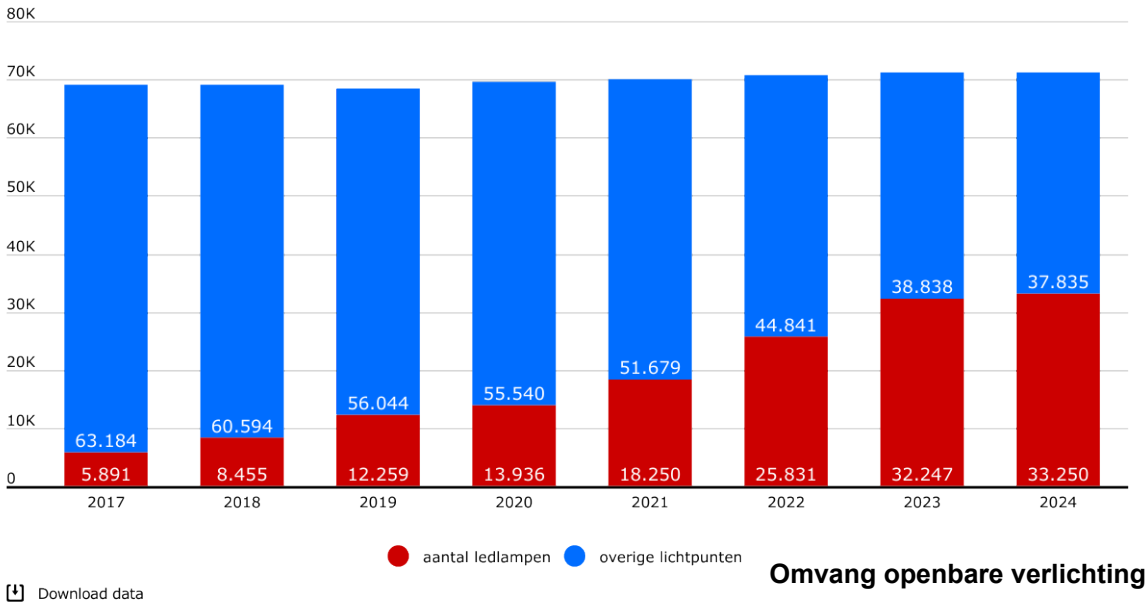
Dynamische verlichting

Toepassing van dynamische verlichting
Op een aantal plaatsen in de stad is er dynamische verlichting toegepast. Een concreet voorbeeld is het plaatsen van dynamische verlichting rondom stadion Galgenwaard. Hierdoor is het lichtniveau te regelen ten behoeve van de sociale veiligheid bij voetbalwedstrijden. De beveiligingsmedewerkers van het stadion kunnen wanneer dit nodig wordt geacht zelf de openbare verlichting feller aanzetten.

[1] In de binnenstad wordt van 00:00 tot 07:00 het licht gedimd naar 50%, in de andere gebieden is dit van 23:00 tot 07:00.

11.2 Licht: lampen

Figuur 11.2.1 Aantal ledlampen en overige lichtpunten

In 2024 staan er in Utrecht 71.085 lampen, waarvan 33.250 ledlampen. Dit betekent dat 47% van het areaal bestaat uit ledlampen, waarvan er 1.000 zijn bijgekomen in 2024. In het afgelopen jaar is er relatief weinig verlichting omgebouwd naar led. Dat komt doordat tijdens de aanbestedingsprocedure één leverancier protesteerde tegen de opzet van de aanbesteding. Deze is daardoor tijdelijk gestaakt en is er vertraging opgelopen. Inmiddels loopt de aanbesteding weer, als alles goed verloopt is de complete verledding in de loop van 2026 gereed.
Het vleermuisvriendelijke amberkleurige licht wordt toegepast op 1.145 plekken.

Overlast van verlichting

Overlastmeldingen over lichthinder in 2024 gaan vaak over het inschijnen van licht en licht dat op de verkeerde plek valt. Dit wordt verholpen door middel van afschermingen of het helderheidsniveau van de verlichting aan te passen.

Er kwamen ook 56 meldingen over lichthinder door bedrijven binnen, bijvoorbeeld over felle reclame, het onnodig laten branden van lampen ‘s nachts of lichtvervuiling. Een deel hiervan betreft meldingen van lichthinder bij Galgenwaard. Na optreden van de omgevingsdienst verminderde de overlast, maar recent kwamen nieuwe meldingen binnen. We zetten hier toezicht op in. We zijn aan de slag met een onderzoek naar de klachten van de assimilatieverlichting van Galgenwaard. Landelijk worden er scherpere eisen aan de grasmat gesteld waardoor er andere verlichtingstechnieken voor het gras moeten worden ingezet. Meer informatie over het vervolg komt in 2025.

12. Utrecht Circulair

12.1 Inleiding

Een schets van de resultaten in 2024

In 2024 is het Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023 afgerond. Resultaten en geleerde lessen zijn begin april 2024 met de raad gedeeld: Raadsbrief Afronding Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023 Utrecht en meegenomen in de Visie Utrecht Circulair 2050 en in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030, die beide in 2024 werden vastgesteld door de raad.

In dit hoofdstuk worden resultaten van drie van de vier prioriteiten beschreven: circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap (12.2), circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen (12.4) en circulaire materiaal- en reststromen (12.5). De resultaten van de vierde prioriteit uit visie en beleidsnota, circulair opdrachtgeven en inkopen, komen aan de orde in hoofdstuk 14.11 Eigen organisatie.

12.2 Circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap

We voerden de volgende acties uit om meer ruimte te maken voor circulaire bedrijvigheid:

- De uitgangspuntennotitie Beleidsnota (deel)omgevingsvisie Lage Weide is opgesteld en vastgesteld door de raad. Vervolgens startten we met uitvoering van deze beleidsnota. Hiervoor organiseerden we een participatietraject met ondernemers op Lage Weide.
- In 2024 kocht de gemeente Utrecht grond voor een gemeentelijk grondstoffendepot op Lage Weide (zie 12.5).
- Voor Circulair Bedrijvenpark Strijkviertel werkten we aan het bestemmingsplan, de problematiek van netcongestie en aan de gronduitgiftestrategie.
- Op het Werkspoorkwartier vond de planontwikkeling voor het upcyclecentrum plaats (zie 12.5).
- Als onderdeel van de ReUse Alliance en UP om hergebruik, reparatie en upcyclen te stimuleren startten we een samenwerking met onder meer Buurman Utrecht, Meublowski en het MBO om een opleiding tot meubelreparateur te ontwikkelen. De eerste lichting studenten start naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025.

Om Utrecht zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap gingen we verder met het stimuleren van circulaire bedrijvigheid door:

- Het openstellen van de regeling innovatievoucher circulaire economie voor de ontwikkeling en/of toepassing van innovatie bij midden- en kleinbedrijven. Deze draagt bij aan de overgang naar een circulaire economie bij het MKB in de provincie Utrecht.
- In samenwerking met de provincie Utrecht onderzoek te laten doen naar opschaling van circulair ondernemerschap in de regio. Hieruit komt de oprichting van ondernemersvereniging Circulair Utrecht voort.
- Voorbereiding van de Circulaire Innovatietop regio Utrecht in samenwerking met VNO-NCW en regionale partners. Dit biedt een podium aan innovatieve, circulaire bedrijven in verschillende categorieën (startups, ketensamenwerking, changemakers).

- Partner te worden van DigiC, het regionale netwerk en programma ter versterking van innovatie in de circulaire bouweconomie. Samenwerking is verkend met onder andere gebiedsontwikkelingen Tussen de Rails en circulair bedrijvenpark Strijkviertel. Ook het project De Groene Hoogte, gericht op circulaire houtopbouwappartementen, is gestart.

Green Deal Lage Weide

Met verschillende overheden en marktpartijen ondertekenden we de Green Deal Lage Weide, met als doel het bedrijventerrein te verduurzamen. We werken samen aan de thema's energietransitie, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie en circulaire economie. De gemeente Utrecht coördineert het thema circulaire economie. In 2024 lag de focus op verkenning van inzameling, opslag en hergebruik van reststromen van ondernemers, onder meer voor hout.

De Groene Loper

Vanuit de Groene Loper hielpen we in 2024 veertien Utrechtse ondernemers met circulaire vragen. Daarnaast maakten we afspraken met Ondernemer Centraal over inpassing van circulaire vraagstukken in hun dienstverlening. We merken op dat circulair steeds beter wordt meegenomen in de reguliere processen van de gemeente en partners en er minder vragen bij dit loket binnenkwamen. Daardoor is een apart loket zoals de Groene Loper niet meer nodig. We maakten kennis met circulaire ondernemers die werken met reststromen en actief willen worden in Utrecht. Voorbeelden zijn: Oscar Circulair, Boxo en GoDroppie. Deze verbinden we aan het netwerk van upcycle partners in Utrecht.

12.3 Circulair opdrachtgeven en inkopen

Circulair opdrachtgeven en inkopen

De behaalde resultaten van circulair opdrachtgeven en inkopen door de gemeente Utrecht staan in het hoofdstuk eigen organisatie.

12.4 Circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen

Biobased bouwen

In 2024 zetten we verder in op doorontwikkeling van biobased bouwen:

- Biobased bouwen is onderdeel van de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030. Utrecht zet in op de samenwerking met de regio en de organisatie Building Balance om in de stad en regio de verbinding tussen landbouw en bouw te leggen met als doel biobased bouwen op te schalen.
- In de Utrechtse tenders zetten we actief in op biobased bouwen door dit in de tenderpunten op te nemen. Dat gebeurt onder meer via het convenant toekomstbestendig bouwen.

Circulaire openbare ruimte
Sinds oktober 2023 loopt een intern opleidingsprogramma om te leren werken met de Milieu Kosten Indicator (MKI) bij het ontwerpen en aanbesteden van openbare ruimte-projecten. De milieukosten geven de milieu-impact van de materialen en werkzaamheden voor een project aan. Dit opleidingsprogramma omvat een basistraining voor een brede doelgroep, een aantal verdiepende workshops voor meer specifieke functiegroepen en coaching op de werkvloer. Inmiddels volgden 220 collega's de training MKI. De MKI is ook een belangrijke indicator binnen Het Nieuwe Normaal (HNN).

MKI Voorbeeldproject

Het programma Wervengebied heeft als doel om het erfgoed in de binnenstad veilig te stellen voor de veranderende wereld. In dit programma wordt een circulaire aanpak gehanteerd die zich richt op herstel en hergebruik van constructies en materialen. Deze aanpak levert verlaging op van 64% aan MKI ten opzichte van een reguliere aanpak met nieuwe materialen.
De ontwerpen voor veilige kluismuren en -kelders worden telkens verbeterd door gebruik van de MKI. Zo heeft het gebruik van stalen buispalen veel invloed op de MKI. Als verbetering worden er nu tweedehands buispalen toegepast die aan de kwaliteitseisen voldoen. Toepassing van tweedehands buispalen op een stuk van de Kromme Nieuwegracht levert een besparing op van 79% MKI en 52% aan broeikasgassen op. Voor deze inspanning geeft de rijksoverheid een subsidie van € 44.000 die ten bate van het project komt.

Circulaire grondstoffencorridor
De Circulaire Grondstoffencorridor Utrecht is met Europese subsidie (EFRO) als stedelijk-, innovatieprogramma opgezet om hergebruik van bouwmaterialen in Utrecht te vergroten. Het is een unieke samenwerking tussen marktpartijen in de bouw (aannemers, sloop-/demontagebedrijven, hubs en bewerkers, architecten), een woningcorporatie, kennisinstellingen en de gemeente Utrecht. In netwerkbijeenkomsten en werkgroepen is gewerkt aan tools en aanbevelingen om obstakels voor hergebruik in de praktijk te verkleinen. Gelijktijdig wordt in een zevental pilots praktijkervaring opgedaan met hergebruik van bouwmaterialen. Deze ervaringen gebruiken we om hergebruik en de veranderende samenwerking tussen partijen die daarvoor nodig is op te schalen.

Gebiedsontwikkeling en projecten

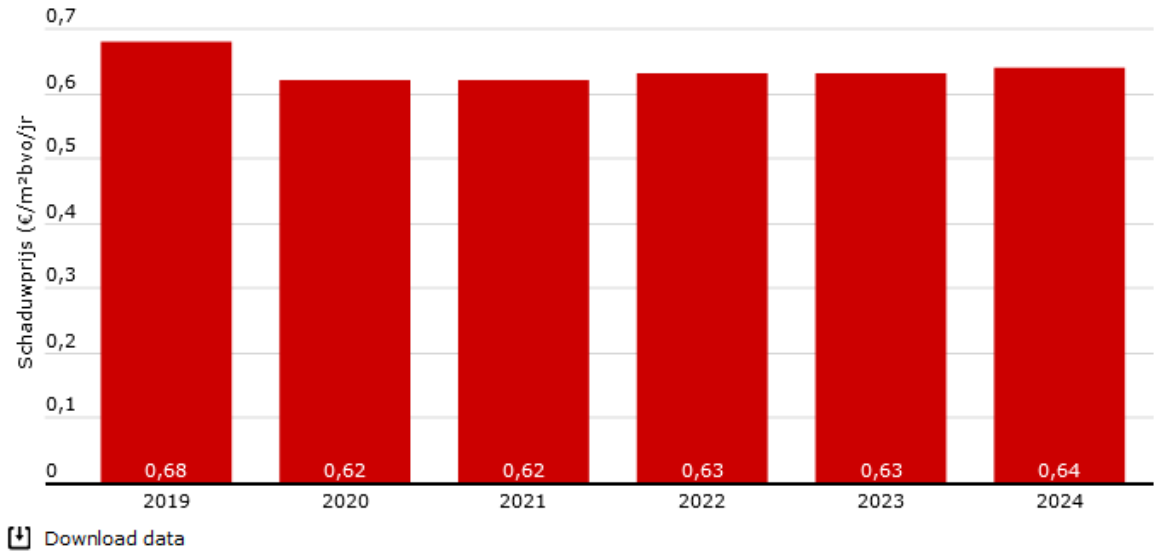
Binnen gebiedsontwikkeling en projecten zetten we in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 in op circulair bouwen binnen onze tenders en maatschappelijk vastgoed. Binnen tenders behaalden we al goede circulaire resultaten, zoals het Horecapaviljoen aan de Haarrijnseplas, met een hoog percentage biobased materialen.

Convenant Toekomstbestendig Bouwen en Het Nieuwe Normaal

In onze gebiedsontwikkeling werken we met indicatoren uit het convenant Toekomstbestendig Bouwen. In tenders, die de gemeente uitzet, zijn criteria rondom duurzaamheid opgenomen. Partijen die meer duurzaam bouwen (niveau goud) ontvangen meer punten en maken daarmee kans op gunning van de tender. Het convenant wordt doorontwikkeld, waarbij wij als gemeente nauw

betrokken zijn. In 2024 is versie 2.0 van het convenant gepubliceerd, waarin onder andere Het Nieuwe Normaal is geïntegreerd. Het Nieuwe Normaal is een raamwerk waarmee we circulair bouwen meten via de daarin gestelde indicatoren. In 2024 is deze doorontwikkeld tot een nieuwe versie, gepubliceerd in december 2024.

Figuur 12.4.1 MPG-waarden vergunningen nieuwbouwwoningen

Bron: gemeente Utrecht

De Milieuprestatie Gebouwen (MPG), in dit geval voor de nieuwbouw van woningen, geeft aan welke milieu-impact een gebouw heeft. Hoe lager de MPG-waarde, des te beter voor het milieu. Hiermee vormt het een indicator voor de mate van circulair bouwen. De gemiddelde MPG-waarde in 2024 is 0,64 en daarmee iets slechter dan die van 2023. Als gemeente mogen wij geen strengere eisen stellen aan de MPG dan landelijk is vastgelegd in het bouwbesluit. Hierdoor hebben we bij veel projecten geen invloed op de uitkomst.

12.5 Circulaire materiaal- en reststromen

Upcyclecentra

We ontvingen als gemeente ruim 1,1 miljoen euro Europese subsidie voor de ontwikkeling van twee Upcyclecentra en het sluiten van de circulaire stadshoutketen. Er is een aannemer geselecteerd voor de bouw van het eerste circulaire Upcyclecentrum bij het Hof van Cartesius. Stichting UP is opgericht en gestart met het betrekken van bewoners voor hergebruik van restmaterialen. Er zijn verschillende verbeteringen doorgevoerd op het afvalscheidingsstation Tractieweg voor de inzameling van herbruikbare materialen. Zie voor meer info de Raadsbrief Update Upcyclecentra Utrecht Utrecht - iBabs Publieksportaal.

Project PREUSE

Begin 2024 is er een start gemaakt met de ontwikkeling van een circulair grondstoffendepot. Op het aangekochte perceel op Lage Weide slaan we materialen uit de openbare ruimte op voor hergebruik. Vanuit het project PREUSE krijgt gemeente Utrecht subsidie voor deze ontwikkeling, waarbij er wordt samengewerkt om kennis uit te wisselen met verschillende steden in onder andere Frankrijk, België en

Luxemburg, die met vergelijkbare projecten bezig zijn. In 2024 zijn hiervoor diverse kennissessies georganiseerd.

12.6 Van afval naar grondstof

De inwoners van Utrecht produceerden in 2024 gemiddeld 361 kg afval per persoon, waarvan 165 kg aan grondstoffen gescheiden ingezameld werd, oftewel 46% van het afval.

- Het Nieuwe Inzamelen wordt nog ingevoerd waar herinrichting plaatsvindt. Het gaat dan om de laatste stukjes waar dit een passend inzamelsysteem voor is. Bij Het Nieuwe Inzamelen maken inwoners gebruik van ondergrondse containers om het restafval weg te gooien, en halen we gft en oud papier zo veel als mogelijk met kliko's aan huis op.
- We hebben voorbereidingen gedaan voor het uitbreiden van het inzamelsysteem voor groente-, fruit-, en etensresten plus tuinafval (GFE+T).
- We hebben onderzoeken gedaan mogelijkheden voor inzameling in de binnenstad.
- We hebben de regels voor ongewenst reclamedrukwerk, de ja-ja sticker oftewel het opt-in systeem, aangescherpt.

GFE+T
Een groot deel van ons ongescheiden restafval bestaat nog uit groente-, fruit-, en etensresten. Samen met het tuinafval is dit samen het GFE+T. Om dit meer te scheiden gaan we het inzamelsysteem uitbreiden. Voordat een nieuw inzamelsysteem geïntroduceerd kan worden, zijn veel voorbereidingen nodig:

- Voor de hoogbouw met voldoende openbare ruimte breiden we het inzamelsysteem uit door hier containers te gaan plaatsen. We hebben we de volgende voorbereidingen getroffen:
    - Het opstellen van plaatsingsrichtlijnen, zodat we op geschikte plekken containers kunnen plaatsen en inwoners hier inspraak op hebben.
    - Het aanpassen van het concept ontwerp voor het inzamelmiddel naar een Utrechts model.
    - Het voorbereiden van de aanbesteding voor de aanschaf van de containers ten behoeve van de pilot.
- Voor de dichte bebouwing met weinig ruimte in de openbare ruimte werken we in een innovatie traject samen met de gemeente Rotterdam en de leverancier Sidcon aan de ontwikkeling voor een nieuw inzamelmiddel. We zijn de onderzoeksfase gestart, waarbij we één onderzoeksrichting nader onderzoeken. Dit concept bestaat uit een ondergronds inzamelmiddel dat met een vacuümtechniek leeggezogen kan worden.

Om inwoners te laten zien wat we met het ingezamelde GFE+T doen, hebben we meegedaan aan de landelijke compostactie. Inwoners konden een gratis zak compost ophalen.

Binnenstad
De Binnenstad biedt veel logistieke uitdagingen. We hebben onderzoeken uitgevoerd op welke wijze we de inzameling daar kunnen aanpassen om beter aan te sluiten bij onze ambities om meer afval te scheiden, maar om ook te voldoen aan de emissievrije zone. De onderzoeken zijn onderdeel van het geheel van de aanpak Binnenstad, waarbij meerdere oplossingen nodig zijn voor de inzameling. U wordt hier via een raadsbrief verder over geïnformeerd.

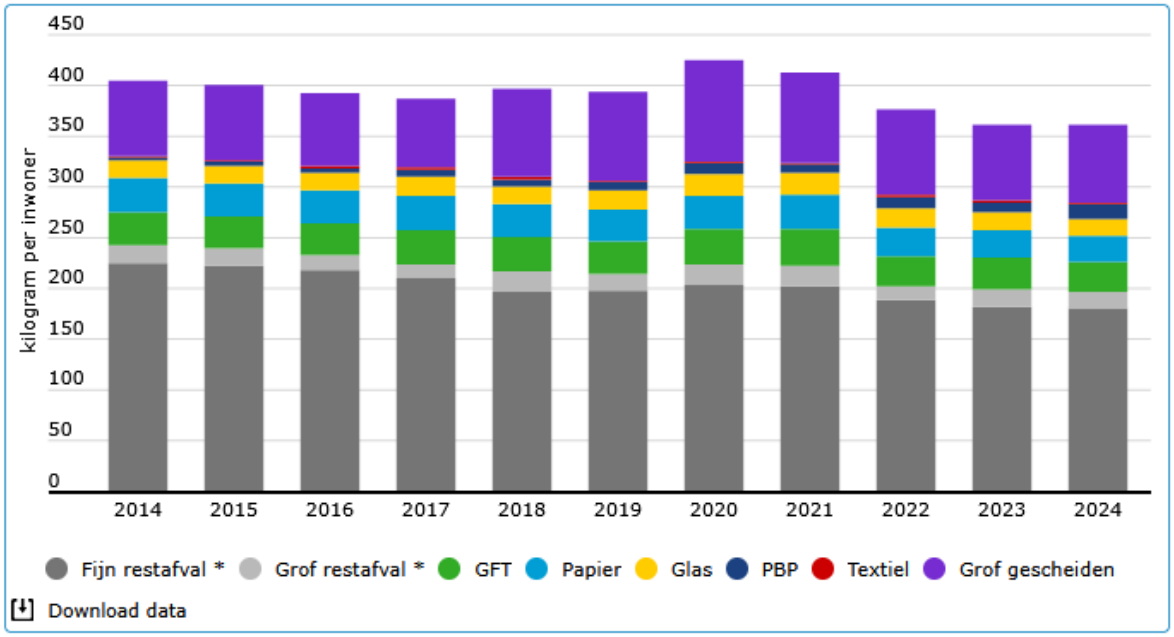
Opt-in: de Ja-Ja sticker
Met het opt-in systeem voorkomen we dat inwoners ongewenst ongeadresseerde post ontvangen. Met het vernieuwen van de afvalstoffenverordening, is het opt-in systeem verder aangescherpt. We voorkomen dat reclamebladen met minimale redactionele inhoud als huis-aan-huisblad verspreid kunnen worden. Het is verspreiders ook niet meer toegestaan om post te versturen die geadresseerd is 'aan de inwoners van'.

Ons Schone Stadsie

Met ‘Ons Schone Stadsie’ zetten we ons in voor een schone en duurzame stad. Met campagnes geven we aandacht aan verschillende onderwerpen die te maken hebben met afval en afval in de openbare ruimte.

- Goed gescheiden grondstoffen kunnen we recyclen. De website Welk afval in welke bak | gemeente Utrecht is geheel vernieuwd. Inwoners kunnen nu nog makkelijker vinden wat in welke bak moet. Met digitale posters en filmpjes op social meda laten we zien hoe de verschillende afvalstoffen weggegooid moeten worden.
- Regels rond ondergrondse containers: Helaas zien we nog veel afval dat niet juist aangeboden wordt. Bij een aantal ondergrondse containers hebben we op een ludieke manier inwoners aangespoord geen afval naast de containers te plaatsen.
- Grofvuil: Met een online campagne en stickers op de vuilniswagens hebben we de verschillende mogelijkheden onder de aandacht gebracht om grof vuil aan te bieden, zoals gratis op afspraak aan huis, of het gratis lenen van de bakfiets of aanhanger.
- Campagne tweedehands met de feestdagen
  We hebben rondom de feestdagen een campagne gevoerd door inwoners te inspireren om ook eens voor tweedehands spullen te kiezen, zoals cadeaus of kleding. De campagne bestond uit posters in de openbare ruimte en social media. Vervolgens hebben we een inpakactie georganiseerd bij een tweedehandswinkel. Voor het inpakken werden oude campagnematerialen van de gemeente gebruikt.

Figuur 12.6.1 afvalproductie per inwoner

Bron: gemeente Utrecht
*: na nascheiden

Afvalproductie per inwoner
In 2024 hebben inwoners 361 kg afval weggegooid. Dit is gescheiden en ongescheiden afval. Dit is evenveel als in 2023, maar het afvalscheidingspercentage is wel gestegen van 45% naar 46%. Dat betekent dat van de totale hoeveelheid ingezameld afval meer afval gescheiden wordt weggegooid en er voor verbranding meer grondstoffen zoals plastic uit het afval gehaald worden. Er is minder fijn

restafval weggegooid en er werd meer plastic, blik en pak nagescheiden. Toch was de nascheiding nog niet optimaal, omdat de verwerker AVR nog niet alles zelf heeft kunnen nascheiden door de nasleep van de brand in 2023. Ze hebben een deel van het afval laten nascheiden door andere verwerkers. De grondstofstromen gft, papier, glas en textiel zijn minder gescheiden ingezameld. Een groot deel van ons ongescheiden restafval bestaat nog uit groente-, fruit-, etensresten en tuinafval (GFE+T). Dit willen we meer gaan scheiden, zodat we het restafval verder kunnen verminderen. In 2024 hebben we daarom voorbereidingen getroffen om het inzamelsysteem uit te breiden.

Figuur 12.6.2 ontwikkeling in afval per inwoner 2022 - 2024

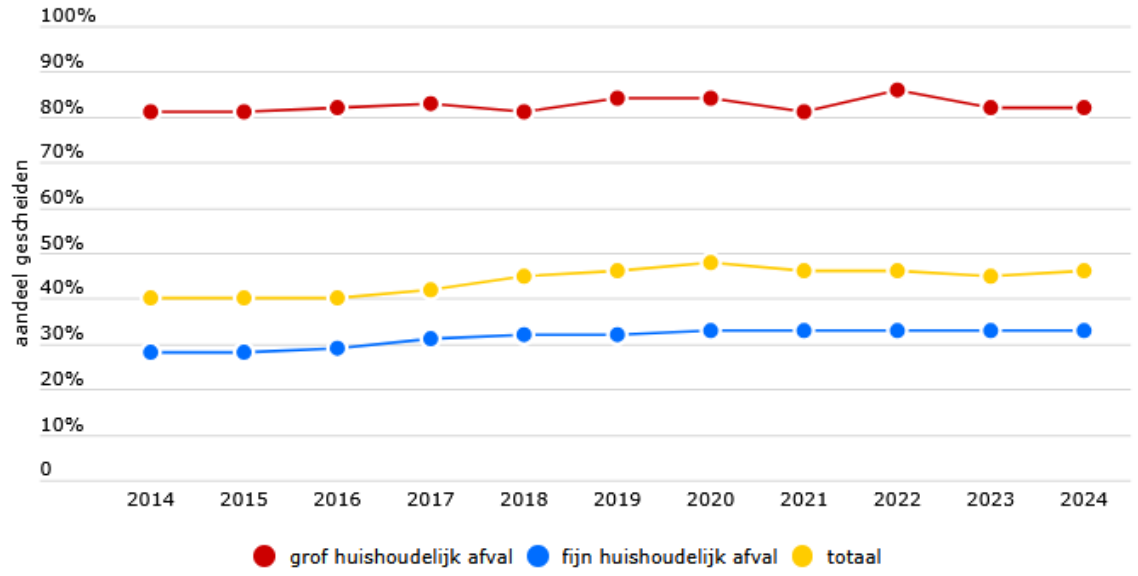
Afvalsoort (na nascheiding)	2024	2023	2022
Kg/inw/jaar			
Fijn restafval	179,3	181,5	187,2
Fijn gescheiden	88,3	87,7	91,1
Grof restafval	16,5	17	13,6
Grof gescheiden	76,5	75	83,3
Totaal afval	360,5	361,3	375,2
Scheidingspercentage na nascheiding	46%	45%	46%
Bezoekers afvalscheidingsstations	550.432	545.947	583.609
Aantal bezoeken per inwoner	1,47	1,48	1,61

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Grof restafval halen we op afspraak aan huis op, op de afvalscheidingsstations en als ‘bijplaatsingen’ uit de openbare ruimte. Dit afval wordt vooraf niet gescheiden en voeren we af als grof restafval. Het wordt door de afvalverwerker nagescheiden. De cijfers geven de resultaten weer na nascheiden.

Figuur 12.6.3 percentage afvalscheiding na nascheiding

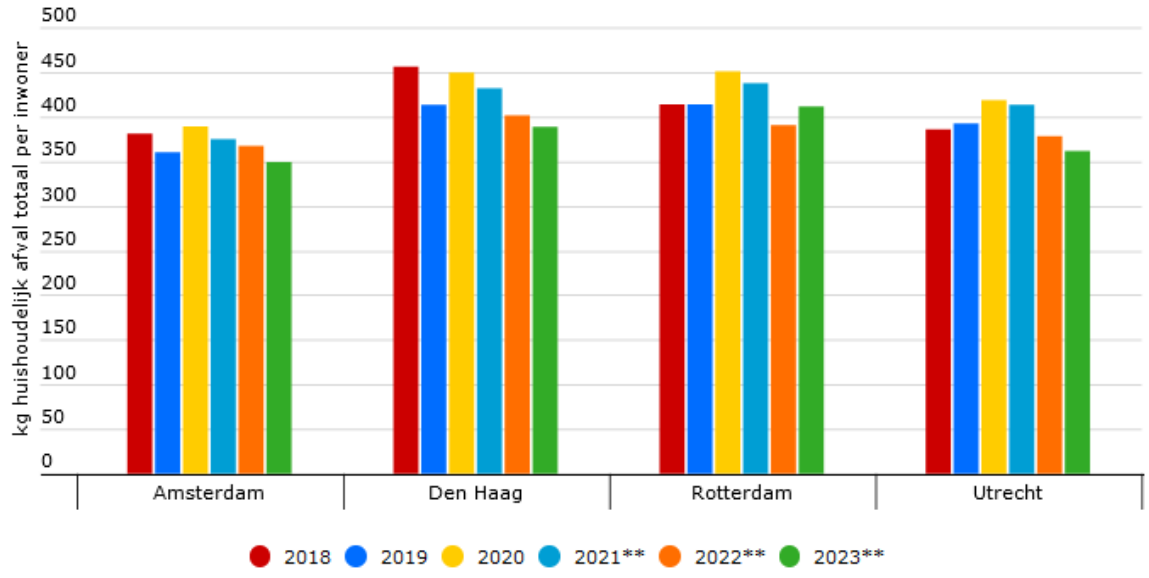
Download data

Bron: gemeente Utrecht.

Van al het ingezamelde huishoudelijk afval wordt 46% gescheiden. Dit is inclusief de resultaten door de nascheiding van het grof afval en het Plastic, Blik en Pak afval uit het fijne restafval. Met de kliko's en ondergrondse containers voor grondstoffen wordt 28% van het fijn huishoudelijk afval gescheiden, met nascheiding stijgt het scheidingspercentage naar 33%. Op de afvalscheidingsstations wordt 69% van het afval gescheiden aangeboden, met nascheiding stijgt het scheidingspercentage naar 82%.

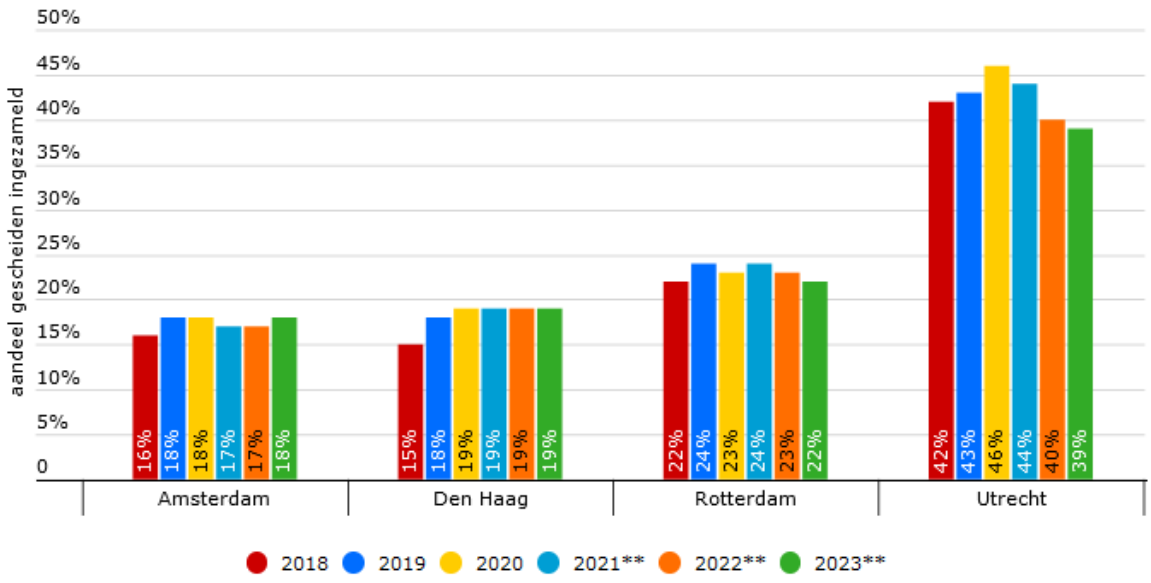
De afvalproductie van de vier grootste gemeenten van Nederland

G4 vergelijking

Download data

Bron: CBS, bewerkt door gemeente Utrecht, inclusief grof restafval,
**: voorlopige cijfers. Het CBS heeft nog geen gegevens over 2024 per gemeente.

Download data

Bron: CBS, bewerkt door gemeente Utrecht, inclusief grof restafval, **: voorlopige cijfers.

Van de vier grootste gemeenten heeft Amsterdam de laagste afvalproductie per inwoner gevolgd door Utrecht. Het aandeel gescheiden inzameling ligt in Utrecht hoger dan in de andere 3 grote steden: Utrecht 39%, Den Haag 19%, Amsterdam 18%, Rotterdam 22%. Het betreft de bronscheiding van het totale huishoudelijke afval. Het huishoudelijke restafval wordt met nascheiding nog verder gescheiden. Deze vergelijking betreft (voorlopige) cijfers tot en met 2023. De CBS cijfers wijken iets af van de gemeentelijke cijfers omdat de CBS cijfers niet zijn gecorrigeerd voor bedrijfsafval dat in de route van huishoudelijk afval is opgehaald.

13. Duurzame leefomgeving: bodem

Bodem en ondergrond

In Utrecht werken we aan een gezonde leefomgeving. Een gezond, robuust bodem en watersysteem en duurzaam gebruik van de ondergrond zijn randvoorwaarden voor een gezonde leefomgeving. Langs de vier B's van beschermen, beter maken, beheren en benutten, werken we aan de duurzame balans tussen het gebruik van de ondergrond en de bescherming van bodemkwaliteiten. Het werken volgens deze principes past bij de denkwijze van de Omgevingswet. Waar het bodembeleid tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet voornamelijk gericht was op saneren van verontreinigingen, is dit beleid nu gericht op bodemkwaliteitszorg met als doel een duurzaam gebruik van de bodem.

13.1 Beschermen van bodemkwaliteit

Het beschermen van bodemkwaliteit is belangrijk voor onze gezondheid, voor het bodemleven en om duurzaam gebruik van bodem en ondergrond nu en in de toekomst mogelijk te houden. In 2024 is met het opstellen van de concept Beleidsnota Ondergrond gewerkt aan een verdere invulling van het beleid om specifieke bodemkwaliteiten beter te beschermen. De concept Beleidsnota Ondergrond wordt in 2025 aan de Raad voorgelegd.

13.2 Beter maken van bodemkwaliteit

Door allerlei (bedrijfs-)activiteiten in de stad is de kwaliteit van de bodem en het grondwater op verschillende plaatsen aangetast. De afgelopen decennia heeft de gemeente de meest spoedeisende bodemverontreinigingslocaties gesaneerd. We monitoren de meest risicovolle locaties voor verspreiding en bedreiging van kwetsbare objecten zoals drinkwaterwinning, zodat we kunnen ingrijpen als dat nodig blijkt te zijn. De saneringslocaties Griftpark en Nedereindse Plas zitten in een fase waarin we de omvangrijke verontreinigingen beheersen en controleren. Wetenschappelijk onderzoek naar de afbraakpotentie van de micro-organismen in de grond van het Griftpark moet bijdragen aan verdere afbouw van de nazorg. En ook voor de Nedereindse Plas geldt de saneringsfase is afgerond en we de nazorg optimaliseren. In 2024 zijn door de gemeente onderzoeks- en saneringswerkzaamheden opgestart naar onder andere een PFAS-verontreiniging bij de brandweerkazerne aan de Sartreweg en verontreinigingen in de vaste bodem van de moestuinen aan de Groenewoudsedijk. Naast de gemeente voeren ook grondeigenaren en initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen in de stad bodemsaneringen uit.

Specifiek voor het verbeteren van de grondwaterkwaliteit heeft de gemeente in 2016 het Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer vastgesteld. De activiteiten van chemische wasserijen en metaalverwerkende bedrijven in het verleden hebben geleid tot omvangrijke diepere grondwaterverontreinigingen, die ook nu nog in het grondwater aanwezig zijn. Het gebiedsplan uit 2016 geeft ons instrumenten om maatregelen te nemen om het nog schone grondwater in de gemeente te beschermen en de grondwaterkwaliteit van het verontreinigde gebied te controleren en te verbeteren. Sinds 2022 wordt gewerkt aan een actualisatie van dit gebiedsplan, een omvangrijk en complex proces. In 2024 zijn hiervoor onder andere onderzoeken uitgevoerd, een diepe boring geplaatst en een stakeholdersessie gehouden. Gebleken is dat de biowasmachine niet werkt, zoals oorspronkelijk gedacht en er meer verontreiniging wordt verwacht onder het centrumdeel van de stad. Zie voor meer informatie de Raadsbrief Voortgang Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer.

13.3 Beheren van bodemkwaliteit en ondergrond

Het beheren van de bodemkwaliteit en de ondergrond is noodzakelijk voor een gezonde, duurzame leefomgeving. De chemische bodemkwaliteit beheren we onder andere door het ‘stand still’ principe te hanteren voor het toepassen van grond. Dit houdt in dat op een specifieke locatie alleen grond met een gelijke of betere chemische kwaliteit mag worden toegepast dan al aanwezig. De verontreinigingen in het grondwater worden beheerd door maatregelen die actieve verspreiding voorkomen en door een verbod op het doorboren van de scheidende laag tussen het vieze en het schone grondwater.

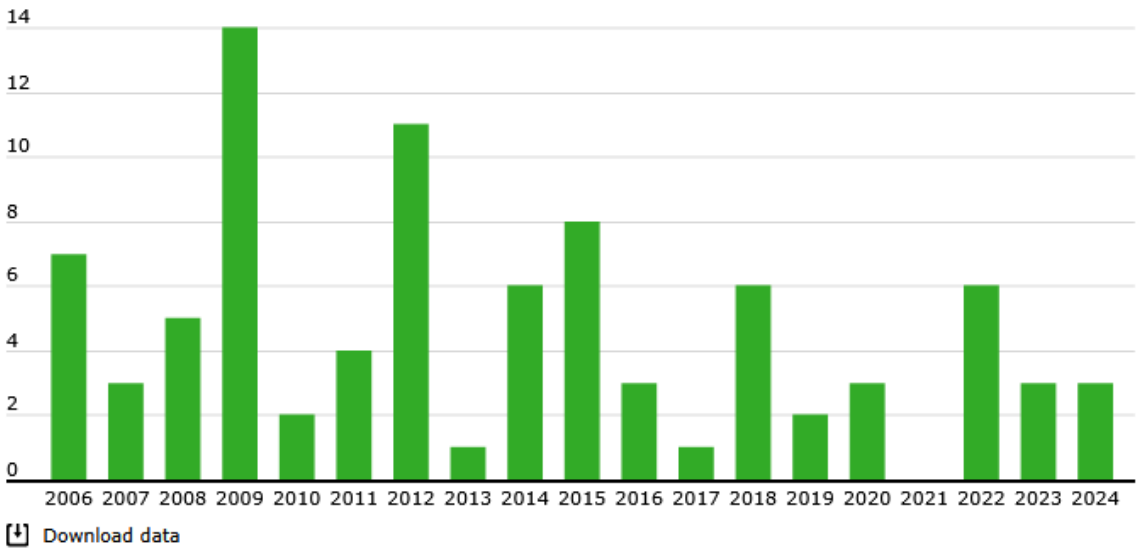
Een ander aspect van bodembeheer is het weten waar wat in de bodem en ondergrond aanwezig is en welke functies de bodem op een specifieke locatie kan uitvoeren. In 2024 is meer inzicht in onze bodem en ondergrond verkregen door onder andere het opleveren van een kaart met onontplofte oorlogsresten en de verdere bouw van het 3D-model van de ondergrond. Beide instrumenten helpen ons om afwegingen te maken waar in de ondergrond we welke functies duurzaam willen ontwikkelen/toestaan en waar niet.

Daarnaast beheren we ons bodeminformatiesysteem en vullen we dat aan met nieuwe informatie. In 2024 hebben we 5.107 onderzoeksrapporten verstrekt aan private en commerciële partijen, veelal in verband met woningtransacties en bouwactiviteiten. Dit is 27% minder dan in 2023.

13.4 Benutten van bodemkwaliteiten en ondergrond

Bodemkwaliteiten en de ruimte onder het maaiveld zetten we in een duurzame en leefbare stad. Echter het benutten van ruimte onder het maaiveld leidt soms tot verlies van kwaliteit. In de concept Beleidsnota Ondergrond zijn ambities geformuleerd die bijdragen aan een balans tussen benutten en beschermen van de bodem. De concept Beleidsnota Ondergrond wordt in 2025 aan de Raad voorgelegd.

Figuur 13.4.1 aantal nieuw aangelegde open bodemenergiesystemen in Utrecht

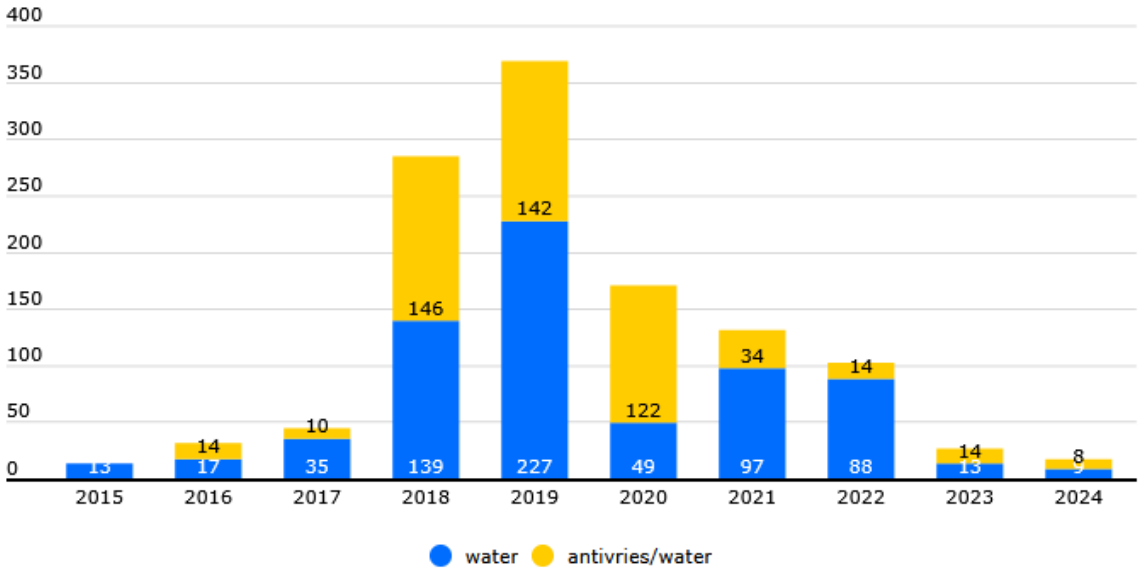

Bron: gemeente Utrecht

Belangrijke vorm van benutting van een van de bodemkwaliteiten in de stad is de opslag van warmte en koude via bodemenergiesystemen. Opslag van warmte en koude vindt in Utrecht via zowel

gesloten als open bodemenergiesystemen plaats. In 2024 waren in totaal 94 vergunning voor open bodemenergiesystemen afgegeven, het aantal vergunde open systemen is met 3 gegroeid sinds 2023.

Figuur 13.4.2 aantal nieuw aangelegde bodemwarmtewisselaars naar circulatievloeistof

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Het aantal bodemwarmtewisselaars (gesloten bodemenergiesystemen) is in 2024 licht gegroeid met 17, in totaal zijn nu 1.196 systemen geregistreerd. Het totaal aantal bodemlussen is in 2024 gegroeid naar 4.444, hiervan is 42% gevuld met een mengsel van water en antivries en 58% met (zout) water. De met water gevulde bodemlussen geven bij eventuele lekkage minder kans op bodemvervuiling. In totaal was in 2024 ongeveer 590 km bodemlus in de Utrechtse bodem aanwezig.

14. Eigen organisatie

14.1 Inleiding

In dit duurzaamheidsverslag hebben we de informatie over de eigen gemeentelijke organisatie in het hierna volgende deel bij elkaar gebracht. Het betreft achtereenvolgens:

Energie

- Energietransitie gemeentelijk maatschappelijk vastgoed
- Energiegebruik eigen organisatie
- Garanties van oorsprong
- Energiebehoefte gemeentelijke kantoren
- Zonne-energie en zonne-warmte op het eigen vastgoed
- Directe CO_2 uitstoot gemeentelijk vastgoed

Mobiliteit

- Vervoerswijze werknemers
- Aandeel elektrisch gemeentelijk wagenpark

Inkoop en afval

- Maatschappelijk verantwoord inkopen
- Circulaire inkoop en grondstoffen
- Afval stadskantoor
- Catering

14.2 Energietransitie gemeentelijk maatschappelijk vastgoed

In 2024 is gewerkt aan een nieuw beleidskader voor duurzaamheidsinvesteringen in het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed: de CO2-reductiemethode. Een nieuw kader was noodzakelijk nadat het vorige beleidskader, de Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed, in 2023 is stopgezet naar aanleiding van een kritisch rekenkameronderzoek over de voortgang hiervan. De Versnellingsopgave leverde enkel een financiële bijdrage wanneer een gebouw volledig energieneutraal werd opgeleverd. In de praktijk bleek de stap naar energieneutraal echter niet altijd haalbaar, waardoor voor duurzaamheid geoormerkte middelen gedeeltelijk onbenut bleven. De CO_2-reductiemethode stelt daarom iedere bespaarde ton CO_2 centraal, waardoor wij ons vastgoed stapsgewijs verduurzamen binnen de huidige beperkingen als gevolg van netcongestie en de financiële situatie van de gemeente.

De CO_2-reductiemethode houdt rekening met toekomstige maatschappelijke kosten die ontstaan door elke ton CO_2 die wij als samenleving nu uitstoten. Te denken valt aan kosten voor een dijkverhoging, adaptatiemaatregelen en schade aan gebouwen, economie en infrastructuur door toenemende weersextremen. Onderzoekers van het Duitse Ministerie van Milieu hebben berekend dat 1 ton CO_2-uitstoot in de toekomst € 875,- aan maatschappelijke kosten veroorzaakt. Met de CO_2-reductiemethode constateren we dat het maatschappelijk rendabel is om te investeren in duurzaamheidsmaatregelen waarvan de huidige kosten voor het reduceren van CO_2-uitstoot lager of maximaal gelijk zijn aan dit bedrag. De CO2- reductiemethode fungeert daarmee als afwegingskader om maatschappelijk rendabele duurzaamheidsmaatregelen te identificeren.

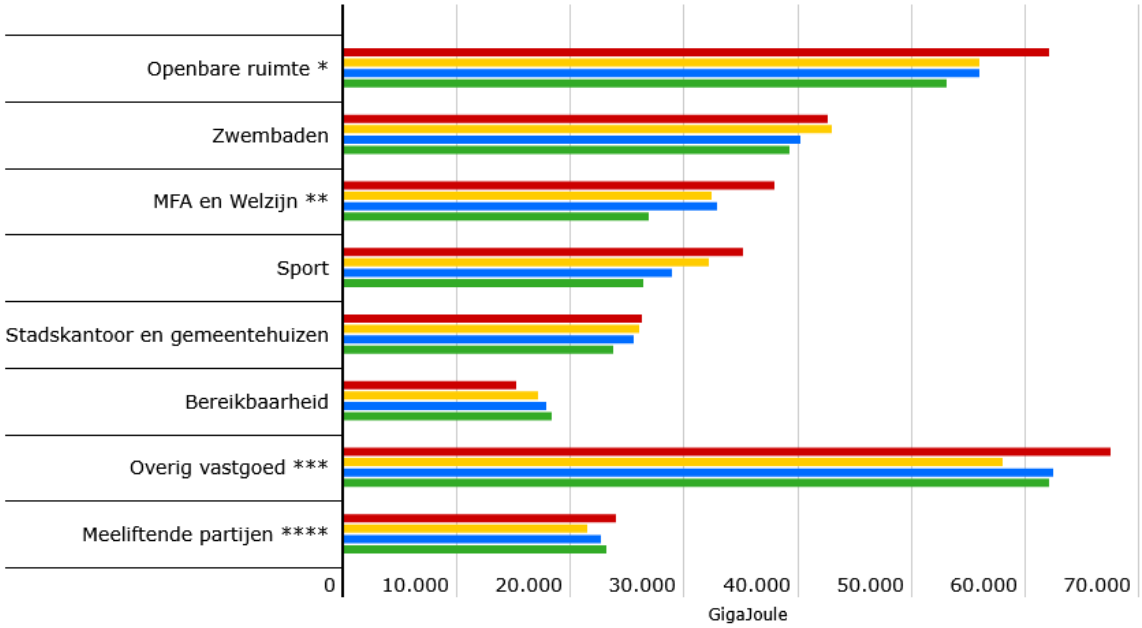
De CO_2-reductiemethode is in 2024 in pilotvorm getest op vier gebouwen en vastgesteld door het college (Raadsbrief Uitkomst pilot CO2-reductiemethode). Met de overgebleven middelen van de Versnellingsopgave voeren we op korte termijn de maatschappelijk rendabele duurzaamheidsmaatregelen uit die tijdens de pilot zijn geïdentificeerd.

In 2024 zijn de volgende duurzaamheidsresultaten behaald:

- Onderwijslocatie Sportcampus in Leidsche Rijn is energieneutraal opgeleverd.
- Het monumentale gebouw Directievilla Cereoolfabriek is aardgasvrij gemaakt en maximaal geïsoleerd.
- Tijdelijke sporthal Tempo op sportpark Loevenhoutsedijk is bijna energieneutraal opgeleverd.
- Een nieuw hockeyveld op sportpark Nieuwe Welgelegen is watervrij waarmee sproeiwater wordt bespaard.
- Daarnaast is gewerkt aan de planvoorbereiding voor renovatie en verduurzaming van verschillende gebouwen.

14.3 Energiegebruik eigen organisatie

Figuur 14.3.1 energiegebruik hele gemeentelijke organisatie

Download data

Bron: gemeente Utrecht
* Openbare ruimte: o.a. openbare verlichting, gemalen, verkeersregelinstallaties, parkeerautomaten
** MFA: Multi Functionele Accommodaties
*** Overig vastgoed: o.a. overige gebouwen in beheer gemeente, tijdelijke onderwijsgebouwen
**** Meeliftende partijen: Centraal Museum, Stadsschouwburg, Utrecht Natuurlijk, Veiligheidsregio Utrecht

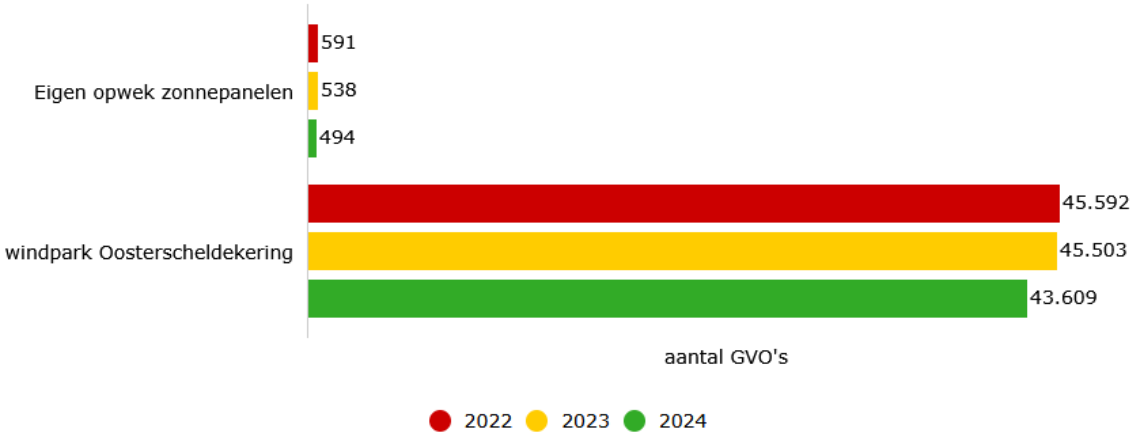
In 2024 betrof het totale energiegebruik van de gemeentelijke organisatie 272.407 GJ. Dit is de energie nodig om bijvoorbeeld:

- De gemeentelijke accommodaties en gebouwen te verwarmen en te verlichten;
- De riolering te laten functioneren;
- De openbare ruimte te verlichten;
- Het verkeer te managen.

Het energiegebruik in 2024 is licht afgenomen ten opzichte van 2023. Verduurzaming van gebouwen en installaties in de openbare ruimte zorgen voor een lager energiegebruik. Het energiegebruik bij bereikbaarheid stijgt door het toenemende elektriciteitsverbruik in parkeergarages. Dit wordt veroorzaakt door het elektrisch laden. Weersinvloeden zijn beperkt, de gemiddelde temperatuur in 2024 was nagenoeg gelijk aan 2023.

14.4 Garanties van oorsprong

Figuur 14.4.1 garanties van oorsprong van de gebruikte elektriciteit

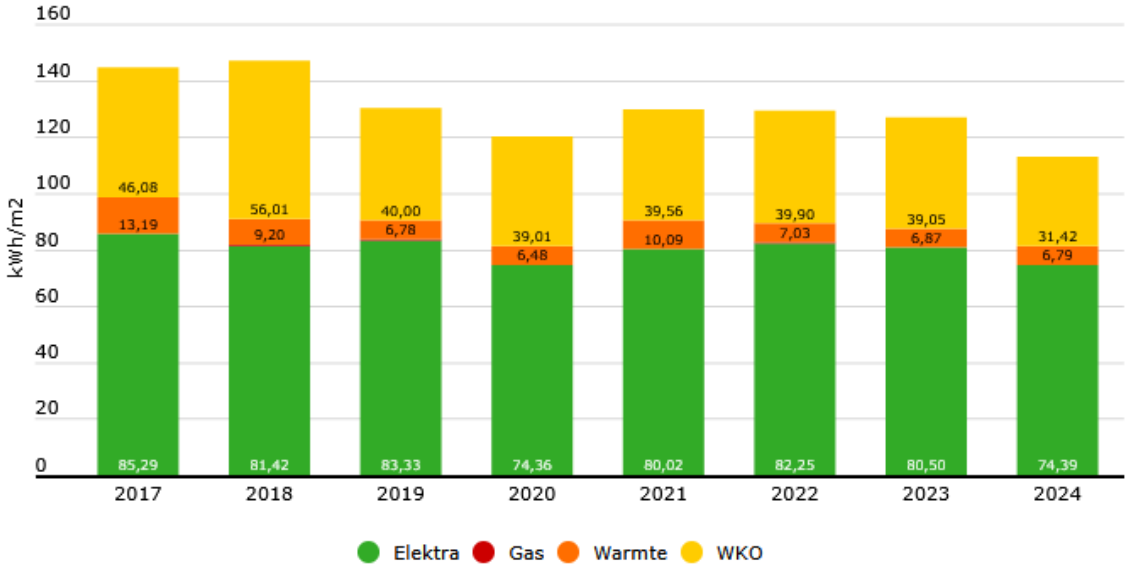

Download data

Bron: Greenchoice / gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht heeft een energiecontract met Greenchoice voor de levering van duurzame elektriciteit. Alle elektriciteit die niet zelf wordt opgewekt met zonnepanelen op de gemeentelijke daken wordt door Greenchoice geleverd vanuit nieuw gerealiseerde windpark Oosterscheldekering. Daarmee levert de gemeente een bijdrage aan de ontwikkeling van additionele windenergie. In 2024 heeft Greenchoice 44.102.794 kWh geleverd aan de gemeente. Op 62 gemeentelijke daken liggen zonnepanelen waarmee in 2024 ongeveer 3,3 miljoen kWh is opgewekt, 7,5% van de gemeentelijke stroombehoefte werd dus met zonne-energie opgewekt. Wanneer een gebouw meer zonne-energie opwekt dan dat het zelf gebruikt ontstaat er een Garantie van Oorsprong (GVO). Met deze GVO`s verduurzamen we een deel van ons elektriciteitsgebruik.

14.5 Energiebehoefte gemeentelijke kantoren

Download data

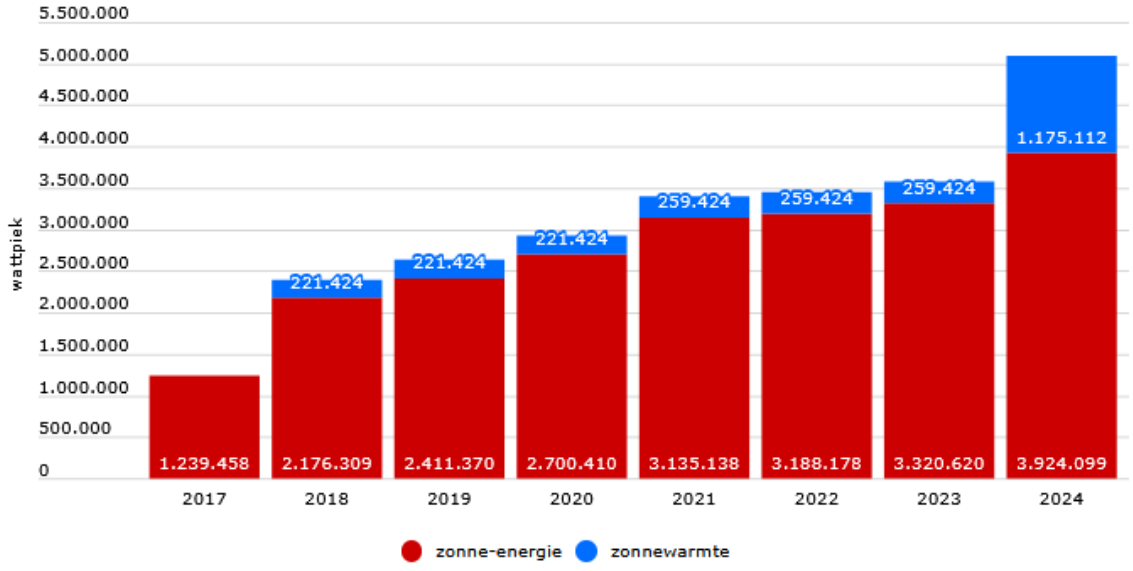
Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht. Het gasverbruik is rond 0,2 kWh/m2 en is niet zichtbaar in de grafiek.

Door middel van de BENG-indicatoren (Bijna Energieneutrale Gebouwen) kunnen we beter in beeld brengen hoe de energiebehoefte van gemeentelijke kantoren is opgebouwd. Gemiddeld genomen over de volgende gemeentelijke kantoren: stadhuis Utrecht, wijkservicecentrum Vleuten-De Meern en het stadskantoor is het gebruik in 2024 113 kWh. Dit is 11% minder dan in 2023. Vooral de WKO-installatie van het stadskantoor heeft minder warmte en koude verbruikt. Dat kunnen we deels verklaren doordat etages afgesloten zijn in verband met verbouwingen en de temperatuur naar beneden is bijgesteld.

14.6 Zonne-energie en zonne-warmte op het eigen vastgoed

Figuur 14.6.1 geïnstalleerde zonne-energie en zonnewarmte op eigen vastgoed

Er is in totaal 3.924.099 wattpiek aan elektrisch vermogen geïnstalleerd. Daarnaast zijn er

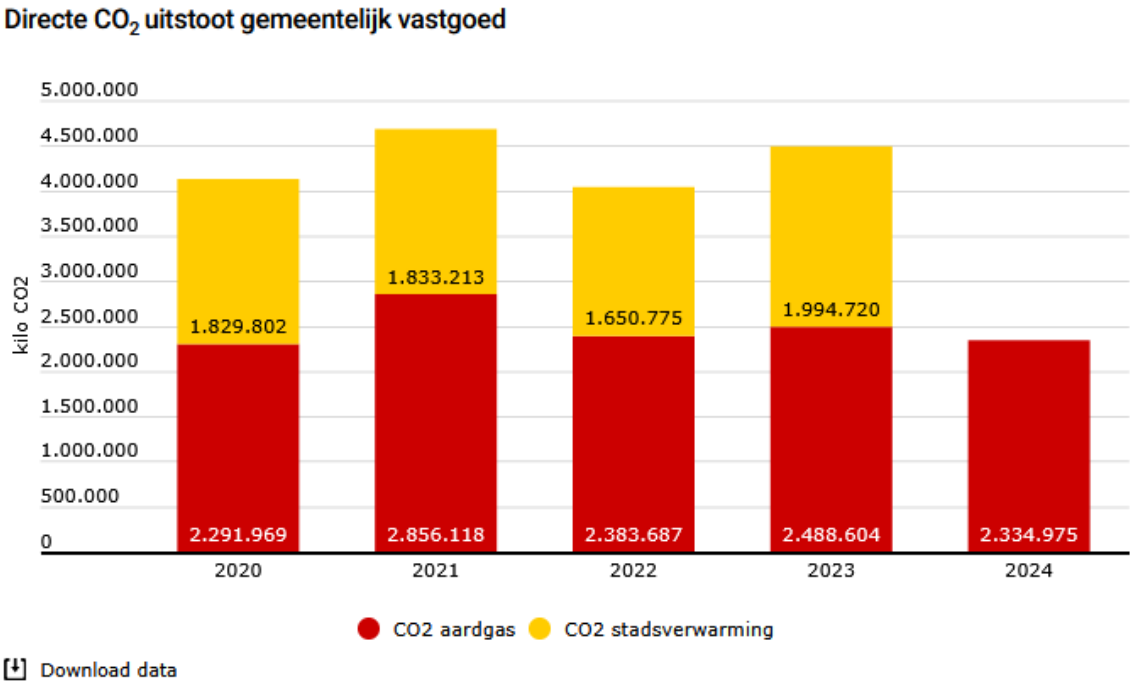
Download data

Bron: gemeente Utrecht

zonnepanelen die naast elektrisch vermogen ook thermisch vermogen (warmte) kunnen opwekken. Er is in totaal 1.175.112 wattpiek aan thermisch vermogen geïnstalleerd. In 2024 is de Sportcampus Leidsche Rijn aardgasvrij en energieneutraal gemaakt door 700 zonnepanelen en door waterbuffers, die gevoed worden door 300 zonnecollectoren. Dit verklaart de volledige stijging van zonnewarmte en bijna de helft van de zonne-energie stijging.

14.7 Directe CO_2 uitstoot gemeentelijk vastgoed

Figuur 14.7.1 directe CO2 uitstoot gemeentelijk vastgoed

Bron: verbruik: gemeente Utrecht.
Emissiefactor aardgas: klimaatmonitor; stadsverwarming: warmte-etiket Eneco, die voor 2024 is nog niet beschikbaar.

De CO_2 uitstoot van het gemeentelijk vastgoed heeft drie bronnen:

1. Elektriciteit: jaarverbruik 2024 betrof 44.102.794 kWh
2. Aardgas: jaarverbruik 2024 betrof 1.312.521 m3
3. Stadsverwarming: jaarverbruik 2024 betrof 72.101 GJ

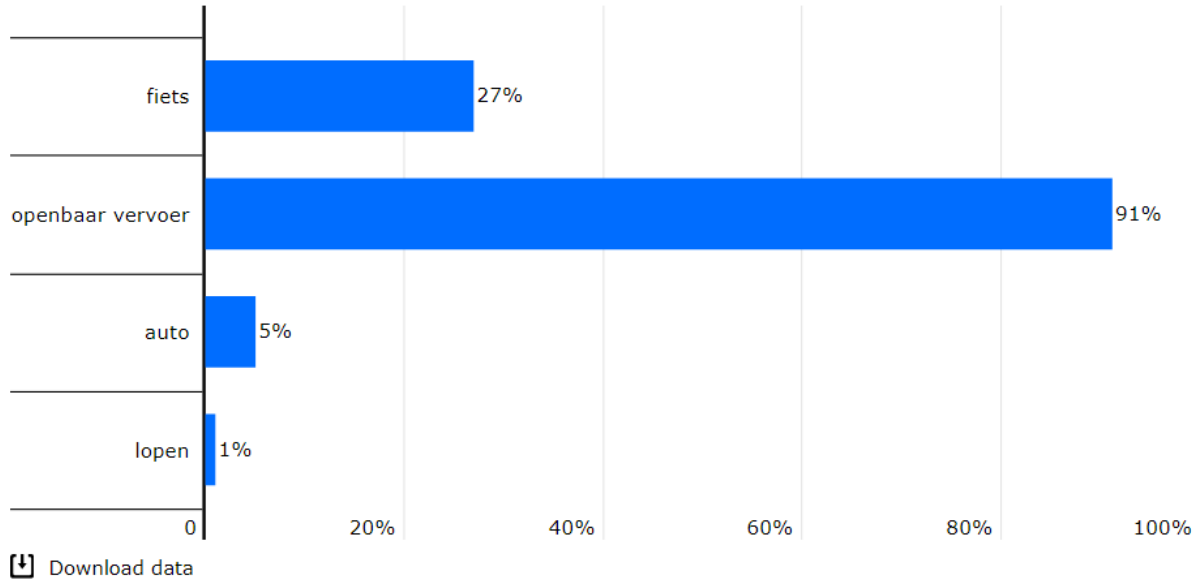
1. Het elektriciteitsgebruik is volledig duurzaam en afkomstig uit Nederlandse windparken. De CO_2 uitstoot hiervan bedraagt dus 0 Kg.
2. De CO_2 uitstoot behorend bij een kuub gas bedraagt in 2024: 1,779 Kg. De totale CO_2 uitstoot van het gasgebruik bedraagt dus 2.334.975 Kg. Vanaf 2021 compenseert de gemeente haar volledige gasgebruik middels CO_2 reductiecertificaten van het type Gold Standard. De CO_2 wordt gecompenseerd door een windpark in Turkije.
3. De CO_2 verbonden aan de stadsverwarming wordt bepaald via een standaardmethodiek volgens een door het Rijk vastgesteld model, het zogenoemde warmte-etiket. Hierin wordt de duurzaamheid van de benodigde energie benoemd en de CO_2 emissiefactor van de stadswarmte. Het warmte-etiket over 2024 is nog niet beschikbaar.

14.8 Vervoerswijze medewerkers

Sinds april 2023 heeft de gemeente Utrecht een nieuwe reiskostenregeling voor haar medewerkers. Medewerkers hebben in deze regeling de keuze tussen twee varianten: ‘Groen Flexibel’ en 'Budget Vrij’. Groen Flexibel is financieel de meest aantrekkelijke variant voor medewerkers die kiezen voor reizen met OV, fiets en lopen. Medewerkers krijgen in principe geen autovergoeding. Een autovergoeding is alleen mogelijk bij uitzondering als er bijvoorbeeld sprake is van een medische beperking. Medewerkers van de gemeente Utrecht worden gestimuleerd om voor woon-werkverkeer gebruik te maken van het openbaar vervoer, de fiets of lopen.

Bij Groen Flexibel krijgen medewerkers het OV 100% vergoed (NS-Business Card) of krijgen een km-vergoeding voor fietsen of lopen van 19 cent/km. Bij Groen Flexibel kan de medewerker een thuiswerkvergoeding aanvragen voor de dagen waarop de medewerker thuiswerkt.

Figuur 14.8.1 vervoerswijze woon-werkverkeer medewerkers gemeente Utrecht met reiskostenvariant Groen Flexibel, 2024

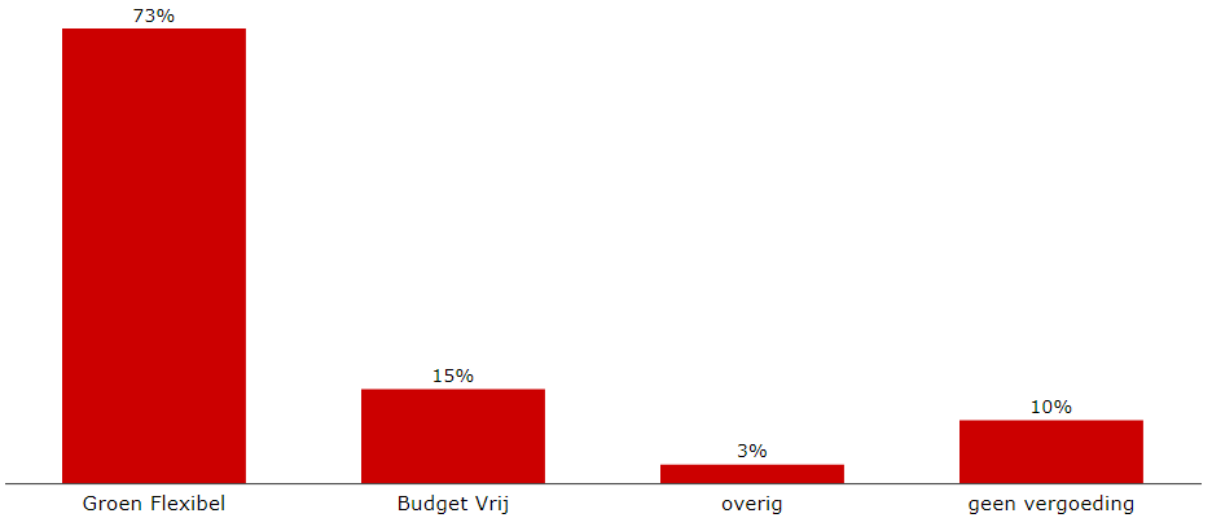
Stand op 31 december 2024. Bron: gemeente Utrecht

73% van de medewerkers koos in 2024 voor Groen Flexibel. 91% van deze medewerkers heeft binnen het kalenderjaar voor het woon-werkverkeer gebruik gemaakt van het openbaar vervoer, 27% heeft één of meerdere dagen gekozen voor fietsen, 5% voor de auto en 1% voor lopen. NB: Omdat een werknemer binnen een kalenderjaar voor meerdere soorten ‘vervoer’ een vergoeding kan hebben ontvangen (bijvoorbeeld sommige dagen met het OV en andere dagen met de fiets), telt het totaal op tot boven de 100%.

Naast Groen Flexibel kunnen medewerkers kiezen voor Budget Vrij. Bij Budget Vrij hebben medewerkers maandelijks een vast budget voor reizen en thuiswerken. Dit budget wordt vastgesteld op basis van een vaste km-vergoeding van 8 cent per km, maximaal 30km enkele reis en het gemiddeld aantal reisdagen van de werknemer. De medewerker maakt bij deze reiskostenregeling zelf de keuze voor zijn/haar vervoermiddel.

15% van de medewerkers heeft in 2024 gekozen voor Budget Vrij. Van deze medewerkers weten we niet met welk vervoermiddel de medewerker tussen woon en werk reist. Net zoals vorig jaar heeft 10% van de medewerkers geen reiskostenvergoeding ontvangen. Dit kan onder andere komen door een zeer beperkte woon-werkafstand en/of door regelmatig thuiswerken. Ook langdurig zieke medewerkers krijgen (tijdelijk) geen vergoeding.

Figuur 14.8.2 gekozen reiskostenregelingen medewerkers gemeente Utrecht, 2024

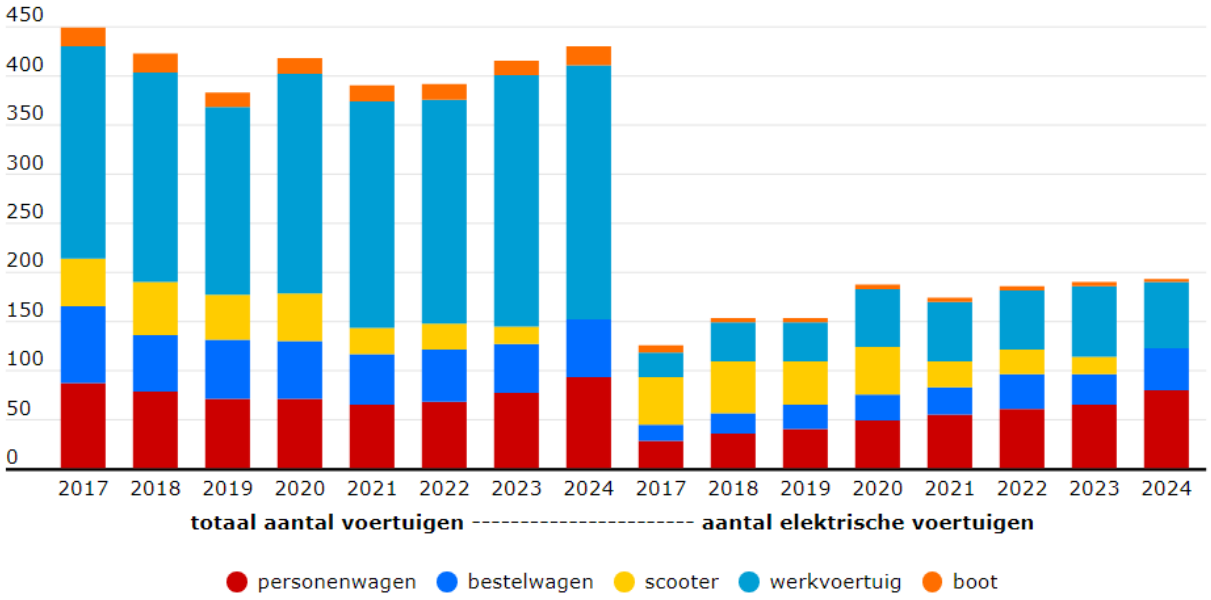

Download data

Bron: Gemeente Utrecht

14.9 Aandeel elektrisch gemeentelijk wagenpark

Figuur 14.9.1 aandeel elektrische voertuigen in het gemeentelijk wagenpark

Download data

Peildatum is de stand op 31-12 van het jaar. Bron: gemeente Utrecht

De gemeente Utrecht probeert haar gemotoriseerde wagenpark bij vervanging zoveel mogelijk om te zetten naar emissievrije voertuigen. We streven ernaar 95% emissievrij te zijn met het eigen gemeentelijke wagenpark in 2030. Als tussendoel is in 2025 het gebruikte materieel in de zero-emissiezone emissievrij beschikbaar, met uitzondering van enkele zware voertuigen (raadsbrief 23 december 2023).

Het gemeentelijk wagenpark bestaat in 2024 uit 429 gemotoriseerde voertuigen. De afgelopen drie jaar neemt het aandeel emissievrije voertuigen licht af: van 47% in 2022, naar 45% in 2024. Het aantal elektrische voertuigen nam toe, maar het totaal aantal voertuigen (inclusief niet-elektrische voertuigen) nam sterker toe. Zo zijn er het afgelopen jaar 17 nieuwe kraantrechtervoertuigen op diesel geleverd en zijn er geen scooters meer in het wagenpark. De scooters die we bezaten waren emissievrij, dus het wegvallen daarvan drukt het aandeel emissievrije voertuigen. Tot slot is het aandeel emissievrije boten de afgelopen drie jaar afgenomen, van 25% naar 16%.

Sinds 2021 neemt het aantal elektrische voertuigen toe, het aandeel binnen het eigen wagenpark fluctueert. De gemeente Utrecht vervangt momenteel personenauto's voor elektrische voertuigen. In 2024 is 87% van de personenauto's elektrisch (2023: 84% en 2022: 90%). Waar het aandeel emissievrije bestelwagens weer toeneemt (van 62% in 2023 naar 70% in 2024), neemt het aandeel emissievrije werkvoertuigen juist wat af (29% in 2023 naar 26% in 2024).

Tot slot bezit de gemeente 26 voertuigen die op CNG groengas rijden. Van de 383 fietsen in gemeentelijk bezit, zijn 166 fietsen (43%) elektrisch aangedreven. Het aandeel elektrische fietsen neemt, ondanks een dip in 2022, sinds 2020 gestaag toe.

14.10 Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen

Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen

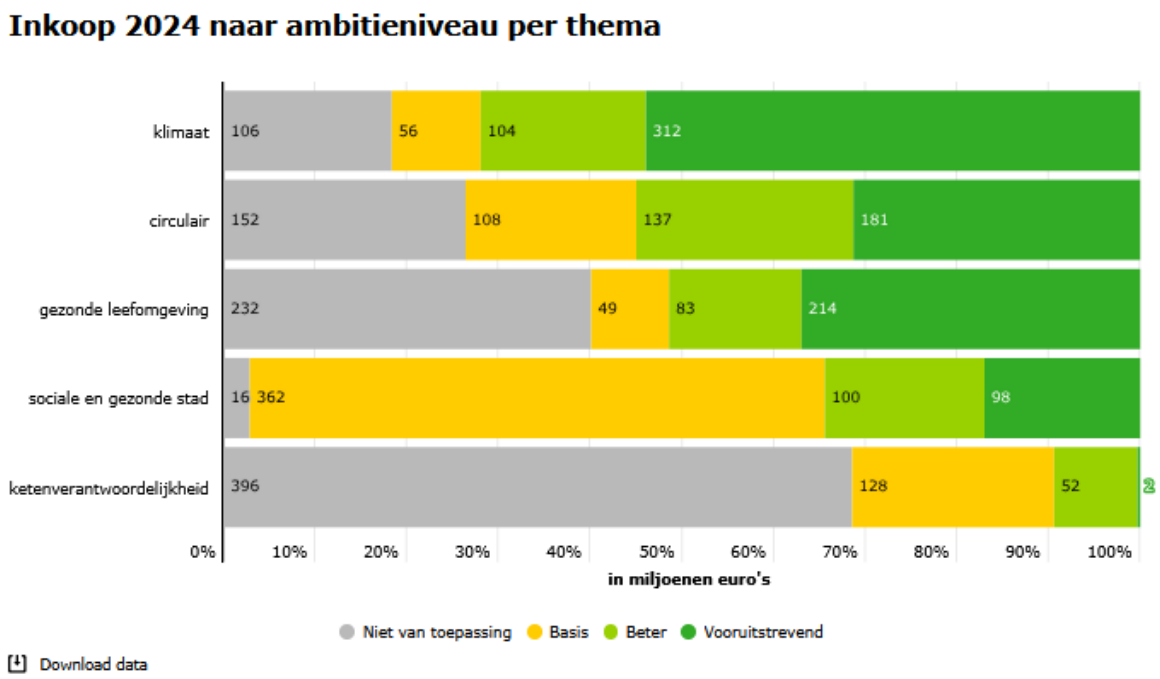
De gemeente koopt maatschappelijk verantwoord in. Dit betekent dat de gemeente als opdrachtgever ook stuurt op het realiseren van doelstellingen op vijf Utrechtse beleidsthema's: klimaat, circulaire economie, gezonde leefomgeving, sociale & gezonde stad en ketenverantwoordelijkheid. De gemeente Utrecht wil de denk- en innovatiekracht van de markt hierbij gebruiken.

In 2023 heeft de gemeente het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) 2022 – 2025 ondertekend. Vervolgens heeft de gemeente een Uitvoeringsprogramma MVOI opgesteld, dat in maart 2024 door het college is vastgesteld.

Volgens een onderzoek van vereniging Bouwend Nederland staat de Gemeente Utrecht in 2024 in de top 10 van gemeenten die duurzaam aanbesteden.

Resultaten in 2024

Figuur 14.10.1 inkoop 2024 naar ambitieniveau

Bron: gemeente Utrecht.
Niet van toepassing: Bijvoorbeeld het aanbesteden van diensten: hier kunnen we niet altijd ambities op circulair en gezonde leefomgeving in uitvragen
Basis: uitsluiten van niet duurzame producten, diensten of werken.
Beter: aanmoedigen van duurzamere producten, diensten of werken met significante winst op dit thema
Vooruitstrevend: zoveel mogelijk beperken van negatieve effecten en/of het leveren van een positieve bijdrage op dit thema. Zeer ambitieuze eisen en gunningscriterium tenminste weegfactor 20%.

De gemeente Utrecht stuurt al enkele jaren op circulaire en duurzame inkopen. Sinds 2024 meten we op bovenstaande vijf thema's afzonderlijk. Daarvoor werd het totaal gemeten én circulair al wel

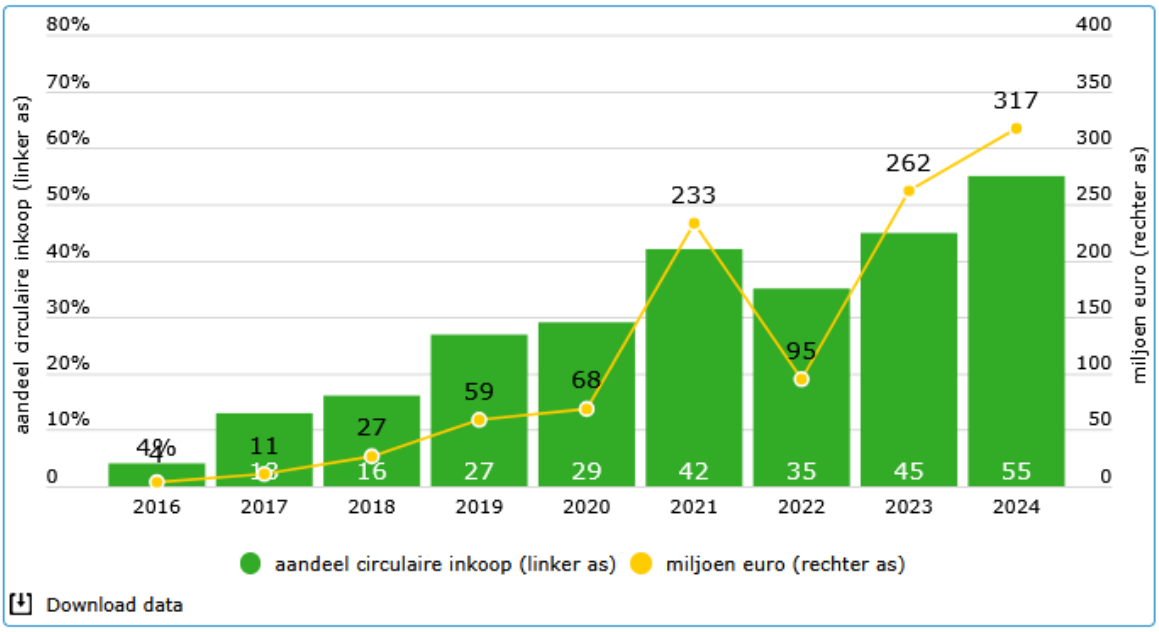
specifiek. In dit verslag rapporteren we over de resultaten van inkoopopdrachten met een minimale waarde van € 100.000. Het totaalbedrag waarover we in 2024 rapporteren is € 578 miljoen.

Circulair inkopen en de impact van gemeentelijke inkopen op klimaat en gezonde leefomgeving

Voor circulair inkopen zetten we inkoopinstrumenten in om productie en (her)gebruik van circulaire producten en diensten te stimuleren en daarmee de circulaire economie vooruit te helpen. De gemeente ziet een aanbesteding als circulair als aan minimaal drie van de onderstaande vijf punten aandacht is besteed bij de inkoopopdracht:

1. Benutten van beschikbare materialen en producten;
2. Gebruiken van hernieuwbare grondstoffen;
3. Minimaliseren van de milieu impact tijdens de levenscycli;
4. Creëren van voorwaarden voor een langere levenscyclus;
5. Creëren van voorwaarden voor gebruik in toekomstige levenscycli.

Figuur 14.11.1 circulaire inkopen

Bron: gemeente Utrecht

In 2024 werd in 55% van de inkoopopdrachten circulair aanbesteed. Dit is het hoogste percentage sinds we dit meten (2014). Wat het maatschappelijke effect is van deze aanbestedingen op de vermindering van primair grondstoffenverbruik willen we steeds meer inzichtelijk maken. In 2023 zijn we begonnen om dit effect meetbaar te maken voor een aantal projecten in de openbare ruimte. We doen dit door middel van levenscyclus-analyse en het monitoren van milieu-effecten.

Uit een onderzoek van CE Delft in 2023 bleek dat het inkoopsegment ‘Grond-, Weg- en Waterbouw’ verantwoordelijk is voor de grootste klimaatimpact en ook het grootste aandeel grondstoffenuitputting van alles wat de gemeente Utrecht inkoopt. Dit betekent dat we met onze projecten in de openbare

ruimte, zoals de aanleg of herinrichting van straten, een verschil kunnen maken. Daarom zijn we gestart met een opleidingsprogramma om te leren ontwerpen en aanbesteden met de milieukostenindicator (MKI). Door de MKI van materialen en projecten te laten meewegen bij de keuzes die we in onze projecten maken, willen we onze beleidsdoelen op het gebied van onder andere klimaat en circulariteit halen. Hoe lager de MKI van een project, hoe beter voor milieu en klimaat. Een belangrijke manier om tot een lagere MKI te komen, is meer gebruik te maken van vrijkomende materialen.

De gemeente Utrecht heeft het convenant Schoon en emissieloos bouwen ondertekend. Er is een werkgroep emissieloos inkopen opgericht die een set basiseisen en gunningscriteria heeft ontwikkeld in 2024. Hiermee kunnen we de markt gericht en marktconform op een standaard wijze uitdagen om ambities te verzilveren op emissieloos materieel en transport om de doelstelling in 2030 na te streven.

Voorbeelden van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen

Herinrichting Bernadottelaan en een aantal omliggende straten.
We vernieuwen de Bernadottelaan, de Nansenlaan, de De Gasperilaan, de Bevinlaan en delen van de Rooseveltlaan, de Marshalllaan en de Trumanlaan. Daarbij voegen we ongeveer 6.500 m^2 groen en 200 bomen toe. Ook vervangen we het riool en vernieuwen de verharding van de straten, stoepen en parkeervakken. Dit project is in 2024 aanbesteed. De uitvoering start in 2025. De gemeente liet een materiaalscan uitvoeren om te bepalen welke materialen in het plangebied aanwezig waren: hoeveel, van welke kwaliteit en waar ze geschikt voor waren. Daarna ontwierpen we de nieuwe situatie met als doel zoveel mogelijk van deze materialen opnieuw te gebruiken. We hebben genoeg stoeptegels om alle stoepen opnieuw aan te leggen en hergebruiken goede stoepranden. De betonstraatstenen van de oude rijbanen gebruiken we voor de nieuwe parkeervakken. De grond die nodig is om de buurt te vergroenen, kwam vrij bij een ander project: de aanleg van een sportveld met wateropslag. Deze ontwerpkeuzes en maatregelen leiden tot:

- een reductie van de CO_2 uitstoot van 42%; dat is een reductie van 766 ton CO_2 Dat komt overeen met ruim 500 jaar elektriciteitsverbruik door een gemiddeld Nederlands huishouden.
- 85% minder primair materiaalgebruik; dat is een reductie van 31.892 ton primair materiaal
- een verlaging van de milieueffecten (MKI) met 49% ten opzichte van een reguliere werkwijze.

Bouw van kindcentrum en sporthal Cartesius
Aan de Locomotiefstraat in de nieuwe Utrechtse wijk Cartesius komt een nieuw kindcentrum en een sporthal. Het gebouw is in 2026 klaar. Het gebouw wordt modulair en demontabel ontworpen, zodat het eenvoudig aangepast kan worden. Op de R-ladder is dit een voorbeeld van R1, Rethink (de eerste trede: product slimmer gebruiken en maken). Installaties, binnenwanden en gevelpanelen moeten eenvoudig uit elkaar gehaald kunnen worden zonder kwaliteitsverlies, waardoor ze opnieuw gebruikt kunnen worden. Bij de bouw worden materialen met een lage milieubelasting gebruikt. Minimaal 50% van de toegepaste materialen moet hergebruikt, herbruikbaar of biobased zijn. Daarnaast wordt er zoveel mogelijk gebruikgemaakt van secundaire bouwmaterialen uit regionale bronnen. Het gebouw is minimaal energieneutraal, met een sterke voorkeur voor energiepositief na de netcongestieperiode. Dit betekent dat het meer energie opwekt dan het verbruikt.

Westelijke stadsboulevard
De wegen tussen het 24 Oktoberplein en de Marnixbrug richten we in als stadsboulevard. We veranderen de drukke verkeersweg in een veilige weg met groen en bomen. In 2024 is de uitvoering

van de deelgebieden 4 en 5 aanbesteed. Bij de aanbesteding van deelgebied 4, een deel van de Vleutenseweg nabij de kruising met de Spinozaweg, heeft de gemeente ingezet op een zo laag mogelijke MKI en zo veel mogelijk emissieloos materieel voor de uitvoering. Om dit te bereiken heeft de aannemer een alternatief asfaltmengsel aangeboden met een lagere milieubelasting.
Bij de aanbesteding van deelgebied 5 hebben we een CO_2 reductie gerealiseerd van 36 ton. Dat is 25% minder CO_2 -uitstoot dan bij een reguliere werkwijze. Het aandeel primair materiaalgebruik daalt met 12% (323 ton) en de totale milieueffecten (MKI) dalen met 20%.

Opnieuw inrichten Maliebaan
We werken aan de aanpak van de Maliebaan en de kruising Maliebaan-Burgemeester Reigerstraat en Nachtegaalstraat. We willen onder andere de fietsroute en openbare ruimte voor voetgangers verbeteren. Voor de middenbaan van de Maliebaan berekenden we van verschillende ontwerpvarianten de MKI-waarde. Daardoor konden we kiezen voor een ontwerp met materialen met een veel lagere impact op klimaat en milieu. We reduceren de CO_2 uitstoot daarmee met 112 ton. Dat is een reductie van 96% ten opzichte van een reguliere werkwijze. Het aandeel primair materiaalgebruik in de middenbaan daalt met 85% (2.090 ton) en de milieueffecten (MKI) dalen met 97%.

Opnieuw inrichten Lange Jufferstraat en omgeving
We vervangen het riool in de Lange Jufferstraat, Keizerstraat en de Korte Jufferstraat. Dit is het eerste rioolproject in Utrecht waarbij uitsluitend elektrische machines worden ingezet, ook voor de aan- en afvoer van de materialen. Hierdoor wordt de uitstoot van schadelijke stoffen, zoals stikstof, vermeden en is er sprake van minder geluidsoverlast. Er wordt een apart riool voor regenwater aangelegd dat het regenwater opvangt en afvoert naar open water. Dit vermindert de belasting op het hoofdriool en voorkomt wateroverlast bij hevige regenval. De herinrichting van de openbare ruimte het toevoegen van groen en het verwijderen van zes parkeerplekken om meer ruimte te creëren voor voetgangers en fietsers. Deze maatregelen tonen aan dat het project niet alleen gericht is op functionele verbeteringen, maar ook op het bevorderen van duurzaamheid en circulariteit in de stedelijke omgeving, waarvoor we ook bij vele andere projecten kiezen.

Hardware: laptops en telefoons
De meeste negatieve milieu-impact van hardware zit in de winning van grondstoffen en de productie. Bij de aanbesteding van end-user hardware ligt de nadruk op de gebruikersfase en verwerking aan het einde van de levensduur.

Om onze apparaten een langere levensduur te geven, wordt de apparatuur op de werkplek gerepareerd. De hardware wordt door een lokale, sociale ondernemer verwerkt: We hebben een due diligence aanpak als eis meegenomen in de uitvraag om invulling te geven aan ketenverantwoordelijkheid ten behoeve van het voorkomen van sociale en ecologische misstanden.

Ontmanteling datacenters
Ook wordt sinds eind 2024 door de gemeente Utrecht afgeschreven IT producten uit twee data centers verwerkt bij een sociale IT dienstverlener. Onze apparatuur is opnieuw in gebruik genomen of circulair ontmanteld. De grondstoffen die zijn geoogst tijdens dit proces worden hoogwaardig verwerkt als materiaalstroom of product voor nieuw gebruik.

- 21% van de aangeleverde apparatuur is opnieuw in gebruik genomen; de rest van de apparatuur is circulair ontmanteld
- Met deze 21% is 434.069 kg CO_2 bespaard, wat anders verbruikt zou zijn om nieuwe IT-apparatuur te maken
- Er is bijna 2.600 kg aan grondstoffen teruggewonnen tijdens het recycle proces zoals goud, aluminium en koper

- Uit onze apparatuur is 2.359 kg hoogwaardige kunststoffen geoogst, die opnieuw gebruikt zijn voor de vervaardiging van bijvoorbeeld meubels, laptopstandaards en vazen.

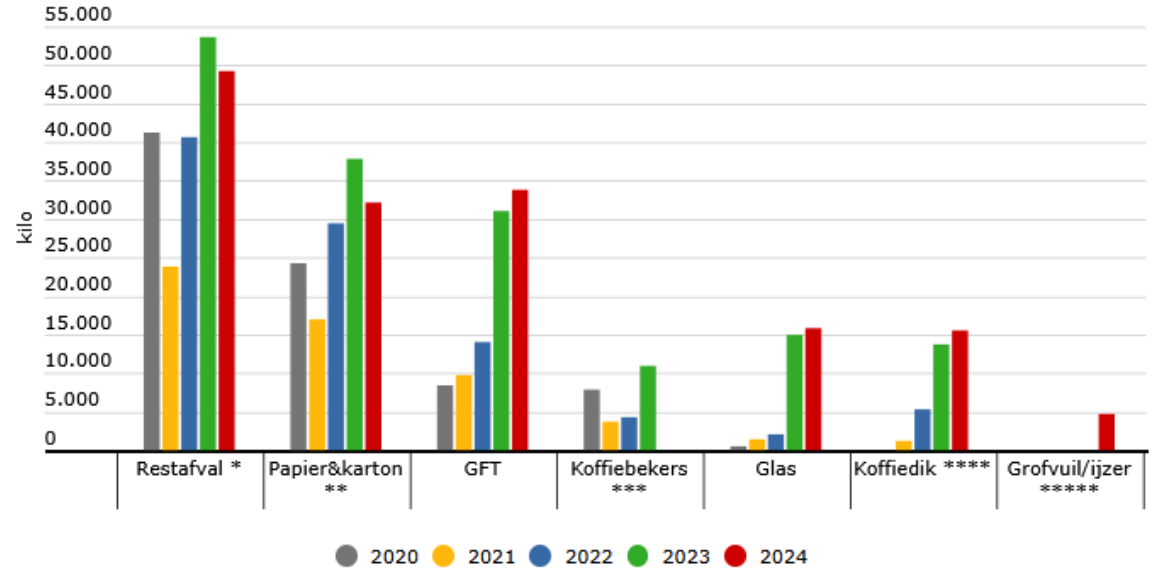
Biologisch groen

Voor aanbestedingen in de inkoopcategorie ‘groen’ streven we naar een zo hoog mogelijk percentage biologisch groen, passend bij het beschikbare aanbod. In juli is door de raad de motie M318 Help de bij met uitsluitend biologisch geteelde bollen en zaden Utrecht aangenomen. Vanaf die tijd kopen we alleen nog maar biologische geteelde bloembollen en zaden in. In totaal zijn er over het gehele jaar 228.000 stuks bloembollen ingekocht waarvan 202.490 stuks biologisch geteeld. (88,8%).

In de zomer van 2024 zijn we gestart met een Dynamisch Aankoop Systeem Beplanting en gunnen we op basis van prijs en teeltmethode, waarbij biologisch en Planetproof gekweekte beplanting een gunningsvoordeel geniet ten opzichte van regulier gekweekte beplanting. Van alle geleverde beplanting over geheel 2024 is 54,3% biologisch en Planetproof geteeld. We verwachten dat het percentage biologisch en Planetproof geteeld plantmateriaal de komende jaren hoger wordt door deze nieuwe manier van inkopen.

14.12 Afval stadskantoor

Figuur 14.12.1 afval stadskantoor

Download data

Bron: UW Schoonmaak en cateraar gemeente
* inclusief 'plastic, blik en pakken' dat wordt nagescheiden
** Papier & karton is in 2022 en de eerste drie kwartalen van 2023 inclusief dat van Central Park (het buurgebouw waarmee vanwege de beperkte ruimte de papierpers wordt gedeeld), het aandeel daarvan is onbekend.
*** Koffiebekers worden sinds 2024 niet meer opgehaald
**** Inclusief snij- en etensresten.
***** Van vorige jaren zijn geen cijfers beschikbaar, was minimaal

De totale hoeveelheid afval was in 2024 151.351 kg. Dit is een daling ten opzichte van 2023. De gemeente is in 2022 gestopt met het gescheiden inzamelen van plastic, blik en pakken. Dit wordt valt nu onder restafval en wordt na gescheiden. Ook is er sinds 2024 de mogelijkheid om plastic flesjes en blikjes apart in te leveren voor een goed doel (Personeelsfonds Utrecht) hier wordt volop gebruikt van gemaakt.
De hoeveelheid papier en karton is gedaald omdat wij deze afvalstroom in 2023 ook hebben verwerkt voor het naastgelegen kantoorpand Central Park. Sinds het laatste kwartaal van 2023 zorgt Central Park zelf voor afvoer van papier en karton.
Vanaf 1 januari 2024 zijn alle wegwerpbekers bij de drankautomaten verdwenen, hiervoor zijn herbruikbare bekers geïntroduceerd, er is dus geen afval meer van de plastic bekertjes.
Grofvuil komt uit de verbouwingen die gaande zijn in het stadskantoor.

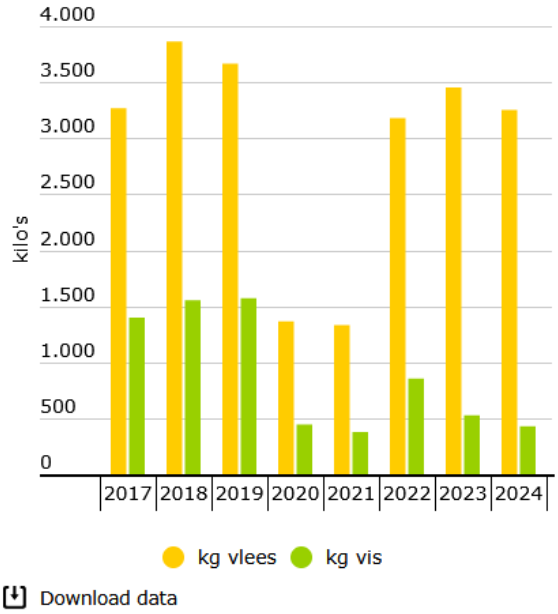
Koffiedik en snij- en etensresten

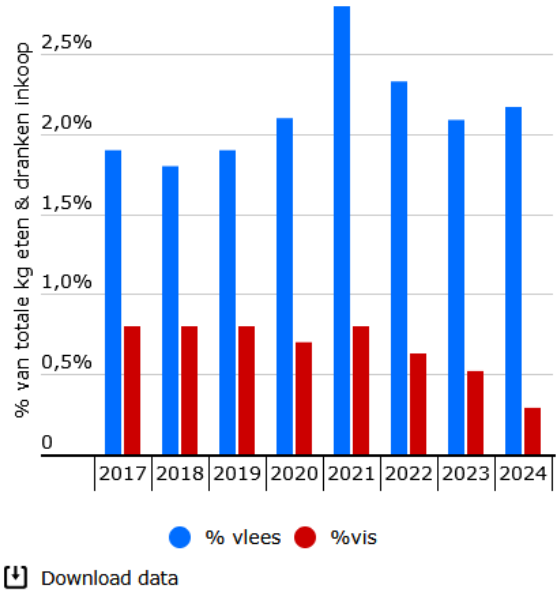
De Clique verzamelt nog steeds in opdracht van onze cateraar al het koffiedik (koffiebar 6e etage en koffiebar 11e etage) en snij- en etensresten (centrale keuken) in. Vanaf augustus 2022 haalt De Clique ook het koffiedik apart op van alle warme drankenautomaten.

De afvalstroom koffiedik is dit jaar gestegen, tot 15.551 kg in 2024. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2023.

14.13 Catering

Figuur 14.13.1 vlees en vis

Bron: cateraars gemeente Utrecht

In 2024 is de cateraar gestart met ”Broodje Utrecht”, dit broodje is volledig biologisch, lokaal en biodiversiteit vriendelijk. De verkoop van dit nieuwe product loopt heel goed. De cateraar heeft de (mono) verpakkingsmaterialen verder gereduceerd en is overgegaan op 10 liter verpakking melk via de “melkkoe”. In 2024 heeft de cateraar hun leveranciers zoveel mogelijk gebundeld zodat er minder (vracht) aanvoer is.
In 2024 was er in de inkoopcijfers een daling te zien is in het totale aandeel vlees(waren) / gevogelte / wild en vis, dit geldt ook voor het aantal kilo’s. Over het algemeen zien we dat medewerkers positief zijn over het aanbod en gestimuleerd worden om een plantaardige keuze te maken. Wel vinden medewerkers het belangrijk om ook de keuze voor vlees / vis te kunnen maken.

Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024

Colofon

Uitgave

Opgave Energietransitie

Gemeente Utrecht: 14030

onderzoek@utrecht.nl

Internet

www.utrecht.nl/onderzoek

Foto voorkant

Renzo Gerritsen

Inhoudsopgave

1. Het energieveld in beweging

2.1 Effect in de stad
2.2 Besparen - prestaties - woningen
2.3 Besparen - prestaties - bedrijven
2.4 Besparen - prestaties - eigen vastgoed
2.5 Besparen - prestaties – nieuwbouw

2.6 Verduurzaming energiebronnen – warmte

2.7 Verduurzaming energiebronnen – elektriciteit

2.8 Verduurzaming eigen vastgoed

2.9 Aardgasvrij maken van gebouwen

3. Projectenportfolio

1. Het energieveld in beweging

Inleiding

Om de Klimaatcrisis te bestrijden en om zoveel mogelijk onafhankelijk te worden voor onze energiebronnen van anderen, werken we aan maatregelen in de stad. Vanuit de energietransitie willen we een maximale bijdrage leveren door 1) zoveel mogelijk energie duurzaam op te wekken met zonnepanelen, windmolens en energie uit de bodem 2) energie te besparen bij bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en 3) buurt voor buurt over te stappen op duurzame warmte en 4) het elektriciteitsnet te versterken. Zo blijft Utrecht een prettige en gezonde stad voor iedereen, nu en in de toekomst.

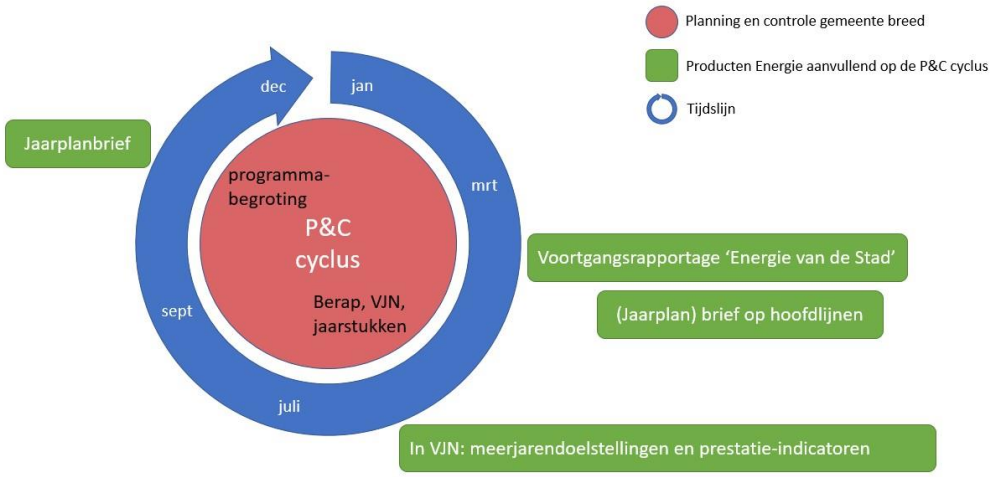
Voortgangsrapportage is onderdeel beleidscyclus

Het doel van de voortgangsrapportage is om, naast de jaarstukken, meer informatie te geven over de voortgang, resultaten en leerervaringen van het energiebeleid in de stad. Dit is verdiepende informatie waarvoor in de jaarstukken geen ruimte is. De jaarstukken hebben als doel om financiële verantwoording af te leggen in relatie tot de vastgestelde beleidsdoelstellingen van het programma Klimaatvriendelijke stad. De Voortgangsrapportage heeft als doel om meer inhoudelijke verdieping aan te brengen over dit programma Klimaatvriendelijke stad. Naast deze verdiepende rapportage over energie, krijgt de gemeenteraad voor de Voorjaarsnota (voorjaar) en na de programmabegroting in het najaar via een brief extra informatie over het programma Klimaatvriendelijke stad. Daarin is een verdere onderverdeling gemaakt naar activiteiten voor de energietransitie die op het niveau van de Voorjaarsnota en programmabegroting niet wordt gemaakt.

Deze extra informatiestroom vanuit energietransitie is het resultaat van twee moties en het invullen van de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek Grip op energietransitie. In 2024 zijn twee moties aangenomen die de producten van energie (voortgangsrapportage en jaarplanbrief) verder verankeren in de beleidscyclus. Motie 307 ‘Geef inzicht over Energie & Klimaat’ vraagt om de jaarlijkse programmering van het programma Klimaatvriendelijke stad gelijk te trekken met de behandeling van de Voorjaarnota en in het Meerjarenprogramma Ruimte (MPR) een investeringsparagraaf voor energie op te nemen. En motie 320 ‘Maak duurzaamheidsverslag onderdeel van de P&C-cyclus', in de huidige versie, onderdeel van de P&C cyclus vraagt om de Voortgangsrapportage mee te laten lopen met de jaarstukken over 2024. In onderstaand plaatje hebben we aangegeven hoe we invulling geven aan deze twee moties.

In het rekenkameronderzoek ‘Grip op de energietransitie’ staan een aantal aanbevelingen waaronder het verduidelijken van de samenhang tussen deze Voortgangsrapportage, de jaarplanbrief en de begrotingscyclus. Met deze Voortgangsrapportage, een jaarplanbrief op hoofdlijnen bij de Voorjaarsnota en een jaarplanbrief met de begrote middelen voor een volgend jaar zijn deze aanbevelingen nu ingevuld.

Plaatje jaarcyclus

In deze voortgangsrapportage is op drie onderdelen gerapporteerd:

1.Trends en ontwikkelingen in de energietransitie

2.Feitelijke resultaten op zowel outcome als output indicatoren

3.De voortgang van het projectenportfolio energie met daarbij de geleerde lessen

Trends en ontwikkelingen in 2024

Voortgang landelijke wet- en regelgeving

In 2024 zijn twee belangrijke wetten voor de energietransitie vastgesteld: de Energiewet en de Wet gemeentelijke Instrumenten warmtetransitie (Wgiw). Beide wetten treden naar verwachting op 1 januari 2026 in werking. Vanuit onze regierol krijgen we met onderdelen van de Energiewet te maken die het toepassen van bijvoorbeeld slimme oplossingen voor netcongestie makkelijker moeten maken. De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie regelt de gemeentelijke bevoegdheid om in een Omgevingsplan bestaande gebieden aan te wijzen om over te gaan op een duurzame warmtevoorziening. Het wetsvoorstel collectieve warmte (Wcw) bespreekt de Tweede Kamer in 2025. Met deze wet krijgen gemeenten de bevoegdheid om warmtekavels aan te wijzen voor een collectief warmtesysteem en wordt een publiek meerderheidsaandeel in het warmtebedrijf georganiseerd. Aanvullende landelijke regelgeving onder andere om de overstap betaalbaar te maken voor onze inwoners en bedrijven, is aangekondigd en blijven we aandachtig volgen. Het is noodzakelijk om ons in te blijven zetten op het landelijke niveau om de benodigde randvoorwaarden voor een betaalbare en haalbare energietransitie te realiseren. Doordat de benodigde wet- en regelgeving vanuit het Rijk op zich laat wachten, is er onzekerheid bij het warmtebedrijf Eneco om te investeren in het uitbreiden

van het bestaande warmtenet. We maken daarom een pas op de plaats bij het aardgasvrij maken van buurten waar het huidige warmtenet ligt (raadsbrief 28 oktober 2024).

Gasprijzen wisselen: belangrijk om aan de slag te blijven met energie besparen

Eind 2024 stegen de gasprijzen weer na een langere periode waarin de prijzen redelijk stabiel bleven (Dutch TTF natural gas futures). We moeten er rekening mee blijven houden dat de gasprijzen onvoorspelbaarder zijn dan een aantal jaren geleden. Ook de ondersteuning vanuit het Rijk voor onze kwetsbaarste bewoners was er deze winter niet, zoals in de vorm van een Tijdelijk noodfonds energie. Recent is bekend geworden dat dit fonds er nu alsnog komt. Het is belangrijk om de meer structurele energiebesparing in woningen te blijven stimuleren. Er is een breed pakket van ondersteunende maatregelen voor huurders en woningeigenaren beschikbaar ook specifiek gericht op de doelgroep lage inkomens. Ook voor het Midden- en Kleinbedrijf is er ondersteuning om energie te besparen. Voor meer informatie daarover zie hoofdstuk 2.2 Besparen - prestaties - woningen. We houden de ontwikkelingen met de gasprijzen in de gaten en kijken of we gedurende 2025 moeten bijschakelen.

Netcongestie

In 2024 zijn de problemen met het elektriciteitsnet niet afgenomen. TenneT en Stedin kondigden in oktober 2022 netcongestie af voor onze provincie. Dit betekent dat er geen grote aansluitingen meer mogelijk zijn voor levering (door zonnevelden en windmolens) en afname (door supermarkten, grootschalige horeca, kantoren en fabrieken) van elektriciteit. We zien dan ook dat de realisatie van zonnepanelen op grote daken niet groeit in 2024 en een stijging van het aantal bedrijven op de wachtlijst voor een aansluiting. In 2024 zijn we volop aan de slag gegaan met het nemen van de benodigde maatregelen tegen netcongestie. We werkten aan het uitbreiden van de hoog- en middenspanningsstations en hebben het proces voor de inpassing van de trafohuisjes om de netverzwaring in de buurten mogelijk te maken in 2024 gestart. Ook voerden we gesprekken met de regio om door het nemen van maatregelen te voorkomen dat er netcongestie op het niveau van de kleinverbruikers ontstaat. In hoofdstuk 2.2 Verduurzaming energiebronnen - elektriciteit % Hernieuwbare elektriciteit is meer te lezen over de maatregelen die we in stad nemen om het elektriciteitsnetwerk uit te breiden (raadsbrief Voortgang uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie)

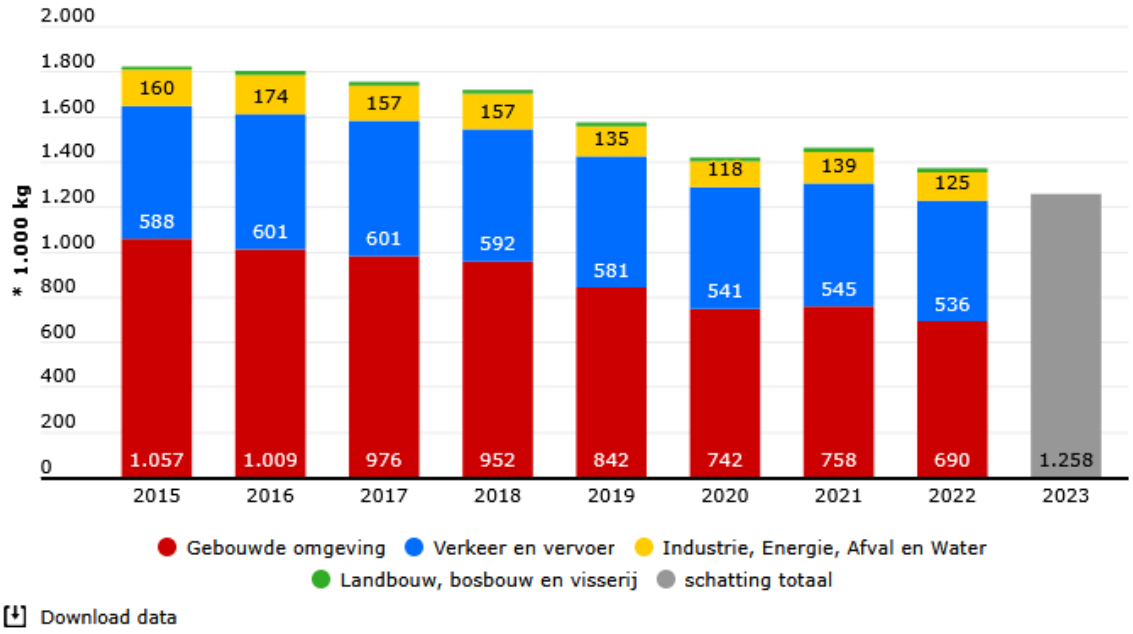
Tot slot

'We zien veel positieve trends en ontwikkelingen in deze rapportage. Tegelijkertijd merken we dat de wereld om ons heen verandert en dat we meer inspanningen moeten doen om vooruit te blijven gaan met de verduurzaming van de stad. Zeker nu we wereldwijd en nationaal de klimaatafspraken onder druk komen te staan. Het onderstreept de ambitie om gebruik te maken van alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie binnen onze gemeentegrenzen. De wisselende context dwingt ons ook de prioriteiten scherp te kiezen en in deze fase heeft de uitvoering van de eigen duurzame energieproductie de voorrang. Op die manier zorgen we ervoor dat we eigen duurzame energieproductie hebben, maar ook dat we onafhankelijker zijn van het buitenland.

Deze nieuwe ontwikkelingen vragen een ondogmatische en praktische houding. Wegkijken hoort daar niet bij. Er gaan in deze tijd soms stemmen om de duurzame ambities maar los te laten. Dat is kortzichtig, omdat dat betekent dat we volledig afhankelijk worden van instabiele krachten en de leefbaarheid van volgende generaties opgeven. Wel vragen de huidige ontwikkelingen om creativiteit en samenwerking. Ondernemers, inwoners, coöperaties, bouwers, maatschappelijke organisaties en doeners; we hebben ze allemaal nodig. Dit najaar informeren wij uw raad over hoe we onze agenda in deze nieuwe context uitvoeren en ontvangt u ook de voortgang over de klimaatvisie.

2.1 Effect in de stad

CO_2 uitstoot (footprint)

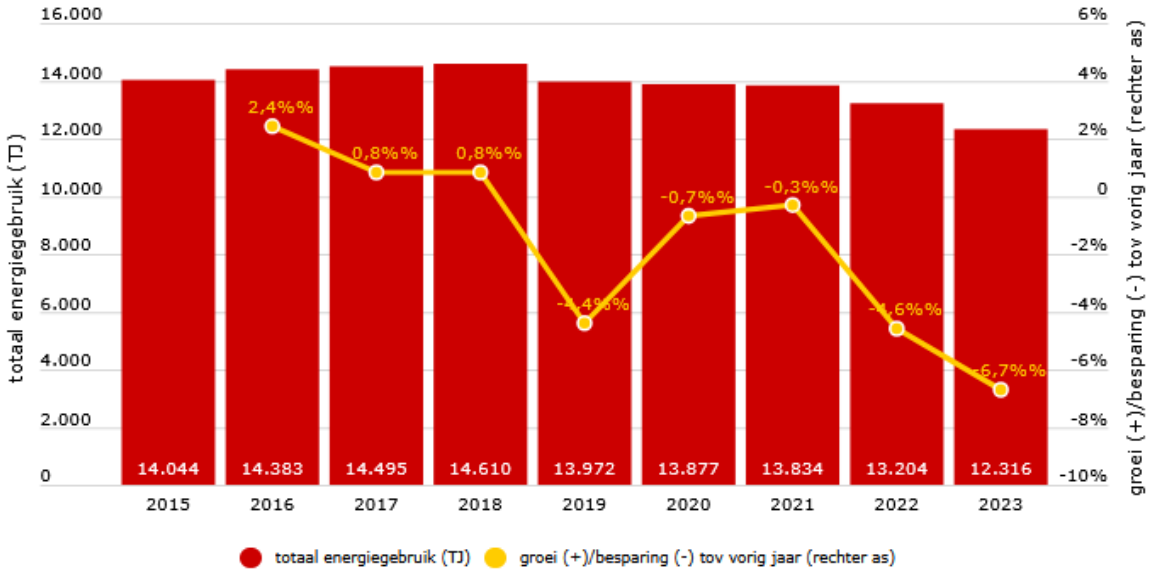
Bron: Klimaatmonitor (februari 2025) voor 2015-2022.
Voor 2023 zijn de cijfers voor verkeer en vervoer en voor overige broeikasgassen nog niet bekend en gelijk gehouden aan 2022. Daarnaast is het zakelijk verbruik van gas geschat en zijn de uitsplitsingen nog niet beschikbaar.

In 2023 is de CO2-uitstoot in de stad verder gedaald. Dit komt doordat met name doordat de landelijke elektriciteitsmix verder is vergroend door onder andere meer zon en wind op zee. Ook is het energieverbruik in de stad is gedaald.

De CO_2-uitstoot in de gemeente Utrecht bedraagt in 2023 circa 1,3 miljoen ton CO_2*. Tussen 2022 en 2023 daalde de CO_2 uitstoot met 8%. In de periode van 2015-2023 daalde de CO_2-uitstoot in totaal met 31%. De CO_2-uitstoot per inwoner daalde in de periode 2015-2022 harder (-38%) dan de totale uitstoot (-31%), omdat in dezelfde periode het aantal inwoners groeide (10%). Een belangrijke factor in deze daling is de afname van de landelijke CO_2-uitstootfactor voor elektriciteit met 58% als gevolg van de vergroening van de opgewekte elektriciteit. Dit maakt dat de stedelijke CO_2-uitstoot ten gevolge van het elektriciteitsgebruik daalt. De uitstootfactor van warmte was iets minder gunstig dan het jaar ervoor. Deze kan per jaar wisselen, bijvoorbeeld doordat de hulpcentrales meer als backup moesten worden ingeschakeld.

** Betreft directe CO_2 uitstoot van gas en brandstoffen (via vervoerskilometers over de weg, inclusief autosnelwegen) en indirect als het om elektriciteit en stadswarmte levering gaat. Ook is de uitstoot van overige broeikasgassen, die omgerekend zijn naar CO_2 equivalenten, in beeld gebracht.*

Energiegebruik totaal

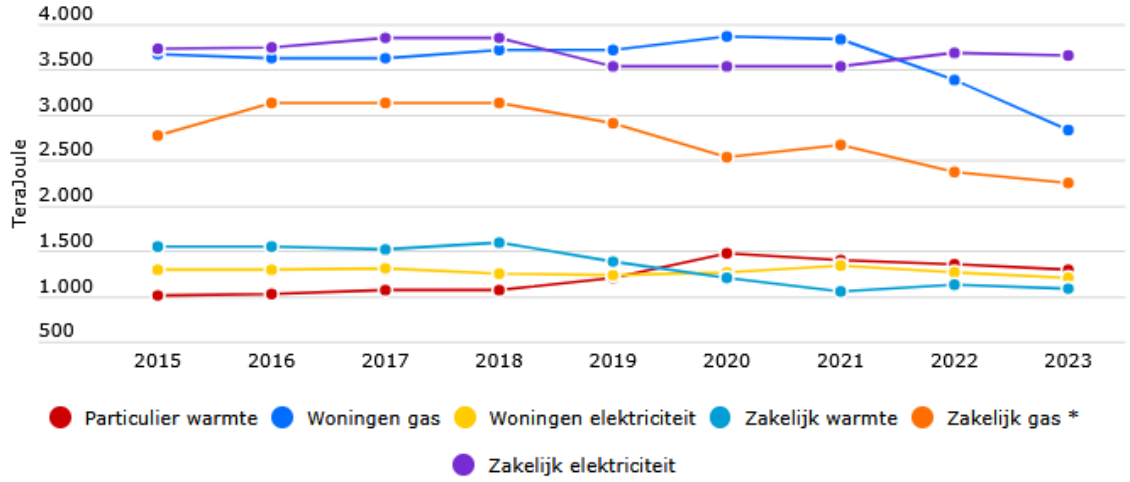

Download data

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht, obv Klimaatmonitor (gas en elektriciteit) en Eneco (warmte).
De cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.

Energiegebruik afzonderlijk

Het totale energieverbruik daalde met 12% van 2015 tot 2023, waarvan 7% in het laatste jaar (2022-

Download data

Bron: Klimaatmonitor. * voorlopig cijfer
De cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.

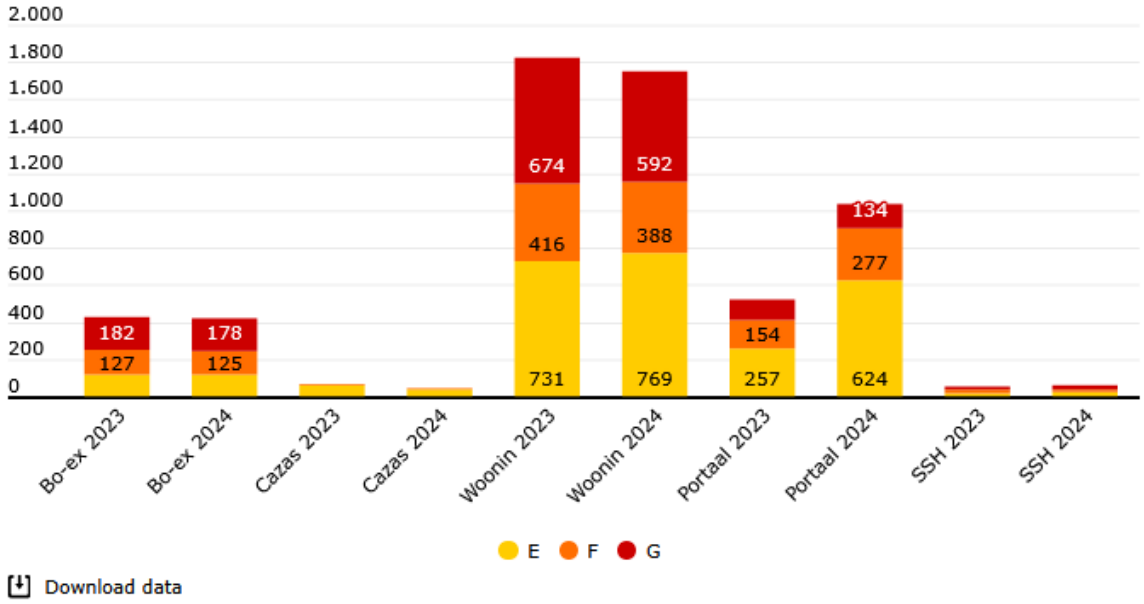
2023). De grootste daling tussen 2022 en 2023 zien we bij het gasgebruik van van woningen (-554 TJ) en de voorlopige cijfers voor zakelijk gas (-125 TJ). Daarnaast namen ook andere vormen van energieverbruik af:

- Particulier elektriciteitsgebruik: -62 TJ
- Warmtegebruik: - 68 TJ
- Zakelijk elektriciteitsgebruik: -40 TJ
- Zakelijk warmtegebruik: -40 TJ

De belangrijkste oorzaken van deze daling waren de gestegen energieprijzen, die leidden tot veranderd energiegedrag (zoals een lagere thermostaatinstelling) en de implementatie van energiebesparende maatregelen.

Het gas- en warmtegebruik is gecorrigeerd voor graaddagen, wat betekent dat de waargenomen daling niet verklaard kan worden door verschillen in winterse temperaturen.

2.2 Besparen - prestaties - woningen

Download data

Bron: eigen opgave woningcorporaties

Woningcorporatie woningen: E, F en G labels

De corporaties leggen zich in de huidige fase van de energietransitie vooral toe op isoleren (en dus niet op het aardgasvrij maken van hun bezit). En dan met name op het wegwerken van de EFG-labels. Het streven is om dat uiterlijk in 2028 voor elkaar te hebben. Ze hebben daar hun planning op ingericht. De stijging bij Portaal heeft te maken met de veranderende systematiek voor het vaststellen van labels.

Subsidieregeling corporaties

Woningbouwcorporaties konden gebruik maken van een subsidieregeling van ons om versneld één of meer energiemaatregelen te nemen bij onderhoud of vooruitlopend voor renovatie. Het gaat dan om sociale huurwoningen met energielabel E, F en G. En om maatregelen als isolatieglas en spouwmuurisolatie. Deze subsidieregeling is voor 204 woningen gebruikt. Deze regeling bleek te ingewikkeld in het aanvraagproces. We werken nu aan een nieuwe regeling, die een bijdrage biedt aan hun opgave.

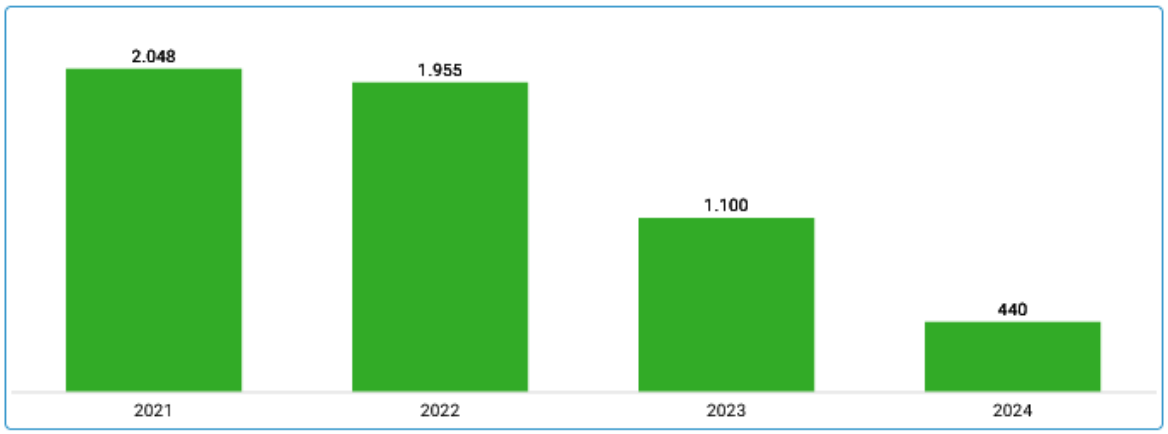
Naar verwachting is deze regeling dit voorjaar actief. En de looptijd is in principe tot eind 2027.

Jouwhuisslimmer avonden

Sinds 2023 zijn de jouwhuisslimmer bijeenkomsten stadsbreed gericht op specifieke doelgroepen. In 2024 zijn vier themagerichte avonden gehouden: voor monumenteigenaren, grotere particuliere verhuurders, woonbooteigenaren en voor de wijk Noordwest. Tevens zijn er een aantal avonden georganiseerd, gekoppeld aan bijeenkomsten in het kader van de buurtaanpak; de daarbij behorende cijfers zijn hier niet meegenomen. In 2025 zullen er wederom avonden worden georganiseerd voor

speciale doelgroepen. Daarnaast zullen we opnieuw de buurten ingaan. De naam wijzigt naar Energieavond.

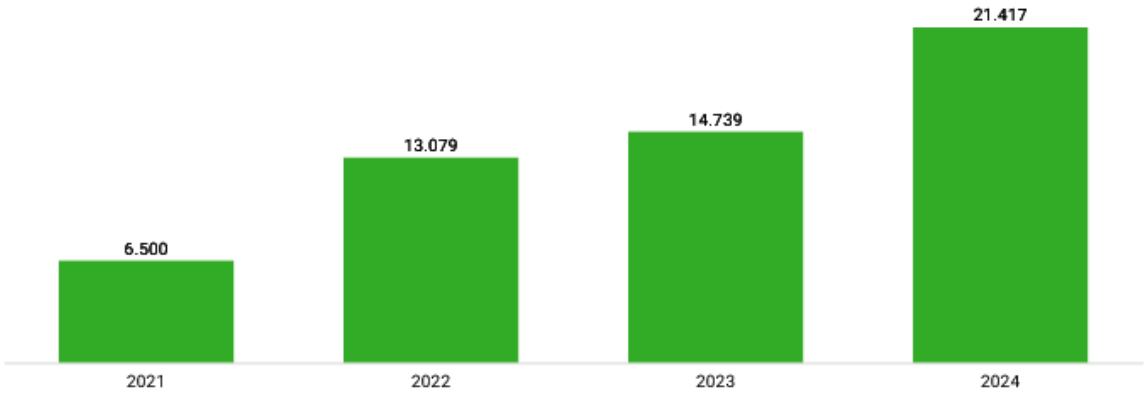
Aantal bezoekers in de wijk en kijkers online, 2021-2024

Bron: gemeente Utrecht

Jouwhuisslimmer.nl bezoek

Aantal unieke bezoeken website JHS.nl

Bron: gemeente Utrecht

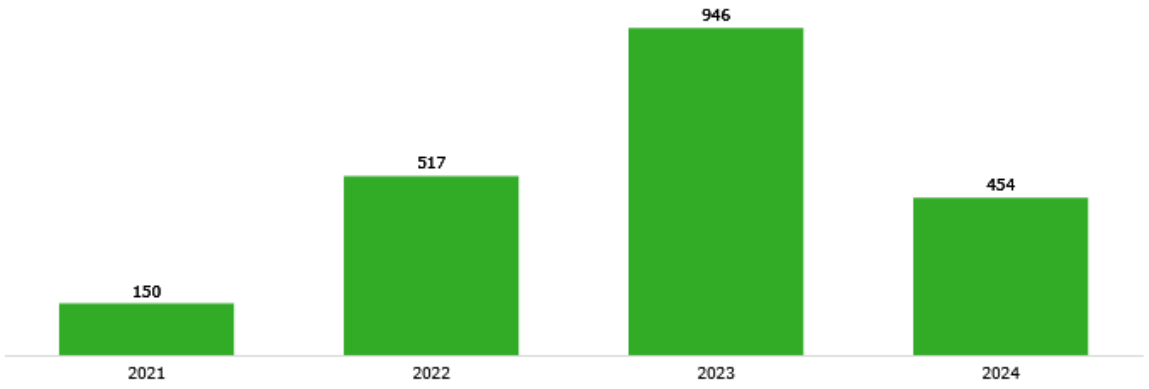
Het bezoek aan het energieloket www.jouwhuisslimmer.nl vertoont een stevige groei. Steeds meer bewoners weten ons energieloket te vinden, mede met dank aan een doorlopende communicatiecampagne en de inzet van social media. Ook krijgen we veel bezoekers op onze actiepagina voor de inkoopacties bij het Regionaal Energieloket (REL) en bij het vve loket voor vve-vragen en acties. In 2025 krijgt het energieloket een nieuwe website en naam. Hiermee hopen we bewoners nog beter te bedienen.

Jouwhuisslimmer huis

Het Jouwhuisslimmerhuis is eind 2024 gesloten en terug overgedragen aan Portaal. De locatie in Overvecht was niet centraal genoeg om het stadsbreed in te zetten als voorbeeldwoning. Om de

kennis en informatie beschikbaar te houden, is er
een filmpje van de woning gemaakt dat via digitale kanalen beschikbaar wordt gedeeld. Alle voor de woning ontwikkelde informatie blijft beschikbaar. Daarnaast onderzoeken we of we bewoners op een andere manier, bv via een pop-up, een duurzame woning kunnen laten ervaren.

Aantal bezoekers JHS huis

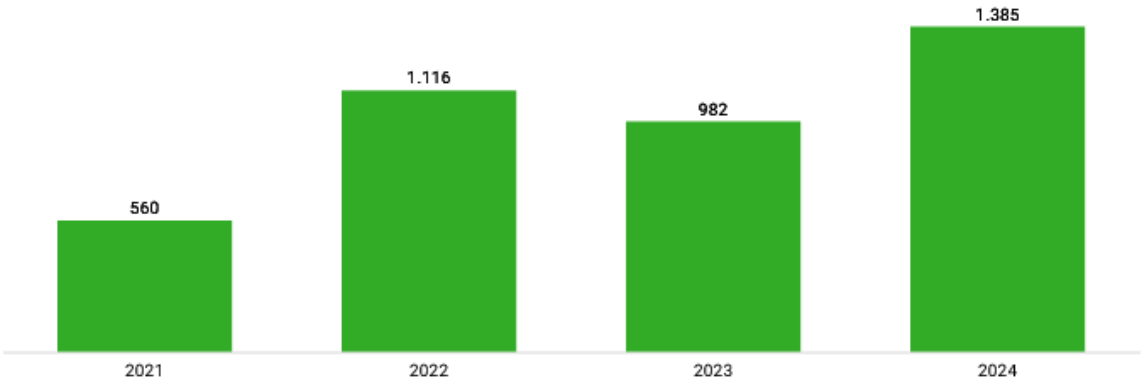

Bron: gemeente Utrecht

VvE loket

Het VvE-loket is beschikbaar op de Utrechtse website en is ook telefonisch en per mail te benaderen. Het aantal bezoeken aan het VvE-loket in 2024 is hoger dan in 2023. Dit is te verklaren is doordat er in 2024 is gestart met een proactieve buurtaanpak gericht op het isoleren van kleine VvE's.

Bezoekers VvE loket

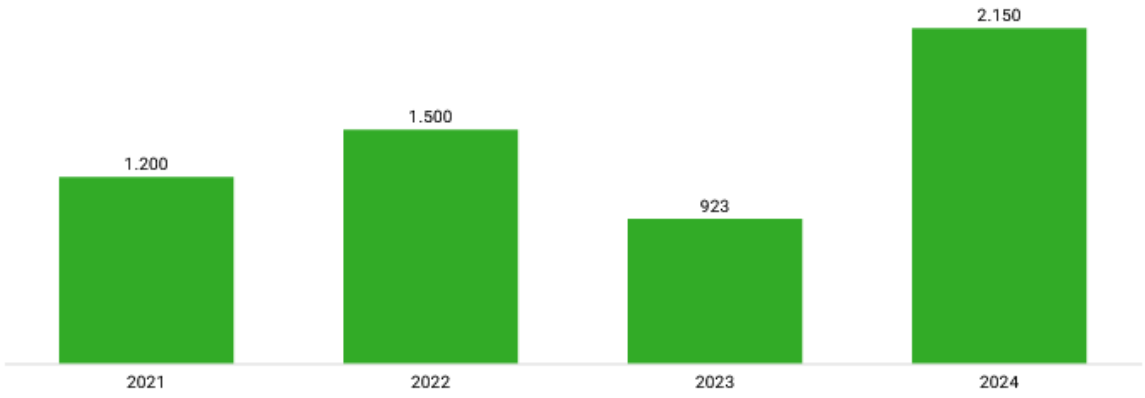
Bron: gemeente Utrecht

Klimaatkermis

De KlimaatKermis is een evenement dat zich door Utrecht verplaatst en aansluit bij bestaande evenementen, met als doel om inwoners te informeren over de mogelijkheden om hun huis en tuin te verduurzamen. De kermis wil inspireren, informeren en activeren. In 2024 is er gekozen om de thema's van de KlimaatKermis te verrijken om zo een bredere doelgroep in de stad aan te spreken. De thema's zijn nu 'wonen/ energiebesparing, groen, eten & drinken, spullen'. In 2024 vonden er acht edities van de KlimaatKermis plaats, waarvan drie stedelijk en vijf wijkgericht, gekoppeld aan de volgende evenementen:

Bevrijdingsfestival	zondag 5 mei 2024	park Transwijk
UITweek	maandag 12 augustus 2024	park Lepelenburg
Burenfeest	zaterdag 24 augustus 2024	De Speelboom (speeltuin)
ZON festival	zondag 15 september 2024	Zimihc theater Zuilen/Vorstelijk Complex
Bomenbal	woensdag 25 september 2024	Jaarbeursplein
Sint Maarten Vuur Overvecht	zaterdag 2 november 2024	parkeerplaats Gloriantdreef
Sint Maarten Vuur Hoograven	zondag 3 november 2024	Tolsteeg
Nationale Klimaatweek	zaterdag 16 november 2024	Stadhuis

Aantal gesprekken Klimaatkermis, 2021-2024

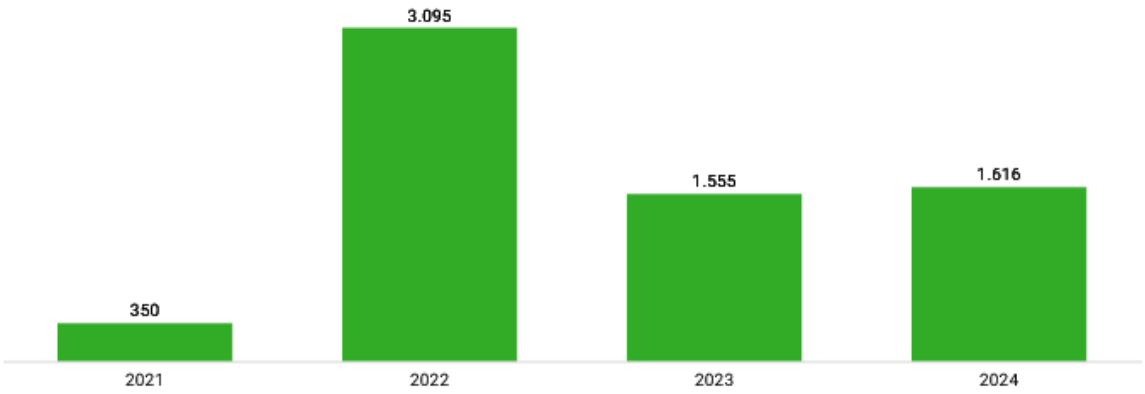

Bron: gemeente Utrecht

Energieambassadeurs

Een laagdrempelige manier van bewoners informeren gaat via energieambassadeurs. Zij helpen woningeigenaren met het verduurzamen van hun woning door bijeenkomsten, webinars, workshops en andere informatieactiviteiten. En waar gevraagd gaan ze ook op huisbezoek.
Vanaf 2025 zetten we in op verbreding van het netwerk voor en door bewoners. Naast Energie-U zijn er ook andere netwerkpartijen (zoals Buurkracht, LSA, EnergieSamen en diverse buurtinitiatieven) en bewoners actief in Utrecht. We zoeken de samenwerking en werken toe naar een stadsdekkend netwerk.

Aantal gesprekken energieambassadeurs, 2021-2024

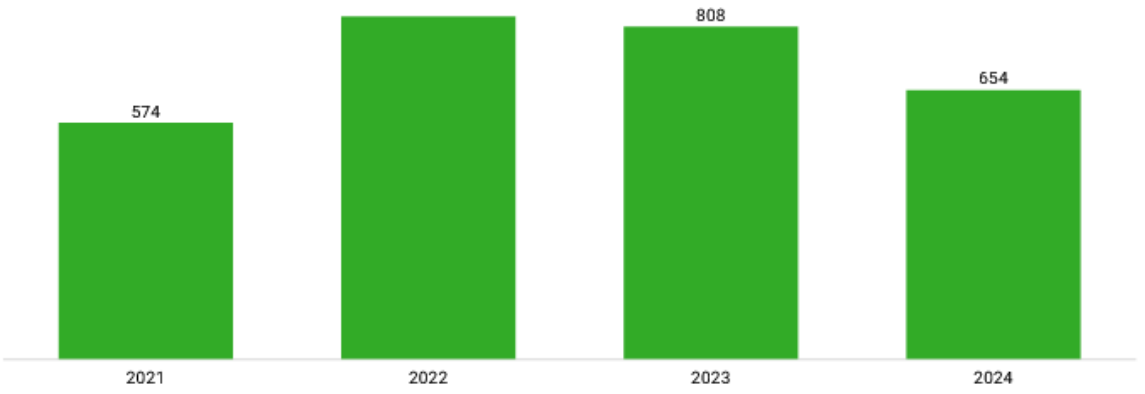

Bron: Energie-U

Energieadviseurs

Een woningeigenaar (incl. een mini-VvE en een kleine particuliere verhuurder) kan via de gemeente een energieadvies aan huis aanvragen, zo nodig aangevuld met trajectbegeleiding voor de uitvoering van maatregelen. Als tegemoetkoming in de kosten bieden wij hiervoor subsidie aan: mits de bewoner op basis van het advies één of meerdere energiemaatregelen uitvoert. Het aantal adviesaanvragen is stabiel ten opzichte van de periode voor de energiecrisis (2021). In 2024 hebben we als pilot ca. 100 energieadviezen, zonder noodzakelijke subsidieaanvraag, gekoppeld aan de stadsbrede collectieve inkoopactie voor isolatiemaatregelen. Hier is volop gebruik van gemaakt.

Aantal energieadviezen, 2021-2024

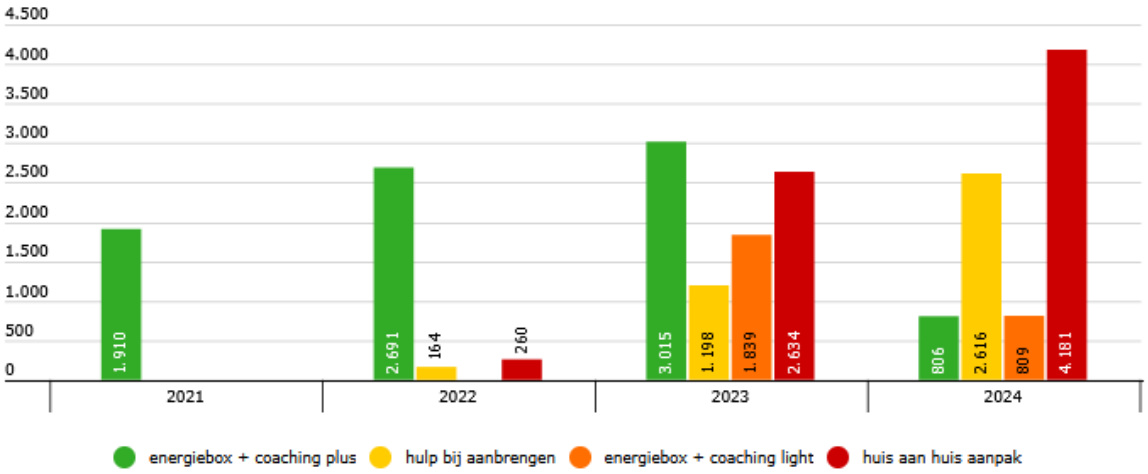
Bron: gemeente Utrecht, inclusief trajectbegeleiding en VVE's

Energieboxen

Energiebesparing voor kwetsbare huishoudens (energiearmoede) wordt gerealiseerd door middel van de energiebox met kleine energiebesparende maatregelen, inclusief een energiecoachingsgesprek en zo nodig klushulp bij het aanbrengen (installatie). Hiermee kan direct energie (en dus ook geld) worden bespaard. Dit instrument en bijhorende methodiek is de afgelopen jaren doorontwikkeld en geïntensiveerd in omvang vanwege de energiecrisis.

Om de moeilijker bereikbare bewoners te helpen, is afgelopen periode met name ingezet op een huis aan huis-aanpak in samenwerking met woningcorporaties. Iedere maand werden er energiebox-actiedagen georganiseerd, waarbij energiecoaches langs de deuren gingen. Daarnaast zijn de groepsbijeenkomsten verder ontwikkeld, vaak in samenwerking met informele -en cultuurgebonden wijknetwerken, zodat ook hier maatwerk verleend kon worden. De verschuiving van individuele aanmeldingen naar de proactieve huis-aan-huis aanpak en ondersteuning bij aanbrengen installatie is terug te zien in de cijfers. Er zijn er 15 gegeven.

Energieboxen met coaching, 2021-2024

Bron: gemeente Utrecht

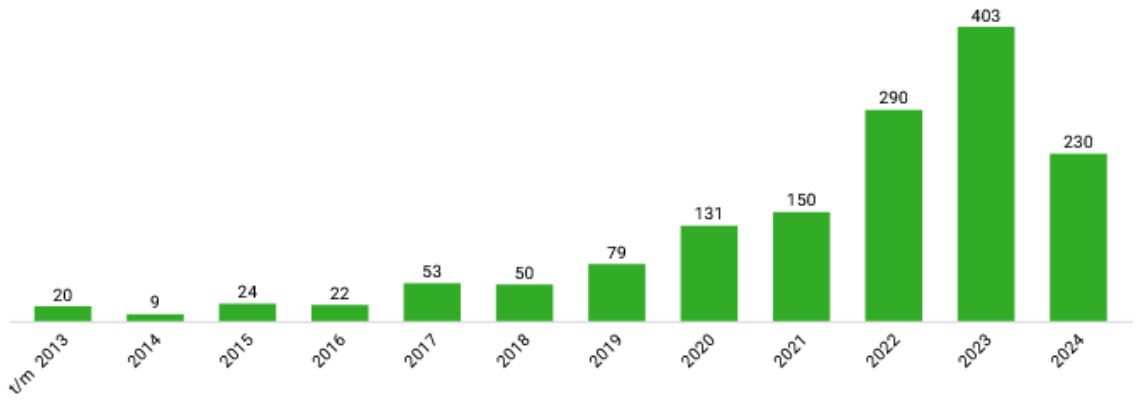
Duurzaamheids-en stimuleringsregelingen

De gemeente biedt een duurzaamheidslening met lage rente (1,7%) aan voor woningeigenaren van eengezinswoningen. Met deze lening kunnen energiebesparende maatregelen aan de woning worden gefinancierd. Met name voor de doelgroep zonder eigen middelen en zonder de mogelijkheid om een bouwdepot aan te spreken of eenvoudig de hypotheek open te breken is deze regeling interessant. De verstrekking van de duurzaamheidslening verloopt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). Het aantal leningen heeft met 230 aanvragen in 2024 nog steeds een stijgende lijn t.o.v. de jaren voor de energiecrisis. (100 aanvragen in 2021). Tijdens de energiecrisis (2022 en 2023) werden er meer leningen aangevraagd (resp. 290 en 403), omdat meer bewoners toen, gedreven door de hoge energieprijzen, maatregelen troffen. Verder biedt het Warmtefonds van het Rijk sinds eind 2022 ook de Energiebespaarlening aan. Eigenaar-bewoners met een verzamelinkomen onder de 60.000 euro betalen 0% rente voor deze lening. Deze doelgroep valt daarmee af voor de duurzaamheidlening. Het gemiddelde leenbedrag is ca. 10.000 euro per aanvraag. De verwachting is dat het aantal aanvragen in 2025 gelijk blijft.

Sinds eind februari 2024 bieden we ook kleine VvE's (t/m 7 appartementen) de mogelijkheid van een lening aan: de stimuleringslening. Er zijn in 2024 11 leningen aangevraagd en 5 toegekend voor een totaalbedrag van € 262.600,- (gemiddeld € 13.800 per appartement). De overige 6 waren nog in behandeling. De meeste aanvragen in 2024 komen uit de pilot isolatieaanpak kleine VvE's, één aanvraag kwam van buiten de pilot. We verwachten in 2025 meer aanvragen omdat de lening ook actief wordt gepromoot in onze actieve aanpak kleine VvE's die we dit jaar gaan starten.

Dit financieringsinstrument is aanvullend op de financiële regelingen van het Rijk via het Warmtefonds. Mogelijk stopt het Warmtefonds eind 2025.

Aantal duurzaamheidsleningen, t/m 2024

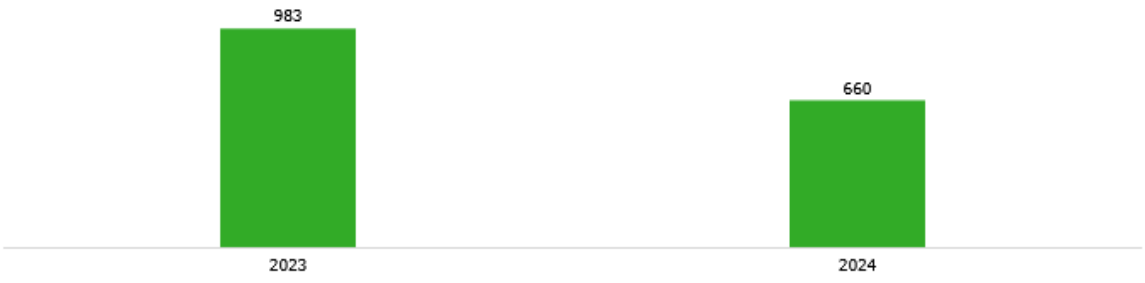

Bron: gemeente Utrecht

Witgoedregeling

In februari van 2023 is de gemeente gestart met een witgoedregeling voor Utrechtse huishoudens met een U-pas. Het doel van de witgoedregeling is om zoveel mogelijk kwetsbare huishoudens te voorzien van een energiezuinige koelkast. De actie was in 2023 tijdelijk stilgezet door het faillissement van de BCC (partner). Inmiddels is er een nieuwe partij en is de regeling weer actief i.s.m. de Mediamarkt. Bewoners kunnen nu ook op 2 locaties terecht voor het verzilveren van de U-pas voucher (The Wall en Hoog Catharijne). Dit verhoogt de bereikbaarheid voor bewoners om deel te nemen aan deze regeling. Naast reguliere communicatie is er eind 2024 extra communicatie inzet geweest naar alle U-pas houders die nog geen gebruik hadden gemaakt van de voucher. In totaal is voor 1000 pashouders een voucher beschikbaar. U-pas houders die nog geen gebruik hebben gemaakt van de regeling hebben hier geen behoefte aan of hebben meer tijd nodig om tot uitvoering over te gaan. De actie is in ieder geval verlengd t/m juni 2025.

Witgoedregeling

Regeling is in februari 2023 gestart. Bron: gemeente Utrecht

Inkoopacties

We organiseren periodiek collectieve inkoopacties, hiervoor werken we samen met het Regionaal Energie Loket (REL). Dat doen we stadsbreed en voor diverse doelgroepen. We ontzorgen alle eigenaar-bewoners bij het kopen en realiseren van energiemaatregelen. Tevens bieden we op basis van SPUK-middelen van het Rijk gratis isolatiemaatregelen voor lage inkomens (Energietoeslag/U-Pas) en geven we korting aan eigenaar-bewoners met een slecht geïsoleerde woning met een WOZ-waarde onder het gemiddelde.

Jaarlijks evalueren we hoe we de acties verder kunnen verbeteren. Zo blijkt uit evaluatie in 2024 dat meer focus op maatregelen tot een beter resultaat leidt. In 2025 organiseren we een stadsbrede actie zon (voorjaar) en isolatie (najaar). Tevens organiseren we een actie speciaal voor monumenten, gekoppeld aan de Open monumentendag september. Verder starten we in lijn met de gratis isolatieacties voor de lage inkomensgroep met eengezinswoningen een dergelijke actie voor de lage inkomensgroep in een kleine VvE.

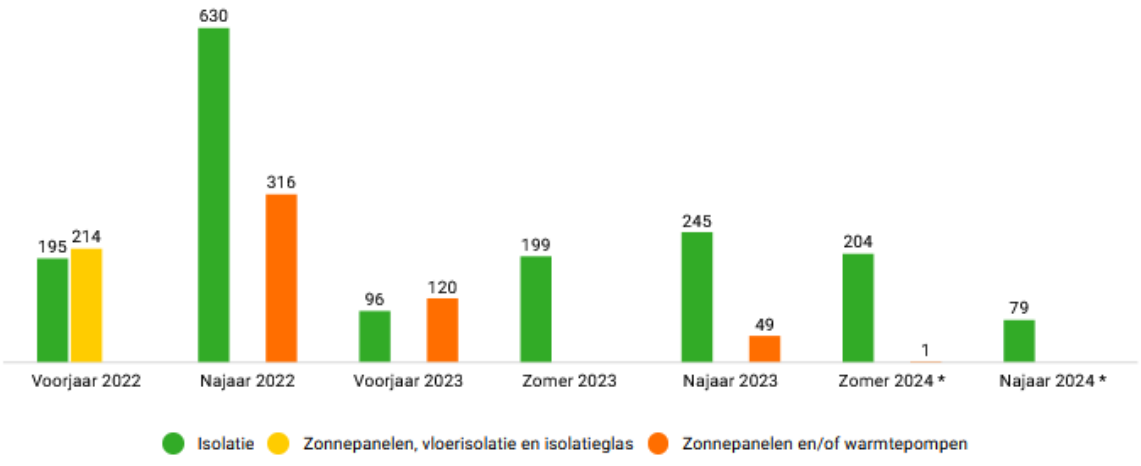
Uit evaluatie blijkt ook dat een groep bewoners liever zelf aan de slag wil. Daarvoor hebben we een aparte subsidieregeling ontwikkelt. Daardoor kunnen eigenaar-bewoners met een slecht geïsoleerde woning met een lage WOZ-waarde, ook zelf korting (buiten de inkoopactie om) in de vorm van subsidie aanvragen.

Individuele isolatiesubsidie

We hebben sinds mei 2024 een individuele isolatiesubsidie voor eigenaar-bewoners van een eengezinswoning of kleine VvE met een slecht geïsoleerde lage WOZ-woning (<488.000 euro peiljaar 2022). In 2024 is er 109 keer gebruik gemaakt van deze regeling. Vanaf maart 2025 kunnen ook bewoners uit grote VvE's gebruik maken van deze regeling, mits het om een individuele maatregel gaat die niet onder de VvE valt. Voor collectieve maatregelen binnen grote VvE's wordt een aparte regeling opgezet.

Steeds meer bewoners weten deze subsidieregeling te vinden en dit is dan ook een mooie aanvulling op de reeds bestaande regelingen en acties.

Inkoopacties, 2022-2024

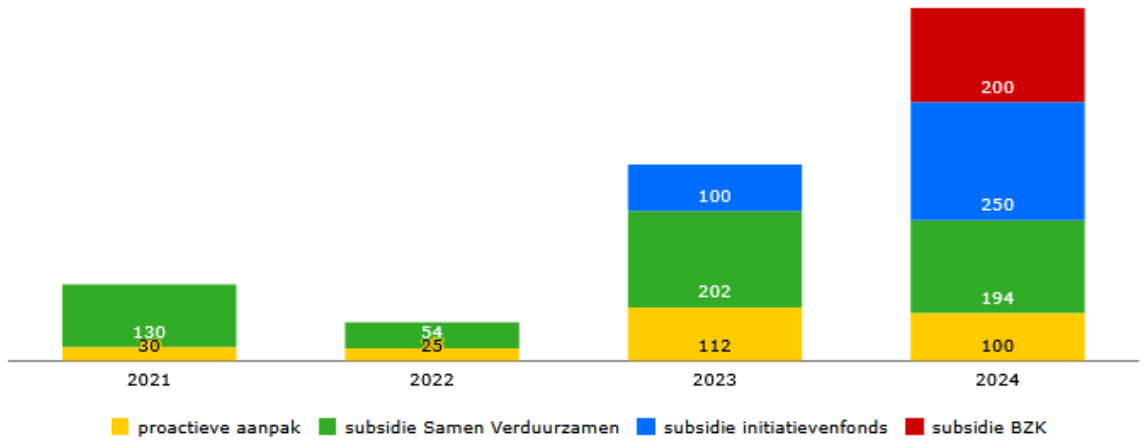
* de resultaten van deze acties lopen nog door, dus zullen nog hoger worden. Bron: gemeente Utrecht

Samen verduurzamen

We stimuleren bewonersgroepen en -initiatieven met Samen Verduurzamen acties om op natuurlijke momenten (o.a. verbouwing, renovatie, gespikkeld bezit, buurtaanpak aardgasvrij) samen aan de slag te gaan. We doen dat enerzijds met proactieve acties, waarbij we kansen in buurten signaleren en een begeleider koppelen aan een groep eigenaar-bewoners in die buurten. Anderzijds door actieve bewonersgroepen te wijzen op de subsidieregeling Samen Verduurzamen, waar ze voor ondersteuning en advies middelen kunnen aanvragen. Ook wijzen we actieve bewonersgroepen op andere interessante regelingen (initiatievenfonds gemeente en provinciale regeling).

De proactieve aanpak begint steeds beter te lopen. We werken momenteel aan versterking van het netwerk in de stad. Dit doen we in samenwerking met de netwerkpartijen uit de landelijke participatiecoalitie (o.a. Buurkracht, NMU, Energie-U, LSA), zie hebben subsidie van BZK daarvoor ontvangen. Ook betrekken we bewonersinitiatieven en actieve bewoners (o.a. energieambassadeurs) hierbij. We verwachten dat dit in 2025 tot een stijging van het aantal proactieve acties gaat leiden. In aanvulling op de proactieve acties overwegen we om de subsidieregeling Samen Verduurzamen laagdrempeliger te maken.

Samen verduurzamen, 2021-2024

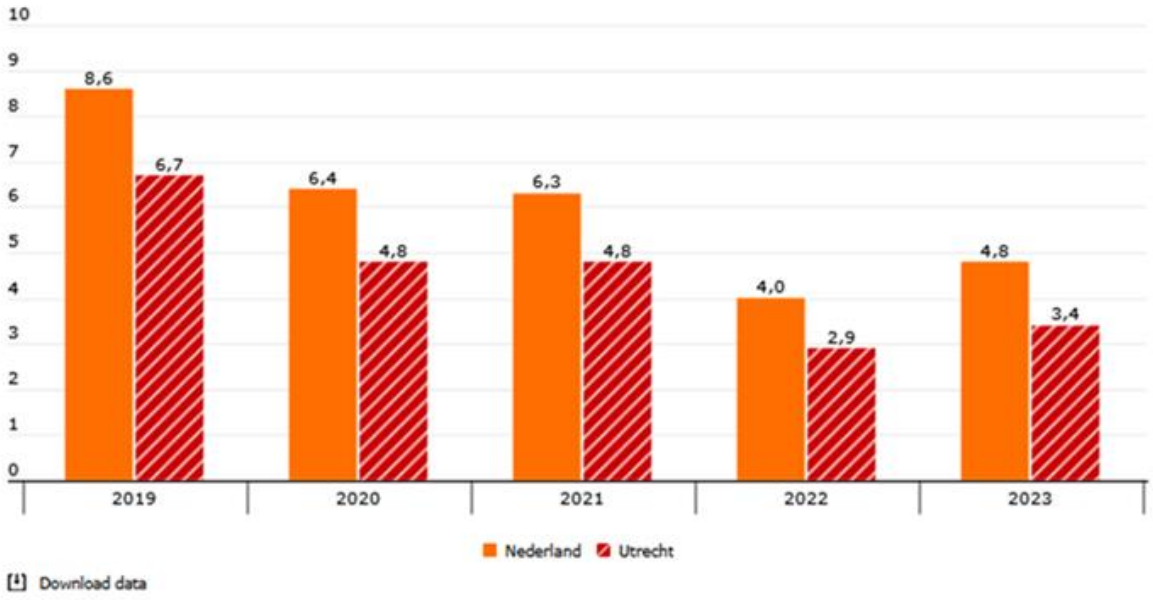

Bron: gemeente Utrecht.

Energiespreekuur

Het energiespreekuur is tijdens de energiecrisis ontwikkelt en wordt uitgevoerd door bevlogen energie vrijwilligers van U-Centraal. Bewoners kunnen op een laagdrempelige manier vragen stellen over de energierekening en verschillende energiecontracten. Ook geeft het energiespreekuur inzicht in energieverbruik, tips om te besparen en informatie over diverse regelingen die er zijn rondom energiekosten (Energiebox - bijzondere bijstand energiekosten – Warmtefonds). Het energiespreekuur is iedere dinsdagochtend op de locatie van de Geldzaak (Steenweg 20) of indien nodig wordt een huisbezoek afgelegd. In 2024 is er 90 keer gebruik gemaakt van het spreekuur.

Percentage huishoudens met energiearmoede

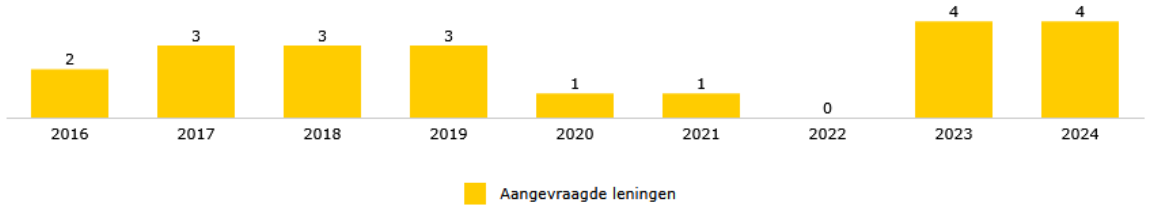

Bron: CBS en TNO

Definitie energiearmoede: Laag inkomen met óf hoge energierekening óf huis met lage energiekwaliteit

Landelijke energiearmoede kaart is ontwikkeld door CBS en TNO. In deze grafiek is de definitie van energiearmoede weergegeven met 'betaalbaarheid en huiskwaliteit'.
-Laag inkomen en slechte huiskwaliteit of Laag inkomen en hoge energierekening
Utrecht laat t.o.v. Nederland een lager aantal huishoudens met energiearmoede zien. Het aantal is licht gestegen ten opzichte van 2022 omdat bewoners in 2022 mogelijk bewuster omgingen met energie besparen vanwege de hoge energieprijzen, energiebesparende maatregelen namen en omdat er extra geld beschikbaar was voor huishoudens met een laag inkomen in de vorm van een energietoeslag en het noodfonds energie. In 2023 was er geen energietoeslag beschikbaar.

Monumenten

Bron: gemeente Utrecht

Het aantal verstrekte leningen was in 2024 vier. Het aantal verbouwingen/ aanpassingen waarbij energiebesparing een rol speelt is aanzienlijk groter, maar daar hebben we geen goede cijfers van

omdat veel van de werkzaamheden vergunningsvrij zijn, dat geldt voor isolerende beglazing (in de bestaande ramen/ sponningen) en onder voorwaarden zijn zonnepanelen in veel gevallen ook vergunningsvrij gemaakt. Daarnaast zijn er meerdere leningsvormen waaronder duurzaamheidsleningen en hypotheken waar gebruikt van kan worden gemaakt.

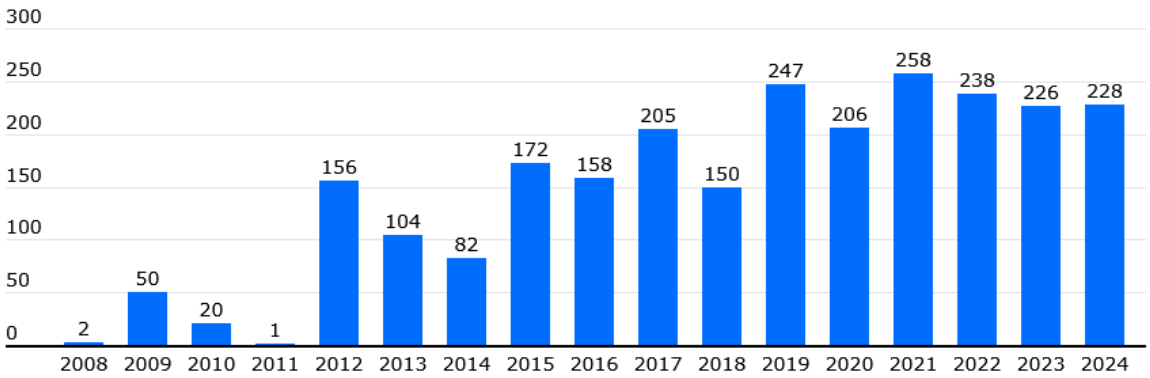
2.3 Besparen - prestaties – bedrijven

Aantal energiecontroles

In 2024 zijn 228 energiecontroles uitgevoerd bij bedrijven en maatschappelijke organisaties, wat het totale aantal controles op 2.431 brengt. Tijdens handhavingsbezoeken wordt gecontroleerd of zij alle wettelijk verplichte energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd kleiner dan vijf jaar hebben getroffen. In de praktijk betreft het vaak maatregelen op het gebied van warmteterugwinning, doelmatig beheer en onderhoud, monitoren van het energiegebruik, en het beperken van warmteverlies bij onder andere ventielen, afsluiters en leidingen. Sinds dit jaar wordt er ook gecontroleerd op het gebruik van warmtepompen. Alle bedrijven in gemeente Utrecht die vallen onder de energiebesparingsplicht worden minimaal om de 4 jaar bezocht voor een energiecontrole.

Naast deze controles verstrekken we in het kader van stimulerend toezicht informatie over een aardgasvrije en energiezuinige stad, en de verschillende hulpmiddelen waar bedrijven gebruik van kunnen maken, bijvoorbeeld als zij verder willen gaan dan het wettelijk minimum. Bedrijven worden dan doorverwezen naar het Energieloket van de gemeente voor verdere ondersteuning.

Aantal energiecontroles per jaar, 2008-2024

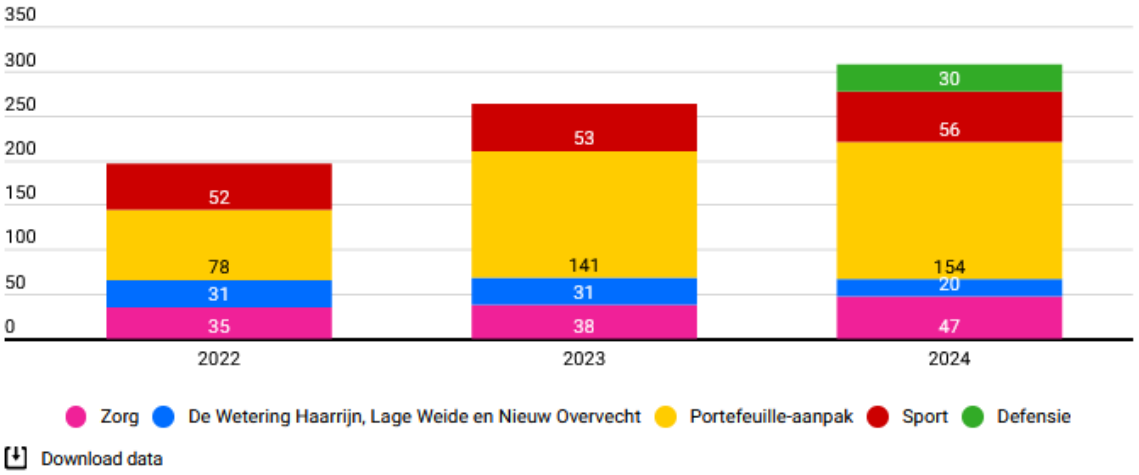

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Bedrijven in stimuleringsaanpak energiebesparing

De gemeente Utrecht past al jarenlang een combinatie van stimulering en handhaving toe om bedrijven en maatschappelijke organisaties aan te moedigen hun uitstoot te verminderen. De grafiek toont cijfers van deelnemers in de verschillende stimuleringstrajecten. De landelijke portefeuille-aanpak is in 2023 van start gegaan. Bedrijven of instellingen kunnen door te rapporteren over Key Performance Indicators (KPI's) meer flexibiliteit en minder administratie verwachten. Dat is vooral handig als bedrijven of instellingen met twee of meer omgevingsdiensten te maken hebben. Stimuleringsaanpak, 2022-2024.

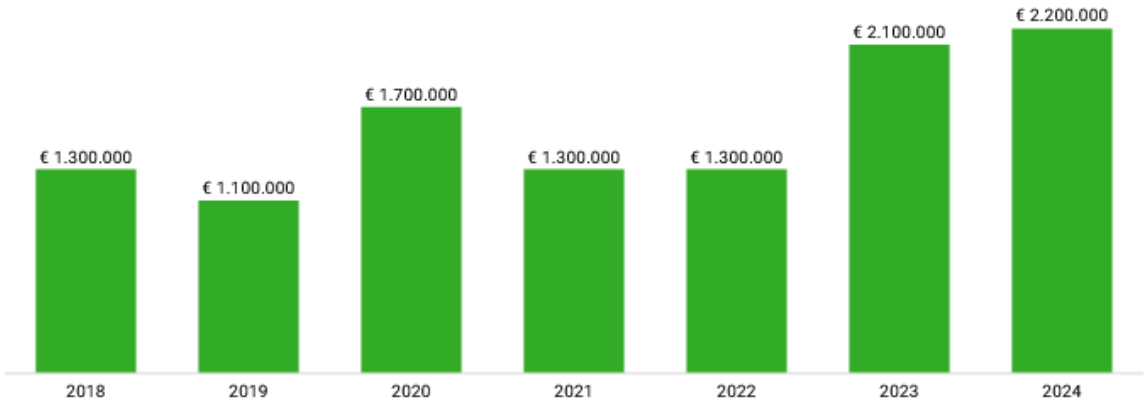

Bron: gemeente Utrecht

Energiefonds

Per eind december 2024 is het uitstaand saldo 2,2 miljoen euro, 3,3 % hoger dan eind 2023. In 2024 is de uitzet van nieuwe financieringen wat vertraagd ten opzichte van 2023, toen we een sterke stijging zagen. Landelijke ontwikkelingen zoals een onzeker politiek klimaat, lagere energieprijzen, hogere rente en netcongestie problematiek hebben bijgedragen aan een lagere investeringsbereidheid bij ondernemers. Deze trend wordt ook door andere regionale energiefondsen ervaren. Daarnaast is het Energiefonds Utrecht wellicht minder goed zichtbaar geweest in de markt door een wisseling van fondsmanagement. De uitgezette financieringen in 2024 zijn voornamelijk gebruikt voor energiebesparing, waaronder de verduurzaming van een kerk. Daarnaast is een energielening (< 50.000 euro) verstrekt voor elektrische laad infrastructuur.

Uitstaand saldo energiefonds, 2018-2024

Bron: gemeente Utrecht

Energieloket

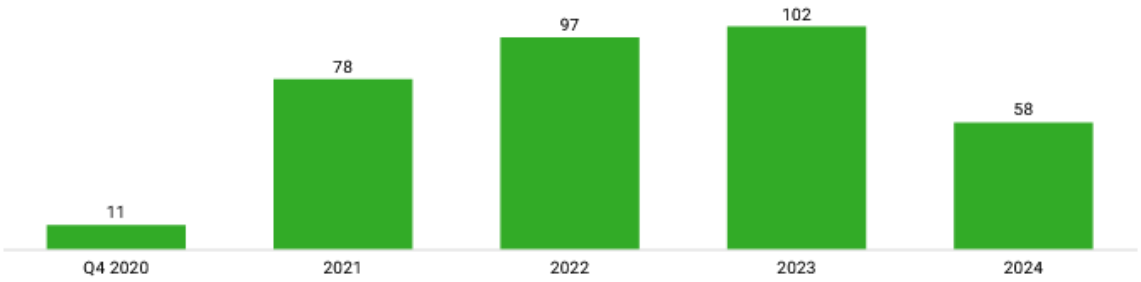
Het aantal vragen bij het Energieloket was in 2024 met 58 lager dan voorgaande jaren. Het Energieloket heeft het afgelopen jaar gewerkt aan de inrichting van een nieuw aanbod, afgestemd op de behoeften van ondernemers. Door de ontwikkeling van dit aanbod is het Energieloket het

afgelopen jaar, minder zichtbaar geweest voor ondernemers. In 2025 verwachten we met dit nieuwe aanbod een flinke toename in het aantal vragen en contacten.

We verwachten hiermee ook een toename in het aantal aanvragen van de Energieloket subsidie. In 2024 is er 1 subsidieaanvraag van € 5.000,- behandeld en goedgekeurd. Vanaf oktober 2024 zijn er 70 gratis energiescans beschikbaar gesteld voor MKB-ondernemers en 5 voor maatschappelijke organisaties. In 2024 zijn er 59 energiescans bij het MKB en 5 bij maatschappelijke organisaties uitgevoerd. De maatregelen die in deze korte periode naar aanleiding van de energiescans zijn uitgevoerd, leveren nu al een jaarlijkse CO_2 besparing van 30 ton op. Deze energiescans zijn een vast onderdeel van het aanbod van het Energieloket.

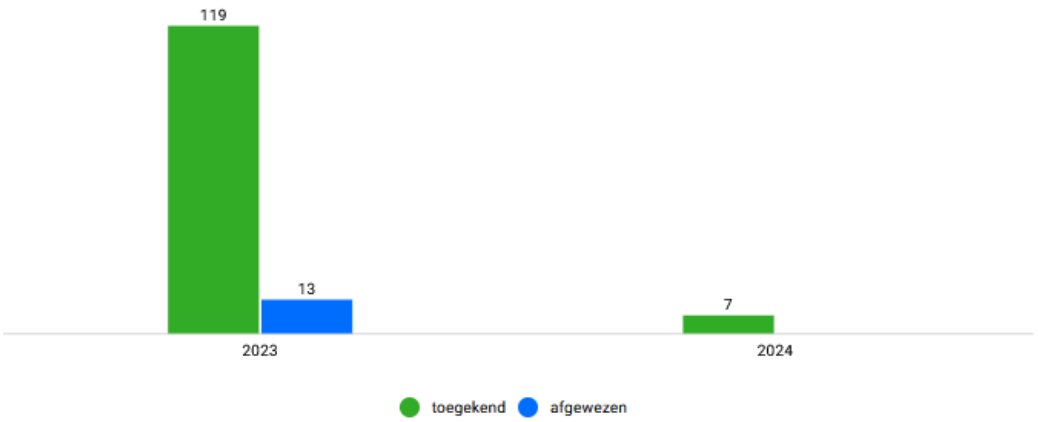
Een ander nieuw onderdeel in het aanbod van de Energiescans is de MKB-subsidieregeling voor de uitvoer van maatregelen. Deze regeling is gestart eind 2024 en is een vernieuwde en verruimde versie dan de regeling van 2024, die liep van april tot november 2023. In de laatste paar maanden van 2024 is er door 7 ondernemingen een aanvraag gedaan voor 9 verschillende maatregelen. Al deze subsidieaanvragen zijn verleend. Deze subsidie loopt door in 2025, daarmee verwachten we een flinke toename in het aantal aanvragen.

Energieloket: aantal vragen, 2020-2024

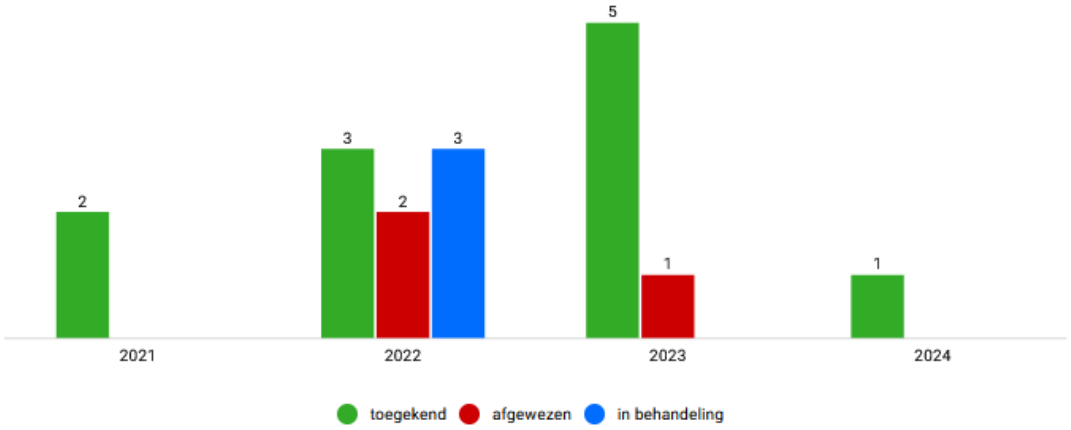
Bron: gemeente Utrecht

MKB vouchers voor besparen, 2024

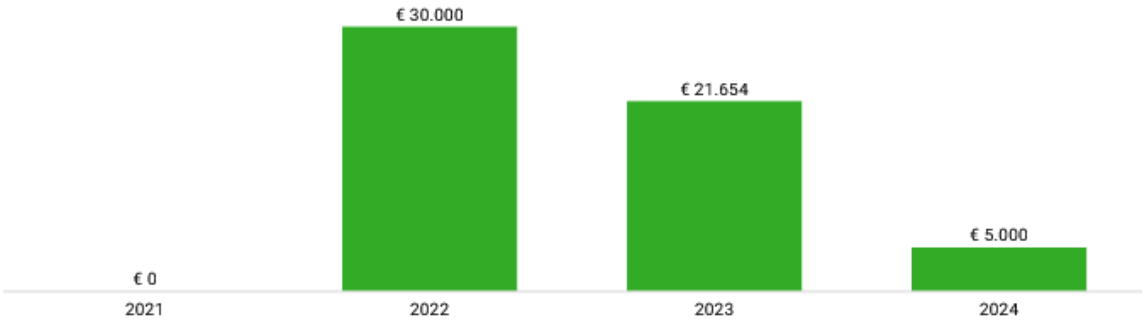
Bron: gemeente Utrecht

Subsidie aanvragen Energieloket, 2021-2024

Subsidie, advies voor het verduurzamen van bedrijven en maatschappelijke organisaties. Bron: gemeente Utrecht

Subsidie toegekend Energieloket, 2021-2024

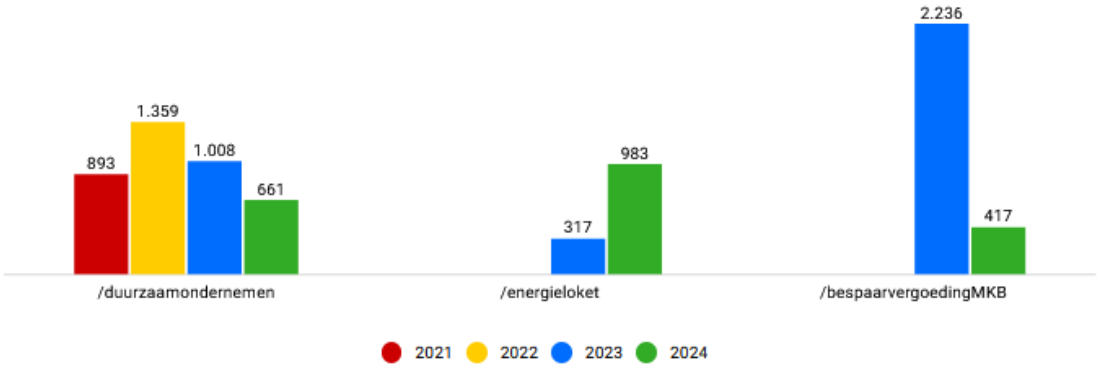

Subsidie, advies voor het verduurzamen van bedrijven en maatschappelijke organisaties. Bron: gemeente Utrecht.

Website bezoek

Hieronder de websitestatistieken van duurzaam ondernemen, energieloket en de subsidie voor energiebesparende maatregelen mkb. Dat zijn de drie sites die ook terugkwamen in de vorige editie van de Voortgangsrapportage. Met een kanttekening bij de laatste website (subsidie energiebesparing mkb). Dit is een nieuwe site, met een andere URL dan de vorige ‘energievouchers’, maar wel ongeveer zelfde strekking. De subsidie pagina van 2023 liep alleen in 2023 en de subsidie van 2024 loopt door in 2025 en is ook pas in het laatste kwartaal van 2024 gestart. We verwachten de meeste bezoeken in 2025.

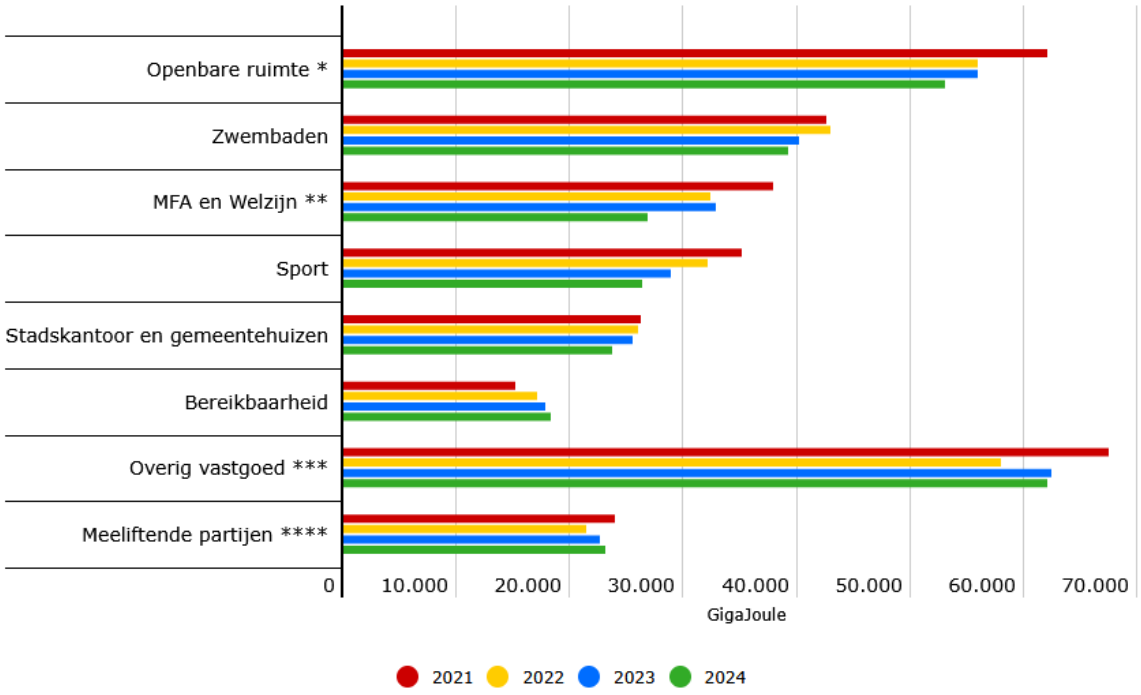
Websitebezoek, 2021-2024

Communicatie in 2023 is gericht op (nieuwe) webpagina’s: energieloket en bespaarvergoeding mkb. Bron: gemeente Utrecht

2.4 Besparen - prestaties - eigen vastgoed

Energiegebruik gemeentelijke gebouwen

Bron: gemeente Utrecht
* Openbare ruimte: o.a. openbare verlichting, gemalen, verkeersregelinstallaties, parkeerautomaten
** MFA: Multi Functionele Accommodaties
*** Overig vastgoed: o.a. overige gebouwen in beheer gemeente, tijdelijke onderwijsgebouwen
**** Meeliftende partijen: Centraal Museum, Stadsschouwburg, Utrecht Natuurlijk, Veiligheidsregio Utrecht

In 2024 betrof het totale energiegebruik van de gemeentelijke organisatie 272.407 GJ. Dit is de energie nodig om bijvoorbeeld:

- De gemeentelijke accommodaties en gebouwen te verwarmen en te verlichten;
- De riolering te laten functioneren;
- De openbare ruimte te verlichten;
- Het verkeer te managen.

Het energiegebruik in 2024 is licht afgenomen ten opzichte van 2023. Verduurzaming van gebouwen en installaties in de openbare ruimte zorgen voor een lager energiegebruik. Weersinvloeden zijn beperkt, de gemiddelde temperatuur in 2024 was nagenoeg gelijk aan 2023.

2.5 Besparen - prestaties – nieuwbouw

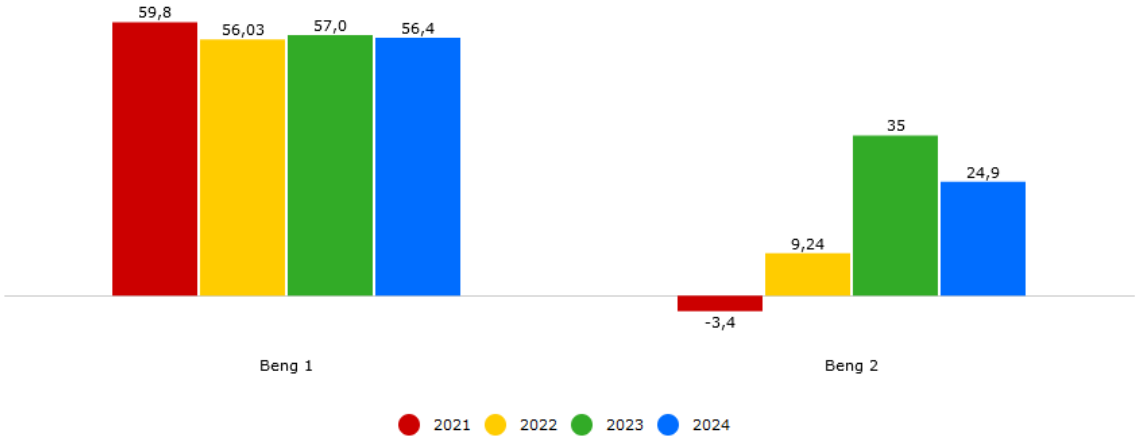
Energieprestatie nieuwbouwwoningen

Sinds 1 januari 2021 wordt BENG gebruikt als wettelijke indicator voor de energieprestatie van gebouwen. In 2024 zijn omgevingsvergunningen verstrekt voor in totaal 2761 nieuwbouwwoningen met BENG berekeningen. Voor al deze woningen geldt dat ze voldoen aan de wettelijke BENG-eisen:

- BENG 1 (energiebehoefte): afhankelijk van het woningtype en de vorm
- BENG 2 (primair fossiel energiegebruik): 30 kWh/m².jr voor grondgebonden woningen en 50 kWh/m².jr voor appartementen
- BENG 3 (aandeel hernieuwbare energie): 50% voor grondgebonden woningen en 40% voor appartementen.

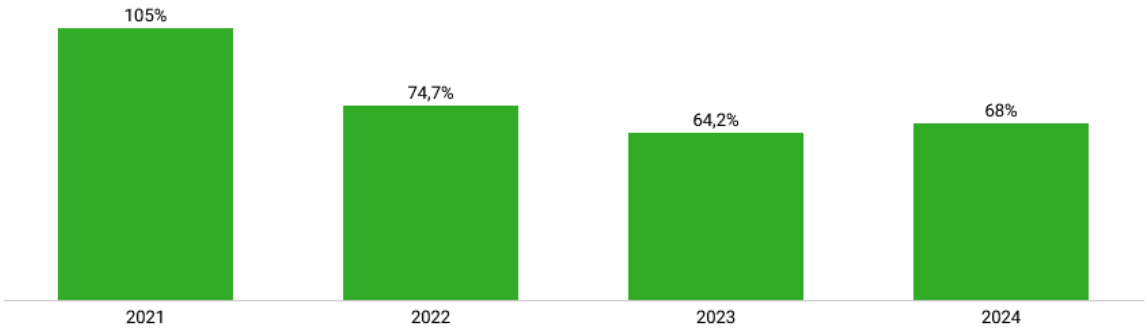
De BENG-prestatie is afhankelijk van het type woning en ook van de mate waarin de gemeente in positie is om bovenwettelijke eisen op een privaatrechtelijke manier af te dwingen. 93% van de in 2024 verstrekte vergunningen betrof het appartementen, die minder makkelijk te verduurzamen zijn. Voor appartementen gelden ruimere normen. Bovendien is 88% van de vergunde woningen zonder gronduitgifte in de markt gezet. Zonder gronduitgifte heeft de gemeente geen juridische instrumenten om bovenwettelijke energieprestaties af te dwingen.
We weten niet of de dalende lijn in de energieprestatie alleen door deze twee factoren te verklaren is. Er is ook een relatie met de bereidheid van ontwikkelaars om bovenwettelijke energieprestaties te leveren. Over het algemeen gaat dat ten koste van de investeringskosten en daar wordt door ontwikkelende partijen de laatste jaren steeds kritischer naar gekeken.

Energieprestatie nieuwbouwwoningen Beng 1 en Beng 2 (in kW/m².jr), 2021-2024

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht obv vergunningen

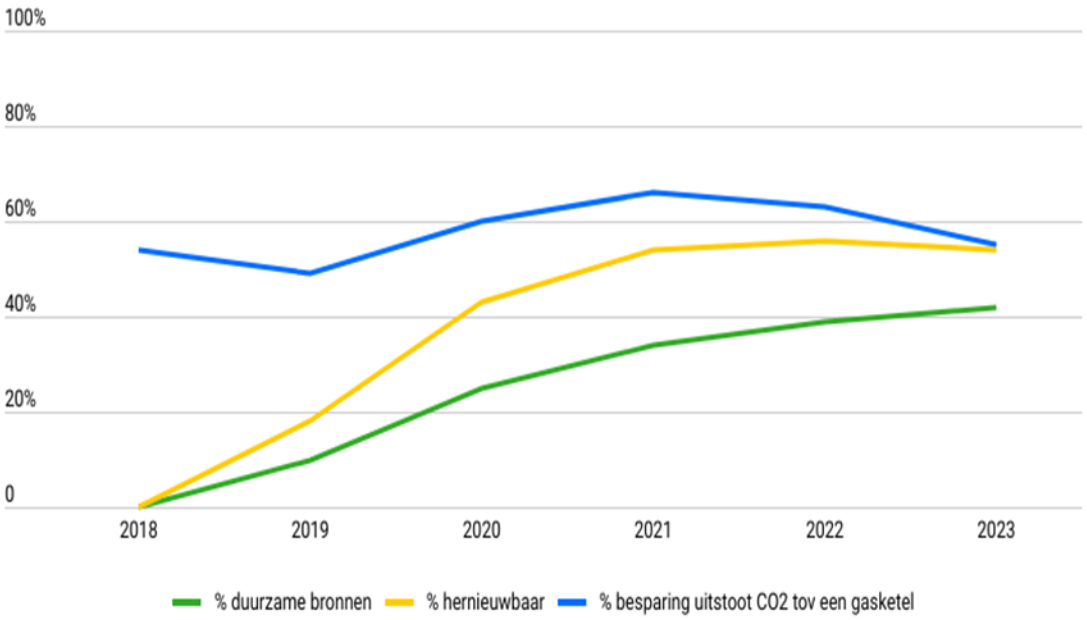
Energieprestatie nieuwbouwwoningen Beng 3, 2021-2024

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht obv vergunningen

2.6 Verduurzaming energiebronnen - warmte

% duurzaamheidsindicatoren warmtenet Eneco

Bron: warmte-etiketten Eneco, die van 2024 is nog niet beschikbaar

https://infogram.com/1pkrym3np71jmmb97133egpn2gc5z6lzr3?live

Het stadsverwarmingsnet van Eneco bedient ongeveer 30% van de gebouwaansluitingen in Utrecht. Voor dit net is het plan om in 2035 100% duurzaam te leveren. Deze drie percentages in de grafiek geven aan hoever er is gevorderd in dit streven. Dit ligt op schema volgens deze cijfers. De drie lijnen in de grafiek zijn afkomstig van het warmte-etiket van Eneco:

- Groen: Het percentage duurzame bronnen geeft aan hoeveel energie wordt geleverd uit de duurzame bronnen ten opzichte van het totaal. Bij aanvang van 2023 was er nog maar 1 duurzame bron op het warmtenet, namelijk de BWI. Eind 2023 waren de eerste buffers en de warmtepomp bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) afgerond. Deze zullen naar verwachting een merkbare verbetering van de cijfers laten zien over het jaar 2024, maar dat is nog niet zichtbaar in deze cijfers.
- Geel: Het aandeel hernieuwbare energie geeft aan hoeveel hernieuwbare energie we gebruiken ten opzichte van het totaal aan energie-input. Aandeel hernieuwbaar gaat dus over de energie-input en aandeel duurzame bronnen gaat over de energie-output. Aandeel hernieuwbaar volgt uit de Europese rekenregels die ook in de warmtewet staan.
- Blauw: Het percentage CO_2 besparing geeft aan hoe efficiënt het totale warmtenet omgaat met energie, met name door het gebruik van duurzame bronnen, een verminderde inzet van piekketels en een betere benutting (uitkoeling) bij de gebruikers.

Het stadsverwarmingsnet wordt gevoed door de aftapwarmte (restwarmte) van elektriciteitscentrale en de biowarmte-installatie (BWI). De BWI kan, wanneer deze het hele jaar door volledig kan draaien, ongeveer 1.600.000 GJ aan warmte leveren. Het percentage van deze duurzame bronnen in het Utrecht-Nieuwegein-net is hangt af van verschillende onderdelen:

1. De hoeveelheid onderhoud die nodig was in dat jaar (in 2021 was er nog veel opstartonderhoud geweest, omdat het eerste volledige jaar was). De totale energievraag van het hele Utrecht-Nieuwegein-net (ongeveer 3.800.000 GJ in 2023).
   Het percentage van de tijd dat de BWI maximaal kan worden benut. Dit percentage is lager als er in de zomer minder warmtevraag is dan de BWI kan leveren, en als er minder opslagmogelijkheden in het net zijn.

Naast dit stadsverwarmingsnet is er ook een net op het Utrecht Science park en een WKO net in Leidsche Rijn centrum. Tevens komen er in de nieuwbouw nieuwe netten bij op basis van WKO en een andere duurzame bronnen.
Ongeveer 60% van de gebouwen in Utrecht heeft nog een gasaansluiting.

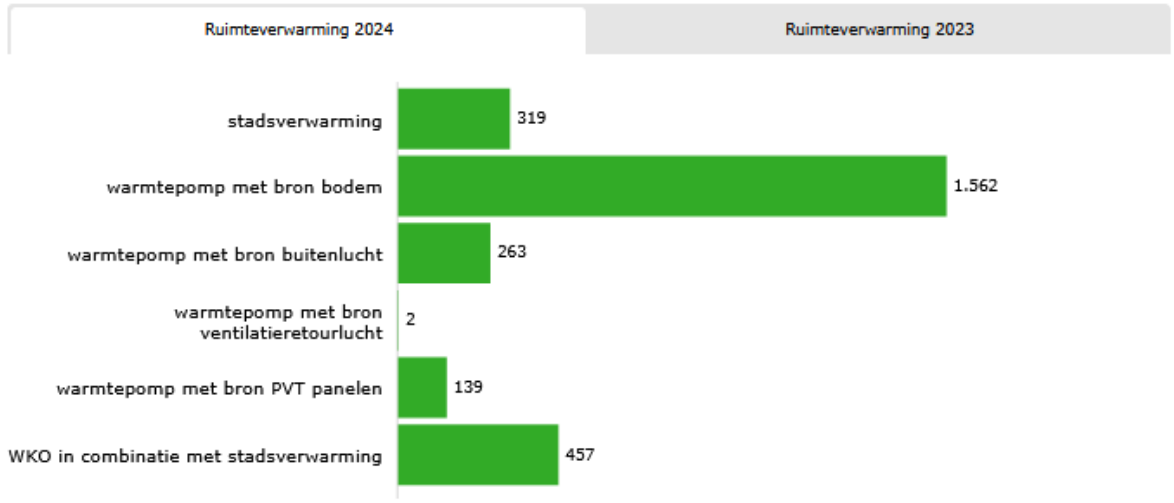
Warmtevoorziening nieuwbouwwoningen

In onderstaande grafiek is te zien dat van de 2.742 in 2024 vergunde nieuwbouwwoningen:

- 72% wordt verwarmd met een warmtepomp – met diverse bronnen
- 28% wordt verwarmd met stadsverwarming, al dan niet in combinatie met Warmte Koude Opslag (WKO)).

Warmtepompen, gecombineerd met bodemenergie zijn zowel qua duurzaamheid als qua netbelasting de beste manier van ruimteverwarming. Toepassing van stadsverwarming zonder WKO is de minst gewenste warmtevoorziening. Temeer omdat dat de enige vorm van warmtevoorziening is, waarmee niet gekoeld kan worden.

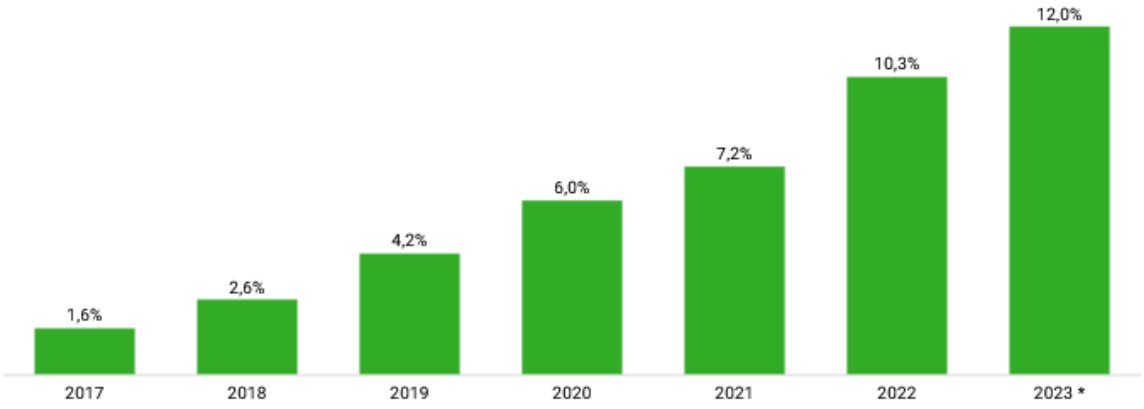
Warmtevoorzieningen nieuwbouwwoningen, 2024

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht obv vergunningen

2.7 Verduurzaming energiebronnen – elektriciteit

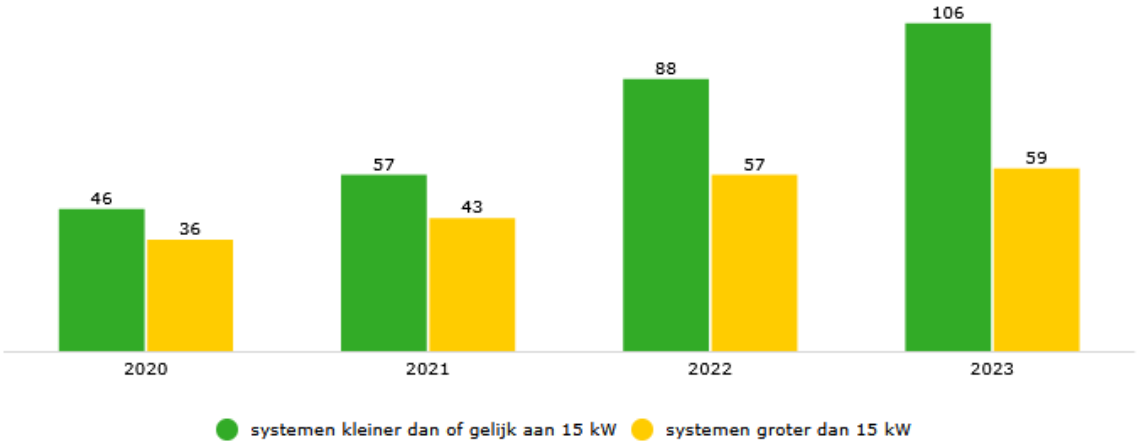
% Hernieuwbare elektriciteit

Bron: Klimaatmonitor tot en met 2022. Voor 2023* is een inschatting gemaakt op basis van de Klimaatmonitor

Tot en met 2023 zijn zon op dak en zonnepark Meijewetering de enige hernieuwbare bronnen voor elektriciteit in de gemeente. In 2022 werd 10,3% van alle stroom op hernieuwbare wijze opgewekt Voor 2023 is een inschatting gemaakt op basis van de bekende hoeveelheid hernieuwbare energie van zonnestroom gedeeld door het totaal elektriciteitsverbruik. Hierdoor komt het percentage uit op 12,0%.

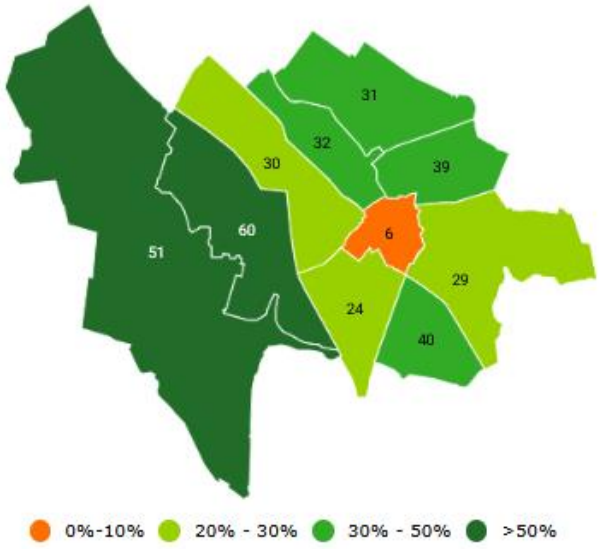
Opgewekte zonnestroom

De groei van kleine zonne-energiesystemen (20%) met minder dan ongeveer 45 panelen was kleiner dan in 2022, maar vergelijkbaar met de groei in 2021. In 2023 is de groei van grote systemen voor zonne-energie (op bedrijfsdaken) gestagneerd als gevolg van netcongestie. In april 2025 worden de data over 2024 bekend en we verwachten voor dat jaar ook een stagnatie voor grote systemen. Na 2023 is een groei van 16% per jaar nodig om het RES-bod van 168 GWh in 2030 te realiseren.

Daken met zonnepanelen

Aandeel daken met zonnepanelen per wijk

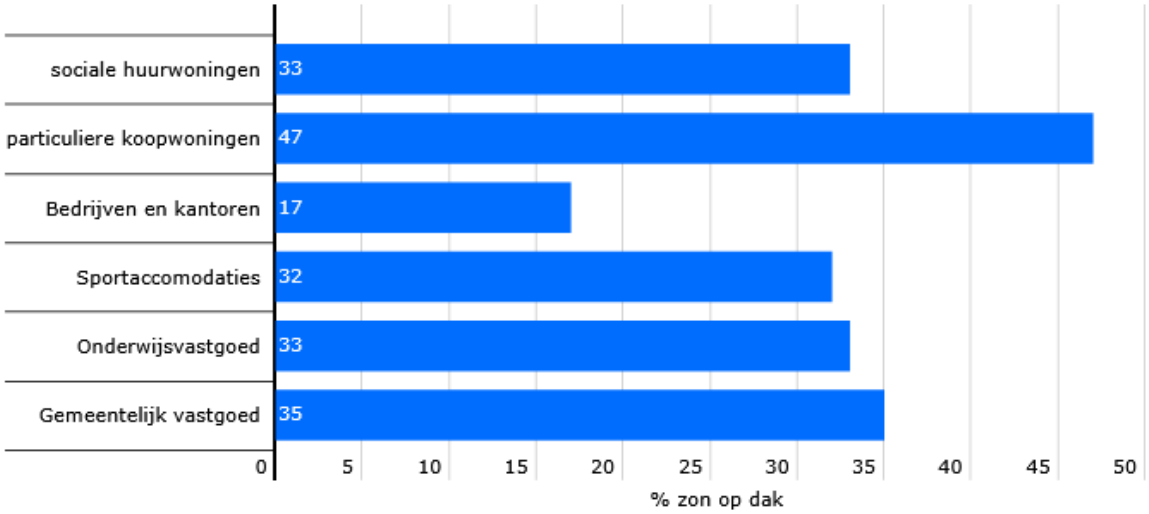
Download data

Bron: gemeente Utrecht

Er is op basis van luchtfoto's van mei – juli 2024 bepaald dat er op 38% van alle daken zonnepanelen lagen. Doordat een andere methode is gebruikt en de techniek is verbeterd, zijn de cijfers niet met voorgaande jaren te vergelijken. In Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern hebben relatief de meeste gebouwen een zonnepaneel. De historische gebouwen in de binnenstad blijven achter op het gemiddelde.

Aandeel daken met zonnepanelen van diverse groepen

Op 47% van de koopwoningen liggen zonnepanelen, bij sociale huurwoningen is dat 33%. Bij bedrijven op grote bedrijventerreinen liggen op 22% van de daken zonnepanelen, op overige bedrijven is dat bij 16% het geval. Bij alle bedrijven samen is het 17%.

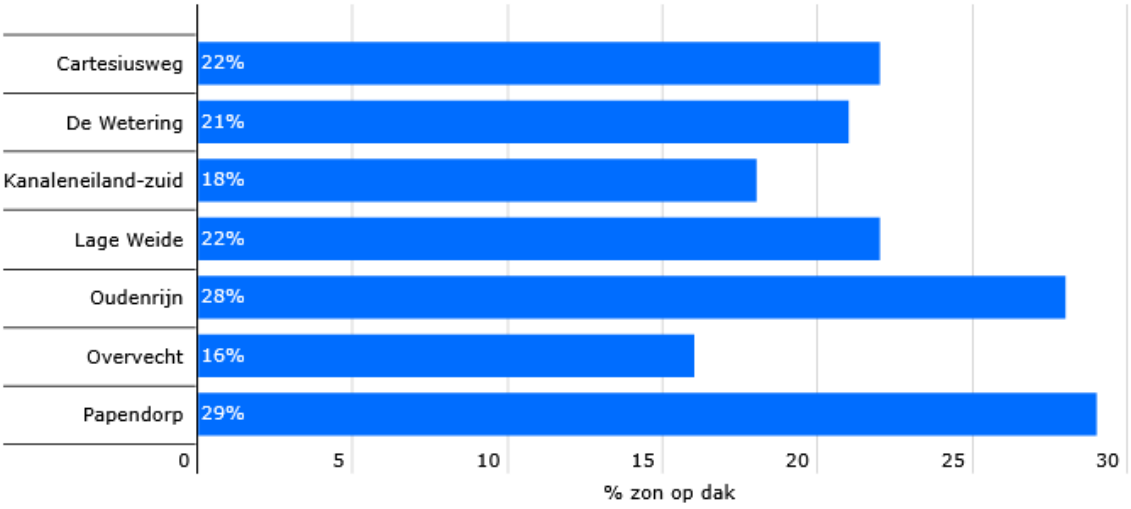
Download data

Bron: gemeente Utrecht

Aandeel daken met zonnepanelen van bedrijventerreinen

In Lage Weide ligt op 22% van de daken een zonnepaneel. De oppervlakte hiervan maakt meer dan twee derde uit van alle zonnepanelen op bedrijventerreinen. Papendorp (29%) en Oudenrijn (28%) hebben het hoogste percentage daken met zonnepanelen.

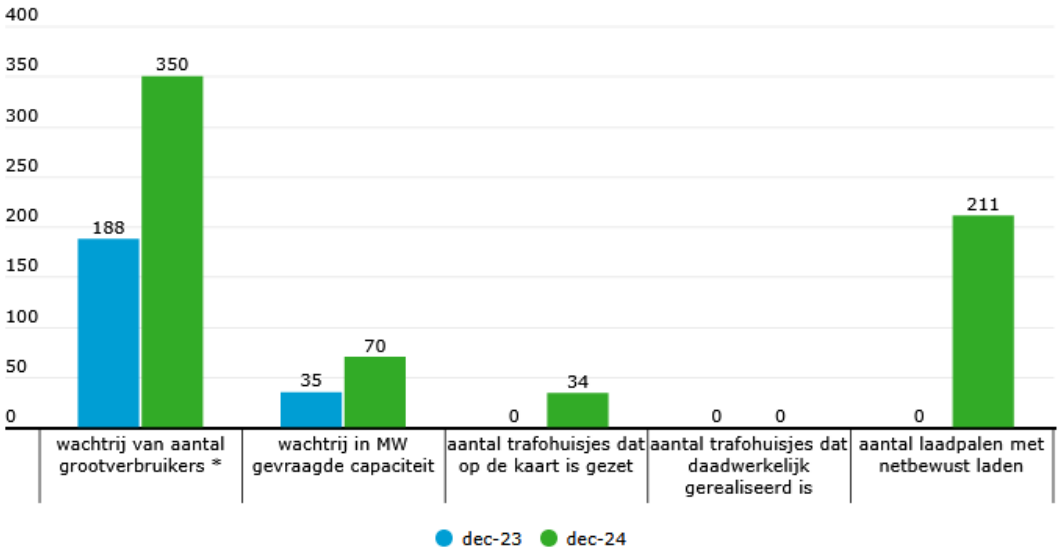
Netcongestie

Download data

Bron: gemeente Utrecht

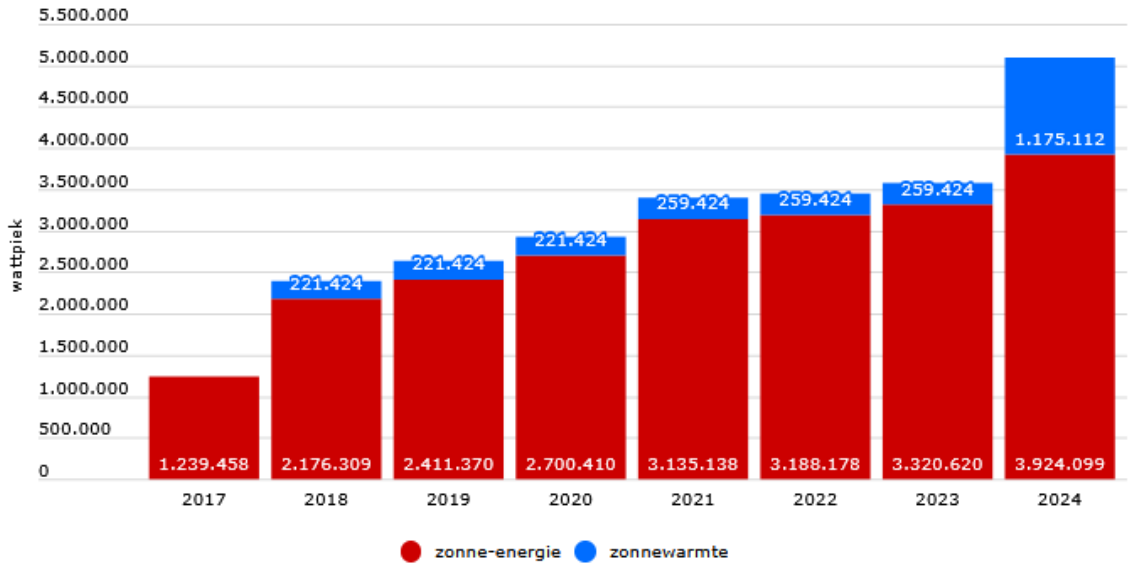
Er is een proces ingericht voor de inpassing van de traforuimtes. Deze is vastgelegd in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Stedin. We hebben samen met Stedin aan een locatiekaart gewerkt voor de buurten. Voor twee van de vijf buurten zijn de locaties vastgesteld. In 1 buurt zijn recent de uitvoeringswerkzaamheden gestart.
Eind 2024 zijn alle publieke laadpalen technisch in staat om hun stroomafgifte af te stemmen op de netbelasting. In 2024 is netbewust laden voor het eerst grootschalig toegepast op 210 laadpalen waarbij een gemiddelde piekreductie van 20% tot 25% is behaald.

Bron: Stedin, gemeente Utrecht
* Voor de drie Stedin-stations Ouderijn, Utrecht Lage Weide en Utrecht Merwedekanaal met verzorgingsgebied gemeente Utrecht

2.8 Verduurzaming eigen vastgoed

Geïnstalleerde zonne-energie

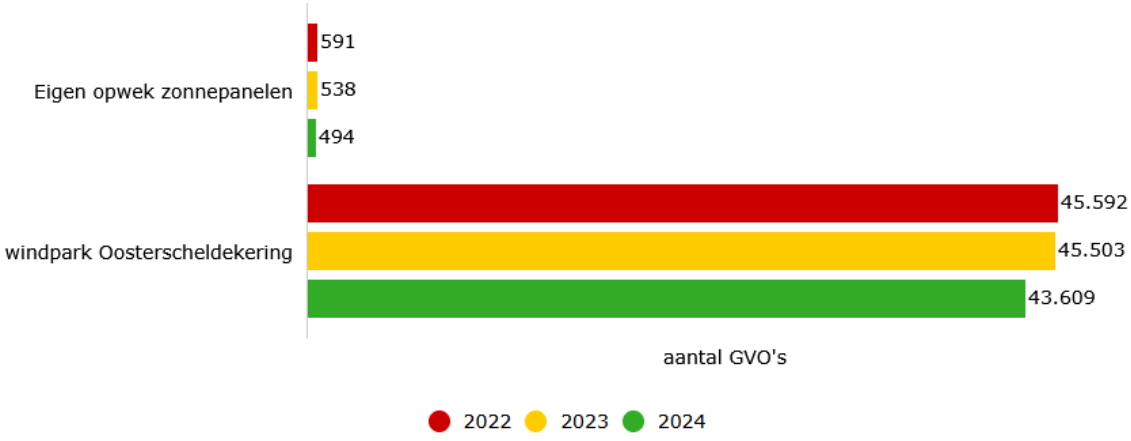

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Er is in totaal 3.924.099 wattpiek aan elektrisch vermogen geïnstalleerd. Daarnaast zijn er zonnepanelen die naast elektrisch vermogen ook thermisch vermogen (warmte) kunnen opwekken. Er is in totaal 1.175.112 wattpiek aan thermisch vermogen geïnstalleerd. In 2024 is de Sportcampus Leidsche Rijn aardgasvrij en energieneutraal gemaakt door 700 zonnepanelen en door waterbuffers, die gevoed worden door 300 zonnecollectoren. Dit verklaart de volledige stijging van zonnewarmte en bijna de helft van de zonne-energie stijging.

Herkomst ingekochte elektriciteit

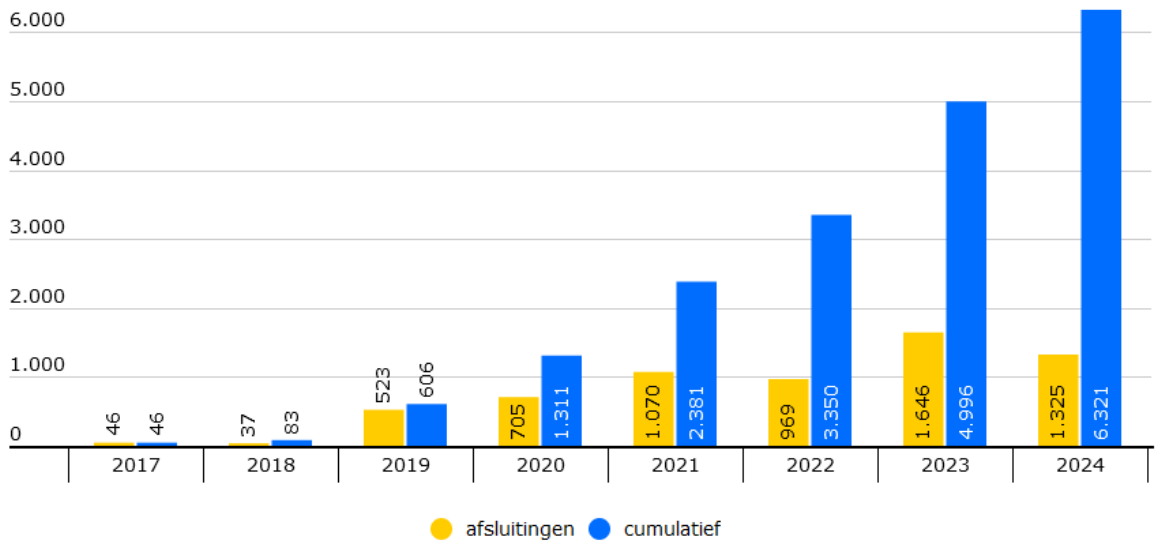

Download data

Bron: Greenchoice / gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht heeft een energiecontract met Greenchoice voor de levering van duurzame elektriciteit. Alle elektriciteit die niet zelf wordt opgewekt met zonnepanelen op de gemeentelijke daken wordt door Greenchoice geleverd vanuit nieuw gerealiseerde windpark Oosterscheldekering, waarmee de gemeente een bijdrage leverde aan de ontwikkeling van additionele windenergie. In 2024 heeft Greenchoice 44.102.794 kWh geleverd aan de gemeente. Op 62 gemeentelijke daken liggen zonnepanelen waarmee in 2024 ongeveer 3,3 miljoen kWh is opgewekt, 7,5% van de gemeentelijke stroombehoefte werd dus met zonne-energie opgewekt. Wanneer een gebouw meer zonne-energie opwekt dan dat het zelf gebruikt ontstaat er een Garantie van Oorsprong (GVO). Met deze GVO`s verduurzamen we een deel van ons elektriciteitsgebruik.

2.9 Aardgasvrij maken van gebouwen

Download data

Bron: Centrale aansluitingen register - via Stedin

Aantal bestaande woningen afgesloten van aardgas

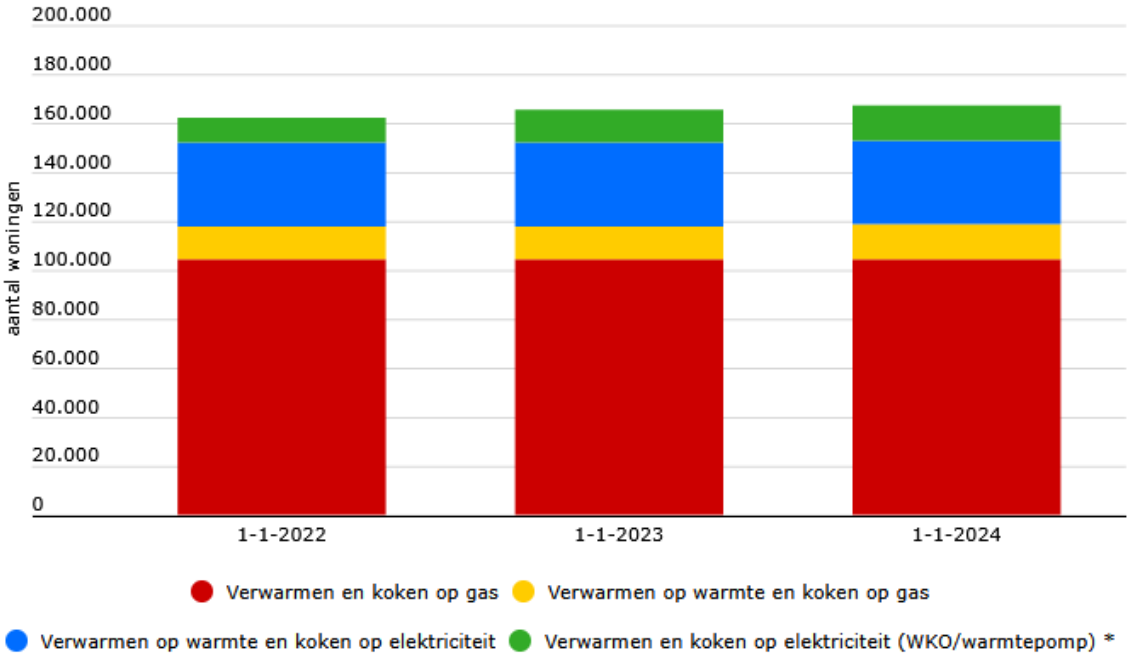
In bovenstaande grafiek zijn data uit het landelijke centrale aansluitingen register opgenomen. Het zijn woningen waar de gasaansluiting verwijderd is én er nog wel een elektriciteitsaansluiting is.

Hiermee is een eerste begin gemaakt met de transitie. De versnelling verwachten we pas nadat de eerste uitvoeringsplannen voor aardgasvrije wijken worden gerealiseerd. In de Transitievisie warmte I en II staat de doelstelling opgenomen dat het aantal gebouwen afgesloten van het aardgasnet in 2035 40.000 is.

Warmte- en kookaansluitingen woningen

Aan het begin van 2024 zijn er ruim 104.000 woningen met een aansluiting op aardgas voor verwarming. Daarnaast zijn er bijna 15.000 woningen die gas alleen gebruiken om te koken. Vanaf 2018 is het verplicht nieuwbouwwoningen op een duurzaam alternatief voor gas aan te sluiten. In totaal zijn er nu ruim 48.000 woningen zonder gasaansluiting. Utrecht heeft met Nieuwegein en Almere een van de hoogste percentages woningen zonder gasaansluiting (29%) van Nederland. In heel Nederland is het aandeel woningen zonder een gasaansluiting begin 2022 ongeveer 10%. Tot en met einde 2024 zijn er in Utrecht ruim 6.000 bestaande woningen en gebouwen op particulier initiatief van het aardgas afgesloten.

Als het 'Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie' in werking treedt, krijgt de gemeente de beschikking over de aansluitgegevens van de netbeheerders en warmtebedrijven. Tot dan toe zijn deze aantallen een zo goed mogelijke benadering op basis van de bij ons beschikbare gegevens.

Bron: eigen berekeningen op basis van datasets van Stedin, Eneco, BAG, VNG-DEGO (EAN)
* dit is het aantal woningen dat geen gasaansluiting heeft én geen warmtenetaansluiting
Als het 'Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie' in werking treedt, krijgt de gemeente de beschikking over de aansluitgegevens van de netbeheerders en warmtebedrijven. Tot dan toe zijn alle aantallen een zo goed mogelijke benadering op basis van de bij ons beschikbare gegevens.

3. Het projectenportfolio van de energietransitie

Energiebesparing door het isoleren van woningen

In de periode 2015-2023 is het energiegebruik in de stad met 12% gedaald, waarvan 7% tussen 2022 en 2023. Mede vanwege de gestegen energieprijzen was er in de winter van 2022/2023 een toename in de vraag naar isolatie. Dit was onder meer terug te zien in een verdubbeling van het aantal afgenomen adviezen, aangevraagde leningen en bewoners die gebruik maakten van de inkoopacties. In de loop van 2023 daalden de prijzen. Ondanks de gedaalde energieprijzen zien we dat er nog steeds veel interesse is voor de ondersteuning die we bieden (informatie, advies, acties, subsidies en financiering): Het aantal bewoners dat gebruik maakt van ons aanbod ligt voor sommige instrumenten op het niveau van voor de energiecrisis en voor een aantal instrumenten zelfs een stuk hoger. Met het programma ‘energie besparen in de gebouwde omgeving’ komen we steeds steviger in de uitvoering en vinden bewoners ons steeds beter, mede dankzij gerichte campagnes en inkoopacties.

Leerervaringen

- We zien dat met name dankzij campagneberichten (social media), googleadvertenties en actief gepromote inkoopacties, er een grote en groeiende groep bewoners naar ons energieloket komt. Veel meer, ook in verhouding, dan bijvoorbeeld bij omliggende gemeenten (die van hetzelfde loket gebruik maken). De kunst is om deze bezoekende bewoners ook toe te leiden naar onze instrumenten, of ze te inspireren zelf aan de slag te gaan. Dat lukt ons steeds beter: de website is eenvoudiger en directiever ingericht. De ervaringen die we hebben

opgedaan en nog steeds opdoen nemen we mee in de ontwikkeling van het nieuwe energieloket in 2025. Daarbij mikken we op een simpele en overzichtelijke site en sluiten zo doordacht mogelijk aan op de diversiteit aan bezoekers, met een toon en een boodschap die aanspreekt. Elke doelgroep is anders en maatwerk is nodig

- We vervullen voor inwoners een onafhankelijke gidsfunctie, omdat zij door de bomen vaak het bos niet meer zien. Het is niet eenvoudig dit goed te doen en onder de aandacht te brengen, maar het lukt steeds beter. Dat doen we door feedback van bewoners te vragen in onze contacten (via het panel, loket, bijeenkomsten, etc.) en waar nodig blijven we ook ons ondersteuningsaanbod onder de aandacht brengen. Dit doen we steeds meer door proactief contact te leggen met bewoners. Daarmee kunnen we gerichter ons aanbod kenbaar maken en resultaat boeken.

Toelichting op de voortgang

De meeste projecten lopen volgens verwachting en planning. De projecten energieloket (jouwhuisslimmer.nl) en energiebox (incl. coaching, huis-aan-huis aanpak en installatie) scoren zeer hoog (bijna 5800 boxen en ruim 20.000 bezoeker op loket).

Alleen de collectieve inkoopacties (waarmee bewoners zich kunnen inschrijven voor verduurzamingsmaatregelen, waarop ze vervolgens een offerte van een uitvoerder ontvangen) scoorden wat minder hoog dan verwacht, maar ten opzichte van dergelijke acties in andere gemeenten wel gemiddeld tot bovengemiddeld. Door een meer proactieve aanpak in 2025, waarbij we meer de buurten in gaan en met initiatieven gaan samenwerken, verwachten we de conversie verder te verhogen. Overigens scoren acties speciaal voor lage inkomensgroepen (energiearmoede) wel heel hoog.
Elektrisch koken gaat wat minder snel dan eerder gehoopt. Dat komt omdat we in overleg met corporaties hebben besloten dat adressen alleen van kookgas afgaan bij mutatie, vanwege de hoge kosten die een complexgewijze aanpak vraagt.

Woningen - besparen	
Plan van aanpak particuliere verhuurders (ism BMO)	
JHS bijeenkomsten	
Intensivering aanpak VvE o.a VvE loket - Energiearmoede	
Collectieve inkoop: acties (grondgebonden koopwoningen)	
Energienetwerkers	
Samen isoleren	
Aanpak witgoed - Energiearmoede	
Zon op dak - energiearmoede	
Elektrisch koken stadsbreed	

Legenda	**Stand van zaken**
Verloopt conform prognose	
Enkele risico's	
Risico's doen zich voor of dreigen zich voor te doen	

Verduurzamen Bedrijven en maatschappelijke organisaties

In 2024 hebben wij ons aanbod aan de (maatschappelijke) ondernemers in de stad uitgebreid en toegankelijker gemaakt. We hebben een klantreis met informatie – advies - financiële hulp in de vorm van subsidie – Energiefonds voor leningen voor de investering. Sinds september 2024 zijn er 70 energiescans beschikbaar gesteld voor de ondernemers in de wijken, waarvan ruim 60 energiescans zijn uitgevoerd bij het MKB en maatschappelijk organisaties. De maatregelen die in deze korte periode naar aanleiding van de energiescans zijn uitgevoerd, leveren nu al een jaarlijkse CO2 besparing van 30 ton op, waarmee we een goede bijdrage leveren aan de besparingsdoelstelling van het programma besparen.

Sinds begin oktober 2024 is een MKB-subsidieregeling opengesteld met gemeentelijke middelen. In 2024 hebben 7 ondernemers een aanvraag gedaan voor in totaal 9 maatregelen. Deze regeling loopt door in 2025, dan verwachten we de meeste aanvragen. De ondernemers hebben dan de tijd gehad om naar aanleiding van de adviezen uit de energiescans ook de geadviseerde verduurzamingsmaatregelen toe te passen met de hulp van de subsidieregeling. Deze combinatie van advies via de energiescan en subsidie op de uitvoering van maatregelen wordt erg goed ontvangen door ondernemers. Er is een brede communicatiecampagne ingezet en we attenderen ondernemers actief op deze subsidieregeling.

Ook voor maatschappelijke organisaties hebben we in 2024 de gratis energiescans aan ons stimuleringsaanbod toegevoegd. Daarnaast hebben dit jaar veel maatschappelijke organisaties gebruik gemaakt van onze subsidieregeling voor isolatie. In totaal is er voor € 85.500,- aan subsidie aangevraagd. Verder zijn we naast de brancheaanpak voor zorginstellingen en sportverenigingen gestart met een brancheaanpak voor scholen.

Leerervaringen

- Energieloket en subsidies: We hebben ons gericht om op alle stappen van de klantreis van de (maatschappelijk) ondernemers ondersteuning te kunnen bieden. Met de doorgevoerde maatregelen bieden we nu beter maatwerk richting onze doelgroep. Door de ontwikkeling van deze nieuwe aanpak is het Energieloket minder zichtbaar geweest in vooral de eerste helft van 2024. Daardoor hebben we gemerkt dat het totale aantal vragen dat is binnengekomen bij het energieloket is gedaald. Daarentegen zien we wel dat er meer echt inhoudelijke verduurzamingsvraagstukken van ondernemers bij het Energieloket terecht kwamen, waar we als adviseurs goed van meerwaarde hebben kunnen zijn. In 2025 zetten we in op een communicatiecampagne om het energieloket dichter bij de (maatschappelijk) ondernemers te brengen en weer een stijging in het totaal aantal vragen te realiseren.
- In het kader van netcongestie hebben we onderzoek gedaan naar slimme netoplossingen voor ondernemers in de vorm van 4 pilots. In de uitvoering van deze onderzoeken liepen we tegen verschillende uitdagingen aan, zoals de technische complexiteit en capaciteitsuitdagingen bij de adviesbureaus. Hierdoor heeft het pilottraject langer geduurd dan vooraf ingeschat. We verwachten nu medio 2025 de opgedane kennis breed te kunnen delen met ondernemers.

Toelichting op de voortgang

- Na vaststelling van het uitvoeringsprogramma verduurzaming bedrijventerreinen in maart 2024 zijn we verdergegaan met de ondersteuning van de initiatieven op de bedrijventerreinen. Dit doen we samen met het (georganiseerde) bedrijfsleven, de Provincie en plaatselijke stakeholders als parkmanagementorganisaties. Naast de samenwerking in de Green Deal Lage Weide en het ondersteunen van koplopersgroepen met lokale partijen, zijn we bezig om de uitvoering van de SpUk regelingen Ontzorgingsprogramma MKB (O-MKB) en Programma

Verduurzamen Bedrijventerreinen (PVB) vorm te geven. Deze worden via de provincie uitgegeven. Hiermee krijgen we extra capaciteit voor het aanjagen van verduurzaming op bedrijventerreinen beschikbaar en extra budget voor verduurzamingsadvies.

- In het kader van netcongestie oplossingen is in september 2024 de energiehub op bedrijventerrein Lage Weide officieel van start gegaan.
- Uitvoering programma zon op dak en netoplossingen: Ondanks netcongestie is het aantal zonnepanelen op daken in de gemeente Utrecht gegroeid, vooral op de kleine daken (woningen). Op de grotere bedrijfsdaken is de impact van netcongestie groter en vlakt de groei af. Daarnaast wordt de salderingsregeling per 2027 afgeschaft. In 2025 herijken we daarom het programma zon op dak en nemen we alle recente ontwikkelingen mee om tot een goede stimuleringsaanpak te komen.

Gebouwen verduurzamen	
Bedrijven en maatschappelijke organisaties	
Uitvoeringsprogramma verduurzaming alle bedrijventerreinen	
ontwikkeling E-hubs op bedrijventerreinen	
Energieloket	
USP (WKO Cambridgelaan)	
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed - brede aanpak - beleid	
Programma zon op dak (grote daken/ bedrijven)	
Aanpak MKB in woonwijken	
Uitzetten 1 miljoen aan leningen Energiefonds	

Duurzame opwek

Utrecht is onderdeel van de regio RES U16. Samen met onze buurgemeenten willen we in 2030 circa 1,8 terawattuur (TWh) schone elektriciteit opwekken. Utrecht streeft naar een bijdrage van 523 GWh. Hiervan is in 2024 ca 60 GWh gerealiseerd door grootschalige zon op dak, 0,5 GWh door zonnepark Meijewetering en 0,5 GWh voor zonnepark Overvecht (bij de rioolwaterzuivering).

Leerervaringen

De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat marktpartijen moeite hebben om zonnevelden te ontwikkelen, zeker als de projecten klein en/of ingewikkeld zijn. Daarom hebben we ervoor gekozen om zelf de zonne-eilanden op de Nedereindse Plas te ontwikkelen tot en met de vergunningverlening en overwegen we dat ook voor andere projecten in de focusgebieden. Zo hebben de initiatiefnemers voor Ockhuizen moeite om de business case rond te krijgen. We investeren zelf in onderzoek naar mogelijkheden om de business case te verbeteren en de rol die wij als gemeente daarbij moeten innemen.

Toelichting op de voortgang

In 2024 zijn het omgevingsplan en omgevingsvergunning voor windpark Rijnenburg en Reijerscop (90 GWh) en de omgevingsvergunning voor zonnepark Ockhuizen (38 GWh) vastgesteld. Ook is de Beleidsnota Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota zijn focusgebieden en zoekgebieden aangewezen voor windenergie, zonne-energie en geothermie. In de focusgebieden voor zonne-elanden op de Nedereindse Plas en geothermie hebben we een actieve rol gepakt in de projectontwikkeling.

In 2024 heeft de provincie het planMER voor windlocaties in de provincie Utrecht afgerond. Hieruit is duidelijk geworden dat windenergieprojecten in de Hollandse Waterlinies, niet kansrijk zijn. Een

Heritage Impact Assessment heeft dat bevestigd. Ook zonnevelden op USP zijn niet kansrijk, omdat ze in de Hollandse Waterlinies liggen. Voor windenergie op Lage Weide is een projectstart in voorbereiding.

Solar carports lijken financieel niet haalbaar. In 2025 wordt hierover definitief een conclusie getrokken in relatie tot de beschikbare middelen.

Duurzame opwek	
Herijking Regionale energiestrategie (RES)	
OER- traject: Energie opwek langs A12	
OER-traject: Energie opwek langs A27	
Windmolens Rijnenburg en Reijerscop	
Windmolens en zonnevelden Utrecht Science Park	
Zonneveld Nedereindse Plas	
Zonneveld Geluidswal A12	
Zonneveld Haarrijnseplas	
Gebiedsontwikkeling Ockhuizen	
Geothermie	
Solar carports	

Energie-infrastructuur

In 2023 is gestart met de herijking van de Transitievisie Warmte en in 2024 hebben we de hele data-analyse kunnen afronden. Onder de omgevingswet en de aankomende wetgeving (Wet Gemeentelijk instrumenten Warmtetransitie) is de nieuwe naam voor het beleidsdocument Warmteprogramma. Met nieuwe inzichten en veranderende omstandigheden en ook de noodzaak voor duidelijkheid en voortgang was er voldoende reden om deze update te starten en in 2025 de beleidsdocumenten af te ronden.

Met de nieuwe inzichten werd ook duidelijk dat er behoefte is om het warmteprogramma breder te maken dan door de WGIW voorgeschreven en ook op bodemenergie en nieuwbouw helderheid te geven. Ook heeft het veranderende speelveld geleid tot een behoefte aan kaders die door de raad worden vastgelegd. Daarom bestaat het traject uit een beleidsnota warmte, die de eerdere transitievisie warmte en visie op de warmtevoorziening vervangt, en een uitvoeringsprogramma (Warmteprogramma).

Belangrijk onderdeel van het warmteprogramma is de bronnenstrategie. De potentie van de bronnen is al eerder in kaart gebracht met een focus op bestaande bouw en mogelijkheden voor collectieve warmte. De nieuwbouw moet aardgasvrij worden opgeleverd en ook in de nieuwbouw wordt vaak gekeken naar collectieve (lage temperatuur) warmtevoorziening. In de bronnenstrategie kijken we dan ook naar alle bronnen die nodig zijn om de hele stad zonder aardgas te verwarmen. De gemeentelijke bronnenstrategie wordt als bijlage bij de beleidsnota warmte opgeleverd.
In 2024 is veel aandacht geweest voor Elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie. De aanpak om zowel blijvend netbewuster met de stad om te gaan als de aanpak om met de acute tekorten op het stroomnet om te gaan is in 2023 vastgesteld en daar wordt uitvoering aan gegeven. Ook op verschillende deelgebieden wordt beleid uitgewerkt zoals de tijdelijke stroomgeneratoren.

Leerervaringen

- Voor zowel de warmtetransitie als de elektriciteitsinfrastructuur zijn externe ontwikkelingen zeer bepalend voor de snelheid die we kunnen maken in het verduurzamen en aanpassen van de energie-infrastructuur aan de toekomst. Het is belangrijk om steeds mee te bewegen met de nieuwe werkelijkheid.
- Voor Utrecht is het belangrijk om het eindbeeld van de verduurzaming van de energietransitie scherp te houden en stappen te zetten die daarnaartoe bewegen. Onzekerheid over huidige wetgeving of toenemende netcongestie zijn daarmee soms vertragend maar veranderen onze ambities niet.
- Netcongestie is snel opgekomen als probleem in Utrecht en helaas ook het heftigst in Utrecht. Dit maakt dat we ook vooroplopen in het bedenken van oplossingen voor bijvoorbeeld nieuwbouw (groepscontract Merwede, regels netbewust bouwen), koppelen van de warmtetransitie en netcongestie (netbewuste afweging van warmteoplossingen), bevoegd gezag naar provincie voor snellere besluitvorming in de regio.
- Voor de realisatie van aquathermie zijn meerdere stakeholders betrokken en ook vergunningverlening door andere overheden. Dit maakt dat veel belangen moeten worden afgewogen en onderlinge afspraken nodig zijn.

Toelichting op de voortgang

De eerste vergunning voor aquathermie bij de nieuwbouw in de Merwedekanaalzone heeft veel vertraging opgelopen door onzekerheid bij de waterschappen en Rijkswaterstaat over de effecten op de ecologie. Inmiddels zijn deze voldoende geadresseerd en komt de vergunning. Dit is wel een aandachtspunt voor het vervolg van aquathermie. Voor het warmteprogramma (voorheen transitievisie warmte) zijn we aan de slag om de scope te bepalen, rekening houdend met de bronnen, de ruimtelijke impact, de milieu impact, de relatie met nieuwbouw en het klimaat.

Netcongestie blijft zich helaas ontwikkelen als een steeds groter probleem en de dreiging dat het probleem zich verergert naar kleinverbruikers blijft bestaan. In 2024 is veel bereikt in de bewustwording van de impact van netcongestie op de stad en het zoeken naar mogelijke oplossingsrichtingen. Een concrete samenwerking met Stedin, TenneT en de provincie is in de vorm van een Energieboard tot stand gekomen. De gemeente is bij netcongestie afhankelijk van de samenwerking met partners zoals Stedin, provincie, regiogemeenten en TenneT. Om toch beter voor te bereiden op alle mogelijke crisissituaties is een crisismanager aangesteld per 1 januari 2025.

Energie-infrastructuur	
Aanpak netcongestie/programma elektriciteit/uitbreiding infra/Netbewuste stad/crisis netcongestie	
Bronnenstrategie	
Beleidsnota warmte en Warmteprogramma	
Bodemenergie	

Buurtaanpak aardgasvrij

Overvecht-Noord

In april is de samenwerking tussen de gemeente en Eneco voor wat betreft het aardgasvrij maken van Overvecht-Noord beëindigd. In de raadsvergadering van 25 april 2024 zijn twee moties aangenomen naar aanleiding van de beëindiging van de samenwerking. Eén motie betreft een verzoek aan de Rekenkamer om onderzoek te verrichten naar het project Overvecht-Noord aardgasvrij. Dat

onderzoek loopt nu en komt naar verwachting in het voorjaar 2025 naar buiten. De tweede motie richt zich op het in beeld brengen van alle beschikbare warmteoplossingen in Overvecht-Noord. Samen met de klankbordgroep Overvecht-Noord en een onderzoeksbureau is gewerkt aan een overzicht van alle beschikbare warmteoplossingen. Voor de zomer 2025 wordt hierover gerapporteerd aan de raad. Een projectevaluatie door Berenschot over het aardgasvrij maken van Overvecht Noord is in januari 2025 aan de raad verzonden.

Andere buurten
In vier buurten (Rivierenwijk/Dichterswijk, Wilhelminapark/Oudwijk, Sterrenwijk, en Kanaleneiland-Zuid) zijn onderzoeken naar alternatieven voor aardgas uitgevoerd. De resultaten gebruiken we bij de handelingsperspectieven voor energiebesparing en voor de actualisatie van de beleidsnota warmte (voorheen TVW). In de buurten Oog in Al en Wittevrouwen zijn we al verder in het proces, bewoners zijn betrokken bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor buurtwarmtenetten in deze buurten i.s.m. een publiek warmtebedrijf. In de buurten Oud-Hoograven, Ondiep e.o. en Overvecht-Zuid starten we geen onderzoeken naar alternatieven voor aardgas, en is de focus vanaf nu besparen en isoleren. In de binnenstad, blijven we ‘maatwerk’ houden. Hier gaan we in het wervengebied met Eneco verder in gesprek. In de rest van de binnenstad zetten we in op ruimtereserveringen bij werkzaamheden. Daarnaast is ook hier focus op energiebesparing.

Leerervaringen

- De belangrijkste leerervaringen zijn opgenomen in de projectevaluatie van Berenschot over het aardgasvrij maken van Overvecht Noord. In 2025 gaan we aan de slag om deze aanbevelingen te implementeren in de buurtaanpak.
- We moeten kaders hebben over wanneer we buurtinitiatieven verder ondersteunen en wanneer de ondersteuning is afgerond. In de beleidsnota Warmte (medio 2025) komen we hierop terug. We gaan dit daarna in samenspraak met de bij ons bekende buurtinitiatieven in het Warmteprogramma verder uitwerken.
- Binnen de buurtaanpak is sprake van grote dynamiek als gevolg van wijzigende wetgeving: de Wet Gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie (Wgiw) treedt naar verwachting 1 januari 2026 in werking. Over de Wcw moet de de Tweede Kamer nog een besluit gaan nemen. Zolang er geen duidelijkheid is over de Wcw, blijven partijen onzekerheid over de toekomst en zullen private warmtebedrijven investeringsbeslissingen uitstellen. Daarom kijken we binnen de energietransitie naar een pragmatischer aanpak van de planning met onder andere veel focus op het besparen.
- Het afgelopen jaar zijn weer stappen gezet in de samenwerking met buurtinitiatieven. Op deze manier leren we om steeds met een maatwerk-aanpak aan te sluiten op de energie- en warmteambities die een initiatief voor hun buurt heeft. Zo zijn goeie samenwerkingen tot stand gekomen met bijvoorbeeld Warm Lunetten en Oog voor Warmte.

Toelichting op de voortgang

- Beginnen fase 1 en fase 2 buurtaanpak aardgasvrij in 12 clusters binnenstad en bedrijventerreinen: We zijn in 2023 gestart in 4 clusters met het samenstellen van een buurtprofiel en een start-/informatiemoment. Het is gebleken dat de voorbereiding van zo'n startmoment langer duurt dan verwacht. De opzet en de opbrengst van de startmomenten is geëvalueerd en uitkomsten daarvan worden meegenomen naar de komende clusters.
- Notitie toegankelijk speelveld buurtinitiatieven: het speelveld van warmte en hoe daarin ieders rol ingevuld mag en kan worden, was in 2024 (en is nog steeds) erg in ontwikkeling; dit komt onder andere door aanstaande warmtewetgeving en het opzetten van een publiek warmtebedrijf. Ook landelijk is er veel in ontwikkeling over de rol van buurtinitiatieven. In deze veranderende omgeving is het niet gelukt om te komen tot eenduidige afspraken over een

toegankelijk speelveld voor deze initiatieven. We zijn hierover wel in 2024 in gesprek geweest met deze buurtinitiatieven, o.a. in twee bijeenkomsten van de community of practice.

Buurtaanpak Aardgasvrij	
Afronden onderzoeken in 4 buurten (Rivierenwijk/Dichterswijk, Wilhelminapark/Oudwijk, Sterrenwijk, en Kanaleneiland-Zuid)	
Aanpak uitbreiden warmtenetten (o.a Binnenstad)	
Overvecht-Noord	
Buurtaanpakken Publiek Warmtebedrijf (Oog in Al, Lunetten, Wittevrouwen e.o.)	

Publiek eigendom

In 2024 hebben we vastgesteld dat het nodig is om deel te nemen in een publiek warmtebedrijf dat ook in Utrecht warmtenetten realiseert. In de raadsbrief van 28 november 2024 hebben we hiervoor drie eigendomsvarianten geschetst en aangekondigd dat we in 2025 een voorstel aan de raad voorleggen. Vooruitlopend op een publiek warmtebedrijf zijn we binnen de gemeentelijke organisatie ontwikkelende activiteiten gestart met als doel om de kans op slagen te vergroten van projecten die nodig zin voor de Utrechtse energietransitie. De eerste projecten waarvoor we dit gedaan hebben zijn geothermie en de zonneveldeilanden op de Nedereindse Plas. In nieuwbouwprojecten hebben we de eerste ervaringen opgedaan over hoe om te gaan met netcongestie en netbewust bouwen. Voor Merwede is een groepscontract afgesloten met Stedin en is een Europese subsidie aangevraagd voor de maatregelen die nodig zijn voor een netbewuster energiesysteem. Voor Papendorp/Groenewoud zijn we de procedure voor concessieverlening gestart, waarin netbewustheid al ingebouwd is.

Leerervaringen

- In de concessies voor Merwede en Beursnet hebben we nog beter geleerd wat het betekent om warmtenetten te ontwikkelen, nu ook in combinatie met netbewust bouwen. We weten dat we moeten sturen op optimale benutting van seizoensopslag van energie (met name warmte-koudeopslag).
- In de projecten geothermie en Nedereindse Plas hebben we geleerd dat het niet per sé moeilijk is om een project te ontwerpen, maar wel om, samen met meerdere partners te komen tot een goede verdeling van taken en verantwoordelijkheden, waarbij ook de wensen van de omgeving worden meegenomen. Ontwikkelen van projecten in Utrecht is en blijft complex.
- Alle opwekprojecten hebben het moeilijk. De businesscase is niet meer zo voorspelbaar (goed) als 3 jaar geleden en netcongestie vergroot de onzekerheid van een haalbaar project. Marktpartijen zijn zelf niet goed in staat om de risico's voor de business case goed te beheersen. Voor al niet in de Utrechtse projecten die aan de kleine kant zijn voor een goede business case, hoge inpassingseisen gelden en de netcongestieknelpunten relatief groot zijn.

Toelichting op de voortgang

- Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een publiek warmtebedrijf verloopt voorspoedig en we willen de raad in Q2 2025 een voorstel voorleggen voor de keuze van één van de drie eigendomsvarianten.
- De realisatie van zonnevelden in Utrecht stagneert en daarom gaan we voor al deze projecten na om het nodig is om meer ontwikkelend in te stappen. In sommige gevallen zijn wij beter in staat om knelpunten weg te nemen en risico's te beheersen dan dat marktpartijen dat zijn. Deze rolinvulling bevalt ons en onze samenwerkingspartners bij de geothermie en de Nedereindse Plas goed.
- De concessie voor Merwede loopt goed. De Concessie voor Beursnet verloopt moeizaam, vanwege uitvoerbaarheidsproblemen. In de raadsbrief van 7 maart 2025 bent u geïnformeerd

over enkele voorgenomen bijstellingen in de concessieovereenkomst. Door netcongestie ontstaat er steeds meer bewustzijn bij ontwikkelaars dat ze netbewuste energiesystemen moeten realiseren. Deze netbewuste systemen zijn ook gunstig voor de CO_2-uitstoot.

Publiek eigendom	
Onderzoek naar opzetten publiek warmtebedrijf	
Onderzoek naar opzetten publiek ontwikkelbedrijf	
Warmte in nieuwbouw en bestaande WKO-netten	

Participatie

We werken proactief aan het inzetten van het beleid Samen stad maken en omgevingsmanagement bij beleid en uitvoering van projecten die invloed hebben op de werk- en leefwereld van inwoners, ondernemers en organisaties. In 2024 voerden we 38 participatie trajecten uit waarbij inwoners, organisaties en bedrijven werden betrokken bij de energietransitie en die de samenwerking in de stad met betrekking tot de energietransitie bevorderden. We monitoren onze inzet hiervoor met een zelf ontwikkelde tool. Met de leerervaringen passen we nieuwe participatieprojecten aan.

Leerervaringen

- Voor een goede afspiegeling van de stad bij de deelnemers aan trajecten voor participatie en samenwerken met de stad is doorlopende inzet nodig. We gingen hiervoor in 2024 meer de straat op, deden brede enquêtes en brachten die meer direct onder de aandacht door huis-aan-huis langs te gaan in buurten waar de online deelname laag was.
- Voor bedrijven en maatschappelijke organisaties gingen we meer het werkveld in en voerden we één op één gesprekken. Op basis van de uitkomsten zijn de instrumenten voor ondernemers beter ingericht.

Als er niet direct sprake is van een participatietraject met een kop en een staart dan zetten we structureel omgevingsmanagement in om de omgeving te betrekken bij het beleid en de uitvoering daarvan als het gaat om projecten die direct invloed hebben op de leefomgeving van Utrechters, zoals samen verduurzamen met inwoners en duurzame bronnen. We zien dat een direct contactpersoon die zichtbaar is in de wijk bewonersinitiatieven helpt om de weg te vinden in de gemeente.

Toelichting op de voortgang

- Het Klimaatpanel heeft in 2024 de volgende thema's besproken:
  Hittestress, netcongestie, publieke warmtenetten en de klimaatvisie. Deelnemers van het jongerenpanel Young Minds nemen deel aan het Klimaatpanel. Ook gaan we na elke bijeenkomst ook de straat op om de uitkomsten van het Klimaatpanel breed te toetsen.
  Met de input van het Klimaatpanel wordt de communicatie richting inwoners verbeterd. Zo geven we nu meer informatie over afkoelpunten in de stad als er hittestress is.
  In onze evaluatie geven deelnemers aan na de bijeenkomsten aan de slag te gaan met concrete informatie over bijvoorbeeld netcongestie en gaan ze bewuster om met wanneer ze energie gebruiken. De kennis die ze hebben opgedaan delen ze ook binnen hun sociale kring. Deelnemers geven aan dat ze na deelname beter op de hoogte zijn van wat de gemeente doet. Ze deelnemers waarderen de bijeenkomsten van het Klimaatpanel met een gemiddeld cijfer 7,8.
- Samenwerken in de stad doen we structureel in onder andere in het Energie Netwerk Utrecht (ENU). Met de partners in het ENU onderzoeken we langs drie lijnen wat er nodig is voor de verduurzaming van de stad; hoe we slim kunnen samenwerken, kennis kunnen delen en

innoveren, en hoe we de bewustwording over de opgave in de stad kunnen vergroten. Tot slot bekijken we hoe we kunnen zorgen voor voldoende arbeids- en stageplekken.

- In de Community of Practice (COP) met buurtinitiatieven warmte komt aan bod wat er speelt bij de initiatieven en wat er nodig is aan kennis en andere ondersteuning om tot een goede rolinvulling te komen. Dit is meegenomen in de raadsbrief Speelveld warmtetransitie en voorbereidingen publiek warmtebedrijf.

Participatie	
Klimaatpanel	
Monitoring participatie	
Loket bewonersinitiatieven energie (met startpagina op utrecht.nl	
Ondersteunen buurtinitiatieven warmte (community of practice buurtinitiatieven)	
Energie netwerk Utrecht (voormalig stadsakkoord)	

Bijlage Bomenbalans park- en straatbomen en areaal bos en bosplantsoen 2024

Bij bespreking van het initiatiefvoorstel herplantplicht is afgesproken dat jaarlijks informatie over bomen verstrekt wordt uit het gemeentelijk groenbeheersysteem. De bomenbalans rapporteert op subwijk niveau en geeft inzicht in de jaarlijkse kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling rond gemeentelijke park- en straatbomen én het areaal bos en bosplantsoen. We rapporteren hierover via een digitale kaart (zie kopje Bomenbalans op kaart)

We rapporteren over de bomen gebiedsgewijs en wel op subwijkniveau. We doen dat omdat individuele bomen niet in 'realtime' worden ingevoerd in het groenbeheersysteem; ze worden meestal groepsgewijs (per project) verwerkt. Er zijn dus verschillende 'snelheden' waarmee individuele bomen in het groenbeheersysteem worden opgenomen (bij aanplant) dan wel weer verwijderd (kap) worden. Door op subwijk niveau een bomenbalans te maken worden deze snelheden gemiddeld.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2024

We beheren ongeveer 135.000 park-, laan- en straatbomen en daarnaast 190 hectare bos- en bosplantsoen in Utrecht (peildatum 6 maart 2025). Ten opzichte van vorig jaar is het aantal park- en straatbomen stadsbreed gestegen met ongeveer 1.100 stuks (134.000, Duurzaamheidsverslag 2023). In de gemeente wordt op dit moment een nieuw beheersysteem geïmplementeerd. Hierdoor is de data nog niet geheel bij.

Bomenbalans op kaart

Bomenbalans 2024 op kaart. Op deze online kaart zijn alle park- en straatbomen (exclusief laanbomen op de landgoederen) te zien die door ons worden beheerd. Ook worden de bos en bosplantsoenen op deze kaart getoond.

Als er op een subwijk wordt geklikt, opent er een apart schermpje waarin cijfers worden getoond met het totaal aantal bomen in een subwijk en ook het aantal inheemse en drachtbomen (*) maar ook de percentages van het totaal en oppervlaktecijfers van bosplantsoenen.
Ook kan er op iedere boom en bosplantsoen worden geklikt voor aanvullende informatie over het object. Op deze kaart is ook een balans per subwijk te

zien met het voorgaande jaar (2023). Op subwijk niveau wordt dan het verschil in het aantal park- en straatbomen en het areaal bosplantsoen tussen beide jaren getoond.
Linksboven in het scherm kan er worden gezocht op adres of boomnummer.

Wat is het groenbeheersysteem?
Binnen het gemeentelijke groenbeheersysteem worden gegevens bijgehouden ten behoeve van het beheer van alle gemeentelijke park- en straatbomen en het areaal bosplantsoen. Ook worden deze gegevens (ieder kwartaal update) gebruikt voor de bomenkaart op Utrecht.nl.
Er zit enige tijd tussen het aanplanten van een boom en het opnemen van de boom in het groenbeheersysteem. Dat geldt ook voor een gekapte boom; het kan enige tijd duren voordat de gekapte boom uit het groenbeheersysteem is verwijderd. Ook kan het zijn dat een boom die bijvoorbeeld in 2022 is geplant pas in 2024 wordt opgenomen in het groenbeheersysteem. Kortom er zit enige 'vertraging' in het proces. Dit komt mede door het uitvoeringsproces. Zo wordt bijvoorbeeld het planten van individuele bomen uitgevoerd door de eigen dienst (de wijkploegen). Het planten van bomen op nieuwbouwlocaties en boomprojecten wordt daarentegen uitgevoerd door aannemers. Bij met name de grotere projecten worden de data van de aangeplante bomen pas bij de overdacht aan de gemeente eerst verzameld en dan in een slag ingevoerd in het groenbeheersysteem.

(*)
Toelichting op boomsoorten en drachtbomen: Utrecht telt bijna 670 verschillende boomsoorten en cultivars. In 2020 waren dit er nog 580. Vooral bij projecten en in bepaalde delen van de stad worden boomsoorten toegepast die nieuw zijn voor de stad. De criteria voor inheems en drachtsoorten komen uit het Stadsbomenvademecum, deel 4. Daarnaast tellen wij ook mee voor inheemse bomen: alle cultivars van die inheemse soorten en ook kruisingen van twee inheemse soorten.

Ruimte voor groen

Meerjaren Groenprogramma

Voortgangsrapportage 2024

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl/
groenbeleid

Colofon

Uitgave
groen@utrecht.nl

In opdracht van
Opgave Groene Leefomgeving

Internet
www.utrecht.nl/groenbeleid

Rapportage
Meerjaren Groenprogramma Voortgangsrapportage 2024

Informatie
Hester Blijleven

Grafische realisatie
OntwerpStudioRuimte

Versiedatum
24 maart 2025 - concept

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Groen in 2024 5

Groene Schaalsprong 5

Beleidsdoorwerking 5

Vergroenen straten 8

Groene / Blauwe verbindingen 13

Nieuwe parkgebieden 14

Groene scheggen die stad en landschap verbinden 15

Groen om de stad 16

Inleiding

Utrecht zet zich volop in voor vergroening om een klimaatbestendige en leefbare stad te ontwikkelen. De noodzaak wordt alleen maar groter, gezien de gevolgen van klimaatveranderingen die we steeds meer ervaren. Onder andere door de grote vraag naar woonruimte met bijbehorende voorzieningen en mobiliteit, ontstaat er druk op de beschikbare ruimte en financiële middelen. Daardoor ontwikkelen we op dit moment groen en grijs nog niet in gelijke stappen. Echter, door samen te werken met inwoners en ondernemers, het aantrekken van extra financiering en het benutten van kansen, zetten we erop in om onze stad te ontwikkelen tot een ruimte waarin mensen en dieren kunnen genieten van een gezonde leefomgeving!

In deze voortgangsrapportage presenteren we een overzicht van de belangrijkste projecten die binnen het Meerjaren Groen Programma in 2024 zijn uitgevoerd om Utrecht te vergroenen. De keuze tussen groene ruimtes en bijvoorbeeld parkeergelegenheid blijft een uitdaging in de openbare ruimte. Want een groenere straat, betekent vaak minder plek om voor de deur te parkeren. Per wijk verschilt de betrokkenheid van bewoners bij dit onderwerp en hun wensen en behoeften. We slaagden erin om verschillende straten, pleinen en parken groener en aangenamer te maken in de stad. Ook zijn er belangrijke stappen gezet om tot ontwikkeling van het Oeverpark Rondje Stadseiland en Natuurgebied Zuilen te komen. De bewustwordingscampagne Luistervink is een groot succes en we ontdekten een nieuwe paddenstoelensoort in het kader van de campagne ‘Dood Hout Leeft’.

We hebben dit alles mede kunnen doen doordat we weer gebruik konden maken van co-financiering vanuit het Rijk, provincie en waterschappen, evenals financiering via het coalitieakkoord.

Groen in 2024

Groene Schaalsprong

De Groene Schaalsprong is een ambitieus programma om de groene opgave van Utrecht te versnellen, te verbreden en te verankeren. Om Utrecht toekomstbestendig te houden, moet er voldoende ruimte zijn voor vergroening, waterberging en andere openbare functies. Het is een veranderopgave en dat vergt tijd.

In 2024 werkten we aan instrumentarium, monitoring, lobby en samenwerking intern en met externe (stedelijke) partijen en inwoners. Het Rekenkamerrapport gaf daar een extra politieke dimensie aan. Rekenkamer Utrecht deed onderzoek (Vergroening, van droom naar daad) naar de effectiviteit van het openbaar groenbeleid. In november stuurden we het plan van aanpak om de aanbevelingen uit dit onderzoek in te voeren naar de raad. De Groene Schaalsprong geeft mede uitvoering aan de daarin verwoorde aanbevelingen.

Beleidsdoorwerking

Future Green City World Congress

Meer dan 400 internationale experts en ruim 1500 deelnemers uit meer dan 60 landen brachten in september 2024 een bezoek aan Utrecht voor het Future Green City World Congress. Het congres werd georganiseerd door Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland en Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners in samenwerking met de gemeente Utrecht en was een platform voor innovatie, kennisuitwisseling en samenwerking op het gebied van duurzame stedelijke ontwikkeling.

► Future Green City World Congress

Groene Verantwoordingsdag Utrecht

Op 31 mei 2024 vond de Groene Verantwoordingsdag Utrecht plaats, een initiatief van verschillende raadsleden. Raadsleden, wethouders en ruim 50 duurzame, Utrechtse initiatiefnemers gingen in gesprek over onderwerpen, zoals biodiversiteit, duurzaam bouwen en energie & klimaat.

► Groene Verantwoordingsdag Utrecht

Berlin Urban Nature Pact

Met het tekenen van het Berlin Urban Nature Pact verenigen we ons steviger met andere koploper steden op het gebied van vergroening en behoud van biodiversiteit. Ook oefenen we met een sterkere (inter)nationale positie meer invloed uit op de invulling van de natuurherstelverordening door het Rijk en Europese Commissie.

Ondertekening manifest Stop Ecocide

Op 6 maart 2024 ondertekende wethouder Linda Voortman namens de gemeente Utrecht als eerste Nederlandse gemeente het manifest Stop Ecocide. Dat pleit voor betere wetgeving om het plegen van ecocide strafbaar te stellen. Utrecht uit hiermee haar zorgen voor het milieu, klimaat en de biodiversiteit.

► Ondertekening manifest Stop Ecocide

BuurtNatuur030

BuurtNatuur030 is een digitale verzamelplek en ontmoetingsplaats voor groene doeners en iedereen die het groen in Utrecht een warm hart toedraagt. In 2024 was vier keer een live sleutelbijeenkomst met andere vrijwilligersgroepen om het platform en de kennis breder en sterker te maken. Ook werden er inspiratiefilmpjes gemaakt en gedeeld en nam het aantal abonnees op de nieuwsbrief met ongeveer 200 personen toe. In 2024 had dit netwerk voor groene buurtinitiatieven ongeveer 850 deelnemers en 20 buurtinitiatieven.

Vergroenen straten

Vergroening Rivierenwijk, Noordwest en West

De wijken Noordwest, West en Rivierenwijk hebben een tekort aan groen. De plekken die we aanpakken, volgen de bewonerswensen en ideeën uit de buurt. Het afgelopen jaar vergroenden we het Drakenplein, de Spieghelstraat, Laan van Chartroise, Stephensonstraat en de Minister Talmastraat. In alle groenprojecten promoten we actief de aanleg van geveltuinen. Zo ontwikkelen we extra groen op plaatsen waar dit anders misschien niet mogelijk is. Door inzet op zelfbeheer kunnen we beplanting realiseren die afwijkt van de standaard en daardoor soms meer waarde toevoegt in biodiversiteit en beeldkwaliteit. Zelfbeheer verbindt buurtbewoners en draagt bij aan de sociale cohesie van de wijk door met elkaar aan de slag te gaan.

Daarnaast stelden we een kansenkaart voor groene wandelroutes op en is de pilot van groene pop-up-elementen, zoals fietsvlonders en groene zitplekken, uitgebreid en als volwaardig project ingericht. Deze tijdelijke elementen kunnen aangevraagd worden door bewoners of in projecten worden toegepast om bewoners te laten ervaren wat meer groen, ontmoeten en/of fietsparkeren in de straat oplevert en wat het effect is van het opheffen van 1 parkeerplek. Het doel is met name om met bewoners in gesprek te gaan over een andere inrichting van de openbare ruimte.

► Drakenplein voor en na vergroening

Groene Lint Overvecht

Het project Groene Lint begon in 2018 om Park de Gagel en Park de Watertoren te verbinden via een groen lint en zo meer beweging, ontmoeting en biodiversiteit te stimuleren. Grootschalige verkeersaanpassingen bleken nodig om een daadwerkelijk groen lint te kunnen realiseren, waardoor het plan is gesplitst in korte- en lange termijn realisatie. De lange termijn is opgenomen in de Omgevingsvisie Overvecht. De korte-termijnmaatregelen zijn in 2024 afgerond. Langs de Zamenhofdreef, Carnegiedreef en zes hoven is de openbare ruimte verbeterd met meer en biodiverser groen en speel- en ontmoetingsplekken. Dit gebeurde met participatie van bewoners.

Verbeteren werkproces

We zien dat het erg kosten- en arbeidsintensief blijft om in straten met weinig ruimte boven en onder de grond, genoeg ruimte te vinden voor meer en waardevol groen. We blijven werken aan verbetering van het werkproces om zo sneller en goedkoper te werken zonder in te leveren op de afgesproken kwaliteit. Dit traject startten we in 2024. In 2025 zetten we dit voort. Naast de uitvoering van projecten begonnen we met de voorbereiding van nieuwe projecten die in 2025 worden uitgevoerd. Hierin experimenteren we met verkortte werkprocessen en samenwerkingsvormen met de buurt. Een van de voorbeelden is de Buurtpuzzel in Rivierenwijk. Het hele planproces voor deze vijf straten doorliepen we in 2024. De aanleg start in 2025.

Bomen

Samen met Meer Bomen Nu organiseerden we weer verschillende oogst- en uitdeeldagen van zaailingen, waarbij er ongeveer 5.000 zijn uitgedeeld. Zaailingen zijn opkomende boompjes die we oogsten, omdat ze anders niet volwassen kunnen worden omdat ze bijvoorbeeld worden afgemaaid of doodgaan vanwege lichtgebrek. Daarnaast deelden we ook 1.500 fruitbomen uit aan bewoners.

► Opening Oogstseizoen Meer bomen Nu

Een half jaar lang stonden er ruim 60 bomen in bakken op het Jaarbeursplein, het Bomenbal Utrecht. Een initiatief van de Green Business Club Utrecht Centraal in samenwerking met de gemeente Utrecht, lokale ondernemers en organisaties. Gebruikers van het Jaarbeursplein werden geïnspireerd hoe een groenere omgeving eruit kan zien. Veel mensen genoten van de bomen door er te lunchen of relaxen op één van de bankjes. Na het Bomenbal kregen de bomen een andere plek in en rond het stationsgebied en omliggende buurten.

Twaalf Utrechtse schoolpleinen zijn beter bestand tegen hitte en regen en op een natuurlijkere manier bespeelbaar door extra bomen en struiken. Deze plantten we samen met de kinderen. Een initiatief van de gemeente Utrecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, Stichting Utrecht Natuurlijk en Meer Bomen Nu.

► Groenere schoolpleinen

Omzetten parkeerplekken naar groen

De gemeentelijke webpagina – In uw straat iets doen met fiets of groen – ging live in 2023. Een aantal initiatieven kwamen binnen, vier aanvragen pakten we op voor uitwerking en uitvoering. Ook hier zien we knelpunten in de beschikbare ruimte voor vergroenen door de veelheid aan functies in de openbare ruimte. Het werkproces voor dit initiatief namen we op in verbetering van werkprocessen voor kleine, groene ingrepen.

Stadsnatuur Groene Web

We initiëren diverse projecten om knelpunten in de stedelijke groenstructuur op te heffen en kansen voor natuur in de stad te vergroten. Deze kleinschalige projecten richten zich op behoud en verbetering van de biodiversiteit en worden vaak uitgevoerd in samenwerking met bewoners. Hierdoor ontstaat een netwerk (Groen Web) van groene locaties en verbindingen, waardoor planten en dieren in de stad hun leefgebied kunnen verbinden en vergroten. Daarnaast is een belangrijk onderdeel van het Groene Web de monitoring van soorten, om zo bij te houden hoe het met de biodiversiteit en de ecologie gaat.

In 2024 trok de website van de visdeurbel weer meer bezoekers uit binnen- en buitenland. In totaal 2,7 miljoen unieke bezoekers. Over heel de wereld vertelden we in nieuwsitems over de visdeurbel. Daardoor maakten veel mensen kennis met vismigratie en de wonderlijke onderwaterwereld van Nederland.

We lanceerden Luistervink, een AI-gestuurd systeem dat live laat zien welke vogels zingen in vier Utrechtse parken. Dit maakt stadsnatuur toegankelijker voor bewoners. Ter promotie organiseerden we in het Griftpark het ‘Open Nederlands Kampioenschap Vogelgeluiden Imiteren’.

► Links: Barry de vis voor de visdeurbel

► Rechts: Open Nederlands Kampioenschap Vogelgeluiden Imiteren voor de Luistervink

We sloten met stichting Struikroven, Utrecht Natuurlijk, en de Utrechtse woningcorporaties (Bo-Ex, Portaal, SSH), het innovatieve en duurzame Roverspact. Hiermee maken we ‘struikroven’ een integraal onderdeel van sloop-, nieuwbouw- en renovatieprojecten in Utrecht, waar groen verloren dreigt te gaan.

In het Lunettenpark is een voor Nederland nieuwe paddenstoelensoort ontdekt: de *Auriporia aurulenta*. De gemeente Utrecht en Utrecht Natuurlijk startten het project ‘Dood hout leeft’. Paddenstoelenexperts onderzochten daarom in de stad liggende boomstammen, wat leidde tot deze zeldzame vondst.

We zijn in de Nieuwe Gracht, Oude Gracht en Singel bezig met verbetering van de biodiversiteit in en rond het water. We verwachten dat er daardoor meer vleermuizen naar de grachten komen, en dan is er ook een (winter)verblijfplaats nodig. Deze is er nu in een werfkelder aan de Kromme Nieuwe Gracht.

► Links: Ondertekening Roverspact

► Rechts: nieuwe paddenstoelensoort *Auriporia aurulent*

Soortenmanagementplan

Sinds april 2024 mogen we volgens het soortenmanagementplan (SMP) werken bij verbouwingen, zonder apart ecologisch onderzoek per gebouw. Dit bespaart tijd, kosten en vergunningenprocedures. We werken met een ecoloog en plaatsen nestvoorzieningen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. We ontwikkelen een systeem, zodat alle gebouweigenaren in Utrecht hiervan gebruik kunnen maken. Woningcorporaties en particulieren met grondgebonden woningen werken al volgens het SMP. Vanaf november 2024 kunnen ook de eerste 45 Verenigingen van Eigenaren (VvE) aansluiten.

Groene / Blauwe verbindingen

Oeverpark Rondje Stadseiland

Met het Oeverpark Rondje Stadseiland maken we een bijzonder park voor de stad. Het nieuwe park is nodig om als stad op een gezonde manier te kunnen groeien. In hett ‘Uitvoeringsprogramma Oeverpark Rondje Stadseiland 2024-2026’ presenteerden we dit jaar hoe we de verschillende parkdelen stap voor stap ontwikkelen. In de bijbehorende raadsbrief Uitvoeringsprogramma Oeverpark Rondje Stadseiland geven we een beeld van de voortgang en schetsen we enkele dilemma’s in de uitvoering.

► College op werkbezoek bij Rondje Stadseiland

Demkapark
Het Demkapark willen we tot stand brengen in de bocht van het Amsterdam Rijnkanaal aan de Amsterdamsestraatweg. We onderzochten de aanwezige bodemverontreiniging en hoe we het terrein kunnen inrichten vooruitlopend op de werkzaamheden van Rijkswaterstaat aan de bocht van het kanaal.

Fortlaan 28-32 aan de Vecht
De groene herontwikkeling van Fortlaan 28-32 speelt, als uitbreiding van het Niftarlakepark, een belangrijke rol in toekomstige verbindingen langs de Vecht en is uitgebreid met Fortlaan 42. Het ontwerp is aangepast om drie recreatieve groenstructuren in de toekomst te kunnen verbinden. De omgevingsvergunning is onherroepelijk geworden, de saneringsaanpak is uitgewerkt, financiering verworven, maar er is bezwaar tegen het onttrekken van parkeerplekken en een WOO-verzoek ingediend. De omgeving kijkt uit naar het recreatieveld en de natuurvriendelijke oever, met een geplande start in 2025.

Nieuwe parkgebieden

Tuinen van Moreelse
De Tuinen van Moreelse is de projectnaam voor het gebied tussen Hoog Catharijne, het spoor, en de Catharijnesingel. Samen met bewoners, bedrijven en organisaties werken we aan een prettigere woon- en werkomgeving met meer groen, en levendigheid. De Laan van Puntenburg is het eerste stuk van het plan dat inmiddels is aangepakt door groen en bomen te realiseren.

► Laan van Puntenburg voor en na vergroening

IPvE Singelpark Noord

We droegen bij aan een Integrale Programma van Eisen (IPvE) en uitvoeringsplan voor de vergroening van het Singelpark Noord. De kern van dit uitvoeringsplan is een inrichtingsontwerp voor de stukken van de noordelijke singel/wandelroute van de Catharijnesingel die nog niet zijn/worden ontwikkeld.

Groene scheggen die stad en landschap verbinden

Natuurgebied Zuilen

Natuurgebied Zuilen gaat zorgen voor meer natuur en openbaar groen in de stad, zodat Utrecht een fijne en gezonde plek blijft voor het groeiend aantal inwoners. De gemeenteraad stemde met een ruime meerderheid in met het startdocument ‘Natuurgebied Zuilen’, waarin de nadruk op natuurontwikkeling én -beleving ligt. Nu de plannen zijn goedgekeurd, werken we deze samen met de omgeving verder uit.

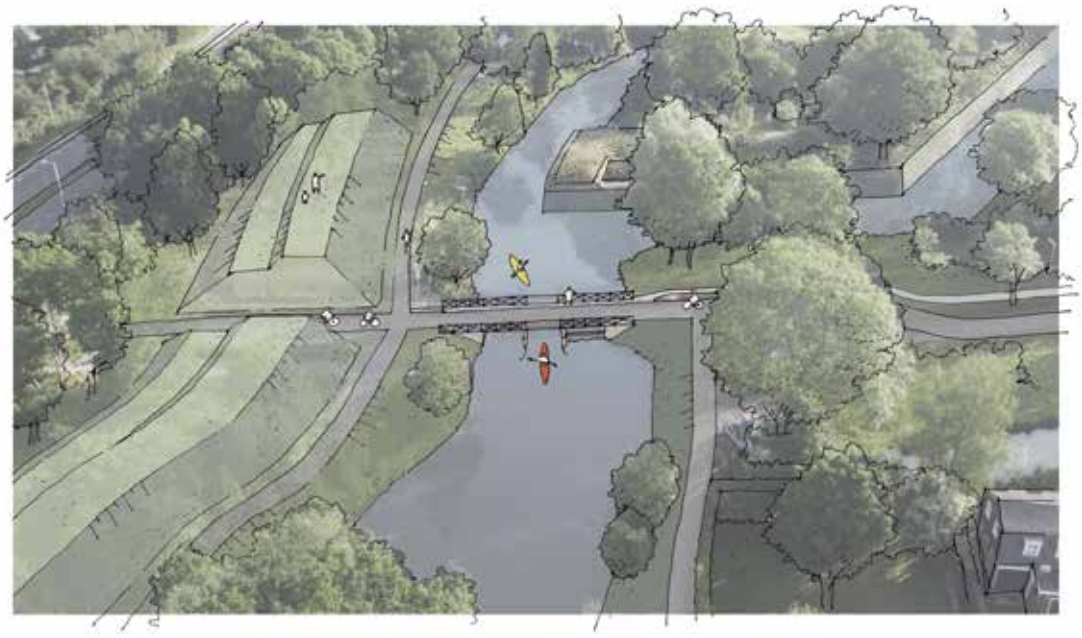
► Kaart toekomstbeeld Natuurgebied Zuilen

Lunettenpark

Bij Lunettenpark stond 2024 in het teken van de voorbereiding en gesprekken met direct belanghebbenden van de drie verschillende deelgebieden van Lunettenpark deel 2. Voor deel 1 is gestart met de werkzaamheden aan de Damsluisbrug en de traverse (aarden wal), de werkzaamheden aan het wandelpad en natuurvriendelijke oever zijn voorbereid. In 2024 is een perceel aan de Rijndijk aangekocht. Hiermee breiden we het Lunettenpark uit.

► Schets van brug Lunettenpark

Groen om de stad

Stichtse Groen Landen (SGL) en Staatsbosbeheer stelden een gezamenlijke Toekomstvisie op voor de ontwikkeling van recreatiegebieden tot 2040, onder andere gebaseerd op gebiedspaspoorten voor zes clusters.

Voor het Groen Groeit mee (GGM) voorbeeldgebied de Kromme Rijn Linie Landschap (KRLL) is in 2024 een ontwikkelperspectief met uitvoeringsagenda opgeleverd.

In het GGM voorbeeldgebied Hollandsche IJssel-regio werken we aan een integraal perspectief met brede samenwerking, gericht op waterbeheer, energie, mobiliteit, recreatie en natuur.

De gebiedssamenwerking Noorderpark is zomer 2024 gestart als mogelijk nieuw voorbeeldgebied, met inventarisatie van lopende en nieuwe projecten en een uitvoeringsagenda in ontwikkeling.

De nieuwe beheerovereenkomst Recreatie om de Stad 2024-2027 zorgt voor doorlopende financiering van een aantal natuurrecreatiegebieden.

Een subsidie voor de Transitie Landelijk Gebied is toegekend aan Utrecht voor procesmanagement in voorbeeldgebieden.

Het toekomstbeeld voor het Nedereindse Park is ontwikkeld en vastgesteld door recreatieschap SGL en de gemeente Utrecht. Zo worden recreatie, natuurbeheer, sport en ruimtelijke ontwikkeling tot 2040 verder vormgegeven.

► Impressie Nedereindse Park

► Luchtfoto Nedereindse Park

Gemeente Utrecht

Bezoekadres: Stadsplateau 1, 3533 JE Utrecht
Postadres: Postbus 8406, 3503 RK Utrecht
Telefoon: 030 - 286 00 00

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	4690
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 juni 2025
Agendapunt	2.d
Titel	Raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024
ID	4912
Behandelend ambtenaar	Simcha Anker / Miranda de Nooijer
Telefoon	06 48 50 95 52 / 06 29 08 88 46
E-mail	simcha.anker@utrecht.nl / miranda.de.nooijer@utrecht.nl
Datum collegebesluit	13 mei 2025
Geocodering	
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	5 juni 2025
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**19 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Resultaatbestemming 2024

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Simcha Anker
Kenmerk	30268390
Vergaderdatum Raad	13 mei 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Resultaatbestemming 2024 vast te stellen, waarin de voorstellen voor budgetoverhevelingen naar 2025 voor een bedrag van 19,8 miljoen euro worden vastgesteld en ten laste worden gebracht van de Algemene dekkingsreserve.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Met de Resultaatbestemming 2024 wordt voorgesteld welke middelen uit het jaarresultaat 2024 worden overgeheveld naar 2025.

Context
Aanleiding
Het resultaat van de Jaarstukken 2024 laat een positief saldo zien van 32,6 miljoen euro. Daarnaast worden voorstellen gedaan om een aantal resterende incidentele budgetten uit 2024 over te hevelen naar 2025 met als doel de beoogde activiteiten of projecten af te kunnen ronden of alsnog te kunnen realiseren. Daarmee wordt het positieve resultaat over 2024 met 19,8 miljoen euro verlaagd. Het resultaat na bestemming van 12,6 miljoen euro wordt meegenomen bij de integrale afweging in de Voorjaarsnota 2025.

Het voorstel voor resultaat bestemming bestaat uit:
- Resterende incidentele budgetten (op basis van specifieke besluitvorming door de raad)
- Stortingen in reserves conform het vastgestelde doel van de reserve

Onttrekkingen aan reserves conform het doel van de reserve
De voorstellen zijn in de bijlage voorzien van een beslispunt en onderbouwing, ter verbetering van het inzicht in de gemaakte keuzes.

Juridische context
De gemeenteraad heeft op grond van artikel 189 van de Gemeentewet de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen, het zogenaamde budgetrecht.

Beslistermijn
De Resultaatbestemming 2024 dient direct na de besluitvorming over de Jaarstukken 2024 en voorafgaand aan de Voorjaarsnota 2025 vastgesteld te worden. De Jaarstukken 2024 dienen voor 15 juli 2025 bij de provincie Utrecht te worden aangeleverd.

Beoogd effect
Door het vaststellen van de resultaatbestemming, worden budgetten doorgeschoven om alsnog uitvoering te geven aan voorgenomen beleid. Dit saldo en het resultaat van de Jaarstukken 2024 worden ten laste gebracht van de Algemene dekkingsreserve.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de planning en control cyclus 2024, bestaande uit de Begroting 2024, wijzigingen op de vastgestelde begroting en de Jaarstukken 2024.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Resultaatbestemming 2024 vast te stellen, waarin de voorstellen voor budgetoverhevelingen naar 2024 voor een bedrag van 19,8 miljoen euro worden vastgesteld en ten laste worden gebracht van de Algemene dekkingsreserve
Argumenten	
1.1	Resterende incidentele budgetten uit de Jaarstukken 2024 blijven hiermee beschikbaar voor het realiseren van de beoogde activiteiten of projecten.
	De Utrechtse spelregels voor resultaatbestemming gaan over: - *Resterende budgetten* Budgetten voor incidentele programma's of projecten kennen niet altijd een voorspelbaar kostenverloop. Indien een project- of programmadoelstelling nog niet is gerealiseerd en er resteert nog budget dan wordt deze via de resultaatbestemming doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar. - *Stortingen in reserves conform het doel van de reserve*.

	Reserves worden gevormd om te sparen voor een specifiek doel, om bepaalde kosten/opbrengsten over de jaren heen te egaliseren of om eenmalige bijdragen ten behoeve van investeringen die afgeschreven dienen te worden meerjarig beschikbaar te houden (vaste activa reserves) - *Onttrekkingen aan reserves conform het doel van de reserve*. Er wordt onttrokken aan een reserve als er uitgaven zijn gedaan in de exploitatie waar geen exploitatiebudget voor is maar waar wel een bestemmingsreserve/ egalisatiereserve voor is. Het saldo dat na de resultaatbestemming resteert valt vrij in het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat. Dit saldo wordt betrokken bij de integrale afweging van beleidskeuzes
1.2	Een resultaat van de jaarrekening komt ten laste of ten gunste van de Algemene dekkingsreserve.
	Het resultaat van de jaarstukken wordt overeenkomstig de boekhoudprincipes verwerkt ten laste of ten gunste van het eigen vermogen.

Financiën
De voorstellen voor resultaatbestemming worden gedekt uit het jaarrekeningresultaat. Het resterende bedrag (jaarrekeningresultaat minus de bestedings-en dekkingsvoorstellen) bedraagt 12,4 miljoen euro en wordt betrokken bij de integrale afweging voor de Voorjaarsnota 2024.

Vervolg
Door de besluitvorming worden de bestedings- en dekkingsvoorstellen verwerkt in de Begroting 2025.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
‘Gemeente aan zet’ is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
Er is geen specifieke communicatie voorzien.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Resultaatbestemming 2024

Bijlagen informatief
-

Overzicht voorstellen Resultaatbestemming 2024

Nr.	Onderwerp	Omschrijving	Soort	Bedrag
1	Budget waterschappen	Toevoeging reserve	In de begroting van het product verkiezingen zit een structurele bijdrage van de waterschappen van 0,062 miljoen euro voor de waterschapsverkiezingen die één keer per 4 jaar wordt gehouden. Dit saldo storten we 3 jaar in de egalisatiereserve en onttrekken we in het jaar van de verkiezing (2027).	62.000
2	Verkiezingen	Toevoeging reserve	Het positieve resultaat van 2024 wordt veroorzaakt door lagere personele kosten, omdat de formatie van het kernteam niet het hele jaar volledig gevuld was en de kosten van de Europees parlement verkiezing lager waren dan de standaard begroting voor een verkiezing. Wij stellen voor om dit positieve resultaat van 0,2 miljoen euro, conform de spelregels, in de egalisatiereserve te storten om te onttrekken bij een andere verkiezingen.	202.000
3	POK-middelen (versterken 2e lijns klachtbehandeling)	Overheveling	De POK-middelen voor een Robuuste Rechtsbescherming (waar de Ombudsman uit gedekt wordt) zijn toegekend tot en met 2027. Om te kunnen beoordelen of en hoe de toekenning van de middelen na 2027 kan worden voortgezet is door de fondsbeheerders als voorwaarde gesteld dat uiterlijk in 2027 een evaluatie van de inzet van de middelen is afgerond. Dit kan leiden tot het stopzetten van het budget, een herziening of een aanpassing in de verdeling. Hiermee zijn deze middelen dus incidenteel tot en met 2027 en niet structureel.	128.000

4	Storting RBW	Toevoeging reserve	De onttrokken middelen uit de reserve betaalbaar wonen, die bestemd waren voor investeringen in de openbare ruimte ten behoeve van specifieke woningbouwprojecten, zijn niet geheel aangewend. Om de middelen te behouden voor deze specifieke woningbouwprojecten wordt voorgesteld om de overgebleven middelen terug te storten in de reserve.	800.000
5	Storting RRO	Toevoeging reserve	De werkelijke lasten voor de Reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten zijn lager dan begroot. Het verschil wordt verrekend met de bestemmingsreserve.	1.567.000
6	Wet Goed Verhuurderschap	Overheveling	Voor de implementatie en uitvoering van de Wet Goed Verhuurderschap zijn er incidenteel gelden via de meicirculaire 2023 toegekend. Per 1 juli 2024 is de wet uitgebreid met de Wet betaalbare huur waarmee de gemeente wettelijk verplichte bevoegdheden heeft gekregen om te handhaven op een te hoge huurprijs. Bij de besluitvorming van de Wet betaalbare huur is de startdatum van de handhaving uitgesteld naar 1 januari 2025. Hierdoor verschuiven werkzaamheden voor implementatie van de nieuwe regels naar 2025.	100.000

7	Bestuurlijke opdracht programmateam sociale huisvesting trede 4 vastgoed	Overheveling	Het programma realisatie sociale huisvesting is in april 2024 door de raad vastgesteld. Het uitvoeren van de daarin opgenomen acties, die meer binnen het bestaande (versnellen ervan) lagen, zijn meteen in uitvoering genomen. De acties hadden effect, maar brachten minder soelaas voor het structureel oplossen van het probleem. Daarom is ook door bestuurders verzocht (oktober 2025) verder te kijken, zoals naar het oprichten van een nieuwe woonentiteit. De concrete, verkennende offerte uitvraag is in november-december ontwikkeld, waardoor opdrachtverlening en uitvoering niet meer in 2024 mogelijk was. Dit budget betreft een budget voor de uitvoering van een bestuurlijke opdracht door VGU in trede 4 (vastgoed) van het programmateam sociale huisvesting. Deze bestuurlijke opdracht gaat in 2025 lopen.	50.000

8	Implementatie Omgevingswet Meicirculaire 2024	Overheveling	De Omgevingswet (Ow) is op 1 januari 2024 van kracht gegaan. Voor de invoering en implementatie van deze wet ontvangt de gemeente Utrecht al een aantal jaren incidentele middelen van het Rijk. Het betreft een doeluitkering voor de implementatie van Omgevingswet. Er zijn door gemeente Utrecht extra werkzaamheden te verrichten voor bijvoorbeeld de doorontwikkeling van de omgevingsvisie (voor 2027), de opgave om het tijdelijk omgevingsplan om te zetten naar het definitieve omgevingsplan (voor 2032) en het toetsen en verstrekken van de omgevingsvergunningen onder de nieuwe wet. In de meicirculaire 2024 voor de Omgevingswet is 0,968 miljoen euro door het rijk aan gemeente Utrecht.	968.000
9	Opbrengsten conversieregeling erfpacht 2017	Toevoeging reserve	Conform motie 2017/191 'Betaalbaar wonen' worden de opbrengsten van de Conversieregeling Erfpachten 2017 bestemd voor projecten die bijdragen aan betaalbaar wonen.	3.103.465

10	Toevoeging incidenteel btw-voordeel over voorgaande jaren aan reserve cameratoezicht	Toevoeging reserve	Op basis van het coalitieakkoord is het aantal flexibele camera's uitgebreid met 10. Hiervoor is echter geen dekking meegegeven. We zien nu dat de kosten voor het huren en verplaatsen van deze camera's niet binnen het huidige budget passen. De kosten voor het uitkijken van de camera's zijn ook veel hoger dan begroot. In 2024 is er wel een incidenteel voordeel van 0,308 miljoen euro, omdat de BTW over oude jaren nog kon worden teruggevraagd. We stellen voor om dit voordeel in de reserve te storten, zodat het beschikbaar blijft voor cameratoezicht. Na afronding van de aanbesteding in 2025, komen we met een voorstel voor de besteding van de reserve voor de komende jaren.	308.000
11	Regionale middelen aanpak dakloosheid	Overheveling	De gemeente Utrecht ontvangt als centrumgemeente middelen voor de regionale aanpak van dakloosheid. Met de regio zijn over deze middelen afspraken gemaakt over de meerjarige inzet. Deze kunnen niet worden nagekomen als de middelen niet worden toegekend.	1.472.000
12	Regionale middelen Living lab eerst een thuis	Overheveling	Utrecht heeft als centrumgemeente incidenteel middelen ontvangen voor de aanpak van dakloosheid. De middelen worden meerjarig ingezet. Het jaar van inzet hangt mede samen met de oplevering van woonprojecten. Inmiddels zijn alle middelen bestemd en toegekend aan aanbieders.	869.000

13	Middelen Beschermd wonen	Overheveling	De gemeente Utrecht ontvangt als centrumgemeente middelen voor de uitvoering van Beschermd wonen. Jaarlijks wordt er voor de middelen een werkbegroting opgesteld met de regio. Met de regio is afgesproken dat overschotten ten opzichte van deze begroting beschikbaar blijven voor inzet ten behoeve van de werkbegroting in het volgend jaar.	2.483.000
14	Arbeidsmarktregio Utrecht Midden	Overheveling	Dit is opgebouwd uit restant budget actieplan jeugdwerkloosheid (1.253.000) en het budget voor de Utrechtse Werktafel (521.000). Activiteiten worden vanaf 2025 uitgevoerd onder 1 vlag, nl de arbeidsmarktregio Utrecht Midden. Dit betreft budgetten die Utrecht als centrumgemeente voor de regio ontvangt.	1.774.000
15	Overhevelen investeringsbudget twee stedelijke Upcyclecentra	Overheveling	Ten behoeve van het succesvol afronden van de twee Upcyclecentra project is het noodzakelijk het overgebleven budget mee te nemen naar 2025. De werkelijke bouw van de eerste start begin 2025.	366.263

16	Aanpak inclusieve stagemarkt	Overheveling	Als gevolg van onder andere een lagere vaststelling van de subsidie mbo-uitvoeringsplan 2019-2023 (doordat door Corona de door de mbo's gemaakte kosten lager uitvielen dan gepland) en de meegevallen kosten voor offertes in het huidige mbo-uitvoeringsplan 2023-2026 is sprake van een onderbesteding. Omdat de aanpak inclusieve stagemarkt ook als onderdeel van het huidige mbo-uitvoeringsplan 2023-2026 nog doorloopt en enkele activiteiten uit de plannen 2019-2023 op dat onderwerp nog niet waren uitgevoerd als gepland (doordat de start van het 'uitvoeringsplan inclusieve stagemarkt' destijds was vertraagd en kosten van de projectleider zijn opgevangen binnen bestaande formatie i.p.v. op projectbudget) stellen we voor om het daaraan gekoppelde bedrag van het incidentele budget over te hevelen naar 2025.	90.000
17	Jongeren ontmoetingsplekken	Overheveling	In de gemeenteraadvergadering van 11 juli 2024, met kenmerk 12308782, werd incidenteel budget van 0,226 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het realiseren van een visie op jongerenontmoetingsplekken. In 2024 is echter slechts 0,005 miljoen euro van het budget gebruikt voor de uitvoering van een Quick Scan. Het resterende bedrag moet worden overgeheveld naar 2025, zodat de daadwerkelijke bouw van de jongerenontmoetingsplekken kan plaats vinden.	221.000

18	Gezond ouder worden	Overheveling	Het uitvoeringsprogramma ouderen wordt (naar verwachting) in maart 2025 door het college vastgesteld. Dat is iets later dan oorspronkelijk voorzien. Enkele activiteiten in het uitvoeringsprogramma, zoals “Het project Brief 60 jaar, regelen maar! (=werktitel)” was in 2024 nog niet klaar om te worden uitgevoerd en gaan we nu in 2025 uitvoeren (conform Uitvoeringsplan ouderen).	80.000
19	Leefstijl interventie	Overheveling	Het zwaartepunt van de activiteiten wordt in 2025 verwacht en de bestedingen van de incidentele coalitiemiddelen zijn niet gelijkelijk verdeeld over de coalitiejaren. Daar komt bij dat in 2024 incidentele rijksmiddelen (SPUK GALA en SPUK Lokale Preventie akkoorden) eerst aangewend zijn, voordat eigen coalitiemiddelen zijn gebruikt.	200.000
20	Schoollunches	Overheveling	Het eerste kwartaal van 2024 was voor een deel nodig voor planvorming (UVP GGUJ) - vastgesteld door college in maart 2024. De concrete uitvoering is daarmee pas later in het jaar gestart. Daarnaast is het subsidieplafond Gezond leren op school vastgesteld exclusief indexering van de middelen. Daarmee hebben we een lager bedrag aan subsidies kunnen verstrekken dan aan middelen beschikbaar was.	115.000
21	Project Modernisering Sekswerkbeleid	Overheveling	Het budget is voor de realisatie van de ambities van het college omtrent de modernisering van ons sekswerkbeleid, als beschreven in de raadsbrief d.d. 2 juni 2023.	180.000

22	Mentale Gezondheid	Overheveling	Uitvoeringsprogramma (UvP) is vertraagd door latere vaststellen nota Gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen' (zomer 2024). Daardoor is UvP Mentale gezondheid nog niet vastgesteld (voorzien Q1 2025). Dat betekent dat wij in 2024 nog niet alle middelen hebben kunnen inzetten conform UvP Mentale gezondheid. Vanwege karakter SPUK GALA en IZA (maar ook NPO gelden - nadere regel herstel en veerkracht) zijn afgelopen jaren veel projecten vanuit die dekkingsbronnen gefinancierd. Mentale gezondheid heeft veel raakvlakken met andere thema's. We willen daar een goede koppeling mee maken zodat er duurzame borging komt ook na afloop coalitiemiddelen, maar veel van die UvP's worden ook pas Q1 2025 vastgesteld.	145.000
23	Bruidschat Attleeplantsoen	Overheveling	In 2023 is er voor de school aan het Attleeplantsoen 39 een bruidsschat ontvangen voor het onderhoud van in totaal € 149.200. De bruidsschat is een afkoop van de vertrekkende school voor onderhoud. De school heeft de wettelijke verplichting om dit onderhoud uit te voeren. Van de bruidsschat is in 2023 en 2024 niets besteed, omdat vanwege efficiency overwegingen het onderhoud wordt meegenomen door de aannemers bij de renovatie van het pand. Deze renovatie start in 2025. Voorgesteld wordt om het restant over te hevelen naar 2025 voor de onderhoudskosten die nodig zijn om de betreffende pand qua onderhoud op niveau te brengen.	149.200

24	Ontrekking reserve Stadskantoor	Onttrekking reserve	De reserve stadskantoor is opgesteld ter dekking van het eigenaars- en gebruikersonderhoud van het stadskantoor. In 2024 is er voor 0,2,241 miljoen euro aan eigenaarsonderhoud uitgevoerd. Voorgesteld wordt om deze kosten te onttrekken uit de reserve Stadskantoor, conform het doel van deze reserve.	-2.241.312
25	Creatieve huisvesting	Overheveling	Als onderdeel van het coalitieakkoord is bij de VJN 2022 besloten om in de periode 2022-2026 in totaal 2,0 miljoen euro beschikbaar te stellen voor een instrumentarium voor betaalbare creatieve huisvesting. Het resterende budget van 2023 bedraagt 0,36 miljoen euro. Mede doordat de uitvoering van projecten vaak samenvalt met gemeentebrede gebiedsontwikkelingen en bezuinigingsopgaven, is het budget t/m 2024 niet volledig besteed. Daarnaast is er een onderbesteding op de nadere regel culturele broedplaatsen, die is in december 2023 voor het culturele veld opengesteld. Broedplaatsorganisaties kunnen via deze regel subsidie aanvragen voor het afdekken van de onrendabele top bij investeringen. In december 2024 heeft het college B&W het Uitvoeringsprogramma Huisvesting Culturele en Creatieve Sector 2025 – 2028 vastgesteld en gedeeld met de gemeenteraad. In dat uitvoeringsprogramma geven we verdere uitvoering aan de opdracht uit het coalitieakkoord om een instrumentarium te ontwikkelen voor betaalbare huisvesting voor de creatieve sector met een aantal concrete projecten. Inmiddels is duidelijk dat de geplande projecten geen onderdeel uitmaken van de bezuinigingen waarmee we o.a. kunnen inzetten op het realiseren van circa 2.500 m2 betaalbare creatieve werkruimte bij het Attleeplantsoen, 2.000 m2 betaalbare creatieve werkruimte in parkeergarage Paardenveld en 1200 à 2400 m2 in het gebied ‘Tussen de Rails’ en in de bovenstedelijke culturele voorziening Overvecht Centrum. De verwachting is dat o.a. met de uitvoering van deze projecten het budget volledig benut zal zijn.	358.000

26	Culturele stedelijke regiovorming	Overheveling	Dit betreft het resterende budget voor het project 'proeftuin Culturele stedelijke regiovorming'. Met de proeftuin Culturele Stedelijke Regio Utrecht halen synergie en schaalvoordeel uit samenwerking met provincie en gemeenten op het gebied van aanbod van werkruimte voor creatieve makers. Voor de uitvoering van de proeftuin stedelijke regio heeft het Rijk 0,3 miljoen euro beschikbaar gesteld in 2019. Deze bijdrage van Het Rijk is door de Provincie Utrecht, de gemeente Amersfoort en de Gemeente Utrecht gematcht met 0,2 miljoen euro (per overheid 0,067 miljoen euro). Inmiddels is de proeftuin afgerond. Met de resterende middelen willen de provincie, Amersfoort en Utrecht in 2025 de opbrengsten van de proeftuin verduurzamen in de regio. Dit doen we door het aanstellen van een regionale broedplaatsmakelaar en het continueren van de subsidie Culturele Broedplaats Stedelijke Regio Utrecht.	130.000

27	Nachtcultuur	Overheveling	Vanuit het coalitieakkoord is er vanaf 2024 ruim 0,1 miljoen euro beschikbaar voor nachtcultuur. Met bezuinigingen is besloten dit budget per 2027 stop te zetten. Één van de ambities uit de vastgesteld Nachtvisie (2022) is het opzetten van een subsidieregeling voor nachtcultuur, breed aan te vragen door makers en organisaties van nachtcultuur in de stad. Omdat de regeling pas laat in 2024 openging (december), is het budget uit 2024 niet geheel besteed. De regeling loopt t/m 31 december 2026. Zeker nu het budget voor nachtcultuur daarna stopt, is het belangrijk dat we de beschikbare middelen tot die tijd goed besteden, en deze subsidieregeling is een toegankelijke en laagdrempelige manier om de nachtsector van Utrecht breed te ondersteunen.	90.000
28	Gebuikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn	Toevoeging reserve	Bij de Voorjaarsnota 2015 is besloten om structureel 3,7 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de Culturele voorziening in Leidsche Rijn vanaf 2017. De onderbesteding 2024 bedraagt 0,35 miljoen euro. We stellen voor om 0,33 miljoen euro van dit resterende budget te doteren in de reserve gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn om de verwachte kosten voor de gebruikersinvesteringen van de exploitanten stichting Raum en DePlaatsmaker te kunnen financieren.	330.000

29	Fonds Stadsverfraaiing - Gedenken De Oost	Overheveling	In het collegevoorstel is besloten tot een onderzoek naar hoe het slavernij- en koloniale verleden in de Oost op een passende manier erkend en herdacht kan worden. Dit initiatief komt voort uit een verzoek van de Indische diaspora en richt zich op de vraag hoe Utrecht deze geschiedenis zichtbaar kan maken. Het doel is om een inclusieve en betekenisvolle invulling te vinden die recht doet aan de diverse verhalen en perspectieven. De resultaten van het onderzoek worden voor de zomer van 2025 verwacht. Op basis daarvan wordt besloten hoe Utrecht het beste invulling kan geven aan de erkenning en herdenking, zoals bijvoorbeeld een monument, educatieve programma's of andere initiatieven.	150.000
30	DUS-middelen ter dekking van organisatie ontwikkelprogramma	Overheveling	Het programma De Utrechtse standaard (DUS) loopt door in een organisatie ontwikkelprogramma. Evenals DUS is de inhoud van het programma in lijn met eerdere visitatierapporten, accountsverslagen en mede in het licht van een bestuurlijke opdracht. Het programma stond in 2024 in het teken van opstart, inrichting en plan van aanpak. In 2025 gaat het programma verder met de volgende fase, gericht op implementatie en realisatie. Incidentele middelen die vrijvallen vanuit het DUS-programma worden hiervoor ingezet om kosten te dekken.	930.000

31	Organisatieontwikkeling Ruimte (inclusief ruimte innovatieve aanpak)	Overheveling	Voor de organisatieontwikkeling Ruimte zijn er in 2024 en 2025 middelen vrijgemaakt. Via de pijlers sturing, structuur en leiderschap wordt er invulling gegeven aan de organisatieontwikkeling. De nieuwe structuur is geïmplementeerd, maar de transitie is nog niet afgerond. Voor deze afronding zijn de resterende middelen uit 2024 nodig.	786.944
32	Programma ''Optimale Basis 2024-2025	Overheveling	Er is goede voortgang geboekt in 2024. Tegelijkertijd is er door o.a. onderbezetting ook minder voortgang geboekt en is er geld over (0,230 miljoen euro). Gevolg is in 2025 meer is te realiseren dan bij de VJN 2024 verwacht. Het in 2025 beschikbare geld is daartoe niet toereikend. Speerpunten in 2025 zijn: management beter in positie te stellen om te sturen, verbeteren samenwerking met en dienstverlening aan het management, procesmanagement, verdere doorontwikkeling van het team, ontwikkelen dashboards en verbeteren kwaliteit van de administratie.	195.000
33	UBA-maatregel Serviceplen	Overheveling	In het najaar 2024 is binnen de eigen begroting eenmalig 0,1 miljoen euro beschikbaar gesteld om een voorinvestering te doen om efficiencyslag bij het Serviceplein te realiseren. Een deel is in 2024 gerealiseerd, het resterende deel is nodig in 2025.	78.000

34	Onttrekking Onderhoudsreserve VGU-F&H	Onttrekking reserve	Er zijn in 2024 onderhoudskosten gemaakt voor de meldkamer Stadskantoor. Conform de bestemming van de onderhoudsreserve wordt dit bedrag onttrokken aan de reserve ter dekking van de kosten.	-70.000
35	Programma SAP S4Hana	Overheveling	Via de 2e Bestuursrapportage 2024 is er € 6,7 miljoen euro voor het SAP 4Hana project beschikbaar geworden. Echter niet alle kosten zijn gerealiseerd en deze lopen nog door in 2025.	912.105
36	Programma Versterking Financiële Functie	Overheveling	Voor 2024 is incidenteel vanuit de VJN 0,2 miljoen euro toegekend voor de Versterking van de Financiële Functie. Een deel is in 2024 gerealiseerd, het resterende deel is nodig in 2025.	138.000
37	Taakapplicatie Juridische Zaken	Overheveling	Voor 2024 is vanuit de begroting van de bedrijfsvoering incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor een taakapplicatie Juridische Zaken. Het project loopt nog door in 2025.	200.000
38	Handhavingsdossier Binnenstad JZ	Overheveling	Bij de VJN 2024 is 0,654 miljoen euro toegekend voor het Handhavingsdossier JZ. En bij de 2e bestuursrapportage is er extra budget toegekend als majeure bijstelling 0,5 miljoen euro. Dit dossier is een complex dossier Een aantal juridische procedures zijn vertraagd. De kosten hiervan worden verwacht in 2025.	88.000
39	Overheadvierkant	Onttrekking reserve	Om de schommelingen binnen het overheadvierkant op te vangen wordt er een onttrekking gedaan conform begroting.	-128.000

40	PPMO-implementatie vertraagd	Overheveling	In 2024 heeft de gemeente (middels Europese Aanbesteding) software ingekocht ten behoeve van portfolio- en projectmanagement. Deze aanbesteding is gezamenlijk uitgezet door Werk & Inkomen, Stadsbedrijven, Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed. Dezelfde organisatieonderdelen houden zich onder leiderschap van (systeemeigenaar) PMB bezig met de implementatie van deze software. Het project is vertraagd. Hierdoor zijn niet alle gereserveerde middelen (van het incidentele budget) ingezet. Ten behoeve van het succesvol afronden van dit project is het noodzakelijk het overgebleven budget mee te nemen naar 2025. Er wordt door Fysiek domein ook een knelpunt voor de VJN ingediend. Bij dat knelpunt wordt rekening gehouden met dit B&D voorstel, het gaat dus niet dubbel.	350.000
41	Productiviteitsnorm 2025	Overheveling	Er is in 2024 een bedrag gereserveerd voor de kosten die samenhangen met de verruiming van verlofregelingen CAO. De verruiming is nog niet verwerkt in de productiviteitsnorm. Dit betekent dat er ook in 2025 extra kosten zullen worden gemaakt.	1.266.000

42	Implementatie Omgevingswet restant Decembercirculaire 2023	Overheveling	De Omgevingswet (Ow) is op 1 januari 2024 van kracht gegaan. Voor de invoering en implementatie van deze wet ontvangt de gemeente Utrecht al een aantal jaren incidentele middelen van het Rijk. Het betreft een doeluitkering voor de implementatie van Omgevingswet. Er zijn door gemeente Utrecht extra werkzaamheden te verrichten voor bijvoorbeeld de doorontwikkeling van de omgevingsvisie (voor 2027), de opgave om het tijdelijk omgevingsplan om te zetten naar het definitieve omgevingsplan (voor 2032) en het toetsen en verstrekken van de omgevingsvergunningen onder de nieuwe wet. Voorgesteld wordt om 0,877 miljoen over te hevelen naar 2025 om deze werkzaamheden te bekostigen.	877.500

Raadstoets jaarrekening 2024

eindversie

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

1. Opzet van de raadstoets

1. Opzet
2. Samenvatting
3. Doel Raadstoets
4. Opbouw programma Economie
5. Bevindingen Programma Economie
7. Wat heeft het gekost: Financiën en Reserves
8. Stand van zaken rekenkameronderzoek 2022
9. Verbonden partijen
10. Subsidies
11. Indicatoren
12. Welke aanvullende informatie is er?
13. Resultaten vergelijking andere gemeenten
14. Aanbevelingen

Bijlagen:

A: Beantwoording technische vragen 15 april 2025 en 9 mei 2025
B : Notulen gesprek raadsrapporteurs-ambtelijke organisatie 15 april 2025

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

2. Samenvatting raadstoets Economie

Algemeen beeld

Het programma Economie betreft circa 1,4 % van de nominale begroting (€ 27 miljoen op totaal van € 2 miljard) en maakt onderdeel uit van het begrotingsprogramma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

Scope

Scope van de raadstoets is het (deel)programma Economie met doelstelling werknemers/werkgelegenheid. We richten ons dus niet op doelstelling Circulair, Werken of participeren en inkomenszekerheid. Naast de inhoud van het programma hebben wij ook gekeken naar de stand van zaken van het rekenkameronderzoek uit 2022, verbonden partijen, subsidies en indicatoren

Gaat het goed en zijn de doelen behaald?

De voorgenomen activiteiten in de begroting 2024 van het (deel)programma Economie zijn in 2024 voor een belangrijk deel ook gerealiseerd. De jaarrekening is met name activiteitgericht opgesteld en geeft weinig inzicht in de mate waarin doelstellingen en effecten worden bereikt. In 2024 lag het accent op het opstellen van beleidskaders, in 2025 meer accent op de uitvoering. Op diverse punten is sprake van spanning, bijvoorbeeld rondom beperkt beschikbare ruimte voor (betaalbaar) werken, beperkt beschikbare arbeidscapaciteit, netcongestie etc. De markt heeft zijn eigen dynamiek en juist op plaatsen waar spanning optreedt probeert de gemeente Utrecht een rol te spelen. De verantwoording over de risico's kan consistenter plaatsvinden. Bezuinigingen vanaf 2026 leggen grote druk op het op niveau houden van ambities en dienstverlening.

In de volgende sheets zullen wij onze bevindingen en aanbevelingen verder uitwerken.

3. Doel raadstoets

- De centrale vraag van de raadstoets is:

  Wat is op hoofdlijnen het beeld van de gerealiseerde resultaten in relatie tot het voorgenomen beleid?

- Doel van de raadstoets:

  Het versterken van de controlerende taak van de gemeenteraad, waarbij raadsrapporteurs analyseren of ‘gedaan is wat is afgesproken’ door het beoordelen van de mate waarin de gestelde begrotingsdoelen behaald zijn op basis van een overzichtelijke presentatie van elementen uit de verantwoording (eventueel inclusief andere informatiebronnen).

- Uitvoering raadstoets

  De raadstoets bestaat uit het grondig doornemen van begroting, jaarrekening en gerelateerde beleidsdocumenten. Op basis hiervan zijn vragen voorbereid voor de ambtelijke organisatie. Deze zijn in een gesprek tussen de raadsrapporteurs en de ambtelijke organisatie beantwoord. We danken de ambtelijke organisatie voor de zorgvuldige wijze waarop de beantwoording heeft plaatsgevonden. De bevindingen vanuit de documentstudie en het gesprek met de ambtelijke organisatie worden samengevat in deze rapportage.

3. Doel raadstoets

Deelvragen

1. Wat zijn op hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen van het programma?
2. Welke doelen zijn er behaald?
3. Welke prestaties zijn er geleverd?
4. Wat heeft het gekost?
5. Welke aanvullende informatie/ onderzoeken zijn er?

De hoofdlijn van de bevindingen en aandachtspunten lichten wij toe in de volgende sheets.

4. Opbouw programma Economie

- Omvang Programma

  Het (deel)programma Economie heeft circa € 27,8 miljoen aan lasten. Alhoewel er bij het programma een negatief saldo is, levert de Utrechtse economie uiteraard wel inkomsten op. Deze zijn bijvoorbeeld te vinden bij het programma Financiën, onderdeel algemene middelen. Een voorbeeld hiervan is de Onroerende Zaakbelasting (OZB). In het programma Economie zelf zijn de baten € 0,6 miljoen. Dit programma is verantwoordelijk voor circa 1,4 % van de totale begroting.

- Omvang investeringen

  Er zijn geen investeringen gerelateerd aan dit programma

- Reserves

  De reserve Werken naar werk, de reserve toeristische stadspromotie, de reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU) en Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) zijn gerelateerd aan dit programma

- Risico's

  in de jaarrekening en begroting zijn risico's gedefinieerd rondom na-effecten coronapandemie, netcongestie, laagconjunctuur, krapte arbeidsmarkt, marktomstandigheden etc.

- Opbouw (deel)programma

  De doelstelling van dit programma is:
  Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad.

4 Opbouw activiteiten/onderwerpen (deel)programma Economie

Nieuwe activiteiten cf begroting 2024:
o.a. evaluatie hotel- en short staybeleid,
Voorbereiden van vergunnen standplaatsen per 1 oktober 2025,
opstellen beleidsnota arbeidsmarkt,
Actieagenda Utrechtse Economie 2023-2026,
Opstellen Beleidsnota werklocaties,
raadsmotie 234 tijdelijke horeca en culturele initiatieven

Afwijkend gerealiseerd t.o.v. begroting:
Kwetsbare winkelgebieden en aanpak Morgen Mooier Maken

Beëindigde activiteiten 2024
Omscholingsregeling, fonds mismatch, tegemoetkoming energiekosten, lokaal economisch fonds

Reguliere activiteiten/onderwerpen cf begroting 2024
Uitbreiding ambtelijke capaciteit t.b.v. basis op orde,
Evaluatie Regionale Economische Agenda,
Verkenning aankoop locaties door OMU,
Ondersteuning kwetsbare winkelgebieden,
Locatieprofielen evenementen,
Keurmerk Veilig Ondernemen,
Marktgroepen aanpak,
aanpak inclusieve arbeidsmarkt,
Uitvoering Meerjarenstrategie ROM 2023-2026,
Wijkontwikkeling via WOM,
Evaluatie ondernemersfonds,
programma's Start ups,
Utrecht International Centre, Regionaal Talentfonds (via reserve)

Gemeente Utrecht

6. Bevindingen programma Economie (1)

Nr.	Hoofdlijn bevindingen programma economie
1	**Voorgenomen activiteiten op hoofdlijnen gerealiseerd** De voorgenomen activiteiten in de begroting 2024 van het (deel)programma Economie zijn in 2024 voor een belangrijk deel ook gerealiseerd.
2	**Minder inzicht in bereiken doelstelling** In de verantwoording ligt het accent op welke acties in 2024 zijn uitgevoerd. Het antwoord op de vraag welk effect deze acties hebben op het bereiken van de doelstelling is in de jaarstukken niet te vinden. De doelstelling voor het programma "*Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad*" is niet gerealiseerd. De vraag is aan de orde of deze doelstelling realistisch en haalbaar is geformuleerd. Het kan gezien worden als een "stip op de horizon" Op dit moment zijn er geen heldere indicatoren waarmee in beeld kan worden gebracht of de doelstelling is bereikt of dat er stappen gezet zijn om de doelstelling te behalen.
3	**Spanning en knelpunten in het programma** Economisch gaat het goed in Utrecht, maar met betrekking tot het programma Economie is op diverse punten sprake van knelpunten: - schaarste aan ruimte voor (betaalbaar) werken terwijl de vraag groot is - krapte op de arbeidsmarkt - netcongestie - geopolitieke spanningen De markt heeft zijn eigen dynamiek. Juist op plaatsen waar spanning optreedt probeert de gemeente Utrecht een rol te spelen met interventies die de spanning verminderen. Door het (deels) ontbreken van integraal beleid over de programma's heen en door de structuur van de markt (bijvoorbeeld stijging bouwkosten en rente), is het voor de gemeente lastig om deze spanning te verminderen. Op bovenstaande punten gaan we in het vervolg nog dieper in.

6. Bevindingen programma Economie (2)

Nr.	Hoofdlijn bevindingen Programma Economie
4	**Verhouding tussen "nieuwe" en "oude" economie** In het economisch beleid van de achterliggende jaren is er veel aandacht voor nieuwe initiatieven (Nex, nieuwe stad etc.). Daarbij komt dat sectoren met theoretisch geschoolde medewerkers (IT, Finance) vanuit eigen kracht en dynamiek sterk groeien. Vanuit de gemeentelijke organisatie is aangegeven dat het van belang is om naast "de kopgroep", die zich nu al richt op maatschappelijke meerwaarde, ook aan de meer traditionele economie ("het brede peloton") voldoende aandacht te geven in het gemeentelijk beleid. De gemeente streeft ernaar dat de Utrechtse Economie een mix is van bedrijven met een verschillende typologie. Dat maakt de Utrechtse economie minder kwetsbaar voor tegenvallers binnen één bedrijfstak en zorgt ook voor diversiteit in de werkgelegenheid en daardoor blijft de stad goed functioneren. De vraag is wel hoe zich dit verhoudt tot de inzet met betrekking tot het aantrekken van bedrijven die passen bij het economisch profiel van Utrecht: "Heart of Health". Dit is bedoeld als profileringsspeerpunt t.b.v. focus en lobby als aanvulling op de brede basis van bedrijven.
5	**Beleidsnota's en integraliteit van beleid** In 2024/2025 zijn een belangrijk aantal beleidsdocumenten op het gebied van economie herijkt. Te noemen zijn de beleidsnota werklocaties (maart 2025 ter inzage), beleidsnota arbeidsmarktbeleid (raadsbesluit mei 2025), inclusieve arbeidsmarkt (Q2 2025), hotel- en short stay beleid. Op het gebied van retail/detailhandel (2012) en horeca (2018) en beleid op het gebied van logies heeft actualisatie niet plaatsgevonden. Op deze 3 onderwerpen ervaren ondernemers en de gemeente soms ook onduidelijkheid en tegenstrijdige regels (zoals de samenloop van hotel en horecavoorziening). Intern is er het voornemen om integraal met team EZ, VTH, Stadsbedrijven hier aan te gaan werken.

6. Bevindingen programma Economie (3)

Nr.	Hoofdlijn Bevindingen Programma Economie
6	**Risicobeheersing:** In de jaarrekening zijn risico's opgenomen. Bij de raadstoets constateren wij: • dat risico's in de jaarrekening 2024 niet synchroon lopen met de begroting 2024. Bijvoorbeeld. laagconjunctuur, krapte arbeidsmarkt, marktomstandigheden staan wel in begroting maar niet in de jaarrekening. • dat risico's in de actuele beleidstukken en voortgangsrapportages niet zijn doorvertaald in begroting en jaarrekening. In de voortgangsrapportage Actieagenda Utrechtse Economie pag. 27 is de volgende tekst opgenomen: Concluderend: De regio Utrecht heeft het beste ondernemersklimaat van de hele EU, maar deze toppositie staat onder forse druk. Er spelen meerdere uitdagingen tegelijk, zoals ruimtetekort, personeelstekort en netcongestie, die ontwikkelingen belemmeren. Deze uitdagingen (risico's dat beleidsdoelstellingen onder druk komen te staan), zijn m.u.v. netcongestie niet opgenomen in de begroting en jaarrekening
7	**Bezuinigingen** • De aangekondigde bezuinigingen in uitvoeringsbudget in 2025-2026 hebben forse impact op het programma Economie. Aangezien het werk met een klein team wordt uitgevoerd, moeten ambities afgeschaald worden en is er weinig ruimte voor nieuwe initiatieven of het innemen van een koploperpositie vanuit Utrecht. • Ambities zoals meer subsidiegeld voor doorontwikkeling maatschappelijke economie en fondsstorting ROM, inspelen op netcongestie, arbeidsproductiviteit, maatschappelijk relevant/duurzaam ondernemen en beter data- en relatiemanagement, strategisch vermogen moet binnen bestaande kaders worden uitgevoerd. Extra structureel budget van circa € 800K is geschrapt bij de UBA-maatregelen in de Voorjaarsnota 2025. • Het risico is aanwezig dat de ingezette ontwikkeling op basis van aanbevelingen rekenkameronderzoek een achteruitgang in de ontwikkeling laat zien en nieuwe initiatieven ongedaan worden gemaakt.

6. Bevindingen programma Economie (4)

Nr.	Hoofdlijn Bevindingen Programma Economie
8	**In programma weinig aandacht voor dienstverlening richting ondernemers** In de tekst van begroting en jaarrekening wordt weinig aandacht geschonken aan de dienstverlening richting ondernemers. In de raadstoets is hier verder navraag naar gedaan. Dienstverlening richting ondernemers vindt op verschillende manieren plaats: * Hulp aan bedrijven die zich willen vestigen binnen de gemeente. * Hulp aan ondernemers in de binnenstad over initiatieven die niet via vergunning lopen * Hulp via Ondernemer Centraal voor dienstverlening m.b.t. weerbaarheid/wendbaarheid * Dienstverlening via partijen die de gemeente ondersteunt, zoals de ROM. De ambtelijke organisatie geeft aan dat de dienstverlening van de gemeente over het algemeen wordt gewaardeerd. In het kader van deze raadstoets concluderen wij dat het goed is dat deze dienstverlening er is, maar dat er gezien de beperkte capaciteit het nu niet helder is op welke dienstverlening écht ingezet wordt en om welke reden.
9	**Ondernemersfonds (OfU)** Het Ondernemersfonds is een belangrijke geldstroom binnen het programma Economie. We merken hierover het volgende op: *In december 2023 heeft de evaluatie plaatsgevonden: evaluatie Ondernemersfonds. *Het betreft een onafhankelijke stichting die wordt gefinancierd vanuit opslag van circa 11% vanuit OZB niet-woningen. Deze opslag loopt via de gemeentelijke begroting, waarna het bedrag in zijn geheel via een subsidie ter beschikking gesteld wordt aan het OfU en in het fonds wordt gestort voor herverdeling van de subsidie door het OfU ten behoeve van de organisaties, verenigingen en ondernemers die de opslag OZB niet-woningen hebben afgedragen. *Monitoring vanuit gemeente vindt op afstand plaats, via jaarstukken, ambtelijk en bestuurlijk overleg *Gemeente heeft geen directe invloed/zeggenschap op besteding gelet op bepalingen in de subsidiebeschikking Vervolg 9 op volgende pagina.

6. Bevindingen programma Economie (5)

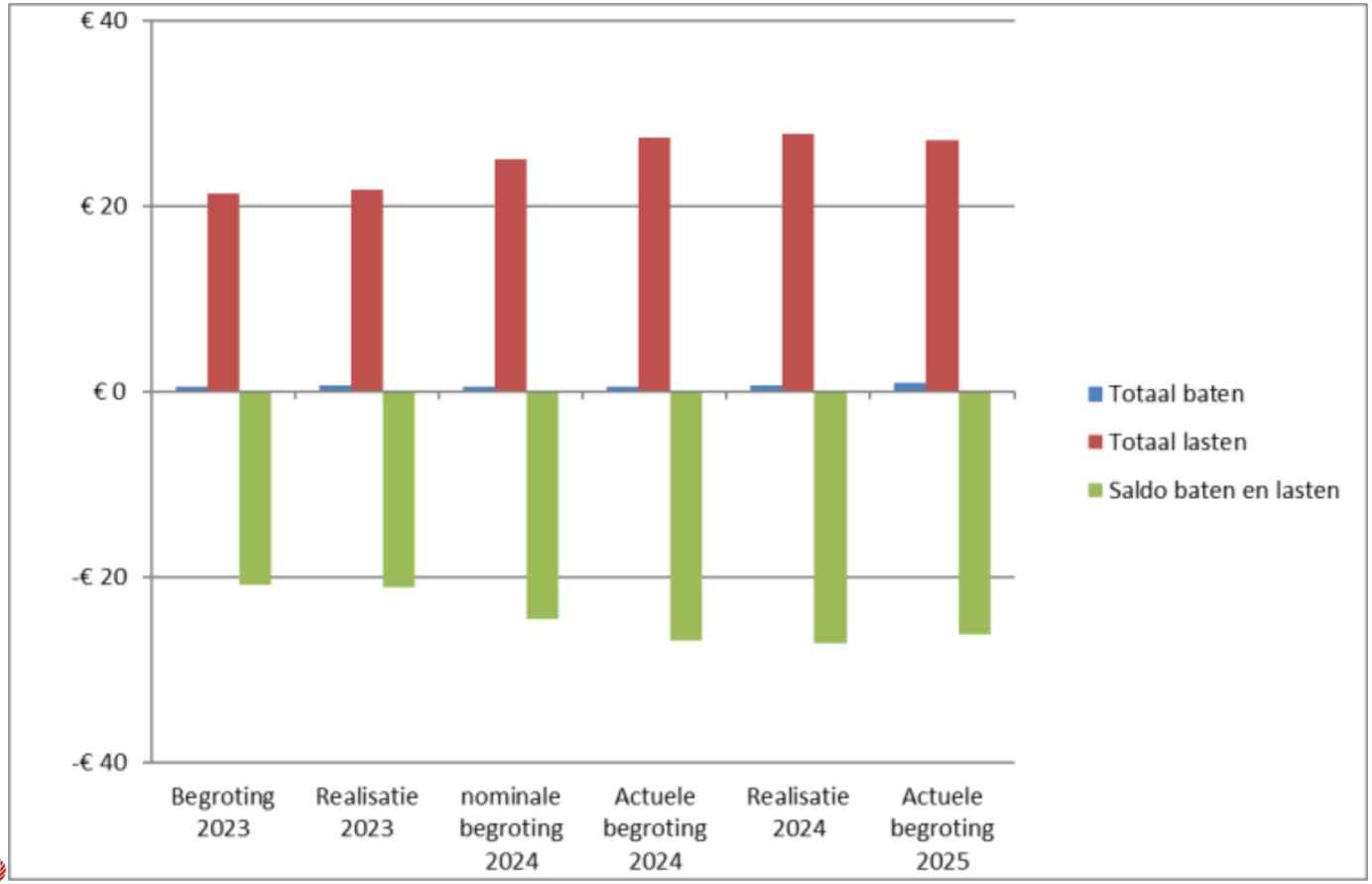
Nr.	Hoofdlijn Bevindingen Programma Economie
	Vervolg 9 *In uitvoeringsovereenkomst is wel opgenomen dat activiteiten niet in strijd mogen zijn met gemeentelijk beleid. * Gemeente draagt via eigen panden (niet-woningen) in bepaald gebied ook bij aan ondernemersfonds voor een bedrag van circa € 100k. Vanuit het onderzoek is aangegeven dat ook hier geen directe sturing gegeven wordt maar dat er wel inspraak is via de gebruikelijke overlegorganen
10	**Balans inwoners-arbeidsmarkt staat onder druk** * Belangrijk onderdeel van de doelstelling is dat de vraag naar en het aanbod van -werknemers in balans is. Dat is nu nadrukkelijk niet het geval. * beschikbaarheid van voorzieningen als kraamzorg, kinderopvang, onderwijs en ouderenzorg is door krapte op arbeidsmarkt niet vanzelfsprekend. * door tekort aan werknemers kunnen transities (o.a. energie) vertraging oplopen. * te weinig beschikbare werknemers heeft negatieve impact op vestigings- en investeringsklimaat * wanneer een gemeente gezond wil groeien, moet het aantal banen ongeveer een gelijke trend volgen met de groei van het aantal inwoners. De ambtelijke organisatie heeft aangegeven dat Utrecht de komende jaren groeit met circa 100.000 inwoners en het aantal banen dan met circa 70.000 extra banen zou moet groeien. De getallen zijn ontleend aan een onderzoek van de Stec Groep t.b.v. Ruimtelijke Strategie Utrecht. Het is voor de raadsrapporteurs niet duidelijk hoe deze verhouding tussen inwoners en banen verder is onderbouwd.
11	**Subsidie winkelgebieden** De regeling subsidie winkelgebieden is eind 2024 afgelopen en het beschikbare subsidiebedrag ad € 91.000 is in totaliteit besteed. De verantwoordelijkheid om de aantrekkelijkheid van de winkelcentra te verbeteren ligt nu bij het winkelgebied zelf, waarbij via het ondernemersfonds, initiatievenfonds en Keurmerk Veilig Ondernemen mogelijkheden

6. Bevindingen programma Economie (6)

Nr.	Hoofdlijn Bevindingen Programma Economie
12	**Krapte in ruimte voor werk** *** Kantoren:** Utrecht is een aantrekkelijke kantorenstad en zeer gewild bij werkgevers. Omdat nieuwbouw momenteel (door bouwkosten, renteschommeling en netcongestie) zeer complex is, kiezen huurders op dit moment massaal voor bestaande gerenoveerde panden. De trek naar de stad en daarbinnen naar de beste locaties leidt tot schaarste in het beschikbare aanbod en leegstandscijfers ver onder het frictieniveau. *** Bedrijventerreinen:** Er is disbalans in kwantiteit (74 ha tekort tot 2040) en kwaliteit (specifieke vraag en aanbod). Er zijn nauwelijks meer kavels uitgeefbaar, er is een heel kleine leegstand% van 1,6% terwijl door de ambtelijke organisatie 5% leegstand als “gezond” wordt aangemerkt om voldoende doorstroom mogelijk te maken. Er is ook sprake van verdringing op de markt door kapitaalskrachtige bedrijven mede veroorzaakt door hoge grondprijzen die voor bepaalde sectoren onbetaalbaar zijn. Gemeente probeert via beleidskaders, omgevingsplannen, uitgifte bedrijfskavels bij te sturen.
13	**Integratie economie met andere beleidsvelden** Het programma / team Economie stuurt actief op integrale aanpak, mede ook omdat er bij Economie een beperkte capaciteit aanwezig is. Afdelingen waar nauw mee wordt samengewerkt zijn: t.b.v. werklocaties: cultuur en maatschappelijk vastgoed t.b.v. arbeidsmarkt: Onderwijs, Werk en Inkomen, maatschappelijke ontwikkeling, energie, volksgezondheid t.b.v. bereikbaarheid: mobiliteit Daarnaast inbreng vanuit economie bij circulair, innovatie en diverse gebiedsontwikkelingen.

7. Wat heeft het gekost? (1)

Programma Economie doelstelling 1 in totaal in de periode 2023-2025:

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

7. Wat heeft het gekost? (2)

	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Baten	469	453	586
Lasten	25.004	27.407	27.794
Saldo	-/- 24.534	-/- 26.954	-/- 27.208
Toev. Reserves		4.000	4.000
Totaal	-/- 24.534	-/- 30.954	-/- 31.208

Totaalbeeld

- De baten in dit programma (circa € 0,6 miljoen) betreffen hoofdzakelijk bijdragen aan het International Center vanuit provincie, gemeente Amersfoort, Universiteit Utrecht,en partners en bedrijven in de stad.
- De lasten in dit programma (circa € 27,8 miljoen) betreffen o.a. bijdrage ondernemersfonds (€ 14,8 mln) overige subsidies, bijdragen aan verbonden partijen (o.a. ROM € 1,1 mln). Daarnaast salariskosten ambtelijke organisatie en toerekening overhead
- Alhoewel er bij het programma een negatief saldo is, levert de Utrechtse economie uiteraard wel inkomsten op. Deze zijn bijvoorbeeld te vinden bij het programma Financiën, onderdeel algemene middelen. Een voorbeeld hiervan is de Onroerende Zaakbelasting (OZB).
- De baten zijn grotendeels in lijn met de actuele begroting en afdoende verklaard. Uit het onderliggende detailoverzicht uit de financiële administratie blijken er wel meerdere (technische) mutaties zowel positief als negatief, die elkaar opheffen.
- De ambtelijke organisatie heeft toegelicht dat de (interne) budgetopzet en interne verrekenmethodes het achterliggende jaar in beweging zijn geweest.

7. Wat heeft het gekost? (3)

Reserves

De mutaties op de reserves in relatie tot dit programma laten het volgende beeld zien:

	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Onttrekking reserves	0	0	0
Toevoeging reserves	0	€ 4 mln	€ 4 mln
Saldo	0	-/- € 4 mln	-/- € 4 mln

- In het programma in de begroting en jaarrekening is niet duidelijk op welke reserves deze toevoegingen en onttrekkingen betrekking hebben en welke doelstelling hierdoor worden geraakt.
- Gedurende het jaar wordt de raad via de bestuursrapportages geïnformeerd over financiële mutaties. Er is op het gebied van de vorming en inzet van de reserves een belangrijk verschil tussen de oorspronkelijk vastgestelde begroting en de actuele begroting (na bijstellingen). Voor de raad is het belangrijk om ook voldoende aandacht te besteden aan de bijstellingen van de begroting die in de 1e en 2e bestuursrapportage worden voorgelegd.
- De € 4 mln bestaat uit:
  * Economische ontwikkeling ad € 1,2 mln : reserve Werken naar werk. In de voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor de reserve Werken naar werk en vervolgens bij de 2e bestuursrapportage toegevoegd aan de reserve t.b.v. Regionaal Talentfonds.
  * Economische promotie ad € 2,8 mln: reserve OMU. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn middelen toegekend voor het verdichten en verduurzamen van bedrijventerreinen via de OMU. De middelen zijn gestort in de reserve om in te zetten voor dit doel.

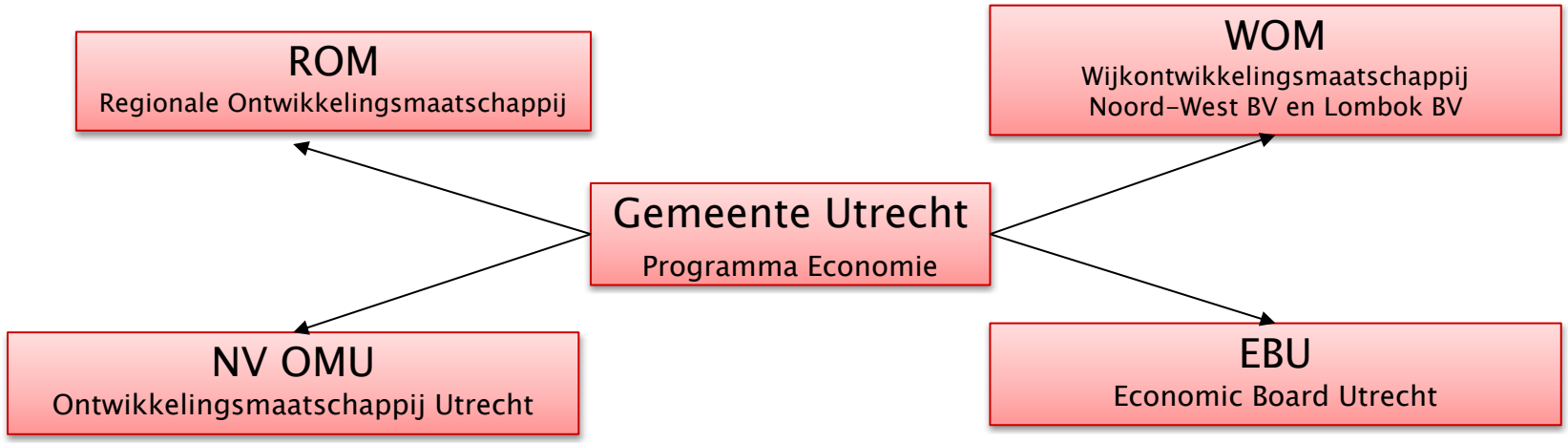
8. Stand van zaken Rekenkameronderzoek 2022 (1)

Nr.	Hoofdlijn Bevindingen s.v.z. Rekenkameronderzoek 2022
1	**Rekenkameronderzoek 2022 Economie** In 2022 is het rekenkamerrapport 2022 Economie verschenen. Effectiviteit_economisch_beleid. Bijbehorend raadsvoorstel 20220202_Raadsvoorstel_De_balans_opmaken.pdf Hierin zijn ook een aantal aanbevelingen gedaan rondom verantwoording, doelstellingen , inzicht, indicatoren etc. . Op 5 juli 2022 ontving de gemeenteraad de raadsbrief Plan van Aanpak. En op 6 september 2022 is daar door de rekenkamer op gereageerd. Rekenkamerbrief Plan van Aanpak rapport De Balans Opmaken
2	**Hoofdlijn stand van zaken aanbevelingen** De basis is versterkt o.a. ten aanzien van relatiemanagement, datamanagement en uitvoeringskracht. Daarnaast zijn enkele beleidskaders geactualiseerd. Verdere doorontwikkeling, uitbreiding en inbedding is nog nodig om de basis echt structureel op orde te brengen. Door het lopende bezuinigingstraject is hier wel zorg over. Het risico is dat bij minder beschikbaar budget er weer een achteruitgang in de ontwikkeling te zien zal zijn.
3	**Stand van zaken per aanbeveling** zie volgende pagina

8. Stand van zaken Rekenkameronderzoek 2022 (2)

Nr.	Aanbeveling		Toelichting
1	Een samenhangend overzicht op te stellen van de gemeentelijke inzet.		Actieagenda en jaarlijkse voortgangsrapportage
2	Concrete en voor de gemeenteraad controleerbare doelen op te stellen (..)		Zie 1, de doelen zijn al wel in beleidsnota's opgenomen, maar nog niet vertaald in de P&C cyclus (o.a. begroting)
3	Meer inzicht te bieden in de besteding van tijd en geld aan de opgave		Zie 1, specifiek monitoring; wordt ook aan gewerkt via jaarplan vanaf 2026
4	Te evalueren of genomen maatregelen en ingezette instrumenten effectief zijn, t.b.v. keuzes voor de toekomst		Meerdere beleidsinstrumenten en maatregelen zijn geëvalueerd en op basis daarvan zijn keuzes gemaakt voor de toekomst. Het betreft o.a. evaluaties van: OfU, WOM's, omscholingsregeling, LEF, energie-compensatieregeling etc.
5	Het gebruik van informatie over de economie te structureren (…) t.b.v. beleidskeuzes, monitoring, evaluatie en verantwoording		Er is geïnvesteerd in terugkerend economisch onderzoek en datamanagement. Paragraaf Economie in de Utrecht Monitor is uitgebreid. Daarnaast geeft NEx-meting een beeld van de staat van de stad
6	De verbinding binnen en buiten de opgave te verbeteren (…) t.b.v. meer inzicht in de ontwikkelingen en helder economisch profiel.		Er is geïnvesteerd in relatiebeheer met interne en externe stakeholders. Beleidsnota's afgestemd, jaarlijks event over de nieuwe economie voor ondernemers en onze samenwerkingspartners. Met de EBU en Utrecht Marketing profiel aangescherpt naar Utrecht, Heart of Health. Accountmanagement moet gemeentebreed worden opgepakt en relatiebeheer (binnen programma Economie) blijft een aandachtspunt

9. Verbonden / gerelateerde partijen

Nr.	Hoofdlijn bevindingen verbonden partijen
1	**Bestuurlijk en financieel belang** Bij verbonden partijen is er sprake van een bestuurlijk en financieel belang. Dit is aan de orde bij ROM en WOM. Bij NV OMU en EBU is er formeel juridisch gezien geen bestuurlijk belang, hier is sprake van een subsidierelatie. Het EBU maakt nu nog onderdeel uit van het programma “Betrouwbare Overheid” maar wordt binnenkort overgeheveld naar het programma Economie.

9. Verbonden Partijen (2)

Nr.	Hoofdlijn Bevindingen Verbonden partijen
2	**Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)** * Deze organisatie levert een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van de economische agenda. De instrumenten om hieraan sturing te geven zijn in opzet aanwezig (jaarplan, voortgangsrapportages, jaarverslag). De rol van de raad bij deze sturingsmomenten is tot op heden beperkt geweest tot de inbreng voor de meerjarenstrategie. * De ROM beschikt over fondskapitaal waarmee (o.b.v. co-financiering) wordt geparticipeerd in start-ups. Doelstelling is dat het een revolverend fonds is waarbij fondskapitaal weer wordt teruggestort als het bedrijf succesvol is gegroeid, zodat het geld weer bij nieuwe participaties kan worden ingezet. Gelet op de beperkte bestaan van de ROM (5 jaar actief) is er nog geen sprake van een revolverend karakter. * In het kader van de bezuinigingen is er vanaf 2026 sprake van een gedeeltelijke afbouw van de exploitatiebijdrage.
3	**Ambtenaren op persoonlijke titel in Raad van Commissarissen.** Bij WOM Lombok en WOM Noordwest zitten ambtenaren op persoonlijke titel in de RvC. Zij worden door de gemeente Utrecht voorgedragen en benoemd. Bij beëindiging van dienstverband zouden ambtenaren formeel RvC lid kunnen blijven. De gemeente vindt het aanblijven van RvC leden na beëindiging dienstverband terecht onwenselijk en wijst in goed overleg een ander RvC lid aan. Een goede scheiding van rollen en verantwoordelijkheden is van groot belang. De gemeente volgt hier de handreiking van het ministerie van BZK. Bij de lopende actualisatie van de nota Verbonden partijen wordt het beleid rondom benoeming van ambtenaren op toezichthoudende functies heroverwogen, omdat onderkend wordt dat hier risico's mee gepaard gaan.
4	**Beperkt inzicht** In de jaarrekening wordt een overzicht gegeven van de verbonden partijen, maar in de feitelijke doelen/activiteiten in het betreffende jaar, de ontwikkelingen, risico's, begrote en werkelijke geldstromen etc. wordt niet of nauwelijks inzicht geven. Daarom is het voor de raad moeilijk om hierop te sturen via de P&C cyclus.

10. Subsidies

Nr.	Hoofdlijn Bevindingen Subsidies
1	**Goed inzicht in subsidiestromen per programma** Het is positief dat de jaarrekening inzicht geeft in de subsidie-relaties per programma inclusief de begrote en werkelijke subsidiestroom
2	**Toetsing of subsidies bijdragen aan doelstellingen beleid** Het is bij subsidies van belang dat activiteiten daadwerkelijk bijdragen aan de doelstelling van voldoende toekomstige werknemers en werkgelegenheid. Subsidie-aanvragen worden hier ambtelijk op getoetst en de kaders zijn opgenomen in verschillende subsidieregels. Er is sprake van 4-ogenprincipe door 2 beleidsadviseurs. Bij subsidies in het programma Economie is er een verhoogd risico op staatssteun (gelet op mogelijke invloed concurrentiepositie bedrijven). Hiervoor is een specifiek juridisch team wat staatssteuntoetsen uitvoert.
3	**Subsidie ondernemersfonds** De belangrijkste subsidie betreft het Ondernemersfonds (begroting € 12,4 mln, realisatie € 14,8 mln, overschrijding € 2,4 mln). Aanvragen voor het Ondernemersfonds worden door de stichting OfU en haar bestuur getoetst op vooraf vastgestelde kaders en of deze bijdrage aan de economische vitaliteit van de stad. Het verschil tussen het begrote en gerealiseerde bedrag voor OfU heeft te maken met een nacalculatie die plaatsvindt op basis van de werkelijke ontvangen OZB-inkomsten niet-wonen (bij begroting prognose, later wordt OZB definitief vastgesteld). Dit komt niet ten laste van de begroting van de gemeente Utrecht. Zie verdere toelichting ondernemersfonds paragraaf 6 nr. 9)

11. Indicatoren

Nr.	Hoofdlijn bevindingen indicatoren
1	**Indicatoren in de jaarrekening 2024** De indicatoren in de jaarrekening 2024 laten het volgende zien: • Het aantal banen in 2024 is met circa 14.000 toegenomen. Vanaf 2020 zijn er in Utrecht meer banen dan beroepsbevolking (15-75 jaar) • Het aantal bedrijfsvestigingen in 2024 (58.380 vestigingen) steeg met 5%. In deze vestigingen zijn ook de vestiging met 1 werkzame persoon (ZZP-er) opgenomen. • De netto arbeidsparticipatie is in de periode 2022-2024 stabiel op circa 77%
2	**Noodzaak voor nieuwe indicatoren** De huidige indicatoren in de begroting en jaarrekening geven niet tot nauwelijks inzicht in het bereiken van de doelstellingen in het programma Economie. In 2025 worden relatief veel beleidsnota's geactualiseerd, waarbij ook nieuwe indicatoren zijn geformuleerd. Het is belangrijk dat de belangrijkste indicatoren een plaats krijgen in de P&C documenten van de gemeente, zodat de ontwikkeling jaarlijks gevolgd kan worden. Daarnaast is het van belang, gelet op de spanning op arbeidsmarkt en de lange termijndoelstelling van de gemeente, dat er een goed onderbouwde doelstelling en indicator wordt ontwikkeld ten aanzien van de verhouding tussen groei van inwoners en groei van banen.
3	**Geen indicator over ervaring/tevredenheid van ondernemers** Er wordt weinig meting gedaan naar de ervaringen vanuit ondernemers met de gemeente Utrecht en de tevredenheid over de dienstverlening inzake economie. Het meest recente onderzoek hiernaar, betreft het rekenkamerrapport uit 2021-2022 waarbij ondernemers in dat onderzoek werden bevraagd hoe ze naar de gemeente als geheel kijken.

12. Welke aanvullende informatie is er?

Relevante beleidskaders (link naar beleidsdocumenten)

- Regionale Economische Agenda Utrecht 2020-2027
- Beleid tijdelijk verblijf (short stay) en bijstelling hotels
- Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018
- City Deal Health Hub
- Perspectief Toerisme 2020 - Live like a local
- Bedrijventerreinenstrategie Utrecht 2012
- Ontwikkelingskader detailhandel
- Hotelnota
- Raadsvoorstel Beleidsnota Arbeidsmarkt.pdf (2025)
- Werklocaties: Nieuw beleid voor plekken voor werk | gemeente Utrecht (2025)

Relevante raadsbrieven / monitors

- (Raadsbrief Voortgangsrapportage Actieagenda Utrechtse economie - U-reka Gemeente Utrecht).
- Evaluatie ondernemersfonds (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- www.waarstaatjegemeente.nl en specifiek Dashboard - Gemeentefinanciën - Utrecht

Voor verdere achterliggende stukken verwijzen wij naar de tekst van het programma Economie in de jaarstukken 2024

13. Resultaten vergelijking andere gemeenten

Nr.	Hoofdlijn bevindingen vergelijking andere gemeenten
1	Utrecht lijkt relatief weinig uit te geven voor het deelprogramma Economie. Via www.waarstaatjegemeente.nl en specifiek Dashboard – Gemeentefinanciën – Utrecht zien we het volgende beeld: (Utrecht € 78 per inwoner per jaar, gemiddeld € 88 per inwoner per jaar) **Lasten (voor mutatie reserves)** - Utrecht, € per inwoner Bestuur | Veiligheid | Verkeer & vervoer | Economie Utrecht | 792 | 202 | 375 | 78 Nederland | 738 | 146 | 270 | 88 Voor de G4 gemeenten (Grootteklasse > 300.000 inwoners) liggen de uitgaven voor economie per inwoner nog substantieel hoger op € 163 per inwoner in 2024. Utrecht blijft daar met € 78 per inwoner dus ver op achter.
2	**Verschillen met andere gemeenten** -Soms andere accenten t.a.v. sectoren die gestimuleerd worden -Andere accenten in dienstverlening: Utrecht heeft relatiebeheer voor bedrijven niet afzonderlijk georganiseerd, maar gecombineerd met inhoudelijk beleidsadviseurs -Andere G4 gemeenten hebben meer middelen hebben om te investeren in bijv. hun Regionale Ontwikkelingsmaatschappij of specifieke subsidieregelingen voor innovatie. -Utrecht werkt intern meer samen met organisatie-onderdelen bijv. met W&I t.a.v. ondernemersdienstverlening (OC).

14. Aanbevelingen (1)

1. **Geef in jaarrekening meer inzicht in het bereiken van de doelstelling in plaats van alleen op activiteiten te rapporteren.**
   In de verantwoording ligt het accent op welke acties in 2024 zijn uitgevoerd. Het jaarrekeningformat is activiteit-gericht opgesteld. Het is lastig om te zien welk effect deze acties hebben op het bereik van de doelstelling. Daarbij komt in het programma ook de spanning die er is op arbeidsmarkt en bedrijvenlocaties minder naar voren.

2. **Besteed in beleidstukken rondom Economie en P&C documenten meer aandacht aan de verhouding tussen "nieuwe" en "oude" economie en ontwikkel hiervoor een indicator**
   In het economisch beleid van de achterliggende jaren is er veel aandacht voor nieuwe initiatieven (Nex, nieuwe stad etc.). Het is van belang om inzicht te behouden in de ontwikkeling van zowel nieuwe initiatieven als in ontwikkelingen in de meer traditionele economie.

3. **Maak in overleg met de raad een expliciete afweging rondom de actualisatie van oudere beleidsdocumenten rondom retail/detailhandel en horeca. Besteed in de verdere actualisatie aandacht aan integraliteit van beleid en diversiteit van de verschillende delen/wijken van de stad**
   In 2024/2025 zijn een belangrijk aantal beleidsdocumenten op het gebied van economie herijkt. (beleidsnota werklocaties, beleidsnota arbeidsmarktbeleid, inclusieve arbeidsmarkt. Op het gebied van retail/detailhandel (2012) en horeca (2018) en beleid op het gebied van logies heeft actualisatie nog niet plaatsgevonden. Op deze onderdelen ervaren ondernemers en de gemeente tegenstrijdige regels. Daarnaast kan in deze beleidsdocumenten onderscheid gemaakt worden naar de verschillende delen/wijken van de stad (bijv. de binnenstad is anders dan Overvecht).

14. Aanbevelingen (2)

4. **Risico-beheersing**
   Actualiseer de risico-inventarisatie in de begroting op basis van de risico's en uitdagingen (ruimtetekort, personeelstekort, netcongestie etc.) die in recente beleidsdocumenten/monitors aan de orde komen en laat de risico's in de jaarrekening synchroon lopen met de risico-inventarisatie in de begroting.

5. **Maak een impactanalyse van de bezuinigingen op het programma Economie**
   Maak als onderdeel van de bezuinigingsopgave 2025-2026 een impactanalyse om verdere keuzes rondom een evenwichtig economisch beleid te waarborgen, waarbij de "basis op orde-ambitie" in stand blijft, er aandacht is voor de verhouding tussen "nieuwe" en "oude" economie, de verhouding tussen groei van inwoners en arbeidsmarkt en daarnaast voldoende aandacht besteed kan blijven worden aan knelpunten in bedrijfshuisvesting en winkelgebieden.

6. **Ontwikkel een lange-termijn strategie om groei inwoners en arbeidsmarkt met elkaar in balans te houden**
   De ambtelijke organisatie geeft aan (op basis van eerder onderzoek t.b.v. Ruimtelijke Strategie Utrecht) dat Utrecht de komende jaren groeit met circa 100.000 inwoners en dat de stad met circa 70.000 extra banen moet groeien. Gelet op aanwezige knelpunten en risico's is dit een ambitieuze opgave. Het opstellen van een lange termijn strategie, met een goede onderbouwing van cijfers en gebaseerd op een integrale programma-overstijgende aanpak is hierbij een belangrijk hulpmiddel

14. Aanbevelingen (3)

7. Besteed in programma Economie meer aandacht aan de dienstverlening richting ondernemers
De dienstverlening aan ondernemers is een belangrijke activiteit in het programma Economie, maar blijft nu onderbelicht in de begroting en jaarrekening. Het is niet helder op welke punten (bijv. sectoren of groepen ondernemers) gefocust wordt.

8. Vergroot het inzicht in de verbonden partijen per programma
In de jaarrekening wordt een overzicht gegeven van de verbonden partijen, maar in de feitelijke activiteiten in het betreffende jaar, de ontwikkelingen, risico's, begrote en werkelijke geldstromen etc. wordt niet of nauwelijks inzicht geven. Daarom is het voor de raad moeilijk om hierop te sturen via de P&C cyclus

9. Inzicht in mutaties reserves
Geef per programma inzicht gegeven in toevoegingen en onttrekkingen t.a.v. reserves en maak inzichtelijk op welke reserves en op welke doelstelling dit betrekking heeft

10. Ontwikkel een nieuwe set aan indicatoren die die aansluit op de beleidsdoelstellingen
De huidige indicatoren in de begroting en jaarrekening geven niet tot nauwelijks inzicht in het bereiken van de doelstellingen in het programma Economie. In 2025 worden relatief veel beleidsnota's geactualiseerd, waarbij ook nieuwe indicatoren zijn geformuleerd. Het is belangrijk dat de belangrijkste indicatoren een plaats krijgen in de P&C documenten, zodat de ontwikkeling jaarlijks gevolgd kan worden. Geef specifiek aandacht aan een indicator die de tevredenheid over dienstverlening aan ondernemers in beeld brengt.

Bijlagen

Bijlagen raadstoets Economie 2024

1. Beantwoording technische vragen ambtelijke organisatie 15 april en aanvulling 9 mei
2. Notulen gesprek raadsrapporteurs-ambtelijke organisatie 15 april 2025

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Bijlage 1: Beantwoording gestelde technische vragen raadstoets

Er zijn veel vragen gesteld en deze zijn via een schriftelijke beantwoording en mondelinge toelichting op 15 april 2025 adequaat beantwoord. De aanvullende vragen zijn op 9 mei beantwoord.

Bijlage 2: Notulen 15 april 2025

Notulen gesprek raadsrapporteurs met ambtelijke organisatie.

Vragenlijst Raadstoets Economie 2024

Technische vragen Raadstoets Economie t.b.v. gesprek Ambtelijke Organisatie t.b.v. 15 april 2025

Deelnemers gesprek vanuit raad/griffie:

Rachel Heijne	Raadslid
Sjaak van Bemmel	Raadslid
Mariam Al-Saqaff	Raadslid
Willemien Kok	Griffie
Johan Dorst	Griffie
Adrie-Jan de Korte	Onderzoeker

1.Introductie

De centrale vraag van de raadstoets Economie is:
Wat is op hoofdlijnen het beeld van de gerealiseerde resultaten in relatie tot het voorgenomen beleid?

Doel van de raadstoets:
Het versterken van de controlerende taak van de gemeenteraad, waarbij raadsrapporteurs analyseren of 'gedaan is wat is afgesproken' door het beoordelen van de mate waarin de gestelde begrotingsdoelen behaald zijn op basis van een overzichtelijke presentatie van elementen uit de verantwoording (eventueel inclusief andere informatiebronnen)

Deelvragen raadstoets:
1. Wat zijn op hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen van het programma?
2. Welke doelen worden gesteld?
3. Welke prestaties moeten er geleverd worden?
4. Wat mag het kosten?
5. Welke aanvullende informatie/ onderzoeken zijn er?

Beantwoording vragen

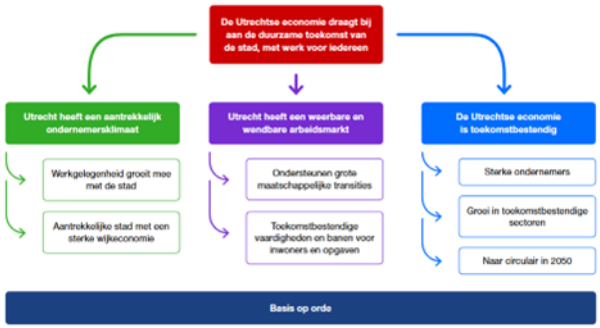
Naar aanleiding van het doornemen van de concept jaarrekening 2024 en de daaraan gerelateerde documenten hebben wij de hierna volgende vragen geformuleerd. Deze vragen gaan over het (deel)programma Economie en een aantal onderwerpen die daaraan rechtstreeks gerelateerd zijn, waaronder extra focus op verbonden partijen als ROM, WOM, OMU en EBU.

Op 15 april 2025 om 18.00 uur is een gesprek gepland tussen de raadsrapporteurs en vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie om de vragen en antwoorden te bespreken. Graag ontvangen wij ter voorbereiding voorafgaande zo mogelijk **op vrijdag 11 april** de concept beantwoording.

De vragen gaan over diverse onderwerpen en zijn ingedeeld op de volgende thema's:
1. Vragen n.a.v. de ontwikkelingen in het programma Economie
2. Vragen n.a.v. financiële beeld en reserve(s)
3. Stand van zaken rekenkameronderzoek 2022 naar Economie
4. Gerelateerde partijen
5. Subsidies
6. Indicatoren

1. Ontwikkelingen programma Economie

Nr.	Vraag/toelichting	Reactie
1	Algemeen beeld: In de begroting 2024 waren circa 7 nieuwe activiteiten opgenomen voor het programma Economie. In de jaarrekening lezen we dat vrijwel alle activiteiten zijn uitgevoerd m.u.v. evaluatie aanpak vitale winkelgebieden. Hoe wordt er in algemene zin door de ambtelijke organisatie gereflecteerd op de behaalde resultaten 2024 rondom het begrotingsprogramma Economie. Hoe gaat het? Zijn er zorgen etc? Zijn er zaken die in 2025 en 2026 anders opgepakt gaan worden?	De ambtelijke organisatie kijkt positief terug op de behaalde resultaten in 2024. Met relatief beperkte menskracht en middelen is er toch veel neergezet en hebben we zaken in beweging gebracht. Dit in de volle breedte van de economische portefeuille, van het stimuleren van innovatief ondernemerschap tot het ondersteunen van de retailsector in winkelgebieden. We hebben een goede sprong gemaakt met het opstellen van nieuw beleid rond arbeidsmarkt en werklocaties, en proberen het gedachtengoed van de nieuwe economie steeds meer in ons werk te integreren en hier nieuwe acties voor op te pakken. Inhoudelijke zorgen zijn er over thema's als netcongestie, arbeidsmarktkrapte, arbeidsproductiviteit, schaarste aan (betaalbare) ruimte en kapitaal voor (maatschappelijk) ondernemen, en de vernieuwing van de economie. Dit in de context van geopolitieke spanningen en een kabinet dat bezuinigt op zaken als het Nationaal Groeifonds en kennis, onderzoek en innovatie. Hier komt het ravijnjaar voor gemeenten bovenop. Dit maakt het extra uitdagend om in te spelen op de genoemde zorgpunten, en om onze doelgroepen in de stad hierin te faciliteren of stimuleren. We willen een voortrekkersrol spelen op innovatie en de nieuwe economie en inspelen op urgente vraagstukken, maar zien tegelijkertijd dat de basis qua ambtelijke capaciteit en middelen wankel is. Sterker: met de bezuinigingen komt de economische capaciteit terug op het niveau van voor het Rekenkamerrapport in 2022. En uit dat rapport bleek nota bene dat de basis nog op orde moest worden gebracht. Goede economische advisering voor en proactief handelen bij basisvoorzieningen komt onder druk te staan. Voor 2025 en 2026 moeten we nog scherper prioriteren en ook zaken niet meer doen. We zetten alle zeilen bij om de uitvoering van de beleidsnota's rond arbeidsmarkt en werklocaties te kunnen uitvoeren, maar zullen hier ook hulp van andere organisatieonderdelen en onze externe partners bij nodig hebben. De nota's helpen wel om gerichter te werk te gaan, meer te sturen op kwaliteit en specifieke markgroepen. Zaken die we oppakken proberen we zoveel mogelijk ook met co-financiering van partners te doen, denk aan de Provincie Utrecht, die geen ravijnjaar beleeft. De economie van Utrecht houdt immers niet op bij de stadsgrenzen. Dit vraagt extra investeringen in relatiebeheer en monitoren van subsidiekansen bij andere overheden (ook op EU-niveau) om de ambities te kunnen waarmaken. Op onderdelen zullen we echter ook ambities moeten bijstellen, en pijnlijke keuzes moeten maken. Daarbij moeten we ervoor zorgen dat dat de inhoudelijke basis op orde blijft (want die taken, zoals het adviseren bij en beoordelen van vergunningen, worden vaak niet breed opgemerkt), dat we niet (weer) vervallen in reactief economisch beleid dat niet past bij een snelgroeiende stad die het kloppend hart is van de regio en het land. Omdat de budgetbasis van economie zo smal is, maken we ons zorgen dat we bij (verdere) bezuinigingen juist steeds meer moeten schrappen van de toegevoegde waarde die het economisch programma kan bieden, zoals de door de Rekenkamer geadviseerde contacten met de stad en daarop gebaseerde blik naar buiten, op een langjarig

		programma als de arbeidsmarkt, op gebiedsadvisering die borgt dat de juiste kwaliteit en kwantiteit aan bedrijvigheid een plek krijgt in de groeiende stad, of op subsidieregelingen die ondernemen met maatschappelijke meerwaarde stimuleren, of op visitekaartjes van de stad. Dit is zeker een risico, omdat schrappen van (nog meer) basiscapaciteit leidt tot kwetsbare basisdienstverlening of onvoldoende capaciteit voor de vereiste sturing en verantwoording.
2	Realiseren van de doelstelling 1 Economie "Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad". a) In de begroting 2024 is deze doelstelling wel opgenomen maar lijkt de 1e W vraag: "Wat willen we bereiken?" niet verder uitgewerkt. Wordt dit herkend en wat is hiervan de achterliggende reden? b) Actieagenda Utrechtse Economie 2023-2026. De raad is in april 2024 geïnformeerd over de voortgang. De voortgangsrapportage biedt een overzichtelijk en uitgebreid beeld van alle activiteiten rondom het programma Economie. Ook zijn de doelen van de actie-agenda hier verder uitgewerkt in onderstaand plaatje **Doelen actieagenda economie** 	a) In 2024 is de begroting in samenwerking met de raad op een nieuwe manier gepresenteerd, waarbij beknoptheid een van de opdrachten was. Hierdoor is – net als bij de andere programma's – de 1e W vraag niet verder uitgewerkt. b) Het klopt dat de programmabegroting, in het huidige format, vooral ruimte biedt om acties weer te geven. Deze acties zijn wel altijd gekoppeld aan een bepaalde beleidsdoelstellingen en beogen een bepaald effect. De voortgangsrapportage actieagenda biedt meer ruimte om de effecten van onze acties weer te geven. T.a.v. doelstelling 1 uit de programmabegroting is het beeld dat deze doelstelling nog niet gerealiseerd is. De arbeidsmarkt in Utrecht behoort namelijk tot één van de krapste van het land en de werkgelegenheid groeit wel, maar niet altijd in sectoren die passen bij de economische agenda van de stad. Met de beleidsnota's arbeidsmarkt en werklocaties wordt beoogd om hierop bij te sturen. Deze beleidsnota's geven bovendien een breder kader waarbinnen verantwoord kan worden volgens de lijnen van doelstellingen en effecten dan nu nog het geval is; zie hiervoor de monitoringsparagrafen in de betreffende nota's.

	Vraag: In de beschrijving van het programma economie 2024 ligt het accent op een feitelijke weergave van bepaalde acties die zijn genomen. We lezen minder over het realiseren van de doelstelling en de effecten van het beleid. Kan een reflectie gegeven worden in hoeverre we ook de doelstelling daadwerkelijk realiseren?	
3	De doelstelling van het programma is: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad. De ambities op dit programma economie zijn best 'groots' en de voortgang op de indicatoren lijken soms ongrijpbaar. In de actieagenda Utrechtse Economie 2023-2026 is hier verdere uitwerking aan gegeven en ook in de nieuwe beleidsnota arbeidsmarkt wordt hier verder op ingegaan. a) Wanneer heeft Utrecht voldoende toekomstbestendige werknemers? Kan dat punt bereikt worden? b) Wat wordt precies bedoeld met toekomstbestendige medewerkers (bijv. leven lang leren etc). En hoe wordt daarop gestuurd en gemeten? c) Hoe wordt precies het verband gelegd tussen enerzijds voldoende werkgelegenheid en anderzijds de groei van de stad: zijn beiden via trends met elkaar in verband te brengen?	a) Het gaat er hier vooral om dat de vraag naar en het aanbod van werknemers in balans is. Dat is nu nadrukkelijk niet het geval, waarbij zelfs de beschikbaarheid van voorzieningen als kraamzorg, kinderopvang, onderwijs en ouderenzorg niet vanzelfsprekend is. Daarbij lopen noodzakelijke transities als de energietransitie grote vertraging op door een tekort aan werknemers. Tenslotte wordt het vestigings- en investeringsklimaat aangetast wanneer er onvoldoende werknemers beschikbaar zijn. b) Werknemers die beschikken over de kennis en kunde om nu en in de toekomst een rol te spelen op de arbeidsmarkt, en daardoor ook in staat zijn om zich evt. aan te passen aan een baan in een andere sector dan waar ze nu werkzaam zijn. Hierop sturen we door met partners een infrastructuur te creëren die een gedragsverandering bij zowel werknemers als werkgevers stimuleert. Voorbeelden hiervan zijn de oprichting van het werkcentrum en het regionaal talentfonds. We meten de resultaten van bijv. Het talentfonds om de effectiviteit ervan te bepalen en we gebruiken data op macroniveau van de Utrechtse arbeidsmarktregio om de juiste interventies te kunnen doen. Daarbij moet wel worden gezegd dat we als gemeente een indirecte rol hebben; we faciliteren, jagen aan, agenderen, enz., maar uiteindelijk zijn met name werknemers, werkgevers en onderwijspartijen aan zet. c) Een stad in balans heeft een verhouding tussen aantal inwoners en aantal beschikbare banen. In Nederland is logischerwijs sprake van een bandbreedte: de ene gemeente heeft immers meer instroom van werknemers en de andere gemeente is meer een 'slaapstad'. Dus wanneer een gemeente gezond wil groeien, moet het aantal banen min of meer een gelijke trend volgen met de groei van het aantal inwoners. Utrecht groeit de komende jaren met circa 100.000 inwoners; dit betekent dat de stad met circa 70.000 extra banen moet groeien.

4	Bij de doelstellingen van het deelprogramma economie lijkt het accent te liggen op werk/arbeidsmarkt a) Welke plaats heeft de dienstverlening richting ondernemers? Hoe wordt dat door ondernemers ervaren? Hoe meten we dat? Welke keuzes worden hierbij gemaakt? b) Nemen andere gemeenten het programma Economie ook samen met bijv. Werk en inkomen (bijstand, re-integratie) of maken zij andere keuzes? c) Hoe wordt er binnen programma op gestuurd dat als bijv. uitkeringslasten bijstand of re-integratielasten toenemen dat dat niet ten koste gaat van de uitgaven voor economie	a) De dienstverlening richting ondernemers vindt op verschillende manieren plaats. Hieronder enkele voorbeelden: • Hulp die wordt geboden aan bedrijven die zich willen vestigen binnen de gemeente. Denk bij de dienstverlening aan het opvangen van signalen uit de markt, het in beeld brengen van mogelijke locaties voor bedrijven en ondersteunen bij procedures, knelpunten en kansen. De inzet van het team is selectief en kwalitatief. • Daarnaast zijn we met ondernemers in de binnenstad in gesprek over verschillende initiatieven die niet in een simpel vergunningstraject kunnen worden vervat. Met onze inzet in het programma Amsterdamse Straatweg, Kanaalstraat & Damstraat dragen we direct bij aan de economische profilering in deze gebieden (subsidie gevelreclame, Horecapilot Kanaalstraat). • Ondernemers kunnen ook aankloppen bij Ondernemer Centraal voor dienstverlening om de onderneming weerbaar en wendbaar te maken. • Tot slot vindt er ook dienstverlening plaats via partijen die de gemeente ondersteunt, zoals de ROM. De dienstverlening van de gemeente wordt over het algemeen gewaardeerd. De inzet bij vestigers is vaak kwalitatief en daardoor moeilijker meetbaar, maar wordt vaak gewaardeerd. Ondernemer Centraal is recent geëvalueerd, ondernemers zijn hierover bevraagd. De partijen die de gemeente ondersteunt, houden allemaal enquêtes met hun doelgroepen en delen de informatie waar mogelijk met de gemeente. b) De gemeente Utrecht is een van de weinige (grote) gemeenten die het thema arbeidsmarkt bij de afdeling economie heeft georganiseerd i.p.v. bij Werk en Inkomen. c) Doordat economie georganiseerd is binnen de OO Ruimte, maar Werk en Inkomen binnen de OO Werk en Inkomen, komen deze budgetten niet met elkaar in aanraking.
5	Algemeen beeld: Uit de jaarrekening blijkt dat veel van de voorgenomen activiteiten in de begroting 2024 ook daadwerkelijk in 2024 zijn gerealiseerd a) Zijn er nog zaken die blijven liggen omdat het budgettair kader of de ambtelijke capaciteit niet toereikend is?	a) In 2024 niet. De activiteiten uit de begroting en actieagenda passen binnen het budgettair kader en de capaciteit. We hebben vooral veel beleid gemaakt en de voorgenomen acties uitgevoerd. Het budgettaire kader en de capaciteit is echter wel strak en biedt weinig ruimte om op nieuwe ontwikkelingen in te springen. Zo is er behoefte aan meer subsidies als prikkel voor doorontwikkeling maatschappelijke economie en dekking voor structurele fondsstorting ROM. Daarnaast willen we graag meer en pro-actiever kunnen inspelen op uitdagingen als netcongestie, arbeidsproductiviteit, maatschappelijk

<table>
<tr>
<td></td>
<td>b) Voor 2025 en 2026 zijn bezuinigingen in beeld in relatie tot ravijnjaar en structurele tekorten op de begroting. Welke consequenties gaan de bezuinigingen hebben op het programma economie len welke prioritering wordt daarbij gehanteerd?</td>
<td>relevant/duurzaam ondernemen. In randvoorwaardelijke zin willen we werken aan beter data- en relatiemanagement en strategisch vermogen; dat proberen we nu op te pakken binnen de bestaande kaders. Daar zou per 2026 ca € 500K structureel budget voor komen, maar dat is geschrapt bij UBA.
b) De bezuinigingen betekenen dat we op onderdelen ambities moeten afschalen en het initiatief soms aan de markt of andere partijen moeten laten. De druk op het uitvoeren van het beleid blijft onverminderd hoog, waarbij we proberen zoveel mogelijk een evenwichtig economisch ecosysteem in stand te houden. Dit is wel lastig zolang basis nog onvoldoende op orde is i.v.m. schrappen uitvoeringsbudget (UBA) en aanvullende bezuinigingen. We prioriteren op het type economie dat we willen faciliteren en stimuleren (bijv. via de NEx) en interveniëren alleen waar we denken dat we als gemeente het verschil kunnen maken. Dit betekent wel scherpe keuzes en weinig ruimte voor nieuwe initiatieven of een koploper-rol vanuit Utrecht. Het is ook uitdagend om het NEx-gedachtegoed, maar bijv. ook de circulaire economie, goed te laten landen; grote transities vragen veel tijd en afstemming, niet alleen met externe partners, maar ook binnen de eigen organisatie.</td>
</tr>
<tr>
<td>6</td>
<td>Utrecht lijkt relatief weinig uit te geven voor het deelprogramma economie. Via www.waarstaatjegemeente.nl en specifiek Dashboard - Gemeentefinanciën - Utrecht zien we het volgende beeld: (Utrecht € 78 per inwoner, gemiddeld € 88 per inwoner)
Lasten (voor mutatie reserves) - Utrecht, € per inwoner
<table>
<tr><th></th><th>Bestuur</th><th>Veiligheid</th><th>Verkeer & vervoer</th><th>Economie</th></tr>
<tr><td>Utrecht</td><td>792</td><td>202</td><td>375</td><td>78</td></tr>
<tr><td>Nederland</td><td>738</td><td>146</td><td>270</td><td>88</td></tr>
</table>
Bron CBS gemeentelijke begrotingen IV-3 2024

a) Wordt dit beeld op economie herkend?
b) Wat doen andere gemeenten qua activiteiten op het gebied van Economie anders dan wij in Utrecht?
c) Welke keuzes hebben we als Utrecht daarin gemaakt om zaken wel of niet te doen.</td>
<td>a) Ja. Dit bleek ook uit het Rekenkamerrapport uit 2021 waarin een vergelijking met de G4 is opgenomen.
b) Andere gemeenten leggen soms andere accenten, bijv. in de keuze voor sectoren om op in te zetten. Qua dienstverlening en activiteiten zijn er ook andere accenten. Zo hebben sommige gemeenten accountmanagement voor bedrijven apart georganiseerd, daar waar Utrecht ervoor kiest dit onderdeel van het reguliere werk van de beleidsadviseurs te laten zijn. T.a.v. de G4 zien we dat de andere gemeenten meer middelen hebben om te investeren in bijv. hun ROM of specifieke subsidieregelingen op kunnen zetten voor (innovatie)niches. Daar zijn in Utrecht minder middelen voor beschikbaar. Andere gemeenten lijken ook meer ruimte te hebben om in te spelen op nieuwe uitdagingen die zich voordoen, denk aan het dossier arbeidsmigranten of de geopolitieke situatie en wat dit betekent voor de weerbaarheid van de economie.
c) Bijvoorbeeld het niet apart organiseren of in stand houden van een team accountmanagement. Relatiebeheer met bedrijven en organisaties in de stad wordt door de teams (beleidsadviseurs en hun managers) voor hun domein zelf gedaan. We kiezen er ook voor om intern zoveel mogelijk integraal samen te werken met andere organisatieonderdelen om de slagkracht als gemeente in z’n totaliteit voor economie te vergroten. Zo trekken we bijv. met W&I samen op als het gaat om ondernemersdienstverlening (OC). Bij andere gemeentes zijn dit meer gescheiden werelden. De REA biedt ook een goed kader dat uitgaat van de keuze voor louter ondersteunen van die ondernemers die ook</td>
</tr>
</table>

		maatschappelijke waarde toevoegen voor de stad, met focus op duurzaamheid, circulariteit, gezondheid en waardevolle digitalisering. Tot slot doen we niet aan 1 op 1 ondersteuning van bedrijven. Onze (beleids)interventies moeten altijd ten goede komen aan meerdere ondernemers en we investeren alleen waar de markt faalt of iets aantoonbaar een publieke taak is.
7	Blijvende krapte arbeidsmarkt We lezen in de jaarrekening dat de krapte in de arbeidsmarkt blijvend is. In de Beleidsnota Arbeidsmarktbeleid (commissie 10 april 2025) wordt hier verder op ingegaan. Gelet op dit lopende proces en de behandeling daarna in de raad, gaan wij hier in het kader van de raadstoets verder niet op in.	N.v.t.
8	Groeiende stad in balans We lezen: Er zijn steviger sturingskaders nodig om de groeiende stad in balans te brengen en te houden a) Kan de disbalans tussen aanbod en vraag naar bedrijfsruimte en kantorenlocatie wat meer zichtbaar worden gemaakt/geïllustreerd? b) Bij dit vraagstuk speelt ook bijv. mobiliteit en netcongestie een belangrijke rol. Hoe wordt gewaarborgd dat dit vraagstuk breder getrokken wordt en integraal wordt aangepakt? c) Hoe gaan we om met de vraag waar de verantwoordelijkheid van de gemeente Utrecht ten aanzien van bedrijfsruimte en kantorenlocaties ophoudt en de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven begint?	We splitsen de antwoorden graag per categorie. Kantoren en bedrijventerreinen kennen namelijk een eigen analyse, dynamiek en dus ook aanpak. <u>Kantoren</u> a) Utrecht is een echte kantorenstad en zeer gewild bij werkgevers. Werkgevers verplaatsen meer dan voorheen naar de steden als Amsterdam en Utrecht om daarmee toegang te houden tot de talenten in de krappe arbeidsmarkt. Omdat nieuwbouw momenteel (door bouwkosten, renteschommeling en netcongestie) zeer complex is, kiezen huurders op dit moment massaal voor bestaande gerenoveerde panden. De trek naar de stad en daarbinnen naar de beste locaties leidt tot schaarste in het beschikbare aanbod. Voorbeelden hierbij zijn het Stationsgebied en Leidsche Rijn Centrum met leegstandscijfers ver onder het frictieniveau. b) Vanuit de afdeling economie werken we nauw samen met de collega's van de afdeling energie en mobiliteit. Mobiliteit op kantorenlocaties is momenteel sterk in verandering. De fiets en de trein zijn aan een snelle opmars bezig. Werkgevers die bewust kiezen voor een locatie nabij een treinstation schalen het autogebruik en hun leasevloot steeds verder af. Het is een belangrijke oorzaak dat er op Lage Weide en Oudenrijn nog steeds forse leegstand is in de kantoren. Op die werklocaties zetten we waar dat mogelijk is dan ook in op transformatie naar echte bedrijfsruimte. Dat neemt niet weg dat ook op Lage Weide en Oudenrijn de bus en fietsverbindingen veel beter moeten om werknemers uit de auto te krijgen. Netcongestie remt op dit moment de nieuwbouw van kantoren en bedrijfspanden sterk af. Juist omdat werkgebouwen afhankelijk zijn van duurzame energiebronnen is voldoende stroomvoorziening essentieel. Zowel bouwers als huurders kunnen er niet op vertrouwen dat de oplossing er misschien wel komt. In de meeste gevallen is de combinatie van zonnepanelen en stroomopslag (zonder netstroomaansluiting) niet voldoende. Bovendien is het niet de gemeente die het stuur in handen heeft. De gemeente werkt

momenteel wel integraal aan de ondersteuning van netbeheerders om het probleem aan te pakken. Een oplossing voor 2030 is nog niet in zicht, en dus zal een deel van de nieuwbouw worden uitgesteld.

c) In principe werkt de markteconomie vanzelf; er zou geen sturing nodig zijn. Omdat er echter sprake is van verdeling van (te) schaarse beschikbare ruimte, mede t.o.v. andere opgaven zoals wonen, ligt de verantwoordelijkheid voor (bij)sturing bij de gemeente. Ons gemeentelijke doel met werklocaties is mee te groeien in balans, zodat de werkgevers die we in de stad nodig hebben voldoende plek kunnen krijgen. Voldoende werk en de juiste mix van werksoorten hoort bij de stad in groei. Van het bedrijfsleven en de vastgoedmarkt verlangen we om gebouwen te realiseren die zo efficiënt mogelijk omgaan met ruimte, energie en grondstoffen. Dat is uitdagend, maar alle toekomstige werkgebieden zijn hierop gericht. Als het gaat om selectie van soorten bedrijvigheid en de vraag of een bedrijf zich hier mag vestigen, dan heeft de gemeente slechts beperkte juridische middelen. De beleidsnota helpt wel mee om te borgen dat een bepaalde soort bedrijvigheid (sector, HMC-categorie) gestimuleerd zal worden zich op bepaalde plekken te vestigen. Ook stimuleren we via het investeringsklimaat (met uitdragen en activatieprogramma NEx, voucherregelingen etc.) dat meer bedrijven met maatschappelijke meerwaarde hier willen (door)starten of zich vestigen.

<u>Bedrijventerreinen</u>

a) Naast een kwantitatieve disbalans in vraag en aanbod (74 ha tekort aan bedrijventerrein in Utrecht tot 2040) is er sprake van een duidelijke kwalitatieve disbalans in vraag en aanbod. Enkele cijfers die dit beeld illustreren:
   - Nauwelijks nog bedrijfskavels uitgeefbaar. (Uitgezonderd op Wetering zuid maar op dit terrein ligt specifiek de focus op hoogwaardige gezondheidsgelieerde bedrijven). Dit betekent dat nieuwe of te verplaatsen bedrijven alleen terecht kunnen op de bestaande bedrijventerreinen en dat er geen schuifruimte beschikbaar is.
   - Leegstand is slechts 2% en daarmee is beschikbare ruimte op bestaande terreinen ook te beperkt om in de vraag te kunnen voorzien
   - In de afgelopen jaren zagen we een verdringing op de markt voor bedrijfsruimte door de grote druk vanuit de logistieke sector (distributiecentra). Deze druk gaat ten koste van de ruimte voor o.a. het MKB.
   - De druk op bedrijfsruimte en het beperkte aanbod leidt ook tot hoge grondprijzen. Daardoor worden bepaalde sectoren, zoals met name het MKB, maar ook de starters en creatieve bedrijven, de markt uitgedrukt.

b) Hieronder enkele voorbeelden van het breder trekken van dit vraagstuk:
   - <u>Bouwgrens Lage Weide:</u> op het bedrijventerrein Lage weide is in het Bestemmingsplan een bouwgrens opgenomen ivm de mobiliteitsdruk op het terrein. Deze bouwgrens is inmiddels bereikt. Dit betekent

		dat als nieuwe bedrijven zich op het terrein willen vestigen, zij slechts beperkt bouwvolume mogen toevoegen (10%) of dat zij aantoonbare mobiliteitsbeperkende maatregelen moeten treffen (gebruik van fiets, ov of vervoer over water). Bij nieuwe initiatief voor nieuwe vestigers werken we samen met mobiliteit en GoedopWeg, maar bij voorkeur zouden we zien dat het Rijk inziet dat voor een succesvolle gebiedsontwikkeling van Zuidwest/Groot Merwede, waarvoor ook de bedrijvigheid in het gebied zal veranderen, moet inzetten op een betere bereikbaarheid van Lage Weide, zodat daar intensiever kan worden uitgebreid. • Energiecongestie Strijkviertel: voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Strijkviertel werken we integraal aan oplossingen rond de netcongestie. Een voorbeeld is het tijdelijke gebruik van een bedrijfskavel t.b.v. energieopwek voor een deel van het bedrijventerrein SV. • Goedopweg: Vanuit economie hebben we contacten met programma GoedopWeg. Binnen dit regionaal samenwerkings-verband is de rol vanuit de gemeente om werkgevers te stimuleren hun mobiliteit te verduurzamen. In de gebieden waar we met Goedopweg op inzetten, neemt het aandeel auto in de modal split duidelijk af. • Green Deal Lage weide: binnen de Green Deal Lage Weide werken we samen met parkmanagement Utrecht, provincie Utrecht, Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, ECUB aan het verder verduurzamen van het terrein. In deze Green Deal benoemen we doelen waar we de komende jaren concreet aan willen werken: energietransitie, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie en circulaire economie. c) Voor bedrijventerreinen geldt hetzelfde als voor de kantoorlocaties. Gemeente heeft verantwoordelijkheid op een aantal essentiële onderdelen. Juist met deze verantwoordelijkheden kunnen we sturen daar waar nodig en /of wenselijk: • Opstellen beleidskaders (o.a. RSU, Beleidsnota werklocaties). • Opstellen omgevingsgplannen • Uitgifte van bedrijfskavels (voor zover in eigendom – hoe meer eigendom, hoe beter te sturen) • Keurmerk veilig ondernemen (Schoon, heel en veilig)
9	Subsidie winkelgebieden Er is subsidie verstrekt aan 5 winkelgebieden om bij te dragen aan vitale stad. a) We lezen in de raadbrief van 27 februari 2024 dat 9 kwetsbare buurt- en winkelcentra in aanmerking komen voor subsidie. Betekent dit dat van de 9 er	a) winkelcentra hebben in 2024 een subsidie gekregen. De regeling is eind 2024 afgelopen. Van de overige 4 winkelcentra hebben in voorgaande jaren 2 geen subsidie ontvangen. Een van de twee winkelcentra had voldoende eigen middelen via het Ondernemersfonds. Het andere winkelcentrum kon door organisatorische oorzaken niet tot een aanvraag komen. b) Het betreft het totaal verstrekte subsidiebedrag c) De selectiemethodiek kent zijn oorsprong in 2020-2021. Er was toen door de corona-lockdown sprake van een tweeledige problematiek in de Utrechtse winkelgebieden: enerzijds waren er kwetsbare

	nu 5 een subsidie hebben gekregen en dat er nog 4 volgen? b) Hoe kunnen we relatie leggen met het subsidieoverzicht? Het subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden betreft € 91.000.. Betreft de €91.000 de totaal verstrekte subsidie of wordt hier alleen een overschrijding van het plafond gepresenteerd c) Hoe komt de selectie van 9 (of 5) gebieden tot stand en is ook overwogen om minder gebieden te subsidiëren met meer geld per gebied? d) Wanneer komen winkelgebieden niet (meer) in aanmerking voor subsidies en wordt dit de verantwoordelijkheid voor het winkelgebied zelf?	winkelgebieden a.g.v. langjarige uitdagingen in de sociaal-economische positie van bepaalde wijken in de stad. Dit zijn Vasco da Gamalaan, De Klop en Gagelhof. Anderzijds was er door de lockdowns sprake van forse afname van bezoekersstromen in de wijkoverstijgende winkelcentra Leidsche Rijn Centrum en Shopping Center Overvecht. En daaraan zijn enkele kwetsbare winkelgebieden toegevoegd, gebaseerd op 3 factoren: informatie uit de Utrecht Monitor (Zuid kwam daar als beduidend minder goed uit de bus), eerdere contacten/vragen/behoefte aan subsidie én spreiding over de stad. Daarmee kwam er ook een mogelijkheid voor een subsidieaanvraag in de winkelcentra van Lunetten, Smaragdplein, Rokade en Veldhof. d) De regeling Subsidie vitale winkelgebieden Utrecht 2023-2024 is eind vorig jaar afgelopen. In 2024 is het volledige bedrag uit die subsidiepot besteed. De verantwoordelijkheid om te werken aan verbetering van de aantrekkelijkheid van het winkelcentrum ligt altijd bij het winkelgebied zelf. Via het Ondernemersfonds Utrecht, het Initiatievenfonds en werkgroepen (Keurmerk) Veilig Ondernemen zijn er nog steeds mogelijkheden om te investeren in verbetering van winkelgebieden.
10	Integratie economie met andere beleidsvelden Hoe integreert de gemeente Utrecht haar beleid rondom economie met andere beleidsvelden, als voorbeeld: economie en openbare ruimte (herinrichting straat/plein), werklocaties versus woningbouw, bereikbaarheid versus economische activiteit, armoedebeleid versus creëren van nieuwe banen. Hoe wordt erop gestuurd dat beleidsvraagstukken niet verkokerd maar integraal worden aangepakt?	Zoals eerder aangegeven wordt er actief gestuurd op een integrale aanpak, mede vanwege de beperkte(re) capaciteit en middelen binnen het programma Economie zelf. Hieronder enkele voorbeelden van deze integrale aanpak: - Met betrekking tot werklocaties zit de uitdaging met name in het realiseren van voldoende programma; en dan met name het betaalbare programma daar binnen. Dit komt met name door de concurrentie tussen functies. Andere functies hebben vaak een hoger opbrengstpotentieel. Hierin werken we nauw samen met de afdelingen cultuur en maatschappelijk vastgoed omdat deze beleidsvelden ook behoefte hebben aan een betaalbaar programma met werkfuncties. - Binnen arbeidsmarkt werken we nauw samen met Onderwijs, Werk en Inkomen, Maatschappelijke Ontwikkeling, Energie, Volksgezondheid en M&O. Juist om ervoor te zorgen dat we een integrale blik houden op dit vraagstuk. Dit leidt tot gezamenlijke aanpakken, bijv. op de kraamzorg, ouderenzorg, UtrechtLeert! (aanpak onderwijs tekorten), enz. - Ander voorbeeld is het beleidsveld mobiliteit. Werklocaties zijn gebaat bij een goede bereikbaarheid en beide zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. En daarom willen we meer inzetten op het koppelen van (fondsen voor) mobiliteit aan werklocaties. Denk hierbij aan de Merwedelijn en de Demkabrug.

		- Ditzelfde geldt voor circulair en innovatie. Goede ruimte op werklocaties zijn randvoorwaardelijk voor een circulaire en innovatieve economie. Daarom willen we meer inzetten op het koppelen van fondsen gericht op circulair en innovatie en werklocaties. - Vanuit het programma Economie leveren we bijdragen aan integrale gebiedsgerichte ontwikkelingen en programma's, zoals in de binnenstad en de Amsterdamsestraatweg, Kanaalstraat / Damstraat. Hierbij wordt niet alleen naar het sectorale economische belang gekeken, maar naar het gehele effect op het gebied, waaronder veiligheid, via het KVO.
11	Beleidsnota's. Een aantal beleidsnota's dateren uit de periode 2010-2016 Voor 2025 zijn een aantal nieuwe beleidsnota's in voorbereiding zoals beleidsnota arbeidsmarkt, werklocaties Als de beleidsnota's in 2025 worden vastgesteld is dan het beleid rondom economie weer "vlakdekkend" en actueel of zijn er nog "witte vlekken" op onderdelen van het beleidsveld economie?	Wat nog ontbreekt is (integraal) beleid op het gebied van retail/detailhandel (uit 2012) en horeca (2018) en beleidsregels op het gebied van logies. Doordat trends en ontwikkeling snel gaan én dit nu 3 specifieke nota's zijn die sterke raakvlakken hebben, maar soms ook niet alles invult, levert dit soms onduidelijkheid op voor ondernemers. Te denken valt aan restaurants die een pub-quiz willen organiseren, het soms onduidelijke verschil tussen verschillende concepten (restaurants (al dan niet met extra activiteiten als pub quizzen), fast food, afhaalzaken, bakkerijen, avondwinkels, winkels met bezorgservice etc), hotels die een zelfstandig restaurant willen hebben (maar dit volgens het Ontwikkelingshorecakader Utrecht (OHU) niet mag. Ook spreekt dit bestaande beleid zichzelf soms tegen, omdat uitbreidingen incidenteel zijn gegaan, en niet altijd vanuit een integrale blik. Met een (nieuw) integraal retail, horeca en hotelbeleid (dus één nota i.p.v. drie separate nota's) – eventueel aangevuld met Leisurebeleid – met daaronder beleidsregels, kan beter en flexibeler worden ingespeeld op de door ons gewenste ontwikkelingen van ondernemers en bewoners in de stad, en wordt meer helderheid geboden. Voor integraal, uitvoerbaar beleid op dit vlak zou EZ nauw samenwerken met o.a. VTH, Stadsbedrijven en andere collega's. Het maken van dit beleid kost tijd en geld boven op de reguliere capaciteit en budgetten. Na oplevering van dit beleid is de verwachting dat er doelmatiger gewerkt kan worden.
12	Beleidsnota werklocaties Op 13 maart 2025 is de ontwerp Beleidsnota Werklocaties 2035 gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gelet op dit lopende proces en de behandeling daarna in de raad, gaan wij hier in het kader van de raadstoets verder niet op in.	n.v.t.
13	Activiteiten die in 2024 zijn beëindigd (Conform begroting) We lezen dat fonds mismatch arbeidsmarkt en lokaal economisch fonds zijn beëindigd. a) Wat betrof dit precies, wat waren de resultaten, werd er veel beroep op gedaan en wat komt er voor in de plaats	We knippen het antwoord op in een deel over het fonds mismatch en het lokaal economisch fonds. <u>Fonds Mismatch</u> a) Het fonds mismatch arbeidsmarkt was een fonds gericht op het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt. De regeling liep oorspronkelijk van 2018 tot 2022 (vorige coalitieperiode) met uitloop van uitvoering tot 2023. Via het fonds konden partijen subsidie aanvragen voor arbeidsmarkt projecten. Voorbeelden hiervan zijn Het Vitaliteitslab, Futurelab030, Wijksupport en MKB Werkplaats. Via deze

	b) Wat komt hiervoor in de plaats: is Subsidieregeling werk naar werk de opvolger? c) Waren dit echte fondsen op basis van incidenteel geld? Zo ja, hoe wordt dit geld alternatief ingezet?	regeling hebben initiatieven die we vandaag de dag nog steeds kennen een succesvolle start gekend, zoals Futurelab en MKB Werkplaats. Er is ook een aantal initiatieven geweest dat op zichzelf succesvol was door veel aanloop, zoals de Het Vitaliteitslab en Wijksupport, maar na het stoppen van de middelen vanuit de gemeente Utrecht beëindigd werden. Het fonds is ten tijde van de Covid-crisis halverwege 2021 overgegaan in de nadere regel 'Stimuleren Initiatieven Toekomstbestendige Werkgelegenheid'; een regeling met een soortgelijke strekking. b) De regeling werk naar werk is in 2023 en de eerste helft van 2024 gebruikt als subsidieregeling voor de arbeidsmarktkoepels. De resultaten van deze regeling verwachten wij in 2026. De tweede helft van 2024 zijn de middelen werk naar werk aangewend voor het regionaal talentfonds. In het UBA traject zijn de werk naar werk middelen vanaf 2025 geschrapt. c) Het fonds mismatch werd gedekt met incidentele middelen. Bij de coalitieonderhandelingen zijn deze middelen opnieuw verdeeld. <u>Lokaal Economisch Fonds</u> T.a.v. het Lokaal Economisch Fonds (LEF) verwijzen we graag naar de raadsbrief van 5 december 2023 met de evaluatie van het fonds: <u>Raadsbrief Evaluatie Lokaal Economisch Fonds (LEF) - U-reka Gemeente Utrecht</u> In de periode 2015 - 2018 was het Lokaal Economisch Fonds (LEF) een van de instrumenten om de werkgelegenheid te stimuleren met als doel om van Utrecht de stad met de laagste werkloosheid van Nederland te maken. De uitvoering van de LEF-regeling heeft van openstelling in 2015 tot afronding in 2023 bijna negen jaar geduurd. In die tijd is de arbeidsmarkt flink veranderd. In de huidige Utrechtse economie zien we juist dat werkgevers staan te springen om talent. Een regeling zoals het LEF ligt in de huidige situatie dus niet voor de hand. Het betrof incidentele middelen, waardoor het geld niet alternatief ingezet kan worden.
14	Er heeft capaciteitsuitbreiding plaatsgevonden op de ambities "goed beleid maken", economische inbreng in gebiedsontwikkeling, circulariteit, verdichting en verduurzaming. Zijn hier ook al concrete resultaten bereikt die benoemd kunnen worden voor economie?	De beleidsnota werklocaties is begin dit jaar vastgesteld door B&W en ligt nu ter inzage zodat deze eind dit jaar besproken kan worden in de commissie en de Raad. De beleidsnota werklocaties is de basis voor goed beleid voor de komende jaren op onze bedrijventerreinen, kantoorlocaties, innovatielocaties, winkelgebied en wijkeconomie. Ook de beleidsnota arbeidsmarkt is aangeboden aan de Raad. De economische inbreng in gebiedsontwikkeling is de afgelopen jaren verstevigd. Er zijn meer collega's die de snelgroeiende gebieden en projecten beter kunnen bedienen. Belangrijkste uitdaging is de druk op de ruimte, waardoor het economisch belang niet altijd de voorkeur krijgt binnen de integrale afweging. Met het uitvoeringsprogramma dat hoort bij de beleidsnota werklocaties willen we van reactief naar proactief, va projectgerichte naar gebiedsgerichte advisering. We prioriteren, samen met de gebieden, en delen onderling ervaringen. We kunnen zo meer toegevoegde waarde leveren.

		We hebben een impuls gegeven aan het versterken van circulair ondernemerschap en lobby voor de circulaire economie. O.a. is een netwerk van circulaire ondernemers opgericht en hebben we Europese subsidie ontvangen voor het verstrekken van vouchers om bedrijven circulair te maken. T.a.v. verdichting en verduurzaming op bedrijventerreinen hebben we met de OMU een eerste kavel aangekocht op Lage Weide. Daarnaast wordt er continu gezocht naar nieuwe locaties met potentie voor verdichting en verduurzaming.
15	Het is via de NV ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (NV OMU) niet gelukt om geschikte locaties te verwerven voor investeren in verdichting en verduurzamingen. Oorzaak was de beperkte beschikbaarheid en de hoge kosten. a) Is het aannemelijk dat deze oorzaken in de toekomst (sterk) zullen wijzigen, of moeten we dit als gegeven zien. Wat betekent dit voor de toekomstige strategie? b) Zijn de beschikbare middelen voor dit doel in verhouding met de taak die NV OMU heeft c.q. kloppen de ambities nog met de middelen vanuit de gemeente?	a) Het al dan niet kunnen aankopen van locaties door de OMU heeft te maken met de economische conjunctuur. Op dit moment gaat het economisch goed in Utrecht en dit zien we ook terug in de relatief lage leegstand op bedrijventerreinen (1,6%). Een gezond leegstandsniveau ligt tussen de vijf en zeven procent. Hierdoor zijn er weinig locaties beschikbaar. b) De OMU heeft een taak voor de hele provincie. De beschikbare middelen van de gemeente Utrecht zijn op dit moment voldoende om nieuwe aankopen van de OMU in de gemeente Utrecht te kunnen co-financieren.
16	Marktgroepenaanpak. Mismatch in sectoren zorg, bouw en techniek. In de voortgangsrapportage actieagenda lezen we dat de omscholingsregeling wordt omgezet in het regionaal talentenfonds. a. Functioneert dit talentenfonds inmiddels in de praktijk en zijn er al eerste beelden over de resultaten die gedeeld kunnen worden? b. T.a.v. de keuze van sectoren: waarom wordt bijv. onderwijs niet genoemd, daar is toch ook een mismatch? En hoe gaan we om met toekomstige zaken bijv. energietransitie?	a) Het regionaal talentfonds is net gestart en de eerste vouchers zijn uitgegeven. De komende tijd focust het fonds zich op de automatisering van het aanvraagproces en de samenwerking met werkcentrum en maakjestap. Volgend jaar verwachten we resultaten te laten zien. b) De inzet op de arbeidsmarktsector onderwijs loopt via het programma UtrechtLeert! vanuit onderwijs. We werken nauw samen om zorg te dragen voor gelijksoortige aanpakken en te leren van elkaar. Voor energietransitie loopt nu een tijdelijk programma, samen met energie. Bij de voorjaarsnota 2025 weten we pas of er middelen zijn om dit project ook na 2025 door te zetten. Overigens heeft de marktgroep Techniek ook een hoge focus op de energietransitie.
17	Inclusieve arbeidsmarkt. De raad wordt hierover in Q2 2025 geïnformeerd. In het kader van de raadstoets laten we dit onderwerp daarom rusten.	N.v.t.

18	Ondernemersfonds Dit is een belangrijk instrument in het programma Economie. In december 2023 heeft de evaluatie plaatsgevonden: evaluatie ondernemersfonds. Dit beeft een onafhankelijke stichting die wordt gefinancierd vanuit opslag van circa 11% vanuit OZB niet-woningen. In de evaluatie wordt ook aangegeven dat de gemeente slechts beperkt kan sturen op de besteding hiervan. Samenvattend is de evaluatie vanuit ondernemers en gemeente positief. Aangezien deze geldstroom wel via de begroting van de gemeente Utrecht loopt is onze vraag: 1. hoe monitort de gemeente de totale opbrengst en de besteding van deze gelden die via de stichting lopen? 2. Gemeente draagt zelf geld bij aan dit fonds (OZB niet woningen), heeft gemeente ook rol in de verdeling van het geld vanuit die positie? 3. Hoe wordt bewaakt dat bijv. de activiteiten vanuit het ondernemersfonds niet strijdig zijn met het beleid/ambities vanuit de gemeente	Hoewel het Ondernemersfonds Utrecht (OfU) een belangrijke bijdrage levert aan de economische vitaliteit van de stad, is het geen instrument (van de afdeling Economie) van de gemeente Utrecht. Het betreft een onafhankelijke stichting die werkt vanuit en voor de Utrechtse betalers van OZB niet-woningen. Behalve bedrijven gaat het om bijvoorbeeld ook scholen, sportvelden en ziekenhuizen. Per 1 januari 2012 is een opslag met een vast percentage van 11,1% extra dat wordt betaald op de OZB niet-woningen. Via 68 trekkingsgebieden wordt het geld verdeeld om gezamenlijk te investeren in de toekomst van hun gebieden. Via de subsidiebeschikking aan het OfU borgen we aansluiting bij gemeentelijk beleid, maar de keuzes over inzet en verdeling van middelen worden gemaakt door ondernemerscollectieven in de stad. Daarnaast geeft het OfU zelf kaders mee die zijn afgestemd met de gemeente. Kortom, het Ondernemersfonds is géén beleidsinstrument van het programma Economie, maar een door ondernemers gedragen en vormgegeven mechanisme van collectieve financiering. 1. De opbrengst van het Ondernemersfonds is gekoppeld aan de jaarlijkse OZB-opslag op niet-woningen van 11,1%. Deze opslag loopt via de gemeentelijke begroting, waarna het bedrag in zijn geheel via een subsidie ter beschikking gesteld wordt aan het OfU. De gemeente houdt zicht op de totale opbrengst via de belastingopbrengsten en de jaarlijkse overboeking aan OfU. De monitoring van de besteding van de middelen doet de gemeente op afstand. Als onafhankelijke stichting is OfU zelf verantwoordelijk voor de verantwoording van de bestedingen richting haar achterban: de ondernemers. Wel ontvangt de gemeente jaarlijks het jaarverslag en de jaarrekening van OfU. In deze stukken wordt inzicht gegeven in de verdeling en inzet van de middelen. Ook vindt er periodiek ambtelijk (4x per jaar) en bestuurlijk (minimaal 1x per jaar) overleg plaats tussen de gemeente en OfU, waarin beleidsontwikkelingen en signalen uit de uitvoering worden besproken. 2. De gemeente draagt als eigenaar van niet-woningen (zoals gemeentelijk vastgoed) automatisch ook bij aan het OfU via de OZB-opslag. Deze bijdrage wordt gedaan als gebouweigenaar, dus niet in een beleidsmatige rol. De verdeling van de gelden ligt primair bij het OfU, die samenwerkt met ondernemerscollectieven in zogenoemde trekkingsgebieden (bijvoorbeeld winkelgebieden of bedrijventerreinen). Deze collectieven dienen plannen in die aan voorwaarden moeten voldoen. De gemeente heeft dus géén directe sturende rol in de verdeling van de middelen, ook niet via haar eigen bijdrage via de OZB. De keuze hiervoor is bewust: het fonds is van, voor en door de betalers van OZB niet-woningen, en daarmee een onafhankelijke vorm van gebiedsgerichte samenwerking en cofinanciering. 3. Hoewel de gemeente geen directe invloed uitoefent op de individuele bestedingskeuzes van het fonds, is in de uitvoeringsovereenkomst tussen gemeente en OfU afgesproken dat de activiteiten binnen de wettelijke kaders moeten blijven en niet strijdig mogen zijn met gemeentelijk beleid. Als dit onverhoopt toch het geval lijkt, is er via het ambtelijk en bestuurlijk overleg ruimte om dit te bespreken. Daarnaast vindt toetsing plaats op basis van

		transparantie en verantwoording richting betalers aan het fonds, de deelnemers zelf. Er is een inspanningsverplichting voor het OfU om draagvlak binnen gebieden te borgen en samenwerkingen aan te gaan die bijdragen aan onder andere leefbaarheid, veiligheid, verduurzaming en economische vitaliteit — doelstellingen die grotendeels aansluiten op gemeentelijk beleid. De relatie tussen gemeente en OfU is gebaseerd op wederzijds vertrouwen, met voldoende formele en informele momenten om eventuele mismatches tijdig te signaleren en te adresseren.
19	Utrecht International Centre Toegelicht wordt dat er 10.000 baliecontacten in 2024 zijn geweest en dat er een netwerk met andere Europe Centra opgezet wordt. a) Kan nog iets meer toegelicht worden over de bereikte resultaten in 2024 in relatie tot de economie in Utrecht? B) Hoe verloopt de samenwerking met de andere partners?	a) Het UIC heeft drie pijlers: versterken arbeidsmarkt; regiobranding; bijdragen aan sociale cohesie. We willen dat nieuwe talenten zich snel en blijvend thuis voelen in onze regio. Het Utrecht International Center (UIC; voorheen het International Welcome Centre Utrecht Region) is er voor alle internationale inwoners: arbeidsmigranten, kenniswerkers, nieuwkomers, hun partners en gezinnen. In 2024 ontving het centrum 10.000 baliebezoekers. Het UIC heeft afgelopen jaar vanuit Utrecht het initiatief genomen om een netwerk ten behoeve van kennisuitwisseling op te zetten met soortgelijke Europese international centers, de European Talent Alliance. Daarnaast is het UIC afgelopen jaar begonnen met het opzetten van een (mobiel) informatiepunt voor arbeidsmigranten uit de EU. Dit programma wordt gefinancierd vanuit de rijksoverheid (WIN). In 2025 zet het UIC, naast de reguliere dienstverlening, verdere stappen in het bereiken van arbeidsmigranten, worden nieuwe partners aangetrokken en bouwt het verder aan de European Talent Alliance. b) De samenwerking met o.a. ROM, EBU, UM, USP, UU is versterkt en goed. Een voorbeeld is deelname aan de MIT waarbij we samen met de UU gaan, de ROM, EBU, USP onze deelname uitzet in hun netwerk. Een ander voorbeeld de gezamenlijke benadering van Invest en Talent. Geïnteresseerde bedrijven die in de Utrechtse Regio willen vestigen komen langs bij het UIC en horen wat het UIC kan doen voor hun medewerkers.
20	Risico's: In de jaarrekening wordt het risico toegelicht inzake de na-effecten van de coronapandemie, o.a. hogere schuldenlast en uitstel van investeringen. Als maatregel is opgenomen dat vanaf 1 januari 2025 Ondernemer Centraal officieel is bestendigd. Vragen: a) De benoemde risico's lopen niet synchroon met de risico's in de begroting 2024. Bijv. laagconjunctuur, krapte arbeidsmarkt, marktomstandigheden staan wel	a) Wij kunnen niet verklaren waarom deze risico's niet synchroon lopen. De genoemde risico's zijn zowel i.k.v. de begroting als jaarrekening nog steeds actueel en relevant, hoewel de genoemde risico's veelal de aard hebben van bedreigingen die al langer spelen, en daardoor niet altijd meer worden gezien als risico maar als feit: ze zijn al aan de hand, en de gevolgen vanwege kwetsbaarheden zijn nu de risico's. Risico's worden geïnventariseerd op basis van signalen uit de markt, (macro)economische onderzoeken, gesprekken met ondernemers(verenigingen) in de stad en het analyseren van rapporten en brieven van brancheorganisaties en andere overheden. b) Via verschillende kanalen monitoren we hoe het ondernemersklimaat ervoor staat en ook hoe het met ondernemers in de stad gaat. Denk bijv. aan de Kleinbedrijf Index van de Hogeschool Utrecht, de jaarlijkse ondernemersenquête van de provincie Utrecht en natuurlijk het aantal en type ondernemers dat zich melden bij Ondernemer Centraal en de Bbz (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz). We proberen

	in begroting en niet in jaarrekening: wat is hiervan de reden en hoe vind de inventarisatie / actualisatie van risico's plaats? b) Is er inzicht in (groepen van) ondernemers die een bovengemiddelde schuldenlast etc. hebben en wordt daar ook gericht actie op ondernomen, of is de dienstverlening vanuit de gemeente meer vraag gestuurd? "Ondernemers Centraal" speelt hier een rol in, maar hier is ook efficiencyslag op gemaakt. Hoe staat het hier mee? c) In de voortgangsrapportage Actieagenda Utrechtse Economie pag. 27 is de volgende tekst opgenomen: *Concluderend: De regio Utrecht heeft het beste ondernemersklimaat van de hele EU, maar deze toppositie staat onder forse druk. Er spelen meerdere uitdagingen tegelijk, zoals ruimtetekort, personeelstekort en netcongestie, die ontwikkelingen belemmeren.* Vraag: Waarom komen deze onderwerpen /uitdagingen niet terug in de risicoparagraaf bij dit programma?	de dienstverlening zoveel mogelijk vraaggestuurd in te richten, waarbij we soms wel de verwachting moeten temperen, omdat we vanuit de gemeente niet op alle ondernemersvragen een antwoord of oplossing hebben. De efficiencyslag voor ondernemer centraal heeft plaatsgevonden, waarbij er nog verkend wordt in hoeverre een applicatie een aanvullende efficiencyslag kan realiseren. c) Terecht punt, hier lopen de verschillende documenten niet volledig synchroon. Deze uitdagingen en risico's verdienen ook een plek in de risicoparagraaf van het programma. Met de nieuwe beleidsnota's en afgesproken monitoring verwachten we voor economie na 2026 een vereenvoudigd sturings- en verantwoordingspalet te hebben, waarbinnen we tegelijkertijd beter de relatie kunnen leggen tussen beleid, doelen, acties, effecten en resultaten, en consistenter kunnen werken t.a.v. de reguliere verantwoordingscyclus.

2. Financiële beeld en reserves

<table>
<tr><th>Nr.</th><th>Vraag/toelichting</th><th>Reactie</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Financiën doelstelling 1

<table>
<tr><th>Doelstelling 1</th><th>Nom.Begroot 2024</th><th>Act.begr 2024</th><th>Realisatie 2024</th></tr>
<tr><td>Baten</td><td>469</td><td>453</td><td>586</td></tr>
<tr><td>Lasten</td><td>25.004</td><td>27.407</td><td>27.794</td></tr>
<tr><td>Saldo</td><td>-24.534</td><td>-26.954</td><td>-27.208</td></tr>
<tr><td>Toev. Reserves</td><td>0</td><td>4.000</td><td>4.000</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>-24.534</td><td>-30.954</td><td>-31.208</td></tr>
</table>

De belangrijkste mutaties zijn in de jaarrekening afdoende verklaard. Nog enkele vragen hierbij:
a) In de baten is een bijdrage vanuit provincie Utrecht opgenomen inzake International Welcome Center ad € 125.000. Staan hier in 2024 ook al lasten tegenover en waren deze wel begroot (aangezien dit niet tot verschillen heeft geleid)?
b) Wat betreft de toevoeging aan de reserves van € 4 mln? Vanuit overzicht taakvelden wordt duidelijk dat dit € 1,2 mln voor economische ontwikkeling betreft en € 2,8 mln voor economische promotie. Graag nog enige toelichting welke reserves dit betreft en wat het bestedingsdoel is.
c) Wat betreft de afwijking in de overige lasten ad € 187.000?</td><td>a) Het Utrecht International Center kost circa. 400.000 euro. De lasten hiervan zijn onderdeel van het programma Economie. Deze wordt gedekt uit de subsidie van de provincie en bijdragen vanuit gemeente Amersfoort, Universiteit Utrecht, de gemeente Utrecht en partners en bedrijven in de stad.
b) De 4 miljoen euro bestaat uit:
a. Economische ontwikkeling ad 1,2 miljoen euro: reserve Werken naar werk. In de voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor de reserve Werken naar werk en vervolgens bij de tweede bestuursrapportage toegevoegd aan de reserve. Deze middelen worden ingezet om een bijdrage te leveren aan het Regionaal Talentfonds.
b. Economische promotie ad 2.8 miljoen euro: reserve OMU. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn middelen toegekend voor het verdichten en verduurzamen van bedrijventerreinen via de OMU. De middelen zijn gestort in de reserve om in te zetten voor het bovenstaande doel.

c) Technische afwijkingen op het personele budget naar aanleiding van directiebrede interne verrekeningen op overhead; een systeemaanpassing die gedurende het jaar werd doorgevoerd. De afwijking heeft dus geen inhoudelijke reden.</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Is het in het kader van de raadstoets mogelijk om de baten en lasten (realisatie 2023/begroting 2024/realisatie 2024) 1 niveau dieper gespecificeerd te krijgen (op kosten en opbrengstencategorieën) Zoals salaris, inhuur, subsidies, kapitaallasten etc zodat inzicht ontstaat in de geraamde en werkelijk uitgaven aan ieder van de onderdelen in het programma ?</td><td>Zie bijlage 1.</td></tr>
</table>

3	Reserves in de begroting 2025 Overzicht Reserves | Begroting 2025 zien we de Bestemmingsreserve Werk, toekomstbestendige Economie en ondersteuning, voor circa € 11,5 mln. In de komende jaren vinden hier begrotingstechnisch niet tot nauwelijks mutaties op plaats. Hoe wordt dit geld ingezet in relatie tot de doelstelling van het programma Economie?	Deze bestemmingsreserve ad € 11,5 mln is een verzamelbedrag voor alle reserves in het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid. De reserves voor in totaal € 6,5 mln die bij Economie horen zijn: • OMU: dient ter afdekking van het risico van verstrekte leningen aan de OMU voor het verwerven van kavels voor verdichting en verduurzaming op bedrijventerreinen. • Toeristische stadspromotie: mitigerende maatregelen vanwege hogere toeristenbelasting, spaarmogelijkheden voor groter evenementen en fluctuatiereserve voor inkomstentoeristenbelasting. • RO: dient ter afdekking van het risico van het uitgezette fondskapitaal in de ROM. • Werken naar werk: wordt gebruikt om van 2025 t/m 2027 bij te dragen aan het Regionaal Talentfonds. De overige twee reserves ad € 5 mln horen bij Werk & Inkomen.

3. Stand van zaken rekenkameronderzoek Economie 2022

Nr.	Vraag/toelichting	Reactie
1	In 2022 is het rekenkamerrapport 2022 Economie verschenen. Effectiviteit_economisch_beleid. En het bijbehorende 20220202_Raadsvoorstel_De_balans_opmaken.pdf Hierin zijn ook een aantal aanbevelingen gedaan rondom verantwoording, doelstellingen , inzicht, indicatoren etc. . Op 5 juli 2022 ontving de gemeenteraad de raadsbrief Plan van Aanpak. En op 6 september 2022 is daar door de rekenkamer op gereageerd. Rekenkamerbrief Plan van Aanpak rapport De Balans Opmaken a) In de voortgangsrapportage Actieagenda Utrechtse Economie wordt over een groot aantal zaken gerapporteerd. Kan in algemene zin/op hoofdlijnen worden aangegeven wat in de periode juli 2022 tot maart 2025 met de uitvoering van aanbevelingen is gedaan en wat de resterende acties voor 2025/2026 zijn? b) Er zijn 6 aanbevelingen gedaan. Kan per aanbevelingen kort de status worden aangegeven, c.q. of de actie is voltooid? 1. Een samenhangend overzicht op te stellen van de gemeentelijke inzet. 2. Concrete en voor de gemeenteraad controleerbare doelen op te stellen die aansluiten bij de inzet voor de opgave en op de andere bestuurlijke niveaus. 3. Meer inzicht te bieden in de besteding van tijd en geld aan de opgave. 4. Te evalueren of genomen maatregelen en ingezette instrumenten effectief zijn, ook om onderbouwde keuzes te maken voor de toekomst. 5. Het gebruik van informatie over de economische ontwikkelingen te structureren en vast te stellen op welke	a) We hebben indachtig de titel van het Rekenkamerrapport een start gemaakt met het op orde brengen van de de basis van de afdeling Economie. Zo versterken we het relatiemanagement door meer structuur aan te brengen in de relatie met de doelgroepen in de stad. Een volgende stap is dit inbedden in de dagelijkse werkwijze van alle collega's en dit beter te koppelen aan onze inhoudelijke doelstellingen. We gewerkt aan beter datamanagement: economie moet figuurlijk, maar ook letterlijk beter op de kaart worden gezet, en onderzoekscijfers en (geografische) ontwikkelingen in de tijd helpen daarbij. Ook werken we meer volgens de plan do check act systematiek. De actieagenda met de voortgangsrapportage, als bundeling van onze activiteiten en wat deze opleveren, is daar een concreet voorbeeld van. We hebben breder beleid opgeleverd met beleidsnota's voor arbeidsmarkt en werklocaties; nieuwe integraal beleid voor retail/horeca/ logie& vrijetijdseconomie volgen hopelijk nog. Deze beleidskaders bieden een betere basis voor de plan do check act systematiek. We vertalen dit ook naar onze interne werkwijze. We zijn gestart met jaarplannen voor afdeling, teams en medewerkers, en een gedeelde MT-agenda, waarin we ook als MT de voortgang volgen op onze hoofdthema's. Het strategisch en bestuurlijk vermogen van de afdeling is versterkt door mensen met een strategische blik aan te nemen en een strategisch takenpakket te geven. Inmiddels wordt deze kwaliteit ook herkend en dat leidt ertoe dat economie steeds meer aan de voorkant van processen aan tafel komt. Al deze ontwikkelingen zijn ingezet, maar hebben nog verdere ontwikkeling, uitbreiding en inbedding nodig om de basis echt structureel op orde te brengen. Door UBA worden wij nu gesteld voor de opgave om de basis op orde te brengen, terwijl het geld ontbreekt om meer mensen aan te nemen, subsidiebudgetten te richten op actuele thema's en behoeften t.b.v. economie met maatschappelijke meerwaarde, datasets te bouwen etc. Daar komen nu met VJN 2025 ook nog hervormingsbezuinigingen bij. Het is dus wel een uitdaging om de aanbevelingen te blijven voortzetten. Veel van wat is ingestart, willen en moeten we doorontwikkelen in 2025 en 2026. Daarnaast hebben we in 2025/2026 onder

	manier die informatie gebruikt wordt bij beleidskeuzes, monitoring, evaluatie en verantwoording. 6. De verbinding binnen en buiten de opgave te verbeteren zodat binnen de gemeentelijke organisatie maar ook bij ondernemers en samenwerkingspartners bekend is waaraan in de opgave wordt gewerkt, wat de inzet oplevert en hoe daaraan kan worden bijgedragen. Dit ook te gebruiken om de gemeenteraad meer inzicht te geven in de ontwikkelingen en er een helder economisch profiel mee te ontwikkelen.	andere aandacht voor de transitie naar circulaire economie, haalbare uitvoeringsprogramma's bij de beleidsnota's, het monitoren en waar mogelijk acteren op netcongestie, en het verbeteren van de governance op gelieerd entiteiten en verbonden partijen en het 'shortlisten' van financiële en niet-financiële sturingsinstrumenten zodat we doelmatiger kunnen sturen. b) 1. Actieagenda en jaarlijkse voortgangsrapportage en beleidsnota's opgesteld voor specifieke onderwerpen (arbeidsmarkt & werklocaties) 2. Zie 1, komt ook terug in de P&C cyclus 3. Zie 1, specifiek monitoring; wordt ook aan gewerkt via jaarplan dat vanaf 2026 beter gekoppeld kan worden aan teams en doelen in het programma 4. We hebben meerdere beleidsinstrumenten en maatregelen geëvalueerd en op basis daarvan keuzes gemaakt voor de toekomst. Het betreft o.a. evaluaties van: OfU, WOM's, omscholingsregeling, LEF, energiecompensatieregeling etc. Deze evaluaties zijn allen gedeeld met uw raad. 5. Er is geïnvesteerd in terugkerend economisch onderzoek en datamanagement. Paragraaf Economie in de Utrecht Monitor is uitgebreid. Deze werkwijze is meegenomen in de nieuw opgestelde beleidsnota's die ook nieuwe indicatoren bevatten. Daarnaast geeft ook de NEx-meting een beeld van de staat van de stad. 6. We hebben geïnvesteerd in relatiebeheer met interne en externe stakeholders. De beleidsnota's zijn bijvoorbeeld ook ambtelijk uitvoerig intern afgestemd. Naar buiten toe organiseren we een jaarlijks event over de nieuwe economie voor ondernemers en onze samenwerkingspartners. Met de EBU en Utrecht Marketing hebben we het profiel meer aangescherpt naar Utrecht, Heart of Health. Dit profiel wordt uitgebouwd en aangescherpt met input van bedrijven, en dit profiel bepaalt mede de keuzes voor wat voor type economische activiteiten we (nog meer) aantrekken.

4. Gerelateerde partijen (ROM, WOM, OMU en EBU)

Nr.	Vraag/toelichting	Reactie
1	Hebben we alle partijen waar we een bestuurlijk en een financieel belang mee hebben opgenomen in de lijst verbonden partijen bij dit programma?	Ja
2	**ROM** De regionale Ontwikkelingsmaatschappij levert een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van het programma Economie (o.a. de Regionale Economische Agenda) a) Hoe ziet de aansturing (Bestuurlijk en ambtelijk) vanuit de gemeente Utrecht richting de ROM er precies uit b) Hoe wordt bewaakt dat de beleidsdoelstellingen van de gemeente Utrecht op een goede wijze worden vertaald in de activiteiten van de ROM c) Hoe wordt gemonitord dat de uitvoering van de activiteiten van de ROM bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente Utrecht d) Hoe wordt de gemeenteraad in stelling gebracht bij de sturing en verantwoording met betrekking tot de ROM? Neemt de raad in de praktijk ook een actieve rol bij voortgangsrapportages, begroting en jaarrekening? e) In de begroting 2025 is opgenomen dat de aandeelhouders met de ROM in gesprek zijn over de financiële bijdrage. Het beeld is dat er minder geld naar de ROM gaat de komende jaren. Wat is hier precies de stand van zaken? f) In 2025 wordt de bestuursovereenkomst met de ROM vernieuwd. Kan op hoofdlijnen iets gezegd worden over de nieuwe inhoud van de bestuursovereenkomst (belangrijkste wijzigingen) g) De jaarrekening 2023 (laatst beschikbare jaarrekening) van de ROM laat een post zien van € 4,5 mln aan participaties en € 33,6 mln aan overige effecten. Hoe vindt specifiek voor deze onderdelen de risico-inschatting plaats en in hoeverre is de gemeente Utrecht hierbij betrokken?	a) Gemeente Utrecht stuurt bestuurlijk vanuit haar rol als aandeelhouder op de meerjarenstrategie ROM (op dit moment geldt de meerjarenstrategie 2023-2026) en direct op de invulling van deze strategie tijdens de aandeelhoudersvergaderingen (tweemaal per jaar) o.b.v. voortgangsrapportages, het jaarplan en jaarverslagen. Op (hoog)ambtelijk niveau stuurt de afdeling EZ de ROM waar nodig bij via reguliere overleggen, al dan niet met ambtelijke vertegenwoordigers van de andere aandeelhouders. b) De gemeente Utrecht bewaakt haar beleidsdoelstellingen met de ROM vanuit haar rol als aandeelhouder. Naast de meerjarenstrategie van de ROM, wordt er door de aandeelhouder inhoudelijk gestuurd op de jaarplannen en jaarverslagen. Deze dienen aantoonbaar bij te dragen aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente Utrecht, zoals kaderstellend geformuleerd in de Regionale Economische Agenda. c) De jaarplannen en jaarverslagen worden gebruikt om de (effecten van de) uitvoering van de activiteiten en de aansluiting bij het beleid te monitoren en toetsen. d) Jaarlijks krijgt de gemeenteraad het ROM jaarplan en jaarverslag toegezonden. Conform de motie Sturen op de ROM (kenmerk 3591, 2020) kan de raad desgewenst het jaarplan agenderen in een commissievergadering en aandachtspunten meegeven ter bespreking met de ROM. Daarnaast wordt specifieke beleidsvoortgang met de ROM gedeeld via de voortgangsrapportage actieagenda en wordt de raad over (financiële) ontwikkelingen bij verbonden partijen geïnformeerd via de P&C cyclus. e) In 2025 zijn de ROM aandeelhouders in gesprek met de ROM over de financiële bijdrage: enerzijds over de exploitatiebegroting en anderzijds over het fondskapitaal. M.b.t. de exploitatiebegroting geldt dat er naast de taakstelling in 2025 een structureel sluitende begroting vanaf 2026 moet worden gerealiseerd. Onderdeel daarvan is dat de gemeente Utrecht als onderdeel van de bezuinigingen heeft besloten vanaf 2026 te bezuinigen op haar exploitatiebijdrage aan de ROM. Daar tegenover staat dat de exploitatiebijdrage jaarlijks iets toeneemt, als gevolg van indexatie. Hiermee wordt het bezuinigingseffect enigszins

		gedempt. Het ROM fondskapitaal zou uiteindelijk revolverend moeten zijn: gestort kapitaal dat is toegekend aan startups, komt uiteindelijk weer terug bij de ROM als het bedrijf succesvol is doorgegroeid. Dat punt kan, zo relatief kort na de oprichting, nog niet bereikt worden met het huidige fonds en het beschikbare fondskapitaal in 2026 naar verwachting uitgeput is. Dit vraagt richting de toekomst om het uitbreiden van de investeringsportefeuille. Hier staat de gemeente Utrecht constructief in. Belangrijke overwegingen daarbij zijn dat investeringen in cofinanciering met private partijen worden gedaan, waardoor we weten dat deze investeringen vanuit de regio tevens additionele private investeringen mogelijk maken (multipliereffect) en dat meer dan 50% van de investeringen van de ROM landt in stad Utrecht omdat in Utrecht de meeste (kansrijke) startups zitten. Op dit moment wordt er nagedacht over de dekking van de benodigde financiering. f) Op dit moment wordt er gewerkt aan het verlengen van de huidige bestuursovereenkomst met de ROM t/m 31 december 2025. Dit stelt de aandeelhouders in de gelegenheid de eventuele toekomstige fondsstorting(en) te verwerken in nieuwe bestuursovereenkomst, die in dient te gaan vanaf 2026. De nieuwe bestuursovereenkomst zal – voor zo ver nu te voorzien – primair een voortzetting zijn van de bestaande afspraken, met daarbij aanvullende afspraken over de indexatie van de exploitatiebijdrage, evt. nieuwe fondsstortingen en samenwerkingsafspraken tussen de aandeelhouders (governance). g) De ROM is primair verantwoordelijk voor het risicomanagement van haar eigen investeringsportefeuille. Deze dient in lijnt te zijn met haar investerings- en risicobeleid en wordt getoetst door de externe accountant. De gemeente Utrecht ziet vanuit de beleidsafdeling, in samenwerking met de afdelingen financiën en business control toe op de ROM cijfers (richting de aandeelhoudersvergaderingen) en via de accountantscontrole op haar eigen financiën.

3	**Economic Board Utrecht (EBU)** In Utrecht is het Economic Board Utrecht Region actief. Voor zover wij kunnen nagaan komt het Economic Board Utrecht niet terug in de tekst van het programma Economie in de jaarrekening 2024 a) Is hier een specifieke reden voor? b) Werkt de gemeente Utrecht (intensief) samen met het Economic Board Utrecht en worden doelstellingen en activiteiten op elkaar afgestemd? **c)** Wordt Economic Board Utrecht als een verbonden partij gezien en zo ja, hoe vindt hier sturing op plaats?	a) De Economic Board Utrecht (EBU) valt voor de begroting en jaarrekening 2024 nog onder het programma 'Betrouwbare Overheid' onder de doelstelling 'bovengemeentelijke belangen'. Omdat de aansturing van de EBU vooral vanuit het programma Economie plaatsvindt wordt dit binnenkort overgeheveld. b) Ja, de gemeente Utrecht werkt (intensief) samen met de EBU. Zowel in de aansturing van de Economic Board, waarvan Burgemeester Dijksma voorzitter is, als in de operationele activiteiten, waarin de gemeente Utrecht via ambtelijke capaciteit bijdraagt aan activiteiten van de EBU. Doelstellingen worden afgestemd via bestuurlijk en ambtelijk overleg met de EBU over haar jaarplan. Hier wordt invulling aan gegeven via samenwerking t.b.v. gedeelde beleidsstukken en activiteiten, zoals boardmeetings, missie-reizen en lobbyactiviteiten. c) Formeel is de EBUMet de EBU bestaat een subsidierelatie, waartoe jaarplannen en bijbehorende prestatierapportages worden beoordeeld.
4	**Wijkontwikkelingsmaatschappij WOM (Noord West en Lombok)** Hoe vindt de aansturing vanuit de gemeente Utrecht richting de WOM plaats en hoe wordt gemonitord dat de uitvoering van de activiteiten van de WOM bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente Utrecht	Beide WOM's kennen aandeelhouders (AvA) en een Raad van Commissarissen (RvC) in hun governance. De RvC houdt toezicht op de directie van de WOM's. Vanuit de gemeente is zitten 2 ambtenaren in de RvC van WOM Noordwest en 1 ambtenaar in de RvC van WOM Lombok (allen op persoonlijke titel). De aansturing en monitoring van de WOM's vanuit de gemeente vindt bestuurlijk plaats via de wethouder op de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering en ambtelijk via de accounthouder van de WOM's die regulier overleg voert.
5	**NV ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (NV OMU)** a) Deze is niet opgenomen in de lijst verbonden partijen, wat is hiervan de reden? b)Hoe vindt de aansturing vanuit de gemeente Utrecht richting de WOM plaats en hoe wordt gemonitord dat de uitvoering van de activiteiten van de WOM bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente Utrecht	We veronderstellen dat deze vragen over de OMU gaan, in de vraagstelling staat namelijk WOM. a) Een verbonden partij is een organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. De OMU is geen verbonden partij, omdat de gemeente juridisch gezien geen bestuurlijk belang heeft in de OMU. De gemeente heeft namelijk geen zeggenschap (stem) in de rechtspersoon. b) De aansturing vanuit de gemeente Utrecht vindt plaats via de subsidierelatie die de gemeente heeft met de OMU. Onderdeel van deze subsidierelatie is een uitvoeringsovereenkomst, waarin de afspraken over de doelstellingen en samenwerking zijn vastgelegd.

6	**WIgo4It U.A.** Wat doet deze organisatie precies en leidt dit o.a tot meer efficiency? Is de overhead lager geworden en hoe verbetert het de dienstverlening?	WIgo4It heeft een overeenkomst met Werk en Inkomen. Vanuit Economie is er geen relatie met deze organisatie.

5. Subsidies

Nr.	Vraag/toelichting	Reactie
1	Subsidies Goed dat inzicht wordt gegeven in de subsidies per doelstelling. a) Hoe wordt in het subsidieproces geborgd dat de gesubsidieerde activiteiten daadwerkelijk bijdragen aan de doelstelling (voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is) b) Bij subsidies met een economisch karakter (ondersteuning van bedrijven) kan er een verhoogd risico zijn op staatsteun. Hoe wordt omgegaan met enerzijds het stimuleren van economische activiteiten en anderzijds het risico op staatssteun? c) De belangrijkste subsidie betreft het ondernemersfonds (begroting € 12,4 mln, realisatie € 14,8 mln, overschrijding € 2,4 mln). Kan op hoofdlijnen inzicht gegeven worden hoe aanvragen uit het ondernemersfonds worden afgewogen en waardoor overschrijding is ontstaan? En hoe werkt dit dan? Komt dit ten laste van de begroting van de gemeente Utrecht?	a) Subsidieaanvragen worden altijd ambtelijk getoetst langs de kaders van ons beleid en de doelstellingen in de programmabegroting. Deze kaders zijn ook meegenomen in de verschillende subsidieregels. Ambtelijk vindt inhoudelijke toetsing altijd plaats middels vier ogen principe door twee beleidsadviseurs. b) De gemeente heeft een team met juridische adviseurs die bevoegd zijn om staatssteuntoetsen uit te voeren. Bij risico op staatssteun wordt door dit team een advies afgegeven. Bijvoorbeeld bij Europese subsidie vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling is dit aan de orde, en wordt deze toets ook door de Europese Commissie van ons gevraagd. c) Aanvragen voor het ondernemersfonds worden door de stichting OfU en haar bestuur getoetst op vooraf vastgestelde kaders. Op hoofdlijnen gaat het erom dat de voorstellen aantoonbaar bijdragen aan de economisch vitaliteit van de stad Utrecht. Het gat tussen het begrote en gerealiseerde bedrag voor OfU heeft te maken met een nacalculatie die plaatsvindt op basis van de werkelijke ontvangen OZB-inkomsten niet-wonen. Ten tijde van de begroting wordt met een prognose gewerkt die later, bij definitief uitsluitsel over de OZB-inkomsten, wordt bijgesteld. Dit komt niet ten laste van de begroting van de gemeente Utrecht.

6. Indicatoren

<table>
<tr><th>Nr.</th><th>Vraag/toelichting</th><th>Reactie</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Effectindicatoren
De realisatie 2024 is nog niet ingevuld. In de toelichting is vermeld: Voor cijfers wachten we op PAR en CBS. Deze cijfers worden eind februari aangeleverd.

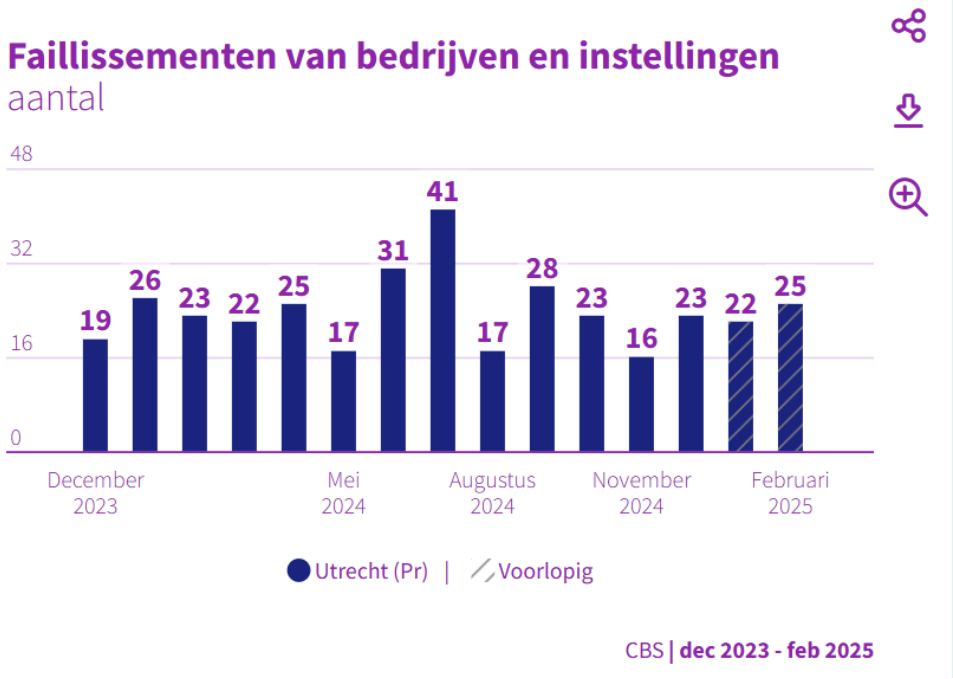
a. We ontvangen deze cijfers graag als ze beschikbaar zijn.
b. Datzelfde geld voor de uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstellingen die te vinden zijn in de webversie van de jaarstukken 2024.
c. De huidige indicatoren geven naar onze mening een beperkt beeld van de realisatie van doelstellingen in het programma. Is het de bedoeling met de vaststelling van de nieuwe beleidsnota’s in 2025 dat er in de begroting 2026 ook nieuwe indicatoren in het programma worden opgenomen?
d. Zijn er indicatoren beschikbaar die:
* iets weergeven van ervaringen vanuit ondernemers met gemeente Utrecht?
*inzicht geven in aantal nieuwe bedrijven in Utrecht
*inzicht geven in ontwikkelingen in sectoren die gestimuleerd worden bijv, zorg, duurzaamheid, innovatie</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2019</th><th>2020</th><th>2021</th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>bron</th></tr>
<tr><td>aantal banen in Utrecht*</td><td>275.410</td><td>283.000</td><td>288.230</td><td>301.700</td><td>317.470</td><td>331.920</td><td>PAR</td></tr>
<tr><td>beroeps- en niet-beroepsbevolking (aantal inwoners 15-74 jaar)</td><td>277.207</td><td>281.327</td><td>283.270</td><td>285.127</td><td>291.152</td><td>297.615</td><td>BRP</td></tr>
<tr><td>werkgelegenheidsfunctie (aantal banen t.o.v. beroeps- en niet-beroepsbevolking, afgerond)</td><td>0,99</td><td>1,01</td><td>1,02</td><td>1,06</td><td>1,09</td><td>1,12</td><td>PAR, BRP bewerking gemeente Utrecht</td></tr>
<tr><td>aantal (bedrijfs) vestigingen in gemeente Utrecht</td><td>42.950</td><td>46.390</td><td>48.370</td><td>51.320</td><td>55.590</td><td>58.380</td><td>PAR</td></tr>
<tr><td>% netto arbeidsparticipatie</td><td>75</td><td>74,5</td><td>74,8</td><td>77,2</td><td>77,3</td><td>77,6</td><td>CBS (EBB)</td></tr>
</table>

a) Het aantal geregistreerde banen in Utrecht is in 2024 verder toegenomen. Op 1 april 2024 telde Utrecht 331.920 banen bij in Utrecht gevestigde bedrijven. Het aantal banen is met ruim 14.000 toegenomen. Vanaf 2020 zijn er in Utrecht meer banen dan het aantal inwoners in de</td></tr>
</table>

		arbeidsactieve leeftijd (15 t/m 74 jaar). De zakelijke dienstverlening is de sector die zorgt voor de grootste werkgelegenheid in Utrecht, tussen 2023 en 2024 is deze sector met 3.760 banen gegroeid. Ruim een kwart (26%) van deze banen betreft een vestiging met één werkzame persoon (meestal zzp'ers). In 2024 waren er 58.380 bedrijfsvestigingen in de gemeente Utrecht, 5% meer dan in 2023. De toename van vestigingen was het grootst in de sector (specialistische) zakelijke dienstverlening en vestigingen met 1 werkzame persoon. Op 15 april wordt de Utrecht Monitor gepubliceerd met de nieuwe cijfers: Economische ontwikkeling | Utrecht Monitor en Arbeidsmarkt | Utrecht Monitor b) Zie a c) Ja, klopt, we voegen met de nieuwe beleidsnota's graag nieuwe indicatoren toe die een completer beeld geven van de economische opgave en de gemeentelijke inzet daarvoor, en hoe we deze kunnen bijsturen en monitoren. d) Ja, via de Utrecht Monitor is e.e.a. beschikbaar over nieuwe bedrijven en ontwikkeling van sectoren. Verder monitoren we de NEx thema's, waarvoor ook ondernemers geënquêteerd worden. Het meest recente onderzoek dat iets zegt over de ervaringen vanuit ondernemers met de gemeente Utrecht is het Rekenkamerrapport uit 2021.
2	Op de site www.waarstaatjegemeente.nl kan een vergelijking worden gemaakt tussen de gemeente Utrecht en het gemiddelde van Nederland (of de G4) ook op het onderdeel economie. Wij hebben voor een aantal indicatoren hier kennis van genomen (zie bijlage 1 voor enkele vergelijkingen). a) Aantal faillissementen lijkt over het jaar heen redelijk stabiel, met een uitschieter in de maand juli. Hoe kijkt de ambtelijke organisatie naar de ontwikkeling van de faillissementen in Utrecht? b) De groei van het aantal vestigingen per 10.000 inwoners laat in Utrecht, conform landelijke trend een daling zien in 2024. Wordt dit herkend, is dit zorgelijk en is dit aanleiding voor verdere actie vanuit de gemeente?	a) De ontwikkeling van het aantal faillissementen is een belangrijke economische indicator, omdat het iets zegt over de financiële gezondheid van bedrijven in de stad. Als het aantal faillissementen stabiel is, duidt dat op een relatief veerkrachtige economie. Als we vanaf begin 2022 terugkijken, blijft het beeld redelijk stabiel met hier en daar een uitschieter. Deze uitschieters zijn verspreid over het jaar (maart, juni tot en met september en december) maar lijken een zeer lichte focus rondom de zomer te hebben. De uitschieter rondom de zomer kan verschillende oorzaken hebben maar kunnen we nu niet goed duiden; ook omdat deze cijfers betrekking hebben op de provincie Utrecht en niet (alleen) de gemeente Utrecht. b) Idem als a De daling wordt herkend en past binnen een bredere nationale trend mede doordat ondernemers zich de afgelopen jaren geconfronteerd zagen met meerdere uitdagingen: inflatie, personeelstekorten, stijgende kosten voor energie en grondstoffen, en het wegvallen van coronasteunmaatregelen. Dit alles kan ertoe leiden dat minder mensen een onderneming starten of bestaande bedrijven stoppen.

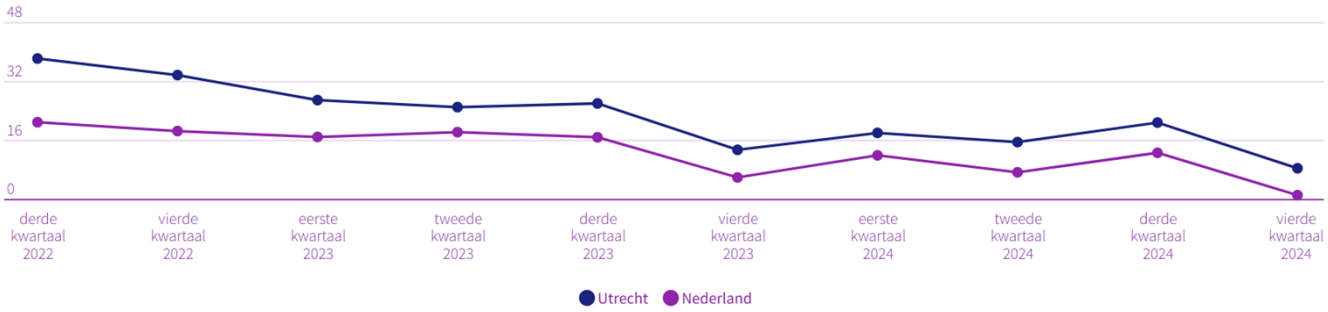
	c) In de grafieken wordt inzicht gegeven in het aantal vacatures en de “spanningsindicator” in de regio Midden Utrecht. De cijfers laten zien dat er relatief veel vacatures zijn en met name in ICT, techniek, dienstverlening en openbaar bestuur spanning op de arbeidsmarkt is. Kan de organisatie reflecteren hoe het ingezette beleid 2024 omgaat met deze vacatures en de spanning op de arbeidsmarkt?	Hoewel een afname in de groei van vestigingen op zichzelf niet direct zorgwekkend hoeft te zijn, is het wel een signaal om serieus te nemen. De dynamiek van het lokale ondernemersklimaat draagt immers bij aan innovatie, werkgelegenheid en economische vitaliteit. Vooral in een ondernemende stad als Utrecht is het van belang om goed zicht te houden op wat remmend werkt op nieuwe vestigingen of doorgroei van bestaande bedrijven. De gemeente Utrecht volgt deze ontwikkeling nauwgezet, en zal waar nodig gericht actie ondernemen, met oog voor de lokale context en het belang van een gezond ondernemersklimaat. c) Met ons arbeidsmarktbeleid zetten we in op een weerbare en wendbare arbeidsmarkt. Om onze middelen zo effectief mogelijk in te zetten kiezen we ervoor om ons arbeidsmarktbeleid te richten op tekortsectoren die cruciaal zijn voor onze stad: onderwijs, zorg en welzijn, kinderopvang, bouw, techniek en energietransitie, circulaire economie en ICT. Het aantal vacatures en de spanning op de arbeidsmarkt hebben we gebruikt om te bepalen in welke mate er sprake is van een tekort in een sector.

Bijlage 1 www.waarstaatjegemeente.nl: economie in Utrecht

Groei vestigingen

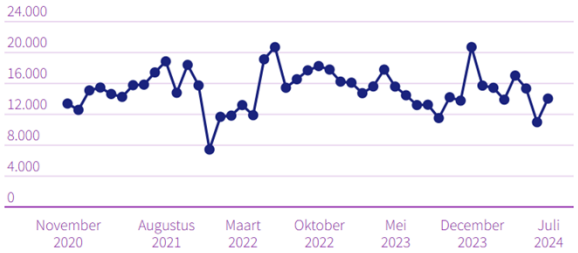
per 10.000 inwoners

Handelsregister KVK | **3e kwartaal 2022 - 4e kwartaal 2024**

Online vacatures

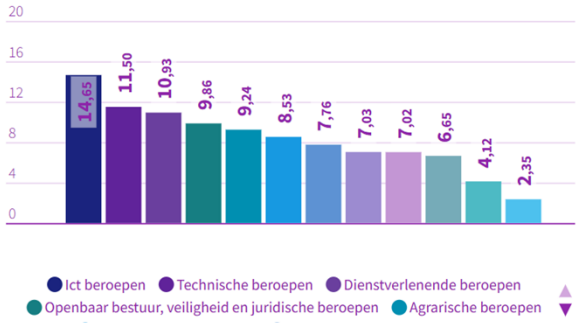
Arbeidsmarktregio Midden-Utrecht, aantal

UWV | **nov 2020 - juli 2024**

Spanningsindicator

Arbeidsmarktregio Midden-Utrecht, index

UWV | **3e kwartaal 2024**

Extra vragen over vragenlijst en antwoorden raadstoets EZ

Vraag 1

Bij financieel 3 staat er: 'Toeristische stadspromotie: mitigerende maatregelen vanwege hogere toeristenbelasting, spaarmogelijkheden voor grotere evenementen en fluctuatiereserve voor inkomstentoeristenbelasting.'

Kan nog wat verder toegelicht worden wat de mitigerende maatregelen inhouden? En ook waar dan voor gespaard wordt voor grotere evenementen? Is dat promotie van bijvoorbeeld koningsdag of Bevrijdingsdag of ook andere commerciële evenementen?"

Antwoord: Door de hogere toeristenbelasting wordt de prijs voor hotelgasten in Utrecht hoger. Hierdoor krijgen de Utrechtse hotels naar verwachting minder gasten. Doel van deze mitigerende maatregelen is om deze verhoging van de toeristenbelasting eenmalig zacht(er) te laten landen in de stad. De maatregelen moeten nog worden uitgewerkt, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan een eenmalige extra marketingcampagne in Vlaanderen, of bijvoorbeeld de organisatie van een eenmalig nieuw grootschalig evenement.

Vraag 2

Algemeen:

Hoeveel procent van de capaciteit/aantal fte wordt er jaarlijks van de afdeling economie aan de volgende onderdelen besteed:

- *Onderzoek en analyse*
- *Beleid schrijven*
- *Uitvoering*
- *Lobby*

Antwoord: Het is niet mogelijk om dit in exacte verhoudingen uit te drukken. De directie Ruimte werkt met tijdschrijven, maar niet op dit detailniveau, en ook zien we in de tijd een fluctuerend patroon. De afgelopen periode (t/m 2024) hebben onderzoek, analyse en het maken van beleid veel aandacht gehad i.v.m. het op orde brengen van de basis (datagericht werken) en het schrijven van beleid (beleidsnota's werklocaties en arbeidsmarkt). Vanaf 2025 is de beweging weer meer naar uitvoering, waarbij de beleidsnota's als kader fungeren. Extra aandacht gaat daarbij, in lijn met het Rekenkamerrapport, uit naar relatiemanagement, issuegericht en projectmatig werken. Algemeen organisatorisch uitgangspunt is dat de afdeling werkt met beleidsadviseurs op verschillende niveaus (junior, medior, senior). Variërend van het niveau wordt verwacht dat zij in hun werk balans kunnen aanbrengen tussen de genoemde onderdelen, al naar gelang wat nodig is. Onderzoek, analyse, beleid maken, uitvoering en lobby zijn allemaal nodig voortgang te kunnen boeken, waarbij lobby wat ons betreft een breed begrip is: politieke lobby is geen onderdeel van ons werk, maar de afdeling werkt uiteraard waar nodig wel (mee) aan positionering en proposities, en het onderhouden van (ondernemers)netwerken.

Vraag 3

Door een gebrek aan tijd konden we niet verder ingaan op een vraag; wat wordt bedoeld dat als er geen extra middelen bijkomen we terugvallen naar het niveau van voor het Rekenkamerrapport?

Antwoord: In het Rekenkamerrapport is geconstateerd dat de begroting van het programma Economie van de gemeente Utrecht in verhouding klein is vergeleken met de G4-steden. In het coalitieakkoord 2022-2026 is, mede hierom, een structurele impuls van 1,5 miljoen uitvoeringsbudget voor het programma Economie opgenomen. Echter, bij de VJN van 2024 is hier een bezuiniging doorgevoerd van opgeteld ca. 8 ton. Deze bezuiniging bestond o.a. uit versoberen uitvoeringsbudget, verkleinen werkbudget, verlagen evenementenfonds, verlagen bijdrage Utrecht Marketing, ROM, EBU en Utrecht International Center én het incidenteel maken van de subsidie werk naar werk. Zoals u weet is er ook bij de komende VJN een financiële opgave. Mocht in deze nieuwe VJN opnieuw worden bezuinigd op Economie, dan zou dit ertoe kunnen leiden dat we daadwerkelijk terugvallen tot onder het niveau van het Rekenkamerrapport. Kortom, het is niet zo dat als er geen extra middelen bijkomen we terugvallen, maar wel als de eerder toegekende extra middelen door de recente en wellicht aankomende bezuinigingen weer volledig ongedaan worden gemaakt. In

Onderstaande vragen gaan over onderdeel 1. Ontwikkelingen Programma Economie

Vraag 4;

Over het antwoord op vraag 4: Hoeveel kwetsbare ondernemers zijn er volgens de cijfers van de gemeente. Hoeveel daarvan worden er geholpen (cijfers alsjeblieft)?

Antwoord: Er zijn geen cijfers bekend van het aantal kwetsbare ondernemers in de gemeente Utrecht. Het aantal ondernemers dat de gemeente Utrecht met een hulpvraag heeft benaderd, kan hier wel een indicatie voor geven. In het eerste kwartaal van 2025 was er contact met 273 ondernemers met een hulpvraag. Slechts een deel hiervan is als kwetsbaar aan te merken. Deze contactmomenten hebben geleid tot 64 BBZ aanvragen, 52 aanmeldingen voor een schuldhulpverleningstraject en 48 gesubsidieerde vervolgdienstverleningstrajecten. In het eerste kwartaal van 2025 zijn ten opzichte van het eerste kwartaal van 2024 11% minder BBZ aanvragen en 25% minder aanvragen schuldhulpverlening vanuit kwetsbare ondernemers.

Vraag 5:

Over het antwoord bij vraag 6: Accountmanagement is nu niet ingericht. Tijdens het gesprek kwam naar voren dat daar wel behoefte aan is; waarom?

Antwoord: Om goed te kunnen adviseren over het economische ecosysteem van de stad is het essentieel om de belangrijkste stakeholders in de stad goed te kennen en met hen in contact te staan. Denk hierbij aan uiteenlopende (verenigde) (maatschappelijk) ondernemers, maar ook grote(re) bedrijven en makelaarskantoren. We leggen vraagstukken bij ze neer, en halen observaties bij hen op. Accountmanagement is geen doel op zich, maar wordt verweven in het reguliere werk, gericht op de vraagstukken binnen de opgave en de relaties die nodig zijn om die vraagstukken goed te kunnen adresseren. Het kan gaan om verkennende investeringsvragen (rond financiële en personele ruimte), maar ook om concrete vestigingsvragen (rond fysieke ruimte) of juist acute hulpvragen vanuit ondernemers, maar ook om wensen vanuit de gemeente.

Ter illustratie: Utrecht kende in 2024 ca. 58.000 bedrijfsvestigingen, waarvan zo'n 38.000 zelfstandigen, en Utrecht kent ca. 590 startups. Het is onmogelijk om met al deze bedrijven in direct contact te staan en/of periodiek te spreken. In de huidige werkwijze maken we scherpe keuzes, en voert de beleidsadviseur startups nu vooral gesprekken met vertegenwoordigende organisaties van de startup community, en in mindere mate direct met startups zelf. Dit contact blijft beperkt tot enkele (bestuurlijke) werkbezoeken per jaar en/of ontmoetingen op evenementen en bijeenkomsten.

Er wordt voor deze lean-en-mean-inzet gekozen omdat de middelen en capaciteit beperkt zijn. Hierdoor worden veel vraagstukken en relaties nog te versnipperd (en dus niet integraal) opgepakt, of teveel gericht op korte termijn, of het oplossen van problemen in plaats van het voorkómen ervan, en van het aanspreken van een lerend vermogen. We zouden nog efficiënter en doelgerichter kunnen werken als we sneller en beter een gemeentebreed inzicht hebben in de vraagstukken die aan de orde zijn rond de belangrijkste stakeholders, de oplossingen die zij zien, en een integrale afweging maken van de belangen die er spelen (extern én intern), maar dat vraagt meer (gecoördineerde) inzet.

Vraag 6

Over het antwoord bij vraag 9: De subsidie vitale winkelgebieden is eind 2024 gestopt. Welk effect zien jullie?

Antwoord: Op de korte termijn zie je hier geen of weinig direct effect van. Op de middellange termijn – circa 5 jaar – kunnen er wel effecten zijn. Dit verschilt per gebied, afhankelijk van de vraag waarin geïnvesteerd moet worden, en van de investeringen die ondernemers(verenigen) zelf (kunnen) doen, bijvoorbeeld met de middelen vanuit het Ondernemersfonds. Zoals aangegeven in het door het college voor besluitvorming vrijgegeven Beleidsnota Werklocaties, gaan we voor winkelgebieden inzetten op uitwerking van het zes facetten model (Functioneel: (1) functiemix en (2) bereikbaarheid • Ruimtelijk: (3) vastgoed en (4) openbare ruimte • Sociaal: (5) veiligheid en (6) samenwerking). Op basis hiervan gaan we met ondernemersverenigingen in gesprek wat nodig is.

Vraag 7

Over het antwoord bij vraag 11: Er staat in het antwoord: "Ook spreekt dit bestaande beleid zichzelf soms tegen, omdat uitbreidingen incidenteel zijn gegaan, en niet altijd vanuit een integrale blik."

- *Mag ik alsjeblieft concrete voorbeelden van welk beleid elkaar tegenspreekt?*
- *Hoe weeg je zichzelf tegensprekend beleid af, met andere woorden: wanneer kies je voor wat er in beleid A staat en wanneer kies je voor wat er in beleid B staat?*

Antwoord: Het gaat hier voornamelijk om het Ontwikkelingskader Horeca Utrecht (OHU) en het hotelbeleid. Volgens het hotelbeleid is een D1 horecazaak bij een hotel toegestaan. Horeca kan namelijk nodig zijn voor een goede exploitatie van een hotel. Echter, in het OHU is horeca op sommige plekken restrictief. Dit speelt bijvoorbeeld in de Kanaalstraat, waar op basis van de toenmalige wijkvisie wordt gewerkt met tijdelijke vergunningen (de zogenaamde pilot-aanpak). In de Kanaalstraat is daarbij alleen de lichtere horecacategorieën D2 en D3 mogelijk. Dit om overlast te beperken. Totdat er in beleid is opgenomen welk beleid voorgaat, is de keuze gemaakt om het beleid dat overlast het meest beperkt voor te laten gaan. Het hotel kan dan nog wel additionele horeca hebben dat alleen gericht is op de gasten.

Bovenstaand is voorbeeld van heel duidelijk tegenstrijdig beleid. Soms is het minder uitgesproken, en wordt per casus een afweging gemaakt.

Vraag 8

Over het antwoord bij vraag 13: *Het Fonds Mismatch is overgegaan in de nadere regel Stimuleren Initiatieven Toekomstbestendige Werkgelegenheid. Wat is het verschil tussen de twee in uitwerking? Hoe beoordelen jullie het effect van de nadere regel?*

: Het Fonds mismatch was een open regeling waar iedereen subsidieaanvragen kon doen voor projecten en programma's rond mismatch. Met de nadere regel stimuleren initiatieven

toekomstbestendige werkgelegenheid hebben we specifiek koepelorganisaties de mogelijkheid willen geven om de triple helix samenwerking binnen de cruciale arbeidsmarktsectoren te versterken. Het effect is nog niet helemaal duidelijk omdat de koepels t/m 2025 de tijd hebben voor de uitvoering. We rapporteren over de resultaten in Q2 2026.

Vraag 9

Over antwoord bij vraag 15: Waar bestaat de lobby uit?

Antwoord: We nemen aan dat het hier om vraag 14 gaat, waar iets gezegd is over de lobby voor de circulaire economie.

We zien dat veel wet- en regelgeving de circulaire transitie nog onvoldoende ondersteunt en de lineaire economie in stand houdt. We hebben landelijk en Europees beleid, wetten en regels nodig die circulariteit stimuleren, ondersteunen en wellicht zelfs afdwingen. Daar zijn we nog verre van. Dat komt mede door de onderlinge verbondenheden van ons economisch systeem en onze wetten en regels, bijvoorbeeld op het gebied van het creëren van een gelijk Europees speelveld voor bedrijven.

Voor een effectieve lobby is het van belang om ons eigen verhaal, de inhoudelijke boodschappen en wensen goed uit te werken. Daarvoor is het nodig om goede, structurele relaties op te bouwen met stakeholders. Dit vraagt om capaciteitsinzet die op dit moment niet beschikbaar is. Dat betekent dat we keuzes moeten maken, en dat we optrekken met partners die eenzelfde ambitie hebben als wij.

De vier prioriteiten uit de door u op 12 december 2024 vastgestelde beleidsnota Utrecht Circulair 2030 vormen het kader voor onze gemeentelijke lobby en de samenwerking met partners. Wij informeren u graag over wat we hierop ondernemen en hebben ondernomen. Een overzicht van deze inspanningen en inhoudelijke prioritering is bijgevoegd. Naast aandacht voor het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 (NPCE) en de thema's uit de beleidsnota, staan we stil bij de onderwerpen waar u tijdens de commissievergadering aandacht voor vroeg, zoals de mogelijkheden om te sturen op de ruimte voor circulaire bedrijven.

Voor meer informatie verwijzen we graag naar de recent (26 maar 2025) verstuurde raadsbrief over de lobby inzet en activiteiten voor de circulaire economie: Raadsbrief Lobby Utrecht Circulair - U-reka Gemeente Utrecht

Vraag 10

Over antwoord bij vraag 19: In het antwoord staat: "Het Utrecht International Center (UIC; voorheen het International Welcome Centre Utrecht Region) is er voor alle internationale inwoners: arbeidsmigranten, kenniswerkers, nieuwkomers, hun partners en gezinnen. In 2024 ontving het centrum 10.000 baliebezoekers."

- *Mag ik van de hiervoor genoemde groepen de aantallen weten (percentages mag ook). Ik ga er vanuit dat de aantallen optellen tot 10.000.*
- *De kosten van het IUC zijn 4 ton, maar worden gedekt door verschillende organisaties/overheden, hoeveel betaalt onze gemeente?*

A:

- Het is een definitiekwestie waarbij het onderscheid tussen arbeidsmigranten en kenniswerkers wordt gemaakt op basis van salaris en hoogte van genoten opleiding. Deze data krijgen wij aan de balies niet te zien i.v.m. privacy. Het is dus een inschatting. Van de 10.000 baliebezoekers is het aandeel kenniswerkers (inclusief studenten) rond de 65%. Het andere deel bevat de overige categorieën, dus arbeidsmigranten en partners/gezinnen.
- Tot en met 2025 is dat 150K per jaar en in 2026 wordt er bezuinigd op het UIC en gaat de bijdrage terug naar 125K per jaar.

Onderstaande vragen gaan over onderdeel 4 Gerelateerde partijen

Vraag 11

Over het antwoord bij vraag 4: *Er staat: "Beide WOM's kennen aandeelhouders (AvA) en een Raad van Commissarissen (RvC) in hun governance. De RvC houdt toezicht op de directie van de WOM's. Vanuit de gemeente is zitten 2 ambtenaren in de RvC van WOM Noordwest en 1 ambtenaar in de RvC van WOM Lombok (allen op persoonlijke titel)." Kan gecheckt worden of op persoonlijke titel klopt? Zo ja, welke risico's zien jullie?*

Antwoord: Op persoonlijke titel verwijst hier naar het feit dat de RvC-leden formeel op eigen naam in de RvC zitten van de WOM's. Het RvC-lidmaatschap is niet gekoppeld aan hun functie en functioneren binnen de gemeente Utrecht. Daarnaast zijn de RvC-leden op persoonlijke titel ingeschreven bij de KvK. In de praktijk zijn deze RvC-leden echter door de gemeente Utrecht voorgedragen en benoemd, omdat zij ambtenaar zijn bij de gemeente Utrecht. Mocht het dienstverband van een RvC-lid bij de gemeente Utrecht stoppen hoeft hij of zij formeel niet af te treden als RvC-lid bij de WOM's. Dit is het geval geweest bij de afgevaardigde van de Rabobank in de RvC van WOM Lombok. Desbetreffende persoon heeft nog jaren in de RvC gezeten, terwijl hij al weg was bij de Rabobank. Wij vinden dergelijke situaties onwenselijk en zullen, wanneer dit ambtenaren van de gemeente betreft, in goed overleg een ander RvC-lid aanwijzen. In de praktijk nemen de RvC-leden dus zitting vanuit hun rol als ambtenaar van de gemeente Utrecht.

Het hebben van RvC-leden bij een verbonden partij die tevens ambtenaar zijn van dezelfde gemeente vraagt een goede scheiding van rollen en verantwoordelijkheden. In de 'Handreiking voor decentrale volksvertegenwoordigers' over 'Privaatrechtelijke samenwerking door decentrale overheden' van het Ministerie BZK (2023) is het volgende hierover opgenomen:

Vraag 12

7.2.2 Eigen vertegenwoordiging in RvT/RvC
Naast de algemene vergadering en een bestuur kennen privaatrechtelijke rechtsvormen vaak ook toezichthouders in de vorm van een raad van toezicht (RvT) of raad van commissarissen (RvC). Hoewel vaak wordt gedacht dat men via het benoemen van een commissaris in de raad van commissarissen zijn 'eigen' (gemeentelijk of provinciaal) belang kan dienen binnen de verbonden partij, is dit niet het geval. Leden van de RvT en de RvC moeten zich richten naar het belang van de rechtspersoon[1].

Antwoord: Voor de WOM's hebben we dit ondervangen door de aandeelhoudersrol, die het belang van de gemeente dient, en de RvC-rol, die het belang van de rechtspersoon dient, te scheiden. Beide rollen worden door verschillende personen van verschillende afdelingen vervult. De ambtelijke accounthouder WOM's adviseert de wethouder eigenstandig t.b.v. de aandeelhoudersrol. Het RvC-lid

[1] Art. 2:44 lid 3 Burgerlijk Wetboek, 2:47 lid 2, 2:129 lid 5, 2:140 lid 2, 2:239 lid 5, 2:250 lid 2, 2:29 lid 3, 2:292a lid 2 Burgerlijk Wetboek.

adviseert de directie van de WOM eigenstandig t.b.v. het belang van de rechtspersoon. Hierbij kan het in de praktijk wel voorkomen dat het belang van de rechtspersoon en het belang van de gemeente elkaar raken. Denk aan het feit dat de WOM's zich in hun verhuurdersrol moeten houden aan gemeentelijke beleidsregels. Hier kan ook vanuit de RvC-rol op toegezien worden omdat niet voldoen aan gemeentelijk beleidsregels ook een risico voor de rechtspersoon zouden kunnen vormen. Dit betekent dat het in de praktijk ook voordelen kan bieden om een ambtenaar van de gemeente af te vaardigen in de RvC van een rechtspersoon.

De Beleidsnota Verbonden partijen van de gemeente Utrecht wordt op dit moment geactualiseerd. De overwegingen van de handreiking kunnen daarin worden meegenomen Het belang van de rechtspersoon is niet altijd hetzelfde belang als dat van de deelnemende gemeente. Te overwegen is dat bestuurders of ambtenaren van de gemeente niet als bestuurder of toezichthouder bij privaatrechtelijke verbonden partijen worden benoemd en dat er een afkoelingsperiode gaat gelden voor ex-bestuurders en ex-ambtenaren. Als de wijziging van de Nota Verbonden partijen is vastgesteld, zullen wij nieuwe RvC-leden voordragen conform het nieuwe beleid.

Vraag 12

Over antwoord bij vraag 6: *Ik wil het toch graag weten*

Antwoord: Wigo4it verzorgt de administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Hierdoor ontvangen de inwoners (onder meer) tijdig de juiste bijstandsuitkering. We merken dat de samenwerking met Wigo4it in 2024 heeft geleid tot een toename in efficiency binnen het domein Werk & Inkomen. Deze verbetering is echter zichtbaar op meerdere fronten:

1. Toegenomen efficiency
   De kosten van Wigo4it zijn afgenomen, wat direct bijdraagt aan een efficiëntere inzet van middelen. Daarnaast is de communicatie en afstemming met Wigo4it directer geworden, wat leidt tot snellere besluitvorming en uitvoering.
2. Betere sturing en samenwerking
   Er is meer centrale sturing op de samenwerking met Wigo4it gekomen via een regieteam waarin alle deelnemende steden zijn vertegenwoordigd.
   Dit team werkt eraan om wijzigingen in processen en systemen zoveel mogelijk gelijktijdig en op uniforme wijze door te voeren.
   Dit bevordert de samenwerking, voorkomt dubbel werk en zorgt voor een doelmatige besteding van gemeenschapsgeld.
3. Dienstverlening en overhead
   Hoewel de directe effecten op de dienstverlening en overhead moeilijker in cijfers te vangen zijn, verwachten we dat de ingezette lijn – met meer gezamenlijke sturing en heldere afspraken – bijdraagt aan verdere kwaliteitsverbetering en beheersing van kosten.

Vraag 13

Een vraag over de financiële bijlage, die jullie bij de antwoorden hebben verstuurd. Ik constateer bij sommige posten grote verschillen tussen 'Begroot 2024' en 'Werkelijk 2024', bijvoorbeeld bij 'Onderzoeks- en advieskosten', 'EF Inkomensoverdrachten' en 'Verrekening uren handmatig'.

Heb niet de indruk dat het voor de Raadstoets cruciaal is om alle verschillen geduid te krijgen, da's ook veel te veel werk. Het totaalresultaat van al die verschillen is, wanneer je naar de begroting kijkt, ook niet significant. Het zou wel fijn zijn als er hoog over iets gezegd kan worden over waarom sommige posten zo verschillen van de begroting. Dus meer 'een reflectie op' dan 'een uitleg per post'.

Antwoord - algemeen
De afgelopen jaren is de budgetopzet van de afdeling Economie in beweging geweest, waardoor (meerjarig) begroten op boekingsniveau nog in ontwikkeling is. De belangrijkste bewegingen zijn:

- Sinds 2024 wordt er gewerkt met vier deelbudgetten, binnen drie de deelprogramma's: arbeidsmarkt, investeringsklimaat, en wijkeconomie en werklocaties (vestigingsklimaat). Binnen de post investeringsklimaat (waar de meeste subsidies en overige bijdragen doorheen lopen) werden ook (niet-begrote) afdelings/opgavebrede kosten geboekt.
- Bepaalde budgetten (o.a. coronagelden) zijn in de afgelopen periode afgelopen of bijgesteld, en er zijn interne verrekenmethodes aangepast (gedurende het boekjaar).
- Binnen de organisatie zijn er (zowel voor management als voor de afdelingen Financiën en Business Control) diverse wisselingen van de wacht geweest.

Tegen deze context werken we aan beter begroten op hoofdlijnen, conform de nieuwe financiële en organisatorische situatie en de nieuwe ordening, en aan het monitoren van de budgetuitputting gedurende het jaar. In de nabije toekomst zouden dus ook op detailboekingsniveau minder grote verschillen te zien moeten zijn tussen begroting en realisatie aan het eind van het jaar.

De aard van ons werk vraagt ons zo nu en dan om ergens extra op in te spelen; denk aan dossier standplaatsen in 2024. Deze overschrijdingen proberen we op te vangen binnen de begroting, hetgeen logischerwijs zal leiden tot verschillen (we kunnen dan andere zaken niet of minder doen). Voor 2024 hebben we dit beeld op hoofdlijnen tijdig kunnen melden bij tussentijdse (management)rapportages.

Arbeidsmarkt
2024 was voor arbeidsmarkt een overgangsjaar met het schrijven van de beleidsnota en daarmee vormen van een nieuw kader. Veel overeenkomsten met partners liepen af en zijn niet automatisch hernieuwd, omdat deze niet meer overeenkomen met onze arbeidsmarktvisie. Een onderzoek dat we wilden uitvoeren in 2024 is overgeheveld naar 2025. De inhuur heeft te maken met het opvangen van een zwangerschapsverlof. Al deze zaken zijn gedurende het jaar actueel geworden.

SIU/EF: €85.000 betrof een bedrag dat boekhoudkundig bij een ander deelprogramma had moeten staan. Het is een verrekening i.v.m. een bijdrage aan Ondernemer Centraal, die per 1-1-2025 is omgezet. €200.000 is ingezet voor de subsidie werk-naar-werk. EF inkomensoverdracht betreft de subsidie van €200.000 aan het Regionaal Talentfonds, waarbij er vorig jaar €47.852,- is terugbetaald aan niet uitgegeven subsidiebedrag.

Investeringsklimaat
Op de kostensoort onderzoek- en advies wordt ook de jaarlijkse bijdrage aan de ROM geboekt. De factuur van de ROM is namelijk gelinkt aan de kostensoort onderzoek- en advies. Het budget voor de bijdrage aan de ROM staat dan weer op de kostensoort EF Inkomensoverdrachten. Vandaar dat het lijkt alsof er een meer onderzoek en advies gerealiseerd is dan begroot.

De afwijking op de kostensoort EF Inkomensoverdrachten heeft te maken met de boeking die op de kostensoort SIU/EF corr inkomvdr staat. Dat is namelijk een correctieboeking voor de lening OMU via

subsidie. De lening was in eerste instantie geboekt op Investeringsklimaat maar is later gecorrigeerd en weggeboekt.

De afwijkingen zijn dus vooral van technische aard, en kennen niet zozeer een inhoudelijke oorzaak.

Vestigingsklimaat
Voor het deelprogramma Vestigingsklimaat werken we per 1 januari 2024 met een nieuwe structuur. Dit heeft invloed op de verdeling van de budgetten per kostensoort en de werkelijke kosten per kostensoort. Dit jaar gaan we de budgetten en kosten per kostensoort beter ordenen, zodat deze aansluit aan de nieuwe structuur. Als nadere toelichting voor 2024 een uitsnede van enkele posten:

- De kosten die geboekt staan op onderzoek en advies zijn zeer divers; bijvoorbeeld de bijdrage aan Utrecht Marketing voor 1.6 miljoen euro, maar ook kosten voor onderzoek en advies voor de toeristenbelasting, voor de beleidsnota werklocaties, en voor het team aantrekkelijke wijkeconomie.
- De inhuurkosten zijn grotendeels de inhuur projectleider voor standplaatsen, en daarnaast tijdelijke inhuur adviseur toeristenbelasting en tijdelijke inhuur teammanager Vestigingsklimaat. Deze inzet was niet begroot.
- De uitbestede werkzaamheden betreffen het International Welcome Center. De uitbestede kosten voor standplaatsen staan op verschillende kostenposten zoals onderzoek en advies, inhuur binnen de formatie en vergaderlocaties.
- Ov g/d stelpost: op overige goederen en diensten stelpost wordt standaard de gemeentebrede loon- en prijscompensatie geboekt. Dit is dus een technische post.
- Goed. Alg. ben: hierop is in 2024 het budget voor de toeristenbelasting geboekt en het werkbudget van het team aantrekkelijke wijkeconomie. In 2025 zijn deze budgetten gecorrigeerd en verplaatst naar andere kostensoorten.
- Verrekening uren handmatig: binnen Ruimte wordt de kostensoort verrekening uren handmatig voor elke afdeling gebruikt als de kostensoort waar het urenbudget op geboekt staat. Echter worden de geboekte uren/gemaakte kosten weer geboekt op een andere kostensoort (zie: verrekening uren SAP CATS) waardoor hier per definitie een afwijking op ontstaat; het lijkt alsof het urenbudget onbenut is, maar dit is in werkelijkheid niet het geval. Dit detailbeeld zou ook bij andere afdelingen zo moeten tonen.

VERSLAG BIJEENKOMST RAPPORTEURS RAADSTOETS ECONOMIE
15 april 2025

Gemeente Utrecht

Deelnemers

Mariam Al-Saqqaf	raadslid
Sjaak van Bemmel	commissielid
Johan Dorst (voorzitter)	plv. griffier
Maarten Kiers	adviseur bestuurlijke zaken
Rachel Heijne	raadslid
Willemien Kok	commissiegriffier VOWE
Adrie-Jan de Korte	onderzoeker
Boudewijn Kuijl	teammanager Toekomstbestendige werklocaties
Marije Schuring	afdelingshoofd Economie
Maarten Keesman	teammanager Investeringsklimaat

Notulen

Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

Opening en inleiding

De heer Dorst heet allen welkom. Ten behoeve van de verslaglegging wordt er een geluidsopname gemaakt; geen van de aanwezigen heeft hier bezwaar tegen. Het verslag verschijnt t.z.t. op het raadsportaal, waar ook verslagen van eerdere raadstoetsen te vinden zijn. De deelnemers mogen het verslag vóór publicatie becommentariëren. De bevindingen van de raadsrapporteurs worden met de afdeling afgestemd.

Er zijn jaarlijks twee raadstoetsen, ingericht volgens de methode Duisenberg. Dit helpt raadsleden om in de enorme hoeveelheid informatie de gegevens te vinden die nodig zijn voor een beoordeling van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Dit jaar zijn de programma's Wonen en Economie gekozen. Voorheen begonnen de raadstoetsen als de jaarrekening in concept klaar was maar dat bleek aan de late kant te zijn. Daarom gaat er één raadstoets over de programmabegrotingen 2024 en 2025 en dat is dit jaar de raadstoets Wonen. De tweede raadstoets, over Economie, is in het voorjaar begonnen.

Doel van het gesprek is een gedachtewisseling tussen de raadsrapporteurs en de beleidsambtenaren. Voor de raadsrapporteurs is het interessant om te horen wat er allemaal nodig is voor de uitvoering van het beleid, en voor de beleidsambtenaren is het belangrijk om te weten hoe de raad die uitvoering ervaart. Uit eerdere edities van de raadstoets is gebleken dat dit over en weer tot meer duidelijkheid en meer begrip leidt. De voorzitter benadrukt dat de raadsrapporteurs de ambtenaren aanspreken op hun deskundigheid, en hen vanuit dat perspectief om toelichting vragen. Er worden

geen politieke standpunten ingenomen. De raadsrapporteurs vertegenwoordigen de gemeenteraad – niet hun fractie.

Alle vragen die de raadsrapporteurs hadden, werden al schriftelijk beantwoord, waarvoor een groot compliment aan de ambtenaren.

Deel 1 – Ontwikkelingen programma economie

1. Algemeen

Uit het antwoord op de eerste algemene vraag blijkt dat de ambtelijke organisatie met tevredenheid terugkijkt op 2024, maar zich ook zorgen maakt over de bezuinigingen. De raadsrapporteurs zijn benieuwd hoe het de ambtenaren vergaat in hun werk. Vanuit de ambtelijke organisatie wordt verduidelijkt dat bijsturen een belangrijke rol van de afdeling economie is; dit kan met een handjevol of met een grote groep medewerkers, maar met meer medewerkers kun je meer bereiken. De afdeling is nu met ongeveer 40 personen. Zij ontwikkelen het beleid voortdurend door, werken zodoende steeds doelmatiger en doen dit met veel werkplezier.

De zorgen vormen de keerzijde: de middelen, toegekend naar aanleiding van het Rekenkamerrapport uit 2021, komen mogelijk niet volledig. Door de druk op de budgetten in combinatie met de grote groei van de stad is het moeilijk voor de afdeling om de basis op orde te krijgen. De kern van het Rekenkamerrapport is dat ook de relaties in de stad op orde moeten zijn. De afdeling investeert daarin, en vangt dan regelmatig signalen op. Het midden- en kleinbedrijf bijvoorbeeld, heeft het moeilijk.

In het kader van het strategisch vermogen van de afdeling wordt de ontwikkeling van Groot Merwede genoemd: er komt als het ware een complete stad bij, waardoor het karakter van de bestaande stad zal veranderen. De afdeling kan dan niet volstaan met adviezen over woon-, werk- en mobiliteitsprogramma's – dergelijke ontwikkelingen roepen de vraag op wat voor 'n stad Utrecht wil zijn, en waarop nú moet worden ingezet om die stad over enkele jaren te zijn: een evenwichtige stad waarin genoeg en passend werk is voor de inwoners. Aan die strategische visie komt de afdeling nog te weinig toe, en aan toetsen of dit in de praktijk gebeurt ook niet.

In vergelijking met andere grote steden heeft Utrecht een relatief kleine afdeling Economie. Het gevolg is dat deze bij bezuinigingen onevenredig hard wordt geraakt.

2. Nieuwe economie

Wat verstaat de afdeling onder 'nieuwe economie?' Welke 'pijnlijke keuzes' moeten er worden gemaakt en wie maakt die keuzes?

Nieuwe economie gaat onder andere over circulariteit, biodiversiteit en inclusiviteit – samengevat als Brede Welvaart. In Utrecht is men het erover eens dat de economie die kant op moet worden

gestuurd. Daar wordt dus steeds op bijgestuurd, al is het begrip Brede Welvaart nog wel wat abstract. Er is regelmatig overleg met bedrijven, om hen erin mee te krijgen. Dit is een zaak van lange adem. Echter, als je sterk dáárop focust, is het risico dat de aandacht voor traditionele economie afneemt, terwijl die er nog wél is. Denk aan winkels en kleine bedrijven; zij hebben hier lang niet allemaal geld voor, en wellicht past de 'nieuwe economie' ook niet bij hun bedrijfsmodel.

Bij de afdeling economie zullen altijd medewerkers nodig zijn die zaken kunnen doen voor de gemeenteraad of een activiteit voor een wethouder kunnen organiseren. Met een kleine afdeling gaat de ontwikkeling van de nieuwe economie dan dus minder vlot. Het zal pas lukken als de basis goed op orde is.

De Nieuwe Economie Index (NEx) zegt iets over goed werkgeverschap – dat type werkgever willen we aan de stad binden of juist binnenhalen. Keuzes worden gemaakt op basis van de NEx. De gemeente kan echter niet voor alle sectoren in de stad (arbeidsmarkt)beleid maken. Er is dus gericht gekozen voor sectoren met maatschappelijke meerwaarde en grote personeelstekorten. Hier valt te denken aan de zorg, de bouw en de energietransitie. Als je de arbeidsmarktproblemen in die sectoren wat kunt verzachten, draagt dat bij aan de oplossing van een breder maatschappelijk vraagstuk.

De gemeente wil zich niet alleen op koplopers richten, want die zijn vaak al goed op weg en herkennen zich ook wel in de NEx-gedachte. Hun ondersteuningsvraag is doorgaans ook niet zo groot. De gemeente wil zich op de breedte richten van de bedrijvigheid in de stad, om ook 'het peloton' goed mee te nemen. Dit is deels reeds bestaande inzet, bijvoorbeeld via het programma Ondernemer Centraal.

Ambtelijk wordt opgemerkt dat de ondernemingen op de Utrechtse bedrijventerreinen niet steeds met de nieuwe economie bezig zijn, maar vooral met de dagelijkse gang van zaken: hun personeel, hun huisvesting – hun primaire proces. Dit is ook nodig, voor een goed functionerende stad. In die bedrijvigheid is voldoende fysieke ruimte de grootste uitdaging. Het zou de afdeling, de economie én de stad helpen als daar meer aandacht voor komt.

De raadsrapporteurs zijn benieuwd hoe de ruimte voor werk zich verhoudt tot de huidige arbeidsmarktkrapte. Vanuit de afdeling economie wordt erop gewezen dat de bevolking van Utrecht groeit; er komen meer mensen en meer bedrijven, waardoor er meer ruimte voor werk nodig is. Ook de transitie naar circulaire economie vraagt om meer ruimte: voor opslag, vervoer en bewerking van goederen. Wat dan uiteindelijk ook tot meer behoefte aan personeel leidt. Juist voor circulaire economie zijn veel vakmensen nodig – waar nu juist zo'n tekort aan is.

De NEx is een uitnodiging aan bedrijven om zelf in actie te komen, maar als er geen ruimte voor die bedrijven is, valt er niets te activeren. Een van de mensen van economie vult aan dat de overheid voorheen bij nieuwe subsidie- of investeringsaanvragen vaak vroeg naar hoeveel banen dit zou opleveren; in de huidige situatie zou het meer voor de hand liggen om te vragen hoeveel banen het

uitspaart, want de mensen zijn er niet. Dit is een lastig dilemma! Want enerzijds groeit de stad, en wil je dat mensen die in de stad wonen in de stad kunnen werken. Hier ligt ook een mobiliteitsvraagstuk achter, want we willen niet dat Utrecht een forensenstad wordt. Maar anderzijds hebben we te maken met de arbeidsmarktkrapte, en willen we investeren in arbeidsbesparende technologie.

De raadsrapporteurs vragen zich af of in toekomstige beleidsstukken een sterkere link zal worden gelegd naar de NEx. Hierop legt de afdeling uit dat dit aspect al wel meer wordt meegenomen in afwegingen bij dagelijks werk. Circulaire economie is daarbij bijis daarin een keten op zichzelf, met veel NEx-potentieel. De afdeling economie streeft ernaar om daar de juiste aandacht voor te hebben, met vragen als: wat hebben we nodig voor een passende stedelijke circulaire economie? Is er plaats voor circulaire economie? Hebben we de mensen ervoor? Is er voldoende financiering voor? Daarbij wegen aspecten zoals verduurzaming en het aanbod van energie mee. De raadsrapporteurs dringen erop aan om dit expliciet te noemen, zodat de raad erop kan sturen.

3. (c) Stad in balans

Hier wordt aangegeven dat er de komende jaren zo'n 100.000 inwoners bij komen en dat er daarom zo'n 70.000 banen bij moeten komen. Bij die 100.000 nieuwe inwoners kunnen ook jongeren en ouderen zijn. Dat klopt, zegt men ambtelijk. De getallen zijn ontleend aan de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU). Bij vergelijkbare gemeenten werd onderzoek gedaan naar de goede verhouding tussen aantal inwoners en aantal banen. 70.000 is kwantitatief, maar in de beleidslocatie Werklocaties wordt de ambitie uitgesproken om zich meer te richten op kwaliteit van de werkgelegenheid, en daarop bij te sturen waar nodig. Goedbetaalde commerciële functies binnen bepaalde sectoren vinden vanuit de marktwerking vanzelf wel een plek in de stad, banen in de financiële sector bijvoorbeeld. Traditionelere of minder commerciële bedrijvigheid, veelal op mbo-niveau, vindt niet snel een plek. De werkgelegenheid binnen die sectoren stabiliseert of neemt af, terwijl juist die banen zo hard nodig zijn voor een inclusieve stad, een 'tienminutenstad' met werk dichtbij.

Dit raakt aan de vraag die daarstraks werd gesteld, wordt gezegd, of de NEx wel voldoende is toegespitst op de arbeidsmarkt. De afdeling zou graag meer het gesprek over de toekomst van de stad willen voeren. Het zou helpen, stelt de ambtelijke organisatie, als er ook op dat vlak voor gekozen wordt wat voor een stad je wilt zijn en voor wie je al die banen maakt. De stedelijke economie gaat over gemeentegrenzen heen; de stad heeft de regio ook nodig (bijvoorbeeld Nieuwegein, Houten), want bedrijven kunnen niet allemaal naar Lage Weide worden verwezen. Hoe daar tijdig op bij te sturen is voor de afdeling nog enigszins een blinde vlek.

Het is belangrijk om helder te hebben voor wie je delen van de stad bijmaakt. Wie is die bewoner? Wie is die werkende persoon? Wie wil je dat dit zijn? Als je dit niet enigszins bijstuurt, regelt de markt het zelf. Het zou helpen als de afdeling economie met een grotere visie kan werken. De afdeling kan zaken aankaarten en voorbeelden laten zien, maar tot een stad in balans kom je alleen maar als er

gemeentebreed keuzes worden gemaakt. Daarbij zal Lage Weide belangrijk blijven als vestigingsplek voor bedrijvigheid,

4. (b) Arbeidsmarkt

Utrecht is een van de weinige (grote) gemeenten die het thema arbeidsmarkt bij de afdeling economie heeft belegd. Wat zijn hier de voor- en nadelen van? En hoe doen andere gemeenten het? Men geeft ambtelijk aan dat Utrecht van andere grote steden veel complimenten krijgt voor de beleidsnota Arbeidsmarkt. Juist op dit thema streeft Utrecht een integraal langetermijnbeleid na. De nota Arbeidsmarkt biedt de mogelijkheid om in te grijpen in sectoren waar tekorten zijn. Dit vraagt om integrale aanpak waarbij Onderwijs, Maatschappelijke ontwikkeling, Werk & Inkomen én Economie betrokken zijn. Zo is de opgave nu ook georganiseerd. Bij andere steden is Arbeidsmarkt enkel belegd bij Werk & Inkomen. Dat is ook een optie, maar die afdeling heeft een meer uitvoerend karakter. Het team Arbeidsmarkt past nu goed bij de afdeling Economie.

5. Netcongestie

Bij 5a wordt aangegeven dat de afdeling meer proactief wil inspelen op uitdagingen, waaronder netcongestie, een zeer urgent vraagstuk. Hoe ziet de afdeling haar eigen rol in dezen? Hierop licht men ambtelijk toe dat het aan netbeheerders is om met structurele oplossingen te komen; de afdeling economie kijkt naar de impact op verschillende doelgroepen, in het bijzonder de ondernemers in de stad. Het is opmerkelijk dat ondernemers vaak maar beperkt weten hoe hun energieverbruik is, dus bewustwording is hier een belangrijk punt van aandacht. Hier kan de gemeente een procesrol spelen, bijvoorbeeld door ondernemers met elkaar in contact te brengen zodat zij van elkaar kunnen leren. Als dat goed lukt, wordt netcongestie eerder een kans dan een bedreiging: samen zoeken naar oplossingen, en goed gebruik maken van elkaars piek- en daltijden in energieverbruik. De gemeente kan dat stimuleren.

Organisatievragen van ondernemers komen veel bij het Ondernemersfonds terecht. De afdeling economie organiseerde onlangs een bijeenkomst voor de achterban van het Ondernemersfonds waarin van gedachten werd gewisseld over het netcongestievraagstuk, en welke oplossingsrichtingen de ondernemers zelf zagen.

6. Weerbaarheid Utrechtse economie

Hoe weerbaar is de Utrechtse economie? Best goed, vindt men ambtelijk; de Utrechtse economie is een mix van verschillende soorten grote en kleine bedrijven. De vraag is natuurlijk of dit geheel in de toekomst ook weerbaar blijft. In de coronajaren werd de Utrechtse economie sterk op de proef gesteld – en liet weerbaarheid zien. Het beeld is echter wel wat vertekend, want er is in onze stad veel zakelijke dienstverlening zoals de grote consultancykantoren en IT-dienstverleners. Die konden in coronatijd gewoon doorwerken. Het kleine MKB (tot en met tien medewerkers) stond er heel anders voor. Op macro-economisch niveau is de Utrechtse economie weerbaar, op microniveau minder of niet. Dit hangt samen met organisatiegraad: hoe beter georganiseerd, hoe weerbaarder.

Zie 6c. Hier wordt de suggestie gedaan om niet apart een team accountmanagement aan te houden. Maar hoe werkt dat dan? Betekent dit dat beleidsmedewerkers het contact met ondernemers 'erbij doen?' Zijn dat dan geen heel verschillende vaardigheden? Vanuit de afdeling economie wordt aangegeven dat men denkt dat de gemeente wel meer aan accountmanagement zou kunnen doen, want de grote spelers in de stad komen in bijna alle gemeentelijke dossiers voor. Dan is het prettig en werkbaar als je elkaar kent en weet wat er speelt. De stelling dat er 'apart accountmanagement' niet gewenst is, betreft de visie op relatiebeheer. Dit ziet men ambtelijk voor de afdeling economie als onderdeel van 'de basis op orde' zoals de Rekenkamer heeft beschreven, want beleidsacties worden altijd ingezet voor langetermijndoelen voor bepaalde doelgroepen. Dan helpt het als er gerichte contacten zijn in de stad waar de afdeling zo nu en dan kan vragen of een bepaalde inzet helpt. Zo niet, dan kan er worden bijgestuurd. De afdeling probeert dit te blijven doen, ondanks de beperkte middelen. Accountmanagement is dus geen doel op zichzelf, zo wordt aangevuld.

7. Blijvende krapte arbeidsmarkt

Geen aanvullende vragen.

8. (c) Verdeling van (te) schaarse beschikbare ruimte

Hier wordt beschreven dat het aan alle kanten knelt. Heeft de gemeente op dit vraagstuk wel toegevoegde waarde? Vanuit de afdeling economie wordt uitgelegd dat er op een gezonde vastgoedmarkt 5 à 7% frictieleegstand nodig is. De leegstand op de kantorenmarkt is nu 2 à 3%. Dat is te weinig. De gemeente probeert de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te gebruiken, zie bijvoorbeeld Strijkviertel, waar aan uitbreiding wordt gewerkt die over een paar jaar op de markt komt. Utrecht onderhoudt ook contact met de U10 en de provincie, om te komen tot goede afspraken over bedrijventerreinen en de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen, om de druk op de markt wat te kunnen verlichten. Stijgende prijzen zijn het gevolg van de hoge druk, waardoor het risico bestaat dat alleen sterk winstgevende sectoren nog een kans maken op een plek in de stad.

Wat merkwaardig, wordt gezegd, er is nauwelijks speling, slechts 2 à 3%. Waarom zet de afdeling economie daar dan toch op in om daarop bij te sturen? Omdat we die bedrijventerreinen en kantorenlocaties nodig hebben, zegt men, om de stad goed te laten functioneren. Bedrijventerreinen moeten dus niet te veel worden gebruikt voor andere bedrijfsfuncties. De raadsrapporteurs vragen zich af of de stad hiermee niet haar eigen schaarste creëert. Door verdichting komt er meer beweegruimte, wat meer bedrijven van buitenaf aantrekt. Hierop wijst een van de ambtenaren erop dat de ontwikkeling van bedrijventerreinen en kantorenlocaties een langjarig proces is. Die locaties moeten ondertussen wel goed worden onderhouden, anders zakken ze af. Gevolg: verloedering, sloop bedrijvenlocatie, vertrek van de bedrijven naar elders. Dat is niet wat we willen voor de groeiende stad. Voor de grote nieuwe gebieden zoals Leidsche Rijn en Groot Merwede hebben wij die bedrijvigheid ook nodig. De afdeling hoopt dat er niet alleen bedrijven van buiten komen, maar dat reeds gevestigde bedrijven groeien.

9. Subsidie winkelgebieden

Bij a had moeten staan: Vijf winkelcentra hebben in 2024 subsidie gekregen.

10. Integratie economie met andere beleidsvelden

Hier wordt aangegeven dat het realiseren ‘van voldoende programma voor werken’ de grootste uitdaging is. Wat betekent dat? Een van de mensen van economie geeft aan dat dit hoeveelheden vierkante meters betreft (kantoren, wonen etc.). Projectontwikkelaars hebben hun eigen voorkeuren; de afdeling economie wijst er dan op dat er ook ruimte moet zijn voor stads- of wijkgerichte bedrijvigheid en voor sociale ondernemingen, die vaak minder opleveren voor een ontwikkelaar, maar wel voor de stad.

11. Beleidsnota’s

Wanneer komt het integraal beleid op het gebied van detailhandel en horeca en de beleidsregels op het gebied van logies? Ambtelijk wordt aangegeven dat dit nog niet gepland is. Ze horen er echter wel bij als het gaat over integraliteit. Het zou de afdeling helpen als de raad er expliciet naar zou vragen.

In het antwoord wordt aangegeven dat het bestaande beleid zichzelf soms tegenspreekt. Vanuit de afdeling economie wordt aangegeven dat dit veel ambtelijke afstemming vraagt, om voor marktpartijen zo duidelijk mogelijk te zijn, willekeur te vermijden en uit één mond te spreken. De tegenstrijdigheden gaan veelal over sluitingstijden en branchering. Voor verdere verdieping van het antwoord zal de vraag in de nazending worden voorgelegd aan de dossierhouder.

12. Beleidsnota werklocaties

Geen aanvullende vragen.

13. Activiteiten die in 2024 zijn beëindigd

Aanvullende vragen worden overgeslagen.

14. Capaciteitsuitbreiding op ‘Goed Beleid Maken’

Hier wordt aangegeven dat de gemeente een kavel op Lage Weide heeft gekocht, ‘ter verdichting en verduurzaming’. Hoe draagt dit bij aan verduurzaming? Vanuit de afdeling economie legt men uit dat de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) vaak besluit om verouderd vastgoed te slopen en dan nieuwbouw te realiseren. Nieuwbouw is over het algemeen duurzamer, alleen al wat betreft het energielabel.

15. NV OMU

Aanvullende vragen worden overgeslagen.

16. Marktgroepenaanpak

Geen aanvullende vragen.

17. Inclusieve arbeidsmarkt

Geen aanvullende vragen.

18. Ondernemersfonds Utrecht

Zie de beantwoording, punt 2. Hier wordt aangegeven dat de gemeente als eigenaar van niet-woningen bijdraagt aan het Ondernemersfonds, via de ozb. Toch praat de gemeente niet mee over de besteding. Waarom niet? Ambtelijk wordt toegelicht dat op verzoek van de raad is uitgezocht hoeveel de gemeente jaarlijks bijdraagt aan het Ondernemersfonds – dat is ongeveer € 100.000. In bepaalde trekkingsgebieden praat de gemeente als gebouweigenaar wel actief mee, bijvoorbeeld in het gebied rond de Jaarbeurs. In dat stuk van de stad lopen veel projecten, gefinancierd door het Ondernemersfonds. Via de Utrechtse Vastgoed Organisatie is de gemeente betrokken. Dit valt niet onder de afdeling economie.

Het is dus iets genuanceerder dan in het antwoord is weergegeven. Dit zal worden aangepast vóór het vraag- en antwoorddocument wordt gepubliceerd.

19. Utrecht International Centre

Wat is erop tegen om geen UIC te hebben? Volgens de afdeling economie mist de stad dan de kans om de internationale gemeenschap basisdienstverlening te bieden. Dit gaat over studenten uit buitenlanden, arbeidsmigranten, kenniswerkers en meer. Zij kunnen bij het UIC hun belangrijkste formaliteiten regelen. Als dit niet meer kan, moeten zij dat ergens anders gaan doen, veelal in verschillende andere steden. Werkgevers betalen voor de dienstverlening van het UIC aan hun buitenlandse medewerkers. De Universiteit Utrecht, gemeente Amersfoort en Provincie Utrecht maken het UIC mede mogelijk door middel van een financiële bijdrage.

Veel andere steden hebben ook zo'n informatiebalie; daar heet deze dienst meestal Expat Centre. Utrecht wil juist een loket bieden voor de brede internationale gemeenschap. De raadsrapporteurs zijn benieuwd hoeveel tijd en capaciteit dit de afdeling kost. Die vraag wordt later beantwoord.

20. Risico's

Hier is aangegeven dat de begroting en de jaarrekening niet overeenkomen. Zie bij b: de raadsrapporteurs veronderstellen dat juist de nieuwe applicatie bij Ondernemer Centraal voor een efficiencyslag zou zorgen, maar in het antwoord wordt gesproken van een andere efficiencyslag. Vanuit de afdeling wijst men erop dat de raad binnenkort een brief ontvangt over Ondernemer Centraal. Wat betreft de efficiencyslagen: die zijn allebei gemaakt. Er werd aanvankelijk gewerkt met coronamiddelen; dat budget was hoger dan het huidige. Nu er een kleiner budget is, moesten er scherpe keuzes worden gemaakt, en is zo kritisch mogelijk gekeken hoe de uitvoering nóg efficiënter ingericht zou kunnen worden.

Deel 2 – Financiële beeld en reserves

Zie het antwoord op vraag 1.b.b., 'De middelen zijn gestort in de reserve'. Waar wordt die reserve (€ 2,8 miljoen) voor gebruikt? Waarom is dit geld apart gezet nu er zo weinig financiële ruimte is? Men legt uit dat dit grotendeels bedoeld is voor het afdekken van risico's, bijvoorbeeld een lening, een investering of een garantstelling. Het gaat in dit geval om investeringen van OMU (verdichten en verduurzamen) en ROM (innovatieve bedrijvigheid).

Voor de OMU-middelen geldt dat er een langetermijninvesteringsprogramma wordt gerealiseerd. Hierbij wordt goed gelet op kansen in de markt, aan de hand waarvan wordt bepaald of de gemeente actief grondbeleid gaat voeren. De betreffende beleidsnota loopt tot 2035. Er is sprake van krapte op de markt voor bedrijventerreinen; het is dus nogal een uitdaging om kansen te grijpen. De vastgoedmarkt, onder andere op Lage Weide, wordt gedomineerd door logistieke partijen. De gemeente wil een minder dominant aandeel van logistiek in de opnamecijfers, en meer MKB-bedrijven bijvoorbeeld, dus de gemeente neemt daar een wat actievere rol.

Deel 4 - Gerelateerde partijen (ROM, WOM, OMU en EBU)

De raadsrapporteurs zijn benieuwd hoe de samenhang is tussen de vier genoemde partijen, en op basis waarvan er voor WOM's in Noordwest en Lombok werd gekozen.

ROM richt zich op investeringen in bedrijven, OMU investeert in bedrijfslocaties. Zij werken nauw samen en zij hebben regelmatig overleg. Ook ROM en EBU (gevestigd in één gebouw) werken veel samen.

De keuze voor Noordwest en Lombok (WOM) is al tien à vijftien jaar geleden gemaakt. Dit waren toen wijken waar veel sociaal-maatschappelijke en economische problemen waren. De WOM is als instrument ook wel in andere wijken toe te passen; het hangt echter van de problematiek af en de mate waarin de overheid het nodig vindt om te interveniëren. Daarnaast is de financiering een punt van aandacht de beide WOM's werden indertijd opgericht met Europees geld; het kostte de gemeente niets. Er is nu geen geld om iets soortgelijks te kunnen opzetten.

In de beantwoording is ook aangegeven dat er in de raden van commissarissen van de WOM ambtenaren zitting hebben op persoonlijke titel. Vanuit de afdeling economie licht men toe dat de gemeente enig aandeelhouder is van de WOM's. De ambtenaar twijfelt eraan of de ambtenaren zitting hebben op persoonlijke titel. Dit gaat hij nog na. Aanvullend: de nota Verbonden partijen wordt mogelijk herzien. Die biedt waarschijnlijk een duidelijker kader voor de toezichthoudende organen.

Deel 6 - Indicatoren

Zie werkgelegenheidsfunctie (aantal banen ten opzichte van beroeps- en niet-beroepsbevolking). Klopt het dat de netto arbeidsparticipatie daarin niet is meegenomen? Men ligt vanuit economie toe dat er meer banen zijn dan de (potentiële) beroepsbevolking, en dat de arbeidsparticipatie geen 100%

is. Het lijkt de raadsrapporteurs interessanter om te weten hoeveel banen er zijn in de stad ten opzichte van het aantal werkende inwoners.

Slotopmerking

De technische vragen zijn overgeslagen; die worden apart schriftelijk beantwoord. Wat de inhoud betreft geven de raadsrapporteurs aan dat zij zich voldoende geïnformeerd voelen en goed konden doorvragen waar nodig.

Raadstoets jaarstukken 2024

Eindversie – 9 juni 2025

Programma:
Wonen

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

1. Opzet van onderzoek en rapportage:

1	**Opzet**	**2**
2	**Inleiding en doel raadstoets wonen**	**3**
3	**Samenvatting raadstoets wonen**	**4**
4	**Conclusies en aanbevelingen raadstoets wonen *(volgen nog)***	**5**
5	**Opbouw programma(onderdeel) wonen**	**9**
6	**Bevindingen raadstoets wonen**	**11**
	a. Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen van het programma?	11
	b. Welke doelen zijn behaald?	14
	c. Welke prestaties zijn geleverd?	15
	d. Wat heeft het gekost?	20
	e. Welke aanvullende informatie/ onderzoeken zijn er?	24
Bijlagen		**25**
	1. Werkwijze raadstoets Wonen	
	2. Beantwoording technische vragen	
	3. Verslag ambtelijk gesprek begroting (januari 2025)	
	4. Verslag ambtelijk gesprek jaarstukken (mei 2025)	

2. Inleiding, doel en uitvoering raadstoets:

Beter uitvoeren van de controlerende rol van de raad

Wat is de raadstoets?

De raadstoets is een instrument om de raad beter in staat te stellen om de P&C stukken te kunnen interpreteren, zodat de controlerende taak van de raad beter kan worden uitgeoefend.

Doel van de raadstoets

het versterken van de controlerende taak van de gemeenteraad, waarbij raadsrapporteurs analyseren of ‘gedaan is wat is afgesproken’ door het beoordelen van de mate waarin de gestelde begrotingsdoelen behaald zijn op basis van een overzichtelijke presentatie van elementen uit de verantwoording (eventueel inclusief andere informatiebronnen)

Centrale vraag van de raadstoets

Wat is op hoofdlijnen het beeld van de behaalde resultaten in relatie tot het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen?

Aanpak

- Najaar 2024 is (voorbereidende) raadstoets gedaan op Programmabegroting 2024 (onderdeel Wonen) en in het voorjaar van 2025 is deze gecontinueerd op de concept jaarstukken (onderdeel Wonen).
- Het programma heet “Ontwikkelen en wonen voor iedereen”. Aangezien in een eerdere raadstoets aandacht is besteed aan “ontwikkelen” is deze raadstoets beperkt tot het onderdeel “wonen”.
- Interactief proces (*zie bijlage 1*) met drie raadsleden als rapporteur, medewerking van betrokken ambtenaren (*verslag ambtelijk gesprekken en schriftelijke (technische) vragen, zie bijlagen 2, 3 en 4*).
- Kanttekening bij de methode Duisenberg / raadstoets is dat geen diepgaand onderzoek is gedaan, maar bevindingen gebaseerd zijn op een “light toets” op basis van bovenstaande aanpak.

3. Samenvatting - algemeen beeld raadstoets Wonen

Inleidend

- Het programma wonen is onderdeel van Ontwikkelen en Wonen voor iedereen.
- De totale lasten van dit programma bedragen bedragen 285 mln., de baten 209 mln.
- De scope in deze raadstoets is beperkt tot het onderdeel wonen. Ontwikkelen was eerder onderwerp van een raadstoets. Wonen is opgenomen in doelstelling 3 van het programma, waarvan de doelstelling is "**Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden".**

Algemeen beeld

- Het onderdeel wonen omvat een beperkt deel van de totale baten en lasten van het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen, plusminus 10 mln. lasten en 3 mln. aan baten. Dit is +/- 3,5% van het totale programma Ontwikkelen en Wonen en +/- 0,45% van de totale begroting (+/- 2,2 mrd.)

Stand van zaken doelrealisatie

- Uit de jaarstukken blijkt dat veel inspanningen zijn verricht en de meeste in de programmabegroting voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd. De inleiding van het jaarverslag schetst een reëel beeld van de huidige woonsituatie in Utrecht. Geconcludeerd wordt dat -ondanks al deze inspanningen- de gemeente er niet in geslaagd is de schaarste op de woningmarkt terug te dringen, deze is zelfs toegenomen. Duidelijk wordt uit de raadstoets dat met name externe (markt)omstandigheden, ontwikkelingen en afhankelijkheden waar de gemeente Utrecht mee te maken heeft, hieraan debet zijn. Gesteld wordt dat scherpere keuzes noodzakelijk zijn op de woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief te laten groeien en zo goed mogelijk te benutten en behouden.
- Er is veel ambtelijk inzet op wonen (bestaande voorraad, betaalbaarheid / doorstroming etc.), terwijl benadrukt wordt dat de grootste winst te behalen valt in het sturen op de realisatie van nieuwe woningen).
- In de recent verschenen beleidsnota Wonen worden deze scherpere keuzes toegelicht waarmee beoogd wordt de verdere transformatie van woningmarkt naar volkshuisvesting te maken. Financiële uitdagingen de komende jaren zijn wel bepalend bij het kunnen uitvoeren van het totale programma en de wensen vanuit de raad. Het is laveren in de driehoek tempo, kwaliteit en betaalbaarheid. Utrecht stuurt op tempo, waarbij in jaarstukken onduidelijk is welke concessies hiervoor worden gedaan op gebied van betaalbaarheid en kwaliteit.

4. Conclusies en aanbevelingen raadstoets wonen (1)

Conclusies (1)

- Veel activiteiten wonen zijn conform begroting zijn uitgevoerd. Er is weinig tot geen informatie opgenomen over de (mate van) effectiviteit van de uitgevoerde werkzaamheden in het kader van sturen op wonen. De impact van gevoerd beleid op de (mate van) doelrealisatie vanuit het sturen op wonen wordt dan ook slechts beperkt helder in de jaarstukken.

- De in de P&C stukken opgenomen effectindicatoren geven geen integraal beeld van hoe het gaat. Andere achterliggende stukken, waaronder het MPR (Meerjaren Programma Ruimte) zouden hierin verduidelijking moeten bieden voor de raad maar dit is, zo blijkt uit de raadstoets, beperkt het geval.

- Geconcludeerd wordt dat het realiseren van de beoogde doelstelling -voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden- ondanks alle inspanningen niet gerealiseerd wordt en doelrealisatie niet is gehaald noch naderbij is gekomen. Hierbij wordt onderkend dat –hoe hard ook wordt ingezet op wonen, nieuwbouw toch de grootste winst oplevert om de schaarste aan woningen de kop in te drukken.

- Sinds de woonvisie in 2019, het coalitieakkoord 2022-2025 en de ingezette transformatie van woningmarkt naar volkshuisvesting heeft de gemeente meer regie genomen op woonbeleid en is de hiervoor beschikbare ambtelijke capaciteit toegenomen.

- In de jaarstukken wordt onvoldoende helder hoe sturen op de woonvoorraad versus het sturen op wonen (doorstroming, betaalbaarheid etc.) zich onderling verhouden in relatie tot en qua impact op de gestelde doelen.

4. Conclusies en aanbevelingen raadstoets wonen (2)

Conclusies (2)

- In de jaarstukken komt niet duidelijk naar voren, zoals wel uit het gesprek met ambtenaren bleek, dat de gemeente voor het realiseren van de gestelde doelstelling van veel actoren en factoren afhankelijk is en het kunnen realiseren van de doelstelling niet volledig zelf kan beïnvloeden.

- De integraliteit met andere programmaonderdelen, die gerelateerd zijn aan wonen, komt in de jaarstukken nog onvoldoende uit de verf. Uit de taakveldenanalyse blijkt dat wonen veel samenhang vertoont met andere programmaonderdelen, deze worden inhoudelijk en/of beleidsmatig niet of slechts beperkt benoemd.

- Financieel inzicht in de baten en lasten van het programma wonen is beperkt in de jaarstukken. Daarnaast is informatie over verplichte onderdelen (bijvoorbeeld subsidies / verbonden partijen) technisch van aard en weinig beleidsrijk. Veel kosten in dit programma zijn apparaatskosten.

- De ambtelijke capaciteit en daarmee de mogelijkheden om actief in te zetten op het uitvoeren van woonbeleid zijn de afgelopen jaren toegenomen, mede door extra middelen vanuit het coalitieakkoord en incidentele bijdragen van derden. Bij een voorziene afname van beschikbare middelen moet rekening worden gehouden met snijden in de capaciteit en daarmee een afname van de ambtelijke inzet.

- Stevige fluctuaties in baten en lasten, met name door incidentele middelen en het feit dat relatief veel van deze middelen niet besteed worden en doorschuiven naar volgende jaren.

- Jaarstukken en opgenomen indicatoren focussen op een jaar en geven daardoor niet altijd een goed beeld. Bijvoorbeeld woningbouw productie fluctueert over de jaren en kan in een bepaald jaar achterblijven.

4. Conclusies en aanbevelingen raadstoets wonen (3)

Aanbevelingen (1)

- Geef in de inleiding van het programma naast de ambitie ook een beknopt samenvattend beeld weer van hetgeen er wel en niet is bereikt. Neem hierbij ook expliciet een oordeel op over het wel of niet behalen van de doelstelling.

- Vergroot de integraliteit van de diverse programma's in de jaarstukken die raken aan of van invloed zijn op Wonen.

- Uitgangspunten van nieuw beleid zijn het maken van scherpere keuzes, het zoeken naar vormen van betere samenwerking en afname van middelen. Het is maar zeer de vraag of met deze nieuwe maatregelen de doelstelling wel gerealiseerd kan gaan worden. Aanbevolen wordt hierin realistisch te zijn.

- Projecteer ontwikkelingen, prestaties en effecten over een langere termijn in de jaarstukken. Voeg informatie toe (of een link naar deze informatie) die de prestaties ook in meerjarig perspectief laat zien.

- Onderzoek hoe andere gemeenten een zelfstandig beleidsveld als wonen als programmaonderdeel binnen het brede woningbouwvraagstuk hebben ingericht en hierop sturen en verantwoorden.

4. Conclusies en aanbevelingen raadstoets wonen (4)

Aanbevelingen (2)

- Definieer indicatoren die goed aansluiten bij de voornaamste speerpunten uit de (nieuwe) beleidsnota. Er wordt stevig gestuurd op betaalbaarheid van woningen, het zou dan ook goed zijn hiervoor een indicator op te nemen (deze staat wel (al) in het MPR, niet in de P&C). Het verdient aanbeveling een gedegen discussie te voeren welke indicatoren in P&C moeten om goed zicht te (kunnen) houden op de realisatie van beleid en gestelde doelstelling.

- Vereenvoudig het MPR, zodat dit voor de raad een duidelijk(er) leesbaar document wordt en goede aanvullende inzichten en informatie biedt op de geleverde prestaties op het gebied van bouwen en wonen voor de raad om de controlerende taak goed uit te kunnen voeren.

- Geef specifieker aan waar de beschikbare middelen (voor wonen hoofdzakelijk apparaatskosten) aan zijn uitgegeven.

5. Opbouw programma(onderdeel) Wonen (1)

Omvang programma

Het (deel)programma Wonen is onderdeel van het bredere programma Ontwikkelen en Wonen voor iedereen. Dit bestaat uit drie onderdelen (1) stedelijke ontwikkeling, (2) Bebouwde omgeving en (3) Huisvesting.

Het onderdeel Wonen is met 10,2 mln. gerealiseerde lasten en 3,2 mln. gerealiseerde baten financieel gezien een klein deel van het totale programma Ontwikkelen en Wonen voor iedereen (3,5%).

Beleidskader

Verwezen wordt naar een fors aantal beleidsdocumenten en verordeningen die van toepassing zijn op wonen. De Woonvisie uit 2019 bevat de overkoepelende visie op het woonbeleid van de gemeente Utrecht en heeft een horizon tot 2040. Recent is de Beleidsnota Wonen in Utrecht opgesteld. Deze heeft een looptijd van 2025 tot 2030 en zet in op de transformatie van woningmarkt naar volkshuisvesting.

Deze transformatie was reeds aangekondigd in het coalitieakkoord 2022-2025.

Omvang investeringen

Er zijn geen investeringen gerelateerd aan dit programmaonderdeel.

Reserves

Vanuit Huisvesting wordt € 993k aan de reserves onttrokken en € 3,3 mln. aan de reserves toegevoegd, per saldo derhalve een toevoeging van € 2,8 mln.

Subsidies

Het totale programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen heeft ruim 27 miljoen aan subsidies begroot voor 2024. Hiervan is circa 18 miljoen gerealiseerd. De grootste subsidie binnen het programmaonderdeel Wonen is de SPUK voor tijdelijk wonen.

5. Opbouw programma(onderdeel) Wonen (2)

Verbonden partijen

- In de jaarstukken staan twee verbonden partijen benoemd:
- De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) verleent namens de gemeente Utrecht milieuvergunningen, houdt toezicht en handhaaft milieuregels. Deze verbonden partij behoort bij doelstelling 2 van het programma (bebouwde omgeving)
- De andere in de jaarstukken opgenomen verbonden partij is daarin foutief opgenomen en wordt eruit gehaald, zie ook beantwoording technische vragen (bijlage 2)
- Resumerend zijn er voor het onderdeel wonen (doelstelling 3) geen verbonden partijen.

Risico's

Het programma schetst strategische programmarisico's. Deze risico's hebben hoofdzakelijk betrekking op externe factoren, zoals ongunstige en complexe marktomstandigheden, congestie, stikstof en bijdragen door Rijk en andere overheden.

Een risico heeft betrekking op marktonzekerheden door strijdig beleid, verschillende bestuurslagen, stapeling van wet- en regelgeving en invoering van de omgevingswet. Opgemerkt wordt dat dit risico in de programmabegroting 2025 is komen te vervallen, aangezien de Omgevingswet in 2024 is ingevoerd.

6. Bevindingen raadstoets Wonen *(belangrijkste ontwikkelingen)*

6a. Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen van het programma?

Algemene beeld

Het programmaonderdeel Wonen is financieel gezien een klein programmaonderdeel met een saldo baten en lasten van €6,9 mln. (lasten € mln. 10,1, baten € 3,2 mln.). De lasten voor dit programma bedragen +/- 0,45 % van de totale lasten in 2024. Het programma Ontwikkelen en Wonen omvat met 285 mln. aan lasten plusminus 13% van de totale uitgaven van de gemeente in 2024. Het onderdeel Wonen is dus materieel gezien een zeer klein programmaonderdeel.

Beleidsprogramma, ambitie en doelstelling

Het programma ambieert dat iedereen die in Utrecht wil wonen een passende woning kan vinden.

Om deze ambitie te kunnen bereiken is een doelstelling geformuleerd:

Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden.

6. Bevindingen raadstoets Wonen *(belangrijkste ontwikkelingen)*

In de jaarstukken wordt beknopt inleidend geschetst wat is bereikt in 2024.

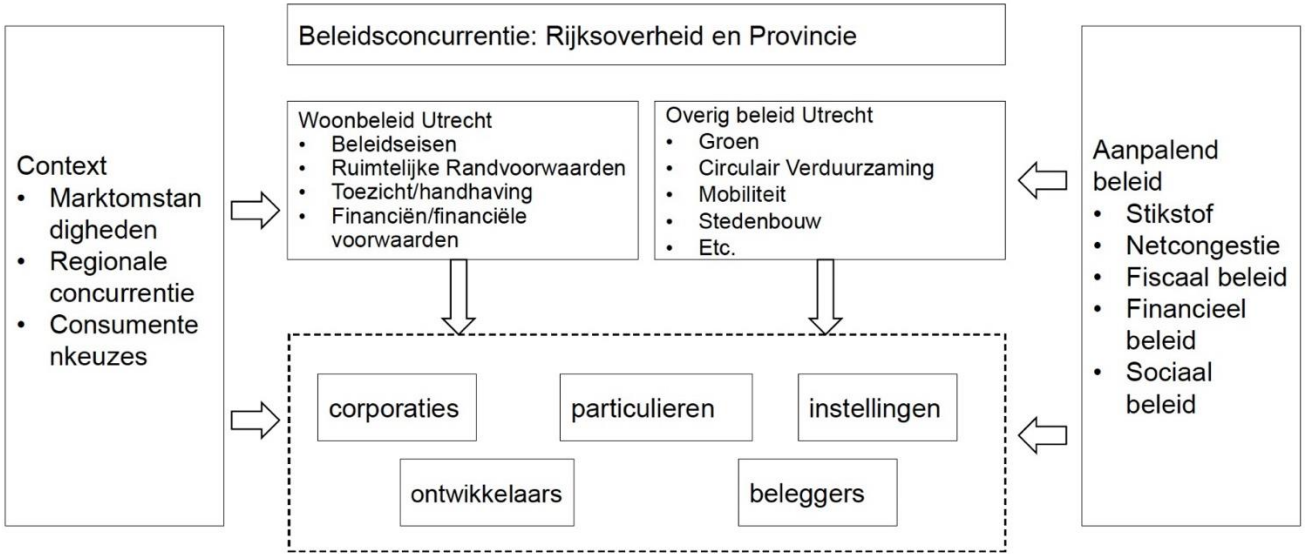
> **Wat hebben we bereikt in 2024?**
> In het afgelopen jaar hebben we een behoorlijk aantal stappen gezet in de overgang van woningmarkt naar volkshuisvesting door als gemeente meer regie te voeren om Utrecht betaalbaarder en leefbaarder te maken. Desondanks blijft de woningnood hoog. De realiteit is dat de schaarste aan woonruimte – ondanks alle inspanningen – alleen maar groter wordt. Het is het afgelopen jaar niet gelukt om de schaarste substantieel terug te dringen. We moeten scherpere keuzes maken om de woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief te laten groeien en zo goed mogelijk te benutten en te behouden. We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan het voorbereiden van die keuzes.

- Dit riep in de raadstoets de nodige vragen op met name ten aanzien wat dit precies betekent in relatie tot de doelstelling. Bijvoorbeeld over het woord substantieel, het is namelijk niet gelukt de schaarste terug te dringen en dus is toegenomen. Het woord substantieel brengt de lezer op verkeerde gedachten.
- Uit de raadstoets wordt duidelijk dat het het substantieel terugdringen van schaarste allen op de lange termijn mogelijk is en dat dit om langjarig stabiel beleid vraag m.b.t. bouwen en benutten.
- Aangegeven wordt dat het format van de jaarstukken onvoldoende ruimte biedt om kort en bondig een genuanceerd beeld van de woonproblematiek in de stad op te tekenen.
- Meer verdieping staat in het Meerjaren Programma Ruimte (MPR). Dit MPR wordt door de raad als een lastig leesbaar document ervaren. Het is bedoeld als een verduidelijking voor de raad, maar dat is het momenteel niet.

6. Bevindingen raadstoets Wonen *(belangrijkste ontwikkelingen)*

De gemeente is voor de doelrealisatie afhankelijk van veel stakeholders en factoren, waarop de gemeente in min of meerdere mate invloed kan uitoefenen. Onderstaande plaat illustreert de contouren, verhoudingen en daarmee ook de complexiteit van het werkveld wonen.

Ecosyteem van Wonen

In de uitvoering van het woonbeleid wordt veel gedaan aan beïnvloeding, en dat heeft zeker effect, maar met het gevoerde woonbeleid kan niet volledig gestuurd worden op gewenste ontwikkelingen. Het systeem zoals hier geschetst is complex bevat veel externe factoren die van invloed zijn.

6. Bevindingen raadstoets Wonen *(doelen)*

6b. Welke doelen zijn behaald?

Prestatiedoelstelling

Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden.

In de jaarstukken wordt duidelijk dat de doelstelling nog niet behaald is. Nuancering bij de stand van zaken doelrealisatie per eind 2024 is op zijn plaats aangezien de doelstelling wel op langere termijn moet worden bekeken. Vanuit dat perspectief is ook de duiding van de prestatie-indicatoren relevant (zie bevindingen over prestaties).

De huidige tendens beweegt echter niet in de richting van doelrealisatie. Geconstateerd wordt dat ondanks de uitvoering van alle activiteiten conform de begroting de schaarste het afgelopen jaar verder is toegenomen. Uit de toets blijkt dat dit eveneens in 2025 niet gaat lukken.

Utrecht is populair als woonstad. De mate van doelrealisatie is ook afhankelijk van de (toekomstige) vraag naar woningen. Zolang de vraag naar woningen het aanbod overstijgt, blijft de huidige schaarste in stand.

6. Bevindingen raadstoets wonen *(prestaties)*

6c. Welke prestaties zijn er geleverd?

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen	n.v.t.	3.000	3.932	3.000	**2.472**		3.000
Aantal opleveringen (nieuwbouw en overige toevoegingen)	n.v.t.	3.000	2.156	3.000	**2.048**		3.000
Maximaal aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen	n.v.t.	40%	33%	n.v.t	**29%**		n.v.t
Verhouding toewijzingen sociale huurwoningen aan kwetsbare groepen en de vraag naar sociale huurwoningen van kwetsbare groepen	n.v.t.	100%	n.v.t	100%	**74%**		100%
Verhouding aantal actieve woningzoekende en aantal toewijzingen (binnen de 70% groep)	5%	10%	4%	10%	**3%**		10%

Belang om prestaties over langere periode te beschouwen, bijvoorbeeld het aantal opleveringen, dat kan fluctueren over de jaren heen (*zie volgende slide*). De indicator scoort rood voor 2024, maar kan een andere score hebben over een langere periode bezien (gemiddeld 3000 woningen per jaar).

Deze n.v.t. is omdat deze indicator door een andere werkwijze in de nieuwe begroting is veranderd van een maximaal aandeel (%) naar een absoluut getal, waardoor een vergelijking met % mank gaat. Technisch blijkt het niet mogelijk dit aan te passen in de begroting, hiertoe moet de raad eerst een besluit nemen

Het nemen van maatregelen is niet direct zichtbaar in de effecten / effectindicatoren, dit kan de jaren erna door die maatregelen opveren.

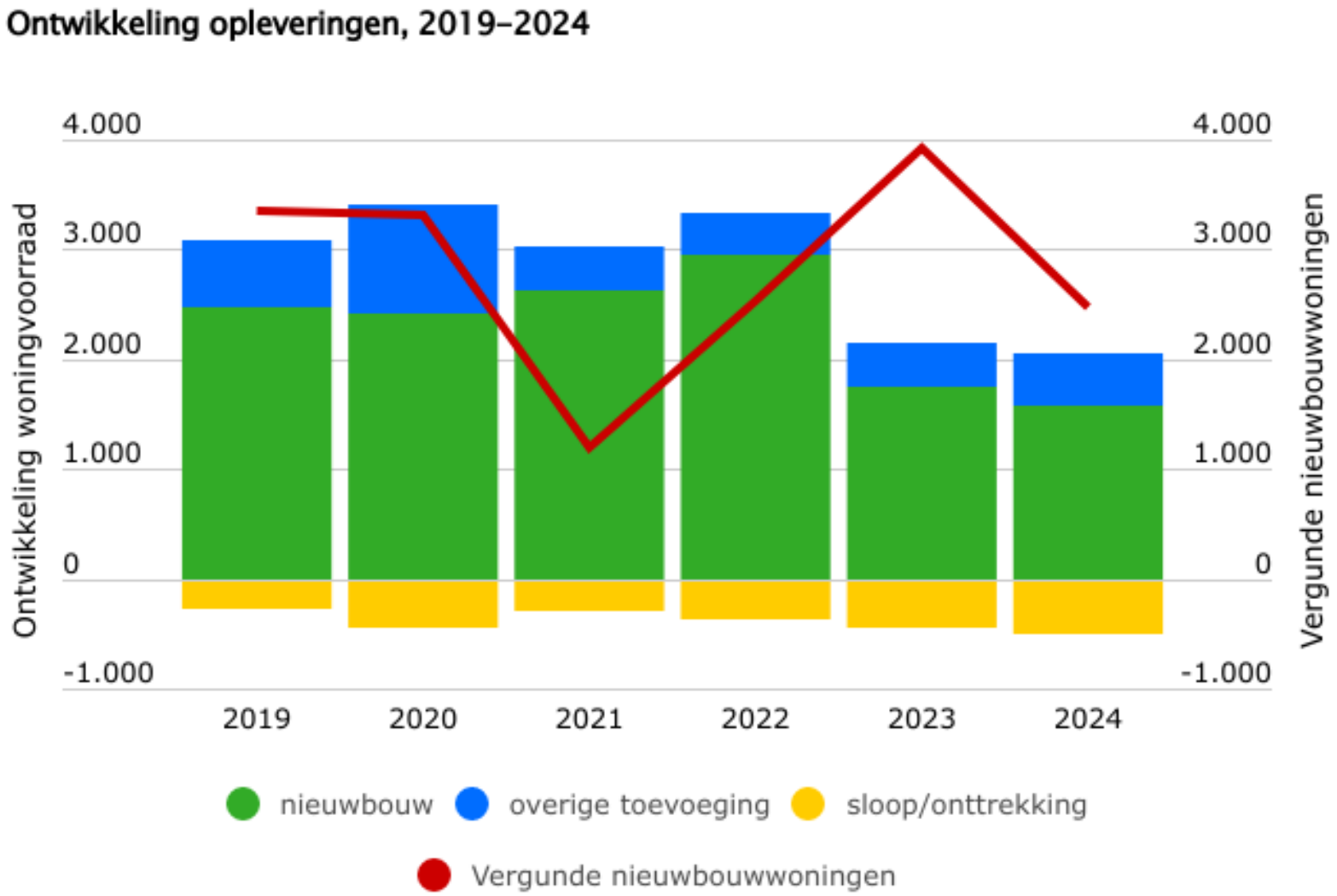
De verschillen (in dit geval afname) tov vorig jaar worden niet nader toegelicht. Veel relevante informatie is wel te vinden in de Monitor (*zie slide over Monitor*)

De gekozen effectindicatoren sluiten niet volledig aan bij het gevoerde beleid. In het coalitieakkoord is bijvoorbeeld ingezet op het realiseren van meer betaalbare woningen. Realisaties op dit punt komen niet tot uiting in de gekozen set indicatoren

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Prestatie-indicatoren 1 en 2 over de jaren

6. Bevindingen raadstoets wonen *(prestaties)*

6c. Welke prestaties zijn er geleverd?

Als onderdeel van de woonvisie 2019 is ingezet op het bevorderen van doorstroming in de huizenmarkt. Dit is pas het laatste jaar actief opgepakt. De jaarstukken geven hierover geen concrete resultaten hiervan weer. Desgevraagd wordt uit de raadstoets duidelijk dat in 2024 door meer inzet op de voorrangsregel *van Van groot naar beter* een lichte toename van het aantal verhuizingen zichtbaar is*. De eerste resultaten doorstroming laten zien dat:

- 33 extra toewijzingen zijn gerealiseerd;
- 54 keer de verhuispremie ingezet voor doorstromers (incidenteel budget);
- 35 verhuizingen zijn gerealiseerd door intensieve begeleiding van de Woonadviseur Ouderen 55+ .

Onduidelijk is of deze aantallen veel of weinig is, mede in relatie tot de ambtelijke inzet en de kosten die hiervoor zijn gemaakt *(hoe effectief is dit?)*

Geconstateerd wordt dat diverse activiteiten die tot concrete prestaties hebben geleid zijn gefinancierd met incidentele middelen, en deze dus ook ten einde komen zodra het incidentele geld op is en hier geen nieuwe middelen voor beschikbaar zijn.

** Voor nieuwe middenhuurwoningen geldt via de huisvestingsverordening een voorrang voor onder andere het achterlaten van een sociale huurwoning. Hoewel hier nog niet voor elk gerealiseerd project op wordt gemonitord, laat bijvoorbeeld een recent project als Beneluxlaan zien dat van de 100 middenhuurwoningen er 60 zijn toegewezen aan huishoudens die een sociale huurwoning achterlaten.*

Veel actuele informatie over prestaties is beschikbaar, o.a. in Monitor Wonen

https://utrecht.incijfers.nl/mosaic/monitor-wonen/
https://utrecht-monitor.nl/wonen-utrecht

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Actueel beeld Wonen in Utrecht*

376.735inwoners

- Op 1 januari 2025 had Utrecht 376.735 inwoners. Utrecht groeide in 2024 met 2.361 inwoners.

168.713woningen

- De totale voorraad op 1 januari 2025 komt op 168.713 woningen. In 2024 nam de woningvoorraad (met netto 1.600 woningen) minder hard toe dan voorgaande jaren.

zorgelijke ontwikkelingen zetten door:

…. nieuwbouw van woningen en verduurzaming hindert. Er zijn minder woningen bijgekomen dan beoogd en we zien forse prijsstijgingen van koopwoningen en huurstijgingen.

Gemeente Utrecht

* bron Monitor Utrecht

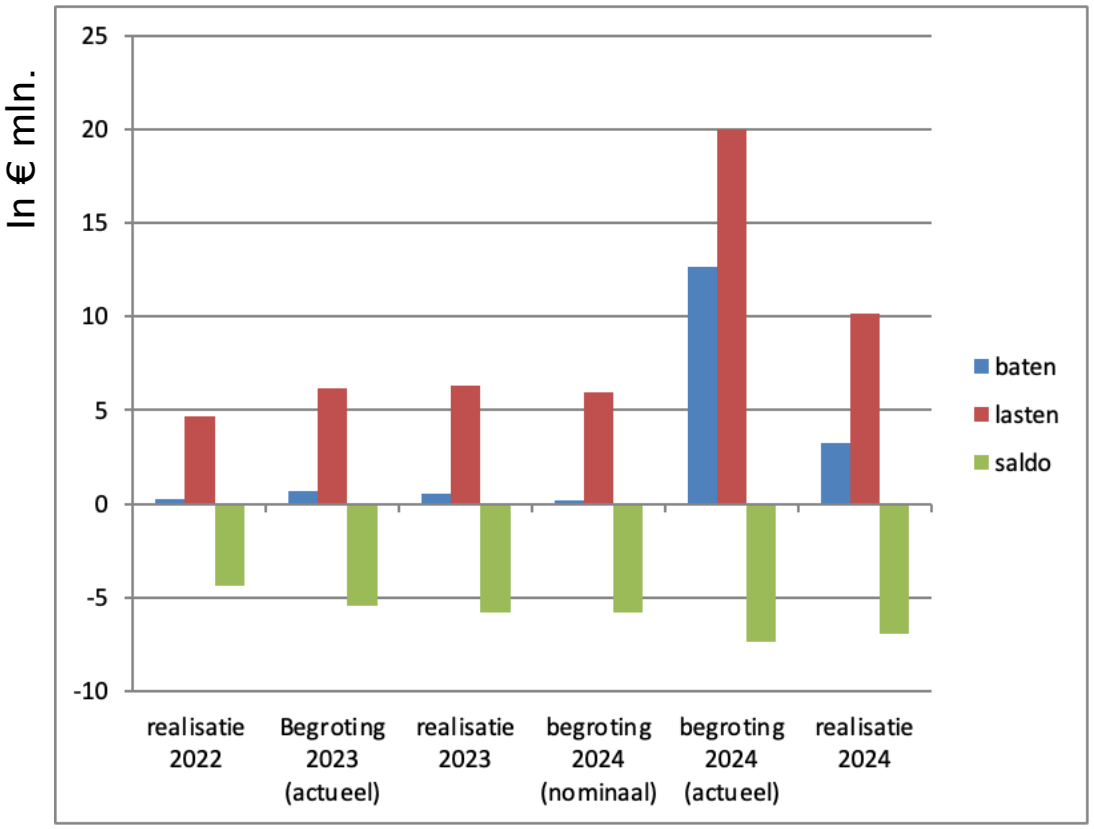
6. Bevindingen raadstoets wonen *(kosten/baten)*

6d. Wat heeft het gekost

- Totale gerealiseerde baten bedragen €3,2 mln., de lasten €10,2 mln., per saldo €6,9 mln. Programmaonderdeel vormt hiermee 5% van het totale programma Ontwikkelen en Wonen en +/- 0,5% van de totale programmabegroting (+/- 2 mrd.)
- Dit programmaonderdeel kenmerkt zich door een relatief groot aandeel incidentele middelen (in 2024 was ca. 51% van het lastenbudget excl. subsidies incidenteel, in 2025 bedraagt dit percentage 46%).
- Groot verschil tussen realisatie en actuele begroting wordt verklaard door onderbesteding van SPUK gelden voor tijdelijke woningbouw. Deze gelden schuiven door naar 2025.
- Het inzicht in de besteding van middelen is beperkt doordat alleen de totale baten en lasten worden weergegeven in de jaarstukken. Ook de 2 taakvelden waarin de lasten voor wonen zijn opgenomen (T81 en T83, zie slide taakvelden) bieden weinig inzicht in de besteding van middelen.
- De uitgaven hebben vooral betrekking op personele inzet. Er is binnen de beschikbare middelen weinig ruimte om “andere dingen” te doen.
- De besteedbare middelen voor afdeling wonen zijn toegenomen, omdat incidenteel middelen zijn vrijgemaakt voor dit programma(onderdeel). Uit gesprekken blijkt dat, indien middelen niet structureel worden, zal mogelijk weer gesneden moeten worden in beschikbare capaciteit voor wonen. Uit recente berichtgeving blijkt dat dit reeds aan de orde is.

6. Bevindingen raadstoets wonen *(kosten/baten)*

6d. Wat heeft het gekost

(*) Voor mutaties reserves

Uitgaven aan wonen stijgen significant door incidentele gelden in 2024 (SPUK). Deze incidentele middelen zijn voor het ontwikkelen van tijdelijk wonen locaties die door het rijk zijn toegekend en kunnen alleen aan het ontwikkelen van tijdelijk wonen besteed worden.

Gerealiseerde baten en lasten blijven ten opzicht van actuele begroting achter door vertraging van tijdelijk woning projecten. Niet bestede SPUK gelden schuiven door naar 2025.

Groei van ambtelijke capaciteit de afgelopen jaren is deels gefinancierd met incidenteel geld. Het wegvallen van incidentele middelen gaat consequenties krijgen voor het programma.

Recent werd duidelijk dat door opgelegde bezuinigingen in het structurele deel van de financiële middelen de verhuisadviseur die de doorstroming van de woningmarkt moet bevorderen, wordt afgeschaft.

6d. Wat heeft het gekost?

Reserves

De mutaties op de reserves in relatie tot dit programma laten het volgende beeld zien:

	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Onttrekking reserves	0	€ 993	€ 993
Toevoeging reserves	0	€ 3.272	€ 3.272
Saldo	0	- € 2.279	- € 2.279

- In het programma is niet duidelijk op welke reserves deze toevoegingen en onttrekkingen betrekking hebben en of en in welke mate de doelstelling hierdoor wordt geraakt.
- In 2024 betreft de onttrekking aan de reserves (€0,993 miljoen) de verwerking van de bestedings- en dekkingsvoorstellen (B&D) van de jaarrekening 2023 voor de Wet Goed verhuurderschap (€0,357 miljoen), het Programmateam realisatie sociale huisvesting (€0,344 miljoen) en een Specifieke uitkering voor de huisvesting van kwetsbare doelgroepen (€0,292 miljoen).
- De toevoeging aan de reserves (€3,2 miljoen) bestaat uit deze correctie (€0,292 miljoen) en uit een toevoeging aan de reserve ‘Stimuleren wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen” (€2,98 miljoen), zie ook bijlage 2, beantwoording technische vragen.
- Er is een belangrijk verschil tussen de oorspronkelijk vastgestelde begroting en de actuele begroting (na bijstellingen). De toevoeging aan de reserves in conform besluitvorming in de tweede bestuursrapportage. Het is echter voor de raad belangrijk om in de P&C stukken ook voldoende aandacht te besteden aan de bijstellingen van de begroting die in de 1e en 2e bestuursrapportage worden voorgelegd.

6. Bevindingen raadstoets wonen

6d. Wat heeft het gekost?

Taakvelden wonen

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
T03	Beheer over. geb.&gronden	1.048	1.048	0	0	0	0
T08	Overige baten en lasten	0	-9.139	9.139	0	0	9.139
T21	Verkeer en vervoer	0	-2.189	2.189	0	0	2.189
T22	Parkeren	0	-257	257	0	0	257
T25	Openbaar vervoer	0	-129	129	0	0	129
T31	Economische ontwikkeling	0	-901	901	0	0	901
T32	Fysieke bedrijfsinfrastr.	2.229	-3.191	5.420	0	0	5.420
T55	Cultureel erfgoed	0	-515	515	0	0	515
T57	Openb. groen & recreatie	0	-644	644	0	0	644
T74	Milieubeheer	0	-1.802	1.802	0	0	1.802
T81	Ruimtelijke ordening	871	9.571	-8.699	0	1.620	-7.079
T82	Grondexpl. niet bedr.ter.	130.891	162.167	-31.276	100.221	149.379	17.881
T83	Wonen en bouwen	33.213	70.166	-36.953	13.060	18.087	-31.926
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen		168.253	224.186	-55.933	113.281	169.086	-128

8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
T81	Ruimtelijke ordening	878	10.440	-9.563	680	2.115	-8.127
T82	Grondexpl. niet bedr.ter.	130.891	162.167	-31.276	100.221	149.379	17.881
T83	Wonen en bouwen	59.797	103.896	-44.099	17.568	85.784	24.117

CONCEPT

Gemeente Utrecht

De meeste lasten van wonen zitten in T81 en T83. Dit geeft echter weinig inzicht in concrete besteding. De baten en lasten voor het specifieke programmaonderdeel wonen zijn hier niet uit te herleiden.

Utrecht.nl

6. Bevindingen raadstoets wonen

6e Welke aanvullende informatie / onderzoeken zijn er?

Relevante documenten

Grote hoeveelheid documenten (in te zien via):

- U-reka.Utrecht
- Beleids)stukken opgesomd in de Jaarrekening 2024
- Monitor Wonen
- Vele raadsbrieven
- Voortgangsrapportage

Raadsbrieven en voortgangsrapportages zijn zeer informatief mede door slimme doorklikfuncties!

Onderzoeken Rekenkamer Utrecht, o.a.:

2023 Middenhuur – De Rekenkamer concludeerde dat nog geen groei zichtbaar was in het aandeel middenhuur en dat geen concrete doelen hiervoor zijn geformuleerd.

In navolging op de aanbevelingen heeft het college een plan van aanpak opgesteld. Onduidelijk is in hoeverre dit is gerealiseerd.

Bijlagen

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Bijlage 1 - Werkwijze raadstoets jaarstukken 2024

- Ontvangst concept jaarstukken 2024
- Analyse concept jaarstukken door rapporteurs en onderzoeker
- Opzet en bespreken vragenlijst
- Na vaststellen vragenlijst uitgezet onder ambtenaren voor:
  - Schriftelijke beantwoording (technische vragen)
  - Mondelinge bespreking
- Gesprek tussen rapporteurs en ambtenaren programma wonen
- Opstellen conceptverslag en ambtelijke wederhoor
- Wrap-up schriftelijke beantwoording en gevoerde gesprek
- Opstellen concept-rapport door onderzoeker
- Bespreking bevindingen door rapporteurs op basis van eerste conceptrapport door onderzoeker
- Bijstellen rapportage
- Bespreken rapportage met woordvoerders
- Aanbieden rapportage aan de commissie / raad

Bijlage 2 – beantwoording technische vragen (1)

Technische vraag 1 inzake reserves

Wat ligt ten grondslag aan de onttrekking aan de reserves (a € 993k) en de toevoeging aan de reserves (a € 3,2 mln.)?

In 2024 betreft de onttrekking aan de reserves (€0,993 miljoen) de verwerking van de bestedings- en dekkingsvoorstellen (B&D) van de jaarrekening 2023 voor de Wet Goed verhuurderschap (€0,357 miljoen), het Programmateam realisatie sociale huisvesting (€0,344 miljoen) en een Specifieke uitkering voor de huisvesting van kwetsbare doelgroepen (€0,292 miljoen). Het B&D voorstel en de onttrekking voor de Specifieke uitkering van de huisvesting van kwetsbare doelgroepen bleek niet nodig te zijn en is gecorrigeerd. De toevoeging aan de reserves (€3,2 miljoen) bestaat uit deze correctie (€0,292 miljoen) en uit een toevoeging aan de reserve 'Stimuleren wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen" (€2,98 miljoen). De toevoeging aan de reserve 'Stimuleren wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen' is conform besluitvorming bij de Tweede bestuursrapportage 2024.

Bijlage 2 – beantwoording technische vragen (2)

Technische vraag 2 inzake verbonden partijen

Een van de verbonden regelingen is de RUD, deze werd in de begroting echter niet als verbonden partij in dit programmaonderdeel genoemd. Is deze met een bepaalde reden in de jaarstukken toegevoegd aan dit programma?

De RUD is een verbonden partij voor het programma 'Ontwikkelen en wonen voor iedereen', doelstelling Bebouwde omgeving. In de programmabegroting 2024 is deze partij per abuis enkel genoemd in de paragraaf 'Verbonden partijen' en niet expliciet in het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen. Dit is gecorrigeerd in de jaarstukken 2024 en in de Programmabegroting 2025.

Bijlage 3 – gespreksverslag programmabegroting

Verslag gesprek januari 2025 inzake programmabegroting 2024

Hyperlink invoegen

Bijlage 4 – gespreksverslag jaarstukken

Verslag gesprek in april 2025 inzake de jaarstukken 2024

Hyperlink invoegen

VERSLAG BIJEENKOMST RAPPORTEURS RAADSTOETS WONEN
28 januari 2025

Gemeente Utrecht

Deelnemers

Linda Bode	raadslid
Philip den Eerzamen	onderzoeker
Rutger Folkertsma	financieel adviseur
Sjors Heerdink	griffie
Jeroen Heuvelink	afdelingshoofd Wonen
Gertjan te Hoonte	raadslid
Luuk Huttenhuis	projectleider beleidsnota Wonen
Joeri van der Lee	teammanager Wonen
Frank Meijer	senior beleidsadviseur Wonen
Herman Nienhuis	stedelijk regisseur gebiedsontwikkeling
Daniëlle Rijnders	griffie
Maartje Vermeulen	raadslid

Notulen

Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

Opening en inleiding

Mevrouw Rijnders heet allen welkom. Ten behoeve van de verslaglegging wordt er een geluidsopname gemaakt; geen van de aanwezigen heeft hier bezwaar tegen. Het verslag verschijnt t.z.t. op het raadsportaal, waar ook verslagen van eerdere raadstoetsen te vinden zijn. De deelnemers mogen het verslag vóór publicatie becommentariëren. De bevindingen van de raadsrapporteurs worden met de afdeling afgestemd.

Er zijn jaarlijks twee raadstoetsen, ingericht volgens de methode Duisenberg. Dit helpt raadsleden om in de enorme hoeveelheid informatie de gegevens te vinden die nodig zijn voor een beoordeling van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Dit jaar zijn de programma's Wonen en Economische zaken gekozen. Voorheen begonnen de raadstoetsen als de jaarrekening in concept klaar was, maar dat bleek aan de late kant te zijn. Daarom gaat er één raadstoets over de programmabegrotingen 2024 en 2025, en dat is dit jaar de raadstoets Wonen. De tweede raadstoets [red: economie] begint in het voorjaar.

Doel van het gesprek is een gedachtewisseling tussen de raadsrapporteurs en de beleidsambtenaren. Voor de raadsrapporteurs is het interessant om te horen wat er allemaal nodig is voor de uitvoering van het beleid, en voor de beleidsambtenaren is het belangrijk om te weten hoe de raad die uitvoering ervaart. Uit eerdere edities van de raadstoets is gebleken dat dit over en weer tot meer duidelijkheid en meer begrip leidt. Mevrouw Rijnders benadrukt dat de raadsrapporteurs de

ambtenaren aanspreken op hun deskundigheid, en hen vanuit dat perspectief om toelichting vragen Er worden geen politieke standpunten ingenomen. De raadsrapporteurs vertegenwoordigen de gemeenteraad – niet hun fractie.

Voorafgaand aan het gesprek is een vragenlijst aangeleverd. Deze vragen zijn uitvoerig en volledig schriftelijk beantwoord. Dit geldt ook voor de vragen die aanvankelijk bedoeld waren voor het voeren van dit gesprek. Er wordt opgemerkt dat er een paar vragen zijn gesteld waarvoor het antwoord in geheime bijlagen te vinden is. Deze kunnen desgewenst mondeling worden toegelicht, maar worden niet genotuleerd.

Structuur van de afdeling Wonen (zie presentatie)

De afdeling is redelijk complex. Er zijn veel wethouders betrokken, namelijk de wethouders De Vries (Wonen en Volkshuisvesting), Voortman (Grondzaken) en Eerenberg (Ruimtelijke ordening). Daarnaast zijn er projecten – meestal grote ontwikkelingsprojecten – aan verschillende wethouders toegewezen. De wethouder van Financiën is er vanzelfsprekend altijd bij. Wethouder Streefland is zijdelings betrokken vanwege haar portefeuille Sociaal domein (huisvesting kwetsbare doelgroepen), maar zij draagt in de context van de begroting geen verantwoordelijkheid voor het woonbeleid.

Wonen valt onder de dienst Ruimte. De dienst heeft een directeur Stedelijk beleid, een directeur Gebiedsontwikkeling en een directeur Bedrijfsvoering. De afdeling Wonen heeft veel te maken met maatschappelijke ontwikkeling en met VTH (vergunningen, toezicht en handhaving). De raadsrapporteurs merken op dat Wonen in veel andere gemeenten aan de maatschappelijke kant van de organisatie is gepositioneerd. Waarom heeft Utrecht ervoor gekozen dit bij de ruimtelijke kant onder te brengen? Het kan allebei, stelt dhr. Heuvelink (afdelingshoofd Wonen); in Utrecht is het van oudsher onderdeel van het ruimtelijk domein.

Er werken ongeveer 1.000 mensen in dit domein, waarvan 30 fte bij de afdeling Wonen, inclusief ondersteunende diensten zoals financiën en communicatie. Samenwerkingspartners zijn de woningcorporaties, de ‘markt’ en de regionale en rijksoverheid.

Beleid kan gericht zijn op het aansturen van nieuwbouw. Bij de gemeente zijn daarvoor gebiedsteams samengesteld die adviseren bij de inrichting van nieuwe gebieden. Dit kan over groen gaan, soorten woningen of de verhouding tussen verschillende woningtypen. De afspraken die met de gemeenteraad zijn gemaakt, vormen de basis. De gebiedsteams werken ook wel eens mee aan projecten; zij worden dan ingehuurd vanwege hun expertise op het gebied van wonen en woningen.

De personele capaciteit bij Wonen dwingt tot kiezen, want 30 fte op zo’n beweeglijk beleidsveld is niet veel – al is het al beter dan het was, want tot een paar jaar geleden werkten er slechts negen tot twaalf personen. In die tijd leefde de veronderstelling dat de woningmarkt af was, maar dat bleek toch niet zo te zijn. Met coalitiemiddelen – incidenteel budget – kon de organisatie worden

uitgebreid. Aan incidentele middelen komt echter op een zeker moment een einde; de afdeling kan het huidige productieniveau dan niet volhouden, terwijl de woningmarktcrisis nog niet voorbij is.

De afdeling kent drie aandachtsgebieden:

- Bescherming van de bestaande woningvoorraad, waaronder ook opkoopbescherming, de schimmelexpert, de huurteams en zo meer.
- Beleid en realisatie. Hier worden beleidskaders ontwikkeld.
- Strategie en netwerk. In dit aandachtsgebied valt samenwerking met de regio en de rijksoverheid, onder andere op het gebied van wet- en regelgeving.

Met minder medewerkers moeten er keuzes worden gemaakt, waarvoor de afdeling denkbare scenario's al inzichtelijk in beeld heeft gebracht. De uitwerking in de huisvestingsverordening van landelijke regelgeving en landelijke langetermijnontwikkelingen moet hoe dan ook doorgaan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Wet betaalbare huur en de leegstandsaanpak. Wat de gemeente Utrecht daarnaast zelf belangrijk vindt staat ook in de huisvestingsverordening.

De woonvisie geeft aan hoe wordt bewerkstelligd dat de gewenste percentages worden gebouwd. In dit verband zijn er gemeenten die een afkoopregeling in hun huisvestingsverordening hebben vastgelegd. De raadsrapporteurs hebben de indruk dat daar in Utrecht niet voor is gekozen. Dat klopt, aldus de ambtelijke reactie. Er zijn wel gemeenten die het zo doen, Nieuwegein bijvoorbeeld. In Utrecht zijn nieuwe instrumenten vanuit het rijk al geïmplementeerd in de huisvestingsverordening, zoals vergunningsplicht voor betaalbare koop of middenhuur, een leegstandsverordening en opkoopbescherming. Met harde percentages is men in Utrecht terughoudend, omdat men gezamenlijk wil bezien wat er goed in een bepaald gebied zou passen.

Heeft de raad invloed op het afwegingskader? Hierop geeft dhr. Heuvelink aan dat er, voor zover hij weet, geen handreiking is voor de toepassing van welk instrument in welke situatie. Er is dus geen overzicht van wat juridisch moet worden geregeld, wat met een subsidie geregeld kan worden of wat aan de markt kan worden overgelaten.

Woningtekort en monitoring

De raadsrapporteurs hebben vragen gesteld over het woningtekort en hoe dit wordt gemonitord. Dhr. Meijer licht toe dat er vóór 2018 beperkt gemonitord werd. Vanaf 2019 beschikt de gemeente over veel informatie. Een van de belangrijkste monitorsystemen is Wonen in Utrecht. Deze kijkt terug; er wordt dit jaar gewerkt aan de monitor 2024. Zie ook de monitor Thuis voor iedereen, waarin de toewijzing van woningen aan aandachtsgroepen wordt weergegeven. In het Meerjarenprogramma Ruimte wordt de bouwprogrammering, plancapaciteit en segmentering bijgehouden. Hieraan is duidelijk te zien hoeveel van de harde planvoorraad zich richt op het betaalbare segment. Bij elke beleidsnota op woongebied wordt standaard een woonbehoeftenonderzoek gedaan.

Uit de cijfers blijkt dat de gegevens over ouderenhuisvesting beter moeten worden bijgehouden, want die zijn minder scherp in beeld. Dit is een enigszins zorgelijk punt, gezien de dubbele vergrijzing, al heeft Utrecht hier minder mee te maken dan andere delen van het land.

Een gespecialiseerd onderzoeksbureau (ABF Research) heeft becijferd dat een landelijk woningtekort van 2% acceptabel dan wel wenselijk is. Bij 0% zou er een overschot zijn. In onze regio (U 10) is het tekort 6,6%, wat een van de hoogste percentages in Nederland is. Bij het huidige bouwtempo (100.000 woningen tot en met 2040 in de hele regio) komt het tekort in 2050 op ongeveer 2,5%, onder voorbehoud, want dit hangt ook af van de ontwikkeling van de bevolkingsgroei. Het actuele, statistische woningtekort is circa 27.000 stuks. Is bekend welk percentage nieuwbouw voor de groei van huishoudens is bedoeld? Volgens Meijer zijn die cijfers er wel; hier komt hij op terug. In elk geval geldt dat het niet voldoende is als er alleen voor de eigen behoefte van de stad wordt gebouwd.

Er werden veel vragen gesteld over passend bouwen en/of toewijzen. Er zijn meerdere vormen van 'passendheid,' is het antwoord – passend bij iemands financiële situatie, passend bij de levensfase, passend bij gezinsgrootte en zo meer. Bij analyses worden ook wensen meegenomen; veel mensen geven aan dat zij het liefst een eengezinswoning willen hebben, of een grondgebonden woning. Daarom is niet nauwkeurig aan te geven hoeveel er van welke soort gebouwd moet worden. Er is in Utrecht veel vraag naar betaalbare (circa € 400.000) eengezins-koopwoningen, maar die categorie is er bijna niet meer in de stad. Dit soort woningen is niet meer te realiseren tegen een marktconforme prijs.

De raadsrapporteurs zijn benieuwd naar de ontwikkelingen van de afgelopen vier jaar. Heeft de Beleidsnota (Woonvisie 2019) effect gehad? Hierop geeft dhr. Van der Lee aan dat de gemeente de woningvoorraad niet altijd naar haar hand kan zetten, vooral die van koopwoningen niet. Die markt is zeer beweeglijk, waardoor de gemeente hier niet zoveel grip op heeft als ze wil. De afgelopen jaren werd gestuurd op percentages sociale- en middenhuur. Er wordt overwogen om de komende jaren wat meer naar doelgroep te sturen. Maar dan nog, wordt gezegd, blijft 'passendheid' een rekbaar begrip. Wie middenhuur of duurdere huur kan betalen, stelt zich eerder de vraag in wat voor huis zij of hij wil wonen, en minder wat dit mag kosten.

Heeft de Woonvisie 2019 invloed gehad op het werk van de afdeling Wonen? Een van de ambtenaren geeft aan dat het schema er wel bij heeft geholpen om projectontwikkelaars te motiveren om betaalbare woningen te bouwen.

Uit onderzoek blijkt dat de stad behoefte heeft aan 33% sociale huur. De politiek wil 40%. De behoeften wijken dus af van het politieke programma. Hierop wordt uitgelegd dat hetgeen de burger wil niet de blauwdruk is voor wat de gemeente moet doen. Niet alles is te realiseren. Voorbeeld: er wordt veel gevraagd naar goedkope koopwoningen. Hier hoort een inkomen bij dat beter past bij lage middenhuur. Daar wordt op aangevuld dat heel rigide sturen op percentages niet in alle ontwikkelingen mogelijk is. Dan krijgt de projectontwikkelaar het niet rond, of de percentages leiden

tot veel discussie. De les die hieruit is geleerd is dat de gemeente zich in aanvang beter wat flexibeler kan opstellen, al blijft het dan wel de vraag of de doelstellingen worden gerealiseerd.

Tot nu toe gaat de afdeling uit van vastgesteld beleid, met de percentages als uitgangspunt. Als dit niet haalbaar blijkt te zijn, wordt bekeken of er met beperkte afwijkingen toch een passend programma kan worden samengesteld dat zo dicht mogelijk bij de beleidsdoelstellingen uitkomt. Daar wordt altijd goedkeuring voor gevraagd aan de raad.

Het is algemeen beleid om ongelijk te investeren voor gelijke kansen. Daar wordt in elk geval op ingezet. Dit laat onverlet dat de afdeling soms toch keuzes moet maken. De Utrechtse Aanpak helpt bij structurering daarvan, maar de consequentie is wel dat er steeds reparaties 'aan de achterkant' moeten plaatsvinden, want eerst wordt er een programma voor gebiedsontwikkeling gemaakt op basis van de percentages. Op zeker moment moet worden geconcludeerd dat dit exploitatietechnisch niet gaat lukken. Dan moet er daarna opnieuw worden gediscussieerd over de eisen die aan die ontwikkeling worden gesteld, terwijl deze al een eind op weg was. Dit kost veel tijd en veel capaciteit. Die discussie wil de afdeling naar voren halen; dat wordt bedoeld met een flexibeler opstelling. Hoe gaat dit in zijn werk: er wordt een bandbreedte bepaald voor die componenten waarop de afdeling Wonen invloed heeft. Er worden echter ook nog andere eisen aan gebiedsontwikkelingen gesteld: een ontmoetingsplek, een speeltuintje, een zorginstelling. Alleen het woonbeleid is dus niet voldoende.

Wonen in de stad

Leidt een groeiende stad niet tot meer trek naar de stad, waardoor er nóg meer woningen bijgebouwd moeten worden? Volgens de ambtenaren was de aanzuigende werking van de stad er altijd al. Als Utrecht drie keer zoveel zou bouwen, zouden die woningen allemaal vol komen; daarmee zou de stad feitelijk het tekort van andere gemeenten oplossen. De andere grote steden moeten ook blijven bijbouwen. Er moet rekening worden gehouden met het recht op vrije vestiging.

In het kader van de woondeal zijn er met de U 10 afspraken op hoofdlijnen gemaakt, bijvoorbeeld over hoeveelheden woningen voor ouderen, voor jongeren (studenten), voor kwetsbare doelgroepen en zo meer. Er zijn echter belangenverschillen tussen de gemeenten; de andere U 10-gemeenten gaan niet uit zichzelf handelen in het belang van Utrecht-stad. De stad heeft rekening te houden met toewijzing met voorrang. Dit maakt het reguliere woningzoekenden steeds moeilijker. De afdeling onderzoekt of een ander voorrangssysteem zou kunnen werken.

Wat betekent doelstelling 3 (voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden) voor de afdeling Wonen? Is dit haalbaar? Deels, want er zijn immers al 175.000 woningen in de stad. De afdeling heeft indicatoren geformuleerd die naar hun mening het vraagstuk zo goed mogelijk weergeven. Als de streefgetallen worden gehaald, vindt de afdeling dat er sprake is van passende huisvesting – maar daar kun je over twisten. Het is aan de politiek om daar discussie over te voeren. Wat kún je meten? Een belangrijke vraag; er gaan veel technische vragen aan vooraf. De doelstelling is van het hoogste abstractieniveau, de beleidsnota bevat de vertaling. Desondanks is

de doelstelling toch niet altijd meetbaar; door middel van rapportages geeft de afdeling zo goed mogelijk inzicht.

De raadsrapporteurs merken op dat er veel eengezinswoningen worden gebouwd (grondgebonden en appartementen), terwijl er juist steeds meer starters op de woningmarkt bij komen. Wordt daarnaar gekeken? Is bekend of mensen wel willen verhuizen? Dat inzicht is er, zegt de afdeling, zie de enquête WoON. Interessant feit: mensen met een hoog inkomen (2x modaal) verhuizen al sinds 2012 vaker dan mensen met lagere inkomens. Zij hebben de mogelijkheden om te verhuizen – een interessante indicator, maar uit de begroting is dit niet af te leiden – wél uit achterliggende documentatie.

Soms is het lastig om de jaarstukken te duiden, vinden de raadsrapporteurs, want niet bij alle onderwerpen komt een toelichting. Is dit een bewuste keuze? Vanuit de afdeling wordt aangegeven dat de centrale organisatie tamelijk strakke kaders voor de vormgeving van financiële stukken hanteert. Soms is er simpelweg geen plaats voor een toelichting, en sommige cycli sluiten ook niet goed op elkaar aan. De suggestie wordt gedaan om een verwijzing naar de monitors op te nemen, waaruit de raad dan toch het nodige kan opmaken. Los daarvan is het voor de afdeling prettig om zo nauwkeurig mogelijk te weten waarop de raad wil sturen, en waarop niet.

Neemt de afdeling demografisch onderzoek mee in beleid? Voorbeeld: de leeftijdsgroep 12-17 jaar is de afgelopen tien jaar heel hard gegroeid in Utrecht. Deze jongeren gaan binnenkort uit huis; wordt daar rekening mee gehouden? Volgens dhr. Heuvelink bevat het onderzoek van ABF Research een bevolkingsprognose; dit wordt als basis genomen voor de te verwachten woonwensen. Er is in Utrecht veel vraag naar studentenhuisvesting, en er wordt ook groei gesignaleerd in de vraag naar huisvesting voor een- en tweepersoons huishoudens.

De raadsrapporteurs hebben de indruk dat het beleid gebaseerd is op grote aantallen, wat wel te begrijpen is, maar er zou ook ruimte moeten zijn om plannen te ontwikkelen voor kleinere doelgroepen, voor ouderen bijvoorbeeld, die graag in hun eigen buurtje willen blijven wonen. Denk hierbij ook aan jongeren die een heel behoorlijk inkomen hebben, echter niet genoeg voor een koopwoning in de stad. Worden unieke kenmerken, zowel van woningzoekenden als van de stad zelf, meegenomen in het beleid? Is daar plaats voor? Hierop licht dhr. Meijer toe dat de nieuwe beleidsnota gebiedsprofielen bevat. Hierin wordt de sociale en ruimtelijke samenstelling van een wijk beschreven, plus de ontwikkelingskansen die daarbij passen. Dergelijke afwegingen worden op wijkniveau gemaakt.

Wordt er ruimte vrij gehouden die op termijn kan worden ingezet voor doorstroming in een wijk? Bijvoorbeeld voor jongeren die uit huis gaan? Ja, zegt Meijer, daar wordt enigszins rekening mee gehouden. In Leidsche Rijn bijvoorbeeld, zijn nog 'invullocaties'. Rijnenburg gaat de komende vijftien tot twintig jaar worden ontwikkeld, met die invullocaties. Dit geldt ook voor het Beurskwartier.

Sluiting

Een tweede gesprek wordt eind maart a.s. gepland, als de jaarrekening 2024 in concept klaar is.

VERSLAG BIJEENKOMST RAPPORTEURS RAADSTOETS WONEN
6 mei 2025

Gemeente Utrecht

Deelnemers

Linda Bode	raadslid
Philip den Eerzamen	onderzoeker
Sjors Heerdink	griffie
Jeroen Heuvelink	afdelingshoofd Wonen
Gertjan te Hoonte	raadslid
Luuk Huttenhuis	projectleider beleidsnota Wonen
Joeri van der Lee	teammanager Wonen
Daniëlle Rijnders	griffie
Maartje Vermeulen	raadslid

Notulen

Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

Opening en inleiding

Het gesprek is een vervolg op de bijeenkomst van 28 januari jl., waarbij de afdeling Wonen met een wat grotere delegatie aanwezig was. Er zijn deze keer geen financieel medewerkers aanwezig. Op vragen die vanavond niet beantwoord kunnen worden, zal de afdeling op korte termijn terugkomen.

Gestart wordt met een terugblik op het eerste verkennede gesprek. De raadsrapporteurs vinden het fijn dat zij de medewerkers van de afdeling Wonen wat beter hebben leren kennen, en zijn meegenomen in de manier waarop het college en de ambtelijke organisatie met het thema Wonen omgaan. Tegelijkertijd is de conclusie dat het lastig is goed inzicht te krijgen in het beleidsterrein van wonen omdat het complex is en lastig af te bakenen wat er wel en niet toe hoort. Daardoor is het nog niet gelukt goed inzicht te krijgen in de resultaten. Het tweede gesprek is er om dat inzicht te krijgen en de resultaten te wegen.

Van woningmarkt naar volkshuisvesting

Er werd de vorige keer gesproken over de terugkeer naar volkshuisvesting. De raadsrapporteurs willen graag weten welke concrete stappen daarvoor werden ondernomen. Heuvelink licht dit toe: de toenmalige minister Blok vond dat de woningmarkt ‘klaar’ was, en dat de overheid zich daar niet meer mee bezig hoefde te houden. ‘De markt’ moest zich voortaan zelf ontwikkelen; zelfs van woningcorporaties werd actie verwacht in dezen.

Gaandeweg ging de politiek daar echter anders over denken. Onder minister De Jonge ontstond er een andere visie, namelijk dat er toch meer overheidssturing en overheidsingrijpen wenselijk was. De gemeente Utrecht sloot daar al vanaf 2019 bij aan met de Woonvisie. De beleidsnota die binnenkort

bij de raad op de agenda staat, zet een stap verder: er wordt in uitgelegd dat de overheid meer moet sturen op de zaken die zij belangrijk vindt, en daar instrumenten voor nodig heeft.

Voorbeelden: in het beheer van de bestaande woningvoorraad wordt meer gedaan aan toezicht en handhaving. Er is een leegstandsverordening gekomen, er wordt aan opkoopbescherming gedaan en de Wet betaalbare huur is ingevoerd. Er werden prestatieafspraken met woningcorporaties gemaakt. Bij de rijksoverheid wordt een soortgelijke ontwikkeling gezien, zie bijvoorbeeld de Wet versterking regie op volkshuisvesting en de Woondeals.

Van de raad kreeg de afdeling het verzoek (motie) om een verhuurvergunning in te voeren. Heuvelink wijst erop dat de politieke behoefte aan toezicht en handhaving het beschikbare budget ruimschoots overschrijdt.

Desgevraagd geeft Huttenhuis aan dat de rijksoverheid middelen beschikbaar stelt voor de verplichtingen die via wetten aan gemeenten worden opgelegd. Dus voor handhaving op de Wet betaalbare huur en de verplichte elementen in de Wet versterking regie op volkshuivesting wel, maar voor zaken waar gemeenten zelf voor kunnen kiezen of die meer een vrijwillig karakter hebben, zoals opkoopbescherming en de woondeals niet. Wel zijn er middelen die de rijksoverheid niet expliciet aan woondeals labelt. Voor bepaalde regelingen worden fondsen vrijgemaakt, die de lokale overheid naar eigen bouwprojecten kan toeschrijven.

De verplichtingen die de rijksoverheid oplegt, zijn niet per definitie (en niet altijd) in lijn met lokaal beleid, maar gemeenten moeten er nu eenmaal aan voldoen, want het is hogere wetgeving. In voorkomend geval zal het lokale beleid moeten worden aangepast. Een voorbeeld is de huurbevriezing die het rijk heeft afgekondigd. Dit tast helaas de investeringscapaciteit van woningcorporaties aan. De raadsrapporteurs memoreren het middenhuurbeleid van vorig jaar, waar Utrecht al beleid voor had. Betekent dit dubbel betalen voor de gemeente, namelijk eenmaal voor de invoering van het eigen beleid en eenmaal voor het landelijk beleid? Tja, zegt Heuvelink, beleid maken kost geld, en aanpassen van beleid ook. Nu had het middenhuurbeleid nog enige keuzeruimte; de raad kon besluiten het direct te veranderen of op termijn met de beleidsnota wonen.

Waarom maakt een gemeente in het ene geval zelf beleid, en lobbyt zij in het andere geval voor beleid vanuit de rijksoverheid? Dat hangt af van de rolverdeling tussen de rijksoverheid en lagere overheden, verduidelijkt Heuvelink, want die is niet voor elk beleidsterrein hetzelfde. Wonen is een relatief autonoom beleidsterrein. Voorbeeld: de Warmtewet. Gemeenten hebben belang om daar een lobby op in te zetten, want het overheidsbeleid gaat de systematiek bepalen. Als de wet eenmaal is aangenomen, moeten gemeenten zich eraan houden. Wat betreft het woonbeleid: daarin hebben gemeenten meer beleidsvrijheid, maar de beslissingen van het rijk hebben wél invloed op de plaatselijke marges. Landelijke wetten grijpen hoe dan ook in op lokale beleidsvrijheid. Een lobby wordt ingezet als rijksbeleid tegenstrijdig dreigt te worden met lokaal beleid, of als dit niet overeenkomt met lokale politieke wensen.

Schaarste

Welke inspanningen zijn er de afgelopen tijd geleverd, en waarom lukt het maar niet om de woonruimteschaarste terug te dringen? Woonbeleid, stelt Heuvelink, lijkt het meest op een olietanker. Bijsturen kost tijd; effecten zijn nooit op korte termijn zichtbaar. Echter, de gemeente Utrecht is niet de enige partij die zich met woonbeleid bezighoudt. Wij hebben hier een woningmarktregio, dus een groter gebied dan Utrecht-stad alleen. Ook andere overheden zoals het Rijk en de provincie maken woonbeleid. Dit beinvloed elkaar onderling, soms positief soms negatief. Daarnaast heeft o.a. het groenbeleid, mobiliteits-, verduurzamings- en circulariteitsbeleid, etc ook invloed op de effectiviteit van het woonbeleid. Deze hebben ook effect op investeringsbeslissingen voor woningbouw. In de woningbouw wordt gebouwd door zelfstandige partijen zoals woningcorporaties, projectontwikkelaars, particulieren, investeringsbedrijven, zorginstellingen en anderen. Daar kan de gemeente tot op zekere hoogte wel afspraken mee maken, maar volledige invloed heeft zij niet. Dan zijn er ook de marktomstandigheden nog: bij stijgende rente daalt het investeringsvermogen. Dit is niet stuurbaar. Projectontwikkelaars hebben grond in meerdere regio's; als zij elders sneller en tegen betere voorwaarden kunnen bouwen, zullen zij dat – met het oog op hun winstdoelstelling – doen. Ook het stikstofvraagstuk en de netcongestie beperken de bouwmogelijkheden. De conclusie, zegt Heuvelink, is dat wij met ons woonbeleid niet volledig kunnen sturen op het uiteindelijke resutaat.

De raadsrapporteurs merken op dat het voorkómen van schaarste een belangrijke opgave is in het huidige programma. Welke beïnvloedingsruimte is er? Leidt het woonbeleid tot schaarste? En aan welke 'scherpere keuzes' kan de raad dan denken? Het normatieve uitgangspunt van het stedelijk beleid is dat er in Utrecht plek is voor iedereen. Een oplossing zou zijn: meer mensen op minder vierkante meters laten wonen. Dat is echter niet prettig wonen. Of: kiezen wie hier wel en wie hier niet kan komen wonen – maar die keuze wordt niet gemaakt, want Utrecht is een stad voor iedereen.

Er is berekend dat er jaarlijks, tot en met 2050, 3.000 (betaalbare) woningen gebouwd zouden moeten worden in onze regio. Dan is het mogelijk om de lokale schaarste op termijn substantieel terug te dringen. Sneller bouwen is in theorie mogelijk, maar heeft ook het risico in zich dat er extra verhuisbewegingen op gang komen uit andere delen van de regio of het land.

De conclusie, zoals verwoord in de nieuwe nota is: we halen de doelstellingen niet, er zijn scherpere keuzes nodig. Daar worden in de nota suggesties voor gedaan. Versnellen van het bouwtempo is een van de belangrijkste opgaven; daarvoor moeten eisen worden gesteld aan hetgeen gebouwd gaat worden. Het gaat dan niet alleen om het realiseren van woonruimte; er horen stedenbouwkundige eisen bij zoals parkeer- en milieunormen. Hier wordt invulling aan gegeven in de uitwerkingen op project- en gebiedsniveau. In elk geval is het in 2024 niet gelukt om de schaarste substantieel terug te dringen, en dit zal in 2025 ook niet lukken omdat voor het terugdringen van de schaarste zowel in Utrecht als landelijk langjarig een stabiel bouwtempo vereist is.

Met 3.000 woningen per jaar erbij komt de stad tegemoet aan de (landelijke) bevolkingsgroei en aan het substantieel verkleinen van van het woningtekort in 2050. Heuvelink wijst erop dat er in de voorjaarsnota en de begroting niet veel ruimte voor toelichting is. In het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) is die ruimte er wél. Mevrouw Rijnders meldt dat dit wordt ervaren als een zeer moeilijk leesbaar document en geeft aan dat de Adviescommissie Controle & Financiën al enige tijd bezig is er een inzichtelijk en begrijpelijk stuk van te maken.

Lessen uit 2024

Is er al verschil merkbaar van de inspanningen uit 2024? Wat gaat er beter dan voorheen? Volgens Huttenhuis is opkoopbescherming een kansrijk instrument bij het beheren van de woningvoorraad. De leegstandsverordening geeft wat grip op het leegstandscijfer. Er is een overzicht van de leegstand in de stad, echter ter vergadering niet paraat. Dit kan worden nagezonden. Heuvelink vindt de leegstandsverordening een efficiënte maatregel, evenals De Utrechtse Aanpak: indien nodig afschalen en overschakelen op maatwerk om bouwprojecten door te laten gaan. Dit heeft een substantieel deel van de bouwproductie overeind gehouden – wat uiteindelijk toch de succesvolste methode is om de schaarste terug te dringen.

Een belangrijke les uit 2024 is dat ketenpartijen elkaar meer moeten opzoeken en op een andere manier moeten gaan samenwerken bij het huisvesten van mensen in een kwetsbare positie. Voorheen werd enkel bekeken wat de woningcorporatie kan opnemen Maar bijvoorbeeld statushouders die een woning krijgen toegewezen, hebben begeleiding nodig, maar VluchtelingenWerk kan er maar acht per week helpen. Er zijn meer van zulke schakels in de keten die onvoldoende toegerust zijn om de opgave adequaat uit te voeren. Hierover is regelmatig ketenoverleg.

Dat de raad meer wil weten over de lessen uit 2024 begrijpt Heuvelink wel, maar de afdeling bezint zich meer op langjarig sturen. Lessen komen niet per definitie uit 2024. De raadsrapporteurs adviseren om ‘de langjarige blik’ toe te voegen aan de toelichting (in de voorjaarsnota of begroting?), met een link naar de website waarop de cijfermatige gegevens te vinden zijn (en naar het MPR?). N.B.: er is geen effectindicator voor sturen op betaalbare woningbouw, maar het MPR heeft daar wel informatie over.

Wat zijn de gevolgen als er concessies worden gedaan, bijvoorbeeld aan de beleidsuitgangspunten voor wonen? Heuvelink licht toe dat het college steeds de driehoeksafweging maakt (betaalbaarheid, kwaliteit, bouwtempo). Hogere eisen op één van de drie is van invloed op de andere twee. Er moet dus worden gekozen welk aspect het belangrijkst is. Gezien de schaarste op de woningmarkt is in de beleidsnota wonen voorgesteld om voor tempo te kiezen. Verder wordt per wijk bekeken waar de meeste behoefte aan is. Heuvelink vult aan dat eisen soms worden afgezwakt omdat er dan een betere financiele exploitatie uit een bouwproject is te halen. Daar heeft hij wel begrip voor, maar er zijn ook eisen die wellicht niet gelijk veel invloed hebben op de exploitatite maar wel kunnen leiden tot veel vertraging in een project. Heuvelink dringt erop aan om bij de Utrechtse aanpak niet alleen te

kijken naar maatregelen die een grote impacht hebben op de financiële exploitatie maar ook op het bouwtempo.

Sturen op de juiste manier op de juiste aspecten

De raadsrapporteurs zijn benieuwd of de afdeling op de juiste manier op de juiste zaken stuurt. De meeste indicatoren staan op rood. Urgentiebesef is er zeker, stelt Heuvelink. Eerder werd gesteld dat de doelstellingen niet worden gehaald. Als we ze toch willen halen, moet er dus iets gebeuren; zie de 'scherpere keuzes' in de beleidsnota. De belangrijkste vragen zijn of de schaarste eerlijk wordt verdeeld en of er voldoende betaalbare woningen worden toegevoegd. Antwoord: de afgelopen jaren is de doelstelling van 3.000 woningen niet gehaald, met name vanwege veranderende marktomstandigheden. Daarom is ook de Utrechtse aanpak ingezet om de bouw van woningen vlot te trekken. Heuvelink legt uit dat het antwoord eigenlijk over een langere periode moet gaan: om de schaarste te verminderen moeten er langjarig 3.000 woningen per jaar worden gebouwd. Maar zo precies werkt de markt niet; dit fluctueert. De indicator had beter oranje kunnen zijn, want gebouwd wordt er wel. De raadsrapporteurs doen de suggestie om een nulmeting op te nemen, en om een vijfjarig gemiddelde te rapporteren.

Over de indicator voor het plaatsen van kwetsbare doelgroepen: deze wil de afdeling veranderen in een absoluut, jaarlijks getal, (in plaats van een percentage) maar dat wordt niet toegestaan met het oog op het begrotingsproces. Zodoende krijgt de raad eigenlijk geen correcte informatie, en kan de afdeling de raad niet goed genoeg vertellen waarmee ze bezig zijn. Voor een nadere toelichting is niet genoeg ruimte. Raadsleden die meer willen weten, kunnen beter de Utrecht Monitor raadplegen. Heuvelink denkt dat het best zinvol is om discussie te voeren over de gehanteerde systematiek, want deze geeft nu geen volledig beeld. Nog een voorbeeld: in het kader van het coalitieakkoord werd afgesproken dat er minder zou worden gesloopt, maar daarover is niets uit de stoplichtrapportage te halen.

Bevat de rapportage de juiste indicatoren? De beleidsnota bevat de indicatoren die belangrijk zijn voor de P&C-cyclus en voor de Utrecht Monitor. De raad moet aangeven of dat de indicatoren zijn die zij in de rapportage terug willen zien. Hierover wordt even doorgepraat; de doelstellingen worden niet bijgesteld bij een nieuw coalitieakkoord. Het zijn dus de doelstellingen uit de recentste nota, mogelijk uit een vorige raadsperiode. Voorliggende stoplichtrapportage gaat over 2024; de indicator is rood, maar het zou eigenlijk over een langere periode moeten gaan. Het lijkt erop, wordt gezegd, dat dit systeem niet is ingericht op de lange termijn. De rode indicator is niet te duiden; hebben we een probleem of niet? Vooralsnog niet, vindt Heuvelink.

Niet alles kan

Het viel de raadsrapporteurs op dat de activiteiten conform begroting uitgevoerd lijken te zijn; toch staan de indicatoren op rood. Uit de toelichting valt niet af te leiden of de inspanningen succesvol waren. Huttenhuis licht toe dat er ook het nodige wordt gedaan wat niet aan een indicator is gekoppeld en soms heel lastig te monitoren is. Voorbeelden: goed verhuurderschap en aanpak van

excessen. De omvang van deze problemen komt niet in beeld, want de gemeente is afhankelijk van meldingen. Men kan niet achter voordeuren kijken.

Hoe weten we dan of de juiste inzet wordt gedaan? Het budget is immers beperkt. Er zou meer aandacht kunnen zijn voor beleidseffectiviteit waarbij beleidsvoorstellen kritisch worden beoordeeld en afdelingen laten nadenken over wenselijke resultaten – en wat dat kost. De raad draagt de afdeling het nodige op via moties en amendementen, maar niet alles kan. Systematisch effectonderzoek zou helpen, maar daar heeft de afdeling geen geld en geen capaciteit voor.

Heeft de inzet op doorstroming op de woningmarkt effect? Ja, zegt Huttenhuis, er zijn cijfers van, bijvoorbeeld over de Verhuisadviseur (54 keer ingezet, 35 verhuizingen gerealiseerd), de verhuispremieregeling Van Groot Naar Beter (33 extra toewijzingen). De raadsrapporteurs concluderen dat dus kan worden berekend wat dit per inzet heeft gekost, en dat op grond daarvan een keus kan worden gemaakt tussen continueren of niet. Heuvelink wijst erop er budget is voor de Verhuisadviseur, en dat er voor de verhuispremie incidenteel budget was. Dat is nu op. De afdeling Wonen kan het effect van bepaalde maatregelen min of meer voorspellen, maar als het geld op is, houdt het op. Zo'n regeling kan dan niet tot wasdom komen. In Utrecht-stad lukt doorstroming minder goed dan in kleine gemeenten, mede vanwege de hoge werkdruk.

Heuvelink geeft aan dat de financiële paragraaf laat zien wat de ambities, zoals in de nota beschreven, kosten. Daarnaast staat het nu beschikbare budget, en het budget dat er is als de incidentele middelen van deze coalitieperiode stoppen. Er wordt ook aangegeven wat de afdeling kan doen voor het beschikbare geld.

Actieplan betaalbare koop

Na de wooncrisis van 2019 werden er meerdere actieplannen gemaakt, bijvoorbeeld het actieplan Middenhuur (wat hoofdzakelijk een beleidskader was). Betaalbare koop is ook deels een beleidskader. In het kader hiervan zijn diverse maatregelen ingevoerd, zoals de zelfbewoningsplicht, het antispeculatiebeding en opkoopbescherming. Later is daar de vergunningsplicht Betaalbare koop bij gekomen. Daarnaast werd de suggestie gedaan om een fonds in te richten voor betaalbare koop. Er wordt in projecten gestuurd op betaalbare koop. Hiervoor wordt verwezen naar het MPR. Van der Lee vult aan dat betaalbare koopwoningen wel kunnen worden gebouwd, maar dat ze nooit langjarig in de voorraad behouden kunnen blijven; na een jaar of tien zijn ze eruit verdwenen.

Tijdelijk wonen

Desgevraagd licht Heuvelink toe dat er aan Tijdelijk wonen geen gemeentelijk geld wordt besteed, maar een SPUK van circa € 11 miljoen (specifieke uitkering van de rijksoverheid). Er wordt een planning gemaakt van het jaarlijks te realiseren aantal tijdelijke woningen; dat komt dan op de begroting. Als er minder wordt geproduceerd, wordt er minder van dat extra geld ingezet, maar de baten vallen ook lager uit. Overigens mag de onderbesteding worden doorgeschoven naar een volgend boekjaar, zolang het maar wordt besteed aan de oorspronkelijke doelstelling, namelijk

tijdelijke woningen. De huidige SPUK nadert de eindtermijn. Met het ministerie wordt overlegd over het verlengen ervan dan wel beëindigen en een nieuwe SPUK aanvragen. Heuvelink verwacht dat het ministerie voor verlengen zal kiezen, want de bestaande regeling is goedkoper dan een nieuwe.

Resultaat

Op een van de vragen werd geantwoord dat de afdeling 80% van de resultaten heeft bereikt – maar heeft dat dan ook 80% van het budget gekost? Heuvelink geeft aan dat het grootste deel van de afdelingsbegroting uit personeelskosten bestaat. De medewerkers registreren hun gewerkte uren, maar om precies te weten hoeveel resultaat er is bereikt met welk deel van het budget, zouden uren toegewezen moeten kunnen worden aan een bepaalde activiteit, op detailniveau. Dit zorgt voor aanzienlijke toename van administratieve lastendruk en onrust. In werkelijkheid fluctueert de inzet. Maar, zeggen de raadsrapporteurs, bij andere afdelingen, bijvoorbeeld Volksgezondheid, gaat het ook over langetermijneffecten en daar is men ook sterk afhankelijk van externe partijen. Daar lukt het wél. Gaat de afdeling Wonen wel eens te rade bij andere organisatieonderdelen? Dit vinden de ambtenaren een goede suggestie.

Terugblik op Woonvisie 2019

Wat heeft goed gewerkt en wordt voortgezet, en wat werkt niet? Huttenhuis legt uit dat het woonbeleid vanaf 2019 wordt opgebouwd, en dat er regelmatig nieuwe aspecten bij komen. Belangrijk is wat hem betreft het blijvend sturen op betaalbaarheid en sturen op specifieke doelgroepen. Daar zal de afdeling zeker mee doorgaan. Doorstroming stond wel in de Woonvisie, maar daarop zijn pas afgelopen jaar activiteiten ondernomen; dit is eerder blijven liggen. Dit geldt ook voor de Woonadviseur en de Mixed zone – onderwerpen die eerder nog niet tot wasdom waren gekomen of die ingehaald zijn door de actualiteit.

Onderwerpen zoals maatschappelijke opvang en beschermd wonen vallen niet onder deze afdeling; die horen bij Maatschappelijke Ontwikkeling. Die afdeling genereert vraag; de afdeling Wonen genereert aanbod. Maatschappelijke Ontwikkeling geeft aan welke woonvraag zij van aandachtsgroepen verwachten; van Wonen wordt verwacht dat zij voor voldoende plaatsen zorgen. De grens tussen wonen en opvangen is soms moeilijk aan te geven, stelt Heuvelink, er zijn ook tussenvormen, bijvoorbeeld tijdelijke plaatsen voor statushouders. Het hangt enigszins af van de contractvorm: cliënten bij een maatschappelijke instelling hebben meestal een contract met die instelling, die dan de woonruimte levert.

Maar wie bekommert zich dan om de ‘overige groepen,’ bijvoorbeeld jongeren die nu nog thuis wonen, maar graag zelfstandig willen, of mensen die in Utrecht werken en daar ook graag willen wonen? Ouderen die wel kleiner willen gaan wonen? Heuvelink legt uit dat de afdeling Wonen bouwt en verdeelt. In bouwprogramma’s wordt dus rekening gehouden met woonwensen van alle inkomensgroepen en enkele specifieke doelgroepen. Vervolgens moeten de woningen worden verdeeld, en worden er keuzes gemaakt in wie voorrang heeft. Die afweging wordt steeds opnieuw gemaakt, en daar kan de gemeenteraad ook iets van vinden.

Einde bijeenkomst

Technische vragen Raadstoets Wonen

T.b.v. bespreking Raadsleden met Ambtelijke Organisatie, d.d. 28 januari 2025

Deelnemers gesprek:
Ambetenaren:
Jeroen Heuvelink (afdelingshoofd wonen)
Joeri van der Lee (Teamleider wonen)
Luuk Huttenhuis (Projectleider beleidsnota wonen)
Frank Meijer (Senior beleidsadviseur wonen)
Rutger Folkertsma (Financieel adviseur)
Age Beest (Hoofd gebiedseconoom) ((onder voorbehoud)

Maartje Vermeulen	Raadslid
Gertjan te Hoonte	Raadslid
Linda Bode	Raadslid
Rein-Aart van Vugt	Accountant
Martine van Rijn	Griffie
Sjors Heerdink	Griffie
Tom Monster	Griffie
Daniëlle Rijnders	Griffie
Filip den Eerzamen	Onderzoeker[1]

1. Introductie

De centrale vraag van de raadstoets Wonen is:
Wat is op hoofdlijnen het beeld van de gerealiseerde resultaten in relatie tot het voorgenomen beleid?

Het programma Wonen is een van de twee programma's dat in 2025 zal worden onderworpen aan de raadstoets aan de hand van de jaarrekening 2024. Voor dit programma is gekozen als onderwerp om dit najaar vast te "oefenen" de basis van de programmabegroting 2024 met een doorkijk naar de concept-programmabegroting 2025.

<u>Doel van de raadstoets:</u>

[1] *De onderzoeker die bij het andere programmaonderdeel van de raadstoets (alleen jaarrekening) gaat ondersteunen (Adrie-Jan de Korte) heeft bij de totstandkoming van deze vragenlijst ook meegekeken en met name in de financiële paragrafen input geleverd.*

Het versterken van de controlerende taak van de gemeenteraad, waarbij raadsrapporteurs analyseren of 'gedaan is wat is afgesproken' door het beoordelen van de mate waarin de gestelde begrotingsdoelen behaald zijn op basis van een overzichtelijke presentatie van elementen uit de verantwoording (eventueel inclusief andere informatiebronnen)

Erbij betrekken:
- Verbonden Partijen
- Risicoparagraaf
- Subsidies

Deelvragen raadstoets:
I. Wat zijn op hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen van het programma?
II. Welke doelen worden gesteld?
III. Welke prestaties moeten er geleverd worden?
IV. Wat mag het kosten?
V. Welke aanvullende informatie/ onderzoeken zijn er?

Beantwoording vragen
Naar aanleiding van het doornemen van de programmabegroting 2024 en de concept programmabegroting 2025 en de daaraan gerelateerde documenten hebben wij de volgende vragen (schuingedrukt weergegeven). De vragen met een * willen we in elk geval graag mondeling aan de orde stellen. De vragen zonder * lenen zich meer voor schriftelijke afdoening. Vragen en antwoorden dienen voor het goed kunnen uitvoeren van de raadstoets op de jaarrekening 2024 aan de hand van een vergelijking met de programmabegroting en een zo actueel mogelijk inzicht over het programmaonderdeel Wonen.

De vragen zijn ingedeeld in een aantal categorieën:

- Algemeen beeld rondom Wonen (zie 2);
- Doelstellingen en indicatoren 2024 (zie 3);
- Baten en lasten (zie 4)
- Risico's (zie 5);
- Investeringen en kapitaallasten (zie 6):
- Verbonden partijen (zie 7);
- Subsidies (zie 8)

2. Scope

Een belangrijke vraag die bij aanvang van deze raadstoets door de leden rapporteurs is gemaakt, is welke scope in de raadstoets wonen wordt gehanteerd. Het programmahoofdstuk in de P&C stukken (begroting / jaarstukken) is “ontwikkelen en wonen”.

In de raadstoets van 2018 is stedelijke ontwikkeling onderwerp van de raadstoets geweest. De grondexploitaties zijn destijds in de raadstoets meegenomen, al is het niet geheel duidelijk hoe diepgaand de GREX-en hierbij zijn meegenomen, in de presentatie wordt slechts beperkt ingegaan op grondexploitaties. Daarnaast bestond in 2018 nog geen separaat programma wonen en dit was daarmee onderdeel van het programma stedelijke ontwikkeling, zij het niet expliciet.
Het huidige begrotingsprogramma “ontwikkelen en wonen” (begroting 2024 en 2025) bevat drie doelstellingen:

- Stedelijke omgeving
- Bebouwde omgeving
- Huisvesting

Door de raadsrapporteurs is besloten dat met deze raadstoets wonen binnen dit programma alleen wordt ingegaan op doelstelling 3.

Relevante kaders voor het thema wonen zijn:

- De woonvisie: Utrecht beter in balans (juli 2019), met daarin 5 speerpunten
  - Versnellen en (langdurig) verhogen bouwproductie;
  - Meer gemende wijken;
  - Doorstroming;
  - Een (t)huis voor iedereen;
  - Duurzaamheid en toekomstbestendigheid.
- Stadsakkoord Wonen

Er is een nieuwe woonvisie in de maak, deze is zeer relevant en wordt eind eerste / begin tweede kwartaal 2025 verwacht.

Het zou interessant zijn een beeld te krijgen van de huidige status van de woonvisie en het stadsakkoord wonen in relatie tot de begroting 2024 (met doorkijk naar 2025) en straks de jaarstukken 2024. Heeft de visie een goede uitwerking gekregen in de opeenvolgende programmabegrotingen en zijn de met de visie beoogde speerpunten behaald?

Met de aangebrachte focus op doelstelling 3 worden de grondexploitaties, waar veruit de meeste middelen in zitten, niet meegenomen in deze raadstoets.

Wel willen we op hoofdlijnen een aantal vragen formuleren die voor de raad relevant zijn en betrekking hebben op grondexploitaties en de realisaties daarvan met betrekking tot de hoeveelheid opgeleverde woningen. Deze vragen zijn ontleend aan de openbare stukken, de geheime bijlage MPR is hiervoor niet geraadpleegd. Zie onderdeel 4 baten en lasten.

Er zijn op dit programma 3 taakvelden, 8.1, 8.2 en 8.3 (zie bijlage). In lijn met de voorgestelde scope wordt voorgesteld de raadstoets te beperken tot taakvelden 8.1 en 8.3.

1. Algemeen Beeld rondom Wonen

Inleiding

Deze raadstoets heeft als doel te analyseren of ‘gedaan is wat is afgesproken’. De raadstoets zal inzichtelijk maken in hoeverre de gestelde begrotingsdoelen behaald zijn. Bij het beoordelen van de prestaties op het gebied van wonen is het van belang om allereerst de context van het beleidsthema Wonen te benoemen. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan de beleidsnota wonen. De ontwerp-beleidsnota is op 22 januari 2025 vrijgegeven voor inspraak. In de beleidsnota wordt het beleid voor de komende jaren uitgewerkt gericht op betaalbaar, passend en leefbaar wonen. In de beleidsnota zal het college aanvullende maatregelen voorstellen op de huidige inzet.

Context gemeentelijke rol

De gemeente speelt een essentiële rol in het realiseren van voldoende, betaalbare en toegankelijke woonruimte voor alle inwoners. Met beleidsvorming, regelgeving en samenwerking kan de gemeente inspelen op lokale woningbehoeften en maatschappelijke doelen. Hiervoor hebben we verschillende instrumenten tot onze beschikking, zoals de huisvestingsverordening, prestatieafspraken met woningcorporaties en grondbeleid. Hiermee dragen we bij aan een eerlijke verdeling van woonruimte en versterken we de leefbaarheid in wijken. De gemeente is in belangrijke mate afhankelijk van landelijke wet- en regelgeving en beleid. Het Rijk heeft de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen zoals de afschaffing van de verhuurdersheffing, de Wet Betaalbare Huur en de Wet Goed Verhuurderschap. De maatregelen vanuit het rijk hebben grote invloed op de nationale en daarmee landelijke woningmarkt.

Onze invloed is echter niet ongelimiteerd: we bouwen zelf geen woningen. Het aanpakken van de woningmarktuitdagingen vraagt om intensieve samenwerking met partners in de stad, zoals projectontwikkelaars, beleggers, woningcorporaties, huurdersorganisaties en maatschappelijke partners. Ook onze partners zijn gebonden aan beperkingen, zoals het investeringsvermogen van woningcorporaties of marktomstandigheden, zoals renteontwikkelingen, die invloed hebben op het aanbod in de vrije sector (huur en koop). Daarnaast hebben we geen directe zeggenschap over de woningvoorraad van particuliere verhuurders en kunnen we huurprijzen slechts beperkt reguleren. De mogelijkheden hierin zijn recent uitgebreid met de invoering van de Wet betaalbare huur per 1 juli 2024, maar blijven begrensd. Daarnaast worden we geconfronteerd met autonome ontwikkelingen die onze opgaven verder onder druk zetten. De stijgende prijzen van koopwoningen, oplopende inflatie, hoge energieprijzen en bezuinigingen vanuit het Rijk op onder andere zorg en ondersteuning hebben een directe impact op de betaalbaarheid van wonen en de leefbaarheid in wijken.

Nr.	Vraag/toelichting	Reactie
1.	Inleidend wordt geconstateerd dat dit programmaonderdeel Stedelijke ontwikkeling en wonen een materieel groot en belangrijk programma in de begroting is. Maar liefst vijf wethouders hebben deelverantwoordelijkheden voor dit programmaonderdeel. *De leden van de raadstoets willen de ambtenaren uitnodigen om bij aanvang van het gesprek een korte toelichting (presentatie) te verzorgen waarin wordt aangegeven hoe de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor welk onderdeel van dit programma is belegd, hoe de ambtelijke organisatie eruitziet (capaciteit, raakvlakken met andere organisatieonderdelen) en op welke wijze de werkzaamheden ambtelijk zijn belegd, worden uitgevoerd (ook in relatie tot de woningbouwprojecten) en wat daarbij de uitdagingen en kansen zijn?*	Voor het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen zijn de bestuurlijke verantwoordelijkheden als volgt verdeeld: - Dennis de Vries: Wonen en Volkshuisvesting - Linda Voortman: Grondzaken - Eelco Eerenberg: Ruimtelijke Ordening, Ruimtelijke projecten Zuidkant: Groot Merwede (inclusief Merwedekanaalzone, Stationsgebied, Westraven, A12-zone), Rijnenburg - Senna Maatoug: Ruimtelijke projecten: Lunetten-Koningsweg en Overvecht - Susanne Schilderman: Ruimtelijke projecten: Utrecht Science Park De ontwikkelorganisatie Ruimte (OOR) is ambtelijk verantwoordelijk voor het programma. Ruimte wordt aangestuurd door vier directieleden. De organisatie bestaat uit 19 afdelingen, waarvan 11 afdelingen zijn betrokken bij het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen: - Wonen - Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing - Grondzaken, investeren en exploiteren - Omgevingsrecht - Centrum - Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern, Rijnenburg - Merwedekanaalzone en Zuidwest - Noordoost, Oost, Zuid en USP/Rijnsweerd - Overvecht - West en Noordwest - Financiën en businesscontrol Er is onderling nauwe samenhang met de organisatieonderdelen VTH en Maatschappelijke Ontwikkeling. Met MO is samenwerking op het gebied voor kwetsbare doelgroepen. VTH voert de vergunningverlening en handhaving uit

		van verschillende beleidsmaatregelen in het woondomein zoals de leegstandsverordening, wijziging van woonruimte (onderdeel van de huisvestingsverordening) en de wettelijke taken van goed verhuurderschap. Bij woningbouwprojecten wordt onder leiding van een projectleider een projectteam samengesteld van verschillende disciplines (waaronder wonen en grondzaken) om het project vanuit de gemeente te begeleiden. Een uitdaging is het bewaken van groeien in balans. We willen dat onze stad in balans groeit. Dit betekent dat daar waar Utrecht groeit door te verdichten, woonbuurten leefbaar blijven door onder andere voldoende groen en voorzieningen toe te voegen. De grote woningbehoefte brengt daarmee ook een opgave met zich mee voor voldoende openbare ruimte en bijbehorende voorzieningen. Juist in een verdichtende stad zijn een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte en voorzieningenaanbod van belang. Deze stapeling van beleidsambities zetten de financiële haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen ook onder druk. Ook bij het beter benutten van de bestaande voorraad is het van belang om de leefbaarheid in complexen en buurten te waarborgen. In algemene zin kan voor het Programma “ontwikkelen en wonen voor iedereen, doelstelling huisvesting” inclusief de daarmee samenhangende budgetten voor vergunningen, toezicht en handhaving, geconstateerd worden dat beschikbare middelen tot en met 2026 voor een groot deel incidenteel bekostigd zijn. Daarmee is geen structurele dekking beschikbaar voor het uitvoeren van alle bestaande activiteiten. Indien het niet lukt om aanvullende dekking te vinden is het gevolg dat activiteiten niet meer, of in mindere mate worden uitgevoerd. In de beleidsnota wonen is een overzicht opgenomen van de activiteiten die niet uitgevoerd kunnen worden.
	De programmabegroting 2024 stelt dat het bestuur het belangrijk vindt dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden. Er wordt op basis van de verschafte informatie in het hoofdstuk geen beeld verkregen van de mate waarin iedereen die dat wil ook daadwerkelijke een passende woning kan vinden. Onduidelijk is of en zo ja in welke mate er sprake is van woningnood, of en zo ja hoeveel mensen weliswaar een woning hebben, maar dit eigenlijk niet de woning is waarin ze graag zouden wonen.	2.1a Schets van het beeld Via de jaarlijkse rapportage Wonen in Utrecht proberen we hier aan de hand van een aantal indicatoren inzicht in te geven. Zo zien we dat de gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning nog steeds hoog ligt, rond de 11 jaar. De slaagkans bij deze woningen blijft laag, gemiddeld 4%; ook zien we dat hoe jonger de woningzoekende, hoe lager de slaagkans. Als we kijken naar woonlasten zien we een vergelijkbaar beeld: hoe jonger, hoe hoger de woonquote (deel van inkomen dat uitgegeven wordt aan wonen). Tot slot zien we dat bij verhuizingen het aandeel hoge inkomens (2x modaal en hoger) sinds

2.1a * 2.1b 2.1c 2.1d	*Kan hier een beeld van worden geschetst?* *Kan een indicatie worden gegeven van het tekort aan woningen?* *Kan een indicatie worden gegeven van het tekort aan passende woningen?* *Kan een beeld worden geschetst van de mate waarin de voorziene woningbouw en andere maatregelen bijdragen aan reductie van het tekort?*	2012 toeneemt, en dat dit aandeel voor de lagere inkomens afneemt. Tot slot komt in de Wonen in Utrecht rapportage goed naar voren dat er een groot verschil is tussen de verhuiswensen en de gerealiseerde verhuizingen. We zien dat met name bij de wens naar (eengezins) koopwoningen. Wat zich hier laat zien is dat niet alle woonwensen gerealiseerd kunnen worden. De vraag daarbij is natuurlijk ook in hoeverre de woonwensen financieel haalbaar zijn. Kortom: er zijn een aantal indicatoren die wijzen op een tekort aan woningen in diverse segmenten. <u>2.1b Indicatie tekort aan woningen</u> De beste bron hiervoor zijn de woningbehoefte onderzoeken die door het bureau ABF Research worden gemaakt o.b.v. de landelijke PRIMOS-bevolkingsprognoses. Deze zijn ook opgenomen in het rapport “Woningbehoefte onderzoek U10 –Utrecht” (onderdeel van de onderzoeken bij de beleidsnota wonen). Dat is de woningmarktregio waar Utrecht onderdeel van is. In dit onderzoek is aangegeven dat het huidige woningtekort in de U10 regio ongeveer 27.000 woningen bedraagt (6,6% van de woningvoorraad). ABF Research geeft aan het wenselijk is om het woningtekort te reduceren naar 2%. <u>2.1.c Indicatie tekort aan passende woningen</u> ABF Research adviseert op basis van hun onderzoek een Consumentgericht bouwprogramma. Hierin wordt onder andere onderscheid gemaakt naar betaalbaarheidssegmenten. Het onderzoek laat zien dat circa 70% in het betaalbare segment (sociale huur, middenhuur, betaalbare koop) zou moeten vallen. In de toelichting geeft ABF aan dat er bewust geen rekening wordt gehouden met de (prijs)segmentering van bestaande woningbouwplannen, ruimtelijke beperkingen en de financiële haalbaarheid van woningbouw in lage prijsklassen. Het consumentgerichte bouwprogramma weerspiegelt zo zoveel mogelijk de ‘zuivere’ woningbehoefte. De inzet van de gemeente is er daarom onder andere gericht op 40% in de sociale huur te realiseren en 35% in het middensegment (koop en huur). Daarnaast constateert ABF ook dat het aantal 75+-huishoudens tot 2041 zowel in relatieve zin (verreweg) als in absolute zin het hardst groeit van alle leeftijdsgroepen. Ook daar zien we voor de komende jaren een opgave om de passendheid te verbeteren.

		De druk op de sociale huur wordt nog eens extra vergroot door de druk die hierop wordt uitgeoefend door onder andere de groep die uitstroomt uit de Maatschappelijke Opvang en de statushouders. Ook daar blijft passendheid van de woningen bij de doelgroep een belangrijk vraagstuk. 2.1.d Bijdrage voorziene woningbouw en maatregelen aan tekort In de RSU wordt ingezet op een productie van jaarlijks 3.000 woningen, om daarmee tot 2040 het tekort in te lopen. Als gevolg van een geleidelijke afname van de jaarlijkse huishoudensgroei in de periode 2030-2040, zouden er in de eerste periode 2024-2030 jaarlijks gemiddeld iets meer woningen moeten worden toegevoegd. Het eerder genoemde ABF-rapport geeft hier ook nog wat meer inzicht in. In de periode 2024 t/m 2030 omvat het bouwprogramma in dit onderzoek 23.400 woningen voor de gemeente Utrecht. Met dit aantal woningen kan weliswaar de verwachte huishoudensgroei in die periode worden opgevangen, maar wordt het bestaande woningtekort nauwelijks ingelopen. ABF geeft aan dat substantieel meer bouwen in de eerste periode wenselijk is om het woningtekort sneller te reduceren, maar dat is vermoedelijk nauwelijks haalbaar. Het totale bouwprogramma in de periode 2024 t/m 2040 is wel voldoende om het bestaande woningtekort sterk te verminderen. In de meest recente Peilstok is al geconcludeerd dat de opleveringen in 2024 en 2025 aan de lage kant zullen zijn. Maatregelen zijn erop gericht om de productie te versnellen en de business cases haalbaar te maken, er lijkt op dit moment niet direct een gebrek aan locaties zelf voor voldoende woningbouw in de periode tot 2030. Daarnaast wordt er door het beter benutten van de bestaand voorraad geprobeerd om het tekort te verlagen.
	Er wordt in de begroting geen informatie verstrekt over de omvang van de woningmarkt, hoeveel koop-, huurhuizen zijn er, hoeveel is het huidige tekort, hoeveel huizen gaan er gebouwd of getransformeerd worden etc. en hoe verhoudt zich dat tot de vraag naar woningen om aan de gestelde doelen te kunnen voldoen. In het coalitieakkoord wordt gesproken over een groot tekort aan betaalbare woningen en dat dat de ongelijkheid tussen mensen vergroot.	2.2.a evenwicht vraag en aanbod passende woningen Zie 2.1b en 2.1c. Er is al langere tijd zowel een kwalitatief als een kwantitatief tekort. Naast de nieuwbouwproductie zetten we ook in op het beter benutten van de bestaande voorraad. Zo zien we kansen om ouderen die lang in een niet meer passende eengezinswoning door te laten verhuizen naar een meer passend woning. Hiermee komt weer een eengezinswoning vrij, waardoor aansluitend weer een starterswoning vrij kan komen. Maar een tekort aan passende woningen kan zich ook op een andere manier manifesteren: zo zijn er gezinnen

2.2a* 2.2b* 2.2c	*In hoeverre zijn vraag en aanbod naar passende woningen in Utrecht momenteel in evenwicht?* *Indien er geen evenwicht is, hoe groot is het huidige woningtekort om aan de vraag te kunnen voldoen?* *Kan iets gezegd worden over de timing en de mate waarin evenwicht bereikt kan worden met de plannen zoals opgenomen in de begroting?*	die groter zouden willen wonen, maar die dat nu niet kunnen realiseren omdat er geen passend of betaalbaar aanbod vrijkomt. 2.2.b Zie 2.1.b. 2.2.c Timing en mate waarin evenwicht bereikt kan worden Zie 2.1d waar dat geschetst wordt. Het inlopen van het tekort is een proces van de lange adem. Immers: de Utrechtse bevolking groeit voorlopig door. Het inlopen van alleen het huidig tekort is niet voldoende, er moet ook gebouwd worden voor de huishoudensgroei die nog gaat plaatsvinden. ABF geeft aan dat met een bouwprogramma van Primos 2024 het regionale woningtekort gereduceerd wordt van 6,6% in 2024 tot 3,1% in 2041 en 2,6% in 2050. Voor Utrecht komt dit bouwprogramma uit op circa 3.000 woningen per jaar.
2.3a*	In de hoofdlijnen (PB 2025) wordt gesteld dat wonen een grondrecht is in Nederland en het als taak van de overheid wordt gezien dat er voldoende woningen zijn. Daarom richt Utrecht zich zowel op het aanjagen van nieuwbouw als op het beter benutten van bestaande voorraad. Gesteld wordt dat de stap wordt gemaakt van woningmarkt naar volkshuisvesting. *Kan toegelicht worden wat met de stap van woningmarkt naar volkshuisvesting precies wordt bedoeld en wat er gaat veranderen daardoor ten opzichte van de bestaande situatie?*	2.3a Met de beweging naar volkshuisvesting wordt bedoeld dat de gemeente beschikbare instrumenten inzet/krijgt om de markt te reguleren en met partners samenwerkt om volkshuisvestelijke doelen te realiseren zodat Utrecht betaalbaarder en leefbaarder wordt. Met corporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en ontwikkelaars maken we afspraken. Hierbij stellen we heldere kaders en werken samen met onze partners aan onze volkshuisvestelijke doelen. Een voorbeeld zijn de prestatieafspraken met corporaties en de jaarcyclus Thuis voor Iedereen ten behoeve van de huisvesting van kwetsbare en bijzondere Utrechters. Daarom de afgelopen jaren meer instrumenten beschikbaar gekomen die de gemeente meer regie geven over het benutten en beschermen van de voorraad en het toewijzen van woonruimte. Voorbeelden de opkoopbescherming, wet betaalbare huur, vergunningplicht betaalbare koop en de leegstandsverordening. Met de inzet van instrumenten is het mogelijk om meer te sturen op het benutten en beschermen van de voorraad en een evenwichtige verdeling van woningen.

		Met het maken van afspraken en het inzetten van nieuwe instrumenten is het mogelijk om meer regie te pakken. Met beleidsvorming, regelgeving en samenwerking kan de gemeente inspelen op lokale woningbehoeften en maatschappelijke doelen. Onze invloed is echter niet ongelimiteerd, we bouwen bijvoorbeeld zelf geen woningen en delen van de koop- en huurmarkt zijn ongereguleerd. Het aanpakken van de woningmarktuitdagingen vraagt daarom om intensieve samenwerking met partners in de stad, zoals projectontwikkelaars, beleggers, woningcorporaties, huurdersorganisaties en maatschappelijke partners. Ook onze partners zijn gebonden aan beperkingen, zoals het investeringsvermogen van woningcorporaties of marktomstandigheden.
2.4a* 2.4b	Er wordt gewerkt aan de Utrechtse aanpak, die vooral gericht is op betaalbaar wonen. We zijn gestart met specifieke, projectgerichte maatregelen, gericht op betaalbaar wonen, waarin we soms concessies doen op eerder vastgesteld beleid om projecten vlot te trekken. Meebewegen wanneer tegenwind wordt ervaren, is hierbij van belang. Als projecten door externe omstandigheden onder druk staan, ligt het meer voor de hand om per project maatwerk toe te passen, dan wanneer de omstandigheden voor woningbouw gunstig zijn. *Welke concessies zijn gedaan op eerder vastgesteld beleid om projecten vlot te trekken?* *Kan aangegeven worden of en zo ja in welke mate deze concessies van invloed zijn geweest op de te behalen doelen?*	2.4a en 2.4b Binnen de Utrechtse aanpak zijn 4 tranches geweest. Daarin zijn verschillende maatregelen genomen. De hoofdcategorieën betreffen: • Woonprogramma ○ Verdeling sociaal/midden/vrij ○ Type zoals huur vs koop en zelfstandige vs onzelfstandige studentenhuisvesting ○ Oppervlakte woningen ○ Actieplan middenhuur • Energiesysteem ○ Stadswarmte • Stedenbouw ○ Hoger bouwen • Financiële bijdrage t.b.v. ○ Openbare ruimte ○ Woonprogramma Per project verschillen de maatregelen en voor een deel zijn deze maatregelen geheim door de lopende onderhandelingen/ontwikkelingen in projecten. De maatregelen zijn genomen om projecten doorgang te laten vinden. Indien ze geen doorgang vinden is het effect op de te behalen doelen groter doordat dan zowel betaalbare als dure woningen in zijn geheel niet of significant later gebouwd worden.

		Mondeling kan extra toelichting gegeven worden over de specifieke maatregelen per onderwerp en project. Afwijkingen per project zijn afkomstig uit de geheime bijlages van de verschillende tranches van de Utrechtse Aanpak.
2.5a*	In het coalitieakkoord wordt toegezegd dat ingegrepen gaat worden bij excessen op de woningmarkt en er extra aandacht komt voor groepen die niet automatisch de ruimte krijgen zoals mensen met lage inkomens, studenten, starters, daklozen en ouderen. In de begroting 2024 (en ook 2025) wordt verwezen naar tal van actieplannen die in uitvoering zijn, echter wordt geen inzage verschaft in de status daarvan noch in de effectiviteit. *Kan uiteengezet worden in hoeverre de uitvoering van de diverse actieplannen gericht op kwetsbare groepen effect heeft, en zo ja welk effect?*	In het coalitieakkoord is het volgende opgenomen: "*We investeren de komende jaren fors in de bestaande stad en op de plekken waar de komende jaren gebouwd wordt. Het grote tekort aan betaalbare woningen vergroot de ongelijkheid tussen mensen. Daarom grijpen we als overheid in bij excessen op de woningmarkt. Ook hier hebben we extra aandacht voor groepen die niet automatisch de ruimte krijgen zoals mensen met lage inkomens, studenten, daklozen, starters en ouderen.*" Hieronder gaan we in op verschillende onderdelen: **Lage inkomens, starters** We hebben geen specifiek actieplan voor lage inkomens/starters, maar het grootste deel van deze doelgroep wordt gehuisvest door de corporaties. Er worden te weinig sociale huurwoningen opgeleverd, dat blijkt ondermeer uit de MPR. Dit leidt nog steeds tot te lage slaagkansen voor deze doelgroep (zie de programma indicator daarover). **Studentenhuisvesting** Over de voortgang van het actieplan studentenhuisvesting (uit 2023) wordt de raad jaarlijks geïnformeerd, zie deze link. In die voortgang uit 2024 is aangegeven dat het tekort aan studentenhuisvesting is opgelopen van 5.300 maar 6.000 eenheden. Ook blijkt dat de gemiddelde zoektijd is opgelopen van 3,5 maanden naar 5,0 maanden. Tegelijkertijd zagen we daar een toename van 500 geplande studenteneenheden. Dit jaar zal de raad in mei/juni de nieuwe voortgang ontvangen. Wat al wel vermeld kan worden is dat het Rijk het (verouderde) puntensysteem voor het berekenen van de huur van kamers heeft aangepast, waardoor de businesscases bij deze projecten verbeterd worden. Ook heeft het Rijk subsidies beschikbaar gesteld voor het realiseren van kamers, mede n.a.v. lobby door de gemeente hierop. Daarnaast wordt in de MPR en de Peilstok ook 2x per jaar gerapporteerd over de voortgang van de productie. **Opkoopbescherming en wet goed verhuurderschap (excessen woningmarkt)**

		Sinds 18 maart 2022 is de opkoopbescherming in werking getreden en sinds 2020 hanteren we zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding bij nieuwbouw. Sinds juli 2024 is de grens van de zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding gelijk aan die van de opkoopbescherming We zien dat de opkoopbescherming, zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding werken (bron: raadsbrief Monitoring effecten opkoopbescherming en motie verhoging prijsgrens). Met de invoering van de Wet goed verhuurderschap is een norm gesteld van wat goed verhuurderschap inhoudt. We geven uitvoering aan de algemene regels uit de Wet goed verhuurderschap, zoals algemene regels die toezien op discriminatie en intimidatie en bevoegdheden om oneigenlijk gebruik van servicekosten en onjuiste huurprijzen in het gereguleerde segment tegen te gaan. Hiermee is het mogelijk om excessen aan te pakken. Inwoners kunnen terecht bij het meldpunt 'Klacht over huren' van de gemeente. **Een (t)huis voor iedereen** Gemeenten, corporaties en zorgorganisaties hebben samen de taak om te zorgen voor passende huisvesting en ondersteuning van kwetsbare en bijzondere doelgroepen, zoals beschreven in het Plan van aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare groepen. Het aanhoudende tekort aan betaalbare sociale huurwoningen gaf en geeft aanleiding om als partners samen te werken binnen een jaarcyclus. Met als doel om steeds meer helderheid te creëren over de gezamenlijke opgave. De jaarcyclus resulteert ieder najaar in een gemeentelijk verdeelbesluit van toe te wijzen woonplekken aan bijzondere en kwetsbare doelgroepen voor het daaropvolgende jaar. In 2023 zijn we voor het eerst met de jaarcyclus gestart. In lijn met de motie 'Meer woningen voor kwetsbare Utrechters' hebben we eind 2023 het verdeelbesluit voor 2024 vastgesteld: het reserveren van 1.182 woonplekken in de stad voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen. Dat was de eerste keer dat de opgave in absolute aantallen is uitgedrukt en waarbij we met onze partners al lerend toewerken naar een vernieuwde samenwerkingsvorm. In de kwartaalrapportage Realisatie sociale huisvesting Q2 2024 is de raad geïnformeerd over de realisatie van het aantal woonplekken over de eerste helft van 2024. Dat waren er toen 380: dat was een achterstand maar inmiddels weten we dat deze in de 2e helft van 2024 deels is ingelopen. In 2024 is (ter voorbereiding op 2025) onder leiding van een onafhankelijk procesbegeleider, in gezamenlijke opdracht van de

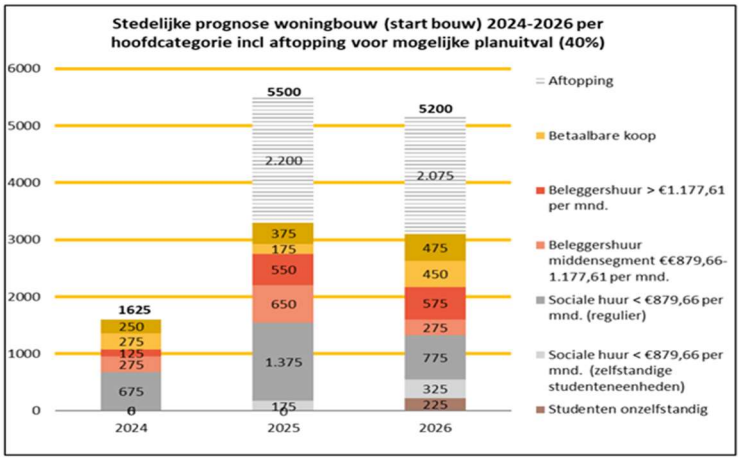
		samenwerkingspartners, op basis van prognoses vraag en aanbod voor 2025 in kaart gebracht. De raad wordt binnenkort geïnformeerd over de resultaten van 2024 en het verdeelbesluit voor 2025. **Een (t)huis voor ouderen** In maart 2022 hebben we samen met onze partners in de stad een intentieovereenkomst gesloten om uitvoering te geven aan het actieplan Een (T)huis voor ouderen. De afgelopen jaren is het netwerk met de partners opgebouwd en hebben we acties uitgewerkt. Voorbeelden van resultaten die zijn bereikt zijn: de komst van de woonadviseur 55+ die Utrechtse ouderen gratis helpt bij passend wonen en het experiment buurtvoorrang wat geleid heeft tot het verankeren van buurtvoorrang voor o.a. senioren in de huisvestingsverordening. Dit geeft senioren meer mogelijkheden om door te stromen in de eigen buurt. De doelgroep ouderen is divers, dus inzetten op verschillende woonconcepten is en blijft belangrijk. Er zijn dan ook een aantal mooie diverse woonconcepten gerealiseerd in onze stad zoals: Hof van Leeuwesteyn, waar ouderen met of zonder zorgvraag samenwonen met gezinnen, de Tenor, waar ouderen met voorrang uit de buurt naartoe konden verhuizen en Aafia, een woongemeenschap in een bestaand gebouw voor ouderen met een migratieachtergrond. Als verdieping op de woondeal zijn in de regio bestuurlijk afspraken gemaakt over het te bouwen nultreden-, geclusterde en zorgwoning. De manier van monitoren van de voortgang werken we de komende tijd concreet uit. Momenteel wordt er ook gewerkt aan een uitvoeringsplan ouderen en wordt de woonzorgopgave voor ouderen meegenomen in de beleidsnota wonen. In Q1 wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken van het actieplan.
	In de woonvisie en het met de betrokken partners afgesloten stadsakkoord wonen zijn diverse prioriteiten en speerpunten benoemd, bijvoorbeeld met betrekking tot doorstroming, duurzaamheid, toekomstbestendigheid en meer gemengde wijken. Om deze speerpunten te kunnen realiseren of waarborgen worden in de begroting tal van actieplannen en verordeningen opgesomd, zonder dat hiermee een expliciet verband wordt gelegd met de speerpunten uit de woonvisie. Wat bij het lezen van de programmabegroting wordt gemist is inzicht in hoe dit zich verhoudt tot de woonvisie.	2.6a De begroting is vorm gegeven vanuit de wens een compact document te presenteren. Andere rapportages zijn aanvullend op de P&C documenten. Vanaf 2024 was juist een van de doelen een compacter document. De vijf speerpunten uit de Woonvisie zijn op een meer gedetailleerd beleidsniveau dan wat past bij een compacte begroting. In uitvoeringsrapportages (MPR, Peilstok, Monitor Thuis voor Iedereen) of thematische documenten zoals raadsbrieven wordt uitgebreider ingegaan op de

2.6a* 2.6b*	*Waarom wordt in de begroting niet expliciet aangehaakt bij de 5 speerpunten uit de woonvisie?* *Kan nader geduid worden of en zo ja welke verband(en) er bestaat(n) tussen de in de woonvisie genoemde 5 speerpunten en de actieplannen en verordeningen zoals opgesomd in de programmabegroting(en)?*	voortgang van onze inzet, zodat de raad hierover op het juiste niveau geïnformeerd blijft. 2.6b In de woonvisie is onder deel A (visie) de visie op wonen neergezet. In deel B (woonagenda) is de inzet weergegeven om toe te werken naar onze ambities. Op onderdelen was verdere operationalisering wenselijk. Bijvoorbeeld op het gebied van koopwoningen of de inzet voor ouderen. Dit is er gekomen via de actieplannen (Actieplan Betaalbare Koop, Thuis voor Ouderen). In de Utrechtse Standaard voor sturen & verantwoorden zou een beleidsnota zijn (woonvisie) en uitvoeringsprogramma's (actieplannen). De actieplannen die zijn gemaakt staan niet 1:1 ten dienste van een enkel speerpunt. Ze geven inzet weer binnen een speerpunt, daarmee bedienen ze niet het volledige speerpunt. Tegelijk zijn ze speerpunt overstijgend. Het Actieplan Betaalbare Koop is bijvoorbeeld primair gericht op het bevorderen van het betreffende segment onder speerpunt "Versnellen en (langdurig) verhogen bouwproductie", maar draagt ook bij aan de speerpunten "gemengde wijken" en "doorstroming". De verordening is in het geheel het borgend instrument dat ons handvatten geeft om te sturen op de verdeling van woningen (Wie heeft toegang tot welke woning? En komen de woningen in onze voorraad bij de juiste groepen terecht.
2.7	Er bestaan diverse beleidskaders die richting geven aan de uit te voeren werkzaamheden, zoals opgesomd in de begroting, zoals bijvoorbeeld het coalitieakkoord, de woonvisie en de huisvestingsverordening. *Kan toegelicht worden hoe deze kaders zich tot elkaar verhouden en sturing geven aan de indeling en gemaakte keuzes in de programmabegroting?*	De ruimtelijke strategie Utrecht is de overkoepelende ruimtelijke visie (onderdeel van de koers) voor de gemeente. Uitwerkingen van beleid moeten aan deze visie bijdragen. De woonvisie 'woningmarkt in balans' is onderdeel van deze visie. Het actieplan studentenhuisvesting, actieplan middenhuur, actieplan betaalbare koop en actieplan wooncoöperaties zijn nadere uitwerkingen van de woonvisie. Het bevat aanvullend beleid, acties en maatregelen die bijdragen aan de woonvisie. De huisvestingsverordening en leegstandsverordening zijn lokale verordeningen waarin de gemeente wettelijke regels vastlegt en geven daarmee uitvoering aan beleid. In de huisvestingsverordening zijn regels vastgelegd over bijvoorbeeld de toewijzing van woningen en wijzigen van woonruimte. In de

		leegstandverordening zijn regels vastgelegd om de langdurige leegstand van woonruimten te bestrijden.

3. Doelstellingen en indicatoren 2024

3.1a*	Als overall doelstelling vinden we het belangrijk dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden. De overall doelstelling in de begroting 2024 valt uiteen in 3 (sub)doelen, te weten: • Doelstelling 1 (stedelijke omgeving): Diverse en veilige stedelijke omgeving draagt bij aan de randvoorwaarden voor een prettig en gezond leven. • Doelstelling 2: (bebouwde omgeving): De bebouwde omgeving is veilig, leefbaar en tast de gezondheid niet aan. • Doelstelling 3 (huisvesting): Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden. Binnen de gekozen scope wordt alleen ingezoomd op doelstelling 3 (huisvesting). Kijkend naar de onder deze doelstelling opgenomen indicatoren valt op dat geen beeld wordt geschetst van de huidige stand van zaken m.b.t. de woningmarkt en de urgentie van het bouwen van woningen, en derhalve de vraag of hetgeen Utrecht doet voldoende is. De lezer krijgt bij het lezen van de begroting geen helder beeld van de situatie of wat er in de begroting aan maatregelen wordt voorgesteld afdoende is om de doelen te kunnen realiseren. Veel concrete informatie is wel aanwezig (div rapportages, monitor), maar deze info wordt niet geconsolideerd in dit P&C document meegenomen. *Zijn er momenteel voldoende woningen om diegene die in Utrecht wil wonen ook te faciliteren in hun behoefte?*	Vooraf: Bij de nieuwe opzet van de begroting (minder programma's) vanaf 2024 was juist een van de doelen een compacter document. Alle beschikbare info consolideren in de P&C documenten is daarmee niet het doel. Juist de andere rapportages zijn aanvullend op de P&C documenten. 3.1.a zijn er voldoende woningen die faciliteren in de behoefte? Zie de antwoorden bij 2.1 en 2.2. Voor een deel zijn de woningen er al wel in bestaande voorraad, maar wordt deze niet optimaal benut. Maar tegelijkertijd moet er dus ook op de nieuwbouw worden ingezet. Met name de lage en middeninkomens hebben het op dit moment lastig. 3.1.b Worden met de huidige ontwikkelingen en voortgang voldoende woningen gebouwd? Zie ook de eerdere antwoorden. Het tempo van de productie is op dit moment onvoldoende. Zie ook de opmerking daarover in Peilstok uit de Tweede Bestuursrapportage 2024, pagina 46. Daarin wordt o.b.v. de start bouw uit eerdere jaren een dip verwacht in de opleveringen van 2024 en deels ook nog in 2025. Ook de geplande start bouw in 2024 is aan de lage kant. Wel kan het versneld toevoegen van tijdelijke woningen helpen. De verwachting is dat in 2025 en 2026 de geplande start bouw stijgt, maar het duurt gemiddeld 2 jaar voordat deze woningen worden opgeleverd. Daarnaast is er nog onzekerheid t.a.v. de gevolgen van netcongestie. 3.1.c De vraag gaat hier alleen over de derde doelstelling. Die luidt: "Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden". Deze doelstelling is in de verantwoording en begroting zoveel mogelijk vertaald naar concrete, meetbare doelen. Daarbij zij we ook afhankelijk van de

3.1b*	*Worden met de huidige ontwikkelingen en voortgang voldoende woningen gebouwd. / getransformeerd om aan de vraag naar woningen, gelet op de prognoses ontwikkeling bevolkingsgroei, te kunnen voorzien?*	beschikbare data. Een indicator voor bijvoorbeeld alleen het huidige, jaarlijkse Utrechtse woningtekort is niet mogelijk. Op het niveau van de U10 is dat nu beschikbaar op basis van een onderzoek door ABF, maar die wordt a) niet jaarlijks gemaakt en b) naar gemeenteniveau is dat getal niet af te leiden.
	In deze doelen zitten vrijwel geen meetbare elementen, waardoor het sowieso lastig is om te kunnen duiden of doelen zijn gerealiseerd.	De meest duidelijke is de beoogde productie van 3.000 woningen: we meten zowel op de opleveringen (terugkijken) als de vergunningen (vooruitkijken). Ook is daarin opgenomen dat de slaagkans voor sociale huurwoningen, die nu 4% is, moet stijgen naar 10%. Tot slot is een doelstelling opgenomen voor de verhouding kwetsbare en bijzondere doelgroepen (waaronder statushouders) ten opzichte van de reguliere woningzoekenden.
3.1c	*Waarom zijn er geen meetbare elementen opgenomen in de geformuleerde doelen?*	
3.2a 3.2b	Doelstelling 3 (Huisvesting) luidt: voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden. *Hoe en op basis waarvan zijn de aantallen en percentages bij de afzonderlijke indicatoren tot stand gekomen?*	<u>3.2a</u> Het gaat om de volgende indicatoren: 1. Aantal vergunde nieuwbouwwoningen 2. Aantal opleveringen (nieuwbouw en overige toevoegingen) 3. Maximaal aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen

3.2c	*Alleen bij de 5e indicator (verhouding # actieve woningzoekenden - # toewijzingen) is een nulmeting gedaan (5%), bij de overige indicatoren ontbreekt een nulmeting, wat is daarvan de reden?* *Is het de bedoeling dat er alsnog een nulmeting wordt toegevoegd op deze indicatoren?*	4. Verhouding toewijzingen sociale huurwoningen aan kwetsbare groepen en de vraag naar sociale huurwoningen van kwetsbare groepen 5. Verhouding aantal actieve woningzoekende en aantal toewijzingen (binnen de 70% groep) Ad 1) en Ad 2) Dit zijn cijfers die afkomstig zijn van het CBS. Het meest eenduidig en op korte termijn na afsluiten van een jaar beschikbaar. Ad 3) Deze indicator komt uit een periode dat we stuurden op een percentueel maximum van het totaal aantal toewijzingen. Dat is per ingang van 2024 losgelaten. Sinds dat jaar werken met een jaarlijkse absolute opgave, de zogenaamde jaarcyclus. In 2024 was de opgave het realiseren van 1.182 woonplekken. De opgave wordt jaarlijks afgestemd met de corporaties en zorgpartijen. De raad is daarover geïnformeerd. Voorstel is om de 3e indicator te vervallen en de 4e indicator aan te passen. Ad 4) Hier willen we het percentage laten zien dat van de jaarcyclus gerealiseerd. De jaarlijkse doelstelling is dan 100%. Als er in 2024 bijvoorbeeld 1.000 van de 1.182 is gerealiseerd, dan is het realisatiepercentage 1.000/1.182 = 85%. Ad 5) Deze gegevens komen van Woningnet en geeft de slaagkans weer. Dit is een vrij gebruikelijke statistiek bij dit soort gegevens. Het geeft het aandeel van de actief woningzoekenden in het aanbodmodel weer, dat in het betreffende jaar een woning heeft toegewezen gekregen. <u>3.2b en 3.2c</u> Voor de eerste twee indicatoren (oplevering en vergunningen) is een 0-meting niet relevant en zou vertekenend kunnen werken. Als de productie in bijvoorbeeld 2022 de 0-meting is en dat jaar toevallig weinig opleveringen telde, dan zouden de volgende jaren te positief afsteken. M.a.w. het is een te volatiel gegeven. Er is ook geen doelstelling om het meer of minder te laten worden t.o.v. een bepaald jaar. Bij de derde en vierde indicator geldt eigenlijk hetzelfde. Aanvullend daarbij is dat een 0-meting vooral relevant is als een indicator meer of minder moet gaan worden t.o.v. een eventuele nulmeting. Dat is eigenlijk alleen het geval bij de 5e

		indicator, de slaagkans. Deze moet hoger gaan worden en is juist geen volatiel gegeven. Deze indicator is dus wel geschikt voor een 0-meting.
3.3a	Onder andere op basis van de effectindicatoren kan de raad zich een beeld vormen van de mate waarin de (sub)doelen worden gerealiseerd. Twee indicatoren, te weten het aantal vergunde nieuwbouwwoningen en het aantal opleveringen, zijn van toepassingen op het kunnen behalen van de doelstelling (voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden. *Wordt momenteel voldoende gebouwd / opgeleverd om aan de vraag te kunnen voldoen en daarmee de doelstelling te kunnen halen?*	Zie het antwoord op 3.1b en andere antwoorden. Aanvullend, in de rapportage Wonen in Utrecht is te zien dat in de periode 2018 t/m 2022 het gelukt is om jaarlijks minimaal 3.000 nieuwe woningen toe te voegen. In 2023 daalde dat sterk naar 2.156 opgeleverde nieuwe woningen, zoals ook in de programmabegroting is gerapporteerd. Het jaar 2023 kende wel een opleving in het aantal vergunde woningen (3.932).
3.4a 3.4b	De begrote indicator voor het aantal opleveringen staat constant op 3.000 en betreft zowel nieuwbouw als overige toevoegingen *Wat wordt precies verstaan onder overige toevoegingen?* *Hoe is het aantal van 3.000 opgebouwd en waar is het op gebaseerd?*	3.4a Er kunnen op verschillende manieren woningen worden **toegevoegd** aan de voorraad. Nieuwbouw is daarvan verreweg de grootste component. Maar er kunnen ook woningen worden toegevoegd door het splitsen van een bestaande zelfstandige woning naar 2 zelfstandige woningen. Dan is er een toevoeging van 1 woning. Of er kan sprake zijn van een functieverandering, bijvoorbeeld van een bestaand kantoorgebouw naar woningen. De laatste 3 jaar (2021, 2022, 2023) worden er op deze manier gemiddeld 400 woningen per jaar toegevoegd. Er kunnen natuurlijk ook woningen **onttrokken** worden, sloop is meestal de grootste component, maar dat kan dus ook door het samenvoegen van 2 naar 1 woning(en) zijn. Het totaal van die onttrekkingen schommelde in de periode 2021-2023 rond de 300 a 400 woningen per jaar. 3.4b Zie 2.1.b Bron is de landelijke PRIMOS-prognose uit de periode van vaststelling RSU. Uitgangspunt daarbij was bouwen voor de vraag. Recente cijfers en onderzoeken geven geen aanleiding om dit getal aan te passen. Langjarig blijft de doelstelling gemiddeld 3.000, waarbij in de eerste jaren een iets hoger aantal gewenst is.
	In de toelichting op de indicatoren in de webversie staat dat er op dit moment sprake is van groeiende disbalans tussen aanbod van en vraag naar sociale huurwoningen als gevolg van achterblijvende realisatie van permanente en tijdelijke woningen en toenemende vraag naar woonruimte door doelgroepen. Deze disbalans zal de komende jaren aan de orde zijn. Dit vergt keuzes ten aanzien van de toedeling aan woningzoekenden (regulier of doelgroepen). Als gevolg hiervan	3.5a Hiermee wordt uitvoering gegeven aan een motie. Voor de helderheid: in de aanleiding naar de vraag is aangegeven dat we nog zouden sturen op een maximum aandeel toewijzingen aan kwetsbare doelgroepen. Met ingang van 2024 kennen we een andere systematiek, waar de raad over is geïnformeerd via een kwartaalrapportage realisatie sociale huisvesting. We werken nu met de

3.5a* 3.5b	worden afwijkingen verwacht ten aanzien van de geformuleerde doelstellingen ten aanzien van maximaal aandeel toewijzingen aan kwetsbare doelgroepen. *Waarom wordt en met deze kennis voor gekozen de indicatoren ongewijzigd (hoog) te laten?* *Wat is de voornaamste reden waarom sprake is van achterblijvende realisatie van permanent en tijdelijke woningen?*	zogenaamde jaarcyclus, waarbij we jaarlijks samen met de corporaties en andere partijen de opgave bepalen, die realistisch maar ook ambitieus is. In 2024 was die opgave uit de jaarcyclus 1.182 woningen. We realiseren ons sommige streefcijfers ambitieus zijn, maar we kijken bij deze vraagstukken vooral ook naar de lange termijn. Onverminderd inzet is nodig om hier een langzame maar geleidelijke beweging en omslag in te maken. 3.5b (Zie ook beantwoording vraag 7.3) We rapporteren over de voortgang van de woningbouw via het MPR (voorjaar) en peilstok (onderdeel van de 2e Bestuursrapportage, najaar). Voornaamste redenen voor achterblijvende realisatie zijn hoge rentestand en hoge bouwkosten. De rente is significant hoger dan in 2023, maar stabiliseert wel (Rente | Dashboard | De Nederlandsche Bank). Bouwkosten zijn onverminderd hoog (m.n. looncomponent, zie: StatLine - Nieuwbouwwoningen; inputprijsindex bouwkosten 2000=100, vanaf 1990.
3.6a* 3.6b* 3.6c*	We zien dat de mate van beïnvloedbaarheid over het hele begrotingsprogramma redelijk beperkt is, maar met name op doelstelling 3 met 39% in 2024 en 2025 nog wel een soort goed. Deze beïnvloedbaarheid neemt echter stevig af (in 2026 21% en in 2027 zelfs maar 5%) *Wat is de verklaring voor deze forse afname van de beïnvloedbaarheid richting 2026 en 2027?* *Is de conclusie gerechtvaardigd dat er daarmee weinig flexibiliteit en weinig mogelijkheden tot sturing vanuit de raad in dit programma mogelijk is.* *Waar zit (met name in doelstellingen 1 en 2) nog wel de beïnvloedbaarheid wel in het begrotingsprogramma?*	3.6a, 3.6b, 3.6c De beïnvloedbaarheid van budgetten is grotendeels (maar niet alleen) gebaseerd op het karakter van de budgetten (incidenteel / structureel). De programmabegroting voor doelstelling 3 (Huisvesting) voor 2024, 2025 en 2026 bestaat voor een deel uit incidentele budgetten. Deze incidentele budgetten hebben voornamelijk betrekking op budget voor het Programmateam Sociale Huisvesting (t/m 2025) coalitiemiddelen (t/m 2026). De afname in de mate van beïnvloedbaarheid loopt samen met de afloop van deze incidentele budgetten (waarbij wordt verondersteld dat incidentele budgetten 100% beïnvloedbaar zijn). NB De raad stuurt ook door middel van b.v. vaststellen beleidsnota binnen de bestaande financiële kaders (beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar). Dat er weinig middelen beïnvloedbaar zijn wil dus niet zeggen dat de raad weinig kan sturen. Beïnvloedbaar zoals opgenomen in de programmabegroting betekent dat het budget niet vast zit in wettelijke taken/ juridische verplichtingen of personele kosten (op basis van jaarlijks 10% natuurlijk verloop) waarmee dit budget eventueel kan worden gealloceerd voor andere doelstellingen of programma's.

		Na 2026 resteert in de meerjarenbegroting het structurele deel van het budget voor doelstelling 3. Dit budget dekt in principe structurele lasten (zoals personeelslasten, meerjarige verplichtingen en uitvoering wettelijke taken). Bij de beïnvloedbaarheid van deze structurele (personeels)budgetten worden zaken als natuurlijk verloop betrokken. De kosten zijn op korte termijn beperkt beïnvloedbaar, o.a. omdat dit personeelslasten betreft en meerjarige verplichtingen met partners (bijvoorbeeld uitbesteding van volkshuisvestelijke diensten). Op de midden- en lange termijn zijn deze structurele budgetten deels beïnvloedbaar (mits niet gekoppeld aan de uitvoering van wettelijke taken). In doelstellingen 1 zit de beïnvloedbaarheid met name in: - Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. Het betreft lopende projecten die beïnvloedbaar zijn. - Het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen/versnelling van woningbouw. Hierbij gaat het om bijvoorbeeld kosten voor het opstellen van ontwikkelstrategieën en (omgevings-)visies, loonkosten en (op de initiatiefnemer verhaalbare) plankosten voor anterieure overeenkomsten. - Strategie en ruimte-brede kosten. Dit budget is o.a. bedoeld voor een (stevigere) stedelijke sturing en voor kosten die niet aan één opgave zijn toe te rekenen. Een voorbeeld hiervan zijn de kosten van het Development Network Utrecht.
3.7a 3.7b	Uit de infographic (*opgenomen in bijlage bij deze vragenlijst, zie pagina 18*) blijkt dat Utrecht in 2040 door moet groeien naar 470.000+ inwoner (nu +/- 375.000 inwoners). Dat betekent een stijging van 100.000 inwoners. *Is berekend hoeveel woningen er in ieder van de onderscheiden segmenten bijgebouwd of getransformeerd moeten worden om deze groei van het aantal inwoners te kunnen faciliteren?* *Is dat realistisch gelet op de huidige jaarlijkse toename van het aantal woningen?*	<u>3.7a</u> Nee, dat is niet zo precies berekend, zie de eerdere antwoorden. Uit de onderzoeken blijkt een groot tekort aan betaalbare woningen. Uitgangspunt bij de nieuwbouw is daarom 40% sociaal en 35% middensegment. Wel kan uit de MPR herleid worden hoe de plannen verdeeld zijn naar de segmenten. In de bevolkingsprognose 2023 is verwerkt dat de woningvoorraad van Utrecht tot 1-1-2040 wordt uitgebreid met 54.850 nieuwbouw. Dit komt overeen met het aantal te bouwen woningen uit het onderzoek van ABF namelijk 54.500. <u>3.7b</u> We zien dat sinds 2023 lastig is om de gewenste groei van de woningvoorraad te halen waardoor de groei in inwoners mogelijk is vertraagd. Op de langere

		termijn verwachten we weer een toename in bouwproductie en daarmee een toename van inwoners. Wat de uiteindelijke groei van Utrecht is hangt ook af van de (gemiddelde) huishoudensbezetting.

4. baten en lasten 2024

	De grondexploitaties drukken voor een belangrijk deel op de financiën van dit programma. Door de rapporteurs van de raadstoets is gekozen de GREX-en, die vallen onder doelstelling 1 van dit begrotingshoofdstuk, niet op te nemen in de scope van deze raadstoets. Deze zijn in een eerdere raadstoets (2018) reeds object van de raadstoets geweest. Het saldo van baten en lasten van doelstelling 3 bedraagt € 5,75 mln. en is ongeveer de helft van het saldo van baten en lasten van het totale begrotingsprogramma (€ 11,6 mln.). het overgrote deel van de baten en lasten in dit programma zit in doelstelling 1 (stedelijke omgeving), te weten ruim € 211 mln. aan baten en € 213 mln. aan lasten. De lasten voor 2024 voor doelstelling 3 zijn ruim € 3,7 mln. lager dan de begrote lasten het jaar ervoor. Dit komt hoofdzakelijk door de afloop van coalitiemiddelen Fonds Betaalbare Koop en Pilot voorrang beroepsgroepen. En voor € 0,7 mln. door afloop van incidentele middelen voor realisatieteam sociale huisvesting.	4.1a en 4.1b Er zijn in 2024 geen activiteiten afgeschaald ivm lagere budgetten ten opzichte van 2023. Na het opstellen van de programmabegroting 2024 (in 2023) is het incidentele budget voor Fonds Betaalbare Koop (€ 3,0 miljoen) via een begrotingswijziging overgeheveld van 2023 naar 2024. Bij de Tweede Bestuursrapportage 2024 is besloten om het merendeel van dit budget (€ 2,98 miljoen) te storten in een nieuw ingestelde bestemmingsreserve “Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen”. Door deze financieel-technische overheveling zijn geen activiteiten afgeschaald in 2024. Vanuit deze reserve kunnen de komende jaren middelen worden ingezet om wooncoöperaties te faciliteren en te ondersteunen. Ook een deel van de incidentele middelen voor het programmateam sociale huisvesting is middels begrotingswijzigingen van 2023 naar 2024 overgeheveld. Het budget voor het programmateam sociale huisvesting bedraagt in 2024 (na deze overhevelingen) circa € 2,7 miljoen, en is daarmee hoger dan het budget in 2023. In 2024 zijn er dan ook geen activiteiten binnen het programmateam afgeschaald. Het incidentele budget van het programmateam loopt de komende jaren af naar circa € 1,9 miljoen in 2025 en nihil in 2026. Het aflopen van het budget voor het incidentele programmateam na 2025 betekent vooralsnog dat het gehele programmateam in 2026 niet zal worden verlengd.
4.1a*	*Kan worden toegelicht welke activiteiten hierdoor zijn afgeschaald en/of niet meer kunnen worden gedaan.*	
4.1b*	*Heeft dat impact op bezetting van de organisatie, zo ja welk?*	
4.1c*	*Welk effect heeft dat voor het kunnen behalen van de beoogde effectindicatoren, met name met betrekking die betrekking hebben op kwetsbare groepen?*	
4.1d		4.1c Dat heeft op dit moment nog geen effect.

	Zijn voor dit begrotingsonderdeel (doelstelling 3 / huisvesting) voldoende middelen beschikbaar om over de benodigde capaciteit te kunnen beschikken teneinde het gestelde doel te kunnen realiseren?	Het programmateam realisatie sociale huisvesting werkt aan de 5 treden: 1. Permanente bouw, 2 Regio, 3. Bestaande voorraad, 4. Vastgoed en 5 Tijdelijk wonen. Het wegvallen van het programmateam na 2025 heeft als impact dat op de volgende activiteiten geen (extra) inzet kan worden gedaan: geen extra inzet plegen op woningdelen, particuliere huur, optoppen, aanjagen van woningbouw, onderzoek naar mogelijkheden in eigen vastgoed, inzet op tijdelijk wonen, inzet op doorstroming. <u>4.1d</u> De realisatie van doelstelling 3 Huisvesting en het tempo daarvan is mede afhankelijk van de beschikbare middelen in de programmabegroting. De meerjarenbegroting van de opgave wonen is tot met 2026 voor een deel incidenteel bekostigd. Met de afloop van deze incidentele budgetten (coalitieakkoord en het programmateam sociale huisvesting) in 2025 en 2026 is prioriteren binnen bestaand beleid onvermijdelijk. Het gevolg is dat bestaande activiteiten in mindere mate, of niet meer, zullen worden uitgevoerd. Dit heeft naar verwachting ook impact op de mate waarin we onze doelstelling kunnen realiseren, en het tempo waarin we dat kunnen doen. In de beleidsnota wonen is inzichtelijk gemaakt van het wegvallen van de incidentele middelen van zowel wonen als programmateam realisatie sociale huisvesting als coalitiemiddelen voor consequenties heeft.
4.2*	De baten en lasten worden in de begroting weergegeven als totaalpost en geven daarmee weinig inzicht in wat er daadwerkelijk met de middelen wordt gedaan. *Kan een niveau dieper gespecificeerd worden op welke wijze de middelen zijn opgebouwd?*	Het actuele lastenbudget voor 2024 voor doelstelling 3 (Huisvesting) bedraagt circa € 23,3 miljoen. Dit budget omvat de volgende onderdelen: - Lastenbudget opgave Wonen en programmateam sociale huisvesting (circa € 7,5 miljoen); - Lastenbudgetten voor specifieke uitkeringen (SPUKs) (circa € 12,5 miljoen). Deze specifieke uitkeringen betreffen voornamelijk uitkeringen voor de realisatie van tijdelijke woningbouw bij specifieke projecten.

		- Storting reserves (Stimuleren Wooncoöperaties € 3,0 miljoen en Algemene reserve € 0,3 miljoen). **Specificatie lastenbudget opgave en programmateam 2024** Het lastenbudget voor de beleidsopgave Woningmarkt in balans (Wonen) bedraagt circa € 7,5 miljoen. Dit is te verdelen in een budget voor de 'reguliere' opgave Wonen (€ 4,8 miljoen) en het programmateam sociale huisvesting (€ 2,7 miljoen). Vanuit het budget van de opgave Wonen worden reguliere beleidsactiviteiten bekostigd, zijn de kosten voor personeel (circa € 3,4 miljoen in 2024) en materieel (circa € 1,4 miljoen in 2024). Het materiële budget heeft voornamelijk betrekking op de uitvoering van volkshuisvestelijke diensten (€ 0,9 miljoen) en onderzoek (€ 0,2 miljoen). De uitvoering van volkshuisvestelijke diensten betreft het Vierde Huis waaraan diensten zijn uitbesteed gericht op de uitvoering van regels met betrekking tot volkshuisvesting. **Programmateam Realisatie Sociale Huisvesting** Het budget voor het Programmateam Sociale Huisvesting bestaat voornamelijk uit personeelsbudget.
4.3*	In de begroting 2024 zijn de lasten voor doelstelling 3 (huisvesting) € 5,9 mln. en de baten € 178k. In de actuele begroting betroffen de lasten € 25,5 mln. en de baten € 14,8 mln. *Wat verklaart deze majeure bijstellingen gedurende het begrotingsjaar?*	Het actuele lastenbudget voor 2024 voor doelstelling 3 Huisvesting bedraagt circa € 23,3 miljoen. De majeure toename in het lastenbudget (€ 17,4 miljoen) in de actuele begroting (€ 23,3 miljoen) ten opzichte van de nominale begroting (€ 5,9 miljoen) is het resultaat van de volgende wijzigingen: - Overheveling van budgetten van 2023 naar 2024 voor specifieke uitkeringen (€ 12,5 miljoen). Deze specifieke uitkeringen betreffen voornamelijk uitkeringen voor de realisatie van tijdelijke woningbouw ten behoeve van specifieke projecten. - Het overhevelen van het budget Fonds Betaalbare Koop van 2023 naar 2024 in de derde begrotingswijziging 2023 (€ 3,0 miljoen). - Via de 3e begrotingswijziging 2023 is een incidenteel lastenbudget van € 1,0 miljoen overgeheveld naar 2024 (budget programmateam sociale huisvesting).

		- Middels verschillende B&D voorstellen is in 2024 ca. € 1,0 miljoen aan lastenbudget overgeheveld naar 2024. Het verschil in baten voor 2024 in de actuele begroting ten opzichte van de nominale begroting heeft voornamelijk betrekking op de overheveling van budget voor specifieke uitkeringen (€ 12,5 miljoen) voor met name de realisatie van tijdelijke woningen.
	Een dergelijk patroon zien we ook bij de grondexploitaties (doelstelling 1). Ondanks dat deze niet in de scope van de raadstoets zit, maar wel onderdeel uitmaken van het programma ontwikkelen en wonen voor iedereen, willen we hierover toch graag enkele (schriftelijke) vragen stellen (4.4, 4.5 en 4.6)	
4.4a	In de begroting 2024 zien we € 231 mln. baten (waarvan € 189,1 mln. Grondexploitatie) en € 243 mln. lasten (waarvan € 143 mln. kosten grondexploitatie en € 41,6 mln. verrekening onderhanden werk) Voor individuele plannen wordt een meerjarige grondexploitatie opgesteld en jaarlijks via het MPR geactualiseerd *Is er intern een overzicht en aansluiting aanwezig hoe de jaarschijf 2024 vanuit alle grondexploitaties optelt tot het bedrag van € 189 mln. baten en € 143 mln. kosten van de grondexploitaties en is dit voor de gemeenteraad ook te volgen?*	De cijfers uit de Programmabegroting 2024 zijn gebaseerd op de gegevens en actualisaties van de grondexploitaties uit het MPR 2023. In de Geheime bijlage van het MPR 2023 zijn de individuele grondexploitaties opgenomen. In deze Geheime bijlages staan de totale lasten en opbrengsten van de gehele looptijd per project weergegeven. De input/onderbouwing hiervan is terug te vinden in de grondexploitatiemodellen waarmee onze planeconomen rekenen.
4.4a 4.4b	In de begroting 2024 zien we € 231 mln. baten en € 243 mln. lasten. Als we de begroting 2025 bekijken zien we in de jaarschijf 2024 een bijgestelde begroting van € 134 mln. baten en € 188 mln. lasten. Gedurende het jaar 2024 zijn dus de baten met circa 97 mln. (40%) en de lasten met circa 65 mln. (23%) bijgesteld. Het saldo van baten en lasten 2024 wordt daarmee aanzienlijk negatiever. Een aantal vragen hierover: *Wat zijn de belangrijkste oorzaken van deze grote mutaties (tegenvallers in de Grex, planningsoptimisme, gebrek aan capaciteit, andere externe factoren etc.)* *Hoe is de raad gedurende 2024 meegenomen in deze bijstellingen op de grondexploitatie. In het uitgebreide MPR 2024 zien wij veel ontwikkelingen en toelichting, maar het is voor ons als onderzoekers lastig om de aansluiting te vinden met de impact op de totale begrote jaarschijf 2024*	<u>4.4a</u> De bijgestelde begroting wordt veroorzaakt door naar latere jaren verschoven lasten en baten. Dit gaat bijvoorbeeld om verschoven lasten met betrekking tot bouw- en woonrijpmaken, verwervingen en bijbehorende plan- en proceskosten. De verschoven baten hebben onder andere betrekking op naar latere jaren verschoven uitgiftes en bijdrages. <u>4.4b</u> Tussen de programmabegroting 2024 en de programmabegroting 2025 zitten twee rapportages waarin we de standen op de jaarschijf toelichten en ter besluitvorming aan de raad voorleggen. Dit zijn de peilstok stedelijke ontwikkeling 2023 als onderdeel van de tweede bestuursrapportage en het MPR 2024 (o.b.v. de jaarstukken 2023). In deze rapportages worden de verschuivingen van de lasten en baten toegelicht.

		Daarnaast gaan we bij de peilstok stedelijke ontwikkeling 2024 specifiek in op de ontwikkelingen op de begrote jaarschijf 2024. Hier kijken we terug naar het afgelopen half jaar en maken we een inschatting voor het komende half jaar.
4.5	De grondexploitatie is financieel sterk gerelateerd aan de reserve grondexploitatie en de voorzieningen voor verwachte verliezen. *Is er in het meerjarenperspectief inzicht dat het totaal van de toekomstige resultaten grondexploitaties, het verloop van de reserve grondexploitatie en het verloop van de voorzieningen voor verwachte verliezen sprake is van een sluitend beeld? Met andere woorden: gaan de huidige grondexploitaties nog invloed hebben op het toekomstig begrotingsbeeld (positief of negatief) van Utrecht of is het totaalbeeld via de reserve grondexploitaties en de bestaande verliesvoorzieningen meerjarig minimaal neutraal?*	Bij de actualisaties van de grondexploitaties, ten tijde van de jaarrekening, worden de laatste inzichten en effecten op de (meerjarige) grondexploitaties verwerkt. De effecten op het verloop van de voorzieningen negatieve grondexploitaties en reserve grondexploitaties worden tegelijkertijd op basis van die input geactualiseerd. Deze ontwikkelingen op de reserve en voorzieningen lichten we toe in het MPR. Zie hiervoor hoofdstuk 5.2.5 van het MPR 2024. Deze verwerking wordt daarbij ieder jaar getoetst door de accountant op juistheid en getrouwheid.
4.6a 4.6b 4.6c	In de begrotingen wordt de beïnvloedbaarheid van lasten in percentages weergegeven. Gesteld wordt dat lasten in dit begrotingsonderdeel lastig beïnvloedbaar zijn, hetgeen ook wordt toegelicht. Deze percentages wisselen relatief sterk tussen de diverse begrotingen als binnen de afzonderlijke begroting. Bijvoorbeeld in de begroting 2025 is de beïnvloedbaarheid van de lasten (doel 3) in 2025 58%, in 2026 25% en in 2027 5% en in 2028 slechts 1%. de beïnvloedbaarheid in de begroting 2024 vertoont eenzelfde soort beeld, al zijn de percentages ook afwijkend (in 2024 en 2025 39%, in 2026 21% en in 2027 5%. *Wat verklaart deze schommelingen in mate van beïnvloedbaarheid tussen de begrotingsjaren?* *Heeft dit enkel met incidentele middelen te maken?* *Wat verklaart dat de percentages voor de diverse jaren zoals gepresenteerd in de begrotingen 2024 en 2025 zo van elkaar afwijken?*	<u>4.6a en 4.6b</u> Zie ook vraag 3.6. De mutaties van de beïnvloedbaarheid van de budgetten komt inderdaad grotendeels door wegvallende incidentele budgetten. <u>4.6b</u> De afname in de mate van beïnvloedbaarheid loopt samen met de afloop van deze incidentele budgetten (waarbij wordt verondersteld dat incidentele budgetten 100% beïnvloedbaar zijn). <u>4.6c</u> De verschillende percentages in de begrotingen 2024 en 2025 hebben te maken met de verschuiving van één jaar in de tijd – in de begroting 2024 rekent men bijvoorbeeld voor het beïnvloedbare deel van het personeelsbudget over 2028 nog vier jaar aan natuurlijk verloop. In de begroting 2025 is dit nog maar drie jaar. Zo wordt hetzelfde jaar steeds minder beïnvloedbaar naarmate de tijd vordert. Ook is er een aantal handmatige correcties doorgevoerd omdat een aantal budgetten onterecht als beïnvloedbaar stonden opgenomen in de begroting 2024 (wel verplicht).
	Opgemerkt wordt dat personeelscapaciteit noodzakelijk is om versneld tijdelijke woonruimte te kunnen realiseren, beleid voor mogelijke regelgeving te kunnen	De mate en tempo waarin we voldoende passende en betaalbare huisvesting kunnen realiseren en kunnen zorgen voor een evenwichtige verdeling van alle

4.7a*	ontwikkelen en om de huidige tekorten in de woningmarkt voor kwetsbare groepen aan te kunnen pakken. Tegelijk lezen we een afloop van incidentele middelen voor realisatieteam (capaciteit). *Kan in algemene zin toegelicht worden of de huidige beschikbare capaciteit toereikend is voor de opgave die de stad heeft om de doelstelling te kunnen behalen?*	woningen, is mede afhankelijk van de beschikbare middelen in de programmabegroting. Met de afloop van de incidentele budgetten (coalitieakkoord en het programmateam sociale huisvesting) in 2025 en 2026 is prioriteren binnen bestaand beleid onvermijdelijk indien geen aanvullende dekking wordt gevonden. Met als gevolg dat bestaande activiteiten in mindere mate, of niet meer, zullen kunnen worden uitgevoerd. Dit heeft naar verwachting ook impact op de mate waarin we onze doelstelling kunnen realiseren en het tempo waarin we dat kunnen doen.
4.8*	In algemene zin kan uit de begroting lastig een verband worden gelegd tussen wat wordt gedaan en wat het kost. In de begroting is een aanzienlijke lijst aan beleidsdocumenten, actieplannen en verordeningen opgenomen, als ook een fors aantal activiteiten die nieuw zijn in de begroting of onverminderd ten opzichte van eerdere begrotingen worden uitgevoerd. Er wordt in de begroting geen achterliggende informatie gegeven wat het uitvoeren van al deze activiteiten betekent aan inspanning (capaciteit / middelen). Evenmin wordt een link gelegd tussen de genoemde beleidsstukken en welke kosten met de uitvoering hiervan gemoeid zijn *Kan op hoofdlijnen worden geschetst op welke wijze de voor deze doelstelling beschikbaar gestelde middelen worden verdeeld over de diverse uitvoeringsplannen en activiteiten?*	De realisatie van de lasten voor doelstelling 3 bedraagt naar verwachting circa € 13,4 miljoen in 2024. Deze lasten zijn als volgt onder te verdelen: - Circa € 5,8 miljoen besteed door de beleidsopgave Wonen; - Circa € 4,3 miljoen door het Programmateam sociale huisvesting (voornamelijk personeelskosten en subsidies voor realisatie tijdelijke woningen); - Circa € 3,3 miljoen aan (begrote) reserve stortingen. De lasten van de beleidsopgave wonen zijn in 2024 grofweg besteed aan de volgende activiteiten: • Circa € 3,5 miljoen aan personele lasten. Deze lasten omvatten voornamelijk algemene personeelslasten voor woningmarkt in balans (€ 2,5 miljoen). Specifiek is verder onder andere besteed aan de volgende activiteiten: bijzondere woonvormen (€ 0,33 miljoen), Thuis voor iedereen (€ 0,30 miljoen), pilot voorrang beroepsgroepen (€ 0,10 miljoen) en studentenhuisvesting (€ 0,12 miljoen). • Circa € 1,3 miljoen aan uitbesteding volkshuisvestelijke diensten. • Circa € 1,0 miljoen aan materiële lasten, deze omvatten onder andere: Wet goed verhuurderschap (€0,16 miljoen), kosten voor onderzoek en monitoring (€0,22 miljoen) en de inzet op verhuisadviseur/ouderen (€0,18 miljoen).

5. Investeringen en kapitaallasten

5.1	Uit de begroting blijkt dat er investeringen (64k) wordt gedaan in routine-investeringen. *Om welke investering gaat het hier?*	In de programmabegroting is de routine investering afkomstig van VTH en is geen onderdeel van wonen (ruimte).

6. Mutatie reserves

	In dit programmaonderdeel worden alleen bij doelstelling 1 (stedelijke omgeving) toevoegingen en onttrekkingen gedaan aan de reserves. Bij doelstelling 3 zijn geen toevoegingen en/of onttrekkingen aan de reserves. *geen vragen*	n.v.t.

7. Risico's

7.1a* 7.1b*	Opgesomde Risico's hebben vooral betrekking op de stedelijke ontwikkeling en gaan over problematieken inzake marktontwikkelingen, stikstof, netcongestie. *Zijn er risico's die betrekking hebben op doelstelling 3, huisvesting?* *Zo ja, welke risico's zijn dit?*	<u>7.1a en 7.1b</u> In de Programmabegroting staan de overall risico's vermeld. Wij onderscheiden de volgende risico's die specifiek betrekking hebben op doelstelling 3 Huisvesting: • Als gemeente zijn wij afhankelijk van andere partijen (zoals woningbouwcorporaties, ontwikkelaars en zorgpartijen) voor het realiseren van betaalbare en passende woningen. Het risico bestaat dat deze andere partijen andere prioriteiten leggen en te weinig inzetten om de gemeentelijke opgave te realiseren, met als mogelijk gevolg dat wij onze doelstellingen op passend en betaalbaar wonen niet realiseren. • Onderzoeken laten zien dat het duurzame prestatiemodel van woningbouwcorporaties onder druk staat. Hierdoor bestaat het risico dat, op termijn, corporaties onvoldoende middelen hebben om de volledige opgave van de stad te financieren met als mogelijk gevolg dat wij onze doelstellingen op betaalbaar wonen niet halen.

		• Doorstroming is een middel om meer passende woningen beschikbaar te krijgen en in te spelen op toekomstige zorgvraag bij ouderen. Inwoners zijn gehecht aan hun (t)huis en buurt en zijn daarom niet vanzelfsprekend bereid tot een verhuizing. Het risico is dat doorstroming onvoldoende op gang komt.
7.2a 7.2b	In de begroting 2025 staan diverse ontwikkelingen die niet constructief bijdragen aan het realiseren van doelen om voor iedereen een passende woning te vinden. Zo wordt gesteld dat woningzoekenden te maken hebben met lange wachttijden voor een sociale huurwoning, met name geldt dit ook voor kwetsbare groepen, bijvoorbeeld jongeren die nu in een jeugdzorginstelling verblijven. Ook is het tempo waarin woningen worden ontwikkeld lager dan gewenst. Gesteld wordt dat de stap wordt gemaakt van woningmarkt naar volkshuisvesting. Wat wordt precies bedoeld met “de stap maken van woningmarkt naar volkshuisvesting?” Welke risico’s gaan met het maken van deze stap gepaard die mogelijk verhinderen dat deze stap gemaakt kan worden?	<u>7.2a</u> Zie antwoord op vraag 2.3 <u>7.2b</u> Zoals bij 2.3 en 7.1 gesteld zijn we afhankelijk van andere partijen om onze doelen te realiseren. Deze partijen zijn veelal zelfstandige organisaties. Het grootste risico is dat partijen andere prioriteiten leggen en te weinig inzetten om de gemeentelijke opgave te realiseren, met als mogelijk gevolg dat wij onze doelstellingen op passend en betaalbaar wonen niet realiseren. Ook onze partners zijn gebonden aan beperkingen, zoals personele capaciteit, het investeringsvermogen van woningcorporaties of marktomstandigheden Sinds het vaststellen van de woonvisie in 2019, en de daaropvolgende actieplannen, is veel nieuw beleid uitgewerkt en tot uitvoering gebracht. Met dit beleid is gestuurd op betaalbaarheid van nieuwbouwwoningen, beschermen van het bestaande woningaanbod en bijdragen aan een (t)huis voor iedereen. Ook is ingespeeld op landelijke wetswijzigingen die uitbreiding van gemeentelijk beleid mogelijk maken. Hieraan is uitvoering gegeven door onder andere de invoering van de leegstandverordening en de opkoopbescherming. Het bestrijden van de wooncrisis en het pakken van meer regie op de volkshuisvesting vraagt om meer ambtelijke capaciteit en uitvoeringsbudget. In algemene zin kan voor het Programma “ontwikkelen en wonen voor iedereen, doelstelling huisvesting” inclusief de daarmee samenhangende budgetten voor vergunningen, toezicht en handhaving, geconstateerd worden dat beschikbare middelen voor een groot deel incidenteel bekostigd zijn. Daarmee is geen structurele dekking beschikbaar voor het uitvoeren van alle bestaande activiteiten na 2026. Indien het niet lukt om aanvullende dekking te vinden is het gevolg dat activiteiten niet meer, of in mindere mate worden uitgevoerd en kan deze stap in mindere mate gezet worden.
	Een van de risico’s die in zowel de begroting van 2024 als van 2025 wordt genoemd is:	<u>7.3a</u>

7.3a* 7.3b	Door de complexe marktomstandigheden, gebrek aan sociale huurwoningen en stagnatie van de doorstroming dreigen in toenemende mate Utrechters (reguliere en kwetsbare doelgroepen die afhankelijk zijn van sociale huurwoningen) tussen wal en schip te vallen. *Is hoeverre is hier (nog) sprake van een risico? Met andere woorden, in hoeverre heeft dit risico zich reeds gematerialiseerd?* *Zijn de beheersmaatregelen die bij dit risico staan opgesomd toereikend, of zou meer gedaan kunnen of moeten worden om dit risico verder terug te brengen?*	7.3b De beheersmaatregelen (voortgang productie, inzet flexwonen, monitoring, lobby (o.a. Woondeal), versterkte samenwerking met corporaties) zijn dempend, maar zullen het huidige tekort op korte termijn niet oplossen. De realiteit is dat de huidige tekorten vragen om een langjarige aanpak. Totdat het tekort enigszins is verlicht zal het college en de raad in tijden van schaarste keuzes moeten blijven maken over evenwichtige woonruimteverdeling. In de Beleidsnota Wonen zal het college aanvullende maatregelen voorstellen op de huidige inzet.

8. Verbonden partijen

	In dit begrotingsprogramma zijn twee verbonden partijen. • Vleuten-De Meern zelfstandig BV (uitvoeren van grondexploitaties) • Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV Beide hebben geen directe betrekking op het onderdeel wonen, derhalve geen vragen	N.v.t

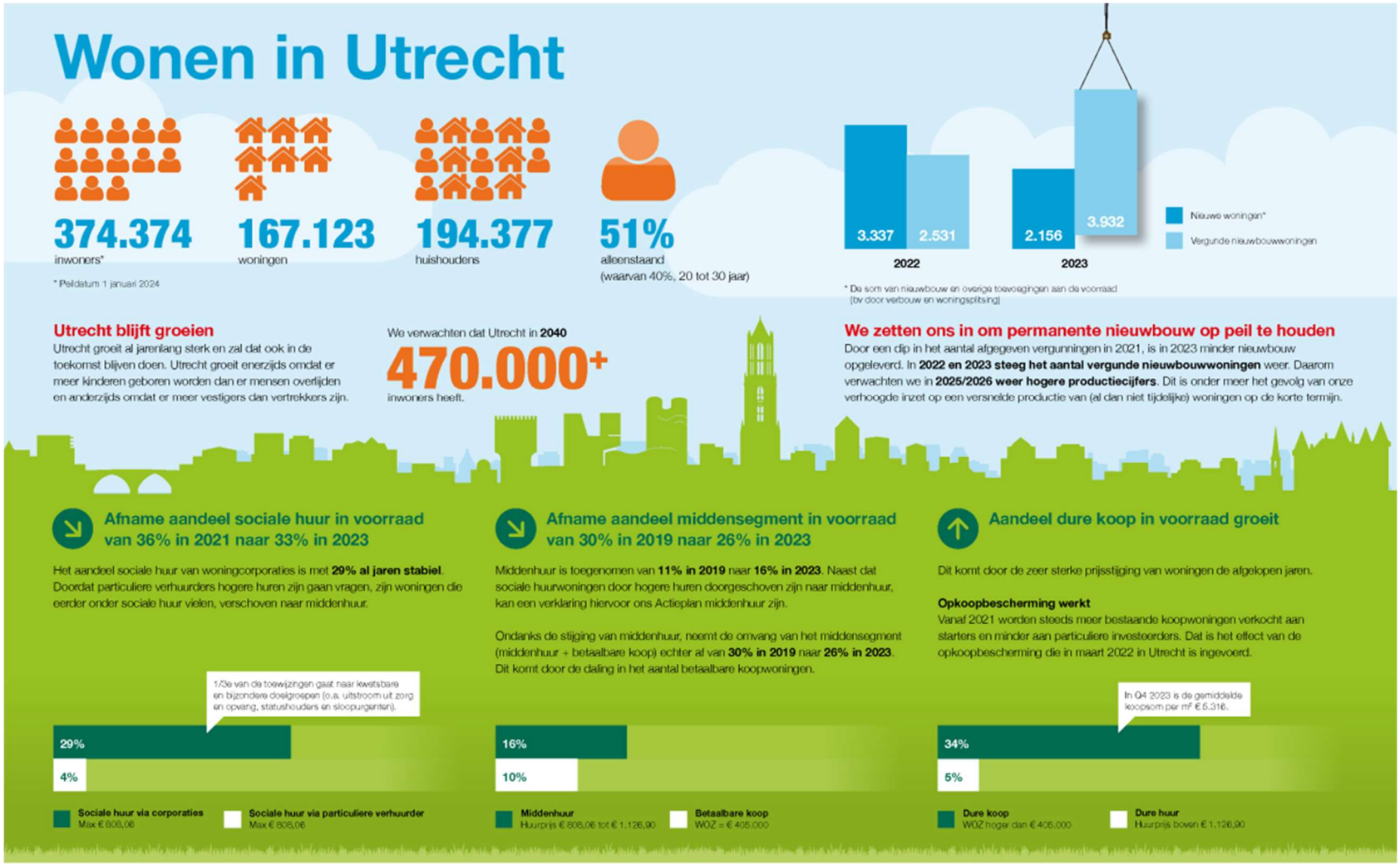
Algemene opmerking:
In de begroting 2025 staat op pag. 38 een tekstblok dubbel. De onderste bullet boven doelstelling 2 staat ook reeds opgenomen in het tekstblok daarvoor.

Financiën programma

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	137.101	115.906	231.617
Lasten	150.595	133.271	243.232
Saldo Baten en Lasten	**-13.494**	**-17.364**	**-11.615**
Onttrekking reserves	58.734	26.552	17.441
Toevoeging reserves	25.712	15.583	14.423
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**33.022**	**10.968**	**3.018**
Totaal	**19.529**	**-6.396**	**-8.597**

Financiën programma

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	118.945	134.178	219.108
Lasten	107.859	188.139	228.807
Saldo Baten en Lasten	**11.086**	**-53.961**	**-9.699**
Onttrekking reserves	32.363	58.800	18.264
Toevoeging reserves	26.900	16.300	13.161
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5.463**	**42.500**	**5.103**
Totaal	**16.549**	**-11.461**	**-4.596**

Wonen in Utrecht
374.374
inwoners*
* Peildatum 1 januari 2024
167.123
woningen
194.377
huishoudens
51%
alleenstaand
(waarvan 40%, 20 tot 30 jaar)
3.337
2.531
2.156
3.932
2022
2023
Nieuwe woningen*
Vergunde nieuwbouwwoningen
* De som van nieuwbouw en overige toevoegingen aan de voorraad (bv door verbouw en woningsplitsing)
Utrecht blijft groeien
Utrecht groeit al jarenlang sterk en zal dat ook in de toekomst blijven doen. Utrecht groeit enerzijds omdat er meer kinderen geboren worden dan er mensen overlijden en anderzijds omdat er meer vestigers dan vertrekkers zijn.
We verwachten dat Utrecht in 2040
470.000+
inwoners heeft.
We zetten ons in om permanente nieuwbouw op peil te houden
Door een dip in het aantal afgegeven vergunningen in 2021, is in 2023 minder nieuwbouw opgeleverd. In 2022 en 2023 steeg het aantal vergunde nieuwbouwwoningen weer. Daarom verwachten we in 2025/2026 weer hogere productiecijfers. Dit is onder meer het gevolg van onze verhoogde inzet op een versnelde productie van (al dan niet tijdelijke) woningen op de korte termijn.
Afname aandeel sociale huur in voorraad van 36% in 2021 naar 33% in 2023
Het aandeel sociale huur van woningcorporaties is met 29% al jaren stabiel. Doordat particuliere verhuurders hogere huren zijn gaan vragen, zijn woningen die eerder onder sociale huur vielen, verschoven naar middenhuur.
1/3e van de toewijzingen gaat naar kwetsbare en bijzondere doelgroepen (o.a. uitstroom uit zorg en opvang, statushouders en sloopurgenten).
29%
4%
Sociale huur via corporaties
Max € 808,08
Sociale huur via particuliere verhuurder
Max € 808,08
Afname aandeel middensegment in voorraad van 30% in 2019 naar 26% in 2023
Middenhuur is toegenomen van 11% in 2019 naar 16% in 2023. Naast dat sociale huurwoningen door hogere huren doorgeschoven zijn naar middenhuur, kan een verklaring hiervoor ons Actieplan middenhuur zijn.
Ondanks de stijging van middenhuur, neemt de omvang van het middensegment (middenhuur + betaalbare koop) echter af van 30% in 2019 naar 26% in 2023. Dit komt door de daling in het aantal betaalbare koopwoningen.
16%
10%
Middenhuur
Huurprijs € 808,08 tot € 1.126,90
Betaalbare koop
WOZ = € 405.000
Aandeel dure koop in voorraad groeit
Dit komt door de zeer sterke prijsstijging van woningen de afgelopen jaren.
Opkoopbescherming werkt
Vanaf 2021 worden steeds meer bestaande koopwoningen verkocht aan starters en minder aan particuliere investeerders. Dat is het effect van de opkoopbescherming die in maart 2022 in Utrecht is ingevoerd.
In Q4 2023 is de gemiddelde koopsom per m² € 6.316.
34%
5%
Dure koop
WOZ hoger dan € 405.000
Dure huur
Huurprijs boven € 1.126,90
Gemeente Utrecht
Meer weten? Kijk op utrecht-monitor.nl

TAAKVELDEN programma ontwikkelen en wonen

8.1 Ruimte en leefomgeving

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van de ruimtelijke ordening en ontwikkeling en functietoedeling van de leefomgeving:

- voorbereiden van vaststellen structuurplannen en - visies;
- voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen;
- voorbereiden en vaststellen van de gemeentelijke omgevingsvisie;
- voorbereiden en vaststellen van gebiedsgerichte programma's;
- voorbereiden en vaststellen van het omgevingsplan;
- baten en lasten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
- (leges) omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit;
- faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid);
  De gemeente zelf voert geen actief grondbeleid, zij laat dit over aan private ontwikkelaars. Kosten die de gemeente maakt in het kader van dit faciliterend grondbeleid, (moeten) worden verhaald op de private ontwikkelaars. Het betreft hier kosten volgens de kostensoortenlijst zoals: een gebiedsgerichte wijziging van het bestemmingsplan/omgevingsplan, voorzieningen in de openbare ruimte, het aanleggen van nutsvoorzieningen, schadevergoedingen ingevolge de Wro/Omgevingswet etc..
  Wanneer dergelijke kosten worden gemaakt in het kader van faciliterend grondbeleid, worden deze kosten geboekt op taakveld 8.1 en via een tegenboeking naar de balans gemuteerd. Zie voor meer informatie over faciliterend grondbeleid deel C van de notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving 2019 van de Commissie BBV[5].
- Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).

8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie:

- (kostentoerekening) bouwgronden in exploitatie: voorbereidingskosten, grondverwerving, bouw- en woonrijp maken (kostensoortenlijst);
- (toerekening) bovenwijkse voorzieningen aan bouwgrondcomplexen;
- financiering (rentetoerekening) en administratie bouwgrondexploitaties;
- verkoop van bouwrijpe gronden, erfpacht, winst- en verliesneming;
- in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven.

Zie voor meer informatie over actief grondbeleid deel B van de notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving 2019 van de Commissie BBV[2].

8.3 - Wonen en bouwen

Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening:

- (leges) omgevingsvergunning voor:
  wettelijk voorgeschreven:
  - bouw;
  - rijksmonumenten;

  binnenplans (eventuele activiteiten in het gemeentelijk vergunningstelsel, zoals):
  - aanleg;
  - bouw (bijv. welstand);
  - gebruik brandveiligheid gebouwen;
  - kap;
  - ligplaatsen;
  - monumenten (gemeentelijke/provinciale monumenten);
  - opslag gebruik openbare weg;
  - reclame;
  - sloop;
  - staanplaatsen;
  - uitweg;
- leges vergunningen huisvestingswet;
- bouwtoezicht;
- basisregistratie adressen en gebouwen (BAG);
- woningbouw en woningverbetering, renovatie;
- woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning;
- stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen;
- subsidie voor woningeigenaren om de eigen woning te verduurzamen;
- uitkoopregeling hoogspanningsverbindingen.

Wij gaan graag met jullie in gesprek over de volgende passages uit de concept jaarstukken:

1. Inleiding

Wat hebben we bereikt in 2024?

In het afgelopen jaar hebben we een behoorlijk aantal stappen gezet in de overgang van woningmarkt naar volkshuisvesting door als gemeente meer regie te voeren om Utrecht betaalbaarder en leefbaarder te maken. Desondanks blijft de woningnood hoog. De realiteit is dat de schaarste aan woonruimte – ondanks alle inspanningen – alleen maar groter wordt. Het is het afgelopen jaar niet gelukt om de schaarste substantieel terug te dringen. We moeten scherpere keuzes maken om de woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief te laten groeien en zo goed mogelijk te benutten en te behouden. We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan het voorbereiden van die keuzes.

Vragen: Graag in het algemeen wat meer uitleg bij deze tekst:

- Wat zijn de gemaakte stappen in de overgang van woningmarkt naar volkshuisvesting?
- Welke inspanningen worden bedoeld?
- Wat wordt verstaan onder ‘substantieel’?
- Hoe maken we scherpere keuzes?
- Welke consequenties heeft het maken van scherpere keuzes voor de diverse woon-segmenten?
- Hoe kan de schaarste worden teruggebracht?
- Wat zijn de belangrijkste lessen uit 2024?
- Wat zijn de voornaamste verklaringen dat het niet gelukt is, ondanks alle inspanningen, om de schaarste substantieel terug te dringen

2. Effectindicatoren

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen	n.v.t.	3.000	3.932	3.000	**2.472**		3.000
Aantal opleveringen (nieuwbouw en overige toevoegingen)	n.v.t.	3.000	2.156	3.000	**2.048**		3.000
Maximaal aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen	n.v.t.	40%	33%	n.v.t	**29%**		n.v.t
Verhouding toewijzingen sociale huurwoningen aan kwetsbare groepen en de vraag naar sociale huurwoningen van kwetsbare groepen	n.v.t.	100%	n.v.t	100%	**74%**		100%
Verhouding aantal actieve woningzoekende en aantal toewijzingen (binnen de 70% groep)	5%	10%	4%	10%	**3%**		10%

Vragen:

- Alles staat op rood, wat betekent dit nu?
- Hoe valt de daling t.o.v. 2023 uit te leggen?
- Zijn dit de juiste indicatoren?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de stoplichten een andere kleur krijgen en wat is daarvoor nodig?
- Hoeveel additionele woningen zijn nodig om de doelstelling te kunnen realiseren?
- Waarom staat de derde indicator (max. aandeel aanwijzing kwetsbare groep) bij doelstelling 2024 en 2025 op niet van toepassing?

3. Activiteiten:

- Een programmateam is opgezet, die conform het Uitvoeringsprogramma realisatie socialehuisvesting, werkt aan de realisatie van zoveel mogelijk permanente of tijdelijke sociale woonplekken. Ook is uitvoering gegeven aan het bevorderen van doorstroming met de voorrangsregel "Van Groot naar Beter hoger in rangorde", buurtvoorrang en de verhuispremie.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024:

- In de Raadsbrief Verankering woonzorgopgave is aangegeven dat de wettelijke noodzaak voor een woonzorgvisie als zelfstandig document is komen te vervallen. In plaats daarvan wordt de woonzorgopgave onderdeel van de Beleidsnota wonen, de Sociale Visie Utrecht 2040 en de herijking van het Koersdocument leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen. Er is daarom in 2024 geen woonzorgvisie vastgesteld.

- Via de Raadsbrief Wet betaalbare huur en Actieplan middenhuur bent u geïnformeerd over het voornemen om het Actieplan Middenhuur niet aan te passen n.a.v. de wet Betaalbare huur, maar om nieuw middenhuurbeleid onderdeel te laten zijn van de aanstaande Beleidsnota wonen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Er is via verschillende instrumenten (zelfbewoningsplicht, anti-speculatiebeding, opkoopbescherming, nieuwe betaalbaarheidsgrens en de in 2024 ingevoerde vergunningsplicht) invulling gegeven aan de uitvoering van het Actieplan Betaalbare koopwoningen. Vanwege de beperkte impact van het direct financieel ondersteunen van betaalbare koop, hebben wij de inzet van het fonds betaalbare koop verbreed met de inzet op wooncoöperaties (zie Raadsbrief Betaalbaar wonen en inzet fonds betaalbare koop).

Vragen:

- Het lijkt alsof veel activiteiten conform begroting zijn uitgevoerd, terwijl de indicatoren rood zijn. Uit de toelichting lezen we niet of de inzet op en uitvoering van activiteiten succesvol is geweest. Hoe verhouden de activiteiten en de indicatoren met elkaar?
- Zijn, gelet op de score van de indicatoren, onvoldoende activiteiten of niet de juiste activiteiten uitgevoerd?
- T.a.v. het bevorderen van doorstroming: heeft het uitvoeren van bevorderen doorstroming aan het gewenste effect gehad, zo ja welk?

- T.a.v. uitvoering Actieplan Betaalbare koopwoningen wordt met de raadsbrief alleen ingegaan op verbreding met inzet op woon coöperaties. Kan worden aangegeven wat het effect is geweest van ieder van de overige genoemde ingezette instrumenten?

4. Financien

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-9.431**	
Door vertraging van tijdelijk-wonen projecten (Tussen de Rails en Wetering Zuid) zijn de gerealiseerde baten uit de Specifieke Uitkering voor de realisatie van tijdelijke woningen lager dan begroot.	-8.876	I
Lagere baten voor de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen omdat deze baten binnen doelstelling 3 zijn begroot, maar zijn gerealiseerd in het project.	-1.000	I
Per saldo zijn de overige baten hoger dan begroot, met name door meer ontvangen subsidies (0,3 miljoen euro).	445	I

Vragen:

- Hoe wordt verklaard dat zowel gerealiseerde baten als lasten substantieel hoger zijn dan begroot (+/- 3 mln (baten), +/- 4 mln (lasten)?
- Wat doen de vertraging (tabel hierboven) met de effect-indicatoren?
- Wat zijn de regels voor deze SPUK gelden?
- Schuiven deze gelden door naar 2025?

5. Overige vragen

- De woonvisie dateert uit 2019, sindsdien is er veel gewijzigd.
  - Welke aspecten van de woonvisie hebben effect gehad en welke niet?
  - Wat is meegenomen richting de nieuwe beleidsnota Wonen.
- Kunnen jullie laten zien hoe de samenhang is tussen het programmaonderdeel Wonen en andere programma's die op wonen van invloed zijn?
- Passen de huidige beleidskaders bij deze doelstelling: *voldoende passende en betaalbare huisvesting.*

Risico's

- Bij enkele beschreven risico's kan de vraag worden gesteld in hoeverre deze gezien de huidige situatie geen risico meer zijn maar waarheid zijn geworden.
  - Klopt dit beeld?
  - Kan worden aangegeven wat het verband is tussen genoemde risico's en mate van doelrealisatie / rode kleuring van de effect-indicatoren?

6. Technische vragen

Reserves

- Wat ligt ten grondslag aan de onttrekking aan de reserves (a € 993k) en de toevoeging aan de reserves (a € 3,2 mln.)?

In 2024 betreft de onttrekking aan de reserves (€0,993 miljoen) de verwerking van de bestedings- en dekkingsvoorstellen (B&D) van de jaarrekening 2023 voor de Wet Goed verhuurderschap (€0,357 miljoen), het Programmateam realisatie sociale huisvesting (€0,344 miljoen) en een Specifieke uitkering voor de huisvesting van kwetsbare doelgroepen (€0,292 miljoen). Het B&D voorstel en de onttrekking voor de Specifieke uitkering van de huisvesting van kwetsbare doelgroepen bleek niet nodig te zijn en is gecorrigeerd. De toevoeging aan de reserves (€3,2 miljoen) bestaat uit deze correctie (€0,292 miljoen) en uit een toevoeging aan de reserve ‘Stimuleren wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen” (€2,98 miljoen). De toevoeging aan de reserve ‘Stimuleren wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen’ is conform besluitvorming bij de Tweede bestuursrapportage 2024.

Verbonden partijen:

- Een van de verbonden regelingen is de RUD, deze werd in de begroting echter niet als verbonden partij in dit programmaonderdeel genoemd. Is deze met een bepaalde reden in de jaarstukken toegevoegd aan dit programma?

De RUD is een verbonden partij voor het programma ‘Ontwikkelen en wonen voor iedereen’, doelstelling Bebouwde omgeving. In de programmabegroting 2024 is deze partij per abuis enkel genoemd in de paragraaf ‘Verbonden partijen’ en niet expliciet in het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen. Dit is gecorrigeerd in de jaarstukken 2024 en in de Programmabegroting 2025.

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Jurjen Bakker; Ieke Wally Nieuwenhout	**Datum**	13 juni 2025
E-mail	jurjen.bakker@utrecht.nl; ieke.wally.nieuwenhout@utrecht.nl	**Kenmerk**	30573030
Bijlage(n)	5 (waarvan 1 geheim en 1 onderaan)	**Onderwerp**	Beantwoording schriftelijke raadsvragen Jaarstukken 2024 en errata
		Beleidsveld	Financiën

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op uw schriftelijke vragen over de Jaarstukken 2024. Ook ontvangt u de errata Jaarstukken 2024 en Resultaatbestemming 2024. Naar aanleiding van uw schriftelijke vragen hebben we enkele onjuistheden geconstateerd die we met de errata corrigeren. Daarnaast willen wij u erop attenderen dat in de digitale versie van de jaarstukken een nadere toelichting op de indicatoren beschikbaar is via de doorklikfunctie (zie bijlage).

Geheimhouding
Wij hebben op de “Geheime bijlage bij vraag 212 over de Jaarstukken 2024” over de uitsplitsing van investeringen in sportvoorzieningen tijdelijke geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b en i van de Woo totdat aanbestedingen zijn uitgevoerd, de onderhandelingen zijn afgerond en de investeringen in sportvoorzieningen zijn afgerond. Openbaarmaking kan de (financiële) positie van de gemeente schaden, marktpartijen kunnen de informatie gebruiken bij onderhandelingen met de gemeente.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

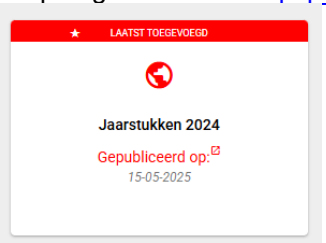
de secretaris, de burgemeester,

Burgemeester en wethouders

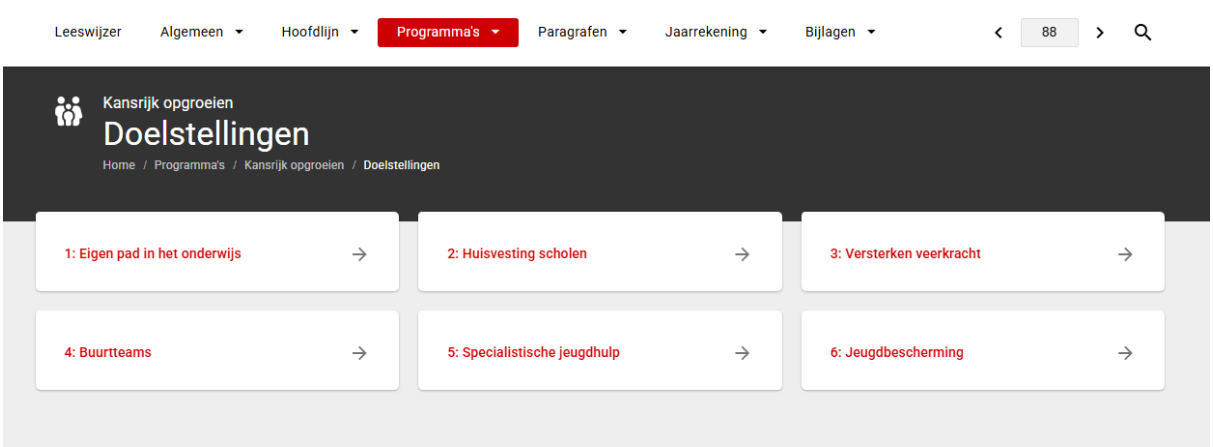
Datum 13 juni 2025
Ons kenmerk

Bijlage: Nadere toelichting op indicatoren

Stap 1: ga naar utrecht.pcportal.nl en selecteer jaarstukken 2024

Stap 2: Selecteer het gewenste programma en de gewenste doelstelling

Stap 3: Klik op het pijltje rechts voor een nadere toelichting per indicator

Effectindicatoren

Indicator	Nulmeting	Doelstelling 2023	Realisatie 2023	Doelstelling 2024	Realisatie 2024	Stoplicht	Doelstelling 2025	
Bereik voorschoolse educatie		90	73%	90	69%		90	
Aantal beschikbare Voorschoolse Educatie (VE) plaatsen.		1260	1095	1260	1035		1260	
Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer.		0	0	0	0		0	
Klanttevredenheid leerlingenvervoer.		8	7,1	8	7,1		8	
% van de Utrechtse bevolking dat lid is van de bibliotheek.		25%	26%	25%	27,9%		25%	
Aantal benaderde jongeren in de Focus aanpak		1000 leerlingen	1463 in schooljaar 2022-2023	1000 leerlingen	1830 in schooljaar 2023-2024		1000 leerlingen	
Aantal thuiszitters 5-18 jaar.		0	133	0	215		0	
% niet vervulde vacatures in het primair onderwijs			9.1%		9.3%			

Vraagnummer: 1

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	207
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er is sprake van forse overbesteding die mogelijk duidt op structurele onderraming of stijgende zorgvraag
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe verklaart het college het verschil van ruim €5,3 miljoen tussen de actuele begroting (€102,5 mln) en de realisatie (€107,8 mln) bij de lasten voor specialistische jeugdhulp?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het verschil van ruim € 5,3 miljoen tussen de actuele begroting en de realisatie bij de lasten voor specialistische jeugdhulp is te verklaren door de complexiteit van de zorgvraag in de stad Utrecht. Hierdoor zijn trajecten intensiever en langduriger dan voorheen en is er vaker een (dure) maatwerkoplossing nodig. We zien een stijging van de lasten door groei van volume en toename van (dure) maatwerkoplossingen die oplopen tot € 1.200 euro per dag per client Ook is het jaarresultaat bij de zorgaanbieders aanvullende zorg hoger uitgevallen dan begroot. Daarom is dit tekort verwerkt in het knelpunt Jeugd in de voorjaarsnota 2025. Doelstelling versterken veerkracht en doelstelling Jeugdbescherming hadden in 2024 een positief resultaat waardoorhet knelpunt voor 2025 € 3.089 mln ipv € 5.3mln euro is.

Vraagnummer: 2

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	207
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Deze aanpak is als vernieuwende interventie opgenomen, maar resultaten zijn nog niet cijfermatig toegelicht.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In hoeverre zijn de doelstellingen van de 'Versterkt aanpak prestatiedruk' behaald in Vleuten, Oost en Noordoost, en welke meetindicatoren zijn hiervoor gebruikt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We hebben het proces van Vleuten Versterkt geevalueerd via gesprekken met de betrokken professionals, het evaluatierapport wordt momenteel afgerond. In de wijk Vleuten en de BONO wijken is gewerkt aan een eerste opzet voor concrete activiteiten om de negatieve effecten van prestatiedruk tegen te gaan. In de Versterkt aanpak wordt prestatiedruk op zichzelf niet gemeten, dit wordt wel gedaan in de gezondheidsmonitor jongvolwassenen. We betrekken deze evaluatie in de tussenevaluatie van de nota Samen gezondheidsverschillen verklaren 2024-2027 die de raad in Q1 2026 ontvangt.

Vraagnummer: 3

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Eigen pas in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	188
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Utrecht Leert! richt zich op lerarentekortbestrijding; overschrijding roept vragen op over beheersing van subsidies.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Deze aanpak is als vernieuwende interventie opgenomen, maar resultaten zijn nog niet cijfermatig toegelicht. Kan het college toelichten in hoeverre de aanpak succesvol is?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Sinds een aantal jaren werken de schoolbesturen en scholen aan het bestrijden van het lerarentekort met een gezamenlijke aanpak. Het personeelsvraagstuk is hardnekkig en niet binnen vier jaar op te lossen. Het afgelopen jaar hebben we in Utrecht het lerarentekort licht zien dalen (raadsbrief 17 december 2024). Een paar voorbeelden van successen in de aanpak zijn: 1. In het primair onderwijs slagen we er in 45 zijinstromers per jaar op te leiden, daarmee bereiken we het maximaal aantal dat we kunnen opleiden per jaar. 2. In april 2024 bereikte het programma Onderwijsambassadeurs een mijlpaal met het koppelen van 100ste onderwijsambassadeur aan een Utrechtse school. Deze aanpak ontlast de leraren en heeft als belangrijk neveneffect dat 30% van de onderwijsambassadeurs de overstap maken naar het onderwijs. 3. Met het programma Vernieuwend Opleiden, gestart in Leidsche Rijn in 2023, werken we aan anders opleiden en professionaliseren. Doel is toekomstige professionals die in en om het onderwijs werkzaam zijn beter en breder toe te rusten voor hun werk in een veranderende samenleving. Daarmee stimuleren we o.a. de doorstroom van MBO-ers naar een vervolgopleiding en werk in het onderwijs.

Vraagnummer: 4

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Eigen pas in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	188
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De nieuwe structuur moet samenwerking verbeteren, maar resultaten en knelpunten zijn nog summier.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de impact van de nieuwe wijkgerichte aanpak binnen brede scholen op de aansluiting met jeugdzorgpartners?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de nieuwe aanpak is er wijkgerichte afstemming en wordt er op wijkniveau nauwer met elkaar afgestemd met de jeugdzorgpartners. Wijkontwikkelingen en vraagstukken worden gezamenlijk opgepakt, denk aan sociale veiligheid, sportstimulering, spelontwikkeling etc. Impact is nog niet gemeten, wel wordt deze sluitende aanpak als positief ervaren.

Aan het einde van het jaar wordt, als onderdeel van een bredere evaluatie van de samenwerking binnen de brede school, voor het eerst een kwalitatieve uitvraag gehouden bij de partners (Dock en Jou) om inzichten in de samenwerking binnen de nieuwe wijkgerichte aanpak te verkrijgen. Deze informatie dient vooralsnog als vertrekpunt voor verdere ontwikkeling en verbetering van de samenwerking binnen de nieuwe wijkgerichte aanpak.

Vraagnummer: 5

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Eigen pas in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	188
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De gemeente investeert stevig, maar evaluatiecriteria worden niet benoemd.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe wordt de kwaliteit van het onderwijs aan nieuwkomers in Taalschool Utrecht geëvalueerd, en hoe sluit dit aan op de inzet van de 40 opgeleide nieuwkomersspecialisten?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De kwaliteit van het onderwijs aan nieuwkomers op Taalschool Utrecht wordt primair bewaakt door de Inspectie van het Onderwijs. Op basis van een stedelijke adviesrapportage uit 2021-2022, opgesteld door het Lectoraat Meertaligheid en Onderwijs (HU) in opdracht van het samenwerkingsverband Utrecht PO, zijn gerichte acties ontwikkeld ter versterking van het nieuwkomersonderwijs. De training nieuwkomersspecialisten is hier een belangrijk onderdeel van. Het lectoraat monitort en rapporteert over de effecten op individueel en op schoolniveau. De uitkomsten hiervan leiden tot aanpassingen waar nodig en dragen bij aan de ontwikkeling van het stedelijk kwaliteitskader “leerlingen in een meertalige context”.

Vraagnummer: 6

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Werken of participeren
Bladzijde (in pdf)	173
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Aantal ligt 600 boven de norm, ondanks beleidsinspanning.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	7

Vraag	Waarom is het aantal huishoudens in de bijstand (9.698) substantieel hoger dan de doelstelling van 9.100, ondanks uitvoering van het nieuwe werk- en re-integratiebeleid?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De doelstelling van 9.100 ten tijde van de begroting is nog gebaseerd op de verwachtingen uit maart 2023 van de afdeling Onderzoek en Advies. Daarbij wordt gekeken naar zowel de landelijke ontwikkelingen (prognoses CPB) als die in Utrecht. Destijds was de verwachting dat het bestand in 2023 zou dalen naar 9.000 en in 2024 zou stijgen naar 9.100. Deze prognose is later een aantal keren naar boven bijgesteld: in september 2023 was de prognose voor eind 2024 9.400 en in mei en oktober 2024 was deze 9.700. In werkelijkheid is het bestand gegroeid naar 9.341 eind 2023 en 9.698 eind 2024. De prognose ten tijde van de begroting is te optimitisch gebleken. Bij de tweede bestuursrapportage is een majeure bijstelling gedaan op BUIG. De stijging van het aantal huishoudens in de bijstand wordt met name verklaard doordat de uitstroom achterblijft bij de instroom. Dat de uitstroom achterblijft is het gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt en de samenstelling van de doelgroep. Als gevolg van deze krapte is de doelgroep die direct aan het werk kan grotendeels al aan het werk en hebben we nu te maken met een doelgroep die meer uitdagingen heeft om aan het werk te gaan. Hierdoor is er een mismatch ontstaan tussen de vraag op de arbeidsmarkt en de mogelijkheden van bijstandsgerechtigden. Ook zien we dat door de Participatiewet de doelgroep die voorheen zou instromen in de Wsw of Wajong verhoudingsgewijs toeneemt. Voor deze doelgroep staat de arbeidsmarkt ook meer op afstand.

We zien dat er, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, nog steeds een mismatch is tussen de vraag op de arbeidsmarkt en de inwoners met een bijstandsuitkering. De problematiek van inwoners met een bijstandsuitkering is steeds complexer geworden, waar de vraag op de arbeidsmarkt nog niet goed op aansuit. In de beleidsnota werk- en re-integratie en het uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen hebben we keuzes gemaakt en maatregelen voorgesteld waarmee we meer inwoners met een uitkering naar duurzaam betaald werk willen begeleiden en waarmee we de vraag en het aanbod op de arbeidsmarkt dichter naar elkaar willen brengen. Beide documenten zijn in 2024 vastgesteld, waardoor de effecten van dit nieuwe beleid ook nog niet zichtbaar zijn in deze jaarstukken.

Vraagnummer: 7

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Werken of participeren
Bladzijde (in pdf)	173
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Prestatie indicatoren voor uitstroom blijven fors achter en dat is zorgelijk
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	6

Vraag	Wat zijn de verklarende factoren achter het feit dat het aandeel mensen dat uitstroomt naar betaald werk slechts 845 bedraagt, tegen een doelstelling van 1.300?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zie ook het antwoord op vraag 6. De doelstelling is niet realistisch. De afgelopen jaren is deze niet gewijzigd, ondanks dat het aantal inwoners in de bijstand lange tijd is gedaald. Daarnaast is sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt, waarbij vacatures (nog) onvoldoende passen bij inwoners met een bijstandsuitkering. We zien ook dat de uitdagingen van inwoners die een uitkering aanvragen complexer zijn geworden: verhoudingsgewijs neemt het aandeel inwoners toe, die voor de start van de Participatiewet zouden instromen in de Wsw of de Wajong. Deze indicator hebben we in de nieuwe beleidsnota Werk en Re-integratie gewijzigd en in de PB2025 opgenomen dat we de focus leggen op een percentage in plaats van een aantal.

Vraagnummer: 8

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Inkomenszekerheid
Bladzijde (in pdf)	176
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Is er een causaal verband en is deze zichtbaar/meetbaar?
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In hoeverre is de verkorting van het schuldhulptraject van 24 naar 18 maanden van invloed geweest op de effectiviteit van vroegsignalering van schulden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er zijn (nog) geen kwantitatieve evaluaties die specifiek de causaliteit aantonen tussen de verkorting van het traject en de effectiviteit van vroegsignalering. Ook in Utrecht hebben we niet een dergelijk onderzoek laten uitvoeren. De verkorting van de looptijd van een schuldhulpverleningstraject heeft waarschijnlijk vooral invloed op het verlagen van de drempel om aan te melden voor schuldhulp.

Vraagnummer: 9

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	225
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Structurele vertraging leidt tot onderbesteding met latere compensatie.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	62

Vraag	Waarom is de specifieke uitkering voor Oekraïense opvang niet volledig besteed, en hoe wordt de onderbesteding van €7,4 miljoen verwerkt in 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De systematiek van deze SPUK is dat we de daadwerkelijke gemaakt kosten kunnen declareren bij het Rijk. Daarom zijn de baten en lasten in de jaarrekening gelijk, deze zijn verantwoord in de SiSa bijlage.

De kosten (en dus ook de baten) zijn in 2024 lager dan begroot door de verlaging van de normbedragen door het Rijk en door de lagere exploitatiekosten voor opvanglocaties. Dit komt onder meer door lagere aanloopkosten voor nieuwe locaties (inrichting, inventaris en huur en zakelijke lasten in de transitieperiode), geen noodzaak meer voor inzet van hotels, door het optimaliseren van de kosten voor sociaal beheer op basis van ervaring
Ook in 2025 declareren we de daadwerkelijk gemaakte kosten volgens deze systematiek.

Vraagnummer: 10

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	225
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Overbesteding wijkt af van planning, waardoor evaluatie wenselijk is
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe beoordeelt het college de hogere uitgaven aan Plan Einstein en de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (totaal €1,4 mln boven begroting)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De hogere uitgaven hangen deels samen met hogere inkomsten: de aanvullende financiering van COA (0,618) en het budget voor Meldpunt perspectief (0,220). Zowel de baten als de lasten waren niet in de begroting opgenomen.
Daarnaast is ten onrechte een te grote onderbesteding gemeld op de niet-begrote incidentele middelen uit het faciliteitenbesluit en voor asiel en huisvesting.
Per saldo is er dus geen sprake van overbesteding op Plan Einstein of de LVV.

Vraagnummer: 11

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	225
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Vertraagde instroom lijkt oorzaak en dat vraagt om duiding van landelijke vs. lokale knelpunten.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	154

Vraag	Wat is de verklaring voor de onderbesteding op het uitvoeringsbudget Inburgering, ondanks de inzet van extra SPUK-middelen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De SPUK kent een specifiek bestedingsdoel: de inburgeringsvoorzieningen (zoals leerroutes, maatschappelijke begeleiding, inzet tolken). Het uitvoeringsbudget gebruiken we voor het financieren van o.a. de begeleiding door inburgeringscoaches, de leerbaarheidstoets en financieel ontzorgen. Er is daarom geen verband tussen de inzet van SPUK-middelen en de besteding van het uitvoeringsbudget. De lasten zijn lager dan begroot door de vertraagde instroom van statushouders. Voor de onderbesteding ligt een resultaatsbestemmingsvoorstel voor om de middelen over te hevelen naar 2025 (zie vraag 154).

Vraagnummer: 12

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	9: Deelname en bezoek cultuur
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61350/9-deelname-en-bezoek-cultuur

Verbijzondering/context	Tabel effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het is ergens logisch dat het college bij de effectindicatoren kijkt naar gesubsidieerde instellingen. Tegelijkertijd geeft dat qua deelname en bezoek aan cultuur een vertekend beeld van de daadwerkelijke deelname en bezoek aan cultuur. Welke mogelijkheden ziet het college om de doelstelling te verbreden dusdanig dat het ook niet-gesubsidieerde instellingen gaat omvatten, en is het college bereid dit te doen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Een voorwaarde voor het opvoeren van een indicator is dat er een bepaalde mate van invloed op kan worden uitgeoefend door middel van het gevoerde beleid. De invloed op niet gesubsidieerde instellingen is echter beperkt waardoor het niet wenselijk is om hiervoor een indicator op te nemen. Daarbij speelt mee dat gesubsidieerde instellingen een verantwoordingsplicht hebben waar ongesubsidieerde instellingen deze verantwoordingsplicht niet hebben. Hierdoor kunnen we beschikken over de data van gesubsidieerde instellingen als bron voor deze indicator.Het inventariseren van data van niet gesubsidieerde instellingen brengt relatief veel werk met zich mee.

Vraagnummer: 13

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Reserves
Paragraaf	Stand en verloop reserves
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Reserve ICT investeringsprogramaa
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan het college een specificatie geven van de "uiteenlopende redenen" die hebben geleid tot de verschuiving in uitgaven van het ICT-budget van 2024 naar 2025, resulterend in de incidentele overschrijding van de bovengrens van de reserve ICT Investeringsprogramma met €3,7 miljoen? Welke specifieke projecten of programmaonderdelen (zoals Common Ground, Informatie op Orde, Cloudtransitie, Continuïteit Zaakgericht Werken, vervanging telefoniecentrale) betreft dit en wat zijn de exacte bedragen per project/onderdeel?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Programma Informatie op orde (storting in IT-reserve € 860.000):
De aanbesteding voor vervanging van de e-learning Digitaal Slim Werken kende een langere doorlooptijd dan voorzien. De kosten van deze e-learning schuiven door naar 2025. Verder is de locatie Vleuten/ De Meern i.v.m. verbouwing enige tijd gesloten geweest waardoor aan het opschonen van het papieren archief minder invulling gegeven kon worden dan voorzien. Dit wordt ingehaald in de jaren 2025 en 2026.
Project Continuïteit zaakgericht werken (storting in de IT-reserve € 315.000):
We zijn in 2024 tegen onvoorziene IT-technische belemmeringen aangelopen, waardoor de afronding doorschuift naar medio 2025.
Programma Versterken Common Ground (storting in IT-reserve € 1,22 mln.):
De voortgang is grotendeels afhankelijk van de ontwikkelingen en voortgang in de landelijke samenwerking. Op landelijk niveau is er minder voortgang geboekt dan verwacht. Verder is in 2024 intern prioriteit gegeven aan het project continuïteit van het zaaksysteem. Daardoor is er minder voortgang gemaakt in dit programma.
Convergentie Kik/Common Ground (storting in de IT-reserve € 285.000):
Eerst moest de migratie van het zaaksysteem afgerond zijn, voordat deze convergentie in z’n volle omvang doorgevoerd kan worden. Dit heeft geleid tot vertraging.
Cloudtransitie (storting in de IT-reserve € 1.095.000):
Door onvoorziene IT-technische vraagstukken is een vertraging opgetreden. Ook speelde in 2024 een rol dat de OO’s onvoldoende capaciteit hadden om hun lifecycle-management adequaat in te vullen. Mede omdat veel decentrale capaciteit is ingezet op het acuut op orde moeten krijgen van de continuïteit van het zaaksysteem. Op de capaciteit zijn inmiddels maatregelen getroffen, waardoor we achterstand gaan inlopen. Dit heeft geleid tot een storting in de reserve van ca. € 445.000.
Daarnaast is voor 2025 en 2026 incidentele versterking nodig van het programmamanagement Cloudtransitie (ca. € 650.000) om enerzijds op decentraal niveau de omslag naar de Cloud te kunnen maken en anderzijds de Cloudtransitie te actualiseren. Daarin nemen we alle ontwikkelingen mee,

inclusief de geopolitieke ontwikkelingen (uitwerking van raadsmotie 249) en de effecten daarvan op onze gemeente.
Project Pseudonimiseren (storting in de IT-reserve € 200.000):
In een steeds strenger gereguleerde omgeving is het essentieel om gevoelige gegevens te beschermen en te voldoen aan wetgeving zoals de AVG en NEN 7510. Pseudonimiseren is een belangrijke techniek die ons helpt privacy-risico's te verminderen, terwijl we toch gegevens op een gedetailleerd niveau kunnen analyseren. Voor de jaren 2025 t/m 2029 zijn met de implementatie van pseudonimiseren kosten van in totaal ca. € 200.000 gemoeid.

Vraagnummer: 14

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Reserves
Paragraaf	Stand en verloop reserves
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Reserve ICT investeringsprogramaa
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe waarborgt het college dat de voorgestelde verhoging van het maximum daadwerkelijk "eenmalig voor één jaar" is? Welke concrete maatregelen zijn er genomen om te voorkomen dat dergelijke significante doorschuivingen en daarmee overschrijdingen van de reserveplafonds zich in de toekomst herhalen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bij de begroting en de jaarrekening wordt de stand van de reserves toegelicht, waarbij ook het vastgestelde maximum wordt weergegeven. Het vastgestelde maximum voor de reserve ICT Investeringsprogramma blijft 10 miljoen euro, waarbij in de Jaarstukken 2024 is aangegeven dat deze alleen voor het jaar 2024 incidenteel wordt verhoogd naar 13,7 miljoen euro. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening worden de standen van de reserves onder andere aangelegd tegen het vastgestelde maximum en wanneer dat overschreden wordt dan volgt een voorstel om het gedeelte boven het maximum te laten vrijvallen, tenzij er een afwijkingsbesluit wordt voorgelegd. Uitgangspunt is dat dit een eenmalige incidentele ophoging betreft.

Vraagnummer: 15

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Susanne Schilderman
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Reserves
Paragraaf	Stand en verloop reserves
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	egalisatiereserve bouwleges
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de precieze oorzaak van de forse overschrijding van de Egalisatiereserve bouwleges, die per 31 december 2024 €4,872 miljoen bedraagt, terwijl de ingestelde bovengrens €2,3 miljoen was? Ligt dit aan significant hogere legesinkomsten dan begroot, lagere uitgaven uit de reserve, of een combinatie? Kan het college een specificatie geven van de inkomsten en uitgaven die tot dit saldo hebben geleid in 2024?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De egalisatiereserve bouwreserve dient om onvoorziene schommelingen op te kunnen vangen. Het totaalbedrag dit betreft een samenstelling van twee verschillende bedragen. Het eerste bedrag van 972.000 betreft een reserve voor het uitvoeren van werkzaamheden vanuit de WABO die met de inwerkingtreding van de WKB niet langer gedekt worden uit de leges maar nog wel uitgevoerd moeten worden. We hebben u hierover geïnformeerd in de raadsbrief Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen van 28 november 2023. Het andere deel van het totaal bedrag betreft een toevoeging van 3,9 miljoen bij de 2e bestuursrapportage 2023 vanuit de hogere bouwleges dan begroot.

Vraagnummer: 16

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Susanne Schilderman
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Reserves
Paragraaf	Stand en verloop reserves
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	egalisatiereserve bouwleges
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom wordt de overschrijding van de Egalisatiereserve bouwleges en de bestemming van het surplus van circa €2,572 miljoen (€4,872M - €2,3M) doorgeschoven naar de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025? Welke informatie is nu nog niet beschikbaar die relevant is voor een besluit over de aanwending van dit surplus?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bij de analyse van de reserves is geconstateerd dat de reserve bouwleges hoger is dan het afgesproken maximum. Bij de voorjaarsnota wordt voorgesteld om het surplus vrij te laten vallen in de algemene middelen. Zoals gebruikelijk vindt de integrale afweging over de aanwending van beschikbare middelen plaats bij de besluitvorming over de voorjaarsnota.

Vraagnummer: 17

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Programma overzicht
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	60
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	over SPUK energie armoede
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De baten zijn €0,531M lager dan begroot, en de lasten zijn €0,531M lager dan begroot. Dit wordt volledig toegeschreven aan minder ingezette middelen uit de SPUK Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma omdat aanvragen voor de regeling versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen (EFG labels) zijn afgewezen vanwege complexiteit. Welke lessen zijn hieruit getrokken voor de inrichting van toekomstige regelingen en de benutting van SPUK-middelen? Wordt het niet-bestede deel opnieuw ingezet?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja, de niet bestede middelen kunnen opnieuw ingezet worden. De les is dat we de middelen via een eenvoudige regeling moeten aanbieden. Een nieuwe vereenvoudigde regeling is in de maak in overleg met corporaties. Naar verwachting is de nieuwe regeling in het najaar 2025 beschikbaar.

Vraagnummer: 18

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	over netcongestie
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Gezien de grote impact van netcongestie op diverse gemeentelijke doelen, kan het college specificeren welke financiële middelen in 2024 daadwerkelijk zijn ingezet voor het programma Elektriciteit en Netcongestie en welke concrete resultaten (anders dan de opening van de eerste Energy Hub) hiermee zijn geboekt in het tegengaan van netcongestie?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er is in 2024 ongeveer 1,4 miljoen euro uitgegeven aan het programma Elektriciteit en Netcongestie, waarmee de volgende resultaten zijn behaald:
- - Er zijn 4 pilot woningbouwprojecten waarvoor een netcongestie oplossing is gevonden. Dit betreffen de projecten Merwedekanaalzone deelgebied 5, 2e Daalsedijk, Cartesiusdriehoek fase 2 en 3a.
- Voor Merwedekanaal zone is aanvullend een subsidie binnengehaald van circa 5 miljoen euro om de netcongestieproblematiek aan te pakken.
- Er zijn trajecten ingericht om de inpassing van kleine transformatorstations in de bestaande stad soepel in te laten verlopen en de buurt goed mee te nemen in de keuzes. In Vleuterweide is de uitvoering van de trafostations gestart. Inmiddels zijn ook de beleidsregels voor de inpassing in de stedenbouwvisie en goede afweging voor netbewuste systemen in de beleidsnota Warmte opgenomen.
- In 2024 is een loket voor bedrijven en projectontwikkelaars voor nieuwbouw ingericht om hulp te bieden bij het zoeken naar oplossingen rondom Netcongestie.
- Er is een impact analyse gedaan naar de gevolgen van de netcongestie op de eigen organisatie en de stad zowel in veiligheid als het halen van doelen.
- Veel van onze ervaringen worden pro-actief via informatie en kennisuitwisselingsbijeenkomsten gedeeld in de regio. Hierin werken we samen met de Provincie en de U10.

Veel van deze concrete maatregelen zijn via grote inspanningen en maatwerk tot stand gekomen. Hiervoor is extra ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld. Het programma netcongestie wordt inmiddels aangestuurd door een programmadirecteur die rechtstreeks acteert onder de concerndirectie.

Vraagnummer: 19

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Programma overzicht
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	over tekort programma
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het forse tekort van €10M op dit programma is zorgwekkend. Kan het college een uitsplitsing geven in hoeverre dit tekort structureel dan wel incidenteel van aard is? Welke maatregelen worden voorzien om toekomstige tekorten op dit programma te voorkomen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De uitsplitsing naar structureel en incidenteel staat vermeld in de Jaarstukken 2024 op de pagina's 402 tot en met 404 (pdf bestand). Dit is de tabel bij Toelichting op de baten en lasten.
Vanwege de hoofdzakelijk incidentele aard van de afwijkingen op de doelstelling Beheer Openbare Ruimte worden hier geen verdere maatregelen op voorzien.
Ten aanzien van de structurele afwijking in de doelstelling Water- en Rioleringssysteem wordt het proces van indexering aangepast om toekomstige afwijkingen te voorkomen.

Vraagnummer: 20

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Erfgoed
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De Jaarstukken benoemen de implementatie van de cultuurhistorische waardenkaart en uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg. Zijn de huidige budgetten voor erfgoed (€3,849M lasten, €0,570M baten in 2024 voor de doelstelling) toereikend om de ambities uit de Erfgoednota en de actieagenda te realiseren, inclusief het toenemende belang van verduurzaming van monumenten? Hoe wordt de verduurzaming van gemeentelijk en particulier erfgoed gefinancierd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Allereerst: de in de vraag genoemd bedragen betreffen de realisatie in 2024; het budget in de programmabegroting 2024 wijkt daar licht vanaf.
Utrecht groeit al jaren. De grote druk op de schaarse ruimte in de stad én de schaarse middelen, betekent ook meer druk op de erfgoedzorg. De erfgoedbegroting groeide afgelopen jaren niet mee en daarom moesten er steeds keuzes gemaakt worden wat er niet meer uitgevoerd kon worden, en wat er minder of later uitgevoerd kon worden. Die keuzes zijn aan uw raad toegelicht in de Actieagenda Erfgoed, later uitvoeringsagenda. Bijdragen aan het verduurzamen van monumenten is één van onze prioriteiten en dat blijven wij dus doen. Met de huidige bezuinigingsopgave moeten die keuzes opnieuw aangescherpt worden. Aanvullende middelen voor de digitalisering van erfgoeddata, waar ook de cultuurhistorische waardenkaart bij hoort, zijn in de Voorjaarsnota opgenomen. Zonder deze aanvullende middelen kunnen we niet verder met het digitaliseren van erfgoeddata.
Het verduurzamen van particulier erfgoed is de verantwoordelijkheid van de eigenaar. Die kan gebruik maken van de gemeentelijke subsidieregelingen die ook geschikt zijn voor monumenten. Ook kan een eigenaar de verduurzaming van zijn (gemeentelijk) monument financieren door middel van een laagrentende lening uit het Utrechts Restauratiefonds. Wij informeren en adviseren eigenaren actief over de mogelijkheden rondom subsidies en leningen. De financiering van de verduurzaming van monumenten in gemeentelijk eigendom is meestal niet anders dan bij overig maatschappelijk vastgoed. Verduurzaming is een investering waarvoor budget aan de gemeenteraad wordt gevraagd met een dekkingsvoorstel. Dekkingsbronnen zijn bijvoorbeeld huurinkomsten en DUMAVA-subsidie (specifiek voor maatschappelijk vastgoed). Ook kan een deel van de investering gedekt worden via de CO2-reductiemethode, mits daarvoor voldoende middelen beschikbaar zijn. De enige extra optie voor het subsidiëren van verduurzaming van erfgoed is de provinciale Parelfonds-regeling. Deze regeling wordt tot nu toe vooral voor grote restauratieprojecten aangevraagd (Domtoren als recent voorbeeld), maar kan ook worden benut voor projecten die restauratie en verduurzaming combineren.

Vraagnummer: 21

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Erfgoed
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Reserves erfgoed
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is de omvang van het URF nog adequaat gezien de stijgende bouwkosten en de verduurzamingsopgave?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de laatste herziening van de regeling voor voordelige leningen uit het Utrechts Restauratiefonds (besluit van 10 december 2024) is samen met het Nationaal Restauratiefonds een berekening gemaakt van de verwachte vraag naar leningen in de komende jaren. De conclusie was dat voldoende middelen aanwezig zijn om de komende jaren aan de vraag te kunnen voldoen.
Op dit moment (juni 2025) is € 2,47 miljoen beschikbaar voor het verstrekken van nieuwe leningen. De middelen zijn revolverend; ontvangen rente en aflossingen worden weer ingezet voor nieuwe leningen. Bij verkoop van het monument moet het restant van de schuld worden teruggestort in het fonds en ook vinden er regelmatig tussentijdse aflossingen plaats.

Vraagnummer: 22

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	237
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe gaat het college in de komende jaren versneld investeren in sportvoorzieningen ondanks netcongestie en personeelstekorten, zodat sport voor iedereen toegankelijk blijft?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Netcongestie werkt beperkend op investeringen in maatschappelijk vastgoed, waaronder sportvoorzieningen. Aanvragen voor grootverbruik elektriciteit komen op een wachtlijst. De uitwerking van oplossingen voor netcongestie zijn vanaf de start altijd integraal onderdeel van het project. Netcongestie speelt in alle gemeenten en er is geen standaard oplossing. Eventuele oplossingen verschillen per project en zijn afhankelijk van aspecten zoals het gebouwontwerp, gebouwfunctie, de installatietechnische mogelijkheden en of er in de omgeving duurzame alternatieven beschikbaar zijn. Eventuele oplossingen voor netcongestie kunnen kostenverhogend werken in de investering en eventueel exploitatie. Helaas is om deze redenen niet altijd te voorkomen dat een project vertraagt. Daarnaast kampen aannemers met een tekort aan personeel. Door een tijdige en heldere uitvraag te formuleren proberen we de aanbesteding zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Gelukkig zijn er geregeld succesvolle aanbestedingen. Helaas merken we soms ook dat aannemers door personeelstekort zich alsnog terugtrekken in een aanbesteding of dat het aantal inschrijvers laag is waardoor een aanbesteding kan mislukken. Een project kan dan vertragen.
Er zijn onvoldoende middelen om versneld te investeren in de sportvoorzieningen. Met de beperkt beschikbare middelen proberen we zoveel mogelijk te groeien in balans. In het MPR is opgenomen welke investeringen we de komende jaren doen in sportvoorzieningen.

Vraagnummer: 23

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Werknemers en -gelegenheid
Bladzijde (in pdf)	735
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe borgt het college dat economische groei hand in hand gaat met duurzaamheid en leefbaarheid, zoals beoogd in de City Deal Health Hub en het coalitieakkoord?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Met betrekking tot economie zet het college in op het bieden van ruimte aan werkgevers, werknemers en ondernemers die de stad helpen groeien naar een weerbare en wendbare economie.
Dit staat ook in de Ontwerp Beleidsnota Werklocaties. Dit kunnen duurzame bedrijven zijn, bedrijven die innoveren in de zorgeconomie of bouwbedrijven die bouwen aan de groeiende stad. Maar ook bedrijven in de wijken die bijdragen aan leefbare en vitale wijken en dus zorgen voor sociale interactie en ontmoeting. We willen de schaarse ruimte op werklocaties zo goed mogelijk benutten om onze economische ambities te behalen en een aantrekkelijke, leefbare, goed functionerende stad voor iedereen te blijven.
De ontwerp Beleidsnota Werklocaties markeert een verandering van kwantitatief sturen op extra arbeidsplaatsen naar bijsturen op ook de kwaliteit van deze extra arbeidsplaatsen. De Beleidsnota Werklocaties zal in Q2 aan de raad worden aangeboden. In de Beleidsnota Werklocaties staan ook meer specifiek een aantal doelstellingen en mogelijke maatregelen om economische groei, duurzaamheid en leefbaarheid te combineren.
Een ander voorbeeld is de visie Utrecht Circulair 2050 en de beleidsnota Utrecht ciculair 2030. Hiermee zetten we sterk in op een circulaire economie. Daarin bestaat geen afval en gooien we niets weg. Alle onderdelen van een gebouw, een meubel of een kledingstuk zien we als grondstoffen, die we in de toekomst weer gebruiken voor andere producten. In dat kader gebruiken we als gemeente ook de opslagplek voor grondstoffen (grondstoffendepot) op bedrijventerrein Lage Weide.
Op regionale schaal biedt de Regionale Economische Agenda het kader. Ook hierin wordt een duidelijke link gelegd tussen economische groei en doelstellingen als duurzaamheid, leefbaarheid en brede welvaart.

Vraagnummer: 24

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	91
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er lijkt nog niet met alle eigenaren contact te zijn. Zoals bijvoorbeeld de niet particuliere eigenaren als beleggers (ASR oa)
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe wordt de samenwerking met keldereigenaren versterkt, zodat zij tijdig duidelijkheid, ondersteunign en hulp krijgen bij herstel en juridische conflicten voorkomen kunnen worden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bij de uitwerking van het Raadsbesluit van december 2024 over de definitieve regeling voor kelderherstel zijn alle keldereigenaren uitgenodigd om mee te doen. Zowel particuliere als niet-particuliere eigenaren hebben hieraan meegedaan. Zo is er ook verschillende keren gesproken met ASR. Inmiddels zijn alle keldereigenaren per brief op de hoogte gesteld van de beleidsregel kelderherstel.
De essentie van de nieuwe regeling is samenwerking. Op advies van de keldereigenaren geeft de gemeente in de nieuwe regeling opdracht voor het herstel van de kelder. De gemeente maakt de afspraken met de aannemer en nutspartijen. De keldereigenaar wordt daarin ontzorgd en hoeft tussentijds geen beslissingen te nemen.
In de regeling en overeenkomst staan ook afspraken over de escalatieladder als verschil van mening ontstaat over de kostenverdeling of de uitvoering van het kelderherstel.

Vraagnummer: 25

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	91
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is er voldoende budget en capaciteit om het herstel van het wervengebied tijdig en zorgvuldig uit te voeren?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja, de kosten voor het herstel worden gedekt uit het budget dat door de raad is vrijgegeven voor de uitvoering van het programmaplan Werk aan de Werf en uit eigen bijdragen van keldereigenaren. Ook met de nieuwe regeling verwachten we binnen de financiële kaders van het programma te blijven. We evalueren na twee jaar hoe de nieuwe regeling financieel uitpakt. Daarnaast blijft het programma wervengebied ook in de toekomst nog onderdeel van de Regeling Risicovolle Projecten waardoor de raad doormiddel van voortgangsrapportages op de hoogte wordt gesteld. De capaciteit van het programma is op orde.

Vraagnummer: 26

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	96
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De realisatie van rioolvervanging blijft achter bij de doelstelling: in plaats van de beoogde 8,2 kilometer is slechts 3,5 kilometer vervangen. De vertraging komt onder andere door langere doorlooptijden van integrale projecten, knelpunten in de voorbereiding en afstemming met nutsbedrijven, en onvoldoende uitvoeringscapaciteit. Tegelijk zijn er verbetermaatregelen ingezet om het proces te versnellen.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is het concrete plan van aanpak om de ontstane achterstand in te lopen? Hoe wordt hierbij geborgd dat klimaatadaptieve maatregelen structureel worden meegenomen in de versnelde uitvoering?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Omdat onze riolering veel langer mee gaat dan voorzien is het achterblijven van de rioolvervanging momenteel nog geen probleem voor de vervangingsopgave. Op de lange termijn is dit wel nadelig als het ons niet lukt om de realisatie omhoog te krijgen. Daarom zijn we meerdere verbeteringsprojecten binnen de gemeente gestart om het gehele traject van programmering tot realisatie van openbare ruimte te versnellen. We vergroten de voorbereidingscapaciteit van de organisatie, het al op stedelijk en gebiedsniveau maken van integrale afwegingen in plaats van op projectniveau, het verder vooruit programmeren, het integraal programmeren op gebiedsniveau, het stedelijk implementeren van een projectsturingssysteem en het slimmer inzetten van de capaciteit op de markt. We verwachten echter dat het nog wel enkele jaren gaat duren voordat de vervangingscijfers stijgen tot de doelstelling van 8 kilometer per jaar. Daarom zorgen we eerst dat we de 8 kilometer per jaar halen, voordat we verder opschalen om de achterstand in te lopen.
In 2026 brengen we de consequenties in beeld van de langere levensduur van de riolering en de achterblijvende kilometers gerealiseerde rioolvervanging per jaar, en onderzoeken we met welke aanpak we de stad onverminderd klimaatbestendiger kunnen maken. Vervolgens leggen we u bij de herziening van de Visie Water en Riolering, Visie Klimaatadaptatie en Nota Beheer Openbare Ruimte een nieuwe strategie ter besluitvorming voor. We hebben u hierover geïnformeerd in de raadsbrief Programma Water en Riolering 2026-2030.

Vraagnummer: 27

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	30
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom zijn er voor 2024 geen doelstellingen opgenomen onder de doelstelling betrokken Utrechters? En waarom is er voor gekozen om het doel maar 1% bij te stellen t.o.v. 2023 als er ook een nieuw uitvoeringsprogramma is?

Opmerking concern control	

Antwoord:

- In utrecht.pcportal.nl staan de toelichtingen op de indicatoren. In die toelichting staat: “Deze indicator is nieuw. De indicator meten we met de inwonersenquête die één keer in de twee jaar wordt afgenomen. De volgende keer is 2025. Daarom zijn er geen waarden voor de doelstelling en realisatie 2024”.
- Het doel is met 1% bijgesteld omdat wij ervan uit gaan dat de ontwikkeling die we willen inzetten met Samen stad maken een lange adem vraagt, waarbij een grotere verandering pas zichtbaar zal zijn over een langere tijdsperiode. Verder moet bij percentages rekening worden gehouden met de groei van de stad. Zelfs bij een gelijkblijvend percentage gaat het om een groter absoluut aantal en dus een grotere absolute stijging.

Vraagnummer: 28

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	51
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er staat: 'Het huurteam heeft minder uren besteed dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat het aantal meldingen dat binnenkomt bij het Huurteam lager zijn dan begroot'.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe moet ik dit lezen? Hebben we het huurtteam gekort op hun subsidie/opdracht en moeten zij dit terugbetalen? En wat betekent dit voor hun opdracht (ook vooruitkijkend)

Opmerking concern control	

Antwoord:

Huurteam Utrecht brengt alleen de gemaakte kosten in rekening. Als zij minder meldingen ontvangen en daardoor minder woningopnames uitvoeren, ontvangt het Huurteam minder inkomsten van de gemeente. De overgebleven middelen die wij voor het Huurteam begroot hadden vloeien dan terug naar de algemene middelen.

Vraagnummer: 29

Fractie	EenUtrecht
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Organisatiestructuur
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	30

Vraag	Hoeveel mensen had de gemeente in 2024 in directe loondienst met een aantoonbare arbeidsbeperking? Splits ook hier svp uit naar mensen in vaste loondienst en in tijdelijke loondienst.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zoals gemeld in de voortgang-raadsbrief over het programma Inclusie&Diversiteit voor de ambtelijke organisatie van 24 september 2024 is het in beeld brengen van de medewerkers met een arbeidsbeperking momenteel nog niet gerealiseerd. Er wordt nog steeds gestreefd naar een complete registratie maar oa privacywetgeving bemoeilijkt deze realisatie. In de volgende voortgangsbrief van september 2025 volgt meer informatie over de voortgang op het realiseren van deze registratie.

Vraagnummer: 30

Fractie	EenUtrecht
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Organisatiestructuur
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	29

Vraag	Hoeveel procent van het aan tal mensen dat in vaste en tijdelijke loondienst is bij de gemeente heeft een aantoonbare arbeidsbeperking?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zoals gemeld in de voortgang-raadsbrief over het programma Inclusie&Diversiteit voor de ambtelijke organisatie van 24 september 2024 is het in beeld brengen van de medewerkers met een arbeidsbeperking momenteel nog niet gerealiseerd. Er wordt nog steeds gestreefd naar een complete registratie maar oa privacywetgeving bemoeilijkt deze realisatie. In de volgende voortgangsbrief van september 2025 volgt meer informatie over de voortgang op het realiseren van deze registratie.

Vraagnummer: 31

Fractie	EenUtrecht
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Organisatiestructuur
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Voert de gemeente Utrecht actief beleid op het zelf als organisatie/werkgever aannemen van personeel met een aantoonbare arbeidsbeperking?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De organisatie richt zich bij de werving en selectie nadrukkelijk op het streven naar inclusie en diversiteit. Personen met een arbeidsbeperking is hierin een van de focusdoelgroepen waarvoor expliciet aandacht is.
Onder de campagne “Utrecht heeft jou nodig” is een speciale video gemaakt die dit streven naar inclusie en diversiteit benadrukt. Deze video kent een groot bereik en draagt bij aan het worden van een meer inclusieve en diverse organisatie . Daarnaast: Voor vacatures passen we inclusief werven en selecteren op basis van competenties toe. Dit betekent dat we werken met inclusief geschreven vacatureteksten, divers samengestelde selectiecommissies en gestructureerde vragenlijsten bij de sollicitatiegesprekken.
Zie voor meer informatie de voortgang-raadsbrief over het programma Inclusie&Diversiteit voor de ambtelijke organisatie van 24 september 2024.

Vraagnummer: 32

Fractie	EenUtrecht
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Organisatiestructuur
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	33

Vraag	Zo ja, heeft de gemeente zich een specifiek percentage mensen met een aantoonbare arbeidsbeperking in loondienst bij de gemeente gesteld en om welk percentage gaat het dan?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De organisatie heeft geen streefpercentage vastgesteld

Vraagnummer: 33

Fractie	EenUtrecht
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Organisatiestructuur
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	32

Vraag	Hoe verhoudt dit streefpercentage zich in de praktijk tot de al dan niet behaalde doelen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De organisatie heeft geen streefpercentage vastgesteld

Vraagnummer: 34

Fractie	EenUtrecht
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Organisatiestructuur
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Indien de gemeente géén actief beleid voert op het in loondienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking en/of daaromtrent geen streefcijfers hanteert, waarom niet?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We voeren wel beleid om medewerkers met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Zie hiervoor het antwoord op vraag 31. We hanteren op dit moment echter geen streefcijfer of -percentage omdat we nog niet de mogelijkheid hebben om het aantal mensen met een arbeidsbeperking in beeld te brengen. Zie het antwoord op vraag 29. Een streefcijfer vraagt om monitoring hierop en dat is pas mogelijk bij een goede vorm van registratie.

Vraagnummer: 35

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: 24-uurs begeleiding
Bladzijde (in pdf)	154
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	'Er is met de inzet van contigentwoningen zowel ingezet op het voorkomen van dakloosheid middels Wonen Eerst als op uitstroom naar zelfstandig wonen uit de verschillende zorgvormen"
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoeveel woningen zijn hier toegewezen, en op welke manier kwamen dakloze mensen hiervoor in aanmerking?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In 2024 zijn er 185 contingentwoningen toegewezen. Een deel van deze woningen (ca. 60) zijn toegewezen in het kader van Living Lab. De toewijziging verliep via Stadsteam Backup veelal op voordracht van zorgorganisaties. Voor meer informatie over (de evaluatie van) Living Lab en de aanpak Wonen eerst zie: https://ureka.utrecht.nl/app/instrument/4206888f-2bcc-420a-b9b8-bcf358e3fd84

Vraagnummer: 36

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: 24-uurs begeleiding
Bladzijde (in pdf)	155
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	wachttijd Living Lab
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Van welk moment tot welk moment wordt gemeten om vast te stellen hoe lang de wachttijd is?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Dit is vanaf het moment dat een inwoner de indicatie krijgt toegewezen tot het moment van daadwerkelijk instromen in een voorziening.

Vraagnummer: 37

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: 24-uurs begeleiding
Bladzijde (in pdf)	156
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	uitbreiding stadsbrug
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoeveel plekken worden er bij Stadsbrug toegevoegd? Weet men al of de 40 benodigde plekken voor toepassing checklist hier komen, of wordt er naar andere locaties gezocht?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de raadsbrief "voortgangsrapportage Maatschappelijke opvang en beschermd wonen" staat een overzicht van alle opvangplekken die we de afgelopen periode en de komende periode toevoegen om opvang te kunnen bieden aan alle inwoners die dit nodig hebben, waaronder bij de stadsbrug. We blijven zoals in de brief (https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/6a00a449-bcf6-4376-b3a8-c49e9b8de45e?documentId=f1731a41-161f-4b11-8e38-22bbc5fd783d) aangegeven ons inzetten om binnen de bestaande kaders genoeg opvangplekken te realiseren. Dit kan bij de stadsbrug zijn maar ook elders indien nodig. In Q4 komt er opnieuw een voortgangsrapportage waarin u hierover verder wordt geïnformeerd.

Vraagnummer: 38

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Inkomenszekerheid
Bladzijde (in pdf)	176
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	budgetoverschreiding bijzondere bijstand
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de verklaring voor deze overschreiding? Ziet het college een toename in aanvragen zorgkosten naar aanleiding van het afschaffen van de U-polis? Kan het college iets zeggen over of de bijzondere bijstand toereikend is om de mensen die voorheen de U-polis hadden, te bereiken?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De overschrijding wordt in hoofdzaak veroorzaakt omdat er in 2024 voor 1,67 miljoen euro aan woninginrichting is verstrekt.
We zien geen toename in het aantal aanvragen bijzondere bijstand voor zorgkosten naar aanleiding van het afschaffen van de U polis. Dit heeft geen betrekking op de Jaarrekening 2024, maar vanaf januari 2025 is wel de nieuwe regeling voor specifieke zorgkosten binnen de bijzondere bijstand gebracht, onder andere na afschaffing van de RTZ. De RTZ viel niet onder de bijzondere bijstand. Bijzondere bijstand is nooit toereikend voor alle zorgkosten die inwoners kunnen hebben. De nieuwe medische regeling is ook geen directe vervanger van de U polis. Het kan huishoudens met een laag inkomen op een eenvoudige manier ondersteunen bij specifieke zorgkosten. Het blijft echter belangrijk dat inwoners zich passend aanvullend verzekeren, afhankelijk van de individuele situatie en te verwachten zorgkosten.

Vraagnummer: 39

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Inkomenszekerheid
Bladzijde (in pdf)	176
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	budgetoverschreiding huishoudboekje
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de verklaring voor deze overschreiding? Is het huishoudboekje inmiddels weer open voor alle inwoners die het nodig hebben?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De uitvoeringskosten die verband houden met de applicatie en ondersteuning veroorzaken de overschrijding. Er loopt op dit moment een aanbestedingsprocedure voor een applicatie die de functionaliteit van het huishoudboekje biedt. Dit moet in 2026 zorgen voor structureel lagere kosten.
Ja, vanaf april 2025 is het huishoudboekje weer toegankelijk.

Vraagnummer: 40

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	62
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Bij het programma ’Klimaatvriendelijke stad’ staat onder het kopje ’Effectindicatoren’ op twee plekken in de tabel ’Verwacht maart 2025’. Welke getallen horen hier te staan? Wanneer zijn deze getallen bekend?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Inmiddels zijn deze gegevens beschikbaar: In 2023 daalde het energiegebruik gebouwde omgeving ten opzichte van 2020: -11,3% en realisatie % duurzame warmte 2023: 54%.
We zijn voor aanlevering afhankelijk van de beschikbaarheid van de gegevens in de landelijke klimaatmonitor.

Vraagnummer: 41

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	13
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er zijn 660 koelkastvouchers verzilverd. Voor hoeveel koelkasten was de regeling oorspronkelijk begroot?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er was voor 1000 vouchers begroot. De regeling is verlengd t/m juni 2025

Vraagnummer: 42

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	65
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De Jaarstukken melden dat een deel van de middelen uit de regeling 'versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen' niet is besteed, omdat aanvragen zijn afgewezen vanwege de complexiteit van de regeling. Tot wanneer geld deze regeling en is het college voornemens om deze regeling (of de uitvoering ervan) te versimpelen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Deze huidige regeling is stopgezet. Een nieuwe vereenvoudigde regeling is in de maak in overleg met corporaties. Naar verwachting is de nieuwe regeling in het najaar 2025 beschikbaar.
Zie antwoord vraag 17

Vraagnummer: 43

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Op eigen manier en niveau sporten
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	235
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wordt naast het "verzamelen van voorbeelden" van solidariteitspotjes ook ingezet op implementeren van deze potjes? Wanneer wordt afronding in 2025 verwacht?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Op dit moment wordt in kaart gebracht welke solidariteitspotjes en –regelingen er al bestaan bij sport- en beweegaanbieders, hoe dit bij (meer) aanbieders gestimuleerd kan worden én wat daarvoor nodig is. Het in kaart brengen wordt afgerond in najaar 2025. Daarna kunnen we bepalen hoe we hier verder mee omgaan om het effect ervan te maximalisen.

Vraagnummer: 44

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Vastgoed
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	266
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de subsidie stimulering van vrijwilligerswerk voor nauwelijks 15% gebruikt? Is dit uitzonderlijk? Welke maatregelen worden er genomen om de subsidie volledig te gebruiken in 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De subsidie stimulering van vrijwilligerswerk is een budget dat we besteden aan het stimuleren van vrijwilligers, naast de andere regelingen voor vrijwilligerswerk zoals Vrijwillige Inzet voor Elkaar en de subsidie voor de Vrijwilligerscentrale. Op deze beide regelingen was in 2024 een tekort van respectievelijk €95k en €64k, waarmee het geld dus wel is uitgegeven.
Deze post hoort eigenlijk niet thuis in dit subsidieoverzicht, omdat hierbij geen subsidieregel hoort. We geven dit bedrag uit door het toe te voegen aan een andere subsidieregeling of om specifieke (projectmatige) uitgaven hierop te boeken. Voor 2025 hebben we dit bedrag uitgegeven via Vrijwillige Inzet voor Elkaar. Vanaf 2026 verwerken we dit bedrag op de juiste wijze in de begroting, waardoor we dit geld blijven besteden aan vrijwillige inzet.

Vraagnummer: 45

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	268
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de subsidie volkstuinen in zijn geheel niet gebruikt? Welk doel dient deze subsidie voor de volkstuinen? Wordt deze subsidie in 2025 verlengt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De subsidie Volkstuinen is bedoeld voor meerjarig onderhoud en het recreatief medegebruik van de volkstuincomplexen en wordt gedekt vanuit de bijdragen van de volkstuinencomplexen. Deze subsidie wordt verstrekt aan de overkoepelende organisatie waar de volkstuinen onder vallen en wordt betaald vanuit de huur die de volkstuinen betalen aan de gemeente. Er is de afgelopen jaren een reserve opgebouwd door de volkstuinen. De werkzaamheden en activiteiten in 2024 zijn bekostigd vanuit deze reserve en daarom is geen subsidie verleend. In 2025 verlenen we de subsidie weer, waarbij we tevens de reserve zullen koppelen aan het meerjaren onderhoudsplan dat nu wordt opgesteld. Komende jaren is groot onderhoud nodig aan de volkstuincomplexen (o.a. opstallen, bruggen), waardoor we verwachten dat de subsidie de komende jaren volledig nodig is.

Vraagnummer: 46

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Aanbod cultuur
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	269
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De investeringsbijdrage muziekstudio's is twee jaar achter elkaar (2023 en 2024) onderbenut. Waarom is dit het geval? Welke maatregelen worden er genomen om deze onderbenutting tegen te gaan in 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er is een onderscheid te maken tussen de onderbesteding in 2023 en 2024:
- onderbesteding 2023; de onderbesteding in 2023 hing mede samen met de schaarste aan geschikte ruimte en de stijgende bouw- en huurkosten. Daardoor duurde het voor veel partijen langer om hun plannen uit te werken en aanvragen in te kunnen dienen.
- onderbesteding 2024; de onderbesteding in 2024 komt doordat veel partijen pas eind 2024 hun aanvraag hebben ingediend. Hierdoor konden niet alle subsidieaanvragen tijdig worden beoordeeld. Het totale subsidiebedrag dat eind 2024 nog is aangevraagd bedroeg 0,46 miljoen euro. Dit aangevraagde bedrag komt overeen met het resterende budget op de subsidiestaat 2024. De beoordeling en beschikking van deze aanvragen vond plaats in het 1e kwartaal van 2025. Van het resterende budget van 463k rest nu nog 300k. Dit was het subsidiebudget dat eind 2024 door 1 aanvrager was ingediend voor ontwikkeling van muziekstudio's in de zogenaamde werfkelders bij het Berlijnplein (Hof van Monaco). Deze aanvrager heeft de plannen voor de ontwikkeling van muziekstudio's echter recent gestaakt. Momenteel wordt bekeken op welke wijze er alsnog een culturele functie in de werfkelders kan worden gerealiseerd waarbij we het resterende budget (al dan niet gedeeltelijke) inzetten.

Vraagnummer: 47

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Bijlagen
Hoofdstuk	Subsidies
Paragraaf	subsidiestaat Betrouwbare overheid
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	627
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de reden voor de grote onderbesteding bij de algemene subsidie Samen voor Overvecht? Welke maatregelen worden er genomen om deze onderbenutting tegen te gaan in 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Antwoord:

Dit betreft het deel van de Specifieke Uitkering Kansrijke Wijk van het programma Leefbaarheid en Veiligheid dat is toegevoegd aan het budget van de nadere regel Samen voor Overvecht. De Specifieke Uitkering Kansrijke Wijk is een rijksregeling voor drie jaar. Een van de voorwaarden van het rijk is, dat niet uitgeven budget doorgeschoven wordt naar de volgende jaren.
Er zijn in 2024 minder subsidies verstrekt dan beoogd. Eén van de redenen hiervoor is dat initiatieven die een bijdrage kregen een langere opstartfase hadden dan van tevoren was gedacht. Het betreft hier bijvoorbeeld het initiatief voor een Jongerenpunt voor jongeren vanaf 16 jaar. Het Jongerenpunt heeft als doel om jongeren vanuit één plek te begeleiden naar werk of opleiding, waarbij het ook mogelijke belemmeringen oppakt die op andere leefgebieden spelen. Voor de jongere zelf is het een plek waar je met álle vragen terecht kunt. Om het punt te realiseren is overeenstemming en dichte samenwerking nodig tussen verschillende organisatieonderdelen van de gemeente en meerdere maatschappelijke partners in de wijk. Bovendien is het belangrijk dat jongeren zelf betrokken zijn bij het vormgeven van het Jongerenpunt. Dit proces kost tijd maar is cruciaal voor het welslagen van het initiatief. Inmiddels is besloten dat het Jongerenpunt een onderdeel wordt van de Werkwinkel. Op deze manier combineren we de kracht van bestaande organisaties. Jongeren maken deel uit van het team van het Jongerenpunt. Doel is om na de zomer van 2025 te starten met het Jongerenpunt bij Younity in Overvecht, waarbij ook outreachend zal worden gewerkt door met een Jongerenpunt-bus naar plekken te gaan waar veel jongeren komen. Daarnaast komt er een app voor jongeren. Dit initiatief draagt bij aan de ambities “Perspectief voor de jeugd versterken” en “Meedoen en ondernemen” van de wijkaanpak Samen voor Overvecht.

Ook is er soms vertraging ontstaan als gevolg van landelijke wet- en regelgeving . Dit betreft bijvoorbeeld het intitiatief waarbij we meer kinderopvangplekken willen creëren en moeders uit de wijk perspectief willen bieden op een baan in de kinderopvang. Bij een grote wervingsactie bleek er veel belangstelling voor de opleiding die was ontwikkeld om werkzaam te worden in de kinderopvang. Echter bleek het niveau van taal en rekenen van veel kandidaten niet aan te sluiten bij de vereisten in de landelijke wet- en regelgeving. Hierdoor kon er slechts een kleine groep vrouwen starten met de opleiding. Met de opleiders is nu gewerkt aan het ontwikkelen van een voorschakeltraject met meer aandacht voor taal en rekenen en het oefenen van de taal in een werkomgeving. Deze start na de zomer van 2025. Hiermee hopen we meer kansen te creëren voor moeders uit Overvecht op de arbeidsmarkt. Dit alles draagt bij aan de ambitie “Meedoen en ondernemen”.

Een andere reden is dat er voor specifieke initiatieven opdrachten zijn verstrekt in plaats van subsidies. Hierdoor wordt de indruk gewekt dat financiële middelen niet zijn besteed terwijl dit wel het geval is maar op andere wijze dan in eerste instantie voorzien. Dit betreft bijvoorbeeld het initiatief voor het Ouder en Kind informatiecentrum OKé dat in de zomer van 2024 van start is gegaan vanuit de bibliotheek in Overvecht. Het centrum is opgezet om ouders een plek te geven waar zij laagdrempelig met al hun vragen terecht kunnen. Ouders die zelf uit Overvecht komen, spelen een belangrijke rol in het informatiecentrum: ze zijn dagelijks aanwezig in de bibliotheek om vragen van andere ouders te beantwoorden en ervaringen te delen. Dit initiatief draagt bij aan de ambitie “Perspectief voor de jeugd versterken”.
Het deel vanuit de specifieke uitkering dat is toegevoegd aan de nadere regel, wordt meegenomen naar 2025 en 2026, volgens de voorwaarden van het rijk. In 2025 en 2026 zal het resterende bedrag worden besteed.

Vraagnummer: 48

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlagen
Hoofdstuk	Subsidies
Paragraaf	subsidiestaat Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	638
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	87

Vraag	Wat is de reden voor de grote onderbesteding bij de subsidie Actieagenda Utrecht schuldenvrij? Welke maatregelen worden er genomen om deze onderbenutting tegen te gaan in 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de afgelopen jaren is het subsidieplafond van de subsidie Actieagenda Utrecht Schuldenvrij niet bereikt. Dat heeft te maken met het feit dat er minder aanvragen binnen zijn gekomen dan dat er subsidie beschikbaar is. Voor 2025 zien we een toename van het aantal aanvragen t.o.v. de jaren ervoor. Eind 2025 gaan we de regeling evalueren en indien nodig aanpassen.Met als doel: de beschikbare middelen meer in lijn brengen met de vraag aan subsidies.

Vraagnummer: 49

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Overzicht Hoofdlijnen
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	19
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Tabel gerealiseerde investeringen tm 2024
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op blz 19 in de tabel gerealiseerde investeringen tm 2024 staat haast geen investering in passende ondersteuning. wat is daar de reden voor?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De tabel op bladzijde 19 van de Jaarstukken 2024 geeft een overzicht van de gerealiseerde investeringen in kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten met een meerjarig nut. Voorbeelden hiervan zijn wegen, bruggen, gebouwen en plantsoenen. Kapitaalgoederen in het bezit van de gemeente worden gewaardeerd op de balans als activa en afgeschreven over de verwachte levensduur. De gemeente heeft in de begroting budgetten beschikbaar voor de jaarlijkse lasten voor passende ondersteuning maar doet nauwelijks/geen investeringen in kapitaalgoederen op het gebied van passende ondersteuning.

Vraagnummer: 50

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Laagdrempelige basiszorg
Bladzijde (in pdf)	143
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Tabel bereik blz 143
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De verwachting was dat juist het bereik van de sociale basis toe zou nemen omdat daar alle hulpvragen terechtkomen. Toch is het aantal unieke klanten gedaalt. Wat is hiervoor de verklaring?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het is goed om te beseffen dat deze doelstelling de Basiszorg (inzet van het buurtteam) betreft, dit is dus niet de Sociale Basis. De Sociale Basis valt onder het programma gezonde en levendige stad. We zien bij het buurtteam dat het aantal unieke klanten en lopende trajecten is afgenomen. We zien echter wel dat het aantal gestarte trajecten toeneemt. Zoals beschreven zien we hierin juist de beweging naar de sociale basis. Het buurtteam zet in op korte begeleiding en het afbuigen van de vraag naar die sociale basis. Dit kan verklaren waarom de uitstroom hoger is ondanks de hogere nieuwe instroom.

Vraagnummer: 51

Fractie	volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Passende aanvullende zorg
Bladzijde (in pdf)	150
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Hulpmiddelen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe houdt de gemeente bij dat we voldoen aan eisen en klanttevredenheid als er geen indicatoren zijn?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ook voor hulpmiddelen zijn er indicatoren, deze zijn ook opgenomen in deze jaarstukken, deze zijn voor 2 van de 3 maatstaven wel anders beschreven dan voor andere voorzieningen. Voor het bereik wordt er gekozen dit beschrijvend weer te geven. Als we hier enkel het aantal verstrekte hulpmiddelen zouden weergeven, zou er geen veranderd beeld te zien zijn. Inhoudelijk zien we echter wel een verschuiving in het soort verstrekte hulpmiddelen, vandaar dat we kiezen voor een kwalitatieve weergave. Om dezelfde reden wordt beschikbaarheid kwalitatief beschreven. Deze is afhankelijk van levertijden van specifieke onderdelen en daarom is een gemiddelde wachttijd niet representatief. Voor kwaliteit wordt de ervaringwijzer gebruikt en zijn de hulpmiddelen opgenomen in de grafiek Wmo aanvullende zorg gemeentetaken bij de betreffende doelstelling. Aanvullend op de indicatoren in de jaarstukken is er naast de ervarigswijzer, ook nog per leverancier periodiek een klanttevredenheidsonderzoek en bespreken we en monitoren we tijdens de contractoverleggen ieder kwartaal met de leveranciers de levertijden en service.

Vraagnummer: 52

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Passende aanvullende zorg
Bladzijde (in pdf)	153
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Activiteiten die we blijven doen in 2024
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het programma Thuis in je wijk wordt vanuit IZA gefinancierd. Welke gevolgen heeft dit gehad nadat gemeentes uit het IZA zijn gestapt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Tot op heden heeft dit geen effect gehad. De middelen die zijn ingezet zijn gewoon beschikbaar gebleven, dit is niet veranderd door de betrokkenheid van de gemeentes bij het IZA. Inmiddels loopt er vanuit partners in de stad een aanvraag voor transformatiemiddelen IZA voor de periode van 2025 tot en met 2027.

Vraagnummer: 53

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: 24-uurs begeleiding
Bladzijde (in pdf)	157
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Afwijkende activiteiten uitvoeringsprogramma's 2025/26 beschermd wonen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De uitvoeringsprogramma's voor beschermd wonen zijn opgesteld met de U16 die na vaststelling door alle colleges worden geimplementeerd. Waarom is dit afwijkend of anders?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Deze activiteit is opgenomen bij afwijkend omdat deze activiteit niet stond benoemd in de programmabegroting voor 2024 en dus daarmee anders is gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024. Er waren dus geen inhoudelijke redenen waardoor deze activiteit bij afwijkend is genoteerd, slechts dat deze niet was opgenomen in de begroting. Hiermee is dit dus hersteld.

Vraagnummer: 54

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Laagdrempelige basiszorg
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Stoplichtmodel
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Zowel bij het sociale als het jeugd domein wordt niet gewerkt met het stoplichtmodel waar dat in andere paragrafen wel gebeurd. Waarom is dat?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We hebben in het domein jeugd en Wmo expliciet gekozen voor stelselindicatoren. Dit betekent dat we kijken naar de beweging die we zien in plaats van streefcijfers en een bijbehorend stoplicht. Het is bijvoorbeeld niet wenselijk om te streven naar minder mensen in de zorg als dit komt omdat mensen ons als gemeente niet weten te vinden of niet krijgen wat zij nodig hebben. Er is daar dus geen streefcijfer aan te hangen. In plaats daarvan kijken we naar ontwikkelingen, bijvoorbeeld als het zorggebruik afneemt bij 1 van de sporen neemt het dan ergens anders toe. Op deze manier ontstaat er een genuanceerder beeld over hoe het staat met het zorglandschap. Daarbij streven we binnen het beschikbare budget naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit.

Vraagnummer: 55

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Versterken veerkracht
Bladzijde (in pdf)	193
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Percentage ouders dat aangeeft weinig tot geen problemen te hebben met de opvoeding
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom zijn daar geen gegevens van in 2024?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Deze gegevens komen uit de tweejaarlijkse inwonersenquete die niet in 2024 is gehouden.

Vraagnummer: 56

Fractie	volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Buurtteams
Bladzijde (in pdf)	199
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Tertaalgesprekken resultaten buurtteams
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Worden de tertaalgesprekken per buurtteam/wijk georganiseerd? waarom wel/niet?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Tertaalgesprekken met het buurtteam vinden stedelijk plaats, niet per wijk. We bespreken de voortgang op de indicatoren stedelijken zoomen in op wijken als daar aanleiding voor is in de wijkcijfers.

Vraagnummer: 57

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Buurtteams
Bladzijde (in pdf)	200
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Gezamelijke intakegesprekken ouders en jeugdigen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	126

Vraag	Welke afspraken zijn aangescherpt en met welk doel? Hoe wordt dit gemeten of de nieuwe afspraken werken?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het gaat om afspraken over gezamenlijke intakegesprekken van hulpverleners met ouders en jeugdigen zodat van meet af aan duidelijk is wat er nodig is, wie wat gaat doen en wie daar regie op voert. Het monitoren en evalueren hiervan is onderdeel van deze afspraken en komt aan de orde in de tertaalgesprekken tussen gemeente en opdrachtnemer.

Vraagnummer: 58

Fractie	volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Buurtteams
Bladzijde (in pdf)	200
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Vergroten toegankelijkheid hulp buurtteam en partners
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke indicatoren heeft dit, wanneer is dit geslaagd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Hier hebben we geen specifieke indicatoren op geformuleerd. We willen de beweging maken dat inwoners zoveel als mogelijk eerst met hun vragen terecht kunnen/komen in de sociale basis en niet direct in de basiszorg. Om deze beweging naar voren te maken is er bijvoorbeeld in bepaalde wijken samen met partners uit de sociale basis gekeken naar vragen op de wachtlijst en wat er nodig is om deze in de sociale basis op te pakken. Ook wordt verkend of er meer gezamenlijk naar binnenkomende vragen kan worden gekeken. Dit is geslaagd als inwoners ervaren dat ze op een passende plek in de wijk terecht kunnen met een hulpvraag en vervolgens goed verder geholpen kunnen worden.

Vraagnummer: 59

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Jeugsbescherming
Bladzijde (in pdf)	208
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	EVU teams
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat houdt de herstart van EVU overvecht in? waarom moest er herstart worden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het EVU-team in Overvecht werkt sinds 2019 als een landelijke pilot voor kind- en gezinsbescherming. Onze ervaring is dat dit een te lange periode is voor beproeven. Intussen werd duidelijk dat het rijk geen experimenteerwet zou opstellen, dat er geen ondersteunende organisatie kon worden gestart, dat de werkwijze in onze proeftuin aangepast moest worden omdat we binnen de wettelijke kaders en bevoegdheden moeten blijven. Dit alles had impact op het team. Het team in Overvecht is nu weer op sterkte, met een teamleider. Er is een nieuwe werkwijze ontwikkeld die we nu gebruiken in beide wijken. Het rijk neemt dit najaar een beslissing over nieuwe wetgeving en de financiering van de transitie. Dit besluit heeft gevolgen voor hoe alle proeftuinen in Nederland, ook die in de twee wijken in Utrecht, verder gaan.

Vraagnummer: 60

Fractie	volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	207
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Spuk H20
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is dit geoormerkt geld? zo ja waar aan wordt dit besteed? zo nee, om welk bedrag gaat het?

Opmerking concern control	

Antwoord:

SPUK's zijn altijd geoormerkt geld, deze spuk is bedoeld voor de transformatie van ht residentieel verblijf. Het resterende deel wordt ook voor dit doeleinde ingezet.

Vraagnummer: 61

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Jeugsbescherming
Bladzijde (in pdf)	210
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Toelichten verschillen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is er minder subsidie ingezet dan begroot, hoe worden de overige middelen in 2025 wel ingezet? Met name voor de proeftuin.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er is minder subsidie ingezet, enerzijds omdat minder mensen beschikbaar waren om in de proeftuinwijken te werken. Anderzijds zorgde het uitblijven van besluiten van het rijk voor stagnatie, uitbreiding naar andere wijken in de stad was daardoor bijvoorbeeld geen mogelijkheid. De subsidie die we van het rijk hebben gekregen voor de proeftuin, die niet is benut in 2024, kunnen we inzetten voor 2025. Dat doen we ook.

Vraagnummer: 62

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	224
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Lasten Oekraine opvang
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	9

Vraag	De lasten voor de Oekraine opvang brengt een groot negatief begrotingsverschil met zich mee. Wat zijn de grootste lasten? Hoe is daar nu mee omgegaan?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het bedrag van € 7,4 miljoen is de afwijking ten opzichte van de begrote baten (bovenin de toelichting) en begrote lasten voor 2024 en niet de daadwerkelijk verkregen specifieke uitkering voor 2024. De baten (vergoeding Rijk) en lasten zijn in de jaarrekening gelijk en zijn verantwoord in de SiSa bijlage van de jaarrekening. In 2024 zijn de vergoedingen en lasten lager door de verlaging van de normbedragen door het Rijk en de lagere exploitatiekosten voor opvanglocaties. Dit laatste betreft onder meer lagere aanloopkosten voor nieuwe locaties (inrichting, inventaris en huur en zakelijke lasten in de transitieperiode), geen noodzaak meer voor inzet van hotels en het optimaliseren van de kosten voor sociaal beheer op basis van ervaring.

Vraagnummer: 63

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Toegankelijk buurtvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	232
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De Schalm
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat gebeurt er nu met de Schalm nu de particuliere initiatiefnemer zich heeft teruggetrokken? weten we daar de reden voor?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De Schalm is een buurtcentrum in zelfbeheer dat, zoals beschreven in de nota Bruisende buurtcentra, uitnodigend voor iedereen, de komende jaren toe is aan vernieuwing.
Twee projectontwikkelaars hadden het pand van Rabobank in de Meern gekocht. Zij hadden grote plannen voor dit pand, inclusief buurtcentrum de Schalm en de bibliotheek. De projectontwikkelaars hebben zich teruggetrokken omdat de plannen in hun ogen niet realiseerbaar bleken. Zij hebben het kantoor van de Rabobank doorverkocht aan een andere projectontwikkelaar.
Nadat de plannen van de projectontwikkelaars niet door zijn gegaan, heeft het bestuur van De Schalm, in samenspraak met de gemeente, zelf het initiatief genomen om zelf het centrum toekomstbestendiger te maken en de aantrekkingskracht en functionaliteit ervan te verbeteren. De Schalm is nu bezig met hun eigen plan om de gevel en entree aan te passen en een huiskamer te creëren. Het bestuur van De Schalm, met ondersteuning van de gemeente, onderzoekt momenteel de mogelijkheden om de verbouwingsplannen kostendekkend te maken.

Vraagnummer: 64

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Op eigen manier en niveau sporten
Bladzijde (in pdf)	234
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren onbekend
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Hoe krijgt de raad de effectindicatoren te weten wanneer deze in juni bekend zijn. Kan dit de volgende keer eerder zodat het in de jaarstukken meegenomen kan worden.

Opmerking concern control	

Antwoord:

U hebt op 28 mei 2025 het uitvoeringsprogramma Sport en bewegen 2025-2026 ontvangen waarin de effectindicatoren zijn opgenomen.

Vraagnummer: 65

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	9: Deelname en bezoek cultuur
Bladzijde (in pdf)	252
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Aantal actieve deelnemers culturele activiteiten gesubsideerde organisaties
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Realisatie is veel lager dan doelstelling. Wat is hiervan de oorzaak?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het verschil tussen het gerealiseerde aantal actieve deelnemers en het verwachte aantal actieve deelnemers hangt voornamelijk samen met het aantal cursisten van de Utrechtse Muziekschool dat lager is uitgevallen dan door de Utrechtse Muziekschool was verwacht. Wij beschikken enkel over de data van door ons gesubsidieerde amateurkunsteducatie partijen vanuit hun subsidieverantwoordingen. Het aantal cursisten van de individuele docenten die eerder onder de vlag van de muziekschool lesgaven, is bij ons nu niet in beeld omdat zij geen subsidie van ons ontvangen. Die deelnemers worden dus niet meegeteld.

Vraagnummer: 66

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Overzicht Hoofdlijnen
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Hoofdlijn | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Vertraging doorfietsroutes Utrecht-Hilversum, Utrecht-Amersfoort en Houten-Lage Weide
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat zijn mogelijke (financiële) risico's door deze vertragingen? En welk effect heeft dit op onze investeringen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Doorfietsroutes kennen een cofinanciering van de provincie, afspraken worden vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). Onderdeel van die SOK zijn afspraken over de planning. Als er vertraging optreedt wordt dit gemeld via voortgangsrapportages, ook aan de provincie. Tot nu toe heeft dit niet geleid tot intrekken van de cofinanciering en dat is ook niet de verwachting. Vertraging leidt wel tot hogere plankosten doordat personeel langer aan een project werkt. Daarnaast leidt uitstel ook tot hogere uitvoeringskosten door loon- en prijsindexering.
Qua effect op investeringen: wanneer meerkosten zo ver oplopen dat het budget voor de projecten niet meer toereikend is, dan betrekken we dit knelpunt bij het MPR 2026 (maar is op dit moment nog niet aan de orde). Dit leidt dan tot minder investeringsbudget voor aanvullende programmering.

Vraagnummer: 67

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Overzicht Hoofdlijnen
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Hoofdlijn | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Programma Water- en rioliering nadeel 2,969 miljoen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Graag extra toelichting waarom wordt er uitgegaan van een andere prijsindex dan gemeentebreed en of dit in de toekomst vaker kan gebeuren en wat dan mogelijk nadelige effecten kunnen zijn.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Jaarlijks wordt het programma Water en Riolering vastgesteld. Hierin worden de uitgangspunten voor de indexering in meegenomen. Kaders hiervoor zijn vastgesteld in de Visie Water en Riolering. De indexering die hierin vermeld wordt is anders dan de ontwikkeling en indexering van de tarieven die gemeentebreed gehanteerd worden bij de begroting. Dit is in een nadeel in dit programma, maar binnen een aantal andere programma's per saldo eenzelfde voordeel. Door het proces van indexering aan te passen proberen we afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Vraagnummer: 68

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	3: Huisvesting | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Maximaal aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	69, 123, 124, 277

Vraag	Wat is de reden dar er voor deze indicator geen doelstelling is voor 2024 en later? En waarom is het stoplicht in dit geval rood en niet grijs? (een niet bestaande doelstelling kan je immers ook niet halen)

Opmerking concern control	

Antwoord:

Sinds 2024 werken we niet meer met een maximum aandeel toewijzing maar met een absolute opgave. Hiermee is deze indicator komen te vervallen en vervangen door de indicator “Verhouding toewijzing sociale huurwoningen aan kwetsbare groepen en de vraag naar sociale huurwoningen kwetsbare doelgroepen’”. Voor 2024 was die opgave 1.182 eenheden. De kleur van het stoplicht is inderdaad niet relevant.

Vraagnummer: 69

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	3: Huisvesting | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Verhouding toewijzingen sociale huurwoningen …
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	69, 123, 124, 277

Vraag	De doelstelling is voor 74% gehaald. Op welke manier heeft het college (in samenwerking met corporaties) gepoogd om bij te sturen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We hebben met onze partners op het gebied van wonen en begeleiding gedurende het jaar maatregelen ingezet om het aantal passende woonplekken te vergroten en het aantal mismatches te verkleinen, onder andere woningdelen en "stretchen voor matchen": het toewijzen van grotere woningen aan statushouders terwijl zij wachten op gezinshereniging. U bent hierover geïnformeerd via de raadsbrief Kwartaalrapportage realisatie sociale huisvesting van september 2024 en de raadsbrief Verdeling woningaanbod kwetsbare en bijzondere doelgroepen 2025 van 24 januari 2025.

Vraagnummer: 70

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Investeringen
Subparagraaf	1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Investeringen | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Vervangingsinvesteringen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de reden dat de overgrote meerderheid van het begrote bedraf voor 2024 niet is gerealiseerd en wat is hiervan het maatschappelijk effect?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het bedrag van 13,1 mln euro voor vervangingsinvesteringen bij de doelstelling Stedelijke omgeving is bedoeld om een aantal projecten in de openbare ruimte integraal te kunnen uitvoeren. Dit betreft projecten in Welgelegen en Den Hommel, Overvecht (Amazonekwartier, Taagdreef en omgeving), NOOZ (Rotsoord, omgeving MBO Nimeto) en enkele andere projecten die nog moeten starten. In de Voorjaarsnota 2025 wordt toegelicht dat dit projecten betreft in Overvecht, Kanaleneiland en Hoograven en op het Janskerkhof.
Kredieten voor investeringsprojecten worden in de regel niet in één begrotingsjaar volledig besteed, maar gedurende de looptijd van de betreffende projecten. Dat is meestal meer dan één jaar. Het maatschappelijke effect van gespreide besteding van deze kredieten is conform planning.

Vraagnummer: 71

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Investeringen
Subparagraaf	1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Investeringen | Jaarverslag 2025

Verbijzondering/context	Routine-investeringen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Over welke motoren gaat dit? Doordat medewerkers geen vereiste opleidinge hebben vervalt het krediet. Wat is daar het risico van en waarom is er niet gekozen om medewerkers de juiste opleiding te geven?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Dit gaat over motoren die handhavers als vervoermiddel kunnen gebruiken om efficiënt en effectief hun werk uit te voeren. Het betreft hier een additioneel middel voor onze handhavers, waarbij het vooralsnog niet inzetten geen (organisatorisch of financieel) risico oplevert. Voor het gebruik van motoren dienen handhavers speciaal opgeleid te worden en dienen naast de rijvaardigheid ook speciale veiligheidsopleidingen te doen. Omdat de tijdinvestering voor deze opleiding, naast alle andere verplichte opleidingen en trainingen die handhavers moeten volgen voor de uitvoering van hun werkzaamheden, extra belasting legt op de uitvoering van de handhavende taken is gekozen om vooralsnog geen motoren in te zetten voor handhavers.

Vraagnummer: 72

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Investeringen
Subparagraaf	1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Investeringen | Jaarverslag 2026

Verbijzondering/context	Uitbreidingsinvesteringen A
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is deze afwijking zo groot en op welke projecten heeft dit een impact?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Kredieten voor investeringsprojecten worden in de regel niet in één begrotingsjaar volledig besteed, maar gedurende de looptijd van projecten. De uitbreidingsinvesteringen A voor de doelstelling Stedelijke omgeving zijn gedurende het begrotingsjaar 2024 fors verhoogd vanwege de autorisatie van een investeringskrediet voor de Graadt van Roggenweg (meer dan 30 miljoen euro). Dat project heeft een looptijd van meerdere jaren, en het gros van de uitgaven uit het betreffende investeringskrediet vindt naar verwachting plaats vanaf 2026.

Raadsbrief Update Ondernemer Centraal Utrecht - iBabs Publieksportaal

Vraagnummer: 73

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Toevoegen woonruimte
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Van deze subsidie is 0 euro uitgegeven. Wat is daar de oorzaak van? En hoe wordt dit opgepakt voor het komende jaar?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Deze subsidie was niet effectief voor het toevoegen van extra woonruimte en daarom is de regeling beëindigd in 2023. In de raadsbrief Evaluatie subsidie Fonds Toevoegen Woonruimte van 12 maart 2024 bent u hierover geïnformeerd. Per abuis is de subsidie niet tijdig van de subsidiestaat verwijderd.

Vraagnummer: 74

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Verhuispremie Doorstroming van groot naar Beter
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de reden dat minder dan de helft van deze subsidie is benut?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De verhuispremie is sinds 2 september 2024 in werking getreden. Eind 2024 was ongeveer de helft van het subsidiebudget toegekend. In 2025 is het resterende subsidiebudget uitgekeerd. In juni heeft u de raadsbrief evaluatie verhuispremie ontvangen.

Vraagnummer: 75

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Duurzame vervoersmiddelen
Bladzijde (in pdf)	76
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Budget Ooster/Westerkade
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is het extra budget begroot voor 2024? En welke middelen zijn nodig voor 2025 en verder, en waarvoor?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het (oorspronkelijke) budget vanuit 2024 was bedoeld voor zowel de herinrichting van de Ooster- en Westerkade als het Ledig Erf. Door meerwerk (o.a. herstel kelder Westerkade), scope uitbreidingen (o.a. extra parkeerplaatsen weggehaald) en daarnaast BTW-afdracht bij de Ooster- en Westerkade is een deel van het budget voor het gedeelte dat bestemd was voor Ledig Erf ingezet voor het project Ooster- en Westerkade.

Hierdoor is een financieel knelpunt ontstaan op het totale budget voor Ooster- en Westerkade-Ledig Erf. Het extra budget in het MPR 2024 is aangevraagd om dit tekort op het totale budget te repareren voor 2024 en verder. Per abuis is het volledige bedrag opgenomen in de begrotingswijziging voor 2024 en niet voor de jaren daarna als we verder aan de slag gaan met de planvorming en realisatie van het Ledig Erf.

Het project Ooster- en Westerkade is inmiddels afgesloten. Van de in het MPR 2024 toegekende extra 1,013 miljoen euro voor zowel de herinrichting van de Ooster- en Westerkade als het Ledig Erf is de verdeling per jaarschijf en project in de begroting als volgt: 0,043 miljoen euro in 2024 (Ooster- en Westerkade), 0,423 miljoen euro in 2025 (combinatie van Ooster- en Westerkade en Ledig Erf), en 0,547 miljoen euro in 2026 (Ledig Erf).

Vraagnummer: 76

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	77
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Wat hebben we bereikt?
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	293

Vraag	Fijn dat we op schema liggen met het wegwerken van tekorten aan fietsparkeerplekken. Is dat ook het geval als er (zoals met de Jaarbeurspleinstalling gebeurde) een grote fietsenstalling voor enkele maanden niet te gebruiken is? Kan daar ook op gepland worden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Nee, daar plannen we niet op. We hebben geen overcapaciteit beschikbaar om onverhoopte sluitingen op te vangen. Onderhoud van de stallingen wordt wel gepland. Tijdelijke sluiting vanwege onderhoud gaat in overleg met ProRail en de NS (gemeente is eigenaar van het casco-gebouw, ProRail is eigenaar van de binnenkant bij de meeste fietsenstallingen bij stationslocaties en NS zorgt voor de bemensing). In 2026 / 2027 staat groot onderhoud gepland bij de Jaarbeursplein-fietsenstalling. We zijn met ProRail in gesprek om het onderhoud gefaseerd uit te voeren zodat de stalling openblijft.
Mocht er onverhoopt een sluiting nodig zijn waardoor (tijdelijk) minder fietsparkeerplekken beschikbaar zijn dan sturen we hier, waar mogelijk, op bij. Bijvoorbeeld door middel van een pop-upstalling en via de P-route fiets waarmee we fietsers naar andere fietsenstalling begeleiden.

Vraagnummer: 77

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	77
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Deelfietsen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe kan het dat het aantal deelfietsen gelijk bleef ondanks dat Cargoroo failliet ging in 2024?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de rapportage spreken we van twee verschillende typen fietsen, aangeboden door verschillende aanbieders. Deelfietsen worden aangeboden door Dott. Deelbakfietsen (186) werden tot het faillissement aangeboden door Cargoroo. Het aantal deelfietsen (1000) aangeboden door Dott in Utrecht bleef gelijk.
Door het faillissement van Cargoroo in december verdwenen 180 deelbakfietsen uit het straatbeeld. Wij hebben u op 10 juni met de raadsbrief Ontwikkelingen deelbakfietsen en proef free-floating deelauto’s geïnformeerd over de terugkeer van de deelbakfietsen in Utrecht.

Vraagnummer: 78

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe kan het dat van sommige indicatoren (bijvoorbeeld #fietsen dat buiten een parkeervoorziening staat) wel gegevens zijn van 2024 en van andere indicatoren (bijvoorbeeld % huishoudens zonder auto) niet? Deze vraag geldt voor meer effectindicatoren

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de indicatoren waarvan de gerealiseerde waarden uit de inwonersenquête komen, zijn er geen resultaten van de even jaren omdat deze enquête sinds 2019 eens in de twee jaar wordt uitgevoerd. Dit betreft 5 indicatoren:
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen in de binnenstad
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen bij Utrecht Centraal Station
% huishoudens zonder auto
% huishoudens dat gebruik maakt van deelmobiliteit
% bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt
Voor de 4 indicatoren onder de eerste doelstelling (% verplaatsingen dat lopend, met de fiets, met het openbaar vervoer en met de auto wordt gedaan) komen de resultaten van een jaar beschikbaar in de zomer van het opvolgende jaar (de bron is het Onderzoek in Nederland (ODiN) van het CBS in opdracht van Rijkswaterstaat). We rapporteren in de jaarstukken daarom cijfers van een jaar oud.

Vraagnummer: 79

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	80
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Fietsparkeren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat zijn de doelstellingen van het aanvraagloket fietsparkeervoorzieningen? Bij welke effectindicatoren kunnen we dit terugvinden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het bijplaatsen van fietsparkeervoorzieningen draagt bij aan doelstelling 2 Mobiliteitsgedrag: mobiliteitsgedrag dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare stad. Daarnaast draagt het plaatsen van fietsvoorzieningen bij aan een meer toegankelijke openbare ruimte.
We hebben geen specifieke doelstelling en indicatoren opgenomen voor het aantal bij te plaatsen fietsvoorzieningen via het aanvraagloket (voornamelijk in vooroorlogse wijken). Met het aanvraagloket willen we de drempel voor het aanvragen van fietsparkeervoorzieningen voor bewoners zo laag mogelijk maken. We volgen hierin echter de vraag.

Vraagnummer: 80

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	79
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Aantal parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en vernlijf
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom loopt de realisatie (191) zo ver achter bij de doelstelling (1126)? Dit lijkt bij uitstek een prachtige kans om meer groen in de wijken toe te voegen.

Opmerking concern control	

Antwoord:

De regeling is op 1 januari 2024 van start gegaan. De ambitie is groot (doelstelling 2025 is 1126 plekken) en is te hoog gebleken, vanwege de opstartfase waarin we zitten. Het heeft tijd nodig om in te groeien. De meeste (herinrichtings)projecten waarbinnen we een substantieel aantal parkeerplaatsen kunnen opheffen worden pas vanaf 2025 of later uitgevoerd, waardoor het daadwerkelijke aantal opgeheven parkeerplaatsen op dit moment nog beperkt is.
Inmiddels zijn de eerste projecten al wel gerealiseerd en groeit het aantal nieuwe (herinrichtings)projecten waarbinnen we parkeerplaatsen opheffen en omzetten. We verwachten daarom dat het aantal opgeheven parkeerplaatsen (ten behoeve van andere functies) vanaf dit jaar zal toenemen.
Op basis van de inmiddels opgedane ervaring kan geconcludeerd worden dat de doelstelling zoals die eerder geformuleerd is te optimistisch is. Doelstelling kan daardoor neerwaarts bijgesteld worden.

Vraagnummer: 81

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	81
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Inkomsten straatparkeren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is bekend wat de daling van inkomsten van straatparkeren veroorzaakt? Waarom is de gemiddelde parkeerduur korter?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er zijn meerdere factoren die een rol spelen:

- Langdurige wegwerkzaamheden leiden tot een verminderde beschikbaarheid van straatparkeren en dus tot minder parkeeracties en dito inkomsten. Dit speelt met name een rol rondom de Amsterdamsestraatweg;
- De grootste daling van de gemiddelde parkeerduur op straat speelt in het A1/A2-gebied. In dit gebied is er een groot aanbod van openbare en private parkeergarages. In de openbare (gemeentelijke) garages wordt een lager uurtarief gehanteerd dan op straat. Deze prijsprikkel heeft geleid tot een aanpassing van het parkeergedrag waardoor automobilisten minder vaak de auto in de straat parkeren. Dit is een gewenst beleidseffect, maar is wel van invloed op de parkeerbegroting

Verder is het zo dat we zien dat deze daling met name gedragsgedreven is en het parkeergedrag in deze moeilijk voorspelbaar is.

Vraagnummer: 82

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Verkeersveiligheid
Bladzijde (in pdf)	83
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verkeersslachtoffers
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom staat het stoplicht op oranje terwijl het gemiddelde aantal verkeersslachtoffers is toegenomen tov 2023? En is bekend of deze verkeersslachtoffers bijvoorbeeld vooral vallen in situaties waar de verkeerssituatie tijdelijk onduidelijker is door bijvoorbeeld een herinrichting?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het aantal door de politie-geregistreerde slachtoffers is inderdaad toegenomen. Het gaat hierbij om een driejarig gemiddelde (dus 2022 t/m 2024 vs. 2021 t/m 2023). In 2021 lag het aantal slachtoffers lager omdat er ook minder verkeer op de weg was (door COVID-19). Dus nu 2021 wegvalt en 2024 erbij komt, zien we een hoger aantal slachtoffers.

De politie registreert maar een beperkt deel van de verkeersongevallen. Het is niet bekend hoe groot dit deel is. Bovendien is de registratie niet overal even goed en zijn de eerdere resultaten gecorrigeerd waardoor de streefwaarden niet meer passen bij de gerealiseerde aantallen (zie ook jaarstukken 2023).

Met ingang van 2022 hebben we de beschikking over door de ambulance geregistreerde verkeersslachtoffers. De ambulancedata is betrouwbaarder dan de politiedata en bevat bovendien meer verkeersslachtoffers. Daarom baseren we ons vanaf nu op de ambulancedata. In de Programmabegroting 2026 doen wij een voorstel voor de nieuwe streefwaarden.

Het aantal verkeersslachtoffers geregistreerd door de ambulance lag in 2024 lager dan in 2022 en 2023. In de Monitor Mobiliteitsplan rapporteren wij over de meest actuele ongevalscijfers en is hier meer over te lezen.

Omdat na de correctie van de politiedata de door de politie geregistreerde gerealiseerde aantallen niet meer vergelijkbaar zijn met de streefwaarden (zie ook jaarstukken 2023), én omdat de door de ambulance geregistreerde verkeersslachtoffers is afgenomen, staat het stoplicht op oranje i.p.v. rood. Wij weten niet welk deel van de slachtoffers viel tijdens werkzaamheden, dit wordt niet geregistreerd.

Vraagnummer: 83

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Risico's
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	86
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Cofinanciering
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Vorig jaar werd dit risico ook benoemd. Is er al voortgang te melden op de lobby-activiteiten? Is er een inschatting hoe hoog risico's zijn en wat de impact ervan kan zijn?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De lobby richting Rijk als belangrijkste co-financier en samenwerkingspartner is continu. Voor mobiliteit geldt dat met name voor de grote dossiers als de MIRT-verkenning OV en Wonen (Merwedelijn), het Alternatief Ring Utrecht, verkeersveiligheid en fietsinfrastructuur. Dit doen we via werkbezoeken, gesprekken op ambtelijk niveau en met Kamerleden, en het inbrengen van onze standpunten voor verschillende Kamerdebatten. We weten dat de (rijks)middelen voor mobiliteitsinvesteringen beperkt zijn en er daarom spanning zit tussen de nationale ambities en wensen en die van onze stad. Op het moment dat cofinanciering niet of gedeeltelijk beschikbaar komt, heeft dat gevolgen voor de kwaliteit en het tempo van de mobiliteitstransitie. We zouden dan onze ambities op het gebied van de bouw van woningen en voorzieningen moeten bijstellen, omdat we de duurzame bereikbaarheid dan niet kunnen garanderen. Het is niet voor alle dossiers aan te geven wat dit concreet betekent, maar voor de Merwedelijn is bijvoorbeeld duidelijk dat ongeveer 65.000 woningen in Utrecht en Nieuwegein voor de bouw afhankelijk zijn van het aanleggen van deze ov-verbinding.

De val van het kabinet heeft ook invloed. Aan de ene kant is er risico dat er een lange periode komt (demissionair kabinet gevolged door formatie) waarin de lopende gesprekken on-hold gaan of ernstig vertragen. Aan de andere kant geeft het ook een kans om invloed te nemen op partijprogramma’s en mogelijk coalitieonderhandelingen. Uiteraard allemaal met onvoorspelbare uitkomsten.

Vraagnummer: 84

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Indicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom zijn er geen effectindicatoren over de toegankelijkheid van de stad voor mensen met een fysieke beperking?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In november 2023 is de motie M412 Ontwikkel effectindicatoren voor toegankelijkheid aangenomen tijdens de behandeling van de Programmabegroting. In april 2024 bent u geïnformeerd over de uitvoering van de motie via de Raadsbrief Effectindicatoren voor toegankelijkheid en stand van zaken doelstellingen fysieke toegankelijkheid openbare ruimte.
In het programma duurzame bereikbaarheid zijn er op dit moment geen effectindicatoren over de toegankelijkheid van de stad voor mensen met een fysieke beperking. In het Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid hebben we wel de ambitie beschreven dat alle Utrechters voldoende mogelijkheden hebben om zich te verplaatsen, waardoor zij volwaardig kunnen meedoen aan het maatschappelijk leven.
In de Utrecht Monitor en de monitor mobiliteitsplan rapporteren we over hoeveel procent van de inwoners de volgende bestemmingen altijd of vaak kan bereiken: werk, onderwijs, supermarkt, ziekenhuis, huisarts. Ook rapporteren we hoeveel procent van de inwoners vaak last heeft van beperkte toegankelijkheid van bus- en tramhaltes in de buurt. We maken hierbij geen onderscheid tussen mensen zonder en met een fysieke beperking. Specifiek voor het openbaar vervoer brengen we jaarlijks in beeld hoeveel procent van de haltes in de stad toegankelijk zijn gemaakt, wat een indicatie geeft van de mate van toegankelijkheid van het OV.
We onderzoeken hoe we betrouwbare uitspraken kunnen doen over de toegankelijkheid van de stad en welke indicatoren daar nog meer voor nodig zijn. Hiervoor onderzoeken we ook hoe we de Inwonersenquête dit najaar kunnen verrijken zodat we meer over diverse doelgroepen te weten komen. Daarnaast zijn we met belangengroepen continu in gesprek en gebruiken we hun signalen om maatregelen te nemen om de toegankelijkheid van de stad te verbeteren en monitoren.

Vraagnummer: 85

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	91
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Wat hebben we bereikt?
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe verhoudt de doelstelling om achterstallig onderhoud in 10 jaar in te lopen met de voorgestelde bezuiniging op de kwaliteit van onderhoud van de openbare ruimte?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zoals gerapporteerd in de verantwoording hebben we in 2024 1/10e deel van het in de nota Beheer Openbare Ruimte vastgestelde achterstallig onderhoud weggewerkt. In totaal is de laatste 4 jaar 5/10 deel weggewerkt, waardoor we op schema lopen om in 10 jaar alles weg te werken. We blijven ons inzetten om binnen een termijn van 10 jaar het in de Nota Beheer Openbare Ruimte vastgestelde achterstallig onderhoud weg te werken. De voorgestelde bezuiniging van het verlagen van het kwaliteitsniveau heeft effect op de hoeveelheid onderhoud die als achterstallig wordt gedefinieerd. Er is namelijk sprake van achterstallig onderhoud als onderhoud niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een wettelijke richtlijn voor de kwaliteit van de openbare ruimte is overschreden en/of niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Onveilige situatie worden altijd direct aangepakt en verholpen. Als het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau wordt verlaagd, kan dit in enkele gevallen ertoe leiden dat een object aan het verlaagde kwaliteitsniveau voldoet en daarmee niet meer binnen de definitie van achterstallig onderhoud valt. Een lager kwaliteitsniveau heeft daarmee effect op de hoeveelheid onderhoud die als achterstallig wordt gedefinieerd en daarbij ook op de doelstelling voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Een lager kwaliteitsniveau voor van de openbare ruimte houdt in dat er minder onderhoud plaatsvindt. Het maatschappelijk effect is dat de openbare ruimte minder netjes is (maar wel veilig) waardoor de beleving en waardering van de openbare ruimte door bewoners af kan nemen. Verder neemt het risico op kapitaalvernietiging toe omdat er minder frequent onderhoudswerkzaamheden plaatsvinden waardoor objecten in de openbare ruimte eerder aan vervanging toe zijn of dat de kosten voor groot onderhoud voor een object toenemen vanwege achterstalligheden.

Vraagnummer: 86

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	93
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Activiteiten die we blijven doen in 2024
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	er zijn koppelkansen met stedelijke opgaven benut: zijn er ook kansen niet benut? Had dit verder geoptimaliseerd kunnen worden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Koppelkansen tussen de onderhoud- en vervangingsopgave en stedelijke opgaven worden waar mogelijk benut. Maar het lukt niet in alle gevallen om deze te benutten. Dit is van meerdere factoren afhankelijk, waaronder de beschikbaarheid van financiële middelen om alle ambities te realiseren, de mogelijkheid om werkzaamheden qua timing op elkaar af te kunnen stemmen en de beschikbare uitvoeringscapaciteit. We werken op verschillende manieren aan het verder optimaliseren van het benutten van koppelkansen, zoals beschreven in het MJIP 2026-2035.

Vraagnummer: 87

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	2: Circulair
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Actieagenda Utrechters Schuldenvrij
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	48

Vraag	Waarom is de realisatie achtergebleven bij de begroting? Is de verwachting dat deze subsidie in 2025 voor een groter deel besteed zal worden, en zo ja, waarop is die verwachting gebaseerd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de afgelopen jaren is het subsidieplafond van de subsidie Actieagenda Utrecht Schuldenvrij niet bereikt. Dat heeft te maken met het feit dat er minder aanvragen binnen zijn gekomen dan dat er subsidie beschikbaar is. Voor 2025 zien we een toename van het aantal aanvragen t.o.v. de jaren ervoor. Eind 2025 willen we de regeling evalueren en mogelijk aanpassen, om de beschikbare middelen meer in lijn te brengen met de vraag aan subsidies.

Vraagnummer: 88

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	2: Circulair
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Loonkostensubsidie WWB
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de realisatie achtergebleven bij de begroting? Is de verwachting dat deze subsidie in 2025 voor een groter deel besteed zal worden, en zo ja, waarop is die verwachting gebaseerd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We zien loonkostensubsidie (LKS) als belangrijk instrument om mensen met een verminderde loonwaarde aan het werk te helpen. Afgelopen jaren hebben we volop ingezet op het uitbreiden van de inzet van LKS. Met als resultaat een verdubbeling van de inzet. Desondanks is de realisatie in 2024 nog achtergebleven bij de begroting. In 2024 lag de focus bij het inzetten van LKS nog op een specifieke en relatief kleine doelgroep. Daarnaast waren er knelpunten in het uitvoeringsproces die de realisatie van LKS hebben belemmerd. Om die reden geven we in 2025 een extra impuls aan de inzet van LKS met onder andere het ontwikkelen van een duidelijk kader voor de inzet van LKS en het doorvoeren van diverse verbetermaatregelen in het uitvoeringsproces en de samenwerking met UW.

Vraagnummer: 89

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	2: Circulair
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Werkgeverscheque
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de realisatie achtergebleven bij de begroting? Is de verwachting dat deze subsidie in 2025 voor een groter deel besteed zal worden, en zo ja, waarop is die verwachting gebaseerd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We hebben de werkgeverscheque in 2024 beperkt ingezet, omdat er met de vaststelling van de nieuwe re-integratieverordening voldoende voorliggende voorzieningen beschikbaar zijn om werkgevers te stimuleren werkzoekenden met een structurele arbeidsbeperking in dienst te nemen. Om die reden verwachten we dat deze voorziening in 2025 opnieuw beperkt wordt ingezet. Deze voorziening heet vanaf 2025 de werkgeverspremie.

Vraagnummer: 90

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	2: Circulair
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Plusbonus
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is deze subsidie niet uitgekeerd in 2024? Waarom kan deze op het moment niet meer aangevraagd worden? Hoe is de raad hierover geïnformeerd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Met de vaststelling van de nieuwe re-integratieverordening door de raad (juni 2024) is de plusbonus als voorziening komen te vervallen. De subsidie werd de eerste helft van 2024 niet aangevraagd.

Vraagnummer: 91

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Programma overzicht
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Programma overzicht | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Onttrekking reserves
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De hier vermelde onttrekking van 56 miljoen komt niet terug in de tabel Reserves waarnaar wordt verwezen. De toevoeging (3,8M) komt ook niet overeen met de toevoeging volgens die tabel (3,1M). Waarom? Welke cijfers zijn de juiste? Indien de hier genoemde cijfers de juiste zijn, wat is het correcte overzicht van reserves incl onttrekkingen en toevoegingen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het verschil wordt veroorzaakt, doordat niet alle onttrekkingen en stortingen aan reserves binnen het programma Kansrijk opgroeien verrekend worden met de programmareserves van Kansrijk Opgroeien, maar deels ook met programma-brede reserves (vaste activa reserve, algemene dekkingsreserve).

De cijfers in beide tabellen zijn hiermee correct. Het verschil van € 56 miljoen betreft de onttrekking aan de Vaste Activareserve. Het verschil van € 0,7 miljoen. betreft de storting in de algemene dekkingsreserve. Deze storting betreft incidenteel budget van Rijksmiddelen voor het lerarentekort bij G4-gemeentes wat in 2024 niet volledig is benut.

Het verschil van € 0,7 miljoen is een toevoeging die via de algemene reserve is gelopen en daarom niet zichtbaar is op het overzicht van de reserves van dit programma.

Vraagnummer: 92

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Huisvesting scholen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	2: Huisvesting scholen | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Analyse bij alle doelstellingen klopt niet
Erratum ja of n.v.t.?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De analyse bij elke doelstelling klopt niet en lijkt verouderd. Wat is de actuele analyse van de prestatie op elke indicator?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De analyse bij de doelstellingen is inderdaad verouderd en sluit niet meer aan bij de getallen. We herstellen dit met een erratum. De actuele analyse is als volgt:
Indicator: Aantal wijken (van de 10) met voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs (112,5% of meer).
Analyse: Alle wijken voldoen aan de norm van 12,5% meer huisvesting dan gebouwcapaciteit. Daarmee zijn er stadsbreed voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs. In een deel van de wijken is er meer overcapaciteit dan 12,5%, hier streven we naar vermindering van leegstand en hogere bezetting per schoolgebouw. De doelstelling in het IHP is om de gebouwcapaciteit in alle wijken op 112,5% te krijgen.
Indicator: Aantal wijken (van de 2) met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs (112,5% of meer).
Analyse: Beide wijken voldoen aan de norm van 12,5% meer huisvesting dan gebouwcapaciteit. Daarmee zijn er stadsbreed voldoende schoolgebouwen voor het voortgezet onderwijs. Hierin is het effect zichtbaar van de huisvestingsafspraken voortgezet onderwijs.
Indicator: Schooldaken met zonnepanelen.
Analyse: Momenteel is ruim de helft van de schooldaken benut voor zonnepanelen. Daarmee zitten we ruim boven de gestelde doelstelling. Aangezien zonnepanelen onderdeel zijn van het behalen van normen in het Bouwbesluit en (bijna) energieneutrale schoolgebouwen, verwachten we dat dit aantal nog toeneemt bij geplande renovatie- en nieuwbouwprojecten.
Indicator: Schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting.
Analyse: We zien dat het aantal schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting achterblijft bij de doelstelling. De belangrijkste reden hiervoor is netcongestie. Daardoor is het zeker in renovatieprojecten niet altijd mogelijk om gebouwen van het gas te halen.

Vraagnummer: 93

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Huisvesting scholen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	2: Huisvesting scholen | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Beschikbaar oppervlak voor VO
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de huidige capaciteit van VO scholen in de twee wijken en hoe verhoudt deze zich tot de behoefte?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de wijk ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal is o.b.v. de 1 oktober leerlingtelling van 2023 behoefte aan 39.822 vierkante meter onderwijshuisvesting, terwijl de capaciteit in deze wijk 46.994 vierkante meter bedraagt. Voor de wijk ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal is de behoefte aan onderwijshuisvesting o.b.v. diezelfde leerlingtelling 90.614 vierkante meter, terwijl er in deze wijk 96.975 vierkante meter onderwijshuisvesting is. In de Leerlingenprognose 2024 is te zien wat de benodigde en huidige capaciteit is voor het voortgezet onderwijs binnen de gemeente uitgesplitst per school, met analyse en aandachtspunten.

Vraagnummer: 94

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	1: Eigen pas in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de realisatie achtergebleven bij de begroting? Is de verwachting dat deze subsidie in 2025 voor een groter deel besteed zal worden, en zo ja, waarop is die verwachting gebaseerd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In 2025 zal deze subsidie niet volledig besteed worden. We verwachten een vergelijkbare besteding als in 2024. De onderbesteding is een gevolg van de grote hoeveelheid geld die scholen te besteden hadden uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het NPO is nu afgelopen. We zien daar onmiddelijk het effect van. Het aantal aanvragen in mei 2025 voor 2026 overschrijdt nu al het beschikbare budget voor 2026.

Vraagnummer: 95

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	7: Volksgezondheid | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Sekswerk
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	204

Vraag	Er worden minder kosten gemaakt door het later starten van de proeftuinen. Wat is de impact hiervan op de planning en looptijd van de proeftuinen? Worden de niet-bestede middelen gereserveerd voor toezicht en handhaving op een later moment?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De eerste proeftuin ‘thuissekswerk’ is begin ’25 gestart. De start van de tweede proeftuin ‘kleinschalige locatie’ is op dit moment m.n. afhankelijk van de besluitvorming van de gemeenteraad over een kleinschalig seksbedrijf als onderdeel van de Parkeergarage Paardenveld. Door resterende middelen 2024 over te hevelen van 2024 naar 2025 zorgen we dat er voldoende budget is voor de bestedingen die samenhangen met de uitvoering van beide proeftuinen, inclusief voor toezicht en handhaving. Er ligt een voorstel resultaatsbestemming voor overheveling van de resterende middelen van 2024 naar 2025.

Vraagnummer: 96

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Reserves
Paragraaf	Toelichting reserves
Subparagraaf	Kansrijke opgroeien
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Kansrijk opgroeien | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Piekopvang Onderwijs LR
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	211

Vraag	Op welke manier wordt verwacht dat de middelen in deze reserve besteed zullen worden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er is sprake van voorfinanciering die in 20 jaar wordt terugbetaald via de huur. Omdat nieuwbouw in 40 jaar wordt afgeschreven is er sprake van 20 jaar lang een hogere huur dan de kapitaallasten. De laatste 20 jaar is die precies andersom: geen huur maar wel doorlopende kapitaallasten. Door stortingen in deze reserve is er voor de jaren met geen huur wel dekking door een onttrekking aan deze reserve. De onttrekkingen zullen pas in de toekomst gaan plaats vinden. Momenteel wordt uitgezocht welke storting in deze reserve dient plaats te vinden in 2025.

Vraagnummer: 97

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	96
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Indicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe kan het dat het aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast, en het aantal keer dat oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen directe maatregelen vereisten opnieuw zo veel groter waren dan de doelstellingen? In 2023 was dit ook al zo.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het aantal grondwateroverlastmeldingen en oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen is sterk afhankelijk van het weer. Het hoge aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast in zowel 2023 als 2024 is veroorzaakt door een extreme hoeveelheid neerslag, met hoge grondwaterstanden als gevolg. De periode van 2 juni 2023 tot en met 31 mei 2024 is volgens het KNMI de natste periode van 365 dagen ooit gemeten. In het najaar van 2023 en januari van 2024 is er een abnormale hoeveelheid meldingen binnengekomen. Het aantal oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen waarbij directe maatregelen nodig zijn geweest is te verklaren door de zeer warme en droge zomer van 2023 en een sterke wisseling tussen een natte koude en droge zonnige periode in 2024. Het hogere aantal oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen komt naar verwachting ook doordat we deze meldingen tegenwoordig beter registreren dan in de periode waarin de nulmeting is gedaan. Voor beide effectindicatoren zien we dat de extremere weersomstandigheden ten gevolge van klimaatverandering effect hebben op de aantallen. Bij de herziening van onze Visie Water en Riolering zullen we onderzoeken of deze indicatoren geactualiseerd moeten worden.

Vraagnummer: 98

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	101
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Indicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Hoe kan het dat de hoeveelheid (m2) groen en water per hh in de stad is afgenomen ten opzicht van 2023?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het totaal van openbaar groen en water per huishouden is in 2024, 99 m2 per huishouden. Dit is een afname van 1 m2 per huishouden ten opzichte van 2023. Dit is deels te verklaren door een toename van het aantal huishoudens in Utrecht (861 huishoudens erbij). Daarnaast is ten opzichte van vorig jaar het areaal openbaar groen in gemeentelijk beheer (exclusief de landgoederen) met 4 hectare afgenomen van 1238 naar 1234 hectare. Een belangrijke oorzaak (deels) is dat in 2024 het areaal hagen is omgezet van vierkante meters (oppervlakte) naar strekkende meters (lengte) in het beheersysteem. Zonder deze wijziging zou het areaal openbaar groen met 2 hectare zijn toegenomen (1240 hectare). Voor meer informatie zie het Duurzaamheidsverslag en tabel

Onderdeel	Oppervlakte (ha)	Toelichting
Areaal openbaar groen in 2023	1.238	Uitgangssituatie
Toegevoegd in 2024 (nieuw groen)	+3,7	Nieuw openbaar groen in gemeentelijk beheer
Verloren gegaan in 2024 (door projecten e.d.)	-1,7	Door bebouwing, herinrichting of overdracht aan derden
Subtotaal zonder systeemwijziging	**+2,0**	Netto toename zonder administratieve wijziging
Administratieve wijziging: o.a hagen niet meer in ha geteld maar ook door correcties (zoals areaal dat niet bij de gemeente maar bij RWS in beheer is).	-6,0	Hagen worden nu als lengte (strekkende meters) geregistreerd
Totaal effect in beheersysteem (2024)	**-4,0**	Werkelijk geregistreerde afname: van 1.238 naar 1.234 ha

Vraagnummer: 99

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Overzicht Algemeen
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	16
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Rekensom
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Ongetwijfeld domme vraag maar hoe kan het dat hier 5 Milj hogere lasten zijn, gecompenseerd met 4 Milj meevallers en er een Netto resultaat van 2 Miljoen staat

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de hoofdlijn zijn alleen de meest substantiële financiële afwijkingen benoemd waardoor genoemde bedragen die daar staan toegelicht niet vanzelfsprekend optellen tot de totale (netto) afwijking voor het programma. Voor specifiekere toelichting op de afwijkingen en de aansluiting op de totale afwijking voor het programma verwijzen we naar de financiële tabellen en toelichting op de verschillen voor de baten en de lasten in het programma Kansrijk opgroeien.

Vraagnummer: 100

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Bovengemeentelijke belangen
Bladzijde (in pdf)	29
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effect
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is er een effect toe te schrijven aan de deelname aan economische missies. Zijn er dit jaar sucessen behaald of juist niet?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We nemen deel aan economische missies om onze kennispositie te versterken, stedelijke opgaven onder de aandacht te brengen, Utrechtse bedrijven een podium te bieden en om kansen voor EU-samenwerkingen en –financiering te signaleren.
In 2024 hebben 174 bedrijven uit de regio Utrecht deelgenomen aan een internationale missie met de ROM. Uit onderzoek en evaluaties onder de deelnemers blijkt dat het ROM-netwerk een substantiële bijdrage levert aan het realiseren van de export ambities van de ondersteunde Utrechtse ondernemers.
Bij een aantal van deze missies zijn wij als gemeente vertegenwoordigd. Met deelname aan dit soort activiteiten leren we van andere steden en lukt het ons jaarlijks om een aantal relevante internationale congressen en netwerken aan ons te binden die passen bij de Utrechtse agenda. Voorbeelden hiervan zijn de WHO, Eurocities, ICLEI en het Polis Mobility Congres. Verder werd, naar aanleiding van een eerdere missie, een aanvraag voor een EU- project goedgekeurd. Hiermee ontvangen we de komende drie jaar in totaal zo’n 250.000 euro voor het aantrekken en behouden van talent voor het bedrijfsleven in de regio.

Vraagnummer: 101

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	30
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Stoplicht
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het valt op dat het stoplicht geen uitkomst biedt omdat de indicatoren tweejaarlijks gemeten worden. Moeten we niet overgaan tot jaarlijkse metingen? Of een andere indicator instellen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

- In het kader van Begroting in Balans heeft de raad met het vaststellen van de Programmabegroting 2020 besloten om de Inwonersenquête vanaf 2020 om het jaar af te nemen in plaats van elk jaar. De reden voor het besluit was kostenbesparing. Het besluit werd ondersteund door de ervaring dat bij de meeste indicatoren in de Inwonersenquête de beantwoording door bewoners niet aan grote fluctuaties onderhevig is. Een meting om het jaar levert voor monitoringsdoeleinden voldoende actuele cijfers. Ook andere grote gemeenten (bijv. Amsterdam) nemen de bewonerspeiling om het jaar af.

Wij willen voor de programmabegroting geen andere indicator stellen. Dit zijn de enige indicatoren die we breed kunnen meten bij alle Utrechters door middel van de inwonersenquête. Daarnaast hanteren we nog aanvullende indicatoren in de monitoring van Samen stad maken (zie raadsvoorstel Kwantitatieve Indicatoren Samen stad maken).

Vraagnummer: 102

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Aanpakken / voorkomen criminaliteit
Bladzijde (in pdf)	129
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Indicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het valt op dat autokraken en geweldsmisdrijven met 14 en 6% stijgen. Is er enige indicatie voor deze stijging?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Autokraak neemt in 2024 toe met gemiddeld 14%; te verklaren door pieken in vooral West (+66%) en de Binnenstad (+61%).

- In West is de toename vooral zichtbaar op Lage Weide, waar auto’s vaak langere tijd geparkeerd staan. Door volle parkeerplekken wijken bezoekers uit naar minder zichtbare plekken, wat deze auto's gevoeliger maakt voor diefstal.
- In de Binnenstad vinden veel autokraken plaats in parkeergarages, waar bezoekers waardevolle spullen achterlaten. De concentratie van parkeergarages maakt dit gebied aantrekkelijk voor daders.

Om autokraak tegen te gaan, worden diverse maatregelen genomen, samen met o.a. Klepierre, politie en parkeergaragebedrijven.

Het aantal geweldsmisdrijven stijgt met 6%, vooral in de Binnenstad (lichte stijging bij o.a. mishandelingen en bedreigingen). Dit heeft te maken met het groeiende aantal inwoners- en bezoeker van de stad. Het aantal straatroven stijgt licht (van 49 naar 55), het aantal overvallen daalt (van 16 naar 11). De meeste geweldsmisdrijven zijn mishandelingen en bedreigingen.

Vraagnummer: 103

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Voorkomen / tegengaan overlast
Bladzijde (in pdf)	133
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Indicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	144

Vraag	Het valt op dat de doelstellingen bij zowel politie als bij gemeentelijke meldingen ver zijn overschreden. Is er al enig inzicht hoe dat kan?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de voortgangsrapportage 2024 van de Veiligheidsagenda (Raadsbrief Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2024) lichten we in bijlage 1 toe dat het aantal meldingen bij zowel politie als gemeente is gestegen. Het aantal overstijgt het peiljaar 2022, maar het is lastig hiervoor één oorzaak aan te wijzen. Mogelijke verklaringen: we weten dat bewoners meer melden en we zien ook dat in bepaalde wijken de overlast is gestegen. Zie ook antwoord op vraag 144; we doen ons best om hogere meldingsbereidheid te bereiken, dat kan ook betekenen dat het totaal aantal meldingen stijgt.

Vraagnummer: 104

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Verstoring OO en crises
Bladzijde (in pdf)	137
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Indicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Bij aantal openbare orde verstoringen en crises is een flinke toename te zien. Er wordt geen streefcijfer vermeld, waarom staat het stoplicht dan toch op groen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor deze indicator is geen streefwaarde opgenomen aangezien het (mogelijke) openbare orde verstoringen en crises betreft waar wij inzet op hebben moeten plegen. Zie de toelichting op pagina 63 van 3: Verstoring OO en crises | Jaarverslag 2024.
Aangezien er geen streefwaarde geldt, is er voor gekozen het stoplicht op groen te zetten.

Vraagnummer: 105

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	1: Energieverbruik | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Voor de indicatoren #Verandering energieverbruik gebouwde omgeving en #%duurzame warmte is de realisatie 2023 verwacht in maart 2025.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is er gerealiseert over 2023? En waarom laat het resultaat over een jaar zo lang op zich wachten dat het niet in de Jaarstukken van het jaar erop opgenomen kan worden? (realisatie 2023 in JS 2024).

Opmerking concern control	

Antwoord:

De gegevens over 2023 zijn eenmalig later bekend geworden dan gebruikelijk, waardoor deze dit keer niet in de jaarstukken konden worden gepresenteerd. We zijn voor de indicatoren afhankelijk van de gegevens uit de landelijke klimaatmonitor die dit voor gemeentes berekent, die een vaste cyclus heeft. Zij verdelen het landelijke elektriciteits- warmte en gasverbruik over alle gemeenten op basis van complexe modellen waarvoor de data niet snel beschikbaar zijn voor gemeenten na afloop van het jaar. De Klimaatmonitor biedt het meest consistente en betrouwbare overzicht voor deze data. We accepteren daarom dat we een jaar achterlopen met de data. Wel blijven we landelijk onder de aandacht brengen, dat de gegevens sneller geactualiseerd moeten worden, ook in verband met de rapportageplicht die we hier op hebben vanuit het klimaatakkoord.
In de Voortgangsrapportage is de meerjarige trend voor deze data te vinden.

Vraagnummer: 106

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	1: Energieverbruik | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de reden dat de doelstelling voor 2025 hetzelfde is als voor 2025? Wat zijn de doelstellingen voor de komende paar jaar?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het doel is dat we in 2050 35% minder energieverbruik realiseren dan in 2020. Voor de tussenliggende jaren hebben we aangenomen dat het energieverbruik jaarlijks lineair afneemt. Voor de doelstellingen van de komende jaren verwijzen we naar de programmabegroting 2025.

Vraagnummer: 107

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	1: Energieverbruik | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Kantoren label C verplichting is nu onderdeel van reguliere handhavingstraject en daarmee geen apart traject meer
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Vanaf januari 2023 is label c het minimale verplichte niveau. Hoeveel % van de Utrechtse kantoren voldoet inmiddels aan die verplichting? Indien er nog kantoren zijn die hier niet aan voldoen, worden die nog als kantoor gebruikt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In Utrecht voldoet inmiddels 100% van de kantoren die onder deze verplichting vallen aan de label C-eis (stand: 2024). In 2023 was dit nog 95%. Het gaat hierbij om 575 kantoren. Kantoren die maximaal twee jaar in gebruik zijn, vallen tijdelijk buiten de verplichting. Dit betreft bijvoorbeeld tijdelijke kantoorvoorzieningen bij bouwplaatsen, slooppanden of panden die op korte termijn een andere functie krijgen. In Utrecht gaat het op dit moment om 13 van zulke panden. Vanaf 2025 vervalt deze uitzondering en moeten ook deze panden aan de labelplicht voldoen. De gemeente blijft dit monitoren. We verwijzen hierbij naar het handhavingsverslag en programma.

Vraagnummer: 108

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	1: Energieverbruik | Jaarverslag 2025

Verbijzondering/context	%Duurzame warmte
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De doelstellingen van deze indicator zijn prestatieafspraken met Eneco. Is deze indicator nog relevant gezien de samenwerking met Eneco voor de warmtetransitie is stopgezet? En wat zegt deze indicator over het gehele percentage duurzame warmte in de gemeente?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het verduurzamen van de warmtenetten is niet alleen een prestatieafspraak met Eneco, maar is ook vastgelegd in de toekomstige wetgeving voor warmtenetten (Wet Collectieve Warmte).
Eneco heeft zichzelf ook doelstellingen opgelegd die in lijn zijn met de afspraken die wij in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) hebben vastgelegd.
De SOK richt zich juist op de verduurzaming van het bestaande net en niet op (grootschalige) uitbreiding. De SOK met Eneco blijft dus ook overeind ondanks de (tijdelijke) stop op investeringen in uitbreiding van het net. Investeringen rondom bronnen door Eneco gaan door denk bijvoorbeeld aan de het gebruik van de restwarmte van de Rioolwaterzuivering in Overvecht.
Het percentage is relevant voor circa eenderde van de huishoudens en bedrijven van Utrecht die aangesloten zijn op het huidige warmtenet. Voor warmte zijn de overige gebruikers aangesloten op aardgas. Voor de gebruikers met warmtepompen geldt de verduurzaming van het elektriciteitsnet als belangrijkste parameter. In de Voortgangsrapportage Energie van de stad is hier meer informatie over te vinden in hoofdstuk 2.6 en 2.7.

Vraagnummer: 109

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Risico's
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Risico's | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Risico 3: Maatschappelijke ontwikkelingen > Maatregel
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt ingezet op communicatiecamapgnes en proactieve acties. Hoeveel inwoners zijn hiermee bereikt? In welke mate wordt hiermee het beoogde resultaat bereikt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de specifieke resultaten van de inspanningen voor energie besparen verwijzen wij u ook door naar de Voortgangsrapportage Energie van de stad hoofdstuk 2.2.

Vraagnummer: 110

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen/Pilot isolatieaanpak kleine VVE's, Subsidie samen verduurzamen)
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is 0 euro gerealiseerd. Graag per subsidie aangeven wat hiervoor de reden is

Opmerking concern control	

Antwoord:

De subsidieregelingenergetisch verbeteren sociale huurwoningen (corporaties), was te complex ingericht , waardoor aanvragen moesten worden afgewezen. De regeling is stopgezet en er is een nieuwe vereenvoudigde regeling is in de maak in overleg met corporaties. Naar verwachting is de nieuwe regeling in het najaar 2025 beschikbaar.
Voor de “subsidieregeling kleine VvE’s” wordt vooraf inschatting van de besteding van subsidies vastgeseld met een subsidieplafond. Die is bij de VvE regeling te positief ingeschat. Besluitvorming duurt bij VvE soms langer, daar zijn we van afhankelijk. De regeling is pas net actief. Naar verwachting zal het aantal aanvragen volgend jaar hoger uitvallen. Deze regeling "samen verduurzamen" loopt minder goed, want we bedienen ze vaak rechtstreeks. We zijn voornemens de regeling verder door te ontwikkelen, zodat bewoners er makkelijker gerichter gebruik van kunnen maken.

Vraagnummer: 111

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Meerdere subsidies (duurzaamheidsleningen, energieadvies en trajectbegeleiding, energieloket zakelijk maatschappelijk vastgoed, maatschappelijk vastgoed)
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	235

Vraag	Van deze subsidies is een (groot) deel niet gerealiseerd. Graag per subsidie aangeven wat daarvoor de reden is

Opmerking concern control	

Antwoord:

Subsidie Maatschappelijk vastgoed
Dit is een meerjarige subsidieregeling. In de toelichting op de subsidiestaat 2023 hebben we aangegeven deze subsidieregeling in 2024 meer onder de aandacht te brengen via het Energieloket. In 2024 zien we een flinke stijging van de verleende subsidie: van € 7967 in 2023 naar € 85.800 in 2024. We zien een stijging in de vraag en werken eraan dit voor de komende jaren door te zetten en daarom het beschikbare subsidiebedrag op te hogen.

Subsidie Energieloket – verduurzamingsadvies bedrijven en maatschappelijke organisaties
In 2024 hebben we de subsidieregeling en het budget aangepast, zoals beschreven in de Raadsbrief Nadere regel aanpassing subsidie Energieloket- Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in de gemeente Utrecht. 70% van het origineel beschikbare budget van € 100.000,- is in 2024 besteed aan energiescans voor kleine MKB ondernemers. De resterende € 30.000,- is beschikbaar voor specialistisch advies. Hier is in 2024 nog weinig gebruik van gemaakt. We verwachten het effect van de aanpassing en versimpeling van deze subsidieregeling in 2025 terug te zien, mede ook als opvolging op de adviezen van de energiescans die in 2024 zijn uitgevoerd bij zowel MKB-ondernemingen als maatschappelijke organisaties.

Subsidie Energievouchers: energiebesparing MKB
Dit betreft een meerjarige subsidie die open is gesteld op 1 oktober 2024 en nog loopt tot en met 30 maart 2026. Veel van de gesubsidieerde maatregelen komen terug in het advies van de uitgevoerde energiescans van eind 2024. We verwachten daarom dat we in 2025 een stijging van het aantal aanvragen zullen zien. Er is rekening gehouden in 2025 met € 150.000,- aan beschikbaar subsidiebudget. Maar dit kan verhoogd worden als er extra middelen beschikbaar zijn en het subsidieplafond snel wordt bereikt.

Energieloket
In 2024 hebben we naar aanleiding van . een enquête de aanpak van het energieloket aangepast, met een aanpassing van de subsidieregeling en het toevoegen van twee nieuwe instrumenten: de energiescans en per 1 oktober 2024 de subsidieregeling voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen. Hiermee is de klantreis voor (maatschappelijk) ondernemers van informatie – advies – financiële hulp compleet. Er zijn 59 energiescans uitgevoerd in 2024. Naast de energiescans zijn er 58 vragen binnen gekomen. Dat zijn er minder dan in 2023. De reden hiervoor is de veranderde opzet en de tijd die het kost om de bekendheid van het Energieloket te promoten onder de (maatschappelijk)

ondernemers in de stad. We zien in de eerste helft van 2025 een groei in het aantal vragen en starten medio 2025 met een communicatiecampagne waarin we nieuwe goede voorbeelden van ondernemers in de stad gebruiken.

Voor de duurzaamheidsleningen, energieadvies en trajectbegeleiding zagen we de aanvragen in 2024 afnemen t.o.v. de jaren ervoor. De reden: de energieprijzen waren na de crisis een stuk lager. De aantallen waren daarna weer op niveau van voor crisis, in de opgaande trend die we ook daarvoor zagen. Die trend verwachten we door te zetten, mede door campagnes en berichten op social media. De cijfers zijn terug te vinden in voortgangsrapportage 2024.

Vraagnummer: 112

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Alle subsidies
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat zijn de behaalde resultaten van deze subsidies?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de specifieke resultaten van de inspanningen voor energie besparen verwijzen wij u ook door naar de Voortgangsrapportage Energie van de stad hoofdstuk 2.2.

Vraagnummer: 113

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	Doelstelling 2
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de reden dat deze 2 subsidies niet volledig zijn uitgenut?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De groenblauwe subsidies zijn vraaggestuurd. Het volledig uitnutten van de subsidies is daarmee geen doel op zich. Subsidies zijn een effectieve en doelmatige manier om het vasthouden van regenwater en het vergroenen van particulier terrein te stimuleren. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het doel om jaarlijks 15 ha verharding af te koppelen. Zonder de subsidies zou dat een stuk langzamer gaan.

Het subsidieplafond van de subsidie groenblauwe daken is in 2020 bewust aanzienlijk hoger ingesteld dan de vraag om te voorkomen dat we gedurende het jaar het plafond overschrijden en er geen subsidie meer beschikbaar is. Deze situatie was in 2019 een 2020 twee keer voorgekomen. In plaats van de subisidieplafonds te verlagen, reserveren we om te voorkomen dat we door de onderschrijding aan het eind van het jaar geld overhouden, sinds 2024 minder geld in de begroting dan het totaal van de subsidieplafonds (gereserveerd 0,8 miljoen euro in plaats van totaal plafonds van 1 miljoen euro).

Om te zorgen dat de vraag en het beschikbare budget meer in balans komen kiezen we voor een twee sporen aanpak. Allereerst proberen we de subsidies aantrekkelijker te maken. Zo hebben we halverwege 2024 de groenblauwe dakensubsidie herzien en de subsidiebedragen verhoogd. Hierover en over de evaluatie van het gebruik van de subsidie hebben we u vorig jaar geïnformeerd via een brief. Ook verkennen we of we de regeling kunnen uitbreiden naar een groenblauwe regeling voor het hele particuliere terrein. Daarnaast hebben we met ingang van 2025 een extra subsidie toegevoegd voor groenblauwe schoolpleinen. Omdat het gereserveerde budget van 0,8 miljoen euro nog niet volledig wordt benut, hebben we voor de nieuwe subsidie geen extra geld in de begroting toegevoegd. Hiermee hebben we nu een totaal plafond van 1,45 miljoen euro en een in de begroting gereserveerd bedrag van 0,8 miljoen euro. We verwachten dat we hiermee in 2026 het begrote bedrag van 0,8 miljoen euro aan groenblauwe subsidies zullen verstrekken. We houden het totaal van de subsidieplafonds op 1,45 miljoen euro voor het geval dat de vraag groter is dan 0,8 miljoen. Het plafond ziet u weergegeven in de subsidiestaat. Het begrote bedrag vindt u in het Programma Water en Riolering.

Vraagnummer: 114

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	1
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verkiezingen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt voorgesteld 202 D euro over te hevelen naar reserve om te gebruiken bij nieuwe verkiezingen. Is dat in strijd met de maatregel geen reserve te houden voor verkiezingen uit VJN 24?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De reserveverkiezingen heeft altijd 2 doelen gehad. Gedeeltelijk egalisatiereserve en gedeeltelijk risicoreserve voor een ongeplande verkiezing. In de maatregel uit de Voorjaarsnota 2024 heffen we alleen het deel risicoreserve op. De voorgestelde storting uit de resultaatbestemming 2024 betreft het egalisatiereserve deel, Conform de spelregels van een egalisatiereserve stellen we voor het overgebleven deel van het budget voor verkiezingen van 2024 hierin te storten.

Vraagnummer: 115

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	5
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	10 cameratoezicht
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Hier staat dat er een voordeel is omdat de BTW kon worden teruggevraagd. Waarom gebeurd dat met terugwerkende kracht. Hoeveel fiscalisten heeft de gemeente in dienst die zich bezig houden met BTW problematiek in deze casus maar vooral ook bij ruimtelijke projecten?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het gaat hier specifiek om een BTW- voordeel bij cameratoezicht. Een nadere analyse van de gestegen kosten voor het uitlezen van de camera's in het najaar van 2024 leidde tot de conclusie dat op de facturen ten onrechte de BTW niet werd uitgesplitst. Dit konden we in overleg met de BTW-specialist van de gemeente met terugwerkende kracht corrigeren tot en met 2019, wat leidde tot een incidenteel voordeel van 308K in de jaarrekening 2024.
Gemeente Utrecht heeft op dit moment geen fiscalisten in vaste dienst.

Vraagnummer: 116

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	62
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	% gebouwen zonder aardgasaansluiting
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Doelstelling voor 2025 is gelijk aan de realisatie van 2024. Betekent dit dat we niet méér gebouwen zonder aardgasaansluiting verwachten in 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor 2025 verwachten we een toename van het aantal gebouwen zonder aardgasaansluitingen, omdat 1) nieuwbouwwoningen aardgasvrij worden opgeleverd en 2) een (klein) deel van de bewoners zelf van het aardgas gaan. Een substantiële toename verwachten we niet vanwege de stagnerende samenwerking met Eneco en de buurtaanpak aardgasvrij en netcongestie. De realisatie van 2024 is gelijk aan de doelstelling van 2025 vanwege de planning van de gemeentelijke jaarplancyclus. In de jaarplancyclus worden de doelstellingen voor het eerstvolgende jaar (in dit geval 2025) vastgesteld in oktober/november van het voorgaande jaar (2024). De realisatiecijfers zijn pas bekend in het tweede kwartaal van het volgende jaar (2025). Het is daardoor niet mogelijk om de meest recente realisatiecijfers mee te nemen in het vaststellen van de nieuwe doelstelling. Daardoor kan de doelstelling gelijk zijn of lager liggen dan de realisatie. De doelstelling voor 2025 is gebaseerd op een extrapolatie van de trend die we in afgelopen jaren zagen. We nemen daarbij aan dat het aardgasvrij worden van gebouwen pas echt gaat versnellen als de buurtaanpak aardgasvrij gaat lopen en zullen dan de doelstelling aanpassen.

Vraagnummer: 117

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	62
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	% duurzame warmte
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de doelstelling voor dit percentage niet verhoogd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de jaarstukken verantwoorden we de realisatie van de doelstellingen en in de programmabegroting stellen we de doelstelling voor.

Vraagnummer: 118

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	62
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Aantal GWh opwek
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de doelstelling voor 2025 lager dan de realisatie van 2023? Je zou verwachten dat een doelstelling altijd gelijk of hoger dan een eerder realisatie ligt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Vanwege de jaarplancyclus worden de doelstellingen voor het nieuwe jaar vastgesteld in oktober/november van het voorgaande jaar. De realisatiecijfers zijn pas bekend in het tweede kwartaal van het volgende jaar. Het is daardoor niet mogelijk om de meest recente realisatiecijfers mee te nemen in het vaststellen van de nieuwe doelstelling. Daardoor kan de doelstelling lager liggen dan de realisatie.

Vraagnummer: 119

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	69
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	De subsidies zijn bij lange na niet uitgenut en staan soms zelfs nog op 0. Kan per subsidie worden uitgelegd waarom de realisatie achterloopt op de begroting, en wat er gedaan is om dit te voorkomen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De subsidieregelingenergetisch verbeteren sociale huurwoningen (corporaties), was te complex ingericht , waardoor aanvragen moesten worden afgewezen. De regeling is stopgezet en er is een nieuwe vereenvoudigde regeling is in de maak in overleg met corporaties. Naar verwachting is de nieuwe regeling in het najaar 2025 beschikbaar.
Voor de “subsidieregeling kleine VvE’s” wordt vooraf inschatting van de besteding van subsidies vastgeseld met een subsidieplafond. Die is bij de VvE regeling te positief ingeschat. Besluitvorming duurt bij VvE soms langer, daar zijn we van afhankelijk. De regeling is pas net actief. Naar verwachting zal het aantal aanvragen volgend jaar hoger uitvallen.

Vraagnummer: 120

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	102
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe loopt de pilot voor castreren, steriliseren en chippen van honden en katten? Wordt er goed gebruik van gemaakt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De eerste resultaten zijn net binnen en we moeten deze nog analyseren. We informeren de raad over de resultaten in een brief in uiterlijk Q3 2025

Vraagnummer: 121

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	100
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Uitvoeringsprogramma Stadswater
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In welke programma's kunnen we de belegde ambities terugvinden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de 12 ambities uit de beleidsnota is bepaald welke ambities worden gerealiseerd vanuit welk programma in de begrotingscyclus met bijbehorende doelstelling.
Een overzicht van deze indeling is te vinden hoofdstuk 4 tabel 12 van de Beleidsnota Stadswater. Om ervoor te zorgen dat u goed overzicht houdt op de voortgang van de uitvoering van de nota, sturen we u vanaf 2026 een jaarlijkse raadsbrief. Daarin gaan we naast de voortgang ook in op de indicatoren die behoren bij de beleidsnota Stadswater (zie tabel 10 van de beleidsnota).

Vraagnummer: 122

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eva Oosters Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	Doelstellingen 1, 2, en 6
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Aantrekkelijke uitstraling gevels, Groene daken, Watervriendelijk Maatschappelijk Vastgoed en Terugdringen van emissies door houtstook
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Genoemde subsidies zijn bij lange na niet uitgenut. Kan voor allevier de subsidies worden uitgelegd waarom de realisatie achterloopt op de begroting, en wat er gedaan is om dit te voorkomen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Subsidies groen(blauwe) daken en Watervriendelijk (groenblauw) maatschappelijk vastgoed
De groenblauwe subsidies zijn vraaggestuurd. Het volledig uitnutten van de subsidies is daarmee geen doel op zich.
Subsidies zijn een effectieve en doelmatige manier om het vasthouden van regenwater en het vergroenen van particulier terrein te stimuleren. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het doel om jaarlijks 15 ha verharding af te koppelen. Zonder de subsidies zou dat een stuk langzamer gaan.
Het subsidieplafond van de subsidie groenblauwe daken is in 2020 bewust aanzienlijk hoger ingesteld dan de vraag om te voorkomen dat we gedurende het jaar het plafond overschrijden en er geen subsidie meer beschikbaar is. Deze situatie was in 2019 een 2020 twee keer voorgekomen. In plaats van de subsidieplafonds te verlagen, reserveren we om te voorkomen dat we door de onderschrijding aan het eind van het jaar geld overhouden, sinds 2024 minder geld in de begroting dan het totaal van de subsidieplafonds (gereserveerd 0,8 miljoen euro in plaats van totaal plafonds van 1 miljoen euro). Om te zorgen dat de vraag en het beschikbare budget meer in balans komen kiezen we voor een twee sporen aanpak. Allereerst proberen we de subsidies aantrekkelijker te maken. Zo hebben we halverwege 2024 de groenblauwe dakensubsidie herzien en de subsidiebedragen verhoogd. Hierover en over de evaluatie van het gebruik van de subsidie hebben we u vorig jaar geïnformeerd via een brief. Ook verkennen we of we de regeling kunnen uitbreiden naar een groenblauwe regeling voor het hele particuliere terrein. Daarnaast hebben we met ingang van 2025 een extra subsidie toegevoegd voor groenblauwe schoolpleinen. Omdat het totale budget van 0,8 miljoen euro nog niet volledig wordt benut, hebben we voor de nieuwe subsidie geen extra geld in de begroting toegevoegd. Hiermee hebben we nu een totaal plafond van 1,45 miljoen euro en een in de begroting gereserveerd bedrag van 0,8 miljoen euro. We verwachten dat we hiermee in 2026 het begrote bedrag van 0,8 miljoen euro aan groenblauwe subsidies zullen verstrekken. We houden het totaal van de subsidieplafonds op 1,45 miljoen euro voor het geval dat de vraag groter is dan 0,8 miljoen. Het plafond ziet u weergegeven in de subsidiestaat. Het begrote bedrag vindt u in het Programma Water en Riolering.

Subsidie Aantrekkelijke uitstraling gevels (Amsterdamse Straatweg)
De subsidie aantrekkelijke uitstraling gevels is een meerjarig subsidie met een subsidie plafond van maximaal 0,12 miljoen euro voor de periode 1 oktober 2024 tm 30 september 2026. De onder uitputting is als gevolg van de doorlooptijd van het architectentraject (ca 8 weken) en het vergunningstraject (ca 8 weken). Daarbij is de verwachting dat de aanvragen ook pas komen bij afronding van het project ASW

Subsidie terugdringen van emissies door houtstook

De subsidie voor het verwijderen/onbruikbaar maken van schoorstenen en kachels heeft een looptijd tot en met eind 2025 (tenzij het subsidieplafond eerder bereikt wordt). Er was 0,09 miljoen euro per jaar beschikbaar (vanaf 2021). Aanvankelijk werd het subsidieplafond jaarlijks vastgesteld, maar met het herzien van de regeling is besloten het restant budget in één keer vrij te geven. De looptijd t/m 2025 is echter niet aangepast. Het in de subsidiestaat genoemde bedrag is voor de jaren 2024 en 2025.

In 2024 is 0,097 miljoen euro aan subsidies uitgekeerd. In 2025 kan nog 0,092 miljoen euro worden uitgekeerd. Dit komt overeen met de 0,09 miljoen euro per jaar die we aan het begin van de regeling hadden ingeschat. De realisatie loopt derhalve niet achter op de begroting.

In onze jaarlijkse houtstookcampagnes besteden we aandacht aan de mogelijkheid om subsidie aan te vragen.

Vraagnummer: 123

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Het aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen blijft structureel achter. In 2023 was de doelstelling 40% terwijl 33% is behaald. Voor 2024 is slechts 29% gerealiseerd.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	68, 69, 124, 277

Vraag	Kan worden uitgelegd waarom de realisatie structureel achter ligt op de begroting? Aan welke factoren ligt dit en worden niet behaalde aantallen meegenomen in de doelstelling voor 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Over het jaar 2024 is de afspraak gemaakt om 1.182 woonplekken te realiseren (het verdeelbesluit), daarvan is 74% gehaald. In de raadsbrief “Verdeling woningaanbod kwetsbare en bijzondere doelgroepen 2025” is aangegeven waarom niet alle 1.182 woonplekken zijn gerealiseerd. Van het aantal vrijkomende woningen vallen woningen af omdat deze qua woninggrootte niet passen, de huurprijs te hoog is voor de doelgroep en/of omdat in een aantal complexen omwille van de leefbaarheid een andere keuze is gemaakt. Elk jaar stellen we het verdeelbesluit opnieuw vast. Niet behaalde aantallen uit het jaar daarvoor tellen we niet ‘automatisch’ op bij de opgave. Welk deel van de achterstand we meenemen in het verdeelbesluit, hangt af van verschillende factoren zoals bijvoorbeeld te verwachten mutaties/nieuwbouwopleveringen en de hoogte van de taakstelling statushouders.

Vraagnummer: 124

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	52
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Het aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen blijft structureel achter. In 2023 was de doelstelling 40% terwijl 33% is behaald. Voor 2024 is slechts 29% gerealiseerd.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	68, 69, 124, 277

Vraag	Waarom staat er bij de doelstelling voor 2025 niet van toepassing?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Sinds 2024 werken we met het verdeelbesluit (een jaarlijkse absolute opgave) om te zorgen voor passende huisvesting voor kwetsbare doelgroepen. Hiermee komt de genoemde indicator voor 2025 te vervallen en is deze vervangen voor de indicator ‘verhouding toewijzingen sociale huurwoningen aan kwetsbare groepen en de vraag naar sociale huurwoningen van kwetsbare groepen’. Met deze indicator monitoren we de realisatie van het verdeelbesluit, waar bij een realisatie 100% betekent dat de jaarlijkse absolute opgave (1.182 voor 2024) volledig is gerealiseerd.

Vraagnummer: 125

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Buurtteams
Bladzijde (in pdf)	197
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	2e bullit onder Toelichting, daling eind 2024 te stevig t.o.v. aantal gezinnen dat daadwerklijk basishulp heeft gekregen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat wordt hier precies mee bedoeld?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De daling van het aantal gezinnen/jongeren in basishulp aan het eind van 2024 geeft een vertekend beeld: in deze cijfers, van begin 2025, zijn nog niet alle gezinnen/jongeren opgenomen die basishulp hebben gekregen. Administratief worden deze soms later nog achteraf bijgewerkt, waardoor dit in de loop van 2025 wordt gecorrigeerd. Met andere woorden de daling is naar verwachting minder sterk dan nu uit de cijfers naar voren komt, maar er is wel sprake van een dalende trend.

Vraagnummer: 126

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Buurtteams
Bladzijde (in pdf)	200
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Gezamenlijke intake gesprekken...is goed gelukt in wijken waar de samenwerking ....goed staat.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	57

Vraag	In hoeveel wijken ten opzichte van het totaal aantal wijken is dit goed gelukt? Wat zijn de redenen dat samenwerking niet goed loopt? Hoe worden aangescherpte afspraken en de naleving daarvan gemonitord?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Gezamenlijke intakegesprekken lukken goed in bijna de helft van alle wijken. In die gevallen is van meet af aan duidelijk is wat er nodig is, wie wat gaat doen en wie daar regie op voert. Het monitoren en evalueren hiervan is onderdeel van deze afspraken en komt aan de orde in de tertaalgesprekken tussen gemeente en opdrachtnemer.
In de andere wijken lukt het lang niet altijd om gezamenlijke intakegesprekken te hebben. Oorzaken zijn dan hoge werkdruk, beperkte capaciteit waardoor het niet lukt om gezamenlijk af te spreken.

Vraagnummer: 127

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Jeugsbescherming
Bladzijde (in pdf)	208
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat maakt dat de doelstelling 2025 voor beide indicatoren een tiende hoger is gezet dan de realisatie van 2024?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De doelstelling 2025 komt uit de programmabegroting 2024 en is daarom hoger dan de realisatie van 2024. Overigens gaat dit om percentages die zijn afgerond op 1 decimaal waardoor een kleine wijziging in het percentage kan leiden tot een andere decimaal (bijvoorbeeld 0,64% wordt 0,6% en 0,66% wordt 0,7%).

Vraagnummer: 128

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Jeugsbescherming
Bladzijde (in pdf)	208
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wanneer kunnen we de terugkoppeling van de pilot triage-instrument verwachten?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De pilot triage-instrument is een pilot van de het ministerie van Justitie & Veiligheid en de Raad voor de Kinderbescherming, waarmee uitvoering is gegeven aan de motie Ceder. De gemeente Utrecht heeft meegedaan aan deze pilot en daarom de evaluatie van de pilot vorig jaar van de Raad voor de Kinderbescherming ontvangen. Hierbij ontvang u een terugkoppeling op hoofdlijnen: uit de evaluatie blijkt dat dit instrument nog te veel knelpunten heeft om direct in de hele stad in te voeren. Bijvoorbeeld over hoe om te gaan met de kosten die het middel met zich meebrengt en bescherming van privacy bij gegevensbeheer. Daarnaast werd gezien dat het moment waarop het triagemiddel werd ingezet (namelijk gedurende een jeugdbeschermingstafel) niet het juiste was. In Utrecht geven wij de uitkomsten van de pilot een vervolg in de opdracht van de kwartiermaker van het scheidingsloket/relatie. Document Utrecht - Raadsbrief Hervormingen sociaal domein en technische sessie Jeugd en Wmo - iBabs Publieksportaal

Vraagnummer: 129

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Jeugsbescherming
Bladzijde (in pdf)	209
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat maakt dat de GI's gesptot zijn met de doorbraakaanpak als interventie?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De doorbraakaanpak hield in dat de GI's een registratie bijhielden van jeugdigen met een maatregel die langer dan 3 maanden moesten wachten op passende jeugdhulp, en ook welke stappen waren gezet om alsnog tot passend aanbod of overbruggingsaanbod te komen. Deze registratie leverden de GI's dan bij de gemeente aan. Echter, het aanleveren van de lijst was een behoorlijke (administratieve) belasting, terwijl het aanleveren in zichzelf niet voor passende oplossingen zorgde. Daarvoor moesten GI, buurtteam en aanvullende jeugdhulp met elkaar in overleg. De huidige afspraak is dat deze partijen elkaar in de reguliere afstemming opzoeken om voor doorbraken in casuïstiek te zorgen. Indien nodig schalen ze daarvoor op binnen de organisatie, en ze betrekken de gemeente op het moment dat het niet lukt om tot een oplossing te komen. Registratie op een doorbraaklijst is niet (meer) nodig.

Vraagnummer: 130

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	3: Versterken veerkracht
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De Stem van Utrecht, en Kinder- en jongerenwerk MO
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Genoemde subsidies zijn bij lange na niet uitgenut. Kan voor beide subsidies worden uitgelegd waarom de realisatie achterloopt op de begroting, en wat er gedaan is om dit te voorkomen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Onder de nadere regel Stem van Utrecht is structureel jeugdbudget beschikbaar, hier wordt echter niet de volledige inzet op gepleegd doordat er vooral volwassenenprojecten onder vallen.
In de subsidieplafond van kinder- en jongerenwerk MO zijn de scoutactiviteiten meegenomen, deze vallen echter onder een eigen doelstelling waardoor deze dubbel was opgenomen op de subsidiestaat

Vraagnummer: 131

Fractie	Stadsbelang Utrecht
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	44
URL / Blz op website	44

Verbijzondering/context	Herziening erfpachtvoorwaarden
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	132

Vraag	Vraag: De baten uit de conversie en bestemmingswijzigingen erfpacht zijn 3,803 miljoen euro hoger dan begroot. Hoe komt dit bedrag tot stand en kan het gespecificeerd worden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Op het product conversie en bestemmingswijzigingen worden alle opbrengsten van erfpachtconversies en bestemmingswijzigingen verantwoord. In hoofdlijnen bestaan deze opbrengsten uit 3 type inkomsten: 1. incidentele wijzigingen op bestaande erfpachtcontracten van particulieren n.a.v. een gewijzigd gebruik of conversies op verzoek (bijvoorbeeld bedrijfsruimte wordt wonen of meer vierkantenmeter kantoor dan bij uitgifte). 2. De meerwaarde van de grond op het moment dat een corporatie besluit om een sociale huurwoning te verkopen (bestemmingswijziging van “sociale huurwoning” naar ‘woning”). 3. De inkomsten op basis van de Conversieregeling Erfpacht 2017.
De specificatie van de €3,803 miljoen: €3,402 miljoen betreft Conversieregeling Erfpacht 2017 en €0,401 miljoen overige conversieregelingen en bestemmingswijzigingen

Vraagnummer: 132

Fractie	Stadsbelang Utrecht
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	44
URL / Blz op website	44

Verbijzondering/context	Herziening erfpachtvoorwaarden
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	131

Vraag	Vraag: De baten uit de conversie en bestemmingswijzigingen erfpacht zijn 3,803 miljoen euro hoger dan begroot. Waarom wordt er van een deel van dit bedrag geen vangnet/regeling gecreëerd voor de erfpachters die in de knel dreigen te komen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bij de beantwoording is ervan uitgegaan dat de vraag specifiek betrekking heeft op de groep erfpachters waarvoor de besluiten in het kader van Einde Erfpachttijdvak van de AB74 in voorbereiding zijn.
De (eventuele) stijging van de erfpachtinkomsten (op het product Erfpachtbeheer) naar aanleiding van het einde van het tijdvak van de AB74 zijn nog niet opgenomen in de begroting. Een betalingsprobleem op basis van het huidige canonniveau wordt niet verwacht en er is dus geen aanleiding om daarvoor (op dit moment) middelen te reserveren.

Vraagnummer: 133

Fractie	Stadsbelang Utrecht
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Op meerdere plekken in de Jaarstukken wordt gesproken over lobby richting het Rijk
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe succesvol is de lobby richting richting het Rijk? Hoeveel geld is er succesvol bij het Rijk gelobbyd? Hoe verhoudt dat zich tot de andere G4 gemeenten?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Lobby is een proces van lange adem. Vandaar dat we continu onze wensen en plannen bij het Rijk onder aandacht brengen. Bijvoorbeeld inzake de korting op het Gemeentefonds heeft het kabinet de zorgen van gemeenten na jarenlange lobby (deels) beantwoord. Per saldo komt er tot en met 2027 cumulatief € 3 miljard beschikbaar voor gemeenten. De verdeling van deze middelen over gemeenten is op basis van gemeentelijke karakteristieken zoals inwoneraantal.

Vraagnummer: 134

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Algemeen
Hoofdstuk	Kerncijfers gemeente Utrecht
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	9
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Sociale structuur
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waardoor komt het dat het aantal banen/werkzame personen zo veel harder groeit dan het aantal inwoners in zowel 2023 als 2024? Is de verwachting dat deze stijging zo wordt doorgezet of zullen ze in de toekomst meer overeen komen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het aantal banen en het aantal inwoners zijn twee verschillende eenheden. Inwoners wonen in Utrecht, werkenden kunnen van binnen of buiten de stad komen. Om een beeld te geven: 53% van de werknemers woont én werkt in Utrecht, terwijl 31% van banen in Utrecht wordt vervuld door Utrechters. Sterke banengroei komt door meerdere factoren: Utrecht is een aantrekkelijke stad met een centrumfunctie, en er zijn grote werkgevers hier gevestigd met hun hoofdkantoor. Dat betekent ook dat veel banen administratief aan Utrecht zijn gekoppeld, ook als het werk elders plaatsvindt. Daarnaast is er een sterke groei van ZZP'ers. De groei van de bevolking verloopt minder snel en is niet direct te koppelen aan banengroei, onder andere door migratie en demografische verschillen. Over de v ontwikkeling van de verhouding tussen banen en inwoners is moeilijk een prognose te stellen door de vele afhankelijkheden: wanneer we nieuwe woonwijken maken (merwede/defensie, Rijnenburg) zonder meer ruimte om te werken, zal dit automatisch iets doen met de verhouding. Daarnaast is de arbeidsmarkt onderhevig aan veel veranderingen waarvan de gevolgen op de verhouding benen/inwoners lastig in te schatten is: we vergrijzen in rap tempo, dus daarmee neemt de groep inwoners die hier niet werkt, maar wel woont, snel toe. De vraag is ook hoe werkgevers hier op (middel)lange termijn reageren: gaan zij krimpen, werk verplaatsen of verder automatiseren? En het is de vraag in hoeverre het nodig blijft om fysieke banen hier te organiseren, of dat het werk administratief hier blijft en werknemers nog meer thuis of elders het werk verrichten. Over de verwachting van de groei van het aantal banen heeft het UWV een prognose gemaakt (https://www.uwv.nl/nl/nieuws/uwv-arbeidsmarktprognose-2025-2027-nog-amper-banengroei). De verwachting is minder groei, maar in sectoren als informatie en communicatie, specialistische zakelijke diensten en zorg en welzijn neemt het aantal banen nog wel toe.

Vraagnummer: 135

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	15
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Bij financiën staat een totaal resultaat van 32.614 miljoen euro
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat wordt er gedaan met de 32.614 miljoen netto resultaat gedaan? Is dit verwerkt in de VJN 2026 of naar algemene middelen/reserves? En waarom? Als dit naar algeme middelen/reserves is gegaan, is dit dan ook meegenomen in de wendbaarheid en weerbaarheid? Zo ja, hoe zien deze getallen er uit als dit niet naar de algemene reserves gaat?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024, dat gelijktijdig met de Jaarstukken 2024 is geagendeerd voor behandeling door de raad, gaat in op het voorstel voor de inzet van het rekeningresultaat over 2024. In het raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024 en in de Voorjaarsnota 2025 (pagina 14/15) is te zien dat het rekeningresultaat over 2024 van 32,614 miljoen euro voor 19,873 miljoen euro wordt overgeheveld naar 2025 met als doel om beoogde activiteiten of projecten af te kunnen ronden of alsnog te kunnen uitvoeren. Het restant wordt ingezet voor het financiële beeld van de Voorjaarsnota 2025 om het te betrekken bij de integrale afweging van benodigde en beschikbare middelen voor 2025 en verder.

Vraagnummer: 136

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	17
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Algemene middelen is 23,7 miljoen euro positief uitgevallen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	282

Vraag	Zijn er stappen te zetten in de algemene middelen begroting (bijvoorbeeld bij OZB) om deze meer aan te laten sluiten op de realisatie?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de Voorjaarsnota 2025 zetten we verschillende stappen om de begrote algemene middelen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de verwachte realisatie. Uit trendanalyse is gebleken dat de BghU over de afgelopen jaren te voorzichtige ramingen heeft afgegeven over nog te ontvangen OZB-inkomsten uit oude jaren. Het verschil tussen de voorzichtige ramingen en de realisatie in de afgelopen jaren gebruiken we voor de actueel verwachte OZB-inkomsten voor 2025 en verder.
Ook de raming van de toeristenbelasting wordt bijgesteld op basis van gerealiseerde resultaten en trendanalyse van het aantal overnachtingen.
Bij de inschatting van de inkomsten van het Rijk houden we rekening met de in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk aangekondigde extra middelen voor Jeugd en de demping van de terugval van het Gemeentefonds.

Vraagnummer: 137

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	77
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het aantal parkeerplaatsen dat is omgevormd naar groen, fiets of verblijfruimte is fors minder dan het doel. Hoe komt dat? Zijn er extra middelen of inspanning nodig om zowel deze achterstand in te halen en ook het doel voor volgend jaar te halen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De regeling is op 1 januari 2024 van start gegaan. De ambitie is groot (doelstelling 2025 is 1126 plekken) en we merken dat dit te hoog is gebleken, vanwege de opstartfase waarin we zitten. Het heeft tijd nodig om in te groeien. De meeste (herinrichtings)projecten waarbinnen we een substantieel aantal parkeerplaatsen kunnen opheffen worden pas vanaf 2025 of later uitgevoerd, waardoor het daadwerkelijke aantal opgeheven parkeerplaatsen op dit moment nog beperkt is.
Inmiddels zijn de eerste projecten al wel gerealiseerd en groeit het aantal nieuwe (herinrichtings)projecten waarbinnen we parkeerplaatsen opheffen en omzetten. We verwachten daarom dat het aantal opgeheven parkeerplaatsen (ten behoeve van andere functies) vanaf dit jaar zal toenemen.

Vraagnummer: 138

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We lopen achter op onze doelstelling voor de vervanging van riolering" (pagina 95) en er waren 10 keer oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen in 2024 (pagina 96).
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wij willen graag een overzicht van de oorzaken en locaties van de 10 oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen in Utrecht, want dit heeft volgens ons niet alleen te maken met onze eigen riooloverstorten (maar ook van andere gemeenten). En hoeveel dode dieren waren er in 2024 te betreuren door die oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen? (We hebben de informatie gelezen op pagina 25 van het Duurzaamheidsverslag)

Opmerking concern control	

Antwoord:

De tien problemen waarbij maatregelen moesten worden getroffen in 2024 betroffen tweemaal blauwalg, 6 locaties waar dode vissen zijn aangetroffen en verwijderd (drie of meer), eenmaal olie op het water en eenmaal overmatig kroos. Bij één van de situaties met dode vissen ging het om zeer grote aantallen. Begin september trok een zeer zware bui aan de oostzijde van Utrecht langs die ervoor zorgden dat de overstorten in De Bilt die lozen op de Biltse Grift in werking traden met grootschalige vissterfte in de Biltse Grift en in het centrum van Utrecht tot gevolg. Zie de berichtgeving van HDSR over dit incident. Bij een situatie nabij de Wittevrouwensingel en in de Liesgrassingel in Vleuten zijn er na een riooloverstort 16 dode vissen aangetroffen en verwijderd. De riooloverstort bij de Wittevrouwensingel werd veroorzaakt door een verstopte zinker, wat het gevolg was van onvoldoende beheer en onderhoud. In Tuindorp zijn er dode vissen aangetroffen en verwijderd tijdens een periode van warm weer. Het warme weer kan zorgen voor een gebrek aan zuurstof in het water, wat mogelijk de oorzaak van de vissterfte is geweest. Hierna hebben we extra zuurstof aangebracht in het water. Bij de overige situaties zijn er enkele dode vissen aangetroffen en verwijderd, maar er is hierbij geen riooloverstort geconstateerd of een andere oorzaak herkend.

Vraagnummer: 139

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Op pagina 97 staat "Afkoppelen van minimaal 15,3 ha verhard oppervlak: dit is niet gerealiseerd, voornamelijk doordat we minder riool hebben vervangen dan voorzien en er minder gebruik is gemaakt van de groenblauwe daken subsidie (...)" en op pagina 98 staat dat het aantal aanvragen is gestegen nadat de subsidieregeling groene daken nu groenblauwe daken is geworden. Op pagina 124 is inderdaad te zien dat er een behoorlijke onderbesteding is, namelijk 188.000 van de 700.000. Op pagina 31 van het Duurzaamheidsverslag staat wel dat het aantal aanvragen vergelijkbaar is met 2023 (terwijl het toen nog om groene daken ging).
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe komt het dat mensen niet voldoende gebruik maken van de subsidie groenblauwe daken? En wat gebeurt er/wat is er gebeurd met het resterende bedrag van 512.000 euro? Hoe gaat het college er nu voor zorgen dat er meer groenblauwe daken (en gevels) in Utrecht komen? De vraag geldt overigens ook voor het potje voor Watervriendelijk Maatschappelijk Vastgoed dat eronder staat: wat gaat er met de resterende 171.000 euro gebeuren/wat is ermee gebeurd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De groenblauwe subsidies zijn vraaggestuurd. Het volledig uitnutten van de subsidies is daarmee geen doel op zich. Subsidies zijn een effectieve en doelmatige manier om het vasthouden van regenwater en het vergroenen van particulier terrein te stimuleren. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het doel om jaarlijks 15 ha verharding af te koppelen. Zonder de subsidies zou dat een stuk langzamer gaan.

Het subsidieplafond van de subsidie groenblauwe daken is in 2020 bewust aanzienlijk hoger ingesteld dan de vraag om te voorkomen dat we gedurende het jaar het plafond overschrijden en er geen subsidie meer beschikbaar is. Deze situatie was in 2019 een 2020 twee keer voorgekomen. In plaats van de subsidieplafonds te verlagen, reserveren we om te voorkomen dat we door de onderschrijding aan het eind van het jaar geld overhouden, sinds 2024 minder geld in de begroting dan het totaal van de subsidieplafonds (gereserveerd 0,8 miljoen euro in plaats van totaal 1 miljoen euro) Het bedrag wat overgebleven is in 2024 is daarmee lager. Het overgebleven bedrag is onderdeel van het resultaat van het Programma Water en Riolering. Een positief resultaat op het programma wordt gestort in de reserve riolering, maar dit was in 2024 niet het geval.
Om te zorgen dat vraag en beschikbaar budget meer in balans komen kiezen we voor een twee sporen aanpak. Allereerst proberen we de subsidies aantrekkelijker te maken. Zo hebben halverwege 2024 de groenblauwe dakensubsidie herzien en de subsidiebedragen verhoogd. Hierover en over de evaluatie van het gebruik van de subsidie hebben we u vorig jaar geïnformeerd via een brief. Ook verkennen we of we de regeling kunnen uitbreiden naar een groenblauwe regeling voor het hele particuliere terrein.

Daarnaast hebben we met ingang van 2025 een extra subsidie toegevoegd voor groenblauwe schoolpleinen. Omdat het budget van 0,8 miljoen euro nog niet volledig wordt benut, hebben we voor de nieuwe subsidie geen extra geld in de begroting toegevoegd. Hiermee hebben we nu een totaal plafond van 1,45 miljoen euro en een in de begroting gereserveerd bedrag van 0,8 miljoen euro. We verwachten dat we hiermee in 2026 het begrote bedrag van 0,8 miljoen euro aan groenblauwe subsidies zullen verstrekken. We houden het totaal van de subsidieplafonds op 1,45 miljoen euro voor het geval dat de vraag groter is dan 0,8 miljoen euro. Dit plafond ziet u weergegeven in de subsidiestaat.

Vraagnummer: 140

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	102
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	""én sloten we een samenwerking met stichting Struikroven en Trees For All"
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is het college ook een samenwerking aangegaan met Straatboer (die nu ook in Utrecht actief is en onlangs gevestigd is bij Steck)/is het college van plan ook een samenwerking aan te gaan met Straatboer?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het college is geen specifieke samenwerking aangegaan met Stichting Straatboer maar juicht deze stichting en haar werk van harte toe. We wijzen inwoners via Buurtnatuur030 al op Straatboer en haar diensten.

Vraagnummer: 141

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	102
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We hebben een pilot opgezet in samenwerking met de dierenvoedselbank, waarbij eigenaren hun hond of kat kosteloos kunnen laten castreren, steriliseren en chippen."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	We wachten nog steeds met smart op de uitkomsten van de pilot: was er veel belangstelling, zijn er veel dieren geholpen, is het voor herhaling vatbaar, zijn er plannen voor uitbreiding naar andere huisdieren van minima (naast de cliënten van de Dierenvoedselbank) e.d. Kan het college hier nu meer over vertellen en/of komt er nog een raadsbrief en zo ja, wanneer komt die?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De eerste resultaten zijn net binnen en we moeten deze nog analyseren. We informeren de raad in een brief in uiterlijk Q3-2025

Vraagnummer: 142

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Leefomgeving en ondergrond
Bladzijde (in pdf)	116
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"waardoor er meer hulpbehoevende dieren in de stad zijn" en "zetten in op goede en snelle hulpverlening voor dieren" (en op pagina 103: "Dierenhulporganisaties: met het afsluiten van het nieuwe contract voor dierenhulp is de continuïteit van zorg aan hulpbehoevende dieren weer gewaarborgd."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De Dierenambulance is helaas met het geld dat er nu is niet in staat om 24/7 hulp aan dieren te bieden en mogelijk hebben ook andere organisaties behoefte aan meer steun. Nu Stichting Snorhaar er als vijfde onderaannemer bijgekomen is, maar er niet meer geld voor beschikbaar is gesteld, is dit zeer aannemelijk. En als het college verwacht dat er nog meer hulphoevenende dieren komen in Utrecht: hoe gaat u ervoor zorgen dat de dierenhulporganisaties meer geld en andere steun krijgen voor het stijgende aantal hulpbehoevende dieren, ook gedurende de nacht? En hoe staat het nu met de hulp vanuit het college aan de Vogelopvang voor een duurzamer en veiliger pand (op de huidige locatie of mogelijk een nieuwe locatie in de gemeente Utrecht)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Wij herkennen de behoefte aan extra middelen van de dierenhulporganisaties. In het coalitieakkoord is er extra geld beschikbaar gesteld voor dierenhulp. In overleg met de dierenhulporganisaties is er voor gekozen met dit geld een aantal basiszaken op orde te brengen en niet om 24/7 hulp in te zetten. Dit is ook toegelicht in de raadsbrief Extra gelden dierenhulporganisaties, 20 juni 2023.
Vogelopvang: zoals in de brief Huisvesting Vogelopvang Utrecht van 2 juli 2024 zijn we met de Vogelopvang en Kinderboerderij Rotsoord in gesprek over het ontwerp van een nieuw gebouw voor de Vogelopvang op Rotsoord. Deze gesprekken lopen nog steeds, er is geen nieuwe informatie te melden.

Vraagnummer: 143

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	124
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De bijdrage aan dierenweides was in 2024 43.000 en er was begroot 49.000. Bij de Voorjaarnota 2025 was er veel commotie over het stoppen van de bijdrage aan de dierenweides (dit ging overigens over 51.000 euro)
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe kan het dat er toch 6.000 euro minder naar de dierenweides is gegaan en eigenlijk 8.000 euro, omdat het om een bedrag van 51.000 euro zou gaan? Graag een uitleg over de bedragen en de besteding.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het genoemde bedrag van EUR 51.000 (uit de Voorjaarsnota 2024) gaat over de mogelijke bezuiniging vanaf 2026. Dit is hoger dan het beschikbare bedrag in 2024, omdat de subsidie dierenweides jaarlijks wordt geïndexeerd. Het gaat dus in principe om hetzelfde bedrag.
Er is door de dierenweides minder subsidie aangevraagd dan beschikbaar was vanuit de subsidie. Dit komt doordat een aantal dierenweides nog niet op de hoogte was van deze subsidie en ze daardoor vooral gebruik maakten van het Initiatievenfonds. Ze zijn geattendeerd op de subsidie Dierenweides en we verwachten dat in 2026 jaar meer subsidie worden aangevraagd.

Vraagnummer: 144

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Voorkomen / tegengaan overlast
Bladzijde (in pdf)	133
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	103

Vraag	Er zijn veel meer gemeentelijke meldingen geregistreerd overlast binnengekomen, wat is hier de oorzaak van? Kan het zijn dat de oproep van de burgemeester om meer te melden hier een rol in gespeeld heeft?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We doen als gemeente inspanningen om meldingsbereidheid te bevorderen, omdat het ons inzage geeft in waar welke problemen spelen waar we op moeten handelen. We houden de meldingsbereidheid van mensen niet bij, dus het is lastig aan te geven of de oproep van de burgemeester een rol speelt in het toegenomen aantal meldingen.

Vraagnummer: 145

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Voorkomen / tegengaan overlast
Bladzijde (in pdf)	133
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de doelstelling voor 2024 gelijk of minder aantal gemeentelijke meldingen van overlast ten opzichte van het peiljaar? Het kan toch juist ook als waardevol gezien worden dat meer en meer mensen weten hoe en waar meldingen kunnen doen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Wij zien in het algemeen een daling van overlastmeldingen als indicatie dat de leefbaarheid is verbeterd. Een kanttekening bij de meldingen is dat het aantal samenhangt met de meldingsbereidheid van inwoners (en de oproep daartoe) en de inzet van gemeente en politie. Welke invloed de meldingsbereidheid en deze inzet hebben op het aantal meldingen, valt niet te zeggen; ze zijn ook niet uit elkaar te trekken.

Een stijging van overlastmeldingen kan ook gezien worden als positieve indicator voor de meldingsbereidheid van inwoners . Dat is de andere kant van de medaille bij het gebruik van deze indicator.

Vraagnummer: 146

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Verstoring OO en crises
Bladzijde (in pdf)	139
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Hogere uitkijkkosten camera's
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom zijn er hogere uitkijkkosten van camera's? Waardoor komt deze verhoging van de kosten? Graag een toelichting.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het aantal camera's dat uitgekeken wordt is toegenomen en de loonkosten van de operators zijn gestegen.

Vraagnummer: 147

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Verstoring OO en crises
Bladzijde (in pdf)	139
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Hogere lasten veroorzaakt door extra inzet bij demonstraties
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waar zitten deze hogere lasten precies is? Wat valt er allemaal onder "inzet bij demonstraties"? Zijn deze lasten hoger door een hoger aantal demonstraties, of is de inzet per demonstratie hoger? Zijn er specifieke demonstraties waarbij extra inzet is geweest? Graag een toelichting.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het klopt dat vooral de toename van het aantal demonstraties debet is aan de toename van de kosten. Veruit het grootste deel van de kosten bestaat uit de kosten van inzet van verkeersregelaars. In 2024 was een relatief groot deel van de demonstraties dynamisch en liep een route door de (binnen)stad. Om dit veilig te kunnen faciliteren was er veel inzet van verkeersregelaars nodig.

Vraagnummer: 148

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	1: Aanpakken / voorkomen criminaliteit
Bladzijde (in pdf)	142
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is er 649 duizend euro minder gerealiseerd op gebied van preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Een bedrag van 0,250 miljoen euro kan verklaard worden doordat er in 2023 vanuit Grenzen Stellen Perspectief Bieden/ Preventie met Gezag een meerjarig subsidie aan Jongerenwerk verstrekt is. De volledige subsidie is in het toekenningsjaar 2023 geboekt en had achteraf handmatig gecorrigeerd moeten worden naar 2024 door het subsidiebureau. Dit laatste heeft niet (tijdig) plaatsgevonden. Het resterende bedrag van 0,399 miljoen euro heeft betrekking op de subsidie uit de Versterkingsgelden aan het Jongerenwerk en DOCK, deze is geboekt op een ander subsidiedoelstelling binnen het programma Veilige Stad.

Vraagnummer: 149

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Werknemers en -gelegenheid
Bladzijde (in pdf)	167
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Totale werkgelegenheid per inwoner
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is bij de totale werkgelegenheid per inwoner de bruto arbeidspercentage niet meegenomen? Is het college het eens dat dit cijfer niet laat zien hoeveel banen er zijn ten opzichte van hoeveel mensen er kunnen en willen werken?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Wij zijn niet bekend met de term ‘bruto arbeidspercentage’ en gaan ervan uit dat u de bruto arbeidsparticipatie bedoelt.
De indicator ‘werkgelegenheid per inwoner’ laat zien hoeveel banen er zijn ten opzichte van het totaal aantal inwoners. Dit geeft inzicht in hoe aantrekkelijk een stad is als werkplek en hoe dit zich ontwikkelt.
De bruto arbeidsparticipatie laat het aandeel zien van werkenden en werkzoekenden binnen de bevolking van 15 tot 75 jaar. Deze indicator richt zich dus op het arbeidsaanbod, terwijl wij juist de verhouding tussen vraag (banen) en aanbod (totale bevolking) willen laten zien – ook inclusief mensen die nu niet actief zijn op de arbeidsmarkt. Zo volgen we bredere trends, bijvoorbeeld of Utrecht meer een werk- of woonstad wordt.
In de beleidsnota Arbeidsmarkt (vastgesteld op 8 mei 2025) is besloten om vanaf de programmabegroting 2026 te sturen op een weerbare en wendbare arbeidsmarkt. Daarbij gebruiken we indicatoren over de mate waarin werkenden geen ‘nieuwe’ kennis of vaardigheden hoeven op te doen om aan de eisen van de arbeidsmarkt te kunnen blijven
voldoen en hoe makkelijk zij ander werk kunnen vinden.

Vraagnummer: 150

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Werknemers en -gelegenheid
Bladzijde (in pdf)	167
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Totale werkgelegenheid per inwoner
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de analyse van de indicator staat dat het doel is de verhouding op gelijk niveau te houden, echter zien we dat deze, zelfs zonder het meenemen van de netto arbeidsparticipatie, steeds verder boven de 1,00 uitstijgt. Vanaf welk punt komt het stoplicht in oranje of rood te staan en wat is daarvoor de onderbouwing?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De kerngedachte achter deze indicator is dat voor elke inwoner die kan en wil werken in Utrecht er ook daadwerkelijk werk is. Dit ook in relatie met de groei van de stad. Het doel is daarom vooral dat deze ratio niet verslechtert en dat Utrecht niet te veel alleen een woonstad wordt. We willen groeien in balans. Het stoplicht komt dus op oranje of op rood te staan bij een significante (rode) of grote (oranje) daling van de ratio.

Vraagnummer: 151

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	4: Inkomenszekerheid
Bladzijde (in pdf)	175
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Aantal huishoudens dat inkomensondersteuning ontvangt
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wordt er nog wel een doelstelling voor 2025 gemaakt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja, in programmabegroting 2025 is een doelstelling opgenomen van 9.400.

Vraagnummer: 152

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	222
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	% van mensen die inburgeren dat een gevoel van erbij te horen ervaart
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom staat het stoplicht hier op groen terwijl de resultaten onder de doelstelling uitkomen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We beogen dat door onze inzet op inburgering het percentage statushouders en gezinsmigranten dat het gevoel heeft erbij te horen zal stijgen. We hebben het stoplicht op groen gezet omdat het om een kleine daling gaat (4 procentpunten lager) en omdat we de activiteiten die moeten bijdragen aan dit effect volgens planning hebben uitgevoerd.

Vraagnummer: 153

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	222
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	% van mensen die inburgeren dat werkt, opleiding volgt of meedoet door vrijwilligerswerk
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Dit is de eerste meting die gedaan is op deze indicator. Hoe kijkt het college naar het resultaat van 24%? En wat gaat er concreet gedaan worden om de doelstelling van volgend jaar te behalen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het is de eerste meting en deze laat ons zien dat er nog veel te doen is om onze ambitie van meedoen vanaf dag 1 te halen. Dit heeft volop onze aandacht.

Vraagnummer: 154

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	224
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verschil actueel/realisatie
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is 1.3 miljoen euro netto resultaat bij niewkomers door hogere baten. Waarom wordt, vooral met de druk die op deze portefeuille ligt, de 1,3 miljoen niet toegevoegd aan de reserves?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er is een voorstel ingediend om een deel van het resultaat (836k) over te hevelen naar 2025, zodat een deel van het tekort in 2026 voor de kosten van Inburgering kan worden gedekt. De vergoeding vanuit het Rijk m.b.t. de uitvoeringskosten groeien namelijk niet mee met de instroom.

Vraagnummer: 155

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Baten en Lasten
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	401
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Klimaatvriendelijke stad
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wordt de 489 duizend euro die minder besteed is aan uitkering Energiearmoede en nationaal isolatieprogramma overgedragen naar een volgend jaar?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja, de niet bestede middelen schuiven door naar volgende jaren: we hebben t/m 2027 om de middelen uit te geven en verwachten ook dat dit lukt.

Vraagnummer: 156

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Baten en Lasten
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	404
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Bodem en ondergrond, lagere baten en lasten op verschillende bodem subsidies
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is bijna 6 miljoen euro aan investering in bodem en ondergrond (waaronder pfas, lood, en niet-genormeerde stoffen) doorgeschoven naar 2025. Graag een nadere toelichting: waarom is dit doorgeschoven en wat betekent dit in praktijk? wat is de impact hiervan op bijv. saneringsprojecten? In hoeverre heeft dit impact op de kwaliteit van de bodem/ondergrond? Om welke projecten gaat dit?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Via het ministerie van I&W hebben we sinds 2021 subsidies verkregen ten behoeve van de verontreiniging van bodem of grondwater.
In 2024 hebben we nieuwe projecten aangevraagd op het gebied van de historische spoedopgaven, lood, pfas, niet-genormeerde stoffen en het toekomstig bestendig omgaan met nazorg (SPUK 2024-2030).
De looptijd van de verschillende subsidies is verschillend en kunnen en worden conform de voorwaarden van het ministerie vaak overgeheveld naar volgende jaren. Het gaat hier dus niet over investeringen.
In overleg met het ministerie zijn budgetten voor het Gebiedsplan en Griftpark als gevolg van nieuwe technische inzichten verplaatst naar het volgende jaar.
Ook zijn er budgetten op het gebied van lood verplaatst, om zo de middelen efficiënter in te kunnen zetten. Incidenteel is er ook voor gekozen om middelen later in te zetten, door eerst te focussen op andere prioriteiten. Er is geen sprake van een negatief effect op de kwaliteit van de bodem en ondergrond.

Vraagnummer: 157

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom staat er geen paginanummering in het Duurzaamheidsverslag?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Vanwege de eisen aan de toegankelijkheid van het Duurzaamheidsverslag publiceren we het Duurzaamheidsverslag op de website in een content management systeem (https://onderzoek.utrecht.nl/duurzaamheidsverslag). Je kunt dan direct doorklikken naar het betreffende hoofdstuk. Als extra service bieden we de raadsleden een pdf-versie aan. Daarin zijn we vergeten de paginanummers op te nemen. We zullen de paginanummers volgend jaar toevoegen.

Vraagnummer: 158

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	20
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We kijken of de trend wat betreft het minder of geen vlees eten doorzet".
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Fijn dat het college monitort via de Inwonersenquête hoeveel vlees en vis de inwoners van Utrecht zeggen te eten, maar wat kan en gaat het college doen om ervoor te zorgen dat weer meer mensen kiezen voor plantaardig eten? Kunnen we een toelichting krijgen op wat de reden is van de aangegeven daling van 3 procent? Welke redenen geven Utrechters nog meer op - naast het sparen van milieu en energie - voor het kiezen om minder vlees en vis te eten (en indien het college hier niet naar vraagt: waarom niet vragen naar bijvoorbeeld dierenwelzijn of eigen gezondheid)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De vraag is onderdeel van de inwonersenquête die we elke twee jaar bij inwoners uitvragen. Om de resultaten van deze enquête tussen diverse jaren te kunnen vergelijken en de vragenlijst niet te lang te maken, is in de inwonersenquête geen plek om uitgebreid naar de motieven van inwoners te vragen. De daling van 3% kunnen we niet duiden; op basis van de resultaten kunnen we hooguit een meerjarige trend signaleren. Om de resultaten te duiden zou een specifieke enquête over voedsel moeten worden uitgezet bij onze inwoners. Vanwege beperkte financiële middelen kiezen we er op dit moment niet voor om actief bewoners te stimuleren om plantaardig te eten.

Vraagnummer: 159

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Eelco Eerenberg
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	20
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We kijken of de trend wat betreft het minder of geen vlees eten doorzet".
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Deelt het college onze mening dat het uitvoering geven aan een voedselagenda - die programmaoverstijgend is - van groot belang is om zowel Utrechters duurzamere voedselkeuzes te laten maken als om een duurzame supplychain te bewerkstelligen? We hebben immers te maken met een klimaatcrisis en een biodiversiteitscrisis. Zijn er nog ontwikkelingen op dit gebied waar het college meer over kan vertellen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja we delen deze mening zoals ook in de Visie Utrecht Circulair 2050 (pag. 12 streefbeeld circulaire voedselsector) (29 februari 2024) is genoemd: “(…) voedselproductie gaat niet meer ten koste van de natuur en de bodems, maar versterkt en behoudt de biodiversiteit. Ons voedsel legt niet alleen kortere afstanden af, maar bereikt ons ook met minder tussenschakels tussen producent en consument. In deze korte ketens met duurzame en gezonde voedselproducten zijn tussenstappen en partijen geminimaliseerd en wordt intensief samengewerkt tussen boeren, inwoners, voedselverwerkers, supermarkten en horecagelegenheden”.
Op dit moment ligt de focus vanuit Utrecht Circulair zoals vastgelegd in de Beleidsnota Utrecht Circulair op het tegengaan van voedselverspilling en hergebruik van reststromen. We werken daarvoor samen met partijen zoals de provincie, ROM, Alliantie Cirkelregio Utrecht en ondersteunen circulaire ondernemers die stappen zetten op dit gebied.
Vanuit het gezondheidsperspectief werken we aan het inzetten op het onderzoeken en (laten) ontwikkelen van instrumenten om de voedselomgeving te ‘sturen’. Denk daarbij aan het weren van een ongezond voedselaanbod en reclames in de openbare ruimte. We zetten dat spoor vooral in door bij het Rijk te bepleiten dat de benodigde instrumenten in de nieuw aangekondigde wetgeving (Voedselwet) en landelijke preventiestrategie landen.

Vraagnummer: 160

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	23
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"Dit is met name het geval in Hoograven en aan de Cremerstraat."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is het aantal gevallen van wateroverlast in de openbare ruimte op de Cremerstraat toegenomen toen de hoeveelheid groen/het park verkleind is voor de verbreding van het spoor en de aanleg van leidingen van Eneco (e.d.)? Zo ja (maar ook zo nee), overweegt het college om weer meer groen aan te leggen om de wateroverlast in de Cremerstraat te verminderen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Uit het historisch overzicht van de grondwateroverlastmeldingen in het Duurzaamheidsverslag is te zien dat deze voor het grootste deel gerelateerd zijn aan extreem natte winterperiodes, zoals de winter van 2013-2014 en 2023-2024. De meldingen van de Cremerstraat zijn voornamelijk afkomstig uit de laatste natte periode. De afname van het groen heeft naar verwachting geen effect op de grondwaterstand. De werkzaamheden van Eneco en de spoorverdubbeling hebben dit mogelijk wel beïnvloed doordat er flink in de grond is gegraven. Op dit moment laten we een extern bureau de exacte oorzaak onderzoeken en een voorstel doen voor een structurele, gebiedsgebonden oplossing. Daarbij wordt gekeken naar een technische oplossing omdat het toevoegen van groen en het daarmee extra infiltreren van regenwater in de natte periodes de problematiek op deze locatie juist zou kunnen vergroten.

Vraagnummer: 161

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Riooloverstorten Amelisweerd en de Vecht
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom lozen de rioolwaterzuiveringen op deze ecologisch waardevolle wateren? Hoe gaat het college ervoor zorgen dat dit stopt, en ook dat riooloverstorten in ecologisch waardevolle wateren als eerste worden gestopt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) lozen bij voorkeur op grote wateren die goed doorstromen, zodat de effecten van de lozingen relatief beperkt zijn.
Ten oosten van Utrecht voldoet eigenlijk alleen de Kromme Rijn aan dit criterium, vandaar dat het onvermijdelijk is dat de zuiveringen van Bunnik en Zeist (via een aftakking) op de Kromme Rijn lozen. Voor de rwzi's in Utrecht geldt dat alleen de Vecht en het Amsterdam-Rijnkanaal geschikt zijn om op te lozen. Het verplaatsen van de rwzi in Overvecht zodat deze in de toekomst kan lozen op het Amsterdam-Rijnkanaal heeft de voorkeur, maar is bijzonder kostbaar. We onderzoeken samen met HDSR of dit op de lange termijn mogelijk is. Tot die tijd zijn we voortdurend met HDSR in overleg om de rwzi in Overvecht zo goed mogelijk te laten functioneren. Daarnaast gaat HDSR de komende jaren de rwzi van Zeist verbeteren, waarmee de waterkwaliteit van de Kromme Rijn verder zal verbeteren. Zelf blijven we bij alle rioolvervangingen inzetten op het scheiden van afval- en regenwater, waarmee op de lange termijn de aanvoer naar de rwzi's en de riooloverstorten minder worden. De geplande rioolvervangingen in Overvecht de komende 30-40 jaar zullen hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Vraagnummer: 162

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	33
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er zijn 1025 bomen toegevoegd, hoeveel zijn eraf gegaan (door ziekte, vellijst, etc?)

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het genoemde aantal toegevoegde bomen is het ‘netto aantal’ bomen, dus totaal toegevoegd minus weggehaald (= aantal eind 2024 minus eind 2023). Dit kunnen we niet specificeren. Zie ook de Bomenbalans Park- en straatbomen (bijlage bij het Duurzaamheidsverslag).

Vraagnummer: 163

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	33
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	1.025 nieuwe bomen en 3,7 ha nieuw groen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	98

Vraag	hoe verhouden de aantallen nieuwe bomen en hectares nieuw groen zich tot de aantallen nieuwe woningen en bedrijven? In hoeverre is dit in verhouding tot de barcode uit de RSU?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De realisatie van bomen en hectares nieuw groen blijven achter bij de ontwikkeling van de stad. Er komt wel groen bij, maar niet in hetzelfde tempo als er woningen worden toegevoegd. Die verhouding vindt u in het Duurzaamheidsverslag. Voor bedrijven houden we de balans niet bij.

Vraagnummer: 164

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	34
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"zonder deze wijziging zou het aantal hectare openbaar groen met 2 ha zijn toegenomen"
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	hierboven staat 3,7 ha nieuw openbaar groen. Betekent dat dat er netto 1,7ha groen is afgegaan? Wat zijn hiervan de oorzaken? Om welke gebieden gaat dit?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Dat klopt. Zie berekening (tabel in afbeelding). Er is 3,7 ha nieuw openbaar groen toegevoegd en tegelijkertijd is het areaal bestaand groen met 1,7 ha afgenomen (de administratieve wijziging buiten beschouwing gelaten). Er is geen specifieke lijst van gebieden waar deze mutaties hebben plaatsgevonden, omdat het om meerdere wijzigingen door de hele stad gaat. Denk aan herinrichtingen, bebouwing van (industrie)gebieden, verkoop van snippergroen.

Onderdeel	**Oppervlakte (ha)**	**Toelichting**
Areaal openbaar groen in 2023	1.238	Uitgangssituatie
Toegevoegd in 2024 (nieuw groen)	+3,7	Nieuw openbaar groen in gemeentelijk beheer
Verloren gegaan in 2024 (door projecten e.d.)	-1,7	Door bebouwing, herinrichting of overdracht aan derden
Subtotaal zonder systeemwijziging	**+2,0**	Netto toename zonder administratieve wijziging
Administratieve wijziging: o.a hagen niet meer in ha geteld maar ook door correcties (zoals areaal dat niet bij de gemeente maar bij RWS in beheer is).	-6,0	Hagen worden nu als lengte (strekkende meters) geregistreerd
Totaal effect in beheersysteem (2024)	**-4,0**	Werkelijk geregistreerde afname: van 1.238 naar 1.234 ha

Vraagnummer: 165

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	37
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	4.4 Tevredenheid Groen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de betekenis van "tevredenheid"? Gaat het over de kwaliteit van het groen? En is dat dan de kwaliteit voor biodiversiteit, of voor recreatie, of esthetisch of iets anders? Of gaat het over de beschikbaarheid, of hoeveelheid of bereikbaarheid? Of nog iets anders?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De term "tevredenheid" in deze context verwijst naar de subjectieve beleving van bewoners over het groen en de parken in hun wijk of buurt. Deze tevredenheid wordt gemeten via de inwonersenquête die een keer per twee jaar wordt uitgevoerd. Daarin worden Utrechters gevraagd hoe tevreden zij zijn over het groen of park in hun directe leefomgeving. Het gaat hierbij om een algemene waardering, zonder specifieke uitsplitsing naar aspecten zoals biodiversiteit, recreatieve waarde, esthetiek, hoeveelheid, kwaliteit of bereikbaarheid.

Vraagnummer: 166

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	38
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	30 soorten
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom kiest het college ervoor om bij de 30 soorten die Utrecht beschermt alleen weer te geven hoeveel dieren er geteld zijn en niet welke inspanningen het college verricht om de dieren beter te beschermen (zoals bij de ringslang)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In het duurzaamheidsverslag rapporteren we over de monitoring van de soorten, dit is een trendanalyse. Er is geen specifiek beleid per soort en daarmee geen specifieke inspanningen per doelsoort benoemd.

Vraagnummer: 167

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	40
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Het is niet bekend wat oorzaak is van de drastische afname van het aantal gierzwaluwen (en of dit te maken heeft met verkeerd tellen). Er wordt nu afgewacht of bij volgende tellingen inderdaad bevestigd wordt dat/of er een afname is van het aantal gierzwaluwen in Utrecht. Afgezien van de tellingen:
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat doet het college en gaat het college doen om het aantal verblijfplaatsen voor gierzwaluwen te vergroten en de omstandigheden voor hen te verbeteren in Utrecht, zodat het aantal weer toeneemt (afgezien van of de tellingen kloppen of niet)? En wat doet het college om de omstandigheden voor mussen en vleermuizen te verbeteren in Utrecht, aangezien de aantallen van deze soorten ook dalen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten zijn soorten die leven in gebouwen. In Utrecht ontwikkelen we natuurinclusief (RSU), wat betekent dat maatregelen voor huismussen, vleermuizen en gierzwaluwen onderdeel uitmaken van plannen voor nieuwe ontwikkelingen. We werken daarnaast met een soortenmanagementplan (smp), waarin geregeld is dat er bij werkzaamheden aan gebouwen extra verblijfplaatsen gerealiseerd worden voor deze soorten.

Vraagnummer: 168

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	43
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"In Utrecht is de rugstreeppad al langere tijd bekend uit de omgeving van de Haarrijnse Plas en de golfbaan Haarzuilens. Daarnaast is de soort bekend uit de omgeving van de Nedereindse Plas."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe waarborgt het college het welzijn van en de ruimte voor de rugstreeppad bij alle ontwikkelingen die nu gaande zijn en nog gaan komen bij de Haarrijnse Plas (onder meer woningbouw), de Nedereindse Plas (onder meer meer recreatie) en de golfbaan Haarzuilens?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor ruimtelijke ontwikkelingen waarbij het leefgebied van de rugstreeppad wordt verstoord is een vergunning (Flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet) nodig. Hiervoor dient een ecologisch plan aangeleverd te worden waarin beschreven staat hoe er gemitigeerd en gecompenseerd wordt. Na verlening van de vergunning door de provincie kunnen de werkzaamheden starten. De vergunning borgt dat het leefgebied van de rugstreeppad niet verslechtert. De populatie van de rugstreeppad op de woningbouwlocatie Haarrijn is afgevangen en verplaatst naar geschikt leefgebied in de omgeving (Thematervelden). De rugstreeppad komt niet voor in het plangebied van het Nedereindse Park maar in de naastgelegen weilanden. Rond Haarzuilens vinden geen ontwikkeling plaats; de daar door Natuurmonumenten aangelegde poelen worden goed gebruikt door de rugstreeppad.

Vraagnummer: 169

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	44
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Eekhoorns
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er leven naar schatting 20-50 eekhoorns in Utrecht. Dit is een heel kleine groep en mogelijk niet stabiel genoeg om in Utrecht te kunnen overleven. Wat doet het college om ervoor te zorgen dat er meer leefgebied komt voor eekhoorns in Utrecht en dat het aantal niet achteruit gaat?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In Utrecht werken we vanuit het groenstructuurplan aan een samenhangend netwerk van groengebieden, waarin ook het leefgebied van de eekhoorn versterkt kan worden. De eekhoorn fungeert daarbij als één van de gidssoorten voor biodiversiteit, waarmee we ontwikkelingen in het stedelijk ecosysteem kunnen volgen. Inspanningen die nodig zijn en waar we aan werken als de kansen zich voordoen zijn zorgen voor een toename van de oppervlakte van parken en landgoederen; het verbinden van parken en landgoederen met bomenrijen en groenstroken; het toepassen van de soorten tamme kastanje, hazelaar en grove den bij het aanplanten van groenstroken en bomenrijen om het leefgebied van o.a. de eekhoorn te versterken, en het realiseren van faunapassages/ touwbruggen op plekken waar vaak slachtoffers vallen. Eind 2024 hebben we op 3 plekken faunapassages (loopplanken) gerealiseerd onder viaducten door op plekken waar eekhoorns niet langs konden. Onder andere omdat hier een als verkeersslachtoffer was gevonden.

Vraagnummer: 170

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	44
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"Het konijn verliest leefgebied als gevolg van woningbouw (o.a. Merwedekanaalzone, Leeuwensteyn, Haarrijn) en verdichting van de stad."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	In het Duurzaamheidsverslag staat alleen een droge constatering dat het aantal konijnen (en andere dieren) afneemt, maar niet wat het college eraan doet om dit tij te keren. Zeker omdat het konijn (en de haas en marterachtigen) nu beter beschermd zijn bij ruimtelijke activiteiten is het niet acceptabel dat deze constatering wordt gedaan zonder dat erbij wordt gezegd wat er wordt gedaan om deze dieren beter te beschermen en dat er meer ruimte voor ze komt in Utrecht. Wat gaat het college hiervoor doen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zoals aangegeven bij de beantwoording van SV166 wordt in het duurzaamheidsverslag alleen gerapporteerd over de resultaten van de monitoring c.q. de trend van soorten. Er zijn geen doelen of ambities vastgelegd ten aanzien van deze soorten.
Het konijn is wettelijk beschermd sinds september 2024. Dit betekent dat vanaf die datum bij ruimtelijke ontwikkelingen die ten koste gaan van het leefgebied van het konijn maatregelen getroffen moeten worden ter bescherming. Dit neemt niet weg dat het konijn lokaal kan verdwijnen door oorzaken die wij niet altijd zelf in de hand hebben, bijvoorbeeld ziekte (VHS), predatie (vos, hond, huiskat e.d.)

Vraagnummer: 171

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	44
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	5.11 Konijn
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe gaat het met de konijnenpopulaties in de gemeente? Is een inschatting te geven van hoeveel van hun leefgebied verstoord wordt of verdwenen is en wat dit met de soort doet? Zijn er plekken aan te wijzen waar het juist goed gaat met de in het wild levende konijnen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Op de locaties waar de soort zich handhaaft weten we niet of het daar goed gaat met de populatie. Het konijn heeft in Utrecht geprofiteerd van het aanbrengen van voorbelasting (zand) op bouwlocaties. Om die reden komt het konijn voor in bijvoorbeeld het USP, Lage Weide en Leidsche Rijn. Door recente bebouwing is de soort op veel locaties echter verdwenen, waaronder uit de Merwedekanaalzone en delen van Papendorp en Leidsche Rijn. Daarnaast constateren we op andere locaties op basis van gegevens uit de NDFF een achteruitgang, waaronder de landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen (mogelijk predatie), Golfbaan Amelisweerd (oorzaak niet bij ons bekend).

Vraagnummer: 172

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	45
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	5.13 Paddenstoel
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan kunnen paddenstoelen een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Op welke manier wordt hier door de gemeente inzet op gepleegd? Op welke locaties en hoe wordt het beheer daar aangepast op wat paddenstoelen nodig hebben?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Op allerlei manieren worden er maatregelen getroffen voor paddenstoelen. Op een aantal plekken is het belangrijk om regelmatig en op tijd te maaien. Dat is goed voor de paddenstoelen. Daarnaast proberen we altijd te voorkomen dat er door werkzaamheden een grondlaag op een bestaande grondlaag komt. Dat kan slecht zijn voor paddenstoelen. We hebben sinds eind 2024 ook een nieuwe aanpak rond dood(gaand) hout in de stad. We laten meer dode bomen, delen van bomen en boomstronken staan in de stad. Dit doen we ook voor de paddenstoelen die hierop leven. Daarnaast zijn we bezig met een project dat heet ‘Dood hout leeft’ waarbij we een paddenstoelenlint leggen van boomstammen van bomen die gekapt moesten worden in de stad. We doen dit om al het leven rond dood hout zoals paddenstoelen te stimuleren en om inwoners hier bewust van te maken.

Vraagnummer: 173

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	48
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"Wel is er gestart met de opleiding van één van onze boswachters tot jager. Deze opleiding wordt naar verwachting half 2025 afgerond, waarna deze boswachter indien nodig zelf dieren kan afschieten."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom moet een boswachter een opleiding tot jager afronden om dieren die ziek of gewond zijn uit hun lijden te verlossen? Op deze manier steunt de gemeente de jagersindustrie. En waarom gebruikt het college het woord 'afschieten' (jagerstaal/agressieve taal) in plaats van doodschieten (want dat is wat het is)? En hoeveel boswachters zijn er nu werkzaam in Amelisweerd/Rijnauwen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We treffen regelmatig reeën aan die ziek of gewond zijn en lijden na bijvoorbeeld een aanrijding of door parasieten. Dan kiezen we ervoor om het dier uit zijn lijden te verlossen. Om wilde dieren te mogen schieten, moet er een omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit aangevraagd en verkregen worden. Een succesvol afgeronde jachtopleiding is een van de voorwaardes van de vergunning. Afschieten is inderdaad een term uit het jachtjargon en betekent het gecontroleerd doden van een dier om een populatie gezond te houden.
In Amelisweerd/Rhijnauwen werken nu twee boswachters (houden toezicht en handhaven) en één bosbaas (heeft de leiding over het beheer van de landgoederen).

Vraagnummer: 174

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	48
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Hengelen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	"In 2024 hebben we geen gesprekken over dierenwelzijn gevoerd met de AUHV." Waarom niet? Het college zou toch met de AUHV in gesprek gaan over meer aandacht voor dierenwelzijn bij het hengelen? Of is dat in 2023 al gebeurd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zoals benoemd in de raadsbrief Verzamelbrief stand van zaken en afhandeling diverse toezeggingen en moties Dierenwelzijn van 28 november 2023 hebben we geen gesprekken met de AUHV over dierenwelzijn tot de gesprekken over de zonnevelden op de Haarrijnse Plas zijn afgerond. Beide onderwerpen worden besproken in de komende gesprekken over het contract met de AUHV.

Vraagnummer: 175

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	50
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Honden en katten
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	"Ook in 2024 hebben we gecommuniceerd over de bewuste aanschaf van honden en katten." Gaat dit ook over de adoptie van honden en katten, niet alleen over het kopen van deze dieren bij een handelaar/iemand anders?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Dit gaat zowel over de risico’s van het online aanschaffen van dieren als over het adopteren van honden en katten.

Vraagnummer: 176

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	55
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"Ook voldoen ze aan de richtlijnen voor gezelschapshuisdieren, die worden omschreven in de huisdierbijsluiters van het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren"
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Degoes staan niet op de positieflijst voor zoogdieren, dus hoe voldoen de steedes aan de richtlijnen voor gezelschapshuisdieren als degoes niet gehouden mogen worden? En hoe wordt er gecommuniceerd over deze dieren door de steedes, zodat duidelijk is dat particulieren deze dieren niet mogen houden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Landelijk is bepaald dat dieren die niet op de positieflijst staan zoals degoes, maar wel al gehouden worden, mogen blijven. Er mag alleen niet mee gefokt worden.
Bij aanschaf van nieuwe dieren zullen dit zoogdieren van de positieflijst zijn.
Utrecht Natuurlijk informeert de bezoekers bij het verblijf van de degoes met een sticker van de LICG. De QR-code verwijst naar informatie over de positieflijst. UN gaat de informatie op het verblijf op korte termijn aanpassen, zodat direct naar de bezoeker wordt gecommuniceerd dat deze dieren niet geschikt zijn als huisdier.

Vraagnummer: 177

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	60
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Deelauto's
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hier wordt het aantal door marktpartijen aangeboden deelauto's genoemd. Heeft de gemeente daarnaast ook inzicht in het delen van particuliere auto's? Welke mogelijkheden ziet de gemeente om het delen van particuliere auto's te stimuleren en worden deze reeds uitgevoerd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Autodelen onder particulieren kan plaatsvinden via een platform (zoals Snappcar), onderling tussen verschillende huishoudens of een autodeelgroep. We hebben helaas geen informatie over de exacte aantallen van de verschillende vormen van particulier autodelen.
We schatten dat het aantal particuliere deelauto's via SnappCar circa 250 tot 350 is. Sinds 2023 kunnen ook platforms waarmee inwoners hun eigen auto kunnen delen, een parkeervergunning voor een vaste deelautoplek aanvragen. Daarmee wordt dit aanbod zichtbaarder en aantrekkelijker.
In 2025 (peildatum 1 mei) zijn er daarnaast 224 particuliere autodeelvergunningen uitgegeven. Een jaar eerder waren dat er nog 188. Niet alle particuliere autodelers zullen gebruik maken van deze parkeervergunning, bijvoorbeeld omdat beide huishoudens in hetzelfde parkeerrayon wonen of juist buiten betaald parkeren gebied. Wij hebben daarom geen inzicht in het volledig aantal particulieren dat hun auto deelt.
We hebben een aanpassing in de Parkeerplaatsenverordening (https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/9379a3ee-9395-4b12-9543-2e55054632ab?documentId=5c7959f8-e1f4-419b-b146-eca95ddb2551&agendaItemId=25e67876-974a-452b-b77a-7ad9d0ffac16) aan u voorgesteld om het ook mogelijk te maken parkeervergunningen uit te geven aan autodeelgroepen en werken samen met Goedopweg aan het verder stimuleren van deze groepen.

Vraagnummer: 178

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"In de Utrechtse tenders zetten we actief in op biobased bouwen door dit in de tenderpunten op te nemen"op blz 86. En Convenant biobased bouwen op blz 87.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is hiervaan het resulataat geweest? Hoeveel tenders zijn uiteindelijk gewonnen door partijen die biobased bouwen? Wat was de omvang van deze projecten? (en als de cijfers beschikbaar zijn: hoe was dit in 2023 en 2022?)

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zoals omschreven op pagina 40 van de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 maken wij in 2025 en nulmeting van tenders van in ieder geval 2024 om inzicht te krijgen in het massapercentage hernieuwbare en/of hergebruikte materialen in de tenders. Uiterlijk bij het duurzaamheidsverslag 2026 rapporteren wij hierover. Binnen tenders zijn vele factoren van invloed op het winnen ervan; zo is circulair bouwen slechts één van de selectiecriteria. Een tender wordt dus nooit door één criterium gewonnen. Wel zien we dat marktpartijen veel inzet leveren op circulair bouwen, en dat dit bijdraagt aan het winnen van een tender. Een voorbeeld is het geselecteerde project Wildgroei te Haarrijn.

Vraagnummer: 179

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Hoofdstuk 13: bodem
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In dit hoofdstuk wordt nu vooral het gebruik van de bodem voor warmte en energie gekwantificeerd. Is een indicatie te geven van de bodemkwaliteit als het gaat om de ecologische kwaliteit? Hoe gezond is de bodem, hoe groot is de diversiteit aan soorten bacterien, schimmels, insecten en andere dieren?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Eind 2024 hebben we binnen de projecten Nedereindse Plas en Griftpark een beperkte subsidie van het ministerie ontvangen om een eerste inventarisatie te doen van de vitaliteit van de bodem. Met deze inventarisatie kunnen we nog geen uitspraken doen over de gehele stad, noch kunnen we uitspraken gaan doen over het verhogen van vitaliteit. Ook via de provincie proberen we extra middelen te krijgen om beter zicht te krijgen in de vitaliteit van de bodem.

Vraagnummer: 180

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	95
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De verontreinigingen in het grondwater worden beheerd door maatregelen die actieve verspreiding voorkomen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat hier dat de verontreinigingen in het grondwater beheerd worden, deze worden dus niet hersteld. Wat zijn de risico's van het niet saneren van deze verontreinigingen en zijn er mogelijkheden om de verontreinigingen te saneren?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het beheren van verontreinigingen is een algemeen geaccepteerde methode, wanneer er geen verspreiding van de verontreiniging optreedt of wanneer er geen humane en ecologische risico's zijn. De verontreiniging in het grondwater (dynamische zone) van het gebiedsgericht grondwaterbeheer, maar ook van het Griftpark is dusdanig groot dat het verminderen hiervan zeer kostbaar en mogelijk technisch niet mogelijk is. Er wordt altijd afgewogen of het verminderen van een verontreiniging redelijk haalbaar is. Dit omdat het beheren van verontreinigingen ook kosten met zich meebrengt. Het rijk streeft ernaar om nazorg zoveel mogelijk af te bouwen of te verminderen, waarbij SPUK-subsidie kan worden ingezet voor technische oplossingen, zodat op termijn besparing kan plaatsvinden.

Vraagnummer: 181

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlage Duurzaamheidsverslag 2024
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	113
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Broodje Utrecht
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	"In 2024 is de cateraar gestart met Broodje Utrecht, dit broodje is volledig biologisch, lokaal en biodiversiteit vriendelijk." Wat verstaat het college onder biodiversiteitvriendelijk, wat zijn de criteria hiervoor?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het Broodje Utrecht is een voorbeeld van de Broodjes Natuurlijk zoals die worden ontwikkeld binnen het Boeren Natuurlijk programma. We kopen de ingrediënten in bij Natuurlijke boeren, die werken volgens 4 principes: Gezonde bodem centraal stellen, mengteelt gebruiken in plaats van monocultuur, geen gebruik van externe middelen als kunstmest en pesticiden en als laatste het stimuleren van de lokale ecologie. Deze principes dragen ook bij aan de biodiversiteit. "Boeren Natuurlijk" is een initiatief van MVO Nederland. Meer informatie is hier te vinden https://boerennatuurlijk.nl/natuurlijke-landbouw

Vraagnummer: 182

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Raad en college
Bladzijde (in pdf)	26
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	wijkspreekuur
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	ik lees over wijkspreekuren vanuit de raad. Zijn deze werkelijk gehouden want doen volgens mij nog alleen de wethouders.

Opmerking concern control	

Antwoord:

De gemeenteraad heeft inderdaad geen vaste wijkspreekuren waarvoor een moment is gereserveerd in het vergaderschema. Wel houden we ieder jaar tien keer een bijeenkomst van Raad in de Wijk, in elk van de tien wijken. De wijkcontactpersonen beslissen hoe deze bijeenkomsten eruit zien. Daardoor hadden sommige bijeenkomsten in 2024 (en 2025) wel de vorm van een spreekuur.

Vraagnummer: 183

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	186
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	VE bereik
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het bereik voorschoolse educatie neemt in percentage af. Werkt de toeleiding niet afdoende? Welke obstakels kunnen we wegnemen? Zijn er verchillen tussen wijken?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het grootste deel van de peuters wordt bereikt door team toeleiding (93%, dd. 1 april 2025). Een groot deel van het non-bereik ontstaat als gevolg van de keuze van ouders om op het daadwerkelijke startmoment op de voorschool met 2,5 jaar toch niet deel te nemen. Bijvoorbeeld doordat het kindje een plek heeft op het kinderdagverblijf, door verhuizing of omdat er geen plek is op de gewenste locatie/dagen. We zien dat het bereik momenteel stijgt (sinds 1 april 2025).
Samen met de aanbieders VE zetten we constant in op het verhogen van het bereik en geven we het met de driejarige investering in het jonge kind ook nog een impuls (zie Raadsbrief bereik voorschoolse educatie en tijdelijke investering voor- en vroegschoolse educatie 2025-2027, 26 maart 2025). We verwachten dat het bereik de komende tijd verder stijgt en zien voor nu geen verdere grote obstakels om weg te nemen.
Het bereik van doelgroepkinderen verschilt tussen de wijken. Graag verwijzen we voor de exacte percentages naar de Infographic Bereik Voorschoolse Educatie die op 26 maart 2025 als bijlage bij de raadsbrief is gedeeld met uw raad.

Vraagnummer: 184

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	186
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	VE aantal plekken
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het aantal plekken is minder dan verwacht, hoe komt dat en hoe wil het college dat dit jaar wel gaan realiseren

Opmerking concern control	

Antwoord:

Doelstelling van het aantal beschikbare Voorschoolse Educatie plaatsen is gebaseerd op 90% van 1.400 indicaties (dit is het gemiddelde aantal indicaties). De realisatie van 1.035 plekken is gebaseerd op 74% van 1.400 indicaties. Dat betekent dat er voldoende plekken zijn over de gehele stad. Soms hebben ouders voorkeur voor bepaalde locaties waardoor op specifieke plekken wachtrijen ontstaan. Het creëren van voldoende aanbod voor doelgroeppeuters gebeurt in constant gesprek met de aanbieders, waarin we ook doorlopend in gesprek zijn over het starten van nieuwe groepen waar nodig binnen het beschikbare budget.

Vraagnummer: 185

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	186
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	leerlingenvervoer kwaliteitsmeting
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	op welke wijze heeft deze meing plaats gevonden, was hier het ouder panel bij betrokken dat na motie meer ouderbetrokkenheid is ingesteld

Opmerking concern control	

Antwoord:

De meting is voor het tweede jaar op rij gedaan met Ervaringswijzer. Dit instrument is een online vragenlijst waarmee men de tevredenheid op verschillende onderdelen middels scores kan aangeven. De lijst is verzonden naar alle Utrechtse gezinnen met kinderen in het Leerlingenvervoer. Er zijn aparte vragen voor mensen met een financiële vergoeding, een fiets of met aangepast vervoer. In totaal zijn er 1.359 vragenlijsten gestuurd. De vraagstelling evalueren we met ouders. Het ouderpanel is hier niet specifiek bij betrokken. Het panel is bedoeld om inhoudelijk en op kwalitatieve wijze ervaringen en thema’s te bespreken, het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek met Ervaringswijzer geeft ons een algemeen en meer kwantitatief beeld.

Vraagnummer: 186

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	186
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Thuiszitters
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het aantal thuiszitters blijft stijgen. Wat zijn plannen om deze tendens tegen te gaan? Hoe vangen we deze groep op.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het tegengaan van thuiszitten en het opvangen van deze kinderen die niet (meer) naar school kunnen, is onderdeel van de UOA en de (doorontwikkeling van) de kernpartneraanpak. De nieuwe routekaart Thuiszitters is ontwikkeld met jongeren en ouders. Er wordt zoveel mogelijk preventief gewerkt om te voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten. Opvang op de eigen school door middel van trajectvoorzieningen kan hier bij helpen. Verder is er een heel scala aan maatregelen en voorzieningen voor de opvang van kinderen die niet naar school kunnen, zoals OPDC, PPI thuiszittersgroep, samen naar school groepen, Leerkracht op de fiets en diverse maatwerkoplossingen. Binnen de werkgroep 0-vrijstellingen wordt nagedacht over hoe we zoveel mogelijk kinderen in ontwikkeling kunnen houden. De samenwerkingsverbanden hebben onlangs een nieuwe subsidie aangevraagd bij het Rijk ten behoeve van een aanpak voor thuiszitters. We zijn in overleg met ouders van thuiszittende kinderen over passende interventies voor hun kinderen, daar waar nodig zoeken we naar aanvullende oplossingen.

Vraagnummer: 187

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Huisvesting scholen
Bladzijde (in pdf)	192
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	IKC
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe werkt het collega aan meer IKC's aan wijken met lage ses-score?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Binnen de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) willen we alle leerlingen in Utrecht een drempelloze schoolervaring bieden. Dat doen we onder andere door de verbinding tussen kinderopvang en PO te vergemakkelijken en de overgang van de voorschoolse voorziening naar school. In het uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra is opgenomen dat wij op het gebied van huisvesting van Utrechtse Kindcentra prioriteit geven aan scholen in buurten met een lage SES-score die zich verder willen ontwikkelen tot een Utrechts kindcentrum en die daarbij een huisvestingsbehoefte hebben. In lage SES wijken waar renovatie of herschikking (zoals samengaan van scholen) plaatsvindt, stimuleren we actief het vormgeven van een Utrechts Kindcentrum. Momenteel wordt het uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra herijkt, hierbij is aandacht voor het verder stimuleren van UKC samenwerking in buurten met een lage SES-score, zowel op inhoudelijke samenwerking als op huisvesting.

Vraagnummer: 188

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Huisvesting scholen
Bladzijde (in pdf)	192
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	10-14 onderwijs
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op welke wijze stiimuleert het college 10-14 onderwijs na sluiting Aurelius, ook in samenhang huisvesting

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de Utrechtse Onderwijs Agenda hebben wij samen met het onderwijsveld een positieve houding aangenomen ten opzichte van 10-14 onderwijs, vanuit het idee dat deze vorm van onderwijs de overgang van basisschool naar middelbare school voor leerlingen soepeler kan laten verlopen. Wij ondersteunen dan ook graag deze beweging als schoolbesturen hier een stap in willen zetten. Qua huisvesting zien wij hier mogelijkheden voor binnen schoolgebouwen voor zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs, met als uitgangspunt de leerlingprognoses en de bestaande afspraken over huisvesting met de VO schoolbesturen. Helaas is dit jaar de Rijkssubsidie voor brede brugklassen komen te vervallen, dat de mogelijkheden voor dit soort initiatieven beperkt.

Vraagnummer: 189

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	1: Eigen pas in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	220
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	verkeersexamen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Verkeersexamen staat in het overzicht op 0, maar we doen het wel, hoe komt dat?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het klopt dat we het wel doen. De cijfers zijn alleen nog niet verwerkt. In het schooljaar 2023 - 2024 hebben op dertien examendagen 78 scholen en 2588 leerlingen het praktisch verkeersexamen afgelegd. Deze leerlingen hebben ook het theoretisch examen afgelegd.

Vraagnummer: 190

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Effectindicatoren
Bladzijde (in pdf)	237
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	zwemles en sport kinderen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Er staat geen percentages bij antal kinderen sport/ zwemdiploma. Kan hier toch meer duiding aangegeven worden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De indicatoren voor kinderen komen uit de Jeugdmonitor Utrecht. Dit onderzoek wordt 1 keer per 2 jaar uitgevoerd. De laatst bekende gegevens komen uit 2023. In het najaar van 2025 start de volgende editie. De resultaten zullen naar verwachting in Q2 van 2026 worden gepubliceerd.

Vraagnummer: 191

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	241
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	daling gezondheid Utrechters
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op site staat kleine aanvulling over dalende gezondheid van Utrechters, wat is hier de oorzaak van en hoe verhoudt zich dit tot de inzet van gemeente?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Tot 2020 zagen we een vrij stabiel beeld wat betreft de ervaren gezondheid van Utrechters. Maar na een plotse stijging van de ervaren gezondheid in 2020 zagen we in 2022 juist een daling. Er zijn verschillende mogelijke verklaringen voor deze daling. Het was een periode waarin het leven na de coronapandemie weer opgepakt werd. Voor sommige mensen was het moeilijk hun sociale leven of gezonde leefgewoonten weer op te pakken. Mogelijk ligt er ook een verklaring in uitgestelde zorg door de coronapandemie. Tegelijkertijd was het ook een periode waarin het leven duurder werd. In het najaar van 2024 hebben we een nieuwe meting gedaan. De resultaten daarvan worden 17 juni 2025 gepubliceerd op de Volksgezondheidsmonitor. Dit is een belangrijke meting, omdat deze zal aantonen of de knik in de ervaren gezondheid incidenteel was of een mogelijk neerwaartse trend.
Met de Volksgezondheidsmonitor houden we nauwgezet de ontwikkelingen van de gezondheid van Utrechters in de gaten. Op basis van deze en andere data passen we ons beleid en uitvoering aan. Zo hebben we in 2024 de aanpak verstevigd op het bevorderen van een gezonde levensstijl bij kinderen en jongeren in de stad met het uitvoeringsprogramma Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd (GGUJ), de inzet op mentale gezondheid bij Utrechtse Jeugd vastgelegd in de nieuwe nota Gezondheidsbeleid en Utrecht Rookvrij gecontinueerd.

Vraagnummer: 192

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	244
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	kansrijke start en indicatie
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is in 2024 al gestart met maatwerk indicatie VE en wat zijn eerste ervaringen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Op 1 maart 2024 is Jeugdgezondheidszorg (JGZ) gestart met maatwerk indiceren voor voorschoolse educatie (VE). Dit betekent dat een indicatie voor VE wordt afgegeven op basis van de individuele situatie van het kind i.p.v. automatisch op basis van ouderfactoren bij de geboorte. Hiermee krijgen kinderen die deze extra ondersteuning ook echt nodig hebben de mogelijkheid om 16 uur VE te volgen, conform Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen. De eerste groep kinderen die in maart 2024 volgens deze nieuwe werkwijze een 14-maanden consult hebben gehad, hebben vanaf januari 2025 het 2-jaar consult. In dit 2-jaar consult wordt bepaald of een indicatie voor 16 uur VE wordt afgegeven. Deze groep start dus vanaf juni 2025 op de voorschool als zij 2,5 jaar zijn. Het is nog te vroeg om nu conclusies over het maatwerk indiceren te trekken, mede vanwege de grote groep kinderen op VE die nog via de oude werkwijze zijn geïndiceerd. Het maatwerk indiceren wordt zowel kwalitatief als kwantitatief geëvalueerd (ervaringen professionals JGZ en VE). Eind 2025 delen wij de eerste resultaten van deze monitoring.

Vraagnummer: 193

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	245
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	gezond leren op school
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Vallen de schoollunches hier ook onder?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Met de subsidie Gezond leren op school en het programma Gezond Gewicht op school helpen we Utrechtse scholen om te zorgen voor een volledig gezond aanbod. Schoollunches vallen hier ook onder, samen met voedseleducatie, bewegen en ouderbetrokkenheid. Met deze vier pijlers bevorderen we een gezonde leefstijl op en rondom scholen.

Vraagnummer: 194

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	Aanbod cultuur
Bladzijde (in pdf)	251
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	creatieve huisvesting
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is onderbesteding in betaalbare creatieve huisvesting omdat het meer tijd vergt. Wordt het geld dat niet gebruikt wordt meegenomen naar komdende jaren?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja. In de programmaverantwoording over 2024 is de onderbesteding op het budget voor creatieve huisvesting volledig opgenomen als bestedingsvoorstel voor 2025 en verder. Ook voor dit jaar en komende jaren is het voorstel om eventuele onderbesteding te blijven labelen voor creatieve huisvesting. Met de geplande projecten verwachten we het beschikbare budget de periode 2025-2026 volledig te benutten.

Vraagnummer: 195

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Algemene technische opmerking
Erratum ja of n.v.t.?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Twee technische/tekstuele punten: - In het raadsvoorstel over de Resultaatbestemming staat 'budgetoverhevelingen naar 2024'. Dit moet worden gecorrigeerd in '2025'. - bovenaan de bijlage "resultaatbestemming 2024" die we vaststellen staat 'Overzicht voorstellen Resultaatbestemming 2025', terwijl dit '2024' moet zijn.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bedankt voor uw opmerkzaamheid. De bevindingen zijn correct en zullen worden opgenomen in het erratum

Vraagnummer: 196

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Budget Waterschappen
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt een budget toegevoegd aan de reserve voor verkiezingen voor het Waterschap. De toelichting erbij leest als iets dat jaarlijks voorzienbaar is. Waarom wordt dit niet begroot en wordt dit pas bij de resultaatbestemming geregeld?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het klopt dat er jaarlijks door de Waterschappen budget beschikbaar wordt gesteld voor de waterschapsverkiezingen. Dit jaarlijkse budget wordt 3 jaar achtereen toegevoegd aan de reserve om in het jaar van de verkiezingen te worden onttrokken.
Het financiële systeem en de spelregels geven geen ruimte om dit handig ‘geautomatiseerd’ via de begroting in te richten vandaar dat (in het verleden) de keuze is gemaakt om de storting of de onttrekking jaarlijks bij de B&D voorstellen mee te nemen.

Vraagnummer: 197

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Verkiezingen
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het college stelt voor om het positieve resultaat over de Europese verkiezingen (€202.000) toe te voegen aan de egalisatiereserve verkiezingen. Waarom stelt het college dit voor en naar welke spelregels verwijst het college? Wat maakt deze storting strikt noodzakelijk?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De reserveverkiezingen is een egalisatiereserve. Conform de spelregels van een egalisatiereserve wordt het restant van het budget gestort in de reserve om te onttrekken in een jaar dat dit budget weer nodig is. Dat zal bij de volgende geplande verkiezing (Gemeenteraad 2026) zijn omdat er o.a. structureel onvoldoende budget beschikbaar is voor het organiseren van de noodzakelijke CSO.

Vraagnummer: 198

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)-middelen (versterken 2e lijns klachtbehandeling)
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de toelichting bij deze overheveling staat niet waarom het niet-gebruikte budget van €128.000 uit 2024 moet worden overgeheveld naar 2025. Klopt mijn aanname dat er in 2024 in één keer een incidentele bijdrage is ontvangen die moet worden uitgesmeerd over de jaren 2024 t/m 2027? Zo ja, kan dit worden verduidelijkt? Zo nee, wat wordt hier dan bedoeld?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Nee, de POK middelen zijn middelen die van 2022 tot en 2027 incidenteel zijn toegekend met een specifiek doel. In dit geval voor de versterking van de 2e lijns klachtenbehandeling (= Ombudsman). Het Ombudsloket is pas in 2023 gestart, dus het budget voor 2022 is uitgesmeerd over de jaren daarna. Deze € 128.000 is daar onderdeel van.

Vraagnummer: 199

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Storting Reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten (RRO)
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De werkelijke lasten voor de RRO zijn lager dan begroot. Het verschil wordt verrekend met de bestemmingsreserve
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is een toevoeging aan de reserve nodig als de lasten voor de reserve lager zijn dan begroot?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De toevoeging aan de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten betreft de financieel administratieve verwerking van de door de raad beschikbaar gestelde middelen voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Deze toevoeging staat los van de (werkelijke) lasten. De lasten worden gespreid over de jaren begroot en onttrokken aan de reserve, op basis van de voortgang van de projecten. De begrote lasten worden onttrokken aan de reserve. Wanneer de werkelijke lasten lager uitvallen dan begroot, wordt het niet bestede bedrag teruggestort in de reserve, zodat de middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering van het project.

Vraagnummer: 200

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Wet goed verhuurschap
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Bij de besluitvorming van de Wet betaalbare huur is de startdatum van de handhaving uitgesteld naar 1 januari 2025. Hierdoor verschuiven werkzaamheden voor implementatie van de nieuwe regels naar 2025.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het is al lang bekend dat de datum van handhaving op 1 januari 2025 ligt. Waarom waren deze middelen toch in 2024 geraamd? En waarom zijn deze bijvoorbeeld niet eerder bij een Bestuursrapportage gesignaleerd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bij de behandeling van de Wet betaalbare huur in de Eerste kamer op 25 juni 2024 is pas besloten dat de handhavingsbevoegdheden per 1 januari 2025 ingaan. Hierdoor is ook de informatiecampagne uitgesteld naar 2025. Via een B&D voorstel (resultaatbestemming) is daarom in deze jaarrekening voorgesteld om de incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor de Wet Goed Verhuurderschap door te schuiven naar 2025.

Vraagnummer: 201

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Wet goed verhuurschap
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Bij de besluitvorming van de Wet betaalbare huur is de startdatum van de handhaving uitgesteld naar 1 januari 2025. Hierdoor verschuiven werkzaamheden voor implementatie van de nieuwe regels naar 2025.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In welke mate zijn deze aanvullende middelen nodig in 2025? Is er onvoldoende begroot voor handhaving in 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Alle voorbereidingen voor de handhaving wet betaalbare huur waren getroffen om per juli 2024 te kunnen starten. Echter werd op het laatste moment besloten dat de bevoegdheden om landelijk op deze wet te handhaven pas startte per 1 januari 2025. Voor de implementatie en uitvoering is daarom gekozen om de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen te verschuiven over de verschillende jaren zodat we de huidige handhavingsstrategie goed kunnen uitvoeren.

Vraagnummer: 202

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Implementatie Omgevingswet Meicirculaire 2024
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In de meicirculaire 2024 voor de Omgevingswet is 0,968 miljoen euro door het rijk aan gemeente Utrecht. [zin klopt tekstueel overigens niet]
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het volledig bij de Meicirculaire uitgekeerde bedrag van 0,968 miljoen euro wordt overgeheveld naar 2025. Heeft het college in 2024 dan geen werkzaamheden voor de genoemde doelen verricht? Verwacht het college deze middelen dan wel in 2025 volledig te gebruiken en zo nee, wanneer dan wel?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De incidentele middelen van het Rijk voor de implementatie van de Omgevingswet worden tot en met 2025 ontvangen. De besteding van deze middelen is meerjarig en het bedrag wordt daarom niet volledig in 2024 ingezet. Omdat het toekennen van de middelen vanuit het Rijk medio of einde van het jaar gebeurt worden de middelen ingezet voor een volgend jaar. M.a.w. de middelen die in 2024 van het Rijk zijn ontvangen en het restant van 2024 (samen 0,97 miljoen euro) worden in 2025 ingezet voor diverse onderdelen (o.a. doorontwikkeling omgevingsvisie, toetsen en verstrekken van omgevingsvergunningen en de opgave om het tijdelijk omgevingsplan om te zetten naar het definitieve omgevingsplan).

Vraagnummer: 203

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Toevoeging incidenteel btw-voordeel ov
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In 2024 is er wel een incidenteel voordeel van 0,308 miljoen euro, omdat de BTW over oude jaren nog kon worden teruggevraagd.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Gaat het hier om een BTW-voordeel bij cameratoezicht of een algemeen BTW-voordeel binnen het programma Veilige Stad? Graag meer toelichting.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het gaat hier specifiek om een BTW- voordeel bij cameratoezicht. Een nadere analyse van de gestegen kosten voor het uitlezen van de camera's in het najaar van 2024 leidde tot de conclusie dat op de facturen ten onrechte de BTW niet werd uitgesplitst. Dit konden we in overleg met de BTW-specialist van de gemeente met terugwerkende kracht corrigeren tot en met 2019, wat leidde tot een incidenteel voordeel van 308K in de jaarrekening 2024.

Vraagnummer: 204

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Project Modernisering Sekswerkbeleid
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	95

Vraag	Wat maakt het strikt noodzakelijk dat dit budget wordt overgeheveld 2025? Welke werkzaamheden kunnen hiermee in 2025 worden gedaan die nog niet voor 2025 waren begroot?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Als onderdeel van de modernisering van het Utrechtse Sekswerkbeleid is thuissekswerk (als eerste proeftuin) sinds 2025 onder voorwaarden toegestaan. Ook ligt er een voorstel bij de gemeenteraad waarin (o.a.) wordt voorgesteld om in parkeergarage Paardenveld de mogelijkheid van een sekswerkbedrijf, als tweede proeftuin 'kleinschalige locatie', verder uit te werken. De looptijd van de proeftuinen is 3 jaar. Door resterende middelen over te hevelen zorgen we dat het budget beschikbaar blijft. Onder andere voor toezicht en handhaving gedurende de proeftuinen, lerend evalueren en de kosten van aansturing van het project.

Vraagnummer: 205

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Nachtcultuur
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het budget in 2024 is voor 90.000 euro niet gebruikt omdat de regeling pas laat is opengezet. Op basis waarvan verwacht het college in 2025 en 2026 die 90.000 euro nodig te hebben, bovenop de in die jaren al begrote 100.000 euro?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De onderbesteding in 2024 heeft ons in de gelegenheid gesteld om het subsidieplafond voor de jaren 2025 en 2026 te verhogen. Hoewel de regeling later is opengesteld dan oorspronkelijk gepland, doet dit geen afbreuk aan de behoefte aan ondersteuning binnen de nachtcultuur. De aanvragen die wij in 2024 verwachtten, zijn inmiddels in 2025 ingediend. Op basis van de huidige hoeveelheid aanvragen verwachten wij dat het beschikbare budget 2025 vóór de zomer al volledig benut zal zijn.
Iets meer dan de helft van het budget voor nachtcultuur gaat naar de subsidieregeling, namelijk in 2025 90.000 euro en in 2026 70.000 euro. Het overige budget wordt ingezet om de andere doelen uit de Nachtvisie te realiseren, zoals het zoeken naar nieuwe nachtlocaties, de nachtcoördinator en de professionalisering van het nachtoverleg, zoals vastgesteld in De Utrechtse Nachtvisie 2030 & Beleidsnota Nachtcultuur.

	2025	2026
dekking		
regulier	110.000	110.000
onderbesteding 2024	90.000	-
totaal budget	**200.000**	**110.000**

	2025	2026
kosten		
subsidie	90.000	70.000
nachtcoordinator	20.000	20.000
nieuwe locatie	50.000	50.000
onvoorzien	5.000	5.000
totaal kosten	**165.000**	**145.000**
saldo	**35.000**	**-35.000**
bijsturing 2e berap	-35.000	35.000
saldo na bijsturing	-	-

Vraagnummer: 206

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Algemene Middelen en Overhead
Paragraaf	Programma "Optimale Basis 2024-2025
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Tegelijkertijd is er door o.a. onderbezetting ook minder voortgang geboekt en is er geld over (0,230 miljoen euro)
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Klopt het dat een deel van het overgebleven bedrag (0,195) wordt overgeheveld naar 2025? Graag een (cijfermatige) onderbouwing waarvoor dit geld in 2025 nodig is bovenop het al gereserveerde budget.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Door vertraging van het programma loopt de uitnutting niet gelijk aan (tweejarig) budget. Daarom is er vorig jaar voor gekozen om binnen het programma €195.000 budget over te hevelen naar 2025.
De cijfermatige onderbouwing hiervan is als volgt:
In 2025 is €445.000 benodigd voor een programmamanager, financieel adviseur, procesmanager en een BI specialist. Hiervoor was een bedrag van €250.000 begroot. Met de overheveling van het bedrag van €195.000 naar 2025 kan het programma (€250.000 + €195.000 = €455.000) worden gerealiseerd.

Vraagnummer: 207

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	Algemene Middelen en Overhead
Paragraaf	Implementatie Omgevingswet restant Decembercirculaire 2023
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het bij de Decembercirculaire uitgekeerde bedrag wordt overgeheveld naar 2025. Wat is de meerjarige planning voor de besteding van deze middelen (en de middelen die onder nr. 8 van de resultaatbestemming zijn benoemd)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 202.

Vraagnummer: 208

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Som van de voorstellen voor resultaatbestemming
Erratum ja of n.v.t.?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Bij het optellen van de bedragen in de Resultaatbestemming komt er een som uit van €19.637.016. In het raadsvoorstel wordt gevraagd om zo'n €160.000 meer te bestemmen, namelijk €19,8 miljoen euro. Welk bedrag klopt? Indien het bedrag van €19,8 miljoen klopt, welk bedrag ontbreekt dan in het raadsvoorstel resultaatbestemming?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Per abuis is het resultaatbestemmingsvoorstel nummer 41 Productiviteitsnorm 2025 in het "Overzicht voorstellen Resultaatbestemming 2025" 236.146 euro te laag opgenomen. Dit wordt met een erratum gecorrigeerd zodat het totaalbedrag in het raadsvoorstel overeenkomt met de optelling van de bedragen in de resultaatbestemming.

Vraagnummer: 209

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Duurzame vervoersmiddelen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Beleidskader
Erratum ja of n.v.t.?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De toelichting bij het beleidsdocument over luchtkwaliteit strookt niet bij het beleid dat in 2020 is vastgesteld. Als beleidsdocument wordt verwezen naar het beleid uit 2020, maar de tekst gaat over de toekomstplannen vanaf 2025. Kan de toelichting (en de link bij het document) worden vervangen door het beleid dat in 2024 van toepassing was?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het vigerend beleid van 2024 is gebaseerd op het beleidsstuk van 2020 ‘Utrecht kiest voor gezonde lucht’. Echter is in januari 2025 nieuw beleid vastgesteld, waardoor de pagina naar de bijgevoegde link is geüpdatet naar de versie van 2025-2030 'Gezonde lucht voor iedereen’. Het beleidsstuk van 2020 is terug te vinden in de volgende link:
https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/ef278c1d-6ad2-414a-8df3-bf90d20ff809?documentId=79e5635b-ae1a-4125-9a90-9f977db68f54&agendaItemId=59c0e815-cde9-4d43-85b9-fdedae9d9f07
We voegen een Erratum toe met de wijziging van de link.

Vraagnummer: 210

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Algemeen
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Raadsvoorstel over de Jaarstukken, beslispunten 4 en 5. Onder beslispunt 4 wordt het besluit over opheffen van een aantal reserves doorgeschoven naar de Voorjaarsnota (die we overigens gelijktijdig vaststellen), maar in beslispunt 5 wordt wel een besluit voorgesteld over het niet-opheffen van een reserve.
Erratum ja of n.v.t.?	nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom wijkt het college deels af van de nota reserves (beslispunt 4), en deels niet (beslispunt 5)? Is het college het met de VVD eens dat het de leesbaarheid niet ten goede komt als een deel van de besluitvorming wordt doorgeschoven naar een ander raadsvoorstel dat op hetzelfde moment (10 juli) wordt vastgesteld?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het zijn twee verschillende vraagstukken, beslispunt 4 richt zich op het herbestemmen van middelen die in principe vrijvallen na dat er 4 jaar geen mutatie heeft plaats gevonden. Het voorstel is dat deze herbestemming integraal plaats vindt daarvoor is de voorjaarsnota het middel. Beslispunt 5 richt zich op behouden van een reserve die aan dezelfde voorwaarde voldoet, zonder een besluit zou ook deze vrijvallen.

Vraagnummer: 211

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Reserves
Paragraaf	Toelichting reserves
Subparagraaf	Kansrijke opgroeien
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Reserve onderhoud en kapitaallasten BSO
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	96

Vraag	In deze reserve zijn 4 jaar lang geen mutaties geweest. Wanneer was de laatste mutatie aan deze reserve? Op welk moment de komende jaren verwacht het college weer een mutatie van deze reserve? Kan het college nader toelichten waarom het strikt noodzakelijk is deze reserve te behouden en deze mutaties niet uit de lopende begroting kunnen worden gedaan?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In deze reserve is er is sprake van voorfinanciering die in 20 jaar wordt terugbetaald via de huur. Omdat nieuwbouw in 40 jaar wordt afgeschreven is er sprake van 20 jaar lang een hogere huur dan de kapitaallasten. De laatste 20 jaar is die precies andersom: geen huur maar wel doorlopende kapitaallasten. Door stortingen in deze reserve is er voor de jaren met geen huur wel dekking door een onttrekking aan deze reserve. De onttrekkingen zullen pas in de toekomst gaan plaats vinden. Momenteel wordt uitgezocht welke storting in deze reserve dient plaats te vinden in 2025. Dit zal in 2025 of begin 2026 leiden tot een storting in deze reserve.

Vraagnummer: 212

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61347/6-toegankelijke-sportvoorzieningen

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan het college een uitsplitsing geven van de €35,3 miljoen aan investeringen in sportvoorzieningen naar projectniveau (zoals per sporthal, zwembad)? Vraag verduidelijking door VVD 04/06: In de begroting 2024 is een autorisatie van 35,3 miljoen opgenomen voor investering in sportvoorzieningen. Kan het college een overzicht geven van daadwerkelijk realisatie 2024 inclusief uitsplitsing per project en aangegeven hoe deze zich verhoudt tot de geautoriseerde bedragen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De 35,3 miljoen is het bedrag waar in de Programmabegroting 2024 autorisatie voor is aangevraagd bovenop het bedrag dat destijds al geautoriseerd was. Per jaareinde 2024 is de actuele stand van de investeringskredieten ca €173 mln. Dit totaal is voor investeringen in sportaccommodaties voor de komende 4 jaar.
Tot en met 2024 is hiervan 14,6 miljoen gerealiseerd. Dit komt omdat de grootste investeringsuitgaven nog volgen (zoals vervanging zwembaden). De 14,6 miljoen gaat voornamelijk om investeringen in sporthallen en sportparken, zie de geheime bijlage.

Vraagnummer: 213

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In programma 6 van de jaarstukken 2024 staat dat sportaccommodaties ‘steeds vaker gedeeld worden met scholen en maatschappelijke partners’ en dat er ‘wordt samengewerkt met verenigingen, onderwijs en welzijnspartijen’.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In hoeveel gevallen is in 2024 sprake geweest van samenwerking met private of maatschappelijke partijen bij ontwikkeling of exploitatie van sportaccommodaties?

Opmerking concern control	

Antwoord:

(De geciteerde teksten vinden wij niet terug in de jaarstukken)
Bij alle nieuwbouw en renovatie projecten werkt de gemeente samen met marktpartijen. Voor het ontwerp, de installatieconcepten (waaronder duurzaamheid) en de realisatie worden marktpartijen geselecteerd, die deze onderdelen uitvoeren. Bij de ontwerpfase van sportvoorzieningen worden verenigingen en andere gebruikers betrokken om wensen en ideeën in te brengen. Bij de programmering worden dezelfde partijen betrokken.Voor de realisatie van voorzieningen voeren we gesprekken met private partijen, maar dit is wel een uitdaging omdat het gaat over grote bedragen.

Vraagnummer: 214

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	4: Buurtteams
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	2.468 miljoen euro overschrijding bij buurtteams jeugd en gezin: Wat doet de gemeente zelf om dit aanbod aan jeugdzorg zonder indicatiestelling te beteugelen? Om hoeveel unieke clienten gaat het?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Onder de nadere regel worden subsidies aan beide buurtteams voor de toeslagenaffaire geboekt, deze zijn doordat dit met terugwerkende kracht wordt verantwoord niet meegenomen in het subsidieplafond. Deze bedragen worden ook achteraf apart met het Rijk verrekend, waardoor dit geen overschrijding van het budget betreft. In 2024 waren er 8.298 unieke trajecten bij de buurtteams jeugd en gezin. In ieder traject kreeg een gezin, dat bestaat uit meerdere individuele gezinsleden, of een jongere basishulp.

Vraagnummer: 215

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2025

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Versneld vernieuwen en kansrijke start is met 726 ton in euro's overschreden. Wat is de verklaring voor deze overschrijding? Kan een overzicht gegeven worden van de gesubsidieerde activiteiten en organisaties die in 2024 subsidie hebben ontvangen? In hoeverre blijft deze subsidie in stand voor de doelstelling verzachten van de negatieve sociale impact van Corona voor inwoners? En wat is het aandeel jeugd en jongeren in deze subsidieregeling?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De nadere regel Herstel en veerkracht loopt van 2023 tot en met 2025. In 2024 heeft een herverdeling plaatsgevonden waardoor meer inzet is gepleegd op boekjaar 2024 en minder in 2025, hierdoor is het plafond in 2024 overschreven en zal er een flinke onderbesteding zijn in 2025. Op pagina 674-675 van de jaarstukken staat een overzicht van activiteiten en organisaties die in 2024 subsidie hebben ontvangen. Een aanzienlijk deel van de activiteiten is gericht op jeugdigen en jongeren. De subsidieregeling zelf blijft niet in stand omdat deze bij voorbaat tijdelijk was, onder andere vanwege de financiering met tijdelijke Rijksmiddelen. Enkele initiatieven die vanuit de regeling werden gefinancierd, zetten we vooralsnog voort met alternatieve dekking. Bijvoorbeeld via de regeling vrijwillige inzet voor elkaar. Die regeling wordt vernieuwd per 2027 en dan wegen we de ervaringen met deze initiatieven mee.

Vraagnummer: 216

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Huisvesting scholen
Bladzijde (in pdf)	192
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is bekend over de initiatiefnemer op islamitische grondslag? Heeft het ministerie van OCW een besluit genomen? Zo ja welke?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het ministerie van OCW heeft op basis van de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen aan Stichting Enderun Hisar Scholen Nederland bekostiging toegekend voor het stichten van een nieuwe basisschool op islamitische grondslag in Utrecht vanaf 1 augustus 2026. De onderwijsinspectie heeft een positief advies uitgebracht over de te verwachten onderwijskwaliteit. Op basis van het aantal ouderverklaringen is de leerlingprognose van Enderun Utrecht vastgesteld op 367 leerlingen in 2035. De verwachting is dat de school de Utrechtse stichtingsnorm op termijn gaat behalen. Dit betekent dat wij als gemeente wettelijk verplicht zijn om te voorzien in onderwijshuisvesting voor basisschool Enderun, ergens in de stad Utrecht. Op basis van de Utrechtse procedure voor het aanvragen van onderwijshuisvesting zou het schoolbestuur huisvesting kunnen aanvragen en toegekend krijgen per 2027. Wij zijn hierover met het schoolbestuur in gesprek.

Vraagnummer: 217

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Huisvesting scholen
Bladzijde (in pdf)	192
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	VVD fractie heeft vragen gesteld over de sluiting van het Aurelius. Hoe staat het met het onderzoek door het college naar de optimale inzet van de extra vierkante meters die door extra geld van de gemeente (1,6 miljoen euro) is gedaan? Hoe vaak is in deze collegeperiode extra geld ingezet als investering voor innovatieve onderwijsconcepten? En voor welk bedrag per investering?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De extra vierkante meters vormen nu formele leegstand in het gebouw aan de Passiebloemweg. De leegstand aan de Passiebloemweg maakt onderdeel uit van de herschikkingsgesprekken die wij met betrokken schoolbesturen voeren in de wijk Leidsche Rijn/Vleuten/De Meern. Deze herschikkingsgesprekken, die wij aankondigden in de beleidsnota onderwijshuisvesting, hebben als doel om schoolgebouwen in een wijk optimaal te benutten. Omdat er in de wijk Leidsche Rijn/Vleuten/De Meern meerdere vraagstukken op het gebied van onderwijshuisvesting spelen, is dit één van de wijken waar wij versneld de herschikkingsgesprekken voeren. Op het gebied van onderwijshuisvesting hebben wij deze collegeperiode geen extra investeringen gedaan in innovatieve onderwijsconcepten, in de zin van extra ruimtes of extra investeringsbudget.

Vraagnummer: 218

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	202
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In hoeverre is de strategie vastgesteld in 2018 nog houdbaar in deze tijd van hervormingen bij het Rijk én de gemeente Utrecht op het gebied van aanvullende zorg jeugd? En waarom wijzigt het college niet net zoals bij WMO de strategie bij inzet middelelen voor jeugdzorg en -hulp?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De beleidsnota jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' is gericht op het versterken van de pedagogische basis om zo het beroep op basis- en aanvullende hulp te verminderen. Deze strategie uit de beleidsnota bouwt voort op de strategie aanvullende hulp 2018, waarin aanvullende hulp gebiedsgericht wordt geboden aanvullend op, en ter versterking van de pedagogische basis en basishulp. Deze strategie wordt vanuit de Wmo ook gevolgd vanaf 2027 en verder. We geloven namelijk in een ‘geconcentreerde’ aanpak met één of enkele contractpartners, wat de samenwerking vanuit een gezamenlijke visie vereenvoudigt en handvatten en korte lijnen geeft om te sturen op samenwerking tussen partijen, ook binnen de basishulp en pedagogische basis.
Benodigde besparingen voor Jeugd willen we vooral realiseren binnen de aanvullende hulp. Dit is alleen realistisch als er voldoende capaciteit en inzet is in de pedagogische basis en de basishulp. Omdat de vraag naar aanvullende hulp blijft stijgen, hebben we in de VJN2025 een knelpunt ingediend om zo ook de noodzakelijke investering te kunnen doen in de pedagogische basis. Alleen zó kunnen we instroom terugdringen, de hulpduur in de aanvullende hulp verkorten, uitstroom bevorderen en zo het beroep op jeugdhulp verminderen. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat we tegelijkertijd de grondoorzaken aanpakken die leiden tot gebruik van jeugdhulp.

Vraagnummer: 219

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	9: Deelname en bezoek cultuur
Bladzijde (in pdf)	256
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Klopt het dat 2 ton extra aan overschrijding beheer pand Domplein 4 vanwege faillissement van de Utrechtse Muziekschool is ondanks de extra jaarlijkse investering van 2 ton voor de jaren 2024 en 2025? Kan in bedragen de overschrijding van de 2 ton in euro's financieel (dus met cijfers) onderbouwd worden? En in hoeverre is het college in control met de exploitatie van het Domplein? Kan inzicht gegeven worden in het financiele verloop voor 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Dit klopt. Met inbegrip van de extra jaarlijkse investering van 2 ton resteert er in 2025 nog een verwacht tekort van 225k, zie ook de bijlage ‘Exploitatie Domplein 4-5 2024 en 2025’ waarin de cijfermatige onderbouwing voor de jaren 2024 en 2025 staat. Dit tekort wordt volgens afspraak voor 50% opgebracht vanuit het programma ‘levendige en gezonde stad’ doelstelling 9 ‘deelname en bezoek Cultuur’ en voor 50% vanuit het programma ‘levendige en gezonde stad’ doelstelling 10 ‘Vastgoed’. Het tekort hangt voor een belangrijk deel samen met het wegvallen van de subsidie aan DUMS waaruit een deel van de huisvestingslasten van het Domplein t/m 2023 werden gedekt. Wat betreft de control sturen we op het terugdringen van het tekort door dit subsidiebudget dit jaar en komende jaren te benutten om het huurtarief voor muziekdocenten betaalbaar te houden op het Domplein 4-5. Hiermee zal naar verwachting ook de bezetting van de verhuur toenemen en het tekort afnemen. Grip op de kosten hebben we door de tijdelijke inzet van VGE voor het beheer van het Domplein 4-5. In de raadsbrief ‘Uitgangspuntennotitie Domplein 4-5’ van 22 mei jl. (kenmerk 30136330) wordt verder stil gestaan bij het proces t.a.v. de toekomstige invulling van het Domplein 4-5.

Raadsbrief Toekomstperspectief Domplein 4-5 (15 nov '23), kenmerk 9586034
Beantwoording SV 2024 O8nr 151 over Een redelijke lesprijs op het Domplein (kenmerk 12767826)

Financiële onderbouwing overschrijding 2 ton (middels onderstaand afbeelding).

EXPLOITATIE DOMPLEIN 4-5

	2024 - realisatie	2025 - prognose
Kosten		
Huur	392.000	399.840
Energielasten	117.445	180.000
Kosten beheer en exploitatie (per okt 2024)	138.765	432.373
overige kosten (beheer instrumenten)	-	15.000
Totale kosten	**648.210**	**1.027.213**
Dekking		
Bijdrage VJN 2023 (onderdeel begroting Cultuur)	200.000	200.000
Losse verhuur		
Divers	34.177	-
Muzieklessen		85.073
Universiteit Utrecht		60.000
Marnix/ torenzaal		36.900
kleine ruimtes		97.137
Festival OudeMuziek		25.000
totaal losse verhuur	34.177	304.110
TSU		
Huur TSU	27.596	133.125
Servicekosten	820	3.935
Beheerskosten	32.608	131.645
totaal TSU	61.024	268.704
DOMunder		
Beheerkosten DOMUNDER	7.500	30.000
Totale dekking	302.701	802.814
Resultaat	**-345.509**	**-224.399**
Tekort Cultuur	*-172.755*	*-112.200*
Tekort VGU	*-172.755*	*-112.200*
totaal tekort	***-345.509***	***-224.399***

Vraagnummer: 220

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Dennis de Vries
Document	Paragrafen
Hoofdstuk	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Paragraaf	Ontwikkelingen en actualiteiten
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	282
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	College geeft aan dat risico bestaat dat een deel van de bezuinigingsmaatregelen later worden gerealiseerd dan begroot bij hervormingen in het sociale domein. Hoe groot is dit risico graag in percentage gegeven? Welke maatregelen neemt het college nu voor beheersing van dit risico zonder dat dit ten koste gaat van de financien op korte én lange termijn (lees doorschuiven van de bezuinigingen naar latere jaren)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bij de berekening van dit risico zijn we uitgegaan van een kans van 50% dat we mogelijk op een klein deel (maximaal 30%) van de maatregelen bij de implementatie vertraging oplopen. Deze vertraging kan variëren van enkele weken tot maximaal een jaar. Doorschuiven zou dus zijn voor maximaal een jaar en leiden tot een incidenteel nadeel. Overigens geldt deze berekening niet alleen voor de hervormingen sociaal domein, maar ook voor de bezuinigingsmaatregelen uit de VJN24 en de hervormingsbezuinigingen uit de VJN25. Zoals aangegeven in de paragraaf sturen we vanuit de organisatie strak op de voortgang van de implementatie. De raad wordt hierover via de monitor geïnformeerd. Daarnaast hebben we u specifiek over de hervormingen sociaal domein geïnformeerd in een separate raadsbrief bij de VJN25, waarin we de (financiële) stand van zaken beschrijven en aangeven hoe we sturen op het realiseren van de bezuiniging.

Vraagnummer: 221

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	16
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe kan het dat de 2,7 miljoen euro uit de SPUK woonplaatsbegingsel 2024 over het hoofd is gezien bij opstellen van de begroting voor 2024? In hoeverre heeft de veranntwoordelijke afdeling voor jeugd voldoende grip op de financien of is de financiele administratie centraal belegd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De SPUK woonplaatsbegingsel 2024 is niet over het hoofd gezien, de gemeente is voor de jaren 2022 en 2023 in 2024 met terugwerkende kracht gecompenseerd voor het woonplaatsbegingsel.

Vraagnummer: 222

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	17
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Om hoeveel inhuurcontracten gaat het waar het maximaal aantal gedeclareerde uren is overschreden? Hoe gaat het college meer grip houden op deze inhuurcontracten?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Deze geconstateerde onrechtmatigheid betreft een administratieve fout in het werkproces. In de standaardverlengingsbrief voor inhuur stond namelijk geen automatische aanpassing van het eerder afgesproken maximaal aantal te declareren uren. Zoals in de Jaarstukken staat vermeld is deze administratieve fout inmiddels aangepast waardoor dit bij nieuwe inhuuropdrachten en nieuwe verlengingen niet meer voorkomt. Inhuuropdrachten die eerder zijn verlengd met het onjuiste verlengingsformat, zijn formeel onrechtmatig en kunnen niet hersteld worden omdat dit formeel-juridisch de onrechtmatigheid niet wegneemt. Deze administratieve fout heeft geen extra uren of extra kosten tot gevolg.
Bij een steekproefcontrole door de interne auditafdeling eind 2024 kwam deze administratieve fout bij 45% van het aantal gecontroleerde inhuurcontracten voor. De verwachting is dat het aantal onrechtmatige verlengingen in 2025 afneemt en dat eind 2025 nog slechts een beperkt aantal inhuuropdrachten doorlopen die destijds met onjuiste verlengingsbrief zijn verlengd. In de loop van 2026 verdwijnt deze onrechtmatigheid volledig.

Vraagnummer: 223

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Erfgoed
Bladzijde (in pdf)	109
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom zijn de lasten voor archeologische opgravingen hoger dan begroot? Wat is de verklaring voor het gestegen aantal opgravingen? En klopt het dat de gemeente onder meer daaraan meebetaalt in de vorm van inzet eigen mensen/capaciteit en middelen? In hoeverre kan de gemeente de kosten voor deze extra inzet verhalen bij particuliere initiatiefnemers?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De lasten waren hoger omdat er meer opdrachten waren. De baten waren daarmee ook hoger, maar die lopen niet synchroon met de lasten. Een archeologisch project kent een lange doorlooptijd, waardoor de baten soms in een ander jaar vallen dan de lasten. Dit verrekenen we jaarlijks met de archeologische reserve.

Bij het uitvoeren van grondwerk in de gemeente Utrecht kunnen archeologische waarden beschadigd worden. Daarom is vaak een Omgevingsvergunning nodig. Indieningsvereiste bij een vergunning is een rapport van archeologisch vooronderzoek. Mogelijk is een vereiste aan de vergunning, dat er ook archeologisch vervolgonderzoek moet plaatsvinden (Erfgoedwet). Op veel plekken in Utrecht is bekend dat er archeologische waarden in de bodem zijn, of is de archeologische verwachting hoog. Vanwege de vele ruimtelijke ontwikkelingen in onze stad, wordt er veel grondwerk uitgevoerd. Een opdrachtgever kan ervoor kiezen voor het archeologisch onderzoek de gemeentelijke archeologen in te schakelen, of een archeologisch bureau in te huren. De kosten van het archeologisch onderzoek worden altijd en volledig door de “verstoorder” ofwel de opdrachtgever betaald. Wanneer de gemeente zelf de opdrachtgever is, dan worden deze kosten verrekend met het project. Veel opdrachtgevers werken bij voorkeur met de gemeentelijke archeologen omdat zij snel, slim en flexibel kunnen werken door hun kennis van de Utrechtse bodem, de projecten en nabijheid, waardoor geen vertraging (en dus hogere kosten) voor het project ontstaat. Het aantal opdrachten voor de gemeentelijke archeologen neemt door de hoeveelheid ruimtelijke projecten én de voorkeur om met hen te werken, dus toe (de gemeentelijke archeologen voeren slechts ongeveer 5 tot 10% uit van alle archeologische onderzoeken die in de stad lopen).

Vraagnummer: 224

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Raad en college
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p60644/1-raad-en-college

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen overig
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	225

Vraag	Onder "toelichting verschillen" is geen toelichting opgenomen bij 'Overige baten' en 'Overige lasten'. Kan deze toelichting alsnog worden gegeven?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In principe worden alleen grote afwijkingen (groter dan 0,5 miljoen of groter dan 10% van de baten en lasten van de doelstelling) in de baten en de lasten toegelicht te worden. Maar het antwoord op deze gerichte vraag is: het verschil van € 36.000 op de baten wordt veroorzaakt door een bijdrage van de fracties aan de accountantskosten en een bijdrage van het rijk en de provincie i.v.m. een bezoek van het Corps Diplomatique. Het verschil van € 142.000 op de lasten is vooral toe te schrijven aan een overschrijding van € 116.000 bij Volksfeesten vanwege naijlende subsidiekosten aan de St. Maartensparade, samenhangend met de viering van Utrecht 900. Hiervoor was in 2024 (in tegenstelling tot eerdere jaren) geen budget meer gereserveerd. Het restant van € 26.000 is een saldo van diverse kleine posten.

Vraagnummer: 225

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Raad en college
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p60644/1-raad-en-college

Verbijzondering/context	Volksfeesten
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	224

Vraag	Er is 0,116 mjn meer uitgegeven voor 'volksfeesten', een afwijking van zo'n 48% ten opzichte van de begroting. Wat is hiervan de oorzaak?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In 2021 is afgesproken dat er vanuit de viering van Utrecht 900 jaar gedurende vier jaar een bijdrage zou worden gedaan aan de St. Maartensparade. De laatste bijdrage zou dan in 2024 plaatsvinden. In 2023 is deze uitgave niet meer voorzien en dus ook niet begroot. Om deze reden is er nu een overschrijding op Volksfeesten. Dit was het laatste jaar dat er vanuit het budget van Volksfeesten werd bijgedragen aan de St. Maartensparade.

Vraagnummer: 226

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Duurzame vervoersmiddelen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61316/1-duurzame-vervoersmiddelen

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen overig
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Onder "toelichting verschillen" is geen toelichting opgenomen bij 'Overige baten' (0,189 mjn) en 'Overige lasten' (0,302 mjn). Kan deze toelichting alsnog worden gegeven?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De overige baten bestaan voor 0,309 miljoen euro vanuit samenwerkingsverband SIVMO (Samenwerking Innovaties Verkeers- en vervoers Modellen Overheden) die niet zijn begroot. Verder zijn er lagere baten van 0,123 miljoen euro vanuit een interne bijdrage die als negatieve last is geboekt. Zie hiervoor de toelichting hieronder bij overige lasten. Het restant overige baten betreft 0,002 miljoen euro.
De overige lasten bestaan uit hogere lasten vanwege hogere aansturingskosten op mobiliteit (0,112 miljoen euro) en het minder hinder team (0,211 miljoen euro). Tevens zijn er lagere lasten vanwege een interne bijdrage van 0,123 miljoen euro voor goederenvervoer die is geboekt als negatieve last. Het restant overige lasten betreft 0,102 miljoen euro.

Vraagnummer: 227

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61317/2-mobiliteitsgedrag

Verbijzondering/context	Parkeerareel waar sprake is van betaald parkeren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De theoretische stijging van minimaal 10.000 adressen (c.q. 6,25% per jaar) is zowel in 2023 als 2024 verreweg niet behaald: in 2023 zijn er 3.236 plekken bijgekomen en in 2024 6.853. Welke conclusie trekt het college hieruit voor de raming van de parkeerinkomsten door areaaluitbreiding? Is het college het met de VVD eens dat de inkomsten (veel) te hoog worden geraamd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het gros van de inkomsten vanuit de parkeerbelasting wordt gegenereerd in de tariefzones A1/A2 (binnenstad en aangrenzende buurten zoals Dichterswijk en Wittevrouwen), in mindere mate tariefzone B, door kortparkeerders. De rayons waar de parkeerbelasting wordt ingevoerd vallen grotendeels in tariefgebied C, waarvoor beperkte venstertijden gelden, en in nog mindere mate in tariefgebied B. Binnen het B/C-gebied wordt er verhoudingsgewijs vooral geparkeerd door vergunninghouders: bewoners, bezoekers en zakelijke gebruikers. Dit maakt dat het aandeel van de inkomsten uit kortparkeren in deze gebieden op de totale parkeerinkomstenr beperkt is. Hier houden we rekening mee in de raming van de parkeerinkomsten. Het effect van de opgelopen vertraging in het streefdoel van 10.000 adressen per jaar op de totale parkeerinkomsten is dan ook beperkt. Het college heeft aandacht voor de parkeerexploitatie en de daaruit voortvloeiende inkomsten en heeft daarom de ambtelijke organisatie de opdracht gegeven om de inkomsten en uitgaven van parkeerexploitatie beter in beeld te brengen.

Vraagnummer: 228

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61317/2-mobiliteitsgedrag

Verbijzondering/context	Baten van 0,443 mjn door doorbelasten Goedopweg aan provincie, waarmee "aan de voorkant geen rekening mee was gehouden"
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom was hier geen rekening mee gehouden? Wordt hier in de huidige programmabegroting wel rekening mee gehouden en zo ja, op welke manier?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Onze jaarlijkse bijdrage aan Goedopweg verrekenen we achteraf met de Provincie Utrecht (inkoopcentrale van Goedopweg), terwijl we de kosten die we gedurende het jaar voor Goedopweg maken vooraf betalen (en begroten). Deze verrekening vertaalt zich als baten in de jaarafrekening. Het gaat bijvoorbeeld om kosten voor deelmobiliteitshubs op de Westelijke Stadsboulevard, de Scholen- en Wijkenaanpak en inhuur van extern personeel dat werkzaamheden voor Goedopweg uitvoert. Omdat we deze kosten vooraf niet goed kunnen inschatten, zijn deze kosten niet in de huidige programmabegroting opgenomen.

Vraagnummer: 229

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61317/2-mobiliteitsgedrag

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen overig
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Onder "toelichting verschillen" is geen toelichting opgenomen bij 'Overige baten' (0,399 mjn) en 'Overige lasten' (0,79 mjn). Kan deze toelichting alsnog worden gegeven?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De overige baten bestaan voor 0,279 miljoen euro uit hogere baten van 6 parkeergarages waarvan de afwijking ten opzichte van de begroting kleiner is dan 0,100 miljoen euro per garage. Verder zorgen fietsparkeerverboden voor hogere inkomsten van 0,118 miljoen euro. De resterende verschillen tussen de begroting en realisatie betreft 0,002 miljoen euro.
Bij maatregelen fietsparkeren zijn er lagere personele lasten (0,275 miljoen euro) en zijn er lagere nutskosten (0,151 miljoen euro). Vanuit maatregelen autoparkeren zijn lagere personele lasten (0,177 miljoen euro) en hogere loonkosten en meer preventief onderhoud (0,245 miljoen euro). Tot slot bij het uitvoeren van mobiliteits- en verkeersmanagement zijn er hogere lasten voor de inzet van deelmobiliteit (0,171 miljoen euro) en meer inzet bij Anders Reizen (0,250 miljoen euro), daarentegen zijn de lasten lager vanwege lagere inzet op de klimaatvisie. Tot slot resteren kleine afwijkingen tot een overig verschil van 0,016 miljoen euro negatief.

Vraagnummer: 230

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61317/2-mobiliteitsgedrag

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de tabel is onder "Autoparkeren VTH" een verschil van -€0,938 mjn opgenomen. In de toelichting staat bij "Lagere inkomsten straatparkeren" een hoger bedrag van -1,5 mjn. Kan meer toelichting worden gegeven bij de opbouw van het bedrag van -0,938 en hoe dit is opgebouwd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De -1,5 miljoen euro betreft de lagere inkomsten uit straatparkeren door kortere parkeerduur. Daarnaast zijn er minder opbrengsten uit parkeervergunningen (-0,492 miljoen euro). Daar staat tegenover meer opbrengsten uit de naheffingen (+1.054 miljoen euro). Hier komt een netto saldo van het bedrag uit op -0,938 miljoen euro.

Vraagnummer: 231

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Risico's
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61362/risicos

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is het college het met de VVD eens dat hier een of meer risico's ontbreken, namelijk: de uitvoering rond parkeren, in het bijzonder het parkeermanagementsysteem en de snelheid van invoering van betaald parkeren in de hele gemeente? (mede in het kader van de recente raadsbrief) Zo nee, waarom niet?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de raadsbrief Stand van zaken uitvoering Parkeren (18 april 2025) hebben we de raad uitgebreid geïnformeerd over de risico's rondom de invoering van betaald parkeren en de implementatie van het nieuwe parkeermanagementsysteem. Ondanks de beheersmaatregelen die we hebben getroffen, blijven er onzekerheden en risico's bestaan. Middels een halfjaarlijkse voortgangsbrief informeren we u over de voortgang van de invoering betaald parkeren en de risico's en beheersmaatregelen die we daarbij zien.

Vraagnummer: 232

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61323/3-extra-groen

Verbijzondering/context	Toelichting overige baten en lasten
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Onder "toelichting verschillen" is geen toelichting opgenomen bij 'Overige baten' (0,136 mjn) en 'Overige lasten' (0,374 mjn). Kan deze toelichting alsnog worden gegeven, in het bijzonder aan de batenkant omdat daar slechts 0,015 aan baten was begroot?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De € 0,136 miljoen euro aan overige baten bestaan voornamelijk uit doorbelaste kosten aan woningbouwcorporaties voor het opstellen van het Soortenmanagementplan (SMP). Deze baten hebben we niet eerder opgenomen omdat onduidelijk was hoe de verdeling was.
De 0,374 mln aan overige lasten worden veroorzaakt doordat op de onderdelen Klimaatadaptatie en Groene Schaalsprong er meer kosten zijn gemaakt voor regulier werk, beleidsuitwerking en advisering aan de gebiedsopgaven. Bijvoorbeeld bij de uitwerking van de beleidsregel herplant naar waarde, mede-organiseren van het Future Green City World Congress, etc. Zie ook de bijlage Meerjaren Groenprogramma Voortgangsrapportage 2024.

Vraagnummer: 233

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61323/3-extra-groen

Verbijzondering/context	Beleidskader
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is het college het met de VVD eens dat er met 13 beleidsdocumenten sprake is van een enorme versnippering van het groenbeleid? Zo ja, welke actie koppelt het college hieraan, mede in lijn met het recente rekenkameronderzoek? Zo nee, waarom niet?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zoals beschreven in de raadsbrief plan van aanpak ‘van droom naar daad’ brengen we samenhang aan in het groenbeleid via de gezamenlijke prioriteiten voor voor ontwikkeling, beheer en onderhoud. Onderdeel daarvan is de beleidscyclus (Beleid-Uitvoering-Evaluatie-Beleid) sluitend maken en checken op dubbel/incompleet. Voor de aanpak verwijzen wij u verder naar eerdergenoemde raadsbrief.

Vraagnummer: 234

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.jaarverslag-2024.nl/p61323/3-extra-groen

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	98

Vraag	Beide doelstellingen worden bij lange na niet gehaald. Welke conclusie trekt het college hieruit?

Opmerking concern control	

Het totaal van openbaar groen en water per huishouden is in 2024, 99 m2 per huishouden. Dit is een afname van 1 m2 per huishouden ten opzichte van 2023. Dit is deels te verklaren door een toename van het aantal huishoudens in Utrecht (861 huishoudens erbij). Daarnaast is ten opzichte van vorig jaar het areaal openbaar groen in gemeentelijk beheer (exclusief de landgoederen) met 4 hectare afgenomen van 1238 naar 1234 hectare. Een belangrijke oorzaak (deels) is dat in 2024 het areaal hagen is omgezet van vierkante meters (oppervlakte) naar strekkende meters (lengte) in het beheersysteem. Zonder deze wijziging zou het areaal openbaar groen met 2 hectare zijn toegenomen (1240 hectare). Voor meer informatie zie het Duurzaamheidsverslag. Wel zijn er het afgelopen jaar duidelijke stappen gezet in de goede richting, bijvoorbeeld in het Rondje Stadseiland en de vergroening van straten in Rivierenwijk en Noord-Noordwest.

De conclusie die we hieruit trekken is dat we nog niet voldoende groeien in balans. Daarom werken we aan de versnellingsaanpak Groene Schaalsprong.

Onderdeel	**Oppervlakte (ha)**	**Toelichting**
Areaal openbaar groen in 2023	1.238	Uitgangssituatie
Toegevoegd in 2024 (nieuw groen)	+3,7	Nieuw openbaar groen in gemeentelijk beheer
Verloren gegaan in 2024 (door projecten e.d.)	-1,7	Door bebouwing, herinrichting of overdracht aan derden
Subtotaal zonder systeemwijziging	**+2,0**	Netto toename zonder administratieve wijziging
Administratieve wijziging: o.a hagen niet meer in ha geteld maar ook door correcties (zoals areaal dat niet bij de gemeente maar bij RWS in beheer is).	-6,0	Hagen worden nu als lengte (strekkende meters) geregistreerd
Totaal effect in beheersysteem (2024)	**-4,0**	Werkelijk geregistreerde afname: van 1.238 naar 1.234 ha

Vraagnummer: 235

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Ja/Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Hoe kan het dat maar 3.443.000 euro van de begrote 11.777.000 euro is gerealiseerd? Waardoor 8.334.000 euro onbenut is gebleven? Kan het college meer toelichting geven aan de oorzaken van deze onderbesteding? Wat is er met het overgebleven budget gebeurt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We lichten de afwijkingen ten opzichte van de subsidieplafonds per regeling toe. De subsidies en leningen vanuit Energie zijn vraag gestuurd. Het volledig uitnutten van de subsidieplafonds is daarmee geen doel op zich. De subsidies zijn een effectieve en doelmatige manier om verduurzaming te versnellen en te stimuleren. Voor de subsidieregelingen geldt dat de resterende ruimte in het subsidieplafond beschikbaar blijven voor komende jaren. Voor subsidies die vanuit SPUKS worden bekostigd worden deze middelen dit jaar opnieuw begroot. Voor de leningen (duurzaamheidslening en Stimuleringsregeling VVE's) geldt dat de middelen beschikbaar zijn in het fonds bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).

Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen
De corporatieregeling bleek te complex ingericht en onvoldoende toepasbaar op een aantal aanvragen, waardoor te weinig werd toegewezen. We passen de regeling aan.

Duurzaamheidsleningen
Hiervan zijn er 228 afgegeven in 2024 met een totale waarde van € 2.739.665, dit is minder dan voorgaande jaren. Enerzijds lijkt de markt langzaam te voorzien in mogelijkheden, bijvoorbeeld door rentekorting te verlenen op hypotheek bij verduurzamen. Toch blijft de duurzaamheidslening nog steeds nodig en een aantrekkelijk alternatief voor mensen die vanuit hun bestaande situatie willen lenen. We zien nog steeds een stijging ten opzicht van het aantal leningen van voor de crisis. Het aantal adviesaanvragen pakt ook de trend weer op van voor de crisis. In 2024 zijn er experimentadviezen gekoppeld aan de inkoopactie: 100 stuks (mbv SpUk middelen). Hier is volop gebruik van gemaakt.

Samen Verduurzamen
Samen isoleren biedt subsidie voor ondersteuning en in sommige gevallen ook energiemaatregelen voor bewonersgroepen en buurtinitiatieven om te verduurzamen. Een subsidie kan ook een drempel zijn, daarom helpen we ook groepen, in onze proactieve aanpak, buiten deze regeling om (met trajectbegeleiding). De subsidie biedt ondersteuning en in sommige gevallen ook kleine energiemaatregelen. We zijn voornemens de regeling verder door te ontwikkelen, zodat bewoners er makkelijker gerichter gebruik van kunnen maken. De inkoop actie loopt goed (ook in vergelijking met andere gemeenten - al zouden we graag nog meer conversie zien). In 2024 was dat € 580.449 (€ 111.871 voor bewoners met een slecht geisoleerde woning met lage WOZ en € 468.578 voor eigenaar-bewoners met een laag inkomen). Het Regionaal Energieloket is gemandateerd door B&W

om dit uit te keren. Daarom is dit niet in overzicht opgenomen: het wordt niet door het subsidiebureau bijgehouden.

Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's
Voor de “subsidieregeling kleine VvE’s” wordt vooraf inschatting van de besteding van subsidies vastgeseld met een subsidieplafond. Die is bij de VvE regeling te positief ingeschat. Besluitvorming duurt bij VvE soms langer, daar zijn we van afhankelijk. De regeling is pas net actief. Naar verwachting zal het aantal aanvragen volgend jaar hoger uitvallen.

Maatschappelijk vastgoed
Dit is een meerjarige subsidieregeling. In de toelichting op de subsidiestaat 2023 hebben we aangegeven deze subsidieregeling in 2024 meer onder de aandacht te brengen via het Energieloket. In 2024 zien we een flinke stijging van de verleende subsidie: van € 7967 in 2023 naar € 85.800 in 2024. We zien een stijging in de vraag en werken eraan dit voor de komende jaren door te zetten en daarom het beschikbare subsidiebedrag op te hogen.

Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed
In 2024 hebben we de subsidieregeling en het budget aangepast, zoals beschreven in de Raadsbrief Nadere regel aanpassing subsidie Energieloket- Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in de gemeente Utrecht. 70% van het origineel beschikbare budget van € 100.000,- is in 2024 besteed aan energiescans voor kleine MKB ondernemers. De resterende € 30.000,- is beschikbaar voor specialistisch advies. Hier is in 2024 nog weinig gebruik van gemaakt. We verwachten het effect van de aanpassing en versimpeling van deze subsidieregeling in 2025 terug te zien, mede ook als opvolging op de adviezen van de energiescans die in 2024 zijn uitgevoerd bij zowel MKB-ondernemingen als maatschappelijke organisaties.

Verduurzamingsmaatregelen MKB-Ondernemingen
Dit betreft een meerjarige subsidie die open is gesteld op 1 oktober 2024 en nog loopt tot en met 30 maart 2026. Veel van de gesubsidieerde maatregelen komen terug in het advies van de uitgevoerde energiescans van eind 2024. We verwachten daarom dat we in 2025 een stijging van het aantal aanvragen zullen zien. Er is rekening gehouden in 2025 met € 150.000,- aan beschikbaar subsidiebudget. Maar dit kan verhoogd worden als er extra middelen beschikbaar zijn en het subsidieplafond snel wordt bereikt. Voor de specifieke resultaten van de inspanningen voor energie besparen verwijzen wij u ook door naar de Voortgangsrapportage Energie van de stad hoofdstuk 2.2.

Vraagnummer: 236

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Verschillende subsidies binnen het programma Klimaatvriendelijke stad zijn volledig onbenut gebleven. Hoe kan dit? Wat gebeurt er met dit geld? Graag zou ik ook per onbenutte subside een uiteenzetting zien van de verschillende redenen voor de onderbenutting.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zie antwoord vraag 119 en 235.

Vraagnummer: 237

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Zowel de subsidie wat betreft Duurzaamheidsleningen en de subsidie wat betreft de Stimuleringleningen voor VVE's zijn in 2024 fors minder benut dan begroot. Hoe verklaart het college deze lage benutting en welke stappen worden ondernomen om de regeling onder aandacht te brengen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De duurzaamheidslening en stimuleringslening voor VVE's betreffen subsidie in de vorm van een lening. Wij storten daarvoor een bedrag naar SVN, waar bewoners dan een aanvraag kunnen doen. Bij VvE’s zit daar altijd enige vertraging op, omdat er eerst afstemming/besluitvorming moet plaatsvinden. De verwachting is dat VvE’s er vanaf 2025 voor het eerst gebruik van maken. De duurzaamheidslening liep in 2024 iets minder hard dan in de twee voorgaande jaren (zoals meer projecten. De reden: minder hoge energieprijzen, dus minder hoge urgentie), maar zit wel in opgaande trend van voor de energiecrisis. (zie ook voortgangsrapportage). Die opgaande trend verwachten we door te zetten mede door campagnes en ads op social media.

Vraagnummer: 238

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Subsidies | Jaarverslag 2024

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke maatregelen overweegt of neemt dit college om in de toekomst de onderbesteding van subsidiegelden binnen het programma Klimaatvriendelijke Stad terug te dringen? Hoe wordt voorkomen dat we in de toekomst niet weer een onderbesteding van 8.334.000 euro hebben? Zodat dit publieke geld daadwerkelijk wordt besteed aan de klimaatdoelen van deze stad?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de subsidiegelden is er minder besteed dan de beschikbare subsidieplafonds, maar de resterende middelen blijven wel beschikbaar voor het doel waarvoor ze zijn opgezet. Het betreft met name Rijksmiddelen die wij over meerdere jaren mogen besteden. Voor de SpUk energiearmoede-middelen geldt dat we nog t/m 2027 hebben, voor de Spuk Lokale Aanpak Isolatie-middelen zelfs t/m 2030. We verwachten deze middelen binnen de gegeven periode uitgegeven te hebben. Een groot deel van de armoedemiddelen (2,5 mln euro) zijn bijvoorbeeld geprogrammeerd voor de corporaties. Die middelen verwachten we rond de zomer 2025 (in overleg met de corporaties) te beschikken. Het grootste deel van de Spuk middelen zijn geprogrammeerd ter ondersteuning van VvE’s. De VvE-aanpak is pas net van start. Vanaf juni 2025 kunnen grote VvE’s subsidie aanvragen voor het isoleren van hun gebouw. Daarnaast loopt momenteel een aanbesteding voor begeleiding van VvE’s. De verwachting is dat die begeleiding ook zorgt voor meer aanmeldingen van VvE’s.

Vraagnummer: 239

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	2: Bovengemeentelijke belangen
Bladzijde (in pdf)	37
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	ROM
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	284

Vraag	Hoe komt het dat de realisatie van de subsidie van de ROM 447.000 euro hoger is dan begroot?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De Gemeente Utrecht is samen met de andere deelnemende U10 gemeenten (participanten) ondertekenaar van het U10/ROM/EBU convenant. Om uitvoeringsredenen factureert de ROM de bijdrage van alle U10 leden in één factuur aan de gemeente Utrecht, welke de factuur voldoet namens de participanten. Vervolgens stuurt de gemeente Utrecht de betreffende participanten een separate factuur voor hun deel van deze totale bijdrage. In deze tabel zijn is de bijdrage van de overige U10 leden, die via de gemeente Utrecht lopen, a 447.000 euro, meegenomen. Dit zijn echter effectief geen kosten voor de gemeente Utrecht.

Vraagnummer: 240

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Subsidies
Subparagraaf	3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	37
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Samen voor Overvecht
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe komt het dat de subsidie voor Samen voor Overvecht 831.000 lager is dan begroot? Wat is er met die 831.000 gebeurd?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 47.

Vraagnummer: 241

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	165
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Onder baten staat er: "Inkomsten van voormalig bijstandsgerechtigden (2,9 miljoen euro)". Bedoelt het college te laten zien dat ze mensen uit de bijstand hebben geholpen en dat dat geld oplevert? Waarom precies wordt dit als baten gezien, want alle andere mensen die werken leveren ook geld op?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Nee, in deze situatie zijn mensen in eerste instantie bijstandgerechtigd geweest, waardoor zij een bijstandsuitkering ontvingen, en daarna is door een wijziging in de persoonlijke situatie, bijvoorbeeld door het vinden van werk, het recht op een bijstandsuitkering geheel of gedeeltelijk vervallen. Het ten onrechte ontvangen bijstandbedrag moet dan terugbetaald worden door de voormalig bijstandsgerechtigde.

Vraagnummer: 242

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Werknemers en -gelegenheid
Bladzijde (in pdf)	165
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In dit programma lijkt het alsof economie alleen maar geld kost (zie lasten), maar waarom kiest het college er niet voor om aan te geven dat er ook veel binnenkomt vanuit de economie, maar dat dat in een ander programma ondergebracht is, bijvoorbeeld OZB niet-woningen? Hoeveel baten schat het college, los van de programma's, in dat er zijn vanuit de Utrechtse economie?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Belastingen, waaronder OZB-niet woningen, zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier meteen een tegenprestatie tegenover staat. De opbrengsten komen ten gunste van de algemene middelen van de gemeente, waardoor de middelen voor uiteenlopende doelen kunnen worden ingezet. Daarom zijn deze middelen verantwoord onder het programma Algemene middelen en overhead en niet verantwoord onder de programma’s en beleidsdoelstellingen.
Om een inschatting te maken hoeveel er binnenkomt bij de gemeente als gevolg van economische activiteit in de stad kan gekeken worden naar enkele variabelen, waarbij een onderscheid is tussen directe en indirecte baten. Bij directe baten denken we onder andere aan: ozb-niet wonen, toeristenbelasting, parkeergelden, reclame in de openbare ruimte, precario’s en leges voor horeca, standplaatsen en markten. Daarnaast zijn er indirecte baten, zoals: Rijks- en EU-subsidies gelieerd aan economische programma's en projecten met partners, bestedingen van (zakelijke) bezoekers in de stad. De directe baten zijn op verschillende plekken in de begroting terug te vinden, de indirecte baten zijn lastig in te schatten.
Het programma Economie levert dus in de breedte een enorme bijdrage aan de stad, die ook niet alleen in geld maar ook in brede welvaart uit te drukken is. Denk aan het positieve gezondheidseffect bij hogere arbeidsparticipatie als gevolg van het arbeidsmarktbeleid. Of een aantrekkelijk vestigingsklimaat dat bedrijven in staat stelt om aan opgaven als groene energie en gezondheid een bijdrage te leveren.

Vraagnummer: 243

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	167
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Economie: deze vraag is algemener
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het college heeft er het afgelopen jaar (jaren) voor gekozen om nieuwe beleidsnota's te schrijven. Echter zijn er ook huidige nota's die verouderd zijn en beleidsnota's die elkaar tegenspreken qua beleidslijn (zie raadstoets EZ). Hoe weegt het college het schrijven van nieuwe nota's ten opzichte van nota's die aan actualisatie toe zijn omdat ze verouderd zijn of andere nota's tegenspreken?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Veel economisch beleid was enigszins verouderd. Dit doordat de afgelopen jaren veel inzet is gegaan naar het tegengaan van de negatieve effecten van corona (vanaf 2020: invulling en uitvoering van de maatregelenpakketten) en de energiecrisis (vanaf 2022). Hierdoor hebben we afgelopen jaar ingezet op thema's die speelden en waarvoor op relatieve korte termijn actie ondernomen kon worden: arbeidsmarkt en een gebiedsgerichte aanpak van de werklocaties. Hiermee is het werk nog niet gedaan. Ook het horecabeleid en detailhandelsbeleid zijn in principe aan aanpassing toe. Echter, gezien de impact van dit beleid vraagt dit een zorgvuldige aanpak en tijd. Daarom is gekozen om eerst het arbeidsmarkt en gebiedsrichte werklocaties op te pakken. Conform de in uw raad aangenomen motie M212 Horeca 3.0 Tijd voor een flexibel en toekomstbestendig kader zijn we begonnen met de evaluatie. Op basis hiervan kunnen we bekijken of en zo ja op welke manier we ook het andere beleid zo goed mogelijk kunnen aanpassen, zodat onduidelijk of tegenstrijdig beleid verleden tijd is.

Vraagnummer: 244

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	168
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat: "Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024 • Omscholingsregeling voor inwoners (deze regeling wordt opgevolgd door het regionaal talentfonds). • Fonds mismatch arbeidsmarkt. • Tegemoetkoming energiekosten voor Utrechtse ondernemers. • Lokaal Economisch Fonds." Graag per onderdeel weergeven welk effect het college hiervan ziet.

Opmerking concern control	

Antwoord:

• We verwachten een zeer beperkt effect van het stopen van de omscholingsregeling, omdat de activiteiten worden gecontinueerd via het regionaal talentfonds.

• Het stoppen van het fonds mismatch komt doordat er geen additionele middelen beschikbaar zijn. Het effect is dat we de transitie naar een meer weerbare en wendbare arbeidsmarkt minder kunnen versnellen via veelbelovende projecten en programma’s ontwikkeld door derde partijen.

• Het effect van het stopzetten van deze regeling is beperkt omdat de energiekosten inmiddels zijn gedaald ten opzichte van de piek net na de start van de oorlog in Oekraïne én omdat inmiddels via o.a. het Energieloket en het Energiefonds ondernemers worden ondersteund om te verduurzamen en minder afhankelijk te zijn van fossiele energiebronnen.

• De uitvoering van het LEF heeft van 2015 tot en met 2023 gelopen met als doel om van Utrecht de stad met de laagste werkloosheid van Nederland te maken. Het effect van het stoppen van deze regeling is zeer beperkt, omdat de arbeidsmarkt inmiddels flink is veranderd en werkgevers staan te springen om werknemers.

Vraagnummer: 245

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	169
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat: "De beschikbare middelen Werk naar Werk, die o.a. gebruikt werden voor een bijdrage aan het Regionaal talentfonds, zijn geschrapt. Via de inzet van een reserve blijven we het regionaal talentfonds tot ten minste 2027 steunen." Wat is het effect van het schrappen van deze middelen? Wat is volgens het college de bijdrage van het Regionaal talentfonds voor de arbeidsmarkt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het regionaal talentfonds zorgt voor het laagdrempelige wijze verstrekken van middelen aan inwoners die zich willen laten om- of bijscholen in de techniek, zorg, onderwijs of i(c)t. Het fonds zit nog in de opstartfase, sinds de start in het voorjaar van 2025 zijn er in de regio Utrecht 36 vouchers toegekend. Het fonds is een belangrijk instrument om inwoners die niet in aanmerking komen voor om- of bijscholing via een werkgever of hier geen eigen middelen voor hebben, kansen te bieden op een snel veranderende arbeidsmarkt. Daarnaast behouden/vergroten we door de inzet van het fonds het aantal werknemers die werken in essentiële sectoren (deze sectoren zijn als prioriteit aangemerkt in de beleidsnota arbeidsmarkt).

Vraagnummer: 246

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	173
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoezo is voor 2023 en 2024 de realisatie van het aandeel personen dat actief is niet bekend? Is dat nu wel bekend dan graag delen.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Deze indicator kan niet meer worden gerapporteerd vanwege de overgang naar een nieuw registratiesysteem. Met de vaststelling van de beleidsnota werk en re-integratie is deze indicator daarom ook komen te vervallen en niet meer opgenomen in de PB 2025.

Vraagnummer: 247

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	173
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Dit is het tweede jaar op rij dat bij "Uitstroom uit de bijstand naar werk: volwassenen en jongeren en betaald werk met aanvulling bijstand." De realisatie flink achterloopt op de doelstelling. Waarom is dat zo?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er is sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt, waarbij de beschikbare vacatures (nog) niet goed genoeg passen bij de vaardigheden van inwoners. Daarnaast is de doelstelling van 1.300 een onrealistische doelstelling gezien de situatie op de arbeidsmarkt. Deze doelstelling is al jaren niet gewijzigd, ondanks dat het aantal inwoners in de bijstand lange tijd is gedeeld. Bovendien zien we dat de uitdagingen van inwoners die een uitkering aanvragen complexer zijn dan jaren geleden. Dit is ook de reden geweest dat we deze indicator hebben gewijzigd in de nieuwe beleidsnota, waarin we de focus leggen op een percentage in plaats van een aantal.

Vraagnummer: 248

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Ondernemer Centraal
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is bezuinigd op Ondernemer Centraal onder het mom dat de applicatie efficiënter werk mogelijk zou maken en dat daardoor het aantal ondernemers dat geholpen zou kunnen worden niet flink zou afnemen. De applicatie werkt nog niet steeds niet naar behoren/is niet in werking: hoe beoordeelt het college het vroegtijdig afschalen van de middelen tov het nog niet beschikbaar kunnen stellen van de applicatie?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de raadsbrief over Ondernemer Centraal van 6 mei jl is uw raad geinformeerd over Ondernemer Centraal. Er heeft geen bezuiniging plaatsgevonden omdat het een incidenteel programma betrof dat ten tijde van Covid met externe (Rijks)middelen is uitgevoerd. Gezien het structurele karakter van de problematiek bij ondernemers heeft het college ervoor gekozen om het programma met eigen middelen te bestendigen. Hiermee is de dienstverlening voor ondernemers overeind gebleven. Alle ondernemers kunnen blijven aankloppen bij OC. Omdat de middelen beperkter zijn dan voorheen is een efficiencyslag gemaakt in de dienstverlening. De mogelijk te ontwikkelen applicatie biedt de potentie om een extra efficiency- en verbeterslag slag door te voeren door onderdelen van de dienstverlening verder te automatiseren. Het ontwikkeltraject van deze applicatie doet geen afbreuk aan het feit dat de dienstverlening geborgd is en ondernemers momenteel aanspraak kunnen maken op voldoende en passende ondersteuning.

Zie ook: Raadsbrief Update Ondernemer Centraal Utrecht - iBabs Publieksportaal

Vraagnummer: 249

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	174
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat: "Lagere lasten voor Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid 1253 duizend" Betekent dit mindere inzet met betrekking tot het actieplan? Waar is dat geld naartoe?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De activiteiten hebben een langere doorlooptijd en worden in 2025 doorgezet. De resterende middelen zijn meegenomen naar 2025. Het budget blijft beschikbaar voor specifiek deze activiteiten. in lijn met de uitgangspunten van het wetsvoorstel Van School naar Duurzaam Werk.

Vraagnummer: 250

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	175
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Doelstelling 4 effectindicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom staat er "nvt" bij "Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen'" voor 2024?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Omdat deze indicator afkomstig is uit de inwonersnequête behorend bij de Utrecht Monitor, die eens in de twee jaar wordt gehouden, kan over 2024 en 2026 geen realisatie worden gemeten en is daardoor ook geen streefwaarde vastgesteld voor die jaren.

Vraagnummer: 251

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	177
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan het college dit nader toelichten? "Dotatie voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren -496 (duizend)"

Opmerking concern control	

Antwoord:

Teveel ontvangen uitkering wordt teruggevorderd bij voormalig bijstandsgerechtigden. Een deel van de openstaande vorderingen is oninbaar, waardoor deze als dubieuze debiteuren worden aangemerkt. Voor deze gederfde inkomsten is een voorziening getroffen die elk jaar geactualiseerd wordt op basis van de karakteristieken van de openstaande debiteuren. In 2024 heeft er een schattingswijziging plaatsgevonden van de waardering van bijstandsdebiteuren. Voor 2024 was er per saldo een toevoeging van €496k aan de voorziening dubiezue bijstandsdebiteuren nodig, zodat het in de toekomst mogelijk is om deze dubieuze openstaande vorderingen af te schrijven.

Vraagnummer: 252

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	177
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de tabel "Toelichting verschillen" zijn de lasten op veel onderdelen hoger dan begroot ivm een hoger bereik. Hoe kan het dat op al die onderdelen het college dit niet voorzien had? Hoe gaat het college dat in de toekomst anders doen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Begroten is schatten en we proberen ieder jaar een zo goed mogelijk inschatting te maken. Uitgaven van financiële regelingen (IIT, ST, BB) zijn min of meer recht evenredig met het beroep op deze regelingen. Het zijn daarnaast zogenaamde open einde regelingen waar je niet een budgetplafond voor kunt instellen. Voorspellen hoeveel mensen met succes een beroep op deze regelingen doen blijft moeilijk. Voor 2025 is rekening gehouden met de specifieke doelstelling voor het vergoten van het bereik op sommige regelingen. In de toelichting is tevens zichtbaar het rijksbudget van 1,046 miljoen euro. Dit budget is beschikbaar gesteld om de meerkosten van het toegenomen bereik op te vangen.

Vraagnummer: 253

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Susanne Schilderman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Risico's
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	178
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In 2024 heeft UW het herstelplan ingediend, hoe weegt het college de uitvoering van dit plan? Welke rol heeft het college hierin? Hoeveel geld heeft het college meer in UW gestoken dan verwacht?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Herstelplan
In de verantwoording van het herstelplan geeft UW aan in hoeverre de ambities uit het herstelplan zijn gehaald. Maandelijks wordt de voortgang gemonitord met de RvC en op directieniveau (directie UW met directeur Werk en Inkomen). Ieder kwartaal komt deze terug op de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA).
Het herstelplan loopt door in 2025 en verloopt volgens planning en binnen budget.

Rol college
De gemeente Utrecht is de enige aandeelhouder van UW. De rol van aandeelhouder is gedelegeerd aan de wethouder financiën. Vanwege het verscherpte toezicht vindt er in de periode 2024 en ook in ieder geval in 2025 ieder kwartaal een AvA plaats. Zonder verscherpt toezicht is dit tweemaal per jaar: bij het vaststellen van de begroting in het najaar en het vaststellen van de jaarrekening in het voorjaar. Momenteel wordt gewerkt aan de herziening van de beleidsnota verbonden partijen uit 2015, zoals het verder professionaliseren van de governance (sturing, beheer en toezicht). De herziening van de beleidsnota staat gepland om in het najaar 2025 aan de Raad voor te leggen.

Middelen
In 2024 is er 2,3 miljoen euro voor de delivery agenda en 2,6 miljoen euro aanvullende subsidie verstrekt aan UW, waarover wij u geïnformeerd in onze raadsbrief van 10 juli 2024. Document Utrecht - Raadsbrief Stand van zaken UW juli 2024 - iBabs Publieksportaal. In het ondernemingsplan 2023-2026 is opgenomen dat het resultaat in 2024 uit zou komen op 0. Daarmee is er in 2024 4,9 miljoen euro meer verstrekt dan verwacht werd bij het opstellen van het ondernemingsplan 2023-2026.

Vraagnummer: 254

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Eigen pas in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	186
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Indicatoren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Zowel bij "bereik voorschoolse educatie" als bij "aantal thuiszitters" zijn de doelstellingen zeer anders dan de realisatie. Dat doet de vraag oproepen hoe het college doelstellingen interpreteert: is dat een ideale situatie of een inschatting van wat, gezien de inzet, mogelijk is? Immers 0 thuiszitters tov 133 in het jaar ervoor is onrealistisch.

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor thuiszitters is de doelstelling 0 omdat dit inderdaad de ideale situatie waar we naar streven. Voordat we over zijn gegaan naar maatwerk indiceren voor voorschoolse educatie in maart 2024, kregen kinderen automatisch een indicatie bij de geboorte op basis van ouderfactoren. Met de oude manier van indiceren was de 90% geen realistische doelstelling, omdat ook veel kinderen een indicatie kregen die dit eigenlijk gezien hun ontwikkeling niet nodig hadden. Nu maakt Jeugdgezondheidszorg (JGZ) sinds maart 2024 een afweging op 2-jarige leeftijd waarin zowel een inschatting van de ontwikkeling als van de thuisstimulans meewegen. Het doel hiervan is dat we de groep kinderen bereiken die echt baat heeft bij voorschoolse educatie. Met de huidige manier van maatwerk indiceren op 2-jarige leeftijd is 90% wel een realistische doelstelling om naar toe te groeien. Omdat bij al deze kinderen op maat is afgewogen dat het voor de stimulans en ontwikkeling passend is om deel te nemen aan VE. Daarom blijven wij de doelstelling van 90% bereik doelgroepkinderen hanteren.

Vraagnummer: 255

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	237
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat: Nieuwe sport- en beweegplekken zijn aangelegd en bestaande plekken zijn gerenoveerd." welke zijn dit?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Dit gaat onder meer om de volgende sport- en beweegplekken: sportplek aan de Gouden Koetslaan, 3x3 basketbalvelden in het Tolsteegplantsoen en bij het Leidsche Rijn College, nieuwe mountainbikeroute in het Nedereindse Park, kunstgras voetbalveldjes in het Camminghaplantsoen, bij de Valparaisodreef, Grote Trekdreef, Twellosebeeklaan en Willem Hedastraat, calisthenics parken Rijnvliet en Giraffedreef.

Vraagnummer: 256

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	237
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het college geeft meermaals aan dat er een gebrek is aan ruimte voor sport en dat het van belang is dat Utrechters sporten. Tegelijkertijd wordt de bouw en aanleg van sportvoorzieningen steeds verder uitgesteld. Wat vindt het college daarvan? Waar staat sport op de prioriteitenlijst van het college?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We vinden het inderdaad belangrijk dat er voldoende ruimte komt om te sporten. Ondanks de spanning op ruimte en middelen (in de hele gemeente voor alle opgaven) en pijnlijke keuzes die we daarbij moeten maken investeren we nog steeds veel in ruimte voor sport. In de jaarrekening 2024 hebben we opgenomen wat we hiervoor gedaan hebben, zoals de tijdelijke sporthal Tempo op sportpark Loevenhoutsedijk en op verschillende sportparken zijn velden gerenoveerd en opgeleverd, zoals de aanleg van het eerste watervrije hockeyveld op sportpark Nieuw Welgelegen, een kunstgrasveld met waterbuffering op sportpark Fletiomare Oost en renovatie van Atletiekbaan Overvecht en Maarschalkerweerd. Daarnaast is in 2024 planvorming gestart voor verschillende projecten: renovatie van de asfaltbaan op de Nedereindse Berg, zwembad Maximapark, sporthal Cartesius, sporthal Lunetten, sporthal Overvecht en sporthal Merwedekanaalzone.

Vraagnummer: 257

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Programma 6 – 'Wat hebben we bereikt?'. "Sportaccommodaties zijn op piekmomenten volledig benut."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de huidige benuttingsgraad van binnen- en buitensportaccommodaties per wijk, en hoe verhoudt dit zich tot de maximale capaciteit?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Bezettingsgraad binnensport (gebaseerd op de piekmaand januari, 18.00-22.30 voor onze 15 sporthallen)
West:- (geen sporthal)
Noordwest: 92%
Overvecht: 82%
Noordoost: - (geen sporthal)
Oost: 99%
Binnenstad: - (geen sporthal)
Zuid: 96%
Zuidwest: 91%
Leidsche Rijn: 94%
Vleuten-De Meern: 90%
Bezettingsgraad buitensport* (gebaseerd op de door de verenigingen aangevraagde trainingsuren voor voetbal (V) en hockey (H), door de weeks van 16.30-22.30 uur gedurende het reguliere wedstrijdseizoen.)
West: V 65%
Noordwest: V 54%
Overvecht: H 71%, V31%
Noordoost: V 75%
Oost: H 75%, V 75%
Binnenstad: geen sportvelden
Zuid: V 56%
Zuidwest: H 91%, V 47%
Leidsche Rijn: H 94%, V 40%
Vleuten-De Meern: H 92%, V 82%
In de weekenden is de bezetting van hockeyvelden op zaterdag en zondag 100%. De bezetting van voetbalvelden is op zaterdag 90% en op zondag 69%.
Bezetting in de weekenden is gebaseerd op het benodigd aantal velden voor het kunnen spelen van de wedstrijden.
*Dit is exclusief overig (incidenteel) gebruik zoals door scholen en BSO, wat we nu nog niet uit het systeem kunnen halen (maar hier wordt aan gewerkt).
De bezetting kan per sportveld verschillen, vanwege bijvoorbeeld de opbouw v/d club (wel/geen jeugd).

Vraagnummer: 258

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Programma 6 – 'Wat heeft het gekost?'. "De lasten stijgen met €803.000 en de baten met €1.392.000 door loon- en prijscompensatie."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de onderbouwing van de €803.000 aan extra lasten en €1.392.000 aan baten als gevolg van loon- en prijscompensatie binnen het sportdomein? Vraag verduidelijking door VVD 04/06: Cijfers hebben betrekking op de begroting 2024. Hier is een stijging in loon- en prijscompensatie opgenomen. Hoe zien we dit terug in de jaarstukken? Het totaalbedrag zegt wat er bij komt en niet hoe dat precies is berekend.

Opmerking concern control	

Antwoord:

De genoemde bedragen komen uit de programmabegroting 2024, waarbij wij hebben geconstateerd dat bij de toelichting op de verschillen een fout staat. De toelichting op de baten en de lasten zijn verwisseld. De baten zijn als gevolg van de loon- en prijscompensatie met € 803.000,= gestegen voor de volgende onderdelen:
Zwembaden: € 375.000
Binnensport: € 303.000
Buitensport: € 125.000
De lasten zijn gestegen met een bedrag van € 1.392.000, als gevolg van de L&P compensatie, tot stand gekomen door hantering van diverse index percentages behorende bij de kostensoort en conform de handelswijze zoals gehanteerd bij de gehele begroting 2024.
De in de programmabegroting 2024 gepresenteerde totale baten ter grootte van € 15.053.000 en totale lasten ter grootte van € 45.046.000 waarvan de verschillen tov in ditzelfde document gepresenteerde begroting 2023 zijn toegelicht (zoals hierboven verder geduid), zijn dezelfde getallen die in de jaarstukken 2024 gepresenteerd worden op pagina 240 onder kopje ‘Nominale begroting 2024’. Nadien is de begroting aangepast, resulterend in de ‘Actuele begroting 2024’.

Vraagnummer: 259

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Programma 6 – 'Wat hebben we gedaan?' en 'Wat heeft het gekost?'. "In 2024 hebben we €35,3 miljoen geïnvesteerd in sportvoorzieningen."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	212

Vraag	Kan het college een uitsplitsing geven van de €35,3 miljoen aan investeringen in sportvoorzieningen naar projectniveau (zoals per sporthal, zwembad)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

(zie vraag 212).

Vraagnummer: 260

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Op eigen manier en niveau sporten
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Programma 5 – 'Wat willen we bereiken?'. "We zetten in op gerichte acties voor mensen met een beperking, ouderen en jongeren."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	Welke concrete indicatoren hanteert de gemeente om sportdeelname per doelgroep (jeugd, ouderen, mensen met beperking) te meten, en hoe ontwikkelen deze zich? Hoe beoordeelt het college de sportdeelname?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De raad heeft op 28 mei 2025 het uitvoeringsprogramma Sport en bewegen 2025-2026 ontvangen waarin concrete indicatoren zijn opgenomen.
Hoewel jongeren en jongvolwassenen relatief veel sporten, bewegen zij weinig. Minder dan de helft van hen beweegt voldoende. Hoewel ouderen de laatste jaren meer zijn gaan bewegen, sporten en bewegen zij nog steeds relatief weinig in vergelijking tot andere leeftijdsgroepen. Inwoners met een beperking sporten en bewegen ook minder in vergelijking met leeftijdsgenoten. Daarom blijft inzet op sportstimulering nodig.
Vergeleken met andere steden doen we het in Utrecht goed op het gebied van sport- en beweegdeelname.

Vraagnummer: 261

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Programma 6 – 'Wat hebben we gedaan?' en 'Wat hebben we bereikt?'. "Sportaccommodaties worden steeds vaker gedeeld met scholen en maatschappelijke partners."
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	213

Vraag	In hoeveel gevallen is in 2024 sprake geweest van samenwerking met maatschappelijke of private partijen bij ontwikkeling of exploitatie van sportaccommodaties?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Vraag staat er dubbel in (zie vraag 213).

Vraagnummer: 262

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Jaarstukken 2024, Programma 6, paragraaf "Wat hebben we bereikt?" Context: “We willen dat inwoners in hun wijk terecht kunnen voor sport, daarom bouwen we voorzieningen in snelgroeiende gebieden zoals Merwede en Cartesiusdriehoek.”
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	263

Vraag	Op welke wijze wordt bij de locatiekeuze rekening gehouden met de bestaande druk op sportvoorzieningen in oudere wijken zoals Zuilen, Kanaleneiland of Ondiep?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We gebruiken de raming van het Mulier Instituut als basis om de voorzieningenprogrammering op te stellen en actueel te houden. Dat geldt dus ook voor de in de vraag genoemde wijken/buurten Zuilen, Kanaleneiland en Ondiep. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij locaties waar de woningbouw zal uitbreiden en we kijken waar de druk op bestaande sportvoorzieningen het hoogst is. We zijn daarbij dan afhankelijk of er (ruimtelijke) mogelijkheden zijn om capaciteit toe te voegen. Uitbreiding van sportvelden doen we zoveel mogelijk bij bestaande sportparken. Op die manier maken we gebruik van en verstevigen we de bestaande sportverenigingen. Bij sporthallen sluiten we aan bij de onderwijsprogrammering van gymzalen. Door gymzalen die nodig zijn voor onderwijs te combineren met sportbudget kunnen we sporthallen realiseren. Dit heeft ruimtelijk, financieel en qua bezetting voordelen. Tot slot kijken we bij alle investeringen ook of dit bijdraagt aan efficiënt gebruik van de bestaande en toekomstige voorzieningen.

Vraagnummer: 263

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Jaarstukken 2024, Programma 6, “Wat willen we bereiken?”
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	262

Vraag	Wordt er integraal gekeken naar waar de grootste capaciteitsdruk op sportaccommodaties ligt in relatie tot de groei van de stad?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja, zie ook bovenstaand antwoord (op vraag 262). De programmering van sportaccommodaties gebeurt op basis van data over de huidige en toekomstige capaciteitsdruk geplande woningbouwontwikkelingen en ruimtelijke mogelijkheden. Bij sporthallen gaat het dan om het aansluiten bij de programmering van scholen en bij velden gaat het meestal om locaties waar ruimtelijke mogelijkheden zijn en verenigingen mogelijkheden hebben om hun aanbod uit te breiden.

Vraagnummer: 264

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Jaarstukken 2024, Programma 6, paragraaf "Wat willen we bereiken?"
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke toegankelijkheidseisen hanteert de gemeente bij de bouw of renovatie van sportvoorzieningen? Worden hier invaliden parkeerplaatsen in meegenomen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De gemeente hanteert bij de realisatie of grootschalige renoveren van maatschappelijk vastgoed (waaronder sportvoorzieningen) het proces zoals omschreven in het handboek Utrecht Standaard Toegankelijk. In de parkeervisie staat dat we extra gehandicaptenparkeerplaatsen realiseren waar nodig

Vraagnummer: 265

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6: Toegankelijke sportvoorzieningen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verwijzing: Jaarstukken 2024, Programma 6, paragraaf "Wat willen we bereiken?"
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	287

Vraag	Wat is de actuele stand van zaken van het ontwerptraject voor Zwembad Maximapark, en wanneer verwacht het college het voorstel voor realisatie en exploitatie aan de raad te kunnen voorleggen? De bouw van het zwembad wordt steeds vooruitgeschoven? Welke voorbereidingen zijn nu getroffen voor daadwerkelijke bouw?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor het zwembad Maximapark is het Programma van Eisen gereed. Nu werken we diverse mogelijkheden en scenario’s uit voor het oplossen van het netcongestieprobleem, dat voor het zwembad een grote uitdaging is. Netcongestie beïnvloedt de planning van de realisatie. Een grootverbruik elektriciteitsaansluiting kunnen we niet krijgen. We brengen in beeld welke consequenties hieraan zitten voor wat betreft de planning en de financiën. Dit wordt duidelijk in de tweede helft van 2025. U wordt via de P&C documenten over de voortgang geïnformeerd.

Vraagnummer: 266

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het college schrijft dat het aantal meldingen van huiselijk geweld is toegenomen. Het aantal opgelegde huisverboden is echter afgenomen. Hoe rijmt dit met elkaar?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In 2024 zijn er 36 tijdelijk huisverboden opgelegd door de burgemeester en tot en met april 2025 9 keer. In veel huiselijk geweldszaken wordt daarnaast een contactverbod als bijzondere voorwaarde of middels een vrijheidsbeperkende maatregel door de rechter opgelegd aan verdachten. Ook kan een contactverbod in de vorm van een gedragsaanwijzing door de Officier van Justitie worden opgelegd. Het aantal huiselijk geweld zaken is licht toegenomen t.o.v. 2023. Het opleggen van een huisverbod of contactverbod is een van de mogelijke interventies in de aanpak van huiselijk geweld. Bij huiselijk geweld zaken wordt met verschillende partners samengewerkt, afgestemd en afhankelijk van de problematiek gerichte interventies ingezet. Zo werkt politie nauw samen met Veilig Thuis en doet bij (vermoedens van) huiselijk geweld altijd melding bij Veilig Thuis. Bij acute huiselijk geweldssituaties is er altijd direct contact met Veilig Thuis. Periodiek wordt met elkaar ingezoomd of er aanpassingen in de werkwijze noodzakelijk zijn.

Vraagnummer: 267

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	13
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is het niet gelukt om alle werkzaamheden uit te voeren in het jaar waarin ze geprogrammeerd waren, en waar heeft dit hoofdzakelijk aan gelegen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De uitvoering van geprogrammeerde werkzaamheden in het Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) beheer Openbare Ruimte is afhankelijk van de beschikbare middelen. Door de stapeling van ambities in de openbare ruimte, het streven om werkzaamheden zo veel mogelijk integraal uit te voeren en de beperkte beschikbare ruimte in de openbare ruimte voor de realisatie van ambities, zijn projecten in de openbare ruimte erg complex geworden. Dit vraag afstemming wat er binnen het beschikbare budget, beschikbare capaciteit en beschikbare ruimte mogelijk is. Hierdoor hebben projecten meer planvoorbereidingstijd en meer uitvoeringscapaciteit nodig. Zoals aangegeven in het MJIP 2026-2035, is er vanwege deze complexiteit momenteel niet voldoende uitvoeringscapaciteit om alle geprogrammeerde projecten te realiseren. Dit is een belangrijke reden waarom het niet lukt om alle projecten te realiseren in het jaar waarin ze geprogrammeerd zijn.

Vraagnummer: 268

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	13
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waar heeft de daling van de hoeveelheid restafval per inwoner in 2024 aan gelegen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het resultaat voor restafval laat een daling van de hoeveelheid zien. Dat komt omdat er meer grondstoffen uitgehaald zijn, zoals plastic, blik en pak, maar ook grondstoffen uit het grof restafval, voordat het verwerkt werd.

Vraagnummer: 269

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	8: Aanbod cultuur
Bladzijde (in pdf)	249
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In de jaarstukken wordt gemeld dat er in 2024 een nieuwe locatie is gevonden voor BOKS in Overvecht en dat er voorbereidingen zijn getroffen voor de verbouwing in Kanaleneiland.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is in 2024 concreet gerealiseerd op deze twee locaties, en wat is de status van de verkenning in Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Voor de locatie in Kanaleneiland zijn in 2024 de benodigde vooronderzoeken gestart ter voorbereiding van de aanbesteding van het ontwerpteam. Voor de nieuwe locatie in Overvecht op de Rhonedreef 40 is in 2024 gestart met een haalbaarheidsonderzoek. In de raadsbrief Diverse ontwikkelingen Vleuten, Hindersteinlocatie, Kloosterweide, De Tol van 16 april 2025 hebben wij u geinformeerd over de uitkomst van het locatieonderzoek. Locatie Hindersteinlaan / De Tol komt als voorkeurslocatie naar voren. Voor deze locatie wordt nu een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.

Vraagnummer: 270

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	8: Aanbod cultuur
Bladzijde (in pdf)	251
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In het coalitieakkoord is €2 miljoen gereserveerd voor betaalbare creatieve huisvesting, maar in 2024 is sprake van onderbesteding.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat zijn / waren de belangrijkste obstakels bij de ontwikkeling van creatieve vierkante meters, en hoe waarborgt het college dat het resterende budget tot en met 2026 daadwerkelijk en effectief wordt besteed?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De ontwikkeling van nieuwe creatieve werkruimte is uitdagend door schaarste van ruimte en vastgoed- en bouwkostenstijgingen. Ook vergt vastgoedontwikkeling vaak langdurige voorbereiding en is afhankelijk van andere gemeentelijke processen en stedelijke ontwikkelingen met een eigen planning en dynamiek. Eind 2024 waren daarnaast nog enkele aanvragen voor de nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen in behandeling; deze subsidies zijn inmiddels toegekend. Hierdoor is het budget tot en met 2024 niet volledig besteed. Het college waarborgt de besteding van het resterende budget door dit te koppelen aan concrete projecten binnen het Uitvoeringsprogramma Huisvesting Culturele en Creatieve Sector 2025–2028. Het gaat onder meer om circa 2.500 m² werkruimte bij het Attleeplantsoen, 2.000 m² in parkeergarage Paardenveld en, 1.200–2.400 m² in het gebied ‘Tussen de Rails’. De verwachting is dat het budget hiermee volledig wordt benut.

Vraagnummer: 271

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	245
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In de jaarstukken staat dat er in 2024 extra aandacht was voor middelengebruik bij studenten binnen het Preventie- en handhavingsplan alcohol.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke concrete maatregelen zijn in 2024 genomen gericht op studenten, en hoe is hierbij onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen studenten (zoals mbo, hbo en wo)?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We zetten in op middelenpreventie voor het bevorderen van een gezonde leefstijl en het voorkomen van gezondheidsklachten. We zetten specifiek in op studenten en hun sociale omgeving vanwege de grote studentenpopulatie in Utrecht. Dit doen we voor MBO, HBO en WO studenten. In 2024 hebben we o.a. onderstaande activiteiten uitgevoerd:

- Onderwijsprofessionals en studentenorganisaties ondersteunt in het maken van middelenbeleid en getraind in signaleren en bespreekbaar maken van middelengebruik: Binnen het VO en MBO zijn negen onderwijsinstellingen getraind, studentbegeleiders van de UU zijn getraind evenals het studentenbestuur Atlas.
- Voorlichting specifiek gericht op studenten (bereik 1.071 studenten): 9 standvoorlichtingen met een LOS-peer (vrijwilligersproject voor en door Utrechtse studenten), 4 Pubquizzen bij studentenverenigingen en 6 studentenvoorlichtingen bij verenigingen of onderwijsinstellingen
- Voorlichting op evenementen waar veel studenten komen: voorlichting door Unity op 12 evenementen zoals Soenda en Smeerboel. In 2024 zijn 1.674 mensen gesproken.
- Netwerk student & zorg: themabijeenkomst over middelengebruik voor zo'n 50 professionals en studenten vanuit MBO, HBO en WO.

Vraagnummer: 272

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Bijlagen
Hoofdstuk	Subsidies
Paragraaf	subsidiestaat Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	627
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Volgens de jaarstukken was er in 2024 €72.000 begroot voor onder andere het informatiepunt studentenhuisvesting, maar is er slechts €31.000 gerealiseerd.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waar is het verschil van €41.000 op dit budget aan toe te schrijven, en welke gevolgen heeft dit gehad voor de uitvoering van het informatiepunt studentenhuisvesting in 2024?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Deze subsidie is bedoeld voor huurdersparticipatie. Omdat er minder aanvragen zijn geweest, is niet alle subsidie benut. Voor studentenhuisvesting is een ander budget beschikbaar.

Vraagnummer: 273

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	213
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In het jaarverslag is terug te lezen dat er een stijging van het aantal wachtenden in 2024 is voor juegdhulp, mede door een terugloop in personele capaciteit en complexere hulpvragen, ondanks verschillende maatregelen die worden genomen om de stijging te stoppen.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is het college van plan andere concrete maatregelen te nemen ten opzichte van de al genomen maatregelen, en op welke termijn verwacht men resultaat?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De eerder genomen maatregelen hebben tijd nodig om resultaat te laten zien. Het gaat om meer collectieve en ook groepsgerichte hulp, inzet van digitalisering/E-Health en sturen op de reikwijdte van de jeugdhulp. Elke maatregel vraagt de nodige aanpassingen, zowel binnen als tussen de organisaties. Eerste resultaten verwachten we te zien in de loop van 2025. Op dit moment is het college niet van plan andere aanvullende maatregelen te nemen.

Vraagnummer: 274

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	213
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Het college erkent dat het onvoldoende lukt om de grondoorzaken van de jeugdhulpvraag (zoals bestaanszekerheid en wonen) aan te pakken.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke extra stappen worden in 2025 gezet om deze integrale aanpak wél succesvol te maken?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Utrecht investeert al langer in het aanpakken van grondoorzaken zover die binnen de invloedsfeer liggen van het gemeentelijk beleid. Denk bijvoorbeeld aan de focus op gezinnen/ kinderen in de nota financiële bestaanszekerheid 2024-2028, het beleid rond huisvesting (zoals extra passend aanbod voor jongeren) en de Utrechtse Onderwijs Agenda. Echter ook op deze domeinen is de ruimte om te investeren zeer beperkt, danwel moet er bezuinigd worden. We doen dus wat we kunnen, binnen de beperkte mogelijkheden die er zijn. Bovendien zijn we voor het aanpakken van veel grondoorzaken (ook) aangewezen op Rijksbeleid, denk aan het onderwijs, het onderwijsachterstanden beleid (waar in de landelijke VJN flink op wordt bezuinigd), zorg die wordt bekostigd vanuit de Zvw en regelingen rond sociale zekerheid (minimum inkomen etc.). Zoals ook wordt benoemd door de commissie Van Ark vraagt een integrale aanpak van grondoorzaken dus zowel landelijk als lokaal een samenhangende aanpak waarbij er geïnvesteerd wordt in die aanpak in plaats van erop te bezuinigen.

Vraagnummer: 275

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Eigen pas in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	212
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De financiële bijdrage vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting wordt als ontoereikend beschreven.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke scenario’s heeft het college doorgerekend als deze situatie aanhoudt, en welke onderwijslocaties lopen nu al risico op vertraging of afstel?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De ontoereikende financiële bijdrage van het rijk is in de risicoparagraaf beschreven met bijbehorende beheersmaatregelen die toegepast zijn in de Beleidsnota Onderwijshuisvesting onder andere d.m.v. bijgestelde ambities. Voor de uitvoering van de Beleidsnota en Uitvoeringsprogramma Onderwijshuisvesting is momenteel dekking voor de periode 2026 tot en met 2035. Dat betekent dat er voor die periode zoals we nu kunnen voorzien geen onderwijslocaties zijn die risico lopen op vertraging of afstel als gevolg van ontoereikende financiële bijdrage van het rijk. Volgens de inzichten van nu zal vanaf 2035 een (structurele) oplossing gevonden moeten worden voor het tekort op het kapitaallastenbudget dat volgt uit de programmering die nu voorligt. Rekening houdend met planningsoptimisme ontstaat dit tekort naar verwachting wat later, vanaf 2038 oplopend naar 2,9 miljoen euro structureel. Belangrijk om te realiseren is dat het IHP is opgesteld met de kennis van nu, en hoe verder in de toekomst we kijken hoe minder zeker het wordt dat de uitgaven zich exact zo zullen voordoen als nu is opgenomen. Dat geldt ook voor de hoogte van de toekomstige rijksbijdrage. Daarom is het lastig nu al concrete scenario's op locatieniveau te schetsen. Afhankelijk van bijstellingen die jaarlijks plaats zullen vinden is het uitgangspunt dat het tekort, uitgezonderd benodigde uitbreidingen, zoveel mogelijk binnen het onderwijshuisvestingsbudget opgevangen wordt.

Vraagnummer: 276

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	100
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Uit het jaarverslag blijkt dat het vergroenen van de stad “minder snel gaat dan onze doelstelling is”.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke doelstellingen zijn concreet niet gehaald, wat zijn hiervan de oorzaken en welke bijsturingsmaatregelen neemt het college om verdere vertraging te voorkomen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In het afgelopen jaar is het totale areaal groen toegenomen, maar het aantal huishoudens is naar verhouding harder toegenomen waardoor groei in balans met vergroening niet wordt bereikt.
Wel zijn er het afgelopen jaar duidelijke stappen gezet in de goede richting, bijvoorbeeld in het Rondje Stadseiland en de vergroening van straten in Rivierenwijk en Noord-Noordwest.
Over de aanpak om een verdere vertraging te voorkomen informeren we u voor de zomer.

Vraagnummer: 277

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	52
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	I.p.v. de beoogde 100 procent van kwetsbare doelgroepen waaraan een sociale huurwoning toegewezen is, is dat bij 74 procent gelukt.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	68, 69, 123, 124

Vraag	Wat heeft er concreet voor gezorgd dat niet alle kwetsbare doelgroepen sociale huisvesting toegewezen hebben gekregen? In hoeverre komt dit door het algehele tekort aan sociale huurwoningen en in hoeverre door de toewijzingssystematiek?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de raadsbrief “Verdeling woningaanbod kwetsbare en bijzondere doelgroepen 2025” is aangegeven waarom niet alle 1.182 woonplekken zijn gerealiseerd. Van het aantal vrijkomende woningen vallen woningen af omdat deze qua woninggrootte niet passen, de huurprijs te hoog is voor de doelgroep en/of omdat in een aantal complexen omwille van de leefbaarheid een andere keuze is gemaakt.
Als er jaarlijks méér sociale huurwoningen zouden vrijkomen, dan vergroot dat de kans dat de opgave wordt gerealiseerd. We kunnen echter niet aangeven in welke mate het tekort aan sociale huurwoningen en de toewijzingssystematiek elk bijdragen aan het niet behalen van de opgave van 2024.

Vraagnummer: 278

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	52
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De verhouding tussen het aantal woningzoekenden en toewijzingen is in 2024 opnieuw minder dan de helft van het gehoopte percentage.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke beleidswijzigingen staan op de planning om uitgevoerd te worden om de realisatie van 10 procent de komende jaren te realiseren, wat is daar anders aan dan de afgelopen jaren en welke verwachting is op basis daarvan reëel voor 2025?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De verhouding aantal actieve woningzoekenden en aantal toewijzingen (de slaagkans) ligt al jaren onder de 10%. De reden is dat de vraag naar woningen (het aantal actief woningzoekenden) harder is toegenomen dan het vrijkomend aanbod. Dit vraagt om een langjarig stabiel bouwtempo, om daarmee het vrijkomend aanbod te vergroten. en evenwichtige verdeling van sociale huurwoningen. Hier worden in de beleidsnota wonen beleidswijzigingen voor voorgesteld zoals de inzet op bouwtempo en het verder stimuleren van doorstroming en een heroriëntatie van het woonruimteverdeelsysteem. De doelstelling van 10% is een lange termijn doelstelling en is enkel haalbaar als langjarig het woningtekort wordt teruggedrongen.

Vraagnummer: 279

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	78
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Het aantal parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en verblijf is zeer laag in vergelijking met de doelstelling.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke belemmeringen zijn er om parkeerplekken om te vormen naar ruimte voor groen, fiets of verblijf en wat is er nodig om deze belemmeringen weg te nemen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De regeling is op 1 januari 2024 van start gegaan. De ambitie is groot (doelstelling 2025 is 1126 plekken) en we merken dat dit te hoog is gebleken, vanwege de opstartfase waarin we zitten. Het heeft tijd nodig om in te groeien. De meeste (herinrichtings)projecten waarbinnen we een substantieel aantal parkeerplaatsen kunnen opheffen worden pas vanaf 2025 of later uitgevoerd, waardoor het daadwerkelijke aantal opgeheven parkeerplaatsen op dit moment nog beperkt is.
Belangrijkste belemmering is dat we in projecten die in vergevorderd stadium van planvorming niet willen en kunnen inbreken door er alsnog (extra) parkeerplaatsen op te heffen. Daarnaast zijn we bijvoorbeeld afhankelijk van het aantal aanvragen dat bewoners doet bij ons online-loket (https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/initiatief-en-invloed/uw-initiatief/in-uw-straat-iets-doen-met-fiets-of-groen) hiervoor. Dit aantal is nog erg beperkt.
Inmiddels zijn de eerste projecten al wel gerealiseerd en groeit het aantal nieuwe (herinrichtings)projecten waarbinnen we parkeerplaatsen opheffen en omzetten. We verwachten daarom dat het aantal opgeheven parkeerplaatsen (ten behoeve van andere functies) vanaf dit jaar zal toenemen.

Vraagnummer: 280

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Meedoen en voor elkaar zorgen
Bladzijde (in pdf)	225
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De realisatie van het percentage dat zich vrijwillig niet is niet bekend. Tegelijkertijd zien we een algemene trend dat het aantal vrijwilligers afneemt.
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke signalen zijn er bij de gemeente bekend over de ontwikkeling van vrijwillige inzet? En welke plannen worden er ontwikkelt voor een situatie waarin vrijwillige inzet verminderd, bijvoorbeeld bij sport-, studenten- en studieverenigingen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

We herkennen in zijn algemeenheid niet dat het aantal mensen dat zich vrijwillig inzet afneemt. Wel zien we dat het voor specifieke functies lastiger wordt om vrijwilligers te vinden. Bijvoorbeeld voor bestuursfuncties. Verder weten we uit de 030 Sportscan dat sportverenigingen een tekort aan vrijwilligers ervaren. We hebben onze plannen voor komende tijd beschreven in het uitvoeringsprogramma Zorgen voor Elkaar dat we op 6 mei naar de raad hebben gestuurd.

Vraagnummer: 281

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	5: Specialistische jeugdhulp
Bladzijde (in pdf)	16
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Stijging kosten YEPH
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De stijging van de kosten voor YEPH lijken structureel. Deze tegenvaller worden binnen het programma opgevangen door extra gelden vanuit een SPUK. Klopt het dat de tegenvaller structureel is? Zo ja, op welke manier wordt dit op lange termijn opgevangen?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De stijging van de kosten bij YEPH zijn inderdaad structureel en worden voornamelijk veroorzaakt door landelijke ontwikkelingen (sluiting van de ZIKOS en IBA), de transformatie naar kleinschaligheid en het verminderen van vrijheidsbeperkende maatregelen. De omvang van deze stijging blijft in zekere mate onvoorspelbaar door de grote variatie binnen de doelgroep en het maatwerk dat hiervoor nodig is. In de voorjaarsnota 2025 staat het knelpunt Jeugd waarmee we dit op lange termijn willen opvangen. Daarnaast is het een belangrijk aandachtspunt in de nieuwe verwerving van de essentiële functies met ingang van 2027.

Vraagnummer: 282

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Algemene Middelen en Overhead
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Algemene middelen
Bladzijde (in pdf)	17
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	OZB
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	136

Vraag	Er is een forse meevaller bij de OZB, als gevolg van de verrekening van meeropbrengsten uit voorgaande jaren. Graag een overzicht van meeropbrengsten per jaar. Waarom zijn deze nu verrekend? Zijn er nog meevallers te verwachten de komende jaren?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De gemeente heeft de uitvoering van de Wet WOZ uitbesteed aan BghU. Dat houdt in dat BghU ieder jaar alle objecten dient te controleren en opnieuw te waarderen. In de afgelopen jaren kampte BghU met verschillende uitdagingen en zijn er achterstanden ontstaan. Maar die worden nu ingehaald. De inhaalslag heeft invloed op de gemeentelijke begroting, omdat wij onze inkomstenramingen baseren op de waardering die BghU aanlevert. Dat betekent dat wij in 2023 circa €7,5 miljoen aan meeropbrengsten hebben ontvangen. In 2024 was dat €7 miljoen .
In de voorliggende voorjaarsnota hebben we getracht dit realistisch te prognosticeren. Er is niet alleen gekeken naar wat de BghU aanlevert, maar is ook een trendanalyse uitgevoerd op basis van eerdere, gerealiseerde cijfers om zo nauwkeuriger te ramen.

Vraagnummer: 283

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Algemene Middelen en Overhead
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Algemene middelen
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Compensatie Gazpromcontract
Erratum ja of n.v.t.?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de jaarstukken staat dt de afwikkeling van het Gazpromcontract nog niet is gedaan en dat dit leidt tot € 1,3 miljoen nadeel. Daarnaast is de anvraag € 281.000 hoger. Waarom wordt dit als nadeel geboekt? Wat is de stand van zaken?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De toelichting in de hoofdlijn van de jaarstukken met betrekking tot de definitieve aanvraag voor compensatie ten aanzien van het beëindigde contract met GAZProm, waarbij een nadeel van €1,3 miljoen is vermeld, is niet juist. Deze onjuistheid zal worden hersteld middels een erratum.
Aanvankelijk werd er een compensatie van €1,3 miljoen voor het jaar 2024 voorzien. Echter, op het moment van het opstellen van de jaarstukken 2024, was de verwachting dat de compensatie in 2025 zou stijgen tot €1,6 miljoen. Dit heeft geleid tot een voordeel van €281.000 in het jaar 2024.
Thans bevinden de gesprekken met het Rijk betreffende de compensatie zich in een afrondende fase. De afwikkeling van de compensatie wordt dit jaar verwacht.

Vraagnummer: 284

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Hoofdlijnen
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Bovengemeentelijke belangen
Bladzijde (in pdf)	29
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Extra inkomsten EBU en U10
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	239

Vraag	Kunnen de structurele inkomsten voor de EBU en U10 nader worden verklaard? Wat wordt er bedoeld dat de begroting nog niet is aangepast? Leidt dit tot een structureel voordeel op de begroting?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De interne bijdrage die de gemeente Utrecht ontvangt voor bijv. U10/EBU worden jaarlijks geïndexeerd. Per 2025 wordt er op basis van het nieuwe U10/ROM/EBU convenant tevens jaarlijks een actualisatie van het aantal inwoners meegenomen in de jaarlijkse bijdrage/inkomsten. De extra baten stijgen dus mee met de extra uitgaven en leveren daarmee geen structureel voordeel op.

Vraagnummer: 285

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	37
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Onderbesteding Initiatievenfonds Jaarwisseling
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is maar € 83.000 gebruikt van de subsidie voor Initiatieven voor de jaarwisseling. Zijn dit alle toegekende subsidies?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Ja, dit zijn alle toegekende subsidies. Het Burgerberaad heeft geadviseerd om €275.000,- te begroten voor initiatieven rondom de jaarwisseling (bUUUrtje), dat hebben we overgenomen. Daarvan is uiteindelijk €83.000 aan subsidie uitgekeerd. In de raadsbrief Initiatievenfonds voorjaar 2025 en raadsbrief Terugblik Jaarwisseling 2024-2025 hebben we u geïnformeerd over onze ervaringen rondom bUUUrtje.

Vraagnummer: 286

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	38
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Realisatie SVO
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Van de subsidie voor Samen voor Overvecht is € 297.000 uitgegeven. Wat is de achtergrond en het doel van deze subsidie? Waarom is nog maar een klein deel besteed?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Zie ook antwoord op vraag 47.
Sinds 2022 maakt de wijkaanpak in Overvecht deel uit van dit nationale programma. Met de SPUK Kansrijke Wijk ondersteunt het Rijk 20 gebieden in Nederland bij het versterken van de leefbaarheid en veiligheid in het gebied. Met deze middelen van het Rijk kan de inzet van de wijkaanpak in Overvecht worden geïntensiveerd. Het Rijk heeft per thema een budget vastgesteld en toegekend over de thema's preventie van armoede en schulden, veerkracht en weerbaarheid, re-integratie, ontwikkeling van het jonge kind en integrale projecten, die elk bijdragen aan 1 of meerdere van de 5 ambities van de wijkaanpak Samen voor Overvecht.

Vraagnummer: 287

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6. Toegankelijke sportvoorziening
Bladzijde (in pdf)	239
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Zwembad Maximapark
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	265

Vraag	In hoeverre is het uitstel van het zwembad naar 2028/2029 reëel? Is netcongestie de enige reden waarom de bouw van het zwembad Maximapark wordt uitgesteld?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Als onderdeel van de bezuinigingen in het MPR groeikader is in de VJN 2024 besloten om de realisatie van het zwembad uit te stellen naar 2029. Netcongestie beïnvloedt ook de planning van de realisatie. Een grootverbruik elektriciteitsaansluiting kunnen we niet krijgen. Op dit moment werken we uit welke alternatieven er zijn om de beperkingen van netcongestie op te lossen. Ook brengen we in beeld welke consequenties hieraan zitten voor wat betreft de planning en de financiën. Dit wordt duidelijk in de tweede helft van 2025. Zie ook het antwoord op vraag nr. 265.

Vraagnummer: 288

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	6. Toegankelijke sportvoorziening
Bladzijde (in pdf)	239
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Netcongestie
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Netcongestie wordt bij verschillende projecten genoemd als reden vor vertraging. Voorsporthallen Overvecht en Merwedekanaalzone wordt dit echter alleen als risico gezien, de projecten lopen op schema. Waarom zorgt netcongetsie hier niet voor vertraging?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De sporthal in de Merwedekanaalzone lift mee met het pilotproject Netbewust Bouwen, waarbij sprake is van een gebiedsgerichte aanpak met een collectief warmtesysteem en een groepscontract met Stedin. Zie ook Raadsbrief Utrecht bouwt door - Aanpak netcongestie Merwede.
Voor sporthal Overvecht moet rekening gehouden worden met netcongestie. Dat geldt voor de gehele gebiedsontwikkeling aldaar. Dat het project op schema loopt klopt; we zitten in de definitiefase. In het verdere proces worden oplossingen gezocht voor de netcongestieproblematiek. Er is bijvoorbeeld wellicht mogelijkheid om bestaande aansluitingen over te nemen. Het is echter nog vroeg om uitspraak te doen over vertraging in de planning.

Vraagnummer: 289

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Jaarrekening
Hoofdstuk	Begrotingsrechtmatigheid
Paragraaf	Programma's
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	545
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effecten mei- en septembercirculaires
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De overschrijding op de baten wordt veroorzaakt door de effecten van de september- en decembercirculaires. Hoe groot was het effect op de baten hiervan?Door welke posten werd dit veroorzaakt?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Septembercirculaire: + 1,410 miljoen euro welke het saldo is van een negatief effect op de uitkeringsfactor en een grote bate naar aanleiding van afrekening van het BTW-compensatiefonds (zie ook de toelichting in de raadsbrief septembercirculaire).
Decembercirculaire: + 2,104 miljoen euro welke met name bestaat uit extra inkomsten als gevolg van actualisatie van aantallen van de maatstaven op basis van het rapport van Onderzoek en Advies.
Daarnaast waren er overige mutaties van per saldo – 0,483 miljoen euro, wat het totaal van de afwijking van de begroting doet uitkomen op +3,031 miljoen euro.

Vraagnummer: 290

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Parkeren
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	"Wat betreft de uitbreiding van het betaald parkeerareaal lopen we ook achter op schema als gevolg van een jaarlijkse variatie in het werkelijk aantal toegevoegde betaald parkeerplaatsen." Waarom varieert het aantal werkelijk toegevoegde parkeerplaatsen jaarlijks zo sterk? Is de doelstelling van 44% voor 2025 nog reeel? Zo nee, hoe hoog zou deze dan moeten zijn? Is de lagere realisatie de belangrijkste oorzaak voor het negatieve resultaat bij straatparkeren?

Opmerking concern control	

Antwoord:

De lagere realisatie van inkomsten wordt veroorzaakt door prijsprikkels en aanpassing van het parkeergedrag. Dit speelt met name in de zones A1/A2. Hier zijn de tarieven in de gemeentelijke parkeergarages lager dan de tarieven op straat. Variabiliteit komt bij dit soort processen voor. Over het geheel genomen halen wij de voorgenomen doelstelling.

Vraagnummer: 291

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	81
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Opbrengst openbare garages en P+R
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan dieper worden ingegaan op de fors hogere opbrengst van garageparkeren? Voor welke parkeergarages geldt dit in hoofdzaak? Is dit een structurele ontwikkeling?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen een incidenteel effect en een aantal structurele effecten.

De hogere opbrengst van het garageparkeren in 2024 is in belangrijke mate toe te schrijven aan parkeergarage Springweg, een hoger gebruik van de overige parkeergarages en verschuivingseffecten doordat het aantal parkeeracties op straat in het A1/A2-tariefgebied is afgenomen en gedeeltelijk is verschoven naar de (gemeentelijke) parkeergarages in dit gebied. Daarnaast speelt incidenteel de vrijval van kapitaallasten voor de werkzaamheden aan de garages Springweg en Berlijnplein een rol; de oplevering van beide werkzaamheden in 2025 leidt tot een eenmalige vrijval van kapitaallasten in 2024 (ongeveer +0,5 miljoen euro incidenteel).

De garage Springweg is pas vanaf september 2024 in beheer van de gemeente. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de exacte inkomstencijfers van deze garage nog niet bekend, waardoor de opbrengsten conservatief zijn ingeschat. Pas later in het jaar, toen de eerste volledige exploitatiecijfers beschikbaar kwamen, bleek dat de opbrengsten hoger uitvielen dan eerder begroot.

Vraagnummer: 292

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	2: Meedoen en voor elkaar zorgen
Bladzijde (in pdf)	261
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Extra inzet voor vrijwilligers
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke extra inzet heeft in 2024 plaatsgevonden voor vrijwilligers en tot welke resultaten heeft dit geleid?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In 2024 hebben we via diverse manieren vrijwilligers ondersteund, zoals met de subsidieregeling Vrijwillige Inzet voor Elkaar en onze subsidie aan de Vrijwilligerscentrale. In 2024 zijn we gestart met extra inzet op werven en behouden van vrijwilligers. Zo hebben we vanuit SPUK GALA de Voar-campagne gelanceerd, gericht op het werven en behouden van vrijwilligers en dat mensen meer omzien naar elkaar. De effecten hiervan zijn wel lastig te meten. We hebben hierin samengewerkt met de Vrijwilligerscentrale. Vanuit datzelfde extra budget hebben we ook extra trainingen voor vrijwilligers georganiseerd gericht op omgaan met mensen met onbegrepen gedrag. In het uitvoeringsprogramma Zorgen voor Elkaar beschrijven we onze inzet vanaf 2025.

Vraagnummer: 293

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	1: Aanpakken / voorkomen criminaliteit
Bladzijde (in pdf)	126
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Handel in hard- en softdrugs
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Zowel het aantal geconstateerde delicten iin hard-als softdrugs steeg fors in 2024. Hoe valt dit te verklaren? Welke gevolgen heeft dit voor de inzet op de drugsaanpak?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Hiervoor zijn verschillende verklaringen. In het algemeen geldt dat door de aanpak in het kader van GSPB de focus (meer) ligt op de aanpak van drugsgerelateerde criminaliteit en de ontwrichtende effecten daarvan. Een intensievere aanpak leidt tot meer constateringen. Daarnaast zien we dat in gebieden waar sprake is van toenemende overlast, zoals onder het Bollendak, vaak ook sprake is van drugsgebruik en -criminaliteit. De aanpak in het kader van GSPB en hiermee de aanpak van drugsgerelateerde criminaliteit en de ontwrichtende effecten daarvan zetten we onverminderd voort.

Vraagnummer: 294

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstellingen
Subparagraaf	3: Verstoring OO en crises
Bladzijde (in pdf)	126
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Stijging crisismaatregelen
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het aantal crisismaatregelen stijgt snel in de afgelopen vijf jaar. Is dit nader te duiden?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Het wijst op een aanhoudende druk op de geestelijke gezondheidszorg, met name in crisissituaties. Factoren zoals personeelstekorten, beperkte beschikbaarheid van passende zorg en een toename van complexe probleemgevallen dragen bij aan deze ontwikkeling. Hierdoor ontstaat een verschuiving van vroegtijdige signalering en preventieve zorg naar ingrijpen op het moment dat situaties al geëscaleerd zijn, doordat mensen met ernstige psychische problemen – vaak in combinatie met sociale of verslavingsproblematiek – onvoldoende of te laat passende hulp ontvangen. Daar komt bij dat het gebruik van de GGZ vervoersdienst de afgelopen jaren is toegenomen (passend gespecialiseerd vervoer voor mensen met verward gedrag), ook in situaties waarin een crisismaatregel van toepassing is. Dit betekent dat clienten direct met de GGZ vervoersdienst naar de GGZ instelling gebracht worden, waar wordt beoordeeld of een crisismaatregel passend is. Deze maatregel wordt opgelegd door de gemeente waar de client zich op dat moment bevindt. Hierdoor worden in Utrecht ook crisismaatregelen opgelegd aan clienten uit de regio.

Vraagnummer: 295

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Bijlagen
Hoofdstuk	Voortgang uitvoering raadsbesluiten
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Rekenkamerbrief
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe zal de uitvoering van raadsbesluiten als gevolg van Rekenkamerbrieven worden verbeterd, conform de brief van de Rekenkamer die als bijlage is toegevoegd bij de jaarstukken.

Opmerking concern control	

Antwoord:

We hebben kennis genomen van de Rekenkamerbrief Jaarstukken 2024 Bijlage Voortgang uitvoering raadsbesluiten rekenkameronderzoeken, en zullen u onze reactie aan de Rekenkamer in Q3 2025 doen toekomen.

Vraagnummer: 296

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Paragrafen
Hoofdstuk	Investeringen
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Planningsoptimisme
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De begroting 2024 is gecorrigeerd voor planningsoptimisme. Wat is het integrale beeld van de gedane investeringen in relatie tot de gedane risico-inschatting die bij de begroting werd gemaakt? Kan dit met cijfers worden onderbouwd? Welke vervolgstappen worden gezet richting komende jaren?

Opmerking concern control	

Antwoord:

In de Programmabegroting 2025 is de toename van de materiële vaste activa voor de periode 2024-2028 in de geprognosticeerde balans gemaximeerd op het niveau dat is gerealiseerd in 2023 (110 miljoen euro). Op basis van de balans uit de Jaarstukken 2024 is op te maken dat de materiële vaste activa in 2024 is toegenomen met 126 miljoen euro. De inschatting bij de Programmabegroting 2025 was daarmee voor het jaar 2024 te laag. Onze realisatiekracht op het gebied van investeringen neemt toe. Met de Voorjaarsnota 2025 (zie pagina 34/35) hebben we een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte investeringsuitgaven in de komende jaren en zijn we uitgegaan van een gestage toename van de investeringsuitgaven. Met het programma Grip op Investeringen werken we aan een strategie die bijdraagt aan het verder vergroten van het realiteitsgehalte van de begroting en gemeentefinanciën die op lange termijn houdbaar zijn.

Vraagnummer: 297

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Bijlage Voorstellen Resultaatbestemming
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Subparagraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Kosten flexibele camera's
Erratum ja of n.v.t.?	Nee
Heeft relatie met vraag	0

Vraag	De kosten voor het gebruik van flexibele camera's zijn fors hoger dan begroot. Voorgesteld wordt dit incidenteel te dekken uit een BTW-voordeel. Hoe is dit BTW-voordeel ontstaan? Waarom zijn deze hogere kosen niet voorzien? Welk financiële gat is hier structureel, hoe zal dit worden gedekt en welke rol speelt de genoemde reserve daarin?

Opmerking concern control	

Antwoord:

Naar aanleiding van de wens van de raad om meer met flexibel cameratoezicht te werken, is het aantal flexibele camera's uitgebreid van 6 naar 20. In het coalitieakkoord is het aantal flexibele camera's uitgebreid met 10 en daarnaast zijn 4 vaste camera's omgeruild voor flexibele camera's. Flexibel cameratoezicht is duurder, doordat we de flexibele camera's moeten huren, we aanvullende maatregelen moeten treffen om veilig uit te kunnen kijken en doordat er meer verplaatsingskosten zijn. Binnen het programma Veilige Stad hebben we dekking geregeld voor een bedrag van 65K, maar dat blijkt niet voldoende te zijn voor een structurele financiering van cameratoezicht. Momenteel werken we aan een begroting voor cameratoezicht, waarbij we de hoogte van het financiële tekort in kaart brengen. De uitkomst hiervan is afhankelijk van de lopende aanbesteding van cameratoezicht. Verder kijken we in hoeverre we nog kunnen besparen op kosten. Het huidige structurele budget is niet toereikend en daarom moeten we de reserve aanspreken. Bij de tweede bestuursrapportage 2025 zullen wij de raad informeren over de verwachte prognose voor 2025 en nadat de aanbesteding is afgerond, zullen we met een structurele begroting en dekkingsvoorstel komen, waarbij we de reserve betrekken.

Erratum Jaarstukken 2024

1. Jaarstukken, Colofon, blz 10

Reden:
Per abuis is het colofon van de Programmabegroting 2024 in de Jaarstukken 2024 opgenomen.

Aanpassing:
Utrecht ~~september 2023~~ mei 2025
Raadsvoorstel zaaknummer: ~~11565719~~ 30268390
Afdeling ~~FIJ~~ F&I
~~Vormgeving~~
~~DDK Creative Marketing~~
~~2023-0037.1 DDK~~

2. Jaarstukken, Hoofdlijn, Financiën, Voordelig resultaat, Algemene middelen, blz 17

Reden:
Tijdens het jaarrekeningproces is gebleken dat wij de definitieve compensatie pas in 2025 ontvangen. Hierop is de hoofdlijn niet tekstueel gecorrigeerd.

Aanpassing:
23,7 miljoen euro: Algemene middelen

De inkomsten uit de OZB zijn hoger (8,8 miljoen euro) dan verwacht. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat er meeropbrengsten OZB-woningen - en niet woningen uit voorgaande jaren zijn verrekend. Verder zijn niet alle stelposten volledig benut. Onder andere de stelpost Loon- en prijscompensatie en de stelpost “Productiviteitsnorm nieuwe CAO” uit de Voorjaarsnota 2024 zijn gedeeltelijk ingezet (voordeel van 5,1 miljoen euro). ~~De definitieve aanvraag voor compensatie voor het beëindigde contract GAZProm resulteert in een nadeel van 1,3 miljoen euro.~~

3. Jaarstukken 2024, Programma Duurzame bereikbaarheid, Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen, Beleidskader, Beleidsdocument, blz 72

Reden:
De hyperlink verwijst niet naar het juiste document. Het vigerend beleid van 2024 voor luchtkwaliteit is gebaseerd op het beleidsstuk van 2020 ‘Utrecht kiest voor gezonde lucht’. Echter is in januari 2025 nieuw beleid vastgesteld, hier verwijst nu de hyperlink naar. Deze vervangen we met de hyperlink naar het beleidsstuk van 2020.

Wijziging:

~~https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/luchtkwaliteitsbeleid/~~

https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/ef278c1d-6ad2-414a-8df3-bf90d20ff809?documentId=79e5635b-ae1a-4125-9a90-9f977db68f54&agendaItemId=59c0e815-cde9-4d43-85b9-fdedae9d9f07

4. Jaarstukken 2024, Programma Duurzame bereikbaarheid, Doelstelling 3: Verkeersveiligheid, Effectindicatoren, blz 83

Reden:
De hyperlink verwijst niet naar het juiste document, er wordt verwezen naar jaarstukken 2023 in plaats van 2024.

Wijziging:
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de ~~jaarstukken.~~ 3: Verkeersveiligheid | Jaarverslag 2024

5. Jaarstukken 2024, Programma Kansrijk opgroeien, Doelstelling 2: Huisvesting scholen, Effectindicatoren, blz 190

Reden:
Bij de toelichting op de indicatoren was per abuis de tekst uit de jaarstukken 2023 opgenomen en daarmee niet aangepast op de situatie in 2024. De huidige teksten zijn de toelichting op de indicatoren voor 2024. Daarnaast is de realisatie op de indicator aantal wijken met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs aangepast. Beide wijken hebben voldoende capaciteit, maar één wijk voldeed niet aan de gestelde norm. Daarmee voldeed één wijk in plaats van twee wijken aan norm die is gesteld in de indicator. De toelichting daarop is ook aangepast.

Wijziging:
Indicator: Aantal wijken (van de 10) met voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs (112,5% of meer).
Analyse:
~~De wijken Noordoost en Binnenstad voldoen niet aan de norm van 12,5% meer huisvesting dan gebouwcapaciteit. De wijk noordoost kent een hoge dichtheid en biedt weinig mogelijkheden tot uitbreiding van de huisvesting van de scholen in de wijk.~~
Alle wijken voldoen aan de norm van 12,5% meer huisvesting dan gebouwcapaciteit. Daarmee zijn er stadsbreed voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs. In een deel van de wijken is er meer overcapaciteit dan 12,5%, hier streven we naar vermindering van leegstand en hogere bezetting per schoolgebouw. De doelstelling in het IHP is om de gebouwcapaciteit in alle wijken op 112,5% te krijgen.

Indicator: Aantal wijken (van de 2) met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs (112,5% of meer).
Realisatie 2024
~~2~~ aanpassen naar 1
Analyse:
~~Voor de hele stad geldt dat er structureel te weinig capaciteit voor het voortgezet onderwijs beschikbaar is. Door middel van de huisvestingsafspraken voortgezet onderwijs wordt er capaciteit toegevoegd, deze effecten zijn nog niet meegenomen in deze aantallen.,~~

Aan de westkant van het Amsterdam Rijnkanaal wordt de norm van 112,5% capaciteit behaald. Aan de oostkant van het Amsterdam Rijnkanaal is er ook sprake van een grotere capaciteit dan behoefte, alleen lager dan de gestelde norm. Daarmee is de doelstelling voor 2024 behaald en begint het effect van de huisvestingsafspraken voortgezet onderwijs zichtbaar te worden. Gezien de brede toestroom per locatie voor voortgezet onderwijs (uit alle delen van de stad en buiten de stad) programmeren we hierop stadsbreed.

Indicator: Schooldaken met zonnepanelen.
Analyse:
~~Momenteel is grofweg een derde van de schooldaken benut voor zonnepanelen. Zonnepanelen spelen de komende jaren een belangrijke rol bij het behalen van de duurzaamheidsnormen in het Bouwbesluit en het bouwen van energieneutrale schoolgebouwen. De komende jaren neemt het aantal benutte schooldaken toe tot meer dan de helft.~~
Momenteel is ruim de helft van de schooldaken benut voor zonnepanelen. Daarmee zitten we ruim boven de gestelde doelstelling. Aangezien zonnepanelen onderdeel zijn van het behalen van normen in het Bouwbesluit en (bijna) energieneutrale schoolgebouwen, verwachten we dat dit aantal nog toeneemt bij geplande renovatie- en nieuwbouwprojecten.

Indicator: Schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting.
Analyse:
~~De inzet van de gemeente is gefocust op renovatie- en nieubouwprojecten. Gedurende de looptijd van het MPOHV neemt daardoor naar verwachting het aantal schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting toe. Momenteel is ruim een derde van alle schoolgebouwen losgekoppeld van het aardgasnetwerk.~~
We zien dat het aantal schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting achterblijft bij de doelstelling. De belangrijkste reden hiervoor is netcongestie. Daardoor is het zeker in renovatieprojecten niet altijd mogelijk om gebouwen van het gas te halen.

6. Jaarstukken 2024, Jaarrekening, Balans, Toelichting op de balans, Vlottende activa, Voorraden blz 448 en 449

Reden:
Per abuis zijn voor de grondexploitaties de vermeerderingen en verminderingen onjuist opgenomen. Deze dienen de werkelijke mutaties op de grondexploitatie in het boekjaar weergeven en geven nu een teruggedraaide historische boekwaarde weer. Daarnaast is in overleg met de accountant de toelichting met betrekking tot het beurskwartier opgenomen.

Wijziging:

x € 1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Boekwaarde 31-12-2024	Voorzieningen verlies latend complex
	a	b	c	d = a+b-c	e
Isothopenweg	567	103	0	670	0
Oudenrijn West	1.580	45	0	1.625	0
Centrumplan Vleuten	8.762	312	0	9.074	-9.074
Centrumplan De Meern	367	242	11	598	-598
Merwedekanaalzone 4: Defensieterrein	-22.952	5.092	84	-17.944	0
Merwede OPG en busstalling	33.063	4.315	2.208	35.170	0
Zuilense Vecht	2.295	52	132	2.215	0
Beurskwartier	46.330	16.144	1.162	61.312	0
BEFU	3.016	805	1.013	2.808	-2.520
Lombokplein	0	4.431	0	4.431	-4.431

Overig	-1.038	460	33	-611	0
Leidsche Rijn	-60.803	~~-804.790~~ 63.125	~~-865.593~~ 2.322	0	0
Leidsche Rijn – uitvoeringsprogramma	0	~~467.237~~ 23.842	~~443.394~~ 0	23.842	0
Leidsche Rijn – A2 zone	0	~~424.520~~ 0	~~443.723~~ 19.203	-19.203	0
Leidsche Rijn robuuste posten	107.894	0	107.894	0	0
Stationsgebied	102.782	10.257	42.765	70.274	-49.901
Totaal	**221.863**	129.225	176.827	174.261	-66.524

In de Peilstok 2024 (onderdeel van de Tweede bestuursrapportage 2024) is inzicht gegeven in de robuuste ramingen als onderdeel van de geraamde lasten 2024. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Ri jn zijn de robuuste posten volledig opgenomen in de ramingen van de opvolgende Leidsche Rijn grondexploitaties (Uitvoeringsprogramma en A2-zone). De boekwaarde van POC-correctie over de robuuste posten is eveneens bezien in het afsluiten van de grondexploitatie Leidsche Rijn en de opvolgende grondexploitaties (uitvoeringsprogramma en A2-zone.

Beurskwartier

Aan de kostenkant staat 5,5 miljoen euro geraamd in de grondexploitatie Beurskwartier die nu onvoldoende getoetst kan worden. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgangspunten van een aantal civieltechnische ingrepen nog niet verder definieerbaar zijn als gevolg van de fase waar de grondexploitatie zich op dit moment in bevindt. Daarmee is de omvang van deze ingrepen nog onvoldoende duidelijk. Wel acht de gemeente deze kosten benodigd voor de uiteindelijke realisatie van het totale plangebied van de grondexploitatie Beurskwartier.

Erratum Resultaatbestemming 2024 gemeente Utrecht

1. Raadsvoorstel Resultaatbestemmingen 2024, blz 1

Reden:
Per abuis is er een onjuist jaartal opgenomen

Wijzigingen:

1. De Resultaatbestemming 2024 vast te stellen, waarin de voorstellen voor budgetoverhevelingen naar ~~2024~~ 2025 voor een bedrag van 19,8 miljoen euro worden vastgesteld en ten laste worden gebracht van de Algemene dekkingsreserve.

2. Bijlage Resultaatbestemmingen 2024, Overzicht voorstellen Resultaatbestemming 2025

Reden:
Per abuis is er een onjuist jaartal boven de tabel weergegeven

Wijziging:
Overzicht voorstellen resultaatbestemming ~~2025~~ 2024

3. Bijlage Resultaatbestemmingen 2024, Overzicht voorstellen Resultaatbestemming 2024, Nr.41

Reden:
Per abuis is er een te laag bedrag in de tabel opgenomen bij het resultaatbestemmingsvoorstel 41.

Wijziging:

41	Productiviteitsnorm 2025	Overheveling	Er is in 2024 een bedrag gereserveerd voor de kosten die samenhangen met de verruiming van verlofregelingen CAO. De verruiming is nog niet verwerkt in de productiviteitsnorm. Dit betekent dat er ook in 2025 extra kosten zullen worden gemaakt.	~~1.029.851~~ 1.266.000